

ספר
לקוטי הלקות

על
שֶׁלְחַן עֲרוּךְ אֶרֶץ חַיִּים
חלק ראשון

יוצא לאור על ידי

ג נח נחמ נחמן מאומן

לעילוי כל נשמות ישראל ובניהם

לזכר עולם יהיה צדיק

ר' ישראל דב אודסר זצוק"ל בן ר'

אייזיק שלמה

תלמידו של ר' ישראל מקרדון זצוק"ל

תלמידו של ר' משה ברסלבר זצוק"ל

תלמידו של ר' נתן מנמירוב זצוק"ל

תלמידו של רביה"ק נחמן מברסלב

זצוק"ל

זכותם תגן עלינו ועל כל בית ישראל אמן.

© כל הזכויות שמורות, תשע"ד

להזמנות תרומות ושותפות בדפוס נא לפנות:

הוצאת מכון בשן

ד.ג. שומרון ברכה 44835

Bracha Po box. 43385 Shomron israel

טל' נייד 972+(0)52-2777007

טלפקס 972+(0)2-9947868

E mail- nanach148@gmail.com

אתר - nanach148.net

ספר

לקוטי הלכות

על

ש"תן ערוך ארח חיים

חלק ראשון

מאת הרב הגאון הצדיק בוצינא קדישא איש חי רב פעלים מורנו
ורבנו הרב נתן זצוק"ל תלמיד מובהק לאדמו"ר הרב האמת הגאון
הקדוש האמתי נחל גבע מקור חכמה אור ישראל וקדושו מורנו
ורבנו הרב רבי נחמן זצוק"ל בעל המחבר ספרי לקוטי מוהר"ן
הקדושים ושאר ספרים.

והחבור הזה נעשה על פי פקדנת רבו הגאון הנ"ל לבאר ולהחדש בכל
הלכה משלחן ערוך למצא סמך וטעם בכל הלכה בדרך חכמת
האמת ומוסר השכל ועצות נפלאות ונוראות והתחזקות עצום
ונשגב עד אין סוף ואין תכלית שיתחזק כל אדם להתקרב לה'
יתברך בכל דרגא ודרגא מקום שהוא, יהיה מי שיהיה. וכלם
מקידים על אדני פז. וכל החבורים מהגאון החסיד הנ"ל נעשה
ונקבעו יחד על ידי תלמידו הרב המאור הגדול מוהרנ"ת הנ"ל.

הקדמת המוציא לאור

נודה לשמו, נהללו, נברכו ונגדל שמו, על שברוב חסדיו ואין סוף נפלאותיו, זיכה אותנו להוציא תחת ידינו הדפסה של החיבור הרם ונישא, פרי מפעל חייו של ר' נתן זצוק"ל מנעמרוב, תלמידו המובהק של הנחל הנובע, אור שבעת הימים, רבנו נחמן בן פייגא זצוק"ל.

'ליקוטי הלכות' החיבור הייחודי, הקדוש, האיום והנורא, יצירת המופת המשלבת בתוכה אורות וכלים כאחד, מקנה ללומד את הבסיס לדרך האין סופית של תשובה על תשובה, תשובה מאהבה ולדרך החשובה הנכונה והמדוייקת שבה על כל יהודי לבחון כל רובר בתורה ובכלל עמו הוא נפגש.

בהוצאה זו שקדנו על פורמט בגודל בינוני שבו יכול הקורא להתנייד עם הספר לכל מקום, כאשר הוא מתאים בגודלו ומשקלו לכל תיק וצורת אחסון בין בביתו, בין בבית המדרש או בעת הנסיעה. וכל זאת על מנת שלא לפגוע בהתמדה ולהחסיר מסדר הלימוד הקבוע בשום מצב.

זאת ועוד, בהוצאה מפוארת זו מעבר לעבודת הגהה רבה והעימוד המיוחד, טרחנו להוסיף סימון חשוב שיתרום לקורא במלאכת ההתמדה, כאשר לאורך כל החיבור בצידי הטקסט ישנו ציון של היום בשנה לפי קצב קריאה, על פיו ניתן לסיים את כל סעיף ליקוטי ההלכות בשנתיים בלבד (24 חודשים)!

על אף העובדה שמדובר בפורמט בינוני, לא הקטנו את גודל הכתב והוא כפי שמובא בפורמטים הרגילים. אומנם שמירה על כתב גדול לנוחות הקורא לא אפשרה לשמור על 'צורת הדף', ועל כן ישנו סימון בצידי הטקסט של מספר העמוד לנוחות לאלו הרגילים לעימוד לפי 'צורת הדף'.

אנו בימכון בשן, הקפדנו ושנינו על כך שחלילה לא יצא תחת ידינו שמץ תקלה, שגיאה או שיבוש הנובעים מהליכי קדם דפוס. **אנו מנתצלים מראש באם אכן ימצאו שיבושים או טעויות כלשהם.** כמו כן, אנו מודים ומתוודים שכל שיבוש או טעות סופר, באם תמצא, הינה באחריותנו בלבד ואין לייחסה חלילה וחס למחבר עצמו. נשמח באם ותוכלו ליצור קשר עימנו לצורך תיקון העיוות למהדורה הבאה.

לסיים, נזכיר את מילותיו האחרונות של בעל המחבר ר' נתן זצוק"ל: "ובכל מצווה אני אליכם שעיקר עסקכם יהיה להדפיס את הספרים". 'מכון בשן' מתכבד בזאת להזמין את כל מי שילבו נוקפא ורוצה לקחת חלק בגאולת ישראל ברחמים וברדעת ע"י הפצת אורו של הצדיק אשר נמצא כיום, יותר מכל, בספריו הקדושים (תורה קצב) לפנות אלינו לצורך הזמנת הספרים, לצורך תרומה להפצת הספרים ואפילו ע"מ להיות שותפים מלאים עימנו בדפוס ממש.

שתוכו להגדיל תורה ולהאדירה ע"י התמדה בשכבכם, בקומכם ובכלכתכם בדרך, דרכם של הצדיקים האמיתיים והקדושים, אשר בספרם התנו לנו את דרך האמת במסילה העולה אל אוצרות האמונה.

מפתח לפי סדר הא"ב לכל ההלכות שבליקוטי הלכות

א

אבידה ומציאה	חושן משפט ח"ב	ק"ז
אבר מן החי	יורה דעה ח"א	ס"א
אומנין	חושן משפט ח"ב	ת"לא
אונאה	חושן משפט ח"א	תשנ"א
אונס ומפתה	אבן העזר	254
אישות	אבן העזר	90
אפוטרופוס	חושן משפט ח"ב	רפ"ט
ארבע פרשיות	אורח חיים ח"ג	754
ארבעה מינים (לולב ואתרוג)	אורח חיים ח"ג	תש"ט

בית הכנסת	אורח חיים ח"א	תרפ"א
בכור בהמה טהורה	יורה דעה ח"ב	תרנ"א
ביצים	יורה דעה ח"א	רס"א
בציעת הפת	אורח חיים ח"ב	ק"ט
ברכת המזון ומים אחרונים	אורח חיים ח"ב	198
ברכות התורה	אורח חיים ח"א	442
ברכות הודאה	אורח חיים ח"ב	תט"ו
ברכת הפירות	אורח חיים ח"ב	רנ"ג
ברכת הראיה וברכות פרטיות	אורח חיים ח"ב	תקכ"ג
ברכת הריח	אורח חיים ח"ב	328
ברכת השחר	אורח חיים ח"א	298
בשר בחלב	יורה דעה ח"א	278
בשר שנתעלם מן העין	יורה דעה ח"א	סט

ג

גביית חוב מהיתומים	חושן משפט ח"א	קמ"ז
גביית חוב מהלקוחות ואפותקי	חושן משפט ח"א	192

לקוטי הלכות

מפתח לפי סדר הא"ב

ארת חיים

132	חושן משפט ח"א	גביית מלוה
590	חושן משפט ח"ב	גזילה
קנא	אבן העזר	גיטין
668	יורה דעה ח"א	גילוח
534	חושן משפט ח"ב	גניבה
רפט	יורה דעה ח"ב	גרים

ד

תשטז	אורח חיים ח"ג	ד' מינים (לולב ואתרוג)
754	אורח חיים ח"ג	ד' פרשיות
194	יורה דעה ח"א	דברים היוצאים מן החי
382	אורח חיים ח"ב	דברים הנוהגים בסעודה
ריג	יורה דעה ח"א	דינים
א	חושן משפט ח"א	דיינים
110	יורה דעה ח"א	דס

תשכא	אורח חיים ח"ג	הושענא רבא
392	יורה דעה ח"א	הכשר כלים
70	חושן משפט ח"א	הלוואה
רמט	חושן משפט ח"א	העושה שליח לגבות חובו
רא	חושן משפט ח"ב	הפקד ונכסי הגר
292	חושן משפט ח"א	הרשאה
א	אורח חיים ח"א	השכמת הבוקר

ה

תכג	יורה דעה ח"ב	חדש
תשסה	חושן משפט ח"ב	חובל בחבירו
תקלט	אורח חיים ח"ג	חול המועד
630	יורה דעה ח"א	חוקות העכו"ם
תג	חושן משפט ח"א	חזקת מטלטלין
498	חושן משפט ח"ב	חכירות וקבלנות

אֲרַחַת חַיִּים

מפתח לפי סדר הא"ב

לְקוּמֵי הַלְכוֹת

פה	יורה דעה ח"א	חלב ודם
718	יורה דעה ח"ב	חלה
תעא	חושן משפט ח"א	חלוקת שותפים
728	אורח חיים ח"ג	חנוכה

ט

106	חושן משפט ח"א	טוען ונטען
מה	יורה דעה ח"א	טריפות

י

204	אבן העזר	יבום
תרנג	אורח חיים ח"ג	יום הכפורים
תקיא	אורח חיים ח"ג	יום טוב
462	יורה דעה ח"א	יין נסך

צט	יורה דעה ח"ב	כיבוד אב ואם
קלא	יורה דעה ח"ב	כבוד רבו ותלמיד חכם
588	יורה דעה ח"ב	כלאי בגדים
תקמז	יורה דעה ח"ב	כלאי בהמה
532	יורה דעה ח"ב	כלאי הכרם וכלאי אילן
תקט	יורה דעה ח"א	כלי היין
146	אבן העזר	כתובות

ל

תשיט	יורה דעה ח"א	לא ילבש גבר
------	--------------	-------------

מ

תשלט	חושן משפט ח"ב	מאבד ממון חבירו ומסור
368	יורה דעה ח"א	מאכלי עכו"ם
שנט	יורה דעה ח"ב	מזוזה

לקוטי הלכות

מפתח לפי סדר הא"ב

ארת חיים

מילה	יורה דעה ח"ב	קצג
מליחה	יורה דעה ח"א	122
מלמדים	יורה דעה ח"ב	קמז
מעונן ומנחש	יורה דעה ח"א	תרלט
מעקה ושמירת הנפש	חושן משפט ח"ב	תשצט
מצרנות	חושן משפט ח"א	תקעא
מקוואות	יורה דעה ח"א	תשלט
מקח וממכר	חושן משפט ח"א	716
משא ומתן	אורח חיים ח"ב	744
מתנה	חושן משפט ח"ב	א
מתנות כהונה	יורה דעה ח"א	56
מתנת שכיב מרע	חושן משפט ח"ב	766

ג

גדה	יורה דעה ח"א	724
גדרים	יורה דעה ח"ב	א
נותן טעם לפגם	יורה דעה ח"א	458
גזיקין	חושן משפט ח"ב	תרלט
גזקי מזון	חושן משפט ח"ב	754
גזקי שכנים	חושן משפט ח"א	468
נחלות	חושן משפט ח"ב	252
נטילת ידים לסעודה	אורח חיים ח"ב	א
נטילת ידים שחרית	אורח חיים ח"א	נא
נפילת אפיים	אורח חיים ח"א	582
נשיאת כפיים	אורח חיים ח"א	תקלה

ס

סוטה	אבן העזר	רנא
סוכה	אורח חיים ח"ג	664
סימני בהמה וחיה טהורה	יורה דעה ח"א	קטו
סימני עוף טהור	יורה דעה ח"א	ג
סעודה	אורח חיים ח"ב	118
ספירת העומר	אורח חיים ח"ג	תצג
ספר תורה	יורה דעה ח"ב	310

ע

רעז	יורה דעה ח"ב	עבדים
תקט	יורה דעה ח"א	עבודת כוכבים
לט	חושן משפט ח"א	עדות
קלט	אורח חיים ח"ג	עירובי תחומין
שלט	חושן משפט ח"א	ערב
464	יורה דעה ח"ב	ערלה

פ

תרג	יורה דעה ח"ב	פדיון בכור
תרצט	יורה דעה ח"ב	פדיון פטר חמור
756	אורח חיים ח"ג	פורים
380	אורח חיים ח"ג	פסח
316	חושן משפט ח"ב	פקדון
א	אבן העזר	פריה ורביה והלכות אישות
148	חושן משפט ח"ב	פריקה וטעינה

צ

184	יורה דעה ח"ב	צדקה
צג	אורח חיים ח"א	ציצית

ק

626	אורח חיים ח"א	קדושה דסדרא
תמו	אורח חיים ח"א	קדיש
קט	אבן העזר	קידושין
תשצא	אורח חיים ח"ב	קריאת שמע שעל המיטה
648	יורה דעה ח"א	קרח וכתובת קעקע
630	אורח חיים ח"א	קריאת התורה
תנה	אורח חיים ח"א	קריאת שמע
	חושן משפט ח"א	קרקעות

הוצאת ספרים

ר

600	אורח חיים ח"ג	ראש השנה
238	אורח חיים ח"ג	ראש חודש
תשנו	יורה דעה ח"ב	ראשית הגז
תקנט	יורה דעה ח"א	ריבית

ש

תקכט	חושן משפט ח"ב	שאלה
504	אורח חיים ח"ג	שבועות
68	יורה דעה ח"ב	שבועות
א	אורח חיים ח"ג	שבת
316	חושן משפט ח"ב	שוחר
316	חושן משפט ח"ב	שומר שכר
470	חושן משפט ח"א	שותפים בקרקע
596	חושן משפט ח"א	שותפין
א	יורה דעה ח"א	שחיטה
שעג	יורה דעה ח"ב	שילוח הקן
514	חושן משפט ח"ב	שכירות פועלים
612	חושן משפט ח"א	שלוחין
תמא	אורח חיים ח"א	שליח ציבור

ת

232	יורה דעה ח"א	תולעים
172	יורה דעה ח"ב	תלמוד תורה
תקסט	אורח חיים ח"ג	תשעה באב ושאר תעניות
340	יורה דעה ח"א	תערובות
498	אורח חיים ח"א	תפילה
קנה	אורח חיים ח"א	תפילין
תקפא	אורח חיים ח"ב	תפילת המנחה
736	אורח חיים ח"ב	תפילת ערבית
738	יורה דעה ח"ב	תרומות ומעשרות

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

א	הַלְכוֹת הַשְּׁכֵמַת הַבֶּקֶר
נא	הַלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁחָרִית
צג	הַלְכוֹת צִיצִית
קנה	הַלְכוֹת תְּפִלִּין
298	הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר
תמא	הַלְכוֹת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר
442	הַלְכוֹת בְּרֻכּוֹת הַתּוֹרָה
תמז	הַלְכוֹת קִדִּישׁ
תנה	הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע
498	הַלְכוֹת תְּפִלָּה
תקלה	הַלְכוֹת נְשִׂיאַת פְּפִים
582	הַלְכוֹת נְפִילַת אַפִּים
626	הַלְכוֹת קִדְשָׁה דְּסִידְרָא
630	הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה
תרפא	הַלְכוֹת בֵּית הַפְּנֹסֶת
744	הַלְכוֹת מִשָּׂא וּמִתָּן
766	הַלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם לְסְעוּדָה

מפתח ההלכות

הלכות השכמת הבוקר

הלכה א	ח"א תורה רפב [אזמרה לאלקי בעודי]	א
הלכה ב	ח"א תורה יג [אשרי העם - השגחה]	יז
הלכה ג	ח"א תורה סב [ויסב אלקים]	18
הלכה ד	ח"א תורה ל [מישראל דסכינא]	כה
הלכה ה	ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	42

הלכות נטילת ידים שחרית

הלכה א	ח"א תורה נו [וביום הביכורים]	נא
הלכה ב	ח"א תורה רג [דע שכל מיני צער]	נג
הלכה ג	ח"ב תורה פב [כי תצא למלחמה]	68
הלכה ד	ח"א תורה סה [ויאמר בועז אל רות]	עז
הלכה ה	ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	מז

(כלולה בהלכות השכמת הבוקר ה אות ו)

הלכות ציצית

הלכה א	ח"א תורה כט [האי מאן דאזיל]	צג
הלכה ב	ח"ב תורה יב [ואיה השה לעולה]	צז
הלכה ג	ח"ב תורה א [תקעו - ממשלה]	קא
הלכה ג	סיפּו"מ יג [ז' בעטלירס יום החמישי]	קט
הלכה ד	ח"א תורה ח [ראיתי מנורת זהב]	124
הלכה ה	ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	קה
הלכה ו	ח"א תורה סה [ויאמר בועז אל רות]	פג
הלכה ז	ח"ב תורה ח [תקעו תוכחה]	146

הלכות תפילין

קנה	ח"א תורה כט [האי מאן דאזיל]	הלכה א
158	ח"א תורה יט [תפלה לחבקוק]	הלכה א
158	ח"א תורה לד [ואתם תהיו לי]	הלכה ב
קסז	ח"א תורה טו [אור הגנוז]	הלכה ג
קסט	ח"א תורה ה [בחצוצרות]	הלכה ד
178	סיפוי"מ יג [הבעטליר העיור]	הלכה ה
קפה	ח"א תורה קנה [אריכת אפים]	הלכה ה (מאות 1)
238	ח"ב תורה עב [חיים נצחיים]	הלכה ו
רפה	ח"ב תורה סז [בראשית לעיני כל וכו']	הלכה ז

הלכות ברכת השחר

298	ח"א תורה נו [וביום הביכורים]	הלכה א
10	ח"א תורה רפב [אזמורה לאלקי בעודי]	הלכה ב (כלולה בהשכמת הבוקר א אות יא)
רצט	סיפוי"מ יא [בן מלך ובן שפחה]	הלכה ג
256	ח"ב תורה עב [חיים נצחיים]	הלכה ד (כלולה בהלכות תפילין 1 אות יז)
340	ח"א תורה רטו [כ"ד מיני פדיונות]	הלכה ה
340	ח"ב תורה ד [ואת העורבים]	הלכה ה

הלכות שליח ציבור

תמא	ח"א תורה סה [ויאמר בועז אל רות]	דין הש"ץ
-----	---------------------------------	----------

הלכות ברכות התורה

הלכה א ח"א תורה לו [בקרוב עלי מרעים] 442

הלכות קדיש

ענין קדיש ח"ב תורה ד [ואת העורבים צייתי] תמוז

הלכות קריאת שמע

הלכה א ח"א תורה ס"ה [ויאמר בועז אל רות] תנה

הלכה ב ח"ב תורה כג [ששון ושמוחה ישיגו] תנו

הלכה ג ח"ב תורה ז [כי מרחמם ינהגם] 460

הלכה ד ח"א תורה לו [בקרוב עלי מרעים] תסה

הלכה ה שיהר"ן א [כי אני ידעתי כי גדול ה'] תפא

הלכה ה (אות ט) ח"ב תורה עג [תהילים מסוגל לתשובה] 488

הלכה ז (כלולה בהלכות ברכת השחר ה אות כה) ח"א תורה רטו [כ"ד מיני פדיונות] שנה

הלכות תפילה

הלכה א ח"א תורה קנט [דע שיש אמצעי] 498

הלכה ב (כלולה בהלכות קריאת שמע ב) ח"ב תורה כג [ששון ושמוחה ישיגו] תנו

הלכה ג ח"ב תורה עח [ענין הנהגת הפשיטות] 500

הלכה ד סיפ"מ יב [מהבעל תפילה] 506

הלכה ה ח"ב תורה פד [דע שעיקר התחברות] תקבט

הלכה ו (כלולה בהלכות ברכת השחר ה אות סט) ח"א תורה רטו [כ"ד מיני פדיונות] 404

הלכה ו ראשי פריקים ח"ב תורה ד [ואת העורבים צייתי] תקלג

הלכות נשיאת כפים

הלכה א	ח"א תורה יט [תפלה לחבקוק]	תקלה
הלכה ב	ח"ב תורה ב [ימי חנוכה]	538
הלכה ג	ח"א תורה לא [אית לן בירא]	542
הלכה ד	ח"א תורה כב [חותם בתוך חותם]	תקמוז
הלכה ה	ח"א תורה לד [ואתם תהיו לי]	554
הלכה ו	ח"ב תורה ד [ואת העורבים צייתי]	438

(כלולה בהלכות ברכת השחר ה אות צח)

הלכות נפילת אפים

הלכה א	ח"א תורה לא [אית לן בירא]	582
הלכה ב	ח"ב תורה ב [ימי חנוכה]	תקלט
הלכה ד	ח"א תורה כד [אמצעותא דעלמא]	תקפג
הלכה ה	ח"א תורה לד [ואתם תהיו לי]	570
הלכה ו	ח"ב תורה יב [ואייה השא לעולה]	תרטז

(כלולה בהלכות נשיאת כפים ב אות ב)

(כלולה בהלכות נשיאת כפים ה אות יח)

הלכות קדושה דסדרא

ענין קדושה דסדרא	ח"ב תורה פב [כי תצא למלחמה]	626
------------------	-------	-----------------------------	-------	-----

הלכות קריאת התורה

הלכה א	ח"א תורה נו [וביום הביכורים]	630
הלכה ג	ח"ב תורה פז [כוונות אלול]	634
הלכה ד	ח"ב תורה ד [ואת העורבים צייתי]	תרלט

הלכה ה	(כלולה בהלכות נשיאת כפים ה אות כג)	ח"א תורה לד [ואתם תהיו לי]	574
הלכה ו		ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	תרמה

הלכות בית הכנסת

הלכה א		ח"א תורה י [ואלה המשפטים]	תרפא
הלכה א		ח"א תורה קפא [כשמתקשרים בקשר]	תרפא
הלכה ב		ח"ב תורה יב [ואיה השה לעולה]	תרפג
הלכה ב		ח"א תורה טז [ר' יוחנן משתעי]	תרפג
הלכה ג		ח"ב תורה עח [ענין הנהגת הפשיטות]	תרפה
הלכה ד		ח"א תורה עה [יברכנו אלקים]	תרפז
הלכה ה		ח"ב תורה עח [ענין הנהגת הפשיטות]	תרצה
הלכה ו		ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	726

הלכות משא ומתן

הלכה א		ח"א תורה סט [חומר איסור גזילה]	744
הלכה ב		ח"א תורה לה [אשרי העם - זרקא]	746
הלכה ב		ח"א תורה נו [וביום הביכורים]	746
הלכה ד		ח"א תורה עו [ויהי אחר הדברים]	תשמז
הלכה ה	(כלולה בהלכות בית הכנסת ה אות ח)	ח"ב תורה ע"ח [בענין הנהגת הפשיטות]	700
הלכה ו	(כלולה בהלכות בית הכנסת ו אות כד)	ח"ב תורה ח [תקעו - תוכחה]	740

הלכות נטילת ידים לסעודה

הלכה א		ח"א תורה נו [וביום הביכורים]	766
הלכה ב		ח"א תורה מד [מחאת כף בתפילה]	תשעא
הלכה ג		ח"ב תורה ז [כי מרחמם ינהגם]	772

הקדמת המחבר

ספרים אינו בכלל גדלה וחשיבות, והלואי שלא יהא לבדיון ללעג ולקלם, באשר רבו עתה המתלוצצים מספרים חדשים, ובמרים ותקרבו אליהם להביט בהם אם טוב ואם רע, ויתנבלו אליהם מקדם בנבלי ערמומיית וחבילות חבילות של ליצנות, ומכנים להם שם לגנאי, (וימה המכנה שם לחברו אין לו חלק לעולם הבא, ומכנה שם לספר שמדבר דברי תורה, דברי אלהים חיים וכו', על אחת כמה וכמה. ואין להארד בזה פאן), על כל פנים אין חבור ספרים בכלל גדלה וחשיבות בעתים הללו. אך אף-על-פי-כן נמצאים בשרים ותמימים בכל דור ודור עתה גם עתה, אשר הולכים בתם בטה, ובמושב לצים לא ישבו, אשר עליהם תפף אמרי אמת במים קרים על נפש עפה, ובקשו בכסף ובמטמונים יחפשו דברי אמת וצדק המישרים על אדני פו, על דברי רבותינו הקדושים ז"ל.

ואני בעניי דעתי כי לא הגעתי למדה זו לא מניה ולא מקצתה, לחזות דעי אפלו לפני קל שבקלים ותפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא, בפתחי שערים בעיר אמרי אמר,

הפעם אודה את ה' אשר עד פה עורני, מה אדבר והוא אמר ועשה, מי פה' אליהו וכו', מקום מעפר דל, מאשפות ירים אביון כמוני, לקרבי לאור צח ומצחצח פנה, אור האורות, צח הצחצחות, מי יספר שכחו, מי יספר תהלתו. וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבה ותהלה כבר הרגלו העולם לכתבם על מאן דהוא, אך המענין בספריו הקדושים בעין האמת, ונבון יוסף לקח לשום עין עיינו בדברי אלה אשר חנני ה' בכחו המבארים בספרים האלה, יבין וישביל וידע כי כל השבחים ותהלות ונהגות שפתתי עליו ז"ל עדן לא הגעתי לקרסלי שבחי תהלתו, כי שגבה מעלתו ונגדלתו ותקפו עד אין סוף ואין תכלית, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב.

ובזמן לבות הוא יודע, שאני יודע בעצמי מעוט ערכי עלי, כי מי אנכי כי באתי עד הלום לחבר ספרים, ובפרט דברים כאלו העומדים ברום רומו של עולם, הפותחים שער לכל דופקי בתשובה החפצים לצאת מחדש לאור, להתקרב לה' ותברך לאור באור החיים. ואם אמנם עתה בדרות הללו חבור

ואדברה בערותך נגד מלכים ולא אבוש, שפושם שאני קמן בעיני מצד עצמי פאשר בוחן לבות הוא יודע, פן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדשת המשפיע עליה חקמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני מורי ורבי הרב הקדוש והנורא הרב האמת וזכר צדיק וקדוש לברכה, ואם אמרתי אספירה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפשי, לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. "במה אקדם ה', אפה לאלהי מרום". "רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו, אין ערוך אליך אנידה ואדברה עצמו מספר".

נפלאים, פאשר יראה המעין בעיניו בהלכות תפילין (הלכה ה) ובהלכות ברכות השחר (הלכה ג) ובהלכות תפילה (הלכה ה) ובשארי מקומות. ולפעמים לקטתי איזה הקדמות מספר האלף בית. וכל ההקדמות שהוצאתי מספרי רבנו ז"ל וכל מה שעזרני ה' יתברך לחדש בהם, בכלם האיר ה' עיני למצא אותם באר היטב בפסוקי תנ"ך ובמאמרי רבותינו ז"ל בנמרא ומדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר"י, עד שהאיר ה' עיני להכניס אותם בדרך פרד"ם (פשט רמו דרוש סוד) לתוך דיני המצות עליפי סדר הלבותיהם המבארים בארבע חלקי שלחן ערוך.

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הוואה בעיניו שפלו מיסד ומסדר על כל ההלכות שבארבע חלקי שלחן ערוך, כי כן צויתי מפיו הקדוש לחשב ולעין בכל הלקתא והלקתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חדוש. וכל מה שזפני ה' יתברך לחדש בהם הכל מיסד עליפי ההקדמות והיסודות שקבלתי מרבנו הקדוש והנורא וזכר צדיק וקדוש לברכה המבארים בספריו הקדושים שהם לקוטי מוהר"ן א' וב', ולפעמים הוצאתי איזה הקדמות נוראות מהמעשיות הנוראות שספר המבארים בספר ספורי מעשיות, כי אם אמנם רמזי המעשיות שגבו מדעתנו, כי גאו הפנים נחל אשר לא נוכל לעבר, אף-על-פי-כן ה' יתברך חונן לאדם דעת, והאיר עיני למצא בהם לפעמים איזה דברים

וקניתי לה' אשר עיניך תראינה נפלאות ברב המקומות, מה גדלו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו, כי עליפי דברים האלה המבארים בספרים האלה, יוכל כל אדם להבין ולהשפיל מרחוק גדלות נוראות ונפלאות כל מצוה ומצוה וכל דין ודין מפירטי המצוה, ואפלו הדינים שבין אדם לחברו המבארים בחשן משפט אשר אין איש שם על לב להבין מהם רמזים ודרכים לעבודת ה' יתברך, ובחכמי ה' פאלו הספרים יורה את נפשו הצמא לשמע דברי ה'. פי זה ידוע שכל התורה וכל הדינים וההלכות שבכל חלקי התורה, מפלים צריכים להוציא עצות ודרכים ורמזים להתקרב אליו יתברך באמת, וכמבאר בדברי רבנו

ז"ל בהתורה 'חדי רבי שמעון' בסימן ס"א שפכל הלמודים שהאדם לומד צריכים להוציא משפט הנהגות ישראל וכו', עין שם, אבל לאו כל אדם זוכה לזה, ובעזרת ה' וישענתו הנפלאה, באלו הספרים פתחתי שער קצת למצא דרכים אמתיים בכל למודי התורה הקדושה. וברב המקומות אינם בדרך רמו ודרוש לבד, כי אם כך הוא אמתת הענין עלפי סוד פגנת המצוה, ובאור דברי אלה לא יספיקו המון ורעות לבארם, אך המשפיל באמת יבין מעט דברי אלה פשישים לבו היטב להדברים הנאמרים בספרים אלה ובספרי רבנו ז"ל.

והנה אם אמנם ידמה להקורא לפום הרקא בכמה מקומות אשר הארכתי למעניתי וכפלתי ושלשתי הדברים בכמה וכמה מקומות, דע ידידי המעין, כי גם זאת מעם ה' צבאות יצאה אשר הפליא עצה הנדיל תושבה, כי המזשים לב לענין באמת בדברי רבנו ז"ל העמקים מפל מיני עמקות שבעולם ורחבה מני ים, אשר אין ערוך אליהם, ואחר כך ישים לב היטב לדברי אלה אשר חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יבין היטב כי לפי עצם העמקות אשר בדברים האלה, עדין לא יצאתי ידי חובת הפאור אפלו במקומות שהארכתי מאד, מפל שכן בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה. כי דע, שכל הדברים שגלה רבנו ז"ל הם הקדמות חדשות לגמרי, (אם אמנם

כלם בניינים וינסידים על כל מצות התורה המקבלות בדינו מכבר, עם כל זאת הם הקדמות חדשות לגמרי), וכלם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על-ידם לה' ותברך כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועקר הפגנה – לקנינם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות. אבל מעצם גשמייות גופנו ועכירת שכלנו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה, כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם שרפן מעקמין את הלב מנקרת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו ז"ל עמוק עמוק מאד מאד, עמוק עמוק מן ומצאנו, ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא ז"ל תלי תליו של הלכות, מענינות ותהומות ויציאים בפקעה ובהר, כי כל דבריו הם כמעין הנובע, באשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכוונות כפיה מצות בדבור אחד שגלה רבנו ז"ל.

בגון בהתורה "ששון ושמחה ושיגו ונסו וגו' ואנחה" (בסימן כ"ג בלקוטי תניינא) שהוא דבור אחד לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה כמבאר שם, וה' ותברך עורני והאיר עיני למצא על פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, באשר יראה הרואה באבן העיר בתחלתו וכן בכמה מקומות, ואף-על-פי-כן עקר הפגנה כפשוטו להתגבר לחטף היגון

יתברך, ששכל הדברים האלה צריכים לדבר הרבה עד שנופה להכניס אותם בלב האדם לקיים בפשיטות ובתמימות, כי זה העקר, כי לא המודרש הוא העקר אלא המעשה.

הן על כל אלה ההכרח להאריך ברב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות כדי שביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו ז"ל הם עמוקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים, ובכל החדושים שיה' יתברך פקח עיני לחדש בהם, פלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים, ובכל מקום שמתרחב הירוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזר בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו ז"ל, שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שאמר על החדושים שלי שאין מי שיבינם היטב מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה ולהיות בקי בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו ועליבן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזר ענין אחד כמה פעמים, אולי יבנם בלב המעין חזן הפונה האמתית, לידע החדוש על בריו. והעקר שביא על ידיייה לידי מעשה להתעורר על ידיייה לקיים דברי רבנו ז"ל בפשיטות, לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבנו

ואנחה לתוך השמחה, דהינו להפך כל מיני עצבות לשמחה, כמבאר שם במקומו. אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפך הפל לשמחה קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם, וה' יתברך עורני להרחיב הדבור בזה, ולהראות ולגלות שבה תלוי קיום כל התורה, כי שמחה היא הנקדה של כל התורה והמצוות וכו', ועליי הרחבת הדרוש בזה, יכולין לראות מרחוק עצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפך העצבות לשמחה, ותכן הפונה הוא לזכות לקיים עצה זו בפשיטות, ולבקש מה' יתברך לזכות לזה.

וכן בשאר עצות ודרכים נפלאים שגלה הוא ז"ל, כמו התורה "ואיה השה לעלה" (בלקוטי תנא סימן י"ב), שהעצה המבארת שם עמוקה מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של העצה והדרך הזה עמוק מאד, וצריכין להרחיב הדבור בזה הרבה ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר עיני ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות גבית חוב מהותומים (הלכה ג'), אשר המשפיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר שכל התורה מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה "אומרה לאלהי בעודי", בסימן רפ"ב המובא בהלכות השפמת הבקר הלכה א', וכן בענין הרצון וההשתוקקות לה'

ו"ל אשר עליה בניתי הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו.

וזה ברור וידוע לכל משכיל, ששכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חדושים ובאורים באריכות גדול, הן בגמפ"ת (נקרא פירוש רש"י תוספות), הן בספרי קבלה ופרד"ם (פשת רמז דרוש סוד), כמו בספרי הש"ך על החשן משפט, או בספרי שאלות ותשובות בדרך ארקה מאד, או בספרי האר"י ו"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד, ועל פי רב הדרוש שפסוף מקשר מאד להדרוש שלפני פמה וכמה דפיו, ומי שקבי היטב בכתבי האר"י ו"ל מבין ששקעט כל הספר עין חיים ופרי עין חיים הם דרוש אחד גדול. כמו כן בכל מקומות הנאים בארקה פאלה, חלילה להמענן להתבהל ולפחד אידך אפשר לתפס במח ושכל דרוש ארדך מאד פנה, כי על זה נאמר (משלי י'): "ועיני פסיל בקצה הארץ", כמו שפרש רש"י שם, עין שם, אכל החכם אומר: היום אלמד מעט וימחר מעט וכו', כמבאר שם בפרוש רש"י, עין שם.

וזה הענן צריכין בני הנעורים לדע מאד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת, לכל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או חידוש ארדך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו פסדר מעט מעט, ויקשרו בתחלה ענן אחד עד שכיניו אותו קצת, ואחר כך ילכו להלן פסדר בהדרגה

מחדוש לחידוש ומענן לענן עד שיגמרו עמוד או דף אחד, וכן ילכו פסדר בכל פעם מענן לענן בלי פהלה ובלבול, ואז יבואו על מקומם בשלום ויוכלו להבין אפלו דרוש ארדך מאד, אפלו מי שאינו מפלג ביותר. והקרחתי להקפיד זאת פאן, מחמת שבספרנו תהלה לאל האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, על פן פאתי להקפיד את המענן לכל יתבהלו רעיוניו, רק ילך פסדר בהדרגה מענן לענן, ואז ילך לבטח דרבו. ואז אם ישום לבו היטב יבין שכל מה שנראה לאריכות דברים הפל נצרך אל באור הענן מאד, כי פאמת בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קדם שמשוימין לב להבין הענן היטב לאשורו, אכל אחר כך בשמשקליו להלן יותר ויותר ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם עד שמיבנים אותם היטב, אזי רואים שכל הדברים שתורתו פמה פעמים חסר עדון הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר, כי בעזרת ה' יש בספרים אלו קרב המקומות דברים עמוקים הרבה, כי יסודתם בהררי קדש על פי ההקדמות הנוראות שגלה רבנו הגדול והקדוש, אשר כל דבור ודבור שציא מפיו הקדוש והנורא יקר צדיק לברכה אין שעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית, פאשר יבין כל חד פפום מה דמשער בלפה מי שחפץ בהקאמת

לְאֵמֶתוֹ, (וְאִין בָּאן מְקוֹמוֹ לְהַאֲרִיךְ בָּהּ, וּמַעֲט
 מְבַאֵר בְּמִקְוֹמוֹת אַחֵרִים, עֵין שָׁם), וְעַל־כֵּן גַּם
 אֵלּוֹ הַחֲדוּשִׁים שְׁחַנְנֵי ה' שָׁהֵם פִּלְם
 בְּגוּיִים עַל דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, בְּכֻלָּם יֵשׁ
 בָּהֶם עֲמֻקּוֹת, מְחֻמַּת שְׁפִלְם הֵם כְּמוֹ
 פְּרוּשׁ וּבְאוּר עַל דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים וְ"ל.
 אֲבָל בְּאֵמֶת יְדַעְתִּי בְּנַפְשִׁי שְׁעָרִין לֹא
 נִגְעָתִי בְּדְבָרָיו אֲפִלּוּ פְחוֹת מִטַּפֵּה מִן
 הַיָּם.
 וְה' אֱלֹהִים אֵמֶת יִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת,
 כִּי אֲשֶׁר בּוֹחֵן לְבוֹת יוֹדַע צְפוּן לְבִי
 וּמַחְשַׁבְתִּי שְׁכָל תְּשׁוּקָתִי הוּא רַק לְנִקְדַּת
 הָאֵמֶת. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר טוֹב גְּמַלְנוּ
 וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֵמֶת. אֱלֹה וְכֹאֱלֹה יוֹסֵף
 עִמָּנוּ וְיַזְכֵּר חֲסֵדֵי אֲבוֹת וְיִתֵּן לְעַקֵּב אֵמֶת.
 וַיִּקְרָא מִהֲרָה: "אֵמֶת מֵאַרְצֵי תַצְמַח", עַד
 יוֹכֵן בְּחֶסֶד כֶּסֶף דוֹר וַיֵּשֶׁב עֲלָיו בְּאֵמֶת,
 כְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רַצוֹן.

ה'עוד מעט' ששם אינו רשע, על-ידי זה:
 'והתבוננת וכו', ענין שם, ועל-ידי זה יכל
 לשמח את עצמו, ואזי יכל להתפלל, וזה
 בחינת (שם קטו): "אומרה לאלקי בעודי",
 על-ידי העוד מעט שמוצא בעצמו, על-
 ידי זה יכל לומר ולהודות לה'. ועל-ידי
 זה נעשין נגונים, כי הנגונים נעשין על-ידי
 שמקברין רוח טובה מן רוח נכאה וכו'.
 וזהו 'אומרה' דיקא, בחינת נגונים וכו'.

ובן צריכין לדון את אחרים לכף זכות,
 אפלו רשע גמור צריכין לחפש
 ולמצא בו איזה נקדה טובה וכו'. ענין
 שם. וכו' שכול זאת, למצא נקדה טובה
 אפלו בפושעי ישראל, הוא יכול להיות
 חזן ולהתפלל לפני העמוד וכו', ענין שם.
 ודע שכל אחד מצדיקי הדור בונה משכן,
 שמשם מקבלין תינוקות של בית רבן הכל
 פיהם שאין בו הטא, בשביל זה הם
 מתחילין מן "ויקרא" וכו', ענין שם. וזה
 הצדיק שיכול ללקט כל הטוב שנמצא
 בכל אחד, הוא יודע כל הבחינות שיש
 בענין זה של המשפנות הנ"ל שבזוין
 הצדיקים שמשם מקבלין התינוקות הכל
 פיהם שאין בו הטא וכו' וכו', ענין שם כל
 זה היטב:

ב וזה בחינת התעוררות השנה, כי
 בשאדם רואה שרחוק מהשם
 ותברך וכו', זה בחינת שנה שהיא אחד
 מששים במיתה (ברכות נו), וכשמחפש
 ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקדה טובה
 עדין, ומחיה ומשמח את עצמו, ומעורר

הַלְכוֹת הַשְּׁקֵמַת הַבֶּקֶר

הַלְכָה א

י.תנבר פארי לעמד בבקר לעבודת בוראו
 שיהא הוא מעורר השחר. הג"ה:
 "שוייתי ה' לנגדי תמיד" זה כלל גדול
 בתורה וכו' (אורח חיים סימן א' סעיף א').

א כי איתא בדברי רבנו ז"ל (בסיון רפ"ב)
 שבשארדם מתחיל לחפש עצמו
 ורואה שהוא רחוק מאד מהשם ותברך,
 והוא מלא חטאים ופגמים הרבה, ונרמה
 לו שהוא רחוק מטוב, אזי הוא צריך
 לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה טוב,
 כי איד אפשר שלא עשה איזה טוב
 מימיו. ואף שהוא רואה שגם מעט הטוב
 שעשה הוא מלא פגעים, כי מערב
 בפסלת הרבה, אף-על-פי-כן אי אפשר
 שאין בו איזה נקדה טובה על כל פנים.
 וכן חפש ומצא בעצמו עוד איזה טוב,
 ואף שזה הטוב גם כן מערב בפסלת
 הרבה, אף-על-פי-כן על כל פנים יש בו
 איזה נקדה טובה. וכן חפש ומצא
 בעצמו עוד איזה נקדות טובות. ועל-ידי
 זה שדון את עצמו לכף זכות ומוצא
 בעצמו נקדות טובות עדין, אף-על-פי
 שעשה מה שעשה ופגם מה שפגם,
 על-ידי זה הוא יוצא באמת מפח חובה
 ויכנס בכף זכות באמת, ועל-ידי זה יכל
 לזכות לתשובה. וזה בחינת (תהלים לו):
 "ועוד מעט ואין רשע וכו'", על-ידי אותו

א
 יב
 יג
 יד
 טו
 טז
 יז
 יח
 יט
 כ

את עצמו לעבודת ה' ותברך על-ידי זה, זה בחינת התעוררות השגה.

וזה בחינת (תהלים ט): "ה' מה רבו צָרֵי, רבים וכו'", הינו הצָרִים של הנפש, שהם החמאים והפגמים של כל אדם, שזה עקר צרות האדם, וכשהם מתגברים על האדם הם ושלום, אזי הם רוצים להפיל אותו לגמרי חס ושלום כאלו אין לו עוד שום תקנה חס ושלום, וזהו (עש): "רבים אומרים לגנבשי אין ישועתה לו באלקים סלה". ואזי הוא בבחינת שגה כנ"ל, וזהו (עש): "אני שכבתי ואישגה", כי זה בחינת שגה כנ"ל, אבל באמת האדם אסור ליאש עצמו, וצריך להתגבר לעורר משינתו על-ידי המעט טוב שמוצא בעצמו עדן כנ"ל, וזהו (עש): "הקיצתי כי ה' יסמכני", שאני מתגבר ומתעורר משינתי, כי אני מראש עצמי עדן, "כי ה' יסמכני", כי הנקדה טובה שאדם מוצא בעצמו זה בחינת אלקות בכיכול, כי כל הטוב מאתו ותברך, כי אוריתא וישראל וקודשא בריך הוא כלא חד" (נדר אחרי דף עג), נמצא פשיש בישראל איזה נקדה טובה, דהינו איזה מצוה או דבר טוב, זה הטוב הוא אחדות גמור עמו ותברך, כי "טוב ה' לכל" (תהלים קמה), ונכמו שכתוב (שם ד): "מעמו וראו כי טוב ה'", כי כל הטוב שנמצא בכל מקום שהוא, הוא הכל ממנו ותברך, וזהו: "כי ה' יסמכני", הינו הנקדה הטובה שאני מוצא בעצמי, שהוא בחינת אלקות, בחינת "טוב ה' לכל", זה

הוא סומך אותי ומקיץ אותי מהשגה. ואזי (עש): "לא אירא מרכבות עם אשר סביב שתי עלי", כי טוב איני מתירא מהם אף-על-פי שהם כמה רכבות פגמים וחסאים שעומדים עלי להפילני חס ושלום, כי מאחר שאני מוצא בעצמי עוד איזה נקדה טובה, על-ידי זה אני מתעורר מהשגה ועל-ידי זה אני נכנס באמת לכף זכות ועל-ידי זה אופה לתשובה וכו' כנ"ל, כי כל הרע נדחה מפני מעט הטוב שמוצא בעצמו ומחיה ומרים את עצמו כזה, כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך כידוע. וזהו בחינת (תהלים קלט): "הקיצתי ועודי עמד", על-ידי העוד מעט וכו' שלי, דהינו הנקדה טובה כנ"ל, בחינת "אזמרה לאלקי בעודי" כנ"ל, וזהו "ועודי עמד", הינו העוד מעט שלי שהוא עדן עמד כנ"ל, על-ידי זה "הקיצתי", כי זה בחינת התעוררות השגה כנ"ל:

ג וזה בחינת (תהלים ט): "עורה כבודי, עורה הנבל ונכור, אעירה שחר", הינו שצריך האדם להתעורר את עצמו משינתו ומנפילתו, ועל-ידי מה ותעורר את עצמו, על-ידי הנקדות טובות שמוצא בעצמו עדן, וזהו: "אעירה שחר", כי הנקדה טובה היא בבחינת "שחר", בבחינת (שיר השירים א): "שחרה אני ונאוה בנות ירושלים", כי מחמת שזאת הנקדה מערבת בפסלת הרבה ובפגמים הרבה שפגם זה האדם, על-ידי זה נדמה שהיא שחרה, כי מנחת בקדרות ובשחרות חס

ושלום אצלו. אבל בשדן את עצמו לבקר זכות ומעורר ומוצא בעצמו הנקדה טובה כנ"ל, או היא אומרת: "שתרה אני ונאנה אל תראני שאני שחרחרת וכו'", כי אין השחרות משלי וכו', כמו שפרש רש"י שם. כי הנקדה טובה בעצמה שיש אצל האדם אפלו אצל פושעי ישראל היא נאנה ויפה מאוד, רק שהשחרות חופה עליה, אבל בשמערורין אותה היא אומרת: "שתרה אני ונאנה, אל תראני שאני שחרחרת", כי מצד עצמי אני נאנה עד מאוד.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (שיר השירים רבה פ"א): "שתרה אני במעשה

העגל, ונאנה אני במעשה המשכן, הינו אף-על-פי שיש לי הטאים הרבה ונתרחקתי מאוד מפני תבדך, וזה בחינת מעשה העגל שפולל כל החטאים שבעולם, כי כל המורה בעבודה זרה פאלו בופר בכל התורה בלה, אף-על-פי כן ונאנה אני במעשה המשכן, הינו בחינת מעט טוב שאני מוצא עצמי עדן. כי חכפ אחר מעשה העגל נצטוו על מלאכת המשכן, עלידי שנתרצה ה' תבדך לישראל, עלידי משה שמסר גפשו עליהם והתפלל בעדם, כי משה היה יכול זאת למצא נקדה טובה אפלו בהפחות שפפחותים, כמבאר בדברי רבנו ז"ל במה פעמים (בלקוטי תניא סימן פ"ב ועוד), ועלידי זה היה יכול להתפלל עליהם תמיד, אפלו בשפגמו בכל התורה בלה

במעשה העגל אף-על-פי-כן מצא בהם נקדות טובות. ועל-כן אמר משה (שמות ט"ז): "למה ה' יחרה אפך בעמך וכו'", כי הוא מצא הטוב שבהם ואזי נדחה הרע לנמרו כנ"ל, ועל-כן אמר: "למה ה' יחרה אפך בעמך", כי הרע אינו נחשב כלל כנגד מעט הטוב שיש בהם עדן. וה' יתבדך נתרצה לו, "וינחם על הרעה וכו'", ואז לפד ה' יתבדך למשה סדר תפלה וסדר לפגיו י"ג מדות של רחמים, וזהו (שם ט"ז): "ויאמר אני אעביר כל טובי וכו'", שלמדו וגלה לו כל הטוב שלו יתבדך כפיכול, כדי שידע שה' יתבדך טוב לכל תמיד, ויכולין לעורר הטוב בהגורע שפגורעים ולהכניסו בכף זכות ולהחזירו בתשובה.

וזה בחינת י"ג מדות של רחמים, בחינת (שם): "ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים וכו'", שהשם יתבדך מלא רחמים וטוב לכל, ומאריך אף לצדיקים ולרשעים, כי הוא מטה כלפי חסד ודן את הכל לבקר זכות, ומוצא נקדה טובה אפלו בפושעי ישראל, ועלידי זה מכריע אותם לבקר זכות כנ"ל, וזהו בחינת (שם): "נוצר חסד לאלפים", שבחינת החסד דהינו מה שהוא יתבדך מטה כלפי חסד ודן לבקר זכות ומוצא נקדה טובה וכו' כנ"ל, זה החסד נוצר וממתיק "לאלפים", הינו אף-על-פי שיש כנגד זה אלפים ורכבות פגמים שפגם אותו האדם, אף-על-פי-כן מעט הטוב שמוצא עלידי החסד כנ"ל דוחה הכל כנ"ל. ועלידי זה

(סו): "גוישא עון ופשע וכו'", כי על-ידי זה נכנס באמת לבקר וכו' פנ"ל:

ד ואז בשנתרצה השם ותברך למשה על-ידי שמצא טוב בכל ישראל אפלו אחר מעשה העגל פנ"ל, כי משה היה בלו טוב, בבחינת (שמות ב): "ותרא אותו כי טוב הוא", ועל-כן היה לו פח תמיד למצא הטוב בכל אחד אפלו בהפושעי ישראל פנ"ל, ועל-ידי זה נתרצה ה' ותברך פנ"ל, ואז צוה להם על מלאכת המשפן שיביא כל אחד נדבת לבו למלאכת המשפן, כי היה מעורר הטוב שבכל אחד, וכל אחד כפי הטוב שהיה לו הביא נדבת לבו הטוב למלאכת המשפן. כי המשפן נבנה מפל הטוב שנתברר מפל אחד מישראל, שזהו בחינת (שמות טו): "זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני וכו'" שהביא כל אחד ואחד כפי הנקדה טובה שלו, כי זהב וכסף ונחשת ותכלת וכו' הם בחינת הגנין עליון, שהם בחינת הטוב שיש בכל אחד מישראל, שזהו בחינת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מט), שהם כלולים מגנין סגיאון, הינו הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל שהם כלולים מגנין סגיאון, כי יש בכל אחד מישראל נקדה טובה אפלו בהפחותים שבהם מה שאין בחבור, כמבאר במקום אחר (לקוטי מוה"ר סימן ל"ד), וה' ותברך מתפאר בהם פנ"ל. וזה בחינת הגנין שהיו בבית המקדש והמשפן, בחינת זהב וכסף וכו' שהביא

כל אחד מנדבת לבו הטוב, כי שם היו כלולים כל הנקודות טובות, שהם בחינת גנין עליון שיש בכל אחד מישראל. ועל-כן אחר מעשה העגל שאז הצדק משה לחפש ולמצא הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל פנ"ל, על-כן אז דיקא נצטוו על מלאכת המשפן, כי המשפן נבנה מזה הנקודות טובות הנ"ל פנ"ל. והיו: "שחרה אני במעשה העגל, ונאווה אני במלאכת המשפן, הינו בנקודות טובות שאני מוצא בעצמי שהם בחינת מלאכת המשפן פנ"ל. וכן מוכן בדברי רבנו הנ"ל, שעל-ידי הטוב שמוצאין בכל אחד מישראל על-ידי זה נבנה המשפן, ועל-כן זה שכיכול למצא כל הטוב שיש בישראל, שהוא בחינת חזן פנ"ל, הוא יודע כל הבחינות שיש בענין המשפן של כל אחד מהצדיקים הנ"ל, עין שם, כי עקר בנין המשפן הוא על-ידי זה, על-ידי הטוב הנ"ל, ובהו מקשרים היטב דברי רבנו הנ"ל, עין שם היטב:

ה וזהו (תהלים טו): "עודה כבודי עורה וכו'", ועל-ידי מה אוכל להתעורר, על-ידי "אעירה שחר", על-ידי מה שאני מעורר השחר, הינו הנקדה טובה שהיא בחינת "שחר", בחינת "שחרה אני ונאווה", על-ידי זה אוכל להתעורר משנתי ונפילתי וכו' פנ"ל. והיו בחינת "עודה הנבל וכו'", כי על-ידי זה נעשין גנין, בחינת "אומרה לאלקי בעודי" פנ"ל:

טובת עדין, על־ידי זה יכול למצא השם ותפרד תמיד, ועל־ידי זה לא ימוט לעולם. וזהו (עו): "כרוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי", הינו כשרב המחשבות מבלבלין אותי ורוצין להפיל אותי חס ושלום על־ידי רבוי הפגמים וכו', אזי "תנחומיך ישעשעו נפשי", דהינו מה שה' ותפרד מנחם אותו כמה שעוזר לו למצא איזה נקדה טובה בעצמו, וזהו נחמתו ובה משעשע נפשו וכו' כנ"ל:

ו נמצא שעקר בחינת התעוררות השנה הוא על־ידי הנקודות טובות שמוצאין בעצמו אפלו בשהוא חס ושלום במדרגת התחתונה מאד וכו' כנ"ל, ועל־ידי זה נעשין נגונים וכו' כנ"ל, כי בלילה שהוא זמן השנה, אזי השכינה מבררת ברודים פדוע, וזה מרמו על הנ"ל, שכתמנבר בחינת השנה על האדם אזי צריך לבקש ולחפש למצא בעצמו נקודות טובות, ועל־ידי זה יתעורר משנתו כנ"ל. וזה בחינת (עו): "אזכרה נגינתי בלילה עם לכבי אשיחה ונחפש רוחי", שבלילה ונחפש רוחי, אזי עם לכבי אשיחה ונחפש רוחי, שאני כחפש ומבקש הרוח טובה, בחינת נקדה טובה, ועל־ידי זה נעשין נגונים כנ"ל, בחינת אזכרה נגינתי בלילה וכו'.

ועל־ידי זה שמתנבר להתעורר משנתו על־ידי הנקודות טובות שמוצא בעצמו כנ"ל, על־ידי זה עקר תקון התפלה, כי עקר התפלה הוא רק

וזה מרמו ברכי השלחן ערוך: 'יתנבר פארי לעמוד בבקר לעבדת פורא', שהאדם צריך להתנבר ולהתעורר משנתו ונפילתו, ועל־ידי מה יתעורר, על־ידי שהא הוא מעורר השחר, הינו כנ"ל, שיעורר הנקודות טובות שהם בחינות 'שחר', בחינת 'אעירה שחר', ועל־ידי זה יתעורר משנתו ונפילתו וכו' כנ"ל. וזהו בחינת 'לעמוד בבקר', כי עקר ההתעוררות מהשנה הנ"ל הוא על־ידי בחינת בקר דאברהם איש החסד, דהינו על־ידי שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות כנ"ל. ועל־פני הנה אברהם מגיד גרים, כי הנה מטה כלפי חסד ומצא נקדה טובה בכל אחר, ועל־ידי זה קרב הכל לה' ותפרד כנ"ל. וזהו שנסמך ההג"ה: 'שויתי ה' לנגדי תמיד', הינו שתמיד אני משים ומשנה ה' לנגד עיני, כי אף־על־פי שאני רחוק ממנו ותפרד, אף־על־פי כן ה' לנגדי תמיד בכל מקום, כי אני מוצא בעצמי נקדה טובה כנ"ל.

וזה פרוש הפסוק (תהלים טו): "שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוטי", הינו שתמיד אני משים ה' לנגדי, אפלו במדרגות התחתונות חס ושלום, כי (עו) 'מימיני כל אמוטי', כי על־ידי בחינת מין, בחינת אברהם, בחינת חסד, על־ידי זה כל אמוטי, בבחינת (תהלים צד): "אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני", כי על־ידי החסד, הינו שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו איזה נקדה

הוא בבחינת אלם שאין לו דבור, בבחינת (תהלים לט): "נאלמתי דומיה החשיתי משוב וכו'", וכשמגלין את המוב כנ"ל אזי עקר התגלות המוב ועלייתו הוא בבחינת הדבור.

וזה בחינת (שר השרים ב): "יונתי בחגוי הפלע בסתר המדרגה", זה בחינת הנקדה טובה שהיא בחינת יונה תפוח שתמימה עם בן יונה ואינה מנחת אותו לעולם וכו', כמו שאמרו רבותינו ו"ל, כי הנקדה טובה שיש בכל אחד אפלו בהפחות שבפחותים היא דבוקה תמיד עם ה' ותברך לעולם בכל מקום שהיא, וכשהיא נזפלת חס ושלום בעמקי הקלפות המקיפין אותה מכל צד, בחינת "יונתי בחגוי הפלע בסתר המדרגה", בחבליה הסתרה, אזי ה' יתברך אומר לה (שר השרים שם): "הראיני את מראיך השמיעני את קולך, כי קולך ערב ומראיך נאה", כי אף-על-פי שאתה בסתר המדרגה, אף-על-פי כן אתה בעצמך נאה מאד, בבחינת "שחרה אני ונאנה כנ"ל, ועל-כן תגלה את עצמך ותראה את מראיך, כי עדין אתה נאה, כי הנקדה טובה נאה תמיד, ועל-כן "הראיני את מראיך השמיעני את קולך", הינו שתגלה ותמצא מראות יפי הנקדה טובה, ועל-ידי זה "השמיעני את קולך", כי על-ידי זה זוכין לדבור, כי אז יכולין לדבר להודות ולהלל להשם יתברך, כי מקדם לא היה יכול לדבר כלל כנ"ל.

כשזוכה למצא בעצמו הנקדות טובות, בבחינת "אמרה לאלהי בעודי" כנ"ל. וזהו בחינת סדר התפלה, שבתחלה אומרים קרבנות וקמרת, שהם בחינת ברויים, שמוצאין ומבררין נקדות טובות אפלו מבחינת בהמיות, מתכלית העשיה, פידיע, כי זה עקר בחינת הקרבן להעלות מבהמה לאדם. וזה בחינת קמרת שהיו בהם חלבנה, דהינו שמבררין ומוצאין המוב אפלו בפושעי ישראל בבחינת חלבנה, וכמו שלמדו רבותינו ו"ל מזה (ברכות ו): 'כל תפלה שאין בה מתפלת פושעי ישראל אינה תפלה', כי עקר התפלה בבחינת קמרת, על-ידי שמבררין ומוצאין נקדות טובות אפלו בפושעי ישראל, בבחינת חלבנה כנ"ל. וזה בחינת "א סמיני הקמרת, הינו יו"ד סמינים חוץ חלבנה, זה בחינת עשרה מיני זמרה, שהם נעשין על-ידי שמבררין ומוצאין המוב שבפושעי ישראל, בבחינת 'חלבנה' כנ"ל:

ז וכשאנו אומרים פרשת הקרבנות כאלו הקרבנים, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (מנחות ק): 'כל העוסק בתורת עולה כאלו הקרוב עולה וכו'', כי עקר תקון הקרבנות הוא בבחינת הדבור, להעלות מדומם צומח חי למדבר, כי הנקדות טובות בשעולין ממקום שעולין, ממדרגות התחתונות, העקר הוא שיעלו לבחינת דבור, כי מתחלה בשאין נחברר ונבר המוב מחמת הרע שחופה עליו, אזי

וְזוּהוּ בְּחֵינֵת (שם ח): "היושבת בגנים
 חברים מקשיבים לקולך
 השמיעני", ופרש רש"י: "היושבת בגנים -
 בין האמות וכו'", הינו בחינת הנקודות
 טובות שהם יושבים ומנחים בין האמות,
 שהם התאוות רעות ופגמים וכו' שהם
 בחינת אמות העולם, כמובא במקום אחר
 (סיפון לו), וְה' יתברך מתאווה לקולם, וְזוּהוּ:
 "חברים מקשיבים לקולך השמיעני", כי
 ה' יתברך מתאווה שיתגלו הנקודות טובות
 וישמיעו את קולם בְּזִמְרָה וְהַלֵּל לַהֲשֵׁם
 יתברך כנ"ל. וְזוּהוּ בְּחֵינֵת הַקֶּרֶן, שְׁמַעְלִין
 הנקודות טובות לבחינת מדבר כנ"ל.
 וְעַל־כֵּן הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה פֶּאֱלוּ
 הַקְּרִיב וכו', כי עקר תקון הַקֶּרֶן הוּא
 בבחינת הדבור כנ"ל:

ח וְזוּהוּ בְּחֵינֵת (בעליה ג): 'בְּהֵינִים בַּעֲבוּרָתָם
 וְלוֹיִם בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל כְּמַעֲמָדָם'.
 כי עקר תקון הַקֶּרֶן, שְׁהוּא לְמַצָּא וּלְכַרֵּר
 הַנְּקֵדָה טוֹבָה מִתּוֹךְ הַפְּסָלָת, מִבְּחֵינֵת
 הַבְּהֵמָיוֹת, הוּא עַל־יְדֵי הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד,
 כִּי עַל־יְדֵי שְׁמִטָּה כְּלָפִי חֶסֶד וְדָן לְכַף
 זְכוּת, עַל־יְדֵי זֶה מוֹצֵאִין נְקֻדוֹת טוֹבוֹת
 כְּכֹל מִדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת
 הַקֶּרֶן כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן כָּל תַּקְוֵי הַקֶּרֶן
 גַּעֲשִׂין עַל־יְדֵי הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד, שְׁהוּא
 בְּחֵינֵת אֲבֵרָתָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים ק):
 "אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם" וְכַנ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה
 גַּעֲשִׂין נְגֻנִים כְּנ"ל, וְזוּהוּ בְּחֵינֵת 'לוֹיִם
 בְּדוּכָנָם', שְׁהוּוּ מְנַצְחִים בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן
 בְּשַׁעַת הַקְּרִבַת הַקֶּרֶן, כִּי עַל־יְדֵי בְּחֵינֵת

הַקֶּרֶן הַנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד,
 שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת שְׁמִיבְרִין וּמוֹצֵאִין טוֹב עַל־
 יְדֵי שְׁמִיטֵין כְּלָפִי חֶסֶד, עַל־יְדֵי זֶה גַּעֲשִׂין
 נְגֻנִים כְּנ"ל. וְיִשְׂרָאֵל כְּמַעֲמָדָן, שְׁהוּוּ
 עוֹסְקִין בְּתוֹרָה, זֶה בְּחֵינֵת הַדְּבִיר, שְׁעַל־
 יְדֵי זֶה הָיוּ מַעֲלִים הַטּוֹב לְהַדְּבִיר, שְׁזָהוּ
 עֵקֶר עַלְיָתוֹ כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן הָיוּ אֲנָשֵׁי הַמַּעֲמָד קוֹרִין בְּפִרְשַׁת
 בְּרֵאשִׁית וּבְפִרְשַׁת הָאֲזִינוּ (תענית
 כו), כִּי מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית עֲקָרוֹ עַל־יְדֵי בְּרוּר
 הַטּוֹב, בְּבְחֵינֵת וְכַמּוֹכּוֹ מַחֲדֵשׁ כָּכֵל יוֹם
 תָּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית. וְזוּהוּ בְּחֵינֵת 'כִּי
 טוֹב' הַנֶּאֱמָר כְּכֹל שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, כִּי
 קָדַם תְּקוּן מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית נֶאֱמָר (בראשית
 א): "וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְנְהוּ וְחָשֶׁךְ", זֶה
 בְּחֵינֵת הַתְּנַבְּרוֹת הַרַע שְׁחוֹפָה עַל הַטּוֹב,
 וְהַתְּקוּן הָיָה עַל־יְדֵי בְּחֵינֵת (שם) 'רוּחַ
 אֱלֹהִים מְרַחֵף - דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ/
 שְׁהוּא בְּחֵינֵת הַטּוֹב, כִּי כָּל הַנְּקֻדוֹת
 טוֹבוֹת שְׁמוֹצֵאִין כְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זֶה
 בְּחֵינֵת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כִּי עֵקֶר הַטּוֹב
 הוּא מְשִׁיחַ, בְּחֵינֵת מוֹשֶׁה, בְּבְחֵינֵת (רות ג):
 "וְהָיָה בְּבֶקֶר אִם יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאָל".
 וְעַל־יְדֵי בְּחֵינֵת רוּחַ אֱלֹהִים, רוּחַ טוֹבָה,
 בְּחֵינֵת רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, עַל־יְדֵי זֶה עֵקֶר
 קִיּוּם וּבְגֵן הָעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי זֶה, עַל־יְדֵי
 הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁמוֹצֵאִין מִתּוֹךְ תְּהוֹ וְנְהוּ
 וְחָשֶׁךְ, עַל־יְדֵי זֶה (בראשית א): "וַיֵּאמֶר
 אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר וכו'". וְאִין (שם):
 "וַיַּבְרֵל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וְהַחָשֶׁךְ וכו'", כִּי
 עַל־יְדֵי הַנְּקֵדָה טוֹבָה נִכְנַס בְּאִמַּת לְכַף

זכות ואזי נתגלה האור ונבדל ונפרש החשך מן האור הרע מן הטוב וכו' וכנ"ל. גמ' צא, שעקר מעשה בראשית על-ידי שמוצאין ומבחרין הנקדה טובה כנ"ל.

וזה בחינת: 'ציירא דמשכנא בציירא דעובדא דבראשית' (הקדמת התקונים דף יב), כי המשכן הוא גם כן מבחינת הטוב שנתברר וכו' כנ"ל, ועל-כן היו עוסקים אנשי המעמד שהיו עומדין על הקרבנות במעשה בראשית, כי הקרבן הוא בבחינת מעשה בראשית, שהוא בחינת ברור הטוב וכו' כנ"ל. ועל-כן היה הקרבן נעשה במשכן או בבית המקדש, כי המשכן והבית המקדש הם גם כן נבנים על-ידי ברור הטוב וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דברים ג) "היה הטוב הזה הנאמר בבית המקדש."

וזה בחינת פרשת האזינו שהיו קורין אנשי המעמד, כי פרשת האזינו היא השירה שהבטיח משה רבנו שעל-ידי השירה הזאת לא תשכח התורה, כמו שכתוב (שם א): "וענתה השירה הזאת וכו'", שאפלו בתכלית ההסתרה, בחינת (שם) "ואנכי הסתר אסתיר", תהיה השירה לעד, כי השירה מרמזת שאפלו אם ישראל רחוקים מאד מה' ותברך בתכלית ההסתרה, אף-על-פי-כן הם קרובים אליו ותברך, כי עדון נמצאים בהם אפלו בהפחותים נקודות טובות וכנ"ל. וזה בחינת (שם ב): "כי חלק ה' עמו יעקב וכו' ימצאהו בארץ מדבר", שאפלו בארץ

מדבר ובהו מוצאין חלק ה' עמו, הינו בחינת נקודות טובות שהם בחינת חלק ה' עמו וכו'. ועל-כן קורין בפרשת האזינו על הקרבנות וכנ"ל, כי על-כן נקראת פרשת האזינו שירה, כמו שכתוב: "וענתה השירה וכו'", כי מהנקודות טובות הנ"ל שמוצאין בארץ מדבר ובהו וכו' כנ"ל, מזה נעשה שירה ונגון כנ"ל.

ואחר אמירת הקרבנות וקמרת, שהם בחינת שמבחרין ומוצאין נקודות טובות אפלו במדרגות התחתונות מאד כנ"ל, אחר כך אומרים פסוקי דומרה, כי על-ידי הנקודות טובות הנ"ל, על-ידי זה נעשין נגונים, בחינת "אומרה לאלתי בעודי", "אומרה" דיקא כנ"ל. וזה בחינת פסוקי דומרה, שהם בחינת הומרות והנגונים שנעשין על-ידי שמבחרין ומוצאין נקודות טובות שבמדרגות התחתונות כנ"ל, ועל-כן אומרים בתוך פסוקי דומרה פסוק "אומרה לאלתי בעודי" הנ"ל וכנ"ל:

ט ואחר כך אומרים ברפת קריאת שמע ומבכרין לה' ותברך על חדושי מעשה בראשית שמתחדש בטובו ככל יום תמיד, זה בחינת מעשה המשכן שנבנה מהטוב הנ"ל כנ"ל, כי 'ציירא דמשכנא בציירא דעובדא דבראשית' כנ"ל. ושם עקר תקון התפלה, כמו שכתוב (ישעיה ט): "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים, נאם ה' אלהים מקבץ נדחי ישראל וכו'". כי עקר בנין בית המקדש הוא על-ידי

שה' יתברך מקבץ גרמי ישראל, על-ידי שמוצא גם בהנדרים והאובדים נקודות טובות ומקבץ אותם אל התקשה, ועל-ידי זה הטוב שיתקבץ בעת ביאת הגואל במהרה בימינו, על-ידי זה יהיה בגן בית המקדש, בחינת "הקר הטוב הזה" כנ"ל. ושם עקר תקון התפלה כנ"ל, כי עקר התפלה הוא רק על-ידי זה, על-ידי הטוב שמוצאין כנ"ל. ועל-כן קדם התפלה אומרים קרבנות ופסוקי דזמרה, דהיינו שמקריין הנקודות טובות וכו', ומזה נעשה נגונים וזמירות כנ"ל, ואחר כך בזון מזה משפן, ששם עקר תקון התפלה. וזה בחינת ברכות קריאת שמע, שהם בחינת היכלות דקדושה, בחינת משפן, בחינת בית המקדש, שהם הם היכלות דקדושה. ועל-כן אומרים אז: 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', כי 'ציורא דמשפנא ציוורא דעוברא דבראשית' כנ"ל.

ומשם, מבחינת המשפן, מקבלין התנוקות הכל פיהם שאין בו חטא, וזה בחינת קריאת שמע, בחינת (דברים ו): "ושננתם לבניך וכו' ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם וכו'", כי עקר בחינת קריאת שמע הוא מבחינת הטוב שנתברר כנ"ל, ועל-ידי זה נתיחד קדשא ברך הוא ושכינתיה על-ידי העלאת מין (מין נקבות), שמתפארת השכינה בכיכול: 'חוי כמה ברא קאתינא לגבך' (והר וקרא דף ג.) וכל זה על-ידי מה

שמוצאין נקודות טובות אפלו בפושעי ישראל, כי זה בחינת העלאת מין להעלות התקשה מעמקי עמקי הקלפות, וכוה מתפארת ביותר ויותר, כי זה עקר כבוד ה' יתברך, כמו שכתב רבנו ז"ל כמה פעמים, כמו שכתוב בזהר (יתרו דף טו): 'כד אתי יתרו דיקא ברין אסתלק ואתניקר שקמא דקדשא ברך הוא עליא ותתא', כי דיקא כשנתרוממו ונתעלו הנקודות טובות שהיו מנחים למטה מאד בזה דיקא מתפארת השכינה, בכיכול ביותר, ועל-ידי זה נתיחד קדשא ברך הוא ושכינתיה, בחינת "ה' אליהו ה' אחד" כדוד. וזה בחינת (שמות טו): "ויהי המושפן אחד", שנקללן כל הנקודות טובות באהדותו יתברך.

ואז מתחילין להתפלל התפלה של שמונה עשרה, ומתחילין: "אדני שפתי תפתח וכו'". כי על-ידי כל הנ"ל, על-ידי זה דיקא יכולין להתפלל, על-ידי שמוצאין הטוב ועושין משפן וכו' כנ"ל. ואז יכולין לפתח פה לדבר, כי זה עקר עלית הטוב שיעלה לבחינת דבור, ועל-כן מבקשין על זה: "אדני שפתי תפתח וכו'":

י וזה בחינת לכישת בגדים, שצריך לאחוז המלבוש בצד ימין, ולעולם יגביר הימין על השמאל (שוע ארה סימן ב' סעיף ד). כי העקר תלוי בבחינת ימין, דהיינו על-ידי שמטה כלפי חסד ומוצא בעצמו איזה נקודות טובות, ועל-ידי זה

17

מתעורר מהשנה כנ"ל, ועל ידי זה נעשין לבושין להלביש את נשמתו שהיתה ערמה עד עכשיו כל זמן שלא נתגלה הטוב בעת שהיה בבחינת שנה. והוה בחינת ברפת מלביש ערמים שמברכין בשחרית כמובא, פי על ידי הנקודות טובות שנתגליו, שהם בחינת (ישנה ט) 'ישראל אשר בך אתפאר', פי בהם מתפאר השם ותברך ככבוד כנ"ל, על ידי זה נעשין לבושין, בחינת בגדי פאר, בגדי כבוד. והוה בחינת ציצית ותפלין, שהם בחינת לבושין דנשמתא, בחינת (והר בראשית דף טז) "כי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לעורו" - דא ציצית ותפלין, שהם נעשין מהנקודות טובות שמתבררין בלילה בבחינת הנ"ל, כמובן בספרים. נמצא, שעקר בחינת לבושין בחינת בגדי פאר, כלליית הגנין, נעשין מבחינת הנקודות טובות שמתבררין, שהם בחינת כלליית הגנין כנ"ל. ועל כן צריכין להגביר הימין בשעת לבישה, פי כל זה נמשך מבחינת ימין על ידי שמטה כלפי חסד, שעל ידי זה מוצא נקודות טובות וכו', ועל ידי זה נעשין לבושין כנ"ל:

יא וכל ברפת השחר מרמו על זה, שמשבח לה' ותברך שעורו למצא בעצמו נקודות טובות כדי שיתעורר משנתו ונפילתו. והוה בחינת 'הנותן לשכני בינה להבחין בין יום ובין לילה', פי הנקודה טובה היא בחינת יום, והרע הוא בחינת לילה וחשך, ועל ידי

שמוצא הנקודות טובות ואזי נבדל הרע, ואזי מבדיל בין יום ובין לילה. והוה בחינת 'להבחין בין יום וכו'. והוה בחינת: 'שלא עשני גוי וכו'', פי אם לא היה מוצא בעצמו הנקודה טובה היה יכול לפול לגמרי חס ושלום, והיה נעשה גוי חס ושלום, ועכשיו על ידי שנתעורר ונתחזק על ידי שעורו ה' ותברך למצא בעצמו נקודה טובה כנ"ל, על כן הוא מודה ומשבח לה' ותברך 'שלא עשני גוי', והוה בחינת: 'פקח עורים, מתיר אסורים, זקף כפופים', פי מתחלה בעת שנתו ונפילתו היה בבחינת עור המנשש באפלה, והיה בבית האסורים ממש, והיה כפוף וכו', ועכשיו על ידי הנקודה טובה שמצא בעצמו על ידי שפקח ה' את עיניו, על ידי זה נתר מאסוריו ונקף מכפפתו וכו', פי על ידי זה זוכה באמת לצאת מכה חוכה לכה זכות ולשוב בתשובה כנ"ל. וכן שאר הברכות כלם מרמזין על זה. והוה שמסים: 'הנתן לענף בח', שנתן לו בח בתוך ענפתו הגדולה שיוכל ערוך להתעורר משנתו, והוה: 'המעביר שנה מעיני וכו' וכנ"ל. וכל זה על ידי החסד כנ"ל, והוה שחזתם: 'הגומל חסדים טובים', פי הכל על ידי החסד, בחינת בקר דאברהם, על ידי שמטה כלפי חסד כנ"ל:

יב וזה בחינת ארבע פרשיות. פרשת שקלים - בחינת צדקה, פי צדקה זה בחינת חסד לאברהם, שעשה

לקוטי הלקות הלכות השקמת הבקר א ארצה חיים יא

צדקה וחסד עם כל העולם, שעלידי זה יכולין למצא הנקדות טובות כנ"ל. וזה בחינת (ישעי' מא): "צדק יקראהו לרגלו", שעלידי צדקה יכולין לקרא את הטוב שזופל במדרגת התחתונה, בבחינת רגלין, בבחינת (רות ג): "ותגל מרגלותיו ותשכב". וכן מרמז בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (לקוטי מוה"ר"ן סימן י"ז) שעלידי צדקה מעוררין הטוב שזעלם ונסתר במקומות הרחוקים מה' ותברך. וזה בחינת שקלים של נרכת המשקן, כי המשקן נבנה מבחינת הטוב שנתלקט וכו' כנ"ל:

ואחר כך קורין פרישת זכור, בחינת מלקטת עמלק, פי עלידי
 זה שמוציאין הטוב כנ"ל, עלידי זה נכנע עמלק, שהוא תקף הסמרא אחרא, שמתגבר חס ושלום להפיל את החלושי כח שבשיראל כאלו אין להם תקוה עוד חס ושלום, בבחינת (דברים כח): "ויוצב כך כל הנחשלים וכו' ואתה עוף ונגע וכו'", שרוצה לזנב את הנחשלים, דהינו חלושי כח, להפילם למטה חס ושלום, שזהו בחינת 'ויוצב כך וכו'', אבל כשזוכין למצא בעצמו הנקדה טובה אפלו בעת נפילתו חס ושלום, עלידי זה נכנע עמלק, ועל-כן אחר פרישת שקלים, שהוא בחינת התעוררות הטוב כנ"ל, קורין פרישת זכור, פי עלידי זה מכניעין את עמלק כנ"ל:

ואחר כך קורין פרישת פרה, שהוא
 בחינת תשובה, בחינת

(מדרש רבה פרישת חוקת): 'תבא אמו ותקנח על בנה, פי עלידי הנקדות טובות שמוציאין, עלידי זה נכנע הרע, בחינת עמלק, ועלידי זה זוכין באמת לתשובה כנ"ל. וזה בחינת (זוהר חוקת דף קפ ע"ב): 'פרה אדמה תמימה, אדמה, דא דינא קשיא. תמימה, דא דינא רפאי, דהינו כשהוא בבחינת דינא קשיא, שמתגבר הרע חס ושלום, שזהו בחינת דינא קשיא חס ושלום, או צריך לרפות הדין עלידי שמוציא בעצמו איזה נקדה טובה עדין. וזה בחינת (במדבר י"ט): "אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה עול", כי הנקדה טובה היא בחינת יונה תפוח שאין בה שום מום, פי היא נאה ויפה, בחינת "שחרה אני ונאנה וכו' כנ"ל.

וזה בחינת (פיט פרישת פרה): 'מטהר טמאים
 ומטמא טהורים', פי זאת הבחינה מה שדן את עצמו לכף זכות ומוציא בעצמו נקדות טובות, זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים, פי מי שהוא במדרגת התחתונה צריך דיקא למצא זכות בעצמו כדי שלא יפול לגמרי חס ושלום, ועקר טהרתו ותשובתו על-די זה דיקא כנ"ל, אבל מי שהוא טהור, כשיחזיק עצמו במדרגת הטוב בודאי נפגם עלידי-יו, פי יפול לגדלות חס ושלום, וכמו שאמרנו רבותינו ז"ל: אפלו כל העולם בלו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך פרישע, על-כן אמרו: 'פרישע, ולא רשע גמור חס ושלום, פי

פ"ח

על-ידי בחינת הנקדה לבד, בחינת נקדה טובה שזוכין למצא בתכלית המעוט, על-ידי זה נתתקנו ונכנסין באמת לבק וכות וכו' פנ"ל, שזהו בחינת תקון ומלוי הלבנה מפגימתה וכו' פנ"ל. ועל-פן אומרים הבית דין וכל ישראל: 'מקדש מקדש', כי על-ידי הנקדה לבד נתקדשין וכו' פנ"ל, על-ידי שדנים לבק וכות, וזה בחינת שכלם אומרים 'מקדש מקדש',

דהינו שעל-ידי דבריהם מעליו את הלבנה מבחינת פגם ומעוט לבחינת תקון ומלוי, שזהו קדשתה, על-ידי הנקודת אור לבד שראו מהלבנה, וזהו בעצמו בחינת הנ"ל. כי על-ידי קטרוג הירח נתמעטה, ואז נתן לה ה' יתברך את הפוכבים להפיק דעתה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש רבה פ"ב) ומוכא בפרוש רש"י. כי הפוכבים מרמזין על בחינת הנקודת טובות שנמצאין בכל אחד מ'ישראל, שעל ידם נכנסין לבק וכות באמת, על-ידי שדנים אותם לבק וכות פנ"ל, בבחינת (הניאל יב) "ומצדיקי הרבים בפוכבים וכו'", 'מצדיקי הרבים', הינו צדיקי הדור שדנים את הכל לבק וכות, ועל-ידי זה נכנסין אפלו פושעי ישראל באמת לבק וכות פנ"ל. וזהו בחינת פוכבים, בחינת "ומצדיקי הרבים בפוכבים" פנ"ל, כי הפוכבים הם בבחינת נקדות. כי זה הפסוק 'ומצדיקי הרבים' מדיבר שם בסוף דינאל לענון הנ"ל, ממבאר שם: "יתבררו ויתלבנו ויצרפו

אסור להחזיק עצמו לרשע גמור חס ושלום, רק אדרבא בשנדמה לו שהוא רשע גמור חס ושלום, ואפלו אם האמת הוא פך חס ושלום, אף-על-פירכן צריך לחפש ולבקש למצא בעצמו נקדה טובה לכל יתיה חס ושלום רשע גמור פנ"ל, ועל-ידי זה נמחר וזוכה לתשובה פנ"ל. וזה בחינת 'מטהר מטאים ומטמא טהורים' פנ"ל:

ואחר כך קורין פ'רשת החדש, כי זה בחינת קדוש החדש, בחינת מלוי הלבנה מפגימתה. כי זה ידוע שבש'ישראל הם חס ושלום במדרגה פחותה זה בחינת פגם הלבנה, קטרוג הירח, שמשם באים כל הפגמים והתמאים חס ושלום, ועל-פן כש'איש ישראל מתעורר ומוצא בעצמו נקדה טובה, ועל-ידי זה חוזר בתשובה פנ"ל, זה בחינת מלוי הלבנה מפגימתה, בחינת קדוש החדש. כי עקר קדוש החדש הוא על-ידי בחינת הנ"ל, כי בתחלת החדש בעת שרואין את הלבנה לקדש אותה בבית דין אזי היא קטנה ודקה מאד מאד, ואז היא רק בבחינת נקדה, הינו בחינת נקדה טובה הנ"ל, שהיא בחינת "שחרה אני ונאותה וכו'" פנ"ל, הינו משהלבנה היא בתכלית המעוט בסוף החדש אזי צריכין כל ישראל לחפשה ולבקשה, עד שמוצאין עדי ראיה איתה נקדה קטנה מהלבנה, ואז מקדשין את החדש בבית דין, שהוא בחינת תקון ומלוי הלבנה, כי

רבים והרשיעו רשעים וכו', והמשפילים וזהו וזהו פזוהר הקדוש, ומצדיקי הרבים פוכבים וכו'. הינו שבקבות משיחא בסוף הקץ, שאז יתגבר חס ושלום הסמרא אחרא פידוע, ואז יהיה גדל הפרור והצרוף, בחינת 'יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים וכו', ואז יהיה עקר התקון על-ידי בחינה הנ"ל, על-ידי 'מצדיקי הרבים', הינו על-ידי הצדיקים שידונו את הכל לקף זכות וימצאו נקודת טובות אפלו בהפחותים מאד מאד, שזהו עקר עבודת הצדיקים, ועל-ידי זה דיקא יבא משיח במהרה בזמנו, כי זה בחינת משיח וכו' פנ"ל, וזהו, "המשפילים וזהו וכו' ומצדיקי הרבים פוכבים וכו'", כי עקר התקון והגאולה בקץ האחרון יהיה על-ידי בחינה זו, על-ידי בחינת הנקודות טובות הנ"ל, שהם בחינת פוכבים וכו' פנ"ל. וזהו בחינת (תהלים קמ"ט): "הללוהו כל ככבי אור", כי על-ידי הנקודות טובות, שהם בחינת פוכבים המאירים, על-ידי זה יכולין להודות ולהלל לה', בבחינת 'אזמרה לאלהי בעודי' פנ"ל. וזהו בחינה שנתן להלבנה את הפוכבים להפיים דעתה, כי על-ידי בחינת הפוכבים, שהם בחינת הנקודות טובות פנ"ל, על-ידי זה נתתקן פנים הלבנה פנ"ל:

וזהו בחינת קימת חצות, שצריכין לשפר תקף השנה על-ידי הנקודות טובות הנ"ל, בבחינת (ש"ס טו) "עורה כבדי עורה הנבל וכנור וכו'". וזה בחינת כנור של

דוד שהיה מנגן על-ידי רוח צפון (ברכות ג), בחינת רוח טובה, נקדה טובה הצפון וממור אפלו בתכלית השנה, אפלו במדרגה פחותה, בבחינת (תהלים לא): "מה רב טובך אשר צפנת", ואלו הנקודות טובות מנשבין ככנור של דוד, כי על-ידי זה נעשין נגונים פנ"ל, ועל-ידי זה מנגן מאליו על-ידי זה פנ"ל. ועל-ידי זה מתעוררין מהשנה בחצות הלילה, בתקף השנה וכו' פנ"ל.

וזה בחינות יציאת מצרים שנאמר בפרשת (שמות יב) "החדש הזה לכם

וכו'", כי פרשת החדש, הינו קדוש החדש, היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל בעת יציאת מצרים, כי עקר הגאולה של יציאת מצרים היה על-ידי בחינה הנ"ל, בבחינת (יחזקאל טו): "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך", הינו שישאל היו מלכלכים, כי היו בבחינת מ"ט שערי ממאה פידוע, וה' יתברך רחם עליהם ומצא בהם נקודות טובות אפלו בתקף טמאת מצרים שהתגברה עליהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש תהלים קד): 'כשביל ארבעה דברים לבד נגאלו, זה בחינת נקודות טובות שמצא בהם ה' ויתברך אפלו במצרים, ועל-ידי זה נגאלו. וזהו: 'ואמר לך פרמך חיי פרמך חיי', אפלו בתקף הדמים והלכלוכים, אף-על-פי-כן חיי, כי גם שם יכולין למצא נקודות טובות פנ"ל, שעל-ידי זה נגאלו פנ"ל. ועל-ידי מצוה ראשונה שנצטוו ישראל

(שמות ד) "בני בכרי ישראל", מבין בכורי מצרים, מבין תקף הסמרא אחרא, שנה היה עקר גאלת מצרים כנ"ל.

ועל-כן הראשון שגלה סוד חצות היה אברהם אבינו עליו השלום

קצת שגלחם עם המלכים והציל את לוט, כמו שכתוב (בראשית ד): "ויחלק עליהם לילה וכו'", כי עקר בחינות חצות, דהיינו לשבר תקף השנה, לשבר הלילה והחשך, על-ידי הנקדה טובה כנ"ל, זה נעשה רק על-ידי בחינת אברהם איש חסד, על-ידי שפטה כלפי חסד כנ"ל, כי אברהם רדף אחרי המלכים להציל את לוט בשביל הנקדה טובה שהיה בלוט, ועל-כן אף-על-פי שלוט היה רשע מסר אברהם נפשו בשבילו להצילו, בשביל הנקדה טובה שהיה בו, כי ממנו יצאה רוח שצא מכונה דוד-משיח, שהוא עקר ושושן הנקדה טובה כנ"ל. ועל-כן עקר פגנת המלכים היה להרג את לוט, כי כל פגנת הסמרא אחרא הוא להתגבר על בחינת הנקדה טובה חס ושלום, אבל ה' לא יעזבה בידם, ונתן פח לבחינת אברהם, בחינת חסד, להציל את לוט על-ידי הנקדה טובה שיש בו. ועל-ידי זה הרג את המלכים, כי על-ידי שדינים לכף זכות ומוצאים הנקדה טובה אפילו ברשעים, על-ידי זה נבנע הסמרא אחרא, כי הרע נדחה מפני מעט הטוב כנ"ל:

יד וזה שכתוב בזהר חדש 'הישבת בנגים וכו' לענין קימת חצות,

היה פרשת החודש, כי זה בחינת קדוש החודש על-ידי נקדה לבד כנ"ל, שנה עקר גאלת מצרים וגאלה אחרונה, בחינת קבון נדחי ישראל וכו' כנ"ל. ברוד ה' לעולם אמן ואמן:

וג וזה בחינת (שמות א): "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", "בחצות" דיקא, כי בחצות הלילה או מתעורר הנקדה טובה, בבחינת רוח צפון המושב בכפור של דוד כנ"ל. ועל-כן נמשך הרוח טובה, הנקדה טובה, מצפון דיקא, כי "מצפון תפתח הרעה" (ירמיה א), ומשם דיקא נמשך הרוח צפון, רוח טובה, המושב בכפור של דוד ומנונו, כי זה עקר מעלת הטוב היצא מתוך תקף הרע והסמרא אחרא כנ"ל, ועל-ידי זה דיקא נעשין נגונים כנ"ל, וכמובא בספרים שיתרון האור מן החשך דיקא פידוע, כי בחצות או השכינה בכיכול בתכלית המעוט פידוע, ואז היא בבחינת נקדה לבד, ואז הוא התגברות השנה, ואז דיקא צריך כל אחד מי שנוגע יראת ה' בלבו להתגבר בהתגברות גדול מאד להתעורר מהשנה אז, וזה בחינת שמתעוררים מתקף השנה והסמרא אחרא על-ידי נקדה טובה לבד וכו' כנ"ל, ואז הוא בחינת יציאת מצרים כנ"ל. וזה בחינת פסח, שקמל ודלו ה' יתברך על בתי בני ישראל כנגד את מצרים, וזה בחינת שה' יתברך ברחמיו לקח והציל את הנקדות טובות, שהם בחינות ישראל, בחינות

עין שם (בראשית דף יג.) ומפרש שם: 'היושבת בגנים', בגנותא ומנופא דהאי עלמא שפיליה וכו', עין שם. הינו פנ"ל, שאף-על-פי שאדם במדרגה התחתונה, בגנותא ומנופא, אף-על-פירכין ה' יתברך והמלאכים ונשמות הצדיקים שגגן עדן מקשיבים לקולו, בחינת 'חברים מקשיבים לקולך', שזהו עצמו בחינת קימת חצות פנ"ל. ועין לעיל (אות 1) שהבאתי פסוק זה "היושבת בגנים" שנאמר לענין הנקדה שיש בכל אחד שמונחת במקום שמונחת, עין שם. ועתה על-פי דברי הוהר חדש הנ"ל מבאר הענין היטב:

מו וזה בחינת מה שהפליגו רבותינו ז"ל בענין הדיעה לידע לבנו חצות אימת, כדאימת בברכות (דף ג.) 'ודוד מי הוה ידע חצות אימת, מקדי משה לא ידע וכו', אלא דוד כגור היה תלוי וכו', הינו כי עקר הגאולה בכלל, ובפרטיות גאלת הנפש של כל אחד ואחד, תלוי בדיעה והשגה זאת לבנו היטב נקודות חצות לילה, דהינו בשמתגבר תקף השגה על נפש הישראלי, ורוצה להפילו לגמרי חס ושלום על-ידי רבוי עונותיו וקלקוליו, עד שפמטמט פמטט ופול לגמרי רחמנא לצלן, אזי דיקא יאיר ה' יתברך עליו בחדו שזכיר את עצמו בהנקודות טובות שבו ויחיה את עצמו פנ"ל, שזהו בחינת קימת חצות, שאז השכינה שהיא פלליות נפשות ישראל בתכלית הפקטנות והמעוט, ואז היא צועקת בקול מר לה' יתברך,

בבחינת (תהלים מב.): "כאל תערה וכו'", בחינת (יחזקאל לא): "קול ברמה נשמע, נהי כבי תמרורים וכו'", ואז ה' יתברך מעורר רחמיו וממשיך חוט של חסד וכו', כמובן כל זה בכתבים. וכל זה נעשה עם כל אחד מישראל בכל עת, שכל פעם מתגברת עליו בחינת השגה הנ"ל, עד שפמטט פמטט וכו' רחמנא לצלן, ואז דיקא צריך לחפש נקודתו הטובה פנ"ל, בבחינת (תהלים צד): "אם אמרת ממה רגלי חסדך ה' יסעדני, רוב שרעפי בקרבי תחומוד ישעשעו נפשי", שכל זה הוא בחינת הלמוד הקדוש של 'אמרה הנ"ל שדיקא כשפמטט פדעתו לקטנות גמור רחמנא לצלן, עד שרוצה לומר ממה רגלי חס ושלום, אז דיקא חסדי ה' יסעדו על-פי הנ"ל לעוררו משנתו ולהחזירו, שזהו בחינת קימת חצות ממש, שאז הוא תכלית הפקטנות, ואז דיקא הוא בחינת התעוררות השגה, שהוא בחינת התעוררות מנפילתו על-ידי בחינת 'אמרה לאלקי בעודי' פנ"ל, וזהו תלוי הגאולה בכלל ובפרט פנ"ל. ועליבן היתה גאלה הראשונה בחצות דיקא, וכן גאלה האחרונה שאנו מקוים בההרה בימינו תהיה על-ידי בחינת חצות, על-ידי הקשרים והיחיים עומדים בכל לילה בחצות, שעל-ידי זה הם מקשיבים על עצמם בחינת קדשת חצות לילה שאז מתעורר חסד גדול, שעל-ידי זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת התעוררות

השנה שבחצות לילה, להמשיך עליהם בחינה זאת תמיד, דהינו שכל עת שרוצים להפיל עליהם שנה נקמנות גדול מאד, אפלו אם מפילים אותם כמו שמפילים חס ושלום, אפלו אם עבר עליו מה שעבר, אף-על-פי-כן יתעורר תמיד דיקא מתוך תקף הפקמנות, בבחינת קימת חצות ה"ל, דהינו על-ידי בחינת העוד מעט טוב שמוצא בעצמו וכנ"ל.

ועל-כן משה לא ידע עדן לכוון היטב חצות אימת, כי אז היה עדן קדם מתן תורה ולא היה עדן את-ערוותא דלתמא, כי לא היה עדן כל כך צדיקים שעמדו בחצות ועסקו בתורה, מחמת שהיה קדם מתן תורה, ועל-כן היה קשה לכוון היטב נקדת חצות, ואפלו למאן דאמר שגם משה ידע, אבל לא היה יכול לדבר בזה כל כך והיה מתירא עדן שפא יטעו וכו', כי עדן לא היה יכול להמשיך הארה זאת באתגליא מחמת שהיה קדם מתן תורה, אבל דוד היה ידע, כי כבוד היה תלוי למעלה ממפתחו, וכן הכבוד נמשך מהתורה, כמובא בדברי אדוננו מורנו ורבינו ז"ל, כי הכבוד של דוד היה של חמש נימין, כנגד חמשה חומשי תורה, והוא היה מעוררו משנתו עד שידע לכוון השעה והנקדה של חצות, כי דוד הוא בחינת משיח, שעוסק תמיד בתקון נפשות ישראל לעוררם משנתם על-ידי בחינה ה"ל, על-ידי הנקודות טובות שמוצא בכל אחד,

ומלמד לכל אחד ומאיר בלבו שיוכל לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקודות טובות תמיד, כדי לעוררו משנתו ונפילתו שלא יפל לגמרי חס ושלום, והעקר לכוון בעת שמעט מעט יפל חס ושלום, אז דיקא יאיר בו בחסדו להצילו ולעוררו, בבחינת (תהלים לו) "כי יפל לא יוטל וכו'", בחינת (שם) "צופה וכו' ה' לא יעזבנו כדו", בבחינת (דברים לב) "כי יראה כי אולת יד ואפס עצור ועזוב וכו' ואמר וכו' ראו עתה כי אני אני הוא וכו'". וכל זה בכח התורה שכתב קבלנו על-ידי משה רבינו, ועל-ידי כל הצדיקים שהיו עד הנה שפרשו לנו דרכי התורה היטב.

ד.ק.א.

ועל-כן דוד היה ידע חצות אימת על-ידי הכבוד ה"ל, כי היה יודע נגו, כי כל המלמד הקדוש ה"ל לחפש הטוב ולהחיות את עצמו על-ידי זה, כל זה הוא בחינת נגונים קדושים היוצאים מכבוד של דוד, בחינת 'אומרה' דיקא כנ"ל, בחינת "עורה וכו' הנבל וכבוד אעירה שחר" כנ"ל. ועל-ידי זה זכה דוד לידע לכוון נקדת חצות ה"ל, שבוה תלויה הנאלה האחרונה בכלליות ובפרטיות על כל נפש מישראל, כי דוד הוא משיח, שעל ידו תהיה הנאלה האחרונה, שהיא גאלה שלמה שאין אתריה גלות, והעקר על-ידי בחינת זמירות ונגונים ה"ל, בבחינת (שם כ"ט): "משיח אלקי יעקב ויגעים זמירות

ישראל, הינו על-ידי בחינת 'אומרה' הנ"ל, במהרה בימינו אמן.

והבן הדברים היטב, כי אי אפשר לבאר הכל, רק כל אחד כפי מה שעובר עליו כל ימי חייו בימי געריו ובימי וקנותו וכול להחיות את עצמו תמיד על-פי כל דברינו אלה, שמבארים קצת אמתת העצה והלמוד הקדוש של 'אומרה לאלקי בעודי' שהוקדשו אדוננו מורנו ורבונו ו"ל מאד מאד לילך בו, אשרי שיאחו בו:

הלקה ב

'יתגבר פארי לעמד בבקר שיהא וכו'

(ארח חיים סימן א' סעיף א'), הינו

שצריך שיקום בוריוות בלי עצלות, וזה בחינת אמונה, כמו שכתב רבנו (בלקוטי מורנו סימן קנ"ה) שגוריוות הוא בחינת אמונה. כי בליה האמונה בין הקליפות ובבקר נתגדלה ונתעוררה האמונה, על-כן צריך לקום מן השנה בוריוות לחזק עצמו באמונה כדי לבנות ולגדל את האמונה. וזהו: 'שיהא הוא מעורר השחר', הינו בחינת אילת השחר, בחינת מלכות, בחינת אמונה.

וזה בחינת שבירת תאות ממון, שעל-ידי זה יכולין להעלות הנפשות ולהמשיך תורה, כמו שכתוב בהתורה "אשרי העם - השגרה" (בסיון י), ענין שם. כי בכל יום ויום צריכין לקבל את התורה מחדש, כמו שאמרו רבותינו ו"ל: "אשר

אנכי מצוה היום" (דברים י) - 'בכל יום יהיו דומין בעיניך פחדשים' (ספר שם), וקבלת התורה הוא על-ידי שמעלין את הנפש ומחדשין אותה, כמבאר שם. וזה נעשה על-ידי שבירת תאות ממון כנ"ל, שנה בחינת התעוררות השנה בוריוות, בחינת אמונה כנ"ל, כי תאות ממון הוא בחינת כפירות, בחינת לילה, בחינת חשך, אנפין חשוכין, בחינת עצבות ועצלות, בחינת מיתה, בחינת שנה שהיא אחד מששים במיתה (ברכות טו), וצריך שיהיה לו התגברות לשבר את השנה, שהיא בחינת מיתה, בחינת תאות ממון. ואינו יוכל לחדש נפשו ולהעלות ולהמשיך תורה. ואינו משמשבר את השנה, את תאות ממון, או אדרבא השנה היא טובה לו דיקא, כי על-ידי השנה מחדש נפשו, בבחינת (איכה ג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך". וכן על-ידי הממון מחדש נפשו, על-ידי משא ומתן באמונה שהוא בחינת שנה, כמו שכתוב בהתורה "אשרי העם - ויקרא" (בסיון ל"ה).

וזה פרוש (משל י): "עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך", הינו עד מתי תשכב ותישן בעצלות, מתי תשבר את השנה, שאז אדרבא על-ידי השנה יתחזק מחו ויתחדש נפשו כנ"ל, וזהו: 'מתי תקום משנתך', הינו שיהיה לך תקומה שקום ויתרומם נפשך על-ידי השנה. וכשזוכה להעלות נפשו על-ידי שבירת השנה, על-ידי זה עושה יחוד קדשא

מותרין סימן קמ"ט) שחצות מסגל כמו פדיון, כמו פדיון דיקא, כי הפדיון הוא בחינת צדקה שמושבר תאות ממון וממתיק הדינים. וכן חצות הוא שכירת השנה, שהוא בחינת תאות ממון כנ"ל, שעל ידי זה ממתיקין דינים כנ"ל:

הלכה ג

א יתגבר פארי לעמד בבקר, שיהא הוא מעורר השחר' (שו"ע

א"ח סימן א')

על פי התורה "ויסב אלקים" ענן שם (בלקוטי מוה"ר סימן ס"ב), מבאר שם שיש חלוק בין הקשיות, כי יש קשיא שיכול האדם להבין תרוץ על קשיא זו – על זה נאמר (אבות פ"ב): 'ודע מה שתשיב וכו'". כי האמת מה שהגביל ה' יתברך לשכל האנושי שיכול להבין הוא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בריו. ועל זה נאמר: 'ודע מה שתשיב לאפקודים'. אבל יש קשיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשיא כזו, רק לעתיד לבא יתגלה התרוץ – אסור לאדם לעזוב פהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעזב פה, על זה נאמר (משל ב'): 'כל באיה לא ישובון', כי על קשיא כזו אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה.

ואסלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב, ונזרקה

ברוך הוא ושכינתיה, וזהו: 'שיהא הוא מעורר השחר', לעורר אילת השחר לזווג. וזה פרוש: 'יתגבר פארי', הוא בחינת לקוטי הנפשות להעלותם, כמו שכתב רבנו בהתורה "אשרי העם" (סימן ט), בחינת 'אריתי מורי עם בשמי'. ועל ידי זה ממשכין השגחה שלמה, על ידי שנתקרבין להבחן הראות על ידי התורה, וזהו (הגיה'): 'שויתי ה' לנגדי תמיד', הינו שהשגחתו עלינו תמיד.

וזה שכתוב (שו"ע א"ח סימן א' סעיף ג) שראוי

לכל ירא שמים שיהא מצר ודואג על חרפן בית המקדש, כי כל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה במשחחתה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית ל), נמצא על ידי שמצר ודואג על הבית המקדש, זה בחינת בנינו. ובגן בית המקדש הוא בחינת בגן הדעת, שעל ידי זה יכולין להעלות נפשות כנ"ל, כמבאר בסימן י"ג הנ"ל, ענן שם. וזה בחינת קימת חצות, שמושברין השנה, שהוא בחינת תאות ממון, ומתאבלין על ירושלים וחרפן בית המקדש, ועל ידי זה בונים אותו, ועל ידי בחינת בגן בית המקדש, על ידי זה יכולין ללקט הנפשות ולהעלותן.

ועל לבן חצות ממתיק דינים, כי משברין את השנה, שהיא בחינת מיתה בחינת פדירות כנ"ל, כי כל זמן שיש עבודה זרה וכו' (ספר פרישת ראה), ועל ידי קימת חצות מקימין את האמונה וממשיכין חסדים. וזה שכתב רבנו (בלקוטי

לקוטי הלקות

הלקות השקמת הבקר ג

ארה חיים

ט

בו אפיקורסות וכו'. וזאת האפיקורסות היא לכל אחד לפי בחינתו וכול להבין בין רב למעט, כי צריך לעבד את ה' בשני יצרין וכו', ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לבנו את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך וכו'. וכל זה נמשך מהסתרת הידיעה, מבחינת מחלקת, בחינת (השע 1): "חלק לבם", בחינת הקשיות שבאין על ידי שנסתמו שבילי השכל עד שאינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו. והתקון לזה המחלקת שבלב הוא ללמד פוסק, שעל ידי זה זוכה לשלום וכו', ועל ידי זה זכה לבטל הקשיות שבלבו, וזכה להתפלל בלב שלם, בבחינת: 'בכל לבבך - בשני יצרין' (ברכות טז), וזהו (תהלים קט): "אודך ביישר לבב בלמדי מושפטי צדקך וכו'", ענין שם. אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ אסור לענין בהם, רק לחזק את עצמו באמונה.

ניצוצי הדבור, ואז הופך את עצמו הדבור ומלקט שארי ניצוצות הקדושה מן הקלפות וכו'. והקלפות ניצוצי הדבור צריך לתענית וכו', כי על ידי תאות אכילה ושתיה, שהם ראשי התאות, בשמתגברים חס ושלום, הם ממושיכין את הדבור לגלות מצרים וכו', ואז צריכין לדבק אחורי הקדושה שלא יינקו, ודבקות אחורי הקדושה הוא על ידי התענית וכו'. גם כי עקר כל הדברים הן ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות וכו' וכו'. ואז בשנתדבקין אחורי הקדושה שאי אפשר להקלפות לפגם לשם וליגו, ואז נתגלן הפנים של הקדושה וכו', כדי להוציא בלעם מפיהם וכו', ואז פונים כל הרחוקים לאמונת ישראל, בבחינת (צנניה 1): "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברוחה", "אהפוך דיקא, שהשפה ברוחה, בחינת הדבור שנתברר מביניהם, הוא הופך פניו אל העמים כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדושה, ואז נתקנים: "לקרא כלם בשם ה' וכו'", וזהו בחינת קשיות האמונה כנ"ל.

וזהו: עולמותא שפירתא דלית לה עינין וכו', נפקת בצפרא ואתפסיא ביממא, כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בבחינת (אבות 1) "חדשים לבקרים רבה אמונתך", ומתכסיא ביממא - מחמת מרדת עסקי העולם נתפסה האמונה וכו'. ואז האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני ה' יתברך שיתקרב

ובשיש לו אמונה בשלמות, ויכל להיות על ידי אכילתו יחוד קדשא בריך הוא ושכינותיה וכו'. כי הברור של המאכלים הוא על ידי אמונה וכו', ועקר שלמות וקשיות אמונה הינו לקרב דיקא המרחקים וכו'. ולזה צריכין להעלות

אוקם וכו'. וזהו (בראשית טז): "ויגש אליו יהודה" - 'דא תקרבתא דמלכא במלכא וכו'. "פי כמוד כפרעה" - 'מה פרעה גזור ואינו מקים וכו', אף אתה גזור ואינד מקים', פי הצדיק מבטל וכו', עין שם פל זה היטב:

ב וזה בחינת: 'יתגבר פארי לעמוד בבקר שיהא הוא מעורר השחר, פי האמונה היא בחינת 'מלכות', שנקראת שחר, בחינת 'אילת השחר' כדוע, פי עקר שלמות האמונה הוא בבקר, בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך", שזהו בחינת 'נפקת בצפרא', כמבאר לעיל בהתורה הנ"ל, ובשביל זה נקראת האמונה "שחר" פנ"ל. ועל-כן צריך כל אחד להתגבר פארי ולהשתדל מאד שיעמוד בבקר השכם קדם עלות השחר כדי שיעסוק בתורה ותפלה, להעלות ולהשלים לגדל את האמונה הקדושה, שזהו בחינת: 'שיהא הוא מעורר השחר', בחינת (תהלים ט): "אעירה שחר", הינו שזיפה עלידי עבודתו קדם אור היום לעורר השחר, שהוא בחינת האמונה, שצריכה להגדילה ולהשלימה עד אור היום, שאז עקר עלייתה ושלמותה, בבחינת 'חדשים לבקרים' וכו', בחינת 'נפקת בצפרא' פנ"ל.

ועקר שלמות העבודה הוא להתגבר מאד לעמוד בכל לילה בחצות הלילה, כמבאר בזהר הקדוש בכמה וכמה מקומות מגדל האהרה שמחויב

כל מי שזנע וראת ה' בלבו לעמוד בחצות לילה וקא. פי עקר שלמות האמונה הקדושה הוא עלידי שמכטלין ומשברין ומבערין מדעתו שני מיני קשיות וכפירות הנ"ל, שהם הקשיות שאי אפשר להשיב עליהם שום תשובה ותרוץ, פי עליהם נאמר: "כל באיה לא ישובו", וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד וכו"ל. ועוד יש קשיות שאפשר לישבם וכו', וגם אלו הקשיות לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר לישבן. ואלו הקשיות הם לכל אחד ואחד לפי בחינתו, לפי השכל של כל אחד ואחד. והתקון לזה לזכות לפתח את הדעת ולגלות שבילי השכל הוא עלידי למוד פוסקים וכו' פנ"ל. ואז זוכין לשלום ונתבטל המחלקת, שהם בחינת כפירות ואפיקורסות, וזוכין לדעת להשיב על אפיקורסות שבבלו וכו' פנ"ל. ובשביל זה צריכין להתגבר לקום בחצות לילה, פי יום ולילה שהם בחינת אור וחשך, הם בחינת דעת וכסילות שהוא הסתרת הידיעה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'דרשו וכו' (ספן ט) 'שהדעת הוא בחינת אור, והכסילות, בחינת הסתרת הידיעה, הוא בחינת חשך, פי החשך גמשך מחשבת הדעת, שהוא הסתרת הידיעה, שמשם נמשכין אלו הקשיות הנ"ל. פי איתא בזהר: 'כד פריש ליליא גרפאה, אוי מסתמין תרעין דגן עדן, וגימוסי גרדינין נפקין בעלמא, ועלמא אתנהג על ידא דמטרוניתא', הינו פי פלילה אז מתגבר

החשך, שהוא העדר הדעת, שהוא סתימת תרעין דגן עדן, שהם בחינת שבילי השכל, ואז נימוסי גרדונין נפקין בעלמא, שהם בחינת היגיים והקלפות, שעקר אחיותם בכפירות וקשיות הנמשכין על-ידי הסתלקות הדעת בלילה, שהוא בחינת סתימת תרעין דגן עדן פדיוע וכנ"ל, וכדון עלמא אתנהג על-ידא דמטרוניתא, שהוא בחינת המלקה הקדושה, שהוא בחינת האמונה הקדושה, כי בלילה, בעת החשך, הסתלקות הדעת, או צריכין להתחזק רק באמונה לבד, שהיא בחינת מלכות, בחינת מטרוניתא הנ"ל, וזה בחינת (תהלים כג): "ואמונתך בלילות", וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי מוה"ר"ן סימן לוח), עזן שם.

וזהו בחינת השנה שבליילה, כי בלילה אז נמשך החשך בעולם, ועקר החשך נמשך מהחשך העליון, שהוא בחינת עמק המושג, בחינת (תהלים ח): "ישת חשך סתרו", שהם בחינת הקשיות שאי אפשר לישבן, ואי אפשר למצא עליהם תרוץ בעולם הזה בשום אופן. שאלו הקשיות הם בחינת חשך המסתירין התגלות אלקותו ותברך. וזה החשך אי אפשר לסלק על-ידי שום דעת כי אם על-ידי אמונה לבד כנ"ל, כי אי אפשר למצא תרוץ על אלו הקשיות, וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד כנ"ל. וזהו בחינת שנה של לילה, כי שנה היא

בחינת הסתלקות הדעת. ואז בשעת שנה נכנס הדעת לתוך אמונה ונתחדש שם, בבחינת: "חדשים לבקרים רבה אמונתך", כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'אשרי העם וכו'" (בלקוטי מוה"ר"ן סימן ל"ח), עזן שם. הינו בשעת חשפת לילה, דהינו כשמתחילין לשלוט בעולם אלו הקלפות והכפירות והקשיות שאי אפשר לישבן, שהם בחינת חשפת לילה, או צריכין לשנה, שהיא תקון וניחא למחין, כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי, שזהו בחינת שנה, הסתלקות הדעת, ולסמוך רק על אמונה לבד, שזהו עקר בחינת שנה שמסלקין אז הדעת לגמרי וסומכין רק על אמונה, שהוא בחינת קבלת עול מלכות שמים שמסבלין על עצמן קדם השנה על-ידי קריאת שמע שעל המטה, שהוא אמונת היחוד, כי בשעת שנה נכנסין המחין לתוך אמונה, כי כנגד אלו הקשיות שאי אפשר לישבן, שהם בחינת תקף החשך של לילה, שם צריכין לסלק דעתו לגמרי בבחינת שנה ממש, ולסמוך רק על אמונה לבד:

ג וזהו בחינת קימת חצות, כי אף-על-פי שהשנה הוא תקון גדול להמחין, כי נתחדשין על-ידי האמונה בשעת שנה כנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין לזהר לקום בחצות לילה. כי הלילה, שהוא החשך, העדר הדעת, בלילה משיני חלקים, שהם חצות לילה הראשון וחצות לילה השני כמובא, שהם כנגד שני הקשיות הנ"ל. כי

חוצות ספרים

בחצות לילה הראשון או החשך והדיון גדול ביותר, כי אז נמשך החשך מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה, שאילו הקשיות הם בחינת תקף החשך, כי אי אפשר לישבן. ועל־כן אז צריכין שגה, שהוא הסתלקות הדעת, כי אז צריכין לסלק דעתו למגרי ולסמך רק על אמונה, שזהו בחינת שגה פנ"ל, אבל בחצות לילה או נמתק הדיון, ואז נסתלקון מן הדעת אלו הקשיות הנ"ל, ואז צריכין לקום ולעסק בתורה ועבודה, ועל־ידי זה ממשיכין הדעת ופותחין שבילי השכל כדי לזכות לדעת שלם לישב ולהבין תרוץ על אלו הקשיות שאפשר לישבן פנ"ל.

ד וזהו שנסמך שם בשלחן ערוך (א"ח סימן א) 'שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה, כי אין דומה ושיבת האדם ותנועותיו וכו', כמבאר בשלחן ערוך. הינו שצריכין לידע ולהאמין שמלא כל הארץ כבודו, והוא יושב ועומד וכו' תמיד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וכו', כי זה זוכין על־ידי שמעוררין השחר, על־ידי קימת חצות, שעל־ידי זה ממשיכין הדעת וכו' פנ"ל עד שזוכין לדיעה שלמה שמלא כל הארץ כבודו כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועל כן נסמך בשלחן ערוך 'שויתי ה' לנגדי תמיד וכו', דהינו לידע שמלא כל הארץ כבודו – להתעוררות השחר, כי הוא כהא תליא פנ"ל, כי זוכין לדיעה שלמה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו על־ידי הדעת שממשיכין על־ידי קימת חצות, שהוא בחינת למוד הפוסקים, בחינת: "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך" פנ"ל. וזהו: 'להודות לך, בחינת: "אודך בישר ללב בלמדי משפטי צדקך" המבאר בהתורה הנ"ל, שזה זוכין על־ידי חצות פנ"ל וקימת חצות זהו עקר בחינת התעוררות השחר הנאמר בשלחן

חצות לילה הראשון או החשך והדיון גדול ביותר, כי אז נמשך החשך מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה, שאילו הקשיות הם בחינת תקף החשך, כי אי אפשר לישבן. ועל־כן אז צריכין שגה, שהוא הסתלקות הדעת, כי אז צריכין לסלק דעתו למגרי ולסמך רק על אמונה, שזהו בחינת שגה פנ"ל, אבל בחצות לילה או נמתק הדיון, ואז נסתלקון מן הדעת אלו הקשיות הנ"ל, ואז צריכין לקום ולעסק בתורה ועבודה, ועל־ידי זה ממשיכין הדעת ופותחין שבילי השכל כדי לזכות לדעת שלם לישב ולהבין תרוץ על אלו הקשיות שאפשר לישבן פנ"ל.

וזהו (תהלים קט): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". "על משפטי צדקך" דיקא, כי קימת חצות לעסק בתורה כדי להמשיך הדעת וכו' פנ"ל זהו בחינת למוד הפוסקים הנ"ל, שעל־ידי זה ממשיכין הדעת לישב אלו הקשיות שאפשר לישבן, שזה זוכין על־ידי עסק התורה בחצות פנ"ל, וכמוכא בהר הקדוש (בשלה טו) ונדברי רבנו ז"ל (סימן קמ"ט) שעל־ידי קימת חצות, ועל־ידי שעוסקין אז בתורה, על־ידי זה נמשך הדעת. הינו פנ"ל, כי אז בחצות לילה השני נמתק הדיון, ואין החשך נמשך אז רק מבחינת הקשיות שאפשר לישבן, רק שנסתמו שבילי הדעת שזהו בחינת חשכת לילה. ועל־כן צריכין אז לעסק

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ג

ארה חיים

כג

ערוך, כי העקר לקום בחצות. וגם מי שאינו יכול לעמוד בחצות, כשמתגבר על כל פנים לעמוד קדם אור היום לעסק בתורה ועבודה, על-ידי זה פותח שביילי השכל וכו' לפי בחינתו כפי עבודתו, שעל-ידי זה זוכין לדעת בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, כי נסתלקו הקשיות הנ"ל כנ"ל. ועל-כן נסמך לזה: "שוייתי ה' לנגדי תמיד וכו'", דהינו לדעת שמלא כל הארץ כבודו, כי הא בהא תליא כנ"ל.

כי עקר התעוררות השחר הוא בשביל תקון התפלה, כדי לזכות להתפלל בשחרית בכונה גדולה בלב שלם, כי על-ידי התעוררות השחר שעוסקין אז בתורה ועבודה, על-ידי זה נפתחין שביילי השכל וזוכין לבטל הקשיות והאפיקורסות, ואז זוכין לדעת שלם שמלא כל הארץ כבודו, שזהו בחינת "שוייתי ה' לנגדי תמיד וכו'" כנ"ל. ועל-ידי זה שיודעין בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, על-ידי זה זוכין להתפלל בכונה גדולה, כי כשיודע ש'ה' יתברך עומד עליו בשעת התפלה ושומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור ושיצא מפיו, אזי בודאי יתלהב מאוד בתפלתו וידקדק מאד לכוון דבריו, כמבאר לעיל. ולדיעה זו בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו זוכין על-ידי קימת חצות שהוא בחינת התעוררות השחר כנ"ל, נמצא, שקימת חצות מסגל לתפלה בכונה. וכן מוכן

בכונת האר"י ז"ל שקימת חצות הוא תקון והכנה לתפלה:

ה ועל-כן אסור לאכול קדם התפלה (שי"ע א"ח סימן פט סעיף ג), ובזהר ובכתבים מחמיר מאוד מאוד שאפלו כשקם בחצי הלילה אסור לאכול ולשתות עד אחר התפלה, וכל האוכל ושותה אז, נחשב כעונן ומנחש רחמנא לגלן, ענין שם. לא כפאשר רבו עתה המופרצים בעם לשתות קדם התפלה עד שנעשה אצלם כהתר, ותולין עצמן באילן גדול, מה שמצאו קצת צדיקים שהיו חולים גדולים ושתו קדם התפלה, כי היו מוכרחים לזה, והם מתדמיינים אליהם כקוף בפני אדם ומעקמין את עצמן אחריהם וממלאים פרסם בשתיית קאנוי קדם התפלה, עד שנמצא גם קצת שאוכלין גם כן קדם התפלה, או להם, או לנפשם, כי הוא אסור חמור מאוד, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל (ברכות י), ובפרט בזהר הקדוש ובכתבים. ואין לנו לדמות עצמנו לצדיקים גדולים אשר רוח אחרת אתם, ובפרט שהיו חולים גדולים, וגם כי רב הצדיקים לא נהגו כך, ורבנו הקדוש ז"ל ספר שמועלים לא שטה אפלו מיום קדם התפלה, אף-על-פי שמדיון השלחן ערוך מתיר לשתות מים, אף-על-פירכן הוא לא שטה אפלו מיום קדם התפלה (שחות הר"ן סימן רע"ו).

נחזור לעניננו, שעל פי הנ"ל מבאר קצת ענין האסור לאכול ולשתות קדם

קדם התפלה להרעיב עצמו להמשיך בחינת תענית, כדי לתקן הדבור של התפלה, שהוא בחינת תקון וקשומי האמונה וכו' פנ"ל, כמבאר בהתורה הנ"ל, עני שם.

גם כי התענית שמדבק אחורי הקדשה, זהו בחינת פח ההתחלה שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל פח מההתחלה, שהוא עקר, כי כל ההתחלות קשות, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וכמבאר בסופו שם שבשביל זה צריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש, ולא תהיה העבודה ישנה אצלו, כי עקר פח העבודה הוא פני ההתחלה, ועליה צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי אולי לא היתה התחלתו בתחלה כראוי, עליה צריך להתחיל עתה, וכן בכל יום ובכל פעם, עני שם. ועליה בכל בקר קדם התפלה צריכין להתענות לכלי לאכל קדם התפלה כדי להוציא הדבור ממצר הגרון וכו' פנ"ל על ידי שחוזרין אל ההתחלה, שהוא בחינת דבקות אחורי הקדשה, שחוזרין בכל פעם אל האות הראשון, כמבאר שם, עני שם. וזה צריכין בבקר, כי בכל יום ויום בבקר צריכין להתחיל לעסק בעבודת ה' מחדש, בבחינת "חדשים לבקרים וכו'", פאלו לא התחיל עדן מעולם בלל. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "אשר אנכי מצווה היום" (דברים ו) - 'בכל יום ויום יהיו בעיניך בחדשים' (ספר שם). וכן דרשו על פסוק

התפלה, כי מבאר בהתורה הנ"ל שתקון האמונה הוא על ידי שמעלין נצוצי הדבור וכו', שזה זוכין על ידי התענית וכו', כי על ידי תאות אכילה ושתיה או מתגברין הקלפות, שהם בחינת שרי פרעה, וממשיכין את הדבור לתוך בחינת מצר הגרון ואינו יכול לדבר שום דבור לפני ה' ותברך וכו'. והתקון לזה הוא תענית, שעל ידי שמרעיב את עצמו, על ידי זה ממשך מימי החסדים ללחלח מצר הגרון, לקדם "קרא גרון אל תחשך וכו'" (ישעיה נח), ועל ידי זה נתקן האמונה בשלמות וכו', כמבאר שם כל זה היטב, עני שם. ועליה אסור לאכל ולשתות קדם התפלה, כי צריכין להרעיב עצמו קדם התפלה, שזהו בחינת תענית שעות, שבכל יום מרעיבין עצמן ומתעניין קדם התפלה. ועל ידי זה ממשיכין הארה מבחינת תענית לדבק אחורי הקדשה כדי להוציא הדבור ממצר הגרון, כדי לקשט האמונה הקדושה המתחדשת בכל בקר, כדי לזכות לדבור של התפלה בשלמות. כי התפלה היא בחינת אמונה בידוע, שהיא נשלמת על ידי תקון הדבור, כי עקר התפלה הוא בדבור דוקא, ושלמות הדבור הוא על ידי שמרעיב עצמו בתענית, ומשבר תאות אכילה פנ"ל. ובשביל זה צריך כל אחד מישראל להתענות ולהרעיב עצמו על כל פנים קדם התפלה שאו אסור גדול מדינא לאכל ולשתות פנ"ל, כי צריכין בכל יום

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים כה

(דברים טו): "הספת ושמע ישראל היום הזה גהיית לעם וכו'", שבכל יום יהיה דומה בעניןך באלו היום באת עמו בבית (רש"י שם). נמצא, שבכל יום צריכין להתחיל מחדש, על-פני אסור לאכל קדם התפלה בבקר, שהוא בחינת תענית, שעל-ידי זה ממשויכין האור של פת ההתחלה. ועל-ידי זה זוכין להתחיל בכל בקר מחדש כנ"ל:

הלכה ד

'ותגבר פארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר. שיתני ה' לנגדי תמיד וכו'. (ש"ע או"ח סימן א' סעיף א').

א על פי התורה מיישר דסבינא וכו'. בסימן ל', עין שם כל התורה. והבלל, כי צריך כל אדם לבקש ולהפש מאד מאד אחר רבי אמתו הגדול במעלה מפלגת מאד שיוכל להאיר בו השנת אלקות, כי השנות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על-ידי כמה צמצומים וכו', שהם בחינת סבובים והקדמות, כמו המלמד שלומד עם התינוק וכו'. וכל מה שהוא קמן במעלה ביותר, וכל מה שהוא חולה ביותר, הוא צריך רופא גדול ביותר, דהינו רבי גדול ביותר, שיתיה גדול במעלה כל פד עד שיוכל לרפאות אותו גם כן, ויוכל לסבב עמו גם כן עד שיכניס בו השנות אלקות, שזה עקר התכלית וכו'.

ומבאר שם שאלו הצמצומים, שהם בחינת ההקדמות וכו', שעל

ידם באים להשנות אלקות, הם בחינת חכמה תמאה, בחינת מלכות, בחינת שערות, בחינת (תיקון ט): "שערין דאתון דאוריחא, בחינת: 'שערא אוקמא', 'שערא בעגולא', בחינת (שד שירים א): "שחורה אני ונאורה", שגוהו בחינת: 'אברהם תקן שחרית וכו' (ברכות טו).

וצריכין להחיות את המלכות וכו'. על-ידי אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכו'. ולפעמים נזפלת המלכות, שהיא בחינת ד', להארבע מלכות, שהם חכמות חצוניות. ומי יוכל לסבול את קול הצעקה בשנופלת המלכות בנייהם, בחינת (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", שהכסיל רוצה להתחכם וכו'. וצריכין לחתכה מהם, בבחינת 'חטכו לארבע', וזה על-ידי החסד שמתגלה על-ידי התוכחה וכו'. עין שם כל זה היטב:

ב וכל זה נעשה בכל בקר, שאז בשחרית עולה אלת השחר, שהוא בחינת עליות עמוד השחר, שהוא בחינת 'מלכות', חכמה תמאה הנ"ל, שנקרא 'שחר', כי הוא מצמצם הראות, שכל השנות אלקות על-ידיה. ועל-פני צריכין להתגבר מאד לעמד בבקר השפם כדי לעסק בתורה ועבודה, כדי שיגדל ויעלה ויעורר בחינת השחר הנ"ל, בחינת 'חכמה תמאה' הנ"ל, בבחינת (תהלים ט): "עורה כבודי וכו' אעירה שחר", כדי שיזכה לבחינת השנת אלקות, להביר

כמו שכתוב (אבה 1): "חדשים לבקרים רבה אמונתך", כי אז צריכים לסלק השכל לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד, ועליבן בשעת שנה סמרא דמותא שליט, פמוכא בזהר הקדוש, כי אז מסתלק החיים שנמשך מאור הפנים, ומתגברים בחינת הארבע מלכיות שהם סמרא דמותא. ואז עקר הקיום על-ידי אמונה, על-ידי שקורין קריאת שמע שעל המטה בכונה, שהיא בחינת אמונה. פי בעת שהכמות חצונית, שהם כלל כל מיני בלבולים שיש לכל אדם שבעולם, וכל המחשבות רעות וזרים והרהורים ורעיונים רעים, שפלים נמשכין מבחינת הקלפות, שהם הארבע מלכיות, שהם חכמות חצונית, בשהם מתחילים להתגבר על השכל, אזי צריכין לסלק הדעת לגמרי ולסמוך על אמונה. שזהו בחינת שנה, שהוא הסתלקות הדעת, שאז באה הגשמה בתוך אמונה, כמו שכתוב במקום אחר

(לקוטי מדרין ח"א סימן ל"ה).

ואף-על-פי שהשנה היא טובה גדולה, אבל צריכין להתגבר שלא יישן יותר מדאי, ועליבן צריכין להתגבר בארי לעמוד בבקר לשבר השנה, ולעסק בתורה ותפלה, כדי לחתוך ולהעלות את הפלכות חכמה מתאה מהם, כדי לזכות על-ידי זה להשגות אלקות כנ"ל. וזה

(הגיה): "שויתי ה' לנגדי תמיד", שזכה להכיר את ה' יתברך, דהינו שישגי

אותו יתברך, אשר לךד נוצרנו, פי כל אדם מקרה שיבא לזה, פי רק בשביל זה בא לעולם, וכל העולמות נבראו רק בשביל זה, 'נגין דישתמודעין ליה' (וזהר בא

דף כ"ב):

ג וזה בחינת התעוררות השנה, פי עקר השנה נמשך מחמת שזאת החינה, שהיא בחינת מלכות, השכל התחתון הנ"ל, היא סמוכה לחצונים, פי היא מדרגה האחרונה של התקדשה בידוע, עליבן לפעמים היא נופלת אליהם כנ"ל, דהינו שנופלת לתוך בחינת הארבע מלכיות, שהם בחינת חכמות חצונית, שהם רוצים להמשיך זה השכל אליהם, להתגבר על-ידי זה השכל בחכמות חצונית שלהם וכי, כמו שכתוב שם, ואזי צריכין שנה, הינו כל זמן שיכולין להשתמש עם זה השכל בקדשה, שייכול לסבב על ידו לבא להשגת אלקות, הוא מצוה גדולה להשתמש עמו כפי מה שייכול, כל אחד לפי ערפו. אבל בשהשכל מתחיל לפול, ומתגברים עליו בלבולים, שזה נמשך מבחינת הנ"ל, שבחינת החכמות חצונית שהם הארבע מלכיות רוצים להתגבר להמשיך זה השכל אליהם, אז צריכים לישן, שהוא הסתלקות הדעת, דהינו לסלק דעתו לגמרי, ומשם עקר בחינת השנה.

ועליבן בשעת שנה, הגשמה, שהיא השכל, באה בתוך אמונה,

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים

כו

אלקותו ותברך, עד שישנה אותו ותברך לנגדו תמיד, ולא ישפח אותו פרגע:

ד וזה פרוש הפסוק הנה (תהלים טו): "שויתי ה' לנגדי תמיד", הינו השגות אלקות כנ"ל, "כי מימיני כל אמוט", כי עקר בגין המלכות חכמה תתאה הנ"ל הוא על-ידי בחינת 'מין' שהוא חסד, כמו שכתוב שם, כי על-ידי החסד קוצרין אותה מהאריבע מלכות, ומעלין אותה אל אור הפנים שבש"ש רגלים, שהוא בחינת שמחת הלב על-ידי המצות שעושים בכל השנה וכו', עין שם. וזהו: "כי מימיני כל אמוט", הינו על-ידי בחינת 'מין' שהוא חסד, על-ידי זה כל אמוט, על-ידי זה לא אמוט ולא אפול בשכלי אליהם, חס ושלום, לבחינת חכמות חזוניות חס ושלום, רק אזהרה להעלות שכלי, עד שאזהרה על ידו להשגות אלקות, שהוא בחינת "שויתי ה' לנגדי תמיד" כנ"ל.

וזהו (שם): "לבן שמח לבי ויגל כבודי". 'שמח לבי' - זה בחינת שמחת הלב של המצות שעושים, שזהו בחינת אור הפנים שבש"ש רגלים, שמשם חיות המלכות, שהיא בחינת כבוד, בחינת 'מלך הכבוד'. וזהו: "לבן שמח לבי", שהוא אור הפנים של שלש רגלים, בחינת "לב שמח ייטיב פנים" (משלי טו), כמו שכתוב שם. ועל-ידי זה: "ויגל כבודי" - שנמשך שמחה וחיות להמלכות, שהוא בחינת כבוד. ועל-ידי

זה (תהלים טו): "אף בשרי ישפון לבטח", שהוא בשר הגוף, כי בשביל זה נברא האדם שיכפוש גופו על-ידי עמל ויגיעה בתורה ומצות. כי 'אדם לעמל יולד' זה עמל תורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פנחסין צט), כי צריכין לעמול בתורה ועבודה ולקדש ולטהר עצמו כל פד, עד שיזכה להאיר גם בגופו הארות מהשגת אלקותו ותברך. כי הצדיק הגדול האמתי מסבב עמונו בסבכים נוראים כאלה וכצמצומים נפלאים כאלה, עד שאיר כנו השגת אלקות גם בעודינו בגופינו, כדי שיגיע גם להגוף הארה מזה, כי זה עקר השלמות להודיע גם להגוף מכל הארות ומהשגות שהנשמה משגת, כמו שכתוב בהתורה 'וחכם בתוך חוקם' (ספן טז). וזהו בחינת: "אף בשרי ישפון לבטח", שגם בשר הגוף ישפון לבטח, על-ידי שיזכה בחייו בעודו בגופו להכיר את בוראו, על-ידי הצדיק האמת שהאיר בו השגות אלקות וכנ"ל.

וזהו (תהלים טו): "כי לא תעוב נפשי לשואל", 'נפש' הוא בחינת 'מלכות' פדוע (תקו"ד דף טט), הינו בחינת 'חכמה תתאה' הנ"ל. וזה: "כי לא תעוב נפשי לשואל", שלא יפול חלקי המלכות שלי, בחינת 'חכמה תתאה' שלי, שהוא בחינת 'נפשי', לא תעוב לשואל חס ושלום, שהם החכמות חזוניות, שהם הסטרא אחרא והקלפות שחותרים להתגבר בכל עת על נפש האדם שהוא

המקדש כאלו עוסק בכנינו, כי 'כל המתאבל וכו', זוכה ורואה בשמחתה' (תענית ב), ועל-ידי זה ממשיד על עצמו קדשת הבית המקדש ששם עקר אור הפנים שממשיכין בשלש רגלים, שהיו צריכין לעלות אל הבית המקדש לראות את פני ה' כדי לקבל אור הפנים, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. גמצא, שעקר אור הפנים בבית המקדש, ועל-פני צריכין לקום בחצות ולהתאבל מאד על הרבן בית המקדש, ועל-ידי זה זוכה לפי בחינתו לראות בשמחתה ולהמשיך על עצמו מושם חיות מאור הפנים שמאיר שם להחיות בחינת המלכות, בחינת חכמה תמאה כדי לזכות להשנות אלקות וכנ"ל.

וזה שמופירין עלית רגלים בתקון חצות, במזמור "כאיל תערי" (תהלים נב), כמו שכתוב (שם ה): "אלה אופרה וכו' כי אעבור פסך אדרם עד בית אלהים". שהוא מה שהיו עולין ברגל לבית המקדש, כמו שפרש רש"י שם. וזה בחינת שלש פעמים 'פנים' שמופירין שם, כמו שכתוב שם: "מה תשתוחחי נפשי וכו' כי עוד אודנו ישענת פניו וכו'", וכן שלש פעמים (שם, יב ובמזמור נג, ה), כנגד שלש פעמים בשנה, שהם השלש רגלים שהיו עולין בהם לקבל אור הפנים כנ"ל.

ועל-פני צריכין לעסק בתורה בחצות, כי כל אות ואות של התורה הקדושה כלם הם שעורים וצמצומים

שכלו, שצריך לבא על ידו להשנות אלקות וכנ"ל. אבל אני בטוח כי "לא תעוב נפשי לשאול", כי "לא תתן חסידך לראות שחת" (עו). "חסידך" זה בחינת הרבי הצדיק האמת העוסק בתקונו, שבוכותו ופחו אני בטוח כי "לא תעוב נפשי לשאול", כי "לא תתן חסידך" שהוא הרבי הצדיק האמת "לראות שחת", כדי שהוא לא יראה השחת, שלא יצטרך לראות ולהסתפל לשם בכל עת להעלותינו משם, כי אם חס ושלום אהיה בשאול ושחת, בודאי יהיה הצדיק הרבי האמת מסתפל שם בכל עת בצער גדול כדי להעלותינו משם, כי הוא עוסק בתקוני בכל עת. ועל-פני בכותו וכחו אני בטוח כי לא תעוב נפשי לשאול, כדי שלא תתן חסידך, שהוא הצדיק האמת, לראות שחת וכנ"ל. וזהו: "תודיעני ארה חיים, שבע שמחות את פנד" - שתודיעני האורה ותתקד לבא לחיים אמתיים, להמשיך חיות להחיות את בחינת המלכות חכמה תמאה הנ"ל, שהוא על-ידי אור הפנים שבשלוש רגלים, שהוא בחינת שמחת הלב, בחינת 'שבע שמחות את פנד וכו' כנ"ל:

ה וזה בחינת קימת חצות, שצריכין להתגבר מאד לקום בחצות לילה להתאבל מאד על הרבן בית המקדש, ועל-ידי זה עקר עלית המלכות מן החצונים והקלפות הנ"ל, פידוע בכונות, כי בשמתאבל על הרבן בית

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים

כט

קדושים להשיג אלקותו ותברך על-ידי זה, כמו שכתוב שם. ועל-ידי התורה שעוסקין או בלילה נמשך עליו חוט של חסד ביום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנ"ה ב"ב), ועל-ידי החסד הזה קוצרין וחזקין את המלכות ובונין אותה בשלמות בעליית השחר, בכחינת (ישעיה טו) "והוכן בקסד כסאו", כנ"ל בהתורה הנ"ל, וכמוכן בפניות:

ו על-בן צריכין לזעוק מרה ולצעוק מאד בחצות על הרבן בית המקדש וכו', כדי לשתף עצמו עם השכינה ועם כל המוצמעים בצרתה, אשר אי אפשר לסבול קול הזעקה והזעקה שיש שם כשנזופלת המלכות ביניהם, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל: "ומי יכול לסבול את קול הזעקה וכו'", ע"ז שם. ועקר הזעקה צריכין לצעק ביותר על הסתלקות הצדיקים האמתיים שעסקו להכניס בנו השגת אלקות, ונשארו יתומים ואין אב, כי צריכין לבקש ולחפש מאד אחר צדיק אמת כזה כנ"ל, על-בן צריכין לבכות ולזעוק מאד מאד לפני ה' ותברך על זה ביותר, שיהיה וירחם עלינו ויחזיר לנו העטרה ליושנה, שיחזור וישלח לנו מהרה צדיקי אמת שישתדלו בתקונתנו, ויאירו בנו השגות אלקות, להביאנו אל התכלית הטוב אשר לךד נוצרנו, אשר אי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מאד מאד, שיש לו כח לרפאות

חולים מדכאים בחלי הנפש כמונו היום בעקבות משיחא, כאשר ידע כל אחד בנפשו וכו"ל:

ו כי צריכין לנדד שנה מענינו ומעפעפיו ותנומה, לשוטט לבקש ולהרבות בתפלה ותחנונים שיזכה למצא הצדיק האמת שיוכל לרפאותו ולהכניס בו השגת אלקות כדי להציל את נפשו מני שחת, כמו שצעק על זה שלמה המלך עליו השלום בספר משלי (י, ד-ה), כמו שכתוב: "אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפדי, הנצל כצבי מיד וכצפור מיד קיש", וזה על-ידי שיבקש עד שימצא את הצדיק המנהיג האמת שיקרבתו לה' ותברך, כמו שכתוב שם במקרא הקודם הסמוך לזה: "עשה זאת איפא בני והנצל, כי באת כבה רעיד לך התרפס ורחב רעיד", ופרש רש"י: 'הרבה רעים שיחפלו עליך לפניו', הינו צדיקי אמת, שהם נקראים אחים ורעים לה' ותברך, שצריכין להכניע את עצמו באסקפה הנדרסת ונרפסת לבקשם בכל תמצית כחו, עד שיזכה למוצאם, (ובעין שפרש רש"י שם על 'לך התרפס', ע"ז שם).

וזה שכתוב שם בסמוך: "מעט שנות מעט תנומות מעט חבק ידים לשכב, ובא כמהלך ראשך ומחסךך כאיש מגן". שצריכין למעט בשנה ותנומה כדי לבקש הצדיק האמת שנקרא מהלך ואיש מגן, כי הצדיקים נקראים מהלכים, על שם שהולכים מדרגא

לדקא תמיד, כמו שכתוב (וכי' א):
 "ונתתי לך מהלכים בין העומדים וכו'",
 וגם נקרא הצדיק איש מגן, כי הוא
 מגן לכל החסידים בו, וזהו: מעט שנות
 מעט תגומות וכו', עד אשר תזכה
 ש'בא כמהלך ראשך, ופרש רש"י:
 'דברים שאמה רש מהם ומחסרך
 ותמלא וכו'', הינו כל הדברים שאמה
 רש מהם וכל מה שחסר לך בגשמיות
 ורוחניות הכל יבא לך מהרה כמהלך
 וקאי מגן, הינו פפי מעלת הצדיק
 שתזכה למצא שנקרא מהלך ואיש מגן,
 כמו כן יבא לך כל מחסרך וראשך,
 דהינו הדברים שאמה רש מהם, כי כל
 החסרונות נתמלאים על-ידי הצדיק, כי
 הוא ממשך כל ההשפעות בגשמיות
 ורוחניות על-ידי שמכניס ידעית אלקותו
 בהנלוים אליו, שעל-ידי זה נתמלאים כל
 החסרונות, כמו שכתוב (תרים מא): "דעת
 קנית מה חסרת".

הרעה נאסף הצדיק. על-יפן כל מי שחם
 על נפשו צריך לצעק מאוד שזיכה גם
 עתה למצא רפי ומנהיג אמתי שיוכל
 להכניס בו ידעית אלקותו יתברך, שעל-
 ידי זה ותמלאו כל החסרונות ותתמלאו
 כל הצרות, ויתתקן הכל:

הלכות לבישת בגדים

ח וזה בחינת לבישת המגעלים, שצריך
 לנעל של ימין תחלה ולקשר
 שמאל תחלה (ש"ע סימן ב' סעיף ד), ולמדו
 מתפלין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל:
 'פתפילין כך מנגעלים' (שבת מא). כי
 המנגעלים הם שמירה לרגליו, כי הרגליו
 צריכין לשמור ביותר להעלותן מהחצונים
 הסמוכים אליהם, כי הרגליו הם בחינת
 חכמה תתאה, בחינת תכלית העמצומים
 הנ"ל, שצריכין לחתכן מהארבע מלכות
 ולהעלותן לבחינת 'אור הפנים' שבש"ש
 רגלים כנ"ל, ומשם נמשכין בחינת
 מנגעלים שהם שומרין את הרגליו
 מהחצונים. וזהו: 'פתפילין', שהם 'אור
 הפנים' כידוע, 'כך מנגעלים', כי משם
 נמשך בחינת המנגעלים, שהם בחינת
 שמירה לרגליו. (וען כל זה באריכות בהלכות
 חליצה הלכה ד). ועל-יפן צריכין לנעל של
 ימין תחלה, כי עקר הוא בחינת 'ימין'
 שהוא חסד, שעל-ידי זה קוצרין אותה
 מהם ובונים אותה כנ"ל. ועל-יפן בקשירה
 שמאל תחלה, כמו תפלין שקושר של יד
 בשמאל תחלה, כי קשירת השל יד
 בשמאל תחלה זה מחמת שאי אפשר

ועל-יפן צריכין לשפר השגה ולקום
 בחצות לילה לאונן ולקונן
 ולבנות ולצעק מאוד על הרפן בית
 המקדש ותוקף מרירות הגלות בגוף
 ונפש, ומכל שפן וכל שפן לבבות ולצעק
 מאוד מאוד על הסתלקות הצדיקים
 ש'קשה פלים כהרפן בית המקדש, כמו
 שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש אבות א' א'), אשר
 כל הצרות רחמנא לצלן אנו סובלים
 על-ידי זה, כמו שכתוב (ישעיה ט): "הצדיק
 אבד, ואין איש שם על לב, כי מפני

דף

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

לא ארצה חיים

לקבל החסד פי אם על-ידי תוכחה, כמו שכתוב שם, ענין שם. ותוכחה הוא בחינת גבורות, בחינת 'שמאל', וזה בחינת יד כחה, ענין שם, בחינת התוכחה שהיא לפעמים בדרך ביזיון שמכחה פניו, כמו שכתוב בעלי (שמואל א, ג) שלא הזכיר את בניו: "ולא כחה בם", כי תפלין הם מחין, הם עיקר המשכת השנת אלקות הנאמר בהתורה הנ"ל, שעסקה הוא בחינת תפלין, כדוע למבין דבריו, כי תפלין של ראש ושל יד הם בחינת חכמה עילאה וחכמה תמאה. וזה בחינת שחרות של תפלין, בחינת שחרות הנ"ל בתורה הנ"ל. ועל-כן צרכין לקשר של יד תחלה בשמאל ביד כחה, כדי להמשיך בחינת התוכחה, שעל-ידי זה נתגלה החסד, שעל-ידי זה קוצרין את המלכות חכמה תמאה הנ"ל:

הלכות הנהגת בית הכסא

ט ועל-כן אסור לקנח בימין מפני שקושר בה תפלין (ש"ע סימן ג ס"א), כי חכמות חזוניות שעל ידם גמ'שכין פפירות הם נקראים "קיא צואה בלי מקום" (שעה כח), כי המאכל מתיך את האדם ועל-ידי זה מאיר פניו, כשאוכל בקדשה, כמו שכתוב: "ויאכל וישת ויטיב לבו", כמו שכתוב במקום אחר (לקוטי מוה"ר סימן ט"א). ועקר החיות בחינת הארת פנים שמקבלים על-ידי המאכל הוא על-ידי רוחניות המאכל, שהוא הטוב שבמאכל, שרק זה מתיך

את האדם, בבחינת: "פי לא על הלחם לבדו ויחיה האדם, פי על כל מוצא פי ה' ויחיה האדם". אבל גשמיית המאכל שנאחז בו הרע, געשה פסלת גמור ונדרחה לחוץ, פי הוא בחינת חכמות חזוניות פפירות, שהם 'קיא צואה' כנ"ל.

ועל-כן (בכחות טו): 'הרוצה לקבל עליו עול מלכות שמים שלמה',

שהיא בחינת 'חכמה תמאה' הנ"ל, הוא בחינת מלכות כנ"ל, 'פנה ויטל ידיו וכיו', 'פנה' - לרחות המותרות, שהם בחינת חכמות חזוניות כנ"ל. ואחר כך: 'יטל ידיו' במימי החסד, להמשיך החסד הנ"ל, שעל-ידי זה חוזקין המלכות ומטהרין אותה מהם. (וענין מזה בהלכות סוטה הלכה ד). ואחר כך: 'יניח תפלין ויקרא קריאת שמע ותפלה', פי כל זה הוא בחינת תקוני התפלה שבשחרית, שכל התקונים, שהם: התעוררות השנה, ופנה, ויטל ידיו, וציצית, ותפלין, וקריאת שמע, ותפלה - הכל בשביל עלית המלכות כדוע, שהוא בחינת חכמה תמאה הנ"ל, שזהו בחינת 'אברהם תקן שחרית' כמו שכתוב בהתורה הנ"ל.

ועל-כן אין מקנחין בימין מפני שקושר בה תפלין, שהם אור הפנים, שמושם עקר החיות של המלכות שעולה ונמרת מהם כנ"ל. ועל-כן אסור לפנות מזרח ומערב (איתן סימן ג ס"א), מוחמת שהוא נגד ירושלים ששם הבית המקדש, ששם עקר אור הפנים וכנ"ל:

י וזה בחינת הנגפה, כי הרלקת נר הנגפה הוא בחינת המשכת השגת אלקות על-ידי הצמצומים, שמושם עקר הרלקת כל האורות והנרות ודקדושה, בחינת: 'לאנתרא שרגין ולאדלקא בוצינין', שזהו בחינת תפלין מחין, שהם עקר השגות אלקות, שאומרים אז: "ושמן הטוב תרוק על שבעה קני המנורה וכו'". כי המשכת השגת אלקות על-ידי הצמצומים זה בחינת שגמושך שמן הטוב, שמן משחת קדש, שזהו בחינת הדעת הקדוש, לתוך פלים וצמצומים, שהם השמן והפלי והפתילה שבהם נתלה האור, שגמושך מבחינת השגת אלקות שמושם כל האורות, כי הוא אור כל האורות, כמו שכתוב (תהלים ט): "ה' אורי וישעיי".

וזהו בחינת תקף הנם של הנגפה, כי אז עמדה מלכות ון הרשעה להשפיעם תורתך ולהעבירם וכו', כי מלכות ון הרשעה זה עקר בחינת חכמות חצוניות, שהם חכמת ון, מחמת שהם עסקו כזה ביותר להמשיך החכמות חצוניות בעולם פיזוע, שזה עקר התנברות מלכות הרשעה, שהוא בחינת הארבע מלכות, על מלכות דקדושה כ"ל. ועל-כן היתה אז עת צרה גדולה, כי רצו להשפיע התורה לגמרי על-ידי התנברות החכמות חצוניות, שהם הפך התורה. כי התורה והמצות הם בחינת שעורים וכלים להמשיך על דם השגת אלקות כ"ל, והם רצו

להשפיע התורה והמצות על-ידי התנברות חכמות חצוניות, שהם בחינת מלכות הרשעה של הארבע מלכות, שהתנברו על מלכות דקדושה, שהוא חכמה תתאה הנ"ל. כמו עכשיו בעונותינו הרבים שמתנברים האפיקורסים ורוצים להמשיך חכמות חצוניות בעולם ולהשפיע התורה לגמרי, כמו שרואין בחוש שכל מי שגמושך אחר דרביהם הוא פורק עול לגמרי ומגלח זקנו ופאותיו ושותרו ון נסך, עד שפורק עול לגמרי, רחמנא לצלן.

אבל ה' יתברך ברחמיו המרבים הקדים רפואה למכה, ועשה עמנו גם גדול ונפלא אז בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, עד אשר לא די שהכניעו והפילו מלכות ון הרשעה מפלה גדולה, אף גם על-ידי תקף הנם המשיכו אור נפלא בעולם לדורות, שיהיה לנו פח על-ידי זה להמשיך אור הנ"ל כל אחד בביתו, דהינו אור השגות אלקות על-ידי הצמצומים הנ"ל, שזהו בחינת תקון המבאר שם בהתורה הנ"ל שכל מה שהחולה גדול ביותר הוא צריך רבי גדול ביותר, שיהיה אמן ותכס כזה שיוכל לעשות צמצומים נפלאים שיאיר גם בו השגת אלקות כ"ל. ובחינה זאת נמשכת עלינו בחנפה על-ידי הצדיקים הגדולים המפלגים במעלה שתקנו להדליק נר הנגפה, שעל-ידי זה יש פח להמשיך בחינת הארה הנ"ל על כל אחד בביתו אפילו אם הוא כמו שהוא.

לא י

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים

שפגרועים, אפלו החולה הגדול ביותר בחלי הנפש על-ידי רבוי עונותיו, להאיר גם בו הארה מהשנת אלקות, על-ידי גדל פח הצדיקים הגדולים שפמשיכון תקף הנם של חנכה בעולם, שעל-ידי זה אפלו בבחינת ימי החול שאין יכולין עדן להעלות בשלמות בחינת המלכות 'חכמה תתאה' הנ"ל, אף-על-פי-כן מומשיכון האור של השנת אלקות על-ידי הצמצומים למטה אפלו במדרגה התחתונה, כי מגדל פחם יכולים להאיר אפלו במדרגה התחתונה, כי מגדל פחם יכולים להאיר אפלו בהקטנים במעלה מאד, ולרפאות אפלו החולים הגדולים ביותר, שזהו בחינת הדלקת נר חנכה למטה מעשרה טפחים וכו"ל.

כי מבאר בכונות חנכה, שענין חנכה הוא שפמשיכון האור הנפלא שכולל כל היחודים שפמשיכון אותו למטה, הינו למטה מעשרה טפחים. כי בשבת ויום טוב מדיקין גרות של מצוה, כי אז הוא עקר עלית המלכות 'חכמה תתאה' הנ"ל, שהוא בחינת נר מצוה, שאז מחמת קדשת שבת ויום טוב נפלים הקלפות, שהם בחינת ארבע מלכויות, ומלכות דקדשה עולה מפניהם, ואז מאירה באור גדול, שזהו בחינת הדלקת גרות שבת ויום טוב שפמדיקין אותה במקומה בעת עלייתה. אבל בחנכה ההדלקה הוא בדרך גם נפלא, כי אז אין לה עליה כל כך, כי הם ימי החול, כי אז אין מתבבלים הקלפות שהם הארבע מלכויות לגמרי כמו בשבת ויום טוב, ואף-על-פי-כן אנו מדיקין הנר הקדוש הנה שכולל כל היחודים, שהוא בחינת המשכת השנת אלקות על-ידי הצמצומים, הינו בחינת הנ"ל שהצדיקים הגדולים מאד מומשיכון תקונים נפלאים באלה עד שמאירין בחינת השנות אלקות על-ידי הצמצומים גם למטה בדיוטא התחתונה מאד, שהוא בחינת למטה מעשרה טפחים שמעולם לא ירדה השכינה לשם. ועתה על-ידי תקף הנם מדיקין שם דקא הנר חנכה הקדוש והנורא, שהוא בחינת המשכת השנת אלקות על-ידי הצמצומים למטה למטה, להאיר בכל אחד מישראל, לכל מי שרוצה לקבל, אפלו אם הוא הגרוע

דף א

וזה בחינת (תהלים כ): "גם כי אלה גיאי צלמות לא אירא רע כי אתה עפדי", בחינת (מזכר ו): "כי אשב בחשך ה' אור לי", שפמשיכון האור של השנות אלקות למטה בעמק החשך, בבחינת גיא צלמות, להאיר להצמוכים מאד מאד, שניגע גם אליהם הארה וידיעה מאלקותו ותברך שמו, כדי לרפאותם ולתקנם ולהשיבם אליו.

דף ב

יא וזה בחינת הפלוגתא שבין בית שמאי ובית הלל (שבת כא), שבית שמאי אומרים: 'פוחת והולך', ובית הלל אומרים: 'מוסיף והולך'.

כי בית שמאי למעמיה, כי אמרו רבותינו ו"ל (שם לא), שמאי הנה קפדן, ועל-ידי

האור יותר ויותר, כדי שלא יהנו ממנו הרשעים והרחוקים בנ"ל, שזהו בחינת 'פוחת והולך'.

אבל בית הלל, שהם מתלמידי הלל, שהיה עוסק לקרב הרחוקים מאד, על-כן אזלי למעמיהו, ואמרים: 'מוסף והולך'. כי אדרבא כל מה שהצדיקים ממשכין אור גדול ונוסף ביותר ויותר, כמו-כן צריכין להאיר בהעולם יותר ויותר, להאיר לכל פאי עולם, כדי לקרב כל הרחוקים מאד מאד, להאיר בהקטנים והנמוכים מאד, לרפאות כל החולים הגדולים ביותר רחמנא לצלן. כי כמו שכל מה שהחולה גדול ביותר צריך לבקש לעצמו רבי הגדול ביותר בנ"ל, כמו-כן הרבי והצדיק כל מה שמועיל למעלה גדולה יותר, הוא צריך להאיר גם בהקטנים והנמוכים ביותר, כי זה עקר מעלתו ונגדלתו לקרב הרחוקים ביותר, שזהו עקר גדלת ה' ותפרד וכבודו, כמו שכתוב במקום אחר (לקו"ט ח"א סימן י').

כי אף-על-פי שבודאי צריכים להעלים האור הגדול, ובפרט בשמוענים למעלות והשגות גדולות ועצומות בודאי בהקרב להעלים ולגנו האור, כי אין העולם בודאי להשתמש בהם, אך אף-על-פייבם הם עושים תחבולות פאלה, ומתקנים תקונים פאלה, ומלבישים האור בלבושים וצמצומים נפלאים פאלה, עד שמאירים גם בהקטנים במעלה מאד

זה היה מרחק הגרים מלהתגדר ודחפם באמת הבגנו, אבל הלל על-ידי גדל ענותותו קרבם ברחמים, אף-על-פי שלא היו הגונים להתקרב, ואמרו דברים זרים ושגונו, למקדם כל התורה בשעומדים על הגל אחת וכו', אף-על-פייבן לא דחפם, וקרבם בחכמתו וענותותו הנפלא. ועל-כן בית שמאי, שהיו תלמידי שמאי, שמוגדל צדקתו וקדשתו לא היה יכול לסבל את הרחוקים המלכלכים בהטאת געוניהם וכיוצא בהם, על-כן אמרו: 'פוחת והולך'. כי בית שמאי ובית הלל שניהם מודים שצריכים להוסיף ולהרבות אור בכל יום שבא אחריו, כי בודאי הנס של ימי תנבה שדלק הנר שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד ודלק שמונה ימים, בודאי כל יום שבא אחריו הנס גדול ונפלא ביותר, ועל-כן בודאי צריכין אור גדול ביותר בכל יום שבא אחר כך, אך בית שמאי סוברים שמחמת זה בעצמו, מחמת גדל האור שנמשך בכל יום ביותר, מחמת זה בעצמו 'פוחת והולך', כי אין הרשעים והרחוקים בודאי להשתמש עם זה האור. וכעין שאמרו רבותינו בנ"ל, שראה הקדוש ברוך הוא שאין העולם בודאי להשתמש עם האור של שבעת ימי בראשית ועמד ונגזו לצדיקים וכו' (תנייה ב'), על-כן הם סוברים שגם עתה פשהצדיקים משיגים אור גדול צריכים להעלים האור, וכל מה שמשויגים יותר ויותר צריכים להעלים

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים לה

כנ"ל, ועל ידי זה הם מוסיפים והולכים ומאירים האור למטה בכל יום ויום יותר ויותר, בבחינת 'מוסף והולך'.

(מלבי"ם א יט): "קנא קנאתי וכו", שאמר לו: "ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיך", ופרשו רבותינו ז"ל (מכילתא בא בהקדמה והובא בפרוש רש"י שם), שאמר לו: 'אי אפשי בנבואתך על שאותה מקמרג על ישראל'. פי ה' תתברך רוצה רק שימליצו טוב על ישראל, וירחמו על ישראל אפלו על הגרועים, לקרב בלם אליו ותברך, כמו משה רבנו עליו השלום שמסר נפשו על ישראל ואמר (שמות לב): "ואם אין מחני נא וכו".

כי 'מעלין בקדש ולא מורידין' (שבת כא: ע"ש), וקשה, וכי יעלה על הדעת להוריד התקדשה חס ושלום. אך זהו בחינת הנ"ל, שיש צדיקים שהם גדולים במעלה באמת, אך מעוצם קדשתם אינם יכולים לסבול העולם, ועל כן על ידי הקפד קדשתם הם מרחקין ומורדין חס ושלום איזה אנשים מחמת שבועסים עליהם, מחמת שאינם יכולים לסבול מעשיהם המגונים. אבל ה' תתברך אינו חפץ בזה, כי חפץ חסד הוא, ורוצה שהצדיקים ירחמו על ישראל תמיד, ויקרבו אותם אפלו אם הם כמו שהם. ואפלו אם הוא עצמו תתברך בכעס גדול עליהם מחמת מעשיהם הרעים, הוא רוצה שהצדיקים יתפללו עליהם ויקרבו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק (שמות לב): "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה", מחמת שהקטאו כל כך, אמר ה' ותברך: 'אני בכעס ואתה בכעס, אם פן מי יקרבים וכו', כמובא בפרוש רש"י (שם א). וכן מצינו בכמה נביאים וצדיקים, שה' תתברך בעצמו קבל לפנייהם וספר להם גדל צערו, כביכול, שיש לו מעונות ישראל המרבים, וכשהם חזקו דבריו ולא המליצו טוב על ישראל הקפיד עליהם מאד, כמו שמצינו בהושע הנביא. ובאלהיו שאמר

זהו בחינת: 'מעלין בקדש', שכל מה שמוציא וקאין בקדש יותר ויותר, ומשיגין השגת אלקות יותר, צריכין להיות מעלין נפשות יותר ויותר ולא מורדין, דהינו שיקהרו שלא יהיו מורידים הנפשות על ידי גדל קדשתם, דהינו שלא יגיעו לכלל קפיאת על ישראל מחמת גדל קדשתם והשגתם את ה' ותברך, שמחמת זה אינם יכולים לסבול את הגרועים עד שבועסים עליהם, עד שיכולים להוריד אותם חס ושלום, שזהו בחינת 'פוחת והולך' שאמרו בית שמאי וכנ"ל. פי לא כן הוא, פי צריך להיות מעלין בקדש ולא מורדין, פי כל מה שמוציא למעלה יתרה והשגה גדולה ביותר, צריך להתחכם ולעשות צמצומים חדשים בתחבולות נפלאות, עד שיכולים לקרב נפשות רבות יותר ויותר, ולקפאות אפלו הגרועים והחולים מאד מאד כנ"ל, שכל זה הוא בחינת גר חנפה שמדליקין

למטה מעשרה טפחים, ועל-פן צריך להיות 'מוסיף והולף' כנ"ל:

יב ועל-פן הנה הנס של הנפה על-ידי הפנהגים, כי הפנהג הוא

בחינת 'חסד', בחינת אברהם, שעל-ידי זה חותכין את הפלכות מהארבע מלכות, ומחיינ אותה מאור הפנים שמאיר בשלש רגלים כנ"ל.

ועל-פן נקרא 'חנפה', על שם חנפת בית המקדש שהיה בימים ההם, כי עקר אור הפנים הוא בבית המקדש, שלשם עולין רגלים לקבל אור הפנים כנ"ל, שזהו בחינת חנפה, להחיות הפלכות מאור הפנים כדי לזכות על-ידי זה להשגת אלקות, שזה עקר הדלקת נר חנפה כנ"ל:

יג וזה בחינת (משלי ט): "כי נר מצוה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר".

כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שעל-ידי התוכחה מתגלה החסד, שעל-ידי זה נתמנן הפלכות 'חכמה תמאה', שעל-ידי זה זוכין להשגות אלקות, ענין שם, כי על-ידי החסד חותכין אותה מהארבע מלכות ומחיינ אותה מאור הפנים וכו'. וזהו: "כי נר מצוה ותורה אור", זה בחינת השגת אלקות על-ידי הצמצומים, שמשם כל האורות והדלקת כל הנרות הקדושים כנ"ל, שזהו בחינת 'נר חנפה' כנ"ל. וזה זוכין על-ידי: "דרך חיים תוכחות מוסר", הינו על-ידי תוכחת מוסר, בחינת תוכחה הנ"ל, שעל-ידי זה זוכין לחסד כנ"ל,

שעל-ידי זה יכולין להחיות את הפלכות כנ"ל. וזהו: "דרך חיים תוכחות מוסר", שעל-ידי תוכחת מוסר ממשויכין חיים להחיות הפלכות 'חכמה תמאה' הנ"ל, שעל-ידי זה זוכין להשגת אלקות על-ידי הצמצומים, שהוא בחינת 'כי נר מצוה ותורה אור' כנ"ל.

יד. יב.

וזהו שמכנה את המצוה בשם 'נר', והתורה בשם 'אור', כי אף-על-פי שהתורה והמצוה שניהם הם בחינת צמצומים להשגת אלקות כנ"ל, אבל גם בענין הצמצומים והשכליים יש גם כן פמה וכמה בחינות, כי צריכין להאיר משכל לשכל ומצמצום לצמצום פמובן שם. ועל-פן התורה לגבי המצוה היא בבחינת אור לגבי נר, כי צריכין פמה וכמה צמצומים ושכליים כדי לזכות להשגות אלקות, שהם בחינת אור ונר שמאירין לאדם מה שמאירין, אשרי הזוכה להם:

יד וזה בחינת מצות בקור חולים, כי צריכין לבקר את החולה ולהסביר לו פנים, דהינו מה שבני אדם נכנסין אצלו ומפקחין על עסקיו ועושיין לו כל צרכיו, כמו שכתוב בשלחן ערוך (יורה דעה סימן שלשה סעיף ח). שזהו בחינת 'הארת פנים', כי אין מסתירים פניהם ממנו, ואינם נמננים בבתיהם, רק באים אליו ועושיין לו צרכיו ומדברין על לבו, שכל זה בחינת 'הארת פנים'. ועל-ידי זה ממשויכין עליו חיות מבחינת 'הארת פנים'

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים

לו

ש'למעה, שמשם עקר החיות להחיות את החולה, בבחינת (משל מ): "באור פני מלך חיים", כמו שכתוב בהתורה הנ"ל.

ועל-כן: "שכינה למעלה מראשותיו של חולה" (שבת יב), כמו שכתוב

(תהלים מא): "ה' יסעננו על ערש דני, כל משכבו הפכת וכו'". הינו בחינה הנ"ל,

שדיקא מחמת שהוא חולה, על-כן נמשך עליו אור השכינה, שהוא בחינת אור

הצדיק האמת שמשגיח על כל החולים ובפרט על החולים ביותר, שהם בבחינת

'כל משכבו נהפך בחלו', שעליהם מפסק ביותר להמשיך להם רפואות להחיותם

בגשמיות ורוחניות, באופן שיכול להאיר בהם השגות אלקות כנ"ל, כי זה עקר

גדלת הצדיק ומעלתו שמשתדל לרפאות החולים ביותר. ועל-כן דיקא מחמת

שהוא חולה וכל משכבו נהפך וכו', מחמת זה דיקא השכינה למעלה

מראשותיו, שהוא בחינת אור הצדיק, כי הצדיקים הם שכינתו של מקום. וזהו

בחינת (בראשית יח): "וירא אליו ה'" – 'לבקר את החולה' (רש"י שם), כי דיקא

מחמת שהוא חולה וצריכים לבקרו, על-ידי זה דיקא: "וירא אליו ה'", בחינת השגות אלקות שזוכין החולים על-ידי

אור הצדיק שהוא השכינה וכו'ל: וזה בחינת הנגפה ופורים, שהם בחינת

מצות בקור חולים, כי הם ימים קדושים וטובים מאד ואף-על-פי-כן הם בימי החול, כי אינם אסורים במלאכה,

והם בבחינת הנ"ל, בבחינת הארת השגות אלקות על החולים ביותר, על-ידי גדל כח הצדיק שיכול לעשות בליים

וצמצומים גפלאים כאלה וכו' כנ"ל.

והוא כמו למשל, בשהאדם בראי, בוודאי אין המלך בא אל האדם

להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעורר מאור פניו, הוא צריך

לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט עצמו בראוי, ולשקד על דלתי המלך,

ולבקש מאת רואי פני המלך שיקבלו רשות שיקנום, ולעשות כל התחבולות

שיכים לזה, עד שיזכה לבא לפני המלך כפי מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך, או

לבית, או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאורות. אבל כשאחד

מאנשי המלך חולה, ומטל על ערש דני רחמנא לצלן, אזי כשנתעוררין רחמי

המלך להחיותו מאור פניו, אזי מכרח המלך לילך אצלו לביתו להאיר בו פניו ולהחיותו. וזה בחינת: "שכינה למעלה

מראשותיו של חולה" וכו'ל.

וזה בחינת הנגפה ופורים, שהם מועדים קדושים שנתנו לנו להחיותנו פיוס הזה, בימי הנגלות המר, שכנסת ישראל

נקראת חולה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (שמיני דף טו), בבחינת: "סמכוני באשישות

רפדוני בתפוחים, כי חולת אהבה אני" (שיר השירים ב), ומעצם חליינו הפכר אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניו

בשלוש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש

שהוא הבית המקדש לקבל אור הפנים, כי מפני מטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו וכו' ואין אנו יכולים וכו'. על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים והוסיף לנו שני תימים הקדושים האלו, שהם חגבה ופורים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי נכנסת הגדולה, כדי להמשיך לנו אור הפנים לתוך ביתנו בתקף גלותינו, שיוקף כל אחד בביתו בחגבה לתדליק נר חגבה, שהוא בחינת 'אור הפנים', בחינת (תהלים קד): "להצהיל פנים משמון", שזהו בחינת השגת אלקות כנ"ל. וכן בפורים כל אחד ממשיך על עצמו בחינת קבלת התורה, שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט): "קימו וקבלו".

ביתנו כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור שהם עוסקים בתקוננו, שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר וכו"ל:

טו וזה בחינת מה שמסבכין העניים בחגבה לקבל מעות חגבה (מג"א סי' תר"ט), זה בחינת הארת פנים מלמעלה, שה' יתברך מאיר פניו לנו לתוך ביתנו כנ"ל, כי אי אפשר לקבל אור פני מלך חיים כי אם על-ידי הצדקה, כמו שכתוב (תהלים י): "אני בצדק אצוה פניך". ועל-כן ברנלים שצריכין לעלות לרגל לבית המקדש לקבל 'אור הפנים', על-כן צריך איש פמתנת דו להביא עולת ראיה, כמו שכתוב (דברים טו): "ולא יראה את פני ה' ריקם וכו'". אבל ברנלים שצריכין לעלות לבית ה' לקבל אור הפנים, צריכין להעלות הקרנן, שהוא נדבת לבו, בחינת צדקה, וצריכין לטרוח בו להעלותו לבית ה'. אבל בחגבה באים העניים לתוך הבית, שהם 'מאני תביון דיליה', שבהם שכינת אור פניו, כמו שכתוב (שערי ט): "אשכנ את דכא". ועל-כן בשה' יתברך אוהב את אחד ורצה להאיר לו פניו שולח לו עני לזכות בו, כמו שכתוב בזהר הקדוש: 'מאן דקדשא בריד הוא רחום ליה, שדר ליה דורנא מסבנא'. ועל-כן בחגבה, שאו הוא בחינת שה' יתברך מאיר פניו לתוך ביתנו, על-כן ברחמיו שולח לנו העניים לתוך ביתנו, כדי

ועל-כן חגבה ופורים הם בבחינת רגליו, (פי הם בחינת נצח יהוד שהם בחינת רגליו כדוע). וזהו בחינת מצות בקור חולים שהמצוה ברגליו, הינו בחינת הנ"ל, שה' יתברך מרחם עלינו והולך לבקרנו ומאיר לנו פניו הקדושים בתקף גלותנו שאנו חולים פאלה פאשר יודע כל אחד בנפשו, והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים על-ידי קדשת התימים הקדושים האלו שנתן לנו שהם חגבה ופורים, שהם מועדים קדושים בימי החול, שהם בחינת ימי הגלות, שאו אין בנו פח לעלות אליו לבית המקדש לקבל מאור הפנים, רק הוא יתברך ממשיך לנו אור הפנים לתוך

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ד

ארה חיים

בכל פעם צמצומים וכלים נפלאים באפן שיוכלו להתקרב כל מי שירצה בעולם, ועל שם זה נקרא 'יוסף', בחינת 'מוסר' והולד' כנ"ל. והשקמים אף-על-פי שכלם קדושים, כי היו כלם צדיקים גדולים, חלקו עליו בשביל זה וכנ"ל.

וזה בחינת (בראשית ז'): "וישב יעקב בארץ מגורי אביו", ודרשו רבותינו ז"ל

(בראשית רבה פ"ח פ"ד אות ד) שהיה מגיד גרים, (במובא בדברי ז"ל חלק א' סימן רכ"ח). וזה (שם): "אלה תולדות יעקב יוסף", הינו שיוסף הלך בדרך אביו יעקב, והיה עוסק גם בן לגי גרים ולקרב נפשות הרחוקות, כי כל מה שארע ליעקב ארע ליוסף, שזהו פירוש "אלה תולדות יעקב יוסף", כמו שפרש רש"י שם שכל מה שקבל משם ועבר מסר לו, וכל מה שארע ליעקב ארע ליוסף וכו'. וכל זה נסמך לפסוק "מגורי אביו", שהוא מה שהיה יעקב מגיד גרים, ותקף נסמך "אלה תולדות יעקב יוסף", שפרשוש שמסר לו כל חכמתו כנ"ל. הינו כנ"ל, כמו שיעקב גיד גרים על-ידי עצם חכמתו שהיה יודע לעשות צמצומים כאלה עד שיוכל לרפאות החולים ביותר, כמו בן היה יוסף הצדיק עוסק בזה תמיד, כי יעקב מסר לו כל חכמתו, כי עקר החכמה הוא להכניס השגות אלקות בעולם, "להודיע לבני האדם גבורותיו וכו'" (תהלים קמ"ה).

וזהו בחינת (בראשית ז' שם): "יוסף בן שבע עשרה שנה, היה רועה את אחיו

לזכות בהם, כדי לקבל על ידם 'אור הפנים' שמאיר או לתוד בתינו וכנ"ל:

מזו והנה ענין מחלקת בית שמאי ובית הלל הנ"ל בענין ההתקרבות הנפשות הרחוקות מאד מאד שאין ראוי מן הדין לקרבן, שבית שמאי אומרים: 'פוחת והולך' להעלים האור מהן שלא יתקרבו, ובית הלל אומרים: 'מוסר' והולך', כי צריכין לעשות כלים וצמצומים כאלה באפן שיוכלו להאיר גם בהם אורו ותברך, כדי שיתקרבו גם הם וכנ"ל, הנה ענין מחלקת זאת והו בחינת כלל המחלקת שבכל דור על הצדיקים השלמים העוסקים לקרב נפשות הרחוקים לה' ותברך, שרבים מאד קמים עליהם, וגם רבים מגדולי הצדיקים חולקים עליהם, מחמת שמדת הדין מתלבש בהם, ועל-ידי זה נכנס בלבם מינא עד שנדמה להם פאלו אינו מתנהג כראוי וחולקים עליו, כאשר כבר היה לעולמים ברוב הדורות. ובפרט בימינו בעקבות משיחא שנתרבה המקגוריא בין התלמידי חכמים מאד, וביותר על רבנו הגדול והגורא ובר צדיק וקדוש לברכה, על אשר מסר נפשו מנגד ועסק כל ימיו לרחם על ישראל על כל הרחוקים לקרבם לה' ותברך.

וזה בחינת מחלקת של השקמים על יוסף הצדיק, כי יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב לה' ותברך, על-ידי שמוסר והולך האור בכל יום, כי עושה

בצאן". רועה צאן זה בחינת מנהיג הדור שנקרא בכל מקום בשם רועה צאן (עי' רש"י תהלים עח, עא). וזהו: "בן שבע עשרה שנה היה וכו'", שבע עשרה בגימטריא 'טוב' פמבא, הינו שיוסף היה טוב לכל, והיה בלו טוב, ועל-ידי זה היה יכול לקרב הכל, כי מצא בהגורע שבגורעים נקרות טובות, ועל-ידי זה קרבם לה' יתברך. וזהו (ע"ש): "והוא נער את בני בלחה ואת בני זלפה וכו'". שהם בני השפחות, הם בחינת משפחות הירודות שבישראל, שהיה מוריד את עצמו אליהם ביותר כדי לקרבם. ועל שם זה נקראים הרחוקים 'בני בלחה ובני זלפה', זה רמז שנאחו בהם ביותר הבעל דבר וחילותיו, שהיה בחינת 'בני בלחה', בחינת: "בלחות אתגר וכו'" (יחזקאל כח), ופרש רש"י: "שדים", הינו חילות היצר הרע, שהם שדים וקלפות, שהם מבהלים ומבלבלים ומרשיעים את האדם. וזה בחינת 'בני זלפה', בחינת: "ולעפה אחותני מרשעים" (תהלים קט), כי חילות היצר הרע הם, בחינת בלחות וזלפות, וכל הנמשכים אחריהם נקראים 'בני בלחה ובני זלפה'. והצדיק הגדול, בחינת יוסף, עוסק עמהם ומוריד את עצמו אליהם כדי לקרבם לה' יתברך. וזהו: "והוא נער את בני בלחה ואת בני זלפה וכו'", ופרש רש"י: "שהיה עושה מעשה גערות וכו'". כי הצדיק האמת בעצם חכמתו מוריד את עצמו אליהם כל כך עד שגדמה כאלו עושה

מעשה גערות, כי מדבר עמהם שיחת חלון ואוכל ושותה עמהם ופעמים ממיל ומשחק עמהם, וכל פגנתו כדי לקרבם על-ידי זה לה' יתברך, וכמוכן בדבריו ז"ל בכמה מקומות פמה וכמה הצדיק מוריד את עצמו אל העולם, שכל זה נחשב אצלו מעשה גערות, אבל פגנתו רצויה לה' יתברך לבר, בשביל לקרב הרחוקים מאד לה' יתברך, שאי אפשר לקרבם כי אם על-ידי זה. וזהו בחינת: "והוא נער את בני בלחה ואת בני זלפה וכו'" וכו' ז"ל:

דף ט.

יו ועל-בן נקרא יוסף, בחינת (בראשית ט): "אסף אלקים את הרפתי", שמאסף ומכמל כל התרפות ובושות מישראל, כי מחזירם בתשובה ומקרבם לה' יתברך.

וזה בחינת (ע"ש): "יוסף ה' לי בן", שעל שם זה נקרא יוסף. הינו שהצדיק עוסק תמיד להוסיף ולקרב נפשות חדשות בכל פעם, ומבקש תמיד מה' יתברך על זה, בחינת 'יוסף ה' לי בן אחר', שיוסף ה' לו בכל פעם תלמיד חדש שנקרא בן, כי 'כל המלמד בן חברו תורה כאלו ילדו' (סנהדרין טו). והוא מחפש ומבקש תמיד להוסיף ולקרב חדשים, בבחינת 'יוסף ה' לי בן אחר'.

ועל-בן: "וישראל אהב את יוסף מכל בניו, כי בן זקונים הוא לו" (בראשית לו), שאהב אותו בשביל זה מאד, כי הוא חפץ בזה לרחם על הכל ולעשות

תתבולות לקרב הכל. וזהו: "כי בן זקונים הוא לו". 'זקן' זה בחינת רחמים גדולים מאוד, בחינת 'זקן מלא רחמים', בחינת תליסר תיקוני דיקנא שהם רחמים גדולים מאוד, הינו שקבל ממונו כל השלש עשרה מדות של רחמים שהם בחינת 'זקן כנ"ל, שעל-ידי זה הוא נרחם על הכל ומקרב פלם. וזהו שתרגם אנקלוס: "כי בן זקונים" - 'כי פר חכים הוא ליה, פר חכים ודאי, כי צריכין לזה חכמה גדולה, חכמה נפלאה, חכמה עמקה מאוד מאוד, כדי שיוכל לעשות פלים וצמצומים כאלה, שיוכל לקרב נפשות רחוקות כאלה, חולים כאלה, ולהכניס בהם השגות אלקות וכנ"ל.

זזה (בראשית שם): "ועשה לו בתנת פסים", שפראשו פלי מילת שיש בהם גנגין יפים, בחינת פרפס ותבולת (רש"י שם). הינו מחמת שראה שעוסק בה לקרב נפשות רחוקות, על-כן עשה לו לבושים נפלאים שיש בהם גנגין יפים ונפלאים, בחינת בתנת פסים, הינו בחינת צמצומים נפלאים, שהם בחינת פלים ולבושים כדי שיוכל להקשיף על ידם השגת אלקות אפלו להרחוקים מאוד וכנ"ל, כי בחינת הצמצומים הנ"ל, שהם בחינת חכמה תתאה הנ"ל, הם פלולים מכל הגנגין, שהם כלל כל הפלים והלבושין של הקדשה שעל ידם משיגין אלקותו ותברך, כמו שכתוב בזהר הקדוש כפיה פעמים: 'דאידי פלילא מכל הגנגין':

יח וזה שחלם (שם ט): "והנה אנתנו מאלמים אלומים בתוך השדה", שפראשו: קשרים. הינו בחינת צמצומים הנ"ל שהם בחינת קשרים, כי הצמצום בחינת קשר, הינו שכלם היו עוסקים בזה, שהיו מאלמים אלומים ועושים קשרים וצמצומים כדי למשך על ידם השגת אלקות, אבל הצמצומים והפלים של יוסף הצדיק עלו על פלם, בבחינת (שם): "והנה קמה אלמתי וגם נצבה וכו'", שהקשר והצמצום שלו קמה וגם נצבה לעד ולנצח. "והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי", שכלם צריכין לקבל ממונו השגות אלקות על-ידי הצמצומים נפלאים שעשה בחכמתו העמקה, על-ידי שעסק לקרב נפשות תמיד, שעל-ידי זה זכה שאפלו הצדיקים הגדולים שעוסקין בזה להשיג השגות אלקות על-ידי הצמצומים גם הם צריכין לקבל ממונו, כי שלו עולה על פלם, בבחינת (משל לא כס): "רבות בנות עשו חיל ואף עלית על פלנה", שנאמר על הצדיק האמת הגדול ביותר העוסק לעשות פלים ולבושים ולהקשיף תורה בחכמה אמיתית בואת, עד שיוכלו להתקרב הכל לה' ותברך, שהיו בחינת השבח של אשת חיל' וכו', בחינת (שם ט): "דרשה צמר ופשתים", שהם בחינת פלים ולבושים להשגת אלקות וכו'. וזהו בחינת (שם ט): "היתה פאניות סוחר ממרחק וכו', ותקם בעוד לילה ותמתן טרף לביתה וכו'".

בחנינת הרב והתלמיד. כי הצדיק, שהוא הרב, נקרא 'שמש', כמו שכתוב (קהלת א): "ורח השמש ובא השמש", ודרשו רבותינו ז"ל (דרישין עב): 'עד שלא שקעה וכו'. וה'ירח' בחנינת התלמיד, שמקבל האור מרבו כמו הלבנה מהחמה, ואחד עשר פוכבים' זה בחנינת הנפשות הרחוקות שמקורבים אותם לה' ותפדה, שהם נפשות קדושות מאד, אך היו תחלה בעמקי הקלפות ועלו משם, בבחינת אחד עשר סממני הקמרת, שהיו בחנינת אחד עשר פוכבים, בחנינת (דניאל יב) "ויצדיקו הרבים פוכבים". וכלם "משמתחיים לו", כי הצדיק הגדול ממשיך שכליות כאלה עד שכל הגדולים והקטנים וכל הרחוקים רוצים להתקרב, וכלם צריכים לקבל ממנו, כי כבר מבאר לעיל שגם בהמצומים בעצמן יש בחנינת שכל עליון ושכל תחתון, כי יש בהם פקיה וכמה מדרגות, ויש בהם בחנינת רב ותלמיד, שמש וירח וכו'. וכלם צריכים להכניע ולהשתחות ולהתפטר לפני הצדיק הגדול ביותר בחנינת יוסף, כי הוא מכניס השגות אלקות בכלם וכנ"ל:

הַלְבָּה ה

יְתַבַּר פָּאָרִי לַעֲמוֹד בַּבֶּקֶר שְׂיֵהָ הוּא מְעוֹרֵר הַשְּׁחָר' (שופ"ע א"ח סי' א):
א על פי התורה "תקעו תוכחה" בלקוטי תנינא סימן ח', ענין שם כל התורה מרישא לסיפא.

שבתקף חשפת ליל הגלות של נפשות ישראל היא נותנת להם טרף וכו'. וכן הולך וסובב כל השבח הקדוש הנה, וזה בחנינת (שם כג): "נודע בשערים בעלה", שהם בחינת 'שעורין דאתון דאורייתא', הינו בחינת צמצומים הנ"ל שהוא ממשיך בבחמתו, על ידם נודע ה' ותפדה בעולם, בחנינת "נודע בשערים בעלה וכו".

וְוָהוּ: "פיה פתחה בבקמה ותורת חסד על לשונה". ודרשו רבותינו ז"ל (סוטה כט): 'זה הלומד תורה על מנת ללמודה', הינו פנ"ל, שמלמד תורתו לאחרים לקרבם לה' ותפדה. וזה: "צפיה הליכות ביתה", שצופה הולך ביתו אך יתנהג לעולם באופן שלא תכבה נרו לעולם ועד, שיהיה נשאר השארת חקמתו לדורי דורות לצנח. פי: "ולחם עצלות לא תאכל", פי לחמו ותורתו אינו לחם עצלות חס ושלום, פי הנה וריו מאד מאד בעבודתו ותפדה, על-פני: "קמו בגיה ויאשרוה" - הם התלמידים שנקראים בנים שמקרבם לה' ותפדה. "בעלה ויהללה" - זה ה' ותפדה, פי ה' ותפדה ומסכים על זה, פי חפץ בזה שמקרב פלם אליו, פי חפץ חסד הוא. ועל-פני: "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על פלגה" וכנ"ל:

יט וְוָהוּ (בראשת ל): "והנה השמש והירח ואחד עשר פוכבים משמתחיים לי". שמש וירח הם בחינת משפיע ומקבל, בחנינת שכל עליון ושכל תחתון,

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ה

ארה חיים

מג

והיוצא לנו משם בקצור לעניינו, שעקר התקון הוא על-ידי הצדיק הפעל כח גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין, כמו פנחס בעת שהיה מעשה זמרי וכו'.

כי כל הקלוקלים חס ושלום הם על-ידי בחינת 'הנחש' היה ערום וכו' (בראשית ג), שעל-ידי זה מתגבר תאות נאוף, שהוא על-ידי קלקול המוח. כי הדעת שבמה שקלול משלשה מחין הוא בחינת שלש מחיצות פרוסות בפני התאוה הזאת, אך כשהסמרא אחרא יונק מהרחמנות, שהוא הדעת וכו', אזי נקטן הדעת וכו', ומשם התגברות התאוה הזאת חס ושלום, ואז התפלה בבחינת דין, והסמרא אחרא רוצה לבלועה חס ושלום, ואז צריכין בעל כח גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. ועל-ידי זה נעשין גרים ונתרבה פבורו והפך, שעל-ידי זה נמשך נבואה וכו', ועל-ידי זה מתברר המדמה, שעל-ידי זה מתבררת האמונה להאמין בחדוש העולם, שעקר נתגלה על-ידי מתן תורה שאז וכו כל ישראל לרוח נבואה וכו'. ועל-ידי אמונה זוכין לחדוש העולם של לעתיד, בבחינת (תהלים צ): "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", בחינת (אבות ג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך". וחדוש העולם הוא בבחינת ארץ ישראל, שהוא לגלות ההשגחה וכו'. ועל-ידי זה נמשך השיר חדש של נפלאות וכו', שהוא בחינת הקול המושקה את הגן, שעל-ידי

זה מתגבר מוונא דנשמתא, שהוא בחינת ריח, בחינת יראה, על מוונא דגופא וכו', בבחינת (בראשית כח): "וידו אוזות בעקב עשו" וכו'. ענין שם כל זה היטב היטב, כי נזרא הוא מאד:

116

ב וכל זה הוא בחינת התעוררות השגה, שהוא בחינת תחית המתים, בחינת חדוש העולם, כמו שמבכרין בכל יום על התעוררות השגה: 'המחזור גשמות לפגרים מתים'.

כי עקר בחינת התעוררות השגה נמשך בששורו מכל בחינת התקונים הנ"ל, כי השגה הוא על-ידי התמטמות המחין וכלבלם, שנמשך מבחינת: "הנחש היה ערום", שפרוד אחר המוח על-ידי חטא אדם הראשון וכו', שקל אדם צריך ללחם הרבה עם המחשבות שבמה, לבררם מאחיזת 'הנחש' היה ערום, ומחמת זה צריכין לשגה, שגשהמה מתבלבל, שהוא על-ידי מלחמה זאת, אזי צריכין לישן שהוא נוחא למחין, ואז סמרא אחרא שריא על ידוהי, כי עקר התגברותו הוא על-ידי הסתלקות המחין כנ"ל.

ואז עקר התקון על-ידי הפעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו', שעל-ידי זה מוציא כל הדעת והמחין וכו' מהסמרא אחרא, ונתגלו מימי הדעת, בחינת: "כי מלאה הארץ דעה פמים לים מכסים וכו'" (ישעיה יא), שזהו בחינת התעוררות השגה, על-ידי שהוציאו הדעת מהסמרא אחרא, וחזר

לקומו בהתחדשות נפלא, בבחינת:
"הַדְּשִׁים לְקָרִים" וכו'.

וְעַל־כֵּן עקר תקון השנה הוא על־ידי קריאת שמע שעל המטה, שצריכין לקרותה בכונה גדולה כמו שכתוב בבגנת האר"ז"ל, כי קריאת שמע שעל המטה הוא בחינת תפלה בבחינת דין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ה): 'כל הקורא קריאת שמע על מטהו כאלו אוזנו הרב פיפיות בידו'. והעקר לקשר עצמו לצדיקי הדור, בחינת בעלי פח הג"ל, שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין, ועל־ידי זה יוכל להתגבר לקום בחצות, כי עקר קימת חצות הוא על־ידי פח הצדיקים הג"ל שיכולים להתפלל התפלה בבחינת דין, שמשם נמשך ההוא שלהובא דאשא דבמש בגדפוהי דתרגולא וכו', שהוא בחינת גבורות, שעל־ידי זה קמים בחצות ומקוננים על חרפן בית המקדש. וכל הקינות הם בבחינת תפלה בבחינת דין, כי בכיה וקינות הם בחינת דינים, על־כֵּן טוענים שם הרבה עם ה' ותברך, ועושים פלילות עמו ותברך, כמו שאומרים (ישעה 66): 'למה תתענו ה' מדרבך, תקשיח לבנו מיראתך וכו', איה קנאתך וגבורתיך, המון מעיד ורחמיך אלי התאפקו', וכן הרבה.

וזה שאומרים אחר כך (תהלים 67): 'ויבא מלך הכבוד וכו'". כי על־ידי

התפלה בחינת דין הג"ל, שהוא תקון הפוח, בחינת התעוררות השנה פנ"ל, על־ידי זה מוציאין מהספרא אחרת כל הדעת וכל הרחמנות וכל הנפשות והנצוצות שבלע וכו', עד שעושין בעלי השובה וגרים וכו'. שזהו בחינת מה שכתוב בכונות שבתצות לילה הראשון בעת השנה או בחינת המלכות יורדת בעולמות התחתונים, בעמקי הקלפות, לברר ולהעלות משם כל הנפשות והנצוצות ששפלו וירדו לשם וכו', עד שבתצות לילה היא שאגת "כאיל תערו" (תהלים 52) וכו'. הינו כל הג"ל, כי הכל נעשה על־ידי עבודת הצדיקים בעלי פח הג"ל, שהם בבחינת (שם 52) "גבורי פח עושי דברו" וכו'.

וְעַל־יְדֵי אלו הנפשות וכו' שעולין, על־ידי זה נתרבה כבודו ותברך מאד וכו'. ועל־פן אומרים תכף אחר הקינות, שהם בבחינת התפלה בבחינת דין פנ"ל, אומרים אחר כך (שם 67): "שאו שערים ראשיכם וכו' ויבא מלך הכבוד וכו'". כי אז עקר התגלות כבודו על־ידי שקמים בחצות, על־ידי הוא שלהובא דאשא דבמש בגדפוהי דתרגולא וכו', ואומרים הקינות על חרפן בית המקדש, שכל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של בעל פח הג"ל, שעל־ידי כל זה מתרבה ומתגדל כבודו ותברך, ועל־פן מתפללין אז על זה הרבה ויבא מלך הכבוד פמה פעמים.

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ה

ארה חיים

מה

וזהו: "מי זה מלך הכבוד וכו'". שאין לו פרוש כלל, מהו ענין השאלה הזאת, ומי הוא השואל, ומי הוא המשיב. אך הכל הוא ענין הנ"ל, שהסתרא אחרא, בחינת הנהגש היה ערום, מתגבר בכל פעם מאד להעלים ולהסתיר כבודו ותברך על ידי שרוצה לינק מהדעת ומתגבר בתאוה הנ"ל ומכחל ומבלבל התפלה וכו', שכל זה הוא בחינת העלמת כבודו ותברך, כי כמו שעל ידי התקון הנ"ל שמוציאין מהסתרא אחרא חיותה וכו' נתרבה ונתגדל כבודו ותברך, פן להפך חס ושלום פשהו הם מתגברין היה מתעלם כבודו ותברך. ועל פן אחר הצות שמתחילין לעסק בתקון הנ"ל על ידי גבורי פח הנ"ל, אזי אומרים: "שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם", שהם השערים והפתחים של הבית המקדש, שהם בחינת השערים והפתחים שברעת האדם, שכלם יהיו נפתחין ויבא בהם מלך הכבוד, שיתגלה אלקותו וכבודו בעולם בכלל, ובפרטיות במח ויכלב כל האדם, שכלם יבירו וידעו את כבודו ותברך. ואזי תקף שואל מי ששואל, שהם המחשבות הרעות והנורות שבלב האדם הנמשכין ממקום שנמשכין, מבחינת הנהגש היה ערום הנ"ל, שפתה לאדם ותנהו וכלל הפרוכים אחריו חס ושלום, כמו שכתוב בזהר הקדוש (בראשית דף ב:): "וי לחווא קדמאה דקמיל לאדם ולכל דרין דאתין דאתין אבתריה. והם שואלים

1b. at.

(תהלים טז): "מי זה מלך הכבוד", כי נדמה להם שכבר העלימו כבודו לגמרי, עד שאי אפשר לגלותו שיבא בדתנו ויבלבנו ויכל העולם. ואז משיבין להם מיד (שם): "ה' עזרו וגבור, ה' גבור מלחמה", עזרו וגבור דיקא, גבור מלחמה דיקא, שמוזכרין עתה רק תקף גבורתו ועזרו, הינו בחינת גבורות ותוקף התפלה, בבחינת דין וגבורה הנ"ל של הפעלי פח כנ"ל שהם מוסיפין פח בגבורה של מעלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות רבה א טז), כמו שכתוב (שם טז): "באלהים נעשה חיל". הינו שעל ידי עזרו גבורת התפלה הנ"ל, על ידי זה עקר גבורת המלחמה, בחינת: "ה' גבור מלחמה", שעל ידי זה מוציאין מהסתרא אחרא כל חיותה, כל הנפשות וכו', שעל ידי זה מתרבה ומתגדל ומתגלה כבודו ותברך מאד לעין כל. ועל פן אומרים תקף אחר קד עוד הפעם: "ויבא מלך הכבוד", עד שמשכימין בפרוש: "ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה". כי בודאי יגמור את שלו ויתגלה כבודו לעין כל, והכל על ידי בחינת עזרו וגבור וכו', על ידי התפלה בבחינת דין וגבורה הנ"ל:

ג ועל ידי הכבוד נמשך גבוהה, שהוא בחינת התורה שכלול מכל העשרה מדרגות של גבוהה וכו', שעל ידי זה מתברר המדמה, שעל ידי זה עקר התגלות האמונה הקדושה. וזהו בחינת עסק התורה שצריכין לעסק אחר הצות,

שאו עקר הזמן המבחר לעסק בתורה, כמובא. כי עסק התורה או זה פחינת המשבת רוח נבואה הנ"ל, כי כל המדרגות של נבואה כללים בתורה כנ"ל.

ועל-ידי התורה, פחינת נבואה, זוכין לאמונת חידוש העולם, שעל-ידי זה זוכין לבחינת חידוש העולם של לעתיד, שהוא פחינת (תהלים צ): "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", פחינת (איכה ג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו'", כמו שמבאר שם. וזה נעשה בכל יום, כי אור הבקר בוקע וזורח בכל יום אחר השבת לילה על-ידי כל התקונים הנ"ל. כי כמו שהוא בכלליות בענין חידוש העולם שנקרא יום, שנמשך על-ידי תקון האמונה בלילה בגלות שדומה ללילה, שעל-ידי שישאל מהזקן את עצמו באמונה בתקן השבת לילה שהוא הגלות, והכל בכת הצדיקי אמת, בעלי כח הנ"ל, על-ידי זה זוכין לחידוש העולם וכו' כנ"ל, וכמו כן נעשה בפרטיות בכל יום, שעל-ידי התקונים הנ"ל שממשיכין על-ידי קימת חצות ועסק התורה או וכו', שעל-ידי זה מתרבה כבודו וזוכין לאמונה, על-ידי זה מאיר אור הבקר, שהוא פחינת חידוש העולם, שהוא פחינת בקר, שמשם נמשך אור בקר בכל יום, שכל זה הוא פחינת: "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", פחינת: "חדשים לבקרים רבה אמונתך", שנאמר על חידוש

העולם, וכפשוטו נאמר על לילה ובקר ממש, כי שניהם אחד וכו' ל. וכל אחד מישראל, כפי מה שזכה להתקרב לצדיק האמת הפעל כח הנ"ל, ולעסק בכחו בתקונים הנ"ל, לקום פחצות וכו' כנ"ל, כמו-כן יזכה לאור בקר, לבחינת חידוש העולם, ואז יגיד חסדו וטובו ותברך שגמול עמו וכו', פחינת: "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות וכו' כנ"ל:

ד ועל-ידי זה נמשך השיר חדש הנ"ל, פחינת (תהלים צ): "מומזר שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וכו'". ומשם כל השירות ותשבחות שאומרים בבקר בתפלת שחרית, כי כל השירות ותשבחות של עכשיו נמשכין מקול השיר שיתער לעתיד.

וזה פחינת (איוב לח): "ברן יחד ככבי בקר", פחינת הרגות והתשבחות שנתעוררין בכל יום בבקר, שנמשך מהבקר של לעתיד, שהוא פחינת חידוש העולם וכו', שנמשך על-ידי התפלה בבחינת דין כנ"ל. וזהו (שם): "וריעו כל בני אלהים", כי כל זה נמשך על-ידי פחינת "בני אלהים", שהוא פחינת דין וגבורה דקדושה, הינו על-ידי הצדיקים גבורי כח הנ"ל שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי זה נתעורר השיר של לעתיד, שמשם הוא פחינת "ברן יחד ככבי בקר" וכו' ל:

ה וזהו: 'תגבר פארי לעמוד בבקר וכו'. 'תגבר' דיקא, כי צריך

יד 10

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ה

ארה חיים

מו

התגבורות גדול לזה, כי עקר התעוררות השנה גמושך מגבורות, מבחינת התפלה בחינת דין של הפעל פח פנ"ל. וזה: "שהיא הוא מעורר השחר", בחינת (תהלים ט): "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר", הינו לעורר הנגון הנ"ל שמומרת אילת השחר בבקר, על-ידי פח הצדיקים הנ"ל, על-ידי שהם מגלים כבודו ותברך, שהוא בחינת 'עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר'. אשרי אשרי מי שיש לו חלק בזה, והעקר על-ידי התקרבות לצדיקים אמת באמת לאמתו בשביל כבודו ותברך, לא בשביל כבוד עצמו חס ושלום:

ו זה בחינת גטילת ידים שחרית בשקם משנתו, כי המים טהורים של הנטילה נמשכין על-ידי בחינת התגלות הרעת שגמושך על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהוא בחינת (ישעיה יא): "כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים וכו'", ומשם נמשכין המים האלו של הנטילה בשקם משנתו. ועל-כן צריך ללול את הידים דקא, כי עקר הפח והחזק צריכין ליתן להידיים כדי שהם יתגברו על העקב דסטרא אחרא, בבחינת (בראשית כח): "וידו אוהות בעקב עשו", וידו' דקא.

כי עקר התקון על-ידי האמונה בחדוש העולם, שהוא בחינת ידים', בחינת (ישעיה כח): "אף ידי יסדה ארץ וימיני וכו'". ועל-כן נקראת האמונה בחינת ידים',

כמו שפתיב (שמות י): "ויהי ידיו אמונה וכו'", כי עקר האמונה להאמין בה' ותברך שברא העולם יש מאין, בחינת ידים, כמו שפתיב: "אף ידי יסדה ארץ וימיני וכו'", ולהאמין בהתורה ומצוות מעשיות שצריכין לעשות בידיים. ועל-ידי זה זוכין להנגון הנ"ל, שהוא בחינת ידים', בחינת (שמואל א טו): "ונגן כידו וטוב לד". ועל-ידי כל זה מקבלין פח ידי יעקב להכניע עקב עשו, בבחינת ידו אוהות בעקב עשו, וידו' דקא פנ"ל. וכל זה גמושך על-ידי מימי הרעת שנתגלה על-ידי התפלה של הפעל פח הנ"ל, שבהם אנו מטהרין את הידים אחר השנה, ועל-כן מטהרין את הידים דקא וכו' וכנ"ל:

ו זה בחינת יאר צייט, שהוא היום שמת בו אביו או אמו, שאומרים אז קדיש, ומתעניין בו. כי אז עוסקין הנגים לתקן ולהעלות נפש אביהם ואמם שמתו, והמיתה היא בחינת שנה, וכשמתקנים ומעלין אותם זה בחינת תחית המתים, שהוא בחינת התעוררות השנה בחינת (תהלים יב): "ורבים מישגי ארמת עפר יקצו", בחינת: "ומקים אמונתו לישיגי עפר". ועל-כן ברפת מ'חיה המתים מתחילין: אמה גבור לעולם ארני', כי עקר תחית המתים שהוא בחינת חדוש העולם הוא על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהיה בחינת אמה גבור וכו'. (וכמבאר במקום אחר ששכל

110

הדי התענית, כי עלידי כל הנ"ל זוכין להכניע מזונא דגופא לגבי מזונא דנשמתא, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם התורה הנ"ל מתחלתו לסופו ואז תבין דברינו בעזרת ה' ותברך:

ט ועל-כן נוהגין זאת בכל שנה ביום שמת בו אביו או אמו, כי תקופות השנה שמסבב ה' ותברך ומקור הגלגלים בכל שנה הוא בחינת "תקופות הימים", כי כמו שבכל יום יש יום ולילה ערב ובקר, כמו-כן בכלליות השנה יש קיץ וחרף, שהם בבחינת יום ולילה. כי בחרף הלילות ארפים ונחשב לגבי קיץ לבחינת לילה, ותקין שבו הימים ארפים הוא בבחינת יום לגבי החרף. וכמו שכתוב (תהלים טד): "לך יום אף לך לילה וכו', אתה הצבת גבולות ארץ, קיץ וחרף אתה יצרתם". וכל סבוב השנה הוא בבחינת סבוב היום והלילה ערב ובקר, שהוא בחינת חשכת הגלות שדומה ללילה, ואור הגאולה שהוא בחינת בקר, בחינת כלליות העולם הזה שנקרא לילה, כנגד חדוש העולם שהוא בחינת עולם הבא, שהוא בחינת אור יום, כמובן למשפיל שכל הנ"ל הם בבחינה אחת.

ועל-כן כשמסבב שנה על גפש הפת צריכין הפנים לעסק בתקונו כגמר השנה, שהוא בחינת סבוב לילה ויום, שבהם נעשה בחינת תקון של חדוש העולם, שהוא בחינת אור יום שבא אחר חשכת לילה, עלידי שהתחזקו באמונה

התפלות צריכין להמשיך כח התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהוא ברפת 'אתה גבור וכו' (ועל-כן אומרים אז קדיש, כי קדיש הוא שבח נפלא ונורא מאד, כמובא, כי תבר כל גיוזין דפרוקלא וכו', כמו שכתוב בזהר הקדוש. כי הקדיש נמשך מבחינת השיר שיתער לעתיד, ועל-כן מתחילין בו: "בעלמא די ברא ברעיותיה", הינו בחינת אמונת חדוש העולם, שאנו מאמינים שברא העולם כרצונו. "וימליך מלכותיה", שהוא בחינת חדוש העולם של לעתיד, שאז יגלה מלכותו לעין כל, כמו שכתוב (ברית ד): "ותיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא וכו'".

וזהו: "אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא ותברך וישתבח וכו', לעלא מן כל ברכתא וישירתא תשבתתא ונחתתא", שכל זה הוא בחינת השיר שיתער לעתיד הנ"ל, שהוא לעלא מן כל ברכתא וישירתא וכו'.

ועל-כן אומרים הפנים השבח הנורא הנה בשביל גפש אביהם ואמם להעלותם ולתקנם, כי עקר תקונם הוא בבחינת תחית המתים, חדוש העולם, שזה נתעורר עלידי שבח הנורא של הקדיש, שהוא שיר הנ"ל של לעתיד, שהוא האשר המקנה, כי אז יבירו אותו ותברך וידעו מה שפעלו ישראל הנשרים והצדיקים בעבודתם, אשרי המחכה לזה:

ח ועל-כן מתענין ביום היאר צייט, להכניע מזונא דגופא על-

לקוטי הלכות

הלכות השקמת הבקר ה

ארח היים

מט

בכל תקף החשד של הלילה, שהוא בחינת הגלות, בחינת העולם הזה, שזה המת שיהיה בעולם הזה, ועכשיו הוא צריך לעלות למקומו לכל הבחינות הנ"ל שהם בחינת אור כנ"ל, ועל-כן אז עוסקין הבנים בתקוננו על-ידי הקדיש וכו' וכן"ל. גם בכל שנה ושנה יש ראש השנה, שאז עקר כל התקונים וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל, כי מראש השנה נמשכין התקונים הנ"ל על כל השנה בלה, ועל-כן בכל התחלת שנה של נפש המת, שהוא ביום תאור צייט, צריכין לעסב בתקונים הנ"ל וכן"ל:

(תהלים פ): "ועד דור ודור אמונתו", בחינת (שם קמה): "דור לדור ישבח מעשד וכו'", בחינת (שם קט): "לדור ודור אמונתך בוננת ארץ", שעקר קיום העולם מדור לדור, בחינת "בוננת ארץ ותעמד", הוא רק בשביל ברור האמונה שמתבררת מדור לדור, בחינת "לדור ודור אמונתך" וכן"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

יא וזהו מה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טז): "כל הנפנה, ונוטל ידיו, ומניח תפלין, וקורא קריאת שמע, ומתפלל, באלו קבל עול מלכות שמים שלמה". והנפנה, ודוהה המותרות, זה בחינת הנבעת ובטול מזונא דגופא, שמשם כל המותרות. ונוטל ידיו, זה בחינת נטילת ידים הנ"ל על-ידי מימי הדעת ומניח תפלין זה בחינת דעת ומחין שזוכין עכשיו על-ידי הצדיק הנ"ל שהוציא הדעת מהסתרא אחרא וכו' כנ"ל. וקורא קריאת שמע, זה בחינת תקון האמונה שנעשה על-ידי זה כנ"ל. ומתפלל, כי עכשיו הוא תקון התפלה בשלמות, כי אחר כך, אחר שהכרח להתפלל בבחינת דין כדי להוציא הדעת מהסתרא אחרא כנ"ל, אחר כך מתקן תקון התפלה בתקונו, שהוא בחינת רחמים ודעת, שזה עקר תקון התפלה כנ"ל, כי עקר התפלה להמשיך חסדים, לעורר בחינת הדיש העולם, בחינת "עולם חסד וינה" (תהלים עט), לעורר השיר של חסד שיתער אז, שזהו בחינת רבוי

י ב' על הבנים חל התקון, כי עקר הוא הדעת דקדשה שצריכין לתקנו על-ידי בחינה הנ"ל. והדעת הוא בחינת רחמנות שנמשך מאב לבן, כמו שמבאר שם על מאמר רבותינו ז"ל (בראשית רבה פ' טז): "עד פאן רחמי האב על הבן. וזהו (שעה לח): "אב לבנים יודיע אל אמתך", כי הדעת והרחמנות הם בחינה אחת כנ"ל. ועל-כן הבן דיקא עוסק בתקון אבותיו, כי הוא צריך לתקן הדעת הנמשך מאב לבן שמשם נולד, שהכל נתקן על-ידי בחינה הנ"ל, שעל-ידי זה זוכין להנגון והשיר של חדיש העולם, שהוא עקר התקון, שבשביל זה בא האדם לעולם. ובשביל זה עקר החיוב והמצוה להשאיר בנים אחריו, הכל בשביל תקון הדעת הנ"ל, שהוא תקון האמונה שמתבררת מדור לדור, בבחינת

השירות ותשבוחות שאומרים בשעת התפלה ובפ"ל. ואז הוא מקבל עול מלכות שמים שלמה בודאי, פי על-ידי שממשדך בחינת התקון של חדוש העולם בפ"ל, על-ידי זה מתגלה מלכותו וממשלתו וכו' בשלמות. פי עקר התגלות מלכותו יתברך יהיה אז, כמו שכתוב (כריה ד): "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וכו'", וכתוב (תהלים טז): "ה' מלך תגל הארץ", "ה' ימלך לעולם ועד" (שמות טז), וכן הרבה, שנאמר על התגלות מלכותו לעתיד, ומשם אנו ממשוכין קבלת עול מלכות שמים שלמה עתה כפי עבודתנו, שהכל בשביל זה להמשיך עלינו קדשת חדוש העולם בזה העולם המעשה דיקא, שעל-ידי זה יזכה כל אחד כפי חלקו להשיר וכו' של חדוש העולם, שהוא חלקו לעולם הבא:

כבוד היה תלוי למעלה ממפתחו של דוד וכו'. פי בימי משה עדין לא נשלם בשלמות התקון של התפלה בבחינת דין הנ"ל, ועל-יכן היה עדין אחריה גלות, ועל-יכן לא היה יודע עדין לכוון היטב בחינת חצות אימת שנמשך מהתפלה הנ"ל בפ"ל, אבל דוד הוא משיח, שהוא יזכה לזאת התפלה בתכלית השלמות, שעל-ידי זה תהיה הנאלה שלמה שאין אחריה גלות, שזהו בחינת (תהלים טז): "הגור חרבך על ירך גבור וכו'" עד "עמים תחתיד ופלו בלב אויבי המלך". וכן הפסוק (שם ק) "מטה עזך ישלח ה' מציון וכו'" שמביא שם בהתורה הנ"ל לענין התפלה הנ"ל. נאמר עקרו על דוד משיח, שעליו נאמר (שם): "זאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית אויבך הדום לרגליך, מטה עזך וכו'", פי הוא יגמור הנאלה בשלמות, פי הוא יושב לימין ה' יתברך, עד ישית אויביו הדום לרגליו וכו'. ועל-יכן דוד השיג זמן חצות שהוא מתעורר על-ידי התפלה הנ"ל בפ"ל.

וזוהו בעצמו מה שאמרו שם: 'דוד כבוד היה תלוי למעלה ממפתחו, וכיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו והיה מנגן מאליו, הינו בחינת הנגון הנפלא המבאר שם שהוא נמשך על-ידי התפלה הנ"ל כמו שכתוב שם, ועל-יכן הוא מתעורר על-ידי רוח צפונית דיקא, שהוא בחינת גבורות, בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל, ומשם היה יודע דוד

יחסי

יב ועל-יכן היה עקר יציאת מצרים בחצות, כמו שכתוב שם (שמות ט): "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים". פי עקר יציאת מצרים היה על-ידי מטה משה ואהרן, שהם בחינת תפלה בבחינת דין, בחינת (שמות ט): "והשלך לפני פרעה רדי לתנין וכו'" בפ"ל, על-יכן היה עקר יציאת מצרים בחצות הלילה, פי אז מתעורר כח התפלה בבחינת דין בפ"ל.

וזוה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ג): 'מכרי משה לא ידע חצות אימת, דוד היכי ידע, אלא דוד סימנא הו לייה, פי

ד"ר

רוח הדופק מנשב כל פך, ויתנועת האברים כבדים בלילה, ומחמת זה מתנפנף או העצבות רוח, בבחינת (תהלים): "בערב ילון כבי", ועקר ההתנפרות הוא על הידים, כמבאר שם, בחינת 'עצבון ידים' וכו'. ועלפן בבקר שאו מתחדש הרוח, וחזרין ונבראין כל האברים, ואז נתפסל העצבות רוח, בבחינת (שם): "ולבקר רעה", וחזר רוח הדופק לילך בסדר בכל האברים, והעקר בהידיים, עלפן צריך לטהר את הידים דיקא, כי שם התנפנף ביותר העצבות רוח כנ"ל, וכן להפך עתה נמשך לשם

הקדשה ביותר, עלפן צריך לקדשם ולטהרם. והטהרה הוא במים, שהם בחינת חסדים, בחינת דעת. ואז על ידי זה יכול לבנות את המלכות, כי עקר בנין המלכות מהידיים, בבחינת (שיר השירים ב):

"שמאלו תחת לראשי ומיגו וכו'", הינו על ידי רוח הדופק שפלב שנמשך אל הידים, עד שיכולים לנשאים אל השמים, ומשם מקבלין דבורים בבחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל, שהנה בחינת הדעת, שעקר שלמות המלכות על ידי זה כנ"ל.

וזה פרוש (ברכות טו): 'כל הנפנה, ונוטל ידיו, ומניח תפלין, וקורא קריאת שמע, פאלו קבל עול מלכות שמים שלמה', כי עקר שלמות המלכות על ידי שמכניעין את הרע והקלפות הנאחזין בקדשה, וזה שכתב רבנו שם שהעקר שלמות המלכות להוכיח ולסור את העם,

הצות אימת, כי עקר בחינת הצות, שהוא בחינת התעוררות השנה, שהיא בחינת הנאלה, כי הצות נקרא שנה, חשבת לילה, והנאלה נקרא התעוררות השנה, כמו שכתוב (שם עט): "ויוקץ פישן ה'", כל זה נמשך על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהנה הכח מתעורר בחצות לילה כנ"ל, שמשם מתעורר קול הנגון הנ"ל כפגור של דוד על ידי רוח צפונית דיקא, ועלפן על ידי זה דיקא הנה יודע הצות אימת ויהיה קם ועוסק בתורה, כי הכל בחינה אחת כנ"ל:

הלכות נטילת ידים שחרית חלקה א

'בשוקום' ובל ידיו וכו' (ש"ע א"ח סי' ד). עין במאמר המתחיל: "וביום הכפורים" בסיומן נ"ו, 'כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות וכו'', עין שם:

כי בלילה המלכות בגלות, כי עקר שלמות המלכות על ידי אריכות ימים, הינו בחינת דעת, בחינת חסדים, ובלילה הינים מתנפנפין, ועלפן אז הסתרת הדעת, ועלפן המלכות נתקמנה או ויודדת בין התחתונים.

כי עקר הדעת מקבלין מהידיים, בבחינת מחלקת לשם שמים, בבחינת (איכה ג): "נשא לבבנו אל כפים וכו'", ובלילה אין

על-ידי 'בר לכב' הוא נקי כפים, בחינת (אוכה ב): "נשא לכבנו אל כפים", ועל-ידי זה יוכל לעלות ביהר ה', לזכות לדעת, בחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים די", בחינת מחלקת לשם שמים כ"ל, וזה בחינת 'חסד גבורה תפארת' שעולה ונעשה ממנו 'חכמה בינה דעת', וזה שכתוב בשלחן ערוך (ארה חיים סימן ד סעיף ג) שאסור לגע קדם הנטילה אל הפה והחטם והעיניים והאזניים, שהם בחינת שבעת הנרות המקבלין אור הפנים, הינו השכל, והמקלה הוא מהידים, וכשהידים כמאות יכולין לקבל להפך חס ושלום, מאחר ששקלתם מהידים כ"ל.

ואחר כך קורין קריאת שמע, שהיא קבלת עול מלכות שמים שאזכין על-ידי מה שנפנה ונטל דיו והניח תפלין כ"ל. וזה בחינת התגלות ההסתרה, כמו שכתוב: "ה' אלקיני ה' אחד", שאפלו בכל ההסתרות בלם מקבלין חיות ממנו ולית אתר פניו מינייה. וזה שכתוב בזהר הקדוש (עקב דף רע): 'וצריך לארזא בד' דאחד, הדא הוא דכתיב (דברים יז) 'למען יאריך ימים על ממלכתו', הינו כ"ל, שעקר קריאת שמע שהוא ד' דאחד, הוא בחינת המשכת אריכות ימים שהוא הדעת לתוך המלכות.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות סח): 'כל הנפנה ונטל דיו ומניח תפלין וקורא קריאת שמע, באלו קבל עול מלכות שמים שלמה', כי כל זה הוא

כדי לגרש את הרע והקלפות. וזה בחינת (משל' בח): "הגו סינים מכסף וכו', הגו רשע לפני מלך, ויפון בחדס כסאו", "בחדס" דיקא, כי על-ידי זה נמשך הדעת שהוא בחינת חסד כ"ל.

וזה שצריכין לפל הידים שתי פעמים, קדם הנקיות ואחר כך, כי אי אפשר לגרש את הרע פי אם על-ידי הדעת, כמבאר שם, ועל-כן צריך קדם לטהר את הידים, כדי להמשיך דעת, בחינת אריכות ימים, ועל-ידי זה יכולין לגלות ההסתרה, הינו לגרש ולכטל הקלפות המעלימין ומסתירין את הקדשה, ומזה בעצמו נמשך אריכות ימים, בחינת דעת,

כמבאר שם. וזה בחינת נטילת ידים שנית אחר כך כדי להמשיך דעת ואריכות ימים שאזכין על-ידי שמוגרשין ומפנין את הרע כ"ל. וזה בחינת הנחת תפלין אחר כך, כי על-ידי שמתהרין את הידים אזי יכולין לנשאם, בבחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים די", בחינת (תהלים קלד): שאו ידיכם קדש", ונמשך מהידים דעת לתוך המחין כ"ל, ונעשה מזה בחינת תפלין שהם מחין, והם בחינת חיים ואריכות ימים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (נצחות מד): 'הפניח תפלין זוכה לחיים'.

וזה פרוש (תהלים סד): "מי יעלה ביהר ה' ומי יקום במקום קדשו", הינו מי יכול לזכות לדעת, שהוא בחינת "יהר ה' ומקום קדשו", הינו בית המקדש שהוא בחינת דעת, "נקי כפים ובר לכב", כי

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ב

ארה חיים

נג

בחינת שלמות המלכות פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל ומסקו שם שגחשב גם כן כאלו טבל, כי זה בחינת טבילה בחינת מקוה, בחינת דעת עליון וחסדים גדולים, שנה עקר שלמות המלכות פנ"ל, כמבאר שם, ענין שם.

ענין היטב בהתורה וזכיום הפכורים" הנ"ל ותבין הדברים, כי כל זה נכתב בקצור, ואי אפשר להבין היטב הדברים כי אם אחר העיון בהתורה הנ"ל:

הלקה ב

ענין נטילת ידים בשחרית געת שמתעורר משנתו.

על פי מה שאמר רבנו ז"ל בסיומן ד"ג, על שאלת ההוא אזכי ממאי (ברכות נט): מאי גזרתי? בשעה שהקדוש ברוך הוא זכר את בניו שהיו שרויין בצער בין האמות או מוריד שני דמעות לים הגדול וקולן נשמע מסוף העולם ועד סופו, ענין שם.

כי עקר כל היסורים שיש לאדם חס ושלום, הוא רק מחסרון הדעת, כי מי שיש לו דעת יודע שהכל בהשגחה מה' ותברך אין לו שום יסורים ואינו מרגיש שום צער וכו', ועקר הצער של ישראל בגלות הוא רק מחמת שגפלו מהדעת ותולין בטבע ובמזל חס ושלום, ומחמת זה יש להם צער, וזה מחמת

שהם שרויין בין העובדי פוכבים ולמרו מהם וכו'. וכאמת ישראל הם למעלה מהטבע, רק כשהם חוטאים חס ושלום, או וכו'. וכשהקדוש ברוך הוא רוצה להושיע את ישראל מגלותם או ממשיך עליהם השגחה מסוף העולם, כי לעתיד יכפל הטבע לגמרי, ולא יהיה רק השגחה לבד, כמו שכתוב (שעה נא): "כי השמים כעשן נמלחו וכו'", הינו שיתכפל הטבע שהוא על פי מערכת המזלות וכו', ואז יהיו ישראל למעלה, ועל-כן גם עתה כשה' יתברך רוצה להפיל את העובדי פוכבים ולהגביה את ישראל למעלה, או ממשיך עליהם השגחה מסוף העולם, שאז לא יהיה רק השגחה, ועל-ידי זאת ההשגחה נתעלים ישראל ונעשה וכו', ענין שם כל זה היטב. וזהו: 'בשעה שזוכר וכו', ענין שם:

א ובשננסתלק הדעת הנ"ל, דהינו חס שאין יודעין חס ושלום שהכל מתנהג רק בהשגחה מה' ותברך לבד, וסוכרין שיש טבע חס ושלום, זה בחינת שנה שהיא הסתלקות הדעת, בחינת לילה וחשך, כי עקר האור יום הוא בחינת דעת' כמובא, הינו כי האור הוא רק ה' ותברך כפוכול, בבחינת (תהלים טו): "ה' אורי וישעי", בחינת (שם קח): "אל ה' ויאיר לנו". וזה עקר אור השמש, בחינת (שם טז): "כי שמש ויגן ה' צבאות", הינו כשיודעין שה' ותברך מנהיג העולם בהשגחה לבד זה עקר האור, כי עקר

כפירות, שזה עקר שרש היצר הרע, שנקרא אל אחר, כפירות, פמוכא, הינו כשתולין פטבע חס ושלום, שמשם עקר יניקת העוברי פוכבים והסמרא אחרא. ועל-כן בשעת שנה הסתלקות הדעת כנ"ל, ואז מתגבר חס ושלום בחינת העוברי פוכבים, בחינת תקף הגלות שגמשל ללילה ושנה, שניקתם מבחינת התגברות הטבע כנ"ל, וזהו בחינת סמרא דמסאבא דשריא על בר נש.

ועל-כן עקר תקון השנה בקדשה הוא על-ידי אמונה, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (סימן לה). הינו בשעת הסתלקות הדעת, בחינת שנה, דהינו כשרואה אדם שדעתו מבלבל ואינו בשלמות, ואינו יכול לידע ולהבין שהכל בהשגחה מה' והברך לבד, כמו עכשיו בגלות בין העוברי פוכבים שגדמה ללילה וחשד, שמתגברת חכמת הטבע בעולם חס ושלום, אזי מחיב כל אהר מישראל להשליך ולסלק דעתו לגמרי ולהתחזק את עצמו באמונה לבד, להאמין באמונה שלמה שהכל בהשגחה לבד ואין שום טבע בעולם כלל. וזהו בחינת תקון השנה על-ידי אמונה, הינו בשעת שנה כנ"ל צריכין לכנס לתוך בחינת אמונה, לסמוך על אמונה לבד, מאחר שנסתלק הדעת, כמו עכשיו בגלות שאנו צריכין תמיד להתחזק באמונה לבד, מאחר שעדין לא נתגלה הדעת בשלמות לידע באמת שהכל בהשגחה, על-כן צריכין לסלק

האור בכל מקום שגמצא אור כמו אור השמש וכיוצא, הוא רק אור ה' והברך כביכול שמואר לנו כנ"ל, וכשנזכרין חס ושלום מזה הדעת ותולין פטבע חס ושלום, זה בחינת הסתלקות האור, ואז היא בחינת לילה וחשד חס ושלום.

וזה בחינת (יעשה י): "חשד השמש בצאתו וכו'", בחינת (ויאל ב): "שמש וירח קדרו וכו'", וכיוצא בפסוקים פאלו. וכלן נאמרו על זמן הגלות, הינו פי בגלות נחשב פאלו נחשד אור השמש, פי הגלות נמשל ללילה, פמבאר פפרוש רש"י (יעשה יב ט). הינו פי בעת הגלות, שגמשד רק מחמת שתולין פטבע חס ושלום, ואזי "חשד השמש בצאתו", פי תקף כשתולין פטבע חס ושלום אזי נסתלק האור מהשמש, וכאלו נחשד השמש ממש, פי באמת אין להשמש אור כלל רק מה' והברך כנ"ל. ועל-כן הגלות נמשל ללילה וחשד, פי עקר הגלות הוא רק מחמת שתולין פטבע חס ושלום, ואזי הוא בחינת לילה וחשד, הסתלקות האור כנ"ל. וזה בחינת שנה, הסתלקות הדעת לידע שהכל בהשגחה, שזהו עקר האור וכו' כנ"ל.

ועל-כן בשעת שנה סמרא דמסאבא שריא על בר נש, והעקר על הידים, כמו שכתוב בזהר הקדוש. פי עקר הסמרא אחרא, חס בחינת העוברי פוכבים פדוע, שניקתם רק מבחינת

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ב

ארח חיים

נה

דעתו ולקמך על אמונה לבר, בבחינת
(תהלים צ): "אמונתך בלילות".

ומחמת שבלילה בשעת השנה
הסתלקות הדעת, מתגברת
חכמת הטבע חס ושלום, שהוא בחינת
חשך כ"ל, בבחינת (בראשית טו): "ותרדמה
נפלה על אברם והנה אימה חשכה וכו'",
שקראו תקף הגלות, הינו בשעת שנה
ותרדמה, הסתלקות הדעת, מתגברין
תקף הגלות, שניקתן מבחינת התגברות
הטבע כ"ל. וזהו סטרא דמסאבא דשריא
על בר נש בשעת שנה כ"ל.

על-כן תקף בשמתעורר משנתו צריך
לפול ידיו במים, פי עקר סטרא
דמסאבא שריא על ידיו דבר נש, כמו
שכתוב בזהר הקדוש, פי ה'ידים הם
בחינת שמים – אש ומים, יד ימין ויד
שמאל, בחינת: "פי אשא אל שמים יד"
(דברים לב), כמוכא בדברי רבנו במקום אחר
(בסיוט נז אות ט), ושם עקר אחיזת הסטרא
אחרא, בחינת חכמת הטבע, בחינת ידים,
פי הם תולין במערכת השמים שהוא
בחינת ידים. ועל-כן עקר התגברות
הסטרא אחרא בשעת שנה, שהיא בחינת
הטבע, הוא בידים דיקא כ"ל. פי ה'ידים
הם כ"ח פרקין, כנגד כ"ח אתון
שבמעשה בראשית שבהם נבראו שמים
וארץ, בחינת (שעה טז): "אף יד יסדה
ארץ וימיני מפחה שמים". ועל-כן עקר
הכנעת הסטרא אחרא, שהם העובדי
בוכבים דעלמא, בחינת חכמת הטבע

160

שמשם התגברותם כ"ל, עקר הכנעתם
הוא רק על-ידי ה'ידים דקדשה פשוטין
להרים אותם אל הדעת. וזה בחינת (שמות
ט): "והיה כאשר יניח ידו ויבר
ישׂראל וכאשר יניח ידו וכו'" הנאמר
במלחמת עמלק, פי עמלק הוא כלליות
כל העובדי בוכבים והסטרא אחרא,
בחינת: "ראשית גוים עמלק" (במדבר כד),
ועמלק היה בופר בעקר, ותלה הכל
בטבע חס ושלום, והיו מחשבין השעות
באיצטרוליגאה שלהם, כמו שמוכא
בפרוש רש"י (שמות יז יב), וכמוכא בדברי
רבנו ז"ל. ועל-כן עקר הכנעתו על-ידי
הרמת ה'ידים, שמרמזין ה'ידים כ"ח פרקין
שב'ידים אל הראש, בבחינת: "שאו ידכם
קדש" (תהלים קלד), הינו שמוגביהין ה'ידים
כ"ח פרקין אל הדעת, לדע שהכל
בהשגחתו יתברך, פי ה' יתברך ברא הכל
על-ידי כ"ח אתון שבמעשה בראשית,
שהם בחינת כ"ח פרקין כ"ל, ואז
מגביהין בחינת השמים, שהם גם כן
בחינת ידים כ"ל, לשרשם שבדעת,
לכחינת כ"ח אתון הג"ל, פי הכל ברא
ה' יתברך כ"ח אתון והוא מחיה ומקים
השמים וכל צבאם והארץ וכו' בהשגחתו
לבר, ואין שום טבע ומערכת השמים
כלל, ואז נכנע עמלק והסטרא אחרא
כ"ל. וזה בחינת (שם): "ויהי ידיו אמונה
עד בא השמש", פי עקר הכנעת עמלק
על-ידי אמונה בהשגחת ה' יתברך,
שבמשך על-ידי הרמת ה'ידים כ"ל.

ועל־כן בשעת שנה, הסתלקות הדעת, שאז הוא בחינת התגברות הטבע חס ושלום, ואז שורה סטרא אחרא על בר נש, על־כן עקר אחיזתה בידים כנ"ל, ועל־כן תכף בשמתעורר משנתו צריך לטול ידיו במים, שהם בחינת מימי הדעת, מימי החסד, בבחינת (ישעיה א'): "פי מלאה הארץ דעה את ה' פנים לים מכפים", הינו שעל־ידי הנטילה ממשיכון מים טהורים, מימי הדעת, מבחינת עלמא דאתי, שאז תמלא הארץ דעה פנים לים וכו', ואז ידעו הכל שהכל רק בהשגחה לבד, כי יתבטל הטבע לגמרי, וגם עכשיו בכל עת שצריכון ישועה וטהרה להנצל מתקף הסטרא אחרא שינקתם מבחינת חכמת הטבע, אזי ממשיכון השגחה מוסוף עולם, כנזכר לעיל במאמר הנ"ל, וזה בחינת מים של הנטילה, שממשיכון מימי הדעת מוסוף העולם מבחינת עלמא דאתי שחמלא הארץ דעה וכו'.

וזה בחינת מקנה, שהיא בחינת עלמא דאתי פידוע, (פי מקנה בגימטריא קנ"א, בחינת יניח' עלמא דאתי כמובא), בחינת ייטיה ה': "מקנה ישראל ה' מושיעו בעת צרה". פי כל הצרות והיסורין הם רק מהעדר הדעת, מבחינת חכמת הטבע כנ"ל, דהינו שאין יודעין חס ושלום שהכל בהשגחה וכו', וזה עקר המבואה כנ"ל. ועל־כן הישועה מהצרה והטהרה מהמבואה הוא על־ידי מקנה, שהוא

בחינת עלמא דאתי, בחינת מימי הדעת, בחינת: "כי תמלא הארץ דעה פנים וכו'", פי על־ידי שנגנסין לפקודה, וסותמין העינים מחויו דהאי עלמא, ונתעלם ונחפסה שם בתוך מימי המקנה, שהוא בחינת מימי הדעת, בחינת עלמא דאתי, על־ידי זה הוא נכלל בתוך בחינת הדעת, בבחינת השגחה, פי סותם עיניו מחויו דהאי עלמא שמתגבר הטעות של חכמת הטבע, שמושם באים כל הצרות וכל המבואות, שעל־ידי זה נפגמין העינים, ששרשם וחייתם מבחינת יעיני ה', שהם בחינת השגחה, כמובן במאמר הנ"ל, וכשנזכרין מהדעת וסוכרין שיש טבע חס ושלום, זה בחינת פנים העינים, ומזה באין כל הצרות וכו' כנ"ל. ועל־כן צריכון לטתום את עיניו לגמרי מחויו דהאי עלמא, ולהיות מתעלם ונכלל בתוך המקנה, שהיא בחינת הדעת של עלמא דאתי, שאז יתגלה השגחתו והברך בעולם ויתבטל הטבע לגמרי, ועל־ידי זה ממשיך השגחה מוסוף העולם מבחינת המקנה, ועל־ידי זה בא לו ישועה לכל מה שצריך, בחינת "מקנה ישראל ה' מושיעו בעת צרה וכו'".

וזהו בחינת הנטילה של שחרית, שממשיך מים טהורים שנגמשיכון מבחינת מקנה, ועל־ידי זה מטהר את ידיו, שהם בחינת כ"ח פרקין, בחינת כ"ח אתוןן של מעשה בראשית, שעקר הפגם של בחינת חכמת הטבע שמתגבר בשנה

שמשם עקר הגלות והחשך כנ"ל. וצריך כל אחד מישראל להתעורר מהשנה בחצות, כדי לשבור ולבטל חכמת הטבע על-ידי שמשבר את השנה וכו' כנ"ל. ועל-כן פשקמים בחצות או מתאבלין על הגלות שגלו ישראל מארצם, כי עקר הגלות על-ידי חכמת הטבע, שהוא בחינת לילה ושנה כנ"ל, ועל-כן אז הזמן לתפן זאת:

ד ועל-כן הגאולה הראשונה, שהיא יציאת מצרים שכולל כל הגאולות, כי כל הגלות כמובנים בשם מצרים, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר בסימן ד', על-כן התחילה הגאולה בחצות הלילה, כמו שכתוב (שמות א'): "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים". כי עקר כל הגאולות, בפרט גאולת מצרים, היה על-ידי בחינת הנ"ל הנאמר בפאמר הנ"ל, על-ידי בחינת השגחה שהמשיך ה' ותברך מסוף העולם מעלמא דאתי, כי אז ביציאת מצרים היה שדוד הפערכת וכלל הטבע, כי אז גלה ה' ותברך השגחתו על-ידי המופתים נוראים שעשה אז וכלל הטבע, וכל זה היה על-ידי בחינת עלמא דאתי בידוע, ועל-כן היתה הגאולה בחצות הלילה דיקא, דהינו ששבר את הלילה והחשך, שהם בחינת חכמת הטבע, וגלה השגחה בעולם, ועל-ידי זה היה עקר הגאולה כנ"ל.

בלילה וחשך נוגע בהם דיקא כנ"ל, כי על-ידי חכמת הטבע פוגם בכ"ח אתוון הנ"ל ותולה במערכת השמים חם ושלוש כנ"ל, וזה בחינת הפמאה שגאחו בתידים דיקא בשעת הסתלקות הדיעת, דהינו בשעת שנה כנ"ל, ועל-כן מטהרין אותם על-ידי מימי הדיעת שנקמשכין מבחינת עלמא דאתי וכו' כנ"ל:

ב ועל-כן קדם הנטילה אסור לגע בידיו להשבעה נקבים שיש בהראש, דהינו לשני עיניו ושני נקבי התקם ולפיו ולשתי אזניו (שולחן ערוך סימן ד' סעיף ב'), כי השבעה נקבים אלו הם בחינת דעת, פמוא בדברי רבנו במקום אחר (בסיון כא), ואלו השבעה נקבי הראש הם בחינת (וכריה ה'): "שבעה אלה עיני ה' המה משוטטות בכל הארץ", בחינת דעת, בחינת השגחה, ועל-כן אסור לגע בהם בידיו קדם הנטילה, כדי שלא לפגם הדיעת הקדוש של בחינת השגחה על-ידי הזהמא של חכמת הטבע הנאות בידים בעת שנה כנ"ל. ועל-כן עקר שליטת של חכמת הטבע, שמשסתכלין רק על מערכת שמים, הוא בלילה, כי נקראים חוים בפוכבים, כי חכמת הטבע הוא בחינת לילה וחשך, כי עקר האור הוא השגחת ה' ותברך לבר כנ"ל:

ג ועל-כן צריכין לקום בחצות הלילה, לשבר תקף השנה, לשבר בחינת החשך והלילה, שהוא בחינת תקף הגלות הנמשל ללילה, הינו חכמת הטבע

וְזוּה בַחֲנִינָה (שמות יא): "יָמַת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וַפָּסַח ה' וְכוּ" וְהַצִּיל בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי בְּכוֹר הוּא רִאשִׁית, בַּחֲנִינָה דַעַת, בַּחֲנִינָה (משל א): "רִאשִׁית דַּעַת", הֵינּוּ שֶׁהִכְנִיעַ הַדַּעַת שֶׁל הַפְּטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהִיא בַּחֲנִינָה חֲכָמַת הַטְּבַע, וְהִגְבִּיר אֶת הַדַּעַת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, בַּחֲנִינָה הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׁנֵהָה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה (שמות ד): "כִּנּוּ בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַדַּעַת שֶׁל אֲמוּנַת הַהֲשָׁנָה, שְׁמוֹשָׁם נִמְשָׁכִין וְרַע קָדַשׁ יִשְׂרָאֵל, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַעַלָּה מֵהַטְּבַע פְּנ"ל, כִּי הֵם נִמְשָׁכִין מִשָּׁם, בְּבַחֲנִינָה (בראשית טו): "הִפְטָט נָא הַשְּׁמַמָּה וּסְפוֹר הַכּוֹכָבִים, וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה וְרַעַד וְכוּ", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מדרש רבה טו) שֶׁהִגְבִּירוּ לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ, נִמְצָא שֶׁזַּעַר יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִין לְמַעַלָּה מֵהַטְּבַע, כִּי עַל-פִּי הַטְּבַע כִּפִּי מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם לֹא הָיָה אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם רָאוּי לְהוֹלִיד, רַק עַל-יְדֵי שְׂאִמּוֹר לֹא ה' יִתְבָּרַךְ: "צֵא מֵאֲצַמְגִּינֹת שְׁלֶפֶד", וְהִגְבִּירוּ לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמַיִם, הֵינּוּ לְמַעַלָּה מֵהַטְּבַע, עַל-יְדֵי זֶה זָכָה לְהוֹלִיד, בַּחֲנִינָה (טו): "כֹּה יִהְיֶה וְרַעַד". נִמְצָא שֶׁזַּעַר יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִים בְּשֵׁרֶשֶׁם מִבַּחֲנִינָה לְמַעַלָּה מֵהַטְּבַע. וְזֶה בַּחֲנִינָה בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהִצִּיל ה' יִתְבָּרַךְ, וְהַמִּית בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְכַפֵּל הַדַּעַת שֶׁל חֲכָמַת הַטְּבַע, וּלְהַגְבִּיר הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׁנֵהָה, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה בְּכוֹרֵי כִּנּוּ יִשְׂרָאֵל פְּנ"ל:

ה זֶה בַּחֲנִינָה (בראשית ד): "וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה" הַנֶּאֱמָר בְּאַבְרָהָם בַּעַת שְׂרָדָף אֶת הַמְּלָכִים. כִּי אַבְרָהָם גָּלָה הַשְּׁנֵהָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן עָקַר קִיּוֹם תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ הוּא עַל-יְדֵי אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שם ט): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ בְּהַבְרָאָם" – 'בְּאַבְרָהָם' (בראשית רבה פֶּרֶשָׁה יב ט), כִּי הוּא גָּלָה הַשְּׁנֵהָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, שֶׁעָקַר קִיּוֹם הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי זֶה. וְעַל-כֵּן הָיָה לוֹ כּוֹחַ לְאַבְרָהָם לְחַלֵּק אֶת הַלַּיְלָה, דְּהֵינּוּ לְשַׁבֵּר אֶת הַלַּיְלָה, שֶׁזֶה בַּחֲנִינָה בְּטוֹל פְּנ"ל וְהָטְבַע, בַּחֲנִינָה קִימַת חֲצוֹת פְּנ"ל. וְאִזּוֹ הַכְנִיעַ אֶת הָאֲרֵבָעָה מְלָכִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה אֲרֵבַע מְלָכוֹת כְּמוֹכָא (קרי"ט סימן ל). כִּי עָקַר הַכְנִיעָתָם עַל-יְדֵי בְּטוֹל הַטְּבַע פְּנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שִׁפְנוֹם כְּמוֹ שְׂאִמּוֹר (בראשית טו): "כְּמוֹ אֲדַע כִּי אֵירָשָׁנָה", נִגְזַר עַל-יְדֵי זֶה הַגְּלוּת. כִּי פָּנָם בְּהַדַּעַת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה הַשְּׁנֵהָה, כִּי עָקַר הַדַּעַת הוּא בַּחֲנִינָה הַשְּׁנֵהָה, וְהִשְׁנֵהָה זֶה בַּחֲנִינָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲנִינָה (דברים יא) "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֹהֶיךָ בָּה", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב רַבְּנֵי בְּמִקּוּם אַחֵר (לקוטי מוה"ר סימן רל"ד), וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שִׁפְנוֹם בְּהַדַּעַת וּפָנָם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה הַשְּׁנֵהָה, עַל-יְדֵי זֶה (בראשית טו): "וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם, וְהָנִיחַ אֵימָה חֲשִׁיכָה גְדוֹלָה גּוֹפְלַת עָלָיו", שֶׁהָרָאוּ תִקְוָה הַגְּלוּת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה תִרְדְּמָה, בַּחֲנִינָה חֲשֵׁד, שֶׁעָקַר הַתְּגַבְּרוּתָם עַל-יְדֵי חֲכָמַת הַטְּבַע, עַל-יְדֵי פָּנָם הַשְּׁנֵהָה פְּנ"ל:

פ

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ב

ארה חיים

נט

ט"ח

ו זוה בחינת אכילת מצה ואסור חמין. כי מצה זה בחינת דעת, בחינת מחין דגדלות, בחינת השגחה שזה עקר הדעת. וחמין זה בחינת מחין דקטנות, בחינת אלקים, בחינת דינין, כמובא בכתובות, זה בחינת חכמת הטבע, שמושם עקר הדינים והצרות חס ושלום כנ"ל, כי 'הטבע' בגימטריא 'אלקים', כמובא, שמושם אחיזת הדינים כנ"ל. כי חמין זה בחינת (החלים ע): "כי יתחמין לבבי וכו'", שזה נאמר על הקשיות שגופלן להאדם על הנחנת ה' יתברך, שזהו בחינת חכמת הטבע שמושם כל הפירות והקשיות, אבל מצה זה בחינת דעת, בחינת אמונת ההשגחה, שזה עקר הדעת כנ"ל.

כי מצה על שם שיצאו בחפזן ולא חספין בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר (שמות כ): "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים ענות מצות כי לא חמין, כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם". כי היה להם אמונה בהשגחת ה' יתברך, ועל-כן לא הכינו להם שום צדה ויצאו בחפזן. נמצא, שמצה הוא בחינת דעת של אמונת ההשגחה, שזה עקר גדולת הדעת, כשזוכין להתגלות אלקות לראות ולדע שהכל בהשגחתו יתברך לבר.

וזה בחינת חפזן, כי חפזן זה בחינת למעלה מהזמן, שדלג על הקץ והוציאים בחפזן גדול בלי שום זמן, רק ברגע אחת ובשעה קלה באו מרעמסם לספות, ונתקבצו יחד בשעה קלה שש מאות אלף מכל ארץ מצרים, כמו שפרש רש"י על פסוק (שם ט): "ואשא אתכם על כנפי נשרים". שכל זה הוא בחינת למעלה מהזמן, הינו כי הגביהם למעלה מהזמן, שזהו בחינת השגחה שהוא למעלה מהטבע למעלה מהזמן. ועל-ידי זה יצאו בלי שום זמן, בלי שום הכנה, רק בשעה קלה, כי עקר הגאולה היה על-ידי התגלות ההשגחה שהיא למעלה מהזמן, בחינת חפזן, כי חפזן זה בחינת זריזות שהוא מדה טובה מאד, בחינת אמונה, בחינת בטול השגה שפא על-ידי עצלות, בחינת (משל ט): "עצלה תפיל תרדמה". וכמובא במקום אחר בדברי רבנו (לקוטי מוה"ר סימן קנ"ה) שזריזות הוא בחינת אמונה, עין שם.

וזה בחינת זכרון, בחינת (שמות י): "וכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים וכו'", וכמו שכתוב (דברים טו): "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך וכו'". כי איתא בדברי רבנו בסוף מאמר 'ואלה המשפטים' המדבר מאמונה (בסימן י), שזכרון הוא בחינת אמונה, כי עקר השכחה הוא מבחינת הזמן וכו', וכשיודעין ומאמינים באמת שהכל מתנהג רק על פי השגחת ה' יתברך לבר.

חוצות ספרים

מבחינת שבת כנ"ל. ועל־כן נקרא גְּדוּל, על שם הנפסים שנקראו בחינת גְּדוּל, כמו שכתוב (מלכים ב' ח'): "ספרה לי את הגדולות אשר עשה אליהשע", כמו שכתב רבנו שם בפאמור הנ"ל על מאמר הנ"ל: "ומוריד שני דמעות לים הגדול", ע"נ שם:

ח וזה בחינת (פסחים ב'): 'אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנהר', וקרי התנא לאורחא 'אור' – לישנא מעליא וכו'. כי עקר בדיקת החמץ ובעורו הוא בחינת בעור בחינת הטבע מהעולם,

שהוא בחינת חמץ כנ"ל, וכשנתבטל הטבע ונתגלה ההשגחה זה בחינת בטול החשך והליילה כנ"ל, שהם בחינת תקפה הגלויות הנמשך מבחינת חכמת הטבע כנ"ל, כי כשנתגלה השגחתו יתברך בעולם אזי אין שום חשך כלל, כי עקר האור הוא ה' ויתברך כביכול, כנ"ל. ואזי לילה פיום יאיר כו', כמו שכתוב (תהלים

קלט'): "גם חשך לא יחשיך מנך וליילה פיום יאיר כשכה באורה", כמו שיתקיה לעתיד, כמו שכתוב (זכריה ד'): "והיה לעת ערב יהיה אור", כמו שאנו מבקשים (כתורה של פסח): "תאיר כאור יום השבת לילה", כי עקר החשך של לילה הוא מבחינת חכמת הטבע שהם הם עקר החשך, ואמונת ההשגחה זה עקר האור וכנ"ל. ועל־כן הליילה של בדיקת החמץ, בטול הטבע, קרא התנא 'אור' לישנא מעליא, על שם בטול הטבע, שהוא בחינת החמץ שבודקין באותו הליילה,

שהוא למעלה מהזמן, אזי אין שך בחינת שכה כלל וכו'. ע"נ שם והבן. וזה בחינת זכרון הנאמר אצל יציאת מצרים, בחינת: 'זכור את היום וכו', למען תזכר וכו', כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו יתברך כנ"ל, שזה בחינת זכרון למעלה מהזמן, למעלה מהטבע, בחינת חפזון, בחינת זריזות, שהוא מתיה המזין והדעת, שעקר קיומו הוא כשיודעין ומאמינים בהשגחה. וזהו בחינת מצה על שם החפזון וכו' וכו' כנ"ל:

ז וזה בחינת שבת הגדול, שקורין לשבת שלפני פסח שבת הגדול על שם הנס וכו' (ש"ע או"ח סי' ת"ל), כי עקר הנפסים והנפלאות שהיו ביציאת מצרים, ששך המערכות ובטול הטבע ונלה השגחתו יתברך בעולם, הכל נמשך מבחינת שבת, שהוא עלמא דאתי שכלו שבת, שמשם ממשך ה' ויתברך כביכול ההשגחה מבחינת סוף העולם וכו', בבחינת: "קץ בא הקץ וכו'" (יחזקאל ו'), כמבאר שם בפאמור הנ"ל. נמצא, שעקר יציאת מצרים נמשך מבחינת שבת, שהוא בחינת עולם הבא, ועל־כן גם פסח נקראת שבת, כמו שכתוב (ויקרא כג): "וספרתם לכם ממחרת השבת", דהינו פסח, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פה:), כי עקר תקופת הנס של פסח נמשך משבת כנ"ל. וזהו בחינת השבת שלפני פסח, שקורין אותו שבת הגדול על שם הנס, כי כל הנפסים של יציאת מצרים נמשך

כי עקר הגאולה, שהוא בטול הטבע, זה בחינת מלוי הלבנה, שזה בחינת קדוש החדש וכנ"ל:

יא וזה בחינת (פסחים ה): 'אין בעור חמין אלא שרפה' כי (יחזקאל טו):

"מהאש יצאו והאש תאכלם", כי ההשגחה והטבע הם בחינת יום ולילה אור וחשך כנ"ל. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש, כי מאורי אש שולטין בשעת הסתלקות מאורי אור, דהינו בלילה וחשך, (וכמוכאז מזה מקום אחר בדברי רבינו ז"ל, במאמר "בראשית לעיני כל ישראל" בסמן ס"ו בלקוטי הנגיף). כי האש זה בחינת תקופה הדין שגמולשד מבחינת הטבע כנ"ל. ועל-פני ברא ה' ותברך את האש במוצאי שבת על-ידי אדם הראשון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים טז), זה רמז על בחינת הטבע, שנתעלם ההשגחה, כי הטבע זה בחינת (דברים ח): "כחי ועצם די עשה לי וכי", כמו האש שעקר בריתו היה על-ידי מעשה די אדם, ועל-פני משם עקר אחיות הטבע, שהוא תקופה הדין.

ועל-פני מבדילין עליו במוצאי שבת, כי שם עקר בחינת ההבדלה והברור, כי עקר אחיות עין הדעת טוב ורע הוא מבחינת הטבע, שהוא בחינת אש כנ"ל, ועל-ידי שאנו מבדילין עליו על-ידי זה אנו מבררין הטוב ומכניעין הרע הנאחז בהאש בבחינת הטבע, ונקלל גם האש שהוא בחינת הטבע פקדשה, כי באמת גם הטבע הוא השגחה, כי ה'

שעל-ידי זה הלילה בבחינת אור, בחינת: "לילה כיום יאיר וכי" כנ"ל, ועל-פני קרא התנא אותו הלילה אור:

ט וזה בחינת (שמות יב): "ליל שמורים" - "שמושמר מן המזיקים" (פסחים קטו).

כי עקר המזיקים הם מבחינת חכמת הטבע, שהוא בחינת דינים, שהוא בחינת העוקדי פוכבים מזיקי עלמא. ואז בליל יציאת מצרים, שהיה בטול הטבע בלילה דקא, כדי לשבר ולבטל בחינת לילה, שהוא בחינת חכמת הטבע, על-פני אותו הלילה הוא משמר מכל המזיקין ומכל הדינים, כי אז נתגלה ההשגחה, שעל-ידי זה נתבטלון כל ההויקות וכל הדינים כנ"ל:

י וזה בחינת מלוי הלבנה, בחינת (שעיה ו): "והיה אור הלבנה כאור החמה, כאור שבעת ימי בראשית וכי", שיהיה לעתיד לבא כשיתגלה ההשגחתו ותברך בעולם. כי אז יתבטל השבת לילה, ואז תתמלא הלבנה מפנימותה, כי פנים ומעוט הלבנה זה בחינת השבת לילה, שהוא בחינת חכמת הטבע, שזה עקר אחיותם, כי כל אחיותם הוא מבחינת פנים הלבנה פידוע. ולעתיד תתמלא הלבנה ויתבטל החשך, כי יתבטל הטבע ותתגלה ההשגחה, ואז, 'לילה כיום יאיר'. וזה בחינת "והיה אור הלבנה כאור החמה וכי" כנ"ל, ועל-פני פרשת קדוש החדש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל כמצרים בשעת הגאולה,

16 CX

יְתַבַּרְדּוּ בְעֲצָמוֹ מִנְהוּיֵי אֵת הַטֹּבֵעַ בְּרִצּוֹנוֹ
 יְתַבַּרְדּוּ, וּבְשִׂמְאוֹמִינִים וְיִוְדָעִים שֶׁהֵבֵל
 בְּהִשְׁגָּחָה, וְגַם הַטֹּבֵעַ הִיא הִשְׁגָּחָה, אֲזִי
 נִכְלָל גַּם הָאִשׁ בְּקִרְשָׁהּ, וְזֶה בְּחִינַת 'בּוֹרָא
 מְאוּרֵי הָאִשׁ' שֶׁמְבַרְכִין בְּמוֹצָאֵי שְׁפַת
 בִּשְׁעַת הַבְּדִלָּה, שֶׁמְאֹמִינִים שֶׁהֵבֵל מֵה'
 יְתַבַּרְדּוּ, וְגַם הָאִשׁ בְּחִינַת הַטֹּבֵעַ בְּרָא גַם
 כֵּן ה' יְתַבַּרְדּוּ בְעֲצָמוֹ, כִּי גַם הַטֹּבֵעַ הִיא
 הִשְׁגָּחָה כִּנְ"ל, וְאֲזִי נִכְלָל הֵבֵל בְּקִרְשָׁהּ,
 וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע
 כִּנְ"ל, וְאֲזִי עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא הֵם נוֹפְלִים,
 בְּבְחִינַת "מֵהָאִשׁ יֵצְאוּ וְהָאִשׁ תֹּאכְלֵם", כִּי
 עֵשֶׂר אֲחִיזוֹתֵם מִבְּחִינַת הָאִשׁ, בְּחִינַת
 הַטֹּבֵעַ, וּבְשִׁתְּנֵגְלָה שְׁנֵם הָאִשׁ, בְּחִינַת
 הַטֹּבֵעַ, הוּא מֵה' יְתַבַּרְדּוּ, עַל-יְדֵי זֶה
 בְּעֲצָמוֹ הֵם נִגְנָעִים.

וְזֶה בְּחִינַת בַּעוּר חֲמִין עַל-יְדֵי הָאִשׁ, כִּי
 אֲזִי נִתְגַּלְגַּל הִשְׁגָּחַת ה' יְתַבַּרְדּוּ, וְאֲזִי
 יוֹדָעִים שֶׁהֵבֵל מֵאִתּוֹ יְתַבַּרְדּוּ, וְאֶפְלוּ
 הַטֹּבֵעַ בְּחִינַת הָאִשׁ הֵבֵל בְּרָא ה' יְתַבַּרְדּוּ
 לְבַד, וְאֲזִי הַחֲמִין, בְּחִינַת חֲכִמַת הַטֹּבֵעַ,
 בְּחִינַת אֲחִיזוֹת הַעוֹבְדֵי פוֹכְבִּים, נִכְנַע
 וְנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי שְׂרָשׁוֹ דִּיקָא, דְּהִינּוּ עַל-
 יְדֵי הָאִשׁ, כִּי 'מֵהָאִשׁ יֵצְאוּ וְהָאִשׁ
 תֹּאכְלֵם' כִּנְ"ל:

יב ועל-בן בכל השנה מתר החמין, רק
 בפסח צריכים לאכל מצה
 וחמין אסור, ואסורו חמור מאד אפלו
 במשהו. כי בפסח שהוא יציאת מצרים
 צריכים רק לאכל מצה שהוא בחינת
 השגחה, ובחינת החמין שהוא בחינת

הַטֹּבֵעַ צְרִיכִים עֲכָשׁוּי לְבַעַר לְגִמְרֵי כָּבֵל
 יִרְאֶה וּבֵל יִמְצֵא. כִּי פְּאֻמַּת גַּם הַטֹּבֵעַ
 בְּעֲצָמָה הִיא גַם כֵּן הִשְׁגָּחַת ה' יְתַבַּרְדּוּ
 כִּנְ"ל, אָבֵל מֵאַחַר שֶׁהִתְגַּבְּרוּ פִּרְעָה
 וּמִצְרַיִם אֲזִי עֲלִינוּ מֵאֵד וּכְפָרוּ בַּה' וְאָמְרוּ:
 "מִי ה' וְכוּ'" (שְׁמֹת ה'), עַל-בֵּן אִי אֶפְשָׁר
 לְצַאת מִמִּצְרַיִם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת
 הַהִשְׁגָּחָה מֵאֵד מֵאֵד, כִּמוֹ שֶׁהָיָה בִּשְׁעַת
 יְצִיאַת מִצְרַיִם שִׁגְלָה ה' יְתַבַּרְדּוּ הִשְׁגָּחַתוֹ
 בְּעוֹלָם בְּהַתְּגַלּוֹת גְּדוֹל מֵאֵד, כִּי עָשָׂה
 עִמּוֹ אוֹתוֹת וּנְאוֹת, וְעַל-בֵּן צְרִיכִים אֲזִי
 בְּפֶסַח לְאָכֵל רַק מִצֵּה, וְלֹא חֲמִין שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַטֹּבֵעַ, רַק מִצֵּה שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הִשְׁגָּחָה, כִּי מִחֲמַת תִּקְוָה הַגְּלוּת שֶׁהָיָה
 בְּמִצְרַיִם, שְׂכּוֹלֵל כָּל הַגְּלוּת, אִי אֶפְשָׁר
 לְצַאת מִשָּׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת
 הַהִשְׁגָּחָה לְבַד. וּבְחִינַת הַטֹּבֵעַ, שֶׁהוּא
 הַחֲמִין, צְרִיךְ לְבַעַר לְגִמְרֵי כָּבֵל יִרְאֶה וּבֵל
 יִמְצֵא, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַטֹּבֵעַ הֵם יְכוּלִים
 לְהִתְגַּבֵּר וְלֹא יִהְיֶה אֶפְשָׁר לְצַאת מִחֲמַת
 גְּדֹל אֲחִיזוֹתֵם שֶׁנִּתְאַחֲזוּ אֲזִי מֵאֵד בְּיִשְׂרָאֵל.
 אָבֵל מֵאַחַר שֶׁאֲוֹכְלִים מִצֵּה שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הִשְׁגָּחָה שְׂבַעַת יָמִים, אֲזִי אַחַר כֵּךְ הִתַּר
 הַחֲמִין, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם
 וְנִתְגַּלְגַּל הַדַּעַת שֶׁל הִשְׁגָּחָה עַל-יְדֵי
 אֲכִילַת מִצֵּה, אֲזִי אַחַר כֵּךְ יְכוּלִים לְאָכֵל
 גַּם הַחֲמִין שֶׁהוּא בְּחִינַת הַטֹּבֵעַ, כִּי עַל-יְדֵי
 גְּדֹל הַתְּגַלּוֹת הַהִשְׁגָּחָה יוֹדָעִים הַאֲמַת
 שְׁנֵם הַטֹּבֵעַ הוּא הִשְׁגָּחָה, כִּי ה' יְתַבַּרְדּוּ
 בְּרָא הֵבֵל וּמִנְהוּיֵי בְּרִצּוֹנוֹ הֵבֵל, עַל-בֵּן
 יְכוּלִים לְאָכֵל חֲמִין גַּם כֵּן. אָבֵל פִּתְחָלָה

בשעת יציאת מצרים אי אפשר לאכל חמץ כלל, כי אז מחמת גדל אחיזתו כנ"ל אסור להזכיר שם טבע כלל, שלא יתאחזו ביותר ולא יוכלו להגאל חס ושלום, אבל אחר כך שפבר יצאנו מזה ונתגלה ההשגחה, אזי יודעים שגם החמץ בחינת הטבע הכל בהשגחתו יתברך, ועל-כן התר החמץ אחר הפסח כנ"ל. והנה בחינת מזה שכתוב בזהר הקדוש (תצוה דף קסג): שמואחר שקבלנו המצוה שהיא אסוּתא יכולים אחר כך לאכל החמץ. הנה כנ"ל, שאחר שנתגלה ההשגחה יכולים לאכל החמץ גם כן, כי נתגדל הדעת ויודעים שגם הטבע היא השגחה באמת כנ"ל.

ועל-כן לא התר החמץ עד אחר קריעת ים סוף שהיה בשביעי של פסח, כי אז היה עקר מפלת מצרים, ואז היה ביותר ויותר התגלות ההשגחה מאד מאד על-ידי קריעת ים סוף ונסים הרבה שהיו אז, ועל-כן אז נכנע ונתכפול חכמת הטבע שמשם אחיזת העובדי פוכבים מאד, כי כלם נבהלו אז מאד על-ידי התגלות ההשגחה שהיה אז מאד, כמו שכתוב (שמות טו): "אז נבהלו אלופי אדום וכו'". ומגדל התגלות ההשגחה אז, נתגלה שגם באמת הטבע היא השגחה, ועל-כן אחר שביעי של פסח התר החמץ וכו' כנ"ל:

יג כי קריעת ים סוף הוא בחינת מה שאמר רבנו ז"ל שם במאמר

הנ"ל על מאמר 'ומוריד שני דמעות לים הגדול', דהינו שממשיך השגחה להכניע את העובדי פוכבים, שהם בחינת ים, כמו שכתוב (ישעיה טו): "והרשעים פים נגרש", ואזי נעשין נסים ונפלאות שהם בחינת 'גדול', כמו שכתוב (מלכים ב ח): "ספרה לי את הגדולות וכו'", ענין שם. וזה בחינת קריעת ים סוף, שאז היה התגלות ההשגחה מאד כנ"ל, ועל-ידי ההשגחה היה הגם, שהמשיך בחינת ההשגחה לבחינת ים' שמרמזו על העובדי פוכבים, ואז נבקע הים.

הינו כי קריעת ים סוף הוא בשיני בחינות, ושיניהם אחר, כי זה תלוי בזה, כי קריעת ים סוף מרמז שנקבע ים התכבה שלמעלה ונתגלה הדעת, שהוא בחינת השגחה, כי זה עקר הדעת כנ"ל, ועל-ידי זה בעצמו נבקע הים שלמטה, שמרמזו על העובדי פוכבים דעלמא, שהם פים נגרש, שכלם נבקעו ונשברו ונתכפלו וישראל עברו בתוך הים ביבשה, כי לא יכלו הפנים, שהם העובדי פוכבים, לשלוט על ישראל, מאחר שנתגלה ההשגחה כנ"ל, בבחינת 'ומוריד שני דמעות לים הגדול' הנ"ל, (כי פרעה התגבר על-ידי ב' אותיות אלו שהם מ"ו אותיות ים, ועל-כן אמר (שמות ח) "מ"ה ה' אשר אשמע בקולו", כמוכא בכתיב האר"י ל), ועל-כן עקר הכניעתו שנתגלה ההשגחה על-ידי קריעת ים סוף, בבחינת 'ומוריד שני דמעות' דהינו השגחה לים הגדול כנ"ל:

התגלות ההשגחה כל פך, והתרויז: 'עבדים היינו וכו', ולא יכלנו לצאת משם כי אם על-ידי התגלות ההשגחה לבד, והיה ההכרח לבטל או הטבע לגמרי. ועל-כן היה הגם בפלגה דיקא, פדי להכניעם בשרשם להפך הלילה ליום, פי בטל הטבע לגמרי, ואז נתהפך לילה ליום, בחינת (ההלים קלס): "לילה פיום יאיר", וזה עקר הגם שיתבטל הטבע בחינת לילה לגמרי פנ"ל, על-כן היה הגם בפלגה דיקא פנ"ל:

טו וזה בחינת טבילת פלים, פי הפלי שיצא מרשות העובדי פוכבים צריכים לטובלן במקוה שיהיה ראוי שיאכל בו הישראל. פי העובדי פוכבים שהם בחינת הטבע זה עקר הטמאה פנ"ל, וכשהפלי פרשותם אינו יכול לצאת לרשות ישראל, אל הקדשה, פי אם על-ידי מבילה במקוה, שהוא בחינת השגחה, בחינת דעת, בחינת (ישעיה יא): "פי מלאה הארץ דעה פפנים וכו" פנ"ל. פי מאכל ישראל צריך להיות בקדשה גדולה מאד, ועקר קדשת האכילה הוא על-ידי הדעת, שהוא התגלות ההשגחה. וזה בחינת אכילת מצה בפסח, שמגולין ההשגחה על-ידי האכילה דיקא, על-ידי שאוכלין מצה פנ"ל. פי אדם הראשון פגם באכילת עץ הדעת טוב ורע, ועץ הדעת טוב ורע זה בחינת חכמת הטבע ששם מערב טוב ורע, והוא דעת דסטרא אחרא, פגם הדעת דקדשה. ועקר הפגם

יד וזהו בחינת שאלת הפך, שמצוה שישאל הפך: "מה גשתנה הלילה הזה מפל הלילות". פי צריכים אז כליל פסח לשאל דיקא קשיות 'מה גשתנה', פדי להשיב על זה 'עבדים היינו' וכו', דהינו ש'ה' יתברך עשה עמנו נסים ונלה השגחתו יתברך בעולם, ועל-ידי קשיא זו של 'מה גשתנה', על-ידי זה מנגיעין ומבטלין ומתרויזין כל הקשיות של חכמת הטבע, פי על-ידי זה מגולין ההשגחה פנ"ל, ועל-כן צריכין דיקא לשאל קשיות 'מה גשתנה' כליל פסח, פדי לבטל על-ידי קשיא זו כל הקשיות של המחקרים שפאום מהחכמת הטבע, פי על-ידי קשיא זו נתגלה ההשגחה ונתבטל לגמרי כל הקשיות שלהם.

ועל-כן דברה תורה פנגד ארבעה פנים' ששואלין קשיות מה גשתנה הנ"ל. פי הארבעה פנים הם פנגד ארבע מלכיות פמוכא (פד"פ סי' ל). פי כל הארבע מלכיות שהם כלל כל הגליות, שפלים מהנברים רק על-ידי בחינת חכמת הטבע פנ"ל, פמבאר פמאמר הנ"ל, וכלם נכנעים ונתבטלים על-ידי שאלת הארבעה פנים, שעל-ידי זה נתגלה השגחה פנ"ל, ועל-ידי זה נתבטלין כל הארבע מלכיות, שהם כלל כל הגליות פנ"ל.

וזהו: 'מה גשתנה הלילה', הינו שהקשיא מה זה היה שבפליה שמרמו על הגליות, בחינת הטבע, והיה

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ב

ארה חיים סה

היה על-ידי האכילה, כי עקר תקון האכילה הוא על-ידי אמונה דיקא, בבחינת (תהלים לז): "זרעה אמונה", כפזמא במקום אחר (בספין סב), כי כשאינו אוכל בקדושה, על-ידי זה נפגם הדעת שהוא בחינת השגחה, ונופל לטעות של חכמת הטבע, כמו שפתיב (הברים ח): "פן תאכל ושבעת ורם לכבד ושכחת את ה' אלהיך וכו', ואמרת בלכבד כחי ועצם ידי עשה לי וכו'", דהינו שתולה בטבע חס ושלום, פאלו הפרנסה בכחו ועצם ידו, ואינו מודה בהשגחה. וזה בחינת 'כחי ועצם ידי', בחינת פגם ה'ג'ל, פגם כ"ח פרקו דידים, כ"ח אתון של מעשה בראשית. וזהו (עו): "זוכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כ"ח וכו'", הינו כי באמת הכל בהשגחת ה' ותברך שברא הכל בכ"ח אתון של מעשה בראשית כנ"ל, והוא משגיח בכל עת ונותן כ"ח, 'כ"ח' דיקא כנ"ל, כי ה' ותברך משגיח ומקים העולם על-ידי כ"ח אתון של מעשה בראשית כנ"ל.

ארץ ישראל הוא בחינת השגחה, כמו שפתיב (שם א): "תמיד עיני ה' אלוקיך בה" כנ"ל. וזה בחינת אכילת מן, בחינת (שמות טו): "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", שהיה יורד בהשגחה לכד דבר יום ביומו, וכמה נסים נעשו בו. וכשמאמינים שהפרנסה הכל בא מה' ותברך בהשגחתו לכד בלי שום דרך הטבע כלל, כי הוא הנותן כ"ח וכו' כנ"ל, זה בחינת אכילת מן, בבחינת: 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן' (מכילתא ויסע ב). ועל-כן בתחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, דהינו בפסח, בשעת יציאת מצרים, הם צריכים לאכל מצה, שהוא בחינת מחין ודעת, בחינת מן, כי על-ידי אכילת מצה בפסח נמשך דעת גדול ויודעין שהכל בהשגחה לכד, ועל-ידי זה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים וכו' כנ"ל. ועל-כן הכלי שהיה ברשות העובדי פוכבים, שהם מסטרא דמסאבותא, כי הם תולין בטבע, שמשם עקר אחיזת הדינים והסטרא אחרא, ועל-כן אין הכלי ראוי לקדשת ישראל כי אם על-ידי טבילה במקוה, שעל-ידי זה יוצא הכלי מבחינת טבע לבחינת דעת, בחינת השגחה, בחינת עלמא דאחי, שזהו בחינת מקוה וכו' כנ"ל.

וזה בחינת הכשר פלים (שוע' יוד ס"ב קבא), "כל דבר אשר יבא פאש תעבירו פאש" (במדבר לא). כי 'מהאש יצאו והאש תאכלם וכו' (ירמיהו טו) וכנ"ל, כי מאחר

ועל-כן צריכין ישראל לקדש את מאכלם מאד. וזה בחינת פמה וכמה מצות התלויים במאכל ומשתה, כי עקר התגלות ההשגחה תלויה בקדושת המאכלים וכנ"ל. וזהו (ע"ח): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוקיך על הארץ הטובה וכו'", הינו שתברך את ה' אחר האכילה, שתדע שהכל מאתו בהשגחתו ותברך. וזהו: "על הארץ הטובה", כי

שְׁפָרָה נִבְלַע הָאֶסוּר שֶׁהוּא הַמְּמַאֵה בְּכָלִי, שְׁפָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַטְּבַע, דְּהֵינּוּ בְּפִירוֹת, שְׂמֻשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּמַאוֹת וְכָל הָאֶסוּרִים, וּבְשִׁכְכָר נִבְלַע הָאֶסוּר בְּכָלִי אִין לוֹ מְהֵרָה כִּי אִם עַל־יְדֵי הָאֵשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂרָשׁ הַטְּבַע וְכוּ' פֶּנ"ל, כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְכוּ' וְכוּ' ל. אֲבָל בְּשִׁעְרוֹן לֹא נִבְלַע הָאֶסוּר בְּכָלִי, רַק שְׂפָצָא מְרֻשּׁוֹת הָעוֹבְדֵי פוֹכְבִים, דְּהֵינּוּ שְׂפָצָא מִדַּעְתּוֹ וְרֻשּׁוֹתוֹ, כִּי עָקֵר בְּחִינַת רֻשּׁוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הוּא הַדַּעַת, שֶׁהוּא קוּנָה כָּל הַחִפְצִים תַּחַת רֻשּׁוֹתוֹ, בְּבְחִינַת (תּוֹרַת מֹשֶׁה) יִדְעַת קִנְיַת מַה חֶסֶרְתָּ וְכוּ', כִּי עָקֵר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת, וְעַל־כֵּן בְּשִׂיזְצָא הַכָּלִי מְרֻשּׁוֹת הָעוֹבְדֵי פוֹכְבִים, הֵינּוּ מְרֻשּׁוֹת דַּעַת הָעוֹבְדֵי פוֹכְבִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַטְּבַע וְכוּ' פֶּנ"ל, אִזֵּי דִי לֹא בְּמִבְלִיָּה בְּמִקּוּהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלָמָא דְאֲתֵי, שְׂמֻשָּׁם מִקְבְּלִין וּמִמְשָׁכִין בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, לְשׁוֹר וּלְכַפֵּל בְּחִינַת הַטְּבַע, שְׁעַל־יְדֵי זֶה יוֹצֵאִין מִמְּמַאֵה לְמְהֵרָה, מְרֻשּׁוֹת הָעוֹבְדֵי פוֹכְבִים לְרֻשּׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם לְמַעְלָה מֵהַטְּבַע וְכוּ' פֶּנ"ל:

זוּכָה הוּא לְהַפְדֵי, כִּי נַעֲשֶׂה רִשׁ, וְאִין עֵינִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת' (תּוֹרַת מֹשֶׁה), וּמִשָּׁם עָקֵר הָעֵינִיּוֹת מִמִּשְׁל, דְּהֵינּוּ בְּשִׂאֵין לוֹ הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׂגָחָה שֶׁהוּא עָקֵר הַדַּעַת, מִשָּׁם בָּא עֵינִיּוֹת, בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג'): "בְּעֵצְבוֹן הַאֲבִלְבָה", שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּחִקוֹת וְעֵינִיּוֹת שְׂבָא עַל־יְדֵי פָגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע פֶּנ"ל, כִּי הַטְּבַע הוּא בְּחִינַת חֲשָׁךְ וְלִלְיָהּ, בְּחִינַת פָּגַם הַלְבָנָה פֶּנ"ל, שְׂמֻשָּׁם עָקֵר הָעֵינִיּוֹת פִּדְוּעַ.

דף כג

וְשִׁנְי בְּחִינּוֹת אֵלּוּ בְּלוּלִים פִּינִין, כִּי הֵינּוּ מְבִיא שְׂנָה, וְזֶה בְּחִינַת הַטְּבַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילְיָה וְשְׂנָה פֶּנ"ל. וְלִהְפָדֵי בְּשִׂזְזוֹכִין, אִזֵּי הֵינּוּ מְעוֹרֵר מֵהַשְּׂנָה, בְּבְחִינַת (שׁוֹר הַשְּׂרִים ג'): "וְחִפְדֵי כִּינִן הַטּוֹב דִּוְכַב שְׁפָתֵי יִשְׁנִים", דְּהֵינּוּ שְׁנִין הַטּוֹב מִסְּמִרָא דְטוֹב מְעוֹרֵר מֵהַשְּׂנָה, שְׂנָה בְּחִינַת הַדְּבִיר, כִּי בְּשַׁעַת שְׂנָה אִזֵּי נִסְתַּלַּק הַדְּבִיר, וְעַל־יְדֵי הֵינּוּ הַטּוֹב נִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׂנָה וְנִמְשָׁךְ הַדְּבִיר שְׂבָא מֵהַדַּעַת פִּדְוּעַ, בְּחִינַת: "דִּוְכַב שְׁפָתֵי יִשְׁנִים", וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂנָה פֶּנ"ל. וּמִחֲמַת שֶׁהֵינּוּ בְּלוּל מִשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת, מִבְּחִינַת דַּעַת, בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה, שְׂנָה בְּחִינַת יוֹן הַמְּשֻׁמָּח, בְּחִינַת עֲלָמָא דְאֲתֵי, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק"ד): "וַיִּזֵּן יְשֻׁמָּח לֵבִי וְכוּ'", וְזֶה בְּשִׂזְזוֹכָה פֶּנ"ל, וְאִם לֹא זָכָה הוּא בְּבְחִינַת יוֹן הַמְּשֻׁמָּח, שְׂמֻעָרְבֵי הַדַּעַת, וְטוֹעֵה בְּחֲכָמַת הַטְּבַע חֶסֶם וְשִׁלּוּם, שְׂנָה בְּחִינַת שְׂנָה וְכוּ' פֶּנ"ל, עַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁמּוֹר אֶת

טז וְזֶה בְּחִינַת הֵינּוּ שֶׁל אֲרַבַּע כּוֹסוֹת, כִּי הֵינּוּ בְּלוּל מִשְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יבֵּמָה ע'): זָכָה – נַעֲשֶׂה רֹאשׁ, לֹא זָכָה – נַעֲשֶׂה רִשׁ, הֵינּוּ בְּשִׂזְזוֹכִין נִתְרֹמֵם הַדַּעַת עַל־יְדֵי הֵינּוּ, וְעָקֵר הַדַּעַת הוּא הַתְּגָלוֹת הַהַשְּׂגָחָה, דְּהֵינּוּ שְׂנִתְגָלָה בְּיוֹתֵר הַדַּעַת שֶׁל הַהַשְּׂגָחָה עַל־יְדֵי שְׁתֵּיתֵי הֵינּוּ בְּשִׂזְזוֹכִין, בְּחִינַת זָכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ, אֲבָל אִם אִינוּ

הגה

היין מאד ממונע עוקרי פוכבים יותר מכל הדברים שבעולם, פי שום דבר אינו נאסר במונע עוקרי פוכבים, רק היין געשע נסך על-ידי מונע עוקרי פוכבים, פי חכה פשוטגע העוקרי פוכבים פון, וסתם נגיעה היא פדוים, או נמשך היין לבחינת 'טבע', שהוא בחינת עוקרי פוכבים דעלמא, מחמת שהיין פלול משני הבחינות פנ"ל, על-פני העוקרי פוכבים שהם בחינת טבע, הם יכולין לממא את היין פנגיעתם מיד, פי נמשך מיד לבחינת טבע, ועל-פני אינו ראוי לישראל שהם למעלה מהטבע וכל מאכליהם ומשמיהם צריך להיות קדש, שעל-ידי המאכל והמשקה ימשך הדעת של השגחה פנ"ל.

ועל-פני עקר הפגם של היין הוא על-ידי נגיעתם, וסתם נגיעה היא פדוים, פי עקר הפגם הדעת של השגחה היא על-ידי פגם הידים, פגם כ"ח פקרון דידים, שהם פנגד כ"ח אתון של מעשה בראשית וכו' פנ"ל, וידי עוקרי פוכבים הם בהפך מזה, והם בבחינת (בראשית כז): "הידים די עשו", בחינת הפועות של הטבע, שהוא בחינת 'פחי ועצם די' פנ"ל, ועל-פני היין נפגם על-ידי עוקרי פוכבים וכו' פנ"ל. ואזי געשע נסך, זה בחינת טעות של חכמת הטבע, שהוא בחינת שגת, וזה בחינת 'נסך', בחינת (ישעיה כב): "פי נסך ה' רוח תרדמה וכו'", שזה נאמר שם על החושים בפוכבים הטועים במערכת השמים וכו' פנ"ל.

ועל-פני בשעת גאלת מצרים, שאז נתגלה ההשגחה, אז הוא מצוה לשתות ארבע פוסות של יין, פי אז היין הוא בבחינת 'זכה געשע ראש', פי עכשיו פליל פסח גתרום הדעת ונתגלה ההשגחה ביותר על-ידי היין, פי ה' יתברך המשיך השגחה ושבר את הלילה והשנה, בבחינת (שמות יא): "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", ואזי היין בבחינת 'יון המשמח', ויכולין לדבר ולספר ביציאת מצרים פלילה הזה על-ידי היין, בבחינת 'דובב שפתי השנים' וכו' פנ"ל.

וזה בחינת (ברכות לח): 'אין אומרים שיר אלא על היין', פי כל השירות הם נמשכין מבחינת עלמא דאמי שאז יתער שיר בעלמא, כמו שכתוב בזה הקדוש, בבחינת: "או ישיר משה", שיר לא נאמר, אלא ישיר, מפאן שעתיד לשיר לעולם הבא' (סנהדרין יא). פי עקר השירה מבחינת עולם הבא שאז ישיר משה וכו', פי אז יתער שיר בעלמא, ומשם נמשכין כל השירות לעולם הזה שמשוררין ומזמרין על הנסים, פי כל הנסים געשין על-ידי שה' יתברך ממשך בחינת השגחה מסוף העולם מעולם הבא לזה העולם פנ"ל, ואזי פשענעשה הנס, אנו ממשכין גם פן בחינת שירה מעולם הבא לזה העולם, וזה בחינת כל השירות של הנסים. ועל-פני 'אין אומרים שיר אלא על היין', פי אז היין נכלל בקדשה, בבחינת דעת של השגחה, וזה עקר בחינת השיר,

שמשוישכין בחינת השגחה, שזהו בחינת השיר של הנם, לזה העולם, ועל-כן אומרים השיר על היין וכנ"ל.

וזה בחינת ארבע פוסות יין של פסח כנגד ארבע מלכיות, כי משנכלל היין בקדושה בבחינת השגחה, על-ידי זה נכניעין כל הגליות של כל הארבע מלכיות, שעקר פתם הוא על-ידי הטבע כנ"ל, ועל-ידי ההשגחה שנתגלה על-ידי הדעת שגמושד על-ידי הארבע פוסות יין, על-ידי זה נתבטלים כלם וכו' וכנ"ל:

הלכה ג

עגין גטילת ידים אחר השגה, על פי התורה 'כי תצא למלחמה בלקוטי תנינא בסמון פ"ב, עין שם כל התורה:

א וְהַבָּלָל לְעֵינַיִךְ, כִּי יֵשׁ בְּחֵינַת כְּסָדֵר וְשֵׁלָא כְּסָדֵר, שְׁהֵם בְּחֵינַת (תהלים קל"ט) "אחור וקדם צרתני" וכו', בחינת אדם ותורה, א' ב' ותשר"ק, כי אדם הוא בחינת הויה במלוי אלפין בגימטריא מ"ה, שהוא בחינת 'כסדר', בחינת 'קדם', בחינת א"ב כסדר. ותנה הוא בחינת הדבור, בחינת "ולולה ללולה ותורה", בחינת 'מלכות פה' וכו' (תק"ז ז'), בחינת תשר"ק שלא כסדר, בחינת 'אחור' וכו'.

וזה שאנו רואים שלפעמים הולך לאדם שלא כסדר, זה נמשך מבחינת 'שלא כסדר' הנ"ל, על-ידי שמחלק

בחינת 'שלא כסדר' מבחינת 'כסדר'. ועקר הפנים הוא על-ידי גדלות שאומר 'אנא אמלוך', שגוה הוא מחלק בחינת 'תורה' 'מלכות' לעצמו ומפריד אותה מהקדוש ברוך הוא, ואז אינה בשלמות. כי עקר חייתה מ"ה, הינו השכל, שהוא בחינת 'כסדר', כי שלמות כל הדברים אינו אלא בשם מיוחדים ומקשרים בו 'תברך', שאז מקבלין ממנו 'תברך' חיות בשלמות. ותחיות הוא המחין וכו', בחינת חכמה - פ"ח מ"ה, שהוא עקר החיות, בחינת "החכמה תחיה", בחינת מ"ה חיינו מה בחנו וכו'. ומ"ה הוא אדם וכו'.

נמצא, זאת הבחינה 'תורה' 'מלכות', כשהיא מקשרת לאדם לבחינת מ"ה, הינו להקדוש ברוך הוא, אז יש לה שלמות וכו'. וזהו (תהלים טו): "ליהוה הארץ ומלאה וכו'". ואז הולך לו להאדם כסדר, כי באתר דאית דבר נקביה לא אדבר תמן. נמצא כי בחינת הנה 'שלא כסדר' נתבטלים על-ידי האדם 'כסדר'. ובחינת כסדר נקרא יו"ד, שהמלכות הנקרא דל"ת לית לה מגרמה כלום, ותקדוש ברוך הוא ממשך לה חיות החכמה הנקרא יו"ד. וזה יוד ואו דלת. וזהו: "אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפפי" (תהלים קל"ט), אל תקרי 'כפף' אלא 'כפף', הינו יו"ד גימטריא 'כף'. וכשמחלק את הד' לעצמו וממשך לעצמו חיות ממנה, אז נעשית לו שלא כסדר וכו', ועל-כן הולך לו שלא כסדר,

כי הוא בתוך בחינת 'שלא כסדר', הינו 'מלכות' 'חנה' תשר"ק. ועל-כן בשרואה אדם שהולך לו שלא כסדר, ידע שיש לו גדלות, הינו 'אנא אמלוך', יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהיה בחינת 'מה', כמו שכתוב (שמות טו): "ונחנו מה". ואז נחור חנה לבחינת אדם, לבחינת 'מה' ונעשה 'כסדר' וכו', ועקר התשובה הוא בחינת 'אלול וכו', ענין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת נטילת ידים שחירת בקומו משנתו, כי יום ולילה הם בחינת אדם וחוה, בחינת כסדר ו'שלא כסדר' וכו'. כי אור יום הוא בחינת 'אדם' שהוא חכמה, כי האור הוא בחינת חכמה וידעת, כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בספן לו), וכמו שכתוב (קהלת ט): "ביתרון האור מן החשך בן יתרון החכמה וכו'". ולילה הוא בחינת 'חנה' 'מלכות', בחינת "ולילה ללילה יחנה". וכמבאר בזהר הקדוש ומוכא לעיל בהלכות השפמת הבקר (הלכה ט), שבלילה 'תרעין דגן ערן סתימין', שהוא בחינת הסתלקות הדעת. ועלמא אתנהיג על ידא דמטרוניתא, שהיא בחינת 'מלכות' וכו'. ועל-כן בלילה דינא שלטא, כמבאר בזהר הקדוש (עין ודר ט), כי כל הדינים נמשכין מבחינת 'שלא כסדר', שהוא בחינת דינים, שמשם כל היסורים הם ושלום שהם שלא פרצון האדם, שהוא בחינת 'שלא כסדר', כי 'שלא כסדר' הוא בחינת חשפת לילה. כמו

האדם ההולך בחשך שאז הולך שלא כסדר, כי אינו יכול לבנו הדרך הישר, ואז יוכל להפשל באבן וכיוצא, אבל באור יום אז רואה הדרך והולך כסדר. נמצא, שיום ולילה הם בחינת כסדר ו'שלא כסדר', בחינת אדם וחוה וכו'.

ה"ה

ועל-כן בלילה, שאז שולט בחינת 'שלא כסדר'. ובחינת 'כסדר', שהוא החכמה, שהוא אור יום, נסתלק על-כן צריכין אז לישן, והשנה הוא בחינת בטול. כי בשרואה האדם שהדעת מתבלבל ואין הדעת מושב פראוי, ואז יכול להתגבר בחינת הדינים הנאחזין בבחינת 'שלא כסדר', כי כשהדעת דקדשה בשלמות או נתפסל בחינת 'שלא כסדר' לבחינת 'כסדר' כנ"ל, כי באחר דאית דכר נוקבא לא אדכר תמן וכו'. אבל בלילה שאז הדעת מסתלק, ואז מתגבר חס ושלום בחינת 'שלא כסדר' שמשם אחיות הדינים חס ושלום, אזי צריך האדם לסלק דעתו לגמרי באלו אין לו שום דעת כלל, ויבטל עצמו לגמרי, שהוא בחינת שנה שמכרחים לישן בלילה בעת שאין הדעת בשלמות כנ"ל, שאז יוכל חס ושלום להתגבר בחינת 'שלא כסדר' כנ"ל, על-כן צריכין לישן לסלק דעתו לגמרי ולבטל עצמו לגמרי, להראות שבחינת 'שלא כסדר' שהוא בחינת הגוף אין לו שום חיות כי אם על-ידי השכל, ועכשיו אנו מסלקין השכל לגמרי, ונשאיר הגוף באבן דימים בלי חיות כי אם

ונכלל 'שלא פסדר' בבחינת 'פסדר', זהו נכלל בבחינת 'יד', שהוא בבחינת 'פ', בחינת 'ידים', בחינת 'אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפף' כנ"ל. שהוא בחינת 'אל תאמר ידך אלא יודיך', פמוכא (בבבא נז) על פסוק "פותח את ידך" (תהלים קמה).

כי פלליות העולם נגד השם ותברך הוא בחינת 'שלא פסדר', כי השם ותברך הוא מרומם ומנשא מכל הרוחניות, וכל העולמות הם בבחינת 'שלא פסדר' נגדו, כי כל העולמות מתנהגים על-ידי בחינת 'מלכות', פמוכא בתורה הנ"ל, ו'מלכות' הוא בחינת 'שלא פסדר' כנ"ל. והוא בחינת (רה טו) 'פתשירי נברא העולם', 'תשרי' הוא בחינת 'תשרי', 'שלא פסדר', בחינת 'מלכות' כנ"ל. ועקר גריאת העולם הוא 'בגין דישתמודעון ליה' (והר בא מבי), כדי לזכות לדעת שלם, הינו לדעת אותו ותברך, שהוא עקר אמיתת הדעת ורק זה נקרא דעת, כמו שכתוב (דברים ט): "וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים וכו'", הינו שעקר הבריאה היתה כדי לחבר 'שלא פסדר' בבחינת 'פסדר', להעלות כל העולמות לשרשן, שיחזור ותפסל בחינת 'שלא פסדר', שהוא בחינת פלליות כל העולמות, נגד בחינת 'פסדר', שהוא הדעת, שהוא ידיעת אלקותו, שהוא עקר התכלית וההשארה שישאר סוף כל סוף, והכל ותפסל נגד זה. אבל לזכות לזה, לחבר ולהעלות כל העולמות שהם

בצמצום גדול מאד. ואז בשעת השנה בתחדש השכל ונתחזק יותר, ואז בשמתעורר משינתו חזורים אליו המחין מחדשים, ואז חוזר ונתחזק גופו, כי עקר חיות הגוף הוא על-ידי הנשמה, והנשמה והגוף הם בחינת 'פסדר' ו'שלא פסדר', כי גוף ונשמה הם בחינת 'איש ואשה' פידוע, בחינת 'אדם והוה', בחינת אור וחדש, חכמה וסקלות, פמוכא בתורה 'דרשו ה' ועזו' (בלקבו מודרין סימן ל"ח). ואין לגוף שום חיות כי אם על-ידי הנשמה, על-כן בלילה, שאז אין הדעת בשלמות, אז צריכין לסלק הדעת למרי ולפסל עצמו ממש, שהוא בחינת שנה, כדי שלא יתגבר בחינת 'שלא פסדר' כנ"ל:

ג ועל-כן בשמתעורר משינתו אז צריך לכל ידיו במים, כי המים הם בחינת 'דעת', בחינת (ישעיה יא): "כי תמלא הארץ דעה את יהוה פמים לים מכסים". כי אנו צריכין להמשיך מימי הדעת כדי להמשיך בחינת 'פסדר', כדי לפסל הזקמא הנאחז בהידים, שאחזתה בבחינת 'שלא פסדר', כי כל אחיזת הקלפות הוא בבחינת 'שלא פסדר', בשאינו מקבל חיות בשלמות מבחינת 'פסדר', שהוא בחינת חשפת לילה ושנה, שאז נשאר הגוף שהוא בחינת לילה, בלי חיות מהשכל שהוא בחינת יום. ואז הפסגרא אחרא שאחזתה משם, מבחינת 'שלא פסדר', נאחזת בהידים דיקא, כי כל עקר התקון הנ"ל שיתיה נתחבר

לקוטי הלכות

הלכות גטילות ידים ג

ארה חיים

ומחמת שעקר הקדשה לכלול כל העולמות בשרשן, דהינו לכלול בחינת 'שלא כסדר' בבחינת 'כסדר', הוא על-ידי בחינת הידים כנ"ל, על-יכן הסמרא אחרא דאולה פתח פרוצא תדיר, ורוצה להתגבר תמיד להפריד חס ושלום בחינת 'שלא כסדר' מבחינת 'כסדר', על-יכן היא נאחזת בהידיים דיקא שישם עקר הקדשה, והם עקר הפלים שעל ידם יכולין לקשר ולהעלות בחינת 'שלא כסדר' לבחינת 'כסדר', על-יכן הם נאחזים שם ביותר. ועל-יכן תקף בשעומד משנתו צריך לפל דיו במום תקף, להמשיך מימי הדעת, כדי להמשיך בחינת 'כסדר', כדי לגרש את הסמרא אחרא הנאחזת מבחינת 'שלא כסדר' כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו ^{מסכת טהור (פ"ג)} "ל' בת מלך היא ומקפדת וכו'".

כי הקלפה נקראת 'בת מלך' בודאי, מחמת שנאחזת מפגם המלכות, כשחולקין בחינת מלכות לעצמו ואוקרים אצא אמלוד', שאז נעשה הכל 'שלא כסדר', שמשם אחיות הידיים והקלפות וכו' ^{ל'}. ועל-יכן נקראת 'בת מלך' כנ"ל:

בחינת 'שלא כסדר', לרששן שהוא בחינת 'כסדר', שהוא החכמה והדעת הנ"ל, זה אי אפשר לזכות כי אם בעולם המעשה הוא על-ידי עשיית המצוות וקיום התורה, ובקלייות התורה נקללת בידיים שהם כלי המעשה, בחינת (דברים ט): "היום לעשותם". וזהו בחינת (שם ט): "ושני לחות הכרית על שתי ידי", כי קלייות התורה, שהיא בחינת 'שני לחות הכרית', היא כולה בשתי ידים, שהם בחינת כלי המעשה, כי הידיים מושיטין כל דבר למקום שצריכין אותו, כן בכליות העולם, על-ידי בחינת 'ידים' שהם כלי המעשה, בחינת קלייות התורה, על ידי זה לוקחין את כל העולמות, שהם בחינת 'שלא כסדר', ומעלין אותן ומושיטין אותם להשם יתברך, שהיו נכללין בשרשן בבחינת 'כסדר'. ועל-יכן איתא בזהר (מדרש תעלים ורא ^{צ"ג}), שבשעת הסתלקות רבי אליעזר הגדול הגביה שתי ידיו ואמר: 'ווי לתרין תורות דסתלקו מעלמא וכו'". כי שני הידיים הם בחינת קלייות התורה, בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה וכו' ^{ל'}. ועל-יכן עקר המשכת הקדשה הוא על-ידי קדשת הידים.

ד ועל-יכן אסור קדם גטילה לגע בגידיו בעניו ואוניו וכו' (שלחן ערוך סימן ר' סעף ג). כי כל אלו הם נקבי הראש והמות, וכל השבעה נקבים אלו הם בחינת המשכת הדעת שנמשך דרך שבעה נקבים אלו, שהם בחינת שבעת הנרות, כמבאר במקום אחר (סימן ב"א), ועל-יכן קדם גטילה אסור לגע בהם בגידיו,

וזהו בחינת גטילת ידים שחרית, כי מחמת שבעת השנה נסתלק החיות, ואז הסמרא אחרא שאחזתה בבחינת 'שלא כסדר' נאחזת בהידיים דיקא, כי היא פרוכה אחר הקדשה תמיד.

בדי שלא יתגבר בחינת 'שלא כסדר' על בחינת 'כסדר', שהוא בחינת הדעת, בחינת שבועה נקבי המוח. על-ידי הזהמה הנאחזו בהידים, שהם כלי המעשה, שאחיותו מבחינת 'שלא כסדר'. ועל-כן צריכין לטהר ולקדש תחלה את הידים במים, שהם בחינת המושכת מימי הדעת, ואז יכולין להרים הידים לה' ולכלול הכל בבחינת 'כסדר', בבחינת (תהלים קלד): "שאו ידיכם קדש", כי על-ידי המושכת הדעת נכלל הכל בבחינת 'כסדר', שהוא בחינת חכמה ודעת כנ"ל, כי החכמה נקרא 'קדש' כפידוע (וזהו אחרי דף סא).

וזהו בחינת קימת הצות, או על כל פנים קדם עלות השחר, כדי לחבר לילה ביום בתורה ותפלה, כדי לחבר ולכלול מדת לילה ביום, הינו לכלול בחינת 'שלא כסדר', שהוא בחינת לילה, בבחינת 'כסדר' שהוא בחינת יום, שהוא עקר עבודת האדם להעלות ולכלול כל העולמות בשרשן כנ"ל. וזהו (סו): "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' פלילות". העומדים וכו' 'פלילות' דיקא, כי עקר התקון על-ידי זה, על-ידי שקמים פלילה לעסק בתורה ותפלה, שעל-ידי זה פוללין לילה ביום, 'שלא כסדר' בבחינת 'כסדר', שגוה עקר תקון כל העולמות כנ"ל. וזהו שנסמך: "שאו ידיכם קדש וברכו את ה'". 'שאו ידיכם' דיקא, כי להעלות ולחבר ולכלול לילה ביום, 'שלא כסדר' בבחינת 'כסדר', זה

נעשה על-ידי הידים דיקא, שהם כלי המעשה, בחינת פלילות התורה, שהם מנביהין כל העולמות לשרשן בבחינת: "שאו ידיכם קדש וברכו את ה'", בחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים ידי", שגוה בחינת הרמת הידים הנאמר בזהר הקדוש, כי פלילות העולמות הם כלולים בידיים, בבחינת (ישעיה מו): "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים". ועל-כן עקר הקדשה בידיים, שעל-ידי שמקימן התורה והמצוות שכלולים בידיים, שהם כלי המעשה, על-ידי זה מנביהין כל העולמות, שהם בחינת 'שלא כסדר', ומעלין אותן ומושיטין אותם לשרשן לה' ותברך לבחינת 'כסדר', שהוא בחינת חכמה שנקרא קדש כפידוע. וזהו "שאו ידיכם קדש" כנ"ל. ועל-כן הוא נקשר יפה לפסוק הקדם, שהוא: "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים פלילות" וכנ"ל:

וזהו בחינת ראש השנה, בחינת תקיעת שופר, שהוא בחינת התעוררות השנה, כמבאר בפגנות שבראש השנה הוא בחינת שנה, ועל-ידי השופר, הוא בחינת התעוררות השנה. כי בתשרי נברא העולם, שגוה בחינת 'שלא כסדר', בחינת תשרי"ק כנ"ל. ואז בשמתעורר בחינת 'שלא כסדר', אז צריכין בחינת שנה לבטל עצמו לגמרי, שגוה בחינת השנה של לילה כנ"ל. כי אז בראש השנה הוא יום ראשון של עשרת ימי תשובה. ועקר התשובה הוא לשוב

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ג

ארה חיים

עג

הוא חוזר לבחינת 'כסדר', שהוא בחינת מ"ה, שעל-ידי זה נתבטלין כל הדינים, שהם בחינת החטאים כנ"ל. ועל-כן בראש השנה, שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, יום ראשון לבריאת אדם הראשון, או צריכין בחינת שנה, שהוא בחינת בטול שמבטלין עצמו לגמרי כאלו אין לו שום דעת, רק צועקין לה' ותברך וממליכין אותו ותברך בתמימות גמור בלי שום חקמות.

כי בראש השנה נברא אדם והיה ששרשם מבחינת 'כסדר' ו'שלא כסדר' כנ"ל, והם היו צריכין לתקן את כל העולמות על-ידי עבודתם, דהיינו לכלול בחינת כלליות כל העולמות שהם בחינת 'שלא כסדר', בבחינת 'כסדר', לכלול בחינת חיה באדם, ואז היה נעשה הכל 'כסדר', והיה מתנהג כל העולם כסדר בלי שום יסורים ודינים שהם בחינת 'שלא כסדר' כנ"ל, אבל הם פגמו בחטאים ועל-ידי זה הפרידו בחינת 'שלא כסדר' מבחינת 'כסדר'. כי עקר חטאים היה על-ידי בחינת גדלות, בחינת אגא אמלוד', שהיה היה עקר הסתת הנחש הקדמוני, כמו שכתוב (בראשית ט): "כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם פאלקים וכו'". וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות רבא ה, פ. וברש"ש), שאמרה להם: כל אמן שזנא בני אמנותו, פי מן העץ אבל וברא את העולם וכו'. הינו שהכניס בהם קנאה ותאוה למלוד

מגדלות ולהשפיל עצמו ולהרגיש שפלותו ופחיתותו באמת, פי עקר התשובה הוא ההכנעה והשפלות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ז): 'מוכה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקות וכו'', וכמו שכתוב (מסכת ז): 'ועובר על פשע לשארי' - למי שמישים עצמו כשירים' (ראש השנה ז), נמצא שעקר התשובה היא ענוה ושפלות. כי כל החטאים נמשכין מבחינת 'שלא כסדר' כשמוחקין אותה לעצמו, דהיינו על-ידי גדלות, כי מהם אחיות כל הדינים שמישם אחיות יצר הרע והקלפות שמהם כל החטאים. וכן מבאר בספרים שעל-ידי גאון באין כל החטאים חס ושלום, פי 'כל המתגאה כאלו עובר עבודה זרה' (סוטה ד), ו'כל המודה בעבודה זרה כאלו כופר בכל התורה' (תולדות). נמצא, שעל-ידי גדלות באין לכל החטאים חס ושלום, כי על-ידי גדלות הוא מחלק בחינת 'שלא כסדר' מבחינת 'כסדר' כנ"ל, שמישם כל החטאים כנ"ל. ועל-כן עקר התשובה על כל החטאים הוא שפלות, שמישים עצמו כעפר לדוש. ורגיש שפלותו ורחוקו מה' ותברך וישפיל עצמו וישבר לבו לפני ה' ותברך, שעל-ידי זה מוחל לו ה' ותברך, כמו שכתוב (תהלים נא): "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה". וכמו שכתוב: 'ועובר על פשע לשארי' - למי שמישים עצמו כשירים'. כי על-ידי הענוה והשפלות ועושה עצמו כמזה, באין ופאם, על-ידי זה

ולהתנאות, כמו שכתוב שם (בריש"י שם):
 "והייתם פאלקים" - 'יוצרי עולמות'.
 כאומר: למה לכם להיות נכנעים ובטלים
 תחתיו, הלא אם תאכלו מעין הדעת
 תהיו בעצמכם אלקים ומלך כמותו. שכל
 זה הוא בחינת 'אנא אמלוד' הנ"ל,
 שרצה להמשיך בחינת מלכות לעצמו
 חס ושלום, ועל-ידי זה נעשה הכל שלא
 כסדר, כי הוא בתוך בחינת 'שלא כסדר',
 ועל-כן באמת נגזר עליהם מיתה לדורות,
 כי פגמו בבחינת 'כסדר', שהוא בחינת
 חקמה, שמושם כל החיות, בחינת
 'החקמה תחיה', בחינת מ"ה חיינו וכו'.
 והם פגמו בזה והפרידו עצמן מבחינת
 'כסדר', מבחינת חקמה, מבחינת מ"ה,
 שהוא עקר החיות כנ"ל, על-כן נמשך
 עליהם מיתה הפך החיים. ועל-כן גרמו
 שנעשה הכל שלא כסדר, שהם בחינת
 כל הדינים והגזרות שנגזרו על העולם
 על-ידי חטאם, כמו שכתוב שם (בראשית ג):
 "בעצבון תאכלנה קוץ ודרדר תצמיח לך
 וכו'". ופרש רש"י: 'בשתזעזעה חטים היא
 מצמתת לך קוץ ודרדר וכו'', שכל זה
 הוא בחינת שלא כסדר שגרמו על-ידי
 חטאם שהיה בחינת גדלות, בחינת אנא
 אמלוד, שעל-ידי זה נעשה הכל שלא
 כסדר, על-ידי שהמשיכו עליהם בחינת
 'שלא כסדר' על-ידי חטאם וכו' כנ"ל.
 ולא די שלא תקנו את העולם ולא העלו
 ובררו את העולם מבחינת הדינים
 הנאחזין בבחינת 'שלא כסדר' ולכלול

הכל בבחינת 'כסדר', שזה היו צריכין
 לעשות ולתקן ביום הזה שנגברו בו, כי
 בשביל זה נברא אדם וחוה כדי להרים
 כל העולם לרששו, לכלול פללויות העולם
 שהוא בחינת 'שלא כסדר' בבחינת
 'כסדר' כנ"ל, ולא די שלא תקנו זאת אף
 גם קלקלו בזה מאד על-ידי חטאם וכו'.
 כנ"ל. ועל-כן עקר הסתת הנחש היה
 מתחלה לחוה, כי חוה היא בחינת 'שלא
 כסדר', שמושם משתלשל אחיות
 הקלפות. ועקר התקון הוא שיתבטל
 בחינת 'שלא כסדר' לבחינת 'כסדר',
 שיהיה נכלל ונתבטל בחינת חוה לאדם.
 והוא התגבר על חוה, בחינת 'שלא
 כסדר', להסיתה, כדי להפריד חס ושלום
 בחינת חוה מאדם, שיתגבר חס ושלום
 בחינת חוה, בחינת 'שלא כסדר', על
 בחינת אדם, 'כסדר', עד שהאדם יעשה
 רצון חוה, כדי להגביר בחינת 'שלא
 כסדר' חס ושלום וכו' ל. אבל אחר כך
 עשו תשובה מיד והתחילו לתקן הכל,
 אבל התקון לא יגמר עד הסוף, עד שיבא
 משיח צדקנו כמובא. ובכל שנה ושנה
 אנו צריכין לתקן זאת בראש השנה, כי
 אז נבראו והיו צריכין לתקן זאת וקלקלו
 בו כנ"ל ועל-כן אנו עוסקים בעבודתנו
 בראש השנה ויום הכפורים לתקן זאת,
 כמובא בבגנות.

במצא, שעקר התקון בראש השנה הוא
 להשתדל לחזר ולתקן שיהיה
 הכל כסדר, לעשות תשובה על כל

לקוטי הלקות

הלקות ומילת ידים ג

ארה חיים

מלכותו בלי שום חכמה, כי אנו מסלקין דעתנו לגמרי ומכפלין עצמנו לגמרי, שזהו עקר עבודתנו באלו הימים הנוראים, שאו עוסקין כל ישראל בתפלות ותחנונים ובשירות ותשבחות של ספר תהלים ושארי מיני בקשות ותחנות וסליחות ופיומים וכו', שכל זה הוא בחינת תמימות ופשיטות בלי חכמות כלל, כי אנו מגלין מלכותו ותפודת חכמה ומלכות, אדם ותהוה וצריכין לבטל בחינת חיה לבחינת אדם, לידע שכל העולם המתנהג על-ידי בחינת מלכות, בחינת חיה, הכל נמשך ממנו ותפודת לבד, כי לה' המלוכה, והכל באין ואפס נגדו ותפודת, וכל דיורי ארעא קלא חשיבין וכו'. וזה תרעת מצוה גדולה לידע ולהודיע ולהתודע, כי זה עקר חיות האדם וכל העולמות כלם, ועל-ידי זה חוזר הכל בסדר כנ"ל. אכל בעת שרוצה להתגבר בחינת 'שלא בסדר', שהוא בחינת דינים, דהינו בראש השנה שאו נברא העולם, שהוא בחינת 'שלא בסדר', וכו' חמאו אדם ותהוה וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה גרמו בחינת 'שלא בסדר' שיתגבר חס ושלום, על-פני צריכין או לבטל עצמו לגמרי בבחינת שנה, דהינו לסלק ולכפול דעתו לגמרי באלו אין לו שום דעת כלל, רק לתמלך אותו ותפודת באמונה ובתמימות גמור בלי שום חכמות, שכל זה עקר עבודתנו בראש השנה ויום הפפורים, שאנו עוסקין רק לגלות

מלכותו בלי שום חכמה, כי אנו מסלקין דעתנו לגמרי ומכפלין עצמנו לגמרי, שזהו עקר עבודתנו באלו הימים הנוראים, שאו עוסקין כל ישראל בתפלות ותחנונים ובשירות ותשבחות של ספר תהלים ושארי מיני בקשות ותחנות וסליחות ופיומים וכו', שכל זה הוא בחינת תמימות ופשיטות בלי חכמות כלל, כי אנו מגלין מלכותו ותפודת חכמה ומלכות, אדם ותהוה וצריכין לבטל בחינת חיה לבחינת אדם, לידע שכל העולם המתנהג על-ידי בחינת מלכות, בחינת חיה, הכל נמשך ממנו ותפודת לבד, כי לה' המלוכה, והכל באין ואפס נגדו ותפודת, וכל דיורי ארעא קלא חשיבין וכו'. וזה תרעת מצוה גדולה לידע ולהודיע ולהתודע, כי זה עקר חיות האדם וכל העולמות כלם, ועל-ידי זה חוזר הכל בסדר כנ"ל. אכל בעת שרוצה להתגבר בחינת 'שלא בסדר', שהוא בחינת דינים, דהינו בראש השנה שאו נברא העולם, שהוא בחינת 'שלא בסדר', וכו' חמאו אדם ותהוה וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה גרמו בחינת 'שלא בסדר' שיתגבר חס ושלום, על-פני צריכין או לבטל עצמו לגמרי בבחינת שנה, דהינו לסלק ולכפול דעתו לגמרי באלו אין לו שום דעת כלל, רק לתמלך אותו ותפודת באמונה ובתמימות גמור בלי שום חכמות, שכל זה עקר עבודתנו בראש השנה ויום הפפורים, שאנו עוסקין רק לגלות

הח

המלכות ל'שְׂרָשָׁה, בבחינת (עבודה א):
 "וְהִיטָה לָהּ הַמְלוּכָה", לידע שְׂפָל
 העולמות וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 מַלְכוּת פנ"ל, הַכֹּל נִבְרָא וּמִתְנַהֵג רַק
 עַל־יְדֵי מַלְכוּתוֹ וַתְּבָרַךְ לְכַד אֲשֶׁר פִּבְל
 מְשַׁלָּה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְכַפֵּל עֲצָמוֹ נִגְדוּ
 וַתְּבָרַךְ וְלַחֲיוֹת בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כִּלָּא מִפְּשֵׁי,
 בְּבַחֲבִינַת: 'וְנִתְּנָה מִ'ה', כִּי עֵקֶר הַחַיִּית הוּא
 בְּחִינַת מִ'ה, בְּחִינַת מִ'ה חִינּוּ פנ"ל.
 אֲבָל כְּשֵׁשׁ לֹא גִדּוּלִית וְאוֹמֵר: 'אֵנָּה
 אֲמִלּוּד', וְרוּצָה לְהַמְשִׁיד הַמַּלְכוּת לְעַצְמוֹ,
 וְכֵן זֶה מַחְמַת שְׂמִתְנַגָּא בְּדַעְתּוֹ וְנִדְמָה
 לֹא שֶׁכָּבֵד הַשֵּׁיג אִיזָה שֶׁכָּל הוּא לְמִדּוֹן אִו
 מִקְּבֵל וְצָדִיק, עַד שֶׁרָאוּ לֹא לְמִלּוּד
 וְלַהֲשַׁתֵּר, נִמְצָא, שְׂרוּצָה לְהַפּוֹד אֶת
 הַסֵּדֶר, לְחַלֵּק הַמַּלְכוּת לְעַצְמוֹ כְּאִלוֹ שֶׁ
 לֹא כַח וְדַעַת לְהַחֲיוֹת אֶת הַמַּלְכוּת, שֶׁעֵקֶר
 חִיּוּתוֹ מִהַחֲכֻמָּה, וְרוּצָה לְהַמְשִׁיד בְּחִינַת
 הַחֲכֻמָּה לְתוֹךְ בְּחִינַת "שְׁלֵא כְּסֵדֶר",
 וְלַהֲגַבִּיר בְּחִינַת "שְׁלֵא כְּסֵדֶר" עַל 'כְּסֵדֶר'
 חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי בְּיָדָיו אִו אֲפֶשֶׁר לֹא
 לְהַמְשִׁיד בְּחִינַת מַלְכוּת לְעַצְמוֹ כִּי אִם
 עַל־יְדֵי חֲכֻמָּה, שֶׁהוּא חִיּוּת הַמַּלְכוּת.
 וְעַל־כֵּן זֶה שְׂמִתְנַגָּא וְאוֹמֵר: 'אֵנָּה
 אֲמִלּוּד', הוּא פּוֹגֵם בְּהַמּוֹחַ וְהַחֲכֻמָּה,
 שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיד הַמּוֹחַ לְתוֹךְ מַלְכוּת
 דְּסִטְרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא גְאוּת.

'שְׁלֵא כְּסֵדֶר', בְּחִינַת דִּינִים וְכו' פנ"ל,
 וְעַל־כֵּן מְכַפְּלִין עֲצָמוֹן לְגַמְרֵי. וּבִשְׁעַת
 הַכַּפּוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה, דְּהֵינּוּ שְׁאִין
 אֲנִי מִשְׁתַּמְשֵׁין בְּשׁוֹם חֲכֻמָּה, אִו אֲנִי
 נִכְלָלִין לְמַעַלָּה מִחֲכֻמַת אֲדָם, כִּי עַל־יְדֵי
 תְּמִימוּת וּפְשִׁימוּת וְאִמּוּנָה עוֹלִין לְמַעַלָּה
 מִהַמּוֹחַ וְהַחֲכֻמָּה, כְּמַבְאָר בְּמִקּוֹם אַחַר
 בְּדַבְּרֵינוּ, וְאִו אֲנִי מְמַלִּיכִין אוֹתוֹ וַתְּבָרַךְ
 בְּתְּמִימוּת כְּלֵי שׁוֹם חֲכֻמוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
 שְׂנַמְשִׁכִּין הַמּוֹחִין וְהַחַיִּית לְהַמַּלְכוּת שְׁלֵא
 עַל־יְדֵי זְעִיר אֲנִינִין שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכֻמַת
 אֲדָם, כִּי עֵקֶר הָאֲדָם הוּא בְּחִינַת זְעִיר
 אֲנִינִין בְּיָדוֹ, כִּי עֲכָשִׁיו אֲנִי מְגַלִּין מַלְכוּתוֹ
 כְּלֵי שׁוֹם חֲכֻמוֹת כִּי אִם עַל־יְדֵי הַכַּפּוּל
 לְכַד, שְׁאִו נִכְלָלִין לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּבַחֲבִינַת
 בִּינָה אִימָא עֲלֵאָה, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוּת שֶׁל
 שְׁלֹשׁ רְאוּשׁוֹת, וּמִשָּׁם נִתְּנָה מַלְכוּתוֹ
 וַתְּבָרַךְ. וְאַחַר כֵּן עַל־יְדֵי הַשׁוֹפָר גְּמַשְׁכִּין
 מַחֲיוֹן חֲדָשִׁים וְנִתְעוֹרְרִין מִהַשְׁנָה, כִּי עַל־
 יְדֵי הַשְׁנָה וְהַכַּפּוּל, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין אַחַר
 כֵּן לְמַחֲיוֹן גְּדוּלִים, וְאִו נִסְתַּר הַמַּלְכוּת
 וְנַעֲשֶׂה פְּרָצוּף שְׁלֹם וְכו'. כִּי אַחַר כֵּן
 כְּשׁוֹזְכִין לְמַחֲיוֹן דְּקַדְשָׁה אִו נִתְּנָה
 מַלְכוּתוֹ וַתְּבָרַךְ לְעֵין כֹּל בְּדַעַת שְׁלֹם, כִּי
 זוֹכִין לְהַמְשִׁיד כָּל הַמַּחֲיוֹן רַק בְּשִׁבִיל
 הַתְּגַלּוּת מַלְכוּתוֹ וַתְּבָרַךְ, לִידַע וְלַחֲדוּדֵי
 וְלַחֲדוּדֵי שֶׁהוּא הַיְצִיר הוּא הַכּוּרָא וְכו'.
 וְאִו נִמְתַּק בְּחִינַת "שְׁלֵא כְּסֵדֶר" וְנִכְלָל
 בְּבַחֲבִינַת 'כְּסֵדֶר', בְּבַחֲבִינַת: 'בְּאֵתֵר דְּאִית
 דְּכַר נִקְבָּא לֹא אֲדָכֶר תְּמִין, כִּי הוּא
 בְּטָלָה אֲצִילוֹ. כִּי בַעַת שֶׁהַמַּחֲיוֹן בְּשִׁלְמוֹת

וְעַל־כֵּן בַּעַת שְׁלֵא נִמְתַּק עֲדִין בְּחִינַת
 "שְׁלֵא כְּסֵדֶר", דְּהֵינּוּ בְּרֵאשׁ
 הַשְׁנָה בְּתַחֲלּוֹתוֹ, צְרִיכִין לְכַפֵּל וּלְסַלֵּק
 הַמּוֹחַ לְגַמְרֵי, כִּדֵּי שְׁלֵא יִתְאַחֵז בּוֹ בְּחִינַת

הַלְבָּה ד

א **על־פי** התורה ויֵאמַר בעוֹ אֶל רוּת" (בסיון סה), עַן שֵׁם כֵּל הַתּוֹרָה הַיֵּשֵׁב. וְהַכֶּלֶל, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכֵלִית שֶׁהוּא כֵּל טוֹב כִּי אֶחָד, שֶׁשֵּׁם מִתְבַּטְּלִין כֵּל הַיִּסּוּרִים וְכֵל הַצְּרוּת שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הֵכֵל לְמִטְבָּה. אֵד אִי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכֵלִית הַזֶּה כִּי אִם בְּתִיבּוֹ דְעֵינִין מַחֲיוֹ דְהָאֵי אֶלְמָא לְגַמְרֵי וְכוּ'. וְעַל־כֵּן מִטְבַּע בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם כְּשֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרֵי גְדוּלִים חִס וְשְׁלוֹם, הוּא סוּתָם וְעוֹצֵם עֵינָיו בְּחֻזְקָה מְאֹד וְכוּ' כְּדֵי לְבָרֵךְ אֶל הַתְּכֵלִית וְכוּ', עַן שֵׁם כֵּל זֶה הַיֵּשֵׁב. אֵד אַחַר כֵּד כְּשֶׁשָּׁב מִהַבְּטוּל חוּזְרִים וּמִתְנַבְּרִים הַיִּסּוּרִים בְּיִתְרָה מִבְּתַחֲלָה, כְּמוֹ שֶׁנִּי אֲנִישִׁים שֶׁנֶּחְמָם זֶה עִם זֶה שֶׁכְּשֶׁאֶחָד רֹאֶה וְכוּ'. אֵד אַחַר כֵּד מְקַרְרִין וּמְבַטְּלִין הַיִּסּוּרִים עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹאֲבִין עַל־יְדֵי הַיִּסּוּרִים, עַל־יְדֵי שֶׁנֶּחְמָם אֶל הַתְּכֵלִית, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה מֵאִיר הַזְרִיחָה שֶׁל הָרִשְׁמוֹ לְתוֹךְ הַמַּחֲוִין, וּמְכַפֵּל תּוֹרָה עַל־יְדֵי הַשְּׂמִחָה שֶׁהוּא כֵּל לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה מְכַבֵּין צְמָאוֹן בְּנֶפֶשׁ שֶׁהוּא בְּחֵינֵי יִסּוּרֵי, בְּבַחֲוֵינֵי (שְׂעִיבָה טו): "הוּי כֵּל צְמָא לְכוּ לְמִינֵי וְכוּ'", עַן שֵׁם כֵּל זֶה בְּאֵר הַיֵּשֵׁב. וְאֵן יוֹלִין לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי וְלַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכֵּל הַתְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', עַן שֵׁם הַיֵּשֵׁב:

ב וְזֶה בְּחֵינֵי נְטִילַת יָדַיִם שְׁחֵרִית, כִּי הַשְּׂנֵה הוּא בְּחֵינֵי כְּפִי לְ

בְּקַדְשָׁה אֵין מִתְנַרְאִין מִבְּחֵינֵי "שֶׁלֹּא כְּסָדְר' מֵאַחַר שִׁיזְדַּעִין שֶׁהֵכֵל מֵאַחַר וְתַבְּרָד לְבָד, שֶׁאֵן נִתְבַּטַּל בְּחֵינֵי "שֶׁלֹּא כְּסָדְר' לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן עַקֵּר הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂנֵה הוּא עַל־יְדֵי קוֹל שׁוֹפָר, כִּי הַקוֹל הוּא בְּחֵינֵי מ"ה, הַיְיָה, בְּחֵינֵי 'כְּסָדְר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתַקּוּנָיִם (תַּקּוּן ע' דף קכב): 'הַיְיָה בְּקוֹל וְדַבּוֹר בְּאֵדְנֵי, שֶׁהֵם בְּחֵינֵי 'כְּסָדְר' וְ"שֶׁלֹּא כְּסָדְר', כִּי 'קוֹל מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה' (שְׂעִיבָה א"ח ס"ו ק"א ס"ב), שֶׁהֵם הַמַּחֲוִין. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רֵאשׁ הַשְּׂנֵה כס): 'תְּקִיעַת שׁוֹפָר חֲכָמָה וְאִינָה מְלֻאכָה, כִּי קוֹל שׁוֹפָר הוּא בְּחֵינֵי חֲכָמָה, בְּחֵינֵי מ"ה, כִּי הַקוֹל אֵין כּוֹ תִפְסָא וְאֵין יוֹלִין לְהִבִּין מִחֲבִירוֹ שׁוֹם דְּבַר עַל־יְדֵי הַקוֹל לְבָד, כִּי הַקוֹל הוּא בְּחֵינֵי מ"ה, בְּחֵינֵי כַּח הַחֲכָמָה לְבָד, כִּי עֲבָשׁוּ אֲנִי מִמְשִׁיכִין רַק בְּחֵינֵי הַקוֹל לְבָד, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי מ"ה, 'כְּסָדְר', כְּדֵי לְהַגְבִּיר בְּחֵינֵי 'כְּסָדְר', וְאַחַר כֵּד עַל־יְדֵי הַקוֹל נִבְנָה הַדַּבּוֹר, שֶׁהוּא בְּחֵינֵי הַתְּפִלָּה, בְּחֵינֵי מְלֻכּוּת וְכַוּוֹנֹת וְשׁוֹפְרוֹת שְׁאוּמֵרִים בְּרֵאשׁ הַשְּׂנֵה אַחַר תְּקִיעַת שׁוֹפָר.

וְעוֹד הָיָה לִי כְּפָה דְבָרִים בְּזֶה, וְלֹא נִקְתַּב בְּזַמְנֵנוּ וְנִשְׁבַּח, חָבֵל עַל דְּאֲבִדִין, ה' וְתַבְּרָד וְנִבְנָה לְחֹדֵר וְלְצִמָּא כֵּל הָאֲבִדוֹת, וְלֹא נִאֲבַד עוֹד שׁוֹם דְּבַר וְדַבּוֹר, כְּבוֹר סִיד שְׁאִינֵנוּ מֵאַבַּד טַפָּה, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

מחמת שאז הוא בכחינת בפול אל אור האין סוף ותברך שמו, ועל ידי זה משיג מה שמשיג, כמובא בזהר הקדוש (ויקהל דף קצ"ה) על פסוק: "מי יעלה בהר ה' וכו'".

ועל-כן בשקמים מהשנה צריכין לטל ידיו במים, כי בשקם מהשנה זה בחינת שחזור מהפול, ואזי רוצים הדינים, שהם הפלגולים, שמהם פל הטמאות, הם רוצים להתגבר יותר ויותר, כמבאר בהתורה הנ"ל. ואז צריכים להתגבר ביותר לבטלם על ידי התורה שממשיכין מהרשימו וכו', שהוא בחינת 'מים' כנ"ל. וזהו בחינת נטילת ידים במים תכף בשקמים מהשנה, כי אז בשקמים מהשנה, שהוא בחינת שחזורים מהפול, אז צריכים תכף ומיד להמשיך מימי התורה, כדי לגרש רוח הטמאה השורה על הגוף, ועקר על הדים, דהינו כחות הדין והפלגולים העומדים ואורכים ושורים על הגוף בשעת הפול, שתכף כשיחזיר הדעת מהפול יהיו נאחזים בו יותר וכו' ל. ועל-כן צריכין לזהר לגרשם תכף בשעומדים מהשנה על ידי התורה במים, שעל ידי זה ממשיכין טהרה וקדושה ממימי התורה שנמשכין מהרשימו של הפול שמבטלין היסורים והדינים כששכין מהפול וכו' ל.

וזהו בחינת התחדשות התורה שצריכין לקבל בכל יום ויום, שהוא התחדשות המחון שנמשכין בכל יום, בבחינת "חדשים לבקרים" (איכה ג), וכמו

התכלית בכתומו דעיניו, ומשם שרש השנה, כמובא בהתורה "ויהי מקץ - זכרון" בסיומן נ"ד, שבשעת שנה מתדבקין בעלמא דאתי, שהוא בחינת בפול. וכן בהתורה "כי מרחמם ינהגם" סימן ז, על מאמר רבותינו ז"ל: "והיה רבי אליעזר ישן, מוכן שם גם כן ששנה הוא בחינת בפול, בחינת: עין לא ראתה, עין שם. כי עקר השנה שה' ותברך מפיל על האדם הוא בשביל בחינה הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, דהינו כדי לברח בכל פעם מהדינים והיסורים שכלם נמשכין מבחינת הפול הדעת, כמובא בדברינו במקום אחר. ומחמת שהאדם בא לזה העולם רק בשביל המלקחה לחם מלקחת ה' עם התאוות והפלגולים ולדבק מחשבתו בה' ותברך תמיד, על-די זה המחון מתנגעים בכל פעם. ועל-כן הטביע ה' ותברך בגופו האדם שששבהפלגולים מתגברין ביותר והמחון מתנגעים שיפול עליו שנה שהוא סתימות העינים ובפול המחון, הינו שיתום עיניו ויבטל מחו ודעתו לגמרי, שזהו בחינת בפול הנ"ל, הינו בפול אל התכלית הטוב, ושם מתבטלין כל הפלגולים, שהם בחינת כלל כל הדינים והצרות והיסורים והמניעות, כי כלם מתבטלים על ידי הפול אל התכלית כנ"ל. ומשם נמנע השנה על כל אדם ועל כל הברואים. ועל-כן באמת מי שזוכה יכול להשיג בשעת שנה דברים גבוהים מאד,

ש'אמרו רבותינו ז"ל: "אשר אנכי מצוה היום" (דברים ו) - "שהיו דברי תורה בכל יום בעיניך פחדשים". נמצא, שבכל יום צריכין להמשיך על עצמנו קבלת התורה מחדש, הינו כנ"ל, כי על-ידי השנה הוא בחינת בטול, ומשם צריכין לקבל התחדשות התורה, כדי לבטל הדינים והטמאות וכו' הרוצים להתנרות או דיקא ביותר וכנ"ל. וימי שזוכה לזה בשלמות לחדש בתורה חרושין אמתיים בכל יום, אשרי לו, אך אפלו שאר בני העולם שאינם זוכין לזה צריכין על כל פנים להתגבר לעסק בתורה בפקר בהקצו משנתו, כמבאר בכל הספרים, לעמוד באשמורת לעסק בתורה, כדי לכבות על-ידי זה צמאון הנפש, דהינו לגרש כל היסורים והדינים והסטררא אחרא וכל מיני לבולים על-ידי התורה שמקבלין מהרשימו. ועל-כן באמת אפלו מי שאינו זוכה לחדש בתורה ממש, צריך על כל פנים להתגבר בכל יום ויום לעסק בתורה בחשק חדש וחיות חדש ויהיו בעיניו פחדשים ממש, כי זהו גם כן בחינת התחדשות התורה, כמבאר במקום אחר (כלקוטי מדרשין סימן קצ"ט), הינו כנ"ל. וזהו כל בחינת ציצית, ותפלין וקריאת שמע ותפלה, שכלם הם בחינת התחדשות המחין שנמשכין על כל אחד מישראל בכל יום שכל זה נמשך מבחינת הזריחה והרשימה של הבטול אל התכלית, שהוא בחינת שנה וכנ"ל:

ג וזה בחינת תקף הנם של חנכה, עד שזכינו למצוה חדשה להדליק נר חנכה בביתנו בכל שנה, כי הדלקת נר חנכה מדליקין מהזריחה של הרשימו הקדושה של הבטול אל התכלית, שמושם כל קבלת התורה והמצוות, שהם בחינת כלל כל האורות הקדושות, בחינת (מש"כ): "כי נר מצוה ותורה אור", שעל-ידי זה מבטלין כל הצרות והסטררא אחרא שמהם יניקת מלכות עכו"ם, כי מלכות עכו"ם עמדה על ישראל להשפיתם תורתך וכו', כי ידעו שעקר ההתגברות כנגדם הוא על-ידי התורה כנ"ל, על-כן רצו להשפית התורה חס ושלום. אבל הצדיקים שבאותו הדור, שהם מתתיהו כהן גדול ובניו, בטלו עצמם בתכלית הבטול אל ה' ותברך והשליכו נפשם מנגד ומסרו נפשם בשביל ישראל, שזהו בחינת בטול, כי זהו עקר העצה הגדולה האמתית בכל הצרות חס ושלום שעוברין על ישראל בכלליה, או מה שעובר על כל אדם בפרטיותו, רחמנא לצלן, שאין שום עצה נכונה לברח מהם כי אם על-ידי הבטול אל התכלית, דהינו לסתום עיניו בחוקה ולעשות עצמו כישן ולבטל עצמו בתכלית הבטול כאלו אין בו שום הרגשה כלל, רק לרפק ולבטל מהשבתו אל האור האין סוף ותברך, וזה יכול כל אדם לעשות, כאשר שמעתי מפיו הקדוש, כי אף-על-פי שאינו יכול לזכות לבטול בשלמות כמו גדולי

הצדיקים השלמים, אף-על-פי-כן יכול
 פל אדם לבטל עצמו איזה שעה אם
 ירצה באמת, ועל-ידי הבטול יתבטלו
 ממנו היסורים והצרות. אך אחר כך
 יכול להיות שיתגברו יותר חס ושלום,
 וצריך להתגבר לבטלם על-ידי חדושי
 התורה, או על-ידי עסק התורה בחשק
 חדש וכו"ל:

ד ועל-בן עקר קבלת התורה היה
 על-ידי בחינה זאת, על-ידי
 שהיו תחלה בצרה גדולה במצרים, עד
 שבא משה רבנו ובטל עצמו בתכלית
 הבטול, כמו שכתוב (כמדר י"ג): "והאיש
 משה עניו מאד וכו'", שזהו בחינת
 תכלית הבטול, שהוא בחינת ענוה
 אמיתית. ועל-ידי הבטול היה בטל כל
 הצרות וגאל אותנו ממצרים ומכל
 הטמאות והסמטא אחרא. ומבחינת
 הבטול היה המשיך לנו אש התורה
 לגרש הסמטא אחרא והקלפות שלא
 יתגברו ביותר אחר כך כו"ל.

ועל-בן הוכרחו לברח ממצרים, מחמת
 שהיה קדם קבלת התורה,
 ובמצרים לא היה אפשר ליתן התורה פי
 היה מלאה גלולים, על-בן באמת היה
 קשה וכבר מאד לצאת ממצרים, פי בכל
 פעם שבטל משה את עצמו והאיר על
 ישראל בחינת בטול, פי הודיע להם שמו
 יתברך והאיר עליהם אור האין סוף
 ולמדם להתדבק ולהתבטל אליו יתברך,
 אך כל מה שבטל את עצמו ביותר,

התגברו המצרים ביותר והכבירו את
 לבם ביותר, מחמת שהבטול צריך להיות
 ברוצא ושוב וכו' כו"ל, פי אז היה קשה
 להמשיך תורה בכל פעם. אך בתמלת ה'
 עשה עמנו נסים ונפלאות גדולות
 ונוראות עד שהאיר על ישראל הארה
 גדולה ועצומה מאד כליל שמורים, כמו
 שכתוב (שמות י"ג): "ועברתי בארץ מצרים
 וכו'", ותרגמו: 'ואתגלית', וכמוכא
 בכנזות, עד שמגדל ההארה נפלו ומתו
 כל כבורי מצרים שהיו אורכים להתגרות
 ולהתגבר על-ידי זה דיקא, פי לא היו
 יכולים לסבול אפלו מרחוק התנוצצות
 האור הגדול הזה, פי אז בתמלתו האיר
 עלינו אור גדול מאד כל הלילה הקדושה
 הזאת, שהיא ליל שמורים, עד שנתבטל
 כח הסמטא אחרא, שהוא בחינת מלכות
 מצרים, אז מאד וכו"ל. ואז ברחו ישראל
 חקף, פי הוכרחו לברח מחמת שבהכרח
 שישוכו מהבטול אף-על-פי שנמשיך
 הרבה. ואז יוכלו המצרים להתגבר ביותר
 כו"ל. ועל-בן הוכרחו לברח מחמת שלא
 היה באפשר אז עדין להמשיך תורה אחר
 כך לבטלם על-ידי התורה כו"ל.

ועל-בן באמת רדפו מצרים אחר כך
 כשהוגד לפרעה פי ברח העם
 (שמות י"ד). פי אף-על-פי שנתבטלו ונכנעו
 פרעה ומצרים באותו הלילה מאד, אף-
 על-פי-כן אחר כך התגבר מחדש, מאחר
 שלא היה עדין קבלת התורה לבטול
 בשלמות על-ידי התורה, פי עקר בטולם

לְגַמְרֵי בְשִׁלְמוֹת הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂמַמְשִׁיכִין אַחַר כֵּךְ מִהֲרָשִׁימוּ שֶׁל הַכַּפּוּל וְכַנ"ל, וְאֵז לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר עֲדוּן לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. עַל־כֵּן הִתְנַבֵּר וְהַכְבִּיד לְבוֹ וְרַדְף אַחֲרֵיהֶם עַד הַיּוֹם, עַל־כֵּן הָיוּ אֵז בְּאֵמַת בְּסַפְנָה גְדוּלָה מִחֻמַּת שֶׁהִתְנַבֵּר אֵז בְּיֹתֵר וְיֹתֵר וְלָקַח אֶת כָּל חֵילוֹ 'שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחוּר' (שם), שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַבְּחוֹת שֶׁל הַסְּטֹרָא אַחֲרָא וְהַדְיָנִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן פְּמוּבָא, כִּי אֵז אַחַר הַכַּפּוּל מִתְנַבְּרִין יוֹתֵר וְיֹתֵר כַּנ"ל. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ בְּהַמְלִיתוֹ חֲמַל עַלְיֵנו בְּזִכּוֹת אֲבוֹת וּבְכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וּבְקַע מַיִם מִפְּנֵיהֶם בְּזִכּוֹת קַבְּלַת הַתּוֹרָה שְׁעַת־דִּין לְקַבֵּל, שֶׁהָיָה בְּחֵינַת 'מַיִם' כַּנ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה בְּרַחוּ הַמַּיִם הַגְּשָׁמִיִּים מִפְּנֵיהֶם וְעָבְרוּ בַתּוֹךְ הַיָּם בִּיבֻשָׁה, וְהַמַּצְרִים נִטְבְּעוּ בָהֶם, וְהַכֵּל בְּכַח הַתּוֹרָה שְׁעַת־דִּין לְקַבֵּל שֶׁהָיָה בְּחֵינַת 'מַיִם' וְכַנ"ל:

ה וְעַכְשָׁיו בְּגִלּוֹתֵנו הָאָרֶץ הַמֵּר הַזֶּה, כִּי עַל מַצְרַיִם וּמִכָּל הַגְּלִילֹת פְּמוּבָא, כִּי עַל הַגְּלִילֹת הַזֶּה נֶאֱמַר (אִיכָה א): "וַתִּרְדַּ פְּלֹאִים", וְכֵן כָּבֵל מְקוֹם שְׂמֻדְרָרִים הַפְּסוּקִים וְחֻכְמֵינוּ ו"ל מִזֶּה הַגְּלִילֹת, כָּלֵם מִפְּלִיגִים בְּעֵצִים אֲרִיכוֹת וּמְרִירוֹת זֶה הַגְּלִילֹת, כַּמְבָּאָר בַּמְּדְרָשִׁים. וּלְפִי אֲרִיכַת מְרִירַת הַגְּלִילֹת לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְסוּבְלוֹ, לֹאֵל א' ה' שְׁתִּיהוּ לָנוּ שֶׁהָקִים רְפוּאָה לַמִּפְּהָ שְׂכָבֵר וְכֵינוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה כַּמְעַמֵּד הַר סִינַי, וְגַם עַכְשָׁיו אֵין דוֹר יְתוֹם, וְה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים

שְׂמַמְשִׁיכִין עַלְיֵנו בְּחֵינַת הָאָרֶת אֹר הָאֵין סוּף, וּמְלַמְדִים אוֹתֵנו לְהַתְּפַטֵּל אֵלֵינוּ וְחִבְרָד כָּבֵל פַּעַם, וּבְכַרְט בְּעַת צְרָה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַעֲקָר מִה שְׂמַמְשִׁיכִין לָנוּ חַדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים מְאֹד, שְׂפָוָה הֵם מַחֲיִין אוֹתֵנו וְנוֹתְנִין לָנוּ כַח לְעַמּוֹד כְּנַגְדָם וּלְכַבְּלֵם לְשִׂמְתַּנְבְּרִים וּמִתְנַבְּרִים אַחַר כֵּךְ בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, כִּי כָבֵל פַּעַם מְכַבְּלִין אוֹתָם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂכָבֵר וְכֵינוּ לְקַבְּלָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי הַחַדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים שְׂחַדְשׁוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים שְׂכָבֵל דוֹר, בְּכַחֲנַת (תהלים קט): "וְאֵת נַחְמָתִי כִּעֲנִי כִּי אִמְרָתְךָ חַיִּיתִנִּי" וְכַנ"ל:

ו וְזֶה בְּחֵינַת הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה, שְׂמִיתֵתִיהוּ וְכֵינוּ וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂפֹאוֹתוֹ הַדוֹר זָכוּ לְכַפּוּל הַנ"ל בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁהַמְשִׁיכֵי אַחַר כֵּךְ הָאָרֶה גְדוּלָה מִהֲרָשִׁימוּ הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׂעַל־יְדֵי זֶה הִתְנַבְּרוּ עַל מַלְכוּת עַבְדֵי הַרְשָׁעָה וְכַנ"ל. וּמִגְדֵּל הַהָאָרֶה הוּאֵת זָכוּ לְהַמְשִׁיד לְדוֹרוֹת הָאָרֶה גְדוּלָה כָּבֵל שְׁנָה בְּיָמֵים הֵהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה, וּבְקַעוּ לָנוּ שְׂמֻנַת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלֵינוּ וְתִקְנֵנוּ לְהַדְּלִיק בָּהֶם גַּר חֲנֻכָּה, שְׁזֹאת הַהַדְּלָקָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחֵינַת הַמְשִׁכַת הָאוֹר וְהַזְרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוּ מִהַכַּפּוּל שְׂמוּשֵׁם קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׂעַל־יְדֵי זֶה מִתְנַבְּרִין כְּנַגְדָם כָּל הַקְּסִיִּים עַלְיֵנו שְׂמִתְנַבְּרִין בְּיֹתֵר וְיֹתֵר כָּבֵל פַּעַם כְּדִרְדֵּךְ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַנִּלְחָמִים זֶה בְּזֶה כַּנ"ל, אֲבָל עַל־יְדֵי בְּחֵינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה מְאוֹר

ה'רשימו הנ"ל, שהוא בחינת הדלקת נר חנכה, על-ידי זה מתגברים עליהם כנ"ל. ועל-כן הם שמננת ימי חנכה, כרי להמשך הארת קבלת התורה משרשה, שהוא בחינת יום השמיני, שהוא בחינת בינה, שכלול משלש ראשונות, ששם נאחו ונתפס אור הזריחה של הרשימו, כי בינה - לבא' (תק"ז הקדמה ז'), שהוא בחינת 'שמחה', בחינת (ההלים ד): "נתת שמחה לבני", שהוא כלי לקבלת התורה, שגמשה לתוד שבעת ימי הבנין, שהם בחינת השבע מדות, שהם בחינת כלל התורה, בחינת (משל ט): "חצבה עמודיה שבעה" כדוע:

ז וזה בחינת חלום פרעה, שתקונו על-ידי יוסף שפטר אותו,

שקורין זאת הפרשה בימי חנכה. כי פרעה ראה בעת שנה שגמשה מבחינת בטול כנ"ל, ראה אז איד שבע פרות הרעות בולעים שבע פרות הטובות וכו', שהוא בחינת התגברות הרע על הטוב, הינו התגברות השבע מדות רעות על שבע המדות הטובות, עד אשר (בראשה טא): "ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה". כי כל כך מתגברת הסמרא אחרא בכל פעם, עד שרוצה להשפית את האדם בכל פעם כאלו לא ראה טוב מעולם, אף-על-פי שבתחלה בעת הבטול ראה רק את הטוב שהם בחינת שבע פרות הטובות, אך ראה שתכף אחר כך סמוך להקיצו, דהינו

כשמתחיל לשוב מהבטול, חוזרים ומתגברים אחר כך שבע פרות הרעות, שהם הרע שאורב ומתגרה ומתגבר ביותר אחר כך וכנ"ל. וזה שנסמך התגברות הפרות רעות להקיצו, כמו שכתוב שם: "ומראיהו רע וכו' ואיקץ", וכן בכל הפרשה, הינו כנ"ל.

ותקונו על-ידי יוסף שזכה לתכלית הבטול בשלמות כראוי,

בבחינת (שם טז): "כן פורת יוסף בן פורת עלי עין" - 'עולה עין' (עין ברכות נה), שיוסף, בחינת הצדיק האמת, עולה על העין, כי הוא סותם עיניו מחיוז דהאי עלמא לנגרי ואין לו שום הסתכלות בזה העולם אפלו כהרף עין, ועל-כן נקרא 'עולה עין', כי הוא עולה על העין ומושל עליו. כי מי שיש לו הסתכלות בזה העולם, כפי הסתכלותו בן הוא תחת העין, כי העין מושל עליו מאחר שגמשה אחר עיניו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בסוטה ט) על פמה ש'הלך אחר עיניו, שזהו בחינת (במדרש טו): "ולא תורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שלא תהיה העין רואה והלב חומד שולטין עליו, רק הוא יתגבר עלי העין והלב ועלה עליהם וימשל בהם, בבחינת 'עולי עין'. שלא יהיה לו שום הסתכלות בזה העולם, שזהו בחינת יוסף שנקרא 'עולי עין'. ועל-כן הוא מבטל כל החרפות והבזויות, שהם כלל התאוות והסמרא אחרא, בבחינת (בראשה ט): "אסף אלקים את

דף סב

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ד

ארה חיים

פג

הַרְפְּתִי. וְעַל־כֵּן זָכָה יוֹסֵף לְתַכְלִית הַבְּטוּל בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה פָּתַר וְתַקַּן חֲלוֹם פְּרָעָה וְהַגְבִּיר הַטּוֹב עַל הָרַע, שֶׁבַע שָׁנֵי הַשְּׂבָע עַל שֶׁבַע שָׁנֵי הָרָעָב.

וְזוֹה בְּחִינַת (שם טו): "וַיֹּסֵף יְשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיו". 'ידו' דַּיְקָא, בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שְׁמֻקְבְּלִין מִהַרְשִׁימוֹ, שְׁעַקֵּר הַקְּבֻלָּה עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'יְדִים', בְּבְחִינַת (דברים ט): "וַיִּשְׁנֶי לַחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יְדָי", בְּחִינַת "פְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹקִים" הַנֶּאֱמָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל מֵאִמֵּר רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (הענין לא): 'וְכָל אֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבְּעוֹ'. כִּי עַקֵּר הַתַּקְוָה הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמֻקְבְּלִין אַחֵר כִּד כַּנ"ל, וְהַתּוֹרָה מְגַנְהָ עַל הָעֵינַיִם שְׁאֵפְלוּ בְּשַׁחְזוּרֵין מִהַבְּטוּל לֹא יִתְגַּבְּרוּ הַסְּמָרָא אַחֲרָא, כִּי נֹפֶלֶת עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, בְּבְחִינַת (תהלים ט): "מִצְוֹת ה' בָּרָה מֵאִירַת עֵינַיִם". וְזוֹהוּ, "וַיֹּסֵף יְשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיו". 'ידו' דַּיְקָא, 'עֵינָיו' דַּיְקָא וְכַנ"ל, הֵינּוּ שְׁאֵפְלוּ בְּשַׁחְזוּרֵין מִהַבְּטוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּתִיחַת הָעֵינַיִם, אֶרֶץ־עַל־פִּירְכּוֹן לֹא יִהְיֶה לָהֶם כּחַ לְהִתְגַּבֵּר עוֹד, כִּי יִתְבַּטְּלוּ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה וְכַנ"ל, כִּי הַצְּדִיקִים וְהַקְּשָׁרִים אֵפְלוּ בְּשַׁחְזוּרִים מִהַבְּטוּל וּפְתַחְתִּין אֶת הָעֵינַיִם, אִינֵם מִסְתַּכְּלִים חַס וְשָׁלוֹם עַל הַכְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה, רַק שׁוֹמְרִים עֵינֵיהֶם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמֻקְבְּלִין מִהַבְּטוּל כַּנ"ל, וְעַל־יְדֵי זֶה מִתְבַּטְּלִין כָּל הַדִּינָיִם וְהַצְּרוֹת וְכָל הַסְּמָרָא אַחֲרָא, וְזוֹהוּ בְּחִינַת: "וַיֹּסֵף יְשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיו" וְכַנ"ל:

ח וְזוֹה בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם תַּקְוָן הַלְבוּשִׁין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּלִים שֶׁל הַמַּחְיִין, כִּי צִירְכִין תַּחֲלָה לְתַקַּן וְלִזְבֹּד מְאֹד אֶת הַכְּלִים שֶׁהֵם הַלְבוּשִׁין כִּדִּי שְׂוִיבְלוּ לְקַבֵּל אֹר הַיְרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוֹ מִהַבְּטוּל אֶל הָאִין סוֹף, וְלֹא תַעֲבֹד וְלֹא תִשְׂכַּח מֵהֵם. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפְנִימֵיּוֹת נִפְשׁוֹ הוּא מִשְׁתַּקַּק וּבוֹעֵר מְאֹד מְאֹד לֵה' יִתְבַּרְךָ, מַחֲמַת שֶׁבְּפְנִימֵיּוֹת הוּא מִסְתַּכֵּל בְּכָל עַת אֶל הַתַּכְלִית שֶׁהוּא אֹר הָאִין סוֹף שֶׁמִּשָּׁם שָׂרְשׁוֹ, וְרוֹצֵה לְהִדְבֵּק וְלִהְבֵּלל שָׁם. אִךְ מַחֲמַת שֶׁבְּחִינָה זֹאת הוּא תְּמִיד בְּבְחִינַת "וְהַיְחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב" (יחזקאל א), וְכִשְׁהוּא בְּחִינַת 'וְשׁוֹב' אִין הַכְּלִים שֶׁל הַמַּחְיִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלְבוּשִׁין, וְכֹלִים לְקַבֵּל אֹר הַיְרִיחָה מִשָּׁם, וְעַל־כֵּן אִין לוֹ כֹּחַ לְקַדֵּר הַצְּמָאוֹן שֶׁלוֹ, וְאִין עַל־פִּי רַב נִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן הִצְרָה הָרַע וְחִילוֹתָיו מִתְגַּרְרִין בְּיִשְׂרָאֵל בְּיֹתֵר מַחֲמַת שֶׁרוֹאִין שְׂרוּצָה לְבָרָה בְּכָל פְּעַם אֶל הַתַּכְלִית, בְּפִרְט בְּהַתְלַמְדֵי תַכְמִיּוֹת הַקְּשָׁרִים הַחֲפָצִים וּמִשְׁתַּקְּקִים בְּיֹתֵר אֶל הַתַּכְלִית שֶׁבָּהֶם מִתְגַּבְּרָה בְּיֹתֵר, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (סוכה ב), הֵינּוּ מַחֲמַת בְּחִינָה הַזֹּאת כַּנ"ל. כִּי יֵשׁ בְּעֵינָיו זֶה שֶׁל בְּחִינַת בְּטוּל וְהַסְתַּכְּלוֹת אֶל הַתַּכְלִית כְּמוֹ וְכַמּוֹ אֵלֶּפֶים וְרַבִּי רַבְּבוֹת בְּחִינַת וּמְדַרְגּוֹת בֵּין כָּל אָדָם וְאָדָם, וְאֵפְלוּ בְּאָדָם אֶחָד בְּעֵצְמוֹ יֵשׁ כְּמוֹ שְׁנַיִם בֵּין כָּל זְמַן וְעַתָּה. וְעַל־כֵּן צִיצִית הוּא מִצְוָה רֵאשׁוֹנָה בְּבִקְרָה, שְׂתַכְּף בְּבִקְרָה בְּהַקְצִיּוֹ מִשְׁנֵתוֹ

ט ועל-כן הקשו כל התורה לתפלין, כמו שכתוב (שמות ט): "ולפרזן בין עיניך, למען תהיה תורת ה' בפיך", כמו שדרשו רבותינו ז"ל (קידושין לה). כי אור הרשימו מן הפטול הנ"ל הוא בחינת 'תפלין', שהם עקר הדבקות לה' יתברך, שהם עקר אור הזריחה של הרשימו, כמובן בקמה מקומות. וזה בחינת כל התורה והמצוות שגומשכין משם, כמבאר בהתורה הנ"ל על מאמר רבותינו ז"ל: "וכל אחד מראה באצבעו וכו'", ענין שם. וציצית הוא בחינת תקון הלבושי, שהם הפלים, כדי שיהיו הפלים זכים ויוכלו לקבל אור הרשימו ולא תעבר מהם, כי אם היה האדם זוכר היטב אור הזריחה של הרשימו הזאת שמאירה בכל אדם בכל יום לכל אחד לפי מדרגתו, בודאי היה דבוק בה' יתברך תמיד, אך מחמת גשמיית ועכירת הפלים אינו יכול לקבל אפלו אור הרשימו, ועל-ידי זה עוברת ונשפחת ממנו. על-כן צוּתה עלינו התורה להתלבש בציצית בכל יום, כדי לזכר הפלים והלבושים, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו, שהיא כלל מצות התורה. וזהו: "וראיכם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו'", כי על-ידי ציצית, שהם בחינת תקון פלי המחין, על-ידי זה נקשרת היטב הזריחה של הרשימו במח וזוכרין אותו יתברך היטב, שהו בחינת כלל מצות התורה שיוצאין מתורה, נמשכין מאור הרשימו הנ"ל:

שהוא בחינת פטול אל התכלית, תכף צריכין להתלבש בציצית להמשיך אור הציצית, לתקן בחינת המלבושים, שהם בחינת הפלים, כדי שיוכל לקבל אור הזריחה של הרשימו מן הפטול כנ"ל.

וזה בחינת (במדבר טו): "וראיכם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו'", כי אור הציצית בשרשם נמשך מבחינת הסתכלות אל התכלית, שמשם שרש כל התורה כנ"ל. וזה בחינת תכלית שבציצית, כי תכלית בחינת התכלית כמבאר (בסיון יח): "ועל זה נאמר: 'וראיכם אותו', שעקרו נאמר על התכלית, הינו שצריכין לראות ולהסתכל מאד על התכלית שהוא בחינת התכלית, כי 'תכלית דומה לים וכו' עד פסא הפבד' (מנחות מג), ששם שורה כבודו יתברך, בחינת אור האין סוף, שהוא בחינת התכלית. וזהו (טו): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם ונים אחריהם", דהינו שלא יסתפל מן הצד על הכלי עולם הזה, רק יבין ראיתו והסתכלותו אל התכלית לבד, שהוא בחינת תכלית כנ"ל. ועל-ידי זה ממשכין אור מהתכלית לתקן בחינת המלבושים, שהם הפלים, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו כנ"ל שמשם כל התורה כנ"ל. וזה: "וראיכם אותו וזכרתם את כל מצות ה'", כי כל המצוות, שהם כלל התורה, נמשכין מאור הרשימו הנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ד

ארה חיים פה

וזהו בחינת כמיכת ציצית ותפלין, שישאל לובשין בכל יום מליה ותפלין, כי תפלין הם בחינת אור הדרוה של הרשימו כנ"ל, וציצית הם בבחינת תפון הפלים והלבושין כדי שתהיה הרשימו נקשרת בהם ולא תעבר מהם, בבחינת "למען תזכרו", בחינת "וראתם אותו וזכרתם וכו'" כנ"ל, ועלפן ציצית קדם לתפלין, כי תחלה צריכין לתפון ולקבד הפלים כדי שייכלו לקבל אור הדרוה של הרשימו, ואחר כך ממשיכין הדרוה של הרשימו, שהם בחינת 'תפלין', שהם עקר הדבקות בו ותכרד, שגמשיך מאור הדרוה הנ"ל.

ועלפן מצות תפלין גם פן בעינים, כמו שכתוב (שמות ט): "ולמוטפת בין עיניך". כי עקר אור התפלין נמשך על ידי תפון העינים, על ידי הסתכלות העינים אל התכלית, שמשם ממשיכין אור הדרוה של הרשימו הנשאר משם, שמשם אור הגדול של התפלין וכנ"ל:

י ועלפן המצוה בתכלית שהוא התחברות שחור ולבן כידוע, וכמו שבמבאר במקום אחר (סימן י"ח), הינו בחינת פלל התורה, שהיא בחינת 'אש שחורה על גבי אש לבנה'. כי כל התורה נמשך משם, מבחינת הסתכלות אל התכלית, שהיא בחינת 'תכלית' שמצוה לראותו תמיד, כמו שכתוב: "וראתם אותו וזכרתם" וכנ"ל:

יא וזה לשון 'מצוה', שהוא לשון התחברות, מלשון צותא ויחבור (עין לק"ט סי' ד' אות ו'), כי על ידי כל מצוה ומצוה ממצות התורה מצותין ומקשרין ומחברין אור הדרוה של הרשימו אל פלי המחין, שעל ידי זה מקשרין בו ותכרד, ולהפך 'עברה' חס ושלום, הוא לשון 'חלף ועבר', שעל ידי העברה חס ושלום חולף ועובר ממנו אור הרשימו הזאת. ועלפן 'מצוה' גוררת מצוה ועברה גוררת עברה' (אבות פ"ד), כי על ידי המצוה מקשרין ומחברין לעצמו אור הדרוה של הרשימו הנ"ל, שעל ידי זה נתקשר ונתדבק לה' ותכרד, ועל ידי זה נמשכין עליו בכל פעם אור קדשת שאר המצות וזוכין למנוח, כי כל המצות נמשכין משם. וכן להפך בעברה חס ושלום.

כי עקר קדשת ישראל הוא לזכות להתכלית הנ"ל, הינו להתקשר ולהכלל באור האין סוף על ידי קדשת התורה והמצות שגמשכין מהדרוה הנמשך משם, אשרי המשתדל בכל עת להמשיך על עצמו אור הדרוה הזאת, אשרי לו. והבחירה תפשית בכל אדם, כי בכל אדם מאיר בו אור הדרוה הזאת, כי אפלו במדרגות התחלונות מאיר אור האין סוף, כי אור האין סוף אינו נפסק לעולם, וכמוכך בכתבי האר"י ו"ל שאפלו בתכלית העשיה מלבש בחינת קו המאור הנמשך מאין סוף, עין שם, רק שהוא

110

בהעלם גדול ובלבושים רבים מאוד. אבל כל מי שרוצה לדבוק את עצמו בה' יתברך יכול לדבוק את עצמו מכל מקום שהוא, כמו שאמר ארזינו מורנו ורבינו ז"ל בכמה וכמה לשונות בכמה וכמה מקומות. ועל זה נאמר (מוסף לראש השנה): "אשרי איש שלא ישפחך וכן אדם ותאמין בך", כי צריכין התאמצות והתחזקות גדול מאוד לזה, וכל מי שהוא במדרגה נמוכה ביותר צריך להתחזק ולהתאמץ בזה יותר ויותר, כי גם בתקף החשך בגיא צלמנות יכולין להמשיך על עצמו אור האין סוף על-ידי שישתום עיניו ויבטל עצמו איזה שעה בבחינה הנ"ל. ועל זה נאמר (תהלים טו): "גם כי אלה בגיא צלמנות לא אירא רע כי אתה עמדי", וכתוב (שם קטז): "גם חשך לא יחשיך ממני ולילה כיום יאיר פחשכה פאורה", וכתוב (מכה ט): "אל תשקחי אויבתי לי, כי נפלתי קמתי, כי אשב בחשך ה' אור לי". והבן היטב למעשה:

יב וזה בחינת צמר ופשתים, שעקר הבגדים הם של צמר ופשתים (עין מנחת לטו), ומתקם עקר הציצית, כי עקר הבגדים נעשו אחר המא אדם הראשון, כי מתקם כתיב (בראשית ב): "ויהיו שניהם ערומים וכו'", ואחר כך (שם ג): "ויעש ה' לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם". ומשם נמשכין כל המלבושים שבעולם, כי מתקם היו יכולים לכלול ולהתבטל באור האין סוף בכל עת בנקל, ולהמשיך

האור משם בלי לבושים עבים, רק בלבושים זפים וצחים מאוד, בבחינת 'פתנות אור' (כ"ד כ"ט), כי קדם החמא הושיבו ה' יתברך בגן עדן לעבדה ולשמרה (בראשית ב), שיזכה שם להתענג על ה', לחזות בנעם ה', להכליל באורו האין סוף ברצוא ושוב בכל עת בלי יגיעה, ולהמשיך האור משם על-ידי לבושים זפים מאוד, בחינת 'פתנות אור'. כי זה היה עקר ישיבתו שם בגן עדן, כי שם מתענגים על ה', כי גן עדן הוא בחינת בטול הנ"ל, כי 'עדן' - עין לא ראתה' (סנהדרין טז), שהוא בחינת בטול הנ"ל, ומשם ממשכין האור ונרשם בבחינת הנ"ל, שהוא מקום זך מאוד, ששם יכולין לקבל בקלות אור הוירחה של הבטול הנ"ל, וכמבאר בסוף התורה הנ"ל, שזה בחינת גן עדן, בחינת משה ואהרן, ענין שם. כי הגן עדן הוא בחינת השדה הקדושה המבארת בתחלת התורה הנ"ל, ששם גדלים כל הנשמות וכו', שזה שדה לענין בטול הכתוב שם, כי הגן עדן הוא השדה אשר ברכו ה', כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי עקר תקון הנשמות שבשדה הוא שיזכו להכליל באור אין סוף ולהתענג על ה', שזה עקר חקליתנו, עקר תענוג עולם הבא, שהוא שעשוע גן עדן, שהוא עולם הנשמות. ומתחלה קדם החמא היה יכול לזכות לזה בחיים חיותו, ובשביל זה הושיבו ה' יתברך שם 'לעבדה ולשמרה', לעבדה

הלבושים הם חוץ לאדם, והם בבחינת החשמ"ל שפמוד לבחינת גנה, פידוע, פי הלבושים הם המפסיקין בין הקדשה ובין הקלפה, על-כן הם פרוכים אחריהם, על-כן צריכין לשמר המלבושים מאד מאד. וזה בחינת ציצית, שהם תקון המלבושים, שעלידי זה עקר קבלת האור מהרשימו מהפטול וכב"ל.

וזה בחינת צמר ופשתים שאסור לחברם יחדו שלא במקום מצוה, כמו שכתוב (ויקרא יט): "לא תלבש שעמנו צמר ופשתים יחדו, גדילים תעשה לך וכו'". כי 'צמר' שרשו נמשך מבחינת הפטול הנ"ל המבאר בהתורה הנ"ל, דהינו כשיש לאדם ישורין וצרות חס ושלום, אזי סותם עיניו וכו', שזהו בחינת פטול אל התכלית ששם פלו טוב ושם מתפטלין כל היסורים והדינים וכו'. וזהו בחינת 'צמר', שהוא בחינת תקוני דיקנא, בחינת (תהלים קח): "מן המצר קראתי יה", 'מצר' אותיות 'צמר' וכו', כמבאר בכתבים. וזהו בחינת (דניאל י): "וישער ראשה בעמר נקא וכו'", שנאמר בעתיק יומין, ששם עקר הפטול פידוע. וזהו: "מן המצר קראתי", 'מן המצר' דיקנא, הינו שדיקנא מן המצר והדחק והיסורים חס ושלום כשזוכין לקרות אל ה' ולהקבל ולהתפטל אליו ותברך, אז זוכין להקבל בהתכלית שהוא פלו טוב, שהוא בחינת תקוני דיקנא המרמזין בפסוקי 'מן המצר' כמבאר בפגות, שהם בחינת רחמים

בפקודין דעשה ולשמרה בפקודין דלא תעשה, דהינו שהיה צריך רק לקיים ולשמר את התורה, שעלידי זה היה יכול להקבל באין סוף ולהמשיך האור משם בלי התעבות הלבושים, רק בבחינת 'פתגות אור' כנ"ל. אך עלידי החטא "אדם בוקר בל ילון" (תהלים מט), ונתגרש מן ערו, "וישם ה' את הפרוכים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עין החיים" (בראשית י), שהם בחינת גמורי תרעא שאין מניחין לכלול בקלות באור האין סוף ששם עקר החיים הנצחיים, כי מבקללין המחשבה בכמה מיני הסתות ובלבולים שנמשכין מבחינת הלהט החרב המתהפכת וכו'. ואז צריכין יגיעה גדולה קדם שנקללין שם, ואי אפשר לקבל האור משם כי אם עלידי התלבשות בכמה לבושים וצמצומים בבחינת 'פתגות עור', שמהם נשתלשלו ונתהוו הלבושים גשמיים, והם עקר התקון, כי בלי תקון הלבושים אי אפשר לקבל שום אור פידוע.

ועל-כן הפטרא אחרא והקלפות פרוכים ביותר אחר המלבושים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות י): 'הני מאני דרבנן דכלו - מנייהו', מחמת שעל ידם עקר המושבת האור, על-כן הם פרוכים שם, כי הם פרוכים תמיד לקלקל חס ושלום בחינת התקון שעל ידו נמשך ונתגלה אורו ותברך. וגם כי הלבושים סמוכים אליהם, כי

גדולים, בחינת בלו טוב, כי שם נתהפך הפל לטובה, כי שם נתהפכין העונות לזכויות, בבחינת: "אם יהיו חטאיכם וכו'" ואם יאדימו כחולע בצמר יהיו", בחינת חוט של צמר שהיה תלוי ביום הכפורים שהיה מלבין העונות וכו' (ויבא סח:). ועל ידי זה ממיילא נתבטלין כל היסורים והצרות ונתהפכין לטובות, כי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון, וכשנתהפכין העונות לזכויות ונעשה מ'מצור' צמר, ממיילא נתבטלין כל היסורים, כי שם בחינת התכלית שהוא בלו טוב וכו"ל. ובשמתן הוא בחינת דינים וגבורות, בחינת קרבן קון שהביא מפסלת שהוא זרע פשתן (תנחומא בראשית פ"ט).

ועל בן אסור לחבר צמר ופשתים שלא במקום מצוה, פי הדינים הנאחזין בפשתן מתגברין ומתגרין ביותר מאד בשמתחברין עם צמר שנמשך מבחינת בטול אל התכלית, וכמבאר בהתורה הנ"ל שבשוראין הדינים שרוצה לבטל היסורים והדינים על ידי בטול אל התכלית הם מתגברין ביותר, כמו שני בני אדם הנלחמים זה בזה וכו', כמו שכתוב שם, ענין שם. והוא אסור שעטנו שהוא התחברות צמר ופשתים, פי צמר לגבי פשתים הוא בבחינת בטול אל התכלית כי משם שרשו, ופשתים הוא בחינת גבורות, ששם אחיות הדינים שהם מתגרין ביותר בחינת בטול הנ"ל, וכו"ל.

ועל בן במקום מצות ציצית בשלמות, דהינו בזמן שהיה חבלת, מתר בלאים. פי על ידי קדשת מצות ציצית ממשיכין אור הרשימו שהוא כלל התורה כנ"ל, שעל ידי זה מקררין ומבטלין הדינים והיסורים אחר הבטול פשרוצים להתגבר ביותר, בבחינת: "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נה), כמו שכתוב שם. ועל בן או נמתקין גם בחינת הפשתן שהוא בחינת דינים ונעשה גם בן בבחינת לבושין קדושים, בחינת פלים לקבל אור הרשימו של התכלית, שהוא בחינת כלל התורה, כי פשתן גדול על הפנים ותקונו משם, הינו על ידי התורה שהוא בחינת מים שממשיכין מהרשימו של הבטול, שעל ידי זה מקררין ומבטלין היסורים והדינים כנ"ל, אכל שלא במקום מצוה, שאז אין יכלת להמשיך תורה, על בן או אסור בלאים שהוא התחברות צמר ופשתים, שלא יתגברו הדינים ביותר, שמשם אחיות הסטרא אחרא והקלפות כדוע.

יג וזה בחינת (בראשית ד): "ויהי בהיותם בשרה ויקם קון אל הכל אחיו ויהרגהו". פי הכל בבחינת צמר, בבחינת בטול הנ"ל, פי הביא מבכורות צאנו וכו' שמהם הצמר, וקון בבחינת פשתן, פי קרבנו היה זרע פשתן כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל בן בשראה קון שהכל וכה להתבטל ולהכלל באור האין סוף, פי נתקבל קרבנו ועלה למקום שעלה, כמו

לקוטי הַלְכוֹת

הלכות נטילת ידים ד

אָרְחַת הַיָּמִים

פמ

שְׁכָתוֹב (עו): "וַיִּשַׁע ה' אֶל הַכֵּל וְאֶל מִנְחָתוֹ וכו'", עַל פֶּן הַתְּקַנָּא וְהַתְּגַרָּה בּוֹ מְאֹד עַד שֶׁשָּׂם עָלָיו וְהִרְגוּ, זֶה בְּחֵינֵת הַתְּגַרּוֹת הַדִּינָיִם וְהַקְּלָפוֹת בְּיוֹתֵר בְּמֵי שְׂרֹאֵין שֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר הָאֵין סוּף וְכוּ"ל. וְצָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּנַפֵּר בְּנִגְדֵם בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ שֵׁשׁ־שְׁתַּדֵּל לְזִכּוֹת לְהַמְשִׁיד תּוֹרָה מִהַרְשִׁימוֹ וכו', שְׁעַל יְדֵי זֶה יִכּוֹל לַעֲמֹד בְּנִגְדֵם כּוּ"ל. וְהַכֵּל לֹא זָכָה לָזֶה, כִּי אִף עַל פִּי שְׁזָכָה לְהַעֲלוֹת לְמִקּוֹם שְׁעֵלָה, אֲבָל לֹא זָכָה לְשׁוֹב מִשָּׁם בְּשִׁלּוֹם וְלְהַמְשִׁיד מִשָּׁם תּוֹרָה, כַּמּוּבָן בְּתִיקוּנֵי זֶהר שְׁכָתֹב שֵׁם בַּעֲנֵן הַכֵּל: 'בַּהֲהוּא יוֹמָא הַצִּיץ וְמוֹת', 'הַצִּיץ וְמוֹת' זֶה בְּחֵינֵת פְּגַם נֶדֶב וְאִבִּיהוּא, פְּגַם הַנִּכְנָסִין לְפָרְדֵם שְׁלֵא זָכוּ לְכֹסֶם וְלִצְאָת בְּשִׁלּוֹם כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, דְּהֵינּוּ שְׁלֵא זָכוּ כִּשְׁשֻׁבוּ מִהַפְּטוֹל בְּבַחֲיֵינֵת 'שׁוֹב' לְהַמְשִׁיד מִשָּׁם תּוֹרָה, וְעַל כֵּן זֶה הַצִּיץ זֶה הַצִּיץ וכו'" (תַּעֲנִית ד:). וְעַל כֵּן הָיָה כַּח לְקוּוֹ, בְּחֵינֵת הַדִּינָיִם, לְהַתְּגַרּוֹת בְּהַכֵּל עַד שֶׁהִרְגוּ, מַחֲמַת שְׁתָּהּ בְּבַחֲיֵינֵת 'הַצִּיץ וְמוֹת' שְׁלֵא זָכָה לְהַמְשִׁיד תּוֹרָה מִשָּׁם שְׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה לֹא כַּח לַעֲמֹד בְּנִגְדֵם כּוּ"ל:

יד וְזֶהוּ שֶׁשֻׁבַח שְׁלֵמָה הַמִּלְךְ עָלָיו הַשִּׁלּוֹם אֶת מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשִּׁלּוֹם (מש"ב 5): "מִי עָלָה שְׁמַיִם וַיִּרֵד, מִי אָסַף רוּחַ בְּתַפְנִיּוֹ, מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה, מִי הִקִּים כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ". כִּי מוֹשֶׁה זָכָה לָזֶה הַפְּטוֹל בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת עַד שֶׁזָּכָה לְהַמְשִׁיד כָּל הַתּוֹרָה מִשָּׁם כּוּ"ל. וְזֶה: "מִי

עָלָה שְׁמַיִם וַיִּרֵד", הֵינּוּ מִי זָכָה מִשָּׁהוּ לַעֲלוֹת שְׁמַיִם וְלִירֵד, שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁנִּכְנָס בְּשִׁלּוֹם וַיֵּצֵא בְּשִׁלּוֹם, דְּהֵינּוּ שְׁעֵלָה שְׁמַיִם שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת בְּטוֹל הַכֵּל בְּשִׁלּוֹת בְּאַמְתָּ, שְׁעַל יְדֵי זֶה עָלָה לְמִקּוֹם שְׁעֵלָה, וְכֵמוּ שֶׁהוּא זָכָה וְיַעֲלֶה גַּפְלָאָה הַעֲלִיָּה, כְּמוֹ כֵּן הוּא זָכָה וְיַעֲלֶה גַּפְלָאָה בְּיוֹתֵר הַיְרִידָה, שְׁזָכָה לִירֵד מִשָּׁם בְּשִׁלּוֹם, דְּהֵינּוּ שְׁזָכָה לַעֲמֹד בְּעַת הַיְרִידָה נֶגֶד הַמְּקַטְרָגִים וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא מִהַתְּגַרּוֹת אַחֵר כַּד בְּיוֹתֵר וְיֹתֵר כּוּ"ל. אֲבָל מִי זָכָה לַעֲמֹד בְּזֶה כְּמוֹשֶׁה שְׁעֵלָה וַיִּרֵד בְּשִׁלּוֹם, כִּי זָכָה לְהַמְשִׁיד מִהַיְרִידָה שֶׁל הַפְּטוֹל כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁדַּבֵּר עִמּוֹ ה' וְתַבְרַךְ מִשָּׁם, כִּי רַק עַל יְדֵי הַתּוֹרָה עוֹמְדִים בְּנִגְדֵם כּוּ"ל.

וְזֶהוּ: "מִי אָסַף רוּחַ בְּתַפְנִיּוֹ, מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה", זֶה בְּחֵינֵת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה מִשָּׁם, כִּי הַתּוֹרָה הוּא בְּחֵינֵת 'רוּחַ אֱלֹקִים', בְּחֵינֵת רוּחַ הַקִּדְשׁ, בְּחֵינֵת (בְּרַאשֵׁית א'): "רוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם", שֶׁהוּא רוּחוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה מְשִׁיחַ שְׁמֵרְחֵף עַל אֲנָפֵי אוֹרֵיחָא, כַּמּוּבָן בְּמִקּוֹם אַחֵר (לְקוּטֵי תַעֲנִית ס"ב), וְזֶהוּ: "מִי אָסַף רוּחַ בְּתַפְנִיּוֹ", שְׁאֲסַף וְקַבֵּץ הַרוּחַ הַקִּדְשׁ, רוּחַ אֱלֹקִים, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה, אָסַף אוֹתוֹ בְּתַפְנִיּוֹ, דְּהֵינּוּ בְּיָדָיו, שֶׁבָּהֶם מְקַבְּלִין אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחֵינֵת 'אֲצִבַּע אֱלֹקִים' וכוּ"ל.

וְזֶהוּ: "מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה", 'מַיִם' הֵם מַיְמֵי הַתּוֹרָה, בְּחֵינֵת: "הוֹי כָּל

וזהו: "מי הקים כל אפסי ארץ", שעל ידי זה הקים וקנים כל אפסי ארץ, דהינו כל העולם כלו שהיה מתמוטט מגדל הקטרוגים וההתגרות שרצו להתגרות במשה מחמת שעלה לעליה בזאת, לבטול פנה. וזה בחינת (תהלים עה): "נמוגים ארץ וכל יושביה וכו'", הנאמר על שעת מתן תורה, וכמו שכתוב (שופטים ה): "הרים נולו וכו'". וזה בחינת גדל הדינים שהיה אז, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פח) שפקה עליהם הר פגיגות, אם אתם מקבלין התורה מוטב וכו', הינו כנ"ל שבשעולין ומבטלין עצמו באור האין סוף שהוא התכלית, אזי כל הספרא אחרא והדינים וכו' מתגרין בותר, וצריכין להתגבר כנגדם לשפרם ולהקניעם על ידי התורה שפמשיכין משם כנ"ל. וזהו: "מי הקים כל אפסי ארץ", כי משה זכה לעלות ולירד בשלום, כי המשיך משם תורה, שהיו בחינת: "מי אסף רוח בחפניו, מי צרר מים בשמלה", ועל ידי זה "הקים כל אפסי ארץ", שקנים כל העולם כלו שלא יחרב על ידי התגרותם אז, כי שבר ובטל בלם על ידי התורה שהמשיך וכו' ל:

מו וזה בחינת (שמות א): "ורא מלאך ה' אליו בלפת אש מתוך הסנה", שקרמו על צרות ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, משום "עמו אנכי בצרה" (תהלים צא). הינו שעקר התגלות אלקות, בחינת בטול הנ"ל, זכה משה על ידי

צמא לכו למים", המוצר בהתורה הנ"ל, עז שם, שבהם מקרין ומבטלין היסורים והדינים והמקטרוגים אחר ששבין מהבטול, בחינת: "וצמת והלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאבון הנערים", כמבאר שם, עז שם. וזה: מי צרר מים 'בשמלה' דיקא, זה בחינת מצות ציצית שתלויה בפגדים, שהיא בחינת "עומת אור בשמלה" (תהלים קד), כי על ידי מצות ציצית שהוא תקון המלבושים, על ידה דיקא צוררין ומקשרין ומתדקין מימי התורה הנמשכים מהזריחה של הבטול הנ"ל שהיו מקשרים היטב בלבו שיזכר אותם ולא ישכחם, כמו שכתוב (במדבר טו): "וראתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'", וכמבאר לעיל היטב. ועל ידי זה יוכל להתגבר כנגד המתגרים ביותר אחר כך כנ"ל. ועל פן ציצית היא שמירה גדולה מהקליפות והספרא אחרא, מחמת ששם נקשר אור הרשימו הנ"ל שמשם כל התורה, שעל ידי זה משפרים ומבטלים כל הקליפות והספרא אחרא כנ"ל. ועל פן נקראת כל התורה על שם תקון השמלה שהוא בחינת ציצית, כמו שכתוב (ישעיה א): "שמלה לכה קצין תהיה לנו", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קט) פסוק זה על התורה. כי כל התורה נמשכת ומתקיימת על ידי מצות ציצית שהיא תקון השמלה והמלבושים שהם הכלים כנ"ל, שהיו בחינת "מי צרר מים בשמלה" כנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות נטילת ידים ד

ארה חיים צא

בתכלית השלמות, דהינו לסתם עיניו מחיוז דהאי עלקא לגמרי, ואז יכולין לעלות לשם בשלום ולשוב ולירד משם בשלום ולהמשיך תורה משם, שעל ידי זה מכפלין ומשברין כל הדינים וכל הסטרא אחרא וכנ"ל:

ועל כן מאן משה בשליחותו פמה פעמים ואמר: "שלח נא ביד תשלח" (שמות ד), כי הוא מלחמה גדולה ועצומה מאד, עד שאפלו משה רבנו שזכה להמשיך כל התורה, ובאמת שבר והכניע אותם מאד פידוע, ועלה וירד משם בשלום עם כל התורה בלא, אף על פי כן התגרו מאד בישראל על ידי הסתת הערב רב עד שעשו מה שעשו, אבל ה' ותברך הכרית את משה לילך בשליחותו ולגאל את ישראל ולתן להם את התורה, כי הבטיחו והודיע לו גדל כח התורה שפח התורה עומדת כנגדם תמיד, בבחינת (תהלים זב): "עצת ה' לעולם תעמוד וכי". כי אף על פי שהתגרו בהם ועשו מה שעשו, אף על פי כן כח התורה שקבלו נשאר לדורות לנצח, שפיה אנו מחיין עצמנו בכל תקופ צרותינו המרובות רחמנא לצלן, בכל ימי הגלות הפור, בבחינת (תהלים קס): "זאת נחמתי בעגני פי אמרתך חיתני", כי עתה לא היה לנו שום קיום חס ושלום לולא ה' עזרתה לנו שהקדים רפואה למכה, שפכר קבלנו את התורה וכנ"ל, וכמובא בדברינו הרבה מזה במקום אחר, עין שם:

שנתן לבו על צרת ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ומגדל צרתו ודחקו מצרת ישראל בפל עצמו בתכלית הפטול עד שזכה להתגלות אלקות, שעל ידי זה הוציא את ישראל מהגלות וקבל את התורה ונתנה לנו וכנ"ל. וזה (שמות ג): "וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל", הינו שהסנה שהוא בחינת הדינים והקטרוגים עדין אינם נאכלים ומתפטלים אף על פי שנתגלה אש בזה, דהינו התגלות אלקות על ידי הפטול שהוא בחינת 'אש אוכלת', כמו שכתוב (דברים ח): "כי ה' אלקיך אש אוכלת וכי", וכמו שכתוב (שה"ש ח): "רשפיה רשפי אש שלהבתיה", שנאמר על רשפי שלהבת אש הדבקות והפטול, והיה ראוי בודאי שזה האש ישרף ויכלה את הסנה שהם בחינת הדינים והקטרוגים שמקום אחיות הסטרא אחרא והקלפות, אבל משה ראה שהסנה בוער באש, ועם כל זה: והסנה איננו אכל, ועל כן תמה מאד על זה, כמו שכתוב שם: "אסורה נא וראיה וכי". ואז: "וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו משה וכי", ואמר לו: "אל תקרב הלם, של געליך וכי", שאי אפשר להתקרב הלם כל זמן שיש לו איזה אחיזה מהגוף הגשמי, כמו שכתוב בזהר הקדוש שישל געליך מרמוז שיפשוט גופו שנגעה בו בת פריעה, דהינו שיש בו איזה אחיזה מהכלי העולם הזה, כי צריכין להפשיט עצמו מזה הגוף לגמרי לגמרי

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נז
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סה
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט
י
יא
יב
יג
יד
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נז
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סה
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט

טו וזה צריך כל אדם לידע, ששכב על עת שמתנוצץ לו איזה התנוצצות אלקות, או אם נתעורר באיזה התעוררות חדש לה' ותברך, שזה גם כן נמשך מבחינת התנוצצות אלקות, כי אף על פי דאיהו לא חזי מזליה חזי, אזי תכף מתגרים בו יותר ויותר. וצריך להיות חזק הרבה לכל ופל מזה, ואל יחלש דעתו מזה אף אם יתהוה פן אלפים ורבבות פגמים חס ושלום, רק צריך להתחזק הרבה על ידי התורה, כי אפלו מי שאינו זוכה להמושך חדושי תורה ממש, אף על פי כן יתחזק על כל פנים לעסק בתורה בהתעוררות חדש, ולקיים את כל דברי התורה בפשיטות ובתמימות, ולא יצא מדרכי התורה חס ושלום, כי אף על פי שלפי אור ההתלהבות וההתנוצצות של בחינת הבטול הנ"ל הוא נכסף להיות קדוש ופרוש ומבדל לגמרי לגמרי מהכלי עולם הזה לפי הזריחה של ההתנוצצות הזה, ובאמת כך ראוי להיות (וכמבאר בדברינו מזה מקום אחר), אך אם אף על פי כן יצרו מתגבר עליו ומתגרה בו ביותר עתה דיקא, אל יפל לגמרי על ידי זה חס ושלום ואל יחלש לבו, רק יתחזק לכלי לצאת חס ושלום מדרכי התורה בפשיטות, ויקים אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה (עין קהלת 1), שלא ירשע הרבה חס ושלום על ידי שצדק לצדק הרבה ולא עלתה בידו. ואז כשיצדק בדרך זה ויתנה חזק הרבה בזה, אז ילך לבטח

דרבו ויוכל בכל פעם לעורר עצמו לה' ותברך ולתתם עיניו בכל עת ולבטל עצמו כנ"ל. ואם יזכה לבטל עצמו באמת מעתה על כל פנים לצאת מחיזו דהאי עלקמא לגמרי בראוי באמת, בודאי מה טוב, ואם לאו חס ושלום, על כל פנים לא יפל מזה כלל, רק יחזק עצמו להיות איש כשר בפשיטות גמור וכנ"ל:

וזה בחינת (התלם קט): "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיד", כי מתחילה ספר מבדל תשוקתו והתלהבותו לה' ותברך, שזהו בחינת בטול הנ"ל, וזהו: "חלקי ה' אמרתי וכו'", הינו שאיני רוצה שיתנה לי שום חלק בהכלי עולם הזה, רק "חלקי ה' אמרתי", כי אני רוצה תמיד לדבק עצמי רק בה' ותברך לכלל באורו האין סוף. וזהו: "חליתי פניך בכל לב", שאני מניח ומקנה ומחפה בכל עת רק לאור פניך, כמו שפרש רש"י שם, שהוא בלשון "חלקי ה' אמרה נפשי על בן אוהיל לו" (אכה 1), שזהו בחינת תשוקת בטול הנ"ל. וזהו: "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיד", הינו שלפי עצם ההתלהבות והתשוקה הגדולה הזאת הנה אפשר שיתגרו יותר ויותר חס ושלום, וירצו להפיל אותי חס ושלום, על ידי זה וכנ"ל. עליבן אמר: "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיד", שאני מחשב דרכי בכל עת ובכל יום ובכל שעה מה התכלית מפל העולם הזה והכליו, ולפי חשבונני ומחשבותי בודאי אני

טז
ה

לקוטי הלכות

הלכות ציצית א

ארה חיים

צג

מתלהב בכל עת לכבול עצמי לגמרי, אך חלילה וחלילה שאפול מזה גפילה כל שהוא חס ושלום, כשאני רואה שאינו עולה בנדי, רק "ואשיבה רגלי אל עדתך", לנחם ולהחיות עצמי על-ידי העדות, שהוא התורה שקבלנו ולהזהר לכלי לצאת על כל פנים חס ושלום מדרך התורה בפשיטות וכנ"ל, וזהו (עו): "חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותך". שתכף אני מנזר עצמי בזריות גדול מאד לשמר מצותך בפשיטות על כל פנים, כי מחמת שהם מתגרים אז ביותר כנ"ל, על-כן צריכין להתגבר להודרו מאד בזריות גדול נגדם לשמר מצותיו ותברך וכנ"ל.

וזהו (עו): "חבלי רשעים ענדי, תורתך לא שכחתי". פאן מפרש ומבאר היטב כל ענין הנ"ל שהם מתועדים עליו ומתגרים בו ביותר מחמת בחינת גדל ההשתוקקות, בחינת בטול הנ"ל, שהוא בחינת "חלקי ה' אמרתי וכו'" כנ"ל, וזהו: "חבלי רשעים ענדי", שהרשעים, שהם הפטרא אחרא והקלפות מתועדים ומתגרים בו ביותר מחמת הנ"ל, אבל אני "תורתך לא שכחתי", כי אני מחיה עצמי בכל עת על-ידי התורה שמקרת הצמאון ומשפרת ומבטלת אותם כנ"ל:

וזהו (עו): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". כי כל דברינו המבארים בכל ההלכה הזאת, הכל סובב והולך על ענין קימת חצות שאז הוא

התעוררות השנה, שנמשך בשרשו מבחינת ששכין וחורין מהבטול וכנ"ל, ואז הפטרא אחרא רוצה להתגבר בשנה גשמיית, שהיא סטרא דמוחא, שהוא בחינת סטרא דמסאבא דשראי על ידי כנ"ל. ואז צריכין להתגבר להתעורר מהשנה בזריות ולקום בחצות ולעסוק בתורה, ועל ידי זה ממשכינ פח התורה שנמשך מאור הזריחה של הרשימו ועל-ידי זה עומדים כנגדם ומכניעים אותם כנ"ל. וזהו בחינת 'חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך' שנמשך לפסוקים אלו המתחילים 'חלקי ה', שמדברים מענין התנוצצות של הבטול הנ"ל, שצריכין להחיות עצמו רק על-ידי התורה, שנה בחינת 'חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך' כנ"ל:

הלכות נטילת ידים שחרית
הלכה ה' נבלל בהלכות השפמת
הבקר הלכה ה':

הלכות ציצית

הלכה א

ציצית של צמר ופשתים פומרין בכל מיני בגדים, חוץ משל צמר לפשתים ופשתים לצמר בזמן הנה דליבא תבלת, משום פלאים. ויש אומרים שאין לעשות ציצית של פשתן כלל והכי נהוג

(ש"ע אורח חיים סימן פ"א סעיף ב')

ש"ע אורח חיים סימן פ"א סעיף ב')

בה, כי כשהלבושים נקיים הם שמירה גדולה, כמבאר במקום אחר (סימן קכ), ועליבן צריך לשמור מאד את הבגדים כנ"ל, ועליבן צוטה התורה על ציצית שהם תלויים בהבגדים, כי ציצית הם שמירה להבגדים שלא יתאחוזו בהם החצונים. ועלידי זה נשמר כל התורה פלה, הן מצות עשה הן מצות לא תעשה, כי בה נרשם הכל כנ"ל. וזה שכתוב (במדבר טו): "וראי אתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" כנ"ל.

כי עלידי הציצית מרים המחין ונמשך מהם לבגונות לכל השם"ה גידיו, כבחינת (קהלת ט): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים" - 'בגדיך' דיקא, כמו שכתוב שם, כי ציצית הם בחינת 'תקון הכללי', בחינת (דברים לב): "כנשך יעיר קנא" - נשך דא רוחא, זה בחינת ציצית, בחינת "מארבע הרוחות בואי הרוח" (יחזקאל ט), שהם בחינת ארבע ציצית, כמו שכתב רבנו (בסימן ח), וזה שכתב רבנו (בסימן ז) שציצית הם שמירה לניאוף. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קנב): 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים' - זה ציצית. וכנפי הציצית הם בחינת 'כנפי גשרים', בחינת (שמות טו): "ואשא אתכם על כנפי גשרים". ועל דם מעיר המחין ונמשך מהם לבגונות אל השם"ה גידיו.

וזה בחינת ל"ב (שלישים ושנים) חוטין של הציצית, הם בחינת המשכת הלכגונות הנמשך מן הלב לכל השם"ה

עין מאמר המתחיל: 'מאי הוא דאזיל להיכא דמידלי מנה' (בסימן כט), עין מה שכתוב שם, שצריך לשמור מאד את הבגדים מפתם ולכלוק ושיהיו נקיים, כמו שכתוב (קהלת ט): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים". כי הבגדים הם בחינת 'מלכות', בחינת (תהלים טו) 'מלך הכבוד' וכו'. ואזי השכינה בבחינת (ישעיה טו) "מדוע אדום ללבושך", בחינת דם נדות. וזה בחינת פגם העכרות הפאים משם"ה גידיו. ולתקן אותן צריך לתקן דקא תקון הכללי, בחינת ברית, בחינת "כנשך יעיר קנא", שמעורר המחין ונמשך משם לבגונות לכל השם"ה גידיו כו', ונתלבנו העונות, בבחינת (שם א): "אם יהיו חטאיכם פשוים פשלו ולבנו ואם יאדימו פתולע בצמר יהיו", בחינת לשון של זהורית שמלבנו העונות כו', עין שם היטב:

וזה בחינת ציצית, כי הכלל שצריך לשמור מאד את הבגדים שלא יתאחוזו בהם החצונים, כי דרכן להתאחוז בהבגדים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות א): 'הני מאני דרפנו דכלו - מנייהו, כי הם מדרגה התחתונה והחצונה של הקדשה ושם דרכן להתאחוז, ועליבן גפרים ונרשמים בהם כל הפגמים של כל העונות הם ושלום, וכן להפך כל המצות הם נרשמים גם כן בהבגדים. כי עלידי המצות נעשה מהם 'חלוקא דרפנו', שהם לבושים וכסויים להנשמה שלא יתאחוזו

לקוטי הלכות

הלכות ציצית א

ארה חיים

צה

גידיו, כי כל הגידיו תלוין בלב ויונקים משם. ועל ידי שמרים את המחין, על ידי זה נמשך הלבנונית מן המוח אל הלב ושם נעפר הדם ונעשה חלב. כי הלב הוא פחינת 'בינה לבא' (תק"ז ט), שהיא 'אם לבינה' (מש"ל ב), והוא מקום החזה, ומשם נמשך הלבנונית, פחינת דם נעפר ונעשה חלב' (בבב"א ט). ומשם הציצית פחינת ל"ב חומין דקא לנגים, ואז נעשה פחינת 'בגדים לבנים' כ"ל, פחינת מליח לבן. וזה פחינת (שעה א): "אם יאדימו בתולע בצמר יהיו", 'בצמר' דקא, פחינת ציצית של צמר.

וזה פחינת תכלת, שהוא מרמז שהדם נעפר ונעשה חלב. כי תכלת הוא התחברות שחור ולבן, ושחור הוא פחינת דם נדוה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (נה ב): 'האי שחור אדום הוא כו'. והתכלת מורה שפער נעפר הדם ונתהפך השחורות ללבן.

וזה פחינת ציצית של צמר ופשתים, כי הבגדים הם פחינת 'מלכות', ועפר בגינה ותקנינה על ידי חסד ודין. וזה פחינת ציצית של צמר ופשתים, כי 'צמר' הוא פחינת חסד, פחינת לשון של והורית שמוקבין עונות. ופשתים' הוא פחינת גבורות, כמו שפתיב (וחקאל ט): 'ונבריא' לבוש בדים'. ועל כן סתם בגדים האמורים בתורה הם צמר ופשתים, כי עפר בגין ותקון הבגדים, שהם פחינת

'מלכות', הם מצמר ופשתים דקא, שהם חסדים וגבורות כ"ל.

וזה פחינת אסור שעטנז צמר ופשתים יחדיו, כי עפר התקון הוא כשיש הכרעה ושלוש, דהינו כשיש פח להמתיק הגבורות ולהפכו לחסדים, בבחינת דם נעפר וכו', ואז נעשה מהם פחינת 'דעת', [וזה שאמרו רבנו (לקוטי מוה"ר סימן ט) שהשלוש תלו בדעת, כי הדעת היא פחינת

ט"ז

התחברות שני הפכים שהם חסד וגבורה], שעל דו עפר בגין ותקון הבגדים, שהם פחינת 'מלכות' כ"ל, וזה נעשה על ידי ציצית, שעל דם נתרומם המחין ונמשך לבנונית לתוך הגידיו להמתיק הגבורות, והעפר על ידי תכלת, כי עפר הכח להמתיקם על ידי תכלת, כי צריך להמתיקו בשרשן והוא פחינת תכלת שהם 'פורסא דדינא', ועל ידי המתקון, שהיא גם כן פחינת תכלת, שהוא התחברות שחור ולבן, הינו הכרעה ושלוש בין חסד לדין. ועל כן כשיש תכלת של ציצית אז יש הכרעה ושלוש בין חסד ודין, בין צמר ופשתים, ואז נשלמין הבגדים על דין, אבל כשאין תכלת של ציצית אסור ללבש צמר ופשתים יחדיו, כי החצונים נאחזים בהבגדים, ועפר פחם ויניקתם כשאין שלום ויש מחלוקת, כמו שפתיב רבנו (ה"א סימן טב) שעפר יניקתם ממחלוקת שהוא פחינת עכירת הדעת הפך השלוש, וזה אסור שעטנז, אבל כשיש ציצית מתר שעטנז כ"ל. וזה דקא כשיש תכלת

"והייתם קדושים לאלוקיכם". והוא"ו הוא בחינת מל אורות, כמו שמבאר שם, והם בחינת ה"ט פריכות. והש"ש עשרה חליות הם בחינת ה"ו. ושעור האורך הוא שתיים עשרה אצבעות, כמו שעל-ידי זה שזכה לתקון הקללי נכלל נשמתו בשנים עשר שבטי יה, שזה הוא על-ידי תקון הקללי, כמו שכתב רבנו (בס"מ לו).

ועל-ידי ציצית, שהם תקון הבגדים, בחינת 'תקון הקללי', או הדבור מתר, ואז יכולין לדבר דבור המתקבל, ועל-כן עקר התפלה בעטיפת ציצית, ועל-כן למד הקדו"ש ברוך-הוא את משה סדר התפלה בעטיפת ציצית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה ז'): מלמד שנתעטף הקדו"ש ברוך-הוא במלית ולמדו למשה שלש עשרה מדות, כי שלש עשרה מדות הם בחינת תקוני דיקנא, בחינת צמר, בחינת "מן המצר קראתי", בחינת טלית של צמר.

וזה פרוש (תהלים עב): "תפלה לעני כי יעטף, ולפני ה' ישפוך שיחו". הינו על-ידי עטיפת ציצית שהוא לבוש השכינה שהיא עניה בגלותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, על-ידי זה: "לפני ה' ישפוך שיחו" – בתפלה, כי על-ידי זה יכולין לדבר כנ"ל. ועל-כן צריך לנקדקק ביותר שיהיו הבגדים נקיים בשעת התפלה, כי כשהבגדים נקיים הוא בחינת 'תקון הקללי', ואז יוכל לדבר דבור המתקבל. וזה שכתוב בספרים, שמי

שהוא בחינת ההכרעה, אז מתר שעטנו בציצית כנ"ל, אבל בזמן הזה דליכא תכלת, כי אין בנו פח בזמן הגלות להפך הגבורות לחסדים להלבין האדמומות, ועקר הציצית שלנו הם רק ציצית לבנים, שהם בחינת שמירה שלא יתאחזו בנו יותר, על-כן בזמן הזה שאין תכלת אסור בלאים בציצית, כי אין בנו פח להכריע ולעשות שלום מחמת שאין תכלת, מחמת שאנחנו בגלות כנ"ל, ועל-כן עקר הציצית שלנו הם רק של צמר כמו שמפיק הרמ"א (א"ח סימן ט' סעיף ב). כי די לנו להפקיע עצמנו להמשיך לבנינו לעצמנו שלא יתאחזו יותר, אבל אין בנו פח עדין להפוך את הגבורות לחסדים, כי ציצית של פשתן אינו נוהג רק בזמן שהיה תכלת שאז יש הכרעה ושלום כנ"ל.

וזה, בחינת חמשה קשרים בפולים שיש בהציצית, הם בחינת חמשה חסדים וחמשה גבורות, שמהם נבנים הבגדים שהם בחינת 'מלכות'.

והנה היוצא מכל הנ"ל שציצית הם בחינת 'תקון הקללי', בחינת שמירת הברית, וזה שכתב רבנו במקום אחר גם כן (ס"מ ו) שציצית הם שמירה לגיאופה, ועל-כן יש בהם ל"ט (שלשים וחמש) פריכות, זה בחינת שמירת הברית, שהוא בחינת וא"ו, בחינת תוספת קדושה, כמו שכתב רבנו במאמר 'אני ה' הוא שמי' (בס"מ יא). וזה שכתוב בציצית (במדבר טו):

שְׁלֹבוֹשׁ שְׁעֻמְנוֹ אֵין תְּפִלְתּוֹ עוֹלָה, כִּי שְׁעֻמְנוֹ הוּא בְּחִינַת פְּנֵים הַבְּגָדִים, וְאֵין אֵין יָכוֹל לְדַבֵּר דְּבוּר הַמִּתְקַבֵּל כִּנְל׃

הַלְבָּה ב

עֲנִין צִיצִית, עֲלִפִי מַה שְּׂאָמַר רַבְּנוּ גֵרֹ יָאִיר (בְּלוֹקֵי תַנְיָא סִיּוֹן יב), עַל פְּסוּק "וְאִיהַ הִשָּׁה לְעוֹלָה" (בְּרַאשִׁית כב), עֲנִין שְׁם הַיֵּטֵב.

א וְהַכְּלָל, שְׁנֵים מִקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים וְכַתִּי עֲבוּדָה זָרָה גַם הֵם מְקַבְּלִים חֵיטָא מִהַבְּרָא יתְבַרַךְ שְׁמוֹ, וְאַרְי־עֲלִפִי שְׁקִבּוּדוֹ יתְבַרַךְ שְׁמוֹ רְחוּק מִשְׁם, בְּבַחֲבִינַת (שְׁעִיָה כב): "וְיִכְבְּדוּי לְאַחַר לֹא אֶתּוֹ", עִם כָּל זֶה הֵם מְקַבְּלִים חֵיטָא מִבְּחִינַת 'מֵאֲמָר סְתוּם', שֶׁהוּא בְּרַאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹד עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם בְּחַכְלִית הַהִסְתַּרְתָּה, וּמִשְׁם הֵם מְקַבְּלִים חֵיטָא וּכְשֶׁאֲרָם נוֹפֵל לְשֵׁם חַס וְשְׁלוֹם, אֵין כְּשֶׁמִּתְחִיל לְכַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ "אִיהַ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" זְהוּ תִשׁוּבְתּוֹ וְתִקְוֵנּוּ, כִּי חוּזַר וְעוֹלָה אֵל הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן הֵנְל שֶׁהוּא בְּחִינַת "אִיהַ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", שְׁמִשְׁם הַמְּקוֹמוֹת הֵנְל מְקַבְּלִין חֵיטָא מִגְּדַל הַהִסְתַּרְתָּה, וְעַכְשָׁיו הוּא חוּזַר וּמְדַבֵּק עֲצוּמוֹ לְקַדְשָׁה זוֹ וּמְקַבֵּל חֵיטָא מִשְׁם וְעוֹלָה עֲלִיָדִי זְהוּ, עֲנִין שְׁם הַיֵּטֵב. וְזֶה נִחְשָׁב לְקַרְבֵּן עוֹלָה שְׁמִכְפַּר עַל הַרְהוּר הַלֵּב, שֶׁהוּא בְּחִינַת "לְכִי סְתַרְחַר" (תְּהִלִּים לח), עֲלִיָדִי קָלַפְתָּ נִנְה וְכוּ'. וְעֲלִיָדִי בְּחִינַת "אִיהַ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" הֵנְל שְׁמִכְבִּשׁ וּמְחַפֵּשׁ

שְׁם בְּמִקוֹמוֹת אֵלוֹ, עֲלִיָדִי זְהוּ נִתְתַּקֵּן וְנִתְכַּפַּר כִּנְל, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת קַרְבֵּן עוֹלָה, בְּבַחֲבִינַת "וְאִיהַ הִשָּׁה לְעוֹלָה". וְזֶה בְּחִינַת: "בְּרַאשִׁית" - 'בְּרַא תִּישׁ', הֵינּוּ הִשָּׁה לְעוֹלָה שְׁנַעֲשֶׂה מִבְּחִינַת 'בְּרַאשִׁית' שֶׁהוּא מֵאֲמָר סְתוּם, בְּחִינַת 'אִיהַ' וְכוּ' כִּנְל, עֲנִין שְׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

ב וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם תְּקוּן הַבְּגָדִים, שְׁמִירָה מִן הַקְּלָפוֹת, כִּמּוּבָא, הֵינּוּ כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת הַכְּבוֹד, כִּי רַבִּי יוֹחֲנָן קָרָא לְמַאֲנִיָה מְכַבְּדוֹתָא' (שַׁבַּת קיג), וְכִמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ גֵרֹ יָאִיר בְּמִקוֹם אַחַר (סִיּוֹן כג אֹת ג), וְכָל בְּחִינּוֹת הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל הָעֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת פְּלִים מְקַבְּלִים מִבְּחִינַת מֵאֲמָר הָעֲלִיוֹן שֶׁהוּא 'בְּרַאשִׁית' מֵאֲמָר סְתוּם, שְׁמִשְׁם נִמְשָׁךְ חֵיטָא אֶפְלוֹ לְמִקוֹמוֹת הַחֲצוּנִים כִּנְל, וְעֲלִיָבֵן מִתְקַנְיִם הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲבִינַת כְּבוֹד, עֲלִיָדִי הַצִּיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן, בְּחִינַת 'בְּרַאשִׁית' מֵאֲמָר סְתוּם, שְׁנֵה בְּחִינַת צִיצִית שֶׁל צְמֹר כְּבָשִׁים, שֶׁהֵם יוֹצֵאִים מִבְּחִינַת "וְאִיהַ הִשָּׁה לְעוֹלָה", כִּי צְמֹר כְּבֵשׁ וְשֶׁהֵם יוֹצֵאִים מִבְּחִינַת גְּבוּהָ מֵאֵד כִּמּוּבָא בְּתַבְּבִים, בְּבַחֲבִינַת: "וּשְׁעַר רַאשִׁיָה כְּעַמֵּר נִקָּא" (דִּינוֹאֵל ג), וּבְחִינַת זוֹ הִיא בְּחִינַת 'אִיהַ' כִּנְל. וּמִשְׁם בְּחִינַת הַצִּיצִית הַנַּעֲשִׂין מִצְמֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעֵרוֹת, בְּחִינַת "וּשְׁעַר רַאשִׁיָה וְכוּ'" כִּנְל, הֵינּוּ שֶׁהֵם בְּבַחֲבִינַת מֵאֲמָר הָעֲלִיוֹן הֵנְל, וּמְחַמֵּת שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵאֲמָר סְתוּם, עֲלִיָבֵן הָאֲרָתָם רַק בְּבַחֲבִינַת

ל' ט

צד שפונה מוצא שם ה' ותברך על ידי הציצית שהם בחינת איה, כי בחינת איה הוא תקונו וכוה בעצמו נמצא אליו ה' ותברך כנ"ל:

ג ועל כן מתר לפניו בציצית לבית הכפא (שולחן ערוך סימן כא סעיף ג),

ואיתא שזה בחינת "ומלכותו בכל משלה" (תהלים קג), הינו כנ"ל, כי הציצית הם בחינת הכבוד עליון, בחינת איה כנ"ל, שמשם נמשך חיות אפלו למקומות הממונים, ועל ידי זה בעצמו נכנעין כנ"ל, כי על ידי בחינת ציצית שהם זקרון וסימן לזכר בהבורא ותברך שמו, ושגם במקומות הנ"ל מושלת מלכותו ותברך, כי אין להם חיות אלא ממנו ותברך, ועל כן מחפשין ומבקשין בכל צד איה מקום כבודו כנ"ל, שזהו בעצמו בחינת ציצית, בחינת בראשית מאמר סתום שמשם חיותם כנ"ל. נמצא, שחזורים ומדבקין עצמן בעצם הקדשה שמשם היו מקבלים חיות, וזהו הנכונתם, כי חיותם הוא רק מהסתרת הקדשה והעלמתה בתכלית ההסתרה, אבל תכף פשידעין שיש שם קדשה ומחפשין ומבקשין איה וכו' כנ"ל, או תכף חזרין אל הקדשה והם נכנעין. וזהו שמוכא בספרים על הדיו שמתר לפניו בציצית לבית הכפא שהוא בחינת "ומלכותו בכל משלה", כי על ידי הציצית שמשם נמשך חיות אפלו למקומות הנ"ל, ועל כן מתר לפניו בהם לשם כנ"ל, על ידי זה בעצמו נכנעין, כי

שערוט שהם סתומים, והארתם בעצמם גדול מאד בבחינת מאמר סתום. ואלו הציצית מתקנין הנגדי כבוד, כי כל בחינת הכבוד מקבלין משם כנ"ל. והם שמירה מן הקלפות, ומתקנין הרהור הלב, כמו שכתוב (במדבר טו): "וראתם אותו וכו' ולא תתורו אחרי לבבכם וכו'". כי עקר תקון הרהור הלב הוא על ידי בחינת איה שמשם הם מקבלין חיות, ועל ידי זה בעצמו נתתקנין, וזהו בחינת ציצית שהם בבחינת "איה השה לעולה" כנ"ל. וזה שכתוב: "וראתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וגו'". כי כל המצות פלם תלוין בזה, כי הציצית הם בבחינת מאמר העליון בראשית, שהוא כולל כל המאמרות, שהם כלליות כל התורה כלה.

וזהו בחינת שהציצית הם סביב האדם בארבע רוחותיו, לתקן בחינת "ונגה לו סביב", כמו שכתוב בדרברי רבנו גרו יאיר הנ"ל, (גם איתא שציצית כנגד נגה). גם הם בארבע רוחות, זה רמז על בחינת איה וכו', ששגנופל האדם חס ושלום למקומות אלו רחמנא לצלן, שאז הוא מחפש ומבקש איה וכו' וזהו תקונו כנ"ל, וזהו בחינת הארבע רוחות שבהם הציצית, שהוא בחינת שמשם ומבקש בכל צד מארבע רוחות העולם איה מקום כבודו ותברך, כי הציצית הם בבחינת איה שעל ידי זה בעצמו נתתקן כנ"ל. וזהו רמז הציצית בארבע רוחות, שבכל

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ב

ארח חיים

צט

'מלכותו בכל משלה' כנ"ל. ועל-כן ציצית היא מצוה שאין בגופה תקיפה, כי הם בבחינת 'מאמר סתום', שהקדשה נעלמת ונסתרת שם כנ"ל:

ד וזוהו בחינת ציצית של צמר ופשתן שהם עקר הציצית. כי עקר הציצית הם של צמר, שהוא בחינת 'איה' הששה לעולה' כנ"ל, כי צמר כבשים הם בחינה עליונה מאוד כנ"ל. ופשתן הוא להפך, כי פשתן הוא בחינת מדרגה התחתונה מאוד, כמו שפתיב קצון שהביא מן הגרוע, דהינו פשתן. ומחמת זה בעצמו נעשה מפשתן גם כן ציצית, כי בפשתן, שהוא מדרגה התחתונה שמושם וניקת החצונים, בחינת קוץ, שם דיקא מלכש חיות גבוה מבחינה העליונה, דהינו בחינת 'מאמר סתום' כנ"ל. נמצא, שגם פשתן מקבל חיות מבחינת 'צמר' שהוא בחינת 'מאמר סתום' כנ"ל. ועל-כן נעשה מקם גם כן ציצית שהם בחינת 'מאמר סתום' כנ"ל.

וזהו בחינת אסור שעטנו צמר ופשתן יחדו, כי אף-על-פי שבאמת גם 'פשתן' שמושם וניקת החצונים גם הם מקבלין חיות מבחינת 'צמר' כנ"ל, עם כל זה עקר קבלתם הוא מן ההסתרה והעלמה, שהקדשה נעלמת ונסתרת שם בבחינת 'מאמר סתום' כנ"ל, אבל אסור לגלות הקדשה שם שלא ליתן להם וניקה יותר מדאי חס ושלום. ועל-כן אסור לחבר צמר עם פשתן, כי צריך שיהיה

חיות של בחינת 'פשתן' שמקבל מבחינת 'צמר' בהסתרה והעלמה כנ"ל.

אבל בציצית מתר בלאים, כי אדרבא, על-ידי ציצית נכנעין החצונים

ונתגלה הקדשה שגם בהחצונים היה חיות גבוה מאוד. ועל-כן מתר שם לערב צמר ופשתן יחדו, כי באמת שניהם אחד, שחיותם מבחינת 'מאמר סתום' שהוא בחינת ציצית כנ"ל, רק שלא במקום מצות ציצית כנ"ל שאז אין הכניעתם ויש להם שליטה עדו, על-כן צריך שלא לחבר צמר עם פשתן כנ"ל כדי שלא ליתן להם חיות יותר מדאי, כי צריך שיהיו חיותם בבחינת 'מאמר סתום', דהינו שבחינת 'צמר', שהוא בחינת 'איה', יהיה סתום ונעלם ונסתר מבחינת 'פשתן' שמושם וניקת החצונים, אבל במקום מצות ציצית שאז נכנעין החצונים כנ"ל, אזי חוזר פשתן עם הצמר ונתחברין יחדו, כי שניהם בחינה אחת כנ"ל:

ה וזוהו בחינת שמתעטפין ביום הכפורים כבטלית מבעוד יום. כי כפרת יום הכפורים הוא בבחינת ציצית, שהם בחינת 'איה מקום כבודו' שאומרים ביום הכפורים בכל הקדשות, כי יום הכפורים, הוא בחינת 'כתר', בחינת 'איה', בחינת 'בראשית' מאמר סתום שכולל כל העשרה מאמרות, כי יום הכפורים כלליות עשרת ימי תשובה, שהם בחינת עשרה מאמרות. וזהו בעצמו בחינת התשובה והכפרה של יום הכפורים על-

הקלפות, רק שהם מקבלין מבחינת 'מאמר סתום' פנ"ל. ועל-פן אומרים בחשאי, כי בודאי זהו סוד גדול מאד ואסור להרהר בזה הרבה, מפל שבן לדבר, כי זהו דבר געלם ונסתר מאד, פמוכא שם בדברי רבנו גרו יאיר.

וזהו בחינת: 'ציקי קדרה, תאמר יש לה גנאי לא תאמר וכו' (פסחים טו). היינו שמרגישין קדשה גבה במקומות החצונים, בחינת 'ציקי קדרה' שהוא מאכל מבשם, אך שהוא אצל אנשים נמוכים, וזהו: 'תאמר - יש לה גנאי, לא תאמר - יש לה צער', כי אי אפשר לדבר בזה, כי בודאי הוא גנאי לומר שיש שם קדשה, ואם לא תאמר יש לה צער, כי בודאי באמת גם הם מקבלין חיות מהקדשה פנ"ל. ועל-פן הביאו לה בחשאי, שבסוד מגילין שגם הם מקבלין חיות ממנו ותפרה, רק שהוא בבחינת סוד, בבחינת 'מאמר סתום' פנ"ל.

וזהו שמוכא שאומרים 'פרוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בחשאי פדי שלא יתגרו בנו הם. כי באמת זה בעצמו הכנגעתם מה שאנו יודעין שהם מקבלין חיות ממנו ותפרה פנ"ל. ועל-פן אנו צריכין לשמור מהם שלא יתגרו בנו מאחר שזהו הכנגעתם, (וזהו שמוכא שפרוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנגד בחינת גיה, הינו פנ"ל). ועל-פן ביום הפפורים אומרים 'פרוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בקול רם, כי אז נתגלה בחינת איה, ואז

די בחינת איה, שעל-ידי בחינה זו יוצאין ועולין מכל הקלפות ונתפרין כל העונות, בבחינת "איה השה לעולה" פנ"ל שנתגלה ביום הפפורים, שאז נראה אפרו של יצחק לפני ה' ותפרה פמוכא, דהינו בחינת "איה השה לעולה" פנ"ל. ועל-פן אז מתעמפין בציצית כל היום פלו, כי כל זה הוא בחינת ציצית, שהם בחינת "איה השה לעולה" פנ"ל. וזהו בחינת מלית של רצון, שנתעמף ה' ותפרה וסדר שלש עשרה מדות של רחמים לפני משה (ראש השנה יז), כי הציצית הם בחינת איה ששם רחמים ורצון וכפרה, פמוכא וכפ"ל:

ו זהו בחינת שקבעו פרשת ציצית בקריאת שמע (עין ברכות יב), וגם לוקחין הציצית בשעת קריאת שמע (ש"ע סימן כד סעיף ב). כי זה עקר הקריאת שמע להודיע ולגלות כבוד מלכותו ותפרה. וזהו בחינת: "שמע ישראל וכו'", ובאחד ממליכין אותו למעלה ולמטה ובארבע רוחות, שזה בחינת מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו). ואנו מאריכין בד' דאחד שלא תדמה לריש חס ושלום, כי כבודי לאחר לא אתן" (ישעיה כב). והנה מאחר שמגילין שיה' אחד, הוא ולא אחר, מעתה יפלא מאין מקבלין חיות פתי העבודה זרה וכדומה, על-פן אנו אומרים תקף: 'פרוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד', לומר שמוכותו בכל משלה ומברך שם כבודו לעולם ועד אפלו בתחתית מדור

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים קא

של שקר, שעקר גדלתם הוא רק על-ידי עזות וכו'.

ולזה צריכין לבחינת בנין וירושלים, דהינו לתקן שלמות היראה שבלב. וזה

על-ידי שמתקנין שלש התאוות, שהם תאוות ממון ואכילה ומשגל, שהם בחינת שלש משמרות הניו הלילה וכו' (ברכות ג), שכל אלו השלש תאוות מקלקלים היראה שבלב, והתקון שלהם הוא על-ידי הדעת שנמשך בשלש רגלים, שעל-ידי זה הדעת זוכין לתקן ולצאת מפגם שלש תאוות אלו. וזה בחינת: "קרואי מועד אנשי שם" (במדבר טו), כי שלש התאוות הנ"ל הם בחינת 'אנשי שם' וכו'.

ועל-ידי זה שמתקנין שלש תאוות אלו על-ידי השלש רגלים, שעל-ידי זה נשלם היראה שבלב, על-ידי זה נברא מלאך שמשפיע נבואה, בחינת "המלאך הגואל וכו'" (בראשית טו), ועל-ידי זה נגאלת ונפדית התפלה מן הגלות וזוכין לתפלה בשלמות, שהיא בחינת 'דבר ה''. ואזי זוכין לרפואה בלי שום דאקטורים, רק על-ידי דבר ה' יכולין להתרפאות בכל דבר שעבולם אפלו על-ידי לחם וימים וכו'. וזה בחינת התנוצצות משיח וכו'.

אך שיש שלש עבודות רעות המפסידין עבודת התפלה, והם: עבודה זרה, דהינו פגם אמונה, וגלוי עריות, ופשכות דמים, דהינו פשמיזון בני אדם ועוברין על 'אל תהי בו לכל אדם' (אבות פ"ד), וכשיוצאין משלש עבודות אלו זוכין

הוא באמת הכנעתם. כי 'פולי שתא אית ליה רשו בר מיום הפורים', ואז נתפריין כל העונות ונתבטלין כל הקלפות, ועל-כן אזי מפרסמין בקול רם 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', דהינו שקדשתו ותברך מברך לעולם, אפלו במקור הקלפות, כי גם הם היו מקבלים חיות ממונו ותברך, כי עכשיו אין זה גנאי כלל מאחר שנכנעו עתה, כי בכל השנה הוא גנאי קצת כפיכחול לדבר מזה כנ"ל, אבל עכשיו שנכנעו מפרסמין בקול רם 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', דהינו שגם שם מברך שם כבודו ותברך כנ"ל. ועל-כן שקד ציצית לקריאת שמע, כי כל זה הוא בחינת 'ציצית' כנ"ל.

הלכה ג

ענין ציצית, על-פי המאמר "חקעו בחדש שופר וכו'" המתחיל בתחלת ספר לקוטי מוה"ר תנינא. ענין שם כל המאמר מתחלתו לסופו.

וקצת הקדמות היוצאים משם בקצור הם, כי איש הישראלי נברא שיתיה לו ממשלה על המלאכים וכו', וצריך שיתיה לו כח לעמוד בממשלה זו שלא יתקנאו המלאכים וירצו לךחפו חס ושלים. והעצה על זה לאחזו כפסא כבודו ותברך, שהוא בחינת 'שרשי נשמות ישראל', בבחינת "מאחז פני פסא וכו'" (איוב כו), ועקר הם המפרסמים, שהם עקר 'שרשי נשמות ישראל וכו', ויש מפרסמים

השכינה, כגון בבית המקדש, אין הפנה שנתצמצם שם אלקותו ותפוד חס ושלום, כמו שאמר שלמה (מלכים א ה): "הן השמים ושמי השמים לא יכללוך וכו'",

רק מחמת שהיו שם דברים נאים, כי בבית המקדש היה ציורא דעובדא דבראשית וציורא דגן עדן, על-כן המשיך לשם קדשותו ותפודו, אבל הוא ותפוד אין העולם מקומו רק הוא מקומו של עולם, ועל-כן הוא ותפוד יכול לעשות ראש השנה שהוא יום הדין, כי הוא מקיים: 'אל תרין את חבדך עד שתגיע למקומו' כנ"ל. וזה בחינת: "לבידתך נאה קדש", הינו שה' ותפוד המשיך רק קדשותו לבית המקדש מחמת שהיו שם דברים נאים, אבל הוא ותפוד בעצמו אין העולם מקומו רק הוא מקומו של עולם, ועל-כן: "ה' לארד ימים", הינו שהוא ותפוד יכול לעשות ראש השנה שהוא יומא אריכתא כנ"ל. ומי שאוחז בבחינת פסא חבד, בבחינת שרשי הנשמות, הוא גם בן בחינת מקומו של עולם, בבחינת (שמואל א ב): "וכפא כבוד ינחלם, כי לה' מצני ארץ וישת עליהם תבל", הינו על-ידי בחינת 'פסא חבד', על-ידי זה הוא 'מקומו של עולם', בחינת: "וישת עליהם תבל", ועל-כן הוא יכול לעשות ראש השנה כנ"ל. וענין שם הימב כל זה:

א וזה בחינת ציצית, כי ציצית הם בבחינת פסא חבד, שרשי הנשמות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות

לתפלה. ואז כל המלאכים וכל הפוכבים תחתיו וכו' וכו', ועל-ידי זה יכול לאחו עצמו בשרש נשמות ישראל שהם יוצאים מכפא חבד וכו' כנ"ל.

ואזי כשאוחזים בבחינת פסא חבד אזי יכולין לעשות ראש השנה, כי מי שמדבר מחברו זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דיניא, כי הוא דן את חברו, וצריך לזהר מזה מאד, כי המשפט לאלקים הוא, כי רק הוא לבדו ותפוד יכול לדון אותנו, כי הוא ותפוד דן את הכל לבד וכו'. כי אמרו רבותינו ז"ל (אבות ב"ב): 'אל תדון את חבדך עד שתגיע למקומו', ומי הוא שיכול להגיע למקום חברו, כי אם הוא ותפוד לבדו שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו (ב"ב פ"ג ט"ו), וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו ותפוד. ועל-כן הוא לבדו יכול לדון את העולם לבד וכו', כי הוא ותפוד מלא רחמים, ואנו רואין רחמנותו ותפוד כמה שקבע את ראש השנה, יום הדין, בראש חדש, שאז ה' ותפוד בעצמו מתחרט, כביכול, ואומר: 'הביאו עלי כפרה על שמעמתי את החרט' (תהלים ע). ועל-ידי זה יש לנו אז פתחון פה לבא לפניו בחטאינו ולהתחרט מהם וכו'.

וזה (תהלים צ): "לבידתך נאה קדש, ה' לארד ימים", כי ה' ותפוד מלא רחמים, כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום של כל אחד ואחד, כי אף-על-פי שמצינו מקומות שהיה בהם השראת

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קג

מ: 'תכלת דומה לים וים דומה לכסא הכבוד וכו'. כי הגשמות ישראל, פסא הכבוד, הם בבחינת לבושין דמלכא, כביכול, כי פסא הכבוד ובחינת לבושין הם בחינה אחת כפומבא, כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודותא' (שבת קיג), וזה בחינת 'פסא הכבוד', שמכסין על כבודו ותכבודו, שנה בחינת פלליות העולמות שפלולין בגשמות ישראל, שהם בחינת לבושין דמלכא, בחינת 'פסא הכבוד' כנ"ל.

ועל-כן ציצית היא פלליות התורה, כמו שכתוב (במדבר טו): "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי". כי כל התורה מצות פלולין בה, כמו שאמרנו רבותינו ו"ל (פנחות מג), כי זה עקר כלל כל התורה פלה בדי שעל-ידי המצות נוכל לבוא לפני פסא כבודו ותכבודו, דהינו להתאחו בכסא כבודו בדי שיהיה לנו ממשלה על המלאכים כנ"ל, וזה פלול במצות ציצית שהוא חלוקא דרבנן, בחינת לבושין דמלכא, שהם בחינת פסא הכבוד כנ"ל.

ועל-כן התחלת העבודה בכל יום היא מתחלת ממצות ציצית שמקמינן מיד בקומו בבקר, וכן תחלת חנוך הקטן מתחיל מציצית, כי תכר מחנכין הקטן במצות ציצית קדם לשאר מצות מעשיות. כי האדם כשמתחיל בעבודת ה', שעקר הפונה לבא לתחבולות, דהינו שיהיה לו ממשלה על המלאכים שבשבייל זה נכרא האדם כנ"ל,

ועל-כן מתחילין מציצית, שעל-ידי זה אוהזין בכסא כבודו ותכבודו. וזה בחינת אחיות הציצית, בחינת "מאחו פני פסא כנ"ל. ועל-ידי זה יש לנו פח לעסק בעבודת ה' עד שזוכה שיהיה לנו ממשלה על המלאכים, כי אין להם פח לדחפו, מאחר שכבר נאחו בכסא כבודו ותכבודו על-ידי ציצית כנ"ל:

ב וּלְאַחוֹזוּ בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ וְתִכְרְדוּ צְרִיכִין לְשִׁמּוֹר הַיָּרֵאָה שְׂבֵלָב, שְׁהוּא בְּחִינַת בְּנֵי יְרוּשָׁלַם. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי תְקוּנַת שְׁלֹשׁ תְּאוֹוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלְּלוּת, שְׁנֵתִיקוּנֵין עַל-יְדֵי הַדַּעַת שְׁנִמְשֵׁד בְּשִׁלְשָׁה רְגָלִים. וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, שְׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּנַת הַיָּרֵאָה שְׂבֵלָב, בְּבְחִינַת (בְּמִדְבָר טו): "וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַכְבְּכֵם". וְזֶה בְּחִינַת הַל"ב חוּטִין שְׁבַצִּצִית, כִּי הֵם מְתַקְּנִין אֶת הַיָּרֵאָה שְׂבֵלָב. כִּי עַל-יְדֵי הַצִּיצִית נִשְׁמָר הַלֵב מִפְּנֵי תְּאוֹוֹת הַנ"ל, בְּבְחִינַת: "וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַכְבְּכֵם וְכו'", וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁמָר הַיָּרֵאָה שְׂבֵלָב כְּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי חוּטֵי הַצִּיצִית נִמְשָׁד הַדַּעַת שְׁבַשְׁלֵשָׁה רְגָלִים לְתַקֵּן שְׁלֹשׁ תְּאוֹוֹת הַנ"ל הַתְּלוּיִם בְּלֵב, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת צִיצִית כְּנ"ל.

ועל-כן אין ציצית נוהגין בפילה אלא ביום (פנחות מג), כי תלילה זה בחינת חשד, בחינת פנים שלש התאוות הנ"ל, שהם בחינת שלש משמרות של תלילה כנ"ל, וככל יום ויום צריכין להמשיך הדעת ממשל רגלים הנ"ל לתקן

ל"ג

המקדש, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מִשֵּׁם הַדַּעַת לְתַמְנָן שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל. וְעַל־כֵּן בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה שֶׁהוּא כְּלֵיוֹת הַלְּיָלָה, וְאִז עוֹסְקִים לְתַמְנָן שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלְּיָלָה, עַל־כֵּן עוֹסְקִים אִז בְּבָנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי מִתְאַבְּלִין אִז עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְרֵאוֹת בְּבָנֵנו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תענית ב'), נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי שְׁמִתְאַבְּלִין עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל־יְדֵי זֶה עוֹסְקִים בְּבָנֵנו, וְעַל־יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין אִז הַדַּעַת לְתַמְנָן שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת, בְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת הַנִּלְ"ל.

וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין בְּבִקְרָא לְאוֹר יוֹם שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵאוֹר הַדַּעַת שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּכָל יוֹם מִשְׁלֹשׁ רְגָלִים כְּנִלְ"ל, בְּבִחֵינֵת (תענית ב'): 'כָּל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה מוֹשִׁיכֵן עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם, וְחֶסֶד הוּא הַדַּעַת, כְּמוֹכָא בְּמִקּוֹם אַחֵר כְּמוֹהוּ פְּעָמִים, כִּי זוֹכִין בְּבִקְרָא לְאוֹר יוֹם, שֶׁהוּא אוֹר הַדַּעַת הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחֵינֵת יוֹם טוֹב, מִשְׁלֹשׁ רְגָלִים, עַל־יְדֵי שְׁקָמִים בְּחֻצוֹת וּמְשַׁבְּרִין שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַנִּלְ"ל, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ הַתַּאֲוֹת כְּנִלְ"ל. וְעַל־כֵּן עוֹסְקִים אִז בַּתּוֹרָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת לְתַמְנָן שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל.

וְעַל־כֵּן אִז בְּחֻצוֹת מִתְאַבְּלִין עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עָקַר הַדַּעַת נִמְשָׁךְ מִחֵבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות ל'): 'כָּל מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ דַּעַה פְּאֵלוּ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, וְכְמוֹכָא כְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל כְּמוֹהוּ פְּעָמִים. וְעַל־כֵּן בִּשְׁלֹשׁ רְגָלִים צְרִיכִין לְעֲלוֹת לְבֵית

שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלְּיָלָה, בְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל. וְזֶה בְּחֵינֵת אוֹר יוֹם, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אוֹר הַדַּעַת שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּכָל יוֹם מִשְׁלֹשׁ רְגָלִים כְּנִלְ"ל, כִּי הַרְגָלִים נִקְרָאִים 'יוֹם טוֹב', וְעָקַר הָאוֹר יוֹם הוּא בְּחֵינֵת 'טוֹב', בְּבִחֵינֵת: "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב" (בראשית א), כִּי הָאוֹר הוּא בְּחֵינֵת חֶסֶד, בְּחֵינֵת דַּעַת שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ רְגָלִים, מִבְּחֵינֵת 'יוֹם טוֹב', שְׁמִתְנָן שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה מֵאִיר הַיּוֹם וְנִדְחָה הַחֶשֶׁךְ שֶׁל לַיְלָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת פָּנִם שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל. וְזֶה זוֹכִין בְּכָל יוֹם עַל־יְדֵי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה, דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי שְׁקָמִים בְּחֻצוֹת לַיְלָה וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כִּי כָּל אֶחָד צְרִיךְ לְקוֹם בְּחֻצוֹת לַיְלָה כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת הַלְּיָלָה, לְשַׁבֵּר שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַנִּלְ"ל, כִּי חֻצוֹת הוּא בְּחֵינֵת נִקְרָה הַאֲמִצְעִית שֶׁל הַלְּיָלָה, תִּקְףָה חֵשֶׁבֶת לַיְלָה, וְכִשְׁמִשְׁבְּרִין אֶת הַלְּיָלָה נִקְמִים בְּחֻצוֹת עַל־יְדֵי זֶה מִשְׁבְּרִין וּמְבַטְּלִין כָּל בְּחֵינֵת הַשְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַנִּלְ"ל, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת שְׁלֹשׁ הַתַּאֲוֹת כְּנִלְ"ל. וְעַל־כֵּן עוֹסְקִים אִז בַּתּוֹרָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת לְתַמְנָן שְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הַנִּלְ"ל.

וְעַל־כֵּן אִז בְּחֻצוֹת מִתְאַבְּלִין עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עָקַר הַדַּעַת נִמְשָׁךְ מִחֵבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות ל'): 'כָּל מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ דַּעַה פְּאֵלוּ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, וְכְמוֹכָא כְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל כְּמוֹהוּ פְּעָמִים. וְעַל־כֵּן בִּשְׁלֹשׁ רְגָלִים צְרִיכִין לְעֲלוֹת לְבֵית

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארח היים

קה

ל'חוט של חסד, בחינת חוטי הציצית שעל ידם מקבלין אור הדעת משלש רגלים כנ"ל. כי ציצית הם בבחינת 'רגלים', בבחינת (תהלים פח): "צדק לפניו יהלך", שזהו בחינת שלש רגלים שאז הולכין לעלות לרגל, כמו שכתוב (שמות כג): "שלש פעמים בשנה יראה וכו'", שנה בחינת "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו", כמובא במקום אחר (פ' ל' אות ה), וזה בחינת ציצית, בחינת (איוב כג): "צדק לבשתי וילבשני".

וזה בחינת שמונה חוטים שיש בכל אחד מהציצית, וכל חוט צריך להיות שזור, ואין שזורה פחות משתים, כמו שלמדו רבותינו ז"ל מפסוק: "הכנה פתיל וכו'". נמצא שבכל אחד מהציצית יש ששה עשר חוטים, דהינו שמנה חוטים שזורים, כנגד הימים שיש בשלש רגלים שהם ששה עשר ימים, כי פסח שבועה ימים ושבעות יום אחד ושמונת ימי החג, בבחינת (קהלת יא): "מן חלק לשבעה וגם לשמונה", שדרשו רבותינו ז"ל (ערוכין כ): על רגלים, ועל-כן עקר הציצית הם שמונה חוטים, כנגד שמונת ימי חג הסוכות שהוא המספר המרובה ביותר של ימי הרגלים, ונקבל בתוכו גם כן שבעת ימי הפסח ויום השבעות. גם שמונת ימי הסוכות הם האחרון שברגלים, כנגד יעקב שכלול מכל האבות, כי אז בסוכות נשלם הארת של כל השלש רגלים, והוא כלול

מכלם. ועל-כן יש שמונה חוטים בציצית וכו' ל':

ג וזה בחינת יציאת מצרים שזנבר בפרשת ציצית, זה בחינת השלש רגלים שהם כלם זכר ליציאת מצרים. כי עקר יציאת מצרים הוא על-ידי בחינת חצות, בבחינת (שמות יא): "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", דהינו על-ידי שמשברין השלש משמרות, שלש מדות רעות הנ"ל, שהם בחינת חשבת לילה, שהם עקר גלות מצרים, שהוא גלות של הסטרא אחרא שמתגבר על האדם בשלש מדות הנ"ל, שהם כלל כל התאוות. ועל-ידי בחינת חצות שמשברין את הלילה, על-ידי זה יוצאין מגלות מצרים, מגלות שלש מדות הנ"ל, בבחינת: "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" כנ"ל, וזכין לבחינת שלש רגלים, שהם זכר ליציאת מצרים. ועל-ידי זה זכין לאור הציצית, שהם לבושין דמכסין על האדם להצילו ולשמרו משלש מדות הנ"ל, שהם בחינת פגם הלבושין, בבחינת (יחזקאל כו): "ואת ערם ועריה", הנאמר בגלות מצרים, דהינו בשמנחין חס ושלום כפגם שלש מדות הנ"ל, שנה בחינת גלות מצרים כנ"ל, אז הנשמה ערמה חס ושלום, בחינת: "ואת ערם ועריה", בבחינת: "כי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו" - דא ציצית ותפלין, "במה יכשב" - בגלותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, הינו כששזכבין

על-כן נאמר אז: "ואת ערם ועריה",
 בחינת: "במה ישכב" – 'בגלותא' פנ"ל.
 ועל-כן בבקר שאז מאיר אור יום, בחינת
 אור הדעת של שלש רגלים, בחינת
 יציאת מצרים שמאיר בכל יום, על-כן אז
 זוכין ללבושין דקנשה שהם לבושי
 הציצית, שהם מכסין על פנים התאוות
 הנ"ל, כי הם בחינת האור הנמשך משלש
 רגלים פנ"ל:

ד ועל-ידי השלש רגלים שמקנין
 הדיאה שבלב, על-ידי זה
 נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת
 (בראשית מח): "המלאך הגואל אותי מכל רע
 וכו'", ועל-ידי זה זוכין לתפלה שהוא
 'דבר ה' וכו', עין שם. שלש רגלים
 שמאירין לתפלה, זה בחינת 'תלת גונין
 דעינא וכת עין', כי שלש רגלים הם פגנד
 שלשה אבות, שהם בחינת 'תלת גונין
 דעינא', והתפלה היא בחינת 'מלכות דוד'
 שהוא ברנל רביעי, שהוא בחינת 'בת
 עין', פמובא. וזהו פנעמו בחינת "המלאך
 הגואל" שנמשך מהשלש רגלים פנ"ל, כי
 המלאך הוא בחינת השכינה, כמו שכתב
 רבנו ז"ל שם בסוף המאמר הנ"ל, שהיא
 בחינת 'מלכות'. ועל-כן על-ידי בחינת זה
 המלאך עקר תקון התפלה שהיא גם כן
 בחינת 'מלכות' פנ"ל. וזהו בחינת הארבע
 ציצית, בחינת 'תלת גונין דעינא וכת עין',
 בחינת 'וראיתם אותו' הנאמר בציצית.
 כי עקר הארת השלש רגלים הוא להאיר
 ב'בת עין', בבחינת 'מלכות', שהיא

בגלות חס ושלום, דהינו פנים השלש
 מדות הנ"ל, אז נאמר: "במה ישכב" –
 'בגלותא', כי אז הוא בבחינת "ערם
 ועריה" פנ"ל.

כי שלש מדות אלו הם בחינת פנים
 הכבוד, שהוא בחינת לבושין, כי
 'רבי יוחנן קרא למאניה מכבודתא' (שבת
 קיג), כי השלש מדות אלו הם נקראים
 'אנשי שם', כמו שכתוב במאמר הנ"ל,
 והשם הוא הכבוד, בבחינת (תהלים עב):
 "וברוך שם כבודו", וברינת (שם כט): "הבו
 לה' כבוד שמו". ואלו התאוות הנ"ל הם
 פוגמין חס ושלום השם והכבוד, כי
 נקראים 'אנשי שם' פנ"ל. כי המזון נקרא
 כבוד, כמו שכתוב (בראשית לא): "ומאשר
 לאכינו עשה את כל הכבוד הזה",
 בבחינת (עירובין פו): 'רבי מכבד עשירים'.
 נמצא ששרש המזון בכבוד, וכמוכא
 ברברי רבנו ז"ל במקום אחר (לקוטי מדרין
 סימן ט"ז), ועל-כן על-ידי תאות מזון פוגמין
 בכבוד. וכן תאות נאוף פוגם בכבוד, כי
 אין בשת אלא במקום ערייו, ועקר
 הכבוד על-ידי שמירת הברית, פמובא
 במקום אחר. וכן תאות אכילה פוגם
 בכבוד, בבחינת: 'שלחן מלכים' (יבמות כד),
 "מלך הכבוד" (תהלים כד), פמובא גם כן
 במקום אחר כל זה (סימן סו). ועל-כן הם
 פוגמין בהלבושין, שהם בחינת 'כבוד'
 פנ"ל. ועל-כן נאמר בגלות מצרים, שהוא
 בחינת השלש תאוות פנ"ל, הפך השלש
 רגלים שהם בחינת יציאת מצרים פנ"ל,

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קו

בחינת ד', שעקר עלותה היא בשלש רגלים, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בספרו ב), וזה בחינת הארבע ציצית, פי על-ידי השלש רגלים שהם תלת גונון דעינא המאירין ב'בת עין, על-ידי זה יוצאין ד' ציצית, שהם בחינת מ'לכות, בחינת ד', פמוכא וכנ"ל:

ה ועל-כן עקר תקון התפלה הוא בציצית, פי הציצית נמשכין מהשלש רגלים שמאירין ב'בת עין, בבחינת תפלה כנ"ל, ועל-כן על-ידי זה דיקא יכולין לאוהו בכסא הכבוד, כמבאר במאמר הנ"ל, פי תלת גונון דעינא ובת עין, שהם בחינת שלש רגלים שמתקנין את התפלה, שזהו בחינת ארבע ציצית כנ"ל, הם בחינת שלשה אבות ודוד, שהם בחינת ארבע רגלי הכסא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ועל-כן על-ידי זה אוהוין בכסא כבוד כנ"ל:

ו גם ציצית מתקנין שלש עבודות שמפסידין עבודת התפלה, שהם: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, כמו שדרשו רבותינו ז"ל: "לדוהם" - לדור תם, הם מן העבודה זרה, הם מגלוי עריות, הם משפיכות דמים. וזה בחינת: "ולא תהוו אחר לכהם" - זו מינות (ברכות יב), הינו עבודה זרה, "ואחרי עיניכם" - זה זנות, הינו גלוי עריות. נמצא, שציצית מציל מעבודה זרה וגלוי עריות. וכן מצילין גם פן הציצית שהם תקון הלבושין משפיכות

דמים התלוים בפנים הפגדים, שהם בחינת מלית אדם הנאמר בעשו שהיה שופך דמים, שנאמר בו (בראשית כח): "וצא הראשון אדמוני בלו פאדרת שער", פי ופרש רש"י: "מלית". וכנזכר זה לענין אחר בדברי רבנו ז"ל (בספר ח), ועל-כן הפגים בציצית נאמר עליו (ירמיה ב): "גם כנפוד נמצאו דם נפשות אכיונים נקיים", פמוכא בדברי רבותינו ז"ל (שבת לב), פי פגם הציצית, פגם הפגדים, הוא בבחינת שפיכות דמים, בבחינת (ישעיה סג): "מדוע אדם ללבושך", וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר. אכל ציצית הוא תקון הפגדים, בחינת מלית לבן, הפך מלית אדם של עשו הנ"ל, ועל-כן ציצית מציל משפיכות דמים, פי אז אינו עובר על אל תהי בו לכל אדם' (אבות פ"ד), שזהו בחינת שפיכות דמים כנ"ל, בבחינת (עש): "איהו מכבד המכבד את הבריות". ועל-כן ציצית, שהם עקר תקון הלבושין, שהם בחינת כבוד כנ"ל, ואז הוא מכבד, ואז הוא בודאי מכבד את הבריות ונצול מלעבור על אל תהי בו לכל אדם. נמצא שציצית מצילין משלש עבודות הנ"ל, פי ציצית הם תקון התפלה כנ"ל.

ועל-כן ציצית מסגל לרפואה, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בספרו י), פמרמו בפסוק (בראשית מח): "הנה כנך יוסף בא אליך". שזה בחינת הציצית, כמבאר בפרי עץ חיים, ועל-ידי זה "ויתחזק ישראל". פי על-ידי הציצית זוכין

על ראש השנה יומא דדינא, שאז לובש ה' ותברך לבושי גארתו לדון את כל העולם. פי הלבושין הם בבחינת דינים, והם דנים את כל באי עולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ספן כ"ט), בבחינת: "צדק לבשתי" (איוב כט), וצדק הוא דינא דמלכותא וכו', ענין שם. וכפי תקף הדיון חס ושלום של בחינת הלבושין היו יכולים ליקוד עלמא חס ושלום, פי לא יצדק לפנדו כל חי' ועליבן אגו צריכין לתמן המלבושין על-ידי הציצית, שהם בבחינת פסא הכבוד פנ"ל, שעל-ידי זה נעשין בבחינת מקומו של עולם, פי מו שאוחז בבחינת פסא הכבוד הוא בבחינת מקומו של עולם, כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל, ואזו יכולין לדון את הכל ברחמים לכף זכות, בבחינת (אבות פ"ק ב'): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו" וכו', כמו ה' ותברך בשלובש לבושי גארתו בראש השנה לדון את העולם בראש השנה, הוא דן את ישראל ברחמים גדולים, פי ראש השנה הוא חסד גדול שקבע יום הדיון בראש חדש, בעת שה' ותברך בעצמו אומר: 'הביאו עלי פפרה וכו'', ענין שם כל זה היטב. פי הוא ותברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו ויודע מקום של כל אחד ואחד, ועליבן דן את כל ישראל ברחמים גדולים וכו', ענין שם.

וזה בחינת ציצית שתולין בפגדים, שעל-ידי זה אוזנין בבחינת פסא הכבוד

לתפלה, שהיא בחינת דבר ה' פנ"ל, ועל-ידי דבר ה' זוכין לרפואה מן השמים על-ידי כל דבר שבועולם, אפלו על-ידי לחם ומים, בבחינת: "וברך את לחמך וכו' והסרתי מחלה וכו'" (שמות כג), בחינת: 'ככל מתרפאין חזן וכו', כמבאר כל זה במאמר הנ"ל, ענין שם:

ז נמצא שעל-ידי ציצית נמשך האור ממשלש רגלים לתמן שלש מדות הנ"ל, שזה בחינת יציאת מצרים. ועל-ידי זה זוכין לתפלה, לדבר ה', ועל-ידי זה יכולין לאחו בכסא כבודו, שרשי נשמות ישראל, שזה בחינת ציצית וכו' פנ"ל. ואזו משזוכין לאחו בכסא כבודו, אזו יכולין לעשות ראש השנה שהוא יומא דדינא, דהינו לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות, כמו ה' ותברך שדן את הכל ברחמים מחמת שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכו', כמבאר היטב במאמר הנ"ל, ענין שם היטב, וכמובא כל זה למעלה. וזה עקר בחינת הציצית, שהם תקון הלבושין, כדי לזכות לאחו בבחינת פסא הכבוד פנ"ל, כדי לדון את כל העולם ברחמים לכף זכות וכו' פנ"ל. פי המלבושים הם הם דנים את האדם, בבחינת (תהלים צ): "ה' מלך גאות לבש וכו'", הנאמר על יום ראש השנה כשהקדוש-ברוך-הוא יושב על פסא לדון את העולם, כמו שכתוב שם: "וכן כסאך מאז", וכמובא שזה המקרא נאמר

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קט

כנ"ל, ואזי הם בבחינת מקומו של עולם, ויכולין לדון את הכל לכף זכות כמו ה' והתורה, כפיכח. פי ציצית הם בבחינת מקומו של עולם כי הם תלויים בארבע פגפות כנגד ארבע רוחות העולם, הינו שכל הארבע רוחות העולם, שהם כלל המקום של העולם כולו, בלם יוצאים מבחינת ציצית, שהם בחינת מקומו של עולם, פי הם בבחינת פסא הכבוד כנ"ל. וזה עקר בחינת ציצית, שהם מעלין ומקבצין ומקשרין את בחינת המקום של כל אחד ואחד לבחינת למעלה מן המקום, שהוא בחינת מקומו של עולם, ששם שרש המקום של כל אחד ואחד, ועל-ידי זה דנים את הכל לכף זכות מחמת שיודעין את מקומו:

ח פי איתא בדברי רבנו ז"ל בהמעשה הנזכרת של השבעה בעטלירש המובא בספר המעשיות, ומובא שם בספור המעשה של הבעטליר החמישי שהיה בעל הטמורות, מעגין מעט מחזיק את המרבה, והמובן שם קצת, פי בחינת מעט מחזיק את המרבה הוא קרוב לבחינת למעלה מן המקום, ויש כמה בחינות בעגין מעט מחזיק את המרבה זה למעלה מזה. וכל בחינת מעט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום, אבל הוא סמוך קצת לבחינת למעלה מן המקום, עד שיש בחינת מעט מחזיק את המרבה שהוא קצה העליון מבחינה זו של מעט מחזיק את המרבה, והוא סמוך מאד

לבחינת למעלה מן המקום, עד שיש יוצאין לגמרי מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, ועל ידי בחינה זו יכולין לבא להאילן אשר תחותיה תמלל כל חיות פרא ובענפודי וכו' (דניאל ה), אשר זה האילן עומד למעלה מן המקום לגמרי, עין שם היטב כל זה העגין הנפלא והנורא מאד.

וציצית הם בבחינת מעט מחזיק את המרבה, ומעלין את האדם מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, לבחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, ששם נמתק הכל ברחמים כנ"ל, בבחינת (שמות יט): "ואשא אתכם על פנפי נשרים ואביא אתכם אלי". "פנפי נשרים" - דא פנפי מצוה, בחינת (דברים יג): "פנשר יעיר קנז על גזליו ורחף" שאנו אומרים קדם עטיפת הציצית, ועל-ידי זה, על-ידי פנפי נשרים, פנפי מצוה: "ואביא אתכם אלי", שקרבים אלו ה' והתורה מבחינת מקום לבחינת מקומו של עולם, בחינת למעלה מן המקום. פי רבותינו ז"ל דרשו על פסוק זה: "ואשא אתכם וכו'", שזה נאמר על יציאת מצרים ביום שבאו מרעמסס לפנות שהיו מאה ועשרים מיל ובאו ביום אחד, וזה בחינת למעלה מן המקום, שהיו בחינת קפיצת הארץ, בחינת "ויפגע במקום" הנאמר בעקב, שדלג על המקום, ועל-פני פגע במקום ביום אחד, פי יעקב היה יכול לעלות

המקום אשר הוא שם, ולקשר ולהעלות
 בחינת המקום אשר הוא שם לבחינת
 'למעלה מן המקום', למקומו של עולם,
 דהיינו לה' ותברך, ואז זוכה לעבוד ה'
 באמת ואין שום מקום שמתגלה, וכמובן
 זה במקום אחר בדברי רבנו ז"ל. ואפלו
 מי שגפל לאיזה מקום לא טוב בחמאיו,
 ואפלו אם גפל למקום שגפל, למקום
 נמוך ומגשש ומלכלך מאד חס ושלום,
 רחמנא לצלן, אף-על-פירכונ צריך שזכור
 בה' ותברך שהוא מקומו של עולם, ששם
 יש מקום של כל אחד ואחד, ועל-כן אין
 שום נפילה בעולם כלל, כי גם משם יוכל
 לחוד לה' ותברך שהוא מקומו של עולם,
 מכל המקומות אשר נדח לשם, בבחינת
 (דברים ט): "ובקשת משם את ה' אלוקיך",
 'משם' דיקא, ממקום אשר הוא שם,
 כמובא בשם הפעל שם טוב ז"ל.

וזהו בחינת ציצית, שהם בבחינת
 למעלה מן המקום, בחינת פסא
 הכבוד, בחינת מקומו של עולם. היינו
 שציצית בשרשם הם בבחינת 'למעלה מן
 המקום' פנ"ל, ועל-כן גם למטה הציצית
 הם בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה',
 כמו שכתוב (דברים ח): "והחזיקו עשרה
 אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש
 יהודי ואמרו לבו וגלגלה עמכם וכי",
 ודרשו רבותינו ז"ל (שבת לב): שעתידין
 שיאחזו שבע מאות אנשים בכנף אחד
 מהארבע פגפות של ציצית, נמצא שהוא
 בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ועל-

לכחינת 'למעלה מן המקום', וזהו בחינת
 קפיצת הארץ, וזה בחינת "ואשא אתכם
 וכו'" הפ"ל, שהגביתם למעלה מן המקום,
 ועל-כן באו ביום אחד מרעמסם למכות.
 וזה געשה על-ידי בחינת ציצית, בבחינת
 "ואשא אתכם על פנפי נשרים ואביא
 וכו'", שהם פנפי מצוה פנ"ל:

ט ועל-כן ציצית מקבץ נדחים מארבע
 פגפות הארץ, מפל
 המקומות אשר נדחו לשם. כי כל אחד
 מהנדחים נדחה ונפל למקום שגפל
 מחמת מקומו, כי מקומו גרם לו, בבחינת
 (אבות פ"ג): "אל תדין את חברך עד שתגיע
 למקומו" פנ"ל, וה' ותברך שהוא מקומו
 של עולם פנ"ל יודע מקום כל אחד, הוא
 דן את הכל לכף זכות, כי יודע שמקומו
 גרם לו. ואזי בשה' ותברך רוצה לרחם
 עליו ברחמי המרבים, הוא מעלה אותו
 מן המקום שהוא לבחינת 'למעלה מן
 המקום', ושם נמתק ונתתקן הכל, כמובא
 לעיל. וזה בחינת תשובה, כי תשובה
 קדמה לעולם (פסחים טו), כי תשובה היא
 בבחינת 'למעלה מן המקום', בבחינת
 פסא הכבוד, שהוא בחינת מקומו של
 עולם, בבחינת (ויטא טו): 'גדולה תשובה
 שמגיעת עד פסא הכבוד'. כי המקום של
 כל אחד ואחד גורם לו התרחקותו מה'
 ותברך, כי המקום הוא בחינת תקף
 העשיה, תקף הצמצום, שמשם עקר
 אחיותם פדיע. ומי שרוצה להתקרב לה'
 ותברך, צריך תמיד לבקש את ה' בכל

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים קיא

מצר ודחק, כי בבחינת 'למעלה מן המקום' אין 'שך' שום מצר ודחק כלל, רק למטה בבחינת 'מקום' שם 'שך' מצר ודחק. ועל-כן כל היסורין מכנים בשם צרות רחמנא לצלן, כי עקר היסורים באים מבחינת הצמצום, שהוא בחינת המקום ששם 'שך' מצר ודחק, שמשם באים כל היסורים, כי כלם באים מבחינת צמצומים שהם בחינת דינים פדוע. ועל-כן כשיצאין מהצרה והיסורים נקרא הרחבה, כמו 'שפתוב (תהלים ה): "בצר הרחבת לי", וכמו 'שפתוב (שם קח): "מן המצר קראתי וגו' ענני במרחב", כי עקר הישועה עלידי המתקת הדין שהוא בחינת הרחבת הצמצום, שהוא בחינת שיוצאין מן המקום שהוא בחינת צמצום, לבחינת 'למעלה מן המקום', ששם בחינת הרחבה, כי אין 'שך' שם שום דחק כלל, מאחר שאין שם שום מקום כלל, רק הוא למעלה מן המקום כנ"ל.

וזוה בחינת יציאת מצרים, כי מצרים היא 'ערות הארץ' (באישת מב), מקום טמא מאד, נמצא, שזה המקום של מצרים גורם לחטא, ועל-כן נקרא 'מצרים', כי הוא בחינת מצר ודחק. כי כל מקום

שהוא רחוק ביותר מן הקדושה, הוא בחינת צמצום יותר, בבחינת מקום, בבחינת עשייה ביותר. כי המקום שיש בו קדושה הוא סמוך לבחינת 'למעלה מן המקום', לבחינת 'מקומו' של עולם, שהוא ה' יתברך, וכל מקום שהוא מנושם

כן דיקא בהפנף יוכלו להתאחו שבע מאות אנשים שהוא בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ועל-ידי זה דיקא יאמרו: לכו ונלכה עמכם להתקרב לה', כי על-ידי ציצית שהוא בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', פשוטיון בהם יכולין לעלות מהמקום לבחינת 'למעלה מן המקום', שעל-ידי זה נתקרבין לה' יתברך, לבחינת 'מקומו' של עולם וכו' כנ"ל, בבחינת (שמות יט): "ואשא אתכם על פנפי נשרים ואביא אתכם אלי וכו'" וכנ"ל.

ועל-כן הציצית מקבץ הנדחים מארבע פנות הארץ, בבחינת: 'והביאנו לשלום מארבע פנות וכו' (ברכה אהבה רבה) שאז אוהוין בהציצית. כי הציצית שהם בבחינת פסא הפבוד, בחינת מקומו של עולם, הם דנים את הכל לכף זכות, אפלו הנדחים מאד בעונותיהם הרבים, ואזי הם מרימים ומקבצים כל הנדחים ממקומם שגדחו לשם, לבחינת 'למעלה מן המקום', לבחינת 'מקומו' של עולם, ששם יש מקום של כל אחד ואחד אפלו של הנדחים, ושם נמתק ונתמתן הכל, כי שם דנים הכל לכף זכות כנ"ל:

י וזוה בחינת יציאת מצרים, שאז נשאם ה' יתברך על פנפי נשרים וקרבתם אליו, דהינו שהגביהם למעלה מן המקום. כי זה עקר בחינת יציאת מצרים, לצאת מן המצר ודחק, שזה בחינת המקום, שהוא תכלית הצמצום, ששם הוא בחינת

שעורים בכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובארבע רוחות (מנחות סא.) שהם כלל גבול המקום, זה בחינת שמועלין ומקשרין בחינת המקום, בחינת הששה קצוות, לה' יתברך, לבחינת 'למעלה מן המקום', למקומו של עולם. פי שעורים זה בחינת הצמצום של כל היינים, כמובא בכתבים, וזה בחינת עמר שעורים, לשון מדה וצמצום, וזה בחינת מקום, שהוא בחינת צמצום כנ"ל. ועל ידי הנפת העמר שעורים בכל הששה קצוות בבית המקדש, על ידי זה מקשרין ומעלין את המקום, את בחינת הששה קצוות, את כל הצמצומים, לבחינת 'למעלה מן המקום'.

פי זה בחינת כל מעשה הקרבתו שהיה בבית המקדש, פי הבית המקדש הוא בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ששורשו מבחינת 'למעלה מן המקום', כמו שאמרו רבותינו ו"ל (אבות פרק ה): 'עומדים צפופים ומשתחווים רוחים, ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים'. פי ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש וקדש הקדשים ששם כל העשר קדשות הם סמוכים ביותר לבחינת 'למעלה מן המקום', ועל כן הם בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ועל כן אין שום מקום צר בירושלים וכנ"ל. והבית המקדש שקדוש ביותר שם היה ביותר בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', בחינת 'עומדים צפופים ומשתחווים

ביותר שם בחינת מצר ודחק ביותר, פי כל מה שנתרחק ביותר מבחינת 'מקומו של עולם', נרחק ביותר מבחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ונבדל יותר ויותר בשם מקום געשיה, ושם שיד מצר ודחק ביותר, ושם אחיזת הספרא אחרא ביותר, שאחיזתם בבחינת גבול המקום, בבחינת געשיה, ששם עקר המצר והדחק כנ"ל. וזה בחינת מצרים, שהוא מקום סמא, 'ערות הארץ' וכנ"ל, ועל כן נקרא בשם 'מצרים', לשון מצר ודחק כנ"ל. ועל כן בשהוציאם ה' יתברך ממצרים נשא אותם על פני גשרים מרעמסס לסכות ביום אחד, שזה בחינת שהגביהם למעלה מן המקום כנ"ל, פי זה העקר יציאת מצרים, פי על ידי שהגביהם למעלה מן המקום, על ידי זה יצאו מגלות מצרים שהוא תקף המקום הנגבל ביותר בגבול וצמצום, תקף הגעשיה כנ"ל. ועל ידי זה דיקא נתקרבו אליו יתברך, בבחינת: "ואשא אתכם על פני גשרים ואביא אתכם אלי", פי עקר ההתקרבות אליו יתברך בשזוכין לצאת מבחינת 'מקום' לבחינת פסא הכבוד, לבחינת 'מקומו של עולם' שהוא למעלה מן המקום, ששם נמתק ונתמתק הכל וכנ"ל:

יא וזה בחינת ספירת העמר, שמביאין עמר שעורים תקף ביום שני של פסה, ואחר כך ספרין שבע שבתות, ארבעים ותשעה ימים, כדי לצאת על ידי זה ממשמאת מצרים. פי הנפת העמר

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

ק"ג

רוחם, וכן שני בדי הארון היה עוד יותר ויותר בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כי כל ישראל עמדו בין שני בדי הארון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק: "גשו הנה" (יהושע ג), ופרש רש"י: 'צמצם את כלן בין שני בדי הארון, זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה':

יב כי אכן שתיה שהיה בבית המקדש משם הושגת העולם, ומשם נתפשט המקום של כל העולם בלוי, והנגדה של האבן שתיה הוא בתכלית המעלה של בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כי שם פאותו הנגדה לכל המקום של כל העולם בלוי. כי האבן שתיה סמוך לבחינת 'למעלה מן המקום', שמשם יצא נקודת האבן שתיה שהיא נקדת מקום העולם, בחינת (שמואל א ב): "נישת עליהם תבל", הינו האבן שתיה שמשם השתת העולם, ועל-כן יקב בשתלד לחרן פגע במקום ההוא שהוא במקום נקדת האבן שתיה, מקום קדש קדשים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין צה): 'שתיה לו קפיצת הארץ שם דיקא, שזה בחינת 'למעלה מן המקום' כנ"ל, ושם נכללו שמים עשרה אבנים באבן אחת כששכב במקום ההוא, שהיו בחינת 'מעט מחזיק את המרבה'. נמצא שביית המקדש הוא בבחינת 'למעלה מן המקום', בבחינת 'מעט מחזיק את המרבה'.

ועל-כן שם בבית המקדש היתה סנהדרין גדולה יושבת ודנה את כל העולם בלוי, כי הם היו יכולים לדון את כל העולם לכף זכות, כמו שצטוו הפנהדרין על זה, כמו שכתוב: "והצילו העדה" (במדבר לה), כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-כן עקר מקום המושפט היה שם בלשפת הגזיות, כי שם בבית המקדש יכולים לעלות לבחינת 'מקומו של עולם' על-ידי נקדת האבן שתיה כנ"ל, שעל-ידי זה יכולין לדון את הכל לכף זכות כנ"ל. ועל-כן צותה התורה (דברים יז): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך וכו' מן המקום ההוא", מן המקום ההוא דיקא, כי המקום גורם, בבחינת (שם ט): "והיה המקום אשר יבחר ה'", כי זה המקום דיקא בחר ה', כי הוא סמוך לבחינת 'למעלה מן המקום', ושם עקר המושפט והדיון, כי אין מי שראוי לדון את העולם כי אם מי שיכול לעלות ולהתקשר לבחינת 'מקומו של עולם' ששם דנין הכל לכף זכות וכו' כנ"ל, וזה היה דיקא בבית המקדש וכו' כנ"ל:

יג וזה בחינת הקרננות, כי עקר בחינת המקום הוא מחמת חסרון הדעת, וכל מי שיש לו דעה ביותר הוא סמוך ביותר לבחינת 'למעלה מן המקום', כמוכן בדברי רבנו ז"ל (בלקושי תניא טימן סא) על פסוק: "אני היום ילדתיך", עין שם. ועל-כן כשאדם חוטא חס ושלום, שאז נכנס בו רוח שטות, כמו שאמרו רבותינו

ואדם הראשון כשנברא, שהיה מעלתו גבוה, היה נכנס בגן עדן בחייו, ואם לא היה חוטא לא היה מיתה בעולם והיה יכול לעלות אל הכפא הכבוד שהוא 'למעלה מן המקום' מקומו של עולם בחייו, דרך עץ החיים שעומד שם בגן עדן וכנ"ל. נמצא, שאדם הראשון היה יכול לעלות לבחינת 'למעלה מן המקום', וזה גדר האדם שהוא הדעת וכנ"ל. ועל ידי חטאו "אדם ביקר כל גליו נמשל כבהמות נדמו" (החיים כט), ונתרחק מהגן עדן ונפל מן הדעת הזו, ואז נפל תחת המקום. וזה גדר הבהמה שהיא העדר הדעת, שזה עקר גבול המקום וכנ"ל, ומשם באין כל החטאים, כי המקום גורם לכל אחד כנ"ל. כי כל אחד צריך להתנסות ולהצטרף ולעמוד בנפשו במקום

קי"ד
ל

אשר הוא שם, ואם אינו מתגבר חס ושלום לטהר ולקדש את מקומו ומדרגתו באשר הוא שם, אזי יוכל לבא לידי חטאים על ידי מקומו וכנ"ל. ועל פי עקר התקון על ידי תשובה שמונעת עד כפא הכבוד, שהוא בחינת 'למעלה מן המקום' כנ"ל.

וזה בחינת הקרבן בהמה שמקריבין בבית המקדש, שעל ידי זה מעלין את הבהמה, שהיא העדר הדעת, בחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום', למקומו של עולם, לה' והקבד, וזה עקר התקון וכנ"ל. כי עקר בחינת הקרבן להעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם,

ול (סוטה ג), ועל פי זה נופל ביותר תחת המקום הנשמי, ועל פי תקונו היה בבית המקדש על ידי שהיה מביא בהמה לקרבן, כי הבהמה הוא העדר הדעת, וזה בחינת מקום. ובבית המקדש היו מעלין את הבהמה, שהוא בחינת העדר הדעת, בחינת דין וצמצום, בחינת מקום, לבחינת 'למעלה מן המקום', כי בבית המקדש יכולים לעלות מבחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום' כנ"ל. ועל פי בית המקדש היה גבוה מכל הארצות, כמו שכתוב (דברים י'): "וקמת ועלית אל המקום וכו'". כי הבית המקדש הוא בבחינת מקומו של העולם, בבחינת 'למעלה מן המקום', וכל הארצות מקומם שם בבית המקדש, כי כלם יוצאים משם מנקדת האבן שתיה כנ"ל.

כי האדם על ידי שלמות דעתו, שזה עקר גדר האדם, יכול לעלות לבחינת 'למעלה מן המקום'. וזה היה עקר גריאת אדם הראשון, שנברא במקום הבית המקדש, והכניסו לגן עדן בחייו, והגן עדן, שם עומד העץ חיים אשר מזון לכלא ביה, תחותיה תמלל וכו' ובענפיהו ידורן וכו' (היטל ד), שזה האילן הקדוש הוא בבחינת 'למעלה מן המקום', ודרך שם עולין מ'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום', כמובן בפעשה הנ"ל. ועל פי כל הנשמות עולין אל כפא הכבוד, שהוא בחינת 'מקומו של עולם' כנ"ל, דרך העץ חיים, כמובא וכנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קמו

בבחינת (ויקרא א): "אדם כי יקריב מקם קרפן לה' מן הבקמה וכו'", פמוכא במקום אחר, דהיגו להעלות מבחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום' ששם נמתק ונתפפר הפל פנ"ל:

יד ואזי כשהאדם חוטא חס ושלום, ואזי הוא נופל תחת המקום פנ"ל, אזי אין לו מקום בעולם כלל, כי צר לו המקום, פמו שפתיב פמן (בראשית ד): "הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה והייתי נע ונד בארץ וכו'". כי נופל חס ושלום בבחינת צמצום, שהוא בחינת מקום, ושם המצר והדחק, בחינת גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון, פי נפילתו אחר החטא חס ושלום הוא מהפך אל הפך, כי קדם החטא היה בבחינת 'למעלה מן המקום' והיה בבחינת 'מקומו של עולם', נמצא, שכל מקומות העולם היו כלם אצלו, ועכשו אחר שחטא שאז נופל אל תחת המקום, אזי אין לו מקום בעולם כלל, כי נופל אל תחת בחינת המצר והדחק פנ"ל. פי האדם אין לו מקום בזה העולם כלל, וכל החיות והבהמות וכו' כלם יש להם מקום לכל אחד ואחד בעולם הזה הנשמי. והאדם אין לו מקום כלל בעולם, כי הוא בבחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל, ואם זוכה ועומד במדרגה זו על-ידי מעשיו הטובים אזי הוא בחינת 'מקומו של עולם' ואין העולם מקומו, ואזי כל המקומות משעבדים תחתיו וכל המקומות האבים

אליו שהיה אצלם, פי הוא יכול להעלות כל המקומות לבחינת 'למעלה מן המקום', שזה עקר התכלית. אבל כשהאדם חוטא חס ושלום, אזי כלם מנרשין אותו ממקומם, בבחינת "הן גרשת אותי וכו'", כי אין לו מקום אצלם כלל פנ"ל, רק ה' יתברך מקים את האדם בעולם ברחמיו עד ישוב בתשובה שהוא בחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל, שאז חוזר למעלתו וכו' פנ"ל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין סב): 'לא ראינו שועל חנוני וכו' והם מתפרנסין שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני וכו', אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי'. הינו שכל החיות והעופות יש להם מקום דירה ופרנסה בעולם שלא בצער, והאדם הוא נע ונד בעולם ויש לו צער גדול וקושה לו למצא מקום פרנסה ודירה בעולם, וכל זה מחמת שהרעותי את מעשי וכו', שעל-ידי זה צר לו המקום וכו' וכו' פנ"ל:

טו נמצא, שעקר הקרפן בבית המקדש הוא שעל-ידי זה מנביהין ומעלין מבחינת 'מקום' לבחינת 'למעלה מן המקום' וכו' פנ"ל. וזה בחינת הנפת העמר בששה קצוות שהיה בבית המקדש פנ"ל, כי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא העדר הדעת, בחינת מקום, פי שעורים הם בחינת כל הצמצומים, שזה עקר בחינת מקום פנ"ל,

א"ת

ועל-כן על-ידי שמינין עמר שעורים בכל הששנה קצוות בבית המקדש עם הפרבנות שהיו מקריבין או בשעת הנפת העמר, על-ידי זה מעלין את כל בחינת המקום לבחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל. ועל-כן על-ידי זה הקא יוצאין מטמאת מצרים, פי עקר זחמת מצרים ה'יה מחמת המקום פנ"ל, פי שם במצרים הוא בחינת תקף העשיה, גשמיית המקום המגשם והנמוך ביותר פנ"ל, ועל-כן מקום מצרים בעצמו הוא טמא פנ"ל, ועל-כן נקרא 'מצרים' פנ"ל. ועל-ידי הנפת העמר מגביהין כל המקומות לבחינת 'למעלה מן המקום' פנ"ל, ועל-ידי זה יוצאין מטמאת מצרים שבא מחמת המקום וכו' פנ"ל. וזה בחינת ספירת העמר, שסופרין הימים לעמר, כדי לצאת על-ידי זה מזהמת מצרים. פי כל מעשה האדם הם בזמן ובמקום, ושם עקר אחיות הסמרא אחרא, אבל ה' יתברך הוא פניכול למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, ושם בבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, הוא פלו טוב ואין שם אחיות הסמרא אחרא כלל ושם נמתק הכל.

וזה שכתוב (תהלים קל"ט): "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד, אשא פנפי שחר וכו', אנה אלך מרוחק ואנה מפניד אברח וכו'". הינו שדוד המלך עליו השלום ספר בשבח גדלת הבורא יתברך, ואמר שאין שום מקום לברח

ולתניאש חס ושלום מה' יתברך, פי אין שום מקום שלא ימצא בו ה' יתברך חס ושלום, פי הוא יתברך מקומו של עולם, וכל המקומות שבעולם הם אצלו, ועל-כן בכל מקומות שבעולם ובכל המדרגות התחתונות יכולין למצוא יתברך, פי המקום בכללו הוא מה' יתברך, שהוא מקומו של עולם ומחיה את כל המקומות והמדרגות שבעולם. ואחר כך הזכיר מבחינת למעלה מהזמן, ואמר (ע"ט): "גלמי ראו עיניך ועל ספרך פלם יכתבו, ימים יצרו ולו אחד בהם". הינו שכל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך אחר. וזהו: "ולו אחד בהם", שאצלו יתברך כלם אחד, פי הוא יתברך פניכול למעלה מהזמן, ושם פלו חד, בחינת יום שפלו ארוך, שפלו טוב.

וזהו: "ולו אחד בהם" - זה יום הפפורים (תנא רבי אליהו רבא פ"א), פי איתא בדברי רבנו ז"ל בספר הא"ב החדש (ס' המידות את תשובה סימן א') שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכן יום הפפורים הוא למעלה מהזמן, עד כאן, וזהו: "ולו אחד בהם", בחינת למעלה מהזמן, שכל הימים הם אחד, וזה בחינת יום הפפורים שהוא למעלה מהזמן פנ"ל, פי תשובה הוא בבחינת למעלה מהמקום, בבחינת פסא הפבוד פנ"ל, ולמעלה מהזמן פנ"ל.

ועל-כן אחר הנפת העמר, שהוא בחינת שמעלין ומקשרין

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קי

בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום, או מתחילין לספר הימים, כי למעלה מהזמן אין שיער מנין וספירה. ועל-כן בשפרא ה' יתברך את העולם, ואז ברא מקום וזמן, אז ספר את הימים, כמו שכתוב: "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ויהי ערב וכו' יום שני וכו'", כי אי אפשר להיות בריאת העולם כי אם בזמן ובמקום, שזה בחינת ספירה, כי שם שיער ספירה ומנין, כי למעלה מהזמן והמקום פלו חד, (וכמו שכתבנו מזה קצת במקום אחר). ועל-כן סופרין הימים לעמר, כדי להעלות ולקשר בחינת הזמן, שהוא בחינת ספירה ומנין כנ"ל, לבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ועל-כן על-ידי עמר שעורים, שהוא בחינת כל הצמצומים, בחינת מקום כנ"ל, על דיקא מנבדוין את בחינת המקום. וכן על-ידי הספירה שזה עקר בחינת הזמן כנ"ל, על-ידי זה מעלין את הזמן לבחינת למעלה מהזמן.

ועל-כן סופרין את הימים לעמר. כי עקר הוא הנפת העמר, שהוא בחינת שפגדויהוין את המקום לבחינת מקומו של עולם כנ"ל, כי זה העקר, למהר את המקום, כי המקום הוא תקף העשיה כנ"ל, כי הזמן היא בדיקות יותר מן המקום, כי הזמן אינו נתפס, ועל-כן העקר הוא המקום, שהוא בחינת עשיה ביותר, שזה גורם לחטא חס ושלום בשאינו זוכה לעמד בנפשו במקומו כנ"ל.

ועל-כן בשפמטרין את בחינת המקום על-ידי הנפת העמר ועל-ידי זה עולין לבחינת למעלה מן המקום, על-ידי זה מפילא עולין ונתקשרין כל הימים לבחינת למעלה מן הזמן. ועל-כן סופרין הימים לעמר, כי טהרת הימים, דהינו לקשרם לבחינת למעלה מן הזמן, הוא על-ידי הנפת העמר, שעל-ידי זה נתקשרין לבחינת מקומו של עולם ששם עקר התקון כנ"ל, כי עקר לטהר את המקום, לקשרו לבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל, ועל-ידי זה עולין הימים גם כן כנ"ל:

זו וזה מרמז בדברי רבנו ז"ל במאמר הנ"ל, במה שכתב שם על פסוק (תהלים צ): "לבידת נאנה קדש ה' לאורד ימים", שה' יתברך הוא מקומו של עולם, ומה שצמצם שכינתו בבית המקדש הוא רק מחמת שהיו שם דברים נאים בבית המקדש, כי ציורא דמקדשא כציורא דמעשה בראשית וציורא דגן עדן, על-ידי זה המשיך לשם קדשותו, אבל ה' יתברך הוא מקומו של עולם וכו' ועל-ידי זה: "ה' לאורד ימים", כי על-ידי זה הוא יכול לדון את העולם ברחמים, ועל-כן הוא יתברך יכול לעשות ראש השנה, שהוא 'יומא אריכתא' וכו', ענין שם. כי ראש השנה הוא 'יומא אריכתא', זה בחינת למעלה מהזמן, שהוא בחינת יום שבלו ארוך, ועל-כן נעשה בראש השנה משיני ימים יום אחד, בחינת 'יומא

אין שָׂדֵה שׁוֹם דַּחַק כַּנִּל וְשֵׁם יֵשׁ מְקוֹם לְכָל אֶחָד, וְעַל־כֵּן אָמַר לָהּ: לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצֻמְךָ, כִּי מֵאַחַר שְׂמֻקְטָנֶיךָ וּמַעֲוֹרֶרֶת בְּחֵינֵת צְמִצּוּם הַמְּקוֹם כַּנִּל, עַל־כֵּן בְּהִכְרַח שְׂתַמְעֵמְט, כִּי בְּבִחֵינֵת מְקוֹם צְרִיכִים לְהִתְמַעֵט, כִּי שֵׁם יֵשׁ מִצַּד וְדַחַק. אֲבָל קִדְּם הַקְּטָרוּג הָיָה "שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים" (בראשית א), זֶה בְּחֵינֵת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, שֵׁשֶׁם יְכוּלִים לְהִיּוֹת שְׁנֵיהֶם גְּדוֹלִים, כִּי אִין שֵׁם צְמִצּוּם הַמְּקוֹם וְכַנִּל.

וְעַל־יָדֵי מַעוֹט הַיָּרֵחַ, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַתְּנַבְּרוֹת בְּחֵינֵת מְקוֹם, מִשֵּׁם אֲחִיזוֹת הַסְּמִטָּא אַחְרָא וְכוּ', וּמִשֵּׁם עֵקֶר חֲשֻׁבֶת לִילָה עַל־יָדֵי מַעוֹט הַיָּרֵחַ, כִּי קִדְּם מַעוֹטָה הָיָה "לִילָה בְּיוֹם יְאִיר" (תהלים טז).

וְחֲשֻׁבֶת לִילָה זֶה עֵקֶר פְּגָם הַנְּאֻחֵזוּ בְּבִחֵינֵת הַזְּמַן, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא בְּזִמְנֵי נִמְשָׁל לְלִילָה, וְהָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא יוֹם שְׂבִלֵי אֲרוֹךְ לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, הוּא נִמְשָׁל לְיוֹם, נִמְצָא שְׁעַל־יָדֵי מַעוֹט הַיָּרֵחַ נִמְשָׁד אֲחִיזוֹת הַסְּמִטָּא אַחְרָא שְׂאֲחִיזוֹתָהּ בְּמְקוֹם וּבְזִמְנֵי, הֵינּוּ שְׂתַמְעֵמְט הַדַּעַת, שְׂאִין מְבִינִים לְקִשֵׁר וּלְהַעֲלוֹת הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן לְבִחֵינֵת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וְהַזְּמַן, כְּמוֹ שְׂהָיָה קִדְּם הַמַּעוֹט שְׂהָיָה כְּלוֹ חַד. וְעַל־כֵּן בִּן בִּימֵי הַעֲמֹר שְׂאָו מַעֲלִין וּמְקַשְׁרִין הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן לְמַעְלָה וְכוּ' כַּנִּל, שְׁעַל־יָדֵי זֶה יוֹצֵאִין מִטְּמֵאֵת מִצְרִים, אִו מִמְּלֵאִין פְּגִימַת הַלְּבָנָה, וְעַל־כֵּן סוֹפְרִין אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים שְׂזֶה בְּחֵינֵת מְלוֹי הַלְּבָנָה וְכוּ' וְכַנִּל:

אֲרִיכְתָא, שְׂזֶה בְּחֵינֵת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׂאָו דִּן אֶת הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים, כִּי הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְיִוֹדַע מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִו מַעְלָה כָּל אֶחָד מִמְּקוֹם הַמַּצֵּר לוֹ לְבִחֵינֵת הַרְחֵבָה, לְבִחֵינֵת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, בְּבִחֵינֵת (תהלים קיח): "מִן הַמַּצֵּר קָרָאתִי וְכוּ' עֲנֵנִי בְּמִרְחַב", שְׂזֶה אוֹמְרִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה קִדְּם תְּקִיעַת שׁוֹפָר, כִּי זֶה עֵקֶר הַרְחֵבָה לְהַרְחִיב לְכָל אֶחָד מִמְּקוֹם הַמַּצֵּר לוֹ, שְׂזֶה בְּחֵינֵת שְׁעוֹלִין מִבְּחֵינֵת 'מְקוֹם' לְבִחֵינֵת 'לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם' וְכוּ' כַּנִּל, וְאִו נַעֲשֶׂה יוֹמָא אֲרִיכְתָא, בְּחֵינֵת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, כִּי כְּשֶׁמַּעֲלִין בְּחֵינֵת הַמְּקוֹם לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם מִמְּלֵא עוֹלָה הַזְּמַן לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, כִּי הַמְּקוֹם נִמְדֵי יוֹתֵר וְכַנִּל:

זו וְעַל־כֵּן סוֹפְרִין אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים, זֶה בְּחֵינֵת מְלוֹי הַלְּבָנָה מִפְּגִימָתָהּ, בְּחֵינֵת (ישעיהו ז): "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׂבַעֲתַיִם וְכוּ'", שֶׁהוּא שְׂבַעֲהַ פְּעֻמִּים שְׂבַעֲהַ - אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה. כִּי פְּגָם הַיָּרֵחַ וּמַעוֹטָה זֶה בְּחֵינֵת מַעוֹט וְצְמִצּוּם הַמְּקוֹם, הַפֶּד בְּחֵינֵת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם. כִּי מַעוֹט הַיָּרֵחַ הָיָה עַל הַקְּטָרוּג שְׂאֲמֵרָה: 'אִי אֶפְשֵׁר לְשֵׁנִי מְלָכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אַחַד, וְעַל כֵּן אָמַר לָהּ: 'לְכִי וּמַעֲטִי וְכוּ' (תהלים ט).

כְּכֶתֶר אַחַד זֶה בְּחֵינֵת מַעוֹט וְצְמִצּוּם הַמְּקוֹם, כְּאִלוֹ הַמְּקוֹם צָר לְהַחְזִיק שְׁנֵי מְלָכִים בְּכֶתֶר אֶחָד, כִּי לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים קיט

שם כי בא השמש" – שלא בעונתה, זה בחינת למעלה מהזמן, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי תנינא סימן עט), כי יעקב היה בבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, וזה בחינת שבת פנ"ל:

יש וזה בחינת סעדה שלישית של שבת, שהיא בשעת המנחה, שהיא פגוד בחינת יעקב, שעל ידי זה זוכין לנחלה בלי מצרים שהוא נחלת יעקב, שהוא בחינת למעלה מהמקום פנ"ל. ועל-כן אז הוא הסתלקות משה רבנו עליו השלום, ואז מתגלה רעוא דרעיון, כי משה רבנו ויעקב אבינו הם בחינה אחת, כמו שכתוב בזה הקדוש. כי זה בחינת קבירת משה עליו השלום, שהיה בבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (הרי"ם ד): "ולא ידע איש את קברתו", כי הוא למעלה מהמקום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ד) על קבורת משה: 'עליונים נדמה להם למטה, תחתונים נדמה להם למעלה', שהיה בחינת למעלה מן המקום, ועל-כן לא נודע מקומו איה. ועל-כן אז הוא עת רצון גדול בשבת במנחה, כי למעלה מהמקום, בחינת מקומו של עולם, שם הוא רצון גדול ורחמים גדולים, כי דנים את הכל ברחמים לבק וכות וכו' פנ"ל. ועל-כן אז בשבת במנחה בשאומרים "ואני תפילתי וכו' עת רצון" אז מתעמפים בציצית, כי ציצית הם בבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידי זה נמשך רצון גדול פנ"ל.

יש וזה בחינת שבע שבתות, כדי שכל יום משבעת ימי בראשית יהיה נקבל בשבת. כי שבת הוא בבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, בבחינת: "וברכתו מפל הימים וקדשתו מפל הזמנים" (עריבת ליל שבת), ששבת הוא מברך וימרוכם למעלה מפל הימים והזמנים, ועל-כן דרשו רבותינו ז"ל פסוק (תהלים קל"ג): "ולו אחד בהם", על שבת גם כן, כמוכא בפרוש רש"י שם, שהיה בחינת למעלה מהזמן פנ"ל. וכן שבת הוא בבחינת למעלה מהמקום, ואז מקשרין ומעלין כל המקומות לבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (שמות ט): "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", כי כל אהר קונה שבתה במקום ששבת, כי המקום שעומד בו בשמניע יום השבת נתקדש בקדשת שבת, בבחינת (שם ג): "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא", כי המקום נתקדש ועולה ונתקשר בבחינת למעלה מן המקום, כי בשבת עולין כל העולמות ממקומן למעלה למעלה.

וזה בחינת (שבת ק"ח): 'כל המענג את השבת נתנין לו נחלה בלי מצרים', זה בחינת למעלה מן המקום שאין שם שום מצר ורחק פנ"ל, שהיה בחינת נחלת יעקב שנאמר בו (בראשית כ"ג): "ופרצת ימה וקדמה וכו'", כי היה למעלה מהמקום, בבחינת (שם): "ויפגע במקום" פנ"ל. וכן היה למעלה מהזמן, בבחינת (שם): "ויגלן

ל"ב

וזה בחינת ציצית של צמר, שהם מרמזים על רחמים גדולים ורצון גדול מאד, בחינת טלית לכן שנתעמף בו הקדוש-ברוך-הוא וסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים (ראש השנה יז), וזה בחינת (דניאל ז): "לבושיה פתלג חנר ושער ראשיה בעמור נקא", שמשם נמשכין אורות הציצית כמובא, שהם בחינת רחמים גדולים, פי ציצית הם בבחינת כפא הכבוד, מקומו של עולם, שעל-ידי זה נמשך רחמים ורצון גדול כפ"ל. וזה בחינת (עו): "חזה הוית עד די כרסנן רמיו ועתיק יומין יתיב, לבושיה פתלג חנר וכו", פי הציצית תקון הלבושין הם בבחינת כפא הכבוד, והם דנים הכל לכף זכות ברחמים גדולים כפ"ל. וזה בחינת (שעה א): "אם יהיו חטאיכם פשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו פתולע בצמר יהיו", בחינת חוט של תבלת המלבין עונות ביום הכפורים, פי הציצית הם בבחינת מקומו של עולם ודנים את הכל לכף זכות, ועל-ידי זה נמחלין כל העונות וכו' כפ"ל:

כא וזה בחינת הקשרים והפריכות של הציצית, כדי לסתור ולשבר ולהמתיק כל הקשרים של הסטרא אחרא. פי המקום שהוא בחינת עשיה, בחינת צמצום, בחינת חמר גשמי, זה בחינת קשר, שנתקשר הדבר ונתצמצם כל כך עד שגעשה חמר גמור. ועל-כן חמר לשון קשר, כמו שאמרו: רבי שמעון היה דורש מקרא זה כמין חמר, ופרש רש"י (קדושין כב): 'כמין קשר', כמובא זה. פי החמר, שהוא בחינת המקום, הוא בבחינת קשר, ומשם מבחינת המקום, בחינת צמצום, בחינת קשר, משם נמשכין כל הקשרים של הסטרא אחרא, שמי שאינו נשכר מהם הוא נלכד חס ושלום בקשריהם אשר הם קושרים עליו בכל יום, בבחינת (תהלים קכ): "חבלים פרשו לי רשת וכו'", פי בכל

וזה בחינת ציצית של צמר, שהם מרמזים על רחמים גדולים ורצון גדול מאד, בחינת טלית לכן שנתעמף בו הקדוש-ברוך-הוא וסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים (ראש השנה יז), וזה בחינת (דניאל ז): "לבושיה פתלג חנר ושער ראשיה בעמור נקא", שמשם נמשכין אורות הציצית כמובא, שהם בחינת רחמים גדולים, פי ציצית הם בבחינת כפא הכבוד, מקומו של עולם, שעל-ידי זה נמשך רחמים ורצון גדול כפ"ל. וזה בחינת (עו): "חזה הוית עד די כרסנן רמיו ועתיק יומין יתיב, לבושיה פתלג חנר וכו", פי הציצית תקון הלבושין הם בבחינת כפא הכבוד, והם דנים הכל לכף זכות ברחמים גדולים כפ"ל. וזה בחינת (שעה א): "אם יהיו חטאיכם פשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו פתולע בצמר יהיו", בחינת חוט של תבלת המלבין עונות ביום הכפורים, פי הציצית הם בבחינת מקומו של עולם ודנים את הכל לכף זכות, ועל-ידי זה נמחלין כל העונות וכו' כפ"ל:

כ ועל-כן בתחלת יום הכפורים מתעמפים בציצית תכה, פי עקר התכס והרחמים של מחילת עונות הוא על-ידי הציצית משם מקום כל אחד, ועל-ידי זה דנים הכל לכף זכות ומחלין עונותיהם וכו' כפ"ל. וזה בחינת שלש עשרה חליות שבציצית, כנגד שלש עשרה מדות של רחמים כפ"ל. וזה בחינת

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים קבא

מקום שהאדם נלכד חס ושלום באיזה מקום או מכשול זה בחינת קשר, בבחינת (תהלים קו): "אסירי עני וברזל". וזה בחינת אפור, שכל העברות נקראים 'אפור', לשון קשר, כי על-ידי זה נתקשר חס ושלום בצפריים האחוזות בפח רחמנא לצלן, וצריך לבקש מה' יתברך לצאת מקשריהם.

וזה בחינת הקשרים והפריכות של ציצית, שיש בהם כמה קשרים כפולים ופריכות על פריכות, כדי לסתור ולהמתיק ולבטל על-ידי זה כל הקשרים והפריכות שלהם. כי ציצית הוא בבחינת מקומו של עולם, ושם כל המקומות של העולם, שהם בבחינת קשרים, בחינת חמור כנ"ל, ועל-כן שם נמתק הכל וכנ"ל. וכל מי שנלכד חס ושלום באיזה מקום שהוא, אפלו במדרגה התחתונה מאוד, שישם נתקשר חס ושלום בכמה מיני קשרים, עד שגדמה לו שאי אפשר לצאת משם מחמת רבוי הקשרים שנתקשר ונכרך שם מאוד רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן על-ידי הציצית שהם מקומו של עולם ושם כל השרשים של כל הקשרים שבועולם, שהם בבחינת מקום, בחינת חמור כנ"ל, וזה בחינת רבוי הקשרים והפריכות שיש בציצית, ועל-כן שם נמתק הכל, כל מיני קשרים ופריכות של הסמרא אחרא שבועולם, הכל נמתק ונתבטל על-ידי הפריכות והקשרים של הציצית, שהם בבחינת

מקומו של עולם, כי אין הדין נמתק אלא ב'שרשו וכו' וכנ"ל.

ועל-כן הם ל"ט (שלשים ותשע) פריכות, בחינת ט"ל אורות היוצאים משלש אותיות ראשונות של השם, שהם בחינת שלשה אבות, בחינת שלש רגלים, כמובא, שמשום יוצאין הציצית כנ"ל. כי ט"ל אורות הם בחינת קדשת שבת, הפך ל"ט (שלשים ותשע) מלאכות של ימי החול, שהם זממת הנחש, כמובן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סוכן נ"ז אות ט), כי ל"ט מלאכות הם בחינת זממת הנחש שמשום נמשכין כל החמאים, שהם בבחינת קשרים של הסמרא אחרא כנ"ל, כי כל הל"ט מלאכות הם בבחינת קשרים, כי המלאכה היא בחינת קשר וצמצום, בבחינת (נחמיה א): "ותקשר כל החומה עד חציה". ושבת היא בחינת למעלה מהמקום כנ"ל, ואז נתבטלין כל הל"ט מלאכות שהם בחינת קשרים, בחינות צמצום, בחינת גשמייות המקום כנ"ל. ועל-כן ל"ט מלאכות ממשכין גמרינן (שבת כ"ט), שישם היו כל הל"ט מלאכות, כי ל"ט מלאכות שהיו כמשכין היו בבחינת ט"ל אורות הנ"ל, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (סוכן י"א), ועל-ידי ל"ט מלאכות המשכין נמתקו ונתבטלו כל הל"ט מלאכות שהם זממת הנחש, שהם בחינת צמצומים, בחינת מקום. כי המשכין, שהוא בחינת הבית המקדש, ה"ה בחינת למעלה מן המקום, בבחינת

מ'עט מחזיק את המרבה' כנ"ל, כי שם כמש"כ הוה הארון שהוא בבחינת מ'עט מחזיק את המרבה' כנ"ל. וזה בחינת ל"ט פריכות שבציצית כדי לכסול כל הפריכות והקשרים שלהם על-ידי ל"ט פריכות שבציצית, שהם בחינת ט"ל אורות, שהם בחינת מקומו של עולם כנ"ל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (תק"ד פ"ד ט"ז): 'עשה אדם חבילות חבילות גברות, יעשה כנגדן חבילות חבילות של מצות', כי הגברות חס ושלום הם בחינת חבילות וקשרים, וצריכין לעשות כנגדן חבילות של מצות כדי לסתור קשריהם לעשות כנגדן חבילות של מצות כדי לסתור קשריהם על-ידי החבילות והקשרים שבקדשה, וזה בחינת הפריכות והקשרים של הציצית כנ"ל:

כב ואין חליא פחות משלש. פי עקר הקשר של הקדשה הוא בחינת יעקב, שהוא בחינת (קדלה ה): "והחוט המושלש לא במהרה יצתק", והוא כולל מכל השלשה אבות, שהם בחינת שלש רגלים, והוא בחינת: "ענף עץ גבות", אין גבות פחות משלשה. וזה בחינת סכות שהוא הרגל השלישי, בחינת יעקב, שאז נטליון ארבעה מינים ואוהרין וקושרים שלשה מינין ביחד, שזה בחינת שלשה אבות, בחינת יעקב כנ"ל, והם מאירין להארתו שהוא בחינת 'פת עין', שעל-ידי זה נשלמין הארבעה מינים. וזה בחינת ארבע ציצית שיש בהם

חליות, וכל חליה היא שלש פריכות וכנ"ל. ושלשים ותשע פריכות, והמשה קשרים כפולים, שהם עשר קשרים, וכלם ביחד הם עולין ארבעים ותשע, כנגד ארבעים ותשעה ימי העמר, שהם בחינת מלוי הלכנה, על-ידי שפועליו ומקשריו המקום והזמן למעלה כנ"ל, שזה בחינת ציצית וכו' כנ"ל:

כג וזה בחינת ציצית של פשתן, פי פשתן הוא בחינת דינים, בבחינת (יחזקאל ט): "והאיש גבריא אל לבוש בדים", שהוא פשתים. והוא בחינת קון שהביא מפרי האדמה, שהוא זרע פשתן, שהביא מן הגרוע, שראה חוב לכל אחד. נמצא, שפשתן הוא בבחינת דין לכף חוב, בחינת דינים. ועל-ידי מצות ציצית, על-ידי החוט של צמר שהוא החוט של תכלת, שהוא בחינת כפא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, על-ידי זה נמתק גם בחינת הפשתים לדון את הכל לכף זכות, על-ידי שיודעים מקום של כל אחד כנ"ל:

[שקד לעיל]

כד ציצית הם על-ידי בחינת השלש רגלים שמאירים בבחינת הפולאך וכו', פי ציצית הם בבחינת מלאך, שהוא בחינת יצירה, פמוכא, בבחינת (תהלים ד): "חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם", שזה בחינת ציצית שהם סביב האדם פמוכא. פי הם בבחינת מלאך שגנעשה על-ידי היראה שגושלם

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ג

ארה חיים

קבו

על־ידי שלש רגלים, שעל־ידי זה עקר שלמות התפלה וכו' פנ"ל.

וזה בחינת נוי ציצית שליש גדיל ושני שלשים ענף, פי יש בהציצית שלשה שלשים כנגד שלשה אבות, שהם בחינת שלש רגלים שמשם מאירין הציצית פנ"ל. ועל־כן שליש גדיל ושני שלשים ענף, פי עקר הקשרים והבריכות, שהם גדיל, הם בבחינת יעקב פנ"ל, שהוא שלשי לאבות וכו', פי עקר הקשר של הקדשה הוא בבחינת שלשה, בבחינת "ענף עץ עבות וכו'" וכו' ל:

כה ו'הפשתה והשעורה נפתה פי השעורה אביב וכו'".

(שמות טו.) פשתן ושעורים הם בחינה אחת, בחינת דינים פנ"ל, בחינת מקום, פי עקר בחינת המקום הנשמי הוא בחינת צמצומים ודינים פנ"ל, ועל־כן "הפשתה והשעורה נפתה", זה בחינת דינים פנ"ל, בחינת צמצומים, בחינת מקום פנ"ל, פי עקר בחינת המקום יוצא מבחינת הפאת האורות זה בזה פידוע וכמוכא בכתבים פנ"ל. וזה בחינת "נפתה", בחינת הפאת האורות, שנה בחינת מקום, שהוא בחינת שם הוי"ה בהפאה שעולה מקום פידוע, בחינת צמצומים ודינים פנ"ל. נמצא שפשתן ושעורים הם בבחינת מקום וכו' פנ"ל, ועל־ידי הנפת עמר שעורים ועל־

נמתק הכל וכו' פנ"ל. עד שזוכין על־ידי זה ליום החמשים, שהוא חג השבועות וכן מתן תורתנו, שאז ישראל למעלה מהמלאכים על־ידי קבלת התורה, חמדה גנוזה שלא נתנה למלאכים פי אם לנו, כמו שכתוב (תהלים ח): "מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים וכו'". ואז אנו אוהזין עצמנו בבחינת פסא הכבוד, שרשי הנשמות, מקומו של עולם, שנה בחינת יום החמשים, בחינת חמשים שערי בינה, בחינת יובל, עלמא דאתי, שהיא בחינת אם לבירה, ואמא מקנא בכרסא. ואז בשבועות עולין עד

הדיקנא, עד בחינת עתיק פידוע, פי אז מאירין תליסר תקוני דיקנא שהם בחינת שלש עשרה מדות התורה פידוע, שמשם נמשכין אור הציצית, שעל־ידי זה אנו אוהזין בכסא הכבוד, ויש לנו פח לעמוד במקשלה זו על המלאכים שאנו זוכין בשבועות על־ידי קבלת התורה. ועל־ידי מצות ציצית, שהם בארבע גפוח, שהם בבחינת שערות, בבחינת (דניאל ו): "וישער ראשה בעמר נקא", בבחינת פסא הכבוד, בחינת תכלת וכו' פנ"ל, על־ידי זה נמתקו בחינת הדינים הנאחזין בהגדרים בבחינת פשתן, פי עולין ונתקשרין לבחינת מקומו של עולם, שנה בחינת פסא הכבוד, שעל־ידי זה נמתק הכל וכו' וכו' ל.

נמצא, שבשבועות שאז נמתק בחינת עמר שעורים בשלמות וכן אז עקר המשכת אור הציצית שהוא כלל

די ספירת העמר, על־ידי זה מרימין בחינת המקום והזמן לשרשו, לבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן ושם

קיום התורה כנ"ל, נמצא שנמתק אז הפשתה והשעורה, שנמתק בחינת "הפשתה והשעורה נפתה", שמרמז על כלל הדינים הנאחזים בזמן ובמקום, שהוא בחינת צמצומים, כי על-ידי שבועות, שהוא קבלת התורה, בחינת ציצית, על-ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן וכנ"ל. כי פסוק "הפשתה והשעורה הנ"ל מרמז על מצות עמר שעורים, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (מנחות פח:): מפסוק זה, שהעמר בא משעורים: 'נאמר באן אביב קלוי באש וכו'', ונאמר להלן, "כי השעורה אביב וכו'":

שהוא בחינת תשובה, בחינת תקון לכל החמאים וכו' כנ"ל באריכות, ועל-פני הוא חסד גדול שקבע יום הדין בראש חדש בעת תקון פגימת הלבנה, כי אז מאיר בחינת 'למעלה מן המקום' כנ"ל, שעל-ידי זה עקר התקון כנ"ל, כי על-ידי זה ה' יתברך דן את הכל ברחמים כפי מקומו, בבחינת 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו' וכנ"ל, כי הוא יתברך מקומו של עולם וכו', כי גם תקון פגימת הלבנה הוא על-ידי בחינת 'למעלה מן המקום' וכנ"ל:

הלקחה ד

[שך לעיל]

שמתעטפין בציצית בעטיפת הישמעאלים, הוא על-פי המאמר "ראיתי מנוורת זהב" (בסנין ה'), מבאר שם שציצית הם בחינת הרוח הנמשך על-ידי אגחה, שזהו בחינת 'ההוא טויעא' שהוא 'סוחר ישמעאל', בחינת: "כי שמע ה' אל ענייך", שממנו תוצאות הרוח החיים, בחינת ארבע ציצית, שזהו בחינת 'סוחר', בחינת (קהלת א): "סובב סובב הולך הרוח וכו', עין שם.

ועל-פני צריכין להתעטף בציצית בעטיפת הישמעאלים דיקא, כי ציצית הם בבחינת הרוח חיים, שהוא בחינת 'סוחר ישמעאל' כנ"ל. ועל-פני נמפר יוסף לישמעאלים, כי יוסף הוא בחינת 'ציצית', פמוכא בפרי עין חיים (שער

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארח חיים קנה

תבות: 'אש מים רוח עפר' וכו', כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, ענין שם:

ציצית פוק ה) על פסוק: "הנה בנה יוסף בא אלד", שהוא סוד ציצית, ענין שם.

הלכה ה

ענין ציצית עלפי התורה "תקעו - ג" בלקוטי תנינא בסימן ח', ענין שם כל התורה היטב מתחלתה לסופה:

א וזה בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת החוט של חסד שנקלע ונשזר מן השקעים ושתים נימין שעליהם יתנגן השיר של חסד שיתער לעתיד, שזהו הקול המזקה את הגן ששם גדלים כל היראות וכל הריחות, שעלידי הקול הזה דיקא יכול המוכיח להוכיח את ישראל ולא יקלקל בתוכחתו, אדרבא, יתן ויוסף ריח טוב בגשמתם עלידי תוכחתו בקול הזה, שזהו בחינת התוכחה של משה שהוכיחן על מעשה העגל, שעלידי תוכחתו הוסיף ונתן בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א יב): "נרדתי נתן ריחו" - 'עוב לא נאמר אלא נתן וכו' (שבת פח:), ענין שם כל זה היטב. ומהחוט של חסד הזה נמשך אור חוטי הציצית הקדושים, כי חוטי הציצית בכללם עולים שבעים ושתים פמבוא, כי הם שלשים ושתים חוטיין שכל חוט כפול משנים, כי צריכין להיות שזורין, ושני פעמים שלשים ושתים הוא שישים וארבעה, והשמנה חוטים בעצמם, סך הכל עולה שבעים ושתים, כמנין 'חסד' הנ"ל, הינו כי חוטי הציצית נמשך

ועל-כן צריכין לפרד החוטיין (שירע ארח סימן ח' ס"ו), כי הציצית הם בחינת הרוח חיים הנמשך מארבע רוחות שמשם השתלשלות הארבעה יסודות שמהם אחיות כל המדות, ששם נאחזין כל הרשעים בהרע של המדות, ועלידי קדשת מצות ציצית וזכין לשרש הארבעה יסודות שבקדשה, שהם ארבע אותיות הו"ה, ומפרידן הרע מהארבעה יסודות, ועלידי זה משפילין הרשעים עדי ארץ, כמבאר שם במאמר הנ"ל, וזה בחינת מה שמפרידן החוטיין של הציצית, כדי שעל ידי זה יתפרדו כל פעלי און, כל הרשעים הנאחזים בהרע של הארבעה יסודות, שהם בחינת 'עשו איש שעיר', כמו שכתוב שם, וזהו שאמרו רבותינו ו"ל שצריך לפרדן כי צוציתא דארמאי, ופרש רש"י: 'בשערות של נכרים וכו', כי הציצית הם בחינת 'שערות' ומכניעין "עשו איש שעיר" שהוא "כלו באדרת שער", 'פטלית וכו', כמו שכתוב שם. ועל-כן עלידי שמפרידן הציצית כי צוציתא דארמאי מפרידן אחיות 'עשו איש שעיר' שאחיותו בשערות פנ"ל, שמשם אחיות כל הרשעים, כי עלידי הציצית נפרדן הרשעים ונולדים, בבחינת (תהלים צב): "כי הנה אויבך יאבדו, ותפרדו כל פעלי און", בבחינת (תהלים קמו): "משפיל רשעים עדי ארץ", ראשי

קדשם מאור החוט של חסד הנ"ל
שנקלע ונשוד משבעים ושתים נימין,
שהם בחינת הסטרינים שעליהם יתנגן
השיר של חסד של לעתיד כנ"ל, וכמבאר
בהתורה הנ"ל, עין שם.

בפי ציצית הם בבחינת תוכחה שמוכיחין
את האדם שיקים מצותיו יתברך ולא
יתור אחר תאות לבו ועניו, כמו שכתוב
בציצית (מכבד כו): "וראיתם אותו וזכרתם
את כל מצות ה' ונעשיתם אותם ולא
תתורו אחרי לבבכם וכו'", וכמו שאמרו
רבתינו ז"ל (מנחות כג): 'לפי שתכלת דומה
ליום ויום דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא
הקבוד וכו'', נמצא שהציצית נתנו כדי
להיזכר ולהזכיר את האדם שלא יתור
אחר לבו ועניו, רק יקים את כל מצות
ה' וכו', הינו כנ"ל, כי חוטי הציצית הם

בבחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא
בחינת קול המוכיח, שעל-ידי זה דיקא
יכול להזכיר ולהוסיף ריח טוב בהנשמות
וכו' כנ"ל:

ב כי ציצית הם בבחינת פנור של דוד,
כמובא בזהר הקדוש ובתקונים
תקון י' (דף כה:). וזהו בחינת (ישעיה כד):
"מכנף הארץ זמירות שמענו", כמובא
בדברי רבנו ז"ל (חיי סיון ח'). "מכנף הארץ"
דיקא, שהם בחינת פנפי הציצית, משם
דיקא הם כל הזמירות והשירות, בחינת:
"זמירות שמענו", כי חוטי הציצית הם
בחינת החוט של חסד הנ"ל שעליהם
יתנגן השיר הנ"ל, שמשם נמשכין כל

ג וזהו בחינת תכלת שבציצית, כי תכלת
'פורסא דדינא', כמו שכתוב
בזהר הקדוש. כי עקר החוט של חסד
הנ"ל, שהוא בחינת קול הנגון שלעתיד
כנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית כנ"ל,
נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של
הבעל כח, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל.
וזהו בחינת תכלת שבציצית שהוא
'פורסא דדינא', בחינת התפלה בבחינת
דין הנ"ל, שמשם עקר הציצית, שהם
בחינת החוט של חסד הנ"ל כנ"ל.

זוה בחינת (משל לא): "עוז והדר לבושה
ותשחק ליום אחרון", "עוז והדר
לבושה" זה בחינת ציצית שנמשכין על-
ידי התפלה בבחינת דין שנקראת מטה
עוז, שעל-ידי זה נגדל כבודו והדרו
יתברך, כמו שכתוב שם. וזהו: "עוז והדר
לבושה", דהינו ציצית כנ"ל, על-ידי זה:
"ותשחק ליום אחרון", זה רמז על בחינת
הנגון הנ"ל שיתער לעתיד ביום אחרון
שאז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה, וזה
הנגון הוא בחינת 'ציצית', ועל-פני על-ידי
ציצית, בחינת: "עוז והדר לבושה", על-
ידי זה: "ותשחק ליום אחרון", כי יזכה
להשיר שלעתיד שהוא בחינת שחוק

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים

קבו

ושמחה, בחינת (תהלים קכו): "אז ימלא שחוק פיני וכו" כפ"ל.

וזה בחינת (שם ע"ב): "ה' מלך גאות לבש, לבש ה' עוז וכו'". 'לבוש עוז' זה בחינת ציצית שגמשך עלידי המטה עוז כפ"ל, ועקר אור הלבוש הזה ותגלה לעתיד כשיתגלה מלכותו, בחינת: "ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז", כי אז במקלו לעתיד יתער השיר הזה, שהוא בחינת 'לבוש עוז', בחינת ציצית, בחינת חוט של חסד הנ"ל כפ"ל:

ד ועקר הציצית הם לתקן הנגדים, כי שרש הציצית, שהוא בחינת הנגון הנ"ל, בחינת החוט של חסד הנ"ל, נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעלידי זה זוכין לרוח נבואה ועלידי זה מתקנים ומבררים המדמה, ועלידי זה זוכין לאמונה שלמה, ועלידי האמונה נתגלה הרוש העולם, כי הרוש העולם אי אפשר להבין בשכל כי אם באמונה לבר וכו' ועלידי האמונה יהיה הרוש העולם לעתיד ואז יתער השיר הזה, שהוא שיר של נפלאות, שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא שרש הציצית כפ"ל. ועלידי עלידי חוט הזה שהוא חוטי הציצית שגמשכין בשרשן מברור ותקון המדמה, עלידי זה מתקנים את הנגדים והלבושים, כי כל הנגדים והמלבושים נמשכין מבחינת המדמה, שהוא בחינת לבוש השכל, ועלידי כחו שהאדם יכול להתדמות לאדם אחר עלידי שני

מלבושיו עד שימעו בו ולא יפירוהו, כן יכולין עלידי המדמה למעות לשנות את השכל, להפך את השכל מספרת האמת לסברא של שקר, עד שאין מכירין את עצם אמתת השכל האמת, כי המדמה כשאינו מברר הוא מלביש ומסתיר את השכל עד שאין מכירים את עצם השכל האמת, כי המדמה הוא לבוש השכל כפ"ל. ועלידי צריכין להתברר מאד לברר את המדמה, כי עקר שלמות האמונה הקדושה הוא עלידי ברור המדמה, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועלידי צריכין להשתדל מאד לחפש ולבקש מה' ותברך לזכות להתקרב לצדיק אמתו שיש לו בחינת רוח הקדש, כדי שיוקח על ידו לאמונה שלמה שהוא יסוד הכל, כי עקר ברור המדמה, שעל ידו זוכין לאמונה שלמה, הוא עלידי בחינת רוח הקדש רוח נבואה כמו שפתיב שם, עני שם, שכל זה נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הפעל כח כמו שפתיב שם, עני שם, וכשזוכין לברור המדמה, שעלידי זה זוכין לאמונה, עלידי זה זוכין לשיר של חסד הנ"ל, שמשם נמשכין הציצית כפ"ל, ועלידי תולין הציצית כנגדים לתקן את הנגדים, כי הנגדים הם בבחינת כח המדמה שהוא לבוש השכל כפ"ל:

ה כי מבאר בסוף התורה הנ"ל על פסוק: "ליום הנגוני" (תהלים נא), שכל התארים והשכחים שאנו משבחין ומפארים אותו ותברך הם בבחינת

ע"פ

המדרמה, כי בפנימיות השכל הוא יתברך מרוםם ונעלה מכל התארים והשבחים, ועקר כל השבחים והתארים הם רק בבחינת המדרמה וכו', עין שם. וכל התארים והשבחים שהם בבחינת המדרמה, כלם הם בבחינת לבושין דמלכא, בחינת (תהלים ק): "הוד והדר לבשת", שכל התארים והשבחים שמושבחין ומפאריין ומקבדין ומגדלין את שמו ויתברך, שזוהו בחינת 'הוד והדר', זהו בחינת לבושין, בחינת: "הוד והדר לבשת", כי רבי יוחנן קרא למאניה מקבדותא' (שבת קיג), נמצא שהלבושין הם בחינת 'כבוד', הינו בחינת הכבוד וההדר והשבח שמקבדין ומשבחין ומפאריין אותו ויתברך בשבחים ותארים, שכל זה הוא בבחינת כח המדרמה, כל זה הוא בחינת לבושין שהם גתאים 'כבוד' כנ"ל, ועל-כן על-ידי השבחים והתארים שהם בבחינת המדרמה מעלין את כל העולמות, כי כלליות כל העולמות הם בחינת לבושין דמלכא פדוע, כי המדרמה שמושם השבחים והתארים הוא בחינת לבושין, בחינת לבוש השכל כנ"ל, וכל הבגדים הצמזמים נמשכין מבחינת המדרמה שהוא לבוש השכל כנ"ל, ועל-כן על-ידי אור הציצית שנמשך מבחינת הצדיק האמת שהוא בעל כח גדול, שעל-ידי תפלתו בבחינת דין מברך המדרמה, שעל-ידי זה זוכה לשיר של חסד הנ"ל שמושם שרש הציצית כנ"ל, על-כן על-ידי הציצית

הללו אנו מתקנין את הבגדים שנמשכין מבחינת המדרמה, כדי שנוכח כוח הזה לבר גם אצלנו את בחינת כח המדרמה, שהוא בחינת הבגדים, כדי שנוכח לאמונה שלמה, כדי שנוכח להאמין בשלמות גיחודו ואחדותו ויתברך ויחדוש העולם וכו', שזוהו יסוד הכל, וכמבאר במקום אחר בדרגרי רבנו ז"ל (סימן י) שציצית מסגל לאמונה, עין שם. וכן מבאר בתקונים תקון י' (דף כה): 'חמשה קשרים לקבל שמע ישראל, לקבל חמשה נימין דכנור דדוד וכו'.

ועל-כן קבעו פרשת ציצית בקריאת שמע, ועל-כן לוקחין הציצית בשעת קריאת שמע, כי ציצית, תקון הבגדים, תקון המדרמה, הם בחינת אמונה, כי עקר שלמות האמונה הוא על-ידי ברור המדרמה כנ"ל. ועל-כן כל התורה פלה תלויה בציצית, כמו שפתיב (במדבר טו): "ויראתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו'", כי עקר קיום כל התורה תלויה באמונה שהוא יסוד הכל, כמו שפתיב (תהלים קט): "כל מצותך אמונה", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכות כד): 'בא חכיק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה':

ו על-כן עקר התחלת קבלת על תורה ומצות הוא על-ידי ציצית, כי התינוק משמתחילין לחבבו במצות, המצוה ראשונה שמחבבין אותו היא מצות ציצית, וכן בכל יום בבקר בשקמים

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קט

משנתו המצוה ראשונה שמתחילין לקיים היא ציצית, כי ציצית הוא בחינת תקון וברור המדמה, שהוא בחינת תקון הבגדים, שעל-ידי זה נתבררה האמונה הקדושה, שהוא יסוד ושרש כל התורה והמצוות פנ"ל, כי בכל יום בפקר יוצאין אור הציצית, שהם בחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת (תהלים עז): "להגיד בפקר חסדך ואמונתך כלילות", פמבאר בהתורה הנ"ל.

ובל זה נמשך על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל פח פנ"ל, וזהו בחינת קימת חצות לילה לאונן ולקונן על חרפן בית המקדש ולהתגבר לעסק בתורה, כי קימת חצות להתאבל על חרפן בית המקדש זה בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל של הפעל פח, כי אלו הקמים בחצות נקראים "גבורי פח עושי דברו וכו'" (תהלים קג), כי עקר התעוררות השנה בחצות לילה נמשך מבחינת גבורות, שהוא בחינת קול התרנגול שנקרא גבר, שנמשך מההוא שלהובא דאשא דבטיש בגדפוהו פידוע, שקל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של הפעל פח, שעל-ידי זה מכבר המדמה שהוא בחינת שנה, שעל-ידי זה זוכה לקול השיר הנ"ל, ועל-פן בחצות לילה נמשך הארה מקול השיר הזה שנמשך מהתפלה בבחינת דין, שזהו בחינת פנור של דוד שמננו מאליו בחצות על-ידי רוח צפונות שמנשב בו (ברכות ג), רוח צפונות זה בחינת גבורות, שמושם

מננו מאליו פנור של דוד, כי עקר השיר של פנור של דוד נמשך מהשיר הנ"ל שנמשך מהתפלה בבחינת דין שהוא בחינת רוח צפונות וכו"ל, ועל-פן על-ידי זה נתעוררין מן השנה בחצות לילה, כי השיר הזה נמשך מתקון וברור המדמה, שהוא בחינת שנה, ועל-פן יש לו פח לעורר ולהקיץ מן השנה, כי עקר התגברות השנה הוא רק מחמת המדמה שאינו מוכף ומבקר פראוי, אבל מי שזוכה לברר המדמה פראוי אין צריך להתרבות בשנה, וגם מעט השנה שלו הוא בקדשה גדולה, ועל-פן על-ידי פנור של דוד שמננו מאליו על-ידי רוח צפונות פנ"ל, שקל זה הוא בחינת ברור המדמה, על-ידי זה נתעוררין מהשנה, כי על-ידי ברור המדמה נתפטר השנה, ואז עומדין משנתו ומקוננין על חרפן בית המקדש, ועל-ידי הקינות על חרפן בית המקדש מקבלין פח מהתפלה של הפעל פח שהוא בבחינת דין, כי הקינות על חרפן בית המקדש זהו בחינת תפלה בבחינת דין, כי האבלות והקינות הם בחינת דין פידוע, וגם כל לשון של הקינות הוא בדרך ופוח ותרעומות פכובול על שקהא אותנו כל פד והחריב את בית מקדשנו והגלנו בין העובדי פוכבים וכו', כמו שאנו אומרים שם: "איה קנאתך וגבורתך וכו', למה תתענו ה' מדרכדי וכו', המאם מאסת את יהודה וכו', מדוע הפיתנו וכו', למה לנצח תשפחנו, זכור ה' מה

הוצאת ספרים

111

היה לנו", וכיצא בזה הרבה, שכל לשונות פאלו הם בחינת הפלה בבחינת דין, שהוא בחינת תפלת פנחס שעשה פלילות עם קונו, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. כי אנו צריכין להתאבל על חרבן בית המקדש, וחרבן בית המקדש זהו בחינת פגם וחרבן הדעת, כי כל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית המקדש בימיו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ז), וכמוכא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים. כי מחיצות הבית המקדש הם בחינת מחיצות הדעת, בחינת מחיצות פרוסות של המחין המגינים בפני תאות נאוף, ובעונותינו הרבים התנגרה הסטרא אחרא, בחינת: "הנחש היה ערום וכו'" (כאשת ז), עד שנגרמה חרבן בית המקדש שהוא פגם הדעת, ועלינו צריכין לזה תפלה של הפעל פח שהיא בבחינת דין, ועלינו צריכין לקום בחצות להתאבל ולקונן על חרבן בית המקדש, כי הקינות הם בחינת תפלה בבחינת דין, כדי לקבל מהתפלה של הפעל פח הנ"ל שהיא בבחינת דין, כדי להוציא מהסטרא אחרא כל החיות שבלעה, בבחינת (איוב כ): "חיל בלע ויקיאנו וכו'", כדי לתקן הדעת וכו'.

ואז עוסקין בתורה, כי התורה הוא בחינת רוח נבואה, כי פלילות התורה כלולה בעשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מדרגות של נבואה, כמו שכתוב שם. כי עלינו התפלה בבחינת דין הנ"ל וזכין לבחינת רוח נבואה, שהוא

בחינת עסק התורה אחר חצות לילה, וכל זה כדי לברר המדמה פנ"ל. ועלינו הוא דבר גדול לעסק בתורה בלילה דיקא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "אין אדם זוכה לכתרה של תורה אלא בלילה, וכן שכתוב (איוב כ): "קומי רוני בלילה", כי עקר עסק התורה הוא בשביל ברור המדמה, כי התורה היא בחינת עשרת הדברות, בחינת רוח נבואה, שעלינו זה מקרין המדמה פנ"ל, ועלינו עקר עסק התורה הוא בלילה, כי לילה היא בחינת מדמה, שהוא בחינת שנה, ואז צריכין לברר המדמה עלינו התורה שהיא בחינת רוח נבואה פנ"ל. ועקר הוא אחר חצות לילה שאז נתעורר כבוד של דוד עלינו הרוח צפונית, שהוא בחינת השיר הנ"ל שנמשך עלינו התפלה בבחינת דין וכו' פנ"ל, שזהו עקר בחינת ברור המדמה פנ"ל, ועלינו אז הזמן לעסק בתורה, כדי לברר המדמה, כדי לזכות לאמונה שלמה, בחינת: "ואמונתך בלילות" פנ"ל, ועלינו זה זוכין שיהיה נמשך החוט של חסד, בבחינת: "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהלים צב), כמו שכתוב שם.

ועתה מה נמלצו דברי רבותינו ז"ל שאמרו (תנינה ז): 'כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום, שנאמר (תהלים צב): "יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמו"'. כי עלינו עסק התורה בלילה, שהוא בחינת רוח

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קלא

הוא נותן ריח טוב בהנשמות, שאפלו פשמוכיתן על העברות שעשו אינו מעורר הריח רע של העברות, אדרבא, הוא זוכה על-ידי קול תוכחתו שגם העברות יתהפכו לזכיות ויתנו ויוסיפו ריח טוב בהנשמות, בבחינת (שבת פח):

"גרדי נתן ריחו" – עוב לא נאמר אלא נתן פנ"ל. והוה בחינת ציצית, שהם בחינת התוכחה הנ"ל, בבחינת: "וראייתם אותו וזכרתם זכו, ולא תתורו זכו", שהציצית מוכיחין את האדם שעשה מצות ה' ולא יתור אחר מאות לבו זכו. אבל על-ידי תוכחה יכולין לפעמים לפל יותר חס ושלום, כי יכולין לעורר חס

ושלום על-ידי זה הריח רע של המעשים הרעים שעשה, שעל-ידי זה נחלשת הנשמה ביותר, כמבאר בתחלת התורה הנ"ל, וכן אנו רואין בחוש שלפעמים פשאדם מוכיח את עצמו ומתחיל להזכיר את עצמו מעשים הרעים שעשה, שאזו שכיח הרבה שנופל עוד יותר ויותר, כי נופל בדרעתו מאד, ויש שנפלו מאד על-ידי זה, וכל זה נמשך מבחינת התוכחה שאינה פראוי שמחלשת פח הנשמה על-ידי שמעוררין הריח רע של העונות, כמבאר שם. ועל-כן אין מי שיוכל להוכיח לא את עצמו ומכל שפן אחרים כי אם פשיקשר עצמו לצדיק היודר האמתיים, שהם בבחינת 'מושה', שיכולים להוכיח בקול התוכחה של משה, שהוא קול השיר הנ"ל שעל-ידי זה

נבואה, שהוא פלליות התורה פנ"ל, על-ידי זה נחפרר המדמה, שהוא ברור האמונה, שעל-ידי זה זוכין לשיר הנ"ל, שהוא בחינת 'חוט של חסד' שעליו יתנגן השיר הזה פנ"ל, והוה בחינת החוט של חסד הנמשך עליו ביום פנ"ל, שזהו בחינת החוט של חסד שזוכה המוכיח ההגון, כמו שכתוב שם. והוה החוט של חסד שנמשך ביום על-ידי עסק התורה בלילה, והוה בחינת אור חוטי הציצית שהם תקון הבגדים שהם בבחינת המדמה, הינו ברור המדמה, שהוא ברור האמונה, שהוא יסוד כל התורה פלה פנ"ל:

ז כי כל התורה פלה פלה בבחינת בגדים, כמו שכתוב (קהלת טו): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", שזה נאמר על פלליות קיום התורה והמצות שעל-ידי זה זוכין לבחינת 'בגדים לבנים', בחינת 'חלוקת הרבנן', שהוא לבוש הנשמה שזוכה כל אחר בעולם הבא כפי התורה והמצות שזוכה לסגל בעולם הזה. ועקר תקון הבגדים הוא על-ידי ציצית, והוה שאמרו רבותינו ו"ל (שבת קנ): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים" – אלו ציצית, כי ציצית הוא פלליות קיום התורה והמצות, שהם בחינת 'בגדים לבנים', כמו שכתוב: "למען תזכרו זכו" פנ"ל. כי על-ידי ציצית, שהם בחינת החוט של חסד הנ"ל, על-ידי זה נמשך על האדם בחינת התוכחה של המוכיח האמת, שעל-ידי זה

יותר, שזה נמשך מחמת שגחלשת נשמתו וכו' פנ"ל. ותוכחה פזאת אין זוכין פי אם על-ידי צדיקי הדור שהם בבחינת 'משה', שזוכין לבחינת שיר של חסד הנ"ל פנ"ל:

וזהו בחינת ציצית הקדושים שזכנו ה' ותפרך כרי לזכר מצותיו ושללא נתור אחר לבנו וכו', שזהו בחינת תוכחה פנ"ל, פי על-ידי ציצית, שהוא בחינת 'חוט של חסד' הנ"ל, על-ידי זה זוכין לבחינת התוכחה של הצדיקי אמת, שהם בבחינת 'משה', שעל-ידי תוכחתם נותנין ריח טוב בהנשמות, בבחינת: "גדי נתן ריחו", שאפלו המעשים רעים נתהפכין לזכויות ונותנין ריח טוב פנ"ל. ועקר ריח הטוב של התורה ומצות נרגש בהבגדים, שהם בחינת לבושין של הנשמה, בחינת 'חלוקת דרבנן', ועל-פני על-ידי העברות חס ושלום נעשים 'בגדים צואים' חס ושלום, ובגדים צואים' זה בחינת ריח רע של המעשים רעים, שהריח נמשך בהבגדים דיקא, פי כפי עבודתו של אדם כן הלבושין שלו לטוב או להפך, ועקר הוא הריח פנ"ל, שעל-ידי מעשים רעים חס ושלום הלבושין שלו מעלין ריח רע, בחינת 'בגדים צואים' פנ"ל, ולהפך על-ידי מצות ציצית שהם תקון הבגדים על-ידי זה זוכין לבחינת תוכחה הראויה הנ"ל, שעל-ידי זה הבגדים והלבושין מעלין ריח טוב, בבחינת (שיר השירים ד): "וריח שלמותך בריח לבנון". וזה שדרשו

מוסיפין ונותנים ריח טוב בהנשמות פנ"ל. פי עקר התוכחה צריכה להיות בבחינת השיר של חסד הנ"ל, והיגו להמות כלפי חסד, שהוא בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי' הנאמר בדברי רבנו ז"ל (בסיון רפ"ב), ענין שם כל הענין, שצריך האדם למצא בעצמו איזה זכות ונקדה טובה, וכן בחברו, בבחינת: "ועוד מעט ואין רשע וכו'", שעל-ידי זה הוא נכנס באמת בכף זכות וכול לזכות לתשובה.

על-פני כל מי שרוצה להזכיר אפלו את עצמו צריך לרקדקק מאד שלא יפיל את עצמו חס ושלום יותר על-ידי תוכחתו, שלא יחליש את דעתו ונשמתו על-ידי שיזכר את מעשיו הרעים, עד שיוכל לפל לגמרי חס ושלום, על-פני צריך לרקדקק להמות כלפי חסד לחפש למצא בעצמו על כל פנים איזה נקודת טובות, והתוכחה תהיה בדרך חסד, לחזק את עצמו בה' ותפרך ולבטח ברחמי העצומים, שיש אצלו חסד כזה שגם כל מעשיו הרעים יכולין להתהפך לזכויות, אפלו אם הרבה לפשע מאד מאד ימים וינים הרבה, אף-על-פי-כן חסדי ה' פי לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם, פי עם ה' החסד והרבה עמו פדות וכו'. הכלל, שעקר התוכחה תהיה באופן שיחזק את עצמו שיזכה להתעורר לה' ותפרך להתחיל מעתה להתקרב אליו ותפרך, ולא שיקלל חס ושלום יותר על-ידי תוכחתו, שיפיל חס ושלום

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים

קלג

רבותינו ז"ל: "ריח שלמותך" - ריח המצות התלויות בפגרים כגון ציצית וכו', כי ציצית הוא בבחינת תוכחה המוכיח הנ"ל, שעלידי זה מעלה ריח טוב, ועקר הריח בפגרים שהם הלבושין הנעשין כפי עבודתו כנ"ל, שזהו בחינת "ריח שלמותך" דיקא כנ"ל.

וזהו (תהלים נח): "מור ואתלות קציעות כל בגדתיך", 'בגדתיך' דיקא, כי הבגדים מעלין ריח טוב עלידי התורה והמצות כנ"ל. וזהו שדרשו רבותינו ז"ל: 'אל תקרי בגדתיך אלא בגידותיך, כל הבגידות שלך מעלין ריח טוב, הינו כנ"ל, זהו בחינת (שיר השירים א): 'נרדי נתן ריחו' - 'עוב לא נאמר אלא נתן' (שבת פח), שגם המעשים רעים והבגידות מעלין ריח טוב כנ"ל. וזהו: 'אל תקרי בגדתיך אלא בגידותיך', כי בגדתיך ובגידותיך שניהם אחד, כי דיקא עלידי בחינת ריח הטוב של בגדתיך, שזהו עלידי בחינת ציצית שהוא עקר תקון הבגדים, עלידי זה דיקא גם כל הבגידות מעלין ריח טוב, כי הציצית הם בחינת החוט של חסד הנ"ל, שעלידי זה העונות נתהפכין לזכויות, וזוכין לבחינת "נרדי נתן ריחו", שגם המעשים רעים יעלו ריח טוב כנ"ל.

וזהו בחינת חוט של צמר שהיה מלכין עונות ישראל ביום הכפורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יבמות לב). 'חוט' דיקא, כי הוא בחינת חוטי הציצית, בחינת 'חוט של חסד' הנ"ל, שעלידי זה העונות

נתהפכין לזכויות, בבחינת "נרדי נתן ריחו" כנ"ל. וזהו (ישעיה א): "לכו נא ונזכחה יאמר ה' אם יהיו חטאיכם וכו' ואם יאדימו פתולע בצמר יהיו", שמשם למדו רבותינו ז"ל שהיו תולין חוט ביום הכפורים וכו', וזהו: "לכו נא ונזכחה" דיקא, "ונזכחה" זהו בחינת תוכחה, כי רק ה' יתברך יכול להוכיח אותנו ברחמים, כי הוא מוכיח אותנו בבחינת התוכחה של משה הנ"ל, שעלידי זה זוכין לתשובה שלמה, עד שהעונות נתהפכין לזכויות, בבחינת 'חוט של חסד' הנ"ל, שזהו בחינת 'ואם יאדימו פתולע בצמר יהיו', שהוא בחינת חוטי הציצית כנ"ל. וכן הצדיקים המתדבקים במדותיו ויודעים חסדי ה' ויתברך הם לכד וכולים להוכיח, כי הם מוכיחים בבחינת התוכחה הנ"ל, שעלידי זה מוסיפין ריח טוב וכו' כנ"ל:

ח וזהו מה שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה עז): 'מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא בשלית צבור וסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים וכו', כי שלש עשרה מדות של רחמים שגלה ה' ויתברך למשה אחר חטא העגל זהו בחינת שגלה לו ה' יתברך דרכי טובו ורחמיו והסדיו המרבים שהוא מוחל עונות ברחמיו וחסדיו, בחינת: "נושא עון ופושע וכו'". ועליפן גלה לו מעטף בציצית, כי חוט של ציצית הוא בחינת 'חוט של חסד' הנ"ל, שעל ידו מחילת כל העונות, עד שהעונות נתהפכין

101

ולא־שְׁתוּ פְתוּת עוֹר וְלִבְשִׁימָם. וּמֵאֵלּוּ
הַבְּגָדִים שֶׁעָשָׂה ה' יִתְבַּרְךָ לְאָדָם, מִשֵּׁם
נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְעוֹלָם, וְכָל
הַבְּגָדִים שֶׁבְעוֹלָם כְּלוּלִים בְּמִצְוַת צִיצִית
שֶׁתְּלוּיָהּ בַּבְּגָדִים, שֶׁהוּא חַיּוּת וְשָׂרֵשׁ
וְתַקוּן כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְעוֹלָם. כִּי אַחַר
הַחֲטָא עָשָׂה לָהֶם ה' יִתְבַּרְךָ בְּגָדִים שֶׁהֵם
בְּחַיּוּת 'צִיצִית', שֶׁהֵם כְּלָלִית הַבְּגָדִים
דִּקְנֵי־שָׂה, כִּי עַקֵּר תְּקוּמָם עַל־יְדֵי בְּחַיּוּת
הַבְּגָדִים, שֶׁהוּא בְּחַיּוּת 'צִיצִית', כִּי אָדָם
הִרְאִישׁוֹן פָּנָם בְּאִכְלֵת עֵץ הַדַּעַת, שֶׁעַל־
יְדֵי זֶה הִגְבִּיר מִזְוָנָא דְגוּפָא, שֶׁכָּל זֶה
נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי בְּחַיּוּת (sw): "וְהִנְחֹשׁ הָיָה
עֵרוֹם", שֶׁהַתְּקוּן לָזֶה הוּא עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה
בְּבְחַיּוּת דִּין שֶׁל הַבַּעַל בַּח, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה
נִמְשָׁךְ קוֹל הַצִּיצִית שֶׁהוּא תְּקוּן
בְּחַיּוּת "אֵת קוֹלְךָ שִׁמְעֵתִי בְּגוֹן וְאִרְאֵה
הַנְּאֻמֵּר שָׁם.

וְזֶהוּ שֶׁמִּדְקָדֵק עֲתָה הַיִּטֵּב כִּיִּם הַפְּסוּק
(sw): "כִּי עֵירוֹם אֲנֹכִי וְאֶחְבָּא", הִינּוּ
שֶׁאֵמֵר אָדָם הִרְאִישׁוֹן: כִּי עֵירוֹם אֲנֹכִי
עֲתָה, כִּי עֲכָשׂוּ אַחַר הַחֲטָא הִרְגִישׁ
שֶׁהוּא עֵירוֹם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (sw): "וַיִּדְעוּ כִּי
עֵירוֹמִים הֵם", כִּי מִקֵּדָם לֹא הָיוּ צְרִיכִים
לְמַלְבוּשִׁים כְּלָל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (sw):
"וַיְהִי וְשִׁנְיָהֶם עֵרוֹמִים וְכוּ'". כִּי קֵדָם
הַחֲטָא שֶׁעֲדוּן לֹא נִפְגַּם הַדַּעַת הָיוּ יְכוּלִים
לְהַכִּיר אֵת בּוֹרְאֵם יִתְבַּרְךָ בְּפִנְיִימוּת
הַדַּעַת, וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים לְהִתְקַרֵּב לַה'
יִתְבַּרְךָ עַל־יְדֵי לְבוּשִׁים דִּיקָא, שֶׁהוּא
בְּחַיּוּת שְׂבָחִים וְהַתָּרִים הַבָּאִים עַל־יְדֵי

לְכוּיֹת וְנוֹתְנֵין רִיחַ טוֹב כְּכוּ' ל. וְזֶהוּ
שֶׁמִּתְעַמְפִּין בְּצִיצִית כִּיִּם הַפְּפוּרִים
בְּכַנְיֹתוֹ, כִּי עַקֵּר סְלִיחַת עוֹנוֹת הוּא
עַל־יְדֵי בְּחַיּוּת 'צִיצִית', שֶׁהוּא בְּחַיּוּת 'חוּט
שֶׁל חֶסֶד' הַצִּיצִית:

ט נְמַצָּא שֶׁצִּיצִית הוּא בְּחַיּוּת 'חוּט שֶׁל
חֶסֶד', שֶׁהוּא בְּחַיּוּת הַקּוֹל
הַמְּשַׁקֵּה אֵת הַגּוֹן שִׁשֵּׁם גְּדָלִים כָּל
הַיְרֵחוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחַיּוּת (בְּרַשְׁת כו): "הַקּוֹל
קוֹל יַעֲקֹב", וְעַל־כֵּן נֹאמַר בְּיַעֲקֹב (sw):
"רָאָה רִיחַ בְּנֵי בְרִיחַ שְׂדֵה וְכוּ'", כְּמִבְּאֵר
בְּהַתּוֹרָה הַצִּיצִית. וְעַתָּה בֹא וְרֵאֵה נִפְלְאוֹת
ה', כִּי שָׁם בְּמִקוּמוֹ בְּהַפְרָשָׁה הַצִּיצִית מִבְּאֵר
בְּבֵאֵר שְׁהָרִיחַ הַטּוֹב שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל־יְדֵי
קוֹל יַעֲקֹב הַצִּיצִית, זֶה הָרִיחַ נִתְגַּלָּה בַּבְּגָדִים
דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ בְּחַיּוּת 'צִיצִית' שֶׁהֵם תְּקוּן
הַבְּגָדִים עַל־יְדֵי הַחוּט הַצִּיצִית כְּכוּ' ל. וְזֶהוּ
שֶׁפָּתוּב שָׁם אַחַר שֶׁאֵמֵר "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב
וְכוּ'", נֹאמַר: "וַיִּרְחַ אֵת רִיחַ בְּגָדָיו וְכוּ'".
"רִיחַ בְּגָדָיו" דִּיקָא, כִּי עַקֵּר הָרִיחַ
שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל־יְדֵי בְּחַיּוּת "קוֹל יַעֲקֹב" הוּא
בַּבְּגָדִים, בְּבְחַיּוּת "וְרִיחַ שְׁלֹמוֹתֶיךָ וְכוּ'",
כִּי "קוֹל יַעֲקֹב" הוּא בְּחַיּוּת 'חוּט שֶׁל
חֶסֶד', שֶׁהוּא חוּט שֶׁל צִיצִית, שֶׁהוּא תְּקוּן
הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחַיּוּת 'חֲלוּקָא דְרַבְּנָן',
לְבוּשֵׁין דְּנִשְׁמָתָא, שְׁנוֹתָן בְּהֵם רִיחַ טוֹב
וְכוּ' כְּכוּ' ל:

י כִּי הַבְּגָדִים שֶׁלְכַשׁ יַעֲקֹב אִם הֵם הָיוּ
בְּגָדֵי אָדָם הִרְאִישׁוֹן שֶׁעָשָׂה לָהֶם
ה' יִתְבַּרְךָ אַחַר הַחֲטָא, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
(בְּרַשְׁת א): "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹקִים לְאָדָם

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קלה

המדרמה, כי היו מכירים אותו ויתברך עין בעין, כמו שיתרה לעתיד וכו', שיקים: "והיו עיניך רואות את מורדי ולא יגנף עוד מורדי" (ישעיה ל), שלא יצטרך להתלבש בבגד מלבושים. אבל אחר החטא שפגמו בדת ונתגרשו מגן עדן, ואין יודעין דרך עין החיים, עתה עקר התקון על-ידי בחינת מלבושים, שצריכין להתקרב אליו ויתברך דרך כמה לבושים, שהם בחינת השבחים והתארים, שצריכין דוקא לסלק הרעת ולהתחזק באמונה שלמה, ולהרבות בדבורי אמונה, שהם כל השירות ותשבחות ותפלות ובקשות שאנו אומרים, כי עכשיו אי אפשר להתקרב לה' ויתברך כי אם על-ידי אמונה, שהוא על-ידי ברור המדרמה שהוא בחינת לבושין פנ"ל, ואלו הלבושין נתתקנין על-ידי הציצית, שהם בחינת הקול המשקה את הגן פנ"ל. וזהו: "את קולך שמעתי בגן", זה בחינת ציצית פנ"ל. וזהו שפסוק: "כי עירם אנכי", "עירם" דוקא, כי עכשיו אני צריך לבושים פנ"ל, על-כן חמלת עלי בחסדיך והמשיכת עלי אור הציצית שהוא בחינת הקול הנ"ל, בחינת "את קולך שמעתי בגן וכו'".

ואז אחר החטא שעסק ה' ויתברך לתקנם עשה להם לבושים, בחינת: "ויעש ה' אלקים וכו' וילבישם", הינו שהמשיך עליהם אור הציצית, שהם עקר תקון הלבושים דקדושה, כי עקר

תקונם על-ידי ציצית שהוא בחינת הקול המשקה את הגן, שעל-ידי זה נמשך הריח הטוב ונכנע 'מוזנא דגופא', שהוא בחינת 'עקב עשו'. ואלו הבגדים לבש יעקב אז, כי יעקב תקן חטא אדם הראשון, כי 'שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון' (בבא מצעא פד), כי הוא המשיך הקול הנ"ל, בבחינת "הקול קול יעקב", שעל-ידי זה העלו הבגדים ריח טוב, בחינת "וירח את ריח בגדיו וכו'", ועל-ידי זה הכניע ובטל את מאכלי עשו, שהם בחינת 'מוזנא דגופא', והביא הוא מטעמים לאביו "כאשר אהב" מפקודין דעשה, ולא "כאשר שנא" מפקודין דלא תעשה. כי מאכלי יעקב הם בחינת 'מוזנא דגופא' שהגביר אז על 'מוזנא דגופא', כי יעקב זכה להגביר הריח הטוב על-ידי "הקול קול יעקב", בחינת: "ראה ריח בני בריח שדה וכו'" פנ"ל:

יא וזה בחינת (בראשית ט): "ויקחו שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם" - דא ציצית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (סו"ט), כי נח שתה מן היין וישבר ויתגל בתוך אהלה (בראשית ט), ואיתא בזהר הקדוש שפגם נח היה בבחינת הפגם של חטא אדם הראשון, כי חטא אדם הראשון היה בחינת הפגם המבאר בהתורה הנ"ל, שלפעמים הסמרא אחרא יונקת מן הרחמנות והדעת, שהוה בחינת: "והנחש היה ערום וכו'", עין שם, שהוה בחינת

הטא אדם הראשון שהיה על-ידי "והנחש" היה ערום" כמבאר בתורה, שאז מתגבר 'מוזנא דגופא'. פי כשמכניעין ומבטלין מהדעת אחיות הסמטרא אחרא, בחינת "והנחש היה ערום", על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל פה, נתתקן הכל עד שזוכין להגנוג הנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית, שעל-ידי זה זוכין לריח הבגדים, בחינת 'מוזנא דגשמטא' וכנ"ל. ולהפך פשאין זוכין לתקן ולהכניע בחינת אחיות "והנחש היה ערום", או מתגבר חס ושלום 'מוזנא דגופא', שהוא בחינת אכילת עין הדעת טוב ורע. ואז פשאין זוכין לתקן זאת על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל פה, אוי המדמה אינו מברך, שזהו בחינת זיהמת הנחש, שהוא בחינת בלבול המדמה, כמבאר בהתורה הנ"ל. ונח, אף-על-פי שהיה צדיק גדול, אף-על-פי-כן עדין לא זכה לתקן הטא אדם הראשון, כי איתא שגח לא התפלל כראוי על בני דורו, כמבאר בזהר הקדוש מענין נח ואברהם ומשה, שגח לא התפלל כלל, ואברהם התפלל על דורו, אבל לא כמשה שסמך נפשו בשביל ישראל וכו', עין שם. ועקר התפלה של הצדיק הגדול, שעל-ידי זה מתקן הכל, היא התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי זה הוא מוציא מהסמטרא אחרא כל חייתה וכו', עד שנתתקן הכל כנ"ל, שזאת התפלה צריך הצדיק מסירת נפש מאד, ועל-יכן נקרא זה הצדיק 'ציר נאמן

לשולחיו' על שהוא מוסר נפשו בשביל ישראל, כמו שכתוב שם. ונח לא מסר נפשו כמשה, ולא זכה להתפלה בבחינת דין הנ"ל, על-כן לא הציל את בני דורו ולא הוציא מימי הדעת מהסמטרא אחרא, על-ידי זה בא מבול לשמך את העולם. פי להכניע ולבטל מים הזירונים שהוא הסמטרא אחרא הרוצה לשמך את העולם חס ושלום ולהוציא משם מימי הדעת, זה געשה על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל פה, שהיא בחינת 'מטה עז', שעל-ידי זה הוא קריעת ים סוף, בחינת (תהלים ע"ו): "אתה פוררת בעדן ים, שברת ראשי תנינים על המים וכו'", כמו שכתוב שם, עין שם. ומחמת שגח לא מסר נפשו ולא התפלל התפלה בבחינת דין, על-ידי זה לא תקן בשלמות הכח המדמה כנ"ל, ועל-כן היה הפגם שלו על-ידי הדין ששטה ונשפתר בו:

יב פי וין מביא שגח, שהוא בחינת פה בחות, בחינת (ויצא ע"ו): 'זכה - משמחו, לא זכה - משממו', בחינת וין המשמח ויין המשפר, פי השכרות של וין זה בחינת בלבול המדמה, שעל-ידי זה מדבר דברי שטות ושגעון, שהיו נמשך מהמדמה שהוא מבלבל פדוע, ועל-כן יש בהיין שני בחות הנ"ל, בחינת 'זכה וכו' כנ"ל. והעקר הוא כפי תקון הברית, כמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סיון כ"ט את ח'). ועקר תקון הברית הוא על-ידי

יד יד

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים

קלו

התפלה בבחינת דין הנ"ל של הפעל כח, שעל-ידי זה מוציא מהספרא אחרא כל חיותה, כל תדעת וכו' שבלעה, וחזורים ונתתקנים המחין שהם המחיצות פרוסות בפני פגם הברית, ועל-ידי זה זוכה לתקון הברית, כמו שכתוב שם. ואז על-ידי התפלה הנ"ל שהיא בחינת תקון הברית, על-ידי זה המדמה מכרך ומתקן, ואז כששונה יין הוא בבחינת זכה - נעשה ראש' (שם בבב' יומא), זכה - משמחו', בחינת יין המשמח, כי גתרום דעתו על-ידי היין וזכה לשמחה, שהוא בחינת השיר והנגון הנ"ל שנמשך על-ידי ברור המדמה שמשם כל השמחות, בחינת (תהלים צג): "עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתי ה' בפעקד וכו'". ועל-פני און אוקרים שיר אלא על היין (ברכות לה) ית ספיר

אזי גם החלומות שלו ברורים צודקים ואמתיים, בבחינת: 'חלום על-ידי מלאך', כי הוא זוכה לרוח הקדש בחינת רוח נבואה שמכרך המדמה. ועל-פני בשעת השנה בעצמו הוא מקבל בחינת רוח הקדש, שזהו בחינת חלום על-ידי מלאך, כי החלום הוא בחינת נבואה, כמו שאמרו רבותינו ו'ל (ברכות טו), בחינת (במדבר צ"ג) "בחלום אדרב בו". ולהפך מי שאינו זוכה לברך המדמה גאווים פמה בלבולים בהמדמה ועל-ידי זה מבלבלים הספרא אחרא והקלפות אותו בשעת שנה בחלומות מבלבלים, בבחינת חלום על-ידי שד שנמשך על-ידי בלבול המדמה, שהוא בחינת זדמת הנחש וכו', כמו שכתוב שם. ועל-פני היין שמביא שנה ומיזין יש בו שני בחינות אלו שמי שזוכה לברך המדמה אזי היין בקדשה בבחינת ברור המדמה, שהוא בחינת יין המשמח, כי על-ידי ברור המדמה זוכין לאמונה, שעל-ידי זה זוכין להנגון הנ"ל, שהוא בחינת שמחה, בחינת: "עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתי ה'", כי משם כל השמחות פנ"ל, אבל פשאין המדמה מכרך אזי היין בבחינת בלבול המדמה, שהוא שכרות ממש, בחינת יין המשכר פנ"ל. וזהו בחינת (ישעיהו טו): "כהתעות שפור בקיאו", כי טבע השפור שנותן הקאות, כי פשהיין בקדשה שהוא נמשך מהתפלה בבחינת דין של הפעל כח, אזי הספרא אחרא מכרחת ליתן הקאות,

ותפלל, כי היין הוא בבחינת שנה, בחינת כח המדמה, כי טבע היין שמביא שנה ומתגבר כח המדמה, שזהו בחינת השכרות, שנסתלק דעתו על-ידי שתית היין כמו בשעת שנה ונשאך רק המדמה, ועל-ידי זה מדבר דברי שטות על-ידי בלבול המדמה, כי כרוב בני אדם המדמה אינו מכרך, ועל-ידי זה מדבר דברי שטות ושגעון בשעת השכרות, כמו האדם בשעת שנה שמבלבל אותו המדמה בבלבולים, שהם החלומות המבלבלים של רב בני אדם, שהם באים מבלבול המדמה בשעת שנה. אבל הצדיק שזוכה לתקון המדמה פנ"ל,

בבחינת (א"ב ב): "חיל בלע ויקיאנו".
 להקיא כל הדעת וכל התקדשות
 שבלעה וכו', כמו שכתוב שם, אבל
 בשאין הינו בתקדשה או הוא בעצמו
 מקרח ליתן הקאות:

יג ועל-ידי נח שלא זכה להתפלל
 בבחינת דין כנ"ל, על-ידי
 בשבא אל הינו נשתפר בו, כי לא נתברר
 המדמה בשלמות, שעל-ידי זה הינו
 בבחינת יין המושפר, כי שכרות הוא
 בלבול המדמה כנ"ל. ועל-ידי הנה התקון
 על-ידי בחינת ציצית, כמו שכתוב: "ויקחו
 שם ונפת את השמלה" - דא ציצית'
 כנ"ל, כי ציצית הוא בחינת חוט של
 חסד, שהוא בחינת השיר והנגון הנ"ל
 שנמשך מברור המדמה כנ"ל, ועל-ידי
 על-ידי זה תקנו פגם שפגם בהמדמה
 על-ידי השכרות, כי הם המשיכו בחינת
 תקון המדמה על-ידי הציצית שנמשכין
 מבחינת תקון המדמה כנ"ל:

יד וזהו בחינת יין של נסכים שעליהם
 אומרים שיר, כי אין אומרים
 שיר אלא על היין, כי כל התקנות הם
 בחינת ברור המדמה, כי התקנות באים
 מבהמות ועופות, שהם בחינת המדמה,
 כי בהמה יש לה פח המדמה שהוא פח
 הבהמיות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום
 אחר. ועל-ידי מביאין בהמה לקרבן כדי
 לברר המדמה, כי מבחינת המדמה משם
 נמשכין כל העונות, ממוכא במקום אחר.
 ועל-ידי צריכין להביא בהמות לקרבנות

כדי לתקן ולברר המדמה ועל-ידי מביאין
 או יין לנסכים ואומרים עליהם שיר, כי
 הינו הוא בבחינת שנה, בחינת מדמה.
 ועל-ידי הינו לנסכים, שהוא יין דקדשה,
 על-ידי זה נתתקן המדמה בשלמות,
 שעל-ידי זה זוכין לשיר שלעתיד כנ"ל
 שמשם נמשכין כל השירות כנ"ל, שזהו
 בחינת השיר שאומרים על היין דיקא, כי
 עקר השיר על-ידי ברור המדמה, שהוא
 בחינת יין כנ"ל:

טו וזהו בחינת פוס יין של קדוש ושל
 ברפת המזון ושל הברלה. שכל
 זה הוא בחינת אין אומרים שיר אלא על
 היין כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לה),
 כי עקר קדשת שבת יום טוב הוא
 על-ידי התגלות האמונה שנתגלה אז
 בתוספות אור גדול. כי שבת הוא בחינת
 אמונה בחדוש העולם. שזהו עקר הקדוש
 שאומרים ויכלו, שמעידין שה' יתברך
 ברא את העולם בששת ימי המעשה
 וישבת בשבת. וכן יום טוב הוא גם כן
 בחינת שבת שמעיד על חדוש העולם, כי
 כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים,
 ואז בשעת יציאת מצרים נתגלה אמונת
 החדוש העולם לכל באי עולם על-ידי
 הנסים והנפלאות והאותות נוראות מאד
 אשר לא נשמעו ולא נראו מעולם אשר
 עשה ה' יתברך עמנו בשעת יציאת
 מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה וכו'
 וכו'. נמצא ששבת יום טוב מורים על
 החדוש העולם, שזה עקר האמונה, שבה

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קלט

תלוי עקר הנהרות, עקר קדשת ישראל. ומי שפופר בזה חס ושלום, כל שהוא, הוא אפיקורוס גמור ואין לו חלק באלהי ישראל ולא בתורת משה. (ואין להאריך בזה כאן מפני גזתם של העסקים בפקדים שסודם בני עליי סבת האפיקורסים והפוסקים המפורסמים שפוסרים בזה, ומה שקום וזכרם, כמו אריסטו הנון הפופר המפורסם והקבוי, ומה שקום), ואף עלה על הדעת למעט בפקדים המביאים סבוהיו הרעות ונקרות מאחר שהוא הוא האפיקורוס והפופר הגמור הפופר בתורת משה ובה' יתברך לגמרי. ועל-כן באמת כל אלו העסקים באלו הפקדים וצאים מן הדת לגמרי. בדרך דמנא רשקו) ועל-כן בשבת ויום טוב שעקר קדשתם על-ידי התגלות האמונה שנתגלה אז, שזה עקר הקדשה, על-כן אז אומרים שיר על היום שהוא בחינת הקדוש, כי בשבת ויום טוב נדחה והמת הנפש. ואז המדמה מברר ומתקן, ואז היום בקדשה, בבחינת יין המשמח. ואז גמשיך על-ידי היום, שהוא בחינת מדמה, בחינת אמונה שלמה, שזה עקר המשכת קדשת שבת ויום טוב. ועל-ידי האמונה זוכין לשיר הנ"ל, שהוא בחינת הקדוש, שהוא גם כן בבחינת השיר שאומרים על היום דיקא כנ"ל:

הארץ הטובה וכו". כי ארץ ישראל הוא על-ידי פח מעשיו, בחינת "בראשית ברא אלקים וכו'", אמר ר' יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה וכו', כמבאר כל זה שם בהתורה הנ"ל, ענין שם. ומבאר שם שארץ ישראל וחדוש העולם לעתיד הם בחינה אחת, שמושם נתעורר השיר הנ"ל, שעל-ידי זה מתגבר מוונא דנשמחא, ועל-כן אחר האכילה שאנו צריכין לברר האכילה שתהיה בבחינת מוונא דנשמחא, על-כן אנו מברכין אותו וחרדד על הארץ הטובה שהוא ארץ ישראל. ועל-ידי זה אנו ממושכין עלינו קדשת ארץ ישראל, ועל-ידי זה נתעורר השיר שיתער לעתיד בשיתדש את עולמו בבחינת ארץ ישראל, כמו שכתוב שם. ועל-ידי התעוררות השיר הזה זוכין להגביר מוונא דנשמחא על מוונא דגופא. ועל-כן צריכין לברר ברפת המזון על כוס יין, בבחינת 'אין אומרים שיר אלא על היין', כי אי אפשר לעורר השיר הנ"ל בדי לזכות לבחינת מוונא דנשמחא. כי אם על-ידי היין דקדשה, שהוא בחינת ברור המדמה, שעל-ידי זה זוכין לאמונה. ועל-ידי זה נתעורר השיר הנ"ל כנ"ל:

מו וזהו בחינת כוס של ברפת המזון, כי אנו צריכין להעלות ולברר אכילתנו שיהיה בבחינת מוונא דנשמחא, שזה זוכין על-ידי השיר הנ"ל כנ"ל. ועל-כן עקר ברפת המזון הוא על-ידי ארץ ישראל, כמו שכתוב (דברים ה): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על

ז ועל-כן יעקב אבינו פשהביא המטעמים לאביו, שרצה להגביר בחינת מוונא דנשמחא, בחינת ריח כנ"ל, על-כן פתיב (בראשית כ): "ויבא לו יין נישת". ואז דיקא (שם): "וירח את ריח בגדיו". כי על-ידי היין דיקא נתעורר

שכתוב בזהר הקדוש שהם בחינה אחת, ענן שם

וזהו (עו): "ברוך ה' אלהי שם ויהי פנען

עבד למו". "ברוך ה' אלהי שם",

שמפנו יצאו ישראל שהם מיוחדים שמו תמיד ומגליו אלקותו יתברך ומאמינים

בחדוש העולם, שזהו עקר קדשת ארץ ישראל. ועל-כן להם מגיע ארץ ישראל,

ועל-כן: "ויהי פנען עבד למו", שפנען יבצע ויתבטל לפניהם, הינו שהתנבא

שעתידין ישראל בני שם לכבש את ארץ ישראל מתחת יד פנען ופנען יפול לפניהם

ויהיה עבד להם, שכל זה הפך פונת חם שרצה, להגביר המדמה המבלבל פדי

להתגבר חם ושלום על קדשת ארץ ישראל, שהוא בחינת אמונת חדוש

העולם שנמשך מברור המדמה פנ"ל. ועל-כן קללו בפה שפגם, שבו בעצמו

תרפק הזקמא, בחינת עבדות ושתה, וישראל יכבשו את ארץ ישראל מידו

ויגלו אלקותו לכל באי עולם, בחינת "ברוך ה' אלהי שם", כמו שפרש רש"י

שם שעתיד לשמור הכמתו לורעו לתת להם את ארץ פנען וכו', הינו פנ"ל. פי

קדשת ארץ ישראל היא בחינת ברור המדמה שהוא הפך והמת חם ופנען,

שהם בחינת עבדות ושתה הרבה הפא מבלבל המדמה הנ"ל, הינו שהתנבא

שלא תתקום מחשבתו הרעה של חם שהוא היצר הרע והסמרא אחרא, פי

עתידין ישראל בכח משה רבנו לכבש

השיר הנ"ל, בבחינת 'אין אומרים שיר אלא על הניו', שעל-ידי זה נתעורר הריח טוב, שהוא מוונא הנשמתא פנ"ל:

יח ועל-כן חם שקלקל בשעת השכרות של גת, כי חם הוא בחינת

היצר הרע, והמת הנחש שרוצה להתגבר בשעת השכרות דיקא, בשעת בלבול

המדמה, שהוא והמת הנחש שמושם עקר אחרותו, על-כן פשהקין גח מיינו וידע

את אשר עשה לו בנו הקטן, כי ידע כל פונתו עד היכן הדבר מגיע, שכל פונת

הסמרא אחרא פדי להגביר והמת הנחש, בלבול המדמה, שעל-ידי זה חם ושלום

נתבלבלה האמונה הקדושה, פדי להתגבר על ארץ ישראל, שהוא בחינת

אמונת חדוש העולם. ועל-כן באמת היתה ארץ ישראל כבושה תחת יד פנען

פמה וכמה שנים שהוא מורעו של חם, על-כן גח שהכין כל זאת, בחינת (עו ט)

"וידע את אשר עשה לו בנו הקטן", על-כן קלל את חם (עו): "ארור פנען עבד

עבדים יהיה לאחיו". 'עבד דיקא, שהוא בחינת התגברות השנה הפא מבלבל

המדמה, פי 'עשרה קבין שנה ירדו לעולם תשעה נגלו עבדים' (קדושין נב), הינו

שנה קלל אותו בפה שקלקל ופגם, שיהיה נמשך עליו העבדות, שהוא

בחינת השנה, בחינת בלבול המדמה שנמשך מזהמת הנחש שנתקלל: "ארור

אתה", שזהו בחינת ארור פנען, כמו

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קמא

ארץ ישראל ויגלו האמונה הקדושה לכל
באי עולם ובנ"ל:

יט וזה בחינת העשרה קשרים שבכל
אחד מהציצית, שהם כנגד
העשרת הדברות, שהם בחינת עשרה
מדרגות של נבואה שהוא ברור המדמה,
שעל-ידי זה נתמקנין הבגדים, שזהו עקר
בחינת הציצית כנ"ל:

כ וזה שאיתא בזהר ובכתבים שציצית
הם כנגד פסוקי דומרה, עין שם
שחושב איד מתקנין ומעלין הארבעה
עולמות בעובדא ובמולא, ומבאר שם
שציצית כנגד עולם היצירה, שהוא
בחינת פסוקי דומרה וכו', עין שם, כי
ציצית הם בחינת החוש של חסד הנ"ל
שעליו נתגון השיר והנגון שלעתידי,
שמשם כל הזמרות והשירות וכו' כנ"ל,
שזהו בחינת פסוקי דומרה:

כא ועל-כן הם ארבע ציציות כנגד
ארבע אותיות הויה,
שהוא בחינת שיר פשוט כפול משלש
מרבץ שעולה ע"ב, שהוא בחינת השיר
שלעתידי, שהוא בחינת חוט של חסד,
שהוא בחינת חוטי הציצית כנ"ל, כי
מצות ציצית הוא בבחינת פשוט כפול
משלש מרבץ, כי מתחלה לוקחין ארבעה
חוטי פשוטים, זה בחינת שיר פשוט,
ואחר כך מכניסין אותו לתוך הכנף
ובפלין אותן, זה בחינת שיר כפול, אחר
כך קושרין אותן וכורכין אותן ואזי הם

משלשין, בחינת שליש גדיל ושני שלישו
ענה. וזהו בחינת שיר משלש, וכן צרכין
לעשות בכל הארבע כנפות, ועל-ידי
הארבע ציציות שארבע כנפות, נמשך
בחינת שיר מרבץ. נמצא שבמצות ציצית
מרבץ בחינת שיר פשוט כפול משלש
מרבץ, כי משם שרש הציצית כנ"ל:

כב וזה בחינת הפ"ל כריכות שהם עולין
ה' אחד, כמובא, כי עקר הציצית
הוא בשביל להמשיך שלמות האמונה,
שהוא בחינת ה' אחד, כי זה עקר
האמונה, וכמובא בתקונים (הקדמה דף ג.)
שציצית הוא בחינת אמונת החדר,
בחינת שמע ישראל וכו' כנ"ל:

כג ועל-כן הציצית הם ל"ב חוטי, זה
בחינת כלליות התורה
שמתחלת ב'בית' דבראשית ומסיימת
ב'למד', כי ציצית הוא בחינת אמונה,
שהוא כלליות התורה מבראשית עד
לעיני כל ישראל, ועל-כן מתחלת
התורה: "בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ". להודיע שעקר
התחלת יסוד קיום כל התורה הוא
על-ידי האמונה בחדוש העולם,
שמאמינים שה' יתברך ברא את השמים
ואת הארץ יש מאין המחלט, שזהו יסוד
כל התורה בלה, בחינת (מכות דה): 'בא
חכוק והעמידן על אחת - וצדיק
כאמונתו יתרה', בחינת (תהלים קיט): 'כל
מצותיך אמונה' כנ"ל. וזה זכין על-ידי
הציצית כנ"ל, ועל-כן הם ל"ב חוטים

כנגד כלליות התורה מב' דבראשית עד ל' דלעניו כל ישראל וכב"ל:

כד וְהָיָה מִבְּאֵר לַעֲלִי, שְׁעַל־יְדֵי צִיצִית מִמְּשֻׁכִּין בְּחִינַת תּוֹכְחָה הַטּוֹבָה שֶׁל הַמוֹכִיחַ הָרְאוּי וְכו' כַּנ"ל. וְזוּה בְּחִינַת (בראשית ט) "הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם וְכו' וְאֵת כָּל וְנִכְחַת", כְּסוּת עֵינַיִם זֶה צִיצִית, שֶׁהוּא תְּקוּן הַמַּלְבוּשׁ וְהַכְּסוּת, בְּחִינַת (שמות כב:) "כִּי הוּא כְּסוּתָהּ לְבָדָה" - דָּא צִיצִית, כְּמוֹ שֶׁתּוֹב בְּהַר הַקְּדוּשָׁה. וְזוּהוּ, 'כְּסוּת עֵינַיִם', כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת עֵינַיִם, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים צִיצִית, לְשׁוֹן 'מִצִּיץ מִן הַחַרְטוּמִּים', כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם בְּפָרֶשֶׁת צִיצִית וְכַמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה "וְאַלְהֵה הַמְּשֻׁפְּטִים אֲמוֹנָה" (בסיון י), עֵין שֵׁם. וְזוּהוּ "הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם", זֶה צִיצִית כַּנ"ל, עַל־יְדֵי זֶה "וְאֵת כָּל וְנִכְחַת" - זֶה בְּחִינַת תּוֹכְחָה, כִּי עַל־יְדֵי צִיצִית זוֹכִין לְתוֹכְחָה הַטּוֹבָה שֶׁל הַמוֹכִיחַ הָרְאוּי כַּנ"ל. וְזוּהוּ (ע), "וְלִשְׁרָה אֲמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאַחִיד הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם וְכו'". כִּי לְקִיחַת שְׂרָה לְבֵית פְּרַעֲהַ וְלְבֵית אַבְיִמְלֵךְ, זֶה סוּד בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין שֶׁהַסְּטָרָא אַחְרָא רוֹצֵה לְכַלּוֹעַ אוֹתָהּ, אֲבָל עַל־יְדֵי כַּחוּ הַגְּדוּל שֶׁל הַבַּעַל כַּח, עַל־יְדֵי זֶה הַתְּפִלָּה עוֹמְדָת בְּצִנּוּרָהּ שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא וְאֵזוּ מְכַרַחַת הַסְּטָרָא אַחְרָא לִיתֵן הַקְּאוֹת לְהִקְיָא וְלְהוֹצִיא כָּל חַיִּוְתָהּ שֶׁל הַבַּעַל מִן הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת (איוב ט) "חִיל בַּלַּע וְנִקְאָנוּ מִבְּמִנּוֹ יוֹרְשָׁנוּ אֵל" וְכו',

כַּמְבָּאֵר שֵׁם הַיִּטֵּב בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְזוּה בְּחִינַת לְקִיחַת שְׂרָה לְבֵית פְּרַעֲהַ וְאַבְיִמְלֵךְ, שֶׁהוּא מְקוֹם הַסְּטָרָא אַחְרָא, שְׂרָצוּ לְכַבֵּשׁ לְעֶזְמֵן אֶת הָאִשָּׁה יְרָאת ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, וְכָל זֶה הִיָּה מִחֲמַת תְּאוֹזוֹת נְאוּף שֶׁהַתְּנַבְּרָה בָּהֶם שְׁנַמְשָׁד מְזוּהָמַת הַנְּחָשׁ עַד שְׂרָצוּ לְשְׁלוֹט גַּם עַל הַצְּדִקָּת שְׂרָה, אִשָּׁה יְרָאת ה', לְהַטִּיל בָּהּ זוֹהֲמָא חַס וְשְׁלוֹם, אֲבָל שְׂרָה הִתְהַה צְדִקָּת גְּדוּלָה מְאֹד וְהִתְהַה בַּעַלְת כַּח גְּדוּל, עַד שֶׁאַפְלוּ בְּשִׁשְׁלֹטוֹ בָּהּ הַדֵּינִים עַד שֶׁנִּלְקַחָה לְבֵיתָם אֶרֶץ־עַל־פִּי־כּוֹן הַתְּנַבְּרָה בְּכַחוּ הַגְּדוּל עַד שֶׁלֹּא יָכֹלוּ לְשְׁלוֹט בָּהּ כָּלָל, אַדְרָבָה, הִיא שְׁלֹטָה בָּהֶם וְהִבְיָא עֲלֵיהֶם מַכּוֹת גְּדוּלוֹת, כְּמוֹ שֶׁתּוֹב (ע): "וַיִּנְבַּע ה' וְכו'". וְהוֹצִיאָה מֵהֶם נְצוּצוֹת קְדוּשׁוֹת הַרְבֵּה שֶׁבָּלְעוּ מִקְדָּם מִהַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת (קדלות ח) "עַת אֲשֶׁר שְׁלַטְתָּ הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ" כְּמוֹכָא, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּחִינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת זוֹ מִמִּשׁ שֶׁהֵם רוֹצִים לְכַלּוֹעַ, אֲבָל עַל־יְדֵי גְדֹל כַּחוּ שֶׁל הַבַּעַל כַּח אֵין יוֹכֵלִים לִיגַע מִמֶּנָּה, אַדְרָבָה, הֵם מוֹצִיאִים מִהַסְּטָרָא אַחְרָא, עַל־יְדֵי זֶה כָּל נְצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁבָּלְעוּ וְכו' כַּנ"ל, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת אִשָּׁה יְרָאת ה', כְּמוֹ שֶׁתּוֹב (משלי לא): "אִשָּׁה יְרָאת ה' הִיא תִתְהַלֵּל". וְכַמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה "וַיִּסַּב אֱלֹקִים" (בליקוטי מוה"ר סימן ס"ב) מְקָרָא זֶה עַל עֵינֵי שְׂרָה שֶׁנִּלְקַחָה לְבֵית פְּרַעֲהַ, שְׁעַל־יְדֵי זֶה הוֹצִיאָה מִשֵּׁם כָּל נְצוּצוֹת

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים

קמו

הקדושה, בחינת "תנו לה מפרי ידיה" וכו', עין שם. וזהו: "הנה נתתי אלה בסף לאחיך", זה בחינת הנצוצות הקדושים שהוכרחו להוציא ולהחזיר אל הקדושה, ליתן לאברהם בסף ורכוש והון רב, שכל זה הוא בחינת נצוצות הקדושים שהוכרחו להקיא ולהוציא ולהחזיר אל הקדושה על ידי זה דיקא שרצו לשלוט בשורה וכו' פנ"ל, כי היא בבחינת התפלה של הבעל בח שמוציאה מהספרא אחרא כל נצוצות הקדושה וכו' פנ"ל.

ועתה מחבר ומשב המקרא היטב סופו לראשו, כי על פי פשוטו אין מושב לכל פרוש המקרא הזה, כי מה שיכות יש ענין בסוית עינים להאלף בסף, וגם רש"י ז"ל בעצמו דחק עצמו מאד בפרוש המקרא הזה, כמבאר למענין שם, אבל עתה על פי הנ"ל מבאר היטב קשר המקרא הזה, כי על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל בח שהיא מוציאה הקדושה מהספרא אחרא, שהיא בחינת לקיחת שרה לבית אבימלך, שעל ידי זה הוציאה כל נצוצות הקדושה משם, על ידי זה זוכין לבחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת ציצית, שעל ידי זה יכולין להוכיח פנ"ל. וזהו: "ולשרה אמר הנה נתתי אלה בסף לאחיך", שהוכרחתי להוציא הנצוצות הקדושים הפלולים בכסף והב, (כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר) ולהחזירם אל הקדושה לאברהם, "הנה הוא לך בסוית עינים", זה ציצית, כי על ידי זה נמשך

בחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת ציצית פנ"ל. וזהו: "ואת כל ונכתת", כי על ידי זה זוכין לבחינת התוכחה המובה, שהוא בחינת התוכחה של משה וכו' פנ"ל:

כה וזה בחינת (אסתר ח): "והעיר שושן צהלה ושמחה. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור" וכו', כי גדולת מרדכי, שהוא הנם הגדול והנורא מאד של פורים, הכל היה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל בח, שעל ידי זה מכניעין את עמלק, שהוא המן הרשע, ימח שמו, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, שהוא בחינת קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו', עין שם. ועל פני היה עקר הנם על ידי שולקחה אסתר לבית המלך, כי לקיחת אסתר לבית אחשוורוש זהו בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל בח הנ"ל, שהוא בחינת לקיחת שרה לבית אבימלך ופרעה פנ"ל, רק שם היה רק לפי שעה קלה, כי אז לא היה קטרוג ודין גדול כל כך כמו בימי אחשוורוש בקום עלינו אדם בליעל המן הרשע, ימח שמו, שהוא עמלק, שהוא זממת הנחש בעצמו, אשר ה' יתברך בעצמו לוחם עמו תמיד בשביל ישראל, כמו שכתוב (שמות יז): "מלחמה לה בעמלק מדור דור". ומחמת תקף הדין שהתגברה זממת הנחש מאד, שהוא המן הרשע ימח שמו פנ"ל, על פני הוכחה אסתר שתהיה נתפסת לבית המלך וגם

להכניע עמלק שהוא עקר הכפירות והאפיקורסות, כמבאר במקום אחר (לקוטי חניני סימן ט), ולגלות אמונת הרוש העולם, כמבאר בדברי רבנו ז"ל (ע"ה) על פסוק "ויהי ידיו ימונה" הנאמר במלחמת עמלק, שעקר מפלת עמלק הוא על ידי התגלות האמונה הקדושה, ועל פי הנה עקר מפלת המן עמלק על ידי גידוד השנה, שהוא בחינת ברור המדמה, שעל ידי זה נתגלה האמונה הקדושה כנ"ל, שהיה עקר מפלת עמלק והמן כנ"ל, ועל ידי כל זה זוכין לאור הציצית כנ"ל. וזהו (ע"ה): "ומרדכי יצא מלפני המלך לבגוש מלכות תכלת", זה בחינת ציצית שיש בהן תכלת, שהם עקר תקון ונוי כל המלבושי כבוד, הינו שאז נתגלה על מרדכי אור הציצית, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וחור וכו', כי על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, על ידי זה הוא מפלת המן, ונתגלה האמונה הקדושה וכו', עד שאזכין לחוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת אור הציצית, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וחור וכו' כנ"ל. וזהו (ע"ה): "ליהודים היתה אורה ושמחה וכו', והעיר שושן צהלה ושמחה". בחינת תקף השמחה של הפורים, כי עקר השמחה נמשך מבחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וכו', בחינת ציצית כי החוט של חסד הנ"ל, הוא בחינת הגנון שלעתידי, שמשם כל השמחות כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל

הוא לא נגע בה, כמובא בתקונים, ובגדל כחה הציצית מהמטרא אחרא כל הקדושות והנצוצות הקדושות, עד שהמטרא אחרא, שהוא המן וביתו, נפל במפלה שאין לה תקומה. ונתן כל ביתו ורכושו למרדכי היהודי, שכל זה היה על ידי הצדקת אסתר המלכה, כמו שכתוב (אסתר ח): "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן". ועל ידי זה עלו כל נצוצות הקדושים המלבושים בהעשירות שהיה כבוש אצל המטרא אחרא אצל המן וביתו ימח שמם, כלם חזרו ועלו אל הקדושה למרדכי היהודי, שכל זה נעשה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעמדה בבית הבליעה שלהם, שעל ידי זה הוא מפלת המן עמלק כנ"ל, שהיה בחינת לקיחת אסתר לבית המלך, כנ"ל לענין שרה, ועל פי הנהגה על ידי גידוד השנה, כמו שכתוב (ע"ה): "בלילה ההוא נדרה שנת המלך". שאז התחיל עקר תקף הנס, כי גידוד השנה זה בחינת ברור המדמה, כי כשהמדמה מברר היטב אין צרכין לישון, כי עקר השנה הוא בשביל לברר המדמה, אבל כשהמדמה מברר אין צריך שנה, ועל ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שהוא בחינת לקיחת אסתר לשם כנ"ל, על ידי זה נברר המדמה, כמבאר בתורה הנ"ל כנ"ל. ועל פי הנהגה או גידוד השנה, שהיה נמשך מברור המדמה כנ"ל ועל ידי זה היה תקף הנס, כי עקר הנס של פורים הוא

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ה

ארה חיים קמה

הוא תקון אכילת עין הדעת, ועל-ידי זה נופל המן שאחזתו משם, שהוא בחינת מזונא דגופא, וזוכין לבחינת מזונא דגשמתא, שנמשך על-ידי הקול הנ"ל שמשם גדלים כל הריחות פנ"ל, שנמשך על-ידי מרדכי ואסתר היא הרסה שנקראין על שם הריח הטוב פנ"ל:

כזו וזהו בחינת (אסתר ט): "ורבים מעמי הארץ מתנהדים וכו'", דהינו שנתגירו גרים הרבה, פי כל זה נעשה על-ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הפעל פח הנ"ל, שעל-ידי זה נעשין גרים כמו שכתוב שם, עין שם:

כח ועל-כן הגרים שמתגירו הם באים תחת פני השכינה, שהוא בחינת פני מצוה, דהינו ציצית, פי ציצית הם בחינת החוט של חסד הנמשך מהתפלה של הפעל פח הנ"ל שמשם הגרים וכן"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר, עין שם:

כט וזה בחינת הסמיכות של כל סדר "שלא לך" שישם כתובה פְּרֻשֶׁת ציצית בסופה, פי המרגלים פגמו בארץ ישראל, שהוא בחינת חדוש העולם שמשם עקר הנגון הנ"ל, אבל משה רבנו בגדל פחו הנ"ל זכה לפעול אצל ה' והברך עד שפחל להם, כמו שכתוב שם: "ויאמר ה' סלחתי כדברך". ואין חזון ונמשך בחינת הנגון הנ"ל, שהוא בחינת "נדי נתן ריחו", בחינת סליחת עונות פנ"ל, ועל-כן נסמך מיד לזה פְּרֻשֶׁת נסכים, דהינו לנסך יין על הקרבנות ואז

(מגילה יג): 'אסתר חוט של חסד מושך עליה, פי זכתה לחוט של חסד הנ"ל פנ"ל:

כזו וזהו בחינת סעדת פורים שאז מצוה לאכל ולהרבות בסעדה, פי על-ידי בחינת חוט של חסד הנ"ל נתמקן האכילה בקדשה, פי זוכין שתהיה האכילה בבחינת מזונא דגשמתא על-ידי הריח הטוב שנמשך על-ידי הנגון, שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל פנ"ל. וזה בחינת מרדכי, פי על שם זה נקרא מרדכי על שם ריח הטוב, בחינת "מר דרור" שהוא ראש לכל הבשמים

והריחות, כמו שכתוב (שמות ט): "ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור". וכן אסתר נקראת הרסה, בחינת הדם שמעלה ריח טוב, פי הם זכו להמשיך בחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא קול הנגון הנ"ל המשקה את הנגון, שמשם כל הריחות פנ"ל, פי על-ידי הקול המשקה את הנגון נכנע המון - עמלק שהוא זממת הנחש, בחינת עקב עשו, פי אמרו רבותינו ז"ל

(חילין קל"ט): 'המן מן התורה מנין? שנאמר, "המן העץ וכו'". נמצא שהוא עקר זממת הנחש שנמשך על-ידי אכילת עין הדעת טוב ורע, והכנעתו ופסלתו על-ידי הקול הנ"ל המשקה את הנגון, שזהו בחינת פסוק "את קלך שמעתי בגן וארא", שנסמך בפְּרֻשֶׁה לפסוק "המן העץ", פמבאר שם, פי בחינת "את קולך שמעתי וכו'", שהוא בחינת הקול הנ"ל

ארה חיים

עקר השיר, כי 'אין אומרים שיר אלא על ה'יז', שזהו בחינת המשכת השיר והנגון הנ"ל שאומרים אותו על ה'יז' דיקא, שהוא בחינת תקון וברור המדמה, בחינת יין המשמח פנ"ל.

קדשת שבת קדש וכלול מכל המים והזמנים המקדשים שפלים בבחינת המשכת האמונה הקדושה וכנ"ל ואחר כך נסמך פרשת ציצית כי כל זה כלול במצות ציצית פנ"ל, וזה שכתב אדמו"ר ז"ל (בסימן קע"ז לקוטי מוה"ר"ן א') ש"י אומר ה' סלחתי בדרךך ראשי תבות ב'פוס', כי הצדיקים יכולין לסלח עונות על-ידי שתייתם יין, עין שם, הינו פנ"ל, כי הוא ממשך על-ידי שתיית יין בחינת תקון וברור המדמה, שעל-ידי זה נמשך הנגון הנ"ל, שעל-ידי זה נמשך סליחת עונות וכנ"ל ועל-ידי נסמך אחר פרשה זאת פרשת נספי יין וכנ"ל:

הלכות ציצית הלכה ו' נכלל בהלכות נטילת ידים שחרית הלכה ד'

הלכה ז

א על-פי התורה תקעו - תוכחה הנ"ל (בהלכות השמנת הבוקר הלכה ה') ותבאר ענין ציצית. והנה כבר בארנו קצת ענין ציצית על-פי התורה הנ"ל בהלכות ציצית הלכה ה', ושם מבאר גם כן ענין התעוררות השנה וקומת חצות על-פי זה, וכאן נאמרו ונשנו בשביל דברים שנתחדשו בהם. והנה מבאר שם שציצית הם בחינת ה'חוט של חסד' שנמשך על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל כח וכו', עין שם באריכות. עתה

ועל-ידי נסמך לזה פרשת חלה שהוא בחינת ביאת ארץ ישראל, כמו שכתוב (במדבר טו): "בבואכם אל הארץ וכו'". שנתחייבו תכף בכניסתם לארץ ישראל, כמו שפרש רש"י שם, כי עקר הנגון הנ"ל נמשך על-ידי בחינת ארץ ישראל פנ"ל, שהוא תקון המאכל והמוזון להכניע מוזנא דגופא וכו' פנ"ל, שזהו בחינת חלה לתמן המאכל לתמן הטא אדם הראשון שחטא באכילה והגביר בחינת מוזנא דגופא והתקון על-ידי חלה שחייבין בכניסתן לארץ ישראל דיקא שמשם הנגון הנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ילקוט שמעוני סימן לב): 'היא קלקלה חלתו של עולם לפיכך תפריש חלה, נמצא שחלה הוא תקון הטא אדם הראשון, הינו תקון פנים האכילה, פנים מוזנא דגופא וכנ"ל, כי על-ידי שמפרישין חלה זוכין שיהיה הלחם שהוא המזון בבחינת מוזנא דגושמתא, בבחינת אכילת הצדיקים, בחינת (משל י): "צדיק אוכל לשובע גפשו". ועל-ידי נסמך אחר כך פרשת קרבן עבודה וזה שהוא תקון פנים האמונה, כי עקר הנגון הנ"ל נמשך על-ידי תקון האמונה הקדושה פנ"ל ואחר כך נסמך פרשת מושיב מענין

נ. ק. ד.

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ז

ארה חיים

קמו

הנתוספים אל הקבוץ הקדוש בכחית תוספות שכנים הנ"ל שעל ידיהם נתרבין ונתגדלין הבתים של הקדשה מאד מאד, כי בתחלה כשהיו אלו הנפשות נבלעין בין הסמרא אחרא בודאי היו רחוקים מתפלה, ועכשו כשהוציא אותם הבעל פח הנ"ל מהסמרא אחרא, אזי הם מתקרבים אל הקדשה ונתוספים אל הקבוץ הקדוש של ישראל העוסקים בתפלה בכונה ונעשים שכנים אליהם, שעל-ידי זה מתרבין הבתים עד אין חקר וכו' עד שעל-ידי זה נכנסין ונתפנסין לתוך אלו הבתים כל שאר הנפשות הנדחים הרחוקים מאד מאד, שהם בחינת (אכה ח): "תשתכנה אבני קדש בראש כל חוצות" וכו', כמבאר בדברינו בזה פקוה פעמים, עין שם.

ובל זה הוא בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת קבוץ נדחים, בחינת (שעה יא): "ונפוצות יהודה יקבץ מארבע פגפות הארץ", שבשביל זה מקבצין הציצית ולוקחין אותם בידים אצל והביאנו לשלום מארבע פגפות הארץ, הינו כי קדשת מצות ציצית נמשכת מהבעל פח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי זה ממשוך כל התקונים הנאמרים שם, שזהו בעצמו בחינת התפלה של תוספת שכנים וכו' כנ"ל, כי ציצית מקבץ נדחים, מארבע פגפות הארץ, שזהו בעצמו בחינת התפלה בתוספת שכנים הרבה שעל-ידי זה

ענתי ומצאתי בחסדו ותברך בענין ציצית על-פי התורה הנ"ל עוד פקוה דברים כהמה:

ב פי מבאר שם בהתורה הנ"ל באות ו', שענין התקונים הנעשים על-ידי התפלה בבחינת דין וכו', הם בחינת רפואה שגמשוך על-ידי סליחת עונות וכו' שזוכין על-ידי התפלה השלמה שמתפללין הקבוץ הקדוש של ישראל בתוספות שכנים הרבה, כי על-ידי שנתוסף אל הקבוץ עוד שכונ מישראל שמתפלל עמם, על-ידי זה מתרבין הבתים הקדושים של התפלה עד אין קץ וכו', כי שלש אבנים בונות ששה בתים, ארבע - עשרים וארבע, חמש - מאה ועשרים וכו' וכו', עד מה שאין הפה יכול לדבר וכו', עין שם היטב היטב מה שכתוב שם בזה על פסוק (שעה יא): "ובל יאמר שכן חליתי וכו'". נמצא שהתפלה בתוספות שכנים שמתרבין על ידה בתים הרבה בלי שעור היא בחינה אחת עם התפלה בבחינת דין של הבעל פח הנ"ל, פמוכן למען שם. ויש לכאר קצת בזה, כי מבאר שם שעל-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל פח הוא מוציא מהסמרא אחרא כל הדעת וכל התפלות וכל הנפוצות והנפשות וכו' שבלעה הסמרא אחרא תחלה, בבחינת (א"ב ב): "חיל בלע וקאנו" וכו', ועתה נוכל לומר שאלו הנפשות שהוציא הבעל פח הנה מהסמרא אחרא הם הם הנפשות

מתקבצין כל הנדחים לתוך רבוי הפתים מאד שגששין על ידי אלו השכנים, בבחינת (תהלים קמ"ו): "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס" וכנ"ל, כי כל הנדחים מתפנסין לתוך רבוי הפתים הנ"ל שמהם נבנית ירושלים עיר הקדש (ובמבאר בדברי מנה

בסוף אה"י)

ג כי על ידי קבוץ הנפשות הנ"ל אל הקדשה נעשין לבושין קדושים, בבחינת (שעה"ס): "שאי סביב עיניך וראי, כלם נקבצו באו לך, חי אני ואם ה' כי כלם פעדי תלבשי וכו", הינו בחינת ציצית שמקבצין נדחים, שהם עקר הלבושין הקדושים, והוה בחינת (ש"ס):

"עורי עורי לבשי ענד ציון", כי הלבושים קדושים בחינת ציצית נעשין על ידי המטה עוז שהוא התפלה בבחינת דין של הפעל פח, שהוא בעצמו בחינת התפלה בתוספות שכנים, שעל ידי זה מתקבצים כל הנדחים, שזהו בחינת ציצית כנ"ל ועל פני באמת אמרו רבותינו ו"ל (שבת לב) על פסוק "והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי וכו".

שעל ידי מצות ציצית זוכין שיתאחזו בו מכל השבועים לשונות להתקרב לה' והפרך, כי ציצית הוא בחינת קבוץ נדחים, שהוא בחינת הנפשות של בעלי תשובה והגרים שמתגוררין על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, כמו שכתוב שם על פסוק: "מבטגו יורשגו אל וכו", עין שם. וזה שנסמך מקרא: "אשר יחזיקו עשרה

אנשים וכו' בכנף וכו'" למקראות שלמעלה שמדברים שם שהגרים יתוספו על קבוץ ישראל להתפלל עמו יחד, כמו שכתוב שם בזכריה סימן ח': "ואשר יבאו עמו וכו' והלכו יושבי אהת אל אהת לאמר גלכה הלוך לחלות את פני ה' ולבקש את ה' צבאות אלכה גם אני וכו'", ואחר כך נסמך מיד: "בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף וכו", הינו כנ"ל, כי תוספות גרים בחינת שכנים אל הקבוץ הקדוש להתפלל ולחלות עמהם את פני ה', הוא בחינת ציצית, שהוא בחינת "אשר יחזיקו מכל לשונות הגוים בכנף" וכו' כנ"ל, ועל פני נסמכו זה לזה וכנ"ל:

ד ועין מה שכתבתי בהלכות פריה ורביה הלכה ו' על פי ענין הנזרא הזה של תוספת השכנים אל הקבוץ הקדוש, עין שם באות י"ב י"ג, מבאר שם שעל ידי זה יכולין לצאת רבוי הבריות שהתחייב כל אחד מישראל, כי אין לך מצוה שלא נכרתו עליה ארבעים ושמונה בריות שהוא פרוך בכלל ופרוץ בפרט וכו' ללמוד וללמוד לשמור ולעשות, כמבאר בסוטה בפרק אלו נאמרים ב"ד ל"ז ע"ב, עד שמסקו שם, שכל אחד מישראל התחייב את עצמו מצד הערבות בעד שש מאות אלפים וכו' מישראל אלפי אלפים אלפים ורבי רבבות בריות, כמבאר שם בסוף הסגיא' ערבא וערבא דערבא איפא ביניהו, ועין שם בתוספות

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ז

ארה חיים קמט

ובקנהות רש"ל עצם רבוי רבבות
הבריות, ובארנו בהלכות פריה ורביה
הנ"ל, שכל זה זוכין לקנס ולצאת ידי
חובות הערבות על-ידי שמקרבין נפש,
שהוא בחינת שכן, אל הקבוץ הקדוש,
שעל-ידי זה מתרבים היתים עד אין חקר
יותר ויותר מעצם רבוי הבריות הנ"ל,
וכל זה זוכין על-ידי ציצית, שהוא בחינת
קבוץ נדחים, בחינת תוספת השכנים
הנ"ל. וזהו בחינת ארבעה חומין שבכל
אחד מהציצית שפולין אותם ונעשין ח',
וכל אחד מהחומין צריך שיהיה שזור
ועל-כן הם ששה עשר, (כמבאר במונות מוה),
וכל זה הוא בחינת הבריות הנ"ל,
כמבאר בהגמרא הנ"ל בענין הבריות.
וזה לשונו: 'תנו רבנן, ברוך בקלל ברוך
בפרט וכו' ללמוד וללמד לשמו ולעשות
הרי פאן ארבע, ארבע וארבע הרי פאן
שמונה, שמונה ושמונה הרי שש עשרה,
וכן בסיני וכו'. וכל זה מרמז במצות
ציצית, שהוא בחינת קבוץ נדחים מארבע
כנפות הארץ על-ידי הד' ציציות
שבארבע כנפות הפלית כנ"ל, כי בכל
אחד מהציצית מרמז בחינת הבריות
הנ"ל, שבתחלה הם ארבעה, בחינת
ארבעה חומין שבציצית, 'ארבע וארבע
הרי פאן שמונה, בחינת כפילות
הארבעה חומין שנעשין שמונה, 'שמונה
ושמונה הרי שש עשרה' בחינת שזירת
החומין שנעשין ששה עשר כנ"ל. וגם
הציצית הם משלשין בכמה בחינות, כי

צריכין שיהיה 'שליש גדיל ושני שלשי
ענף' וכן בכל חליא הוא שלש פריכות,
וכן צריכין לתלותם בתוך שלש אצבעות,
כל זה הוא בחינת מה שאמרו רבותינו
ו"ל שם שכל אלו השש עשרה בריות
נשנו בסיני וכן בערבות מואב וכו'. נמצא
ארבעים ושמונה בריות על כל מצוה
ומצוה וכו', נמצא שש עשרה בריות
הנ"ל הם משלשין כנ"ל. וזהו בחינת מה
שהציצית, שהם ששה עשר כנ"ל, הם
משלשין בכמה בחינות כנ"ל.

וזהו בחינת מה שציצית עולה שש
מאות כנגד שש מאות אלה
נפשות ישראל כמו שכתוב בכונות. וכן
הם כנגד תר"ג עם החליות והקשרים,
כמבאר בדברי רבותינו ו"ל (מנות מז), כי
כל זה הוא ענין הנ"ל של הערבות
שמסקו שם שכל אחד מישראל התחייב
באלפים ורבבות בריות כמספר תר"ג
פעמים שש מאות אלה ושלשת אלפים
וחמש מאות וחמשים, וצריכין לכל עוד
ארבעים ושמונה פעמים כל הנ"ל, ולמאן
דאמר ערוב דערבא צריכין לכל עוד
שש מאות אלה וכו' בכל הנ"ל, וענין שם
בהלכות פריה ורביה הנ"ל שם בארנו
קצת בענין זה, וכל זה אי אפשר לצאת
פי אם על-ידי תוספות שכנים קדושים
הנ"ל, שהם בחינת קבוץ נדחים, שזה
נעשה על-ידי הציצית הקדושים כנ"ל,
ועל-כן הם תר"ג כנגד תר"ג מצות
וכנגד שש מאות אלה מישראל ושלשת

אֵלֶיֶם וְחֹמְשֵׁי מֵאוֹת וְחֹמְשֵׁי שְׁעוּלִים גַּם כֵּן תִּרְיֶג, כִּי שְׁלֹשֶׁת אֵלֶיֶם וְחֹמֶשׁ מֵאוֹת וְחֹמְשֵׁי עוּלִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל י"ג, וְת"ר אֵלֶף הֵם בְּחֵינֵת ת"ר, סְכּוּם הַכֹּל עוֹלָה תִּרְיֶג, כִּי תִרְיֶג מִצּוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה, הֵם בְּחֵינֵת כָּלֵל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂכָלֵם מִשְׁרָשִׁים בַּתּוֹרָה כְּפִדּוּעַ, וְכֹל זֶה כָּלֵל בְּמִצְוֹת צִיצִית שְׁעוֹלָה תִּרְיֶג כְּגוֹנֵד כֹּל הַבְּחֵינֹת הַנ"ל, כִּי הֵם כְּלוּלִים מִכָּל הַבְּרִיּוֹת הַנ"ל שְׂנֹכָפִלִים אַרְבַּע וְאַרְבַּע שְׂמוֹנָה וְשְׂמוֹנָה וְכו' וּמִשְׁלֵשִׁין וְכו' וְעוֹלִין תִּרְיֶג עַד שְׂכָלוֹלִין מִכָּל הָאֵלֶפִים וּרְבֻבוֹת רְבֻבוֹת בְּרִיּוֹת הַנ"ל שִׁינְיָאִין דִּי חוֹבְתָן עַל־יְדֵי תּוֹסְפוֹת שְׂכָנִים כְּנ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת קַבּוּץ נְדָחִים מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ שְׂזוּכִין עַל־יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית כְּנ"ל:

ה וְזֶה בְּחֵינֵת טְלִית קָטָן וְטְלִית גְּדוֹל, כִּי בַּתְּחִלַּת הַיּוֹם לּוֹבְשִׁים כְּבִיתוֹ טְלִית קָטָן שֶׁהוּא בְּשִׁבְלֵי עֲצָמוֹ, לְזֻכוֹת עַל־יְדֵי אֵלוֹ הַצִּיצִית שֶׁל הַטְּלִית קָטָן לְקִשֵׁר עֲצָמוֹ לַה' יְהַבְרַךְ וּלְחַזְרֹתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְלְכָל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר מִצְוֹת צִיצִית, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר טו):

"וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֵת כָּל מִצְוֹת ה' וְכו' לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֵת כָּל מִצְוֹתַי וְכו'". וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יוֹכֵל לִהְיוֹת שָׂכֵן אֶל הַקַּבּוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂמַת־כַּפְסִין וּמַתְקַבְּצִין בְּכָל יוֹם בְּכַתְּמֵי כְּנֻסִיּוֹת וּבְתֵי כוֹדְרָשׁוֹת לִיחַד שְׂמוֹ יְהַבְרַךְ וּלְהַתְּפִיל כְּרֵאוֹ, וְאַחַר כֵּן הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֻסָּת וּלְבֵית הַמְּדֻרָשׁ וְזוֹכֵה לִהְיוֹת שָׂכֵן

אֵלֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי זֶה מֵתַעַפֵּף שֵׁם כְּטִלִית גְּדוֹל שְׂמַת־כַּפְלִין כּו, כִּי אִזּוֹכֵה בְּכָלֵל הַקַּבּוּץ הַקְּדוּשׁ לְעוֹרֵר רְחוּקִים מְאֹד לְעִבּוּדָתוֹ יְהַבְרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינֵת קַבּוּץ נְדָחִים מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינֵת מֵהַצִּיצִין הַצִּיצִית בְּיָדֵים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אֲצֵל 'וְהִבְיָאֵנוּ לְשֵׁלוֹם' כְּנ"ל, הֵינּוּ כִּי בַּתְּחִלָּה עַל־יְדֵי הַטְּלִית קָטָן קָרַב אֵת עֲצָמוֹ אֶל הַקַּבּוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁיִּנְקֵה לְהַתְּנַסֵּף עֲלֵיהֶם בְּחֵינֵת שָׂכֵן טוֹב כְּנ"ל, וְאַחַר כֵּן בְּבֵית הַכְּנֻסָּת כְּשֶׁכָּבֵד נַעֲשֶׂה שָׂכֵן טוֹב אֵלֵיהֶם זוֹכֵה בְּכָלֵל הַקַּבּוּץ לְקַבֵּץ וּלְקַרֵב עוֹד כְּמַה רְחוּקִים שִׁהְיוּ נַעֲשִׂים שְׂכָנִים לְצֵאת דִּי חוֹבַת הַעֲרֻבוֹת לְקִיּוֹם לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעִשׂוֹת וְכו' כְּנ"ל, שְׂכָל זֶה זוֹכֵן עַל־יְדֵי הַטְּלִית גְּדוֹל שְׂמַעֲטָפִין כּו בְּבֵית הַכְּנֻסָּת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה שֶׁאִזּוֹ עֵקֶר בְּחֵינֵת קַבּוּץ נְדָחִים, בְּחֵינֵת 'וְהִבְיָאֵנוּ לְשֵׁלוֹם מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ' שְׂמַת־כַּפְצִין אִזּוֹ הַצִּיצִית מֵהַטְּלִית גְּדוֹל, הֵינּוּ כְּנ"ל:

ו וְזֶהוּ (תְּלִים קה): "לֵאמֹר לֵךְ אֲתָן אֵת אָרֶץ כְּנַעַן חֶבֶל גְּחֻלְתְּכֶם". כִּי עֵקֶר קַבּוּץ כָּל הַנְּדָחִים הוּא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלִירוּשָׁלַיִם, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ז): "אִם יִהְיֶה נִדְחֵךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבָּצֶךָ וְכו' וְהִבְיָאֵךְ אֶל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְכו'", וְכֵן אֵנּוּ מְבַקְשִׁים בְּכָל יוֹם: "וּקְבָצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ לְאָרְצֵנוּ". וְהַעֵקֶר לִירוּשָׁלַיִם שְׂכָל בְּנֵינָה מִבְּחֵינֵת רְבוּי הַבָּתִּים הַנ"ל, (כְּמִבְּאֵר בְּמִקְוֵם אַחַר וּמִבְּאֵר לְעִיל מִנְה),

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ז

ארה חיים קנא

שְׁלֹשׁ מִתְפַּנְסִים כָּל הַנְּדָחִים, בְּבַחֲנֵית (תהלים קמ) "בְּזִנְה יְרוּשָׁלַיִם ה' נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל יָבִיבוּ", וְעַקְר הַקְּבוּצִין לְשֵׁם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת צִיצִית כַּנֶּ"ל, כִּי צִיצִית קְלוּעִים וְשׁוֹרְרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֶבֶל דִּקְדוּשָׁה, בְּחִינַת (דברים לז): "וַעֲקֵב חֶבֶל נַחְלָתוֹ", כִּי הֵם כְּלוּלִים מִכָּל תְּרִי"ג מִצְוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּלִיּוּת נְפֻשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כַּנֶּ"ל. וְהוּא בְּחִינַת "לֵאמֹר לֵךְ אִתָּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחְלָתְכֶם", 'חֶבֶל' דִּיקָא, כִּי חֶבֶל נַחְלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִתַּן לְעַקֵּב חֶבֶל נַחְלָתוֹ עַל-יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶבֶלִים דִּקְדוּשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְקַבְּצִין כָּלֵם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת 'וְהִבִּיאֵנוּ לְשִׁלּוֹם מֵאֲרָבַע כַּנְּפוֹת הָאֶרֶץ וְתוֹלִיבֵנוּ מִהָרָה קוֹמְמִיית לְאֶרְצֵנוּ' שְׁאוּחִינוּ אִזְ הַצִּיצִית וְכַנֶּ"ל:

יחד החבל הקדוש של ישראל, והוא פנים בְּזִנְה כַּנֶּ"ל, עַל-כֵּן חֶלֶק עַל מִצְוֹת צִיצִית דִּיקָא וְכַנֶּ"ל:

ח זִנְה בְּחִינַת פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים (שמות ל): "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ'". וְהִדְבָּר תְּמוּנָה מֵאַחַר שֶׁהִמְגִּין מִסְכָּן שְׁיֻכַּל לְשִׁלּוֹת הַגֶּגֶף עַל-יְדֵי זֶה, כִּמּוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, לְמַד בְּזִנְה לְמִנּוּחֵם וְשִׁיתֵנוּ שְׁקָלִים כְּפָר נְפֻשָׁם, לֹא יִתְּנוּ לֵא ה' וְלֹא ו', לֹא יִמְנָה אוֹתָם כָּלֵל, וְכַבֵּר הַרְגִישׁוּ בְּזִנְה הַמְּפָרְשִׁים בְּזִנְה, אֵד עַקֵּר הַמְּגִינֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבַחֲנֵיהַ הַנֶּ"ל בְּשִׁבּוּל לְהַרְבוֹת וּלְהַגְדִּיל בְּחִינַת הַתְּפִלָּה עַד אֵין מִן וְחָקֵר עַל-יְדֵי תוֹסֶפֶת נְפֶשׁ עַל נְפֶשׁ שְׁתוֹסֶפֶין עַל-יְדֵי הַמְּגִינֵן, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְרַבֵּין הַבְּתִים הַקְּדוּשִׁים בְּכָל פְּעַם כְּלִי שְׁעוֹר כַּנֶּ"ל, עַל-כֵּן הַזְּהִירִם לְמִנּוּחֵם עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים דִּיקָא וְלֹא יִמְנָה אוֹתָם כְּדִ בְּשִׁוּמוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה בָּהֶם גֶּגֶף שְׁשׁוֹלֵט עַל-יְדֵי הַמְּגִינֵן.

ז וְעַל-כֵּן קָרַח שֶׁהָיָה שָׂבֵן רַע, כִּי עָלִיו אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבִרְכָה (במדבר רבה פרק יח): "אִזְי לְרִשָּׁע אוֹי לְשִׁכְנוֹ". כִּי חֶלֶק עַל מוֹשֶׁה וְהַקְּבוּצִין הַקְּדוּשׁ שְׁלֹ וְרָצָה לְחֶלֶק מוֹהֵם, בְּחִינַת (במדבר טו): "וַיִּקַּח קָרַח - 'וְאִיחָפְלִיג קָרַח', וּפְגַם מֵאֵד בְּבַחֲנֵית תַּקּוּן הַנְּפִלָּא הַנְּעִשָׂה עַל-יְדֵי תוֹסֶפֶת שְׁכָנִים הַנֶּ"ל, (בבבבאר מִנְה מְקוּמָם אַחַר לְעִלֵי בְּהַלְכוֹת פְּרָחָה וְרַחֲמֵי הַנֶּ"ל עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית מו): 'וַיִּקַּח אִיחָפְלִיג וְכִי וְכִיחָלֵם' וְכוּ', עַן שָׁם), עַל-כֵּן פְּגַם בְּמִצְוֹת צִיצִית דִּיקָא, כִּי הַלְבִישֵׁן בְּטִלְיוֹת שְׁפָלָן חֶבֶלֵת וְכוּ', כִּי כָּל פְּגַמוֹ הָיָה בְּעִגְיָן זֶה שֶׁל תַּקּוּן הַצִּיצִית שֶׁהוּא לְהוֹסִיף שְׁכָנִים טוֹבִים עַל הַקְּבוּצִין הַקְּדוּשׁ לְקַשֵּׁר

כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה הֵם לְמַעְלָה מִהַמְּגִינֵן, כִּי הֵם נִכְלָלִין כָּלֵם בְּמִקּוֹר הַאֲחֻדוֹת, כִּמּוֹ שְׁאוּמְרִים (תְּפִלַּת מְנַחֵה לְשַׁבָּת): "אִתְּהָ אַחַד וְשִׁמְךָ אַחַד וְמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אַחַד בְּאֶרֶץ". וְעַקֵּר הַמְּגִינֵן וְהַחֲשׁוֹבֵן הוּא אֶצֶל הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵית רַבּוּי, בְּבַחֲנֵית (קדלות ז): "כְּקִשׁוֹ חֲשׁוֹנוֹת רַבִּים". וְכִמּוֹ שְׁפָרֵשׁ רִשִׁי" (בְּרַאשִׁית טו): עִשׂוֹ הָיָה לוֹ שִׁשָּׁה נְפֻשׁוֹת וְנִקְרָאִים נְפֻשׁוֹת לְשׁוֹן רַבִּים וְעַקֵּב הָיָה לוֹ שְׁכָעִים נְפֶשׁ וְנִקְרָאִים כָּלֵם נְפֶשׁ אַחַד, אֲבָל בְּאִמַּת מַחְמַת זֶה שְׁפָל

נפשות ישראל חשובים נפש אחד, מחמת זה דיקא צריכין שישראל יתרבו מאד כחול תים, כי כל מה שישראל מתרבוין יותר מתגדל כבודו ושמנו יתברך יותר, בבחינת (משל ד'): "ברוב עם הדרת מלך", ונקללין יותר באחרותו יתברך, ובשביל זה צוה למנותם לגלות רבוי מספר נפשות ישראל שהם שש מאות אלף ויותר, כדי להגדיל שמו וכבודו יתברך על-ידי זה, לפרסם ולהודיע לבני האדם גבורתו ושמצאים שש מאות אלפים אלפים נפשות המעידים שמו תמיד ונקללין באחרותו יתברך, אבל תכף כשמונים את ישראל יכול להתעורר קטרוג והתגרות הסטרא אחרא חס ושלום, שאחיותם בבחינת רבוי ומנון והשבון, בבחינת "בקשו חשבנות רבים", עד שאפשר שתתגבר סטרא דמותא חס ושלום, כי יאמרו: מה אתם מתפארים ברבוי החשבון שלכם, הלא אנו מרבים יותר בכפלי כפלים, כי כל אומה ואומה מהם מרבה יותר במספר הפשוט מישראל, כמו שכתוב (דברים י): "כי אתם המעט מכל העמים". ועל-כן יש חשש שהם יתגברו חס ושלום על-ידי הרבוי שלהם ויתגרו במנון של ישראל ויקטרגו עליהם על-ידי זה עד שתוכל לשלוט הנגף שהוא סטרא דמותא ששם אחיותם.

על-כן צוה שלא למנות את ישראל כי אם על-ידי השקלים כפר נפשם

שצוה שיתנו בשביל המושבן, שהוא בית התפלה, בחינת (ישעיה יז): "כי ביתי בית תפלה". וגם כי עקר השקלים נתנו בשביל הארנים שהיו מאה, שהם בחינת מאה ברכות פמוכא, שהם בחינת התפלה, הינו כי על-ידי זה שמונין אותם על-ידי השקלים שנותנין בשביל הקמת המושבן, שהוא בחינת הקמת התפלה, שכל הכתים המרבים מאד הנבנין על-ידי תוספת נפשות ישראל כנ"ל, כלם כלולים פמושבן ובית המוקדש שכלול מכל בתי התפלה הנ"ל (וכמבאר בזה במקום אחר), על-ידי זה נעשה, על-ידי המנון תקון נפלא מאד עד שהסטרא אחרא אינם יכולים להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל מחמת עצם רבויים שהם מרבים הרבה ממנון ישראל בפשיטות, כי עתה על-ידי השקלים שנתנו בשביל המושבן שהוא בית התפלה, על-ידי זה כל הנפשות מתחדדין ונצטרפין יחד בבחינת רבוי הצרופים הנ"ל, שכל מה שנתוסף נפש נתרבין הצרופים בלי שיעור, (כמבאר לעיל ובהלכות פקחי ורבותי הנ"ל פאור ענין זה, עין שם). עד שהצרופים של שש מאות אלף נפשות אין הפה יכול לדבר ולהב לחשוב, פמוכון למעין בחשבון הנ"ל, ואזי בודאי כל הע' עובדי פוכבים מתבטלין בבטול גמור כנגד רבוי הכתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי השקלים שנתנו בשביל תקון בתי התפלה כנ"ל, ועל-כן אין להם שום פח לקטרג,

לקוטי הלכות

הלכות ציצית ז

ארה חיים

קנ

מעשרה' וכל אחד מישראל כולו מעשר קדשות שבארץ ישראל, שהם בחינת 'אין עדה פחותה מעשרה' (מגילה כג), שעל פניו אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה, כי הקדשה היא תמיד בבחינת עשרה פדוע, ועל-ידי זה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל, כי עקר התחלת הצרופים של פתי התפלה צריך להתחיל לפחות מעשרה כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי 'אכל כי עשרה שכינתא שריא' (פנדרין לג), ואחר כך בשנתוסף עוד נפש אחת וכל נפש כולו מעשר אוי וכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל, כי כל כח הצרופ לצרף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל, הוא על-ידי כח העשר קדשות שמשם נמשכין כל הצרופים הקדושים. וזהו בחינת מחצית השקל שהוא עשרה גרה וצריכין תמיד לצרפו לחברו כנ"ל ונעשה בחינת "עשרים גרה השקל", שהם בבחינת "עשרה עשרה הכף" כמובא בספרי קבלה, שהם עשרה קדשות מתמא לעילא ועשרה מעילא לתתא, שעל-ידי כל הקדושות האלו מתהדרין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל, וכל זה נמשך בכח הבעל כח הגדול שמתפלל תפלה בבחינת דין, שהוא בבחינה אחת עם התפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל. וזה מרמז בסוד בתיבת 'גרה' שהוא

כי כל רבויים של העובדי פוכבים נחשבים כאין וכאפס נגד עצם רבוי הפתים של ישראל הנ"ל, בבחינת (שעיה ט): "כל הגוים כאין נגדו מאפס ויהו נחשבו לו". כי העובדי פוכבים הם בבחינת עלמא דפרנדא ואין להם שום יחוד וצרוף ועל-פניו הם נקראים נפשות רבים כנ"ל, אבל ישראל גוי אחד כל כוח שהם מתרבינו הם מתיהדרין ומצטרפין בצרופים הרבה מאוד הנ"ל ונכללין יותר במקור האהדות ששם מקור החיים, כמו שבכתוב (תהלים ט): "כי עמך מקור חיים". ועל-ידי זה הם נצולין מסמרא דמותא, בבחינת (שמות ט): "ולא יהיה בהם גנף בפקוד אותם", כי אין הרבוי של העובדי פוכבים יכול להתגבר על מנון של ישראל שהוא מעט נגדם, כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל פתי התפלה וכו' כנ"ל, על-ידי זה כל רבויים של העובדי פוכבים נתבטלין כאין וכאפס נגדם וכו' ל:

ט ועל-פניו צריכין ליתן מחצית השקל דקא ולא שקל שלם, להורות שכל אחד מישראל צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי כל אחד מישראל בעצמו הוא רק בחינת מחצית ואין לו שלמות כי אם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידי זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל שהם תקון המנון כנ"ל, גם מחצית השקל הוא עשרה גרה, כי "עשרים גרה השקל" (שמות ט), כי אין קדשה פחותה

ארה היים

שקלים כנ"ל ועלפן היה מפלתו על ידי השקלים וכן"ל:

יא וזה שדקדקה אסתר ואמרה: "לך בנוס את כל היהודים וכו'"

(אסתר ד), 'בנוס' דיקא, וכן אחר כך כתיב כמיה פעמים לשון בניסה וקבוץ, כמו שכתוב (שם ח): "להקהל ולעמוד על נפשם". וכתוב (שם): "נקהלו היהודים

וכו'". וכן אמרו רבותינו ז"ל (מנחה ב): זמן קהלה לכל הוא. פי עקר הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק היה על ידי הכניסה והקבוץ, שעל ידי זה נתרבין הפתים של התפלה עד אין חקר עד שנתפנסו לתוכם כל הרחוקים וכל הגדחים כנ"ל, שכל זה הוא הפך מהשבתו הרעה כנ"ל ועלפן נפל מאד על ידי זה וכן"ל. וזה בחינת (שם) 'מקורכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת' וכו', בחינת תכלת שבציצית, שעל ידי זה הוא קבוץ גדחים שהוא בחינת תפלה הנ"ל, שעל ידי זה היה מפלת המן עמלק כנ"ל. ועלפן כשרצה המן להתגבר על ישראל אמר (שם ט): "ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים וכו'". 'מפזר ומפרד' דיקא, שישאל הם מפזרים ומפרדים בין העמים ואי אפשר לקבצם, ועל ידי זה רצה להתגבר על ישראל חס ושלום, פי עקר מפלתו על ידי הקבוץ כנ"ל ועלפן אמרה אסתר: "לך בנוס את כל היהודים וכו'", 'בנוס' דיקא וכן"ל:

בגימטריא 'יצחק', שהוא בגימטריא 'פינחס', כמובא, פי יצחק הוא בחינת גבורות, שהוא בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל שעקרה נעשה בראש השנה, שהוא בחינת פחד יצחק, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. וזה בעצמו בחינת פנחס, פי עקר התפלה בבחינת דין הוא בבחינת פנחס, בחינת "ועמד פינחס ויפלו", כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל:

י וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (שם ט) שעל ידי השקלים מפילין המן עמלק, פי כבר קדמו שקליהם לשקלי, פי עקר מפלת המן עמלק הוא על ידי התפלה בבחינת דין, שהוא בחינת התפלה הנ"ל של רבוי נפשות, שהוא בחינת תקון השקלים, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, שעל ידי המטה עוז, בחינת קריעת ים סוף, שהיא בחינת התפלה, בבחינת דין, על ידי זה היה מלחמת עמלק, ענן שם, פי כל התגברות עמלק היה לגרש ולרחק חס ושלום, מהקבוץ הקדוש את הנפשות החלושות שב'ישראל, בבחינת (דברים טו): "וינובך כך כל הנחשלים אחרוך ואתה ענף ונגע" וכו', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל שכל מלחמתו היה על אותו שהיה הענן פולטו, ועלפן הכניעו ומפלתו היה על ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל ידי זה מוציאין הנפשות מהסמרא אחרא ומוסיפין אותם על הקבוץ הקדוש וכו' כנ"ל, שכל זה הוא בחינת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין א

ארה חיים קנה

ונתרבינ הבתים מאד וכנ"ל. ועל-כן הקדים לומר ויקהל משה - ויקהל' דיקא, כי עקר בגין המשכן שהוא בית התפלה, נעשה על-ידי בחינת ויקהל, על-ידי רבוי הצדופים שמצטרפין על-ידי הקבוץ שנקהלין יחד שנעשין מהם בתים רבים עד אין מספר שמהם נבנה המשכן שהוא בית התפלה וכנ"ל.

הלכות תפלין

הלכה א

הקלף של תפלין צריך להיות מעור בהמה חיה ועוף המהורים, כמו שכתוב (שמות י) "למען וכו' - למיין המתר לפי' וכו' (שבת כח: קה).

על-פי התורה 'האי מאן דאזיל למינכב איתתא' (בבבין כ"ט), ענין שם כל התורה, ועל פי התורה "תפלה לחבוקוק" (בבבין י"ט), ענין שם.

כי התפלין הם תקון הדעת, כי הם בחינת מחין והם בחינת תקון הכללי, הינו תקון הברית, כי תקון הדעת הוא תקון הברית, ועל-כן עקר התפלין הם זכירת יציאת מצרים, כי יציאת מצרים הם בחינת תקון הברית, תקון הדעת, כי במצרים היה בחינת פגם הברית, פגם הדעת, פגם במבאר כמה פעמים. ועל-כן נאמר בשהיה בגלות מצרים (חזקאל טו): "ואעבור עלך וכו' ואת ערום

יב וזה שכתוב בשלחן ערוך סימן תר"צ שמצוה לחור אחר רב עם בקריאת המגלה ואפלו אם יש לו מאה אנשים וכו', כי עקר תקף הנם של פורים שהוא מפלת המן עמלק, הוא על-ידי הקבוץ הקדוש של ישראל וכו' פנ"ל. ועל-כן כל מה שמתקבצין ונתוספין אנשים רבים יותר בשעת קריאת המגלה, שהוא פרסום ניסא, מתגדל הנם ביותר ונמשך מפלת המן עמלק ביותר ויותר וכו', כי זה ידוע שעקר קריאת המגלה ופרסומי ניסא וכל המצות של פורים הוא שנוכה על-ידי זה להפיל את קלפת המן עמלק בכל דור ודור בכל שנה ושנה בכל אדם בפרטיות, וכמו שכתוב במגלה בפרוש (שם ט): "התמים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר" וכו', ועל-כן מצוה רבה להשתדל לשמע המגלה מהקבוץ של ישראל היותר גדול וכנ"ל:

וזה בחינת (שמות לה): "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים" וכו', שהזוהרים אז על מלאכת המשכן כמבאר שם בפרשה. ועל-כן הקהילים תחלה, והקדים להודיע ויקהל משה, שהקהילים קדם שהזוהרים על מלאכת המשכן, כי המשכן הוא בחינת בית התפלה שנבנה מרבוי הבתים הנ"ל הנעשים על-ידי שנתכנסין ונקהלים עדת בני ישראל יחד שעל-ידי זה נצטרפין בצדופים רבים ונפלאים

ארבעה בגדי לכן שפתן גדול לובש ביום הכפורים, שאז הדרם נעבר ונעשה חלב, בבחינת לשון של זהרית שמלפין עגנות, עין שם, כי הנגדים לנבים הם ארבעה להורות שנתתמן המחין שהם ארבעה, דהינו חכמה ובינה, ותרעת נחלק לשתיים, שהם 'חסדים וגבורות', ואז נעשה מהרעת דבור, שהוא כלול מחסד וגבורה, מאש ומים. וזה שכתוב שם שעל-ידי תקון הכללי שהוא תקון הדעת יכולים לדבר. וכנגד זה הם ארבעה פרושיות של תפלין כנגד ארבעה בגדי לכן הנ"ל, כי התפלין הם תקון הכללי כנ"ל. וזה בחינת שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה ראשין, כי כשיצאו ישראל ממצרים מבחינת פנים הברית הצרכו לספר שבועה שבועות כנגד שבועה ימים נקיים של נדה, כי יצאו מבחינת דם נדות כנ"ל, ועל-כן הם שבועה כנגד שבועת נקבי המה, שהם בחינת שבועת הנרות שצריכין לתקן אותן אחר כך כשצריכין את המחין כנ"ל וכנגד זה הם שבועת ימי אבלות רחמנא לצלן, כדי להכשיר המחין שנסתלקו בשעת מיתה, כי עקר המיתה הוא הסתלקות המחין, כי החכמה תחיה כנ"ל. וזה בחינת שבועה ימים שצרידי לספר הטמא מת כנ"ל. וזה בחינת השבועה ראשין של השנינו, שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה, כנגד שבועה נקיים כדי לתקן המחין כנ"ל. ועל-כן הם נחלקין לשלשה ולארבעה, כי

ועריה", כי היו ערמים בלי בגדים מחמת שלא היה אז תקון הכללי, שהוא תקון הנגדים, וזה שכתוב שם בסמוך: "ואעבור עלך ואראך מתבוססת בדמוך". כי זה תלוי בזה, כי מחמת זה היתה 'ערם ועריה' מחמת שהיו 'מתבוססת בדמוך', שהוא בחינת דם נדות, בחינת "אדם ללבושך" (ישעיה כב) שהוא קלקול הנגדים. ועל-כן בשרצה הקדוש ברוך הוא לתקנם ולגאלם נאמר (שם): "ואומר לך בדמוך חיי כו", הינו בחינת (נדה ט) 'דם נעבר ונעשה חלב', שהיא בחינת חיים, כי הוא חיי התינוק, בחינת (משל טז): "ודי חלב עזים ללחמוך כו' וחיים לנערותיך", כי הם נתלבנו על ידי שמורים המחין, ותמחין הם החיים, כמו שכתוב (קהלת י): "נתחכמה תחיה וכו'", הפך קלקול הנגדים על-ידי פתמים, בחינת דם נדות, שהוא סטרא דמותא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת כד): 'תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה'. כי הם באים משם"ה גידין שהם השם"ה לא תעשה, שמשם סטרא דמותא. ועל-כן נאמר שם חכף אחר הפסוק 'בדמוך חיי' הנ"ל: "ואלבישך ואגלך" וכו', כי על-ידי שנגעך הדרם ונעשה חלב נתתמן הלבושים כנ"ל.

ועל-כן שותין כליל וציאת מצרים ארבע פוסות של יין, בבחינת (ויכא עז) 'וכה נעשה ראש', כמבאר שם (סיון כב), עין שם. והם ארבע פוסות כנגד

לקוטי הלכות

הלכות תפלין א

ארה חיים

קנו

כך הם נחלקין המחין, כי מתחלה תרם שובבנסין לפנים הם שלשה ואחר כך בשובבנסין לפנים אזי הדעת נתחלק לשנים ונעשו ארבעה. וזה שמצינו שנתלקין גם כן השבעה ימי אבלות לשלשה ולארבעה, כי שלשה ימים הראשונים יש להם דינים חמורים יותר. וכן שבעה ימים של מת צריכין הוצאה שלישי ושביעי. וכן שבעה ימים נקיים של גדה, שלשה ימים הראשונים חמורים יותר לענין בתם, כי המחין נתלקין גם כן כנ"ל, ועל-כן בשלשה ימים הראשונים הדיו של כל אחד מהנ"ל חמור ביותר, כי אז עדן לא התחילו המחין להתתקן כלל, אבל אחר כך כבר נמשכו המחין בהשלשה ימים והם קרובים לפני, על-כן אחר כך אינו חמור כל כך: חוצאת ספרים

ט"ו

פסולים, כי עקר שלמות לשון הקדוש הוא על-ידי לשון תרגום, על-ידי שמעלין הטוב שבתרגום, וזה בחינת עזר, כי העזר הוא בחינת גנה, כי הוא מערב טוב ורע, שהוא בחינת תרגום כנ"ל, כי תרגום הוא גם כן בחינת גנה, כמבאר שם. ועל-כן צריך לכתב תפלין על העזר וכן לתקנם על-ידי עזר כדי להעלות הטוב שבגנה ללשון הקדוש, כדי להשלים הלשון הקדוש, לקיים "והיו למוטפת", ותרגומו: "ויהו לשנונין" כנ"ל. ועל-כן צריך לכתבם ולתקנם כמין המתר דוקא, כי מין המתר הוא בחינת תרגום, בחינת גנה, שממש מעלין הטוב ללשון הקדוש, אבל מינים האסורים הם בחינת הרע של השבעים לשונות שצריך להכניעם דוקא, כמבאר שם, בבחינת "ימוטו עליהם" ט"ו גלחים" ע"ן שם.

והנה מכל הנ"ל שתפלין הם בחינת תקון הכללי, שהוא תקון הברית, ועקר תקון הברית הוא על-ידי שלמות לשון הקדוש, כמו שאמר רבנו (ס"ט ט"ו), וכן על-ידי התפלין נתתקן הדבור של לשון הקדוש כמו שאמר רבנו, וכמו שפרש רש"י: "והיו למוטפת", בתרגומו: "ויהו לשנונין", שכל הוצאה אותם מדבר בהנם, נמצא שעל דם נתתקן הדבור שמורים ומשבחין לה'. ותברך, שזה בחינת שלמות לשון הקדוש:

וזה שדקדקו רבותינו ז"ל ותלאו הדיו שצריך להיות ממין המתר לפיך, המתר לפיך דוקא, כי זה בחינת אכילה וקדשה שזוכין להעלות ולהאיר האותיות שפדבר הוא על-ידי האכילה, שזהו בחינת שלמות לשון הקדוש, כמבאר שם בהתורה תפלה לחבוקין, ועל-כן אברה התורה לאכל דברים האסורים, כי הם בחינת הרע של שבעים לשון כנ"ל ששם אין יכולין להאיר ולהתנוצץ האותיות, רק הדברים שהתורה תורה, שהם בחינת תרגום, הם נתתקנים ומאירין האותיות שבהם על-ידי האכילה שמעלין הטוב

ועל-כן עקר תקון התפלין הוא על-ידי עזר, כי הקלף הוא של עזר וכן הכתמים הם של עזר ואם עשאים מזהב

מנקדה הכללית, שהיא אצל צדיק הדור, שהוא שרש נשמת ישראל, עין שם היטב. והנקדה הנ"ל היא בבחינת מלאפום, שהוא בחינת יסוד, והיא בחינת "הרחב פיה ואמלאהו", והיא בכמה בחינות שהם יוד ויו, דהיינו מלאפום, דהיינו הצדיק וכלל ישראל, וכן בחינת "פי ידבר וכו' והגות לפי תבונות", הם גם כן בחינת יוד ויו, וכן כלליות התורה וכו', עין שם:

שבהם כנ"ל. ועל-כן צריכין התפלין גם כן להיות ממין המתיר לפיך דיקא כנ"ל. ועין בהתורה "תפלה לחבוק" מענין שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, שם מבאר שעל-ידי זה שזוכין לשלמות לשון הקדש, על-ידי זה זוכין שתהיה אכילתו ותענוגיו רק מהתנוצצות האותיות שיש בדבר שאוכל זה עקר תקון האכילה בקדשה, עין שם:

הלקה ב

א מצות תפלין על-פי המאמר "ואתם תהיו לי ממולכת כהנים וגוי קדוש וכו'", עין שם בסימן ל"ד היטב כל המאמר. והכלל, שעל-ידי הנקדה הקדושה, שהיא אור האהבה הקדושה השורה בבחינת צדיק, בבחינת יסוד, שנתגלה ומאירה על ידי הפה, בבחינת "פי ידבר חכמות", על-ידי זה מאירה אל האהבות הנפולות הבאין משבירת כלי החסד שגפלו אל בחינת הלב ומשברין את הלב, ועל-ידי אור הנקדה הנ"ל נחמשרין וחוזרין אל הקדשה ונתפלין כל האהבות הנפולות. ואת הנקדה צריכין לקבל בשלשה בחינות: מניח וביה, דהיינו על-ידי שמדברין בינו לבין קונו, וגם צריכין לקבל כל אחד מחברו, בבחינת וקמבלין דין מן דין, כי יש אצל כל אחד מישראל בחינת נקדה טובה שאין בחברו, והיא בחינת צדיק נגד חברו וצריך לקבל ממנה, וכל אלו הנקדות צריכין לקבל

ב זה בחינת תפלין שמוצתן כנגד הלב, לשעבר בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו ותברך שמו, דהיינו לכטל כל אהבות הנפולות והשבורות על-ידי אור התפלין שהם בחינת אור הנקדה הקדושה השורה אצל ברית שלום, כי תפלין נקראין אות, כמו שכתוב (תהלים י): "וקשרתם לאות על ירך" וכו', דהיינו בחינת ברית שם אור הנקדה הנ"ל, והיו בחינת קשירת התפלין, קשירה ממש, שמקשרין התפלין שהם בחינת אור הנקדה אל הזרוע שמאל שהוא כנגד הלב, ושמאל הוא בחינת גבורות שמישם אחיות הסמרא אחרא, דהיינו החרפות והאהבות השבורות השורין על הלב, כי שבירתן הוה מחמת רב הגבורות שהיה בהם, ועל-ידי שמקשרין אותן אל אור הנקדה נתתקנין כנ"ל ועל-כן קשירתן בימין שישם אור האהבה הקדושה נשרשת. ועל-כן נתנו רבותינו ז"ל עקר חשיבות של התפלין לימין, כמו שאמרו

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ב

ארה חיים קנט

(ברכות כב) שְׁמִינן יֵשׁ לָהּ חֲשִׁיבוֹת מִפְּנֵי שְׁקוּשָׁר בַּהּ תְּפִלִּין, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין הֵם בְּבַחֲנֵית יָמִין בְּבַחֲנֵית חֶסֶד, בְּחֵינֵית אֹרֶךְ הָאֵהֱבָה הַקְּדוּשָׁה הַשּׁוֹרָה אֶצֶל בְּחֵינֵית בְּרִית שֶׁהוּא בְּחֵינֵית תְּפִלִּין כַּנֶּ"ל, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי בְּחֵינֵית הַנְּקֵדָה הָעוֹלָה בְּאֹר הַיּוֹם עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה בְּלִילָה כַּמּוּבָא בְּפִנְיֹת עֵין שָׁם, הֵינּוּ כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (הַמְּצִיחַ ע"ה): 'כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה חוּט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם, וְהַחֶסֶד הַזֶּה זָהוּ בְּעֲצָמוֹ אֹרֶךְ הַנְּקֵדָה הַנֶּ"ל וְעַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחֵינֵית תְּפִלִּין כַּנֶּ"ל, וְזֶהוּ בְּחֵינֵית קָשֶׁר שֶׁל יָד שֶׁהוּא יוֹד, דְּהֵינּוּ בְּחֵינֵית הַנְּקֵדָה הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינֵית יוֹד כַּנֶּ"ל, כִּי יוֹד שֶׁל הַקָּשֶׁר הַנֶּ"ל, יוֹצֵאת עַל־יְדֵי הָאֵרֶת בְּחֵינֵית הַיְסוּד שֶׁשָּׁם אֹרֶךְ הַנְּקֵדָה כַּנֶּ"ל, וְזֹאת הַיּוֹד הִיא סְמוּכָה אֶל הַלֵּב בְּיִתְרָה, כִּי עֶקֶר הָאֵרֶת הַתְּפִלִּין שְׁמֹארוּיִן אֶל הַלֵּב הִיא רַק בְּבַחֲנֵית זֹאת הַנְּקֵדָה שֶׁהִיא קָשֶׁר שֶׁל יוֹד, כִּי בְּאֵמֶת אֹרֶז הַתְּפִלִּין הֵם אֹרֶז גְּדוֹלִים מְאֹד מֵחֵין גְּדוֹלִים, אֵד מֵהֶם מִשְׁתַּחֲשָׁל וּמִתְּצַמְצֵם מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן כַּמָּה בְּחֵינֹת, עַד שֶׁנִּתְצַמְצַם אֹרֶךְ הַנְּקֵדָה בְּבַחֲנֵית יוֹד שֶׁהִיא קָשֶׁר שֶׁל יָד שְׁמֹאיר אֶל הַלֵּב כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחֵינֵית שְׁחֵרוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, בְּבַחֲנֵית נְקֵדָה שְׁחֵרוֹהַ כַּמּוּבָא, כִּי עֶקֶר תְּפִלִּין בְּחֵינֵית הַנְּשַׁבְּרִים עַל־יְדֵי צְמֻצוֹם הָאֹרֶךְ כַּמּוּבָא, כִּי שְׁבִיחַתָּן הִיָּה עַל־יְדֵי בְּחֵינֵית רַבּוּי אֹרֶךְ, וְעַל־כֵּן הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם בְּחֵינֵית

אֹרֶךְ בְּחֵינֵית יְסוּד שֶׁהוּא בְּחֵינֵית הָאֹרֶךְ הַמִּתְקַן הַפְּלִים הַנְּשַׁבְּרִים כִּדְרֹעַ, וְעַל־כֵּן תַּחֲלַת יְצִיאַת הַתְּפִלִּין הוּא כַּמּוּבָא, שֶׁשָּׁם יוֹצֵאת הָאֹרֶךְ הַמִּתְקַן בְּחֵינֵית הַשְּׁבִיחָה כִּדְרֹעַ, וְעַל־כֵּן עֶקֶר יְצִיאַתָּן מִבְּחֵינֵית שְׁחֵרוֹת כַּמּוּבָא, שֶׁשָּׁם כַּנְּגוּזוֹת, שֶׁהֵם בְּחֵינֵית צְמֻצוֹם הָאֹרֶךְ שֶׁזֶה עֶקֶר תְּפִלִּין כַּנֶּ"ל וְכַמּוּבָא, וְעַל־כֵּן הֵם שְׁחֵרוֹת כִּי שְׁחֵרוֹת הֵם בְּחֵינֵית צְמֻצוֹם הָאֹרֶךְ, בְּחֵינֵית שְׁחֵרוֹת שְׁחֵרוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינֵית אֹרֶךְ הַנְּקֵדָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵית שְׁכָל תַּחְתּוֹן בְּחֵינֵית נְקֵדָה שְׁחֵרוֹהַ שְׁמֹאירָה עַל־יְדֵי הָאֵרֶת הַמּוֹחַ שְׁאֵז מֵאִירָה הַנְּקֵדָה הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינֵית דְּבוּר, בְּבַחֲנֵית "כִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת", וְאֵז מֵאִירָה אֶל הַלֵּב כַּנֶּ"ל, וְזֶהוּ בְּחֵינֵית תְּפִלִּין כַּנֶּ"ל:

וְזֶהוּ בְּחֵינֵית תְּפִלִּין שֶׁל עוֹר בְּהֵמָה וְחֵדָה וְעוֹף, כִּי הָאֵהֱבֹת הַנְּפִילוֹת הַנֶּ"ל הֵם בְּחֵינֵית אֵהֱבֹת הַבְּהֵמִיּוֹת, שֶׁגַּם הֵם יֵשׁ לָהֶם תְּאֵוֹת אֱלוֹ, וְעַל־כֵּן מֵהֶם דִּקָּא עוֹשִׂין תְּפִלִּין, דְּהֵינּוּ שְׁמֵעֵלִין אוֹתָן וּמְקַדְּשִׁין אוֹתָן בְּקִדְשַׁת תְּפִלִּין, כִּי צְרִיכִין עֲבוּד לְשִׁמְחָה וְצְרִיךְ שִׂיאֵמֹר בְּפֶה שְׁעוֹשֶׂה לְשֵׁם קִדְשַׁת תְּפִלִּין, וְעַל־יְדֵי זֶה אֹרֶךְ הַנְּקֵדָה הַקְּדוּשָׁה מֵאִיר אֶל בְּחֵינֵית הָאֵהֱבֹת הַנְּפִילוֹת, שֶׁהֵם בְּחֵינֵית בְּהֵמִיּוֹת, דְּהֵינּוּ לְהַעוֹר הַנֶּ"ל וְאֵז חוֹזְרִין אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְאֵז נַעֲשֶׂה מֵעוֹר בְּהֵמָה וְחֵדָה תְּפִלִּין, שֶׁהֵם קִדְשֵׁי כִּי חוֹזְרִין אֶל הַנְּקֵדָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחֵינֵית קִדְשֵׁי וְעֶקֶר קִדְשָׁתָם עַל־יְדֵי הַפֶּתַח, כִּי אוֹתִיּוֹת הַפֶּתַח הֵם בְּחֵינֵית אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר, שֶׁעַל

צמצומים, ומשם מקבלין אור הנקדה בכחינת יוד כנ"ל, וזה בחינת השערות שמוציאין מן התפלין להורות שאין יוצא אור התפלין לחוץ רק בבחינת שערות, שהם בחינת צמצומים, כמו שתחלת אור התפלין ממקום שהם יוצאין הם יוצאין על-ידי בחינת שערות כנ"ל, כמו כן אין אנו יכולין לקבל הארתו כי אם בחינת שערות, בחינת צמצום האור כנ"ל, שהם עקר התפון כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת בריכת הפרשיות בשערות כנ"ל:

ד וזה בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד, והם בחינת שלשה מיני תפלין, דהינו של ראש, וקשר של דלת, שהוא גם כן בחינת תפלין פמוכן ככונות האר"ה, ותפלין של יד, והם כנגד שלש בחינות הנקודות הנ"ל, כי הנקודות הם שלש, דהינו נקדה הפלילית של צדיק הדור ונקדה שמקבלין ישראל בכללן זה מזה, בבחינת ומקבלין דין מן דין. ונקדה שמקבלין כל אחד ואחד מניה וביה. וזהו בחינת שלשה מיני תפלין הנ"ל, כי של ראש זהו בחינת הצדיק ונקודת הצדיק כערך שלשה נקודות הנ"ל הוא בחינת ראש ומחין וכלם מקבלין ממנו, והוא נקרא ראש ב'ני ישראל, בחינת רבי, כי עקר בחינת רבי שנקרא צדיק הדור, הוא בבחינת הנקדה הנ"ל שכלם מקבלין ממנו. וזהו בחינת תפלין של ראש כנ"ל, ומשם יוצא הארה ומאיר נקדה הנ"ל שהוא בחינת קשר של דלת, שהיא

ידם נתגלה אור הנקדה כנ"ל בבחינת פי דבר וכו', כי תפלין הם בבחינת 'עובדא', ושם צריכין לקבל בחינת הנקדה בעבדא, דהינו על-ידי אותיות הכתב, כמו שמקבלין אור הנקדה בבחינת מולולא על-ידי אותיות הדבור של תורה ותפלה ויראת שמים, כמו שכתוב שם, כי הכתב שפותבין על הקלף זהו בעצמו בבחינת נקדה שמאירה לבחינת שלמטה ממנה, כמו אור הנקדה שהיא בחינת צדיק ורבי שמאירה אל בחינת שתחתיו, דהינו אל לב חברו או לבו.

כי איתא בדברי רבנו ז"ל, שהכתב שפותבין בדיו על הקלף, שהוא בחינת אש שהרה על גבי אש לבנה, הוא בחינת רב ותלמיד, שמה שהוא בחינת שחרות, דהינו מדרגה התחתונה אצל בחינת הרב, דהינו אצל מדרגה העליונה, הוא בחינת התחלת המחין, בחינת לבנונית אצל מדרגה השניה שלמטה הימנה, ענין שם (בסיון ק"א). וזהו בחינת פתיבת התפלין, שעל-ידי אור הנקדה, שהם אותיות הכתב, ועל-פני הם שחורות כנ"ל, על-ידי זה מאיר הקלף שהוא היה מתחלה בהמיות בחינת אהבות הנפילות, ועכשיו נקשר לאור הנקדה ונעשה קרש, דהינו תפלין שהוא מצוה שיש בגופה קרשה, ועקר הקרשה על-ידי אותיות הכתב כנ"ל. ובכלל הפרשיות בכללן הם בחינת מחין, וצריכין לגונן בפתים לקבל אורם בבחינת כמה

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ב

ארה חיים קסא

בחנינת מלכות, בחנינת כלל ישראל שמתקשרים ומאירין זה בזה. ועל-פני זאת הנקדה מאירה בבחינת קשר. כי עקר הארתה על-ידי התקשרות שמתקשרין כלל ישראל ומאירין זה לזה כנ"ל. וזהו בחינת ארבעה מחנות ישראל, ועקר הדלת היא היוד שהיא קוצו של דלת, שהיא בחינת נקדה הנ"ל, כמובא. ויש לרמוז כי הדלת היא יוד ושני ווין, הינו בחינת נקדה השניה הנ"ל שמקבלין הארה זה מזה. נמצא שזאת הנקדה השניה שבכלל ישראל מאירה בשני בחינות, כי כל אחד צריך להאיר בלבו, שזה בחינת יוד ווין, כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. וגם צריך להאיר בלב חברו שהוא גם בן בחינת ווין, (ועל-פני כרמוז נקדה הזאת בבחינת דלת שהיא יוד ושני ווין כנ"ל, דהינו שמאירה בשני לבבות: ללבו וללב חברו כנ"ל, אבל נקדת צדיק הדור הנ"ל שהיא בבחינה של ראש מאירה בבחינת שין של תפלין שיש לה שלשה ראשין כנגד שלש הנקדות הנ"ל, כי צדיק הדור הוא כלול מכלם מכל שלש הנקדות הנ"ל ואחר כך נמשך הארת נקדה השלישית שמקבל כל אחד מניה וביה, וזהו בחינת תפלין של יד שמשם מאיר הנקדה בבחינת יוד שהיא קשר של יד שהיא מאירה ללבו, כי היא כנגד הלב ועל-פני היא כנגד הלב כנ"ל. וכלליות אלו השלש נקדות הם שם שין דלת יוד, שנה ה' ביסוד שם שורה

הנקדה כנ"ל, כי אלו השלש נקדות הנ"ל שאנו צריכין לקבל מכלם בכלל גם הם מקבלין זה מזה כנ"ל ומשתלשל הארתם מזה לזה כנ"ל. וגם בפרטיות בכל נקדה יש בחינת שלש הנקדות הנ"ל, כי הנקדה המאירה למה שלמטה, דהינו אל הלב לבחינת בינה דבריה היא בחינת נקדה המתחננה במדרגה העליונה כנ"ל, כי כך הוא סדר כל ההארות בידוע, והיא בחינת חכמה תמאה שצריכה לקבל מבחינת שרש הנקדה, דהינו חכמה עלאה בבחינת "פי ידבר חכמות" – שתי חכמות: עלאה ותמאה כנ"ל.

נמצא שהנקדה, שהיא בחינת יוד, כלולה משנים, דהינו משני יודין: יוד עלאה ויוד תמאה כנ"ל. והמשכת ההארה שנמשך שנמשך מיוד עלאה ליוד תמאה, מנקדה העליונה לתחתונה, וזהו בחינת נקדה האמצעית, כי זה ידוע שקליות המדרגות הם שלש בחינות: ראש תוך סוף, שהם בחינת שני יודין הנ"ל ובאמצע ווין – המשכת ההארה הנ"ל. וזהו בחינת שלש הנקדות הנ"ל, כי נקדת צדיק הדור הנ"ל היא בחינת ראש מחין כנ"ל, בחינת נקדה העליונה הנ"ל, ונקדה שכל אחד מקבל מניה וביה, זה בחינת נקדה המתחננה, שהיא כמובא אל הלב ומאירה לשם. והמשכת ההארה מנקדה עליונה לתחתונה נעשה על-ידי כלליות ישראל על-ידי שנקשרין ונקבלין זה בזה ומאירין

זו לזה, על-ידי זה יכול לקבל הארה ונקדה התחתונה מנקדה העליונה, דהיינו שהנקדה שאצל כל אחד ואחד בפרטיות מקבלת מנקודה העליונה שהיא אצל צדיק הדור, כי בודאי כל אחד ואחד, בפרט הוא רחוק מאד מצדיק הדור, ואי אפשר לקבל ממנו רק על-ידי פלליית ישראל, על-ידי זה נמשכת ההארה ואז יכול לקבל כל אחד ואחד בפרט גם כן. וזהו בחינת המעלה שיש בשומציאים רב עם ישראל אצל הצדיק שאז עקר הנקלה מן הצדיק שדורש ברבים, 'ברבים' דיקא, כי על-ידי רבים יש להם פח לקבל הארתו הגדולה, ואז יכול גם כל אחד ואחד לקבל, כי נשתלשלה ההארה על-ידי פלליית ישראל. וזהו בחינת שלשה מיני תפלין הנ"ל, שהם תפלין של ראש ותפלין של יד, שהם בחינת יוד עלאה ויוד תתאה, נקדה העליונה ונקדה התחתונה כנ"ל. ובאמצע נמשכת ההארה על-ידי רצועות של ראש, שהם בחינת המשכת האור משל ראש לשל יד, כמובן כנגות, ויש בהם קשר של ראש, שהוא בחינת התקשרות וכלליית ישראל שמאירין זה לזה, שעל-ידי זה נמשך ההארה מנקדה עלאה לנקדה תתאה כנ"ל.

ועל-יכן עקר התפלין הם רק שנים, דהיינו תפלין של ראש ותפלין של יד. כי העקר הוא רק נקדה עלאה

ותתאה, שהם בחינת שני יודין הנ"ל. ונקדה האמצעית הוא רק המשכת האור מזה לזה כנ"ל, ועל-יכן אין בה פרשיות, שהם בחינת מחוץ, כי עקר המחין רמזין בשני היודין הנ"ל שהם בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה כנ"ל. וכן כענין הנאמר במאמר הנ"ל, העקר הוא שני הנקודות הנ"ל, דהיינו לדבר עם צדיק הדור. וכן לדבר בינו לבין קונו, שזה עקר השלמות, וגם צריכין לדבר עם כל אחד מישראל ביראת שמים כדי להכליל בכלם כנ"ל, שעל-ידי זה נמשך האור, אבל העקר הוא שני הנקודות הנ"ל. ועל-יכן אין רמזו מחוץ, דהיינו פרשיות בנקדה האמצעית, כי מה שמקבלין זה מזה הוא רק הארה בעלמא, כי הנקדה הזאת מקבלין אפלו ממי שהוא למטה ממנו כמדרגה רק שאף-על-פיכך צריך לקבל מנקדתו, כמובן שם. וגם יכולין לקבל הארה מחברו אף-על-פי שאין חברו מכוון ומעורר מחו להאיר בו רק מהנקדה בעצמה שמתעוררת ממקום שהיא אצל חברו ומאירה בו, מאחר שהוא רוצה לקבל, ועל-יכן הוא רק בחינת הארה לבד בלי מחין גמורים, אבל עקר קבלת אור הנקדה בבחינת מחין הוא בשני הנקודות הנ"ל שמקבל מצדיק הדור, שהוא ראש ומח הדור, וכן מה שמקבל מניה וביה שעקר הנקלה כשמכוון דעתו ומעורר מחו ומדבר בהתעוררות שאז מאיר בו הנקדה בשלמות:

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ב

ארה חיים קסג

ה וזהו בחינת שין של שלשה ראשים, שין של ארבעה ראשים. פי הנקדה הנ"ל כלולה משני נקדות הנ"ל, וגם נקדה הפלילית של צדיק הדור שכוללת כל השלש נקדות הנ"ל, היא גם כן כלולה משתים, פי בודאי גם זאת הנקדה יש לה שרש למעלה בחינת נקדה עליונה הנ"ל. פי אפלו נקדה הפלילית של צדיק היא רק בחינת נקדה התחתונה בערך הצדיק, פי הלואי שנהיה יכולים לקבל מפנה, אבל מבחינת מוח של הצדיק, בחינת נקדה העליונה אי אפשר לקבל נמצא שיש להצדיק בחינת ארבע נקדות, דהיינו נקדה העליונה שבו ונקדה התחתונה שכוללה משלש נקדות שמאירין לישראל הנ"ל. וזהו בחינת שין של ארבעה ראשין - בערך הצדיק בעצמו, ושין של שלשה ראשין - בערך ישראל, שמקבלין אור שלש הנקדות הנ"ל:

ו ועל-כן תפלין של ראש בגלוי ותפלין של יד בהצנע תחת הכנדים, פי תפלין של ראש הוא בחינת זה שמדברין עם הצדיק שכל דבריו פאתגליא ודורש בריבם, אבל תפלין של יד הוא בחינת זה שמדברין בינו לבין קונו שזה נעשה בסתר ובהצנע:

ז וכלליות שני השינון הם שבעה ראשין, בחינת יסוד, שהוא בחינת שבת, שהוא יום השביעי, כמובא, שזה בחינת מלאפוס ששם

הנקדה הנ"ל, שהוא יוד על וי"ו, בחינת זין, בחינת "יכור את יום השבת" וכו', כמובא. ועל-כן שבת לאו זמן תפלין (מנחות לו), פי שבת יום טוב הם בעצמן אות, אות דיקא, בחינת ברית ששם הנקדה. ובשבת יום טוב מאירה הנקדה מעצמה מחמת קדשת הימים בעצמן, פי זה עקר קדשת שבת בבחינת הנקדה הקדושה, כמובא. וגם יום טוב מקבל משבת, כמו שכתוב בזהר הקדוש, ועל-כן בשבת עולין כל העולמות אל הקדושה בכניסת שבת, שזה נעשה על-ידי הארת הנקדה הנ"ל, שהיא בחינת שבת, שעל ידי זה נחמשרין כל השבירות אל שרש נקדתם ונתחמנין. וזה בחינת ענג שבת, פי אז נתפסלין אהבות הנפולות וזוכין לענג שבת, בחינת אהבות הקדושות, בחינת אז תתענג על ה", ועל-כן שבת לאו זמן תפלין הנ"ל. וזה בחינת שלש סעדות של שבת כנגד שלש נקדות הנ"ל:

ח ועל-כן תפלין צריך לנהוג בהם קדושה ואסור לנכס בהן לבית הכסא (שם ערך סימן ל"ז סעיף ג') ואסור לנהוג בהם קלות ראש וצריכין גוף נקי דוקא שלא יפית בהן (שם סעיף ה'), פי תפלין הוא בחינת אור הנקדה הקדושה הנ"ל שהיא בחינת שבת הנ"ל. ושבת קביעא וקניא, הינו שבחינת שבת, בחינת נקדה הקדושה הנ"ל היא קביעא וקניא בקדשתה תמיד ואינה משתנית ואינה יוצאת לחוץ

ה טו

לעולם, ועל־כן אסור לצאת בהן לחוץ, דהיינו למקומות שאינם נקיים וכיוצא, כי הם בחינת אור הנקדה הקדושה בעצמה שהיא קבועה בקדושה לעולם בבחינת שבת, בחינת שביחה וקביעות ואינה יוצאת לחוץ לעולם, בבחינת (שמות טו): "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ועל־כן יללה לאו זמן תפלין, כי זאת הנקדה השונה אצל ברית המתנגלה בבחינת תפלין כנ"ל, אינה מאירה לחוץ כי אם על־ידי בחינת מלכות, דהיינו על־ידי הדבור, בבחינת (תהלים טז): "פי ידבר חכמות", כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, כי עקר הארת הנקדה לתקן הפלים הנשברים, פמבאר שם, ותקנם על־ידי בחינת פלים חדשים, וזה נעשה על־ידי הדבור דיקא, שהוא בחינת מלכות פה, כי הדבור הוא בחינת פלי השפע, כמו שכתוב שם, הינו בחינת פלים לתקן הנשברים כנ"ל. ועל־כן ביללה שאו בחינת מלכות דקדושה בעולמות התחתונים לברר ברורים, פמוכא, על־כן אי אפשר שיאיר אז הארת התפלין, דהיינו אור הנקדה הנ"ל, כי הנקדה אינה יוצאת לחוץ כנ"ל, רק ביום שאו עולה המלכות עם כל הברורים אל הקדושה ואזי מאיר אור הנקדה ונעשין תפלין כנ"ל, כי אור הנקדה מאירה רק על־ידי בחינת המלכות, בבחינת "פי ידבר חכמות", ומלכות פה כנ"ל:

ט וזה בחינת שלש תפלות שמתפללין בכל יום, דהיינו שחרית, מנחה, ערבית, כנגד בחינת שלש הנקדות הנ"ל, כי הנקדות מאירין על־ידי בחינת תפלה, בבחינת "פי ידבר וכו'", פמוכא שם, כי שלש הנקדות הנ"ל הם בחינת נקדה עלאה ונקדה תתאה ונקדה האמצעית הממשכת ההארה מעליונה לתחתונה. והו בחינת שחרית, מנחה וערבית, כי שחרית וערבית הם בחינת נקדה עליונה ותחתונה, שהם בחינת יום ויללה, תפלין של ראש ותפלין של יד, פמוכא. ומנחה היא בחינת נקדה האמצעית הפותחת וממשכת ההארה מעלאה לתתאה, פמוכא בהלכות תפלת המנחה (הלכה ג אות א) שמנחה הוא בחינת פתח, שהוא באמצע בין שני הנקדות כנ"ל, ועל־כן אין קריאת שמע במנחה רק בשחרית וערבית, כי עקר הנקדות הם רק שתיים: עלאה ותתאה, שהם בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד, ועל־כן יש בהם פרשיות בחינת מחוץ. והו בחינת שחרית וערבית שהם בחינת נקדה עלאה ותתאה, ועל־כן יש בהם קריאת שמע בחינת מחוץ, אבל מנחה הוא רק בחינת המשכת ההארה, שזה בחינת קשר של תפלין, שהוא בחינת נקדה האמצעית שאין שם פרשיות כנ"ל ועל־כן אין במנחה קריאת שמע גם כן כנ"ל לענין קשר של תפלין, כי מנחה היא בבחינת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ב

ארה חיים קסה

קשר של תפלין, שהוא בחינת לאה, שהיא בחינת דינים, כי צחק תקן תפלת המנוחה, שהוא בחינת דינים, בחינת (בראשית כו): "ותכתין עיניו מראת", שהיא בחינת לאה, בחינת (שם כט): "ועיני לאה רבות". כי תוקפא דדינא דמנוחה הוא בחינת אחיות עשו, בבחינת "וישלח לעשו מנוחה", כמו שכתוב בלקוטי תניינא, ולאה היה זה מכוונת דין הקשה של עשו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה ע) שלאה היתה ראויה לעשו אלא שעל ידי בכיתה נצלה ממנו. נמצא שלאה, שהיא בחינת קשר של תפלין, היא בחינת תפלת המנוחה, שהיא בחינת נקדה האמצעית כנ"ל.

ועל-כן כל תקוני התפלה בשחרית, כי שחרית הוא בחינת נקדה העליונה, שהוא העקר, כי כל השלש נקודות כלולות בה כנ"ל, כי אברהם תקן שחרית, ואברהם הוא בעצמו בחינת אור הנקדה הקדושה, שהיא בחינת חסד, בחינת אברהם, בחינת (ההלים ק) "אתה כהן לעולם", כמו שכתוב שם. ועל-כן עקר תקוני התפלה בשחרית שאז מתפללין בתפלין ומאריכין ביותר בתפלה, כי עקר הנקדה מאיר בשחרית, שהוא בחינת חסד לאברהם, כי הנקדה הוא אור החסד כנ"ל:

י וזה בחינת תפלה בצבור שעקר התפלה הוא בצבור דנקא, כי אין צבור פחות מעשרה. וכשיש עשרה

אז מאיר אור הנקדה הקדושה, שהיא בחינת יוד, כמו שכתוב שם. ועל-כן אז אומרים קדשה, כי אין דבר שבנקדשה בפחות מעשרה (מגלה כג), כי הנקדה נקראת קדש, כמו שכתוב שם על פסוק "וגוי קדוש". והוא בחינת יוד, ועל-כן אין דבר שבנקדשה בפחות מעשרה. וזהו בחינת שלש קדשות קדוש קדוש קדוש, בחינת שלש הנקודות הנ"ל שהם נקראין קדוש כנ"ל. וזה בחינת חזרת התפלה על-ידי השליח צבור, כי השליח צבור הוא בבחינת צדיק הדור שהוא כלול מכל הצבור, והוא בבחינת נקדה הכללית, שכל הנקודות מקבלין ממנו, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (חלק א' סימן רפ"ב) שהשליח צבור כלול מכל הנקודות טובות שיש בכל הצבור, ועל-כן מתחלה מתפללין בלחש כל אחד בפני עצמו כדי שכל אחד יקבל מניח וביח, ועל-ידי שמתפללין בצבור נכללין זה בזה ומקבלין דין מן דין, וכלם כאחד מקבלין מבחינת נקדה הכללית, דהינו חזרת התפלה על-ידי השליח צבור, שהיא בחינת נקדה הכללית, ועל-כן חוזר התפלה כדי שאיר לכל הנקודות, כי נקדה הכללית צריכה להאיר לכל הנקודות, וכלם צריכין לקבל ממנה כמו שכתוב שם, ואזי בחזרת התפלה אומרין קדשה שלש פעמים קדוש קדוש קדוש, דהינו כללית כל השלש נקודות כנ"ל:

יא וזהו בחינת אסור החמור של הוצאת זרע לבמלה חס ושלום, על-פי

ארה חיים

בהגקדה בעצמה וכאלו עוקר נקדתו חס ושלום, להיכן ישוב.

אבל באמת אף-על-פי-כן אין דבר שעומד בפני התשובה, וכמוכא

בכל הספרים שאף-על-פי-כן אם יעשה תשובה יתכפר לו גודאי, אך עקר תשובתו הוא רק על-ידי צדיק הדור, שהוא בחינת נקדה הכללית שמשם מקבלין כל הנקדות, וזה מאחר שפגם בנקדה שלו בעצמה, על-כן מברח לקבל אור הנקדה מחדש, וזה אי אפשר כי אם על-ידי צדיק הדור שהוא שרש כל הנקדות ועל-כן יש לו כח להאיר לו הנקדה מחדש, כי שם שרש פלם פנ"ל.

וכן מובן בדברי רבנו במאמר "בחצרות" (סימן ה') על פסוק: "אזן שומעת תוכחת

חיים", שעקר תקון ענין זה הוא על-ידי צדיק הדור, ענין שם. והנה מאחר שמן הדיון אין מועיל לו תשובה, ואף-על-פי-כן יש לו תקנה אם הוא מתחרט ומתחנן לפני המקום ברוך הוא פנ"ל וכמוכא.

הנה זה הוא רק חסד חנם מלפניו ויתברך שיקבל בתשובה מי שאין ראוי לקבל וזהו בעצמו תקונו, כי בשואבה לעורר רחמי ה' יתברך עליו לקבלו בתשובה, נמצא שהוא מעורר ויגלה חסד חדש לגמרי מה שלא היה מעולם, כי החסד אשר מעולם אינו נתן לכפר לו מאחר שאין מועיל לו תשובה, כי מה שמועיל תשובה לכל החטאים הוא רק מצד החסד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תקט"ו שמעוני ב' שנה):

מה שכתוב לעיל שהנקדה השורה אצל הברית שלום היא נכועה בקדושה תמיד ואינה יוצאה לחוץ וגם אינה מאירה למטה כי אם על ידי בחינת מלכות פה, כמו שכתוב לעיל, ועל-כן הטפה הקדושה שיוצאת מן היסוד, שהיא בחינת אור הנקדה הקדושה הנ"ל, אסור להוציאה לחוץ כי אם על-ידי בחינת מלכות, דהינו בת וזוג, ואז נעשה מזה תקון גדול, דהינו תקון השבירות פנ"ל, כי כל הזוגים הקדושים לברר ולתקן בחינת הפלים הנשברים, כמובא. ועל-כן עקר הזוג בשבת שאז מאירה הנקדה פנ"ל, אבל בשם ושלום מוציא הטפה לבטלה חס ושלום. נמצא שחס ושלום מושך אור הנקדה שביסוד לחוץ, וכאלו מחרוב את העולם, שנותן להם וניקה חס ושלום מבחינת אור הנקדה בעצמה שנגמשת לחוץ, והוא מחדש שבירת פלים, כמובא בכתבי האר"י ז"ל. כי לא די שאינו מתקן הפלים הנשברים על-ידי אור הנקדה הקדושה, כי אם, אדרבה, שחוזר וממשיך אור הנקדה לחוץ וחוזרים הפלים להשתפר מאחר שאין פלים לקבל האור. ועל-כן אמרו שהוא כאלו עוקר מנול חס ושלום, כי חס ושלום עוקר הנקדה שהיא עקר שרש חיותו, ועל-כן אמרו שאין מועיל לו תשובה, כי אי אפשר לו לשוב, כי להיכן ישוב, מאחר שפגם בהנקדה בעצמה, כי כל זמן שגשאר הנקדה קמת מועיל תשובה, אבל זה שפגם

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ג

ארה חיים

קסו

"שאלו למדת הדין וכו', ומאחר שלזה אין מעיל תשובה, נמצא שהחסד אשר מעולם שהוא מחיב שיועיל תשובה לכל החטאים אינו מעיל לו, מאחר שאמרו שאין מעיל לו תשובה, ובאמת כך ראוי לו מאחר שפגם בהנקדה, והנקדה הוא אור החסד, ומאחר שפגם באור החסד אין לו תשובה, כי שם פגם, על-כן משה יתברך רוצה לרחם עליו הוא עושה עמו חסד חדש שלא היה מעולם, כי עתה הוא יתברך מחדש חסדו לתקן ולמחל אפלו על זה העון גם כן, וזה הוא עקר תקונו, מאחר שעמדה בהכרח נמשך חסד חדש כנ"ל, ועל-ידי זה נתמקן, כי חזר לקבל נקדה חדשה על-ידי החסד החדש, כי הנקדה היא חסד כנ"ל, ומאחר שנמשך עתה חסד חדש, על-ידי זה בעצמו מקבל אור הנקדה, שהיא חסד וזהו תקונו והבן:

יב ועקר זה התקון בשלמות הוא רק על-ידי משיח שיבא במהרה בקיינו, כי משיח יבא לתקן זה החטא ביותר, כמובא בספרים, בבחינת (ישעיה יא): "ונפצות יהודה יקביץ", שיקביץ כל הנדחים והנפזרים בארבע כנפות הארץ, שזהו תקון ענין זה כמובא, כי משיח הוא בחינת אור החסד החדש המתקן הכל, בבחינת (תהלים יז): "ועושה חסד למשיחו". וזה בחינת (ישעיה נט): "ובא לציון גואל ולשבי פשע בעקב", ולשבי פשע דיקא, שהם השבים על חטא הנ"ל שנקרא (שם

ט) ילדי פשע זרע שקר", וכמו שפיתוב בפנינת שמקרא זה מדבר בחסד ענין זה, ולהם דיקא יבא הגאל צדק, כי כל תקונם על ידו דיקא כנ"ל, וכשיבא ויתקנם אז יחזר ויאיר בהם הנקדה שהיא כלולה משלש נקדות כנ"ל. וזהו (שם נט): "ואני זאת בריתי אותם וכו' רוחי אשר עלך ודברי אשר שמתי בפיד". הינו בחינת הנקדה השורה אצל ברית אצל ברית שלום ששם בחינת רוח הקדש כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה, וזהו "ודברי אשר שמתי בפיד", כי הוא מתגלה בפה כנ"ל, "לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וכו'", הינו בחינת שלש נקדות שהם בחינת ראש תוף סוף כנ"ל, שהם בחינת שלש מדרגות: מאב לבן ולבן הבן, שכל אחד מקבל מן העליון ועליון מעליון וכנ"ל, שכל השלש נקדות קשורות זו בזו כנ"ל, וכלם יאירו ויתגלו על-ידי משיח כנ"ל. וזהו: "אמר ה' מעתה ועד עולם". כי גאלה האחרונה היא לעולם ועד. וזה שאומרים אחר כך קדשה דסדרא, דהינו שלש קדשות, שהם גם כן בחינת הנקדה שכלולה משלש נקדות כנ"ל:

הלכה ג

ענין תפלין על-פי המאמר המתחיל, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו', המדבר מהעלאת היראה (סיון ס"ו), המתחיל: מי שרוצה למעם מעם אור הגנוז הוא צריך להעלות היראה לשרשה,

ארה היים

המקפיד שנתגליו על ידי התפלין, שהם בחינת תורה שבנסתר, בחינת אור הגנוז, וזה בחינת שין של שלשה ראשין שין של ארבעה ראשין, זה בחינת אור הגנוז שהיא אור שבעת הימים, בחינת שבועה ראשין הנ"ל:

ועקר אור התפלין וזכין על ידי קימת חצות ועוסקין בתורה, ועל ידי זה

חוט של חסד נמשך ביים (תנייה ב) ועל ידי זה וזכין לתפלין, כמוכן בפגות. קימת חצות זה בחינת העלאת היראה לשרשה על ידי בחינת משפט, כי קדם חצות אומרים ודוי על התמאים, זה בחינת משפט ששופט את עצמו על כל מה שעשה, ואחר כך מתאבלין על הרבן בית המקדש שזוהו בחינת תקון המשפט כי הרבן בית המקדש, הוא פנים המשפט, כי מקום המשפט היה בבית המקדש, וכשנחרב נאמר (קהלת ז): "מקום המשפט שמה הרשע". כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תקרא רבא פרישה ד), כי בית המקדש היה כלול מכל הבחינות הנ"ל, כי שם מקום היראה, בחינת ירושלים - יראה שלם (בראשית רבה פרישה ג, א), וגם הוא בחינת דעת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ז, א), הינו העלאת היראה לדעת על ידי המשפט שהיה שם בבית המקדש בלשפת הגוית שהיו יושבין שם בית דין הגדול לעשות משפט למטה לבטל הדין של מעלה, ושם מקום התורה, כמו שכתוב (דברים י): "על פי התורה אשר יורוד":

דינו לדעת, וכמה מעליו, על ידי משפט שישפט את עצמו וכו' וכשזוכין לדעת זוכין לבחינת תורה שבנגלה, שהיא בחינת סיני, ועל ידי תורה שבנגלה זוכין לתפלה שהיא בחינת חסד לאברהם, ועל ידי תפלה במסירת נפש זוכין לתורה שבנסתר, שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית, עין שם כל זה היטב:

ובל זה הוא בחינת תפלין, ופי רב המאמרים של רבנו ז"ל שאמרו באותן הזמנים בלם נאמרו על תפלין, כך נשמע מפיו הקודש בפרש ואף על פי שכל מאמר כלול מכל התורה כלה, אף על פי כן ביחוד היתה פגותו בכמה וכמה מאמרים שאמרו אז על מצות תפלין, כי עקר התפלין הוא להעלות היראה לשרשה, כי תפלין הם בחינת יראה פידוע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פנחות זח): "וראו כל עמו הארץ כי שם ה' נקרא עולד ויראו מקד" - אלו תפלין וכו'. גם תפלין הם בחינת מחין ודעת, וזה להעלות היראה לשרשה שבדעת, וזה בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש, כי תפלה של יד היא בחינת יראה, בחינת יד פהה. ותפלין שבראש היא בחינת שרש היראה שבדעת, בחינת ראש ומחין. והדעת הנ"ל הוא בחינת תורה פנ"ל, וזה בחינת הפרשיות של תפלין, שהם תורה, וזה בחינת קריאת שמע שאומרים בתפלין, שהוא תורה, ועל ידי זה זוכין לתפלה. וזהו שמתפלין בתפלין ועל ידי זה זוכין לאור הגנוז, זה בחינת אורות

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ד

ארה חיים קסט

הלכה ד

א על-פי המאמר "בחצוצרות וקול שופר" בספר לקוטי מוהר"ן הראשון (בסימן ה'), ענן שם כל המאמר פלו'. כי תיב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם וכו' (פנהדרין לו). ואידך יודעין בין קדם גזר דין לאחר גזר דין על-ידי המצות שאנו עושין בשמחה. ודוקא בשעושיין אותן בשמחה גדולה כל כך עד שאין רוצין שום שבר עולם הבא בשבילם, אלא הוא רוצה שזמין לו הקדוש ברוך הוא מצוה אחרת בשבר מצוה זאת, בבחינת (אבות פקד ד') "ששבר מצוה מצוה", כי הוא נתנה מהמצוה בעצמה, וזהו החלוק שבין נבואת משה רבנו לבין נבואת שאר נביאים וכו', כי זה שעושה המצוה בשביל עולם הבא הוא בבחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה וכו', אבל זה שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה, שאינו רוצה בשום שבר עולם הבא, רק שעולם הבא שלו מהמצוה בעצמה, זה בחינת אספקלריא המאירה וכו', וזה בחינת (דברים טו): "כיומו תתן שקרו", שיהא שקרו מהמצות בעצמן וכו'. וזהו (מקלחא): 'זכרה מאחד בשבת', הינו שמחת ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת שבת, ויגיש בששת ימי המעשה, שהם בחינת מעשה המצות שבהם נבראו עולם שנה נפש וכו', ועקר השמחה הוא בלב, ואי אפשר ללב

לשמח אלא עד שיסיר עקמימות שבלבו שיהא לו ישרות לב, ואז יזכה לשמחה, כמו שכתוב (תהלים צו): "ולאשרי לב שמחה". ועקמימות שבלב מפשיטין על-ידי רעמים, כמו שאמרנו רבותינו זקונים לברכה (ברכות נט): 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמימות שבלב'. ורעמים הוא בחינת קול שאדם מוציא בכח בתפלותו, ומה נעשה רעמים, כי איתא בזהר (פנחס דה): 'כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא אשתמע קלא לברייתא ודא אינון רעמים'. ועקר הרעמים הם מגבורות, כמו שכתוב (איוב כו), "ורעם גבורותיו מי יחבונן". והגבורות הם בחינת כח וגבורה שאדם מוציא הקול בכח גדול, והקול הזה פוגע בעבי מטרא, הינו בחינת מחין שמשם יורדין טפין טפין, כמו שכתוב בזהר (עט): "באר מים חיים ונגלים מן לבנון" (שיר השירים ד) - 'מן לבונא דמחא' וכשפוגע בעבי מטרא אזי אשתמע קלא לברייתא, הינו בחינת רעמים וכו'. וזה בחינת קול מעורר הפגנה, וזהו בחינת קול השופר, דא שופר של איל, אילו של יצחק, בחינת 'ורעם גבורותיו'. וזהו (תהלים עב): "אשרי העם יודעי תרועה וכו'", שיפגע הקול במוח, בחינת עבי מטרא וכו', אבל צריך לפנות את המחין מהכמות הצונניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את הכמות הנכבדות הצונניות ובתאוות כדי וכו', גם ישמר וראתו וכו'. וזהו (שבת טו): ירד גבריאל ונגען

רבנו ז"ל שזה המאמר עם כמה מאמרים הסמוכים שנאמרו באותן הימים בלם מדברים מסוד בנות תפלין, על-כן חזקה עלינו לחתור ולבקש למצוא בו איזה רמזים מבחינת תפלין, וה' הטוב ורחם להאיר עינינו בתורתו הקדושה ויצילנו משגיאות וישים בלבנו דברי אמת):

ב כי תפלין הם בבחינת רעמים, בחינת תקון המחזין וכו', שעל-ידי זה נפשט עקמומיות שבלב וזוכין לשמחה כנ"ל. וזה בחינת השמחה של תפלין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ה:): 'רבה הנה חדי בולא יומא, אמר: תפלין קא מנחנא'. כי תפלין הם בבחינת שמחה כנ"ל, ועל-כן הם כנגד הלב, בחינת (שיר השירים ה:): 'שימיני כחותם על לביך' וכו' כדי לפשט עקמומיות שבלב, כדי לזכות לשמחה, בחינת 'ולישרי לב שמחה' כנ"ל, כי התפלין הם בבחינת רעמים, בחינת 'כד נפיק האי קלא ואערא בעבי ממרא בדין אשחמע קלא לבריייתא ודא אינון רעמים' וכו', כי עקר התפלין נעשין על-ידי התורה ששוקמן בלילה, דהיינו על-ידי שקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה וכו', כמובא בפתחים. וקצת חצות זה בחינת רעמים, בחינת קול שופר, בחינת 'רעם גבורותיו מי יתבונן', שזה בחינת: 'האי שלהובא דאשא דבטיש בגדפוהי דתרנגולא וכדין קאר' וכו'. וזה בחינת (איוב לה:): 'מי נתן לשכוי בינה' וכו'. נמצא שקול התרנגול, שעל-ידי זה קמים בחצות, הוא בחינת קול

קנה בים וכו', ועקר לשומר מחו שלא יחמיץ, וזהו (תהלים סח): 'גער חית קנה' כדאיתא בזהר (פנים טוב): 'קנה חית תשפר ותעשה ממנה הא', ותעשה מחמיץ מצה, הינו שלא תחמיץ חכמתך. וזהו, 'גער' לשון מריבה, 'דצדיקיא עבדין מצותא' וכו', הינו כשתשמור את חכמתך שלא יכנסו בו חכמות חצוניות, שלא תהרהר בהרהורים רעים, שהם בחינת קנה דסמרא אחרא כנגד קנה חכמה קנה בינה' דקדושה (משל ר), על-ידי זה תצצל מחמיץ שהוא סמרא דמותא וכו' ותאמין שכל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים אין זה אלא כדי שיגרונו סמרון אחרנין, וזה פרוש (משל טו): 'אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין', לשון תלונה ומריבה. כשאתה שומע מריבות שפין הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, שעל זה נאמר (שם ג): 'כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים'. שאתה דבוק בסמרא דמותא בחינת חמץ וכו', ובנדאי אם לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך מריבות שפין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב מן חיים, מחמיץ למצה וכו' וכו', ענן שם כל זה היטב. ותדע שצריך לשמח הגבורות בחסדים שמאלא בימינא וכו', איהו בזקופו ואנן בשפולי, זה בחינת ישמח ה' במעשיו ישמח ישראל בעשיו, וכו', ענן שם כל זה היטב. (וכבר שמעתי בפרוש מפי

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ד

ארה חיים קעא

הנ"ל היצא מגבורות, בחינת "רעם וגבורותיו מי ותבונן", בחינת מי נתן לשכוי בינה כנ"ל. ועל-ידי זה קמים בחצות ועוסקים בתורה, וזה בחינת 'כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא', שהם המחין, כי אז בחצות אזי הוא עקר תקון המוח, פמוכא, שאז עקר הזמן המסגל להשיג סודות התורה. וזה בחינת קול השופר, כי שופר הוא בחינת התעוררות השינה, בחינת 'עורו ישנים מתרדמתכם' פמוכא, שזה בחינת קימת חצות שמתעוררים מהשינה על-ידי קול התרנגול ששרשו מגבורות, בחינת האי שלהובא דאשא, שזה בחינת קול השופר שהוא גם כן בחינת התעוררות השינה, שזה בחינת רעמים, בחינת "רעם וגבורותיו מי ותבונן", בחינת "מי נתן לשכוי בינה" וכו' כנ"ל, ואזי נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא, הינו במחין, כי אז המוח יוד וצלול, ואז עוסקים בתורה ובבנין בית המקדש, שזה בחינת דעת פמוכא במקום אחר, כי אז עקר תקון המחין, בחינת 'עבי מטרא', כי 'עבי מטרא' זה בחינת הגן עדן, כמו שכתוב בישעיה (פרק ה'): "ועל העבים אצנה מהמטיר עליו מטרא". ופרש רש"י: 'תרכתינו מגן עדן, עין שם. נמצא שעקר בחינת 'עבי מטרא' הם בגן עדן, כי שם עקר תקון המחין הם בחינת (בראשית ב') "נהר היצא מעדן" וכו'. וכשעומדים בחצות אזי נחשב פאלו יושב בגן עדן,

פמוכא בזהר, שאז נחית קדשא ברוך הוא לאשתמשע עם צדיקא בגנתא דעדן וכו', ומי שעומד אז ועוסק בתורה מתחבר עם איתן הנשמות שגגן עדן, כמו שכתוב שם בזהר הקדוש (תקרא יא), ואזי זוכה לבחינת 'עבי מטרא', בחינת מחין שהם מאירין בגן עדן דיקא, בחינת "ועל העבים אצנה וכו'" הנאמר על אדם הראשון כשנתגרש מגן עדן וכו' כנ"ל. נמצא כשקמים בחצות על-ידי קול התרנגול זה בחינת רעמים, בחינת 'כד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא' וכו', ועל-ידי זה יוצא אור התפילין בבקר פמוכא, כי עקר התפילין הם על-ידי בחינת חצות, שאז הרג ה' כל בכור פארץ מצרים. ועל-ידי זה נחקדשו בכורי ישראל, שזה עקר בחינת תפילין, בחינת (שמות יג) "קדש לי כל בכור" וכו', כי בכור הוא ראשית, בחינת דעת, בחינת ראשית דעת, ועל-ידי שהפה ה' ותברך בכורי מצרים הכניע הדעת דסטרא אחרא, בבחינת "גער חית קנה", 'חית קנה' זה בחינת עשו חזיר היער, כמו שאמרו רבותינו ו"ל, שהוא בחינת בכור דסטרא אחרא, כי שרו של עשו היה שרו של מצרים, פמוכא, ועל-כן השתדל יעקב ליקח הבכורה מעשו כדי להכניע הדעת דסטרא אחרא שהוא בחינת בכור, בחינת ראשית דעת כנ"ל ועל-ידי שהפה ה' כל בכורי מצרים והכניע הדעת דסטרא אחרא, ואזי נתגבר הדעת

הקול בחינת רעם וגבורותיו כנ"ל, וְהָיָה קוֹל אֲעֲרָא בְּעֵבֵי מִטְרָא, שְׁוֵה עֶקֶר בְּחֵינַת תְּפִלִּין, בְּחֵינַת מַחִין, בְּחֵינַת בְּאֵר מֵי חַיִּים וְנִלְוִים מִן לְבוֹנוֹ – מִן לְבוֹנָא דְמַחָא, שְׁוֵה עֶקֶר בְּחֵינַת תְּפִלִּין פִּדְוּעַ, וְעַל־כֵּן נִזְכָּר וְלֹא יֵרָאָה לְךָ חֲמוּץ, בְּתִפְלִין, זֶה בְּחֵינַת "גָּעַר חַיִּת קִנְהָ", שְׁוֵה בְּחֵינַת תְּקוּן הַמַּחִין, שְׁוֵה עֶקֶר בְּחֵינַת תְּפִלִּין כנ"ל, וְזֶה בְּחֵינַת אֲרֻבָּעָה פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבְּתִפְלִין, כִּי צְרִיךְ לְתַקֵּן הַמַּחִין בְּחֵינַת 'עֵבֵי מִטְרָא', גַּם צְרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת הַיְרֵאָה וְכו', וּמוֹחָא חֲכָמָה, וְיֵרָאָה הוּא דְבַר הַמְּסוּר לְלֵב, כַּמּוּבָא בְּמִקּוּם אַחֵר, וְיִבְיָה לְבָא' וּמַשֵּׁם יוֹצֵא הַקּוֹל שְׁפָלוּל מִחֲסָדִים וְגִבּוּרֹת, כִּי צְרִיךְ לְשַׁתֵּף הַגִּבּוּרֹת בְּחֲסָדִים, וְזֶה בְּחֵינַת אֲרֻבָּעָה פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבְּתִפְלִין שֶׁהֵם בְּחֵינַת חֲכָמָה וְיִבְיָה, חֶסֶד וְגִבּוּרָה, הֵינּוּ כנ"ל:

ד וְעֶקֶר לְשַׁמֵּר מַחוּ מִחֲמוּץ, בְּחֵינַת 'גָּעַר חַיִּת קִנְהָ', לְגַעַר בְּמַחֲשׁוֹת רְעוֹת וְכו' וְלַעֲשׂוֹת מְרִיבָה עִמָּהֶם לְגַרְשָׁם, שְׁלֹא יִתְקַרְבוּ לְמִשְׁפָּנָא דְקִדְשָׁה. וְצְרִיךְ לְהֶאֱמִין שֶׁכָּל הַמְּרִיבוֹת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים אֵין זֶה אֱלֵא בַשְּׂבִילְךָ וְכו', שְׁוֵה מִשְׁמַעִין אוֹתָךְ הַנּוֹכַחָה עַל שְׁפָנְמַת כַּמְפִּי מוֹחָד, וְיִבְדְּאִי אֵלּוּ לֹא הָיָה נִפְגָּם מוֹחָד, לֹא הָיָה נִשְׁמַע לְךָ הַמְּרִיבָה שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים וְאֵין הַמְּרִיבָה אֱלֵא בַשְּׂבִילְךָ כְּדִי שֶׁתָּשׁוּב מִמֶּנֶת לַחַיִּים, מִחֲמוּץ לְמַצָּה וְכו'. וְהוּ, "אֵינְן שׁוֹמְעֵת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקִרְבִּי חֲכָמִים תִּלִּין וְכו'" כנ"ל בְּמִזְמֵר הַנ"ל. וְזֶה

דְקִדְשָׁה, בְּחֵינַת בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחֵינַת (שְׁמוֹת ד'): "בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל". וְאֵין נִתְקַנָּם, "גָּעַר חַיִּת קִנְהָ" כנ"ל, וְאֵין יוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִחֲמוּץ לְמַצָּה, בְּחֵינַת 'קִנְהָ חַיִּת תְּשֻׁבֵר' כנ"ל.

וְזֶה בְּחֵינַת 'וְלֹא יֵרָאָה לְךָ חֲמוּץ' וְכו' הַנֶּאֱמָר בְּפָרָשַׁת "קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר", שְׁוֵהָ פְּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה שֶׁבְּתִפְלִין, זֶה בְּחֵינַת "גָּעַר חַיִּת קִנְהָ" כנ"ל, שְׁוֵה בְּעַצְמוֹ בְּחֵינַת הַרְיַגַּת בְּכוּרֵי מִצְרַיִם, שֶׁהֵם בְּחֵינַת בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחֲרָא, בְּחֵינַת עֲשׂוּ וְכו' וְאֵין נִתְקַדְּשׁוּ בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחֵינַת דַּעַת דְקִדְשָׁה, שְׁוֵה בְּחֵינַת "קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר", בְּחֵינַת תְּפִלִּין כנ"ל, וְכָל זֶה הָיָה בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם יא'): "בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם וּמֹת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכו'". כִּי עֶקֶר בְּחֵינַת תְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי בְּחֵינַת חֻצוֹת וְכו' כנ"ל:

ג כִּי תְפִלִּין הֵם בְּבְחֵינַת קוֹל הַנ"ל שְׁוֵהָ יוֹצֵא מִגִּבּוּרֹת, מִבְּחֵינַת יְרֵאָה וְכו'. וְזֶה בְּחֵינַת (בְּרֵאשִׁית כו'): "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחֵינַת תְּפִלִּין כְּמוּבָא, כִּי יַעֲקֹב כָּלוּל מִחֲסָדִים וְגִבּוּרֹת, וְזֶה בְּחֵינַת קוֹל הַנ"ל שְׁוֵהָ יוֹצֵא מִגִּבּוּרֹת וְצְרִיךְ לְשַׁתֵּף הַגִּבּוּרֹת בְּחֲסָדִים כנ"ל, וְזֶה בְּחֵינַת קוֹל יַעֲקֹב שְׁוֵהָ זֶרַע יִצְחָק, שְׁוֵהָ כָּלוּל מִחֲסָדִים וְגִבּוּרֹת פִּדְוּעַ. וְעַל־כֵּן בְּתַחֲלָה מַנִּיחִין תְּפִלָּה שֶׁל יָד וְאַחַר כֵּן שֶׁל רֵאשׁ, כִּי תְפִלָּה שֶׁל יָד מַנִּיחִין בְּזִרְעֵי שְׁמַאל שְׁוֵהָ בְּחֵינַת גִּבּוּרֹת שְׁמוּשָׁם יוֹצֵא

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ד

ארה חיים קעג

עקר בחינת תפלין, שהם תקון המוח, לזכות לחיים על-ידי מצות תפלין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות סד): המניח תפלין זוכה לחיים, שנאמר (ישעיה לח): "ה' עליהם יהיו". כי תפלין הם בחינת תקון המחין, לזכות לידע ולהאמין כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, הינו לבלי לשמע כלל המריבות והמחלוקת שיש בין הצדיקים האמתיים, כי מאמינים כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, ארע-על-פי שאי אפשר להבין זאת בשכלנו, כי זה אוסר וזה מתיר וכן שאר מיני מחלוקת, ארע-על-פי כן מאמינים כי באמת אלו ואלו דברי אלהים חיים.

החסדים וגבורות שמתחלקין לשני מחין שזה בחינת שין של ארבעה ראשים כנ"ל הם באמת מוח אחד, שזה בחינת שין של שלשה ראשין כנ"ל רק שאי אפשר להשיג זאת כי שין של ארבעה ראשין הוא בבחינת מקיפין קדם שנגנבין המחין לפנינו, כמובא בכתבים, הינו שזה המוח והדעת של בחינת מחלקת דקדושה שזה בחינת שין של ארבעה ראשין כנ"ל הוא בבחינת מקיפין, כי אי אפשר להשיג זה הדעת, כי הוא "דרכי ה'" (השע ד) כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסיקן ט) וזה בחינת רעמים וכו', ענין שם. והצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הגבה מאד, שהוא בחינת מחלקת דקדושה כנ"ל בשביל לגרש סמריין אחרנין וכו', כמו שכתב רבנו במאמר הנ"ל כדי לקרב הרחוקים מאד מאד שפגמו בטפי המוח שעליהם נאמר "כל פאתה לא ישובו ולא ישיגו ארחות חיים". כי פגמו בטפי המוח, שהוא בחינת חיים, ועל-פני קשה להם לשוב לארחות חיים.

וזה בחינת תפלין שהם שכל גבה מאד מאד, בחינת מקיפים, שזה בחינת השכל של המחלקת דקדושה שיש בין צדיקי אמת, שהוא בחינת אלו ואלו דברי אלהים חיים (שריבין יב), שאי אפשר להשיג זה השכל וזה בחינת שין של שלשה ראשין שין של ארבעה ראשים, זה בחינת שכלו חד ואלו ואלו דברי אלהים חיים, כי שין של ארבעה ראשים זה בחינת שהחסדים וגבורות הם נתחלקין לשני מחין, ושין של שלשה ראשים, זה בחינת שהחסדים וגבורות הם נקללין יחד ונעשה מהם דעת בחינת מוח אחד. וכל המחלקת הם מבחינת חסדים וגבורות, פידוע, נמצא שבתפלין על-ידי השין של שלשה ראשים שין של ארבעה ראשים אנו רואים שכלו חד כי

הש"ס

אכל ה' יתברך מלא רחמים וחושב מחשבות לכל ידח מפגנו גדה, ועל-פני שולח לנו צדיקים גדולים ונזראים מאד, ועל-ידי הדעת הגבה של בחינת מחלקת דקדושה, שהוא בחינת מקיפין על-ידי זה דוקא הם מתקנין ומחזירים בתשובה אפלו אלו הרחוקים שפגמו בטפי המוח, כמבאר בפרוש במאמר

מועיל תשובה וכמוכא בכל ספרי מוסר, וכמו ששמעתי מפי רבנו ו"ל בפרוש, רק מחמת שפגם כל פך, על-פני הוא צריך להתנסות ולהצטרף ולעמוד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, דהינו שרחיקו אותו כל פך בכל מיני התרחקות, דהינו שפותבין עליו שאין מועיל תשובה וכו'. וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו חס ושלום, אי מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה חס ושלום, אבל מי שחושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, אי אף-על-פי שרואה כל מיני התרחקות שבועולם ואף-על-פי שכתוב עליו שאין מועיל לו תשובה אף-על-פי-כן אין מסתפל על זה כלל, אדרבא, יש לו רחמנות יותר על עצמו, כי אף-על-פי-כן מה יהא בסופו ומה יעשה ליום פקדה, ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו שלא לאבד את עולמו חס ושלום, כל מה שמוצא רוצה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר וצוּעק אל ה' יותר ויותר מעמקא דלפא, עד ישקוף וירא ה' משמים, כי באמת ה' יתברך הפך חסד הוא, ואין שום דבר שיעמד בפני התשובה, וכמו שמצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המוח וכפרו בעקר ואף-על-פי-כן נתקבלו בתשובה, ואי בשואכה לעמד בנסיון הזה ושב בתשובה שלמה אף-על-פי שגזרמה לו

הנ"ל: ואין המריבה אלא בשבילך פךי שתשוב ממנת לחיים וכו', כי לכאורה הם יבולין להתרחק על-ידי זה, על-ידי המחלקת שבין הצדיקים, כי אין יודעין איד להתקרב וקשה להם קשיות על-ידי המחלקת, נמצא שיבולין חס ושלום, להתרחק יותר על ידי המחלקת, אבל באמת המחלקת דקדושה זה דיקא תקונם, כי באמת ראוי להם להרחיקם מלשוב בתשובה, כי עליהם נאמר: "כל באיה לא ישובין". אבל תקף בשמרגישין וזאת ורואין ומבינים שמרחקים אותם, וכמו שכתב רבנו ו"ל שם: וברואי אלו לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך המריבות שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך, וזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, שעל זה נאמר: "כל באיה לא ישובין וכו'", עני שם. נמצא שגוה בעצמו משמיעין אותך תוכחה, כי דיקא על-ידי זה הוא תקונם, בשרואין בעצמן שגשמע לאזניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואזי הם מבינים שמרחקין אותם מהקדושה, ואזי הם מתחילים לרחם על עצמן מסתפלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל פך עד שמרחקין אותן ואזי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמד בפני התשובה, ואף על פי שכתוב "כל באיה לא ישובין" וכו', ואיתא בזהר שאין מועיל תשובה על פגם טפי המוח, אף-על-פי-כן באמת לאמתו

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ד

ארה חיים קעה

ה ואזי בשמאמין זאת שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ואין המריבה אלא בשבילו וכו' פנ"ל, שנה בחינת תקון המוח ועל-ידי זה דוקא נעשין רעים, כמובן במאמר הנ"ל, אזי נפשט על-ידי זה עקמומיות שבלב, כי כל העקמומיות שבלב, ובפרט מי שפגם חס ושלום בטפי המוח שאזי נפגם מוחו ואזי נתעקם לבו בכמה מיני עקמומיות כלי שעור וערד שנתעקם ונפתל לבו בכמה מיני פתולים ועקמומיות וכל אלו העקמומיות שבלב, בחינת "לבי סחרחר", הם בחינת מחלקת דסטרא אחרא, בחינת (השע"י) "חלק לבם", כי הסטרא אחרא היא בבחינת מחלקת, כמובא במקום אחר (בסימן סו), וזה המחלקת של הסטרא אחרא, בחינת עקמומיות שבלב, שרשו בכמה מיני השתלשלות מבחינת מחלקת שבקדשה ובשמאמין שמחלקת שבקדשה שיש בין הצדיקים האמתיים בלו חד, כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, אזי נמתק ונתבטל כל מיני מחלקת של הסטרא אחרא ששרשו ממחלקת שבקדשה ואזי שומע תוכחת חיים מפל מיני עקמומיות שבלב שהם רוצים להרחיקו מהקדשה, והוא מבין על-ידי זה בעצמו גדל הפגם שלו ושב בתשובה שלמה וימרחם על עצמו מאד מאד על-ידי זה דוקא, על-ידי העקמומיות שבלב, כי כל מה שמעקמין לבו יותר בעקמומיות יותר, הוא רואה ומבין על-ידי

שמרחיקין אותו פנ"ל, אזי ה' יתברך מרחם עליו ונתקרב על-ידי זה דוקא, על-ידי שעמד בנסיון הזה של התרחקות פנ"ל והבין, והוה בעצמו בחינת מחלקת דקדשה הנ"ל שיש בין הצדיקים האמתיים שבאמת לאמתו על-ידי זה הדעת דוקא הם מקרובין ומשיבין מנות לחיים את אלו שפגמו בטפי המוח פנ"ל במאמר הנ"ל, אך מי שהוא פתי וסקל כסוס כפרד אין הבין, אזי מתרחק יותר על-ידי זה, על-ידי שרואה מחלקת שבין הצדיקים האמתיים פנ"ל, אבל מי שיש לו מוח בקדקדו אזי שומע תוכחת חיים על-ידי זה ששומע המריבות שבין הצדיקים האמתיים, כמו שכתוב במאמר הנ"ל, בחינת "אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלוי" וכו' פנ"ל, כי רואה על-ידי זה גדל התרחקותו מה' יתברך, שנתרחק כל כך עד שנשמע לאזניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על-ידי זה גדל הפגם שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה נפגם מוחו לא היה שומע המריבות וכו' פנ"ל, ואזי מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומבין גדל התרחקותו מהקדשה, ואזי נתקרב על-ידי זה דוקא, כי באמת המחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא פאמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרחוקים מנות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו שם: ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב מנות לחיים וכו'.

ארה חיים

ראשים, שין של ארבעה ראשים, שזה בחינת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' וכו' כנ"ל:

ו זוה בחינת תפלין על עור בהמה, זה בחינת (תהלים סח) "גער חית קנה", 'חית קנה' זה בחינת בהמיות, ועל ידי שלוקחין עור בהמה ומעבדין אותו לשם תפלין וכותבין עליו פְּרָשִׁיּוֹת של תפלין על ידי זה מכניעין בחינת בהמיות, בחינת 'חית קנה', על ידי קנה חכמה קנה בינה' דקדושה, שזה בחינת הקנה שפותבין בו בתפלין, שהוא בחינת 'קנה חכמה' וכו' דקדושה. וזה בחינת הפתב שהיא בחינת (דברים רבה פרשה ג, יב) 'אש שחרה על גבי אש לבנה', זה בחינת 'פד נפיק האי קלא ונאערא בעבי מטרא' שהם 'לבונא דמוחא' וזה בחינת אש שחרה על גבי אש לבנה, כי הקול היוצא מגבורות זה בחינת אש שחרה שהוא בחינת גבורות פידוע, והקול היוצא מגבורות, שהוא בחינת אש שחרה, פוגע בעבי מטרא, שהם לבונא דמוחא, וזה בחינת אש שחרה על גבי אש לבנה, ואזי נעשין התפלין הנעשין מעור בהמה בבחינת פתנות אור באלק, שזה בחינת תפלין, שהם בחינת אור הפנים, בחינת (בבא מציעא פ"ד) 'שופריה דיעקב בעין שופריה דאדם' שהיה קדם החמא שאז היה מאיר אור הנגזז מו' הימים, שזה בחינת פתנות אור – באלק. וזה בחינת הרעת של מחלקת דקדושה הנ"ל, בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים,

זה ביותר גדל הפגם שלו שפגם כל פך עד שנתעקם לבו כל פך, ואזי מרחם על עצמו ביותר ונתקרב על ידי זה דיקא לה' ותברך, כי כמו שמאמין שכל המחלקת של הצדיקים האמתיים הכל בשביל תקונו, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ותמריכה היא רק בשבילו, כמו בן צריבין להאמין שכל מיני עקמומיות שבלב בנדיא יש לו שרש בקדושה, כי שרשו במחלקת שפקדושה כנ"ל, ונדוא העקמומיות שבלב שהיא התרחקות באלו רוצים להתרחקו חס ושלום, באמת הוא תכלית ההתקרבות, כי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי על ידי זה דיקא ותקרב לה' ותברך, על ידי שרואה על ידי זה גדל התרחקותו מה' ותברך, וכל מה שרואה יותר עקמומיות שבלב הוא שומע בכל פעם על ידי זה תוכחת חיים שמשמיעין אותו על ידי זה תוכחה על שפגם במפי המוח, כי אם לאו לא היו לו כל פך עקמומיות, ואזי שב בתשובה על ידי זה דיקא, כי מפל מיני עקמומיות שבלב שומע תוכחת חיים וכו' כנ"ל, ואזי נפשט על ידי זה עקמומיות שבלב, על ידי בחינת רעמים כנ"ל, דהינו על ידי שידוע שהמחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא בשבילו וכו', שעל ידי זה זוכה להבין שכל העקמומיות הוא פרי להפירו ולהראות לו גדל הפגם שלו, פרי שזכה לשוב על ידי זה וכו' כנ"ל. וזה בחינת תפלין, בחינת שין של שלשה

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ד

ארה חיים קעו

שזכה לזה הדעת של בחינת מחלקת שבקדשה כנ"ל, על-כן היה כתוב בתורתו פתגות אור באגף כנ"ל.

וזה בחינת תפלין על גבי עור שעושין מבחינת פתגות עור, בחינת פתגות אור וכו' כנ"ל. ועקר התפלין נעשין על-ידי עור בהמה דיקא, כי תפלין הם מחין גבוהים מאד, בחינת אור הגנוז, בחינת מחלקת שבקדשה כנ"ל, ומי שרוצה חס ושלום, לכנס להבין זה הדעת, בודאי לא ישוב ולא ישיג ארחות חיים, כי יהיה נכשל מאד, כי על זה נאמר: "במפלא מקוד אל תדרוש וכו'".

כי אי אפשר להשיג זה הדעת כנ"ל וצריך לסמוך על אמונה, להאמין בצדיקי אמת אף-על-פי שיש ביניהם מריבה ומחלקת, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים וכו' כנ"ל, ועל-כן תפלין נכתבין על גבי עור בהמה דיקא, זה בחינת בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה, שצדיקין לשום עצמו כבהמה לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל ולסמוך רק על אמונה כנ"ל ואז נודפד מחו על-ידי זה וזכה לבחינת תפלין שהם נעשין מעור בהמה דיקא, ואז נפשט עקמימות שבלבו, כי פשוטא אדם שיש לו עקמימות שבלבו, בפרט כשיש לו חס ושלום עקמימות הרבה בלבו, אזי הוא צריך לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל, ואלך רק בתמימות ופשיטות לבד, ואזי זוכה אחר כך לדעת

וזה בחינת תורתו של רבי מאיר שהיה פתוב בה פתגות אור באגף, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בראשית ובה דק"ב), כי רבי מאיר היה מאיר עיני חכמים בהלכה, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו? שלא עמדו חבריו על סוף דעתו, שהיה אומר על טמא טהור ומראה לו פנים והיה מטהר את השרץ במאה וחמשים מעמים (עריבין י). נמצא שרבי מאיר היה לו הדעת והשגה של בחינת מחלקת דקדשה, בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים, אף-על-פי שזה מטמא וזה מטהר וכו' ועל-כן היה אומר על טמא טהור וכו' ועל-כן באמת לא עמדו על סוף דעתו, כי אי אפשר להשיג זה הדעת כלל ומחמת זה בעצמו היה פתוב בתורתו פתגות אור באגף, כי פתגות עור זה בחינת מחלקת פדוע שנמשך מבחינת עין הדעת טוב ורע, כי פתגות עור זה בחינת הבדלה פדוע, שזה בחינת מחלקת, אכל על-ידי הדעת של בחינת מחלקת שבקדשה שיודעים ומאמינים שאלו ואלו דברי אלקים חיים, אזי נמתק כל מיני מחלקת ואזי נעשה בחינת פתגות אור באגף, כי זה הדעת הוא בחינת אור הגנוז משכעת ומי בראשית, שזה בחינת שין של שלשה ראשין ושל ארבעה ראשין, שהם שבעה ראשין, בחינת שבעת ומי בראשית שאי אפשר להשיג זה הדעת כלל, כי הוא צפון ונגוז לצדיקים וכו' כנ"ל, ועל-כן רבי מאיר

ארה חיים

על: "קול ה' חצב להבות אש", ודרשו רבותינו ז"ל מזה, שהיה הקול נחלק באש שחרה על גבי אש לבנה, כי הקול פוגע במח שזה בחינת 'אש שחרה על גבי אש לבנה' כנ"ל:

הלכה ה

ענין מצות תפלין של יד ושל ראש. וצריך להיות של עור בהמה טהורה דקא. ולכותבן על הקלף, וענין הרציעות והמעברתא ושאר פרטיהם הקדושים ונזראים מאד. וענין תפלין דרש"י ודרבנו תם

א על-פי המעשה הנזרעה מאד של השבעה בעטלידש הנדרסם בכספר ספורי מעשיות, ענין שם בדרך צ"ו, מענין העטליד הראשון שהיה עור שבא אצל החתן והכלה על החתונה אחר החפה ואמר להם שנתן להם מתנה לדרשה שתהיו זקנים פמוני וכו', שתהיו חיים ארבים פמוני, ואתם סוכרים שאני עור, באמת אין אני עור כלל, רק שכל העולם בלו אינו עולה אצלי בדרך עין וכו', כי אני זקן מאד, ואני עדין ניזק לגמרי (תני ענין) ולא התחלתי עדין להיות כלל, ואף-על-פי-כן אני זקן מאד וכו', ויש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול וכו', ענין שם כל זה היטב היטב. ואם עיני שכל לך, תבין מרוזק מה מאד עמקו מחשבותיו, ואי אפשר להתאריך בזה כלל והחפץ באמת יראה ויבין משם גדלות ה'

גדול מאד. וזה בחינת תפלין, שהם מחין גבוהים מאד שנתכתבין על עור בהמה דקא ועל ידם נפשט עקמומיות שבלב וכו' כנ"ל:

ז ואזי כשנפשט עקמומיות שבלבו על-די תפלין, שהם בחינת רעמים, אזי זוכה לשמחה כנ"ל, וזה בחינת השמחה של תפלין כנ"ל. וזה בחינת 'זכרוהו מאחד בשבת', שמרגישין תענוג עולם הבא, שהוא בחינת שבת, בהמצוה בעצמה, בששת ימי המעשה, דהינו בעולם הזה במעשה המצות וכו' כנ"ל. וזה בחינת תפלין, כי תפלין הוא בשביל להמשיך הקדשה של שבת בששת ימי המעשה, כי תפלין הם נקראים אות בחינת שבת, כי בשבת אין מניחין תפלין, כי הם עצמן אות, רק בחול שאנו צריכין להתקדש בקדשת שבת אזי אנו מניחין תפלין. ואזי מומשיכין ומקבלין הקדשה של שבת גם בימי החול. וזה בחינת הנ"ל, הינו כי על-ידי התפלין זוכין לשמחה כנ"ל ואזי הוא בחינת זכרוהו מאחד בשבת, שממשיכין תענוג עולם הבא. בחינת שבת, גם בששת ימי החול על-ידי השמחה של המצוה בעצמה שזוכין על-ידי התפלין וכו' כנ"ל.

שני של שלשה ראשים, שני של ארבעה ראשים, שהם שבעה ראשין, הם בחינת שבעה קולות שאמר דוד על הפנים, שהם בחינת 'עבי מטרא', שזה בחינת תפלין וכו' כנ"ל. וזה בחינת (תהלים

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים קעט

ותברך ויגדלת הצדיקים האמתיים הגדולים, גדל מעלתם שזכה כל אחד ואחד כפי מה שהתפאר בעצמו שם, כי כל מה שמבאר שם שספר כל אחד הוא ענין ההתפארות של איזה צדיק גדול ונורא מאוד מאוד שהתפאר בעולמות עליונים במקום שהתפאר שזכה בזה העולם למה שזכה, אשרי לו, אשרי חלקו.

למשל בענין שיתפאר לפנינו, שהתפארו הזקנים, וכל אחד ספר מה שזכר מזכרון הראשון וכו', הקטן שבכלם גבה מאוד מאוד מה שאי אפשר להכניס בזה עצם גדלותו ותקפו קדשותו, כגון שאחד התפאר שזכר מה שנעשה עמו בעת שחטבו את טבורו, ראה והבן והבט, הנמצא בזה אפלו חד בדרך שייכל להתפאר בזה שזכר ויקדש גופו וחומריו כל כך כל כך עד שזכה לזכר מה שנעשה עמו אז בתחלת הלידה כשיצא לאויר העולם בעת שחטבו את טבורו, וזה הקטן שבכלם, וממנו תראה מעלת קדשת הזקן הקדוש השני שהיה בעיניו לשחק מעלת הזקן הראשון ואמר כמתמיה: ואת היא מעשה ישנה? אני זוכר זאת המעשה, אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק, ופירשה הנשר הגדול אחר כך, שזהו שזכר גם מה שנעשה עמו בעת שהיה בבטן אמו שהיה נר דלוק על ראשו, כמבאר שם.

והנה מעלת זה השני על הראשון וכולן להבין קצת מרחוק אף-על-פי שאנו רחוקים מזה מאד מאד, כי החלוק הגדול שיש להאדם בין קדם שיצא לאויר העולם בין אחר כך מבאר בדברי רבותינו ו"ל כגמרא (נה"ל) ומדרשים ובהר הקדוש, כי בעת העבור כשהוא במעי אמו אז נר דולק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו וכוון שיצא לאויר העולם מיד בא מלאך וקטרו על פיו ושוכח הכל, ועל זה אמר איוב (איוב כט): "מי יתני כרחמי קדם, כימי אלוף ישמרני וכו'". כמבאר בדברי רבותינו ו"ל, וכל עבודת האדם שיזכה לידע ולהשיג מה שידע מתחלה בעת שהיה נר דלוק על ראשו שאז היה מסתכל באור הננו מושבעת ימי בראשית, שבו היה האדם צופה מסוף העולם ועד סופו כמבאר, ועתה ראה והבן והבט כמה גדלה מעלת הזקן השני על הראשון כגבה שמים על הארץ וכו' וכן השלישי על השני וכן בלם, שהקטן שבהם גבה מאד עד שאין נמצא כמותו כי אם יחיד ככמה דורות, ואף-על-פי-כן כנגד השני הגבה ממנו גחשב כנסדה, וכן השני נגד השלישי וכו' וכו', וכן להלן ולהלן עד זה שהתפאר שהיה תינוק אז לגמרי, שהוא הנעמלוד העור בעצמו שאמר שזכר כל אלו המעשיות והוא אינו זוכר כלום וכו', עין שם, כי זה כלל גדול ומבאר ומוכן בדברי רבותינו ו"ל ובכתבי האר"י ו"ל

ש'אפלו המדרגה הגבה שבמדרגות אפי' על-פי-כן פגג המדרגה הגבה עוד יותר נחשב הכל כמקרה בעלמא פנגדה, כמו שפתיב בזהר הקדוש (תקנים ע' ד' קכז):

אפלו פתר עליון אוכמא הוא קדם עלת העלות' וכו'. וכל אלו הגדולות והנפלאות מבארים במעשה של יום ראשון, וכן בכל יום ויום מבארים כמה וכמה דברים נפלאים שהתפאר כל אחד, כגון ביום השני כענין החיים טובים וכן בפאר הימים, כענין מעט מחזיק את המרבה, וכענין הווג צפרים הקדושים שהוא יכול לחברם יחד וכו', וכו', פקח עיניך וראה למה האדם יוכל לזכות בזה העולם שילודי אשה יוכלו לזכות לךברים גבוהים כאלה שה' יתברך בעצמו מתפאר בהם, (וענין עוד בדרבנו באבן העזר

הלכות אשות (הלכה ג' אות י') שם דרבנו גם כן קצת מענין המעשה הקדושה של יום השישי מענין כח הדיים, ענין שם, ורבנו הנזיר ז"ל ידע מכלם וידע לספר המעשה הנעשה במקום שנעשה מכלם, ובאמת אמר על עצמו בעת שספר המעשה הזאת שאם לא היה יודע בעולם כי אם זאת המעשה היה גם כן חידוש גדול מאד, ואין להאריך יותר בזה כאן, (ענין למטה בסוף הדרוש מה שחובב שם מהירושלמי

כתובת לענין נפלאות הקרון של הקנים ת"ל):

ב נחזר לעניננו, והנה מבאר שם שאמרו שכל אחד וספר מעשה ישנה מה שהוא זכר מוצרן הראשון וכו' וספר הקן הראשון שביניהם שהוא זכר גם

כשהתכו התפוח מן הענף, דהינו בעת שחתכו את טבורו וכו', והשני ספר שאזכר גם כשהיה הנר דולק, דהינו מה שנעשה עצמו בעת העבור שהיה נר דולק על ראשו וכו', והשלישי ספר שאזכר גם בעת שהתחיל להתרקם הגוף וכו', והרביעי ספר שאזכר גם בעת שהיה מוליכין הגרעין לגמוע הפרי, דהינו כשנמשכה הטפה בעת הווג, והחמישי ספר שאזכר גם את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, דהינו שאזכר גם כשהיה עדן פמח וכו', והששי והשביעי והשמיני זכרו גם את המראה והטעם והריח קדם שנמשך על הפרי שהוא בחינת נפש רוח נשמה וכו', והתינוק, שהוא הבעטליר העור בעצמו, שמוספר כל זה אמר שאזכר לאו כלום, כי הוא למעלה מן הכל וזכר אפלו מה שהוא קדם מנפש רוח נשמה, שהוא בחינת אין כל זה אמר שאזכר לאו כלום, כי הוא קדם מנפש רוח נשמה, תראה מרחוק פלאות ה', אשר לא נשמע ולא נראה בזאת מימות עולם:

ג וזה בחינת תפלין, כי תפלין הם בחינת זכרון, כמו שפתיב (שמות ט'): "ולזכרון בין עיניך", ולזכרון בין עיניך' דיקא, כי עקר הזכרון הוא תלוי בתקון העינים דיקא, כמובן בהמעשה הנ"ל שזה העור שהיה עור לגמרי מחיוו דהאי עלמא שלא היה לו שום הסתכלות כלל בזה העולם עד שזכה שכל העולם לא

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים קפא

שהתפארו תחלה בזכרון שלכם כל ענינם היה מה שנגעשה עם הולד במעי אמו מעת יציאת הטפה עד חתיכת הטבור בשיוצא לאור העולם, דהינו שאחד התפאר שזכר בעת שהולכו את הגרעין ליטע הפרי שהוא הולכת הטפה וכו', והשני זכר התחלת רקום הפרי והשלישי זכר בעת שהיה גר דולק, שהם כל ימי העבור. והרביעי שהוא האחרון זכר עקר גמור הולד שהוא חתיכת טבורו שאז התחלת ביאתו לזה העולם, (אלו הארבעה נכתבו בבא מפעלה למטה, בהפך ממה שכתב בספר הפעילות וזה מחמת שהקדמי עתה להתחיל מן הרביעי, עליון עליו רחישת השלשן נתהפך הפוך, והנהגה אחת). נמצא שכל אלו הארבעה ספורים הוא בנפלאות גדולות הבורא והברך שמו מה שנגעשה עם הולד אצל אמו, ועליון אלו המחין וההשגות אלו שהשיגו הארבעה זקנים אלו הם בבחינת מחין דנוקבא, שהוא בחינת ארבע פרשיות של תפלין של יד שהם מחין דנוקבא כנ"ל, ואלו הבחינות שספרו אלו הזקנים הארבעה הם בחינת אור, מים, רקיע, הנאמר בזהר הקדוש ובכפונות, כי בתחלת יציאת הטפה, שהוא בחינת זה שספר שזכר בעת שהולכו הגרעין וכו', זה בחינת אור, כי עדין אין לה שום ציור, ואחר כך בעת שהתחיל להתרקם בשעת התחלתו הוא בחינת מים, ואחר כך בשנתהיה הולד ככל ימי העבור, זה בחינת רקיע פי'דוע, ואז לשננמר בחינת רקיע הוא

היה עולה בעיניו אפלו בהרף עין, שזה עקר תקון העינים, וזה לתכלית שלמות הזכרון שאין שלמות אחריו, כמבאר לעיל, שזה העור היה זוכר יותר מכלם וכו', כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. נמצא שעקר הזכרון תלוי בעינים, וכן מבאר בהתורה "ויהי מקץ זכרון" (ספן י"ד), שהעקר הזכרון תלוי בעינים, עין שם, ומביא שם זה הפסוק "ולזכרון בין עיניך", עין שם. כי תפלין הם בחינת מחין דגדלות, שזהו בחינת זכרון דקדושה, כי הזכרון הוא בחינת דעת ומחין, כמבאר בהתורה "דרשו ה'" (ספן ל"ו). וזה בחינת תפלין של ראש ושל יד שיש בשניהם שמונה פרשיות, ארבע בשל ראש וארבע בשל יד, כנגד השמונה זקנים קדושים הנ"ל שהם בעלי הזכרון, שהוא בחינת תפלין "ולזכרון בין עיניך" כנ"ל, כי דוע בכפונות שתפלין של ראש הם בבחינת דכונא ותפלין של יד הם בבחינת נקבא, וכלליות התפלין הם בבחינת מחין דעבור ב' דגדלות. והוה בחינת הזקנים הקדושים הנ"ל שזכו למחין גדולים כל כך עד שכל אחד וזה לזכר ולהשיג יותר את ההתחלה מה שנגעשה עמו מקדם בהתחלה וכל מה שהשיג יותר היה זכר ומשיג התחלה קדומה יותר ויותר כמבאר לעיל. והנה הם שמונה זקנים ונהלקים לשתי פעמים ארבעה, כנגד שתי פעמים ארבעה פרשיות שבשל יד ושל ראש, כי ארבעה זקנים הראשונים

ח"ט

ה"ט

להתלבש אפלו בפרשיות שבתפלין, ועל-כן אין שום פרשה פגודה, כי הוא גבה מהכל ושרש הכל, שמפגונו מקבלין כל המחין של התפלין שהם בחינת כל הזקנים שבקדושה פנ"ל, כי הוא נקבל באין סוף פנ"ל, ועל-כן מוח שלו אינו נקרא בשם זכרון כלל שהוא בחינת תפלין פנ"ל, כי הוא אמר שזוכר כל זה ואינו זוכר כלל, הינו שאף על-פי שזוכר הכל, כל מה שהם זוכרים, כי הוא כולל מכלם וכלם מקבלים מוח וזכרון שלהם רק מפגונו, אף-על-פי-כן מוח שלו אי אפשר לכנותו בשם זכרון כלל, כי הוא גבה מזכרון ושרש הזכרון, כי נקבל באין סוף, כמו שכתוב שם, ועל-כן אינו מרמז בשום פרשה, כי הוא גבה מהכל ושרש הכל פנ"ל:

ד ועקר המחין של התפלין הם בחינת חיות דקדושה שזוכין על-ידי התפלין, כי המחין הם החיים, כמו שכתוב (קבלת י): "החכמה תחיה". וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות טו): המניח תפלין זוכה לחיים, שנאמר, "ה' עליהם יחיו". וכמוכא בפגנות שתפלין הם בחינת שלשה שמות: אהיה נהיה אהיה שעולים חיים, שהם המחין, עין שם, כי המחין של התפלין נמשכין מבחינת תקוני דיקנא קדישא פפוגות שהם כלליות הזקנים הקדושים הנ"ל ששרשם מהגזן העליון הנ"ל, שהוא העור הנ"ל שהתפאר שהוא חי חיים ארבים באמת,

ויצא לאויר העולם ונולד, וכל זה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת עבור ולידה, שזהו בחינת יציאת מצרים פידוע, והארבעה זקנים הראשונים כל ספורם הוא מה שנגעשה מקדם שירדה המטה במעי אמו, כי הם ספרו שזוכרים בשתייה המטה עדין במח האב, והמראה טעם וריח, שהם בחינת נפש, רוח, גשמה, שמשם התחלת המושכת המחשבה שנגמשת מקומם שנגמשת מעילה לעול, מעולם לעולם, משכל לשכל, שהם בחינת גשמה ורוח ונפש עד שנתהווה המחשבה שעל ידה התהווה המטה הקדושה של הולד, וכל אלו הארבעה בחינות כלם אצל האב אצל בחינת דכורא פנ"ל, על-כן הם בבחינת תפלין של ראש שהוא מחין דכורא פנ"ל, כי התפלין נמשכין מבחינת תקוני דיקנא פידוע, שזהו בחינת זקנים שבקדושה הנ"ל, שכלם הם בבחינת תקוני דיקנא קדישא, שמשם עקר הזקנה דקדושה, בחינת הדרת פני זמן פידוע. ועקר קדשת המחין של התפלין נמשכין מהגזן העליון והגדול שבכלם שהוא היניק שבכלם שהוא העבטמילר העור שהיה תינוק לגמרי וכו' פנ"ל, כי מפגונו עקר קדשת הזקנה, וכל השמונה זקנים, שהם בחינת השמונה פרשיות שבתפלין, כלם מקבלים מזה הגזן העליון, שהוא העור הנ"ל, אבל בחינת המחין שלו בעצמו אי אפשר

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

קפו

כי הוא זמן מאד ועדן הוא יניק מאד ולא התחיל עדן לחיות כלל ואף-על-פי-כן הוא זמן מאד וכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו', והנה האמנם דברים אלו הם דברים שפסם עתיק יומין ולית מחשבה תפיסא בהם כלל, ולא איתא אינש על יבשתא די יכול למפשר פשרא דנא ורוא דנא להחויא, אף-על-פי-כן מאחר שבחמלת ה' על עמו כבר יצאו דבריו אלו מפיו הקדוש ונצטוו בכתב ונדפסו בספר, ראוי לנו להתיר למצא בהם איזה רמז הנוגע למעשה באפן שנוכח להתעורר משנתנו אשר זה היתה פגנתו הקדושה באלו המעשיות שספר כדי לעורר מהשנה את כל בני אדם שישנים את ימיהם וכו', במבאר בהתורה "פתח ר' שמעון" (בסיון ט) ושם תראה ותבין גדולות נוראות ספורי מעשיות הללו, כי הם בחינת מעשיות של שנים קדמוניות, בחינת עתיק, בחינת הדרת פנים שכל השבועים פנים של תורה נמשכין מהם וכו', עין שם היטב:

ה והנה עקר פגנת דברים הנ"ל לענין מעשה, הוא מה שראיתי ושמעתי מפי רבנו ז"ל בעצמו כמה פעמים, שהיה חי חיות חדש בכל פעם, כאשר שמעתי מפניו כמה פעמים שאמר: אני חיותי היום חיים שלא חיותי מעולם חיים כאלו. וכן שמעתי עוד פעמים אחרים שדבר הרבה מענין החיים שהכל נקרא חיים אצל העולם וכו', וגם חיי צער

יש חלוקים הרבה וכו', עין שם בהשיות, אבל באמת עקר החיים הוא חיים ארפים אמתיים, שהוא בחינת החיים ארפים של העור הנ"ל, שהוא חי חיים ארפים באמת, כי התפאר שהוא זמן מאד ועדן הוא יניק מאד ולא התחיל עדן לחיות כלל, כי זה עקר החיים בשמתחילין לעבד את ה' בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדן בעבודתו כלל. וכמו שכתוב (דברים ו): "אשר אנכי מצוה היום", ודרשו רבותינו ז"ל (ספר שמ): בכל יום יהיו בעיניך פחדשים, שלא יהיו בעיניך פדיוממא ישנה שאין אדם סופנה, אלא בכל יום יהיו פחדשים. וכמו שכתוב (שם ט): "הסבת ושמע ישראל היום הנה נחית לעם לה' אלקיך". ודרשו רבותינו ז"ל (הובא בפירוש רש"י): 'בכל יום יהיו בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בכרית', וכמו שראיתי מרבנו ז"ל פעמים אין מספר שאף-על-פי שבשעה הקודמת התפאר עצמו בגדולות ונוראות ונהלה תורה גפלאה אשר לא נשמע בואת כדרכו, ואחר כך בשעה שאחריה ראינו אותו שריו בצער גדול וכמה פעמים פרש צערו ושיחתו לפנינו מעמק הלב, שהוא מצטער מאד איך זוכין להיות יהודי, כמי שלא הריח מעולם ריח עבודת ה', ומי שלא ראה זאת אי אפשר לצייר לו בכתב ענין זה, וכבר מבאר מזה מעט בשבחי הנדפסים, ובכל פעם היה רגיל לומר שעכשיו אינו יודע כלל, כלל כלל לא וכו'

וארעליפי שבשעה הקודמת גלה מה שגלה והתפאר שהשיג מה שהשיג מה שאי אפשר לגלות, ארעליפירבן תכף אחר כך היה אומר שאינו יודע כלום. הכלל, שמעולם לא עמד על מדרגה אחת, רק היה הולך בזריזות בכל פעם מדרגא לדרגא ברום מדרגות העליונות והגבוהות, ואפלו כשהגיע למה שהגיע וכו', עדין לא נתקרה דעתו בזה וכו', ואין להאריך בזה פאן ויתבאר במקום אחר. וזה עקר החיות באמת כשזוכין להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת ה' שהוא עקר החיים באמת, כמו שכתוב (דברים 5): "כי הוא חידך". והעקר עבודת ה' שיהיה עבודתו בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה של הסמרא אחרא שלא תזקן עבודתו אצלו חס ושלום, וכמו שהזהיר רבנו ז"ל על זה ואמר שאסור להיות זקן, הן צדיק זקן, הן חסיד זקן, זקן אינו טוב וכו', כמבאר בהשיחות הקדושות שגדפסו אצל הספורי מעשיות (שיחות תר"ן סימן טו), הינו כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש. והיו עקר החיים ארבים של הזקן דקדשה שהוא העור הנ"ל, כי היה זקן מאד וניקן מאד, הינו שכל מה שזקן ביותר ונכלל בזקנה דקדשה ביותר, שהוא בחינת עתיק דעתיקין, כל מה שנכלל שם יותר היה ניקן יותר, כי השיג בכל פעם שעדין הוא רחוק מאד מה' יתברך, כי לגדולתו אין חקר, ועליבן כל מה שנכלל בזקנה דקדשה יותר, ראה

והשיג שעדין לא התחיל לחיות כלל, עד שזכה לחיים ארבים הנ"ל שישם נכלל הזקנה והניקות יחד שאי אפשר להשיג זאת כלל. וזה בחינת תפלין שגומשכין מהזקן הנ"ל, שהוא ערש התפלין מחין כנ"ל, שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת שם (ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", שצאמר על תפלין כידוע, כי זה עקר התפלין מחין כדי לזכות על ידי מצות תפלין לחיות חיות חדש דקדשה, לחדש בנשר ניוו, להתחיל בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה דסמרא אחרא שלא תהיה עבודתו בעניו כישנה, אלא חדש ממש כאלו לא התחיל מעולם כלל, כי באמת אפלו מי שהוא צדיק גדול מאד וטרח וגע שנים הרבה בעבודתו יתברך ארעליפירבן לפי הדיש מעשה בראשית שגבל יום עדין לא התחיל כלל, כי ה' יתברך עושה חדשות בכל עת, כמו שכתוב: "וכטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית". ואין יום דומה לחברו, כי הוא יתברך מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה, וכמבאר בכתבי האר"י ז"ל, שאין יום דומה לחברו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עלית העולמות וסדרן ומשמדן והנהגתם כשנויים נפלאים ונוראים עד אין חקר, וכל המשכת חיותם הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, ועליבן צריך בכל פעם

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארח חיים קפה

להתחיל בכל פעם מחדש. וזה עקר המחין והחיים הנמשכין מהזקן העליון הנ"ל שמשם שרש התפלין כנ"ל שחי חיים ארפים הנ"ל, ששם נכלל הזקנה והינקות יחד, שזה בחינת (תהלים ק) "תתחדש כגשר נעורכי", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מבוא בפירוש רש"י שם), הנשר הזה כשמוקין וכו', הינו שכל מה שמוקין יותר הוא מחדש חיותו יותר ומתחיל בכל פעם מחדש ביותר, ומתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ועל-כן היה לו הספקה מן הנשר הגדול דיקא, כי חיות כזה הוא בחינת תתחדש כגשר נע"ל, ומשם בחינת התפלין, שהם בחינת החיים הנ"ל כנ"ל:

ו כי עקר התפלין הם התנוצצות המחין בפנים, שהוא בחינת אור הפנים שגמשך מבחינת תקוני דיקנא קדישא, שהוא עקר הדיעת פנים פי'דע, שהוא בחינת זקן דקדשה הנ"ל כנ"ל. ותקוני דיקנא הם בחינת שלש עשרה מדות של רחמים, ועקרם הוא בחינת כבישת פעם להמתיק הדיו והחרון אף, שזהו בחינת ארד אפים שזה העקר. ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (פנדרין קיא) על פסוק "וימהר משה ויקד ארצה וכו'", מה ראה? ארד אפים ראה. כי עקרן של השלש עשרה מדות, שהם תליסר תקוני דיקנא שגלה לו ה' יתברך אז, העקר הוא בחינת אריכת אפים, שהוא בחינת כבישת פנים, ועל-כן נחלהב משה על-ידי מדה זו דיקא, וכמבאר בענין מעלת אריכת אפים

לעבד את ה' יתברך מחדש, כפי חידוש מעשה בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי התגלות גדלת הבורא יתברך שצריכין לגלות עכשיו, כי "יום ליום יביע אומר ולילה ולילה יתה דעת", שבכל יום ובכל לילה ובכל עת ובכל שעה נתגלה גודלתו יתברך בדרך הפכה וידיעה חדשה שלא היה מעולם, ועל-כן צריכין להתחיל בכל פעם בעבודתו מחדש, בבחינת 'בכל יום יהיו בענין פחדשים', וזה עקר החיות, בחינת חיים ארפים הנ"ל, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל, שעקר אריכת ימים, בחינת חיים ארפים, הוא שצריכין לראות בכל יום יום שבא אחר כך להאריך את היום בתוספת קדשה ודעת, כי היום בתחלתו כשבא להאדם הוא קצר מאד וצריכין לראות להרחיבו ולהאריך בתוספת קדשה בכל פעם. וכן בכל יום ויום צריכין לראות שכל יום יהיה ארוך יותר מחברו בתוספת קדשה וטהרה וכו', (כמבאר בהתורה "פתח ר' שמעון בפינים ס' לקוש א') וזה עקר אריכת ימים בחינת חיים ארפים, הינו להתחיל בכל פעם מחדש בעבודה חדשה בתוספת מרבה, כי כל עבודה שעבד עד הנה צריכין לשכח לגמרי ולהתחיל עתה מחדש כנ"ל ועל-ידי תפלין זוכין לזה כנ"ל. וזה עקר מצות תפלין שמוציא בכל יום כדי לזכות לחיים בחינת ואתם הדבקים כנ"ל, הינו לזכות לחיים ארפים הנ"ל, לחדש חיותו דקדשה בכל עת,

ע"פ

בדברי רבנו ז"ל (בסיון קי"ה), ענין שם
 במאמר המתחיל, 'עצבות היא מדה רעה
 מאד' וכו', ענין שם כל הענין עד הסוף,
 כי הוא דרך נפלא לעבודת הבורא, ואם
 תסתכל ותעין שם היטב, תוכל לקבל
 משם עצות נפלאות והתחזקות גדול
 מאד בלי שעור לעבודתו ותברך. והכלל,
 שאדם צריך להתדבק במדותיו של ה'
 ותברך, במבאר בדברי רבותינו ז"ל ובכל
 הספרים, ועל-כן צריך לראות שיהיה לו
 מדת אריכת אפים, דהיינו שאריך אפו
 על כל דבר ולא יקעם ולא יקפיד על שום
 דבר ולא יסתפל על שום מניעה ובכלול
 בעבודתו, הן מניעות ובכלולים ועכובים
 ויסורים שיש לו מבני העולם, כגון מאביו
 וחותנו ואשתו וקרוביו או משאר בני
 העולם, באשר ידוע וראוין בחוש, שבכל
 פעם שאיזה אדם כל שהוא רוצה לכנס
 בעבודת ה' להתחיל להתפלל בכונה וכו'
 וכיצא בזה, תקף יש לו מניעות רבות
 בלי שעור, וצריך כל אחד להיות עו
 כומר וכו' וגבור פארי לעשות רצון אביו
 שבשמים, להתגבר כנגד כל המניעות
 ולעבר עליהם, ולכלי להסתפל עליהם
 כלל, ולהתחזק מאד לעשות את שלו,
 לעסם בתורה ותפלה בכונה ובכח וכו'.
 וזה בחינת אריכת אפים לכל יהיה לו
 קצר רוח חס ושלום, להפסיק עבודתו
 חס ושלום על-ידי המניעות והיסורים
 שיש לו מהם, רק יחזק עצמו ויארץ אפו
 על כל דבר, ולא יסתפל על שום מניעה

כלל. וכן אפלו הכלבולים שיש לו
 מעצמו, מה שהתאזות והמחשבות רעות
 וזרות רודפין אותו בכל עת, ובכרס
 בשעת התפלה, ויש לו יסורים גדולים
 מהם, העקר הוא בחינת אריכת אפים
 הנ"ל שהוא בחינת אמונה, במבאר שם
 שעקר בחינת אריכת אפים זוכין על-ידי
 אמונה, היינו שיהיה לו אמונה שלמה בה'
 יתברך ובצדיקים וכשרים אמתיים,
 ויתחזק בעבודתו ולא יפל משום דבר
 ולא יקפת ליה ולא תקצר רוחו משום
 כלבול מה שהבעל דבר מכנים בדיעתו
 כלבולים וחלישות הדעת באלו אפס
 תקוה חס ושלום, מחמת הפעשים רעים
 והפגמים שפגם עד הנה, כי צריך לכלי
 להסתפל על כל זה כלל, במבאר בדברי
 רבנו ז"ל ובדברינו פמה וכמה פעמים
 בענין זה עד היכן האדם צריך להתחזק,
 כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואף
 שהוא אף על פי שבכר נפל גפילה זאת
 בעצמו פמה פעמים בלי שעור, אף על-פי
 כן אין יאוש בעולם כלל, וכל הימים
 אשר הוא חי על פני האדמה הוא צריך
 להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל
 יפל לזקנה דסטרא אחרא כלל, כי כל
 הנפילות שבעולם הם מבחינת זקנה
 דסטרא אחרא, שגדמה בעיניו שבכר נקון
 בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי
 אפשר לו לצאת מהם בשום אופן חס
 ושלום, ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין
 שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש כח

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

קפו

בִּיד הָאָדָם לְהַתְחַדֵּשׁ וְלִהְיוֹת נִעְשֶׂה בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה מִמּוֹשׁ, כִּי ה' יִתְבַּרְךָ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת
בְּכָל עַת וְאִין יוֹם וְאִין יוֹם וְאִין שְׁעָה דוּמָה לְחַבְרו
וְכו' פנ"ל, עַל־כֵּן צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פְּעֵם
מִחֲדָשׁ וְלִהְתַּחִּיל בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ,
וְלִפְעָמִים גַּם בַּיּוֹם אֶחָד צְרִיכֵן לְהִתְחִיל
כַּמָּה פְּעָמִים, כַּמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאִפְלו
אִם יִהְיֶה כַּךְ וְזִמן אַרְוֹךְ יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיהִיָּה,
בְּכָל עַת וּבְכָל שְׁעָה צְרִיךְ לְהַזְכִּיר אֶת
עַצְמוֹ בַּה' יִתְבַּרְךָ וְלִשְׁכַּח לְגַמְרֵי כֹל מַה
שֶׁעָבַר עַד הַנֵּה וְלִהְתַּחִּיל מֵעַתָּה מִחֲדָשׁ
מִמּוֹשׁ כֹּל מַה שְּׂיֻכַּל, וְאֵל וְסִתְפַּל עַל שׁוֹם
בְּלִבּוֹ וְחִלְשֵׁת הַדַּעַת כִּלְל, וְכֵן זֶה הוּא
בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים, שֶׁצְרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ
רוּחוֹ לְעֵבֵר עַל כָּל הַבְּלִבִּים וְהַמְנִיעוֹת
וְלִבְלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר וְלֹא יִכַּת
לִי שׁוֹם דְּבָר, וְאֵל יִרְדַּךְ לְבָבוֹ וְלֹא תִקְצֹר
רוּחוֹ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, רַק יִתְחַזֵּק
בַּה' יִתְבַּרְךָ בְּכָל מַה שְּׂיֻכַּל, כִּי ה' יִתְבַּרְךָ
מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל עַת, וְחִסְדֵי ה' לֹא תִמְנוּ
וְלֹא כִלּוֹ רַחֲמָיו לְעוֹלָם. וּבְכָר דְּפָרְנוּ מֵעַנְיָן
זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל עַנְיָן כְּנֶה צְרִיכֵין
לְחַזֵּר כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי הוּא
חַיִּיד, כִּי כָּל הַתְּרַמְּקוֹת רַב הָעוֹלָם מַה'
יִתְבַּרְךָ וְאוֹבְדִים מַה שְּׂאוֹבְדִים, חַיִּים
נִצְחִיִים וְאַמִּיתִיִים, רַבָּם כְּכֻלָּם הוּא רַק
מַחֲמַת חִלְשֵׁת הַדַּעַת מַה שְּׂנוֹפְלִין
בְּדַעְתָּם, מַחֲמַת שְׂרָבָם הַתְּנוֹסוּ כַּמָּה
פְּעָמִים שֶׁהִתְחִילוּ קִצַּת בְּעִבּוֹדַת ה' וְאַחֵר
כַּךְ נִפְלו לְמָה שְּׂנִפְלו, כֹּל אֶחָד לְפִי
נִפְלִיתוּ רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וְעַל־יְדֵי זֶה הַתִּנְאִשׁוּ

עַצְמָן מִלְּהִתְחִיל עוֹד, וּקְצַתָּם נִתְעוֹרְרוּ
קִצַּת עוֹד הַפְּעֵם וְהִתְחִילוּ מִחֲדָשׁ אוֹ
פְּעָמִים, אֲבָל אַחֵר כַּךְ כְּשֶׁרָאוּ שְׂאָף עַל
כִּי כֵן נִפְלו אַחֵר כַּךְ, עַל־כֵּן נִתְנַאֲשׁוּ
בְּעַצְמָן, מֵאַחֵר שֶׁרָאוּ שֶׁזֶה כַּמָּה שֶׁרָצוּ
לְהִתְנַסּוֹת וְלִכְנוּס בְּעִבּוֹדַת ה' וְנִפְלו לְמָה
שְּׂנִפְלו, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, עַל־כֵּן נִרְמָה
בְּעֵינֵיהֶם שְׂנִשְׁתַּהֲהוּ גְבוּרָתָם לְהִתְחִיל עוֹד
מֵעַתָּה, אֲבָל בְּאַמְתָּ כֹּל זֶה הוּא מַעֲשֶׂה
הַבַּעַל דְּבָר בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת זָקֵן
דְּסִטְרָא אַחֲרָא, כִּי נִקְרָא "מְלֹךְ זָקֵן וְכִסִּיל"
(סִפְרַת ד') שֶׁהוּא רוּצָה לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם
לְיַד זְקֵנָה וְתִשׁוֹת כַּח חֵם וְשִׁלּוּם, כְּאִלּוּ
כְּבָר נִזְקֵן בְּחִטָּאֵיו וּבְמַעֲשָׂיו עַד שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לְהַשְׁתַּנּוֹת עוֹד, וּבְאַמְתָּ לֹא כֵן
הוּא, כִּי בְּכָל יוֹם הָאָדָם הוּא בְּרִיָּה חֲדָשָׁה
וְכִמוֹ שְׂאֵנוּ מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם עַל גְּמִילַת
דִּים וְשְׂאֵר הַבְּרִכוֹת שְׂלֵא עֲשִׂנוּ גוֹי וְעָבַד
וְאִשָּׁה וְכו', שֶׁכַּתְּבוּ הַפּוֹסְקִים הַפְּעַם
שֶׁהוּא מַחֲמַת שֶׁהָאָדָם נִעְשֶׂה בְּכָל יוֹם
כְּבְרִיָּה חֲדָשָׁה, כַּמְבָאָר בְּשִׁלְחוֹן עֲרִיד. וְכֵן
בְּרַבַּת הַנּוֹתָן לְעַרְף כַּח מְבָרְכִין עַל
הַתְּחַדָּשׁוֹת הַמְּחִין וְהַחִיּוֹת בְּכָל יוֹם,
כַּמְבָּא בְּפָנּוֹת, וְעַל־כֵּן הָאָדָם צְרִיךְ לְזַהֵר
מְאֹד לְבְלִי לִפְל לְזַקְנָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא
הַנ"ל, רַק לְהִתְחַזֵּק לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל עַת
פְּנ"ל, וְיִהְיֶה דוּמָה בְּעֵינָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל
שְׁעָה כְּאִלּוּ הַיּוֹם נוֹלָד וְכִאִלּוּ הַיּוֹם מְקַבֵּל
הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כִּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל:
בְּכָל יוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּחֲדָשִׁים פְּנ"ל, שְׂכַל
זֶה הוּא בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפִּים, שְׂמֵאֲרִיךְ אַפּוֹ

לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא, כמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל בעת שהתחיל לומר התורה 'ט' תקונין יקריין אחמפרו לדיקנא' (בסיון ב' לקוטי א'), שאמר אז בזה הלשון: מי שרוצה להיות איש ישראל, דהינו שילך מדרגא לדרגא, אי אפשר לו כי אם על ידי ארץ ישראל, ומכלל דבריו אנו שומעין שאין נקרא איש ישראלי באמת כי אם בשוהליכין מדרגא לדרגא, וזה זוכין על ידי ארץ ישראל וכו', עין שם בהתורה 'ט' תקונין יקריין הנ"ל. וזה עקר חיים ארפים, בחינת התורה שנקראת חיים, כשמתחילין בכל פעם מחדש וכו' כנ"ל. וכן להפך אפלו מי שעשה מה שעשה ועבר מה שעבר, אף על פי כן אסור לו להיות זקן חס ושלום, והוא צריך לזהר ביותר ויותר מבחינת זקנה הנ"ל, שלא יבא לידי שום יאוש חס ושלום, שלא יאמר בלבו שפך נזקן חס ושלום, במעשיו וכו' עד שאי אפשר לו להשתנות חס ושלום, רק יתחזק להתחיל בכל מה דאפשר ויעשה מה שיוכל דבר קבון או דבר גדול, אפלו אם לא יוכל לומר כי אם דבור אחד ממש בתפלה או בהתבודדות, או ללמד מעט דמעט, על כל פנים יעשה מה שיוכל ויתחזק ויתזה את עצמו במעט דמעט שזוכה עדין לגע בקדשת ישראל, כי על כל פנים איד שהוא בודאי הוא עושה כמה מצות בכל יום, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצות ברמז, וצריך למצא בעצמו נקודות טובות

על כל דבר מניעה ובלבול שבעולם ועובר על הפל ויתחזק בכל פעם בעבודתו וכו' כנ"ל. ומדה זאת של ארך אפים הוא עקר בחינת תקוני דיקנא שהוא בחינת זקן שפקדושה שהוא זקן באמת, כי הוא חי חיים ארפים באמת, כי הוא מתחיל להיות בכל פעם מחדש, ורק זה הוא בחינת זקנה דקדושה, בחינת חיים ארפים כנ"ל, כי בשנופל לזקנה דסמרא אחרא דהינו שגזקן עבודתו אצלו, ומכל שכן בשנופל מעבודתו חס ושלום, מחמת שגדמה לו שגזקן בתמאיו כל כך עד שאי אפשר לו לשוב חס ושלום, זקנה בזאת, רחמנא לצלן, הוא עקר קצור ימים, כמבאר בדברי רבנו ז"ל שזקנים כאלו, שאינם מוסיפים חיית ותוספת עבודה וכו' בכל עת ונקראים

טו: "קצר ימים שבע רגז וכו'", (עין בהתורה "וימים

הכפרים" בלקוטי תנאים סימן ד')

ז תכליתו האחרון צריך לזהר מאד לבלי להיות זקן כלל, דהינו שלא יפל לזקנה דסמרא אחרא חס ושלום, הן צדיק הן חסיד הן שאר כל אדם אפלו הפחות שבפחותים כפי מה שהוא צריך לזהר מלפל לזקנה הנ"ל, כי אפלו צדיק גדול אסור לו להיות זקן בעבודתו, אף על פי שזכה לעבודה שלמה במדרגה גבה, אף על פי כן צריך להתחזק לעלות מדרגא לדרגא ולהתחיל בכל פעם מחדש, כי זה עקר היתדות להתחזק

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים קפט

ולתחיות את עצמו בכל פעם, וכמבאר בתורה "ואמרה לאלהי בעודי" (בסיון רפ"ב), כמובא בדברינו כמה פעמים, ולהתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יאבד את עצמו לגמרי חס ושלום, וכל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, והעקר הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, שיתיה לו אריכות אפים הרבה מאוד בלי שעור, שהוא בחינת אריכת הרוח, הינו להאריך רוחו, להתמתן ולהחל לישועת ה' ולכלי להסתפל על שום בלבול ומניעה כנ"ל:

ח וזהו בחינת ארך אפים לצדיקים ולרשעים' (ב"ק י"ג), שהצדיקים צריכים למדה זו של ארך אפים, שהוא בחינת זקנה וקנה דקדושה, בחינת אריכת ימים וימים, בחינת חיים ארפים הנ"ל, היינו שלא לפל לזקנה דסמטרא אחרא חס ושלום, שלא תהיה עבודתו זקנה וחלושה אצלו, רק לחדש בנשך נעוריו בכל פעם, ובכל יום ותחיל מחדש בתוספת קדושה ועבודה ולא יגף ולא יגע לעולם, ולא יתבלבל משום דבר, שזהו בחינת אריכת אפים, כי לפעמים נתיגע העובד את ה' מוחמת שפכר סבל כמה יסורים וכו', ועל-ידי זה יכול לפל לבחינת זקנה דסמטרא אחרא ותשות כח חס ושלום, על-כן צריך להתחזק מאוד במדת ארך אפים הנ"ל כל ימי חייו להאריך אפו ורוחו על כל הניעות והקבדות ולהתחיל בכל פעם מחדש. וזה בחינת ארך אפים לצדיקים, וכן יש בחינת ארך אפים

לרשעים, שגם הרשעים ה' יתברך מאריך להם אפו כל ימי חייהם כדי שישובו, כמו שכתוב: "עד יום מותו תחכה לו אם ישוב וכו'". על-כן צריכים גם הרשעים פעצמן להתחזק במדה זאת של ארך אפים שלא יבלבל אותם רשעותם מלשוב לה' יתברך, ולא ירד ללבם ולא יהיה נחלש דעתם מרובי ה' העונות שלהם, כפרט אם התחילו כבר איזה פעמים ונפלו מזה וכו', אף-על-פי כן יבטחו בתקוה הגדול ויאריכו אפם ורוחם על כל מה שעובר עליהם ויתחזקו בכל פעם להתחיל מעתה מחדש, אולי זוכה מעתה לרחם על עצמו, לעוב דרבו ומחשבותיו שמתקדם, ולא יהיה זקן וחלוש כח בעיני עצמו לעולם, כי עקר התשובה הוא בבחינת התחדשות החיות בכל עת, שצריך לחדש ימיו שעברו בחשך. בבחינת (א"ח ה'): "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו פקדם". נמצא שהכל צריכין בחינת מדת ארך אפים הנ"ל. וזהו ארך אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים כנ"ל. וישאר כל המדרגות של כל שאר בני אדם שבעולם כלם נכללים בהם, כי כל קיים עבודתם וחייתם הוא על-ידי מדה זאת של אריכת אפים הנ"ל כנ"ל:

ט וכל זה מקבלים כח מבחינת הזקן דקדושה שהוא העור הנ"ל, שהוא בחינת זקן שפזקנים, סבא דסבין, שזכה לזקנה דקדושה כזה עד שאמר שהוא זקן מאוד ויניק מאוד וכו' וכנ"ל.

וכו', על-ידי זה יש להם פה להמשיך חיות והתחזקות ה' לכל הנזופלים לתוקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם, רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמתים, כי לא אפסו חסדיו לעולם, ויתחזקו להתחיל להתקרב לה' יתברך מחדש בכל פעם בכל מה שיכול וכו' ובכ"ל.

כי בכח אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש, שאפלו פשהגיעו למדרגה הגבה שבמדרגות, שגדמה שאין מעלה גדולה מזה ואשר באמת הוא מעלה ומדרגה נפלאה ונוראה מאד שפמה צדיקים גדולים ונפלאים לא וכו' וזהם אף-על-פי שהגיעו לזה ויותר ויותר וכו', אף-על-פי-כן לעולם לא היו מסתפקים בזה וחשבו מחשבות בכל פעם להתחיל מחדש, אף-על-פי שלא היו יודעים עוד שום שם של מדרגה הגבה יותר, אף-על-פי-כן היו אומרים מי יודע מה שיש עוד וכו'. וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל, שפעם אחת היה מצטער מאד לפני ואמר: איך זוכין להיות יהודי וכו'? והיה בעיני לפלא גדול, מחמת שזה סמוך גילה נפלאות ונוראות וכו'. ענה ואמר, מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו'? כי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולכסף להגיע להשגה כזאת ולמדרגה כזו, על כן מי יודע גם עתה מה שיש עוד וכו'? וכן היה דרכו לעולם כל ימי

שמנונו מקבלים כל הצדיקים פה להתחזק בעבודתם לחדש בהם ובעבודתם בכל פעם. ועל-ידי אלו הצדיקים הגדולים שמתחילין בכל פעם מחדש ואפלו בשמגיעים למדרגה הגבה שבמדרגות, אפלו למדרגת בני עליה הגדולים, אף-על-פי כן אינם מסתפקין עצמם בזה, רק הם אומרים: מי יודע מה שיש עוד להשיג? ויתחילין בכל פעם מחדש. וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל הרבה בענין זה, במבאר במקום אחר, עד שבאים בכל פעם להשגות חדשות נפלאות ונוראות וכו', וכו', על-פני בכח הצדיקים האלו, בכח הנה וכו' להתחדש בכל פעם אלו הנזופלים, כמו ששכיח עתה הרבה בחושך הגלות הזה שהתגברה הסטרא אחרא והבעל דבר מאד על כל הרוצה להתחיל לעסק בעבודת ה' ומפילים אותו בכל פעם כל אחד ואחד כפי מה שמפילים אותו חס ושלום רחמנא לצלן, וצריכים לחזק אותם ולהחיותם בכל פעם בשבעה משיבי טעם שלא יתאשו עצמן לעולם ויתחילו בכל פעם מחדש בכ"ל. וכל זה בכח מקבלין מצדיקים הנ"ל, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר, במבאר במקום אחר (סימן כ'), כי מחמת עצם פחם והשגתם של אלו הצדיקים הנ"ל שהתחילו בכל פעם מחדש והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדלת חסדיו ה', איך הוא יתברך חושב מחשבות בכל עת לכל ידח ממנו נדח

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים קצא

חיוי וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה פאן, נמצא שיש צדיקים גדולים כל כך שאפלו בשמגיעים למדרגה הגבהה שבמדרגות שנגרמה שאין מדרגה גבהה מזו, אף-על-פי-כן הם מתנגענים ומבקשים ומחפשים ומתחילים מחדש לגמרי, כי מי יודע מה שיש עוד, אף-על-פי שהשגתם ומדרגתם של עתה באמת גבהה מאד, אף-על-פי-כן הם אומרים: הלא ה' יתברך אין סוף, ומי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד? על-כן הם מתחילים בכל פעם מחדש, עד שפאמת באים למדרגה גבהה עוד יותר. ואחר כך אומרים: מי יודע מה שיש עוד, ומתחילים עוד מחדש וכו', וכן לעולם. על-כן בכתב הצדיקים אלו יש תקנה לכל הנופלים, ואין שום יאוש בעולם כלל, כי אף-על-פי שנגרמה לו שמיירדה בואת אי אפשר לו לעלות חס ושלום, אף-על-פי-כן מי יודע גדלת חסדו ה', כי יש חסד כזה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות. וכן אפלו אם חס ושלום, נפל עוד כמה וכמה פעמים בלי שעור, אף על פי כן כל תנועה שהוא רוצה לנשאות עצמו בכל פעם לעלות מנפילתו, וכל צעקה וצעקה שצועק אפלו בשאול תחתיות גם כן אינו נאבד לעולם, וכמו שאמר רבנו ז"ל שאפלו קול צעקה משאול תחתיות אינו נאבד, יהיה איד שיהיה אחר כך, כי ה' יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תכלית. וכמו שאין

1601

עליה בעולם לפי גדלתו, כי גבה מעל גבה וכו' וגבוהים עליהם וכו' וכנ"ל, כמו כן אין ירידה בעולם, כי בכל הירידות חס ושלום, יש ירידה גרועה יותר. ומאחר שיש ירידה גרועה מזו חס ושלום, צריך להתחזק לכלי לפל יותר חס ושלום, ועקר התחזקות הוא בכתב הצדיקים הנ"ל שלא עמדו לעולם ועלו בכל פעם יותר וכו' כנ"ל, כי וכו' להשיג, שפמנו שאין עליה לעולם, כמו כן אין ירידה לעולם שלא יוכלו לעלות משם, כי באמת הכל אחד, כי כל מה שהצדיק עולה למדרגה גבהה יותר הוא משיג יותר חסדו ה', שהיה עקר גדלת ה' יתברך, כי מדה של חסד נקרא גדלה כידוע, כמו שפתיב, "לך ה' הגדלה", שהוא חסד כידוע. נמצא שמדת חסד נקרא גדלה, על-כן כל מה שמשיגים יותר גדלת ה' יתברך, משיגים יותר חסדיו יתברך, כי חסדיו יתברך זהו עקר גדלתו כנ"ל ועל-כן אלו הצדיקים שאינם עומדים לעולם ועולין בכל פעם יותר ויותר ומשיגים בכל פעם ביותר גדלתו יתברך, הינו גדל חסדיו, על-ידי זה זוכין להשיג שאין שום ירידה ונפילה בעולם ואין שום יאוש בעולם כלל, כי משיגים בכל פעם חסדים כאלו שהם עקר גדלת הבורא, שעל-ידי זה הכל יכולין לעלות. וזה שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מישראל דסיפא" (בסיון ב) שצריכים דיקא צדיק הגדול במעלה מאד מאד, כי כל מה שהחולה גדול ביותר,

שפקדשה שמקבלים מהזקן העליון שהוא העור הנ"ל:

פ"ט

יא וזהו בחינת מעברתא של תפלין ששם עוברים הרצועות, שהוא בחינת 'מעבר יבק', כמובא בפגזות, כי הרצועות הם בחינת המשכת המחין של התפלין שהוא בחינת אור הפנים, שהוא בחינת י"ג תקוני דיקנא, בחינת ארך אפים הנ"ל. ועל-כן רצועה נגימטריא ש"ע, בחינת ש"ע גהורין של אור הפנים, כמובא, הינו כי הרצועות הם אריכות זה בחינת ארך אפים, שממשיכין על עצמן בחינת אריכת הרוח. שהוא בחינת ארך אפים, שהוא אור הפנים שממשיכין על-ידי הרצועות, ועל-ידי זה נמתק ונתבטל בחינת רצועה בישא שהוא רצועה לאלקאה תיביא שמשם כל היסורים והדינים הם ושלום, ועל-ידי בחינת ארך אפים שממשיכין על-ידי אריכת הרצועות הנמשכין מאור הפנים שהם התפלין מחין, על-ידי זה עוברים על כל היסורים וממתקין אותם. ואין להם פח לבטל ולמנוע מעבודת הבורא יתברך, כי זוכין לבחינת אריכת אפים הנ"ל, דהינו להארך רוחו על כל דבר ולא תקצר רוחו משום יסורים ומגיעות שעושים בלל, רק הוא עושה את שלו ועוסק בתורה ועבודה וכו' פנ"ל. עד שזוכה לעבר עליהם ולבטלם, פי על-ידי בחינת אריכת אפים שאינו מסתפל עליהם בלל, על-ידי זה נתבטלים ממילא,

הוא צריך רופא גדול וראקמיר גדול ביותר, הינו פנ"ל. כי כל מה שהצדיק גדול ביותר הוא יכול להגביה ביותר אפלו הנופלים מאד עד שבכח הצדיקים הנ"ל אין שום גפילה וירידה שלא יוכלו לעלות משם בכחם, אם יזכה להאמין ולהתקרב אליהם וכפ"ל. וכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, בחינת ארך אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים. שאלו הגדולים במעלה בחינת צדיקים, צריכים להארך רוחם שלא תקצר רוחם ולא תופסק תוספת רוחם וחיותם. מחמת גדל עליהם ומדרגתם הגבה שזכו, כי אף על פי כן צריכים להארך רוחם עוד ולהסתפל להגיע למדרגה גבוה עוד יותר ויותר ולהתחיל מחדש וכו' פנ"ל. ואלו הקטנים במעלה ואפלו הרשעים הנופלים לרשעות גמור הם ושלום, אף-על-פי כן כל זמן שהנשמה בקרבו, כל זמן שיכול לזוז עוד באבר אחד, צריך להארך אפו ורוחו לצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיכול יהיה אף שיהיה, כי אין שום תנועה של קדשה ולא שום אגחה וצעקה וכסופין דקדשה וכו' נאבד כלל לעולם, כי לא יזנח לעולם ה'.

י וכל זה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת אריכת אפים הנ"ל, שהוא בחינת המחין והחיים הדישים שממשיכין על-ידי מצות תפלין מהקטנים

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

קצנ

כי כל היסורים והמניעות אינם באים פי אם בשביל נסיון וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתפל עליהם כלל, על-ידי זה נתבטלים ממיילא לפניו. ועל-פני אריכת הרצועה, שהוא בחינת המושכת אור הפנים, בחינת אריכת אפים הנ"ל, על-ידי זה נתבטל בחינת רצועה בישא שמשם כל היסורים, כי הכל נמתק ונתבטל על-ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל, שהוא בחינת המתקת הדינים, בחינת כבישת פעם ודין כנ"ל. וזה בחינת מעברתא של תפלין ששם עוברים הרצועות, שהוא בחינת מעבר יבק כנ"ל פי 'יבק' הוא בגימטריא הויה אלהים, כמובא. זה בחינת (תהלים ז) "בה' אהלל וכו', באלהים אהלל" וכו', שהוא בבחינת הנ"ל, שצריכין להכיר אותו ויתברך ולהתקרב אליו תמיד בין בטיבו בין בעקו חס ושלום, בין בעליה בין בירידה, שנה בחינת בה' אהלל וכו', באלהים אהלל וכו', כמובא בהתורה "מי האיש החפץ חיים וכו'" (דסימן ל"ג). וזהו בעצמו בחינת 'יבק' בהלכה המובא בהתורה "קרא את יהושע" (דסימן ר), ענין שם, שכתב שם שכל מי שרוצה לעשות תשובה צריך להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא, בקי בשוב, בקי בעיל, בקי בגפיק, בחינת "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הגד" וכו', ענין שם, הינו שצריכים לראות להתקרב לה' ויתברך תמיד בכל מקום שהוא, בין בעליה בין

בירידה. ואפלו אם הוא בשאל תחתיות גם משם יכול להתקרב אליו ויתברך, בבחינת "ואציעה שאול הגד". וכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, להתאריך רוחו תמיד כל ימי חייו, יהיה איד שיהיה לא יפל משום דבר שבעולם ויתחיל תמיד להתקרב אליו כנ"ל, וכן לא יעף ולא יגע לעולם, אפלו אם זכה לעליה גדולה למדרגה גבה, אף-על-פי-כן ידע שגם בשמים נמצא ה' ויתברך, בבחינת "אם אסק שמים שם אתה", שאף על-פי שגדמה לו ששעלה לשמים, עדן הוא צריך לבקש את ה' ויתברך ולהתחיל מחדש, כי גם בשמים נמצא ה' ויתברך כמו שאמר רבנו בהתורה "כי תצא למלחמה" (בלקוטי תנאים סימן פ"ב) וכו', שכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שזוכין על-ידי מצות תפלין כנ"ל.

וזהו בחינת מעברתא, בחינת "מעבר יבק", פי 'יבק' הוא אותיות 'יבק', בחינת בקי ברצוא בקי בשוב וכו'. כמו שאמר שם רבנו ז"ל בעצמו שבחינת בקי הנ"ל הוא בחינת יב"ק, ענין שם בסוף. וגם 'יבק' בגימטריא הויה אלהים, בחינת 'בה' אהלל באלהים אהלל" וכו' כנ"ל, הינו בין במדת הרחמים ובין במדת הדין, בין בטיבו בין בעקו, בין בעליה בין בירידה, תמיד צריכין לעבד את ה' ויתברך ולהאריך רוחו לכל יפל ולא יגע ולא יתבטל מתשוקתו לה' ויתברך משום דבר שבעולם וכל זה זוכין על-ידי התפלין

מדברים מארץ ישראל ואמונה, כי עקר
 שתי פרשיות הראשונות הוא מענין
 יציאת מצרים וביאת ארץ ישראל, כמו
 שכתוב שם (שמות י): "וכו את היום הזה
 אשר יצאתם ממצרים וכו' והיה כי יביאך
 ה' אל ארץ וכו'". וכן פרשה שניה
 מתחלת (שם): "היה כי יביאך וכו'". כי
 עקר התפלין הם בחינת אריכת אפים
 שזוכין על-ידי ארץ ישראל כנ"ל. שהוא
 הפך מצרים, שהיא מלאה גלולים
 ועבודה זרה, שהוא הפך אמונה. ועל-כן
 כשהיו במצרים נאמר בהם (שם ו): "ולא
 שמעו אל משה מקצור רוח", שלא יכלו
 להתקרב להצדיק, שהוא בחינת משה
 ולשמע אליו מחמת קצר רוח שהוא הפך
 אריכת אפים הנ"ל, שעל-ידי זה עקר
 ההתקרבות לה' ותפוד ולצדיקים
 אמתיים, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל
 וכו"ל. כי עקר אריכת אפים זוכים על-ידי
 אמונה שהיא בחינת ארץ ישראל כנ"ל,
 שזהו בחינת תפלין כנ"ל. ועל-כן שתי
 פרשיות שניות מדברים מאמונה, שהוא
 שמע ישראל, שהוא אמונת היחוד.
 ופרשת ויהי אם שמע שפדפדת גם כן
 מוקבלת עול מצות ובטול העבודה זרה,
 שהוא בחינת חרון אף, הפך אריכת
 אפים, כמו שכתוב שם (דברים יא): "השמרו
 לכם וכו' וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
 וחרה אף". נמצא שכל הארבע פרשיות
 של תפלין מדברים מיציאת מצרים,
 שהוא בחינת עבודה זרה, בחינת חרון

שהוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שמאריך
 רוחו על הכל וכו' כנ"ל. שזהו בחינת
 הרצועות ארבות העוברים בפעברתא
 שעל-ידי זה עוברים על הכל, על כל
 היסורים והמניעות והבלולים הנמשכין
 מרצועה בישא כנ"ל ונתפטר הכל כנגדו
 על-ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל. והוה
 בחינת (שמות יד): "ועבר ה' על פניו",
 שזהו בחינת מעברתא, כי אז כשעבר ה'
 על פניו, אז גלה לו ה' ותפוד שלש
 עשרה מדות של רחמים שהם תליסר
 תקוני דיקנא. ושם נאמר, וימחר משה
 וכו'. שראו ארץ אפים, שזהו בחינת
 תפלין כנ"ל, שעל-ידי זה עוברין על הכל
 וזוכין להתקרב אליו ותפוד. והוה בחינת
 מעברתא, בחינת ויעבר כנ"ל, כי אז
 כשעבר ה' על פניו וגלה לו שלש עשרה
 מדות של רחמים שהם תליסר תקוני
 דיקנא, אז גלה לו בחינת אור התפלין,
 כמו שכתוב שם בפרשה זאת: "אני
 אעביר כל טובי וכו' וראית את אחורי".
 ודרשו רבותינו ו"ל (ברכות י): זה קשר של
 תפלין, כי עקר התפלין נמשכין מושם,
 מבחינת תקוני דיקנא, שהם שלש עשרה
 מדות הנ"ל, שהוא בחינת ארץ אפים
 הנ"ל כנ"ל:

יב ועקר אריכת אפים זוכין על-ידי ארץ
 ישראל שהוא בחינת אמונה,
 כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל על פסוק,
 "וימחר משה וכו'", ענין שם (בסיקון קי"ה).
 והוה בחינת תפלין, כי פרשיות שבתפלין

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארח חיים קצה

אף, קצר רוח לזכות לצאת משם ולבא לארץ ישראל, שהוא בחינת אמונה, בחינת אריכת אפים, כי זה עקר בחינת התפלין כנ"ל. ועלפן סיום פרשה אחרונה שבתפלין הוא (עו): "למען ירבו ומיכם ומי בניכם". הינו אריכת ימים, שהוא בחינת חיים ארזים שזוכין על ידי התפלין שהם בחינת ארץ אפים אריכת הרוח שמושם אריכת ימים, כי עקר החיים על ידי רוח הגשמה, על ידי בחינת אריכת רוח, בחינת ארץ אפים. וכמבאר לעיל שארץ אפים הוא בחינת זקן דקנשה, בחינת חיים ארזים כנ"ל. ועלפן אמרו רבותינו ז"ל (פסחים קט): 'הרתחן חיו אינם חיים', כי הרתחן שהוא בחינת קצר רוח הפך אריכת אפים, עלפן חיו אינם חיים, כי עקר החיים מבחינת אריכת הרוח שהוא בחינת ארץ אפים כנ"ל:

יג ועלפן צריכין לקשר התפלין ביד שמאל, שהוא בחינת יד כחה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי עקר התפלין, שהם בחינת ארץ אפים, לתמיתק ולבטל בחינת יד כחה שמושם כל היסורים והמגיעות חס ושלום, שצריך להארוד רוחו, בבחינת אריכת אפים הנ"ל ולעבר על הכל כנ"ל שלא יהיה לו קצר רוח חס ושלום, שהוא בחינת "רוח נבאה מי שאנה" (משלי י"ח), רק יארוד רוחו על הכל, שזהו בחינת תפלין, בחינת

אריכת אפים, על ידי זה נמתק בחינת יד כחה כנ"ל:

יד וזו

יד וזוהו (בראשית ב'): "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ וכו'". הינו לארץ ישראל, שנסמך לפסוק: "וימת תרח בחרן". כי רש"י פרש שם: עד כאן חרון אף של מקום. ועלפן נסמך לזה מה שצוהו ה' ותברך לאברהם שילך לארץ ישראל, כי על ידי זה ימתק ויבטל החרון אף, כי על ידי ארץ ישראל זוכין לבחינת ארץ אפים, שהוא הפך החרון אף כנ"ל, כי אברהם ראש למאמינים ועלפן הוא היה הראשון שנתגלה לו קדשת ארץ ישראל, כמבאר בזהר הקדוש (קד ק"ח דף ע"ח): 'תקיל בתקילא עד דאתגליא ליה', כי ארץ ישראל היא בחינת אמונה, בחינת אריכת אפים כנ"ל:

טו וזוהו בחינת (שמות י'): "קדש לי כל בכור פטר כל רחם בכני ישראל", שהוא התחלת פרשה ראשונה שבתפלין, כי עקר התפלין נמשכין מבחינת קדשת בכורים שהוא הולדה הראשונה, שהוא בחינת יציאת מצרים, שהוא בחינת הולדה כפדוע, שמתמת זה צריכין לקדש הולדה הראשונה שהוא הבכור, כמו שכתוב שם: "ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו וכו', עלפן אני זוכה וכו'", וכל זה כדי להמשיך על עצמו קדשת הולדת המזון שהוא עקר ההולדה, דהינו שזכר לחדש חיותו וזכו

ובו, כל זה היא בחינת למעלה מהזמן, שזהו בחינת חיים ארפים, שהם בחינת תפלין כנ"ל. ועל-פי צרכיו לתן הבכור לכהן או לפדותו ממנו, כי הכהן הוא בחינת זקן דקדושה, בבחינת (תהלים קל): "בשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן" וכו', בחינת תמניא תקוני דיקנא דכהנא רבא פידוע. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קנא): "ושמן על ראשך אל יחסר", אלו תפלין שבראש. כי עקר התפלין נמשכין מבחינת "בשמן הטוב על הראש וכו' זקן אהרן" וכו' כנ"ל. ועל-פי על-ידי שנותנים הבכור, שהוא הולדה הראשונה לכהן, על-ידי זה ממשכין קדשת הולדת המחין ובהיות שזוכה להתחדש בכל עת באלו היום נולד, שזהו עקר בחינת תפלין, שהם בחינת המחין וחסים ארפים שמקבלים מהזקן דקדושה הנ"ל, שאמר שהוא זקן מאד ועדין לא התחיל לחיות כלל באלו נולד היום, כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל. וזה בחינת משיח שנאמר בו (תהלים כ): "אני היום ולדתי". כי משיח יזכה לבחינה זאת בשלמות שהוא בחינת חיים ארפים הנ"ל, שכל עת יתחיל לחיות מחדש באלו נולד היום, בחינת אני היום ולדתי, כי משיח ישיג בחינת למעלה מהזמן, כמבאר בדברי רבנו ז"ל על פסוק זה: "אני היום ולדתי", ענין שם, כי בחינה זאת שהתפאר העור הנ"ל שהוא זקן ונעין וכו' וכל העולם אינו עולה אצלו פהרף עין

ובו, כל זה היא בחינת למעלה מהזמן, שזהו בחינת חיים ארפים שזוכה משיח, בחינת תפלין (תהלים כ"א): "חיים שאל ממך נתת לו", שהוא בחינת דוד מלך ישראל חי וקיים, כי דוד הוא משיח. וזהו בחינת תפלין שם שרש גשמת משיח, כמובא ששרש מלכות משיח הוא בבחינת קשר של תפלין. וכמו שאמר רבנו ז"ל (סיון נ"ד), שזהו בחינת (שמואל א כ"א) "והייתה גפשו ארוני צורה בצרור החיים", הנאמר בדרך שהוא משיח. 'צרור החיים' זה בחינת קשר של תפלין, שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת חיים ארפים הנ"ל כנ"ל:

מן וזהו בחינת רצושה של ראש שיוקדת מהקשר עד הטבור, כי קדשת התפלין הוא מבחינת הזקנים שזכו לקדש מכם כל כך עד שזכרו מה שנעשה עמם מתחלת ההולדה בעת שחנכו את הטבור כנ"ל, כי עקר גמר ההולדה, שהוא בחינת תפלין, בחינת קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו', הוא חתיכת הטבור ועל-פי נאמר ביציאת מצרים (ביתקאל ט"ז), "ומולדותיך ביום הולדת אתך לא ברת שרף" וכו'. הינו שקדם שיצאו היו דומים לולד אשר במעי אמו ולא ברת טבורו וכו' ענין שם, כי עקר התפלין הוא בחינת יציאת מצרים, בחינת הולדה, שהוא בחינת חתיכת הטבור כנ"ל, כי אף-על-פי ששאר הזקנים זכרו עוד יותר ויותר כנ"ל, אף-על-פי כן אי אפשר לגלות עלינו הקדשה בחוץ כי אם קדשת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

קצו

מח הזקן שזכר תחלת ההולדה שהוא חתיכת הטבור, שהוא עקר בחינת התפלין שמדברים מההולדה, בחינת קדש לי כל בכור וכו' כנ"ל. והלואי שזוכה לקבל קדשותו, אבל קדשת שאר המחין של שאר הזקנים אינם מתגלין לחיץ כלל, רק כל אורם נעלמים רק בפרשיות שגונוים בפנים בתוך הבתים, ומשם מקבלים קדשתם בדרך העלמה והסתה, כי קדשת הזכרון שלהם מאד נעלה מאתנו, כמובן למשפיל:

וזרצועה אחת נמשכת עד הלב, כי הרצועה הוא בחינת האור שממשיכין מבחינת אריכת אפים הנ"ל. ועלין צריכין להמשיכה עד הלב, להקנים בחינת אריכת אפים שהוא כבישת פעם בתוך הלב, שלא יקפיד כלל אפלו בלב, שזה עקר בחינת אריכת אפים, כמו שאמר רבנו ז"ל על עצמו שזכה לבחינה זאת בארץ ישראל שיהיה לו אריכת אפים כזה שלא יהיה בלב שום צד פעם וקפידא אפלו על השונא הגדול שלו שעושה לו כל היסורים, אף-על-פי כן אין לו בלב עליו שום שנאה וקפידא. וזה עקר בחינת אריכת אפים, ועלין צריכין להמשיך הרצועה עד הלב, להקנים בחינת אריכת אפים בלב כנ"ל, דהיינו שלא יקפיד ולא יכפת ליה שום דבר אפלו בלב כנ"ל:

יח וזה בחינת מה שמשבח ה' ותברך את נפשת ישראל (שיר השירים ו):

"שררד אגן הסהר יחסר המגן", ודרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין ב) על השבועים סנהדרין שהיו יושבין בעגול פלכנה וכו'. שררד זה בחינת רצועה של תפלין שיוצרת מהקשר של ראש עד הטבור שנמשכת מבחינת מלכות דוד משיח שהוא חי וקיים, שהוא בחינת קשר של ראש כנ"ל. שמשם נמשכת הרצועה עד הטבור, שהוא בחינת שררד אגן הסהר, בחינת שבועים סנהדרין, שהם כנגד שבועים פנים לתורה שדוד יושב בראשם, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (מנא כפרוש רש"י)

על פסוק: "יושב בשבת תחבמוני ראש וכו'" (שמואל ב כג). כי כל השבועים סנהדרין, שהם בחינת שבועים פנים לתורה, כלם מקבלים מדוד משיח שכל חיותו מבחינת הזקנים הנ"ל, שהם בחינת תקוני דיקנא קדישא, בחינת הדרת פנים, בחינת ספורי מעשיות של שנים קדמוניות, שכל השבועים פנים של תורה נמשכין מהם, כמבאר בהתורה "פתח ר' שמעון" (סו"ט), עין שם. שעל-ידי זה נתעוררין מהשנה שהוא הסתלקות המחין, ועל-ידי בחינת הזקנים הנ"ל, בחינת ספורי מעשיות הנ"ל, על-ידי זה נמשכין כל השבועים פנים של תורה ונתעוררין מהשנה, שהיו בחינת השבועים שנים שחי דוד המלך עליו השלום, ועלין היה ממעט בשנה מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנה כ"ב) שמעולם לא ישן דוד שיתין גשמו, כי היכי דלא ליטעום מעמא

ה' ת"ת

חיים ארבים שזוהה אז, דהינו שזוהה אז לחיות לעולם חיים פאלו, שזככל עת יתוספו לו חיים ומחין, עד שכל מה שזוקן יותר יזכה להתחיל לחיות מחדש יותר, שזוהה בחינת החיים של הזקן העור הנ"ל, שזוהה עקר בחינת חיים נצחיים שזוכו מו שזוכו לעתיד לבא, כי תענוג תמיד אינו תענוג, ואינו נקרא חיים באמת כי אם בשזוכו לחיות חיות חדש בכל עת, וזה עקר בחינת חיים ארבים, חיים נצחיים שזוכו הצדיקים לעתיד אחר תחית המתים, הינו בחינת הנ"ל, שזוכו לחדש חייתם בכל עת, שזוהה בחינת תפלין פנ"ל:

יט ונחם עכשוו בעולם הזה שזוכו הצדיקים עוכדי ה' באמת להמשך עליהם חיים נצחיים הנ"ל על ידי תורה ותפלה ומעשים טובים, אפי על פי שכל מנפתם לחיות תמיד חיים ארבים הנ"ל, לחדש חייתם בתוספת קדשה, במחין חדשים וחיות חדש בכל עת פנ"ל, אפי על פירכונ הוא מן הנמנע ובלתי אפשר לחיות בעולם הזה חיים ארבים הנ"ל בלי הפסק, פי בהכרח שיתיעג המוח, ועל פן מברחים לישן, והשנה היא מוכה גדולה, פי על ידי שמשלקון את מוחם לגמרי בעת ההכרח וישנים מעט, על ידי זה גותנים נחא להמחין, ועל ידי זה חוזרים ונתחדשים בפקר, וזכה לקבל בפקר מחין חדשים, להתחיל לחיות מחדש, שזוהה בחינת

דמותא, פי השנה היא אחד ממששים במיתה שנמשכה על ידי חטא אדם הראשון על ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע, ופנס בעין החיים שהוא בחינת אור התפלין, פמוכא, פי תפלין הם בחינת חיים, בחינת עין החיים, שנאמר בו (בראשית ג): "ואכל וחי לעולם". ועל ידי שפנס בזה נגור עליו מיתה לדורות. ובאמת אחר החטא המיתה והשנה הם מוכה גדולה, פי אם לא חטא אדם היה זכה לחיים אמתיים שהוא חיים נצחיים, חיים ארבים בעודו בגוף, דהינו שבעודו בגוף היה יכול לחיות בכלל פאין סוף לעולם ברזוא ושוב ולחיות חיים ארבים,

דהינו לחדש חייתו לעולם, בבחינת התחדשות החיות של הזקן העליון שהוא העור הנ"ל שחי חיים ארבים, שהוא זקן תמיד וניק תמיד וכו' פנ"ל, אכל אחר שחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע ונמרד מן עדו ונתאחז בגופו וזמנת הנחש בחינת משכא דחויא, על פן אי אפשר לו לחיות בגופו חיים ארבים לעולם, ואי אפשר לזכות לחיים נצחיים פי אם על ידי המיתה, שהיא מוכה גדולה, פמו שפחוב (שם א): "והנה טוב מאד זה הפנות", (בראשית רבה פרשה טו), פי על ידי המיתה, שהיא שנה, יתחדש מוחו ואז יודפד ויתחדש גופו וחיותו, ואז יקום בתחיה בגוף זך וצה שנודפד ונתברר לגמרי מזהממת הנחש. ואז יזכה לקבל מחין חדשים, בבחינת תפלין עין החיים, שהם בחינת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים קצט

תפלין שזוכין בבקר אחר השנה דיקא, פמוכא בפגנות, שעל ידי השנה של לילה ועל ידי התעוררות השנה בנצות לילה שעוסקים בתורה, על ידי זה יוצאים בבקר אורות התפלין, שהם הרשימו של המחין של אתמול שנתחדשו בלילה בעת השנה ועל ידי זה מקבלין אחר כך בעת התפלה מחין גמורים חדשים לגמרי, שהוא עקר החיים, בחינת חיים ארפים, וענן בפגנות והבן מאד.

כי כל פגנות התפלין כלולים בדברינו בדרך נפלא באפן שזוכה כל אחד לקבל מהם התעוררות חדשה והשוקה נפלאה ועצות גדולות אמתיות ונבונות בכל עת לעבודת הבורא ותבונה, לכל אדם ואדם לפי מדרגתו ולפי מקומו וישגתו באפן שאפלו הפחות שבפחותים יוכל להזכיר את עצמו בה' ותבונה בכל עת בכל מקום שהוא יהיה איד שיהיה. וכבר הארכנו קצת בזה לעיל, אבל תן לתכם ורחם עוד, כי אי אפשר לבאר הכל בכתב. והמשפיל התפין באמת לרחם על עצמו ולכלי להטעות את עצמו יוכל לקבל מדברינו כל טוב אמיתי ונצחי. ונחזור לדברינו, כי עתה אי אפשר לזכות לחיים ארפים הנ"ל לחדש מחו וחיותו בכל עת כי אם על ידי השנה, אבל הצדיקים ממעטים בשנה מאד כי אם כפי התבונה לזכר להתחדשות המחין כנ"ל. ועל פי (פסח כ"ו) דוד לא גם מעולם שיתין נשמו' כנ"ל, כי הוא חי חיים

ארפים הנ"ל, חיים חדשים בכל עת וישעה ואינו יכול לישן כי אם מעט ומעט המכרח בשביל חיים ארפים כנ"ל. ועל פי נמשלה מלכות דוד ללכנה שהיא מתחדשת בכל עת שמרמזו על כנסת ישראל בחינת מלכות דוד שכלול מהם. שצרכין להתחדש בעבודתם בכל עת כדי שזוכו להתחדש לעתיד. ולחיות חיים ארפים הנ"ל. כמו שאנו אומרים: וללכנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוס כטון שהם עתידים להתחדש במוותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותה. ואנו אומרים: דוד מלך ישראל חי וקיים, כי זה עקר החיות בשמתחדשים בכל עת כנ"ל. ועל פי ישראל מונין ללכנה שממנה החדשים (הח"ו ט). רמזו שאנו צרכין להתחדש בכל עת, לחיות בכל יום ובכל עת חיות חדש בעבודת הבורא ותבונה, כי אין אנו נזקנים לעולם חס ושלום, אפלו אם נתיה אלה שנים (תהלים ז'), "כי אלה שנים בעיניך ביום אתמול וכו'". כי כל ימינו נמנים לעולם לחדשים. נמצא שכל ימינו נקראים חדש, כי אנו מברכין ומקדשין החדש בכל ראש חדש ונקרא על שם זה ראש חדש על שם החדש שאנו מתדשין ימינו בכל עת, בחינת מחדש חדש הלכנה כנ"ל, בחינת מחדש חדשים, 'מחדש' דיקא כנ"ל. וכן כל הימים שבתדש נמנין לחדש, כי זה היום הוא שני בחדש וזה היום שלישי בחדש, וכן לחלן עד שגשלים החדש, ואחר כך

ה"ט

החיות השבעים שנים נמשך מהקנים הנ"ל, שהם בחינת ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שנמשך הארתם עלינו על-ידי הזמן הקטן שבכלם שממשך התחדשות החיות על-ידי בחינת הפוח הגדול מאד שאזכר גם חתיכת הטבור כנ"ל. כי מח שאר הזקנים שבזהים עוד יותר אי אפשר להתגלות בחוץ כנ"ל. וזהו, "שךרד אגן הסהר", שהיא הלכנה המתחדשת בכל עת, שזהו בעצמו בחינת השבעים סנהדרין שדרשו רבותינו ז"ל בפסוק זה כנ"ל, כי השבעים סנהדרין הם בחינת השבעים פנים, שבעים שנים שמקבלין על-ידי התפלין, על-ידי הזקנים הנ"ל על-ידי הרצועה שיוצרת עד הטבור, שעל-ידי זה זוכין לחדש חיותו בכל עת שזהו עקר החיות של כל השבעים שנים. כי אם אינו מחדש חיותו בכל עת אינו חי שבעים שנים, כי עקר החיות הוא עבודת הבורא ותפירה, כי הוא תמיד. וכשאינו מוסרף קדשה ודעת בכל יום הוא קצר ימים, ומי יודע אם יעלו כל שבעים שנותיו ליום אחר. ועל-ידי הרשעים גמורים שאינם מקימין את התורה לגמרי נקראים בתייהם מתים, כי בודאי הם מתים ממש, מאחר שאינם מקימין את התורה שהיא עקר החיים באמת, כמו שכתוב: "כי הוא תמיד". ואפילו מי שעובר את ה' קצת אינו נמנה בימי חייו כי אם כפי מעט העבודה ומעשים טובים שזכה לעשות בחייו,

מתחיל חדש שני וכן לעולם. נמצא שכל ימינו נמנים לחדש דיקא, כי כל ימיהם של ישראל עם קדוש שקבלו את התורה, שהיא בחינת חיים נצחיים, כמו שכתוב (דברים 5): "כי הוא תמיד וכו'", כל ימיהם הוא בבחינת חדש דיקא, בחינת חיות חדש בכל עת, שזה עקר בחינת חיים ארפים ונצחיים כנ"ל:

כ וכל זה זוכין על-ידי התפלין, שהם בחינת הנ"ל. ועל-ידי שם נקשר בחינת מלכות דוד בקשר של תפלין כנ"ל. ועל-ידי יורד משם רצועה קדושה עד הטבור, שהוא בחינת תחלת חיות והולדת האדם כשיצא לאור העולם, שהתחלת פרדתו ממעי אמו להתחיל לחיות בעצמו בעולם, הוא בעת ברית הטבור, שאז נקשר ממעי אמו ומתחיל לחיות חיים חדשים שמתחיל עתה לקבל בעצמו. ועקר הארת התפלין שנמשך עלינו על-ידי הרצועות נמשך על-ידי מח הזמן שאזכר כל זה שממנו מקבלין בחינת חדש חיותו בכל עת באלו היום נולד ונחתך טבורו שאז התחלת חיותו כנ"ל. ומשם נמשך בחינת חיות האדם שכלולים בשבעים שנים, שהם ימי חיי האדם, כמו שכתוב (תהלים 90): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה". שהם בחינת שנותיו של דוד המלך עליו השלום, שחי שבעים שנים, שהם כנגד שבעים פנים לתורה, כמבאר בהתורה "פתח ר' שמעון" (סוף עין שם, כי כל השבעים פנים, שהם

ועל-כן יכול להיות שְׂכַל חייתו לא יעלה
 כי אם יום אחד פנ"ל, אבל עקר החיים
 באמת הוא בחינת חיים של דוד המלך
 עליו השלום, שהוא זכה לחיות שבועים
 שנים שלמות באמת, כי זכה לחיים הנ"ל
 שהם בחינת חיים ארפים הנ"ל,
 שמומשיכון על-ידי התפלין וכו' פנ"ל,
 שהוא בחינת חיים חדשים בכל עת. וזהו
 שאומרים בקדוש הלְבָנָה לענן
 התְּחַדְשֵׁת הַחַיִּית שֶׁהוּא עֶקֶר בְּחִינַת
 חֲדוּשׁ הַלְבָנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל וּמַלְכוּת דָּוִד פנ"ל, אומרים אז,
 "וְלִלְבָנָה אָמַר שֶׁתְּחַדְּשׁ עֲמֻרַת תְּפִאֲרַת
 לְעֹמֹסִי כִּטָּן שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִתְחַדְּשׁ
 כְּמוֹתָהּ" וכו'. עֲמֻרַת תְּפִאֲרַת דִּיקָא, זֶה
 בְּחִינַת תְּפִלִּין שְׁנֵינְיָאִים עֲמֻרַת תְּפִאֲרַת
 כְּדוּעָה. וּבְמוֹבָא לְעֵנֵן בְּרַבְתּוֹ 'עוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
 בְּתִפְאָרָה' שְׁמַרְמֵזוּ עַל הַתְּפִלִּין, כִּי הֵם
 בְּחִינַת עֲמֻרַת תְּפִאֲרַת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֶקֶר
 הַתְּחַדְשֵׁת הַחַיִּית פנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת
 חֲדוּשׁ הַלְבָנָה פנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת
 הַבְּכוֹר, שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת פְּרִשָּׁה רִאשׁוֹנָה
 שֶׁבְּתִפְלִין, בְּחִינַת "קִדְשׁ לִי כֹל בְּכוֹר" וכו'
 פנ"ל. שְׁצִרְיִיכִין לְפָדוֹתוֹ מִן הַפְּהֵן בְּשִׁבִיל
 לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי זֶה בְּחִינַת הַתְּחַדְשֵׁת
 הַחַיִּית וְהַמְחִין פנ"ל. וְזֶהוּ שֶׁעֶקֶר פְּרִיזֵן
 בְּכוֹר הוּא מִבֶּן חֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁבְּתוֹב (בְּמִדְבָר
 י:): "וּפְדוּיוֹ מִבֶּן חֲדָשׁ תְּפָדֶה", 'מִבֶּן חֲדָשׁ'
 דִּיקָא, כִּי עֶקֶר הַפְּדוּיִן הוּא בְּשִׁבִיל
 הַתְּחַדְשֵׁת הַחַיִּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲדָשׁ,
 בְּחִינַת מַחְדָּשׁ חֲדָשִׁים פנ"ל:

כא פי דוד לא היה לו חיות כלל, כי
 היה ראוי להיות נפל, רק אדם
 הראשון נתן לו משנתתו שבועים שנה,
 כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי חיות של
 אדם הראשון נמשך מבחינת ארץ אנפין,
 שהוא בחינת אריכת אפים, בחינת ספורי
 מעשיות הנ"ל של שנים קדמוניות וכו'.
 וכמוכא בכתבים שחיות דורות
 הראשונים היה משם, מבחינת ארץ
 אנפין. ועל-כן היו חיים הרבה מאד. וכל
 המעשיות שהתורה מספרת מדורות
 הראשונים, כלם הם בחינת ספורי
 מעשיות של שנים קדמוניות, שהם
 בחינת הדרת פנים, שכל השבועים פנים
 של תורה מקבלין מהם. ועל-כן התחילה
 התורה מאלו המעשיות הקדושים קדם
 שמבארת מצות התורה, כי כל מצות
 התורה שקלולים בבחינת שבועים פנים
 לתורה צריכין לקבל מבחינת הדרת פנים,
 בחינת שופריה דאדם, בחינת ספורי
 מעשיות של שנים קדמוניות ועקר החיות
 דקדשה שמומשיכון משם הוא לחדש
 חיותו בכל עת, להתחיל בכל פעם לחיות
 מחדש, שזהו בחינת (תהלים ב) "אני היום
 לדתיד" הנאמר בדרך משיחית, הינו שדוד
 זכה שנתהפך לו למוכה מהפך אל הפך,
 כי כמו שמתחלה לא היה לו חיות כלל
 והיה ראוי להיות נפל ממש, נתהפך
 הדבר וזכה לחיות שבועים שנים משנתתו
 של אדם הראשון וזכה לחיות כל
 השבועים שנים בבחינת חיות חדש בכל

1b 100

עַת כְּאֵלּוּ עֲדוּן לֹא חַי כְּלָל, רַק הַיּוֹם נוֹלַד. וְהוּא בְּכָל עֵת כְּמוֹ גֶּפֶל הַנוֹלָד עֹכְשׁוֹ שְׂאֵן לֹא שׁוֹם חַיּוֹת וְצִרְדֵי לְקַבֵּל בְּחֶסְדֵי ה' יִתְבָּרַךְ חַיּוֹת חֲדָשׁ, וְכֵן בְּכָל עֵת וְרַגְעוֹ. וְכֵן חַי כֹּל שְׂבָעִים שְׁנֹתָיו שְׁזָה עֹקֶר הַחַיִּים כִּנְ"ל, עַד שְׁזָכָה עַל־יְדֵי עֲבוּדָתוֹ וַיִּגְעַתוּ בְּבַחֲנֵיהֶ זֶה שֶׁמִּרְחַ וַיִּגַע כֹּל יָמָיו לְבָלִי לִישֵׁן אֶת יָמָיו רַק לְהוֹסִיף קִדְשָׁה וְדַעַת בְּכָל עֵת לְחֲדָשׁ חַיּוֹתוֹ בְּכָל שְׁעָה, עַד שְׁזָכָה עַל־יְדֵי זֶה לְחַיּוֹת חַיִּים אֲרָפִים וְנִצְחִיִּים לְעוֹלָם וָעֶד, בְּבַחֲנֵי 'דוֹד מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם' כִּנְ"ל. וְזֶה בְּחִינַת תַּפְּלִין כִּנְ"ל, כִּי תַפְּלִין לְשׁוֹן (שְׁמוֹת ל"ג) "וְנִפְלִיגוּ אֲנִי וְעַמִּי" הַנֶּאֱמָר בְּעֵת שְׁגִלָּה לֹא ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵזֶר הַתַּפְּלִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוִיךָ" הַנֶּאֱמָר שָׁם, שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל תַּפְּלִין (בְּרֵאשִׁית י'), שֶׁשֵּׁם שְׂרָשׁ גִּשְׁמַת דּוֹד מוֹשִׁיחַ כִּנְ"ל שְׁתֵּיהֶ רְאוּי לְחַיּוֹת גֶּפֶל כִּנְ"ל. וְעֹכְשׁוֹ זָכָה שְׁנֵתִיבֵּךְ הַדְּבָר וְחַי חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל עֵת כְּאֵלּוּ הַיּוֹם נוֹלַד, שְׁזָה בְּחִינַת תַּפְּלִין, בְּחִינַת "וְנִפְלִיגוּ אֲנִי וְעַמִּי", כִּי נִתְחַפֵּף הַדְּבָר כִּנְ"ל וְנִעֲשֶׂה מִבְּחִינַת 'גֶּפֶל' בְּחִינַת 'וְנִפְלִיגוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְּלִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים אֲרָפִים הַנֶּ"ל שֶׁל דּוֹד כִּנְ"ל. וְעַל־כֵּן נִקְרָא מוֹשִׁיחַ 'כִּרְ גֶּפֶל' (סִפְרֵי ד"ו), כִּי מוֹשִׁיחַ יִזְכֶּה לְחַיִּים הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֵתִיד", הַנֶּאֱמָר בְּמוֹשִׁיחַ וְכִנְ"ל:

כַּב וְזָהוּ (תְּהִלִּים ס"ה): "סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנוֹפְלִים וְכוּ". שֶׁהֵם הַנוֹפְלִים

מִעֲבוּדַת ה', וְה' יִתְבָּרַךְ סוֹמְכֶם וּמַעֲוֹרֵרְכֶם מִשְׁנֵתֶם עַל־יְדֵי צִדְקוֹ הַדּוֹר הַנֶּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת דּוֹד מוֹשִׁיחַ שְׁזָכָה לְהַפְּךָ מִבְּחִינַת גֶּפֶל לְבַחֲנֵי חַיִּים אֲרָפִים, לְהַתְּחִיל לְחַיּוֹת בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תַּפְּלִין, בְּחִינַת 'וְנִפְלִיגוּ' כִּנְ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה הֵם מְחִיזִין וּמְקַמְּיִין כֹּל הַנוֹפְלִים שֶׁלֹּא יִפְּלוּ בְּדַעְתָּן וְלֹא יִתְאַשּׁוּ מִגֹּאֲלַת נַפְשָׁם כִּנְ"ל. עַד שְׁזוֹכִין לְשׁוֹב אֵל ה', וְאֵז הַנִּפְלִיָּה וְהַיְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי עֹקֶר הַנִּפְלִיָּה הוּא דִּיקָא מַחֲמַת זֶה כְּדֵי שְׁיִתְחִילוּ לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, דְּהִינּוּ שְׁיַחֲוֹר וְיִתְחִיל וְיִחֲדָשׁ חַיּוֹתוֹ וּמַחוּ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תַּפְּלִין, בְּחִינַת 'וְנִפְלִיגוּ' וְכוּ' כִּנְ"ל. וְנִמְצָא שֶׁסְּמִיכַת הַנוֹפְלִים מִעֲבוּדַת ה' לְכָל יִתְאַשּׁוּ, רַק יִתְבָּרְכוּ לְהַתְּחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ, וְזֶה בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת דּוֹד מוֹשִׁיחַ שְׁזָכָה שְׁנֵתִיבֵּךְ לֹא מִבְּחִינַת גֶּפֶל לְבַחֲנֵי חַיִּים אֲרָפִים, שְׁזָכָה לְהַתְּחִיל לְחַיּוֹת בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ כִּנְ"ל, כִּי כֵּן גַּם אֲעֲלֶם הַנִּפְלִיָּה וְהַיְרִידָה הוּא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כְּמוֹ שְׁאֲמֹר רַבֵּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר בְּלִקְוֵי א' (סִפְרֵי ר"א) שְׁמָה שֶׁהָאֲדָם נוֹפֵל מִעֲבוּדָתוֹ הוּא מִן הַשְּׁמַיִם, כִּי הַהִתְרַחֲקוּת תַּחֲלַת הַהִתְקַרְבוּת, עַל־כֵּן גֶּפֶל כְּדֵי שְׁיִתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ. וְעֲצָתוֹ שְׁיִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְכַנֵּס בְּעֲבוּדַת ה' כְּאֵלּוּ לֹא הַתְּחִיל עֲדוּן כְּלָל מְעוֹלָם. וְזֶה כְּלָל גְּדוֹל מִעֲבוּדַת ה' שְׁצִרְכִּין מוֹשִׁיחַ בְּכָל יוֹם לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ. וְנִמְצָא שְׁדִיקָא עַל־יְדֵי הַנִּפְלִיָּה הֵם

מתחילים לחיות מחדש, שהוא בחינת תפלין פנ"ל, שהוא בחינת חיים ארבים של דוד שנתהפך מנפל לחיים ארבים וכו' פנ"ל, כי כל סמיכת הנופלים הוא על-ידי הצדיקים הגדולים הנ"ל שהם בחינת דוד משיח שחיים חיים חדשים בכל עת, שעל-ידי זה הם מחיין כל הנופלים להתחיל מעתה מחדש, וכמבאר לעיל. וזה בחינת הגאולה שתהיה על-ידי דוד משיח שכתב במתרה בימינו ואז תקום נקמת ישראל מנפילתה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (ברכות ד) על פסוק זה, שששביל זה אין נון בתהלה לדוד וכו', ואפלו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקדש, שאמר, "סומך ה' לכל הנופלים וכו'". במערכת מתרצי לה הכי: נפלה ולא תוסיף לפל עוד, קום וכו', כי כל נפילת נקמת ישראל הוא מה שישאר נופלים מעבודתם חס ושלום, שגוה תלויה הגאולה, כי אין הגאולה תלויה אלא בתשובה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ויקא ט). ועל-יכן עקר סמיכת הנפילה הוא על-ידי דוד דיקא שחי חיים ארבים הנ"ל פנ"ל, שעל-ידי זה הוא מתייה ומחזק וסומך לכל הנופלים שלא יתיאשו, כי ה' עמם וקרוב אצלם, בבחינת "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי" (מקה י), ואז הנפילה והירידה הוא תכלית העליה וכו'ל. וזהו שהתפלל הפהן גדול בבית המקדש ביום הפפורים: ולא תפיל אשה פרי במנה ולא

יעדי עבד שולטן מדבית יהודה. כי הכל אחד, שלא יהיה שום נפל ממש חס ושלום, או בחינת נפילה הנ"ל חס ושלום, וכל זה זוכין על-ידי מלכות דוד שיתקיים לעולם, שהוא בחינת ולא יעדי עבד שולטן מדבית יהודה. כי הוא זכה להפך מבחינת נפל לבחינת חיים ארבים דיקא פנ"ל, ועל-יכן היה הפהן גדול מתפלל ביום הפפורים תפלה זאת דיקא, כי יום הפפורים הוא עקר התשובה ועקר התשובה היא לעלות מנפילתו שהוא בחינת נפל פנ"ל, להתגבר לחדש ימיו בבחינת (אקה ה) "השיבנו וכו' חדש ימינו וכו' פנ"ל, שזה בחינת מלכות דוד משיח פנ"ל. על-יכן אחר יום הפפורים הוא סבות, שהוא בחינת (עמ"ס ט) "אקים את סבת דוד הנפלת", לבטל בחינת הפלת נפלים חס ושלום, רק להקיים ולהחיותם, בבחינת סומך ה' לכל הנופלים וכו' פנ"ל. ועל-יכן אחר סבות הוא שמיני עצרת, שהוא בחינת מלכות דוד, כמו שכתוב (שמואל א' ט): "זה יעצור בעמיו". כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (לקישי א' סיון מ"ח) שאז הנוקבא עוצרת המפה שלא תפיל, כמו שכתוב בכונות, הינו פנ"ל:

כג וזה בחינת ראש השנה, כי ראש השנה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת התחדשות שזוכין בכל יום על-ידי השנה שאז נתחדשים המחין בתוך האמונה וכו', שזהו בחינת ראש השנה,

כי עקר קדשתו מכחינת הזכרון הנ"ל של הזקן הנ"ל. וכל פקשתנו בראש השנה על החיים פגנתנו על חיים אמתיים ונצחיים, הינו בחינת חיים ארכים הנ"ל, והינו לחדש חיזתו בכל עת, בחינת 'חדש עלינו שנה טובה', 'חדש' דיקא כנ"ל:

כד וזהו הסדר שעשה ה' יתברך עמנו שקבע ראש השנה בראש חודש שהוא חסד גדול, כמו שמבאר בהתורה "תקעו א" (בלשון תנאים). וכן שמענו יותר בהמעשה נראה השיכה לזה מעגן הפסא וכו' שלא נדפסה עדיו, כי אנו צריכין שיתחדש ה' יתברך עלינו את השנה בבחינת ראש חודש, שהוא בחינת התחדשות החיות בכל עת, שהוא בחינת מלכות דוד משיח כנ"ל. שאנו מרביין לבקש בראש השנה שיתגלה מלכותו, שהוא מלכות דקדושה שאנו מבקשין בראש השנה שיתגלה, וכמו שאנו אומרים בראש השנה כמה פעמים: ותמלך וכו' ואלוה וכו'. ועריכת גר לבן ישי משיחך וצמיחת קרן לדוד עבדך בבהרה ביימינו. פי מלכות משיח הוא בחינת חיים ארכים הנ"ל שאנו מבקשין עליהם בראש השנה, שהוא בחינת קדושה החדש כנ"ל. ועל-כן קבע לנו ברחמי ראש השנה בראש חודש כנ"ל. וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ו"ל לעגן ראש השנה, שהוא בחינת קדושה וזרון אחד עולה לבאן ולבאן. וזרון דיקא, פי קדשת ראש השנה, שהוא בבחינת ראש

כמוכא בדברי רבנו ו"ל בהתורה 'אשרי העם' (ספיקו ליה), עין שם. כי ראש השנה הוא בחינת קדשת ארץ ישראל, כמו שפתיב: "תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשת השנה ועד אחרית שנה". שהוא בחינת תפלין, שהם בחינת קדשת ארץ ישראל, בחינת "היה כי וביאך" הנאמר בפרשיות התפלין כנ"ל, פי עקר קדשת ראש השנה הוא שנובה להשוכה שלמה, פי הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, הינו שנובה לחדש ימינו שעברו בחשך ולהוסיף מעתה תוספת קדושה ועבודה מחדש, שהוא בחינת 'חדש עלינו שנה טובה' שאנו מבקשין בראש השנה 'חדש' דיקא שנובה לשנה חדשה דיקא. פי כל שנה הוא פנים מיוחד משבעים פנים של תורה כנ"ל. על-כן צריכין בכל שנה לזכות לפנים חדשות לנגמרי, לחיות מעתה חיים חדשים, שהוא בחינת חיים ארכים כנ"ל. וזהו בחינת מה שמרביין לבקש ולהתפלל בראש השנה על חיים כמה וכמה פעמים בכל תפלה, כמו שאומרים: זכרנו לחיים וכו', וכתוב לחיים וכו', וזכר יצוריו לחיים ברחמים וכו' וכיצא גזה הרבה. פי עקר בחינת חיים הוא בחינת חיים ארכים הנ"ל של הזקן העור הנ"ל שנובה לתכלית הזכרון בשלמות כנ"ל שממנו נמשך קדשת ראש השנה, שהוא בחינת קדשת התפלין, שהם בחינת ולזכרון בין עניד כנ"ל. ועל-כן נקרא ראש השנה "יום הזכרון",

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארח חיים רה

חדש, דהיינו לחדש השנה בכחירת חיות חדש, שהוא בחינת ראש חדש, בחינת חיים ארפים הנ"ל פנ"ל, כל זה הוא בחינת זכרון פנ"ל. וכן מבאר בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי תנא סימן מ) המתחיל מי שידע מארץ ישראל, עין שם, מבאר שם שתפלין וארץ ישראל וראש השנה הם בחינה אחת, עין שם, הינו פנ"ל:

כה ונהגה לל התפלין הם בחינת מחין חיים, דהיינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש, בין צדיק, בין בינוני, בין רשע, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו צריך בכל יום להתחיל מחדש וכו' וכנ"ל. וזהו בחינת (הרים ד) "ואתם הדבקים בה" אלוקים חיים כלכם היום", הנאמר על התפלין הקדושים פדוע. 'חיים כלכם היום' דיקא, כי צריך לחדש החיות בכל יום ויום כאלו הוא מתחיל לחיות היום. וזהו 'חיים כלכם היום'. 'היום' דיקא פנ"ל. וזהו בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש. ואיתא בפגנות שתפלין של ראש הם בחינת שלשה שמות אלו: 'איהו הויה איהו', שהם בנימטריא חיים, בחינת מחין. ותפלין של יד הם בחינת מחי המלכות. ועל-כן הם שלשה שמות אלו: 'איהו הויה ארנ' שיעולים יב"ק וכו', עין שם. ומבאר שם שאור התפלין יוצאים על-ידי השנה שישנים בלילה, שאו נתחדשים המחין בתוך האמונה, שהוא בחינת מלכות. ועל-ידי שקמים בחצות ומתאבלין על הרפן בית

המקדש ועוקקים בתורה, על-ידי זה מעלין את בחינת נקדת המלכות אמונה שידרה בכל הלילה לכל העולמות התחתונים לברר משם נצוצות הקדושים, (שהם הנשמות שפלו בעולמותיהם להקים בהם תדורי השנה, ה להנביאים ולהשכים לה' יתברך וכו') והצדיקים והיראים על-ידי קימת חצות ועסק התורה בלילה, הם מעלים נקדת המלכות עד שהיא עולה באור היום ויושבת בזרוע שמאלי, כי שם מקומה וכו'. ואז מאיר בה הזעיר אנפין הרשימו של המחין שלה ששוארו בלבו, כי עקר המחין דגדלות ממש הם רק בשעת התפלה. ואחר התפלה נסתלקו המחין רק ששוארו רשימו מהם, שזהו בחינת אור התפלין, שהם בחינת הרשימו של המחין ששוארו כל היום, רק העקר הוא בשעת התפלה וכו'. ואחר כך בלילה מסתלק גם הרשימו. ועל-כן אין תפלין בלילה. וגם רשימו של המחין של המלכות נסתלק בלילה, רק שואת הרשימו של המלכות אינו מסתלק לגמרי, רק ששוארה בלבו, שזהו בחינת (שיר השירים ח): "שימי כחותם על לךך כחותם על זרועך" וכו', ואחר כך בפקר הוא מאיר בה הרשימו בזרוע שמאל, שהוא בחינת תפלה של יד. ואזו פשוטא הזעיר אנפין שפבר יש לה התפלין רשימו של המחין או הוא מתקנא בה, שזהו בחינת "קשה בשאל קנאה". ואז חוזר ולוקח לעצמו גם פן המחין שלו, הינו

יחיה" (תבוקב ב), הינו שהצדיק מכרח לסלק את המחין שלו. ואפלו הרשימו נסתלקת בשעת שנה. ולא נשאר אצלו כי אם הרשימו של מחי האמונה שנשארה בלבו, בבחינת בחותם על לבד פנ"ל. ואז בשעת השנה האמונה נתצמצמה ונתקמנה בסוד נקדה ויורדת לכל העולמות התחתונים לברר נצוצות משם פנ"ל, הינו שהצדיק מכרח להפיל את עצמו לתוך בחינת שנה ולסלק המחין שלו. ואז הוא מברר על-ידי בחינת האמונה שלו נצוצות רבות מעמקי הקלפות, שהם פמה וכמה נשמות של אותן שנפלו בעונותיהם ונתרחקו מה' ותברך כל אחד כפי מה שנתרחק בעונותיו, רחמנא לצלן, שבשבילם מכרח הצדיק להוריד את עצמו אליהם ולסלק את דעתו כדי להכניס בהם אמונה שלמה, כדי לקרבם אל האמונה הקדושה להחזירם לה' ותברך, שכל זה הוא בחינת שנה של הצדיק, כפונן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר שמה שעוסק לדבר עם העולם שיחת חלון וספורי מעשיות, כל זה הוא בחינת שנה אצלו. והפל הוא בשביל להגביה ולהרים את העולם לקרבם לה' ותברך, כי מעצם המוח של הצדיק אי אפשר לקבל על-פניו הוא מכרח לסלק דעתו ולהקטין את עצמו בסוד נקדה ולקרבם ולהעלותם על-ידי נקדת האמונה לבר, ואחר כך בשנתעורר מהשנה עם כל הנצוצות והנשמות

הרשימו שנתחדשה בלילה. והיו בחינת תפלין של ראש וכו', עין שם בפנות באריכות. נמצא כי תפלין של ראש הם בחינת התנוצצות המחין של הדעת, שהוא בחינת ועיר אנפין. ותפלין של יד הם בחינת התנוצצות המחין של המלכות, שהוא בחינת אמונה פנ"ל. ועקר התפלין והמחין והחיית נמשכין על-ידי צדיקי הדור האמתיים, שהם המחין והחיית של כל העולם, כי כל צדיק הדור הוא בחינת משה משיח, כמו שכתוב (שבת נ"א): 'משה שפיר קאמרת'. ומשה הוא הדעת, בחינת תפלין מחין, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר. (לקוטי

א' סימן ל"ח) כי הצדיק האמת הוא בחינת "נהר היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים", שהם בחינת ארבעה פרשיות שבתפלין פידוע, שהם המחין של התפלין שנמשכין על-ידי הנהר היוצא מעדן, שהוא הצדיק האמת פידוע. והיו תפלין של ראש ותפלין של יד, זה בחינת צדיק שהוא בחינת ועיר אנפין פידוע. וכנסת ישראל, שהוא בחינת מלכות וכו"ל. הינו המחין של הצדיק בעצמו, זה בחינת תפלין של ראש. ומחין של כלל ישראל שהצדיק מאיר בהם ומקרבם לה' ותברך, זה בחינת תפלין של יד. שעקבם הם בבחינת אמונה, שהוא העקר והיסוד שהכל תלוי בו, כמו שאמרו (מכות כ"ד): 'בא תבוקב והעמידן על אחת' - 'וצדיק באמונתו

שהגביהם ועוררם לה' ותברך צריכינ לעסק בתורה ותפלה ועבודת ה' ותברך עד שזוכים לעלות למקומם בסוד תפלה של יד, שהוא בחינת נקטת ישראל שיושבת בזרוע שמאל כנ"ל. ואז כל הרשימו של כל המחין של כלל ישראל שנסתלקו מהם שכלם נשארו בלב הצדיק בחינת כחותם על לבד, הוא מאיר הכל באותה נקדת האמונה שלו שעלתה עם כל הפרורים שהם נשמות הפעלי תשובה שהגביהם והחזירם לה' ותברך, הינו שמאיר בהם דעת ושכל כדי לחזקם באמונה שלמה, כדי שיתחזקו בעבודתם ולא יסתכלו על מניעה והסתה של הפעל דבר ושאר המונעים, רק יעברו על הכל על ידי חזק אמונתם שנתחזקה ביותר על ידי הדעת שהאיר בהם בסוד תפלין של יד כנ"ל. ועל ידי זה נמתק יד בפה, שהם בחינת כל המניעות וההסתות וכו' שנומשכין הכל על ידי בחינת גבורות ודינים בחינת יד בפה כנ"ל, כי על ידי חזק האמונה עוברים על הכל כנ"ל עד שאין יכול להפיל אותם שום דבר, כי הוא מאיר בהם הדעת של האמונה הקדושה שידעו שה' ותברך בכל מקום ואין שום מניעה בעולם שלא יוכלו לשפרה. ואין שום יאוש בעולם, כי אין ירדה בעולם שלא יוכלו לעלות משם וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מחזקם ומעוררם באמונה עד שעוברים על כל המניעות והבלבולים שבעולם ונתקרבם לה'

אחרי

ותברך ומתחילין בכל פעם מחדש, כי הוא מכניס בהם אמונה שלמה, שהוא בחינת אריכת אפים, לעבר על כל המעכבים והמונעים והבלבולים שבעולם כנ"ל, שהו בחינת תפלין כנ"ל. ואז כשהצדיק רואה שבחינת נקדת האמונה הצליחה וגם עשה פרי, שכבר קבלה המחין והדעת, שהוא בחינת תפלין של יד, דהינו שהוא רואה שכבר עלתה בידו והועילה ויגעו ופרחתו, כי זכה להאיר הדעת בהנפשות שהעולם וקרבים לה' ותברך עד שהם חזקים באמונתם לעמוד על עמדם ולעבר על כל המניעות שבעולם וכו' כנ"ל, אז הצדיק בעצמו מתקנא בתלמידיו שרואה שקבלו מחין ודעת אמתי ממנו, אזי הוא מתקנא בהם, בבחינת ומתלמידי יותר מכלם, שעל ידי התלמידים שהאיר בהם המח והדעת של האמונה הקדושה, שהיא בחינת נקטת ישראל, בחינת תפלין של יד כנ"ל, על ידי זה הוא מתקנא בהם. ונזכר בעצמו היכן המחין שלו, ואז מחזיר לעצמו הרשימו של המחין שלו שנסתלקו בשעת השנה, ואז מקבל הרשימו זאת שנתחדשה בהדוש נפלא, שהו בחינת תפלין של ראש כנ"ל. וכן מכאן דבריו רבנו ז"ל במקום אחר שבתחלה מוריד הצדיק את עצמו כדי לקרב נפשות ואחר כך חוזר למעלתו בתוספת הארה וכו', הינו כנ"ל. ומשני בחינות אלו, שהם המחין של הצדיק בעצמו והמחין של

האמונה שמכנים בכנסת ישראל, שהם הנפשות שמקרבן לה' יתברך, משם נמשכו בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד לכל אחד ואחד, כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות פי' דע. וזה בחינת (תהלים ע'): "למנצח לדרך להזכיר". להזכיר את עצמו, כמו שפרש רש"י שם, משל למלך שפעם על צאנו וכו' אחר זמן החזיר את הצאנו וכו', ענין שם, הינו כנ"ל. שבתחלה מזכיר הצדיק את ישראל שיחזרו לה' יתברך ואחר כך בשרואה שהועילה תפלתו ויגיעתו והחזיר את ישראל לה' יתברך, אזי מזכיר את עצמו כנ"ל, שנהו בחינת תפלין של ראש, שהם בחינת זכרון כנ"ל:

כו ועל-בין המחזין של תפלין של ראש הם בחינת אהיה הויה אהיה שעולים חיים כנ"ל, כי אהיה הוא בחינת עבור, כמבאר בפננות, כי מבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה "קרא את יהושע" (פסיקון ו) שאהיה הוא בחינת תשובה, בחינת אנא זמין למיהוי, כי קדם התשובה עדון אין לו הויה כלל, רק בשמתחיל לעשות תשובה אז הוא בבחינת אהיה, בחינת אנא זמין למיהוי, כי אז הוא מתחיל להזמין ולהכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם, ענין שם. ואיתא שם שצריכין לעשות תשובה על תשובה וכו', ענין שם. ואפלו הצדיק שצריך עשה תשובה שלמה אף-על-פי-כן צריך לעשות תשובה בכל עת על

החשנה הראשונה, כי בכל עת הוא בא על השנה חדשה. ואזי הוא עושה תשובה, שהוא בחינת אהיה, על החשנה של אתמול שהתגשם את רוממות אלקותו וכו', שנהו בחינת שבת, בחינת עולם הבא שהוא בלו שבת בלו תשובה וכו', ענין שם. נמצא שהצדיק האמת הוא תמיד בבחינת אהיה, כי בכל פעם ופעם הוא בא על מחזין חדשים ומתחיל להשיג את ה' יתברך בהשנה חדשה ומחזין חדשים, שנהו בחינת חיים ארפים הנ"ל, בחינת חיים חדשים שמתחיל לחיות בכל פעם, שכל זה הוא בחינת אהיה, כי בכל יום הוא בבחינת אהיה, בחינת אנא זמין למיהוי, כאלו עדון לא התחיל לחיות כלל ולא היה לו עדון שום הויה בעולם כלל. רק עתה הוא מתחיל לחיות ולהכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם, שנהו בחינת אהיה כנ"ל. ועל-בין התפלין, שהם בבחינת חיים ארפים הנ"ל של הצדיק שמתחיל בכל פעם לחיות מחדש במחזין חדשים כנ"ל, על-בין הם בבחינת אהיה הויה אהיה שעולה חיים, הינו שבכל יום הוא בבחינת אהיה, בחינת עבור, בחינת אנא זמין למיהוי. שמתחיל לחיות מחדש במחזין וחיית חדש כאלו עדון לא היה לו הויה וחיית כלל כנ"ל. ואחר כך נמשכין לו על-ידי זה מחזין חדשים גמורים, שהם בחינת הויה, שהם בחינת המחזין, כמבאר בפננות, ענין שם. ותכף בשזוכה לקבל אלו המחזין החדשים שהם החיים, אחר

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

רט

כך הוא חוזר ומסלק אלו המחין ולא נשאר לו רק הרשימו. ואז הוא חוזר ומתחיל להתדבק לה' ותברך ולהתגעגע אלו שזכה עוד למחין חדשים גדולים, עוד יותר ויותר, שזה בחינת אהיה השני, בחינת אנה זמין למיהו וכו' כנ"ל.

וזהו: 'אהיה הויה אהיה', כי הוא נשאר תמיד בבחינת אהיה, בחינת אנה זמין למיהו, כי תכף שמקבל המחין, שהם בחינת הויה, תכף הוא חוזר ומתחיל להתגעגע לה' ותברך בבחינת אהיה - אנה זמין למיהו, פאלו עדן לא היה לו הויה כלל וכן לעולם כנ"ל. ועל-כן אלו השלשה שמות 'אהיה הויה אהיה' עולים חיים, כי זה עקר החיים בבחינת חיים ארפים הנ"ל, דהינו שמתחיל לחיות בכל פעם וכנ"ל באריכות. אבל המחין של כנסת ישראל שהם בחינת תפלין של ד', הם בבחינת אהיה הויה אדני, כי הם צריכים גם כן בכל יום להתחיל מחדש, בבחינת אהיה - אנה זמין למיהו כנ"ל. ואחר-כך מקבלין המחין שלהם, שהם בחינת הויה כנ"ל, אבל אחר-כך כשנסתלקין המחין שלהם, נשארו בבחינת אדני, שהוא בחינת מלכות אמונה, שמאמינים בה' ותברך שהוא אדון כל, כי זאת תבחינה של אדני' שהיא בחינת האמונה, צריכה לשאר תמיד, כי זאת הנקדה אינה נסתלקת לעולם, כי בהכרח שישאר בחינת רשימו של מחי האמונה, כדי

שיוכלו להתחזק בעבודתם כנ"ל, כי עקר התחדשות המחין של ההמון עם הוא כדי שישארו באמונה חזקה שזה עקר חייתם, כי הוא יסוד הכל.

ועל-כן הרשימו שלהם נשארת בבחינת אדני', שהיא בחינת אמונה שמאמינים באדון כל, ועל-ידיה נתחדשים המחין שלהם וזוכין לעבר על כל המגיעות וכו' כנ"ל, אבל המחין של בחינת תפלין של ראש, שהם בחינת המחין של הצדיק, הם נשארים בבחינת אהיה, כי הוא זוכה באמת לחיים ארפים הנ"ל שמתחיל בכל פעם לחיות מחדש וכנ"ל. וזה בחינת (שמת ג): 'אהיה אשר אהיה', והו בחינת תשובה על תשובה הנ"ל, שכל פעם מתחיל לחיות מחדש בבחינת אהיה הנ"ל. והו 'אהיה אשר אהיה' - אהיה - דא אנה זמין למיהו שמתחיל לחיות ולקבל מחין חדשים בבחינת תפלין כנ"ל. והו אשר, אותיות ראש, שהם המחין בחינת הויה כנ"ל. ואחר-כך הוא חוזר להיות בבחינת אהיה, כי מתחיל להשתוקק לחזר ולקבל חיות ומחין חדשים עוד יותר. והו בחינת אהיה השני הנ"ל כנ"ל. נמצא ש'אהיה אשר אהיה' הוא בחינת אהיה הויה אדני' הנ"ל, שהוא בחינת תפלין, כי זה השם 'אהיה אשר אהיה' גלה ה' ותברך למושה בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת תפלין כנ"ל.

תת

את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקנים והקדים מדת הרחמים ושתפו למדת הדין, הדין הוא דכתיב (בראשית ב'): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים". וזה דויע שעקר היצר הרע והסגרא אחרא נמשך מבחינת גבורות ודינים שנמשכין מתחלת הצמצום של החלל הפנוי ושבירת היצר הרע נמשך מבחינת מדת הרחמים ששתפו למדת הדין, שעל-ידי זה יש כח לשבר היצר הרע ולהפכו אל הקדשה, שזהו בחינת מה שהצדיקים מהפכים מדת הדין למדת הרחמים. ועל-כן בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין לכך, כי רצה שיתגבר האדם בעבודתו כל כך עד שיהיה לו כח לשבר היצר הרע בעצמו שבא ממדת הדין בלי סיוע דלעילא, אבל ה' יתברך ראה כי אי אפשר להעולם להתקנים בזה, על-כן הקדים מדת הרחמים למדת הדין, שמנה נמשך מה שה' יתברך ברחמיו מרחם על העולם בכל עת ושולח להם הרהורי תשובה ומסנע אותם לשבר את היצר הרע שהוא מבחינת מדת הדין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ט): "בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה גופל בידו". בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, זה נמשך מבחינת מתחלה עלה במחשבה לברא במדת הדין, שזה הדין מתעורר בכל יום ורצה

וכן אצל כל אדם בעצמו צריך להמשיך על עצמו שני בחינות מחין הנ"ל, שהם בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש. כי בשתמחין נסתלקין ממנו, או על-ידי הרשימו של האמונה שגשגרה בלבו, על-ידיה הוא חוזר וממשיך דעת ומחין לעצמו להתחזק באמונה ותרם לחזר ולהתחיל בעבודת ה' שזהו בחינת תפלין של יד, שהוא בחינת אמונה מלכות פנ"ל שהשמות עולים 'בקי', שהוא בחינת 'בקי', בחינת 'מעבר ובקי' הנ"ל שעוברים על כל המניעות וכו"ל. ואחר כך בשזוכה לבחינת תפלין של יד, דהינו להתחזק באמונה ולכלי להניח להפיל את עצמו חס ושלום, אחר-כך הוא מתקנא בעצמו וחוזר וממשיך לעצמו מחין גדולים ממש להתחזק לעלות מדרגא לדרגא, לחיות בכל פעם חיות חדש, שזהו בחינת תפלה של ראש שהשמות הם 'אהיה הויה אהיה' בחינת 'חיים' וכו"ל (והכן היטב:

כו וזה בחינת תפלין דרש"י ותפלין דרבנו תם, ומבאר בפניות שתפלין דרבנו תם הם מחין גדולים ביותר ושם הגבורות יוצאין קדם החסדים, שזהו בחינת הצרף של התפלין דרבנו תם, שהם בחינת יק"ו, בחינת קדש ויהיה כי יביאך ויהיה אם שמע וכו', תפלין דרש"י הם בחינת הויה בסדר, בחינת חסדים קדם לגבורות וכו', ענין שם. כי בתחלה עלה במחשבה לברא

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים ריא

די זה באמת הם זוכים לעלות ולכלול בתחלת המחשבה, שזהו בחינת רבי עקיבא שפרקו את בשרו במסרקות של ברזל ושאל משה רבנו עליו השלום: זו תורה וזו שכרה? והשיב לו ה' יתברך: שתוק! קד עלה במחשבה. פי יסורים של צדיקים באלו בחינת רבי עקיבא וחקבריו, הם נמשכין מתחלת המחשבה שרצה ה' יתברך לברא את העולם במדת הדין כפי שיזכו לעמוד בנסיון בלי סיוע דלעלא כפ"ל. כפי שיזכו הפל לכלול בתחלת המחשבה, אבל ראה שאין העולם מתקנים, על-כן הקדים מדת הרחמים וכו'. ואז יש פח לכל לשבר היצר הרע על-ידי סיוע דלעלא, שהוא בחינת מדת הרחמים כפ"ל, אבל הצדיקים גדולים כמו רבי עקיבא וחקבריו כפ"ל, הם עובדים ה' יתברך כמו שעלה בתחלת המחשבה, דהיגו במדת הדין לכד, דהיגו שסובלים כל מיני יסורים ועומדים בכל הנסיונות והקטרוגים שהפל גמשך ממדת הדין. והם משקרין הפל בעצמן כפ"ל, ועל-ידי זה זוכין באמת לעלות ולכלול בתחלת המחשבה, שזהו בחינת 'שתוק, קד עלה במחשבה' כפ"ל:

כח פי עקר הדין גמשך מתחלת הצמצום של החלל הפנוי וכו' פידוע. ומבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה "בא אל פרעה" (בסיון ס"ד) שחלל הפנוי הם בחינת הקשיות שאי אפשר לתרצם וכו', עין שם כל זה היטב. אבל הצדיק הגדול בחינת

חס ושלום לנהג העולם בבחינה זאת. ומשם מתעורר ומתגבר היצר הרע שגמשך משם בכל יום ויום, אך אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', פי ה' יתברך מרחם תכף ומקדים מדת הרחמים למדת הדין, שזהו בחינת העזר והסיוע שמשנע להאדם בכל יום לשבר את היצר הרע שהוא ממדת הדין כפ"ל, פי העזר והסיוע גמשך מבחינת ראה שאין העולם מתקנים עמד והקדים מדת הרחמים למדת הדין כפ"ל, אבל יש צדיקים גדולים כל קד שאין צריכין סיוע מלעלא והקדוש ברוך הוא מתנהג עמם בתחלה במדת הדין והם עומדים בכל הנסיונות וסובלים כל מיני יסורים וצרות הנמשכין ממדת הדין ונשארים על עמדם. עד שזוכין למה שזכינו, כמו שכתוב באברהם והאבות: "האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו" (בראשית מ"ח). 'האלהים' דיקא, שהוא בחינת מדת הדין, שהלך מעצמו בלי סיוע דלעלא, כמו שפרש רש"י בפרשת נח. וזהו בחינת כל היסורים שהצדיקים סובלים, כמו שכתוב (תהלים י"א): "ה' צדיק יבחן", כפשתני הנה כל מה שיודע שפשתנו יפה הוא מקיש עליה ביותר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פ"א ח' ג), וכו' שכתוב (משל"ג), "פי את אשר יאהב ה' יזכיה וכו'". פי הם כמתיקים הדין בשרשו בתחלת המחשבה כפ"ל, פי הם מאמינים ויודעים שהיסורים והדינים בעצמן הם טובות גדולות. ועל-

משה, יכול לכנס גם באלו הקשיות, שהם בחינת חלל הפנוי וכו', ענין שם. וזהו בחינת הנ"ל שהצדיק עולה בתחלת המחשבה שהוא תחלת הצמצום של חלל הפנוי שמשמש שרש הדין. וזוהי לעמוד שם בנסיון ולסבל כל היסורים והדינים ועל-ידי זה הוא זוכה להשיג סוד חלל הפנוי לידע שגם שם נעלם ונסתר ה' והתברך בדרך גפלא ונורא שאי אפשר להשיג וכו', כמו שכתוב שם, ענין שם בהתורה "בא אל פרעה" הנ"ל. וזהו בחינת תפלין דרבנו תם, שהם בחינת מחין גבוהים יותר ששם הגבורות קודמין לחסדים שנמשכין מבחינת הצדיקים הגבוהים הנ"ל. ש'ה' והתברך מתנהג עמם כמו שעלה בתחלת המחשבה, ועל-כן הם זוכים באמת לכלול בתחלת המחשבה ולהמתיק הכל בשרשו וכו"ל. וזהו בחינת שהגבורות קודמין לחסדים, כי הם יכולים לקבל הגבורות בעצמן קדם החסדים, שזהו בחינת ההנהגה שעלה במחשבה תחלה כנ"ל, כי הם זוכים אפלו על-ידי מדת הדין בעצמו, כי סבלו יסורים גדולים ונכחגו, עד שהם זוכים גם על-פי מדת הדין בעצמן וכו"ל. אבל תפלין רש"י החסדים קודמין לגבורות, זהו בחינת הקדים מדת הרחמים ושתף למדת הדין, שזהו עקר ההנהגה של כל העולם כנ"ל. ועל-כן עקר התפלין הם של רש"י שמיחין אותם רב העולם, כי עקר הנהגת העולם וקיומו הוא על-ידי

בחינת זו לזכר כנ"ל, רק מי שרוצה לקדש את עצמו בתוספת קדושה הוא צריך להניח גם תפלין דרבנו תם כדי לקבל הארה גם מהצדיקים הגבוהים הנ"ל שזכו לעלות לתחלת המחשבה ולהמתיק כל הדינים בשרשם ממש וכו' כנ"ל, כי מהם אנו יכולין לקבל קדושה יתרה. ועל-כן כל מי שרוצה לקרב את עצמו לה' והתברך, להמשיך על עצמו תוספת קדושה, צריך להניח תפלין דרבנו תם, כמו שהזכיר רבנו ז"ל את אנשיו להניח תפלין דרבנו תם, כי כל ההתרחקות מה' והתברך נמשך מתיצר הרע ששרשו ממדת הדין שנמשך מחלל הפנוי הנ"ל. ועל-כן עקר תוספת קדושה נמשך על האדם על-ידי תפלין דרבנו תם, שנמשכין מבחינת הצדיקים הנ"ל העולים לשם לבחינת שרש הדין של בחינת חלל הפנוי וממתיקין הכל בשרשם, שעל-ידי זה נמשך פה על כל הרחוקים לשבר ולכבול הוצר הרע שנמשך משם כנ"ל:

כט ועל-כן עכשיו בעקבות משיחא בסוף הגלות צריכים לזהר מאד להניח תפלין דרבנו תם, כמו שהזכיר כל הצדיקים אמתים שהיו בקיינו, כי עכשיו התגבר הפעל דבר מאד מאד מחמת שרואה שקרוב לבא קצו, על-כן הוא מתגבר מאד. כמו שני בני אדם הנלחמים זה עם זה בשרואה שמתגבר כנגדו וכמעט שיפיל אוי הוא מתגבר בכל כחו להפיל את שכנגדו.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם: 'אֵין גְּבוּר כְּמִתְאַשׁ'.
 פי הגלות הוא בחינת עבור וּכְשִׁיזְצֹאֵין מִן
 הגלות זהו בחינת לידה כמו גאולת
 מצרים שנקראת לידה, כמו שכתוב (תקפ"א)
 (טו): 'וּמִלְדוֹתַיךָ בְּיוֹם הַלֵּדָת אוֹתְךָ וְכוּ''.
 וְכֵן בְּגֵאֻלָּה אַחֲרֵנְיָה כְּתִיב (ישעיה טו): 'כִּי
 חָלָה גַם יְלֵדָה צִיּוֹן אֶת בְּנֵיהָ'. וְכֵמו
 שְׁכָתוּב (סו): 'הֲאֵנִי אֲשִׁבִיר וְלֹא אוֹלִיד'.
 וְעַל־כֵּן בְּסוֹף הַגְּלוּת מִתְגַּבֵּר הַגְּלוּת
 בְּיִתְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב
 (שמות ה'), 'וּמִאֲזַן בָּאתִי אֶל פְּרַעֲהַ לְדַבֵּר
 בְּשִׁמְךָ הֲרַע לְעַם הַזֶּה וְכוּ''.
 וְכֵמו שְׁכָתוּב
 (סו), 'חִכְבַּד הָעֶבֶדְהָ וְכוּ''.
 זֶה בְּחִינַת
 קִשּׁוֹי הוֹלְדָה, בְּחִינַת (שם טו): 'וַיְהִי כִּי
 הִקְשָׁה פְּרַעֲהַ לְשַׁלְּחֵנִי', וְכֵן כָּל הַיְּסוּדִים
 וְהַצָּרוֹת שֶׁסּוֹבְלִים עֲכָשׁוֹ בְּסוֹף הַגְּלוּת
 הָאֲחֵרוֹן הֵנָּה, הֵם בְּחִינַת חֲבִלֵי לֵידָה,
 "כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לֵלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק
 בְּחֲבֻלֶיהָ" וְכוּ' (ישעיה טו).
 וְעַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹת
 הַגְּלוּת שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, הוּא
 מִזֶּה שֶׁהַבַּעַל דְּבַר מִתְגַּבֵּר מֵאֲדָה עַל נִפְשׁוֹת
 יִשְׂרָאֵל לְחַקֵּם מִזֶּה יִתְבַּרְךָ, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר
 גְּלוּת וְצָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי חוּץ מִזֶּה הַכֹּל חֲבִל
 וְכַמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַקֵּר הַצָּרָה מִזֶּה
 שֶׁמִּתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּבַר לְהַכְנִים בְּפִירוֹת
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם חֵם וְשָׁלוֹם, וְכֵמו
 שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁהוֹלֵךְ אַפִּיקוֹרְסוֹת גְּדוֹל
 בְּעוֹלָם. וְכֵמו שֶׁרְאוּיִן בְּחוּשׁ שְׁלֵא הֵיִתָּה
 כְּזֹאת מִימֵי עוֹלָם אַפִּיקוֹרְסוֹת כְּזֹאת
 בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ עֲכָשׁוֹ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים
 שֶׁרַבּוּ הַמִּתְפַּרְצִים בְּעַם לְלַמֵּד אֶת נַעֲרֵי

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲכָמוֹתֵיהֶם וְלִשְׁנוֹתֵיהֶם וְכוּ'
 וְכַבֵּר דְּבַרְנוּ מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר. וְכֵל
 הַתְּגַבְּרוֹת הַבַּעַל דְּבַר שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוֹ
 זֶהוּ בְּחִינַת חֲבִלֵי שֶׁל מִשִׁיחַ, בְּחִינַת חֲבִלֵי
 לֵידָה כְּנ"ל. וְכֵל כְּחוֹ נִמְשָׁךְ מִשְׁרַשׁ הַדִּין
 שֶׁל בְּחִינַת חֲלָל הַפְּגוּי כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן
 עֲכָשׁוֹ אֵין כַּח לַעֲמוֹד כְּנִגְדּוֹ כִּי אִם כַּח
 הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים מֵאֲדָה הַנ"ל.
 שֶׁיְּכֻלִּים לְכַנֵּס לְשֵׁם לְתוֹךְ בְּחִינַת חֲלָל
 הַפְּגוּי וְלְהַמְתִּיק הַדִּין שֶׁם בְּשִׁרְשׁוֹ, שֶׁעַל־
 דִּי זֶה נִתְכַּפֵּל כָּל כַּח הַיֵּצֵר הֲרַע שֶׁל כָּל
 בְּאֵי עוֹלָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם, עַל־כֵּן צָרִיד כָּל
 אֶחָד לְזַהֵר לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבְּנֵנוּ מִסַּהֲמִים
 נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מוֹחִין שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הַגְּדוֹלִים הַנ"ל כְּדֵי לְקַבֵּל כַּח מִזֶּהם לְשִׁבֵּר
 אֶת הַיֵּצֵר הֲרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוֹ מֵאֲדָה
 שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם וְכוּ':

ל כִּי עַקֵּר קִשּׁוֹי הוֹלְדָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
 עַמְלָק, כְּמוֹכֵן דְּבַרְנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (ס"ט)
 קל"ה) עַל פְּסוּק "וַיִּשְׁפָּךְ שְׂמוּאֵל אֶת אֲגַג
 וְכוּ'". עַיֵן שֶׁם מִזֶּה שְׁכָתוּב שֶׁם עַל פְּרוּשׁ
 רַש"י: חֲתָכוּ לְאַרְבַּע וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה
 נִפְתַּח רַחֲמֵהוּ שֶׁל הַמַּקְשָׁה לִילֵד וְכוּ', עַיֵן
 שֶׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּפִירוֹת
 וְהַאִפִּיקוֹרְסוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִחֲלָל הַפְּגוּי. וְעַל
 כֵּן נִקְרָא רֵאשִׁית, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר כ"ד):
 "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלָק". כִּי חֲלָל הַפְּגוּי קָדֵם
 לְעוֹלָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה מָקוֹם
 לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, כְּמִבְּאָר הַיֵּטֵב כָּל הַעֲנִין
 בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ" (בְּסִפְרֵינוּ כ"ד), עַיֵן
 שֶׁם הַיֵּטֵב. וּמִזָּשֶׁם, מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּגוּי,

נמשך הקלפה הקודמת לפרי ועל-כן נקרא עמלק ראשית, מחמת שפחו נמשך מחלל הפנוי שהיא ראשית וקודם לעולם שמשם בחינת הקלפה הקודמת לפרי כנ"ל. וזהו בחינת הבכורה של עשו שהוא עמלק, הינו כנ"ל, כי נמשך מבחינת הקלפות הנמשכין מחלל הפנוי שקדם להעולם. ועל-כן השתדל יעקב לקח הבכורה מעשו, כי באמת ה' יתברך קדם לכל, כי הוא יתברך ממלא כל עולמן וסובב כל עולמן והוא יתברך בעצמו ברא את החלל הפנוי, כדי שיהיה מקום לבריאת העולם כנ"ל. ועל-כן ישראל על-ידי אמונתם בה' יתברך שקדם לכל, הם עוברים על כל החכמות והכפירות והאפיקורסות הבאים מחלל הפנוי, כי הם מאמינים שגם בהחלל הפנוי בעצמו נעלם ה' יתברך, כי הוא יתברך קדם לכל וכמבאר בהתורה הנ"ל, שעל-כן נקראים ישראל עבריים על שעל-ידי אמונתם באלקי העבריים הם עוברים על כל החכמות הבאים מחלל הפנוי. ועל-כן באמת ישראל הם בכורים באמת, כמו שכתוב (שמות ד'), "בני בכורי ישראל". כי עוברים על-ידי אמונתם על החלל הפנוי ובאמינים בה' יתברך בעצמו שהוא ראשון וקודם לכל כנ"ל. ועל-כן לקח יעקב הבכורה מעשו, כי מתחלה בהכרח היה שתהיה הבכורה אצל עשו, כי הקלפה קדמה לפרי, כי הבכורה שלו נמשך מחלל הפנוי שקדם לעולם, אבל

יעקב על-ידי אמונתו זכה לעבר את החלל הפנוי ולהאמין ולכלול בה' יתברך שקדם לכל. ועל-כן אחר כך פטל את הבכורה של עשו, שהוא בחינת ראשית גוים עמלק, וזכה לקח הבכורה לעצמו, עד שזכה שזרעו יהיו נקראים בלם בכורים, כמו שכתוב: "בני בכורי ישראל" וכנ"ל. וזהו בחינת מפת בכורות דיקא בשעת יציאת מצרים ואז נתקדשו בכורי ישראל, כי זה עקר יציאת מצרים, כי כל הגליות שכלולים בגלות מצרים נמשכין על-ידי זממת עמלק, שהוא עקר זממת הנחש, שהוא ראשית גוים עמלק שמפגנו מקבלים כל הארבעה מלכיות, שהם כל הגליות כמו שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מישא דספינא" (בסיון ל'), וגם שרו של מצרים הוא אדום, שהוא עשו, פמובא. וכל עקר קשייות וכבודות לב של פרעה שלא רצה להניח את ישראל לצאת נמשך מבחינת האפיקורסות והכפירות שנדרבן בו הנמשך מחלל הפנוי, שהוא בחינת עמלק. וכמו שכתב שם רבנו ז"ל על פסוק "בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו", שפרעה הוא בחינת חלל הפנוי, שמשם נמשך כבודות לבו, בחינת (שמות י"ג): "ויהי כי הקשה פרעה לשלחני" וכו', בחינת קשוי הולדה כנ"ל, על-כן "ויהי ה' כל בכור בארץ מצרים", כדי להכניע בכור דסמרא אחרא הנמשך מבכורה של עשו, בבחינת "ראשית גוים עמלק", מבחינת הכפירות הנמשכין

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

רמו

מחלל הפגיו שנקדם לעולם. כדי להכניע כל זה ולהגביר בכורי ישראל שהם מקבלין מהבכורה של יעקב שזכה על ידי אמונתו לעבר על החלל הפגיו, לעבר על כל הקשיות והחקירות הנמשך משם. ולדבק את עצמו בה' ותברך שהוא ראשון וקודם לכל, שמשם הבכורה דקדשה וכו' ל. ועל ידי זה יצאו ישראל ממצרים, שהוא בחינת לידה, ואז נתקדשו הבכורות לתנם לפהו, שהוא מקבל קדשתו מבחינת זקן דקדשה, בחינת זקן אהרן וכו' פנ"ל, שהוא בחינת תפוגי דקנא הנמשכין על ידי העור הנ"ל שנגלל באין סוף שנקדם לכל ששם כל העולם אינו עולה בדרך עין וכו' פנ"ל. כדי לקדש הבכור, שהוא הולדה ראשונה, להמשיך עליו קדשת הבכורה של ישראל, שהיא בחינת האמונה, שעל ידי זה עוברין על כל החכמות ומאמינים בה' ותברך שנקדם לכל. וזהו בחינת (עו) "והעברת כל פטר רחם לה'", 'והעברת' דקא, פי על ידי קדשת בכור זוכין להתגבר על בחינת הבכורה דסמרא אחרא שהוא בחינת חלל הפגיו וכו' פנ"ל, פי על ידי קדשת בכור לפהו ממשכין אמונה שלמה, שעל ידי זה עוברין על כל החכמות וכו' פנ"ל. ועל פני עקר התפלין הם מדברים מיציאת מצרים וקדשת בכורים ואמונה, פי הכל אחד, פי על ידי אמונה עובדים על כל החכמות הנמשכין מחלל הפגיו,

שזהו בחינת יציאת מצרים, בחינת קדשת בכורים פנ"ל. ומשם עקר התפלין, שהם התחדשות המוחין והחייות, פי עקר התחדשות המוחין והחייות מקבלין על ידי אמונה, שהוא עקר החיים, כמו שכתוב (משל ט"ו): "באור פני מלך חיים". פמוכא בדברי רבנו ז"ל וכו' ל, פי על ידי אמונה שפאמינים בחדוש העולם שה' ותברך ברא הכל פרצונו יש מאין המחלט אחר העדר הגמור. וכמו שהוא ותברך חדש את העולם יש מאין המחלט, כמו כן הוא מחדש גם עתה בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ועקר חדוש מעשה בראשית בכל יום הוא על ידי החכמה, כמו שכתוב (תהלים קד): "כלם בחכמה עשית". שהם המוחין חדשים הנמשכין בכל יום להכיר אותו בכל יום מחדש בידיעה והפרדה חדשה, שעל ידי זה נתחדשין מעשה בראשית בכל יום, בבחינת ובטובו מחדש וכו'. אין טוב אלא תורה, אין טוב אלא צדיק, הינו הצדיק האמת וזכה להשגת התורה והרעת מחדש בכל יום, שעל ידי זה נתחדשין מעשה בראשית ומשם עקר התפלין פנ"ל:

פי באמת הכל אחד, פי הולדת נפש מישראל ולבטל הקשוי הולדה ממש, הוא ממש בחינת יציאת מצרים, שהוא בחינת הולדה פנ"ל. אחר שבטל ה' ותברך בחינת הקשוי הולדה על ידי הריגת בכורי מצרים, שזהו בחינת 'ויהי

101

נמצא שבכל פעם שנולד נפש מישראל נולד שכל חדש, כי עקר החיות והנפש הוא השכל, שהוא הנשמה והחיות, בחינת "נשמות שדי תבינים" וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (בסיון ל"ה). הינו שנולד ונמשך נפש חדש בעולם, שהוא בחינת שכל חדש כדי לזכות להכיר אותו ותברך בדיעה והכרה חדשה, כי בכל דור ודור נתגלה אלקותו ותברך בדיעה חדשה והכרה חדשה כפי הבוררים של הנשמות שנתבררים בכל דור, כי בשביל זה ה' יתברך מטריח את עצמו, כבובול, בכל דור ודור לקיים ולהנהיג את עולמו מודר לדור כדי לברך הנשמות ביותר מזהמת הנחש, כדי שיכירו אותו בכל דור ודור בתוספת הכרה וידיעה חדשה כפי תוספת הבורר שנתברר בכל דור ודור כנ"ל, שהוא בחינת (שמות י) "זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור", בחינת "לדור ודור נגיד גדלך" וכו'. ועל-כן בכל עת שבא נפש חדש, שהוא בחינת שכל חדש וידיעה חדשה להכיר אותו ותברך, לגלות אמונתו יתברך יותר בעולם, בבחינת (תהלים קמ"ה): "דור לדור ישבח מעשך" וכו', אזי מתגלה גוה זהמת עמלק, שהוא זהמת הנחש, ורוצה לעכב חס ושלום ההולדה, שמוזה בא חס ושלום בחינת קשוי הולדה, כי עקר קשוי הולדה הוא על-ידי זהמת הנחש, שהוא חסא אדם הראשון, שאז נגזר בעצב תלדי בנים וכו'". וזה שאמר רבנו ז"ל

פי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים וכו' כנ"ל, כי בשעת יציאת מצרים, שהוא בחינת הולדה, אז נתגלה האמונה הקדושה, בחינת אמונת חידוש העולם, שהו העקר שנתגלה אז, על-ידי כל האותות והמופתים נוראים מאד שעשה ה' יתברך עמנו אז. ועל-כן פרעה מלך מצרים שניקתו מאדום - עמלק, שהם הכפירות של חלל הפנוי, רצו לעכב את ישראל בגלות, שהוא בחינת קשוי הולדה, בחינת "ויהי כי הקשה פרעה" כנ"ל. ועקר התגרותם היה על גדל התגלות האמונה שגלה משה אז שהוא אמונת חידוש העולם כנ"ל, על-כן הכה ה' כל בכוריהם שגמשכו מביחינת בכור דסמרא אחרא, שהם הכפירות הנמשכו מחלל הפנוי כנ"ל. וכן בשעת הולדה ממש בשצריכו להוליד נפש מישראל. וכל נפש מישראל הוא התגלות חדש ודעת חדש להכיר את מי שאמר והיה העולם, כי זה כלל שאין הקדוש ברוד הוא עושה שמי פעמים דבר אחר, כמו שאמר רבנו ז"ל שאפלו נשמות המגלגלים אין אותה הנשמה בעצמה באה בפעם שניה כמו בראשונה, כי אין הקדוש ברוד הוא עושה שמי פעמים דבר אחר ואין מתגלגלת אותה הנשמה בעצמה כמו בראשונה, רק נשמה זאת עם רוח זה או נפש זה עם רוח זה וכו' וכיצא גוה. נמצא שהוא ענין אחר ודבר חדש לגמרי וכו', כמבאר בדברי רבנו ז"ל.

שְׁמֹמֶזֶד לְתוֹדָה מִסְגָּל לְמִקְשָׁה לִילָד לֹאמַר אוֹתוֹ בְּשִׁבְלָה, כִּי מִזְמוֹר לְתוֹדָה מְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שם ק): "דַּעַי כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים וְכו'". וְיִסָּמֵס: "וְעַד דוֹר וָדוֹר אֲמוּנָתוֹ". כִּי עֵקֶר הָאֲמוּנָה נִתְחַדְּשָׁה וְנִתְחַזְּקָה מִדוֹר לְדוֹר עַל־יְדֵי הַתְּחַדְּשׁוֹת הַנְּשֻׁמּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂכָלִיִּים חֲדָשִׁים בְּהַפְרַת אֱלֻכוֹתוֹ וְתַבְרָרָה, עַל־כֵּן עַל־יְדֵי זֶה מְכַסְּלִין קִשּׁוֹי הוֹלְדָה, כִּי עֵקֶר בְּטוֹל קִשּׁוֹי הוֹלְדָה הוּא עַל־יְדֵי אֲמוּנָה. וְעַל־כֵּן הָעֵקֶר הוּא תַפְלָה כְּמוֹ שְׁנוּחָנִין כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה בְּשִׁבּוֹל מִקְשָׁה לִילָד, כִּי הַתַּפְלָה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל קִשּׁוֹי הוֹלְדָה שֶׁבֶּא מַעֲמֵלְקִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּפִירוֹת, שְׂרוּצָה לְמַנְעוֹ חֵם וְשָׁלוֹם הוֹלְדַת נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה יִתְגַּלֶּה יוֹתֵר אֲמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכו' וְכוּ'. וְהוּוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת בְּכוֹרִים, כִּי עֵקֶר הוּא הוֹלְדָה רֵאשִׁוּנָה שְׂאֵז עֵקֶר הַתְּחַדְּשׁוֹת, שְׂאֵז מוֹתְגָרָה בְּיוֹתֵר, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְקַדְּשׁ הַבְּכוֹר לְהַנִּיחַ לְכַהֵן וְכו' כִּי, שְׁעַל־יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין בְּכוֹר דִּסְמֵרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמֵלֶק כִּי, וְהוּוּ (שְׁמֹת ט): "מִלְחָמָה לַה' בְּעֲמֵלֶק מִדּוֹר דּוֹר". מִדּוֹר דּוֹר דִּיקָא, כִּי הוּא מוֹתְגַבֵּר בְּכָל דּוֹר דִּיקָא, כִּי הוּא מְלַךְ זָקֵן וְכִסִּיל וְאִינוּ רוּצָה בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲזִין וְהַחִיּוֹת שְׁנִמְשָׁד עַל־יְדֵי הַתְּחַדְּשׁוֹת הַנְּשֻׁמּוֹת שְׁמֹת־חֲדָשִׁין מִדּוֹר לְדוֹר. כִּי הוּא כּוֹפֵר בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁמֹשֵׁם כָּל הַתְּחַדְּשׁוֹת שֶׁל כָּל הַמַּחֲזִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'וְכַסּוֹב מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם תְּמוּיד מַעֲשֵׂה

בְּרֵאשִׁית' כִּי, וְעַל־כֵּן פְּרָשִׁיּוֹת הַתַּפְלִין מִתְחִילִין מֵהוֹלְדָה, בְּחִינַת "קַדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר", כִּי הַהוֹלְדָה הוּא בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲזִין וְהַחִיּוֹת כִּי, שְׂאֵז בְּחִינַת תַּפְלִין לְחֲדָשׁ מִחוּ וְחִיּוֹתוֹ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל בְּעֹבוֹדַת ה' בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ וְכו' כִּי:

לִב וְעַל־כֵּן עֲכָשׁוֹ בְּסוֹף הַגְּלוּת שְׂאֵז מוֹתְגַבֵּר הַבַּעַל דְּבַר בְּיוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת קְלַפַּת הַמֶּן עֲמֵלֶק, שְׂאֵז בְּחִינַת חֲבָלִי מִשִׁיחַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲבָלִי לִידָה מִמֶּשׁ כִּי, בְּחִינַת קִשּׁוֹי הוֹלְדָה כִּי, כִּי עֲכָשׁוֹ הַחֲבָלִי לִידָה וְקִשּׁוֹי הוֹלְדָה כְּבָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֵד מִקְשׁוֹי הוֹלְדָה שֶׁל גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, מִחֻמַּת שְׁעֵבֶשְׂכִיּוֹ תַהֲיָה הַגְּאֻלָּה אַחֲרוּנָה, שֶׁהוּא גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שְׂאִין אַחֲרֶיהָ גְּלוּת עוֹד, שְׂאֵז יִתְבַּטַּל לְנִמְרֵי זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ מִמֶּשׁ וְכָל יִשְׂרָאֵל יָשׁוּבוּ אֶל ה' בְּאֵמֶת לְעוֹלָם. עַד שְׁנוֹכַח לְתַחֲזִית הַמַּתִּים, שְׂאֵז יְהִיָּה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם. וְאֵז יִתְקַים (שְׁעֵת כח): "בְּלַע הַמֶּן לְנִצּוֹחַ וְכו'". וְאֵז נַחֲיָה חַיִּים אֲרִיבִים, חַיִּים נְצֻחִים הַכִּי, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּפְלִין, בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים כִּי, וּמְחַמַּת שְׂרוּצָה שְׁקָרוֹב לְבֵא קֶצֶז וְסוֹפוֹ, עַל־כֵּן מוֹתְגַבֵּר מֵאֵד מֵאֵד בְּיוֹתֵר כִּי, וְעֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ הוּא שְׂרוּצָה לְהַפִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל חֵם וְשָׁלוֹם לִידֵי זְקֵנָה וְחַשׁוֹת כַּח חֵם וְשָׁלוֹם, כְּאֵלֶּז כְּבָר חֵם וְשָׁלוֹם, נִזְקְנוּ בְּהַגְּלוּת זֶה זְמַן רַב כִּי כָּד כְּמָה וְכְמָה מֵאוֹת שָׁנִים עַד שַׁחַם וְשָׁלוֹם,

אָפֶס תְּקוּהַ חֵם וְשָׁלוֹם, וְכֵן הוּא מְפִיל אֶת
 כָּל אֶחָד בְּפִרְטוּיָתָא לְבַחֲנִית זַקְנָה כְּנ"ל.
 בְּאֵלּוּ כִּבְר נִזְקָן חֵם וְשָׁלוֹם בְּמַעֲשָׂיו עַד
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְשׁוּב, שְׁעָקֵר הַגְּאֻלָּה
 תְּלוּיָהּ בְּזוֹה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּזֵהָר הַקָּדוֹשׁ,
 וְלִית מִלְתָּא דְּאֵ תְּלִיָּא אֱלָא בְּתִיבְתָּא
 וְכוּ'. וְעַל זֶה אָנוּ מִתְּפַלְּלִים (תהלים עא): "אֵל
 תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעַת זַקְנָה כְּכֹלֹת כְּחַנּוּ אֵל
 תַּעֲזֹבֵנוּ". וְכַמוּבָא בְּסִפְרִים שְׂאָנוּ
 מִתְּפַלְּלִים שְׁלֵא נִפְּל לִידֵי זַקְנָה דְּסִמְרָא
 אַחְרָא הַנ"ל חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי הַבַּעַל דְּבַר,
 בַּחֲנִית הַמֶּן עֲמֻלָּק נִקְרָא וְזֵן וְכִסִּיל כְּנ"ל,
 כִּי הוּא כּוֹפֵר בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם שְׂמֻשָּׁם
 מִבַּחֲנִית כְּפִירָה זֹאת, חֵם וְשָׁלוֹם, עָקֵר
 בַּחֲנִית הַזֵּקֵנָה דְּסִמְרָא אַחְרָא, בַּחֲנִית וְזֵן
 וְכִסִּיל הַנ"ל. בְּאֵלּוּ חֵם וְשָׁלוֹם הָעוֹלָם
 הַנְּשֻׁמִי הַזֶּה הוּא וְזֵן וְזֵן מִכְּבָר, רַחֲמֵנָא
 לְעֻלָּן מֵהָא דְעֵתָא שְׁבַשְׁתָּא הַעוֹקֶרֶת אֶת
 הָאָדָם לְגִמְרֵי מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת עַדֵי אוּבָה,
 רַחֲמֵנָא לְיִשְׁרָאֵל, כִּי עֲמֻלָּק הוּא זֵהֲמַת
 הַנְּחָשׁ שְׂאָמֵר לְחֹהֵה: "מִן הָעַן אֶכֶל וְכִרָא
 אֶת הָעוֹלָם". כְּמוֹ שְׂפָרְשׁ רַש"י שֵׁם (בראשית
 ו'), שְׂזָה בַּחֲנִית כְּפִירָה בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם.
 וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי זֶה נִגְזֵר מִיתָה שְׁהֵן הַפֶּד
 הַחַיִּים בַּחֲנִית חַיִּים אֲרַכִּים הַנ"ל כְּנ"ל.
 וְעַל־כֵּן אֵלּוּ הַזֵּקֵנִים שְׂאֵין בְּהֵם שְׁלֵמוֹת,
 שְׂאֵין מוֹסִיפִין קְנֻשָׁה וְדַעַת בְּכָל יוֹם, הֵם
 נוֹתְנִים כַּח חֵם וְשָׁלוֹם לְאֵלּוּ הַכְּפִירוֹת,
 שְׂהֵם בַּחֲנִית מִצַּח הַנְּחָשׁ, כְּמִבְּאָר
 בְּהַתּוֹרָה "וְכִיּוֹם הַכְּפוּרִים וְאֵת הָעוֹרֻבִים",
 עַן שֵׁם בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא (סוֹפֵר ד'). כִּי הֵם

בַּחֲנִינָה אַחַת, כִּי מֵאַחַר שְׂאֵין מוֹסִיפִין
 קְנֻשָׁה וְנוֹתְנִים אַחֲזוּהָ לְזַקְנָה דְּסִמְרָא
 אַחְרָא חֵם וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי זֶה חֵם וְשָׁלוֹם
 מִתְּנַבְּרִים כְּפִירוֹת הַנ"ל שֶׁל מִצַּח הַנְּחָשׁ
 שְׂבוֹפְרִים בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׂהוּא בַּחֲנִית
 זַקְנָה דְּסִמְרָא אַחְרָא כְּנ"ל. וְכָל אֵלּוּ
 הַכְּפִירוֹת הַנ"ל. שְׂמֻשָּׁם עָקֵר כַּח הַיֶּצֶר
 הָרַע שְׂמִתְּנַבֵּר עַכְשָׁיו מֵאֵד בְּסוֹף הַגְּלוּת
 וְכוּ' כְּנ"ל, כִּל זֶה נִמְשָׁד מִבַּחֲנִית חָלָל
 הַפְּנוּי הַנ"ל שְׂמֻשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַקְּשִׁוֹת
 שֶׁל הַמְּחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לְתַרְצֵם, שְׂמֻשָּׁם כָּל הָאֶפִיקוֹרוֹסוֹת
 וְהַכְּפִירוֹת שְׁלֵהֶם. וְמוֹשֵׁם נִמְשָׁד כָּל בַּחֲנִית
 הַיֶּצֶרִים רְעִים שֶׁל כָּל בְּנֵי אָדָם, כִּי שְׂרַשׁ
 כָּל הַיֶּצֶרִים רְעִים הוּא בַּחֲנִית אֵל אַחַר
 כְּפִירוֹת, כְּמִבְּאָר בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו'ל, הַיְנוּ
 הַכְּפִירוֹת שֶׁל חָלָל הַפְּנוּי שְׂמֻשָּׁם עָקֵר
 אַחֲזוּת כָּל הַיֶּצֶר הָרַע שְׂבָעוּלָם שְׂמִתְּנַבֵּר
 עַכְשָׁיו בְּיוֹתֵר, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְזַהֵר לְהַנִּיחַ
 תַּפְּלִין דְּרַבְנּוּ תַּם, שְׂהֵם הַמַּחֲזִין שְׂנִמְשָׁכִין
 מִזְּחֵדִיקִים שְׂיִכּוּלִין לְכַנֵּם לְשֵׁם לְתוֹד
 תַּחֲלַת הַצְּמֻצוֹם שֶׁל חָלָל הַפְּנוּי, וְלִהְיוֹתִיק
 הַדִּין שֵׁם וְלִגְלוּת אֱלָקוּתוֹ, לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי
 הָאָדָם גְּבוּרָתוֹתָיו שְׂנֵם חָלָל הַפְּנוּי וְכָל
 הַקְּשִׁוֹת וְהַכְּפִירוֹת בְּעֲצָמָן נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כִּי הוּא מַתִּיָּה אֶת כָּלָם
 כִּידוּעַ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִידַע מִמֶּנּוּ וְהַבְּרָךְ כִּי
 אִם עַל־יְדֵי הָעֵדֵר הַיְדִיעָה שְׂקֻדְמָה
 לִידִיעָה, שְׂהֵם הַקְּשִׁוֹת הַנ"ל, שְׂהֵם
 בַּחֲנִית חָלָל הַפְּנוּי, בַּחֲנִית הַסְּתַלְקוֹת
 הַרְעַת, שְׂהוּא בַּחֲנִית אֹרוֹ וְיִתְבָּרַךְ שְׂסַלֵּק

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים ריט

משם מבחינת חלל הפנוי כדו שיהיה מקום לבריאת העולם, כדו שייכל לגלות ודעת אלקותו ועולם, כמבאר היטב בהתורה "בא אל פרעה הנ"ל", עין שם היטב.

ועל-כן צריכין להקדים האמונה לעולם, שהוא העקר, שעל-ידי זה משברין הקלפה הקודמת לפרי, שהוא בחינת חלל הפנוי שקדם לעולם, פי על-ידי האמונה עוברים על הכל כנ"ל. והוה גם כן בחינת מעברתא של תפלין, פי על-ידי התפלין, שהם שהתחדשות המחין שזוכין על-ידי אמונה, על-ידי זה עוברין על הכל כנ"ל. וכשהוא חזק באמונתו ימים ושנים הרבה ועובר את ה' באמונה לכו, זוכה אחר כך לדעת ולהשיג אותו ותברך בדיעה נפלאה הבאה על-ידי אמונה, בבחינת מטי ולא כטי. שזהו בחינת 'לחיות בנעם ה' ולבקר בהיכלו', שבקש דוד המלך עליו השלום כל ימיו, כמו שכתוב (תהלים טו): "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וכו'". ועל-כן עקר תקונתנו עכשיו לצאת מהגלות המר הזה ולבטל הקשוי הולדה של הגאולה שמתגבר עכשיו מאד בכלליות ישראל ובפרטיות אצל כל אחד ואחד שרוצה לבגס בדרך הקדש, עקר תקונתנו הוא על-ידי כח הצדיקים הנ"ל, שהם בחינת המחין של תפלין דרבנו תם, שהם מחין גדולים ביותר כנ"ל, על-כן צריכין עכשיו לזהר ביותר להניח תפלין

דרבנו תם כנ"ל. כדו לקרב הגאולה בכלל ובפרט במהרה בימינו שזכרה כל אחד לגאולת נפשו להוציאה מהגלות המר של הכלי עולם הזה שגולבר בהם כל אחד לפי בחינתו שצריכין לסבול חבלי לידה ממש ולסבול קשוי הולדה ממש, ובפרט בהתחלה. ולצעק כמה וכמה קלון וצעקות וגניחות של אח ואביו וכו' וכמה בפילות והטיות וכו' קדם שזוכין להוליד קדשת נפשו לגאל אותה מן גלותה, שהוא בחינת הולדה כנ"ל. וכמבאר פאר היטב בתחלת התורה "וביום הבכורים ואת העורבים" הנ"ל. ועל-ידי זה נזכה לגאולה שלמה בכלליות. ויקים במהרה בימינו (שעה ניד): "רני עקרה לא ילדה וכו'", (שם טו) "האני אשפיר ולא אוליד" וגו', "כי חלה גם ילדה ציון את בניה", במהרה בימינו אמן:

לג וזה שנסמך "ובא לציון גואל" למזמור "ענף", פי מבאר בפגנות שמומור ענף אומרים כדו להוליד המחין והשפע להמשיכם לזה העולם. ועל-כן יש במזמור ענף שבעים תיכין כנגד שבעים קלון שהילדת צריכה לצעק לפחות קדם הלידה וכו', הינו כנ"ל, פי הגאולה הוא בחינת הולדה שפאה אחר החבלי לידה, שהם בחינת חבלי של משיח כנ"ל. ועל-כן חבלי לידה הם שבעים קלון, פי עקר ההולדה הוא הולדת המחין לזכות להתחדש בעבודתו מחדש ולהתעורר מהשנה, שהיא בחינת עבור כדוע. ועל-

היא בחינת עין הדעת טוב ורע שגדו בחינת העור
שהוא לבוש כל הגוף, שברורו על ידי בחינת
חשמ"ל, לעשות מבחינת 'כתנתו עור', בחינת
'כתנתו אור' - בא"ת וכו', ע"ז שם והבין.

וזה העור שהוא בחינת כלי החצון של
הגוף, הוא כנגד בחינת כח המדמה
שהוא כח החצון של השכל, בחינת
לבוש השכל וחסוניותו, כי כח המדמה
הוא בחינת כח הפהמיות, בחינת כח
החי שבאדם כמובא, שהוא חסוניות
השכל. ושם בבחינת המדמה שם עקר
הברור, כי המדמה הוא בחינת נגה הנ"ל,
בחינת העור, בחינת עין הדעת טוב ורע
ששם עקר הברור כנ"ל. וכפי ברור
המדמה כן זוכין לאמונה שהוא עקר
שלמות תקון המדמה, כמבאר בהתורה
'תקנו ג' (בלקושי ממנא סימן ח) ומבאר לעיל
בהלכות ציצית (הלכה ה) שעקר האמונה
הוא בכח המדמה.

וזה בחינת דוד ברנל רביעי של
המורכבה, שהוא בחינת אות
רביעי שבשם, בחינת שין של שלשה
ראשים ושין של ארבעה ראשים. כי שלש
אותיות הראשונות הם בחינת תלת
אבהן, תלת מחין הנ"ל, בחינת שין של
שלשה ראשין. ודוד הוא בחינת אות
אחרונה שבשם, שהיא בחינת מלכות
אמונה, שהוא כנגד תקון המדמה, שהוא
בחינת אמונה, שגדו בחינת שין של
ארבעה ראשין. ועקר בלבול המדמה,
שהם כלל כל המחשבות זרות והרהורים

כן הם שבעים קלוי כנגד השבעים פנים
לתורה, שהם בחינת פלליות המחין
שצריכין להוליד ולהמשיך כפי להתעורר
משנתו ונפילתו. ולהחזיק לעצמו כל
השבעים פנים לתורה שאבד ולחזור
ולתחיל לחיות מחדש, שגדו עקר בחינת
הגאולה בפרט ובכלל כנ"ל, בחינת (שם נ"ט)
"ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב".
ולשבי פשע דיקא, שהם בעלי התשובה
המחדשים וימים שעברו בחשך, שהוא
בחינת התחדשות החיות, בחינת (א"ת ה)
"השיבנו ה' אליך ונשובה חדש מינו
בקדם" כנ"ל. ועל כן אחר מזמור 'עגד',
שהוא בחינת תכלית לידה, אומרים 'ובא
לציון גואל' כנ"ל במהרה בימינו, אמן:

לד ועל כן צריכין לכתב תפלין על גבי
עור בהמה טהורה דיקא
(שלחן ערוך ארה חיים סימן לב סעיף יב). כי העור הוא
בחינת המדמה, שהיא חסוניות השכל,
בחינת לבוש השכל. כי יש נפש רוח
גשמה, שהם בחינת השלשה אורות
פנימים שהם בחינת תלת מחין, וכנגדן
יש שלשה פלים, שהם: 'בשר וגידין
ועצמות', ועל גביהם יש העור החופה,
שהוא בחינת חסוניות דחסוניות, בחינת
קטנות דקטנות (כמבאר בעין חיים בשער
החשמ"ל פאריכות בענין העור והחשמ"ל, ובחינת
נגה בחינת עין הדעת טוב ורע, כי פלם בחינת
אחת וינקים זה מזה. ושם עקר העבודה של
הברור, לברר ולפד העור מבחינת אחיות הקלפות
שינקים משם, כי עקר הוא בבחינת קלפת נגה,

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארח חיים רכא

רעים ותקירות וקשיות וכפירות ואפיקורסות ושאר מיני מחשבות המבלבלין ומעקמין את האדם מה' ותברך ומצדיקי אמת, שכל זה נמשך מהמדמה שאינו מברר, כל זה נמשך מבחינת חלל הפנוי שמשם השתלשלות אחיות כל הקלפות, שעקר אחיותם בבחינת המדמה, שהוא בחינת עין העת וכו' כנ"ל. ועל-כן עקר חתיכת ספרי תורה תפלין ומזוזות הוא על גבי עור דיקא, כי עקר הוא לברר המדמה שהוא בחינת העור, כדי לזכות לאמונה שלמה שזוכין על-ידי ברור המדמה שהוא העקר וכנ"ל. כי עקר ברור המדמה הוא על-ידי רוח נבואה, שהוא בחינת פלילות התורה, כמו שכתוב בהתורה "תקעו" הנ"ל. שהוא בחינת פלילות חתיכת סת"ם שהם פרישות התורה, בחינת רוח נבואה, שעל-ידי זה עקר ברור המדמה, שהוא בחינת עור, על-כן צריכין לכותבן על גבי עור דיקא. ועל-כן צריכין לכותבן על גבי עור בהמה טהורה דיקא, כי הבהמה בעצמה היא בבחינת המדמה ועור של בהמה, שהיא תכלית חצוניות דחצוניות של כלי המדמה, שהיא בחינת בהמה, על כן שם עקר הפרוי. שפומשיכין על-ידי חתיכת התפלין או ספרי תורה וכו', כי התפלין הם מחין גדולים כל כך שיש להם כח לברר ולתקן תכלית חצוניות דחצוניות. קמנות דקמנות של המדמה, שזה עקר התקון,

כי כל מה שהצדיק גדול ביותר יש לו כח לברר ולתקן קמנות וחצוניות יותר. ועל-ידי זה נתתקנים כל העולמות ועולין כל הנצוצות וכל הנשמות הנפולות, על-ידי שמבררים ומזככין תכלית הקמנות והחצוניות שמשם היה עקר אחיותם של הקלפות. ועכשיו נתברר ונתבטל הכל על-ידי הצדיק כנ"ל. והוא בחינת הצדיקים הזקנים הנ"ל שהקטן שבכלם זכר חתיכת טבורו, שהוא בחינת תחלת הקמנות וחתיכת הטבור כשזוכין לזכר בשלמות עד שיכול לזכר מה שנעשה אז. והוא בחינת תקון וזכר העור שהוא הקשר שבין האם להנלד שמקשר בהטבור שהוא רק עור לבר, כי השתלשלות כל העולמות מעולם לעולם הוא רק מהטבור ולמטה, כמבאר היטב בענין חיים בשער הגדלים ובכמה מקומות. שהתחלת עולם התחתון בעולם העליון הוא מבחינת טבורא ולמטה, ששם מתחיל בחינת נצח הוד יסוד בחינת רגלין של עולם העליון, שמשם עקר החיות של עולם התחתון מנוג. וכן מעולם לעולם ומדרגא לדרגא. ועל-כן פרא ה' ותברך שתולד נקשר גם בגשמיית בטבור אמו, כי ההשתלשלות מדור לדור, מאב ואם לבן ובת, הוא מתחיל מטבורא ולמטה. ועל-כן עקר המשכת המחין של הזקנים הקדושים הנ"ל עלינו הוא על-ידי הזקן הקטן שבכלם, שהוא הזקן הראשון ממה למעלה שספר שזכר חתיכת

והסתיר את עצמו להכניס האור בהדרגה ובמדה שלא יהיה רבוי אור חס ושלוש, ואף-על-פי-כן יכניס בהם השגות אלקות בבחינת מטי ולא מטי, בבחינת רצוא ושוב, בדרך נפלא ונורא מאד, שהוא בחינת עולם התקון הנמשך מבחינת עתיק שמשם אחיות כל הזקנים הנ"ל. ועל-כן הזקן הראשון במעלה מכלם היה עור, דהינו שלא היה לו שום הסתפלות בזה העולם כלל, שהוא בחינת תקון העינים הנ"ל. ומשם אחיות כל הזקנים הנ"ל, שהם בחינת השמונה פרשיות שבתפלין, עד הזקן האחרון במעלה שזוכר התיבת הטבור שעל דו עקר המשכת אורות התפלין עלינו הנ"ל, כי בן מבאר בעני חיים בשער הנקדים שאור העינים נתגלה מהטבור ולמטה, שהוא בחינת אורות הנקודים שירדו מהעינים וקבלו אורות אחר כך מושבלת הזקן וכו' ונתגלה מהטבור ולמטה שמשם עקר התחלת התהוות הפלים, עני שם היטב והכו. ועקר התהוות הפלים הוא לעשות פלים וצמצומים להשיג אלקותו ותבדד וכו', הינו הנ"ל. והכו.

ועל-כן על-ידי זה הזקן העליון הנ"ל שלא היה לו שום הסתפלות בזה העולם על-ידי תקון בחינת פגם העינים, הוא בחינת פגם כל החמאים שבתורה שהם בחינת שכירת פלים פדוע, כי כל החמאים הם על-ידי פגם העינים, כמו שפיתב (בבבב טו), "ולא

הטבור הנ"ל, כי משם עקר התגלות המחין והשתלשלות העולמות מטבורא ולמטה כנ"ל. שזהו בחינת שהמשכת אור התפלין נמשכין עד הטבור שהם בחינת הרצועות שנמשכין עד הטבור כנ"ל. אבל באמת אף-על-פי שאין אנו מקבלין האור אלא מבחינת הטבור ולמטה על-ידי הזקן האחרון שבכלם ממעלה למטה שזוכר חתיכת הטבור כנ"ל, אף-על-פי-כן כל החיות המחין שמקבלין משם נמשכין רק בכח הזקן העליון הראשון במעלה שבכלם, שהוא בחינת העור הנ"ל, שהוא התינוק הנ"ל, כי אי אפשר לעשות פלים לקבל האור למטה כי אם בכח קדשה עליונה מאד, ואור עליון מאד, שכל זה הוא בחינת מה שאמר רבנו ו"ל בהתורה "מישרא דספינא" (בספין לו) שהשגת אלקות אי אפשר לקבל כי אם בדרך פמה צמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון וכו'. וכל מה שהאדם קבן במעלה ביותר והוא חולה בחלי הנפש יותר ויותר, הוא צריך רבי גדול ביותר שיהיה אמן ודאקטור בזה שייכל לעשות פלים להכניס בו השגות אלקות ולתקן גם אותו וכו', עני שם. וכל זה תבין היטב בעני חיים בשער הנקדים ובכמה מקומות, שאור הפלים נמשכו דיקא ממקום גבה מאד. וכל מה שהפלים קבלו האור ממקום גבה ועליון ביותר נתמעטה השכירה בהם ביותר, כי כל מה שהאור עליון וגבה יותר הוא יכול לצמצם עצמו

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

רכג

תתורו אחרי לכתכם ואחרי עיניכם".
וקמו שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי ברכות א):
'לכא ועינא תרי סרסורי דעברה'. ועל-כן
זה הזקן שקדש את עיניו וסתמם מחיוו
דהאי עלמא לגמרי וכו' פנ"ל, על-כן עקר
תקון שבירת פלים שבא על-ידי פגם
העינים יהיה על ידו, כי הוא קדש את
עיניו ביותר פנ"ל. ועל-כן הוא בחינת זקן
העליון הנ"ל, כי זקן הוא בחינת עתיק
שעל ידו עקר התקון פידוע. ועל-כן עקר
התפלין הוא על העור, כי העור הוא
בחינת חצוניות דחצוניות, בחינת תכלית
המחיצה והמסך המבדיל בין נברא
לנברא ובין עולם לעולם. ודרך שם בזקע
האור ויוצא דרך נקבי העור מעולם
לעולם. ועל-כן אנו פותחין פרושות
הקדושות של התפלין שהם שמות
הקדושים והנוראים, ארבעים ושתים
אזכרות וכו', על גבי עור גשמי של
בהמה, כי אנו מוכישים האור מגבה מעל
גבה עד תכלית גשמיית הפלים שהם
בבחינת חצוניות דחצוניות, הוא בחינת
העור פנ"ל ועל-ידי זה דוקא אנו יכולים
לקבל אור השגת אלקות בהדרגה ובמדה
על-ידי שנתתקן בחינת חצוניות
דחצוניות, שהוא בחינת המדרגה הגשמי
שיוכלו להכניס גם בו אמונה שלמה,
שזה עקר בחינת קדשת התפלין
שמוקבלין מהזקן העליון הנ"ל שכולל כל
הזקנים וכל המחין של התפלין, שהוא
מתקן הכל פנ"ל:

לה ועל-כן צריך שיהיה העור של
בהמה ותיה מהורה דוקא
ממין המתר לפיד ואפלו מנבילות ומטרפות
שלהם. ובלבד שלא יהיה ממין בהמה
ותיה טמאה. וגם צריך שיהיה העור
מעבד לשמה, לשם קדשת התפלין, כי
אי אפשר לקבל אור קדשת המחין של
התפלין כי אם בשמעבדו את עור הגוף
לגמרי שלא יהיה בו שום אחיזה ושום
שמן משום תאוה שעבולם, אפלו ריח
בעלמא מהם לא יהיה נשאר בו. וזה
שדקדק רבנו הנורא ז"ל בלשונו הקדוש
בשיחותיו הקדושים ואמר, שצריכין
לעבד את הגוף כמו עור שמעבדו אותו
היטב עד שיהיה יכולין להפכו ולראות
לעינים שהוא נקי לגמרי, גם אמר שיש
גדולים ששברו את תאוות הגוף, אבל
הוא עדן כמו עור המעבד שיש לו עדן
אזיה ריח רע, רק צריכין לזבד ולעבד את
הגוף כל כך עד שלא ישאר לו שום ריח
משום תאוה, הינו פנ"ל. כי זבד הגוף
הוא בחינת עבוד העור, שהוא בחינת
המדרגה, בחינת נגה וכו' שמשם כל
התאוות פנ"ל. ועל-ידי זה הם זוכין
למחין שלמים ולאמונה שלמה בתכלית
השלמות, אשרי להם. והמון עם שאין
זוכין לזה לזבד הגוף כל כך כי אפלו
צדיקים גמורים לאו כל אהד זוכה לזבד
כזה פנ"ל, על-כן עקר תקון שלהם הוא
על-ידי קרבת הצדיקים אמתים שזכו
על-ידי זבד גופם בבחינה הנ"ל למחין

גדולים אמתיים ולרוח נבואה רוח הקדוש אמת. ועל ידי זה הם יכולים לברר המדמה של כל העולם גם פני שנינו פלם לאמונה שלמה בתכלית כנ"ל, אבל צריך שיהיה להם על כל פנים איזה אתערוטא דלתתא פידוע, שבלא אתערוטא דלתתא אי אפשר להוציאם ממקום שהם בעל כרחם. ועקר אתערוטא דלתתא שלקם הוא שיפשימו את דעתם ויסלקו את חכמתם ושכלם לגמרי כאלו אין להם שום שכל כלל, רק ימו אונם ולבבם היטב לקול דברי הצדיק האמת ומסרו לבם ושכלם אליו לגמרי. כמו שאמר רבנו ז"ל שכל זמן שגשאר להארם שום שכל עצמו אינו מקרב כלל, כמבאר על פסוק (דברים ל"א): "עם נבל ולא חכם", עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו (בבב"א דף ט"ו). שעקר קבלת התורה היה רק על ידי זה, על ידי שסלקו את חכמתם לגמרי, כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה וכו', עין שם. כי כל השכל של כל העולם, אפלו של היראים והבשרים כל זמן שלא זכו לשבר תאוות לבם לגמרי לגמרי בבחינה הנ"ל כמו עור המעבד ממש בלי שום שמין ריח בעלמא כנ"ל עדין אין להם שום שכל כלל וכל שכלם הוא רק בבחינת המדמה שהוא פח הגוף פח הבחמיות. מאחר שלא פשטו את גופם עדין לגמרי מהבחמיות. וגם המדמה שלקם אינו מברר עדין לגמרי

כנ"ל, על כן עקר תקונם להתקרב לה' יתברך הוא על ידי אמונת חכמים, בחינת (שמות י"ד): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", דהינו להתקרב לצדיקים אמתיים ולהאמין בהם ולכבד דעתו ונגדם לגמרי כאלו אין לו שום שכל כלל. וזהו בחינת שמתר לכתב ספרי תורה תפלין ומזוזות אפלו על גבי עור נבלה וטרפה ובלבד שיהיה ממין טהור, להורות שהכל יכולין להתתקן והכל יכולין לקבל אור המחין של התפלין, ובלבד שיהיה בבחינת עור בהמה טהורה המעבד לשמה לשם קדשת סת"ם, דהינו שפשיטין ומעבדין את מחם ושכלם ודעתם מפל דעותיהם וסברותיהם ועקמיניות שכלבם שהיה להם עד הנה, רק מכינים דעתם וכחם וכל גופם לקבל קדשת התפלין וכו', שהוא בחינת קדשת המחין של הצדיקים על כל אשר יאמרו כי הוא זה. ולבלי לסור מדבריהם ודעתם זמן ושמאל. ואז אף על פי ששקלל כל פך עד שהוא בבחינת עור נבלה וטרפה, אף על פי כן הוא יכול להתתקן ולקבל אור קדשת התפלין. ובלבד שלא יהיה בבחינת מין טמא, דהינו שלא יבא להצדיק עם חכמות וחקירות לחקרו ולנסותו ולא יהיה טינא בלבו, שכל זה הוא בחינת מין טמא, כי עקר הטמאה הוא בחינת חקירות וכפירות. שהם בחינת חיות רעות הדרוסים וטורפים, כמבאר במקום אחר. אבל כשיאנו בבחינת מין טמא רק

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים רבה

עושה עצמו כבהמה טהורה ומכין ומעבד עצמו ודעתו לשם קדושת תפלין, דהיינו לקבל הארת הפנים של הצדיק האמתי על כל אשר יאמר כי הוא זה, או אף-על-פי שנקלקל כל פך עד שהוא בבחינת גבלה וטרפה הוא גם הוא יכול לקבל אור קדושת מוחו, שהוא בחינת קדושת התפלין שנקתבים על גבי עור בהמה טהורה אפלו על גבלות וטרפות שלהן, ובלבד שיהיה ממוין המתיר לפיכך כנ"ל. וכן מבאר בהתורה "פתח רבי שמעון" (בסיון ט) שכתובת תפלין על גבי העור הוא בחינת הארת הרב בלב התלמיד וכו' ומבאר שם שתלמיד הגון הוא בחינת מין המתיר לפיכך וכו', ע"ן שם:

לו וזהו (שמות א'): "ויהי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם פתים". זה בחינת הפתים של התפלין, כי המילדות, שהם בחינת אם הבנים, הם ממשכין אור התפלין, שהם בחינת אמא על ברא', שהם בחינת הולדת המחין, בחינת (שם י'): "קדש לי כל בכור פטר כל רחם" כנ"ל, וזהו, 'ויהי כי יראו' דיקא, כי תפלין הם בחינת יראה, כמו שכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", ודרשו רבותינו ז"ל: אלו תפלין שבראש, כי המילדות הם אם אהרן ומשה. ומרים אחותם שהיא מילדת שניה. שממנה יצא המלכות כמו שפרש רש"י שם, כי משה ואהרן הם עקר התפלין, אהרן הכהן הגדול הוא בחינת

תמינה תקוני דיקנא דכהנא רבא, שהם בחינת השמנה וקנים הנ"ל, בחינת שמנה פראיות של התפלין של ראש ושל יד כנ"ל. משה רבנו הוא בחינת הזקן העליון הנ"ל. שהתפאר שהוא זקן מאד ועדין הוא נער וניק לגמרי וכו' וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. וזה בחינת משה רבנו עליו השלום, שהוא בחינת (שם ב'): "והנה נער בוכה", שאף-על-פי שהגיע למה שהגיע לבחינת זקנה דקדושה בשלמות, אף-על-פירכך עדין היה בבחינת נער וניק לגמרי, בבחינת (תהלים י"ג): "נער הייתי גם זקנתי", שאף-על-פי שזקנתי מאד, אף-על-פירכך עדין אני נער וניק לגמרי, שזהו בחינת ההתפארות של הזקן הראשון במעלה שהוא העור כנ"ל.

ועל-כן זכה משה שכתוב בו (דברים י"ד): "לא כהתה עינו ולא גם ליחה" אף במורתו, כי לא קפצה עליו שום זקנה כלל, אפלו בשעת מיתתו שנהיה בן מאה ועשרים שנה, כי זכה בתכלית הזקנה להיות עדין יניק לגמרי, כאלו לא התחיל עדין לחיות כלל, כמו שכתוב (שם ב'): "אתה החלות להראות וכו'". שפסוק ימיו אמר לה' ותברך, "אתה החלות להראות וכו'", דהיינו שעדין לא השיג כלל, רק ה' ותברך התחיל להראות לו את גדלו וכו', שכל זה הוא בחינת הנ"ל שמתחילין בכל עת מחדש כנ"ל, כי משה הוא בחינת מן פדויע, שנאמר בו (שמות ט'): "כי לא ידעו מה הוא". שאי אפשר לדע כלל מה הוא

101

שנמשכין מבחינת משה, מבחינת הנקן הנ"ל. וזהו, "ועש לךם בתים" – פתי כהנה ומלכות (סוטה יא): 'פתי כהנה' הם בחינת התפלין, שהם בחינת קדשת הכהנה כנ"ל, בחינת קדשת הכבוד לתנו לכהן כנ"ל. ובתי מלכות, זה בחינת מלכות דוד משיח, בחינת אמונה שכל זה הם בחינת תפלין כנ"ל. ועקר קדשת התפלין הוא בחינת השגות אלקות שהצדיקים אמתיים שהם מבחינת משה מומשיכין עלינו דרך פיה צמצומים, שזה העקר שהם זוכים להשגה גבוה ועצומה כזו עד שהם יכולין לצמצם ולהלביש ההשגה בכמה צמצומים ולבושים עד שגם אנהנו נוכל לזכות להשגת אלקות כנ"ל. וזהו בחינת בתים של התפלין, כי אי אפשר לנו לקבל אור הפרשיות בעצמן כי אם דרך בתים ורצועות, שהם בחינת צמצומים וכלים קדושים של עולם התקון לקבל האור בהדרגה ובמדה, כי הם יכולין לבגס לתוך בחינת חלל הפגני ולגלות אלקותו שם ולעשות על-ידי זה כלים קדושים, כי עקר התהוות הכלים הם על-ידי תקון חלל הפגני שהוא תחלת הצמצום, שהוא שרש כל הכלים והמסקים שנתהוו מהתעבות האור והתרחקו מהמאציל, כי אם לא היה חלל הפגני לא היה שרש שום התעבות האור והתרחקו וכו', כמבאר ומובן בכתבים. נמצא שעקר התהוות הכלים נמשך מבחינת חלל הפגני, אבל על-ידי חטא

שילד אשה יזכה למה שזכה הוא. וזה אותיות 'משה – ש"ן מ"ה' ש"ן תלת אבנה, שהם כלליות המזין, כלליות התפלין, אבל הכל נמשך מבחינת 'מה', בחינת "כי לא ידעו מה הוא", שזה עקר בחינת משה, שהוא בחינת הנקן הנ"ל שהיה נקן ותינוק וכו' כנ"ל, שהוא שרש הכל ולמעלה מן הכל כנ"ל, כמו שכתוב (פסוקי"ה ב'): "והאיש משה עניו מאד וכו'". שהוא בחינת (תהלים קלא): "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" שאמר דוד. וזה שכתוב בזהר לענין משה שאצל הסבין הוא סבא ואצל התינוקות הוא ינוקא, הינו כנ"ל. שהוא נקן וניקן וכו' כנ"ל. וזהו שאמר (דברים לא): "כן מאה ועשרים שנה אנכי היום". היום מלאו ימי השנותי, כי אינו יכול לילך יותר, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (סוטה ב'): מלמד שנסתמו ממנו וכו'. כי הוא צריך לחיות חיים ארכים הנ"ל לילך בכל פעם יותר ויותר וכשאינו יכול לילך יותר מוכרח להסתלק כמובן בשיחות הקדושות של רבנו ז"ל. ועל-כן (שם ב'): "ולא ידע איש את קבורתו כי לא ידעו מה הוא" כנ"ל. נמצא שמושה הוא בחינת הנקן העליון הנ"ל, שהוא שרש התפלין, שהם בחינת קרון עור הפנים שזכה משה, שהם בחינת אור התפלין, כמו שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מרכבות פרעה וכו'" (בסין ל"ח). 'ואהרן' הוא בחינת שמונה תפוני דיקנא הנ"ל, שהם בחינת השמונה פרשיות של תפלין

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

רכו

אדם הראשון נתאחו הרע של החלל הפנוי שהם בחינת הפירות נאחזו בהפלים שעקרם הם בבחינת העור, שהוא תכלית הפלים חצוניות דחצוניות הפלים ששם נאחזים ביותר כנ"ל, שזהו בחינת מזבא דחזיא, שמושם אחיזת כל הקלפות חס ושלום, ועל-כן עקר התקון על-ידי ינוקא ועבוד העור בקדושה, שהוא בחינת תקון המדמה, תקון חלל הפנוי שזוכין הצדיקים הגדולים הנ"ל לתקן עד שעושין ממנו דיקא בחינת בלים קדושים לקבל האור בהדרגה ובמדה, שזהו בחינת עור בהמה טהורה, שעקר פתיבת כל התורה ותפלין הוא על העור דיקא וכנ"ל. וזהו בחינת הפתים של עור, פי צריכים לקבל האור דרך פמה צמצומים וכלים הנעשין על-ידי תקון החלל הפנוי, שהוא בחינת תקון המדמה, שהוא בחינת עור כנ"ל. וזהו בחינת (בראשית ג): "ויגעש ה' אלקים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם". פתנות עור דיקא, פי עקר התקון לתקן העור וכו' כנ"ל, פי פתנות עור הם בחינת מליית ותפלין שהם יוצאין מן העור ומן השערות הגדלים על העור, כמבאר בעני חיים, שזהו בחינת "פי הוא כסותה לבדה" - דא ציצית, היא שמלתו לעורו" - דא תפלין (תקנים ס"ט). שהם פנימיים וגבוהים יותר מציצית, כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בחינת תקון המדמה, שהוא תקון חלל הפנוי, שעקר התקון על-ידי אמונת כנ"ל. וזהו: "יהי פי

יראו המגולדות את האלקים", יראו דיקא, פי יראה קדושה הוא בחינת תקון הצמצום והדין של חלל הפנוי שנמתק בשרשו על-ידי יראה קדושה, שהוא בחינת דינא קדישא פדויע, על-כן על-ידי בחינת יראה, על-ידי זה נעשין בחינת פתים, שהם בחינת תקון הפלים והצמצומים לקבל אור התפלין בהדרגה ובמדה כנ"ל. וזהו, "יהי פי יראו וכו' ויעש להם פתים" כנ"ל:

לו ונם צריכין לתופרין בגידין דיקא, פי אפלו כשמוציחין הפרשיות לתוך הפתים אי אפשר לקבל האור, עד שתופרין אותן בגידין דיקא. כדי להסתיר האור שלא יצא חוץ מהמדה חס ושלום, פי שם"ה גידין הם כנגד שם"ה לא תעשה, הם בחינת דינים וצמצומים. ועל-כן בהשם"ה גידין, בהם מרצת הדמים, שהם דיקא החיות של האדם וכל מין חי, פי עקר המושבת החיות הוא על-ידי הנבילת האור, כמבאר בהתורה "ויכיום הפפורים - הסתרה" (ספר י"ז) שהחיות נמשך תמיד מתי החיים. ועקר התקון הוא, שעל-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריה הוא ממושיכין החיות לתוך הפלים והמדורות, עני שם. וזה בחינת מה שהחיות הוא על-ידי הדמים דיקא שבשם"ה גידין, שהם בחינת צמצומים, פי עקר החיות על-ידי תקון הפלים והצמצומים כנ"ל. וזהו בחינת: "שמי" (שמות ג) עם י"ה - שם"ה (והר בראשית דף כב.

מ"ח

גבוהים יותר. וזהו בחינת הנ"ל שתקון הכלים צריכין להמשיך מאור הגבה יותר, כי צריכין מנ גדול ביותר כדי לעשות הכלים שהם בחינת שם"ה, שהם בחינת שם ה' פנ"ל. כדי להודיע גדלתו לכל פאי עולם. להגדיל שמו ותברך בפי כל למען ספר שמו בכל הארץ, שזהו בחינת תקון התפלין שנמשכין ממוח גבה מאד מאד דרך פמה צמצומים. עד שגם אנחנו ואפלו כל פאי עולם ידעו משמו וגבורתו, בחינת "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליו ויראו מן"ה אלו תפלין פנ"ל:

דף טו

לח וזהו (בראשית כג): "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה". ארבעה פעמים "שנה" כנגד ארבעה פרשיות שבתפלין שהם עקר חיות השנים שחי האדם פנ"ל. וזהו שדרשו רבותינו ו"ל (בראשית רבה יח): 'בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע', הינו פנ"ל. כי זהו עקר השלמות שיתחיל לחיות בכל פעם. שאפלו בשמנוגע לימי הזקנה יהיה בעיניו עדין ניכר לנמרי כאלו לא התחיל לחיות ולעבד ה' כלל ונתחיל לחיות בעבודתו ותברך בכל פעם מחדש פנ"ל. וזהו בחינת 'בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע, שני חיי שרה פלן שוין למובה, כי כל מה שמזקן הצדיק הוא עדין ניכר בעיניו כאלו הוא תינוק עדין וכו' פנ"ל. ועל ידי זה מוסרם בעבודתו בכל פעם, וזכה לחיים ארפים באמת,

(ועד). כי השם הוא החיות, בחינת נפש חיה הוא שמו". וכמו שבהאדם נגבל כל חיות בשמו וכו' פנ, כפיכול, אורחא שקא דקדשא ברך הוא, שעל ידי התורה קורין את ה' ותברך בשמו וממשיכין החיות ממנו לתוך הכלים, שהם אותיות התורה, שהם בחינת שקא דקדשא ברך הוא וכו', כמבאר שם בהתורה "כיום הנפונים" הנ"ל. ועל פן שמי עם י"ה - שם"ה, כי עקר ה' שהוא בבחינת הגבלת החיות מחי החיים, שזהו העקר פנ"ל, כל זה הוא בחינת שם"ה לא תעשה שבתורה, בחינת שם"ה גידיו, שהם בחינת הצמצומים והכלים לקבל האור במדה פנ"ל. וזהו בחינת שם"ה ימים בשנה, כי עקר חיות כל ימות השנה הם על ידי בחינת שם"ה פנ"ל, שהם בחינת הצמצומים, שעל ידי זה עקר הגבלת החיים, שזהו עקר החיים פנ"ל. ועל פן התפלין, שהם בחינת חיים פנ"ל, בחינת שם ה', כמו שכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליו" אלו תפלין, על פן צריכין לתופרן בגידיו דקא כדי לצמצם האור, שזהו עקר התקון של המחין שהם החיים פנ"ל. וזהו: "שמי" עם י"ה דקא - שם"ה, וכו' עם ו"ה - רמ"ה, שאף על פי שרמ"ח מצות עשה הם נמשכין מבחינת ימין, ושם"ה לא תעשה מבחינת שמאל דקדשה, אף על פן כן מרמז בחינת שם"ה בשתי אותיות הראשונות של השם שהם

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים רכט

שְׂכַל יְמֵיו וְשִׁנּוּתָיו הֵם שְׁנוֹת חַיִּים בְּאֵמַת, כִּי אֵינוֹ אוֹבֵד שׁוֹם יוֹם מִיְמֵי חַיָּיו בְּלִי תוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְחַיִּית וְכַ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁנֵי חַיֵּי שְׂרָה בְּלֵן שְׁוִין לְטוֹבָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חַיִּים אֲרִבִּים הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּפִלִּין בַּנ"ל, כִּי שְׂרָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת אֲמוּנָה, בְּחִינַת "שְׂשֻׁרָה עַל כָּל הָעוֹלָם", בְּחִינַת (בְּרַח"ט י"ד): "וְהָיָה ה' לְמִלְחָה עַל כָּל הָאָרֶץ", שֶׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַתְּפִלִּין, כִּי עֵקֶר הַמְּשֻׁכָּת הַמּוֹחִין שֶׁל הַתְּפִלִּין הֵם עַל-יְדֵי הַרְשִׁימוֹ שֶׁל הָאֲמוּנָה שֶׁבִּלְבַב בַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי שֶׁמְּמַשְׁכִּיחַ הַמּוֹחִין שֶׁל הַתְּפִלִּין, עַל-יְדֵי זֶה מֵאִירָה הָאֲמוּנָה אַחַר קֶדֶד בְּאוֹר גְּדוֹל וּבִשְׁלֵמוֹת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי הָא בְּהָא תֵּלְיָא, עַל-יְדֵי אֲמוּנָה מְקַבְּלִין הַמּוֹחִין. וְכַפִּי הַתַּחֲדֻשׁוֹת הַמּוֹחִין שֶׁמְּקַבְּלִין עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה, כֵּן נִשְׁלָם וְנִתְגַּדֵּל וְנִתְחַזַּק הָאֲמוּנָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכֵן לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ שְׁלֵמוֹת בְּאֲמוּנָה לְמַעַלָּה מִשְׁלֵמוֹת, עַד שִׁיכּוֹלִין לְזַכּוֹת לְאֲמוּנָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ אֲמוּנָה, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִכָּל הַמּוֹחִין, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, כִּי תְּפִלִּין שֶׁל יָד הֵם בְּבְחִינַת "וַיְהִי יְדֵיו אֲמוּנָה" וְתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הֵם בְּבְחִינַת רֹאשׁ אֲמוּנָה, שְׂזוֹכִין אַחַר כָּל הַשְּׁגָת הַמּוֹחִין שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִכָּל הַמּוֹחִין, כִּי זֶה כָּלל בְּפִתְחֵיכֶם שְׁמֵלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְדַרְגָּה אַחֲרֹנָה שֶׁל עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הִיא לְמַעַלָּה וְהִיא עֲרֵשׁ שֶׁל בְּחִינַת עֵתִיק, שֶׁהוּא מְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁבְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִפְּנֵי וְכֵן מְעוֹלָם לְעוֹלָם. וּמַלְכוּת הִיא

בְּחִינַת אֲמוּנָה. וְעֵתִיק, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה וְעֲרֵשׁ שֶׁל כָּל הַמּוֹחִין שֶׁבְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, הוּא בְּחִינַת דְּבָקוֹת הַנִּפְלְאָ וְהַנּוֹרָא לְה' וְתַבְרָךְ, בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין, רְצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, הַשְׁתוֹקֵקוֹת שֶׁבְּהַשְׁתוֹקֵקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲרֵבַת נְעִימַת הַדְּבָקוֹת הַנִּפְלְאָ וְהַנּוֹרָא לְה' וְתַבְרָךְ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ט"ו): "צִמְאָה לֵךְ נַפְשִׁי כְּמֵה לֵךְ בְּשָׂרִי" וְכֵן, בְּחִינַת (שֵׁם ע"ג): "כִּלְהָ שְׂאֵרֵי וּלְכָבִי צִוֵּר לְכָבִי וְחִלְקֵי אֱלֹקִים לְעוֹלָם", בְּחִינַת (שֵׁם ע"ד): "וְכִסְפָּה וְגַם כִּלְתָה נַפְשִׁי לְחִצְרוֹת ה' לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי", שֶׁעַל זֶה הַתְּפִלָּל דְּוֵד הַמְּלִיךְ עֲלָיו הַשְּׁלוֹם כָּל יְמָיו, בְּחִינַת (שֵׁם ט"ז): "אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבֵתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַיִּוֹת בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּבָקוֹת שֶׁל הַתְּפִלִּין, בְּחִינַת (דְּבָרִים י"ד): "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכו'", בְּחִינַת (שֵׁם ה' שִׁיר ט'): "שִׁמְנֵי כַחוֹתֶם עַל לֶבֶד כַּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶיךָ כִּי עֲזָה כַפְּנוֹת אֶהְבֶּה קִשְׁוֶה כִּשְׂאוֹל קִנְאָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּי אֵשׁ שְׁלֹהֶבְתֶּיהָ, מִיֹּם רַבִּים לֹא יִכְבֹּד לְכַבּוֹת" וְכו', אֲשֶׁרֵי הַזִּכָּרָה לְזֵוֹ.

אָבֵל יֵשׁ בְּחִינַת דְּבָקוֹת שֶׁהוּא לְמִטְוֶה מִבְּחִינַת אֲמוּנָה שֶׁל מְדַרְגָּה הַגְּבִיחַ יוֹתֵר, כִּי 'עֵתִיק' דְּעֵשְׂרֵה הוּא לְמִטְוֶה מִמַּלְכוּת דִּיצִירָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, מִכָּל שֶׁכֵּן מִמַּלְכוּת אֲמוּנָה שֶׁבְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים יוֹתֵר. וְכֵן מְעוֹלָם לְעוֹלָם, עַל-כֵּן עֵקֶר הַהִתְחַלְתָּה הִיא אֲמוּנָה וְהַסּוּף הִיא אֲמוּנָה וְדְבָקוֹת, כִּי בְּאֵמַת הַכָּל אֶחָד, כִּי

וחיה, אכרם ושרה' וכו', שעל שם זה נקראת העיר 'קרת ארבע' (שם) – 'על שם ארבע זוגות' וכו' (ערוך ב.ד.). 'ארבע זוגות' הם בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד, כי ארבעה פרשיות של ראש הם בחינת 'ארבעה מחין דדוכנא', וארבעה פרשיות של יד הם בחינת 'ארבעה מחין דנוקבא', וזהו בחינת ארבע זוגות הנ"ל, כי 'קרת ארבע' הם בחינת ארבעה שמות של התפלין בדיע. ועל-כן נקראת 'מערת המכפלה' על שם חיים ארבים של הצדיקים שקנשתם וחיותם כפולה תמיד, כי בכל פעם מוסיפין קדשה על קדשה, תשובה על תשובה, שזה עקר קיום התורה, בחינת (א"ב יא): "כי כפלים לתושיה" בחינת (משל לא): "כי כל ביתה לבש שנים", "פתח תפתח" העניק העניק "נתון תתן" וכו' (דברים טו), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא ראה סימן ג), בחינת 'משנה תורה', בחינת (ישעיה סא): "לכן בארצם משנה יי'שו", שכל זה הוא בחינת חיים ארבים, חיים נצחיים שאזכין הצדיקים עלידי שמוסיפין וכו' וכו' קדשתם בכל יום ובכל עת כנ"ל:

מ ועל-כן קנה מערת המכפלה מעפרון. עפרון הוא בחינת עפר, בחינת הרע הנאחו ביסוד העפר, שהוא בחינת (ישעיה סח) "ונחש עפר לחמו", בחינת (בראשית ג) "ועפר תאכל" וכו', שהוא בחינת עצבות ועצלות וכבודות הנמשך מהרע שביסוד העפר שהוא עפר

בחינת הדבקות של כל עולם ומדרגה שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע לעלות למעלה, שהוא בחינת 'עתיק', בחינת רעוא דרעיון, וזהו בעצמו בחינת הארת האמונה שהוא מדרגה האחרונה של העולם שלמעלה ממנו, כי מלכות, שהיא בחינת אמונה של עולם העליון, הוא שרש החיות של בחינת 'עתיק', שהוא בחינת רעוא דרעיון של עולם ומדרגה התחתונה ממנו וכן לעולם כנ"ל והכן הדברים, כי על-פי הדברים האלה והיצא בהם המבוארים בדברינו, תוכל לעשות לך דרך להבין מעט מזעיר בדרך הפקלה של היהור הקדוש והארי ז"ל להוציא מהם דרכים ועצות למעשה. על-פי הקדמות נוראות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבנו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה היא פותחת שערים רבים של השגת אלקות, שעל-ידי זה יכולין להבין גם כל דרכי הפקלה. אם תזכה לשקוד על תורתו הקדושה יום יום בשקידה רבה. גמצא שעקר המחין והחיות של התפלין הם בחינת הארת האמונה שגשגלות ונגדלת ביותר כנ"ל. ועל-כן התפלין הם בחינת תי שרה, חיי המלכות – אמונה, שהיא בחינת שרה – ששרה על כל העולם, בחינת התגלות אמונתו ומלכותו לכל באי עולם, בחינת "והיה ה' למלך על כל הארץ" כנ"ל:

לט וזה בחינת 'מערת המכפלה' (בראשית ב) – 'שכפולה בזוגות: אדם

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים רלא

נשיבת הנחש, כמו שאמר רבנו ז"ל על זה הפסוק "ונחש עפר לחמו" (ספן קפ"ט), עין שם. והכנתו עלידי יסוד העפר שבקדשה, שהוא בחינת אמונה, שהוא בחינת (תהלים ל"ד): "שכן ארץ ורעה אמונה", בחינת עפר מאנא דבלהו' שעל ידי אמונה, בחינת עפר דקדשה, מקבלין וממשיכין כל החיות וכל הקדושות וזכין לבחינת פח הגודל וכן הצומח, לגדל ולצמח בעבודתו ולעבר ולדלג על כל המנועות והעכובים, ולכלי להסתפל על שום דבר, כי אמונה הוא בחינת פח הגודל וכן הצומח וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל של אריכות אפים שאנו עוקמין בה, שהוא בחינת תפלין כנ"ל. ועל כן קנה אברהם את מערת המכפלה מפרון דיקא, כי הקלפה קדמה לפרי, ועל כן מערת המכפלה, שהיא בחינת חיים ארפים הנ"ל, בחינת אמונה, בחינת פח הגודל והצומח וכו' כנ"ל, שכל זה הפך בחינת עפרון, שהוא סמרא דמותא הפך החיים, כי הוא בחינת זחמת הנחש, עצבות ועצלות וכו' כנ"ל, על פן היתה בתחלה בגלות אצל עפרון שהוא ממש ההפך מכל הנ"ל כנ"ל. כי את זה לעמת זה עשה אלקים ואברהם שהוא ראש לפאמינים וכה להוציא הקדשה הגבה הזאת שהיא מערת המכפלה מעפרון, כי אברהם וכה לזקנה דקדשה, שהיא בחינת חיים ארפים הנ"ל, בחינת (בראשית כ"ד): "ואברהם זקן

100

בא ב'מים" וכו', כי אברהם הוא הראשון שהשיג קדשת ארץ ישראל, שהיא בחינת אמונה שעל ידי זה זכין לכל הנ"ל. ועל כן נחלה ראשונה שזכה בארץ ישראל היתה מערת המכפלה, כי שם זכין לבחינת חיים ארפים הנ"ל שהם בחינת תפלין שזוכין עלידי אמונה, שהוא עפר קדשת ארץ ישראל כנ"ל:

מא וזה בחינת התורה של תפלין שפרשו לשון גשר. ומשם יוצא המעברתא. וזה העקר מה שמונה על הגוף. כי מהתפלין אין נוגעין בעור הראש והיד כי אם התורה והמעברתא, כי זה העקר מה שאנו צריכין לקבל מאור התפלין הקדושים להמשיך מהם בחינת תורה וגשר לעבר עליהם זה העולם בשלום, לעבר על כל המנועות והבלבולים וכו' וכו' ולהתקרב לה' ותברך באמת, כי תתורה של תפלין, שהוא בחינת גשר שמשם יוצא המעברתא, זה בחינת מה שאמר ביעקב (בראשית ל"ב), "ויעבר את מעבר יבק ויעבר את אשר לו". ופרש רש"י, עשה עצמו כגשר וכו'. זה בחינת מעברתא ותתורה של תפלין, כי מעבר יבק, זה בחינת מעברתא כנ"ל באריכות. ויעבר את אשר לו שעשה עצמו כגשר, זה בחינת תתורה שהוא גשר, כי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"ה ו'), "תתן אמת ליעקב". שהוא בחינת תפלין, כמבאר בדברי רבנו ז"ל (בספן מ"ז). כי עקר התפלין הם עלידי

הגשר דקדושה. בבחינת מה שנאמר
 ביעקב, שהוא בחינת אמת שעשה עצמו
 כגשר, זה רמז שהאמת הוא הגשר פנ"ל,
 כי יעקב עשה עצמו כגשר להציל את כל
 אשר לו מפחד הלילה ומפחדו של עשו
 שהלך לקראתו, שפל זה הוא בחינת
 קלילות הפחדים והיסורים והמניעות וכו'
 שיש לאדם מפל השונאים והמעכבים
 שמתלבש בהם היצר הרע, שהוא
 בבחינת עשו פדו"ע. ועל-כן יעקב ספן
 לבניו שאי אפשר לעבר על כל הפחדים
 האלה כי אם על-ידי אמת, שהוא בחינת
 יעקב שעשה עצמו כגשר, שהוא בחינת
 תחורה של תפלין, שפכה הנה יכולין
 לעבר בזה העולם כל ימי חייו על הגשר
 הצר שצריכין לעבר עליו בלי פחד פנ"ל.
 וזה בחינת קריעת ים סוף שהפך ים
 ליבשה עד שקפאו תהומות בלב ים
 ועשה להם ה' יתברך גם גפלא בחינת
 גשר לעבר הים בשלום. והכל היה
 על-ידי בחינת יעקב, שהוא בחינת אמת,
 כמו שכתוב (שם קד): "מה לך הים כי
 תנום וכו' מלפני אלוק יעקב". שהוא
 בחינת אמת פנ"ל, כי אמת הוא בחינת
 גשר שעל ידו יכולין לעבר אפלו באמצע
 הים, בבחינת (ישעיה מ"ו): "כה אמר בוראך
 יעקב וכו' אל תירא וכו' כי תעבר בפנים
 אתך אני" וכו'. בוראך יעקב דיקא,
 שהוא בחינת אמת, שעל-ידי זה אל
 תירא כי תעבר בפנים וכו', כי על-ידי
 האמת עוברין על הכל ונצולין בשלום

בחינת אמונה, שהיא בחינת אמת,
 בבחינת צדק פד אתחברת באמת
 אתעבדת אמונה' (והר בלק דף קנח): כמבאר
 במקום אחר (סימן ו' לקושי א'). והנה בחינת מה
 שהביא רבנו ו"ל בהתורה של אריכת
 אפים דברי רבותינו ו"ל שאמרו (סנהדרין
 ק"א) על פסוק: "ויקח ארצה". מה ראה?
 אך אפים ראה. וחד אמר, אמת ראה
 וזמר אמר חדא וזמר אמר חדא ולא פליגי,
 כי אמת ואמונה חדא חשיבי פנ"ל. וזה
 בחינת התחורה של תפלין שהוא בחינת
 גשר, כי עקר הגשר לעבר עליו בזה
 העולם הוא אמת, כי איתא בדברי רבנו
 ו"ל (בסימן י"א לקושי תנינא) שהאדם צריך לעבר
 בזה העולם על גשר צר, והעקר שלא
 יתפחד כלל. ולפחות לזה לעבר על הגשר
 של זה העולם, הוא על-ידי בחינת גשר
 של תפלין, שהם בחינת אמת כמו
 אומרים העולם שעם אמת יכולין לעבר
 כל העולם, כי עקר הוא האמת, כי
 חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת וכו'
 נחתמו שמים וארץ, כמו שכתוב
 בראשית ברא אלקים סופי תבות אמת,
 שעל זה עומד כל העולם ונלוואו. וכל
 הכלבולים והמניעות שיש להאדם
 מעבודת ה', שהעקר הוא מניעות הפח.
 העקר העצה לעבר עליהם הוא אמת,
 שהוא מורה דרך להאדם לעבר על הכל,
 בבחינת (תהלים מג): "שלח אורך ואמתך
 המה ינחוני וכו', וכמו שכתוב (שם פו):
 "אהלך באמתך" וכו'. כי האמת הוא

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים

חיים ארפים הנ"ל. חיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים. 'וארשתיד לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים', הם בחינת עטרת תפארת של התפלין, שהם ארבעה פרשיות וארבעה פתים, כנגד ארבע בחינות אלו שהם: 'צדק ומשפט חסד ורחמים', וכמו שפרש רש"י על זה הפסוק בהושע: "שהקדוש ברוך הוא עושה עטרה מארבעתן בראש ישראל" וכו', הינו בחינת תפלין שהם עקר העטרה של ישראל. והיו 'וארשתיד לי באמונה' וכו', כי עקר תכלית כל השלמות הוא אמונה כנ"ל:

כנ"ל. וזה בחינת שפיום השלישי לקריאה אמר ה' ותברך: "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה". כי יום השלישי הוא בחינת יעקב כידוע, שהוא בחינת אמת, שהוא בחינת גשר שעל ידו עוברים בתוך כל המים השוטפים ונצול מכלם כנ"ל, שזהו בחינת היבשה שנגעשה בשעת הקריאה באמצע המים, שהוא בחינת הגשר בכליות העולם שנגעשה. 'ביום השלישי' דיקא, שהוא בחינת יעקב, בחינת אמת, כי עקר הגשר לעבר עליו כל העולם הוא אמת כנ"ל, שזהו בחינת התורה של תפלין כנ"ל:

מג וזה בחינת קשר של יוד שאצל השל יד, זה בחינת סמיכת הנופלים שמוקבלים כחם וחייתם להחיות עצמן לבל יפלו לגמרי על-ידי בחינת תפלין של יד וכמבאר לעיל. וזה בחינת קשר של יוד אצל השל יד, שהוא בחינת הארת צדיק יסוד עולם לבחינת מלכות, שהוא בחינת נקטת ישראל כמובן בפגנות, שעל פן צריכין לדקדק מאד שיהיה זה הקשר סמוך מאד לתפלין של יד, כי עקר הארת המחין של הקמון עם שהשכינה מתיה אותם מנפלתם, הוא על-ידי הצדיק יסוד עולם שזכה להשגה גבה כזו עד שיכול להחיות ולסמוך כל הנופלים וכו' כנ"ל. ועקר הארת התפלין וזכין לקבל ביותר בשעת התפילה, כי אז וזכין למחין גמורים דנדלות כמו שכתוב בפגנות, כי עקר המחין של התפלין, שהם

מב וזה בחינת שלש פריכות על אצבע האמצעי, כי הוא בדרגא דיעקב ומשה, שהוא בחינת הברית התיכון בתוך הקדשים, מברית מן הקצה אל הקצה, (כמבאר בתוספתא, וזה פרישת בלק דף ס"ו). ועל-כן שם סיום קשירת התפלין שקושרין שם הרצונה אחר הנחת של ראש כי אז נשלמת האמונה בשלמות על ידי התפלין כנ"ל. ועל-כן אומרים אז (הושע ב'), "וארשתיד לי באמונה וידעת את ה'". כי אמונה ודעת תלויים זה בזה כנ"ל. ועקר הוא האמונה בחינת "וארשתיד לי באמונה" דיקא, והדר "ידעת את ה'" וכו' כנ"ל. ועל-כן נקשר באצבע אמצעי דיקא, שהוא בחינת יעקב כנ"ל, שהוא בחינת אמת, כי אמונה תלויה באמת כנ"ל. והיו 'וארשתיד לי לעולם', בחינת

והבן הדברים היטב אם תרצה לחיות חיי עולם, כי אי אפשר לזכור הכל בכתב. ותפוש לך בלע"ז פרוש המלות של גפתולי אלקים גפתלתי על-פי פרוש רש"י הנ"ל. לשון עקש ופתלתול וכו'. ואז תבין עד היכן, עד היכן צריכין להתחזק בהתבודדות ושיחות בינו לבין קונו, אף-על-פי שתהיה בדרך עקש ופתלתול כפיה פעמים בלי טעם וריח, "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני" (תהלים כב), אף-על-פי שראוי לכוזתו ולשקצו, כי הוא יתברך מלא רחמים בכל עת, כי יש שלשה תפלות: תפלה למשה, תפלה לְדוד, ותפלה לעני, כמבאר בזהר (בצל דף קעה). ואלו השלשה תפלות הם ג' בחינות תפלין, כי תפלין של ראש הם בחינת תפלה למשה שהוא הדעת, שהוא בחינת תפלין של ראש, בחינת ראש ומוחין, כי הם עקר המחין. תפלה לְדוד זה בחינת קשר של ראש כעין דלת שכלול גם בן מארבעה פרשיות, כמו שמוכא בפניות וזהו בחינת תפלה לְדוד, שהוא בחינת מלכות משיח שקשור בקשר של דלת שבשל ראש פנ"ל. תפלה לעני זה בחינת תפלין של יד, שהוא בחינת מלכות, בחינת נכסות ישראל. שנקראת עניה, כמובא, הינו פנ"ל שתפלה של יד הוא בבחינת המחין והדעת שמאירין בכלל ישראל והעקר להחיות את כל אחד מנפילתו שלא יפל בדעתו לעולם וכו' פנ"ל.

בחינת דבקות, הוא בחינת תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שזהו עקר הדבקות לה' יתברך כמו שאמר רבנו ז"ל שעקר הדבקות הוא תפלה. ועל שם זה נקראין תפלין לשון תפלה, בחינת (בראשית ל) "גפתולי אלקים גפתלתי". וענין מה שפרש רש"י שם על זה הפסוק, שהוא לשון עקש ופתלתול, נתעקשתי והפצרתו פצירות וגפתולים הרבה למקום להיות שנה עם אחותי, גם יכלתי שהסכים על ידי, ענין שם. ובבחינה זו צריך להרבות בתפלה והתבודדות מאד מאד כל ימי חיי, שנה העקר, וצריך להיות עקשן גדול בזה מאד מאד, שאף-על-פי שנדמה לו שדבקו אינם מועילים בלל, והוא רחוק מדבקו מאד. כי זה ימים ושנים שעוסק בזה ועדין לא פל בלל. אף-על-פירבן צריך להיות עקשן גדול בזה כמו העקשן ממש שעושה הדבר בלי שום טעם, בן צריכין בעבודת ה', כמו שאמר רבנו ז"ל (בסיון נ"א בלשון תנאים) שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה'. ובאמת צריכין עקשנות גדול מאד בכל עבודת ה', בכל עובדא ועובדא ובכל עצה ועצה, אבל עקר העקשנות ביותר צריכין בתפלה ותחנונים. והעקר בשיחות של ההתבודדות, כמבאר בדרבינו כפיה פעמים. וכמו שפרש רש"י הנ"ל על "גפתולי אלקים גפתלתי", לשון עקש פתלתול, נתעקשתי והפצרתו פצירות וגפתולים הרבה למקום וכו'.

לקוטי הַלְכוּת

הלכות תפלין ה

אֵרַח חַיִּים רַלָּה

וְזוּהוּ בַחֲנִינָת "תַּפְּלָה לְעֵנִי" שֶׁהִיא יִקְרָה מִכָּל שֶׁכָּתוּב בַּיָּהוּר הַג' ל, עֵינַי שָׁם בְּאֵרֵיכוֹת שֶׁמִּפְּלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת תַּפְּלַת הָעֵינִי שֶׁהִיא מְאִינֵי תִבְרִיּוֹן דְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא דְאִיהוּ עֲבִיד תְּדִיר קַמְטָה בְּקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲצִית וְשִׁמְעוּ מִלּוּי. בִּיּוֹן דְצִלֵי צְלוֹתֵיהּ פְּתַח כֹּל בּוֹי קְרִיעֵי, וְכֹל שְׂאֵר צְלוֹתֵיהּ דְסַלְקִין לְעֵלְא דְחַי לֹאן הֵיא מִסְכְּנָא תִבְרִיד לְבָא, דְכְּתִיב (תְּהִלִּים צ): "תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף" וְכו'. וְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא אִמְרוּ יַתְעַטְפוּן כֹּל צְלוֹתֵיהּ דְעֵלְמָא, וְצְלוֹתָא דָא תִיעוּל לְגַבְאִי, לֹא בְעֵינָא הֵכָא בִי דִינָא דִידוּגוֹן בִּינְנָא. קַמְאִי לִיהוּוּ תְרַעֲמִין דִּילֵיהּ, וְאַנָּא וְהוּא בְלַחְדוּנָא. וְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲתִיחַד בְּלַחְדוּי בְּאִינוּ תְרַעֲמִין בְּהוּא צְלוֹתָא, דְכְּתִיב (עֵשׂ): "וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָד שִׁיחוּ", לְפָנֵי ה' וְדָאֵי כֹל חִילֵי שְׁמֵנָא שְׂאֵלִין אֵלִין לְאֵלִין: קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא בְמָא אֲתַעֲסֵק? בְּמָא אֲשַׁתְּדָא? אֲמַרִין: אֲתִיחַדָא בְּתַאוּבָתָא בְּמָאִין דִּילֵיהּ. בְּלָהוּ לֹא דְעֵי מָה אֲתַעֲבִיד מִהוּא צְלוֹתָא דְמִסְכְּנָא, וּמִכֹּל אֲנוּ תְרַעֲמִין דִּילֵיהּ. דְלִית תִּיאוּבָתָא לְמִסְכְּנָא, אֵלָא כֹּד שְׂפִיד דְמַעוּי בְּתַרְעָמָא קַמֵי מַלְכָא קַדִישָׁא, וְלִית תִּיאוּבָתָא לְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא, אֵלָא כֹּד מִקְבֵּל לֹאן וְאֲשַׁדֵי קַמֵיהּ. וְדָא אִיהוּ צְלוֹתָא דְעֲבִיד עַמּוּפָא לְכָל צְלוֹתֵיהּ דְעֵלְמָא וְכו', עֵינַי שָׁם שְׁמַאֲרִיד עוֹד בְּזוּה.

וְכָל זֶה נֹאמַר אֶפְלוּ בְעֵינֵי סֵתָם שְׁמֹתֶפְלַל עַל צְרִכּוֹ, עַל דְחָקוּ וְעֵנִיּוֹתוּ

בְּגַשְׁמִיּוֹת, מִכָּל שְׂפֵן וְכֹל שְׂפֵן בְּשִׁמְתוּחִיל הָאָדָם לְרַחֵם עַל עֲצֻמוֹ וּמְרַגֵּשׁ עֵנִיּוֹתוֹ וְדַחְקוּ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְטוֹעֵן עִם ה' וְחִבְרָד וּמִתְקוֹמַט עִמּוֹ וּמִתְרַעַם עֲלֵיו וְחִבְרָד עַל שְׂאֵינּוּ מְקַרְבוּ אֵלָיו וְשׁוֹפֵד שִׁיחוּ וְלָבוּ לְפָנָיו עַד שְׁנַתְעוּרַר בְּכִבְיָהּ וְכו'. כְּמָה וְכְמָה יִקְרָה תַּפְּלָה זוּ בְעֵינֵי ה' וְחִבְרָד וְהִיא יִקְרָה מִכָּל הַתַּפְּלוֹת שֶׁבְעוֹלָם, כִּי בְּאֵמַת זֶה עֲקַר הָעֵנִיּוֹת וְהַדְחָקוֹת, כְּמֹו שְׂאֲמַרְוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תְּרִים טא): 'אֵין עֵינֵי אֵלָא מִן הַדַּעַת'. כִּי חוּץ מִזֶּה הַכֹּל הַכֹּל, כִּי יִמְיוֹנוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְאֵין צָרָה כְּצֵרַת הַנֶּפֶשׁ וְאֵין עֵנִיּוֹת פְּעִינִית מִתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, מִכָּל שְׂפֵן וְכֹל שְׂפֵן מִשְׁהוּא בַעַל חוּב גְּדוֹל חֵם וְשָׁלוֹם, שְׁחָבִי לָהּ' וְחִבְרָד חוֹבוֹת רַבִּים שְׁחָב כְּגַדְו וְחִבְרָד עַל-יְדֵי חֲטָאֵי וּפְשָׁעֵי וְאֵין לֹא בְמָה לְסַלֵּק כָּלֵל כִּי אִם בְּתַפְּלָה וְתַחֲנוּגִים. מִשְׁזָה הָאָדָם וּזְכָה לְהַתְעוּרַר עֲצֻמוֹ לְהַרְגִישׁ עֵנִיּוֹתוֹ וְדַחְקוּ וְעוֹמֵד לְפָנֵי ה' וְחִבְרָד כְּרֵשׁ וְאֲבִיוֹן, הַשּׁוֹאֵל עַל הַפְּתָחִים וּמִבְקֵשׁ מִלְּפָנָיו בְּשִׁבְרוֹן לֵב עַל נַפְשׁוֹ לְהַצִּילָה מִנֵּי שַׁחַת, לְכָל יָאֲבֵד שְׁנֵי עוֹלָמוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, וְכִמּוֹ שְׂאֲמַר דְּוֹד (תְּהִלִּים ז'): "מָה בְּצַעַד בְּרַמֵי בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת וְכו' (שֵׁם כ"ב) הַצִּילָה מִתְּרַב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב וְחִדְתִּי וְכו'". וְכִיּוֹצֵא בְּזוּה הַרְפָּה שְׁבִדְאִי תַּפְּלָה זֹאת יִקְרָה בְעֵינֵי ה' וְחִבְרָד מִכָּל הַתַּפְּלוֹת שֶׁבְעוֹלָם. וְהַדְקָדֵק הֵיטֵב כְּכֹל דְבוּר וְדְבוּר שֶׁל דְבָרֵי הַיָּהוּר הַקְדוּשׁ הַג' ל. וְחִבְרָד הֵיטֵב כְּמָה יִקְרָה דְבָרֵי הַתַּבְּרָדוֹת

ל' ט' ע"ב

ששופכין שחתו לפני ה' יתברך ואף-על-פי שזה כמה שמתפלל ומתבודד ונדמה לו שעדין לא פעל כלל, אף-על-פי-כן כל דבור ודבור אינו נאכד רק בלם מגוים וספורים ונגזזים באוצרותיו וגם כי אי אפשר להאדם לדע כלל בזה הגוף אם פעל בעבודת ה' אם לאו, כי אפלו אם לא פעל כי אם כחוט השערה אחת פעם אחת כל ימי חייו גם זה יקר מפל מני עולם הזה, כי אפלו כשנעתקים איוה תנועה להתקרב מעט יותר לה' יתברך אפלו פחות מחוט השערה, על-ידי זה רצים והולכים גם כן אלפים ורבבות פרסאות בעולמות עליונים, כמו שאמר רבנו ז"ל בהמעשה שספר מהצדיק שפעם אחת נפל עליו עצבות גדול וכו', ענין שם. ועל-יבן צריכין להתחזק בזה מאד בלי שעור. וכשיהיה חזק כל כך בבחינת "נפתולי אלקים נפתלתי" הנ"ל, אז סוף כל סוף בנדאי זכה לפעול בקשתו להתקרב לה' יתברך להיות שנה עם אחיו הנשרים והצדיקים. וכמו שפסמים שם הפסוק, "גם יכלתי", הסכים על ידי שנתעקשתי כל כך להפציר הרבה למקום אף-על-פי שנדמה לי כמה פעמים ששוב לא יועילו דברי חס ושלום, וכו', אף-על-פי-כן נתעקשתי עצמי בעקשנות גדול בלי שעור וסוף כל סוף גם יכלתי, שהסכים על ידי להיות שנה לאחי להתקרב לה' יתברך באמת, אמן ואמן:

מד וזה בחינת יאר צייט. שמתענין אז ביום שפמת בו אביו או אמו. ואומרים קדיש ומדליקין נר. והכל כדי להעלות נשמת המת, כי צריכין להעלות את נפש אבותיו ואמו לבחינת חיים ארפים הנ"ל, שהם בחינת חיים נצחיים שזוכין הצדיקים לעולם הבא. וזה עושים בכל שנה ביום שנפטר, כי ביום שנפטר האדם אז עקר התחלת חייתו באמת, כל אחד ואחד כפי מה שזכה על-ידי קדשת ידו, כי העולם הזה הוא צל עובר ותינו אינם חיים כלל, כי הוא עובר כהרה עין. ועקר הוא חיים נצחיים שזוכה כל אחד כפי עבודתו לאחר מותו. ועקר בחינת חיים ארפים הוא לחדש חייתו בכל עת. ובפרט בכל שנה, שהוא בחינת ראש השנה בראש חדש כנ"ל. ועל-יבן עוסקין בתקון הנפטר בכל שנה ושנה ביום שנפטר בו שהוא התחלת חייתו כנ"ל, שהוא בחינת ראש השנה שלו, ועקר תקונו על-ידי בניו, כי הבנים טובים הם רפואה גדולה לאבות כמו שאמר רבנו ז"ל (בספר המדות ערך בנים אות כב), כי עקר עבודת האדם בעולם הזה הוא לגלות אלקותו בעולם. וכשמוגע זמנו להסתלק צריך שישאר אחריו ברכה זרע ישראל כשרים שימלאו מקומו ויודיעו גדולתו בעולם, כי כל נשמה ונשמה יש לה כח מיוחד לגלות איוה בחינה מהתגלות אמונתו בעולם וכמבאר לעיל. וזהו (תהלים

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ה

ארה חיים רלו

(ד), "ועד דור ודור אמונתו". ועד דור ודור דיקא, בחינת (שם קמה) "דור לדור ישבח מעשיך", בחינת (שמות י) "זה זכרי לדור דור" וכו'. וכל זה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת התחדשות המחזק שנתחדשין עלידי הולדה, שהוא בחינת התחדשות הדורות, שעלידי זה נתחדש התגלות אלקותו ויתברך בכל דור ודור כנ"ל, שהוא בחינת (שם ט) "קדש לי כל בכור פטר כל רחם" וכו'. כנ"ל, ועל-כן מודלקין גר להמשך אור להנשמה שתזכה לאור באור החיים, בחינת חיים נצחיים וארפים הנ"ל, שנקראים אור, כמו שכתוב (תהלים טו): "להתהלך לפני אלקים באור החיים". וזהו בחינת הקדוש שאומרים אז, כי הקדוש נתמקן בלשון תרגום, כי הקדוש למעלה מכל הקדושות. והוא תבר כל גיוזין דפרזלא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, שהוא בחינת ברך הוא לעלא מן כל ברכתא ושירתא' וכו'. ועל-כן נתמקן בלשון תרגום, שהוא בחינת נגה, בחינת עין הדעת, בחינת מדמה וכו', כמבאר במקום אחר, כי אי אפשר לזכר ולקבד המדמה וכו', שהוא בחינת תרגום כי אם עלידי בחינת הקדשה העליונה על הכל. שהוא בחינת קדיש בלשון תרגום, כי כל מה שהצדיק והקדשה גבה יותר יש לו כח לתקן ולקבד הקדשה מעמקי הקלפות ביותר. ולחפך בחינת נגה, בחינת תרגום, בחינת מדמה אל הקדשה, שעלידי זה עקר

297

עלית הקדשה כדוע. ועל-כן הקדיש מתבר כל גיוזין דפרזלא, כי הוא קדשה גבה כל כך שמשבר כל סטרין אחרנין וכו' ומחפך הכל אל הקדשה, שהוא בחינת קדשת התפלין שנקמתין על העור דיקא וכו'. ועני בתקונים (תקון י דף כו.) מה שכתוב בענין תפלין: 'לצדיקים וכו', לרשעים אגון קשורין לכל מקטרגין דלהון' וכו', הינו כנ"ל. שתפלין הם מחזק ודעת גדולים כל כך שמועילין לכל אפלו לכל הנופלים וכו', כי נמשכין מוחם גדול כל כך שיוכלין לגלות לכל כי ה' עמם וכו'. ויש תקנה לאחריהם, אמר ואמן:

מה כלל הדרוש הזה סובב והולך על יסוד ההקדמה הנבנית על-פי המעשה של הבעטליר הראשון מהשבעה בעטלירש שהוא העור שנתן להזוג מתנה לדרשה חיים ארפים, כמו שבאר רבנו ז"ל בעצמו בפיו הקדוש. אחר שספר המעשה של יום השני שמדבר מהחרש. אז אמר אחר כך שהראשון נתן להם חיים ארפים וזה וכו', כי עקר בחינת תפלין הוא לזכות לחיים ארפים הנ"ל. דהינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש חיים אמתיים בעבודת ה' וכו'. וכמבאר למעלה היטב באריכות. ועל-כן אומרים קדם התפלין בהלשם יחוד ומשפע מצות תפלין והמשך עלי להיות לי חיים ארפים' וכו', כי זה עקר בחינת תפלין לזכות לחיים ארפים כנ"ל:

[שך לעיל]

שיוכל הילוד אשה לזכות לגדלות
ונזראות כאלה, כגון בענין הזכרון הנ"ל
ובענין חיים טובים וכו'. ובענין מעוט
מחזיק את המרבה, ובענין הפח שבפדים,
שיוכל להוציא החצים אחר שזרקם וכו'.
וכו', ענין שם היטב ותבין:

הלכה ו

א על-פי התורה חיים נצחיים בלקוטי
תנינא סימן ע"ב, ענין שם
היטב כל התורה פלה מראשה לסופה:

והכלל, שעל-ידי הראיה לכד שרואין
כפי הצדיק מתנוצץ מחו'. ועל-

ידי זה מקבל גדלה בחינת מלכות כל
אחד לפי מדרגתו, בבחינת (שמות טו) "שרי

אלפים שרי מאות שרי חמשים שרי
עשרות", כי הגדלה והמלכות תלויה

בהתנוצצות המחין בבחינת מלך אסור
כרתיים, ברהיטי מחין, שבחינת המלכות
והגדלה אסור ומקשר ברהיטי מחין וכו'.

והתנוצצות המחין זה בחינת כנין בית
המקדש, שהוא תדעת, כמו שאמרו
רבותינו ז"ל (ברכות א) וכו'. וזה בחינת (משל)

"חיות איש מהיר במלאכתו" וכו'. ואז
כשמקבל כל אחד גדלה ומלכות כפי

מדרגת מחו על-ידי המנהיג האמת
בחינת משה וכו'. על-ידי בחינת ואתה

תחזה וכו' ושמת עליהם שרי אלפים וכו',
אז יודע כל אחד לתדש הדישי ובאורי

התורה כפי מדרגתו, על-ידי רוח אלפים
שמקבל מבחינת משה, שהוא המנהיג

לענין המעשה הנ"ל שכל אחד התפאר
בהזכרון שלו וכו' ודבר אז הוא

ז"ל שגמץא בדברי רבותינו ז"ל איה רמו
מעין זה ששמואל זכר וכו'. ולא באר לנו

היטב וקצת נשפח מזה. עתה מצאתי
בירושלמי כתובות פרק אף-על-פי:

שמואל אמר: חכים אנא לחינתא דילדין
לי, רבי יהושע בן לקיש אמר: חכים

אנא לגזרא דגזרון לי, רבי יוחנן אמר:
חכים אנא לנשיא דצבתין עם אמא'

ובדאי אלו ההתפארות של הזכרון של
אלו גדולי הצדיקים הנזירים, שהם גדולי

גדולי האמוראים, הוא הדישים נפלאים
מאד, אבל כל אלו ההתפארות הם לאחר

שיצא לאויר העולם, והוא מעין
ההתפארות של הנקן הראשון הנקן

שבכלם שהתפאר שוכר חתיכת הטבור,
אבל מה שנגעשה קדם לזה, כגון בעת

שהיה הנז דולק וכו'. וכל שכן וכל שכן
קדם יותר עדן לא נמצא רמו. ומי יודע

על מי מהצדיקים הפדמונים אבות
העולם הוא מרמו. ובאמת אמר בעת

שעסק בספור המעשה נזראה הזאת,
זאת המעשה מדרגת מכמה צדיקים

קדמונים וכו'. שים לבך לענין היטב
בהמעשה הנ"ל ותבין מרחוק גדלת

הצדיקים המרמוים שם וגדלת המספרה.
ומכל זה יכולין להבין כל חוד כפום מה

דמשער בלביה גדלת הנזרא ותברך שמו
שברא את העולם בהכמה עמקה בזאת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רלט

הכולל, שהוא חכם הכולל רוח הכולל, כי הוא איש אשר רוח אלקים בו וכו', שמאיר בכל אחד רוח אלקים, שהוא בחינת התנוצצות המחין, בחינת (שמות לא) "ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה וברעת ובכל מלאכה" וכו', שעל-ידי זה מחידשין בתורה בבחינת (בראשית א) "ורוח אלקים מרחפת" וכו', אבל זה המנהיג צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול בקדשת הברית וכו' ולהמשיך גם על כל אחד מישראל, בחינת קדשת הברית ופרישות וכו'. ועל-ידי זה נמשך וראה שהוא הפישה כמו בשעת מתן תורה וכו', פי צריכון להתבטח אפלו לעשות מצוה וכו', והפישה הוא בחינת תשובה ועל-ידי

אצל כל אחד מישראל בכל אבר ואבר, אבל זאת הענוה היא בבחינת מיתה אצלו, פי אינו מרגיש הענוה המלבשת אצלו, אבל על-ידי הסתכלות פני הצדיק, שעל-ידי זה מתנוצץ מוחו וזוכה לקבל גדלה בחינת מלכות. ועל-ידי זה זוכה לחדש בתורה פראוי לו לפי מדרגתו ועל-ידי זה נפל עליו וראה זו הפישה כמו בשעת מתן תורה. והפישה היא תשובה, שהיא בחינת חיים, בחינת (תהלים יא) "והשיבו וחיו", ועל-ידי זה נחיה אצלו וקם בתחיה השפלות והענוה של משה רבנו שהיה אצלו בבחינת מיתה ועקשיו נחיה וקם בבחינת תחית המתים, בבחינת (ישעיה כו) "הקיצו ורננו שוכני עפר" וכו' וכו', עזו שם כל זה היטב:

תשובה וזכים לחיים, בחינת חיים נצחיים, הינו שנתיה וקם בתחיה ענוה והשפלות של משה רבנו, עליו השלום, שמלבש אצל כל אחד מישראל בכל אבר ואבר, שזה עקר תחית המתים שהשפלות והענוה של כל אחד יהיה נחיה וקום בתחיה ויהיה חיים נצחיים, שהם כל שעשוע עולם הבא, בחינת ענג שפת, בחינת טועמיה חיים וכו', בחינת נחלה בלי מצרים, פי תענוג עולם הבא הוא בלתי גבול ואי אפשר לקבלו ולצרו בהגוף שהוא בגבול רק בשואו אין ממש, דהינו שזוכה לענוה אמיתית של משה רבנו, שזה בחינת תחית המתים, פי השפלות והענוה של משה רבנו מלבש

ב וזה בחינת תפלין, פי תפלין הם התנוצצות המחין, פידוע וכמבאר בדבריו ו"ל במקום אחר (סימן לח). שעל-ידי זה זוכין לגדלה בחינת מלכות בבחינת "מלך אסור ברהמים" – ברהיטי מחין, שזהו כל בחינת תפלין, כמבאר בדברי רבותינו ו"ל שמקרא זה נאמר על תפלין שהם בחינת רהיטי מחין, התנוצצות המחין, שבהם אסור וקשור וצרוח בחינת המלכות, שזהו בחינת "ויהיה נפש אדוני צרוח בצרוח החיים", שנאמר על מלכות דוד שהיא קשורה וצרוח בצרוח החיים שהם התפלין, שזהו בחינת קשר של תפלין, כמבאר במקום אחר (סימן טו), הינו שה' תברך

וְעַל־פֶּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מנחות מד):
 הַפְּנִיחַ תַּפְּלִין זוֹכֵה לְחַיִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
 (ישעיה לח): "ה' עֲלֵיהֶם יְחִיו", הֵינּוּ בְּחִינַת
 חַיִּים נְצַחִים הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּחֲתֵי
 הַמּוֹתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּה וְשִׁפְלוּת
 אֲמִתִּי שֶׁל מוֹשֶׁה רַבְּנּוּ כַּנ"ל וְזֶה בְּחִינַת
 הַשְּׂמֻחָה שֶׁל תַּפְּלִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל (ברכות ל): 'יְדִהּוּ חֲדֵי בְּלֹא יוֹמָא וְאָמַר
 תַּפְּלִין קָא מִנְחָמָא'. כִּי חַיִּים הַנ"ל הֵם עֹקֵד
 הַשְּׂמֻחָה הַנְּצַחִית, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תהלים מ"א),
 "תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמֹחוֹת אֶת
 פְּנִיד". שֶׁזֶּה זוֹכֵן עַל־יְדֵי תַּפְּלִין, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת אֹרֶךְ הַיָּמִים כַּנ"ל וְזֶה בְּחִינַת קִשְׁר
 שֶׁל יוֹד שֶׁהוֹדִירוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל מְאֹד שֶׁלֹּא
 יִתְרַחֵק חֵם וְשִׁלוֹם מִן הַתַּפְּלִין, כִּי יוֹד הוּא
 בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל (מנחות כב), הֵינּוּ בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִים שֶׁל
 עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא עֲנוּה וְשִׁפְלוּת אֲמִתִּי,
 שֶׁזֶּהוּ גַם בֵּן בְּחִינַת יוֹד שֶׁהוּא קִטְמָה
 שְׂבָאוֹתִיּוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת עֲנוּה אֲמִתִּית.
 וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁהָעוֹלָם הַבָּא
 נִבְרָא בְּיַד עַל שֵׁם שֶׁהַצְּדִיקִים שִׁיְהוּ אִז
 הֵם מְעֻטִּים. וְלִקְבֹּרָה תְּמוּנָה הֵלֵא כֹּל
 יִשְׂרָאֵל יְהִיו שֵׁם כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
 (אבות א): כֹּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם
 הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ס), "וְעַמּוּד בָּלֵם
 צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְכו'". אֵד מַה
 שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁהַצְּדִיקִים שִׁיְהוּ
 שֵׁם הֵם מְעֻטִּים הוּא בְּכַחֲבִית מַה שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל פְּסוּק (דברים ו) "כִּי אִתֶּם
 הִמְעַט מִכֹּל הַעֲמִים". וּפְרַשׁ רַש"י עַל

בְּרַחֲמֵי עֲנּוּה לְהַנִּיחַ תַּפְּלִין בְּכָל יוֹם שֶׁהֵם
 הַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹרֶךְ
 הַיָּמִים, כְּדִי לְהִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל־יְדֵי זֶה
 קְדֻשַׁת אֹרֶךְ פְּנֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים,
 שֶׁעַל־יְדֵי הַסְּתַפְּלוּתָם עֹקֵר הַתְּנוּצָצוֹת
 הַמּוֹחִין עַד שֶׁזוֹכֵין לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל עַד
 שֶׁזוֹכֵין לְחַיִּים נְצַחִים שֶׁהֵם עֲנוּה וְשִׁפְלוּת
 אֲמִתִּי שֶׁל מוֹשֶׁה רַבְּנּוּ שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּחֲתֵי
 הַמּוֹתִים וְכו'ל. וְכֹל זֶה מִקְּבָלֵין עַל־יְדֵי
 הַסְּתַפְּלוּת פְּנֵי הַצְּדִיקִים, אֲבָל לֹא כֹּל
 אָדָם זוֹכֵה לָזֶה, כִּי לֹא כֹּל אָדָם זוֹכֵה
 לִידַע הֵיכָן מוֹשֶׁה שְׂרוּי הֵיכָן אֶהְרֹן שְׂרוּי,
 הֵינּוּ שֶׁהָרוּב אֵינֶם יוֹדְעִים הֵיכָן הֵם
 הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים כַּפְּעֻלָּה
 הַזֹּאת שֶׁיְכוּלִין עַל־יְדֵי הַסְּתַפְּלוּתָם לְכַד
 לְכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל.
 עַד שֶׁזִּכְּרָה לְבְּחִינַת תַּחֲתֵי הַמּוֹתִים שֶׁהוּא
 חַיִּים נְצַחִים, שֶׁהוּא עֹקֵר הָאֲשֵׁר הַמְּקוּה,
 עֹקֵר הַתַּמְכְּלִית הָאֲמִתִּי, עֹקֵר תַּקְּנִיתֵנוּ
 לְנִצָּח. וְאִפְלוּ מִי שֶׁזוֹכֵה לָזֶה לְהִתְקַרֵּב לָזֶה
 הַצְּדִיק וְלְהַסְּתַפֵּל בּוֹ וְלְהַתְּעַדֵּן בְּאוֹר פְּנֵי
 הַקְּדוֹשִׁים בְּיִרְאָה גַם הוּא אִי אֶפְשֵׁר
 שֶׁיִּסְתַּפֵּל בּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל
 שְׁעָה, עַל־פֶּן ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמֵי חַמֵּל
 עָלֵינוּ וְנִתֵּן לָנוּ מִצְוַת הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
 הַזֹּאת לְהַנִּיחַ תַּפְּלִין בְּכָל יוֹם, כִּי הַתַּפְּלִין
 הֵם קְדוּשִׁים בְּקְדוּשָׁה גְּדוֹלָה כֹּל כֶּה,
 שֶׁעַל־יְדֵי זֶה יְכוּל כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 לְהִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ קְדֻשַׁת הַתְּנוּצָצוֹת
 הַמּוֹחִין הַנִּמְשַׁכֵּין מִהַסְּתַפְּלוּת פְּנֵי
 הַצְּדִיקִים, כִּי תַּפְּלִין הֵם אֹרֶךְ הַיָּמִים כַּנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רמא

עגוה ושפלות, שאתם ממעטים עצמכם, וזה שהצדיקים שיהיו שם בעולם הבא הם מעטים. מעטים ודאי, כי לא יהיה שם רק מי שהוא בבחינת "כי אתם המעט מפל העמים", דהינו שהוא ממעט ומקטין עצמו, כי חיים נצחיים של עולם הבא אין מי שיוכל לקבל כי אם השפלות והעגוה של כל אחד וכו' וכנ"ל:

ג וזה שהפלינו רבותינו ז"ל (ראש השנה יז) בענין מי שאינו מניח תפלין וקראו אותו פושעי ישראל בגופו, שהוא קרקפתא דלא מנח תפלין, שהוא גדון במיתה עולמית, הינו כנ"ל, כי אי אפשר לזכות לחיי עולם, שהם חיי עולם הבא כי אם על-ידי תפלין כנ"ל:

ד ועל-בין שבת לאו זמן תפלין, כי שבת הוא בעצמו בחינת חיי עולם הבא, בחינת חיים נצחיים הנ"ל, בבחינת מועדיה חיים וכו', כמו שפירשנו בהתורה הנ"ל בתחלתה, על-בין בודאי אין צריכין אז תפלין להכניע סמרא דמותא להמשיך חיים נצחיים, כי קדשת שבת בעצמו הוא בחינת חיים נצחיים כנ"ל. וכן ביום טוב וחול המועד אסור להניח תפלין, כי הם בעצמם אות כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות יז), כי הם פלגים מקבילים קדשת שבת קדש שהוא תחלה למקראי קדש, שקל הימים טובים מקראי קדש מקבילים קדושתם משבת, על-בין אין שייך בהם הנחת תפלין כנ"ל, כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועקר התפלין

הם בחינת זכירת יציאת מצרים שהם הפרשות של תפלין שנוצר בהם הרבה יציאת מצרים, כי עקר התפלין הם לזכות לחיים נצחיים חיי עולם הבא כנ"ל, שהם בחינת נחלה בלי מצרים בלי גבול, כמבאר שם בהתורה הנ"ל בתחלתה, עין ^{טו} שם. וזה עקר בחינת יציאת מצרים שאנו זכינו לקבל את התורה, שעל-ידי זה נזכה לחיי עולם הבא לבחינת נחלה בלי מצרים בלי גבול הפך בחינת מצרים שנקרא על שם זה מצרים, לשון מצרים וגבול, כי כל מקום הרחוק מהקדשה ביותר הוא בבחינת גשמיית ביותר ויש שם בחינת מצרים וגבול ביותר. ועל-בין כל הגליות מכונים על שם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי עקר כל הגליות הוא גלות הנפש מה שמונעים את ישראל מפניה מצות וקדשת ישראל על-ידי מרידת הגלות בגשמיית ורחוקיית וכל מה שרחוקים מהקדשה, כן הוא בבחינת גבול ומצר ביותר. ועל-בין נקראים הגליות על שם מצרים, לשון מצר וגבול, כי הם מצרים לישראל לכובשם חס ושלום, בבחינת מצר וגבול הפך נחלה בלי מצרים הנ"ל. וזה בחינת (אכה א): "כל רדפיה השיגוה בין המצרים" וכנ"ל. אבל על-ידי מצות תפלין אנו מומשיכין על עצמנו בחינת קדשת יציאת מצרים, שהוא בחינת קדשת הגאולה העתידה שיגאלנו ה' ויתברך מפל הגליות, כמו

שפתוב (מכה ו'): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כי אנו ממשכין עלינו על-ידי התפלין קדשת אור פני הצדיקים האמתיים, שעל-ידי זה זוכין לנחלה בלי מצרים, שזהו בחינת יציאת מצרים שזוקר בתפלין וכנ"ל. ועל-כן בכל הקימים טובים, שהם בעצמם זכר ליציאת מצרים בודאי אין להניח בהם תפלין, כי זוכין לבחינת יציאת מצרים שהוא בחינת נחלה בלי מצרים, שהוא חיים נצחיים של עולם הבא, זוכין לזה על-ידי קדשת הקימים טובים בעצמן שהם עצמן אות, כי הם בעצמן בבחינת יציאת מצרים וכנ"ל. ועל-כן הוא אסור להניח בהם תפלין, ועל-כן איתא בזהר הקדוש שחביב מיתה המניח בהם תפלין, כי עקר התפלין הוא להכניע סמרא דמותא ששולט בימי החול, שעל-ידי זה אין מרגישים השפלות והענוה של משה רבנו שבכל אבר, שהוא בבחינת מיתה אצל, מחמת שאין אחריות לסמרא דמותא שהמשיך אדם הראשון על-ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע, שעקר הפגם היה על-ידי גדלות, כמו שפתוב (בראשית ו'): "והייתם פאלקים יוצרי עולמות כמותו וכו'". כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרישה יט), הינו שהנחש הכניס בהם קנאה ונגדלות להתקנא בו ותפרד ולהתאזות להתגדל כמותו לברא עולמות כמותו. ועל-ידי זה נתגרש מן עין ונגור עליו מיתה לדורות. כי אם לא היה חוטא היה זוכה בגופו

לחיות חיים נצחיים הנ"ל, הינו שהיה זוכה בעודו בגופו בחיים חיותו היה זוכה להענוה של משה רבנו באמת בכל האברים שהם חיים נצחיים, ולא היה צריך למות כלל, אבל מחמת שפגם בזה כנ"ל, על-ידי זה נתגרש מן עין וישבן וכו' את הכרבים וכו' לשמור את דרך עין החיים" (סו), על-כן עתה אי אפשר להאדם לזכות בשלמות בתכלית לבחינת חיים נצחיים הנ"ל, כי אם על-ידי המיתה, שבהכרח שימות תחלה וישוב אל העפר כשהיה, כמו שפתוב (סו): "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". הינו שאי אפשר לו לזכות לענוה אמיתית, שהוא בחינת עפר, כי אם על-ידי המיתה, שישב את העפר ממש, ואז יתבלה בעפר לגמרי ויתבלה וזמת הגוף, שהוא בחינת גשמיות וישוב לעפר. ואז דיקא יזכה אחר כך לפי מעשיו לקום בתחית המתים שיהיה נחיה שפלותו האמיתי ויחיה חיים נצחיים וכנ"ל. ואפלו הצדיקים הגדולים מאד, ואפלו משה רבנו בעצמו הכרח למות אף-על-פי שזכה בחיים חיותו לענוה אמיתית, אבל הכרח למות בשביל טובת ישראל כדי שיוכל להקיץ ולעורר ולהקים בתחיה כל ישראל שמלפז בהם ענותנותו, שהוא בבחינת מיתה אצלם שצרכין להחיותם בבחינת תחית המתים וכנ"ל. ובשביל זה הכרח משה למות, כמוכא בדברי רבותינו ז"ל (דברים רבה פרישה ב ט) המושל למי שאבד וכו'.

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים

רמג

1b 6c

ועל-כן עקר התפלין הם בימי החול שישולט אז ל"ט מלאכות והמת הנחש שהוא סמרא דמותא, על-כן אי אפשר להכניעם כי אם על-ידי קדשת התפלין הקדושים, שהם בחינת חיים נצחיים הפך סמרא דמותא, אבל בשבת ויום טוב וחול המועד, שהם עצמם אות, כי מאיר בעצמם ממילא קדשת שבת שהוא חיי עולם הפא חיים נצחיים הנ"ל, על-כן בודאי אסור להניח בהם תפלין וחיב מיתה המניח בהם תפלין, כי מראה פאלו יש בהם שליטה חס ושלום לסמרא דמותא, עד שצריך להניח תפלין ועל-כן חיב מיתה, כי באמת פאלו הימים נכנע סמרא דמותא על-ידי קדשת עצמו של יום כנ"ל:

ה ועל-כן אבל אסור להניח תפלין ביום הראשון, כי מחמת האבלות שהתגבר אז סמרא דמותא חס ושלום, על-כן אי אפשר אז להכניעה על-ידי הנחת תפלין. ועל-כן אסור אז להניח תפלין ועל-כן צריך האבל לישב על הארץ להמתיק הדין בשרשו להשפיל עצמו עד לעפר ממש. כדי להמשיך על עצמו חיים נצחיים, שהם בחינת ענה אמתית שמושים עצמו כעפר, בחינת "הקיצו ורגנו שוכני עפר", כי באמת מי שמכובל עצמו בתכלית עד שזוכה לחיים הנ"ל באמת שהם ענה אמתית, הוא אינו צריך להשפיל עצמו לעפר ממש. אדרבא הוא יכול למלך ולהשתרר

ולהתפאר עצמו בכל מיני התפארות. ואף-על-פי-כן הוא עניו באמת, כמו שמצינו בגדולי הצדיקים שהתפארו את עצמם בכמה התפארות, כמו רבי שמעון בר יוחאי שאמר באדרא, 'אסתדנא עלי וכו'. וכן אמר: 'ראיתי בני עליה וכו' אם שנים הם הם אני וכו' (סנה מ"ה). וכן בכמה וכמה גדולי התנאים ואמוראים שהיו מתפארים עצמם בכמה התפארות, (עו סוף סנה). ולבאורה נדמה שהוא נגד דרכי הענוה, אבל באמת, זהו עקר תכלית שלמות הענוה האמתית פאשר שמעתי והבנתי ממנו ו"ל, כי עקר הענוה שיוכל לכתוב על עצמו 'והאיש משה עניו מאד וכו', כמובא בברכריו במקום אחר וכבר רמז בסוף התורה הנ"ל. שאין שלמות הענוה להיות עצל וכו' (שפורן שלמולק) וכו', עני שם. וזה בחינת (שיר השירים א') "שחרה אני ונאנה" שנאמר בשבח הצדיקים הענוים באמת, שהם בבחינת יוד, שהוא עולם הפא שאין בה ציור כלל, רק שחרות, כמובא בזהר הקדוש. וזהו "שחרה אני ונאנה". שאני שחור בתכלית השחרות כמו יוד הקטנה שבאותיות שאין בה רק שחרות, הינו בחינת ענה בתכלית שמחזיק עצמו בתכלית תכלית השחרות. ואף-על-פי-כן ונאנה, ואף-על-פי כן נאה הוא מאד, כי הוא זוכה לכבול כל ההרגשות עד שיכול להתפאר בנוי ויפני שלו, כי זה עקר שלמות הענוה כנ"ל, אבל לאו כל אדם זוכה לזה

בשלמות, בפרט בעת שיש שליטה חס ושלום, לסמרא דמותא, דהינו בעת האבלות חס ושלום, על-כן אז עקר התמקדה על-ידי ישיבה לארץ ממש. ועל-ידי זה ממושיך על עצמו חיים נצחיים שנמשך מבחינת עפר, מבחינת ענוה אמיתית. ועל-ידי זה מכניע ומכבל סמרא דמותא שלא תשלוט עליו. וזהו בעצמו תקון הקבורה בעפר, כמו שכתוב (קהל) ב: "וישוב העפר על הארץ בשנה". ואז "והרוח תשוב אל האלקים", כי מחמת חטא אדם הראשון, ומחמת חטאי הדורות אי אפשר לזכות לחיים נצחיים כנ"ל שהם ענוה אמיתית, כי אם על-ידי שישוב אל העפר ממש ויתבלה וזהמתו בעפר. 'בעפר' דיקא, שהוא בחינת ענוה שמישים עצמו בעפר. ואז זוכה לקום בתחיה לחיות חיים נצחיים והעקר כפי מה שזכה להשים עצמו בעפר בחייו, בבחינת "הקיצו ורגנו שוכני עפר" מי שנעשה שכן לעפר בחייו, וכנ"ל:

פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' וכו'. ועל-ידי שמתאבלין על חרבנו וזכין להמושך על עצמו קדשת בנינו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית ב): 'כל המתאבל על ירושלים זוכה וכו'. ועל-ידי זה ממושיך על עצמו בחינת התנוצצות המחיו, שהוא בחינת בגין בית המקדש כנ"ל בהתורה הנ"ל. ואחר כך עוסקין בתורה, כי משם נמשך באורי התורה כנ"ל, ועל-ידי זה יוצאין אור התפלין, שהם בחינת חיים נצחיים שכלולין מכל הבחינות הנ"ל כנ"ל:

ו על-כן עקר התפלין תלויים בעינים, כמו שכתוב (דברים ט): "והיו למטופות בין עיניך". כי עקר התפלין נמשכין על-ידי הסתכלות העינים, על-ידי שזכין לראות את עצמו עם הצדיקים האמתיים כנ"ל:

ח וזה בחינת שם שדי של תפלין, כי שדי על שם שיש די פאלקותו לכל בריה, שזהו הפך הגדלות, כמבאר בהתורה "אני ה' הוא שמי", עין שם. ולהמתיק העגן יותר, כי פאמת תכלית האדם שיבא לתכלית הבטול באמת עד שיהיה אין ממש, דהינו שזכה לשבר הגדלות לגמרי עד שזוכה לענוה אמיתית של משה רבנו עליו השלום, שמלבש ככל אבר ואבר. ואז זוכה לחיות חיים נצחיים להיות נכלל בו יתברך להתענג על ה' שהוא האשר המקנה אשר עין לא ראתה וכו'. וזהו בחינת שדי שיש די

ו על-כן עקר אור התפלין יוצאין על-ידי התעוררות השנה בחצות לילה לעסק בתורה, כמובא בכתבי הארי ז"ל באריכות שמשם יוצאין אור התפלין, עין שם. כי שנה אחד משישים במותה. ועל-ידי התעוררות השנה מכניעין סמרא דמותא וממשיכין על עצמו אור הפנים על-ידי שמתאבלין על חרבנו בית המקדש, שהם עקר אור פני ה', כמו שכתוב (דברים טו): "שלוש

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארח חיים רמה

באלקותו לכל בריה, הינו שאינד צריך עוד שום דבר אחר, כי אינד צריך שיהיה לך שום תענוג ואחיקה באיקה גשמיית וישות פאלו צריך לך עוד חס ושלום, איזה דבר אחר חוץ מאלקותו חס ושלום, חליקה לך מזה, כי באמת יש די באלקותו לכל בריה. ואינד צריך עוד שום דבר אחר כלל, כי מי שיש לו ערין איזה אחיקה באיקה גסות, שהוא בתינת גשמיית וישות, שהוא רחוק מו' ותברך, כי תועבת ה' כל גבה לב. נמצא נחשב פאלו בחר לו איזה דבר אחר חוץ מאלקותו ותברך ועל-כן באמת אמרו רבותינו ו'ל (סוטה ד): 'כל המתגאה פאלו עובר עבודה זרה'. ועל-כן התפך מזה שהוא ענה אמתית, הוא בחינת שם שדי שיש די באלקותו לכל בריה, כי כשאין בו שום גסות והוא מבטל כל התרגשות בתכלית הבטול פאלו הוא אין ממש ואין לו שם תענוג וחיית כי אם חיות ה' ותברך בעצמו וזה די לו ואין צריך יותר, כי יש די באלקותו לכל בריה שיש די ענג ושמחה וחיית אמתי ונצחי באלקותו לבד ותברך ואין צריכין שום דבר אחר כלל, רק להיית אין ממש ולהתענג על ה' לבד כנ"ל, אשרי היוזכה לזה וזה בחינת (תהלים ד): "בה' תתהלל נפשי ישמעו עניים וישמחו", שדוד המלך, עליו השלום, התפאר "בה' תתהלל נפשי" שאין לי שום שבח והלל כי אם ה' לבד כנ"ל. וזהו: "ישמעו עניים

וישמחו". כי זה אין זוכין כי אם עניים באמת, שהם זוכין לחיים נצחיים, שהוא בחינת שבע שמחות, כמו שכתוב (שם פ"ב): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך וכו'". שזהו בחינת תפלין, שהם אור הפנים כנ"ל, שזהו בחינת שדי של תפלין, שיש די באלקותו לכל בריה ואין צריכין דבר אחר כלל וכן"ל. וזהו שיש די באלקותו לכל בריה, הינו שכל בריה שבעולם עקר סוף תכליתה האחרון לבא לזה שלא יהיה לה שום תאוה ותענוג וחיית אחר כי אם באלקותו לבד, כי יש די באלקותו לכל בריה, כי כל בריה שבעולם יש לה די וענג לחיות באלקותו ותברך לבד וכן"ל. וכבר ברמזו מענין זה בסוף התורה אמר רבי עקיבא' (בסיון י"א) שאף על פי שתכלית עולם הבא לכלול בו ותברך שיהיה נגדל אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו בחינת עין לא ראתה וכו'. שלא יהיה עין שיראה, כי יכלל הכל בבחינת קדם הבריאה, אף-על-פי כן יהיה חלוקים רבים בין כל אחד ואחד שכל אחד קבל שכרו כפי עבודתו ולפום צערא אנרא, אף אי אפשר להכין זאת כלל, כמו שכתוב שם, עין שם. וזהו שיש די באלקותו לכל בריה שאף-על-פי שברואי יהיה חלוקים גדולים בענין זה, שהוא להתענג על ה' לבד כנ"ל, אף על פי כן אפלו הבריאה הפחותה שבפחותים יש לה די באלקותו לבד, כי ענג וחיית דיעות וכלליות באלקותו ותברך

פ"ב

שפתו גיש הבריאה הפוחתה שבפחותים
 יש בו די והותר לחיות חיים נצחיים
 לעולם ועד, פי אף-על-פי שבנדאי לא
 זופה הקטן במעלה לידע ולחיות חיים
 נצחיים כמו הצדיק הגדול ונהיה חלוקים
 לאין מספר בין מדרגת כל אחד ואחד,
 אף-על-פי כן אפלו החיות והענג שינקבל
 הקטן שבקטנים מאלקותו ותברך לכו
 בלי שום דבר אחר יהיה בו די והותר
 לחיות לעולם ועד, פי יש די באלקותו
 לכל בריה אפלו להקטן שבקטנים וכו"ל.
 והעקר מי שחותר ומשתדל לזכות לזה
 בחיים חיותו. ועל זאת ותפלל כל החפץ
 בחיים אמתיים שיזכה לבא לזה בחייו
 שיהיה לו די באלקותו לכו ולא ירצה
 שום דבר אחר רק ה' ותברך ותורתו
 ומצותיו שהם אהדותו ותברך, אשרי
 המשתדל עד שזוכה לזה. וזה בחינת
 (מלאי ב): "והריקותי לכם ברכה עד בלי
 די", ודרשו רבותינו ז"ל (תענית ט): 'עד
 שיכלו שפתותיכם מלומר די'. וקשה לי
 תמיד מה ברכה היא זאת שיצטרכו
 שפתותיכם לבלות מלומר די. אך באמת
 קבלת שכר הצדיקים והבשרים יש בו
 מדרגות למעלה ממדרגות גבה מעל גבה
 עד אין חקר. ועל כן אף-על-פי שבסוף
 זופה כל בריה לזה שיהיה לו די באלקותו
 לכו כנ"ל, שגוהו בחינת שם שדי כנ"ל,
 אבל מעלה ותרה יזכו ישראל שיגיעו
 לכוול כזה עד שפסקו מלומר די, פי די
 הוא בחינת צמצום. ומי שישאור בו עוד

איזה בחינת צמצום אף-על-פי שיוודק
 בתכלית הוודק יאמר די, פי בודאי יהיה
 לו די באלקותו לכו וכנ"ל, אבל ישראל
 ממשלותו יעלו למעלה למעלה מזה
 שיה' ותברך יריק להם ברכה עד בלי די,
 עד שיכלו שפתותיהם מלומר די,
 שישפיע להם כל כך ברכה וטוב וענג
 השגות אלקותו ותברך עד שיגיעו לכוול
 עליון כזה עד ששפתותיהם שהם כלי
 הדבור יכלו ויתבטלו ולא יאמרו עוד די,
 פי יעלו למעלה למעלה מכל הצמצומים
 הקדושים שבעולם. ועל זה נאמר (שערי
 ת"ט): "עון לא ראתה אלקים וילתך יעשה
 למחכה לו". ואי אפשר לדבר יותר כזה
 כלל, רק כל חר כפום מה דמשער
 בלביה יוכל להתנוצץ לו כעט מעלת
 הצדיקים והבשרים הנלוים להם, אשרי
 כל חוסי בם:

ט וזה בחינת (שמות י"ג) "קדש לי כל בכור"
 וכו', שהיא פרשה ראשונה של
 תפלין, וכן פרשת שנייה, "ויהי פי
 יביאך", מדבר מקדושת בכורים, פי
 קדשת בכורים הוא בחינת קדשת הברית
 על-ידי שמקדשין ההולכה הראשונה
 ונותנין אותה לכהן, פי כל בחינת הנ"ל
 שזוכין על-ידי ראית הצדיק לבחינת
 תחית המתים, שהוא עגוה אמתיית,
 העקר על-ידי קדשת הברית של הצדיק
 האמת, שהוא ממשד בחינת קדשתו
 ופרישתו על כל ישראל כמו בשעת מתן
 תורה, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועקר

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארח חיים

רמז

קדשת הבכורים הוא לתנם לכהן, פי קדשת הבהנה התחילה מאהרן שזכה לזה על-ידי ראית פני הצדיק משה אחיו באמת בלי קנאה רק בעגנה אמתית. ועל-ידי זה דיקא זכה למעלה גדולה ונזרעה בואת, שהוא פתר הבהנה שיהיה הוא ובניו פהנים לעמוד לפני ה' לשרתו ולכרד בשמו, פי בזה שראה וקבל פני משה אחיו בשמחה בזה היה תלוי כל יציאת מצרים וקבלת התורה, על-כן זכה על-ידי זה לבהנה, וכמבאר בפרשה של שליחות משה להוציא ישראל ממצרים שפאן משה בשליחותו פמה פעמים, פי לא רצה לפל גדלה על אחיו אהרן, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (תנחומא שמות כו), עד שאמר לו ה' תכרד (שמות ד): "הלא אהרן אחיך תלוי וכו' הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלב". ועל-ידי זה זכה לבהנה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קל"ט) שבזכות זה זכה לחשן המשפט הנתון על הלב. נמצא שעקר הבהנה זכה אהרן על-ידי וראך וכו'. והו' וראך דיקא, שעל-ידי שיראה אותך ויקבל פניך ושמח בלב, שנה בחינת חיים נצחיים שהוא עגנה אמתית שזוכין על-ידי ראית פני הצדיקים, שם עקר השמחה פנ"ל, בחינת "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך", בחינת "שמעו עניים וישמחו". על-ידי זה תוציא את ישראל ממצרים, שהוא בחינת בטול המצרים והגבולים, שהם בחינת גאות פנ"ל. ועל-כן זכה

לבהנה לעבד עבודתו בבית המקדש ששם עקר התנוצצות המחון, שהם מלאכת המשכן והבית המקדש, בחינת "חיות איש מהיר במלאכתו", מהיר דיקא, בחינת הבהנים העובדים בבית המקדש שהם מהירים וריויים בעבודתם, בחינת (שבת כ) 'פהנים וריוים הן'. ועל-כן פרשיות התפילין מדברים מקדושת הכבוד שהוא בחינת קדשת הבהנה, פי עקר הבהנה נמשכת מראית פני הצדיק, מבחינת "וראך ושמח בלב" שמשם עקר קדשת התפילין פנ"ל:

ועל-כן עקר תחית המתים יהיה על-ידי זרע אהרן הבהנה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוף סוטה): 'תחית המתים בא על-ידי אליהו זכור לטוב'. אליהו זה פנחס בן אלעזר בן אהרן הבהנה, פי תחית המתים, שהוא עגנה אמתית, נמשך על-ידי קדשת אהרן שזכה לבהנה על-ידי ראית פני הצדיק באמת בשמחה, שעל-ידי זה עקר תחית המתים פנ"ל:

יא וזה שמסימת פרשה אחרונה שבתפילין בענין תחית המתים שהם חיים ארקים, חיים נצחיים, כמו שכתוב (דברים יא): "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם וכו'", ודרשו רבותינו ז"ל (פסדרין ז) לענין תחית המתים, כמו שכתוב: 'לכם לא פתיב, אלא להם, מפאן לתחית המתים מן התורה', הינו פנ"ל, פי עקר התפילין,

ארח

ארח

שהם אור הפנים הוא לזכות לתחית המתים, שהוא עננה אמתית, בחינת "הקיצו ורגנו שוכני עפר" פנ"ל. ועל-כן מדברים כל הפרשיות של תפלין מארץ ישראל, כי עקר תחית המתים יהיה בארץ ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תובות ק"א), וזהו: "למען ירבו ימיהם וכו'" על האדמה דיקא, שהוא ארץ ישראל ששם עקר תחית המתים, כי תחית המתים הוא עננה אמתית שמשים עצמו בעפר ובאדמה, בחינת "הקיצו ורגנו שוכני עפר" מי שנעשה שכן לעפר בחייו. וזה זוכין דיקא על-ידי עפר ארץ ישראל, כי אף על פי שבחינת עפר הוא מעלה גדולה, דהינו לשום עצמו בעפר להיות עניו באמת שהוא גדול מהכל, כי עננה גדולה מכלם אף-על-פי כן כבר מבאר בהתורה הנ"ל שאף-על-פי כן אסור להיות עצל (ושלימותו) וכו', כי העננה הוא עקר החיית וכו', כי יש להפך, בחינת עפר דסמרא אחרא, שעקר אחיות הסמרא אחרא ונשיבת הנחש הוא שם, שהוא בחינת "נחש עפר לחמו", שהוא בחינת עצבות ועצלות, כמו שכתוב במקום אחר, שהוא הפך מבחינת חיות איש מהיר במלאכתו. וזה בחינת עפר של חוץ לארץ, שהוא עפר טמא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שבזמן שישראל שרייין על ארמתן אסור לכהן לצאת לחוץ לארץ מחשש רבוי המתים הנקברים שם, כי שם נאחו ביותר סמרא

דמותא, שהוא בחינת עצבות ועצלות, שהוא בחינת עננה פסולה שבאמת היא בחינת גדלות. ועל-כן צריך כל אחד לקדש את עצמו בבחינת קדשת עפר ארץ ישראל שם עקר תחית המתים שהוא עננה אמתית פנ"ל. ועל-כן מדברים הפרשיות של תפלין מארץ ישראל, כי שם עקר תחית המתים, שהוא בחינת תפלין פנ"ל. ועל-כן נקראת ארץ ישראל ארץ החיים, כי שם עקר התחיה בחינת חיים נצחיים פנ"ל. וזהו ארץ החיים, הינו ששם הארץ והעפר, דהינו בחינת העננה והשפלות בבחינת חיים, דהינו עננה אמתית שהיא עקר החיים מה שאין בן ארץ העמים הוא בחינת ארץ ועפר טמא ששם סמרא דמותא, הינו בחינת עננה פסולה שאינו חי חיים אמתיים על-ידי העפר דהינו השפלות. רק נזכר על-ידי זה עד לעפר חס ושלום, שזהו בחינת עצבות ועצלות, בחינת "נחש עפר לחמו" וכו', כי עקר מעלת העננה שתהיה בבחינת חיים, בחינת תחית המתים שעקרן בארץ ישראל, שהוא ארץ החיים וכו', על-כן צריכין באמת לבקש הרבה הרבה מה' יתברך שיזכה לעננה אמתית, שהוא עקר החיים של כל אבר, כמבאר שם בסוף התורה הנ"ל:

יב וזה בחינת מצות אכילת מצה ואסור חמוץ בפסח שנאמר בפרשת תפלין, כמו שכתוב (שמות ט'): "שבעת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רמט

ימים תאכל מצות וכו' מצות ואכל וכו' ולא יראה לך חמץ וכו'". פי צריכין לקדש את אכילתו מאד, פי עקר המיתה נגדרה על-ידי חמץ האכילה, דהינו על-ידי שאכל אדם הראשון מעץ הדעת, ועקר המיתה הוא בחינת התגברות הישות והגשמיית של החמר עד שנתעלם הענוה בבחינת מיתה כנ"ל, שעקר החיים האמתיים היא הענוה של משה רבנו שכלל אבר ולהפך המיתה היא התעלמות הענוה, שהוא בחינת אין, על-ידי התגברות הישות של החמר, שהוא בחינת גאות וכו"ל, וגם בגשמיית עקר המיתה על-ידי התגברות הגוף על הנפש, החמר על הצורה, שהוא בחינת התגברות הישות על האין עד שמכרת הנפש לצאת ולהתעלם בתכלית ההעלם, וכל זה נמשך על-ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע, פי עקר החיות נמשך להאדם על-ידי האכילה בנראה בחוש, על-כן צריכין שתהיה האכילה בקרשה על-פי התורה. ואז נמשך על-ידי האכילה החיות מהתורה, שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הפא הוא ענוה אמתיית ועל-כן באמת משה רבנו עליו השלום, שזכה לענוה בתכלית השלמות בחיים חיותו, על-כן לא היה צריך לאכילה כלל והיה בהר שלש פעמים ארבעים יום "להם לא אכל" וכו' (שמות

אמתיית וכו"ל, אבל שאר בני העולם צריכין לאכל, כדי להמשיך חיות. ועקר החיות הנמשך על-ידי האכילה, נמשך משרש החיים, שהם חיים נצחיים של לעתיד, שהם ענוה אמתיית, שהוא בחינת אין, פי האכילה הוא שמכילה המאכל לגמרי, ועל-ידי זה מברר ממנו פנימיות חיותו, שהם הנצוצות הקדושים שבתוכו, שהם רוחניים לגמרי, שהם בבחינת אין, פי באמת אין האדם גוון מגשמיית המאכל כלל, פי הגשמיית געשה ממנו פסלת גמור ונדרה לחוץ לגמרי, רק עקר חיותו הוא מוחיות המאכל, שהוא בחינת אין, בחינת ענוה, שהוא בחינת חיים נצחיים שמשם שרש החיים. וזו שאוכל בבחינה זאת בלי שום תערובות פסלת בודאי הוא חי לעולם, בבחינת (בראשית ז): "ואכל וחי לעולם", שהם הצדיקים האמתיים שהם חיים וקיימים תמיד לעולם ואינם מתים כלל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טז): 'הצדיקים במיתתם קרוים חיים' וכו', וקמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי קדם הסתלקותו: 'שאני הני דאקרון חיים' (אדרא ויטא דף רמז), כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ה'): יעקב אבינו לא מת וכו'. אבל על-ידי חמץ אדם הראשון נתערבו כל הדברים, ומחמת התערבות שיש בהאכילה, על-כן אי אפשר לזון מהחיות דקדשה שבו שהוא בחינת ענוה ואין, פי אם על-פי התורה הקדושה

(שמות

ד), פי כל חיותו היה חיים אמתיים שהם חיים נצחיים של לעתיד, שהם ענוה

בחייהם קרוים מתים. על אכילה בזאת נאמר: "כי ביום אכלך מפני מות תמות" רחמנא לצלן, ועל-כן צריכין בשעת האכילה לזכור ביותר להמשיך על עצמו בוישה הנ"ל, שעל-ידי זה נחה השפלות, שהוא בחינת חיים נצחיים כנ"ל. כדי להמשיך על-ידי האכילה חיים נצחיים האלה, שהם חיים אמתיים, שהם ענוה ושפלות כנ"ל (ענין מזה בהלכות ערלה הלכה ב').

וזה בחינת אכילת מצה ואסור חמץ בעת יציאת מצרים שהיא כפול הגבולים והמצרים, בחינת חיים נצחיים כנ"ל, כי חמץ יש בו אחיזת הנאות ביותר, כי חמץ עולה בנפיתיה, שהוא בחינת גאות שמעלה וקורומם עצמו על-ידי רוח גבה שקרבו. ומחמת שקפסח עדין קדם קבלת התורה אי אפשר להכניע הרוח גבה הזה, כי עקר בטולו על-ידי התורה שנמשכת על-ידי איש אשר רוח בו, שהוא בחינת רוח אלקים,

שהם התנוצצות המחין, בחינת (שמות ל"ד) "ואמלא אותו רוח אלקים" וכו', בחינת "רוח אלקים מרחפת על פני המים". ועל-ידי זה מכניעים ומבטלין הנאות, שהוא רוח גבה, רוח רעה, רוח שטות, רוח הטמאה, וזוכין לענוה אמתיית, כמבאר בהתורה הנ"ל, שעל-ידי חדושי תורה, שהם בחינת קבלת התורה נמשך בוישה ונחה השפלות והענוה וכו' כנ"ל.

אבל בפסח בשעת יציאת מצרים שאז עדין לא זכינו לקבלת התורה,

שפנתה כל הדברים, כמו שפתיב: "ותורתך בתוך מעי". ועל-ידי ברכה תחלה וסוף, וגם עם כל זה אי אפשר לחיות לעולם וצריכין למות, כי אי אפשר לברר בשלמות בחיניו כי אם על-ידי שישוב אל העפר וכו', אבל על כל פנים בודאי יש חלוק גדול בין האכילה, כי האכילה שהיא בקדשה על-פי התורה היא עקר החיים, כי

ממשיך החיות משרשו מבחינת ענוה, שהיא בחינת חיים נצחיים וכו' כנ"ל. וזה שהזכיר ארמו"ר ז"ל לענין אכילה דיקא הענין בוישה, עין שם מה שאמר על פסוק "משם חפר אכל" (איוב ל"ט), שראוי שיהיה לאדם בוישה להושיט המאכל לפיו וכו', עין שם, כי בודאי צריכין להמשיך על עצמו בוישה גדולה בשעת האכילה. כדי לזכות אז דיקא לחיים נצחיים שהוא ענוה שנמשך על-ידי הבוישה, שהוא בחינת תשובה כמו

שפתיב שם, כדי להמשיך חיות דקדשה וכו' כנ"ל. ועל-כן הזוהרה תורה ביותר שלא יבא לידי גסות על-ידי האכילה, כמו שפתיב (דברים ח'): "פן תאכל וישבעת וכו' ורם לכבוד וכו'". כי כשאינו אוכל בקדשה על-פי התורה אזי אינו מעורר וממשיך חיים נצחיים הנ"ל, רק חיותו הוא מהפסלת, שהוא בחינת גאות ורם לכב, שהוא חיות דסגרא אחרא, שהוא באמת מיתה, כי משם עקר המיתה כנ"ל, שזהו בחינת (ברכות ט'): רשעים

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רנא

בפנות. ומושם נמשך קדשת המצה של פסח שנמשך קדשת המחין קדם קבלת התורה ומחמת זה אסור לאכל חמץ, כי להכניע ולכבד רוח שבחמץ אי אפשר כי אם על ידי התורה כנ"ל.

ועל כן הטר החמץ אחר שביעי של פסח שהוא קריעת ים סוף, כי בקריעת ים סוף התחיל להיות נמשך בחינת קבלת התורה ועל כן תכף נצטוו כמה מצות ודינים, כמו שכתוב (שם ט"ו): "שם לו חק ומשפט וכו'". כי קריעת ים סוף עקרו נמשך על ידי רוח אלקים הנ"ל. בחינת "רוח אלקים מרחפת על פני המים", שהוא בחינת קבלת התורה. ועל כן באמת וכו' אז כל אחד להשגות גדולות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבליא

בשלה פרק ג): ראיה שפחה על הים וכו', שכל זה נמשך מחמת שאז נבקעו מעינות התקבה של מימי התורה מבחינת "רוח אלקים מרחפת על פני המים", שעל ידי זה היה הנס של קריעת ים סוף גם בגשמיות שתיה על ידי הרוח, כמו שכתוב (שם ט"ו): "ויזקח ה' את הים ברוח קדים" וכו'. כמו שכתוב (שם ט"ו), "נשפת ברוחך פסמו ים" וכו'. כי הכל היה על ידי רוח אלקים המרחף על פני המים, שעל ידי זה הוביש את הים לפני בני ישראל ואחר כך השיב המים על מצרים ועל ידי זה גלה לכל שהוא ארון יחיד מנהיג ומשגיח, כי המים מתנהגים רק ברוחו, שהוא רוח אלקים המרחף על פני

על כן צריכין אז לזהר מאד מחמץ שיש בו אחיזת הרוח והאוויר של עולם הזה ביותר, שעל ידי זה עולה בנפיתה, כי אז נאחו בהחמץ הרוח רעה הנ"ל שהוא רוח גבה, רוח הטמאה, מחמת שעדן לא קבלנו התורה שהיא הכנעתו כנ"ל, על כן צריכין לאכל מצה שהיא נאפית בחפזון קדם שמתחיל לשלוט ולהתאחו בהעפה הרוח והאוויר של זה העולם, כי מצה נמשכת במקום גבה מאד, מבחינת התנוצצות המחין המאירין או כליל שמורים בהארה גדולה מאד על ידי ראית פני הצדיק לבד אף על פי שעדן לא קבלנו ממונו התורה, כי עקר יציאת מצרים היה בזכות ראית פני הצדיק בחינת (שמות ד'): "וירא ושמוח כלבו" כנ"ל. וכן כל ישראל ראו פני משה והאמינו בו, כמו שכתוב (עו): "ויאמנו העם". כי עקר הראיה הוא פשוט באמת ובאמונה שאז נקרא ראיה, כמו שאמר אדמו"ר ז"ל במקום אחר שהאמונה בחינת ראיה, כי כשרואה פני הצדיק ואינו מאמין אין זה נקרא ראיה כלל, כי באמת אינו רואה את הצדיק כלל, מאחר שלפי דעתו אינו צדיק, כי אינו מאמין בו. נמצא שאינו רואה את הצדיק כלל, אבל ישראל ראו את משה והאמינו בו, שזה עקר ראית פני הצדיק ועל ידי זה נמשך עליהם התנוצצות המחין. ועל ידי זה נגאלו ממצרים כליל שמורים, שהאר עליהם אז הארה גדולה משם שלא בסדר כידוע

100

המים, שהוא בחינת התורה שמהנהגת ונקמת כל הדברים. וכרצונו הוא מנהיג הרוח לבקע הים ולבישו לפני ישראל ואחר כך להשיבו על מצרים. נמצא שפקריעת ים סוף התחיל להיות גמ'שך בחינת קבלת התורה, על-כן אז התר החמין, כי אז דיקא יכולין להכניע הרוח גבהה ולכרר רוח זה העולם הנאחז בחמין לכררו מרות גבהה הנה ולזכות שתהיה האכילה בבחינת חיים אמתיים, בבחינת עגוה שהוא עקר החיים וכנ"ל, אבל בפסח קדם קבלת התורה שאי אפשר לכרו, צריכין לאכל מצה, לברח מרות זה העולם לגמרי שלא יתאחו בהאכילה וכנ"ל. ועל-כן נזכר מצוה זאת של מצה בתפלין, כי תפלין הם בבחינת זאת להכניע סטרא דמוטא, שהוא בחינת חמין, פמוכא. ולהמשיך חיים נצחיים, שהוא בחינת עגוה, שזהו בחינת מצה, שהוא בחינת מוחין דגדלות, פמוכא שהם עקר החיים, הנינו גדלות המחין דקדושה, שהוא עקר עגוה, בחינת (מגלה אס): במקום גדולתו שם אתה מוצא עגונותו. ועל-כן נקראת המצה לחם עני דיקא, בחינת הכניעה ועגוה, שהוא עקר החיים, שזהו בחינת מצה פנ"ל:

הרוח של הנפיחה, שכל זה הפך קדושת התפלין, שהם בחינת רוח חיים אמתיים, בחינת רוח אלקים שהוא פאורי התורה, שהוא בחינת עגוה אמתיית פנ"ל. וזה שהוכיח הנביא את חירם מלך צור על גדל גאותו, כמו שכתוב (תקאל כח): "ען גבה לבך" וכו', ואמר לו אז בתוכחתו: "מלאכת תפיד ונקבד, ביום הבראד פוננו", ופרש רש"י, אף-על-פי שנתתי לך הכבוד הנה יודע הייתי שתתנאה ועשיתי כך מלאכת תפים ונקבים המוציאין רוח פקול זכור פתוף. ובס הנה לך להתבונן, עד פאן לשון רש"י ו"ל. כי עקר מלאכת תפים ונקבים שמושם רוח הנפיחה גמ'שך מנאות שהוא רוח גבהה קיא צואה עבודה זרה פנ"ל. וה' ותברך יצר את האדם בחכמה נפלאה שיהיה נעשה מהישות והפסלת סרחון ומנוף כזה ריח רע כזה כדי שהאדם יבין ויראה שפלותו אם יש לו כפיה להתנאות מאחר שיצא ממנו סרחון כזה וכמו שפרש רש"י שם עוד בהענין הנ"ל על פסוק, "מלאכת תפיד" הנ"ל. וזה לשונו, בזאת השויתיד לו ולא באחרת וכך נסתפלתו ובראתי תפים ונקבים באדם הראשון. נמצא שעקר ענין זה נמשך מנפות הרוח, על-כן תפלין שהם התפיד מזה פנ"ל, על-כן צריכין גוף נקי וכו' וכנ"ל. וזה שבסוף הנבואה הנ"ל על צור וצידון שמוכיח אותו על גאוה, פמבאר שם בענין, מסים שם בישועת ישראל: "וישבו על אדמתם

וג וזה שאמרו רבותינו ו"ל (שבת מ"ט) 'תפלין צריכין גוף נקי שלא יפח בקו', כי הנפיחה הוא מפסלת המאכל, שהוא בחינת נפות הרוח, שהוא עבודה זרה, שהוא קיא צואה ומשם יצא

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים

רנב

אשר נתתי לעבדי לעקב". ופרש רש"י, כמו שנתנה לעקב נחלה בלי מצרים, הינו פנ"ל, כי בחינת נחלה בלי מצרים, הוא בחינת חיים נצחיים, בחינת תחית, המתים שהוא עננה ושפלות הפך הגאון. ועל-כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

יד וזה בחינת תפלין של ראש ומושם יוצא האור, שהוא בחינת קשר של דלת שמחבר בשל ראש ואחר כך יוצא משם אור התפלין של יד, ומושם יוצא אור הקשר של יד, שהוא יוד, שצריך להרהר שיהיה סמוך להתפלין ולא יזח משם, כמבאר בפגנות, רק שבהנחה צריך להניח תחלה השל יד וכו' כמו שכתוב שם בפגנות, כי תפלין של ראש, שהם במקצת כנגד הפנים, זה בחינת אור הפנים, הינו בחינת התנוצצות המחזין שמקבלין מהסתכלות פני הצדיק פנ"ל. ועל-ידי זה מקבלין גדלה בחינת מלכות, כי המלכות מקשר בהמחזין בבחינת מלך אסור ברהמים, כמו שכתוב שם. וזה בחינת הקשר של דלת שמקשר בשל ראש, זה בחינת מלך אסור ברהמים – ברהיטי מחזין, כי המלכות בחינת דלת פדועה, כי קשר של דלת שבשש ראש זה בחינת מלכות משיח פדועה, שהוא כולל כל הגדלה והמלכות שמקבל כל אחד מהסתכלות פני הצדיק, שהוא בחינת משה משיח. ועל-ידי המלכות והגדלה שמקבל כל אחד בראוי לו, על-ידי זה זוכין לחדושי ובאורי התורה. וזה בחינת

התפלין של יד ששם יש פרשיות שהם מחזין גמורים, זה בחינת באורי התורה, בחינת באר הב"ל, דהינו באר הפרוה שרים, כמו שכתוב שם. ועל-כן תפלין של יד כנגד הלב, בבחינת (משל ו): "קשרם על לבך תמיד", בחינת "וידעת היום והשבות אל לבבך", שהעקר לקשר הדעת אל הלב, וזה נעשה על-ידי באורי וחדושי התורה, על-ידי שמצמצמין התנוצצות המחזין בשכל גדול במלאכה גדולה, בבחינת בחכמה ובתבונה ובעצת ובכל מלאכה. עד שבזוין מהם החדוש והבאר שמגליו. ועל-כן של יד בבית אחד, כי בשרוצין להמשיך באורי התורה מהתנוצצות המחזין, עקר החדוש והבאר הוא מה שמקניסין התנוצצות המחזין לתוך בית אחד, דהינו לתוך דרוש אחד, כי דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר. והעקר הבאר והדרוש הוא, מה שמחברין חכמות התורה ממה וכמה מקומות רחוקים ומחברין אותן יחד לתוך דרוש ובאר אחד שהוא בית אחד, כי בתחלה התנוצצות המחזין הם בהרבה פתים, כי כל מה ומוח גמושך לתוך בית מיוחד שבכללם הם ארבעה, בחינת ארבע פתים של ראש, כי מגדל התנוצצותם והארתם אי אפשר לקבלם בבית אחד כי אם בארבע פתים, אבל אחר כך בשמתצמצמים לבחינת המלכות והגדלה שמקבל כל אחד עד שאזכין על ידי זה לבאורי התורה אז מצמצמין אותן לתוך

ארה חיים

בית אחד, לתוך דרוש אחד, כי זה עקר
 ענין הפאור והדרוש פנ"ל. וזה בחינת
 "בבית אחד יאכל", שאי אפשר לאכל
 ולזון מן המכות התורה, בבחינת "אכלו
 רעים" (שיר השירים ה), כי אם בשמקניסין
 המחין לתוך בית אחד פנ"ל, שזהו בחינת
 תפלין של יד, שהוא בחינת באר פנ"ל,
 שהוא בבית אחד פנ"ל. ועל ידי פאורי
 התורה נמשך בושח גדולה פנ"ל. וזה
 בחינת יד בכה ששם הנחת תפלה של
 יד. יד בכה זה בחינת בושח שנכחה פניו
 מחמת בושח, כמו שכתוב: "ולא ככה
 בם", שנאמר על שלא גער בהם ולא
 בישם על מעשיהם. וזה (ישעיה נב):
 "ופשתה כהה לא וכבדה", שנאמר על
 הצדיקים שנקראים 'פשתה כהה' על שם
 שהם בישנים ומדת הבושח על פניהם.
 ועל ידי הבושח וזכין לחיים נצחיים הנ"ל,
 דהינו שנתיה הענוה וכו' פנ"ל. וזה בחינת
 קשר של יוד שמקשר בשל יד, שהוא
 בחינת ענוה, בחינת חיי עולם הפא,
 פמבאר לעיל היטב, ענין שם. ועל פני
 קושרין אותו בשמאל להכניע סמרא
 דמותא שנאחו בסמרא דשמאלא פידוע,
 כי זה עקר תכלית פונת התפלין להכניע
 ולכבול סמרא דמותא ולהעלות ממנו
 לחיים, דהינו לזכות לבחינת חיים נצחיים,
 שהוא בחינת ענוה וכו' פנ"ל:

שעל ידי זה מקבלין גדולה כל אחד
 פראוי, שעל ידי זה זוכין לבאורי התורה,
 על ידי זה נמשך יראה גדולה כמו בשעת
 מתן תורה, כמו שכתוב שם, שכל זה
 הוא בחינת תפלין פנ"ל. ועל פני הוקשה
 כל התורה לתפלין, כמו שכתוב (שמות י"ג):
 "למען תהיה תורת ה' בפיך" (קדושין לה).
 כי התפלין הם בחינת קבלת התורה בכל
 יום, הינו בחינת באורי התורה שנמשכין
 מהתנוצצות המחין שנמשכין.
 מהסתכלות פני הצדיק וכו' פנ"ל. ועל פני
 הצדיקים והמשרים הנלוים אליהם הם
 בחינת התפלין של כל ישראל, כי הם
 הפאר של ישראל, כי הצדיק הוא פאר
 הדור, שזהו בחינת תפלין שנקראין פאר
 (וכמבאר מזה בשיחתו הקדושה ו'ל מה שאמר על התאון
 הצדיק הרב מברדישוב וצ"ל שהוא בחינת תפלין, כי הוא פאר
 הדור, ענין שם). וכל המקורבים להם הנלוים
 אליהם מקבלין עקר ההתפארות מהם.
 וכן תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם וכו'
 וכו' כלם מקבלין ההתפארות מהם,
 שהוא בחינת אור התפלין שנמשכין
 מהסתכלות פני הצדיק וכו' פנ"ל. ומהם
 מקבלין כל ישראל אור קדשת התפלין
 בכל יום וכו' פנ"ל:

יד 91

טו וזה בחינת תפלין דרש"י ותפלין
 דרבנו תם, שהם מחמת ספק
 איך להניח הפרשיות בבתיים. ובאמת
 שניהם אמת וצריכין שניהם, זה בחינת
 מה שכתוב שם בסוף התורה הנ"ל.
 שאמר אז אדמו"ר ו'ל אחר התורה הנ"ל

(ברכות ו')

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רנה

שבאמת אין אנו יודעין מהו שפלות, כי בודאי אין הפנה להיות עצל ורוע מול וכו', דהינו שלמוזלניק וכו', עני שם. וצריכין לבקש הרבה מה' ותברך לזכות לענה אמתית. ובענין זה יש הרבה לדבר ויברך מבאר מזה קצת לעיל ובמקום אחר, כי באמת מי שרוצה להיות יהודי באמת צריך להיות גבור חיל ולהיות חזק מאד שיתנה לו עזרת דקדשה לעמוד כנגד כל מיני מונעים ומסיתים ומעכבים הן מגיעות מבחוץ ומיני אדם אחרים קרובים ורחוקים, הן מגיעות מצד עצמו מה שמהשבותיו מבלבלין אותו הרבה הרבה בכל יום ובכל עת ומחלישים דעתו הרבה ורוצים להפיל בכל עת וצריך להיות חזק הרבה לעמוד כנגד כלם עלפי הדרכים והעצות והתחזקות הנאמרים בספריו הקדושים המשיבין את הנפש בשבעה משיבי טעם בכל מיני ירדות שבעולם, רחמנא לצלן, נמצא שצריכין עזרת והתחזקות הרבה לכלי להניח את עצמו לפל בשום אופן שום גפילה בעלמא ואפלו שלא להחליש דעתו, רק להיות שמח בכל עת בחסדי ה' וטובו וכו', כמבאר במקום אחר הרבה. וזה בחינת (דברי המיסב י): "ונגבה לבו בדרכי ה'", שזה צריך כל אדם. ואף-על-פירכן גאות וגסות הוא אסור גדול והוא תועבת ה' וכו', על-פני צריכין רק לבקש מה' ותברך לזכות לענה אמתית כנ"ל. ששם הענה והגדלות

דקדשה הפל אחד לנמרי, כמו שכתוב, במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו. וזה בחינת תפלין דרש"י ודרבנו תם, שהם מחמת ספק שאין יודעין מהו ענה כנ"ל. כי תפלין דרש"י הם בחינת שם הויה כסדר ששם החסדים יוצאין תחלה, ותפלין דרבנו תם הם בחינת שנוי צורף הראשון של שם הויה ששם הוא קודמת להואו, שהוא בחינת גבורות קודמין לחסדים כמבאר בפנות (שער הפנות דרש תפלין דרש"י וכו' עני חיים שער התפלין פרק טו). הינו, כי חסדים וגבורות הם בחינת ענין שרש הענה והגדלות, כי ענה, זה בחינת אין בחינת חסדים, וגדלות, זה בחינת דינים וגבורות בחינת ישות, כמבאר במקום אחר, ובאמת בששם בקדשה שניהם צריכין כי שניהם אחד כנ"ל, אבל למטה יש ספק איזה בחינה צריכין להמשיך תחלה על עצמו, כי קשה לעמוד על הדבר כנ"ל, על-פני צריכין להניח שניהם, כי באמת צריכין שניהם כנ"ל.

וזהו (שחינו צה): 'מקום יש בראש להניח בו שני תפלין, שמרמו על תפלין דרש"י ודרבנו תם, כמובא. הינו שבאמת יש מקום בהראש והמחן להניח שני תפלין, הינו להמשיך על עצמו שני החינות הנ"ל, דהינו להיות עניו באמת ולא יהיה בלבו שום צד גאות וגסות כלל. ואף-על-פירכן יהיה איש חיל וגבור גדול ולא יהיה עצל ונגבה (שחינו שלמייליק) כלל וכנ"ל, שזהו בחינת שני התפלין דרש"י

שכתוב (תהלים ל"א): "ומשלם על יתר עשה גאון". וכמבאר לעיל, שזהו בחינת "מלאכת תפוד ונקבד ביום הפראד כוננו". על-כן בשמעתוֹררים מהשנה, שהוא בחינת תחית המתים, בחינת ענוה, צריכין לברך אשר יצר על הנקבים מה ש'ה' יחברד מפליא לעשות ויצר את האדם בחכמה שיהיה לו פח לדחות הפסלת והמוֹתרות שהם בחינת גאון, שזה הפח נמשך מהתנוצצות המוחין, שעל-ידי זה מביעין סמרא דמותא, שהוא בחינת גאון. ועל-כן מתחילין אשר יצר את האדם בחכמה, 'בחכמה' דיקא, כי היא חכמה גדולה לברר הטוב מן הפסלת שהוא חיי האדם שנמשך מחיים ה"ל, ולדחות הפסלת לגמרי. ועל-כן באמת מברכין על זה 'ומפליא לעשות', כי הוא פלא גדול מאד הפלא ופלא. וכמו כן צריך האדם להתחכם מאד בחכמה אמתית לברר החיות שהוא הענוה האמתית מתוך הגאות שהוא פסלת גמור, שזהו ברור הטוב מתוך הרע שלא יהיה נכשל בענוה פסולה או בגאות גמור חס ושלום, וכנ"ל. ועל-כן יתרו שאמר למשה, "ואתה תחזה", שעל-ידי זה נמשך בחינת תחית המתים, שהוא בחינת (דיאל י"ב) "ורבים מלשני אדמת עפר יקיצו" סופי תבות 'יתרו', כמו שכתוב שם. על-כן היה נקרא בשם יתרו, כי זכה לתקן בחינת יתרו, שהוא בחינת מותרות, שהוא בחינת "יתר עושי גאון"

ודברנו תם כנ"ל, על-כן צריכין להניח שניהם דיקא וכנ"ל:

הלכות ברכות השחר

זו וזה בחינת ברכת השחר, כי בשקמים מהשנה צריכין למל ידיו במים ולברך על נטילת ידים, כי התעוררות השנה זה בחינת תחית המתים ה"ל כמו שאנו מברכין על זה, "המחזיר נשמות לפגרים מתים". ועקר תחית המתים הוא שנתיה השפלות והענוה וכו' כנ"ל, שזה נמשך מבאורי התורה שנמשכין מהתנוצצות המוחין וכו' כנ"ל. וזהו בחינת המים של נטילה שצריכין למל ידיו בשחרית, זה בחינת מימי התורה שנמשכין מבחינת 'רווח אלקים ברחפת על פני המים', כמו שכתוב שם, ומשם נמשכין אלו המים שבהם נטילין ומטהרין הידים מסמרא דמותא שנאחו בשעת שנה, כי על-ידי המים, שהם בחינת באורי התורה, זוכין לתחית המתים, דהינו שנתיה השפלות והענוה. נמצא שנתכפול על-ידי זה סמרא דמותא. ועל-כן צריכין לטהר בהם ידיו בשקמים מהשנה וכנ"ל:

יח וזה בחינת ברכת אשר יצר שמברכין בפקר על הנקבים, כי גאות דסמרא אחרא הוא בחינת עבודה זרה קיא צואה, כי נמשך מפסלת גמור של גשמיית העשיה, שהוא מותרות גמור, שזה בחינת גאות שהוא מותרות, כמו

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רנו

כנ"ל, כי זכה לתקן זאת על-ידי שיתר פֶּרְשָׁה אחת בתורה שהוא 'ואתה תהיה', שעל-ידי זה עקר תחית המתים, בחינת "ורבים מושגי אדמ'ת עפ"ר וקיצו" ספי תבות יתרו וכנ"ל. וזה בחינת ברפת אלפי נשמה שמוסימין המחזיר נשמות לפגרים מתים שגזכרין על התעוררות השנה, שהוא בחינת תחית המתים וכנ"ל:

יט וזה בחינת ברפת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה, כי לילה סמרא דמותא שלטא, שנמשך מחטא אדם הראשון מפגם העגה וכנ"ל. ואור יום זה בחינת התעוררות השנה, בחינת תחית המתים שנחיה העגה והשפלות כנ"ל, אבל צריכין הבחנה גדולה שלא יטעה בין יום ללילה שלא תהפך האמת, כי צריכין לשמר את עצמו מעגה פסולה שלא יהיה עצל וכנ"ל. וכן להפך לפעמים נמצא אחד שמשתרר ומתגדל את עצמו על ישראל ואמר שפגנתו לשמים. ובאמת הוא נלכד בגאות, על-יכן צריכין הבחנה להבחין בין יום ללילה בין אור לחשך בין מנת לחיים. לידע איד להתנהג בזה באמת, וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל שצריכין לכפש הרבה את ה' ותברך על זה וכנ"ל:

כ ועל-יכן קרח שפגם בגאות, כי כל מחלקת שלו על משה ואהרן היה רק על-ידי גדל גאותו שהתקנא בגדלת אהרן ובגשיות אל-יפן וכנ"ל, על-יכן אמר לו משה: "בקר וידע

ה' את אשר לו" (במדבר ט"ו), ופרש רש"י: גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמות, וכולים אתם להפך ערב לבקר וכנ"ל. הינו שאמר לו שרוצה להפך ערב לבקר, כי באמת כל מחלקתו הוא רק גאות, אבל קרח אמר שפגנתו לשמים, כי הפך האמת ואמר שמקנא קנאת ה' צבאות, כמבאר בפֶּרְשָׁה שאמר: "כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'". כאלו הוא מקנא בשביל ישראל עם קדוש ואינו חושש על כבוד עצמו כלל, אדרבא, אמר שמושה ואהרן הם גוֹתֵנִים חס ושלום, וחפצים בכבוד והתנשאות, כמו שפתיב: "ומדוע תתנשאו על קהל ה'". על-יכן אמר לו משה, "בקר וידע ה' וכנ"ל. הינו שברברי קנב שלכם שאתם רוצים לרמות את ישראל אתם רוצים להפך ערב לבקר וכנ"ל. וזהו שפרש רש"י שם, שקמו שהבדיל ה' בין אור לחשך כך ויבדל אהרן להקדישו, כי קדשת אהרן נמשך מעגה אמתית שהוא בחינת "וראד ושמו בלב"ו" וכנ"ל, שזהו בחינת הבדלה בין אור לחשך, בין מנת לחיים, כי עגה אמתית הוא בחינת חיים, בחינת התעוררות השנה, שהוא בחינת אור יום וכנ"ל:

כא כי באמת עקר המיתה נמשך מחמת שפגם אדם הראשון בחטא עין הדעת טוב ורע שפגם בגאות שמשם המיתה כנ"ל. ועקר סמרא דמותא הוא

109

אי אפשי לכו להשיג זאת בדרענתנו. ועל-כן מכרח האדם למות שיפרד הנפש מהגוף וישוב העפר על הארץ כשהיה וכו' כדי שיזדבק בעפר כנ"ל. עד שזוכה לתחית המתים שאז זוכה לבחינה זאת בשלמות, דהינו שזוכה לענוה אמתית שהיא החיים של כל האברים, הינו פי עקר הענוה בשלמות הוא שיהיה אין ממש. ואף-על-פי-כן יהיה חזק ואמין ונבור חיל מאד לעמוד בנגד כל המונעים מעבודת ה', בבחינת "וזכבה לכו בדרךי ה'" וכו' נ"ל, כי באמת בהשרש הכל אחד, פי גאות וקדושה באמת הוא ענוה אמתית, בבחינת במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו וכו' נ"ל. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה זוכה לבחינה זאת בחיים חיותו והיה חי לעולם, פי עקר החיים הוא חבור הנפש והגוף. ושרש הנפש והגוף נמשכים מבחינת ענוה וגאות שבשרשם העליון שניהם אחד בחינת במקום גדלתו וכו' כנ"ל, פי הנפש היא בחינת אין, בחינת ענוה, פי עקר הנפש שהוא חיות האדם, הוא החכמה, בחינת (סודות 1): "החכמה תחיה", בחינת (א"י ב"א): "ונשמות שדי תבינם", כמו שאמר אדמו"ר ז"ל כמה פעמים. והחכמה היא בחינת אין, כמו שכתוב, "והחכמה מאין תמצא". והגוף שהוא ישות ונשמיות נמשך מבחינת גאות ונגלות שמושם כל הישות שבעולם, שהם בחינת הגדלה ורבו, אבל בשרשם שניהם אחד, פי שרש הגדלות שמושם הישות הוא הענוה בבחינת בכל מקום שאתה מוצא גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו וכו' נ"ל. רק שעתה אחר החטא

אי אפשי לכו להשיג זאת בדרענתנו. ועל-כן מכרח האדם למות שיפרד הנפש מהגוף וישוב העפר על הארץ כשהיה וכו' כדי שיזדבק בעפר כנ"ל. עד שזוכה לתחית המתים שאז זוכה לבחינה זאת בשלמות, דהינו שזוכה לענוה אמתית שהיא החיים של כל האברים, הינו פי עקר הענוה בשלמות הוא שיהיה אין ממש. ואף-על-פי-כן יהיה חזק ואמין ונבור חיל מאד לעמוד בנגד כל המונעים מעבודת ה', בבחינת "וזכבה לכו בדרךי ה'" וכו' נ"ל, כי באמת בהשרש הכל אחד, פי גאות וקדושה באמת הוא ענוה אמתית, בבחינת במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו וכו' נ"ל. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה זוכה לבחינה זאת בחיים חיותו והיה חי לעולם, פי עקר החיים הוא חבור הנפש והגוף. ושרש הנפש והגוף נמשכים מבחינת ענוה וגאות שבשרשם העליון שניהם אחד בחינת במקום גדלתו וכו' כנ"ל, פי הנפש היא בחינת אין, בחינת ענוה, פי עקר הנפש שהוא חיות האדם, הוא החכמה, בחינת (סודות 1): "החכמה תחיה", בחינת (א"י ב"א): "ונשמות שדי תבינם", כמו שאמר אדמו"ר ז"ל כמה פעמים. והחכמה היא בחינת אין, כמו שכתוב, "והחכמה מאין תמצא". והגוף שהוא ישות ונשמיות נמשך מבחינת גאות ונגלות שמושם כל הישות שבעולם, שהם בחינת הגדלה ורבו, אבל בשרשם שניהם אחד, פי שרש הגדלות שמושם הישות הוא הענוה בבחינת בכל מקום שאתה מוצא גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו וכו' נ"ל. רק שעתה אחר החטא

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים

רנט

חיות של כל האברים בפרטיות, על-ידי זה אנו ממשיכין על עצמנו בחינת חיים נצחיים של לעתיד, שהוא בחינת ענוה אמתיית של משה רבנו שמלכש בכל אבר ואבר, שהוא עקר החיית האמתי של כל אבר ואבר וכנ"ל. שעקר החיות הוא לברך ולהודות לשמו יתברך תמיד, כמו שכתוב (הקדק ל"ב): "חי חי הוא יודך". וכמו שכתוב (תהלים קטו): "לא המתים יהללו יה", שהם הרשעים שקרויים בחייהם מתים, אכל שאני הני דאקרון חיים, כמו שכתוב בזהר הקדוש פאדרא זוטא שעליהם נאמר, "ואנחנו נברך יה וכו'". והוה שאומרים בכלך בברכת המחזור נשמות וכו' כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך וכו', כי זה עקר חיות הנשמה שתנהג לאדם להודות ולהלל לשמו יתברך תמיד, כי זה עקר החיים כנ"ל:

כב וזה בחינת ברפת מלביש ערומים, פי עקר תחית המתים שאז יהיה חיים נצחיים וזה כל אחד כפי הלבושים שובה לתקן בחייו על-ידי תורה ומעשים טובים, שעל-ידי זה נעשה בחינת חלוקא דרבנן, שעל-ידי זה יהיה עקר הקבול שבר פידוע, וזה בחינת (אוב לח): "תתהפך בחרור חותם ויתצבו כמו לבוש" הנאמר על תחית המתים, הינו שיקומו ויתצבו בתחית המתים כמו לבוש, הינו כמו שתקון הלבושים, שהוא בחינת חלוקי דרבנן וכנ"ל. פי קדם החטא לא היו

צריכין ללבושים כלל, כי לא היה ערונו בושא כלל מחמת שלא נבשלו בשום חטא, כמו שכתוב (בראשת ב): "ויהיו שניהם ערומים וכו' ולא יתבששו". אכל אחר שחטא אז נאמר (ס): "ואירא פי ערום אנכי". וראה זו הבושא, כי אז נמשך בושא מאחר שכבר חטא ופגם. ואזי הבושא היא מדה טובה, כי זה עקר התשובה, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. וכמו שאמרנו רבותינו ז"ל (ברכות יב): 'העובר עברה ומתבייש בה מוחלין לו כל עונותיו'. ומאחר שנמשך בושא חמול עליו ה' יתברך ועשה לו אתנות עור וילבישם, פי הלבושים הם תקון הבושא, פי רפי יוחנן קרי למאניה מכבודותא' (שבת ק"ג). ועל-כן עתה אחר החטא שכבר נגזר מיתה עקר התקון לזכות לתחית המתים לכתל סמרא דמותא הוא על-ידי הבושא, שהוא עקר התשובה, שעל-ידי זה יהיה עקר תחית המתים, כמבאר בהתורה הנ"ל. ואז יהיה כל אחד חיי עולם הפא כפי תקון הלבושים שתקן בחייו שהם מכסים על הבושא וכנ"ל. ועל כן בכלך שהוא בחינת תחית המתים כנ"ל. מברכין מלביש ערומים, פי עקר תחית המתים הוא כפי בחינת תקון הלבושים, בביחית "תתהפך בחרור חותם ויתצבו כמו לבוש" כנ"ל, פי תקון הלבושים הוא בחינת תקון הגאות, הינו לכתל הגאות מעצמו התלויים בלבושים שדרך האדם להתגאות בהם, ולהעלות הגאות לשרשו

הַתּוֹרָה מִיָּנֵי? שְׁנֵאמַר, "הֵמֵן הַעֵין וְכוּ".
 וְעַל־כֵּן עָקַר הַתְּנַבְּרוֹתָיו הָיָה עַל־יַדֵּי
 שְׁנֵהֵנוּ מִסְּעֵדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, (עין מגלה ב"ב)
 כִּי פָּנִים הָאֵכִילָה הוּא פָּנִים הַגְּאוֹת, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת מוֹתְרוֹת וּפְסֻלַת וְכוּ"ל. וְהוּא עַל
 שֶׁהִשְׁתַּחֲוִי לְצִלָּם, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה,
 שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת גְּאוֹת פְּנֵ"ל. וְהוּוֹ
 שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עין מגלה ט"ז): כִּבְבַל
 נִכְשְׁלוּ בְּנֵשִׁים נְכָרִיּוֹת, דִּהְיוּ פָּנִים הַכְּרִית,
 כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזוֹכֹת לְעֲנֹה אֲמִתִּיּוּת כִּי
 אִם עַל־יַדֵּי שְׂמֻמֻּשְׁכֵּינִי עַל עֲצָמוּ פְּרִישוֹת
 וְקִדְשֵׁת הַכְּרִית הַנִּמְשָׁךְ מִפְּרִישוֹת וְקִדְשֵׁת
 מִשָּׁה כְּמוֹ שְׂכָחוּב שֵׁם, עֵינֵי שֵׁם. וְעָקַר כַּח
 הֵמֵן הָיָה שֶׁהָיָה מוֹרַע אֲנִי שֶׁהִחִיָּה שְׂאוֹל
 כִּי הַמֶּלֶךְ עָלָיו, כִּי בָּהֶם שְׂאוֹל בַּעֲנֹה
 פְּסוּלָה, שְׂבִטָל אֶת עֲצָמוֹ נֶגְדַּ עֲצַת דּוֹאֵג
 וְלֹא הַתְּנַבֵּר אֶת עֲצָמוֹ כְּבוֹד חֵיל לְקַיֵּם
 דְּבָרֵי שְׂמוּאֵל. וְכֹה פָּנִים בַּעֲנֹה, דִּהְיוּ
 שֶׁהָיָה לוֹ עֲנֹה פְּסוּלָה, כִּי פָּנִים עֲנֹה
 פְּסוּלָה הוּא בְּחִינַת פָּנִים הַגְּאוֹת, כִּי עָקַר
 הַעֲנֹה לְזוֹכֹת לְעֲנֹה שֶׁל מִשָּׁה, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִים, בְּחִינַת הַחַיּוּת שֶׁל
 כָּל הָאֲבֵרִים וְכוּ"ל. כִּי כִּשְׂשׁ לוֹ עֲנֹה
 פְּסוּלָה נוֹתֵן כַּח לְהַגְּאוֹת מֵאַחַר שְׂמֻכְבִּטָּל
 עֲצָמוֹ נֶגְדַּ הַכְּעָלִי אֲנָה הַרְּצִים לְהַרְחִיקוֹ
 מִדְּרָכֵי אֱמֶת וּמִצְדִּיקוֹ אֱמֶת, כְּמוֹ שְׂאוֹל
 שְׂבִטָּל עֲצָמוֹ נֶגְדַּ דַּעַת דּוֹאֵג לְעֹבֵר עַל
 דְּבָרֵי שְׂמוּאֵל הַנְּבִיא וְהִחִיָּה אֶת אֲנִי
 שְׂמֻכְמוֹ יֵצֵא הֵמֵן, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּאוֹת. וְהוּוֹ
 שְׂאָמַר שְׂמוּאֵל לְשְׂאוֹל כִּשְׂהוֹכִיחוֹ עַל
 שֶׁהִחִיָּה אֶת אֲנִי: "הֲלֹא אִם קָטַן אֶתָּה

לְה', בְּבְחִינַת (תהלים צג): "ה' מִלֶּךְ גְּאוֹת
 לְבֵשׁ" וְכוּ. וְהוּוֹ בְּחִינַת מְלִיֵּת וְהַפְּלִין, כִּי
 תַפְּלִין הֵם בְּחִינַת הַתְּנַבְּרוֹת הַמּוֹחִין,
 שְׁעַל־יַדֵּי זֶה נִמְשָׁךְ בּוֹשָׁה וְכוּ, שְׁעַל־יַדֵּי
 זֶה נִמְשָׁכִין חַיִּים נְצַחִים פְּנֵ"ל. עַל־כֵּן
 מִקְדִּימִין לְלִבֵּשׁ מְלִיֵּת שֶׁל מִצְוָה שֶׁהוּא
 מְכַסֶּה עַל הַבוֹשָׁה, כִּי לֹא הָיָה כַּח לְסַבֵּל
 הַבוֹשָׁה וּכְמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנֵּ"ל גִּדְּל
 הַבוֹשָׁה שְׁצִרְךָ הָאָדָם לְהַתְּבַשֵּׁשׁ אֶפְלוֹ
 לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְכוּ, עֵינֵי שֵׁם. עַל־כֵּן
 בְּחִמְלָתוֹ יִתְּבַרַךְ צִוָּה עֵלֵינוּ לְהַקְדִּים
 לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּמְלִיֵּת שֶׁל מִצְוָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 חִלּוּקָא דְרַבְנָן, שֶׁהוּא מְכַסֶּה עַל הַבוֹשָׁה,
 כִּי הַבְּגָדִים הֵם תַּקֵּוֹן הַבוֹשָׁה פְּנֵ"ל. וְהוּוֹ
 (שם ט"ו): "מִה יָקָר חֲסִדוֹךְ אֱלֹהִים בְּנֵי אָדָם
 בְּצַל כְּנֻפֵי דְחִסּוּיִן". הֵינִי מִה מְאֹד יָקָר
 חֲסִדוֹ יִתְּבַרַךְ שְׂחַמֵּל עֵלֵינוּ וְנִתֵּן לָנוּ כְּנֻפֵי
 הַמְּלִיֵּת הַקְּדוֹשׁ לְחִסוֹת וּלְהַתְּחַבֵּא בְּצַל
 כְּנֻפֵי מַגְדָּל בְּשִׁתְּנוֹ וּכְלֻמַּתְנוֹ פְּנֵ"ל:

כַּן וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים שֶׁהוּא לְהַכְּנִיעַ
 וְלְהַפִּיל אֶת הֵמֵן הַרְשָׁע, יִמַח
 שְׂמוֹ, כִּי הֵמֵן בְּחִינַת גְּאוֹת, כִּי הָיָה
 מִתְּנַגָּה מְאֹד וְרָצָה שֶׁהַכֵּל יִכְרְעוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
 לוֹ וּבִשְׂבִיל זֶה הִתְּקַנָּא בְּמִרְדְּכֵי, וְעַל־כֵּן
 עָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוּדָה זָרָה, כִּי גְּאוֹת הוּא
 עֲבוּדָה זָרָה. וְעַל־כֵּן פָּקַשׁ לְהִשְׁמִיד לְהַרְג
 וּלְאַבֵּד וְכוּ, כִּי עָקַר סִטְרָא דְמוֹתָא נִמְשָׁךְ
 מִגְּאוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲטָא אָדָם הַרְּאשׁוֹן,
 שְׁעַל־יַדֵּי זֶה נִגְזַר מִיָּתֵה עַל הָעוֹלָם.
 שְׂמֻשֵׁם נִמְשָׁךְ קִלְפַת הֵמֵן יִמַח שְׂמוֹ, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (הילין ט"ז): הֵמֵן מִן

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רסא

בענין ראש שבטי ישראל אתה" (שמואל א' ט"ו), הינו שהוכיחו ואמר לו שעקר הפגם שלו בא על ידי עגוה פסולה שהקטין את עצמו במקום שאין צריכין להקטין את עצמו וכו"ל. וכן בתחלת מלכותו פגם בזה, כמו שכתוב (שם א' י'): "ויבנהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש", שעל-ידי זה לא נתקמה מלכותו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (י"א ב"ב), ועל-כן לא רצה מרדכי להשתחוות להמן, כי מרדכי היה עניו בשלמות, כי אף-על-פי שהיה בבחינת און בעיני עצמו, אף-על-פירכן לא רצה להכניע את עצמו נגד הבעלי גאווה שהם בחינת המון. וזה שאמר מרדכי שאינו רוצה להשתחוות להמן מחמת שגם זקנו בנימין לא השתחוה לעשו, כי איתא שייעקב אבינו אף-על-פי שנהג בחכמה גדולה נגד עשו, אף-על-פי כן שגה קצת בזה במה שהשתחוה לעשו. ועקר הפגם היה בענין ה"ל בענין פגם עגוה פסולה, כי יש בענין זה משקל גדול ודק מאד שצריכין להיות עניו מאד להיות בבחינת מה ואון ממש. ואף-על-פירכן יהיה גבור חיל וחזק מאד נגד כל הרשעים והמונעים. ועל-פיר דוד זכה למלוכה אחר שאול, כי זכה לעגוה בשלמות, כי היה "עדינו העצמי" (שמואל ב' ח'), בשהיה עוסק בתורה היה מתקשר בתולעת וכשיצא למלחמה היה מתקשה פעץ, הינו עזות דקדשה ועגוה, שזה עקר השלמות.

ועל-כן נקרא פורים על שם הפור שהוא הגורל, ואיתא שפורים בבחינת יום פפורים. כי המן רצה לפגם בהגורל של יום הפפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים ששם עקר הפגול. ועל-כן הזהר וכל אדם לא יהיה באהל מועד וכו', כי נכנס לנקדת האבן שתיה שהוא בחינת "סלע ישכן ותלפין" (אי"ב ט"ב) כמו שאמרו רבותינו ז"ל, שזהו בחינת עגוה ה"ל, כמבאר בהתורה ה"ל על פסוק זה, עין שם. אבל הכהן גדול לא היה יכול לכנס לשם כי אם על-ידי הגורל שנתן על שני השערים גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, כי ביום הפפורים צריכין לתשובה שעל-ידי זה זוכין לחיים נצחיים, שהם בחינת עגוה פנ"ל. ועל-ידי זה נתפפרין כל העוונות, שהם בחינת גאות סמרא דמותא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה ט'): "ועובר על פשע לשארית", לכו שמושים עצמו כשירים. ועל-כן היה צריך הכהן גדול לכנס לפני ולפנים, ששם עקר הפגול פנ"ל, אבל כשרוצין לזכות לעגוה צריכין להזהר מעגוה פסולה, דהינו שלא יהיה עצל ורוע מזל וכו', רק יהיה לו עזות דקדשה במקום שצריכין עזות, אך יש בזה משקל גדול פנ"ל. ועל-פיר צריכין להתפלל הרבה לה' ותפוד שהוא ברחמיו וירחו האמת לאמתו וכמבאר בהתורה ה"ל. וזהו בחינת הגורל שהיה צריך להטיל על שני השערים עזים שהם שני מיני עזות, עזות

ט"ז

להתענות ביום הכפורים להכניע פנים
הנאות שנמשך על ידי מותרות האכילה
כנ"ל. ומחמת שבוים הכפורים צריכין
לכפר כל העונות שנמשך משם כנ"ל, כי
כלם נמשכין מחטא אדם הראשון
שהפגם שלו היה על ידי אכילה שאכל
מעין הדעת, על כן צריכין להתענות ביום
הכפורים לתקן זאת ולזכות לתכלית
הענוה והפטול על ידי הכנה גדול שנוכחם
לפני ולפנים לנקדת האבן שתיה וכנ"ל:

כד וזה בחינת פרישת שקלים שקורין
סמוך לפורים. ועל ידי זה היה
הכניעת המון עמלק ימח שמו, כמו שאמרו
רבותינו ז"ל (בבבא מצ. טז): רשע, כבר קדמו
שקליהם לשקליך וכו', כי שקלים הם
בחינת צדקה שנגזטו במותרת יום
הכפורים לתן לצדק המשפן, שהוא
בחינת הבית המקדש, שהוא בחינת
התנוצצות המוחין, בחינת "ואמלא אתו
רוח אלקים בחכמה וכו' ובכל מלאכה"
וכו' (שמות לא, ט), כמו שכתוב שם בהתורה
כנ"ל. כי צדקה נרכת לב הוא בחינת אור
הפנים, בבחינת (תהלים ט): "אני בצדק אהיה
פניך". ועל כן בשבת פרישת שקלים
מבקשין הרבה על אור הפנים, כמו
שאמרים כמה פעמים: "אור פניך עלינו
אדון נשא וכו'". כי עקר השקלים שהם
בחינת צדקה לבנין המשפן, הוא להמשיך
אור הפנים, שעל ידי זה התנוצצות
המוחין, שהם בחינת בנין המשפן והבית
המקדש ועל כן עקר אור הפנים היה

דקדשה העולה לה, בחינת גורל אחד
לה. ועזרת דסמרא אחרא, שהוא בחינת
גאות עבודה זרה שמושם כל העונות
שצריכין לטרו ויגורשו לעזאזל, בחינת
וגורל אחד לעזאזל, כי אי אפשר לבנו
נקדת אמת בזה כי אם על ידי גורל
שהוא מאת ה' לבד, כמו שכתוב (תהלים
טו, ה): "אתה תומיד גורלי", כי רק ה'
יתברך צריך להיות בעזרו לבנו בזה נקדת
האמת לאמתו וכמבאר בהתורה ה"ל
שאמר רבונו ז"ל שצריכין רק לבקש מה'
יתברך לזכות לענוה אמתית וכו', עני
שם. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (זבא ס"ב):
שני שעירי יום הכפורים שוין בקומתן
וכו'. הינו ששני מיני עזרת ה"ל שניהם
נראין בשוין בכל החינות, אך זה לר'
וזה לעזאזל, כי זה פננתו בעזרתו לה' וזה
להפך. וצריכין לבקש הרבה מה' יתברך
שזכרו לבנו האמת בזה, שהוא בחינת
גורל שהוא מאת ה' לבד. ו"בזאת יבא
אחרן אל הקדש", כי אז זכה לבא לפני
ולפנים ששם עקר הפטול מאחר שזכה
לענוה בשלמות שהוא עקר החיים, כי
נצול מענוה פסולה על ידי הגורל כנ"ל.
והקו, ימח שמו שהוא בחינת גאות רצה
לפנים בזה הגורל. ועל כן הפיל פור הוא
הגורל. ועל שם זה נקרא פורים על שם
הפור, כי זכו להכניע ולהפיל את המון
והמשיך קדשת יום הכפורים שהיא
גורל דקדשה, שעל ידי זה זוכין לענוה
אמתית כנ"ל. וזה בחינת מה שצריכין

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים

רסג

10

מאיר בבית המקדש אשר בשביל זה נצטוונו לעלות לשם לרגל כדי לקבל אור הפנים, כמו שכתוב (דברים ט"ו): "ש'לש פעמים בשנה יראה כל וכו' את פני ה' אלקד במקום אשר יבחר ה'". נמצא שעל ידי שקלים נמשך בחינת אור הפנים, שהוא בחינת הסתכלות פני הצדיק, שעל ידי זה מתנוצצין המחיון, שהם בחינת בנן הבית המקדש, שעל ידי זה זוכין לכל הבחינה הנ"ל. עד שזוכין לבחינת תחית המתים שהוא ענה אמתית שהוא עקר החיים של כל האברים וכו' פנ"ל. ועל כן נקראים שקלים, כי יש בהם משקל גדול פנ"ל, כי צריכין להיות עניו בתכלית הענוה להיות אין ממש בלי שום טעות ופגיה כלל. ואף על פי כן יתה חזק ואמין מאד ולכלי להניח להפיל את עצמו בשום דבר וכו'. וזה בחינת (שמות ט'): "מחצית השקל תרוקה לה", כי הוא בבחינת מחצית השקל, כי הוא משקל גדול כמו המשקל שעומד במחציתו ובאמצע שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן. ועל כן באמת נתקשה משה על השקלים עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא: זה יתנו כמו שפרש רש"י. כי היה קשה לו מאד איד יכולין לזכות את כל ישראל לכאן לזה להיות עניו באמת בתכלית ואף על פי כן יתה כל אהר חזק ואמין מאד בעוית דקדשה פראוי וכו' פנ"ל. וזה בחינת מה שנוצמו בשקלים (שמות ט'): "העשיר לא ירבה והדל

לא ימעיט", דהינו בחינת הנ"ל. שיזהר כל אהר שלא יבא לידי גאות הוא רבוי ונדרות בחינת העשיר לא ירבה וכן להפך שלא יבא לידי ענוה פסולה, שהוא בחינת מחיון דקטנות ממש, שהיו בחינת והדל לא ימעיט, כי דרך העשיר להתגאות, כמו שכתוב (משלי י"ח): "עשיר יענה עזות". וכמו שכתוב (דברים ט'): "אל יתהלל חכם גבור ועשיר וכו'". נמצא שעשירות הוא מהדברים שדרך להתגדל בהם. ודלות ועניות הוא בבחינת ענוה, כמו שאמר דוד (תהלים פ"ו): "כי עני ואביון אנכי". וזה עקר מצות צדקה שצריך העשיר לרחם על העני ולהשתתף בצערו ולתן לו די מחסרו אשר יחסר לו, שהיו בחינת ענוה בשלמות, כי זה העשיר שאינו נותן צדקה, זהו מחמת גסותו שאינו נותן דעתו כלל על דחקות העני ועל רבוי עשירותו ואינו משים אל לבו כלל מדוע מגיע לו כל כך עשירות, וכלי כסף ומרגליות וכו'. והעני יש לו דחקות בזה ובביתו אין להם ושמלה, כי אם היה משים לב לזה באמת בודאי היה נותן לו בשפע גדול וכלב טוב, רק מחמת גסותו אינו נותן לב לזה כלל. ונדמה לו כאלו מגיע לו כל מה שיש לו וחפץ עוד יותר ויותר. ונדמה לו שהעני הוא גולן ורוצח מה שמבקש ממנו נדבה, על כן צריך כל אדם שחננו ה' באיזה עשירות בין רב בין מעט, מפל שפן וכל שפן העשירים הגדולים שיש להם אלפים ורבעות

ובתיקם מלאים כל טוב בנדים ותכשיטין ואבנים טובות ומרגליות ששימוז אל לבם היטב שפלותם באמת. ויזכרו את עצמם היטב שיכול להיות שהעני הוא טוב וכשר יותר ממנו וישתתף עצמו בצערו של העני ויחוק. ואז בנדאי יתן צדקה בשתי ידים בהרחבה גדולה כפי ערכו ויותר. ועל-פן על-ידי צדקה זוכין לענוה (וכמו שכתוב בספר הא"ב). כי עקר הצדקה הוא בבחינת ענוה פנ"ל, כי על-ידי הצדקה מחיה את העני והאביון שהוא בבחינת ענוה פנ"ל, אבל הענוה של העני אינו בשלמות, כי מחמת גדל עניותו פא לידי ענוה פסולה שהוא נבוה ועצל וכו' חס ושלום, במקום שאין צריכין להקטין את עצמו ופנ"ל, אבל על-ידי שהעשיר מופיע לו נדבת לבו ומחיה אותו על-ידי זה מנביה את העני ומרים אותו מבחינת מחוץ דקמנות שהיא ענוה פסולה. וכן העשיר שמגדל עשירותו היה יכול לבא לידי גאות גבור, אבל על-ידי שמחפר ממנו וגותן צדקה לעני, על-ידי זה משפיל את עצמו וממעט גסותו. ועל-ידי זה על-ידי גדל המצוה של צדקה שקולה בכל התורה נתתקין שניהם בבחינת הענוה והתדלות שהיו שניהם נכללים בקדשה, כי בשרשם שניהם אחד בבחינת במקום גדלתו וכו' פנ"ל. וכן אמר אדמו"ר ז"ל במקום אחר (סיקן ב) שצדקה היא בבחינת "זה ישפיל וזה ירים" שהגותן משפיל את עצמו ומרים את

העני, הינו פנ"ל. שמתקן את עצמו ומוציא את עצמו מנאות דסמרא אחרא על-ידי שמשפיל את עצמו וגותן לבו על צרות העני ודחקותו וגותן לו ממונו וכן מתקן את העני על ידי שנותן לו שפירים אותו מבחינת מחוץ דקמנות, הוא בבחינת ענוה פסולה פנ"ל. ועל-ידי זה נכלל הענוה והתדלות דקדשה יחד פנ"ל, שזה עקר שלמות הענוה בתכלית פנ"ל. וזה בבחינת מצות שקלים שהוא צדקה פנ"ל, שעקר המצוה לזכות על-ידי זה לבחינת "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט", שהעשיר לא ירבה, הינו שלא יבא לידי גאות, שהוא בבחינת רבוי והדל לא ימעט שלא יבא לידי מחוץ דקמנות וכו' פנ"ל. וזה שצאמר בשקלים (סו"א): "לא יהיה בהם גגף". על-ידי המגון שהוא בבחינת רבוי שמשם אחיזת הנאות שמשם עקר סמרא דמותא שהוא הפך חיים נצחיים, אבל על-ידי מצות שקלים הוא בבחינת ענוה אמתית, על-ידי זה יכולין למנות את ישראל ולא יהיה בהם גגף על-ידי המגון שהוא בבחינת רבוי, כי אדרבא על-ידי רבוי המגון זוכין לענוה יתרה יותר ויותר, בבחינת במקום גדלתו שם אמה מוצא ענותנותו. וכמבאר במקום אחר (בהמשך של הפסוק על פסוק חזק ציון וכו') שדרך העניו שכל מה שמגדלן אותו יותר פא לענוה יתרה ביותר, ועל-פן מצוה גדולה שיתרבו ישראל יותר ויותר, פי כל מה שנתרבו ישראל יותר ויותר אינם פאים לידי גאות

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רסה

על־ידי זה חס ושלום, רק אדרבא כל מה שנתרפין יותר עובדין את ה' ותפרד ביותר ומפירין את בוראם ביותר. ועל־ידי זה באין לידי עגוה יתרה כנ"ל, כי עליהם נאמר (דברים י): "כי אתם המעט וכי", ששמעטין עצמן וכי' (תלוי ב"ט) כנ"ל. וזה בחינת מצות שקלים, שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל, שלא יתעורר על־ידי המנין בחינת הנגף, שהוא סמרא דמותא שנאחו ברבוי וגאות, רק אדרבא על־ידי המנין יזכו לנשיאת ראש, בחינת "כי תשא את ראש בני ישראל" (שמות ל), הינו התנוצצות המחין שהוא בחינת עגוה אמתית, שהוא עקר החיים, בחינת תחית המתים, שכל זה זוכין על־ידי השקלים, שהם בחינת צדקה, שעל־ידי זה זוכין לאור הפנים שהוא התנוצצות המחין, שעל־ידי זה זוכין לעגוה אמתית בשלמות ששם כל זה שנתפלגין ונתרבין יותר זוכין לעגוה יתרה ביותר בבחינת במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו, שזה עקר החיים האמתיים והנצחיים של כל אבר ואבר וכנ"ל:

כה וזה בחינת (אסתר ה טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות הכולת וחור" וכי', על־ידי זה: "ליהודים היתה אורה", זו תורה וכי', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה ט"ו): "ומרדכי יצא וכי' בלבוש מלכות וכי'", זה בחינת התגלות הארת פני הצדיק בכמה גונים ולבושין נהורין, שזהו עקר בחינת הסתכלות פני

הצדיק, כי צריכין להשתדל להסתכל בו בעת יפיו והדרו, בבחינת (שערי חיים): "מלך בפיו תחזינה עיניך", כמבאר במקום אחר (סימן ט' בלשון תנא), ועל־ידי זה "ליהודים היתה אורה", זו תורה, כי עקר התגלות באורי התורה הוא על־ידי הארת פני הצדיק, כמבאר בהתורה הנ"ל. וזהו: "ושמחה" זה יום טוב, כמו שדרשו שם במסכת מגילה כל המקרא הזה, עין שם. כי יום טוב בעקר קדשתו מהצדיק. וכשמקבל קדשת יום טוב מקבל פני הצדיק. ועל־פ' חייב אדם להקביל פני רבו כרגל' (ספר ב"ה), כמבאר כל זה בהתורה "כי אקח מועד" (בסימן קל"ה), עין שם, הינו כי אז נמשך עליהם קדשת הארת פני הצדיק, שעל־ידי זה עקר קבלת התורה, בחינת "ליהודים היתה אורה" זו תורה, "ושמחה", זה יום טוב שהוא בחינת קבלת פני רבו שחובים לקבל כיום טוב וכנ"ל. וזהו: "וששון", זה מילה, בחינת שמירת הבית שזוכין על־ידי הצדיק, שהוא בחינת משה, שהיה פרוש בקדשה גדולה וכנ"ל בהתורה הנ"ל. וזהו ויקר' אלו תפילין, הינו כנ"ל, כי כל בחינת אלו כלולין בתפילין, שהם בחינת חיים נצחיים שזוכין על־ידי ראית פני הצדיק כנ"ל:

כו כי הסמרא אחרא שהיא זהמת הנחש, בחינת קלפת המן שמלך שמושם נמשך מידת הנאות שבפולם הם מתגברים ביותר על זה להרחיק מהצדיק

שָׁרָה וְאֶסְתֵּר הֵם בְּחִינַת מַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה, שֶׁהַסְּמִיָּא אַחֲרָא הַתְּנַבְּרָה וְרִצּוֹ לְהַפְרִיד שָׁרָה בְּחִינַת מַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה מֵאַבְרָהָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמּוֹחִין הַקְּדוּשִׁים וְלִקְלַחָהּ לְבֵית פְּרַעֲהַ הַרְשָׁע, אֲבָל ה' לֹא יַעֲזֹבָהּ בְּיָדוֹ, אֲדַרְבָּא, עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא הִכְנִיעָה אוֹתוֹ מְאֹד, בְּבְחִינַת (קְדָלַת ח, ט): "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ", כִּי הוֹצִיאָהּ מִמִּצְרַיִם עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל לְאַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְצִיחוֹת הַקְּדוּשִׁים וְהַכְנִיעָה וְהַפִּילָה אֶת פְּרַעֲהַ מְאֹד, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית י"ב): "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהַ נְעִימָה גְדוֹלָה" וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי זֶה הָיָה כַּח לְמוֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל לְהַפּוֹת אֶת פְּרַעֲהַ אַחֲרֵי קֵד וְלְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹתָיו וְכַמּוֹבָא. וְאֶסְתֵּר מַחֲמַת שְׂאֵז בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הַתְּנַבְּרָה הַסְּמִיָּא אַחֲרָא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּפִרְט שֶׁהַתְּנַבְּרָה קָלַפַת הֵקֵן עֲמֹלֵק שְׂכָלוֹל מִכָּל הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים מִכָּל הַסְּמִיָּא אַחֲרָא וְהַקְּלַפּוֹת, עַל־פִּנּוּ הָיָה הַהִכָּרֵם שֶׁתִּלְקַח אֶסְתֵּר לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְגַמְרֵי וְלֹא תַחֲרוּ מִיָּד, כִּי כָּל מִיָּה שֶׁהַקְּלַפָּה קוֹשֶׁה וְחֻזְקָה בְּיוֹתֵר בְּהִכָּרֵם שֶׁתֵּרֵד הַקְּדוּשָׁה הַגְּבֵהָ לְשֵׁם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְתִהְיֶה שֵׁם בְּגֻלוֹת יוֹתֵר, עַד שֶׁתִּתְנַבֵּר בְּגִדְל כַּחֲהַ עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא וְתַכְנִיעַ אוֹתָהּ וְתִשְׁפִּילָה כְּמוֹ שֶׁהַפִּילָה אֶסְתֵּר אֶת הֵקֵן הַרְשָׁע יַמַּח־שְׂמוֹ וְסִיעָתוֹ, דִּיקָא עַל־יְדֵי זֶה שֶׁנִּלְקַחָהּ לְבֵית אַחֲשֻׁרוּשׁ, שְׂכָל זֶה הוּא בְּחִינַת עַת אֲשֶׁר שָׁלַט וְכוּ' כַּ"ל:

כּוּ זֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה שֶׁהוּא מְצוּה גְדוֹלָה וְרַבָּה מְאֹד וְאִמְרוּ

הָאֵמַת שְׁעַל יְדוּ זֹכִין לַעֲנֹה אֲמִתִּיּוֹת שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיִּים נְצִיחִים, בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים. וְהֵם רוֹצִים תָּמִיד לַעֲשׂוֹת פְּרוּד בֵּין הַדְּבָקִים לְהַפְרִיד הַמְּלָכוּת שֶׁהוּא צְרוּרָה וְדִבְקָה תָּמִיד בְּהַמּוֹחִין, בְּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ו'): "מֶלֶךְ אֶסְרֵי בְּרַהֲמִים". וְהֵם רוֹצִים לְהַפְרִיד חֵם וְשָׁלוֹם בֵּין הַמְּלָכוּת וּבֵין הַמּוֹחִין, שֶׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִידֵי הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פִּידוּעַ וּמוֹכָן בְּפִתְכִים. וְכָל הַתְּנַבְּרוֹתָם עַל־יְדֵי מִדַּת הַגְּאוּת שְׂמוֹשׁ נְמוֹשָׁךְ כָּל הַמַּחֲלַקַת עַל צְדִיקוֹ אֵמַת וְעַל־יְדֵי זֶה הֵם מְרַחֲקִים גִּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְּהַתְקַרֵּב לְצְדִיקוֹ אֵמַת. וְאֵן הַמּוֹחִין בְּהַעֲלֵם וְהַסְּתֵר, כִּי אֵינִים מִתְּנַצְצִים כִּי אִם עַל־יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק כַּ"ל וְאֵן הַמְּלָכוּת חֵם וְשָׁלוֹם, נִפְרָדָה מִדוּדָה שֶׁהֵם הַמּוֹחִין הַקְּדוּשִׁים. וְעַל־יְדֵי זֶה הִשְׂכִּינָה בְּגֻלוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, וְנִמְלָה הַמְּלָכוּת וְהַמְּשֻׁלָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְנִתְּנָה לְהַעֲוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וְהַרְשָׁעִים שֶׁמִּקְבָּלִין הַמְּלָכוּת וּמוֹשְׁלִין עֲלֵינוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, שְׂכָל זֶה נְמוֹשָׁךְ עַל־יְדֵי הַמַּחֲלַקַת עַל צְדִיקוֹ אֵמַת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה פּוֹגְמִין בְּכַבְּדֵם, שְׁעַל־יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁתּוֹבֵן (דְּבָרִי הַיָּמִים ב' ט"ו): "וַיִּהְיוּ מְלַעֲבִים בְּמַלְאֲכֵי אֱלֹהִים וְכוּ'". וְהוּא בְּחִינַת לְקִיחַת שָׁרָה לְבֵית פְּרַעֲהַ וְלְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחֲשֻׁרוּשׁ. כִּי שָׁרָה וְאֶסְתֵּר הֵן בְּחִינַת אַחַת, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה טו): לְמַדּוּ וְכַתָּה אֶסְתֵּר לְמַדָּה עֲשָׂרִים וְשֶׁבַע מְדִינֹת' וְכוּ'. כִּי

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים

רסו

רבותינו ז"ל (מגלה ג): 'מבטלין תלמוד תורה לשמע מקרא מגלה, פהנים בעבודתם ו'ולום בדוכנם וישראל במעמדן הכל מבטלין ו'באין לשמע מקרא מגלה'. כי איתא בדבריו ז"ל (לקוטי א' סימן קצ"ב) שדבור אמת של צדיק האמת הוא בחינת פניו ושכלו ונשמתו וכו'. ואיתא שם שבכל ספר של צדיק יש בו בחינת פניו וכו'. ענין שם וזה בחינת מקרא מגלה, שהוא בחינת הארת פני מרדכי ואסתר, כי הם דברי אמת שלמה, כמו שכתוב (מגלה אסתר ט): "דברי שלום ואמת". כי כשקורין את המגלה ומפרסמין תקף הנס שנעשה על ידי מרדכי ואסתר על ידי מעשיהם והנהגותיהם שנהנו אז בחכמה גפלאה ובצדקות נורא ובקדושה גדולה בזה מראין ומאירין אור פניהם הקדושים שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה, שהוא ספר שלמה הקדוש, על-יכן על ידי זה מאיר עלינו הארת פניהם הקדושים, שעל ידי זה היה תקף הנס, כי עקר הנס בכל שנה ושנה ובכל אדם ואדם הוא להכניע קלפת הקן עמלק, שהוא מדת הנאות, לכבול סטרא דמותא, בחינת (שם) להשמיד להרג וכו' שנמשך משם, ולהמשיך בחינת חיים נצחיים שהוא בחינת ענה אמתית פנ"ל, שכל זה זוכין על ידי ראית פני הצדיק פנ"ל, והו בחינת מקרא מגלה פנ"ל, ועל-יכן מבטלין תלמוד תורה בשביל זה, כי כל התורה נמשך רק על ידי ראית פני הצדיק פנ"ל, על-יכן

בנדאי פדאי לכבול תלמוד תורה בשביל זה, הינו בשביל לראות פני הצדיק, שהוא בחינת מקרא מגלה פנ"ל. וכן 'פהנים בעבודתם' וכו', כי כל בחינות אלו נמשכין מראית פני הצדיק, שהוא בחינת מקרא מגלה, כי פהנים בעבודתם כל קדושתם נמשך מאהרן הכהן שזכה לכהנה רק על ידי ראית פני הצדיק, בחינת (שמות ד): "וראך ושמח בלב"י" ^{טז} וכן פנ"ל. ו'ולום בדוכנם' הם בחינת יראה, כי לוי בחינת יראה פדוע, שזה נמשך על ידי בחינת קבלת התורה שזוכין על ידי ראית פני הצדיק, בחינת "ולבעבור תהיה יראתו על פניהם" וכו' פנ"ל. וישראל במעמדן זה בחינת תחית המתים שאז עקר המעמד באמת, כי בעולם הזה אין מעמד מאחר שפופו לשכב ולמות, אבל תחית המתים נקרא בשם עמידה בדברי רבותינו ז"ל בכל מקום. וכמו שכתוב (דברים לא): "הקד שוכב עם אבותיך וקם". שנאמר על תחית המתים, כי אז עקר הקיום והעמידה לנצח מאחר שלא יחזרו לשכב על העפר עוד, כי צדיקים שעמיד הקדוש פרוץ הוא להעמיד אינם חוזרים לעפרם. וזה בחינת ישראל במעמדן שהיו עוסקין בעת עבודת הפהנים בתורה פדי להמשיך בחינת תחית המתים שנמשך על ידי המשיכת התורה פנ"ל. וכלם מבטלין לשמע מקרא מגלה שהוא בחינת ראית פני הצדיק שמשם נמשך כל זה פנ"ל:

ארוך המן זה בחינת בפול הנאות, שהוא בחינת המן פנ"ל. וברוך מרדכי זה בחינת לברך ולהאיר מדת הענוה שהוא בחינת מרדכי הצדיק, שהוא בחינת משה, וצריכין בפורים להתבסס כל פך עד שיגיע לשמחה כזאת שהוא בחינת חיים נצחיים הנ"ל, שהוא בחינת תכלית הפול ששם הגדלות והענוה שניהם אחד, בחינת במקום גדלותו וכו' פנ"ל. וזה זוכין על ידי שתית היין בפורים שהוא בחינת יין המשמח, שהוא בבחינת תחית המתים, שאז נזכה לשתות מיין המשמר, כי יין יש בו שני בחינות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (י"א ע"ג), הינו פשאין וזכין לשתותו בקדשה אזי נמשך סטרא דמותא פנ"ל. ועל כן אז השמחה גדולה מאד, בבחינת שבע שמחות, בחינת (תהלים ט"ו): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך", כי חיים נצחיים הנ"ל הם עצם השמחה נפלאה וכו' פנ"ל. ועקר הענוה הוא לזכות לתכלית הפול באמת לבחינת ענוה של משה, שהוא בחינת חיים של כל אבר עד שייכל להגביה לבו בדרכי ה' ואף על פי כן יהיה עניו באמת פנ"ל, כי שם הפל אחד, בבחינת במקום גדלותו שם אמה מוצא ענותנותו. וזה בחינת 'תיב אינש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארוך המן לברוך מרדכי'. עד שיגיע לבבול כזה ששם אין חלוק בין ענוה לגדלות, כי שניהם אחד בחינת במקום גדלותו שם אמה מוצא ענותנותו פנ"ל, כי

כח וזה בחינת שמחת פורים. וזה בחינת (מגלה ו') 'תיב אינש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארוך המן לברוך מרדכי, כי בפורים שמפילין ומבטלין את הנאות, שהוא בחינת קלפת המן עמלק. ואז נחיה השפלות של משה רבנו, עליו השלום, שבכל אבר, שהוא בחינת קדשת מרדכי שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד אפלו בתקף העשיה, שעל ידי זה עקר תקף הנס, כי אם לא היה קליה, חס ושלום, מכובר בכתבי האר"י ז"ל, הינו בחינת הארת קדשת אור פני הצדיק שעל ידי זה נמשך בחינת ענוה, בחינת חיים נצחיים שמבטל הנאות, שהוא בחינת המן, שהוא בחינת סטרא דמותא פנ"ל. ועל כן אז השמחה גדולה מאד, בבחינת שבע שמחות, בחינת (תהלים ט"ו): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך", כי חיים נצחיים הנ"ל הם עצם השמחה נפלאה וכו' פנ"ל. ועקר הענוה הוא לזכות לתכלית הפול באמת לבחינת ענוה של משה, שהוא בחינת חיים של כל אבר עד שייכל להגביה לבו בדרכי ה' ואף על פי כן יהיה עניו באמת פנ"ל, כי שם הפל אחד, בבחינת במקום גדלותו שם אמה מוצא ענותנותו. וזה בחינת 'תיב אינש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארוך המן לברוך מרדכי'. עד שיגיע לבבול כזה ששם אין חלוק בין ענוה לגדלות, כי שניהם אחד בחינת במקום גדלותו שם אמה מוצא ענותנותו פנ"ל, כי

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רסט

שהוא עקר החיים כנ"ל, שזהו בחינת (התלים ק"ד) "וינין ישמח ללב". ועל-כן בפורים שאז נמשך הארת מרדכי, שעל-ידי זה נמשך בחינת תחית המתים או הינו בקנ"שה בבחינת יון המושמח, שהוא בחינת תחית המתים, שהוא בחינת תכלית הענוה והבטול, שהוא בחינת עד דלא ידע כנ"ל:

נסו את ה' ונפלו לספקות היש ה' בקרבם אם אין, ואיאת בזה הקדוש (פרשת בשלח ט"ז) שהיו מספקים אם הבחינה הנקרא יש הוא בקרבם אם בחינה הנקרא אין, ענן שם, הינו שהפגם שלהם היה שעשו פרוד בין גאות דקנ"שה שהוא בחינת יש, ובין ענוה שהוא בחינת אין, כי באמת שניהם אחד וזה עקר תכלית שלמות הענוה, בחינת במקום גדלתו וכו' כנ"ל. ומחמת שהם חלקו על משה ופגמו בענוה היה עקר הפגם שעשו פרוד הנ"ל. עד שנסתפקו איזה בחינה בקרבם, ועל-ידי זה "ויבא עמלק", כי עמלק הוא זכות הנחש שעקר התגברותו על-ידי פגם ענוה וכנ"ל. ועל-כן היה עקר הכנעתו על-ידי יהושע, כמו שכתוב: "ויאמר משה ליהושע צא הלחם בעמלק וכו'". כי יהושע היה תלמיד משה אשר לא ימוש מתוך האהל, שהיה מושתדל כל ימיו לראות פני משה רבו בכל עת עד שזכה על-ידי זה שיתנוצץ מוחו ולקבל כל התורה על-ידי זה, אשר על-ידי זה זוכין לענוה אמתיית שהוא הכנעת הין עמלק וכנ"ל:

כט וזה בחינת שנסמך פסוק (שמות י"ח) "ויבא עמלק" לפסוק "ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין" (שם, י"ז). כי הם פגמו בגאות. כי כל המחלקת שחלקו על משה הכל היה על-ידי גאות של דתן ואבירם שהתקנאו במשה וחלקו עליו עד שנמשכו אחריהם עוד כמה אנשים, כי זה שידע שפלותו וכפול את עצמו באמת נגד משה ואהרן בודאי לא היה חולק עליו בכל מה שעבר עליו. ועל-כן ברב המחלקת אמר משה, "ונחנו מה כי תלינו עלינו". הינו שבפול עצמו בתכלית הבטול להכניע מדת הגאות, שעל-ידי זה הם רוצים לחלק עליו, כי הא בהא תליא, כי על-ידי שיש לו גאות אינו מתקרב להצדיק האמת ויש שמתגרה בו הבעל דבר עד שחולק עליו ועל-ידי שאינו מקרב להצדיק, מפל שפן בשחם ושלום, חולק עליו, על-ידי זה מתגבר בו ביותר מדת הגאות, כי עקר בפול הגאות זוכין על-ידי התקרבות להצדיק על-ידי ראית פניו הקדושים וכנ"ל. ומחמת שהם פגמו אז בזה על-כן

ל וזה בחינת סעדת פורים ומשלוח מנות בפורים, כי צריכין לכות על-ידי בחינת הנ"ל לבושה עד שיתביש להושיט המאכל לפיו, בחינת "משם חפר אכל" וכו', כמו שכתוב שם, אבל פשוטין לבושה בואת באמת, שעל-ידי זה זוכין לתשובה, על-ידי זה נמשך חיים נצחיים

הנ"ל. ואזי ה' יתברך מרחם עליו ומוחל עונותיו ומעביר חרפתו וכשתו, כמו שכתוב (עפ"ה ב'): "ביום ההוא לא תבושי מפל גלילתיך" וכו'. ואזי ה' יתברך בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתבישו עוד, שזהו בחינת ההבטחה (י"א): "ואכלתם אכול ושבעו והללתם את שם ה' אלקיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא יבושו עמי לעולם". וזה זוכין בפורים שאז זוכין להמשיך בחינת חיים נצחיים כנ"ל. וזה בחינת (שד השדים ה'): "באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי". מורי עם בשמי' זה בחינת מרדכי ואסתר, מורי' זה בחינת מרדכי מר דרוה / עם בשמי' זה בחינת אסתר שנקראת הדסה. "אכלתי יערי עם דבשי" פרש רש"י, שקבל מה שאינו ראוי עם הראוי, זה בחינת שמחת פורים שה' יתברך מקבל באהבה כל מה שעושים ישראל מחמת שמחת פורים, אפי' עלפי שיש בהם ענני צחוק ורדף שמות שגוראה באינו ראוי, אפי' על-פניו ה' יתברך מקבל הכל באהבה מחמת שעושים זאת מחמת שמחת פורים הגדולה מאד. ואז אומר ה' יתברך (ע"ה): "אכלו רעים שתו ושכרו דודים", פי ה' יתברך כפונדל בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתבישו עוד וכנ"ל.

וזה בחינת מה שקדם פורים מתענין תענית אסתר, פי התענית בשביל

תשובה, הנו שמתבישין על עצמן בוש' הנ"ל עד שמתבישין להושיט המאכל לפיו כנ"ל. וזה בחינת התענית של כל הפעלי תשובה, פי עקר התשובה היא הבושה שאז מתבישין לאכל, על-פני מתענין. וזה בחינת תענית אסתר קדם פורים. ועל-ידי זה זוכין לתשובה שלמה, שעל-ידי זה זוכין לבחינת חיים נצחיים הנ"ל, שהוא בחינת תני עולם הבא שאז נאמר, "ואכלתם אכול ושבעו וכו' ולא יבושו עמי לעולם" כנ"ל. וזה בחינת אכלו רעים וכו' כנ"ל. וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו שאנו מדקקין במדותיו יתברך וממשיכין הארה זאת בפורים, דהינו שכל אחד שולח לחברו מנות ומאכלים לשמחו ולחזקו שיאכל וישתה סעדת פורים ולא יתביש עוד, פי גם ה' יתברך מזהיר ומבקש אז את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתבישו וכנ"ל, פי זה ידוע שכל מצוה ומצוה שאנו עושים בכל זמן וזמן היא כפי ההארה שאריכין עתה להמשיך מלמעלה כפי הזמן, פי באתערוהא דלתתא וכו'. ועל-פני בפורים על-ידי מצות משלוח מנות שאחד שולח לחברו שיאכל וישתה, על-ידי זה נמשך הארת פורים, שהוא בחינת אכלו רעים, ה' יתברך מבקש את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתבישו, בחינת "ואכלתם וכו' ולא יבושו עמי לעולם" וכנ"ל. ומתנות לאביונים, שהוא צדקה, פי צדקה בחינת שלמות העונה, בחינת אור הפנים וכו'.

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים רעא

ובכבאָר היטב לעיל בענין פֿרשת שקלים
שקורין קדם פורים:

לא וזה בחינת פסח, בחינת אסור המין
ומצות אכילת מצה, וכבר מבאר
לעיל מזה, ענין שם. ולבאר יותר, כי
מבאר בכונות פסח ומוכא בדברינו שכלל
כונת פסח, שהוא יציאת מצרים, הוא
שאין בשעת יציאת מצרים האיר ה'
יתברך עלינו בחסדו אור גדול ונפלא
מאד שלא בהדרגה שלא בסדר. וכלא זה
לא היה אפשר להגאל מחמת שהיה
נאחו בהם והמת מצרים מאד ועל כן אם
היה הארת המחין ונכנסין בסדר בדרבן
תמיד שנקנסין תחלה מחין דקטנות ואחר
כך מחין הגדלות וכו' לא היה אפשר
להגאל כלל, כי היו הקלפות נאחזין
במחין דקטנות שמשם אחיותם, כי היה
זהמת מצרים נאחו בהם הרבה, על-כן
לא היה אפשר להגאל כי אם על ידי
שחמל עלינו ה' ויתברך והאיר עלינו
בחסדו הגדול אור גדול ועצום מאד שלא
בהדרגה וסדר. ועל-ידי גדל האור הנפלא
נגאלו מיד וכו', זה כלל הכונות, וענין שם.
ועל-פי התורה הנ"ל נוכל לבאר מעט
בחסדו הגדול ויתברך, כי כבר בארנו
לעיל שיציאת מצרים הוא בחינת תחית
המתים, הוא בחינת ענה אמתיית שהיא
חיי עולם הבא, שהוא בחינת בלי גבול,
בחינת ענג שבת, שהוא בחינת נחלה בלי
מצרים הפך גלות מצרים, שהוא בחינת
מצרים וגבול וכו' כנ"ל. ועל-כן היה

פרעה בעל גאווה ביותר, כמו שכתוב
(תקאל כמ, ג): "אשר אמר לי יאירי ואני
עשיתני" וכו', ועל-כן אמר (שמות ה): "מי
ה' וכו'". כי שם במצרים אחיות הגאווה
ביותר שהוא בחינת ישות, בחינת מצרים
שהם מצרים לישראל וכו'. ועל-כן לא
היה אפשר להם להגאל כי אם על-ידי
בחינת תחית המתים, שהוא בחינת ענה
אמתיית, שהוא חיי עולם הבא שהיא
הפך הגאווה וכו', כי עקר תכלית
הגאולה הוא לעבד אותו ויתברך ולהכיר
אותו ויתברך שזה עקר תכלית הגאולה,
כמו שכתוב (שם ג): "בהוציאך את העם
ממצרים מעבדון את האלקים וכו'".

ולכחיר אותו ויתברך אי אפשר כי אם
על-ידי ענה אמתיית שהוא בחינת בלי
גבול, שעל-ידי זה יכולין להמשיך השגות
אלקות, שהם בחינת חיי עולם, הבא
שאלו החיים אמתיים ונצחיים, שהם
בחינת בלי גבול כנ"ל. וזה שאיתא בזהר
הקדוש: 'מספרא דיובלא דהיא בינה
עלמא דאתי נפקו ישראל ממצרים', כי
עקר הגאולה היה מבחינת עולם הבא
שהיא בחינת בינה וכו', שהוא בחינת
תחית המתים שמשם כל הגאולה, כי
הגלות בחינת מיתה והגאולה בחינת
חיים, בחינת תחית המתים, כמו שאנו
אומרים בכרפת אמת ואמונה שמדבר
מגאולת מצרים: השם נפשנו בחיים וכו'.

וכמו שכתוב (תקאל ט"ו): "ואראך
מתבוססת בך מדך". ואיתא (פר עין חיים שער

יציאת מצרים שעדין לא קבלו את התורה ממשנה רק שקבלו הארת הדעת והתנוצצות המחין על-ידי ראית פניו הקדושים לכבד. ועל-ידי זה לכבד דלה, הקדוש ברוך הוא על הפך והאלם מיד אף-על-פי שלא זכו עדין לקבל את התורה הנמשכת מראית פני הצדיק, שעל-ידי זה עקר הבושה והתשובה, שעל-ידי זה עקר תחית המתים, שעל-ידי זה עקר הנאלה בנ"ל, אבל אז היה בלתי אפשר להמתין על זה בנ"ל, על-כן האיר עליהם הארה נפלאה שלא בסדר שאף-על-פי שעדין לא קבלו את התורה, אף-על-פי-כן גאל אותם על-ידי גדל ההארה העצומה שנמשך עליהם אז שלא בסדר, שעל-ידי זה המשיך עליהם הארה מבחינת תחית המתים, מבחינת חיי עולם הבא, שעל-ידי זה היתה הנאלה בנ"ל ועל-כן אסור לאכל חמין והוא כבל יראה וכל ימצא ומחזיבים לאכל מצה, כי חמין הוא בחינת עין הדעת טוב ורע ואי אפשר לבררו ולתקנו כי אם על-ידי בחינת תקון הקרית, שעל-ידי זה עקר קבלת התורה שנמשך מראית פני הצדיק, כמבאר בהתורה הנ"ל, כי חמין בחינת מחין דקטנות, כמבאר בפגנות. ועתה בפסח בשעת יציאת מצרים צריכין לשמור עצמנו מאד ממחין דקטנות שבהם אחיות הסמרא אתרא, כמו שכתוב שם בפגנות. והענין על פי דרשבנו, כי עקר תקון האכילה הוא על-ידי

חג המצות פרק א) שהוא בחינת מ'ת-בוססת', ואמר לך בדרמוד חיי וכו', הינו בחינת תחית המתים. נמצא שעקר הנאלה אי אפשר כי אם על-ידי בחינת תחית המתים, שהוא בחינת ענה אמתית שנמשכת מבחינת מחין דגדלות, בבחינת במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו, אבל לענה אמתית בחינת תחית המתים אי אפשר לזכות כי אם על-ידי קבלת התורה, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, שדיקא על-ידי חדושי וכו'אורי התורה, שהם בחינת מתן תורה וזכין ליראה זו הבושה עד שמתבטשין אפלו לעשות מצוה וכו'. ואפלו להושיט המאכל לפיו ועל-ידי הבושה בחינת תשובה וזכין לחיים נצחיים של עולם הבא, שהוא בחינת ענה אמתית וכו' בנ"ל.

ואז בשעת יציאת מצרים עדין לא זכינו לקבל את התורה, כי במצרים לא היה אפשר לתן את התורה מתקף והמת מצרים, על-כן היתה הנאלה קשה מאד מחמת שאי אפשר להנאל כי אם על-ידי בחינת תחית המתים, ותחית המתים אי אפשר כי אם על-ידי קבלת התורה. וקבלת התורה אי אפשר כי אם אחר יציאת מצרים, על-כן באמת היה הדיבר קשה וכבד מאד, רק שה' ותברך ברחמיו חמל עלינו והאיר הארה נפלאה שלא בסדר שזכו להתנוצצות מחין גדולים מאד רק על-ידי בחינת ראית פני הצדיק שהוא משה רבנו עליו השלום, כי בשעת

קבלת התורה, בכחינת "ותורתך בתוך מעי", כי עלידי קבלת התורה זוכין לבושה עד שמתבלישין אפלו להושיט המאכל לפיו וכו', ועלידי זה זוכין לתחיה וכו' כנ"ל, שנה עקר תקון האכילה, עקר תקון אכילת עין הדעת טוב ורע שהביא מיתה לעולם, כי עלידי אכילה פזאת נמשך חיים נצחיים וכו' כנ"ל (וכמבאר לעיל ^{מ"ח}), עני שם. ואז נתמקן החמין, כי חמין הוא באחור זמן, הינו בשנותינו מים בעסה ושוקה העסה שעור חמוץ עד שנאחו וישלט בו הרוח והאור של העולם עלידי זה נתחמצה. ועליכן חמין בפסח אסור ואסורו חמור מאד, כי אז עדין לא נתמקן ונודף הרוח והאור מבחינת רוח רעה, רוח גבחה של פרעה ומצרים. ועליכן כשנאחו האור והרוח בעסה אחר שנתנו עליה מים עד שנתחמצה אסורה באסור חמור, כי נאחו בה הרבה הרוח גסה של זהמת פרעה ומצרים שהוא בחינת גפות הרוח, בחינת אל אחר, שהוא סטרא דמותא, שהוא בחינת "מחמצת" – 'תמן מות' וכו' כנ"ל. ועליכן עקר האסור אחר שנתנו מים בעסה, כי הרוח שורה על פני המים וכתבשה שורה הרוח דקדשה, בחינת רוחו של משיח על פני המים, בבחינת "רוח אלהים מרחפת על פני המים" וכו', דא רוחו של משיח שמרחף על אנפי אוריתא, שמשם כל החדושי תורה, בחינת קבלת התורה, כמבאר שם

בהתורה הנ"ל, אבל במצרים שעדין לא זכינו לקבלת התורה, עליכן אז בפסח כשנאחו חס ושלום הרוח שעל פני המים בעסה עד שנתחמצה כשנאחו בה הרוח רעה השורה על פני המים הרעים המים הידונים שהם מין מסאבין הנמשכין מפגם הברית שהוא הפך קבלת התורה, כי עקר קבלת התורה עלידי פרישות וקדשת הברית שנמשך עליהם אז עלידי משה, כמו שכתוב שם. ואז בפסח שהחמין פגום מאד כנ"ל אז מתגברים על ידו חס ושלום בחינת המחין דקמנות שנאחו בהם הסטרא אחרא הרבה, שהוא פגם העגה האמתיית שהיא עקר החיים. ועליכן החמין אסור עד שביעי של פסח שאז נתגלה בחינת קדשת יוסף, שהוא בחינת קדשת הברית. ועליכן אז מתחיל להתמשך על ישראל בחינת קדשת קבלת התורה. ואז אחר כך הטר החמין, כי עלידי בחינת קבלת התורה נמשך בושה עד שמתבלישין אפלו להושיט המאכל לפיו וכן אפלו לעשות מצוה מתבלישין הרבה וכו' כנ"ל. שמשם נמשך תקון החמין, כי נתמקן רוח העולם עלידי התורה שהוא בחינת רוח אלקים המרחפת על פני המים דקדשה שמשם היה הגם של קריעת ים סוף. ואז הרוח הנאחו בהמים שעלידי העסה מתחמצת הוא מסטרא דקדשה, כי נתברר עלידי התורה שהוא בחינת רוח אלקים

המרהפת על פני המים כנ"ל, כי עקר חמוץ העסה שממעים העסה ביותר נמשך בשרשו שבקדשה מבחינת הבושה הנ"ל. מחמת שעקר תקון האכילה הוא על-ידי בחינת קבלת התורה, שעל-ידי זה זוכין לבושה עד שמתבטאין אפלו להושיט המאכל לפיו וכו' עד שזוכין לבחינת תחית המתים וכו' כנ"ל. שמשם נמשך גם בגשמיות בחינת חמוץ העסה שאין אוכלין תקף העסה רק ממתנין מלוש בצק עד חומצתו, כי כן הדבר בקדשה שאי אפשר לאכל מיד, רק צריכין להמתין ולהתבייש הרבה קדם שאוכלין, ועל-ידי זה נמשך בחינת תחיה, בחינת רוח החיים השורה על פני המים דקדשה ועל-ידי זה נתחמצה העסה בקדשה על-ידי רוח ומים דקדשה שנתבררו על-ידי בחינת קבלת התורה וכו"ל. אבל בשעת יציאת מצרים שלא זכינו עדין לקבלת התורה אזי הרוח ומים הנאחזין בהעסה עד שנתחמצה הם מתקף הסטרא אחרא והקלפות מסטרא דמותא מבחינת גאות שהוא רוח רעה רוח גבהה כנ"ל ואזי אין נמשך חמוץ העסה מבחינת בושה דקדשה הנ"ל, רק, אדרבא, נאחז שם בחינת מחין דקטנות שבהם אחיות סטרא אחרא ואזי נתעסק הלב ביותר מה' ותברך, כי מחין דקטנות אינם ענוה כלל רק מעקמין הלב מה' ותברך, ומזה צריכין לזהר מאד מאד בשעת יציאת מצרים. וכן כל אדם

בשרוצה להתקרב לה' ותברך שהוא בחינת יציאת מצרים, כי באמת עקר הנאילה היא רק בחסדו הגדול כנ"ל ולפעמים מתגבל הבעל דבר והסטרא אחרא ומעקם לבו בבחינת קטנות הנמשך ממחין דקטנות ונדמה לו כאלו הוא ענוה. ורוצה לרחקו על-ידי זה מה' ותברך, דהינו שאומר בלבו וכי ראוי אני שייעשה ה' ותברך לי נסים כאלה הלא אני יודע חטאי ופשעי הרבים ומחמת זה אינו מאמין בדברי הצדיק הרוצה לגאול ולהשיבו באמת לה' ותברך. וכמו שמצינו פסוק וקמה שנתרחקו על-ידי זה מחמת שהם יודעים לכלובם וטנופם בעונות, רחמנא לצלן, אינם מאמינים בבח הצדיק שאפשר לגאולם. ובפרט בשבא עליהם איזה יסורים ומיריות ומניעות בגוף ונפש וכו'. הם אומרים בגפושם: הלא אני רואה שאין ה' ותברך רוצה לקרבני, כי בודאי אי אפשר לקרב פגום כמוני. נמצא שבתחלה מתחיל הבעל דבר בדרכי הענוה, אבל הוא מתפך דברי אלקים חיים ורוצה להקשילו על-ידי בחינת מחין דקטנות לעקם לבו על-ידי זה יותר מה' ותברך כנ"ל, כי כך דרך הבעל דבר שמתלבש באיזה אמת לפנים ואחר כך מהפך השורה חס ושלום, על-פני צריכין להשמר מאד מזה שלא יפל ויתרחק על-ידי ענוה רעה ויציאת מצרים. כי באמת בודאי צריך האדם לידע חסרונו שאינו ראוי לגאולה ולהתבייש

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ו

ארה חיים ערה

בעצמו הרבה, אבל לא שיתרחק על-ידי זה חס ושלום, רק אדרבא, יאמר בלבו בודאי אני רחוק מאד מאד מגאלה וישועה לפי מעשי הרעים, אבל אני בטוח בחסדו הגדול והנפלא ובכח זכות הצדיקי אמת שה' יתברך יעזר לי ויעשה עמי חסד תמיד כאשר עד הנה עזרנו הרבה ואני מחיב להאמין בדברי הצדיקים שגלו לנו טובו וחסדו הגדול יתברך שבודאי יגמר עמנו כרצונו ויגאלנו גאלה שלמה כאשר הבטיחנו אף-על-פי שאיני כדאי כלל, אבל בשעת יציאת מצרים שאז לא זכינו עדין לקבלת התורה על-פני אז צריכין שמירה ביותר מאלו הרעיונים, שהם בחינת מחין דקטנות הנאחזין בחימין שבהם עקר אחיות הסטרא אחרא המעקמין הלב מה' יתברך וכנ"ל. ועל-פני הסימן של חמין כל שהכסיו פניו, כמו שכתוב במשנה (פסחים מ"ה), הכסיו פניו בחינת בושה שמשם נמשך החמין כנ"ל, וככל השנה החמין מתקן על-ידי בושה דקדושה שנמשך מקבלת התורה כנ"ל. אבל בשעת יציאת מצרים קדם קבלת התורה נאחו בהבושה מחין דקטנות הנ"ל המעקמין את הלב מה' יתברך, על-פני אז החמין אסור ככל יראה וכל ימצא כנ"ל. ובאמת עקר כל הנסיונות שנפשו אבותינו את הקדוש ברוך הוא נמשכו מבחינה זאת, כי דור דעה בודאי האמינו בה' יתברך שיכול להשפיע להם כל דבר, אך הפעל דבר עקם על-ידי

בחינת מחין דקטנות עד שאמרו בלבם, וכי אנו ראויים שיתן לנו לחם ומים במדבר בדרך נסים בגאלה ובפרט בעת שראו שבאמת יש להם נסורים גדולים וחסרונות, כגון בשחלכו שלשה ימים בלי מים שאמרו, הלא אנו רואים בעינינו שאין אנו ראויים לגאלה שלמה. ומחמת זה נמצאו קצת שלא האמינו בדברי משה ואמרו, המפלי אין וכו'. ואמרו, מי יתן מותנו בארץ מצרים וכו', מחמת שלגדל חסרונם שדעו בעצמם אמרו שאינם ראויים לנסים בגאלה. ובאמת שגו בזה מאד, כי זהו קטנות דסטרא אחרא, כי בודאי צריכין להפיר חסרוננו ואף-על-פי כן יבטח בה' ובצדיקי האמת, כי ה' יתברך יעזר לו בחסדו הגדול וכנ"ל. וכן מבאר בגילקוט ראובני על פסוק (שמות ו'), 'ולא שמעו אל משה מקצד רוח'. בלומר משום דחזו דלא הוי בהון עובדין דכשרין וטבין וכו', ענין שם. וכן מבאר עוד במקום אחר הינו כנ"ל. שעקר פגם האמינה שלהם היה מחמת עגווה פסולה הנ"ל שהוא בחינת מחין דקטנות כנ"ל. ועל-פני באו לפגם גדול כל כך שלא שמעו אל משה, הינו כנ"ל:

[שךד לעיל]

וזה שמפטרין בפסח בשבת חל המועד בתחתית המתים של יחזקאל (יחזקאל ל, שלחו ערך ארה חיים סימן תצ סעיף טו), כי עקר הגאלה בבחינת תחתית המתים כנ"ל:

הנאלה מאד, רק ש'ה' ותברך בחמלתו ונפלאותיו הגדולים דלג על הקץ והאיר עליהם הארה עצומה שלא בהדרגה ושלא בסדר, דהינו שאף-על-פי שלא זכו עדין לתקון הברית בראוי ולא נטקרו עדין מזהמת מצרים ולא קבלו את התורה, אף-על-פי-כן האיר עליהם מחין גדולים מאד אף-על-פי שלא היו ראויים להם שעל-ידי זה נגאלו, שזהו בחינת פסח שהוא לשון דלוג וקפיצה, דהינו שהארת הדעת בא להם בהארה עצומה שלא בהדרגה וסדר. ועל-כן אסור אז החמוץ ובג"ל. והנה אחר הפסח מתחילין תכף להמשיך על עצמן המחין והדעת בהדרגה ובמדה מיום אל יום על-ידי מצות ספירת העמר במבאר בפנינות. והעקר כי אז בימי הספירה אנו מטהרין עצמנו מזהמת ומטמאת מצרים. ובגמו כן מומשיכין על עצמן הארת הדעת והמחין הקדושים בכל יום ויום בהדרגה ובמדה כפי הספירה עד שזוכין על-ידי זה לקבל את התורה בשבעות, שעל-ידי זה נמשך יראה וכו', הינו כי עקר והמת מצרים הוא פגם הברית, כי הם מבני חם דמחמם גופה דבר נש בעברה. ועל-כן היו שטופי זמה פדוע. וזה היה עקר גלות מצרים שנודקכו שם כמו בכור הפרול, כמו שכתוב (דברים ה, ט): "ויצא אתכם מכור הפרול". והכל היה לתקן נצוצי קרי של אדם הראשון פדוע, הינו שהכרחו לבא בגלות המר של מצרים ושיעבר

לב וזה בחינת ספירת העמר ושבעות שהוא מתן תורה, כי מבאר שם בהתורה הב"ל שעל-ידי בחינת רוח אלקים שמקבלין על-ידי שרואין את עצמו עם הצדיק וכו', על-ידי זה זוכין להמשיך חדושי ובאורי התורה שהוא בחינת קבלת התורה וכו', עין שם, אך כל זה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי הצדיק הגדול שהוא קדוש גדול מאד בקדושת הברית בבחינת קדושת ופרישות משה. וצריך כל אחד מישראל להמשיך על עצמו מקדושתו ופרישותו כמו בשעת מתן תורה שהמשיך על כלם בחינת פרישות, כמו שכתוב (שמות י"ט): "היו נכונים לשלישת ימים וכו'". ואז דיקא זוכין להמשיך כל אחד באורי התורה בראוי שהוא בחינת קבלת התורה, שעל-ידי זה זוכין ליראה זו הבושה, בחינת "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" וכו'. והבושה היא בחינת תשובה, שהוא בחינת חיים נצחיים, הינו שזוכין לחיים נצחיים של עולם הבא, שהוא בחינת ענוה אמתית שנתנה בחינת השפלות והענוה של משה שנעלם אצל כל אחד ואחד וכו', במבאר שם היטב, עין שם. וכבר מבאר שעקר גאלת מצרים וכן כל הגאלות אי אפשר כי אם על-ידי בחינת תחית המתים שזה אי אפשר כי אם על-ידי קבלת התורה בג"ל. ומחמת שבמצרים היה בלתי אפשר לקבל את התורה מרובי והמתם, על-כן היתה קשה

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רעו

עליהם מה שעבר שרצו הסתריא אחרא והקלפות לבלע אותם חס ושלום בזהמתם הגדולה. והם צעקו בכל פעם אל ה' עד שזכו לגאולה אף-על-פי שלא היו בראי. וכן עובר על כל אדם, שכל ההרהורים והבלבולים העצומים והגדולים שעוברים עליו ורוצים לבלעו לגמרי חס ושלום, הכל לטובתו בדי שעל-ידי זה דוקא יודע ויצטרף ויתלבן, כמבאר בהתורה "רציצא וכו' מהיכא נפיק רוחה, בתינו דעאל" וכו', ענין שם (לקוטי א' סימן כ"ו). על-יכן תקף במחירתו של פסח שצריכין להתחיל לזכור עצמו מזהמת מצרים ולהמשיך הדעת הקדושה על עצמו לזכות לקבלת התורה בשבועות, על-יכן צריכין להביא עמר שעורים ולהניפו ולהתחיל ימי הספירה מאותו היום, כי עקר הטהרה מזהמת מצרים הוא לטהר עצמנו מפגם הברית שהוא פגם הדעת וקדושתו קדושת ופרישות משה רבנו שהוא קדושת הדעת וכו' פנ"ל. וזה בחינת עמר שעורים, כי עקר הטהרה מפגם הברית הוא על-ידי מחרת המחשבה, שכל אדם אפלו אם הוא כמו שהוא צריך לשמור את עצמו מעתה על כל פנים לבל תצא מחשבתו לחוץ כלל, כי צריך לזכור היטב היטב ולידע שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו. ואל כל אשר יחפץ יטה אותה. ואפלו אם כבר הרגלה מחשבתו לצאת לחוץ הרבה, אף-על-פירכּו בידו

להטותה בכל פעם לדרך הישר. והוא כמו סוס שיצא מדרך שייכולין לתפסו באפסר בעל כרחו להטותו לדרך הישר, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות יחד בשום אופן ועל-כן אם יחשב מחשבה אחרת לטוב בהכרח שתדחה מחשבתו החצונה וכל הרהוריו, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן, כמבאר כל זה היטב בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי סימן ט"ו). אבל צריכין לחזר זאת ולזכור זאת היטב היטב בכל פעם בכל יום ובכל עת, כי הרבה בני הנעורים נלכדו בזה, שבאים למה שבאים רחמנא לצלן מחמת שגדמה להם כאלו אין מחשבתם בידם חס ושלום, ובאמת לא פן הוא, כי המחשבה ביד האדם תמיד פנ"ל. וזה מרמז מצות ספירת העמר שהוא לטהר המחשבה שבפוח מפגם הברית ולהמשיך על עצמו קדושת הדעת וכו' פנ"ל, כי צריכין להביא עמר שעורים דוקא שהוא מאכל בהמה, שהוא בחינת כח המדמה שמשם כל הבלבולים וכל ההרהורים וכל הדמיונות. ועל-ידי מצות עמר שעורים מבררין המדמה ונמשך על האדם קדושה שיוכל להתחזק עצמו כנגד כל ההרהורים והדמיונות הפאין מפתח המדמה, כי באמת אפלו תקף בלבול המדמה אפלו אם נתבלבל מאד מאד רחמנא לצלן, אף-על-פירכּו וכולין לבררו בקל בשב ואל תעשה, דתינו שישמר את עצמו מעתה על כל פנים לתפס מחשבתו לבל תצא

ת"ת

באמת לא בן הוא, כי אין יכול לכנס בהמשכה שני מחשבות ביחד. וכשיחשב מחשבה אחרת בודאי תדחה המחשבה הראשונה בלי מלחמה רק בשב ואל תעשה. וזה בחינת עמך שעורים, שהמחשבות, שהם בחינת שערות הם במח בבחינת עמך ומדה, ואי אפשר לכנס שתי מחשבות בפעם אחת בשום אופן כנ"ל. וזה עקר הטהרה מזהמת מצרים שהוא להטהר מפגם הברית שבא על ידי פגם המחשבה, כי עקר הטהרה על ידי ששומרין המת כחוט השערה לכל תצא חוץ לגבול. ואפלו אם כבר יצא כמו שצא בקל יכולין להחזירו על ידי חוט השערה, דהינו על ידי ששומרין מעתה להתחיל לחשב מחשבה אחרת, כי תכף בשיתחיל כחוט השערה לחשב מחשבה אחרת בשרה, תהיה נדחה המחשבה הראשונה ממילא כנ"ל. ועל כן מתחילין מיד לספור הנמים לעמך, כי הנמים הם החיות של האדם, כי כל חיותו נכלל בנמים ובזמן שהם כל ימי חייו. ועקר החיות הוא החכמה שבמח, כמו שכתוב (קהלת ו'): "החכמה תחיה וכו'". ועל כן בכל יום יש בו חכמה ושכל שהוא חיותו וכמבאר כל זה בדבריו ז"ל במקום אחר, על כן צריכין לספור הנמים לעמך שתכף בשבא היום צריכין לספור ולמנותו לעמך. לידע שהיום, שהוא החיות, שהוא החכמה שבמח שמשם כל המחשבות הם בבחינת עמך ומדה

לחזן אפלו כחוט השערה. ואפלו אם לפעמים יוצאת לחוץ, חס ושלום, ואפלו אם יוצאת כמו שיוצאת יתפס אותה מיד, שזכר ויחזרנה אל מקומה למחשבה נקיה וכשרה. כי המחשבה ביד האדם תמיד כנ"ל, כי אי אפשר שיכנס במחו שני מחשבות בשום אופן כנ"ל, וזה בחינת עמך שעורים, הינו שבחינת שעורים שהוא בחינת כח המדמה כנ"ל שמשם כל הנסיונות הפאים על האדם כפי המחשבות שחושב. וכל אלו המחשבות הם בחינת שערות מותרין מחוץ כידוע. וזה בחינת שעורים לשון שערות. וכל אלו השערות הם המותרין מחוץ שמהם כל הרהורים והבלבולים הפאין מהמדמה שהוא בחינת שעורים בלם הם בבחינת עמך ומדה. וזהו בחינת עמך שעורים שצריכין לידע שהמת יש לו מדה וגבול. ואין יכול לכנס בו יותר ממחשבה אחת בשום אופן, כמו בלי שמתקת מדה אחת ויותר מזה אי אפשר לכנס בה, כמו בן המח הוא בלי שאי אפשר לכנס בו כי אם שערה אחת שהיא מחשבה אחת, ויותר מזה אי אפשר לכנס בו בבת אחת, כי אינו יכול לקבל כי אם מחשבה אחת. רק מחמת רדימת המחין, כי המח רץ מאד ואינו נח לעולם והוא כמו האינו נח (שקדן אום רוא שגורד), על כן המחשבות רודפין מאד מחשבה אחר מחשבה מחמת זה מועים הרבה כאלו אין המחשבה בידם, אבל

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רעט

בבחינת עמר שעורים שאין שני שעורות שהם שני מחשבות יכולין לכנס בפעם אחת, כמו שכתוב (א"ב ל"ח): "מי פלג לשטוף תעלה" וכו'. וזה: "שבע שבתות תמימות תהינה", שצריכין לספור מתחלת היום כפי שיהיו תמימות, הינו שצריכין לזהר מתחלת היום שיהיה תמים כלו על-ידי שפופרו לעמר, שעל-ידי זה ממשך על עצמו קדשת העמר והמדה של המחשבה, שעל-ידי זה יכול לדחות כל המחשבות רעות כנ"ל, שעל-ידי זה עקר קדשת המחין שהם קדשת הברית שממשיכין בימי הספירה וכו' ל. וצריכין לזהר בזה מאד מתחלת היום לבלי להתחיל להניח לכנס במחשבה רעה חס ושלום, ואם כבר נכנסה חס ושלום, ודחה אותה כנ"ל. וזה בחינת שבע שבתות תמימות וכו' כנ"ל:

על-ידי ששומרין המחשבה כחוט השערה ממחשבות חוץ ודוהורים, שזהו עקר ברור כל הנצוצות הקדושות, בבחינת ב'להו במחשבה אתברורו'. וזה בחינת (ש"א): "ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ודעת ובכל מלאכה", שהם בחינת הארבעה מחין, כמבאר בהתורה הנ"ל. נמצא שקורא המח הרביעי כל מלאכה, כי שם עקר המלאכה והאמנות של האדם בזה העולם, כי כלל המחין הם שלשה שהם: 'חכמה בינה דעת', אף לפעמים נקראים ארבעה מחין מחמת שהדעת כלול משתים שהם בחינת 'חסדים וגבורות', ואלו המחין מבאין בפסוק הנ"ל: "ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה" - שהם 'חכמה ובינה' ו'דעת ובכל מלאכה' - זה בחינת מח הדעת שכלול משתים, שזהו בחינת ו'דעת', שהוא בחינת החסדים שבדעת שהם בחינת דעת סתם כי הם עקר הדעת, ו'בכל מלאכה' זה בחינת המח הרביעי שהוא מח הגבורות שבדעת, שהוא בחינת ו'בכל מלאכה', כי שם עקר האמנות והמלאכה של כל אדם. כי זה ידוע שעקר אהיות הסטרא אחרא, הוא בבחינת גבורות ודינים, ועל-פני שם בבחינת מח הגבורות שם נאחזים המחשבות זרות של הסטרא אחרא שישם עקר הברור שישם עקר המלחמה, ועל-פני נקראים ובכל מלאכה, כי שם עקר המלאכה והאמנות של האדם להזהר

לג וזה שתלתה התורה מצות הספירה בשבת, כמו שכתוב (תקרא כ"ג), "וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' עד ממחרת השבת וכו' שבע שבתות תמימות וכו'", כי עקר כח קדשת הדעת והמחשבה שהוא בחינת מצות ספירה הוא נמשך משבת, כי ששת ימי המעשה הם ימי מלאכה, כמו שכתוב (שמות כ'), "ששת ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי שבת לה", ועקר המלאכה של האדם בזה העולם הוא לברר ברורים. ועקר כל הברורים הם על-ידי ברור המחשבה, דהינו על-ידי בחינת הנ"ל,

פ"ט

פ"ט

במחשבתו לנקותה ולטהרה מפסלת. כמו הפעל מלאכה שמנופך ומטהר את הכלי וחותך ומספר סביב הכלי כל המותרות והפסלת כדי להוציא פלי למעשהו, כמו כן צריכין לזכור את המחשבה ולגרוש המותרות והפסלת שבמחשבה כדי שיהיה פלי מוכן לקבל גפ"ש רוח וגשמה דקדושה וכו' כמו שמבין על זה בכמה תפלות. וזה בחינת פל מלאכת מעשה בראשית שהיו בששת ימי המעשה וכן פל המלאכות שהאדם עושה בכל יום מישת ימי המעשה, כי בל"ם הם בחינת ברורים לברר נצוצות מעמקי הקלפות פידוע, ועקר הברור על ידי קדשת המחשבה, על ידי ששומר את המחשבה פחות השערה, וזה עקר מלאכתו של האדם, בחינת "ואמלא אותו וכו' ובכל מלאכה" וכו'. וזה בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק בשבא לידו נסיון (בראשית 42:18): "ובא הביתה לעשות מלאכתו". כי עקר המלאכה והאמנות של האדם בזה העולם הוא לעמוד בנסיון. והעקר בתאוה הזאת, והעקר על ידי שמירת המחשבה פחות השערה בכל פעם כנ"ל. ועקר הפח להצליח במלאכתו בגשמיות ורוחניות בכל ששת ימי המעשה צריכין לקבל משבת קדש, כי מניח מתברכין פל שימא יומין, הינו כי שבת הוא בחינת שכיחה ונחא, בחינת מנוחת המחשבה, בחינת ישוב הרעות, בחינת (ההלים כג, ט): "על מי מנחות ונהלגי", בחינת הצדיק

האמת הזקן שבקדושה שדעתו מושבת תמיד ואינו צריך עוד שום מלחמה עם המחשבות. בחינת 'בסבי', דעתא שקיט ושכר', ומשם צריך פל אחד להמשיך על עצמו קדשת המחשבה לעמוד בנגד פל המחשבות רעות בשב ואל תעשה, כי מי שמסתפל על הצדיק האמת ואפלו אם אינו זוכה רק להסתפל בספריו הקדושים בעין האמת הוא יכול להביא התבוננות אמתי בלב להמשיך על עצמו קדשת המחשבה על ידי עצותיו הקדושים שיזהר לקיים באמת ובפשיטות עד שיזכה לבחינת קבלת התורה בשבועות שהוא להמשיך באורי התורה, שעל ידי זה יזכה לבחינת תחית המתים בחייו וכנ"ל. וזה (תקרא ב"ט): "ויספרתם לכם מן החרת השבת". שהוא פסח, שפל קדשותו נמשך רק מראית פני הצדיק, כי אז לא קבלו ערין את התורה. ועל פני אז בפסח עקר הקדושה, עקר התנוצצות המחיו הגדולים שקבלו אז, הכל היה רק על ידי בחינת ראית פני הצדיק וכנ"ל. ומשם מתחלת הספירה, שהוא זכור ומחרת המחיו. עד מחרת השבת השביעית שהוא שבועות שהוא קבלת התורה, כי על ידי זה זוכין לקבלת התורה בשבועות, שהוא בחינת באורי וחדושי התורה שממשיכין בכח הצדיק וכנ"ל:

לד וזה בחינת מה שהעמור היה מנחה בשלש עשרה נפה, כי צריכין

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים רפא

לזכר ולטהר ולגפות את המוח בכמה וכמה פרורים עד שיודפדף היטב. וזכור המוח בשלמות נקרא בשם נפה, כמו שכתוב במשנה (אבות פרק ה'): 'ארבע מדות ביושבים לפני חכמים ספוג ומשפך מזמרת ונפה, נפה - שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת', ומבאר בפרוש רש"י ושאר מפרשים שבחינת נפה היא המעלה שבארבע מדות הנ"ל, עין שם, כי זה העקר לקלט בהמוח את הטוב והנדך שהוא בחינת סלת ולדחות השאר לחוץ. ועליבן היה מנפה בשלש עשרה נפה (מנחות י"ט) כנגד שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, שהם כלל התורה שצריכין לקבל בשבעות על-ידי מצות העמר, כי כל השלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן הם בכל אדם ובכל זמן, כי עקר התורה הוא המעשה, כמו שכתוב (אבות פרק א'): 'לא המדרש הוא העקר אלא המעשה'. ועליבן צריכין למעשה, דהינו קיום התורה כל השלש עשרה מדות, כי צריכין פניה וכמה עצות לעמוד כנגד מה שצריכין לעמוד. וכל העצות האמתיות והתמימות שגמשכין מדברי הצדיקים האמתיים בלם כלולים בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שהם נמשכין מבחינת שלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת תליסר תקונא דיקנא שגלה רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, שהם שערות קדושות דדיקנא ששם בלה רחמים וחסד והם כופין ומכניעין כל

הדינים הנאחזין בשארי השערות, הינו שה' יחפרד משפיע עלינו על-ידי הצדיקי אמת, שהם מבחינת דיקנא קדישא, בחינת זקן מלא רחמים הוא משפיע עלינו על ידם עצות קדושות ונפלאות הנמשכין משערות קדושות עליונות מבחינת שערות הזקן שאלו העצות כלולים בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן שעל ידם זוכין לאכפאי דינין שבשערות, דהינו לגרש ולבער כל המחשבות רעות הנאחזין בהשערות להכניעם ולבטלם ולהכריח המוח שישב למחשבות בשרות וטהרות על-ידי כח השערות הקדושות של הדיקנא קדישא. שמשם כח כל העצות האמתיות והתמימות לעמוד כנגדם בשב ואל תעשה ובנ"ל:

לה וזה בחינת ל"ג בעמר, שהוא בחינת "עד הגל הזה" (בראשית ל"א), כמובא בפנות, הינו כי יעקב, שהוא בחינת קדשת כלל ישראל צריך לעשות גל ומצבה, שיהיו מחצות מפסיקות במחו בפני המחשבות רעות והרהורים הבאים מהסטרא אחרא מבחינת לבן הארמי. כי הסטרא אחרא היא בחינת לבן הארמי, שבא ברמאות גדול ובתחבולות הרבה לתפסו במצודתם חס ושלום, והעקר בענין המחשבות שבמח שהם מתנבלים על האדם בכמה וכמה גנבות ורמאות וערמימות עד שפתאום יוצא מחו חוץ לשיטין וחושב מחשבות חוץ מה

וזהו בחינת ויגבד יעקב וכו' על בלי הגיד לו וכו', כי זה שמוענן עם המחשבות זרות ונכנס עמהם בטוענן ונמטען ורוצה שיגניחו אותו לצאת מהם, זהו כמו מי שמוגיד להרודף שרוצה לברח ממנו ואזי הוא רודפו יותר, אבל באמת עקר העצה לברח מהם ולידך לדרבו ולבלי להסתפל לאחוריו כלל ולבלי למען עמהם כלל, שזהו בחינת ויברח יעקב וכו' ויגבד יעקב את לב לכן הארמי, שהם המחשבות רעות על בלי הגיד לו כי בורח הוא שאינו מגיד להם שבורח מהם רק בורח לתומו לדרבו. ועלידי זה דיקא נצול מהם. גם ויגבד וכו' מרמז שלפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל כך עד שקשה לברח מהם לתוך תורה ותפלה ודברים שבקדשה בשום אופן והתברר לעסק במילי דשטותא בעניני צחוק וכיוצא כדי לפקח דעתו לפי שעה עד יעבר זעם השטף של המחשבות, כי אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו, ואזי אין הסטרא אחרא מבינה כלל, שהוא בורח מהם מאחר שעוסק במילי דשטותא. וזהו בחינת ויגבד וכו' על בלי הגיד לו וכו', אבל אחר כך רוצה הסטרא אחרא להתגבר עוד ולרדף אחר בחינת יעקב, שהוא בחינת "וידרף אחרי" הנאמר שם. ואז ה' יתברך עומד בעזרו ומזהיר את בחינת לכן: "השמר לך מדבר עם יעקב מטוב וכו'" (בראשית לא). כי טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים, הינו

שחושב, רחמנא לצלן, באשר יודע האדם בנפשו, בפרט מי שהוא בעל מחשבה, שהוא מדה רעה מאד מאד, כי הוא מהעשרים וארבעה דברים המעקבים את התשובה, כמובא בשלחן ערוך. וכל אלו המחשבות רעות נקראים בחינת לכן הארמי שמלבן ברשע, כמו שכתוב במדרש שעל שם זה נקרא לכן, הינו שהוא מלבין הרשעות כל כך כאלו כבר נקבע בזה פאלו אין שום דרך להמלט משם חס ושלום, באשר נדמה חס ושלום לבני הנעורים, בפרט להפעלי מחשבות שאי אפשר להם לעמוד בנגד המחשבות רעות והרהורים רעים, אבל באמת לא פן הוא, כי המחשבה ביד האדם תמיד. וכוונת השערה יכול להנצל בשב ואל תעשה מפל מיני מחשבות רעות והרהורים עלידי שיטה דעתו למחשבה בשרה וכו"ל. וזה בחינת יעקב שהולך בערמה עם לכן הארמי, כי אחיו הוא ברמאות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבא מציעא, הינו שבחינת יעקב, שהוא קדשת ישראל, בורח מלבן הארמי, דהינו ממחשבות רעות רק בשב ואל תעשה בלי שום מלחמה. וזה בחינת (בראשית ל"א) ויגבד יעקב את לב לכן הארמי על בלי הגיד לו כי בורח הוא. זהו בחינת מה שאמר רבנו ז"ל שבשבורחין מהמחשבות רעות ילך לדרבו במה שהוא חושב מחשבות בשרות ולא יסתפל לאחוריו כלל וכלל וכו', (בבא מציעא ב"ב ע"ב)

לקוטי הלכות

הלכות תפילין ו

ארה חיים

רפג

שה' יתברך מרחם עליו מאחר שפָּכַר סבל כל פד והוא מוהיר הסמרא אחרא שישורו ממנו ולא ידברו עמו משוב וכו'.

וזה בחינת עשית הגל שאמר יעקב לאחיו (בראשית לא, טו): "לקטו אבנים וכו' ויעשו גל", זה בחינת מה ששמעתי מפי אדמו"ר ז"ל שפל מה שהאדם מנתק עצמו ממוחשבות רעות למוחשבות טובות וכל העתקה והזזה והנוגעה שהאדם מויד ומניע ומעתיק עצמו מרע לטוב, הכל מתקבץ בעת הצרה והרחק ועוזר להאדם וכו' פמבאר בדבריו ז"ל (במלשי תנאי סימן טח).

וזה בחינת "לקטו אבנים", בחינת אבני קדש שהם בחינת הנצוצות הקדושים המתבררים על-ידי כל הזזה והנוגעה מה שמתקיים עצמן מרע לטוב, כי הנצוצות הקדושים שנפלו הם בבחינת "תשפתכנה אבני קדש" (א"ח ה, א) פדוע, וברורם הוא בבחינת "לקטו אבנים", ועקר ברורם ועליתם הוא על-ידי שמירת המוחשבה בבחינה הגל על-ידי שפנתק מוחשבתו בכל פעם מרע לטוב. ואף-על-פי שיש להאדם יסורים גדולים מזה ונדמה לו שפכר קשה לו לעמוד בנגדם מחמת שנה ימים רבים שיש לו יסורים מהם ועדין לא גשקט מהם, אבל צריך לדע כי אין שום הנגעה טובה נאבדת בגל. וזה בחינת מה שאמר יעקב לאחיו "לקטו אבנים", שיקבצו וילקטו יחדיו כל האבני קדש, שהם הנצוצות הקדושים שנתבררו על-ידי כל מה שהיו מנתקים עצמן בכל פעם

ממוחשבות רעות לטובות, ומהם עשו גל ומחיצה להפסיק בינם ובין המוחשבות רעות, כי פלם מתקבצים ועוזרים להאדם בעת הדיחק בגל.

ת"ת

וזה שאמר יעקב ללכן הארמי (שם, ט): "עד הגל הזה וכו' אם אני לא אעבר אליך ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה" וכו', כי כבר עשיתי גל ומחיצה מהקדוה טובות שפסקו ביני ובינך ולא תעבר עוד אלי, וגם אני לא אעבר בנבדך, כי איני רוצה עוד לכנס למקומך שהם מקומות החיצונים, כי אין אני רוצה עוד לספן נפשי שם, רק אני אעמד על מקומי לעסק בתורה ותפלה וכו', ואתה לא תעבר אלי ואני לא אעבר אליך, והכל בכח הגל שנעשה על-ידי האבני קדש שלקטנו על-ידי כל התנועות טובות, על-ידי כל מה שהייתי מנתק עצמי מרע לטוב בגל.

וזה בחינת ל"ג בעמר, כי כל ימי הספירה מבררין ברורים על-ידי קדשת המוחשבה בבחינה הגל, שנה עקר קדשת ימי הספירה שהוא הכנה לקבלת התורה לשמר מוחשבתו או ביותר מאד מאד, כי קדשת המוחשבה היא עקר הקדשה ועקר ההכנה לקבלת התורה שתלויה בתקון הברית, שתלויה במוחשבה וכו"ל. וביום ל"ג בעמר כבר זוכין ללל ישראל לברר ברורין הרבה עד שנעשה בחינת הגל הגל בחינת עד הגל

הזה וכו' ש'מפסיק בין קדשת יעקב לבין
 טמאת המחשבות רעות של בחינת לבן
 הארמי וכו',^ל כי עקר הברור הוא
 בבחינת השבע מדות שמהם כל
 המחשבות שבראש, שהם בחינת ^{(שופטים}
^{ט"ו)} "שבע מחלפות ראשו", כי
 המחשבות חולפין ועוברין על האדם כפי
 המדות וכמבאר בסוף סימן כ"ט (לקוטי א),
 אך עקר המדות הם חמ"ש – מחסד עד
 הוד, ויסוד ומלכות הם בחינת קלויית
 וכלליות דכלליות, כמובא בפנות. נמצא
 שבימים חמישי משובע חמישי שהוא ל"ג
 בעומר, כבר נגמר הברור של בחינת הוד,
 הן בבחינת השבועות הן בבחינת הימים,
 ועלכן אז הוא הוד שבהוד ששם חשב
 באלו נגמר הברור מאחר שעקר המדות
 עד הוד כנ"ל. ועלכן אז נעשה בחינת
 הגל הנ"ל שהוא מפסיק במחשבה בין
 הקדשה והפטרא אחרא שלא תקרב עוד
 בערמימותה ורמאותה להכניס מחשבות
 רעות חס ושלום, בהפחה. וכל זה בכח
 הצדיקים הגדולים, שהם בחינת
 התנוצצות משיח, שזהו בחינת רבי
 שמעון בר יוחאי וצ"ל שזכה להסתלק
 או, כי הוא התחיל להמשיך תקווא
 דיקנא, שהם תקוני השערות הקדושות
 שמהם נמשכין עצות קדושות בלב
 לעמוד כנגד המחשבות רעות, שהם
 בחינת שערות דסטרא אחרא, בחינת
 "עשו איש שער", כי בחוט השערה
 נצולין מהם, כנ"ל:

לו וזה בחינת מה שהתקדמונים נתנו סימן
 'פלג' שבימים שחל פורים יהיה
 ל"ג בעומר, כמו שכתוב בשלחן ערוך, זה
 בחינת ^{(איוב ל"ח):} "מי פלג לשטף תעלה"
 הנ"ל. כי המחשבות הם בחינת שערות
 ונקראים 'שטף' כמו שפרש רש"י שם,
 שכל שערה יש לה גומא בפני עצמה
 ואלמלי שתי שערות יוצאות מגומא אחת
 מחשיכין מאוד עיניו של אדם. וכמו כן
 הוא במחשבות שפמה, שאי אפשר
 שיכנסו שתי מחשבות בפעם אחת בשום
 אופן כנ"ל, כי אין המח מחזיק כי אם
 מחשבה אחת כנ"ל. וזה בחינת פורים
 שנקרא על שם הפור שממשיכין אז
 בחינת תקון הגורל של הכהן גדול בימים
 הכפורים, כי פורים בבחינת יום כפורים,
 כמו שכתוב בתקונים, כי פורים הוא
 הכנעת הקן עמלק, שהוא בחינת פגם
 הכרית, בחינת ^(דברים כ"ה) "אשר קרד
 בדרך", שעקר אחיזתו עלידי פגם
 המחשבה שבראש חס ושלום, בבחינת
 "ראשית גוים עמלק", כמבאר במקום
 אחר. ובפורים מכניעין אותו, כי נמשך אז
 בחינת תקון הפור שהוא הגורל של יום
 הכפורים שנתן הכהן גדול על שני
 השעירים גורל אחד לה' וגורל אחד
 לעזאזל שפרמו על בחינת הנ"ל שכל
 הקדשה שהוא קדשת המחשבה תלויה
 בחוט השערה, כי השעירים מרמזים על
 השערות, בחינת "הן עשו אחי איש
 שער", אבל בימים הכפורים מבררים

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים רפה

הברית שהוא יסוד ועקר כל התורה, הוא על-ידי פגם המחשבות. ועל-ידי זה מודין ומשבחין לה' יתברך שהכניסנו בגלות מצרים והוציאנו משם על-ידי כח הצדיק בחינת משה רבנו שנותן עצות ומחזק לב ישראל בכל פעם לברח ולהמלט ממצו אף אם כבר עבר מה שעבר. נמצא ששבועות שהוא יום הכפורים, שהוא זמן מתן תורתנו, עקר קדשתו על-ידי הנשעת קלפת לבן הארמי. והארה זאת מתחיל בל"ג בעומר בבחינת עד ה"ל הנה שנעשה בין יעקב ללבן וכנ"ל:

הלכה ז

על פי התורה "בראשית - לעיני כל ישראל" (בלקושי תניא סיפון ס"ז), ענין שם כל התורה מרישא לסיפא:

א וזה בחינת תפלין, פי ענין תפלין מכבאר שם, כמו שכתוב שם על פסוק (שמות ל"א), "ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה". שהם בחינת ארבעה מחין שנמשכין מהראש בית, שזהו בחינת תפלין, שהם בחינת ארבעה מחין שממלאין את הפתים, שזהו בחינת ראש בית שהראש מאיר לתוך הבית וכו', ענין שם. וכן כל הבחינות הנאמרים שם הם בחינת תפלין, פי מכבאר שם שעקר הוא הצדיק האמת, שהוא בחינת צדיק יסוד עולם, שהוא בחינת הפאר והחן והיפי של כל העולם וכו' והוא בחינת שם ה' פי שמו משתף

אותם על-ידי הגורל שמעלין שעיר אחד לה' ושעיר אחד מגרשין לעזאזל, ובהו תלוי עקר תקון התשובה שצריכין להמשיך ביום הכפורים, שצריכין לזהר מאד במחשבתו פחות השערה, פי המחשבות טובות ומחשבות רעות, שהם בחינת שערות, הם בבחינת שני השערים שצריכין להעלות גורל אחד לה', שהם המחשבות טובות וגורל אחד לעזאזל, שהם המחשבות רעות לגרשם ממצו לעזאזל ולא יבאו אליו עוד. וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז הוא בחינת תקון המחשבה שעוסקין בספירה כנ"ל וזה בחינת פלג/ בחינת "מי פלג לשמרה תעלה" וכנ"ל. ועל-כן נקראים השערות שהם המחשבות "שמרה", פי מחמת רדיפת המחשבה נדמה כאלו הם שוטפים ואפשר לעמוד נגדם, אבל באמת כל מחשבה ומחשבה יוצאים בזה אחר זה מהמתח ואי אפשר לשני מחשבות שיהיו ביחד בשום אופן כנ"ל. ועל-כן תקף כשינתחיל פחות השערה מחשבה אחרת והיה נצול מהמחשבה רעה, רק שלא יטעו עמוה ולא יסתכל לאחוריו כלל, רק יעשה עצמו כלא ידע, בבחינת (בראשית ל"א) "ויהגב יעקב על בלי הגיד לו" וכנ"ל:

לז ועל-ידי זה וזכין לשבועות, שהוא בין יום הכפורים, שאז קורין בודוי בכורים: ארמי אובר אבי וכו', שהוא לבן הארמי שבקש לעקר את הכל על-ידי מחשבותיו הרעות, פי עקר פגם

121

בשמינו וכו', ומשם נמשכין ארבעה מחין מארבע אותיות השם, והם בחינת 'תלת גנני דעינא וכת עין, ומשם נמשכין הארבעה יסודות שמהם כל המדות. וזה בחינת שבת, שהוא בחינת שין בת, תלת גנני דעינא וכת עין, כי שבת שמה דקד'שא בריד הוא והוא בחינת שם הצדיק, בחינת אגת שבת דכלהו יומי, והוא מאיר לבית המקדש. וכל זה הוא בחינת מאורי אור שפשיהם מתגברין נקנעין מאורי אש. ואז יש בעל הבית להעולם, בחינת בראשית ראש בית, ש'הראש מאיר לבית, שזהו בחינת תפלין פנ"ל. וכל מי שנכלל בזה הראש בית ששכלל בשמו הקדוש בהפאר והחן והיפי האמת שלו נפתחין עיניו ומתחיל להסתכל על עצמו איך הוא אוחז בכל המדות וכו' וכו', אבל בשנתעלם זה האור, שהוא אור הצדיק הנ"ל, שהוא בחינת שם ה' וכל בחינות הנ"ל, אזי מתגברין חס ושלום המאורי אש וכו', שהם התקד מכל הנ"ל, ומתם חרפן בית המקדש וכו'. והעבר עבר, אך עתה שה' יתברך מצפה בכל יום לשוב אצלנו, עקר התקון שגשוב אליו על-ידי קימת חצות, שצריכין להתעורר לפקח על תקון נפשו ולקום בחצות לילה ולהתאבל מאד על חרפן בית המקדש והעקר להתאבל ולכבות הרבה על פגם מעשיו שגרמו חרפן בית המקדש או עכוב בגנינו וכו' ועל-ידי זה זוכה שיחזור ויתגלה אצלו

ההעלקמה הנ"ל ויארר עליו כל הבחינות הנ"ל, בחינת (ישעיה סא, ג): "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר", 'פאר' דיקא, בחינת כלליות הגנוני הנ"ל, בחינת שם ה', בחינת ארבעה מחין הנ"ל שהם שרש ותקון הארבע יסודות וכו', כי הכל נתהפך למובה, בבחינת פאר תחת אפר דיקא וכו', עין שם היטב כל זה במקומו בפסוק הנ"ל ובכמה מקומות בדברינו שדברנו בזה בחסדו ויתברך ושים לבך לזה היטב עד שתבוא לידי מעשה לקום בחצות לילה להתאבל על מעשיו שפעבבים בגן בית המקדש שגחשבו כאלו אתה מחרביו ומאריך הגלות כל כך עד שמתחיל להסתכל על עצמו בעין האמת עד שאירו עליו כל התקונים הנ"ל וכו' וכו':

ב וכל זה הוא בחינת תפלין, כי מוכן בפגנות האר"י ו"ל שאור התפלין יוצא על-ידי התקונים הנעשין על-ידי קימת חצות, עין שם, הינו פנ"ל, כי על ידי הצדיקים והקשרים שקמים בחצות לילה ומתאבלין על חרפן בית המקדש, על-ידי זה חוזרין ונתתקנין כל הבחינות הנ"ל וחוזרים ומתגברים בחינת המאורי אור. ומאיר אור הראש בית, שהוא בחינת ארבעה מחין, בחינת פאר, תלת גנני דעינא וכת עין, שכל זה הוא בחינת שם ה', שהוא ד' אותיות וכו'. וכל זה הוא בחינת תפלין מחין, כי תפלין הם בחינת שם ה', פמו שפתיב (דברים כ"ח):

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים

רפו

"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וְרָאוּ מִמֶּךָ". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלִי (בְּרַבּוֹת 1): אֵלּוּ תַּפְלִין שֶׁבְּרֹאשׁ וְכוּ'. וְהֵם בְּחִינַת פֶּאֶר כְּלָלִיּוֹת הַגִּנּוּן דְּעֵינְא, כִּי תַּפְלִין נִקְרָאִים פֶּאֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלָּה ב"ד), "פֶּאֶרְךָ חֲבוּשׁ עֲלֵיךָ". כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מ"ק ס"ו) וְהֵם בְּחִינַת גִּנּוּן דְּעֵינְא, בְּחִינַת וְלִמְנוּטָפֶת בֵּין עֵינֶיךָ, וְהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית, בְּחִינַת הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁהֵם הַמּוֹחִין מְמַלְאִין אֶת הַבְּתִים וְכוּ' כְּנ"ל. וְכֵן זֶה זֻכֵּין עַל־יְדֵי קִימַת חֲצוֹת כְּנ"ל, וְנֶאֱפְלוּ מִי שֶׁאִינּוּ זֹכֵה לְקוּם בְּחֲצוֹת אֶרֶץ-עֲלִי-בֶן כָּל אֹר כְּנִשְׁת׃ תַּפְלִין מוֹחִין שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים אֲמַת, שֶׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית וְכוּ' הַנִּלְשָׁן שֶׁאֲדוּם נִמְשָׁךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי הַקְּמוּם בְּחֲצוֹת וְכוּ' בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל. וְהוּא עַל־פִּי הַדְּבָרִים הַנִּלְשָׁן, כִּי עֶקֶר הַפֶּאֶר וְהַחֵן וְהִיפֵי שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָלל וּבִפְרָט הֵם תַּפְלִין הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְנִיחַ כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הַנְּפִינִים, שֶׁאִנּוּ מִמְשִׁיכִין עֲלֵינוּ אֹר הַדַּעַת וְהַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין הָאֲמַתִּיִּים לְהַפִּיר אֶת בּוֹרְאָנוּ וְתַבְּרָךְ שְׁמוֹ לְהוֹיֵת נִבְלָל בְּשֵׁם ה' וְאִנּוּ מִתְּפָאֲרִין בּוֹ וְתַבְּרָךְ וְהוּא מִתְּפָאֵר בְּנוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּפְלִין שֶׁל ה' וְתַבְּרָךְ שֶׁמְתַעוֹרְרִין כְּשֶׁאִנּוּ מִתְּעַטְרִין בְּעִטְרַת תְּפָאֶרֶת תַּפְלִין שֶׁלֵּנוּ, שֶׁאִין גַּם ה' וְתַבְּרָךְ כְּבָבוֹל מִנֵּי תַּפְלִין, שֶׁכָּתוּב בָּהֶם הַתְּפָאֲרוֹתוֹ בְּנוּ, בְּחִינַת (דְּבָרִים ד') "כִּי מִי גֹי גָדוֹל וְכוּ' וְמִי גֹי גָדוֹל וְכוּ'",

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלִי בְּמִסְכַּת בְּרַבּוֹת (דף ר'), וְכֵן זֶה זֻכֵּין עַל־יְדֵי הַצְּדִיק יִסּוּד עוֹלָם שֶׁעַל יְדֵי כָּל הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְה' וְתַבְּרָךְ וְכוּ' כְּנ"ל, אֲבָל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הוּא נֶעְלָם מֵאֹד כְּנ"ל, כִּי עַכְשָׁיו עַל־יְדֵי חֲרָפֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאֲרִיכַת הַגְּלוּת שֶׁמִּתְּפַשֵּׁט וּמִתְגַּבֵּר הַסְּתֵרָא אַחֲרָא מֵאֹד לְהַעֲלִים אֹר הַצְּדִיק, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קִשָּׁה סִלְגָן שֶׁל צְדִיקִים כְּפִלִּים כְּחֲרָפֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ב"ב): "לִכֵּן הִגִּי יוֹסִיף לְהַפְּלִיא אֶת הָעָם הַזֶּה הַפְּלֵא וְפִלֵא וְאֲבָרָה חֻכְמַת חֻכְמָיו וּבִינַת נְבוּזָיו תִּסְתַּתֵּר וְכוּ'". כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (עַן מִדְּרַשׁ אֵיכָה פָּק א'), עַל־פֶּן עֶקֶר הַתַּקֵּן עַל־יְדֵי קִימַת חֲצוֹת כְּנ"ל, כִּי מִי שְׂרוּצָה לְחוּם עַל עֲצָמוֹ כְּפִשְׂרֹאָה עֲצָם מְרִירַת גְּלוּת נִפְשׁוֹ וְכוּ' צְרִיךְ לְכַבּוֹת מֵאֹד עַל עֲצָם הַהַעֲלָמָה הַזֹּאת שֶׁנֶּעְלָם אֹר הַצְּדִיקִים אֲמַת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים וְנִתְרַבָּה הַמַּחֲלָקַת מֵאֹד וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲבָלֵי שֶׁל מוֹשִׁיחַ שֶׁהוּא הַקְּטָנוּרִיא שְׂבִיב תַּלְמוּדֵי חֻכְמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלִי (סוף בְּרַבּוֹת) שֶׁעַל־יְדֵי זֶה אֲרִיכַת הַגְּלוּת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וְזֶה עֶקֶר חֲרָפֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ' כְּנ"ל. וְכֵן זֶה גֹזֵרִים כָּל אֶחָד עַל־יְדֵי חֲטָאָיו וְעוֹנוֹתָיו, כִּי כָּל מֵה שֶׁמְרַבָּה לְפָנָם חֵם וְשִׁלוּם, כֵּן מִתְגַּבֵּר הַהַעֲלָמָה חֵם וְשִׁלוּם, וְלִתְּרָךְ כָּל מֵה שֶׁמְשִׁים אֵל לְבוֹ לְכַבּוֹת עַל זֶה וְלִשְׁבוֹב לְכַבֵּשׁ מֵה' וְתַבְּרָךְ שֶׁתַּקֵּן כָּל זֶה, עַל־יְדֵי זֶה מִתְגַּלֵּה הַהַעֲלָמָה, וְזֹכֵה שֶׁאִיֹּר לֹא אֹר

כנ"ל. ואזי כשמתגברין בחינת המאורי
 אור על המאורי אש אז עקר התקון הוא
 שגם בחינת המאורי אש יתקנו ויתחככו
 ויכללו בתוך בחינת המאורי אור, שזה
 עקר התקון, כי באמת גם המאורי אש
 מקבלין מהמאורי אור. ועל-כן יש ארבעה
 גונון באשא, כמו שכתוב בזהר הקדוש,
 כי שרשם מארבעה גונון הנ"ל, אך עקר
 הפנים הוא כשמתגבר חס ושלום, הרע
 שבר' יסודות, שהוא בחינת אש, בחינת
 הרע שבמאורי אש הנ"ל שמושם כל
 התאוות ומדות רעות, כי כלם בחינת
 אש, בחינת חמימות הלב שהוא נור
 דלוק. וצריכין להתגבר עליו ולהכניעו
 על-ידי המאורי אור, שהוא בחינת שם
 הצדיק שמושם בח האש הקדשה ששורף
 ומבער האש הרע הזה, בבחינת (תקומה ס"ז)
 "מהאש יצאו והאש תאכלם", הינו
 שבכח הצדיק וזכין להתגבר להפך אש
 חמימות הלב אל הקדשה, שזה עקר
 השלמות, כמו שכתוב במקום אחר (לקוטי
 הקניא סימן ס"ח), הינו להתגבר על האש
 התאוות והמדות דסמרא אחרא, רק
 להקשיד עצמו אל ההפך לעורר לבו
 שיתלהב לה' יתברך ולתורתו ולעבודתו
 יתברך להתפלל וללמוד בהתלהבות אש
 הקדשה, בבחינת (תהלים ל"ט): "חס לפי
 בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני",
 בבחינת (שיר השירים ח'): "רשפי רשפי אש
 שלהבת יה", עד שזוכה שהמאורי אש
 יתחככו ויכללו בשרשם העליון שבקדשה

הצדיק שהיא בחינת הראש בית, בחינת
 פאר וכו'. ועל-ידי זה יוצאין בבקר אור
 התפלין וכו' כנ"ל:

ג וזה בחינת תפלין של ראש ותפלין של
 יד, כי מבאר שם שכלל כל
 התקונים הנ"ל הוא להגביר בחינת מאורי
 אור על מאורי אש, כי מאורי אור הם
 בחינת שם ה', שהוא בחינת שם הצדיק
 וכו' ולהפך מאורי אש הם ההפך, כי הם
 בחינת ההעלמה, בחינת שם דסמרא
 אחרא שמתגבר להעלים שם ה' שמשותף
 בשם הצדיק וכו', כמו שכתוב שם, עין
 שם. ועל-כן צריכין לראות להגביר בחינת
 המאורי אור על המאורי אש. ומבאר
 ומוכן שם שזה כלל כל עבודת האדם
 בזה העולם, כי כלל האדם הוא ארבעה
 יסודות שמהם כל המדות טובות ורעות.
 ובשרשם הם כלם קדש, בחינת ארבעה
 אותיות השם, אך למטה הם מערכים
 טוב ורע וזה כל עבודת האדם ומלחמתו
 בזה העולם לשפר התאוות והמדות
 רעות הנמשכין מרע שבארבעה יסודות
 ולהגביר הטוב שבארבעה יסודות עד
 שיהיו נכללין כל הארבעה יסודות
 בארבעה אותיות השם, שהם בחינת
 מאורי אור, בחינת מחין וכו' כנ"ל. וכל
 זה זוכין על-ידי שנכללין בהשם הטוב
 ובתפאר של הצדיק האמת, שזה זוכין
 על-ידי קימת חצות וכו'ל, שעל-ידי זה
 נמשכין עליו התנוצצות המחין, שהם
 בחינת מאורי אור וכו', בחינת תפלין

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים רפט

שהוא בחינת מאורי אור. וזה זוכין על ידי קימת הצות כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לפאר תחת אפר כנ"ל, הינו שבחינת אפר בחינת מאורי אש ותהפך לבחינת פאר, שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל, הינו שהמאורי אש בעצמן יתקנו ויתקנו ויכללו באש דקדשה ששרשו מהמאורי אור כנ"ל. וזהו בחינת תפלין של יד שמיחין תחלה ואחר כך תפלין של ראש, כי תפלין של ראש ותפלין של יד בדרך כלל הם בחינת מאורי אור בעצמן, שהם בחינת תפלין של ראש ותקון המאורי אש כנ"ל, שזהו בחינת תפלין של יד, שזהו בחינת יום ולילה, צדיק ונקטת ישראל, כי תקון בחינת המאורי אש כנ"ל, זהו בחינת תקון מדת לילה שאו בחינת שליטת המאורי אש, כמו שכתוב (במדבר ט): "ובערב יהיה וכו' כמראה אש וכו'". עד שאזכין שלילה כיום יאיר, שגם המאורי אש יתקנו ויכללו בבחינת מאורי אור, שזה זוכין על ידי הבקיה בחצות, שזהו בחינת אין הדיו נמתק אלא בשרשו, כי על ידי הדמעות נפגמין חס ושלום בחינת המאורי אור, כמו שכתוב שם, שזהו בחינת רחל מבכה על בניה, שזהו בחינת הרבן בית המקדש. אבל מחמת זה בעצמו צריכין לכפות מאד על הרבן בית המקדש, ואזי דיקא על ידי הבקיה ממשכין על עצמו קדשת הבית המקדש בחינת פאר הנ"ל ונתהפכין המאורי אש

שמשם הדמעות וכו' נתהפך הכל לבחינת מאורי אור, בבחינת (ישעיה לה ה): "ראיתי את דמעתך". וכל זה הוא בחינת תפלה של יד שהיא בבחינת נקטת ישראל שתקון אור זה יוצא תחלה בבקר על ידי התקון של קימת הצות, שעל ידי זה לילה כיום יאיר, שמתהפכין בחינת המאורי אש ששולטין בלילה ונקללין באור יום, שהוא בחינת מאורי אור. ועל כן תפלה של יד הוא כנגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, הינו כנ"ל להפך כל חמימות האש שבלב לעבודתו יתברך שמו לחמימות והתלהבות דקדשה כנ"ל, שזהו בחינת התפלין של כלל ישראל שעוסקין עדין במלחמה זאת לשעבד ולכפול המדות ותאוות רעות שהם הרע שבארבעה יסודות ולברר הטוב שיהיה וכלל בהארבעה מחין וכו' בבחינת מאורי אור וכל זה הוא בחינת תפלה של יד, שהוא כנגד הלב. והוא בחינת יד פהה, בחינת רחל (סבא משפטים דף ג"ח) עולמיתא שפירמא דלית לה עיניו, כי אם מה שמאירין לה מהמאורי אור, על ידי הבקשין את יצרים וממשכין כח הצדיק, בחינת מאורי אור, שעל ידי זה נמשכין המחין בחינת אור העינים גם לשם לבחינת רחל וכו' בידוע ומוכן כל זה. ואחר כך מניחין תפלין של ראש, שהוא בחינת אור הצדיק בעצמו, שהוא בחינת אור, בחינת עצם הפאר

התפלין, שהם ארבעה פרשיות – ארבעה מחוץ, בחינת מאורי אור, שעל-ידי זה זוכין להתגבר על הרע שבד' יסודות, שהם בחינת תהו, ובהו, וחשך, ותהום, שהם בחינת כלל כל התאוות ומדות רעות של האדם שממדין מני האדם, שעל-ידי זה האדם כמו תועה במדבר ממש במקום תהו ובהו וחשך על פני תהום. באשר יכול כל אחד להבין בעצמו. וכל זה אי אפשר לתקן כי אם על-ידי הצדיק יסוד עולם, שהוא בחינת רוחו של משיח, כי כל צדיק הוא בחינת משה משיח, כמבאר כמה פעמים. וזהו, "רוח אלקים מרחפת על פני המים". ודרשו רבותינו ז"ל (נדר וידי דף רטו), זה רוחו של משיח שמתרחף על פני המים על אנפי אריותא, הינו בחינת התורה שעוסקין בה היראים והבשרים שבדור שעקר התקון הוא עסק התורה בלילה פחצות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, הינו על-ידי קימת חצות לבבות על חרפן בית המקדש ואחר כך מתחמין בבחינת פאר תחת אפר ועוסקין בתורה להקים את השכינה מגלותה ששם רוחו של משיח מרחף בבחינת רוח אלהים מרחפת על פני המים כנ"ל, כי מים מרמזים על על רבוי הדמעות שפוכין פחצות ומפרשין שיתן לפני ה' יתברך ושופכין לפני פנים בבחינת (אכה ב) "שפכי פנים לפני נכח פני ה'", בחינת (שם א) "עיני עיני ירדה מים" וכו'. וזהו (שם): "כי רחוק ממנו

והתגלות הגנוני, בחינת ראש בית וכו' כנ"ל:

ד וזה בחינת "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת" וכו'. 'בראשית' – ראש בית, בחינת שם ה' וכו', שהוא שרש התפלין מחוץ כנ"ל, שהם בחינת מאורי אור ותקון המאורי אש, שהם בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש כנ"ל. וזהו, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". שמים וארץ הם בחינת צדיק וכנסת ישראל בחינת שרש מדת יום ומדת לילה, שהם בחינת מאורי אור ומאורי אש דקדושה פדוע ומבין כל זה, שהם בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש שנמשכין מבחינת הראש בית שהוא בחינת בראשית כנ"ל. וזהו, "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום". 'תהו ובהו וחשך ותהום' הם בחינת הרע שבארבעה יסודות, שהם בחינת הרע שבמאורי אש שמושם כל הצרות וחרפן בית המקדש וכל אריכת הגלות שהוא על-ידי שהתגברו הארבע מלכיות דסמרא אחרא, שהם בחינת תהו ובהו וכו'. כמו שדרשו רבותינו וכוונם לברכה פסוק זה על הגליות של הארבע מלכיות, כמו שכתוב במדרש רבא, תהו זה גלות ככל וכו'. והתקון על-ידי שממשיכין מהצדיק האמת קדשת

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים רצא

אלקים מרחפת על פני המים וכנ"ל. ועל ידי זה, "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור". בחינת מאורי אור הנ"ל שנמשכין ומאירין על ידי זה פנ"ל. וזהו, "וירא אלקים את האור כי טוב". ופרש רש"י: ואין נאה לו שישתמש האור והחשך יחד על פניו, "ויבדל אלקים בין האור ובין החשך וכו'". הינו בחינת סוד הבדלה, כי עקר התגברות הרע שבמאורי אש שהם עקר החשך הוא על ידי תערובות כשישניקים חס ושלום, יותר מדאי מהמאורי אור וכו' פדוע, אבל על ידי רוח אלקים הנ"ל, שעל ידי זה התגברו מאורי אור, בחינת יהי אור וכו', על ידי זה 'ויבדל', שהבדיל בין האור ובין החשך, בין מאורי אור ובין הרע שבמאורי אש. שזהו בחינת הבדלה במוצאי שבת שאז מכרכין על האש להבדיל ולהפריש הרע שבמאורי אש עד שיכלאו המאורי אש במאורי אור על ידי הברכה בורא מאורי אש. וזהו: "ויקרא אלקים לאור יום וכו', ויהי ערב ויהי בקר יום אחד". כי על ידי ההבדלה שהבדיל החשך מן האור, הרע שבמאורי אש מן הטוב, על ידי זה נכלל מדת לילה במדת יום. ולילה פיוס יאיר, שזהו בחינת פלילות והתחברות תפלה של יד בתפלה של ראש שאסור להפריד ביניהם חס ושלום, בשום הפסד ושיחה, כי צריכין לכללם יחד, שזהו בחינת "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" וכנ"ל:

מנחם". שהוא הצדיק האמת שהוא מנחם הכל, בבחינת (בראשית ה'): "זה ינחמנו מפעשינו ומעצבון ידנינו" וכו', הינו בחינת ההעלקמה הנ"ל שנתעלם מאד אור הצדיק עד שהוא רחוק ממנו מאד בעונותינו הרבים. וזהו, 'כי רחוק ממני מנחם משיב נפשי', שהוא הצדיק האמת, שהוא מנחם ומשיב נפשי בשבעה משיבי טעם ובעונותינו נתעלם אתנו ורחוק מאתנו מאד, ועל ידי זה: "היו בני שוממים כי גבר אויב". 'בני זה בחינת המעשים טובים של כל אחד מישראל שנקראים בנים, כי עקר תולדותיהן של צדיקים הם מעשים טובים כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזהו 'היו בני שוממים' שעל ידי שרחק ממני מנחם שהוא אור הצדיק הנ"ל על ידי זה 'היו בני שוממים' שאפלו מעט המעשים טובים שלנו הם שוממים ומבלבלים מאד, 'כי גבר אויב', שהתגבר האויב והשוטא הגדול, שהוא היצר הרע, שהוא בחינת הרע שבארבעה יסודות שקשה מאד להתגבר עליהם מחמת תקף ההעלקמה הנ"ל, בחינת כי רחוק ממני מנחם וכו' פנ"ל. "ועל אלה אני בוכיה עיני עיני ירדה מים וכו' פנ"ל. ועל ידי זה בעצמו שבוכה במר נפש על כל זה ושופך לבו פמים, על ידי זה זוכה לפי בחינתו שייחמו ה' ויתברך וימשיך עליו פאר תחת אפר עד שזוכה לעסק בתורה, שהיא בחינת מימי הדעת ששם רוחו של משיח מרחפת בבחינת רוח

ה וזה בחינת תפלין מן העור, לתקן ולברר בחינת פתנות עור, שהם בחינת צפרנים, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בבאש"ת דף כ"א): חלקים בצפרן הלבנישן וכו'. שזהו בחינת מה שמסתפלין על הצפרנים בשמכרכין על האש במוצאי שבת בשעת הכבדה, כי שם צריכין עקר ההבדלה והברור לברר המאורי אש, שהם בחינת צפרנים, בחינת פתנות עור לברר הטוב מהרע עד שיתהפכו פתנות עור לבחינת פתנות אור בא"ת (ע"ש), שהם בחינת מאורי אור. ועל"כ כל תקון התפלין הוא על"ידי העור, כי נכתבין על גבי העור. וגם הבתים ורצועות הם מן העור, כי עקר תקון התפלין - להגביר בחינת המאורי אור על מאורי אש, שהוא בחינת תקון פתנות עור, להפכם לבחינת פתנות אור, בחינת מאורי אור כ"ל:

ו וזה בחינת מה שהזהיר בכל הארבעה פרשיות של תפלין להגיד ולהודיע האמונה הקדושה לבנינו אחרינו, כמו שכתוב בפרשת קדש (שמות י"א): והגדת לבנך ביום ההוא לאמור וכו'. וכן בפרשה שניה (ע"ש): והיה כי ישאלך בנך מחר לאמור מה זאת ואמרת אליו בהזקן יד הוציאנו ה' ממצרים. ובפרשת שמע והיה אם שמע הזוהר ביותר (דברים י'): "ושננתם לבנך ביום ההוא לאמור וכו'. ולמדתם אותם את בניכם לדבר עם בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכרך ובקומך וכו'. כי עקר קדשת התפלין הוא להגדיל שם ה' שהוא

בחינת מאורי אור וכו' כ"ל. ועקר הגדלת שם ה' הוא שכל דור ודור ידברו וישוחו בנפלאות נוראות גדלות מעשיו ונסיו ומופתיו שעשה עמנו מעולם ואשר הוא עושה עמנו בכל דור ולספר כל זאת לבנינו ולבני בנינו אחרינו מדור לדור לעולם, בבחינת (שמות ג') "זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דר", וכתוב (תהלים קל"ח): "ה' שמך לעולם ה' זכרך לדור ודור". וכמו שכתוב (שם קמ"ח): "דור לדור ישבח מעשך וגבורתך ויגידו. וכתוב (שם פ'): "הודו לו פרכו שמו כי טוב ה' לעולם חסדו ועד דור דור אמונתו". כי בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים וכו', שזה עקר בחינת נוראות קדשת התפלין שאנו מחייבים להגיד בכל יום יום על הראש והזרוע כדי לזכר בכל יום היטב היטב במהו ולבו, כי ה' הוציא אותנו ממצרים גסים נפלאים ונוראים כאלה כדי לגלות שמו ומלכותו וממשלתו בכל העולם, כמו שכתוב (שמות ט'): "ולמען ספר שמי בכל הארץ". כי מפל זה כדברים שתי פרשיות הראשונות קדש והיה כי יביאך מענגן יציאת מצרים. ואחר כך שמע והיה אם שמע לקבל עלינו עול מלכותו ואמונתו ועול מצות. וכל זה צריכים לקבל בכל יום מחדש ממש, כמו שהזהיר (דברים י'): "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך". ודרשו רבותינו ו"ל (ספר ע"ש): בכל יום יום יהיו בעיניך פחדשים,

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים

רצנ

כי מי שמישים לבו להתבונן על דרכי ה' והתנהגותו ונפלאותיו שעושה עמנו בכל דור חסדים נפלאים ונזרמים על-ידי הצדיק אמת שמודיעים לנו אלקותו ותברך בחדשי תורתם שמהדשים בדרךים נפלאים בכל דור וברבוי הנסים והטובות והנפלאות שעושה עם כל אחד בפרטיות כמו שאומרים שלוש פעמים בכל יום: "ועל נסוד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיו וטובותיו שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'". הוא יכול לקיים באמת מה שהזכירו רבותינו ז"ל: בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים. וחובה על כל אחד לשיח ולספר בזה כל ימיו, כמו שכתוב (תהלים קי"ח): "שירו בכל נפלאותיו". ולספר ולהודיע זאת לבנינו ולבני בנינו מדור לדור לעולם, כמו שכתוב (דברים ד'): "והודעתם לבניך ולבני בניך". וכמו שכתוב (תהלים ע"ח): "לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' ועוזו ונפלאותיו אשר עשה, ונקם עדות בניעקב ותורה שם בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם, למען ידעו דור אחרון בנים וילדו יקמו ויספרו לבניהם" וכו', וכל זה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת שם ה' שנמשך על-ידי הצדיק האמת, שהוא בחינת הפאר והחן והיפי של כל העולם שאנו ממשכינ עליו הפאר הקדוש הזה שהוא בחינת שם ה' על-ידי התפלין הקדושים פנ"ל.

וזה הפאר וההדר נמשך מדור לדור, בבחינת (שע"ה מ"א) "קורא הדורות מראש", שכל הדורות נמשכין מזה הראש בית. וכן פרש שם הדורות בחינת הדר האתרוג, והשני הפרושים אחד, כי הדר האתרוג, שהוא בחינת פנסת ישראל, שהוא בחינת כבוד הדר מלכותו, צריכין לספר בכל דור ודור ולהודיע זאת מדור לדור, כמו שכתוב שם בתהלה לדוד בכל המזמור, "דור לדור ישבח מעשך ונבורותיך וכו'". עד, "להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו וכו'":

ז ועל-כן אי אפשר לדע ולהודיע ולהגדיל שם ה' כי אם על-ידי הצדיק האמת, כי הצדיק האמת הוא בחינת צדיק יסוד עולם, שעקר גדלותו הוא על-ידי שמירת הברית בתכלית הקדשה שאין קדשה אחריה, כמו שכתוב בזהר הקדוש: "צדיק מאן דנמיר ברית, ומשם בבחינת ברית יוצאין כל הדורות, אבל את זה לעמת זה עשה אלקים, כי הסטרא אחרא והקלפה שנמשך מזהמת החוש מתגברת שם דיקא ביותר. ועל-כן ועירין אנו וזכין לקדשת הברית בשלמות, כי אפלו הבשרים אינם זוכין לקדשה זאת פראוי, אך אף-על-פי-כן אשרי למו שאינו פוגם על כל פנים פגמים גמורים חס ושלום, אבל בעונותינו הרבים שכח הרבה מה ששכיח שפוגמים מאד וכו', רחמנא לצלן, פידוע בדורות תללו. ומשם כל

יתברך בעצמו כפובל, צריך ללחם עמו
 בכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות י"ג):
 "מלחמה לה' בעמלק מדור דור". פי על
 זה עקר התנבואות שרצה להעלים אור
 הצדיק הוא בחינת שם ה' שלא להודיעו
 חס ושלום, מדור לדור, ורצה להתגבר
 בכל זה על ידי פנים הברית שממשיך
 בזהמתו שמשם המשכת הדורות, על-כן
 סובר שיוכל להעלים השם הקדוש על-
 ידי זה, אבל איש בער לא ידע שהצדיק
 האמת קדש את עצמו בקדשת הברית,
 בקדשה נוראה כל כך עד שקדשתו עולה
 על הכל, פי על ידי תקף קדשתו המשיך
 דעת עליון ונשגב בזה שאי אפשר
 להעלימו בשום אופן, שעל ידי זה הכל
 יכולין להמשיך הדעת הקדוש האמתי
 מדור לדור, פי הוא דעת התורה
 הקדושה שקבלנו על ידי משה רבנו, עליו
 השלום, שהבטיח לו ה' יתברך (שמות י"ג):
 "וגם כך יאמינו לעולם". שכל הצדיקים
 הממשיכין חדושי תורה על-פי הדעת
 הקדושה הנה לחזק ולקיים בלב כל ישראל
 עצות עמקות אמתיים לקיים על ידי זה
 את כל דברי התורה הזאת. אי אפשר
 להעלים אורם בשום אופן, פי שפת אמת
 תכונ לעד. וגם פי כל ישראל הם בכלל
 שומרי הברית על ידי מצות מילה
 הקדושה כמו שמעתי מפיו הקדוש, פי
 כל זה הוא בחינת מצות מילה שהוא
 לחתך ולהעביר הערלה, שהיא בחינת
 קלפת עמלק. וזה בחינת חתוך ופריעה

הערבוביא שבכולם שאין יודעין היכן
 הצדיק אמת וכו'. וזה בחינת מלחמת
 עמלק שבכל דור, פי עמלק הוא זהמת
 הנחש שכלול מפל הרעות שבכל
 הארבעה יסודות הם בחינת כלל כל
 הגליות, בחינת (פסוק כ"ד) "ראשית גוים
 עמלק", והוא מעולם רצועה מרדות
 לישראל, פי בכל דור ודור הוא אורב על
 הכלל ועל הפרט כל יום, פי הוא השמן
 הוא המסית וכו'. פי בתחלה מסית את
 כל אחד בתאוותיו ומדוותיו הרעים למה
 שמסיתו ומחטאיו בנעוריו ובילדותו
 בפנים הברית כמו שמחטאיו ואחר כך
 מסיתו לרדף אחר גדולות, להיות להוט
 אחר הממון וכו' ולרדף אחר הכבוד וכו',
 פי כל הקנאה והתאוה והכבוד וכו' וכל
 המדות רעות הכל נמשך מקלפת עמלק.
 ולא די לו בכל זה, אף גם עושה
 ערבוביה גדולה עד שגעשה קטגוריא
 גדולה בין התלמידי חכמים ומרבה
 ומגדיל השקר בעולם עד שמכנים דעות
 זרות וכפירות הרבה בעולם ומקים מהם
 ראשים שאומרים שרצים בתקנת ישראל
 וכו', כידוע כל זה. ואי אפשר להאריך
 בזה באן. וכל זה הוא בחינת מלחמת
 עמלק שבכל דור וכל עקר קנאתו
 והתגרותו של קלפת עמלק הוא להעלים
 ולהסתיר אור הצדיק אמת, שהם בחינת
 שם ה'. ועל-כן נשבע ה' יתברך שאין
 שמו שלם עד שימחה זכר עמלק, כמו
 שאמרו רבותינו ז"ל (ובוא פרוש רש"י), פי ה'

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים רצה

דף קכ"א

כנ"ל. ומשם ממשיכין שהתינוק הנמול שיהיה נקרא בשם ישראל, שהוא בחינת שם ה' שם הצדיק שנגדל עתה על ידי מצות מילה כנ"ל:

ט וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּרוּס וּפְרֵשֶׁת זְכוּר שְׁקוֹרֵין מִלְפָּנָיו הוּא

הַבְּנֵעַת קִלְפַת עֲמֻלָּה שֶׁהוּא עֶקֶר קִלְפַת הַעֲרֵלָה הַחוּפָּה עַל בְּרִית קִדְשׁ שֶׁמִּשָּׁשׁ עֶקֶר הַהַעֲלָמָה שְׂמִתְגַּדֵּה תְּמִיד לְהַעֲלִים אֹרֶךְ הַצַּדִּיק יָסוּד עוֹלָם עַל־יְדֵי פָּנִים הַבְּרִית, הוּא בְּחִינַת עֲרֵלָה כְּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּנִים הַבְּרִית, כְּמוֹכָא. וְהוּא מִתְגַּבֵּר עַל חֲלוּשֵׁי פֶחַ לְהַפְרִידָם חֵס וְשְׁלוֹם מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, בְּבְחִינַת (דברים כ"ה): "וַיִּזְבֵּב כָּךְ כָּל הַנְּחֻשָׁלִים אַחֲרָיִךְ וְאַתָּה עָנִף וַיִּגַּע וְלֹא יָדָא אֱלֹקִים". שֶׁהֵם הַחֲלוּשֵׁי פֶחַ שֶׁבִּישְׂרָאֵל שׂוֹרְצֵה לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר בְּתַקְוָה הַהַעֲלָמָה וְלְהַפְרִידָם לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁמִּשָּׁשׁ כָּל חַיִּיתָם וְתַקּוּתָם לְנִצְחָה. וְזֶה בְּחִינַת הַקּוֹן, יִמַּח שְׁמוֹ, שֶׁרְצָה לְהַתְּגַבֵּר בְּעַת שְׁנִלְקַחְהָ אֶסְתֵּר לְמִשְׁפַּח הָעֵרֶל, כִּי סָבַר שֶׁאִשָּׁה יִרְאֵת ה' נִכְבְּשָׁה תַחְתָּם, כִּי כָּל הַמְּאֹרֵי אֵשׁ יִנְקָתָם מִבְּחִינַת אִשָּׁה וְכו'. כִּידְעָה. עַל־כֵּן שֵׁם עֶקֶר הַמְּלַחְמָה, אֲבָל בְּתַקְוָה קִדְשָׁתוֹ שֶׁל מִרְדְּכָי וְגַם אֶסְתֵּר הִיטָה צְדָקַת גְּדוּלָּה שְׁמַר אוֹתָהּ שְׁלֵא תִהְיֶה לְלִפְרַת בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּתַקּוּנֵי זְהַר (תקון ב כ"א דף טו): 'בְּגִין דָּאָח נְטוּר לָהּ, אֲדַרְבָּא, הוֹצִיאָה מִבִּינֵיהֶם כָּל נִצְוֹת

שֶׁהֵם כְּנֶגֶד תְּרוּן עֲנִיין דְּמִכְסָּן עַל עֵינָא, שֶׁהֵם רוּמֵי רַבְתָּא וְרוּמֵי זְעֵרְתָא, שֶׁמִּשָּׁשׁ חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׂמִנָּה הַתְּחִיל הַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית הַנ"ל, וְתְרוּן עֲנִיין אֵלוּ הֵם בְּחִינַת קִלְפַת עֲמֻלָּה שְׂחוּפִין עַל הַבְּרִית קִדְשׁ מַעֲבִירִין אוֹתָם עַל־יְדֵי מִצְוֹת חַתוּד וּפְרִיעָה:

ח וְזֶה בְּחִינַת הַשֵּׁם שְׂנֹתָנִין לְהַתִּינוּק בְּשַׁעַת הַמִּילָה, כִּי עַל־יְדֵי שְׂחוּתָכִין וּמַעֲבִירִין הַעֲרֵלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קִלְפַת עֲמֻלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַהַעֲלָמָה וְהַתְּסַתְּרָה הַנ"ל, שֶׁעַל יְדֵהּ תִּהְיֶה נְעֻלָּם וְנִסְתָּר אֹרֶךְ הַצַּדִּיק יָסוּד עוֹלָם וְכו'. כְּנ"ל. וְעַכְשָׁיו שֶׁהַעֲבִירוֹ וּבְטָלוֹ הַהַעֲלָמָה אֵין חֲזוֹר וְנִתְגַּלָּה בְּחִינַת שֵׁם ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹרֶךְ הַצַּדִּיק וְכו'. כְּנ"ל. וּמִשָּׁשׁ נְמִשְׁךְ שֵׁם הַתִּינוּק הַנְּמוּל שֶׁנִּקְרָא בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁם שְׂמֻכְרִכִּין אוֹתוֹ, כִּי כָּל שְׂמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת שֵׁם ה' שֵׁם הַצַּדִּיק, כִּי שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ. וְעַל־כֵּן אֲבָרְהָם אָבִינוּ שֶׁהוּא רֵאשׁ לְנִמְלוּלִים כְּשִׁצְוָה אוֹתוֹ ה' יִתְבָּרַךְ עַל הַמִּילָה, אִי הַגְּדִיל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בראשית י"ז): "אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְךָ וְכו'. לֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרְם וְהִיָּה שְׁמֶךָ אֲבָרְהָם", הֵינּוּ כְּנ"ל, כִּי מִצְוֹת מִילָה שֶׁעַל יְדֵהּ מְכַפְּלִין בְּחִינַת הַהַעֲלָמָה הַנ"ל, עַל־יְדֵי זֶה נִגְדַּל שֵׁם הַצַּדִּיק בְּחִינַת לֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרְם כִּי אִם אֲבָרְהָם, הֵינּוּ שֶׁהַגְּדִיל שְׁמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגְּדִלָּת שֵׁם ה' כְּנ"ל, שֶׁזֶה זֻכִּין עַל־יְדֵי כְּשִׁטְלוֹ הַהַעֲלָמָה עַל־יְדֵי מִצְוֹת מִילָה

הקדשה, בבחינת (קולת ח'): "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו" וכו', שזהו בחינת מה שכתוב לעיל שבשרש הקדשה נכללין המאורי אש בבחינת מאורי אור פנ"ל, אבל המן סבר שעכשיו יתגבר על-ידי זה, שעל-ידי שזלקחה אסתרי וכו' ויהי לו פח להגביר מאד את המאורי אש עד שיכלה וישרף חס ושלום, הכל, שזהו בחינת מה שרצה להשמיד להרג ולאבד וכו'. והעקר על-ידי שנבשלו בבבל בנשים הנכריות בפנים הבריות כל פך, שעל-ידי זה מתגבר ההעלמה וההסתרה פנ"ל, פי מתגברין מאורי אש פנ"ל, ומגדל התגברותם אז רצה לכלות לגמרי חס ושלום, ובאמת היתה אז עת צרה גדולה וכו', פמוכא. אבל הכנעתו ומפלתו היה על-ידי מרדכי שצא בתוך העיר ויזעק וזעקה גדולה ומרה וילבש שק ואפר, וכן "בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מניע אבל גדול ליהודים וצום וכבי ומספד שק ואפר יוצע לרבים" (אסתר ד'), שכל זה הוא בחינת הבכיה והתקסוד של חצות הנ"ל, שעקר הבכיה והתקסוד הוא על העלמה הנ"ל, שעל-ידי זה עקר חרפן בית המקדש פנ"ל, פי גם אז עקר התגרות המן וחילותיו היה על שראה שרוצים לחור ולבנות את הבית המקדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ומחמת זה התגרו בהם להגביר חס ושלום המאורי אש על-ידי הפנמים הנ"ל לכלותם לגמרי חס ושלום,

אבל מרדכי וישראל המושכו תקון הנ"ל של בחינת חצות הנ"ל על ידי האבלות והבכיה והתקסוד שבכו והספידו על הצרה הגדולה הזאת שהוא בחינת הספד על העלמות הצדיק וכו'. והוא בחינת שק ואפר, אפר דיקא, שבכו והתפלשו באפר על שראו תקף התגברות המאורי אש שהם בחינת אפר פנ"ל, ועל-ידי זה באמת וכו' אחר כך שנתהפך מהפך אל הפך בבחינת "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר", פאר תחת אפר דיקא, בחינת שנתהפכו המאורי אש, בחינת אפר שניקתם מבחינת אשה אסתרי, ונכללו בשרש קדשתם בבחינת פאר ויפי והדור הצדיק, שהוא בחינת מאורי אור, שזהו בחינת (שם ח'): "וימרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו'", שכל זה הוא בחינת פאר ויפי והדור הצדיק האמת בחינת כלליות הגנין שהם בחינת תכלת וחור וכו' ותקרד בוץ וארגמן וכו'. פי התגברו בתסודו בחינת המאורי אור מאד בבחינת פאר תחת אפר פנ"ל, פי מרדכי הוא בחינת הראש בית הנ"ל, בחינת (שמות ל'): "ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור" שהוא בחינת מרדכי מן התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה י'). פי הראש דקדשה בחינת מחין הנ"ל הם בחינת בשמים, בחינת ריח טוב שהוא חיות הנשמה, שהיא בחינת המחין, בחינת (איוב ל"ב): "ונשמת שדי תבינם". ועל-כן על-ידי הבשמים

לקוטי הלכות

הלכות תפלין ז

ארה חיים רצו

יא ועין בהלכות שבת הלכה ד' שם
מבאר גם כן ענין פְּרֻשָׁת זכור
וכו' על־פי התורה הזאת. אך התורה
היא אַרְבֵּה מֵאֶרֶץ מִדְּבָר וכו', ומה שחפר
זה גִּלְגָּל זה וכו'. ועדין צָרִיכִין לְמוֹדְעִי. כי
עדין יש בְּנוֹה הַרְבֵּה לְדַבָּר וּלְבָאֵר בְּבַחֲנֵית
הַנִּגְלֹת לְנוּ וּלְכַנְיֵנוּ וכו', מִלְכַד הַנִּסְתָּרוֹת
לֵה אֱלֹקֵינוּ שֶׁישׁ בְּזוֹה שֶׁהוּא סְתוּם וְנַעֲלָם
מֵעֵין כָּל. ה' יתְבַרְךָ יְאִיר עֵינָיו בְּתוֹרָתוֹ
תְּמִיד, אָמֵן כֵּן יְהִי רַצוֹן:

יב וְהִנֵּה עַל־פִּי כָל הַנֶּ"ל מִבְּאֵר שֶׁתְּפִלִּין
הֵם בְּחֵינֵת פֶּאֶר, בְּחֵינֵת מַחִין
הַמְּאִירִין לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁזוֹהוּ בְּחֵינֵת
שֶׁבֶת כִּנְ"ל, וְעַתָּה מִמּוֹלָא מוֹכֵן מֵה
שֶׁשֶּׁבֶת לֹא זָמַן תְּפִלִּין, כִּי בְּשֶׁבֶת מְאִירִין
הַמַּחִין בְּחֵינֵת פֶּאֶר הַנֶּ"ל בְּחֵינֵת אֹר
הַצַּדִּיק וְכו' מִמּוֹלָא, עַל־יְדֵי קִדְשֵׁת בְּעִצּוֹמוֹ
שֶׁל יוֹם שֶׁהוּא שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֹר
הַצַּדִּיק וְכו' כִּנְ"ל. וְכֵן יוֹם טוֹב גַּם כֵּן מְאִיר
בּוֹ אֹר הַפְּנִים, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת פֶּאֶר כִּנְ"ל
עַל־יְדֵי קִדְשֵׁת יוֹם טוֹב בְּעִצּוֹמוֹ וְעַל־כֵּן
הוּא גַם כֵּן לֹא זָמַן תְּפִלִּין וְכִנְ"ל:

יג וְזוֹהוּ שֶׁפְּתַב בְּזֶה הַקְּדוּשׁ פְּרֻשָׁת חַיִּי
שֶׁרָה (דף קכט:) שֶׁזוֹהוּ תְּפִלִּין הוּא,
כִּי הֵם בְּבַחֲנֵית "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ" וכו',
וְכִמוֹ שֶׁפְּתוּב שֵׁם פְּגוּנָא דְּמִקְדָּשׁ, דְּכַתִּיב
(שְׂמֹת כה, טו): "וְעָשׂה כְּרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזֵּה
וְכְרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזֵּה", וְעַל־יְהוּ דִּיּוּרָא
דְּמִלְכָא בְּאַרְבַּע אֲתוּן, וְכֵהָא גּוֹנָא לְפָא
וּמְחָא עַל־יְהוּ מְדוּרִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
בְּאַרְבַּע פְּרֻשָׁין וכו', עֵין שָׁם. כִּי עַל־פִּי

רֵאשׁ הָאֵלוּ נִמְשַׁח הַמִּשְׁכָּן וְכָל כְּלָיו
וְנִחְקְדָשׁוּ בְּקִדְשָׁתָם, כִּי כָל קִדְשֵׁת הַמִּשְׁכָּן
וְהַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָרֵאשׁ
בֵּית הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת שֶׁבֶת שְׂמֵאִיר
לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְכִמְבָאֵר בְּהַתוֹרָה הַנֶּ"ל:

י וְזוֹהוּ: "לְיְהוּדִים הִיְתָה אֹרְהָ וְשִׁמְהָה
וְשִׁשׁוּן וְיִקְר". שֶׁהֵם בְּחֵינֵת פֶּאֶר
כְּלָיוֹת הַגּוֹנִין, בְּחֵינֵת אַרְבַּעַה מַחִין
שְׂמֵשֵׁם כָּל הַשְּׂמֻחוֹת, בְּבַחֲנֵית (תְּהִלָּים פ"ט)
"בְּשִׁמְךָ יִגְלוֹן כָּל הַיּוֹם וְכו' כִּי תִפְאֶרֶת
עֲזָמוּ אֶתָּה וְכו'". וְזוֹהוּ בְּחֵינֵת מַה שֶּׁדְּרָשׁוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּגִלְגָּל ט"ז): אֹרְהָ זוֹ תוֹרָה,
בְּחֵינֵת קִדְשֵׁת הַמַּחִין הַנֶּ"ל שֶׁהֵם בְּחֵינֵת
קִדְשֵׁת הַתוֹרָה, כִּי כָּל חֻקֵּי הַמַּחִין הוּא
רַק חֻקֵּי הַתוֹרָה וְלֹא שׁוּם חֻקֵּי אֲחֵרֵת
חַס וְשָׁלוֹם, כִּמוֹ שֶׁפְּתוּב, "אֲנִי חֻקֵּי וְכו'
לִי בִינָה וְכו'". וְזוֹהוּ (ע"ט): 'וְשִׁמְחָה' זֶה יוֹם
טוֹב, שֶׁזוֹ מְאִיר אֹר הַפְּנִים, שֶׁבְּשֶׁבֶל זֶה
נִצְטוּוּ לְעֹלֹת לְרַגְל כְּיוֹם טוֹב, כִּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (שְׂמֹת כ"ג): "שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
יִרְאֶה כָּל וְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ". לְקַבֵּל
אֹר הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא
בְּחֵינֵת פֶּאֶר הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא עֶקֶר קִדְשֵׁת
הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ כִּנְ"ל. וְזוֹהוּ (ע"ט): 'וְשִׁשׁוּן' זוֹ
מִילָה, הֵינּוּ הַבְּנֵת וּבִטּוֹל הַהֶעֱלָמָה
הַנֶּ"ל, עַל־יְדֵי הַעֲבָרָת הָעֲרָלָה, שֶׁהִיא
בְּחֵינֵת קִלְפַת עֲמֻלָּה שְׁחוֹתְכִין וּמַעֲבִירִין
אוֹתָהּ עַל־יְדֵי מִצְוֹת מִילָה כִּנְ"ל. וְזוֹהוּ (ע"ט),
'וְיִקְר' אֵלוּ תְּפִלִּין, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחֵינֵת
תְּפִלִּין כִּנְ"ל:

התרנגול שהוא מכריז ומעורר העולם לעבודת הבורא, כמבאר בזהר, והוא בא מהשתלשלות הגבורות דיקא, פי הגבורות, שהם ההסתרות, נתהפכו ונעשו מהם דעת, ומכריזין ומעוררין, "עד מתי פתיים כו' ערו ישינים מתרדמתכם". ועלין מברכין או הנותן לשכוי בינה, שעלידי הארת הבינה, שהם המחין לתוך הגבורות, עלידי זה הם נתהפכין ונעשה מהם דעת כנ"ל. וזהו, "להבחין בין יום ובין לילה", הפך ההסתרות שמהפכין אור לחשך וחשך לאור, אבל עלידי התגלות הדעת מבחין בין יום ללילה, בין חשך לאור, בין רע לטוב. וזהו, "הנותן לשכוי בינה" בינה' דיקא, כי עקר המקמת הגבורות שגממקין ונתהפכין לדעת, שהוא בחינת חסד כנ"ל, הוא עלידי הבינה, כי משם דינין מתערין ועל ידה נמקין. וזה בחינת (תהלים 136) "מי גבר יתיה" וכו'. מי זה בחינת בינה, כמו שכתוב (איוב 12): "מי נתן לשכוי בינה". כמו שכתוב בזהר הקדוש, "כי ה' צבאות יעץ ומי יפר", הינו כשמשפיע הארת הבינה לתוך הגבורות, שנה בחינת חיים ואריכות ימים כנ"ל. וזה, "מי גבר יתיה", עלידי זה "ימלט נפשו מיד שאול סלה", פי עלידי זה נתהפכה ההסתרה לדעת ואריותא מברות קמיהו לשוב בתשובה ועלידי זה מולט נפשו מיד שאול עלידי התשובה כנ"ל:

פל הנ"ל מבאר, שתפלין הם בחינת שבת בחינת אור הצדיק, שהוא בחינת המחין המאירין לבית המקדש, הינו ככל דברי הזהר הנ"ל שתפלין הם בבחינת "ועשו לי מקדש" כנ"ל:

הלכות ברכת השחר

הלכה א

כד שמע קול תרנגולא וברך הנותן לשכוי בינה כו'.

על פי מה שכתב רבנו ביהמורה "וביום הכפורים" המדבר מהתגלות ההסתרה וכו' (בסוף גי'), עין שם שעקר תקון המלכות עלידי שמשכיכין לתוכה אריכות ימים, שהוא בחינת הדעת, ואז יוכל לגלות ההסתרה שבתוך ההסתרה, ואז נעשה מההסתרה דעת, ואז אריותא מברות קמיהו עד מתי פתיים כו', וזה בחינת קריאת קול התרנגול, כי פליה מתגברת ההסתרה, כי היא בחינת דינים, ועלין אז המלכות בגלות, ועלין אז השנה שהוא אחר משישים במיתה, הפך חיים ואריכות ימים, שהוא עלידי הדעת כנ"ל ובחצות הלילה אז מתחיל להאיר הדעת בהמלכות ואז מתחיל תקון המלכות, ועלין נעשה אז מההסתרה שהיא בחינת דינים וגבורות, נעשה מהם דיקא דעת, ומכריזין ואמרים, "עד מתי פתיים תאבבו פתי". בבחינת אריותא מברות כנ"ל, וזה הוא בחינת קריאת

לקוטי הלכות

הלכות ברפת השחר ג

ארה חיים רצמ

הלכות ברפת השחר הלכה ב
נכללת בהלכות השקמת הבקר
הלכה א על פסוק "אזמרה
לאלקי בעודי":

הלכה ג

א בר שמע קול תרנגולא מברך הנותן
לשכוי בינה להבחין בין יום ובין
לילה וכו', וענן ברפת שלא עשני גוי
ועבד ואשה וכו', וענן ברפת התורה.
וענן פרשת התמיד ושאר קרבנות. וענן
פסוקי דזמרה:

על פי המעשה של הכן מלך שגחלף
בכן השפחה וכו', עין שם כל
המעשה בלה מראשה לסופה, והוא
פלא, כמו שאמר רבנו ז"ל אחר שספר
מעשה זאת. בזה הלשון, המעשה הוא
הוא בלה הפלא וכו', ואין להאריך כאן
בשבח גדלת המעשיות, כי גבהו מדעתנו
וכו', רק מה שאפשר למצא בהם איה
רמו בעלמא אנו מחיבים לחתור ולמצא
בחסדי ה', כי שמעתי גלוי דעתו
הקדושה מפיו הקדוש שרצונו שגחחר
לבקש ולחפש בהם מה שאפשר למצא.
וגם אמר שייכולין למצא הרבה מהענינים
המבארים בהמעשיות מי שפקי ומבין
בספרים קדושים, רק גוף המעשה בעצם
מי ומה ואימת זה אי אפשר להבין וכו'.
ואין כאן מקומו להאריך בזה:

ב והנה ענן המעשה נוראה הנ"ל של
הכן מלך שגחלף, שעל ידי זה

נרמה להעולם שהוא בן השפחה ועל ידי
זה התגבר עליו האכזר הכן השפחה
באמת וגרשו ממקומו. ועל ידי זה נפל בן
המלך האמת בדעתו עד שבא לידי רעות
וכו' וכו', כל ענן הזה מבאר ומבין היטב
למבין מעט, שזה סוד כל ענן גלות
ישראל שהם מגושים מארצם וממקומם.
והם "בצפור נודדת מן קנה בן איש נודד
ממקומו" (משלי כו, ח), ומפזרים בין הגוים.
והמלכות והממשלה היא אצלם וישראל
נחשבים בעונותינו הרבים כעבדים
ושפחות, שכל זה נמשך מבחינת החליפין
הנ"ל של הכן מלך שגחלף וכו', שזה סוד
בחינת היכלי התמורות ששם נחלפין
לפעמים הנשמות, כאשר שמענו מפיו
הקדוש ברוש קדם שספר המעשה
הנ"ל. שדבר מקדם מענן היכלי
התמורות ששם נחלפין הנשמות חס
ושלום, ואחר כך על ענן זה ספר
המעשה הנ"ל. ואמר: שכבר פעם אחת
היה מעשה בואת. והתחיל לספר כל
המעשה הנ"ל עד שגמרה. נמצא
שהמעשה הנ"ל של הכן מלך שגחלף, זה
נמשך מבחינת היכלי התמורות וכו'. וזה
סוד כל גלות וצרות ישראל בכלליות
ובפרטיות מה שעובר על כל אהר ואהר.
ועקר הוא גלות וצרות הנפש מה שגלינו
בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים
וכו', שכל זה נמשך מבחינת החליפין
הנ"ל של הכן מלך שגחלף. שהוא בחינת
היכלי התמורות שזה נמשך מחטא אדם

הראשון שאכל מעין הדעת טוב ורע, שעל-ידי זה גרם להתגבר חס ושלום, בחינת "לחט הרוב המתהפכת" (בראשית ג, טו), שהוא בחינת היכלי התמורות, שהוא בחינת התהפכות מופטה לנחש ומנחש למוטה, שהוא בחינת נשמות העשוקות במיקלא בקלפת נגה המתגלגלין בגלגלא וכו'. ומשם נמשכין בחינת החליפין והתמורות שבשמים, שמשם עקר אחיות הסטרא אחרא חס ושלום, ומשם עקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט, כי באמת עקר המלוכה שבה רק לישראל, כי כל ישראל בני מלכים הם, כי כל העולם ומלואו לא נברא אלא בשביל ישראל, כמו שכתוב, "בראשית וכו'", בשביל ישראל שנקראו ראשית וכו', והכל שניד ומשעבד להם. וכמו שהיה קצת בימי דוד ושלמה שהיה עקר המלוכה אצל ישראל. וכמו שהיה לעתיד בשניבא משיח צדקנו. שאז תשיב המלוכה לישראל וכלם יהיו משעבדים תחת ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מו, טו): "יהיו מלכים אמנוד וישרותיהם מיניקתוד אפים ארץ ושתחוו לך" וכו'. אבל עכשיו בגלות פעוונותינו הרבים נחלף הדבר שהעובדי פוכבים הם מלכים ומושלם וישראל הם חס ושלום פעבדים, שכל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות שנמשך מחטא אדם הראשון וחטאי הדורות שאחריו שהוא בחינת בן המלך שנחלף כ"ל, שעל-ידי זה נתגברה הסטרא

אחרא דמחשיד אנפי ברייתא. עד שנהלפה המלוכה להם פעוונותינו הרבים. ונדמה שהם בחינת בן המלך וישראל בגלות תחתם. כאלו היה בן העבד חס ושלום, שזה בחינת (משלי ל, כא-כג): "תחת שלש רגזה ארץ, תחת עבד פי ימלוד, וישפחה פי תירש גברתה", בחינת (קהלת ג, ט): "ראיתי עבדים על סוסים ושרים הלכים פעבדים" וכו', ופעוונותינו הרבים התגבר בן האמה על בן המלך עד שגרשו מארצו, שזה בחינת גלות ישראל מארץ ישראל שהיא ארץ אבותם אשר נתן להם ה' יתברך, ומחמת שנתגרשו מארצם ונחשבו פעבדים והם ללעג ולקלם, ונחשבו בגוים כצאן לטבח ויכל וכו', רחמנא לצלן, על-ידי זה נכלו בדעתם. ומשם נמשכין כל הגשמייות והעונות והפגמים של ישראל כל אחד ואחד לפי בחינתו שזה עקר גלות וצרת ישראל, כי עקר הגלות והצרה הוא שמתחמת תקף הגלות והתגברות הסטרא אחרא עכשיו בעת הגלות, על-ידי זה מתגברת הסטרא אחרא מאד על נפשות ישראל הקדושים. ומתמאת אותם פעונות ופושעים וישאר פגמים חס ושלום, כמו שכתוב (תהלים קז, טו): "ויתערכבו בגוים וילמדו מעשיהם". כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מעון. ואין עון שניד להם כלל, כמבאר במקום אחר (לקוטי תנאים סימן טו). ועקר עונות ישראל נמשכין רק מתקף הגלות כ"ל שנמשך מבחינת החליפין

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שא

הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות
בנ"ל:

ג וזה סוד יצחק וישמעאל יעקב ועשו,
שמחמת בחינת ההיכלי
התמורות. שמשך שהכרח אברהם לקח
שפחה להוציא תחלה הפסלת שהיה בו
מחטא אדם הראשון, שהוא העקר
שהתחיל לתקנו. שמה הפסלת שמשך
מזהמת הנחש גולד ישמעאל בן האמה.
ומחמת החליפין של היכלי התמורות לא
נפר בעולם מי בן האמה ומי בן המלכה,
שהיא בחינת שרה שנקראת על שם
המלכות ששרה על כל העולם, ועל-בן
התפאר ישמעאל, שהוא העקר ורע
אברהם והממשלה בחינת מלכות שך
לו, שהוא בחינת המחלקת היא בין
ישמעאל ויצחק, כמו שכתוב (בראשית כא, ט):
"ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק".
וכמו שפרש רש"י: 'מתשובת שרה - פי
לא יירש בן האמה עם בני, אתה למד
שהיה מריב עם יצחק על הירשה ואמר
אני בכור' וכו'. וזהו גם בן בחינת יעקב
ועשו, פי שם היה בחינת אחיות החליפין
של היכלי התמורות כבטן אחת, בחינת
(שם סה, טז): "שני גוים בבטןך ושני לאמים
ממענד יפרדו ולאם מלאם יאמין ורב
יעבד צעיר". פי החליפין של היכלי
התמורות משתנים בכל פעם בכמה
בחינות שונות בלי שעור. וגם אצל כל
אדם בפרטיות בפני עצמו בתרבים
השנויים והתמורות בלי שעור וענד

ומספר, שהוא בחינת כל העליות
והירידות העוברים על כל אדם כל ימי
חיו מיום היותו עד יום מותו. וכל
הגלגולים שמתגלגלת נשמתו במקום
שמתגלגלת מדור לדור עד הסוף שהכל
נמשך מסוד היכלי התמורות שמשם
נמשך סוד גלגול הנשמות שמטריח
הקדוש ברוך הוא את עצמו לגלגל
הנשמות בכמה וכמה גלגולים שונים כדי
לבררם מבחינת היכלי התמורות מחטא
אדם הראשון שמשם כל החטאים הם
ושלום, וכו'ל.

פי מבאר בכתבי האר"י^ל בענין שראין
שלפעמים צדיק גדול ועובד ה' נופל
מעבודתו ולפעמים נופל לעברות גמורות,
רחמנא לצלן, עד שיש שגפלו מאד
שנעשו רשעים גדולים מאד, רחמנא
לצלן, שהחטאו את הרבים. ומתחלה היו
צדיקים גדולים כמו ירבעם בן נבט,
ואחר. וכיצא בהם בשאר הדורות וכל
זה נמשך מצד גלגולי הנשמות.
שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם
בליעל וכו' ועל-ידי זה יכול פתאום, הם
ושלום, להתהפך לאיש אחר, הם ושלום,
וכן להפך שלפעמים נתעבר ברשע נשמה
קדושה, שעל-ידי זה מתעורר בתשובה,
שהו סוד בחינת (קבלת ח) "יש הכל אשר
נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמוגיע
אליהם כמעשי הרשעים ויש רשעים
שמוגיע עליהם כמעשה הצדיקים",
וכמוכא מזה בדברי רבנו ז"ל בהתורה

15

ש'ל כסופין (סוף ל"א), ובאמת האדם בעל בחירה, והכל כפי בחירתו וכפי כסופיו וכפי אמתת התחזקותו ואמונתו בה' יתברך וכו', וכו', כמו כן ה' יתברך מתגלגל עמו ברחמיו, כי צדיק ה' וישר משפטיו, ועל-כן צריך האדם להרבות בתפלה תמיד שזוכה להציל מלהטת התרב המתהפכת הזאת, שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל שלא יתגברו חס ושלום, לעשק ולגול ולהחליף חס ושלום, מעט הטוב של נפשו שיש בו עדין, שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (תהלים קט, קכב): "ערב עבדך לטוב אל ועשקני ידים", שלא יעשקוהו הנדים, שהם הסטרא אחרא והקלפות העושקים את הנפשות חס ושלום, בתוך המיקלא, שזה בחינת דמעת העשוקים ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם כדוע, וזה בחינת (תהלים שם, קלד): "פדני מעשק אדם ואשמרה פקודיך", וכמו שפרש רש"י שם: "פדני מעשק אדם", מוצר הרע העושק את הבריות, שזה בחינת העושק של גשמות העשוקות במיקלא הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות שחשודים להחליף ולקלקל, שזה בחינת כן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל. וזה בחינת (שם ק"ט) "חלצני ה' מאדם רע מאיש חסוים תנצנני" וכו', וזה בחינת (שם כב, יט כ טא) "יחלקו בגדי להם ועל לבושי יפילו גורל ואתה ה' אל תרחק וכו' הצילה מתרב נפשי מיד כלב יחידתי" וכו', שכל זה הרבה דוד להתפלל לה'

יתברך להציל מהעשק והגולה והחוסם של הקלפות שהם היצר הרע וחילותיו העושקים חס ושלום, את הנפשות בעונותיהם ומפשיטים מהם בגדיהם ולבושיהם הקדושים עד שנשתנין פניהם ואין מכירים את יקר גדלת תפארתם. ומחליפין וממירין טוב ברע ורע בטוב חס ושלום, שכל זה הוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל. וזה בחינת (שם לא, ו) "בדרך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת", שצריך האדם תמיד להפקיד רוחו ונפשו ונשמתו בידו יתברך, כדי שיהיה הוא יתברך בעל הפקדון, כדי שיפדה אותו מן העשק והחליפין חס ושלום, וזהו "פדיתה אותי ה' אל אמת", אמת דקא, הפד התמורות והעשק הנ"ל, שהם בחינת שקר שמשקר בנפשו ומחליפה באחרת חס ושלום. וזהו: "פדית דקא, בחינת (דברים י, ו) "הפדך מבית עבדים", הינו שה' יתברך פודה נפשו מבחינת עבדות, שהוא בחינת שקר, כמו שכתוב לקמן, וזה בחינת (תהלים כה, א): "אלהי ה' נפשי אשא", וזה (שם קכ"ג) "כי אלהי נשאתי נפשי הצילני מאויבי ה'" וכו', כי צריכין תמיד למסר נפשו עם כל תנועותיו וחיותו לה' יתברך, שעלי-די זה ה' יתברך מצילו מהאויבים והשונאים הרוצים לגול ולעשק את הנפוש ולהחליפה חס ושלום בהיכלי התמורות כנ"ל, כי אי אפשר להציל מפל זה כי אם על-ידי תפלה ותחנונים הרבה הרבה, כי

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים

שג

כמה נפשות שקעו עלי ידי זה, רחמנא לצלן, פנ"ל, כי הם אורבים על נפש האדם תמיד, וצריך רחמים רבים והתגברות גדול להתציל מהם, כמו שכתוב (שם ט): "יארב במסתור באריה בספה יארב לחטוף עני יחטוף עני במשכו ברשתו, ידפה ישח ונפל בעצמו חיל פאים". וזה בחינת מה שהתפלל דוד (שם טו): "בד חסיתי הושיעני מפל רדפי והצילני פן יטרף באריה נפשי פרק ואין מציל" וכו' וכיצא בזה הרבה, וזה בחינת (שם קטו, ט): "שובי נפשי למנוחוכי", הפך בחינת העשק של התמורות ששם בחינת המלטול והגלות חס ושלום, וזה בחינת (שם כג, ט): "נפשי ישובכ" וכו', כי דוד המלך עליו השלום, במח ברבוי תפלותיו באמת לה' יתברך שה' יתברך יציל נפשו מפל התמורות הנ"ל, וישוב נפשו למקומה ולמנוחתה:

ד ועל כן דוד המלך עליו השלום, דיקא הרבה להתפלל על זה הרבה יותר משאר הצדיקים, כי עקר תקון היכלי התמורות הוא עלי ידי דוד שעסק בתקון זה ביותר. והוא יגמר זה התקון בשלמות בימי משיח צדקנו, שהוא בחינת דוד שאו יגמר זה התקון בשלמות כדיוע, כי שם בבחינת היכלי התמורות נתפסו עלי ידי חמא אדם הראשון נפשות קדושות וקרות מאד מאד, שהם בחינת נפש אברהם שמוחמת זה הכרח לצאת מתרח. וכן נפשות כמה צדיקים גבוהים

וגוראים וכו', כמובא בכתבים. וזה בחינת נפש דוד, שהוא בחינת משיח שנתפסה שם גם כן. ועליו התגברו ביותר ביותר בלי שעור ועל כן כמה גלגולין עבד קדשא בריך הוא עד שהוציא נפשו משם בדרך גנבה וערמה, כי עם עקש תתפתל כתיב, כמבאר זה הסוד בכתבי האר". שמוחמת זה הכרח נפש דוד לצאת תחלה עלי ידי בנות לוח עלי ידי מעשה משנה ודבר יר כזה. וכן ענין יהודה ותמר וכו' וכו', שכל זה היה להוציא נפשו בדרך גנבה מהסמרא אחרא שעשקה אותה ולא רצתה להניח לצאת פי אם בדרך גנבה, כמבאר בכתבים. (עני בלשני תורה על איוב ועוד כמה מקומות). כי דוד היה ראוי להיות נפל ולא היה לו חיים כי אם מה שנתנו לו אדם הראשון והאבות כדיוע. ועל כן באמת היה כל ימיו בסכנה גדול מהסמרא אחרא שהתגברה עליו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים צ"ד): "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכלתי דיוכה נפשי". וזהו סוד "כפשע ביני ובין המות", ומזה יכול כל אדם לקח מוסר לעצמו. כשרואה שהיצר הרע והמאוות וכו' מתגברים עליו מאד מאד ונדמה לו שקשה לשבדם. צריך לידע שבודאי אין הקדוש ברוך הוא פא במרוניא עמו. ובדאי אם לא היה לו פח לשבר לא היה ה' יתברך מגרה בו יצר הרע כזה. רק, אדרבא, ידע בנפשו כשרואה שיש לו יצר הרע גדול כזה, שבודאי נפשו היא נפש

רקבות עולמות בלי שעור תלויים בת, וכמו שאמר רבנו ז"ל שאם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידי האדם תלויים אלפי אלפים ורבי רקבות עולמות. וכמבאר בשאר ספרים מגדל מעלת האדם שהוא בחינת צלם אלקים. ואפלו נפש הפחות שבפחותים של ישראל גם כן גבה מאד מאד, מפל שפן וכל שפן נפשות של בני תורה. ובפרט אותן שיש להם שכל גדול, כי כל מה שהשכל גדול ביותר הנשמה גבה יותר, כמו שאמר רבנו ז"ל, כי הנשמה היא השכל, כמו שכתוב (איוב ל"ב):

"ונשמות שדי חכמים". עליכן האדם הפר שכל בשרואה שמתגבר עליו הבעל דבר ביותר. צריך לידע שבדאי יש לו נפש גבה מאד מאד. וצריך להתגבר לרחס על עצמו לכל יאבד אוצרות וסגולות יקרות ונמודות כאלה התלויים בנפשו אשר עין לא ראתה וכו'. ויתגבר בכל עוז להציל את נפשו מני שחת להצילה מן העישק והתמורה חס ושלום, והעקר עלידי רבוי תפלות ובקשות וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דבר הנסים ב' י"ח) "וגבה לבו בדרכי ה'", שצריכין להגביה לבו ודעתו בדרכי ה' ולומר בנפשו שאין נאה לי לעשות מעשים כאלה מעשה בהמה חס ושלום, כי נפשי גבה מאד נפש ישראל שכלם בני מלכים וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשות ישראל שנקראים (דברים י"ד): "בנים אתם

יקרא וקדושה מאד מאד בשרשו. ועלכן מתגברים עליו כל פד, כי כל מה שהנפש יקרה וגבה ביותר מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנה"א), כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו. וכמו שאמרו עוד שהיצר הרע מניח כל העובדי בוכבים ואינו מתגרה אלא בישראל ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים, כמו שכתוב, "כי הגדיל לעשות", שפשט ירו בגדולים דיקא, שזהו בחינת דוד המלך עליו השלום, שהיה כל ימיו בסכנה גדולה כנ"ל. וכמו שכתוב (תהלים קטו, ג):

"אפנוי חבלי מות וקצרי שאול מצאוני" וכו', "טבעתי בין מצולה ואין מעמד וכו', הצילני ממוט ואל אטבעה" וכו' (שם ס"ג, ג ט"ו), וכן כל ספר תהלים שנתפרסמה התפלות שהרבה להתפלל להציל מהיצר הרע וחילותיו לכל יאבד נפשו חס ושלום, ובדרך זה צריך כל אדם לילך כי אין שום עצה ותקנה להציל מפל זה כי אם עלידי רבוי תפלות ונתנהניים בלי שעור כל ימי חייו, כמו דוד המלך עליו השלום, כנ"ל וכמבאר אצלנו בפמה פעמים:

ה כי אין זה דרך הענוה האמתית שחזיק את עצמו לרשע גמור חס ושלום, ולתקטין מעלת נפשו הקדושה. רק אדרבא, צריך לידע ולהאמין שנפשו בשרשה היא גדולה ויקרה וגבה מאד מאד ואלפי אלפים ורבי

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים

ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים, אבל באמת אינו כן, כי עקר צדקת הצדיק והפשר הוא רק על-ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו ומרחו בעבודת ה' שיגיע ומרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הגיע עצמו לכל בשום אופן בעולם. והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כי אם כפי ערכו אשרי להם. וכל אדם יכול להיות כמותם, כי הבחירה תפשית לכל, וכתר שם טוב מנח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו רבותינו ו'ל' (ויקא ע"ג): 'כתר כהנה זכה אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה דוד ונטלו, כתר שם טוב מנח וכל הרוצה זוכה בו'. ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שגשגים אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש פשר באמת כמו שאר הצדיקים והבשרים, כמו שפורגלא בפומא דאינשי לומר בפשוטעין שמוספרין מאזיה צדיק או איש פשר ונרא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרעור תשובה להתחיל גם בן להתקרב לה' ותברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות לה' ותברך תמיד, אך אחר כך תכף אומרים, מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו'. כי היה נשמה קדושה מגעוריו, כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והבשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מוחלדתם. ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן. וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים

לה' אלוקים". וזה בחינת מה שכתוב בתורה 'ויהי הם מריקים שקיהם'. (בסיון י"ז) על מאמר רבותינו ז"ל (בבא בתרא ע"ד): 'אנא בריה קלה שבנים' וכו', ענין שם מה שהטוב של נפש ישראל זכר מעלתו שהוא נמשך מנפשות ישראל שעלו במחשבה תחלה ובהם נמלך ונתיעץ בכריאת עולמות וכו'. ועתה חס ושלום, תהיה משקעת במקומות פאלה רחמנא לצלן, ועל-ידי זה מרחם על עצמו וחוזר למעלתו וכו', ענין שם:

ו ובאמת ענין זה בעצמו מה שרב בני אדם טועים בעצמם וסוברים שגשגים אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש פשר באמת כמו שאר הצדיקים והבשרים, כמו שפורגלא בפומא דאינשי לומר בפשוטעין שמוספרין מאזיה צדיק או איש פשר ונרא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרעור תשובה להתחיל גם בן להתקרב לה' ותברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות לה' ותברך תמיד, אך אחר כך תכף אומרים, מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו'. כי היה נשמה קדושה מגעוריו, כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והבשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מוחלדתם. ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן. וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים

לידע מעלת נפשו בשרשה בחינת 'אנא בריה קלה שבנים' הנ"ל, לידע שהוא משרש הנפש של ה'הון מלך האמת, כדי שיתגבר לחזר למעלתו כנ"ל:

ז ועל-כן השתדל דוד על זה ביותר, כי הוא היה צריך לזכות למלוכה דקדשה על ישראל. ועל-כן התגבר עליו הפעל דבר ביותר, כי הוא רוצה תמיד להחליף בחינת ה'הון המלך לבחינת ה'הון השפחה. ובפרט על נפש ה'הון המלך בעצמו שהוא דוד, שהוא המלך האמת על ישראל, על-כן רצה להתגבר עליו חס ושלום, ביותר, אבל הוא בנדל כחו ורבויו תפלותיו וכה לבטל מנפשו כל בחינת ה'הון של בחינת עבדות עד שזכה למלוכה דקדשה של ה'הון המלך האמת להיות מלך על כל ישראל לעולם.

ועל-כן אמר כמה פעמים (תהלים פ): "הושע עבדך" וכו', "אנא ה' כי אני עבדך אני עבדך ה' ה' אמתך פתחת למוסרי" (שם קסו, טו), כדי להכניע ולבטל בחינת עבדות בשרשו, כי זה כלל שאין הרין נמתק אלא בשרשו. ועל-כן עשה עצמו כעבד לה' ותברך כדי לבטל העבדות דסטרטא אחרת, בחינת "אני עבדך ה' ה' אמתך פתחת למוסרי", פתחת למוסרי זה בחינת העבדות של הסטרטא אחרת שבטל לה' ותברך ממנו. ועל-כן זכה למלוכה שהוא בחינת ה'הון המלך האמת, בחינת (תהלים כ): "ה' אמר אלי בני אתה" וכו'.

האמת, כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מה' ותברך, בפרט בתקופת סוף הגלות הפור הזה, שהוא חבלי של משיח שמתגבר בעתים הללו שהתגבר הפעל דבר ביותר על נפשות ישראל פדוע בחוש, עד שבמה בני אדם מואשין עצמן כאלו נפשם אינה מסוגלת לכל לעבודת ה' וכל זה הוא רק פתוי ומהשבות היצר הרע שמחליש דעתו ומכניס בלבו חלישות וקטנות דסטרטא אחרת, שזה נמשך מבחינת היכלי התמורות, מבחינת החלוקה של ה'הון מלך הנ"ל שנפל כל כך עד שלא ידע בעצמו אם הוא ה'הון המלך האמת, אבל באמת צריך האדם לידע ולהאמין שנפש כל אחד מישראל גבה ויקרה מאד מאד וכלם הם בחינת בני מלכים ויבולים לזכות למדרגות גבוהות וקדושות מאד כמו כל הצדיקים והקשרים, כי גם על כל הצדיקים והקשרים עברו מחשבות וחלישות כאלה וכאלה, אך היו משפילים לכלי להניח להטעות אותם והתגברו והתחזקו מאד עד שזכו למה שזכו. וזה שאמר דוד (תהלים פו, ב): "שמרה נפשי כי חסיד אני".

כמו שאמר רבותינו ז"ל (ברכות ד), וכן איתא בזוהר הקדוש פרשת בלק (דף קט"ו) שדוד קרא לנפשיה חסיד בגין דאיצטרך ליה לבר נש דלא לשואה גרמיה רשע' וכו'. הינו כנ"ל, שזה בחינת "ויגבה לבו בדרכי ה'", כמובא בדרבי רבנו ז"ל (בליקוטי תנ"א סימן קכ"ה), כי צריך

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שז

ח ועל-כן השתדל יעקב אבינו עליו השלום לקח הבכורה מעשו, כי הבכורה היא בחינת מלכות כמו שאמרו רבנו במקום אחר (סימן י"ז) בחינת (תהלים פמ, ח): "אף אני בכור אתנהו", כי יעקב הוא בחינת בן המלך האמת. ועשו נשמתו הוא בחינת בן השפחה, שרצה לרמות את אביו ורצה להמשיך הברכה והממשלה לעצמו, אבל ה' והברך עזר ליעקב ולקח ממנו הבכורה והברכה שהוא בחינת מלכות דקדושה, כי מעשה הנ"ל של בן מלך שנחלף בוללת כל התורה בלה. וכל מה שעבר מתחלה ועד סוף מתחלת הטא אדם הראשון שנתגרש מהגן עדן מחטאו שפרמו בהמעשה הנ"ל, במבאר בסופו שם, עד הגמר עד שיבא משיח צדקנו ויטול המלוכה ותשוב המלוכה לבן המלך האמת, אך בכל דור ודור ובכל מקום וזמן משתנה ענין המעשה הזאת בכמה מבחינות שונות, כי אברהם אבינו עליו השלום, שהוא התחלת התקון היה לו מלחמה עם נמרוד ואנשי דורו שאמרו עליו שהוא מין וכופר, על שהיה מקרב בני אדם להאמין בה' והברך והיה נראה כאלו נמרוד ואנשיו להם מגיע המלוכה. ולאברהם אבינו עשו כל היסורים והשליכוהו לכבשן האש וכו' וכל מה שעבר עליו. ויצחק היה לו מלחמה ופוח עם אחיו בן השפחה. ויעקב נולד בבטן אחד עם עשו, שהיה נפשו מבחינת בן

השפחה וכו', כי החלוף הנ"ל של בן המלך נמשך מבחינת היכלי התמורות שם יש שנויים רבים בלי שעור וערך: ט עד שנמשכין השנויים והחלופים בין ישראל בעצמן שהעולם מתנהג בהפך מן האמת, (ישעיה ג, ח): "והקבו העור בזקן והנקלה בנכבד", שהיורים והפשרים באמת מבזים מאד. והקלים והפחותים מתגברים למשל עליהם. וכיצא בזה הרבה הפוכים בלי שעור שמתנהג בעולם שלא פראוי באמת. וגם בימי התנאים ואמוראים היה מתנהג מעין זה קצת, כמו שכתוב (כ"ב ט'): "עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו'". מכל שכן עכשיו שהתגבר השקר ביותר בלי שעור, כמו שכתוב (דניאל ח, ט): "ותשלך אמת ארצה", וכמו שאמרו רבותינו ו"ל (משנה סוטה פרק ב משנה טו): 'בעקבות משיחא חוצפא יסגא והאמת תהיה נעדרת' - שנעשה האמת עדרים עדרים' (פנדרין יז). וכל אחד אומר שאצלו האמת וכו'. וכל זה נמשך בחינת חלוף השפחה המלוכה לעצמו. וזאת בן המלך גרש וכו', שמשם נמשך בחינת חלוף המלוכה עכשיו בכלליות שהעובדי פוכים יש להם כל המלוכה והממשלה וישראל מבזים ושפלים בגלות ועבדות ומגרשים מאצם כנ"ל. וגם בין ישראל בעצמן הרשעים והאפיקורסים יש להם ממשלה ועשירות גדול ובני ישראל

16

הפְּשֵׁרִים עֲנִיִּים וְדָלִים וּמְבוּזִים וּמְכַבְּדִים
עֲלֵיהֶם עוֹל הַתְּחִינּוֹת, וְהֵם לְלַעַג וּלְקָלָם.
וְכִמוּ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהָר הַקָּדוֹשׁ: 'וּבְגִלוֹתָא
בְּתַרְאָה אֲנִין עֵרַב רַב אֲנִין רִישָׁא עֲמָא
וְרִיא חֲמָא יִמְאַסוּ וְחֹשְׁבִים בְּכַלְבִּים
בְּעֵינֵיהֶם, עֲנִין שָׁם בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (נִשְׂא
דף קכה): וְכו'. וְאִפְלוּ בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַפְּשֵׁרִים בְּעֲצֻמָּן יֵשׁ מִחֻלְקַת וְעַרְפוּבֵי
גְדוּלָּה עַד שְׂאִין יוֹדְעִין הֵיכָן הָאֵמֶת כְּמוֹ
שְׂאֵמֶר רַבְּנֵי ז"ל (בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ע"ה) שֶׁהַבַּעַל
דָּבָר הַיָּחִיד עֲצֻמוֹ, עַל זֶה מְאֹד עֲכָשׂוּ
לְבַלְבֵּל אֶת הָעוֹלָם וְכו'. וְהַכְּנִים מִחֻלְקַת
בֵּין הַצְּדִיקִים וְהַקִּים בְּעוֹלָם מִפְּרַסְמִים
הַרְבֵּה שֶׁל שִׁקְרָה. וְגַם בֵּין הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּים הַכְּנִים מִחֻלְקַת גְּדוֹל עַד שְׂאִין
אֶחָד יוֹדֵעַ הֵיכָן הָאֵמֶת, עַל־כֵּן צְרִיכִין
לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִה' יִתְבָּרַךְ לִזְכּוֹת לְהַתְקַרֵּב
לְצְדִיקִים אֲמִתִּים וְכו', עֲנִין שָׁם. וְכָל זֶה
נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשֵׁל מִבְּחִינַת הַחֲלוּף הַנ"ל
שְׂמוּשָׁם כָּל הַחֲלוּפִים וְהַשְׁנוּיִים שֶׁבְּעוֹלָם
שְׂרוּצִים לְהַחֲלוּף הָאֵמֶת לְשִׁקְרָה חֵס
וְשָׁלוֹם, וְהַשִּׁקְרָה לְאֵמֶת וְעֲנִין בְּזֵהָר (עֵינֵי דף
רמא) עַל פְּסוּק "שׂוֹשְׁנַת הָעֵמֻקִּים" (שִׁיר
הַשִּׁירִים ב, א), מִעֲנִין לְהַטָּה הַתְּרַב הַמַּתְהַפְּכָה
שְׂמוּשָׁם כָּל הַשְׁנוּיִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכו' עֲנִין
שָׁם, שְׂמוּשָׁם נִמְשָׁךְ כָּל הַחֲלוּפִים שֶׁבְּעוֹלָם
שְׂמֻהַבְּכִין הָאֵמֶת לְשִׁקְרָה וְשִׁקְרָה לְאֵמֶת
בְּכַל־לִיּוֹת וּבְפֻרְטִיּוֹת וּבְפֻרְטִיּוֹת פְּרִטְיוֹת כְּכָל
מָקוֹם וּבְכָל זְמַן:

שְׂמֻבְּרִין כְּכָל בְּקָר עַל שְׂלֵא נְחֻלְפָה
נִשְׂמָתוֹ בְּנִשְׂמָת גּוֹי וְעַבְד וְאִשָּׁה, מְכַבֵּר
בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל. נִמְצָא שֶׁעַקֵּר אֱלוֹ
הַבְּרִכוֹת הוּא עַל שֶׁנִּצְוֶה נִפְשׁוּ מִבְּחִינַת
הַחֲלִיפִין הַנ"ל שְׂנֻמְשֻׁכִּין מְהִיכְלֵי
הַתְּמֹרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֲלִיפִין שֶׁל בֶּן
הַמֶּלֶךְ הַנ"ל שֶׁנְּחֻלְפָה בַּנ"ל:

יא וְזֶה בְּחִינַת בְּרַפְתָּ הַנּוֹתָן לְשִׁכּוֹ בִּינָה
לְהַבְּחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, דְּתֵינּוּ
לְהַבְּחִין בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַבְּחִינָה בֵּין הָאֵמֶת וּבֵין הַשִּׁקְרָה, כִּי
אֵיחָד בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּהַשִּׁיחוֹת שְׂאֵצֵל
הַמַּעֲשִׂיּוֹת, שֵׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי פִלְטִין, בְּאֶחָד
דֶּר מֶלֶךְ וּבַהֲשֵׁנִי דֶּר עַבְד וְשִׁנְיָהֶם דְּיָמִים
זֶה לַיְלָה לְגַמְרֵי וְקוֹשָׁה מְאֹד לְהַבְּחִין
בִּינְיָהֶם, כִּי יֵשׁ כְּמוֹהַ נִפְשׁוֹת שְׂמֻתְקָשְׁרִין
וְכו' עַד שֶׁנִּעֲשֶׂה מֵהֶם בֵּית וּפְלִטִין, שָׁם
דֶּר אֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֶלֶךְ. וְכָל מִי
שְׂרוּצָה לְמִצָּא אֵמֶת יִמְצָא בְּבֵית וּפְלִטִין
זֶה שֶׁל אֱלוֹ הַנִּפְשׁוֹת וְכו'. וְיֵשׁ בְּגִיד זֶה
שְׂמֻתְקָשְׁרִין כְּמוֹהַ נִפְשׁוֹת וְנִעֲשֶׂה מֵהֶם
בֵּית שְׂשָׁם דִּירַת הַשִּׁקְרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת
עַבְד וְכו', עֲנִין שָׁם. נִמְצָא שֶׁאֵמֶת וְשִׁקְרָה
הֵם בְּחִינַת מֶלֶךְ וְעַבְד הַנ"ל, שְׂמֻתְקָמַת
הַתְּנַבְּרוֹת הַשִּׁקְרָה נְחֻלְפָה בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּכֵן
הָעַבְד, עַד שֶׁהַתְּנַבֵּר הַשִּׁקְרָה עַד שֶׁפְּכַרּוּ
שְׁבֹן הָעַבְד הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת. וְעַל בֶּן
הַמֶּלֶךְ סִכְרוּ שֶׁהוּא בֶּן הָעַבְד חֵס וְשָׁלוֹם,
שְׂוָה הַשִּׁקְרָה הוּא בְּחִינַת הַשִּׁקְרָה דְּמִתְהַשִּׁיד
אֲנִפֵי בְּרִייתָא' עַל־יְדֵי הַשִּׁקְרָה עַד שְׂמוּעִין
וּמְחֻלְפִין אֵמֶת בְּשִׁקְרָה וְשִׁקְרָה בְּאֵמֶת

יא וְזֶה בְּחִינַת בְּרַפְתָּ הַשְּׁחַר, בְּחִינַת בְּרַפְתָּ
שְׂלֵא עֲשֵׂנִי גּוֹי וְעַבְד וְאִשָּׁה,

לקוטי הלכות

הלכות ברפת השחר ג

ארה חיים שט

ומחליפין וממירין רע בטוב וטוב ברע ושמים חשד לאור ואור לחשד שמים מתוק למר ומר למתוק, כמו שכתוב (ישעיה ה, ב): "הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע וכו'". שכל אלו החלופים והבלבולים נמשכין מבחינת היכלי התמורות, שהם בחינת החליפין של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם נמשכין כל הבלבולים והחלופים שבעולם כמו עכשיו בדור הזה שנתקנים, "ויתשלף אמת ארצה" והאמת נעדרת ונעשה עדרים עדרים של אמת, עד שקשה מאד להבחין בין האמת והשקר כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבה יכול להבחין מעט האמת לאמתו אם ירצה לבלי להטעות את עצמו ולהסתפל על האמת באמת. כמו שאמר רבנו ז"ל שכל מה שמנגלין איזה אמת יש כנגדו שקר, כי גם הרחוקים מאמת אומרים גם כן פך לשונות פאלו, על-כן אי אפשר לברר האמת כי אם כל חד כפום מה דמשער בלבה יכול להבחין מעט החלוק שבין האמת הברור לזולתו. והוי בחינת הבחנה בין יום ובין לילה, בין אור וחשד, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספן רל"ד) שכנגד כל מעשה שמספרין מצדיקים יש כנגדו מעשה מרשעים שמספרין מהם גם כן פך וכו'. ועל-כן מי שיודע להבדיל בין האור ובין החשד, הוא דיקא יכול לספר מעשיות מצדיקים ולזכר המום על-ידי זה וכו'. והוי מה שאמר רבותינו ז"ל במדרש (בראשית רבא פרק ג): "ולהבדיל בין האור ובין

החשד". אור אלו מעשיהם של צדיקים, וחשד אלו מעשיהם של רשעים, כי מעשיות שמספרין מצדיקים הם בחינת אור. ומעשיות של רשעים הם בחינת חשד, ענין שם בלוקוטי א' סימן הנ"ל. והוי בחינת ברפת 'הנותן לשכוי בינה' וכו' שמברכין בברך, שעקר הברכה על ההבחנה שזוכין להבחין בין אמת והשקר, שזהו בחינת הבחנה בין אור וחשד כנ"ל, בחינת 'להבחין בין יום ובין לילה', דהינו מה שישאל הכשרים וזכין להציל מבחינת הפעות והשקר של החלופי של בן המלך שנחלף הנ"ל, שמשם כל הפעותים והבלבולים כנ"ל. והוי, "הנותן לשכוי בינה". שכוי זה הלב שסוכה וכו', כמו שאמר רבותינו ז"ל, כי עקר ההבחנה בין אור וחשד, שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר, הוא רק בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבה, כי אי אפשר לברר ולהוכיח האמת על ידי ראיות בשום אפן, כי הכל יכולין לסתור מחמת נצחון ולספר כנגד זה מעשיות של שקר והוכחות של שקר לסתור ולהעלים האמת חס ושלום, אבל עקר ההבחנה הוא בלב לכל חד כפום מה דמשער בלבה, הוא יכול להבחין בין יום ובין לילה, בין אור וחשד, שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר, שהם בחינת מלך ועבד להבחין מי בן המלך ומי בן העבד. מי מסמרא דא ומי מסמרא דא לברר ולתקן בחינת החליפין הנ"ל,

לילה שהוא בחינת חשכת הגלות המור
 הוה והם מקימין בננו בחינת (משל לא, טו)
 "ותקם בעוד לילה ותמתן מרף לביתיה וחק
 לגערתיה", דהינו שהצדיקים אמתיים
 שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם
 קדם אור היום ועוסק בתורה עם
 תלמידים, שזהו יקר מאד בעיני ה' והפרד
 פדוע, שזהו בחינת "ותקם בעוד לילה"
 וכו', כמו כן בכלליות העולם הם
 מתעוררים קדם אור בקרן של ישראל
 וקמים בעוד לילה בעוד התגברות חשכת
 הגלות שדומה ללילה ונותנים מרף
 לביתם וחק וכו', דהינו שלומדין עם
 תלמידיהם ומגלים להם אלקותו והפרד
 ומעוררים אותם לתשובה ומקרבין אותם
 לאבותם שבשמים. ואז קדם אור היום,
 דהינו קדם ביאת משיח, אז עקר הרבותא
 מי שזכה להבחין עתה בין יום ובין
 לילה, דהינו בין הצדיקים האמתיים,
 שהם בחינת אור יום, כי כל צדיק אמת
 הוא בחינת משה משיח, בחינת אור יום,
 שהוא בחינת אור האמת. ובין השקר
 שהוא בחינת חשכת לילה, בחינת עבד,
 בחינת שנה, כי 'עשרה קפין שנה ירדו
 לעולם תשעה נטלו עבדים' (קדושין סטו),
 שהם בחינת ארור פנעו, בחינת זהמת
 הנחש, סמרא דמותא, שהוא בחינת
 שקר. וכמבאר בדבריו "ל על העגון
 שקשה לישן במוצאי שבת (סין ק"ו), עין
 שם. ועל זה מרמז בחינת הברכה הנ"ל
 הנותן לשכוי בינה, שעקרה על ההבחנה

שזהו כל עבודתנו לברר נשמותינו וכל
 הצצות התלויים בנו לבררם מבחינת
 היכלי המזוהות, שהם בחינת החליפין
 הנ"ל פנ"ל:

יב ועקר ברפת הנותן לשכוי בינה הוא
 על קריאת התרגול בחצות
 לילה, שעל-ידי זה מבחינים בין חצות
 לילה הראשון, שהוא תקף חשכת הלילה
 ובין חצות לילה השני שאז מתחיל
 להתנוצץ ולהתעורר בחינת אור יום
 פדוע, כי עקר חדיש ההבחנה הוא
 בלילה בעת החשך שאז עקר הרבותא
 להבחין, כי ביום אין ההבחנה חדיש כל
 פה, הינו כי האלה שתבא במהרה
 בימינו על-ידי משיח צדקנו נקראת אור
 יום, כמו שכתוב (תהלים צ"ב): "להגיד בבקר
 חסדך". דהינו בעת האלה וכו'. וכמו
 שפרש רש"י בכמה מקומות, כי הגלות
 נמשל ללילה, והאלה נמשל לאור יום.
 ואז כשאייר בוקרן של ישראל ויבא משיח
 צדקנו ויגלה האמת בעולם, אז לא תהיה
 ההבחנה חדיש, כי הכל ידעו האמת אז.
 ועקר החדיש הוא מי שזכה עכשיו
 בתקף חשכת הגלות שדומה ללילה,
 להבחין בין האמת ובין שאינו אמת,
 שזהו בחינת להבחין בין יום ולילה, בין
 אור וחשך פנ"ל, כי בעבודתנו לא עובנו
 אלקינו ונט עלינו חסד בתקף הגלות הזה,
 ששולח לנו בכל דור דור צדיקים
 אמתיים לחיותנו ביום הזה, כי אין דור
 יתום והם מחיין אותנו בתקף חשכת

לקוטי הלכות

הלכות ברפת השחר ג

ארה חיים שיא

שבתצות הלילה שאו מתחיל להתנוצץ אור היום, אבל עדן לא בא אור יום, שיהו ממש בחינת הצדיקים שבזמן הגלות, שהם בחינת התנוצצות משיח, כי כל צדיק אמת הוא בחינת משיח, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל פמה פעמים. אבל עדן לא האיר היום ממש, כי עדן לא בא משיח ממש שהוא עקר אור יום הנ"ל. ועל-כן עכשיו עקר הרבותא של ההבחנה בין האמת ובו השקר, כי אי אפשר להבחין כי אם בלב כל חד כפום מה דמשער בלבה, בחינת הנותן לשכוי בינה להבחין וכו'. 'לשכוי' דיקא, זה הלב שסוכה וצופה, כל חד כפום מה דמשער בלבה יכול לידע ולהבחין אם ירצה. בין יום ובין לילה, בין אור וחשך, בין האמת והשקר, כי האמת עד לעצמו וכו' ז"ל:

יג וזה בחינת ברפת המעביר שנה מעיני וכו', כי בפול השנה הוא בחינת הכנעת בחינת עבד, שהוא בחינת שנה, כי עשרה קבין שנה וכו' תשעה גמלו עבדים וכו' כנ"ל. וזה בחינת ברפת מתיר אסורים, כי בשעת שנה הוא פאסור בשביה ועבדות, כמו שפרש רש"י שם על ברכה זו, הינו כנ"ל כי בשעת שנה וחשך אז הוא בחינת אחיות העבדות, שהוא בחינת שנה וחשך כנ"ל. ועל-כן בהקיצו משנתו מבחינת עבדות מברכין מתיר אסורים כנ"ל, כי שנה אחד ממששים במיתה. והמיתה נמשכת מזהמת הנחש, שהוא בחינת עבדות, בחינת

ארור כנענו, שיהו בחינת ארור אתה הנאמר בגוש הקדמוני. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מהר"ן סימן יו), ועל-כן בעת שנתקלל האדם במיתה אז נתקלל "בזעת אפך תאכל לחם", שהוא בחינת עבדות, כי הכל בחינה אחת כנ"ל. ומשם בחינת השנה, שהוא אחד ממששים במיתה כנ"ל. ואז התגבר בחינת להט התרב המתהפכת לשמר את דרך עין החיים, שמשם כל השנויים והחלופים, שהם בחינת החלופ של בן המלך הנ"ל כנ"ל. ועל-כן בהקיצו משנתו צריך לברך כל הברכות הנ"ל. כדי לברר נפשו מבחינת החלופ הנ"ל, מבחינת היכלי התמורות להוציא נפשו מבחינת עבד, מבחינת שנה ומיתה, לזכות להתקרב ולכלל בבחינת הצדיקים אמתים, שהם בחינת בן המלך האמת, שעל-ידי זה עקר תקון נפשו וכו' ז"ל:

יד וזה בחינת מלביש ערומים, זה בחינת המלבוש שמוקבלת הלכנה מהחמה בלילה בעת חרותו דסברא שמשם נמשכין כל המלבושים, כמבאר במעשה הנ"ל מעגן המלבוש של הלכנה, עין שם, שכל זה שך לתקון בן המלך כמובן בהמעשה הנ"ל. ולכן מברכין על זה בכל בקר שאו צריכין לברר הנפשות מבחינת החלופ הנ"ל כנ"ל:

טו וזה בחינת ברפת התורה, כי התורה היא בחינת ארון העדות שפשהניחוהו על הפרות התחילו לשורר,

שְׁפַל זֶה שֶׁיָּד לְתַקּוּן וּבְרוּר נִפְשׁוּ מִבְּחִינַת
הַחֲלוּף הַג'ל, כַּמּוּבָן בְּהַפְעֵשָׁה הַג'ל, כִּי
כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים שֶׁהוֹדִיעוּ לֹא אִם מַעֲנִין
הַמְּלַבֵּשׁ שֶׁל הַלְבָנָה וְכו', וּמַעֲנִין הַכְּלִי
וְכַלְאֵה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאָרוֹן וְכו', כַּמְבֹאֵר
בְּסוֹף הַפְעֵשָׁה, כָּל זֶה הָיָה תַקּוּנוֹ שֶׁל בֵּן
הַמְּלָךְ, כִּי עַל־יְדֵי כָּל זֶה זָכָה לְחֹר
לְמַעַלְתּוֹ, עֵין שֵׁם בְּפַעֲשָׁה הַג'ל וְהַבֵּן:

טו וְזֶה בְּחִינַת גַּר חֲנֻכָּה, כִּי גַר חֲנֻכָּה הוּא
לְהַדְּלִיק וּלְהַאִיר אֹרֶךְ הַיָּמִים
בְּעוֹלָם שְׂכִינּוֹ הַכֹּל לִידַע הֵיכָן הָאֵמֶת.
בְּבְחִינַת (תהלים כ"ג) "שִׁלַּח אֹרֶךְ יָמֶיךָ וְאִמְתִּיק",
כַּמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבְנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "יְמֵי חֲנֻכָּה
הֵם יְמֵי הַדּוֹאָה" (בְּלֻקוֹת הַתְּנָא סִיּוּן ב') וְכו',
הֵינּוּ שְׁעַל־יְדֵי מִצְוַת גַּר חֲנֻכָּה מִמְּשִׁיכֵין
הָאֵרֶת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם שְׂנוּכָה לִידַע
וּלְהַבִּיר וּלְהַבְחִין בֵּין בְּחִינַת בֵּן הַמְּלָךְ וּבֵין
בְּחִינַת בֵּן הַשֹּׁפֵחַ וּלְבַרֵּר נְשִׁמוֹתֵינוּ
מִבְּחִינַת הַשֶּׁקֶר שֶׁל הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת
שְׂמוּשָׁם כָּל הַבְּלִבּוּלִים שֶׁל הָאָדָם מֵה
שְׂמֻסְפֵּק עַל פִּי רַב וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הָאֵמֶת
בְּכֻלְיֵיּוֹת וּבִפְרָמִיּוֹת. וְעַל־יְדֵי מִצְוַת גַּר
חֲנֻכָּה אָנוּ זֹכִין לְהַמְשִׁיד הָאֵרֶת הָאֵמֶת
שְׂנוּכָה כָּל אֶחָד לְהַבְחִין בֵּין הָאֵמֶת
לְהַשֶּׁקֶר בְּכֻלָּל וּבִפְרָט. וְכֵן מְבֹאֵר בְּכּוּנּוֹת
הָאָר"י ז"ל שְׁעַל־יְדֵי גַר חֲנֻכָּה מִמְּשִׁיכֵין
הָאֵרֶת הָאֵמֶת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׂמוּנָה יְמֵי
חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם כִּנְגַד שְׂמוּנָה פְּעָמִים אֵמֶת
שְׂבִיֵּאֵמֶת וְיִצִּיב. הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי עֶשֶׂר
הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת הוּא לְבַרֵּר הָאֵמֶת בְּרוּרו
גָּמוּר עַד שְׂנוּכָה לְבַרֵּר נְשִׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת

עֶבֶד מִבְּחִינַת בֵּן הַשֹּׁפֵחַ, עַל־יְדֵי שְׂנוּכָה
לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֵמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בֵּן
הַמְּלָךְ. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂמוּנָה פְּעָמִים אֵמֶת
שְׂבִיֵּאֵמֶת וְיִצִּיב שְׂמֻנָּלִין אֵמֶת אֱלֻקוֹתוֹ
וְתוֹרָתוֹ כַּכּוּמָה לְשׁוֹנוֹת וְחוֹזְרִין וְשׁוֹנִין
וּמִשְׁלֵשִׁין וְכו' לְגַלוֹת הָאֵמֶת פְּעַם אַחַר
פְּעַם עַד שְׂמוּנָה פְּעָמִים, כַּמּוֹ שְׂאֵנוּ
אוֹמְרִין, אֵמֶת וְיִצִּיב וְכֹכֵן וְכֵן וְכו' אֵמֶת
אֱלֹקֵי עוֹלָם וְכו' אֵמֶת וְאֵמוּנָה וְכו', וְאַחַר
כֵּן בְּפַעַם הַשְּׂמִינִית אוֹמְרִים: אֵמֶת
מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים
פְּדִיתָנוּ וְכו'. הֵינּוּ שְׂכִינּוֹ לְצֵאת מִעֲבָדוֹת
לְחֵרוֹת, שְׂכִינּוֹ לְבַרֵּר נְשִׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת
עֶבֶד, מִבְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁל מְצָרִים וְכֹכֵינוּ
לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת,
כַּמּוֹ שְׂכַתּוּב (מִשְׁלֵחַ ת, טו): "כִּי מַלְכִים
יְמַלְכוּ", הֵינּוּ שְׂמִתְחוֹר נְשִׁמוֹתֵינוּ לְמַעַלְתָּהּ
לְבְּחִינַת בֵּן הַמְּלָךְ כַּנ"ל, כִּי זֶה עֶשֶׂר
הַבְּרוּר שְׂזֹכִין עַל־יְדֵי הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת
שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמוּנָה פְּעָמִים אֵמֶת
שְׂבִיֵּאֵמֶת וְיִצִּיב וְכו', כִּי עֶשֶׂר הַתְּגָלוֹת
הָאֵמֶת בְּשִׁלּוּמֹת הוּא כְּשִׂזְכֹּיִן עַל־יְדֵי
הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת לְצֵאת מִבְּחִינַת בֵּן
הַשֹּׁפֵחַ לְבְּחִינַת בֵּן הַמְּלָךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
אֵמֶת מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים
פְּדִיתָנוּ, שְׂיִצְאָנוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד וְכו' כַּנ"ל.
וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂמוּנָה יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם כִּנְגַד
שְׂמוּנָה פְּעָמִים אֵמֶת הַג'ל, כִּי זֶה עֶשֶׂר
הֵם שֶׁל חֲנֻכָּה שְׂכֻבְעַ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁקֶר, בְּחִינַת עֶבֶד שֶׁהוּא
זְהֵמַת הַנְּחָשׁ כַּנ"ל, וְנִתְנַבֵּר וְנִתְעַלָּה

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים

עד שמכרו את יוסף לעבד, כי אמרו שאינו איש אמת ולא האמינו לחלומותיו ולדבריו, כי סברו שהוא שקר חס ושלום, ועל כן מכרוהו לעבד, שהוא בחינת שקר כנ"ל, והחליפו השיטה פאלו חס ושלום, נשמתו הוא מבחינת עבד חס ושלום, ועל-ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים לפרעה במצרים, שכל זה היה לברר נשמתם מבחינת עבדות שנאחו בהם על-ידי בחינת היכלי התמורות, על-ידי בחינת החלופי הנ"ל שנאחו בהם על-ידי חטא אדם הראשון שעקר גלות מצרים היה בשביל זה פדונו, כי הפעשה הנ"ל היא פוללת כל התורה בלה וכל הדורות בלם. כל מה שעבר מיום ברא אלקים אדם על הארץ וחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע וגרם התגברות הלהט החרב המתהפכת, בחינת היכלי התמורות כנ"ל, שמושם נמשך כל הגליות שמתגבר בכל פעם בן השפחה על בן המקלד כנ"ל. עד שגם בין ישראל בעצמן, ואפלו בין התלמידים חכמים בעצמן נעשה מחלקת, שזהו בחינת המחלקת שבין יוסף ואחיו ובין שאול ודוד וכיצא בהם, כי אין יודעין בברור היכן נקדת האמת, כי בכל דור יש כמה צדיקים אמתיים, אבל יש אמת למעלה מאמת, כי בודאי אין מדרגות כל הצדיקים שוין. וכל מה שמדרגת הצדיק גדול יותר האמת שלו גדול ומכבד יותר, כי עקר הוא האמת עד שיש בכל דור

מלכות וקדושה של ישראל שהם בחינת בן המקלד, בחינת אמת, כמבאר לעיל שאמת הוא בחינת מקלד, ושקר הוא בחינת עבד וכו' כנ"ל:

זו וזה בחינת מכירת יוסף, בחינת (תהלים קד) "לעבד נמכר יוסף", שאנו קורין בפרשיות של מכירת יוסף וגדלתו אחר כך בימי התנבזה. שאז קורין על-פי רב פרוש מקץ ולפעמים פרשת וישב. שאלו הפרשיות מדרגים מענין יוסף, כי כל ענין מכירת יוסף הוא נמשך מסוד הפעשה הנ"ל של בן המקלד שנחלף וכו'. שמושם כל הכלכלים והמחלקת שבכולם מה שהרשעים עומדים כנגד הצדיקים, והעובדי פוכים כנגד כלל ישראל. וכל אלו החולקים על האמת נדמה להם ולהעולם שהם העקר, והאלו להם מוגיע חס ושלום, המלוכה והממשלה מן השמים ומתנאים ומשותררים על עם דל הכשרים בחנם, ורוצים לגרשם מן העולם חס ושלום, וחי לא יעזבונו בידם, וכל זה נמשך מבחינת החלופי הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות, שעל-ידי זה העולם הפוך עליונים למטה ותחתונים למעלה, וכל כך נתבלבל העולם עד שאפלו בין הצדיקים האמתיים והכשרים בעצמן נפל מחלקת ובלבול גדול, כמו שכתוב, דור שבן דוד בא קטגוריא בין תלמידי חכמים. שזו בחינת מחלקת שבין יוסף ואחיו, שבלם היו צדיקים גדולים, ואף-על-פי-כן היה ביניהם מחלקת גדול

החלוף הנ"ל של בן המלך, שמתגבר חס ושלום, בן העבד על בן המלך, כי כל החולאת הם בחינת מיתה, שהוא הסתלקות הכחות והחיות. ועקר המיתה נמשכת מבחינת זהמת הנחש, שהוא בחינת זהמת העבד שמתגבר על בן המלך על-ידי המא אדם הראשון, כי זהמת הנחש וזהמת העבד הם בחינה אחת, בחינת ארור הנאמר בנחש, שהוא בחינת "ארור פגען עבד עבדים", פמוכא. ומבחינת זהמת זאת שהיא זהמת העבד, שהיא זהמת הנחש משם נמשכת המיתה, כמבאר בתורה פשהיל נחש וזהמת בחנה או נגור מיתה על העולם, כי עקר גזרת המיתה הוא על-ידי בחינת החלוף הנ"ל, על-ידי שרצה להתגבר בחינת בן העבד על בחינת בן המלך. ונפש הם בחינת בן העבד וכן המלך. כי הנשמה היא חלק אלוהי ממעל, בחינת בן המלך, בחינת (שמות ד, כב): "בני בכרי ישראל", בחינת (שבת קיא): "כל ישראל בני מלכים הם", בחינת (תהלים ב, י): "ה' אמר אלי בני אתה" וכו', בחינת בן הנמשך מנח האב פידוע, כמו שכתוב (ישעיה מו, ג): "הנשאים מני רחם העמסים מני בטן", כמו שכתוב (בראשית ב, י): "ויפח באפיו נשמת חיים", ואתא בזהר הקדוש: "מאן דנפח מנחוכו נפח", כי הם חלק אלוהי ממש, שהוא בחינת בן, והגוף הוא בחינת עבד, כי הגוף הוא בחינת עשיה גשמית, שהוא בחינת עבד, שהוא בחינת עשיה

צדיק אמתי, שהוא בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, אבל מחמת מרירת הגלות והתגברות הסטרא אחרא שמתגבר בחינת החלוף והשקר של היכלי התמורות הנ"ל, על-ידי זה קשה מאד מאד לידע היכן נקדת האמת, עד שעל פי רב הבעל דבר מתגרה בהצדיקים בעצמן ומכנים ביניהם בעצמן מחלקת גדול, כי הוא מכנים בלב שאר הצדיקים באלו חס ושלום זה הצדיק האמת, שהוא בחינת נקדת האמת, באלו הוא נוטה חס ושלום, מדרך האמת, עד שמסית אותם שיחלקו עליו לשם שמום, כמו שפצינו בכמה דורות, כמו שאול שרדף את דוד בנחם. וכן אחי יוסף שחלקו עליו כל ביד עד שהתירו את דמו, ובדאי פננתם הנה לשם שמום, כי סברו שאינו איש אמת ומוציא דבה וכו'. וכמו כן היה בדורות שלפנינו, ובפרט בדורות הללו בעוקבא דמשיחא שהתגבר השקר מאד עד שגם בין הצדיקים והכשרים בעצמן נפל מחלקת גדול ואין יודעים היכן נקדת האמת. וצריכין להתפלל לה' והבדד שזיכה למצא האמת לאמתו. וזה צריכין לכוון בהדלקת גר הנפה שנופה על-ידי מצות גר הנפה להמשיך הארת האמת, בחינת: "שלח אורך ואמתך", שנופה להתקרב לנקדת האמת תמיד:

יח וזה בחינת מה שפזכרין שם האם דקא בשמתפלל על החולה, כי כל החולאת של האדם נמשך מבחינת

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שמו

ועבודת. וה' יתברך ברא את האדם פרי שכיבול ויניע את הגוף לגבי הנשמה העבד לגבי הבור, פי כמו שהעבד מחיב לעבד את רבו ולעשות רצונו, כמו כן הגוף מחיב לעבד את הנשמה ולכפול עצמו לגבי הנשמה ולעשות רק רצון הנשמה. ואם לא היה חוטא האדם היה מתפטל בחינת העבודות לגמרי, פי עקר העבודות נמשך ממה שעוברין על דברי תורה חס ושלום, בבחינת (אבות פרק ב') 'כל הפורק ממנו עול תורה נחנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ', שהם בחינת עבודות, אבל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות וכו', פי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה וכו' (שם פרק א') והכלל, שעקר בחינת עבודות הוא מסמרא דגופא. ועקר בחינת חרות ומלכות הוא מסמרא דנשמה. והאדם נברא פרי שכיבול הגוף לגבי הנשמה והעבד לגבי הבור. וצריך לכפול הגוף כל כך עד שיתהפך לטבע הנשמה ממש שיתהפך מגוף לנפש מעבד לבור, פי גם בעבודת ה' יתברך יש שני בחינות, יש מי שעובד ה' יתברך בבחינת עבד ויש שהוא בבחינת בור, כמובא, הינו פי האדם צריך לעבד את ה' יתברך בכל כחו שהגוף עשה רק רצון הנשמה, אבל כל זמן שיש להגוף איזה ריח מתאוות הגוף, רק שמשבר תאוותו בשביל רצון הנשמה, שהוא רצון ה' יתברך ועובד אותו יתברך תמיד, אף-על-פי שזה טוב מאד אשרי

לו, אף-על-פי-כן עדין עבודתו בבחינת עבד דקדושה, פי בודאי הוא בבחינת עבד, פי עבודת ה' נחשב לו לעבודה ויגיעה, פי רצון הגוף אינו נוטה לזה רק שמשבר רצון הגוף בשביל רצון הבורא, על-כן הוא עדין בבחינת עבד, אבל מי שזוכה לשבר הגוף לגמרי בתכלית הפטול עד שהגוף נתהפך לנפש ממש. והוא מקיים "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכו'" - בשני יצריך, שגם הגוף אוהב את ה' ועושה רצונו מאהבה, פי אין לו שום תאוה אחרת ואינו רוצה שום רצון רק מה שהוא רצון הבורא יתברך, אזי נקרא בחינת בור, פי כל עבודתו את ה' יתברך אינו נקרא בשם עבודת פלל, פי אין זה עבודת אצלו פלל, פי הוא עושה רצון ה' יתברך באהבה שלמה ברצון הגוף והנפש, פי הגוף נתהפך לנפש פלל. ועל-כן בודאי אין שך לקרותו בשם עבד פלל, פי עבודת אינו נקרא רק מה שהוא פגוד רצון האדם, אבל מה שהוא רצון האדם אינו נקרא בשם עבודת פלל, למשל אכילה ושתיה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצל האדם עבודה ויגיעה כלל מאחר שעושה זאת מרצונו, רק כשצריך להגביה איזה משאוי פגוד וכיוצא נקרא אצלו עבודה, וכן עבודת ה' יתברך מחמת שהגוף אינו מרגל בזה נקרא אצלו עבודה. אבל כשזוכה להפך הגוף לנפש ממש אזי כל עבודת ה' אינו נקרא אצלו בשם עבודה

פי שך

כָּלֵל, אֲדַרְבָּא, זְהוּ עֵקֶר חַיִּיתוֹ וְתַעֲנוּגָיו וְשַׁעֲשׂוּעָיו. וְאִין לֹא שֵׁם תַּעֲנוּג וְשִׁמְחָה אַחֲרֵת בְּגוֹף וְנֶפֶשׁ כִּי אִם בְּשׂוֹכָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ יִתְבַּרְדּוּ:

יט וּבְיָמֵת מַה שְּׂאֲצֵל רַב בְּנֵי הָאֲדָם הַדְּבָר בְּהַפְדָּ שְׂאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשָׂאֵר תַּאֲוֹת הַגּוֹף אֵינּוּ נִקְרָא אֲצִלוֹ עֲבוּדָה. וּמִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים נִקְרָא אֲצִלָּם עֲבוּדָה וַיְגִיעָה, זְהוּ בַעֲצֻמוֹ בְּחַיִּית הַחַלּוּף הַנִּלְשָׁנָה שְׂתַתְּרַפְדָּ בְּן הַמִּלְכָּד בְּכֵן הַשְּׂפַחָה עַד שֶׁסָּבְרוּ שִׁבְן הַמִּלְכָּד הוּא עֶבֶד חַס וְשָׁלוֹם, וְכֵן הַשְּׂפַחָה הוּא מִלְכָּד חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ כֵן נִהְפָּךְ הָאֵמֶת אֲצִל הַעוֹלָם שְׂמִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵם רְצוֹן ה' יִתְבַּרְדּוּ רְצוֹן הַנְּשֻׁמָּה, שְׂהוּא בְּחַיִּית בְּן מִלְכָּד, זֶה נִקְרָא אֲצִלָּם עֲבוּדָה. וְרְצוֹן הַגּוֹף, שְׂהוּא תַּאֲוֹת הַגּוֹף אֵינּוּ נִקְרָא אֲצִלָּם עֲבוּדוֹת כָּלֵל, כְּאִלוֹ הִיָּה הַגּוֹף מִלְכָּד חַס וְשָׁלוֹם עַל הַנְּשֻׁמָּה. וּבְיָמֵת הַדְּבָר בְּהַפְדָּ מִמּוֹשׁ, כִּי הַנְּשֻׁמָּה הִיא הַמִּלְכָּד בְּאֵמֶת וְהַגּוֹף הוּא עֶבֶד. וְכֵל מַה שְׂהוּא רְצוֹן הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּמִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, זֶה הוּא בְּחַיִּית מִלְכָּד, בְּחַיִּית (מִשְׁלֵי ח') "כִּי מַלְכִּים יִמְלִכוּ", וְאִין זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם עֲבוּדוֹת כָּלֵל כְּנִל. וְזֶה שְׂהוּא רְצוֹן הַגּוֹף שֶׁהֵם תַּאֲוֹת הַגּוֹף, זְהוּ עֵקֶר בְּחַיִּית עֲבוּדוֹת, שְׂהוּא בְּחַיִּית עֲשִׂיָּה נְשִׁמִּית שֶׁשֵּׁם אַחֲזוֹת תַּאֲוֹת הַגּוֹף שְׂנַמְשְׁכִין מִזְהֻמַּת הָעֶבֶד, שְׂהוּא זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ כְּפִדּוּעַ. וְצְרִיכִין לְכַפֵּל הַגּוֹף לְגַבֵּי הַנְּשֻׁמָּה, לְשִׁבְרֵי תַּאֲוֹת הַגּוֹף, שֶׁהֵם

בְּחַיִּית עֲבוּדוֹת וּלְכַפֵּלָם לְגַמְרֵי עַד שְׂיִתְהַפְּדָ הַגּוֹף לְנֶפֶשׁ מִמּוֹשׁ, עַד שְׂהַגּוֹף יַעֲשֶׂה רְצוֹן הַנְּשֻׁמָּה שְׂהוּא רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבַּרְדּוּ בְּרְצוֹן טוֹב וְלֹא יִהְיֶה נֶחֱשֵׁב אֲצִלוֹ לַעֲבוּדָה כָּלֵל, וְאִין נִתְכַּפֵּל בְּחַיִּית הַעֲבוּדוֹת לְגַמְרֵי וְזוֹכָה לְחַיִּית בְּבְחַיִּית בְּן, שְׂזֶה עֵקֶר הַשְּׂלֻמּוֹת כְּפִדּוּעַ:

כ וְאִם לֹא הִיָּה חוֹמַת אֲדָם הָרֵאשׁוֹן הִיָּה אֲדָם זוֹכָה לְמִדְרַגָּה זֹאת בְּחַיִּים חַיִּיתוֹ שְׂיִתְהַפְּדָ הַגּוֹף לְנֶפֶשׁ מִמּוֹשׁ, עַד שְׂלֹא תִהְיֶה עֲבוּדָתוֹ אֵת ה' יִתְבַּרְדּוּ בְּבְחַיִּית עֶבֶד כָּלֵל רַק בְּבְחַיִּית בְּן כְּנִל, אֲבָל מַחֲמַת חֲמַת אֲדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׂעַל־יְדֵי זֶה נִתְאַחַז בּוֹ זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, שְׂהוּא בְּחַיִּית זְהֻמַּת הָעֶבֶד כְּנִל, עַל־יְדֵי זֶה נִתְנַשֵּׁם הַגּוֹף עַד שְׂצָרִיד עֲבוּדָה וַיְגִיעָה גְדוּלָּה עַד שְׂיִשְׁבֵּר תַּאֲוֹת הַגּוֹף. וְאִין אִפְלוּ בְּשִׁעוּבֵד ה' יִתְבַּרְדּוּ אִין עֲבוּדָתוֹ עֲדוֹן בְּבְחַיִּית עֶבֶד, כִּי נֶחֱשֵׁב אֲצִלוֹ עֲבוּדָה מֵאַחַר שְׂצָרִיד לְהַכְרִיחַ עֲצֻמוֹ לְשִׁבְרֵי גּוֹפוֹ שְׂלֹא נִדְבַּד עֲדוֹן לְהַתְּהַפֵּד לְמַהוּת הַנְּפֶשׁ מִמּוֹשׁ כְּנִל. וְעַל־כֵּן נִגְזַר מִיתָה בְּשִׁבִיל זֶה כְּדֵי לִזְבֹּד וּלְכַפֵּל בְּחַיִּית הַעֲבוּדוֹת, כִּי עֵקֶר גְּזֻרַת הַמִּיתָה הוּא מַחֲמַת זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, שְׂהוּא זְהֻמַּת הָעֶבֶד כְּנִל, הִינוּ שְׂעַכְשִׁיו אַחַר חֲמַת אֲדָם הָרֵאשׁוֹן אִי אִפְשָׁר לְזַכּוֹת לְבְחַיִּית בְּן בְּשְׂלֻמּוֹת שְׂיִתְהַפְּדָ הַגּוֹף לְנֶפֶשׁ מִמּוֹשׁ כִּי אִם אַחַר הַמִּיתָה שְׂיִתְכַּפֵּל הַגּוֹף בְּעֵפֶר וְקוֹים בְּתַחֲיָה בְּגוֹף יָד וְצַח. שְׂאִין יִהְיֶה בְּבְחַיִּית בְּן בְּגוֹף וְנֶפֶשׁ, כִּי הַגּוֹף יִתְהַפְּדָ לְבְחַיִּית הַנְּפֶשׁ וַיְהִיָּה נִכְלָל בְּאִין

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שז

סוף בגוף ונפש ברצוא ושוב כפי מה שזכה כל אחד, כי עכשיו בגוף שלנו אי אפשר לזכות לבחינת בן בשלמות ולבטל בחינת העבודות, ואפלו צדיקים גדולים מאד שזכו לזכך גופם לגמרי לגמרי, אף-על-פי-כן צריכין למות בעמיו של נחש בשביל תקון העולם, לתקן המא אדם הראשון לבטל בחינת העבודות מן העולם:

כא נמצא שעקר בחינת המיתה הוא על-ידי התגברות העבד על הבר הגוף על הנפש, שהוא בחינת המא אדם הראשון, שעל-ידי זה נגזר מיתה על העולם וכו"ל. ומשם נמשך כל החולאת, שהם בחינת מיתה הסתלקות החיות והכחות כנ"ל שנמשך מהתגברות הגוף על הנפש, כי עקר החולאת והמיתה הוא מוחלקת שבין הנפש והגוף שאינם מתנהגים במקו השורה עד שמתגברים הארבעה יסודות חס ושלום, עד שאין הנפש יכול לדור עמם יחד ומתחיל להסתלק מהם. וכל זה נמשך מבחינת המחלקת של העבד על הבר הנ"ל שנחלפו וכו' כנ"ל, כי הארבעה יסודות הם בחינת עבדים, כמו שכתוב בהתורה "אנכי" בסופה (בספר ד' לקוטי א' עין שם). ובשביל זה כשמתפללין על החולה מוזכרין שם אמו דיקא, כי עקר החיות של האדם ושל כל הנבראים והנוצרים והנעשים הוא על-ידי השם, בבחינת נפש חיה הוא שמו", כי על-ידי השם

של כל דבר נמשך החיות לתוכו מחי החיים. וגם מחי החיים אי אפשר להמשיך החיות כי אם על-ידי שמו ותפודה, כביכול, כמבאר בהתורה "ויביום הפפורים הסתרה וכו'" (בספר ב' יו), שאי אפשר למשך החיות מחי החיים כי אם כשקורין אותו בשמו שהוא התורה, עין שם. כי ה' ותפודה לית מחשבה תפיסא ב' כלל ואין אנו יודעין ממו ותפודה כי אם על-ידי שמו ותפודה לבר, כמו מלך גדול שהוא נסתר מבעי מדינתו ואין רואין אותו רק יודעין אותו על-ידי השם לבר, כמו כן לית ידיע בך כלל, רק שאנו יודעין אותו ותפודה על-ידי שמו לבר, כי ה' ותפודה מצד רחמי צמצם עצמו בכמה צמצומים עד שעשה לעצמו שם. בבחינת "ותעש לך שם בהיום הזה" (במקו ב' ט) עד שיכולין לידע ממו על-ידי שמו לבר. שיודעין אותו על-ידי שמו שיש ארון מושל ומנהיג אחר יחיד ומיוחד וכו'. ומבחינת השם הנכבד והנורא הזה נמשך החיות לכל הנבראים שבעולם על-ידי שמו דיקא, כי כל דבר מקבל חיותו על-ידי שמו שיש לו משם ה' המחיה את כלם כנ"ל:

כג והנה פתיב (שמות ג): "זה שמו לעולם וזה זכרי לדור דור". ודרשו רבותינו ז"ל (בספר ג) זה שמו לעולם, כי לא כשאני נכתב אני נקרא, כי נכתב בהיה ונקרא באל"ף דל"ה, אבל לעתיד לבא ותקום "ביום ההוא יהיה ה' אחר

107

וְשָׁמוּ אַחֲרָי. שִׁיתָה נִקְרָא בְהוּיָה כְּמוֹ
 שְׁהוּא נִקְתָּב, אֲבָל עֲכָשׂוּ צְרִיכִין לְהַעֲלִים
 עֵקֶר עֲצָם הַשֵּׁם שְׁהוּא שֵׁם הוּיָה בְּרוּךְ
 הוּא וְאֵינוֹ נִקְרָא רַק בְּאֵלֶיךָ יְדִלְתָּ. וּמִסּוּד
 שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלּוֹ נִשְׁתַּלְשְׁלִין וְנִמְשָׁכִין
 בְּחִינַת שֵׁם הָאֵב וְשֵׁם הָאֵם שְׁמִישׁ נִמְשָׁד
 בְּחִינַת נֶפֶשׁ וְגוֹף, שְׁהֵם בְּחִינַת אִישׁ
 וְאִשָּׁה, כִּי עֵקֶר הַתְּהוּוֹת הַגּוֹף הוּא
 מֵהָאֵם, וְעֵקֶר הַנֶּפֶשׁ הוּא מֵהָאֵב אֲשֶׁר
 שָׂרָשׁם הָעֲלִיּוֹן הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
 הַזֵּה"ל, הֵם בְּחִינַת חַמָּה וְלִבְנָה, יוֹם וְלַיְלָה
 וְכוּ' כִּדְרֹעַ וּמוֹכֵן בְּסִפְרֵים. וְאִם לֹא הָיָה
 חוּטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְהָיָה זֹכֵה לְהַפְּדֵי
 הַגּוֹף לְנֶפֶשׁ עֶבֶד לְבוֹ, הָיָה זֹכֵה בְּחִינַת
 חִיּוּת לְחַיִּיג שֵׁם הוּיָה בְּרוּךְ הוּא וְהָיָה
 זֹכֵה לְקָרוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁהוּא נִקְתָּב כְּמוֹ
 שִׁיתָה לְעֵתִיד, אֲבָל עֲכָשׂוּ אַחֵר הַחֲטָא
 שְׁשׁוּלְטַת הָעֶבֶד חַס וְשְׁלוֹם בְּחִינַת זְהֻמַּת
 הַנְּחַשׁ שְׁנֵאָחֻז בְּגוֹף, עַל־כֵּן צְרִיכִין
 לְהַעֲלִים שֵׁם הָעֲצָם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבְּלוֹ
 בְּזֶה הַגּוֹף וְאִי אֶפְשָׁר לְקָרוֹתוֹ וְלְחַיִּיגוֹ
 עִתָּה כִּי אִם בְּשֵׁם הַכְּנוּי שְׁהוּא שֵׁם
 'אֲדֻנָּית' שְׁנִקְרָא בּוֹ עִתָּה, וּבְשִׁבִיל זֶה
 מְכַרַּח הָאָדָם לְמוֹת, כִּדְּי שִׁזְדֵּבֵד הַגּוֹף
 בְּעַפְרָה. וְאִז יָקוּם בְּתַתִּיָּה בְּגוֹף יָד שִׁיתָה
 הַגּוֹף בְּכִינַת נֶפֶשׁ וְיִתְבַּטַּל זְהֻמַּת הָעֶבֶד
 לְנִמְרִי וְאִז נוֹכַל לְקָרוֹתוֹ בְּשֵׁם הָעֲצָם
 יְהַפְּדֵי, וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת הַמּוֹתָה טוֹכָה
 גְּדוּלָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָק ט"ז):
 "וְהָיָה טוֹב מְאֹד" – זֶה הַמּוֹת וְכוּ'. כִּדְּי
 שִׁזְדֵּבֵד הָאָדָם עַל־יְדֵי זֶה לְהַפִּיר אוֹתוֹ

יְהַפְּדֵי בְּכִינַת שֵׁם הָעֲצָם, שְׁעִתָּה אִי
 אֶפְשָׁר לְקָרוֹתוֹ יְהַפְּדֵי בְּזֶה הַשֵּׁם כִּי"ל.
 וְעַל־כֵּן קָדָם הַסְּתַלְקוֹת שֶׁל הָאָדָם נִתְּוֹסֵף
 בּוֹ חִיּוּת הַנֶּפֶשׁ וְעַל־יְדֵי זֶה נִסְתַּלַּק, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים ק"ד, ט"ז): "תִּסְפָּה רִוְחָם יִגְעוּן".
 כִּי ה' יְהַפְּדֵי מֵרָאָה לָנוּ בְּזֶה שְׁהַמּוֹתָה
 טוֹכָה גְּדוּלָּה, כִּי אִז מִתְחִיל שְׁלֻמוֹת תְּקוּנוֹ
 שְׁצִיּוּד לְזִכּוֹת לְעֵתִיד לְהַפִּירוֹ בְּתוֹסֶפֶת
 הַכִּפָּרָה חֲדָשָׁה בְּכִינַת שֵׁם הָעֲצָם יְהַפְּדֵי.
 וּמִישׁ נִמְשָׁד בְּחִינַת "תִּסְפָּה רִוְחָם" קָדָם
 הַהַסְּתַלְקוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ נִסְתַּלַּק
 הָאָדָם, כִּי עֲכָשׂוּ בְּגוֹף הַזֶּה תִּכְרַף
 כְּשִׁנְמִשָּׁד תּוֹסֶפֶת הַחִיּוּת הַנִּמְשָׁד מִשֵּׁם
 הָעֲצָם הוּא צְרִיךְ לְהַסְּתַלַּק, כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְקַבֵּל בְּחִינַת הַחִיּוּת הַנִּמְשָׁד מִשֵּׁם הָעֲצָם
 בְּגוֹף הַזֶּה שֶׁל עֲכָשׂוּ כִּי"ל:

כִּדְּי עַל־כֵּן בְּשֵׁהָאָדָם הוּא חוּלָּה, שְׁהוּא
 הַתְּחִלַּת הַמּוֹתָה שְׁמַתְחִיל
 הַנֶּפֶשׁ לְהַסְּתַלַּק, שְׁזֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת
 "תִּסְפָּה רִוְחָם יִגְעוּן", כִּדְּי שִׁזְדֵּבֵד לְקַבֵּל
 לְעֵתִיד הַשְּׁנֵת שֵׁם הָעֲצָם וְכוּ' כִּי"ל.
 וּכְשִׁאֲנוּ רוֹצִין לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו שִׁיחֹד לוֹ
 כַּחוֹ וְיַחֲדָה עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי צְרִיכִין לוֹ
 עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם כִּדְּי שִׁזְדֵּבֵד גּוֹפוֹ יוֹתֵר
 בְּזֶה הָעוֹלָם, "כִּי הַיּוֹם לְעִשׂוֹתָהּ" כְּתוּב.
 וְעַל־כֵּן צְרִיכִין רַחֲמִים שְׁאֲרִיךְ הָאָדָם
 שְׁנוֹתָיו בְּזֶה הָעוֹלָם כִּדְּי שִׁיִּסְגַּל מַעֲשִׂים
 טוֹבִים דִּי שִׁיּוּבַל לְזִכּוֹת אַחֵר כִּדְּי לְעֵתִיד
 לְכַוֵּן שִׁזְדֵּבֵד וְכוּ', שְׁהַכֵּל כִּפִּי מַה שְׁטַרַּח
 בְּעַרְבֵי שַׁבַּת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל־כֵּן כְּשִׁאֲנוּ
 צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ עַל הַחוּלָּה אֲנוּ מְזַבְרִין רַק

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שיט

שם האם לכד ומעלימין שם האב, כי שם האב לגבי שם האם הוא בבחינת שם העצם לגבי שם הפנוי. ועכשיו אנו צריכין להעלים שם האב בבחינת זה שמי לעולם כדו שלא יסתלק חס ושלום, על-ידי רבוי האור, על-ידי בחינת תוסף רוחם הנמשך משם העצם שמושם עקר ההסתלקות כנ"ל. כי אנו רוצים שיתצמצם האור עוד ויכפל החיות בדרך העלמה וצמצום בהדרגה ובמדה על-ידי שם הפנוי שמושם נמשך ונשתלשל שם האם כדו שייכל לחיות עוד ולא יסתלק על-ידי בחינת "תסף רוחם" וכו' כנ"ל. ועל-כן מוכרין שם האם דיקא כנ"ל:

כה כי כל זמן שאדם בבריאיתו ויש שלום בין הנפש והגוף, שהם בחינת שם האב ושם האם אזי העקר הוא שם האב, כי הכן נקרא על שם האב דיקא, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אדכר תמן, כי עקר החיות משם האב דיקא. אבל עתה כשהאדם חולה חס ושלום, שהוא בחינת מיתה כנ"ל שנמשך מבחינת "תסף רוחם", שזאת הבחינה של "תסף רוחם" שנמשך מבחינת שם העצם נמשכת ונאחזת בשם האב ביותר, כי שם האב בשרשו העליון נמשך ונשתלשל משם כנ"ל, על-כן עתה אין להזכיר שם האב כדו שלא יתעורר בחינת "תסף רוחם" חס ושלום, שמושם ההסתלקות חס ושלום כנ"ל, על-כן עתה צריכין להעלים דיקא שם האב ולכלי

להזכיר רק שם האם כדו שיהיה נמשך לו החיות לתוך הגוף שיחיה עוד בזה העולם שמקבל החיות מהעלמות שם העצם דיקא כנ"ל, כי באמת כלליות השמות של כל העולם, שהוא החיות שלהם נמשך רק מבחינת שם הפנוי כנ"ל, כי משם העצם אי אפשר עכשיו לקבל החיות באתגליא כי אם בהעלם גדול. ועל-כן שם האב ושם האם שניהם יחד מקבלין חיות משם הפנוי כנ"ל, רק שזה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, מכלא בכתבי הארז"ל כמה פעמים שכל שם וכל בחינה וכל ספירה וכו' כלולה מכל השמות ומכל הבחינות. ועל-כן גם שם הפנוי בעצמו כלול מבחינת שם העצם ושם הפנוי. ועל-כן שם האב ושם האם הנמשכין שניהם מבחינת שם הפנוי הם בבחינת שם העצם ושם הפנוי, כי שם האב לגבי שם האם הוא בבחינת שם העצם לגבי שם הפנוי. ותמיד העקר הוא שם האב שהוא עקר החיות וכו' כנ"ל, אבל בעת החולאת שנתעורר בחינת תוסף רוחם של לעתיד, שזאת הבחינה נמשכת ביותר על-ידי בחינת שם האב שהוא מקבל תמיד החיות משם העצם בדרך העלם והסתם גדול, ועכשיו נמשך עליו בחינת התגלות, בחינת "תסף רוחם" של לעתיד שאז יהיה עקר החיות משם, אבל בזה העולם צריכין להסתלק על-ידי זה, כי אי אפשר לקבל זה האור באתגליא

בעולם הזה כנ"ל, על-כן בשרוצין להחפץ על החולה צריכין להעלים שם האב לגמרי, כי אנו רוצין שיחיה עוד בזה העולם, ועל-כן אנו צריכין להעלים שם האב ששרשו מבחינת שם העצם שמשם בחינת תוסף רוחם, שעל-ידי זה היה מסתלק חס ושלום, ועל-כן אין מוכירין רק שם האם ששרשו מבחינת שם הפנוי כדי להמשיך עליו חיות בהדרגה ובמדה בלי תוספת רוח כדי שיחיה ויארוד ימים ויגנים עוד בזה העולם כדי לתפן עוד מה שצריך לתפן, אמן ואמן:

כו וזה בחינת מה שמצאנו בכל ספר מלכים שבכל מלכי בית דוד מוכיר תמיד שם אמו של המלך, כי המלכות הוא בחינת שם, כמו שכתוב (שמואל ב' ט'): "ונעש דוד שם", כי עקר מלכות בית דוד, שמיהם יצא משיח, הוא לגלות שם כבוד מלכותו ותפודה, כי מלכות דוד משיח, הוא מלכות דקדושה, שהוא מלכותו ותפודה, שהוא בחינת שמו ותפודה, כי מלכות הוא בחינת שם כנ"ל, ועל-כן נקבר בכל אלו המלכים שם אמן דיקא, כי עקר התגלות שם כבוד מלכותו ותפודה בזה העולם עתה הוא על-ידי בחינת שם הפנוי דיקא, שהוא בחינת שם האם כנ"ל:

כו וזה בחינת פרשת התמיד ושאר קרבנות שאומרים בבקר, כי כל הקרבנות בשביל לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת (קבלת ט) "מי יודע רוח בני

האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת" וכו', וזה סוד מה שכתוב בפעשה הנ"ל שכן המלך שנחלף היה עניו ותקונו על-ידי שהלך אחרי הבהמות שנתן לו האדם הסוחר להנהיג ולרעות שנתעו אצלו שני בהמות והלך לבקשם עד שרדף אחריהם לתוך עמק עבי היער וכו', עד שהכרח ללון שם וכו', עד שבא אליו אדם אחד ואמר לו, חדל לך לרדף אחרי העונות, כי אלו אינם בהמות כלל רק שהעונות שלך מוליכין אותך כך וכו', עני שם. וזה סוד כל הקרבנות, כי כל עונות של אדם הם בחינת בהמות, בחינת רוח הבהמיות שמשם כל התאוות, שהם תאוות הבהמיות, כמו שכתוב בסוטה (סוף ט"ו), היא עשתה מעשה בהמה וכו', ובשביל זה צריך להביא קרבן בהמה לכפר, כי על-ידי החטא שהיה פרוך אחר מעשה בהמה אחר רוח הבהמיות, תאנת הבהמיות, על-ידי זה נתערב רוח האדם ברוח הבהמה, שזה עקר בחינת ערוב טוב ברע, שהוא בחינת פגם חטא עין הדעת טוב ורע שכולל כל החטאים שבעולם, ועל-כן צריך להביא בהמה לקרבן ועל-ידי הקרבן מבררין רוח האדם מרוח הבהמה, שזהו סוד כל הקרבנות כלם כידוע. ועל-כן אמר לכן המלך שנחלף הנ"ל שמה שרדף אחר הבהמות, זהו העונות שלו כנ"ל, כי העונות שלו נתלבשו בבהמות וצערו אותו כל כך, כי

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שכא

העונות הם בחינת רוח הבהמה כנ"ל, כי באמת חלוף בן המלך בבו העבר, והוא בעצמו בחינת תערכת רוח האדם ברוח הבהמה, כי רוח הבהמה, והוא בחינת תאוות הגוף, שהוא בחינת עבד כנ"ל, שהוא בחינת בהמה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שעבדים נמשלו לבהמה, כמו שדרשו על פסוק (בראשית כ"ב), "שבו לכם פה עם החמור" - עם החמור לחמור (קדושין ס"ח). כי על ידי העונות גורמין חס ושלום, שנתערב ונחלף רוח האדם ברוח הבהמה, בחינת בן המלך בבחינת בן העבד, שזהו בחינת היכלי התמורות שמתגברין חס ושלום על ידי עונות האדם פדוע. ועל כן היה ענין בן המלך שנחלף שהלך אחר תאוותיו, על כן היה ענישו לבקש ולדרף את הבהמות וכנ"ל. וזה סוד כל הקרבנות בלם, שהם בשביל לברר מהחילוף של היכלי התמורות הנ"ל לברר רוח האדם מרוח הבהמה, שהוא בחינת ברור בן המלך מבו העבד כנ"ל. ואולי זהו בחינת שני פבשים שמקריבין בכל יום לתמידין שהם כנגד שני הבהמות של בן המלך הנ"ל שהלכו מאצלו. שהכרח לדרף אחריהם, כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. וכנגד אלו השתי בהמות צריבין להביא בכל יום שני בהמות לתמידין כדי לברר ולתקן זאת. והו בחינת משנת איזהו מקומן, שאומרים בכל יום, שעל ידי שמקריבין מקומן של זכחים זה מקריבין

ומגלין רוח האדם שנפל ונתערב בין רוח הבהמות שבשביל זה הכרח בן המלך הנ"ל לבקשם, כי כל אחד כפי מה שמערב על ידי עוונותיו רוח האדם ברוח הבהמה פשאינו וזכה לתקן בחייו, או הוא צריך לקבל ענישו להיות נע ונד בתוך בן המלך ולבקש הנצוצות ורוח האדם שאבד והפיל בתוך רוח הבהמה, שזהו בחינת בקשת הבהמות הנ"ל עד שמקבל ענישו בשלמות ואז יתקן, כי העניש הוא התקון פדוע. ובשביל זה אנו אומרים פרשת הקרבנות בכל יום בשביל ברור זה כנ"ל. והו בחינת משנת איזהו מקומן של זכחים, שמקריבין המקומות של כל הזכחים שהם הקרבנות, שעל ידם נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ומקריבין כל המקומות שלהם. ועל ידי שמוקריבין הקרבנות והמקומות של הזכחים נחשב פאלו הקריב אלו הקרבנות פאלו המקומות. ועל ידי זה וזכה לברר כל בחינת רוח האדם מרוח הבהמה מכל המקומות שנפלו לשם. כי אם אינו וזכה לתקן על ידי קרבנות ותשובה או צריך לבקש הרבה מקומות שלהם, שזהו בחינת העניש של בן המלך הנ"ל שהיה צריך לבקש את הבהמות שזה לו עניש על שלא השתדל למצוא הנצוצות ורוח האדם שאבד והחליף ברוח הבהמה, שבשביל זה הכרח לעניש זה לבקש את הבהמות, אבל על ידי אמירת הקרבנות שאומרים אותן בשביל תשובה וכפרה

זאת הפלי יש לה זה הפח שתתקן
 כשמיניחים אותה על איזה בהמה מיד
 מתחיל להתברר ולהתעורר רוח האדם
 הנעלם ומערכ בתוכה. ועל ידי זה נעשה
 הנגון הנפלא הזה, כי עקר כל הנגונים
 הם על ידי ברור רוח האדם מרוח
 הבהמה, שזהו בחינת שירות ונגוני
 הלויים בשעת הקרבנות כנ"ל. וזהו
 בחינת פסוקי דזמרה אחר פרשת
 הקרבנות, כי עקר שלמות הברור הוא
 על ידי הנגון, בחינת פסוקי דזמרה כנ"ל:

כט ואחר כך כשקבל זאת הפלי של
 נגון, שכנגד זה אומרים
 פסוקי דזמרה, אחר כך נעשה מבין דבר
 מתוך דבר, כמבאר בהמשעיה הנ"ל, עין
 שם. זה בחינת קריאת שמע שאומרים
 אחר כך שאז מקבלין התבוננות המוחין
 פידוע בפגנות שעקר קבלת המוחין
 בשעת קריאת שמע, זה בחינת מה שזכה
 אחר כך להיות מבין דבר מתוך דבר,
 הינו בחינת מוחין שמקבלין בשעת קריאת
 שמע כנ"ל. ואחר כך קבל בן המלך
 האמת את המלוכה כמו שכתוב שם, זה
 בחינת תפלת שמנה עשרה שאז עקר
 בנגון המלכות פידוע, כי עקר בחינת
 מלכות זוכין על די תפלה שהיא בחינת
 מלכות פידוע, כי על ידי תפלה מושלין
 בכל העולמות ומנהיגין כל העולמות
 כרצונו, בבחינת "צדיק מושל יראת
 אלקים", כמו שאמרו רבותינו ו"ל (מ"ב מ"ו),
 הקדוש ברוך הוא גזר גזרה והצדיק

אז על ידי שאומרים פרשת הקרבנות
 ומבררין ואומרים איהו מקומן של זכאים,
 על ידי זה מבררין כל המקומות שנפלו
 ונתערכו שם רוח האדם ורוח הבהמה
 ומתקנין ומעלין אותם משם וכנ"ל:

כח וזה בחינת פסוקי דזמרה שאומרים
 אחר פרשת הקרבנות, זה סוד
 בחינת אדם היער שלקח את בן המלך
 והוליכו לביתו ושם שמע קול הנגון
 הנפלא של כל החיות והבהמות והעופות
 וכו', שעשו נגון נפלא לכבוד הלכנה וכו'.
 ואחר כך נתן לו זה האדם הפלי הנפלאה
 שקשמיניחין אותה על איזה מין חיה
 ובהמה שבעולם, אז היא מתחלת לנגן
 זה הנגון הנפלא וכו', עין שם. וכל זה
 הוא בחינת פסוקי דזמרה שאומרים אחר
 פרשת הקרבנות, שזהו בחינת פהנים
 בעבודתם ולויים לשרים ולזמרים, כי
 על ידי הקרבנות מבררין רוח האדם
 מרוח הבהמה ואחר כך צריכין לומר
 שירות ותשבחות ופסוקי דזמרה, כי עקר
 שלמות הברור של רוח האדם מרוח
 הבהמה הוא על ידי נגון ושיר, כמבאר
 בדברי רבנו ו"ל בכמה מקומות. וענין
 בהתורה על פסוק, "קחו מזמרת הארץ
 בכליכם וכו'" (ס"ט ס"ג בלקוטי תנאים). ועל כן
 עקר תקון בן המלך אחר שקבל עגשו
 על ידי הבהמות, אחר כך בשרצה לתקנו
 אז זכה לשמע קול הנגון הנ"ל. וגם נתן
 לו הפלי הנ"ל שמעורת נגון מכל החיות
 והבהמות כשמיניחין אותה עליהם, כי

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שכנ

"והוא ימשל בך" שהוא בחינת עבדות שצריכה לעשות לבעלה כל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ועל-כן יעקב מחמת שהיה צריך להעמיד שנים עשר שבטי יה - משה שלמה, על-כן הכרח להפיל עצמו לעבדות ולהיות רועה בהמות אצל לבן, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על-כן אמר: "אעבדך שבע שנים ברחל בתוך הקטנה". כי על-ידי העבדות שלו בקדושה גדולה וזה לברר הטוב מהרע ולהכניע זהמת העבדות ויברר רוח האדם מרוח הבהמה על-ידי שיהיה רועה אצל. וכל זה בשביל לברר מלכך הארמי נשמת וזוגו שהוא נשמת רחל כדי להעמיד שבטי יה. ומחמת שידע שלכן הוא רמאי גדול והוא נאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל שמשם עקר הרמאות של כל הרמאים שחשורין להחליף, על-כן כפל יעקב תנאו ואמר: "אעבדך שבע שנים ברחל, בתוך, הקטנה". כמו שפרש רש"י שם שדקדק עמו כל כך כדי שלא יחליף לו לאה ברחל. וכל זה חשש יעקב מחמת שידע שעדין לא נתמקן חטא אדם הראשון שמשם אחיות היכלי התמורות, שנה גורם שנשמת האבות והאמהות יהיו מערכין בין רשעים כאלה שהם לבן וכו' וכו'.^ל וידע שלכן הוא רמאי ביותר ונאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל, על-כן הוא חשוד ביותר על החלופ, על-כן כפל תנאו עמו ביותר ואמר: "אעבדך וכו' ברחל בתוך הקטנה".

מכפול. והכל על-ידי הפלה, שעל-ידי זה עקר המלוכה והממשלה של הצדיק האמת שהוא בחינת בן המלך האמת:

ל וזה בחינת מה שכל האבות היו רועי בהמות, הכל בשביל לברר החלופ הנ"ל שהוא בחינת מערכת וחלופ רוח האדם מרוח הבהמה וכו' כנ"ל. וזה בחינת דוד המלך שהיה רועה בהמות. וכתוב ביה (תהלים עה, טא): "מאחר עלות הביאו לרעות בעיני עמו וכו'". כי דוד היה עוסק בזה ביותר לברר רוח האדם מרוח הבהמה, לברר בחינת בן המלך מן השפחה וכו' כנ"ל. ועל-כן זכה דוד למלוכה כנ"ל, ועל-כן היה רועה בהמות בקדושה גדולה. ועל-ידי זה זכה לברר רוח האדם מרוח הבהמה הוא בחינת ברור בן המלך מן השפחה כנ"ל. ועל-כן על-ידי זה דיקא זכה למלוכה בחינת "מאחר עלות הביאו לרעות בעיני עמו וכו' כנ"ל":

לא וזה בחינת יעקב שהיה רועה בהמות בשביל לברר נשמת וזוגו, כמו שכתוב (דברים יב, ט): "ועבד ישראל באשה וכו', כמו שכתוב (בראשית כט, יח): "אעבדך שבע שנים ברחל בתוך הקטנה". כי עקר אחיות העבדות, שהוא זהמת הנחש, נאחז בהאשה ביותר, כי נחש הטיל זהמה בתוך דיקא פדוע ועל-כן מרכיבין בבקר "שלא עשני אשה", כי זהמת העבדות סמוכה להאשה ביותר ושם צריכין ברור יותר. ועל-כן נגזר על האשה (בראשית ג, טו):

כמו שפירש רש"י שם, ואף-על-פי-כן לבסוף לא הועיל שהרי רמ"הו, כי כל פך התנבר הרמאות של לכו, שהוא בחינת היכלי התמורות עד שרמ"ה את יעקב והחלוף לו לאה ברחלי, שחלוף זה גרם המחלוקת שבין השבטים וחלוקת מלכות בית דוד ומכירת יוסף, כי אם היה נושא את רחל תחלה היה יוסף יוצא תחלה והיה בכור ממש, לא היו מקנאין בו אחיו כל פך, כי היו הכל רואין גדלתו ואמתתו, רק מחמת החלוף הנ"ל טעו בו אחיו וסברו שאינו איש אמת ונתקנאו בו על שאביו מחבבו ומקרבו ביותר וגרם המחלוקת כל פך עד שמכרוהו לעבד, שעל-ידי זה נתגלגל הדבר ונרדו אבותינו למצרים וכו'. ומזה נשתלשל אחר כך חלוקת מלכות בית דוד בידינו, שעל-ידי זה נחרב הבית המקדש וגלינו מארצנו וכו' וכמוכא בפסרים מה שגרם לכו הארמי על-ידי החלוף הנ"ל. והכלל, שכל הצרות של ישראל נמשכין מבחינת החלוף של היכלי התמורות הנ"ל, שהוא בחינת החלוף של כן המלך הנ"ל שהוא בחינת כל החלופים והשנויים שיש בכל דור ודור עד שיבא משיח צדקנו במהרה בימינו ויברך הכל וכל אחד על מקומו יבא בשלום, אמן:

לב נחוד לענין חנפה, כי כל זה הוא בחינת חנפה, כי מצות חנפה שהוא להמשיך אור האמת בעולם, הכל הוא בשביל להגדיל שמו וכבודו ויתברך,

כי כל הבריאה בלא מראש ועד סוף הכל היה בשביל שמו ויתברך שהוא בכבודו, כמו שכתוב (ישעיה מ"ב): "אני ה' הוא שמי וכבודי וכו'". וכתוב, "וברוך שם כבודו וכו'" וכן הרבה. ובשביל זה ברא כל העולם בשביל לגלות שמו וכבודו כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא לכבודו, שנאמר, "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וצרתיו אף עשיתיו". והכבוד הוא ה' כנ"ל. וכמוכא גם בפסוק זה בעצמו שהביאו רבותינו ז"ל, כל הנקרא בשמי ולכבודי וכו'. כי ה' ויתברך ברא הכל בגין דישתמודעין ליה, כמו שכתוב בזהר הקדוש, הונו לדעת ולהכיר את שמו ויתברך, כי בו ויתברך בעצמו, כביכול, לית מחשבה תפיסא ביה כלל. ואי אפשר לדעת ממנו ויתברך כי אם על-ידי שמו ויתברך, כביכול, שצמצם עצמו בכמה צמצומים וברא את כל הבריאה בלא מראש ועד סוף, והנן אותנו דעה והשכל עד שיש לנו פח לדעת ולהאמין בשמו ויתברך לדעת ולהודיע ולהודע שיש רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין, יחיד, קדמון, מנהיג ומושל, הוא היוצר, הוא הבורא וכו'. שכל זה הוא בחינת שמו ויתברך שיודעין אותו על שמו לבד. וכאמת ה' אחד ושמו אחד, כי שמו הוא אחדותו ויתברך, כמו שכתוב: "אני ה' הוא שמי וכו'". כי גם באדם התחתון ובכל דבר שבעולם, שם כל דבר אינו

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שכה

דבר נפרד מהדבר רק השם הוא קשור עם כל דבר באחדות גמור כל ימי היותו, מפל שפן למעלה למעלה שמו הגדול יתברך הוא אחדותו יתברך, בחינת ה' אחד ושמו אחד, בחינת אני ה' הוא שמי וכו', בחינת "כי בשמך בן תהלתך". רק החלוק הוא אצל המקבילים, כמו למשל בגשמיות בשאנו קוראין איוה דבר או איוה אדם בשמו, אף-על-פי שלא ראינו אותו, בגון בשמספרים מאיוה מלך וקיסר וכיוצא שאין אנו רואין אותו רק ששומעין את שמו, זה השם של המלך הוא המלך בעצמו רק שאף-על-פי-כן אין אנו רואין את המלך בעצמו רק בשמספרין שמו אנו יודעין שיש אדם כזה שהוא יש לו ממשלה זאת או חכמה זאת וכיוצא, ויש חלוק אצלינו בין אם היינו רואין את המלך בעצמו בין בשאנו יודעין אותו על שמו, אכל אף-על-פי-כן בשמזכירין את שם המלך כזה השם כלול כל ענין המלך, כי השם כולל כל ענין הדבר כפי מה שהוא. נמצא שמצד הדבר שיש לו זה השם המה בתכלית האחדות, כי אין השם דבר נפרד מהדבר כנ"ל, רק מצד המקבל שמקבל בדתו ידעת זה הדבר יש אצלו חלוק בין ראית הדבר בעצמו ובין כשיודע אותו על שמו, אף-על-פי שבאמת במקומו ועצמו של אותו הדבר הכל אחד, כי השם הוא הצורה של הדבר, רק שאצל הנבראים אין האחדות בעצם, כי הם מרפכים

ועל-כן יכולין להשתנות משם לשם כפי ענינם, למשל חתיכת כסף בשעושיין ממונו קערה נקרא "קערת כסף". ואו במונו שם הקערה עם הקערה בעצמה הם באחדות גמור מצד הרפכתם, אכל בשמשונין ועושיין מהקערה כפות כסף גשתנה שמים. וכן בכל הדברים שבועולם בכל הדומם צומח חי מדבר, ששמים הוא אחדותם, אכל אין האחדות בעצם רק מצד הרפכתם. ועל-כן יש בהם שגויים רבים בחינת שנוי השם, אכל להבדיל באלף אלפי אלפים ורבי רבבות הבדלות למעלה למעלה אצלו יתברך כתיב "ה' שמך לעולם". כי שמו הוא אחדותו בעצם לעולם ועד יתברך שמו לעולם, רק אצלו בזה הגוף העבור יש חלוק בדתנו. שאין אנו יכולין לתפס בדתנו רק שמו יתברך לבד שיודעין ומאמינין שיש אדון מנהיג ומושל יתברך, אכל עצמות אלקותו יתברך לית מוחשבה תפיסא ביה כלל כנ"ל, אכל באמת הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד כנ"ל:

וג וְהַכֹּלֵל, שעקר הבריאה הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם. וכל העבודות שבועולם שאנו עוברים אותו יתברך הכל הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם בבחינת בכל מקום מקור ומגוש לשמו. 'לשמו' דוקא, דהיינו לגלות שמו יתברך בעולם. וכל התפלות וכל הנרכות וההודאות פלם הם לברך ולקדש ולפרסם שם כבודו בעולם,

וי

כה' אֱלֹקֵינוּ כָּכֵל קְרָאנוּ אֱלֹיו" (דברים ה, י) –
 'אֱלֹיו וְלֹא לְמוֹדוֹתָיו' כִּי שְׁמוֹ הוּא אֲחֵדוֹתוֹ
 וְעֲצֻמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּכְבוֹל, וְאִין פְּנִיתָנוּ
 בְּכָל הַעֲבוֹדוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וְכו' כִּי אִם
 אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ לְכַד. לְמִי שֶׁנֶּעֱלָה עַל הַכֹּל,
 אֲשֶׁר צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ וְקָרָא אֶת עֲצָמוֹ
 בְּשֵׁמוֹת הָאֱלֹו וְנָתַן לָנוּ רְשׁוֹת לְקָרוֹתוֹ
 בָּהֶם. אֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא מְרַמֵּם וְנִשְׂא מִהֶם
 אֲבָל סוֹף פֶּל סוֹף בִּשְׂאָנוּ קוֹרְאִין אוֹתוֹ
 בְּשֵׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ פְּנִיתָנוּ אֱלֹיו לְכַדוֹ
 יִתְבָּרַךְ, בְּכַחֲנִית: וְיִכְרְבוּ שֵׁם כְּבוֹדָךְ
 וּמְרַמֵּם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה, הֵינּוּ בִּשְׂאָנוּ
 מְבָרְכִין שֵׁם כְּבוֹדוֹ פְּנִיתָנוּ לְמִי שֶׁהוּא
 מְרַמֵּם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה, כִּי בְּנֵדָאֵי ה' **יִתְבָּרַךְ**
 בְּעֲצָמוֹ, כִּכְבוֹל, מְרַמֵּם וְנִשְׂא מִכָּל
 הַשְּׁמוֹת וְהַכְּבוֹדִים וּמְכַל הַבְּרָכוֹת
 וְהַהוֹדָאוֹת וּמְכַל הַעֲבוֹדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, רַק
 שְׂבָאֲמַת זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיב. רַק שְׁנִיתָנוּ
 לָנוּ רְשׁוֹת לְקָרוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ
 שְׂמִסֵּר לָנוּ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַלְיוֹ
 הַשְּׁלוֹם, שֶׁבִּשְׂאָנוּ קוֹרִין אוֹתוֹ בְּאֱלֹו
 הַשְּׁמוֹת אָנוּ מְגִיעִין עֲדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ,
 כִּכְבוֹל, כְּמוֹ מִקְּוֹשׁ בִּשְׂקוֹרִין אֵיזָה אֶדָם
 בְּשֵׁמוֹ וּמְדַבְּרִין מִמֶּנּוּ שְׂאִין אָנוּ מְדַבְּרִין
 מִהַשֵּׁם בְּעֲצָמוֹ שֶׁל הָאֶדָם, רַק פְּנִיתָנוּ
 כְּדַבְּרֵנוּ לָזֶה הָאֶדָם שְׂאָנוּ מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ.
 שֶׁהוּא נִקְרָא בְּזֶה הַשֵּׁם רַק שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
 לְדַבֵּר מִהָאֶדָם וּמִשׁוֹם דְּבָר כִּי אִם עַל־יְדֵי
 הַשֵּׁם שְׂקוֹרִין אוֹתוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה אָנוּ
 יוֹדְעִין מִמֵּי אָנוּ מְדַבְּרִים אִם מְרַאבוֹן אִם
 מִשְׁמַעוֹן אִם מֵאֶדָם אִם מִבְּהֵמָה וְחִיָּה

בְּכַחֲנִית הִי שֵׁם ה' מְבָרַךְ מִעַתָּה וְעַד
 עוֹלָם. וּכְתוּב: "וְכָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
 וְיִכְרְבוּ שֵׁם כְּבוֹדָךְ, הוֹדוּ לוֹ כְּרַבּוֹ שְׁמוֹ,
 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשׁ וְכו'". וְכִי־צֵא בְּזֶה
 הַרְבֵּה שְׂמִבְּאָר כְּכָל הַפְּסוּקִים, שֶׁעֲקָר
 הַעֲבוֹדָה וְהַבְּרָכָה וְהַהוֹדָאָה הוּא לְגַדֵּל
 וּלְפָרְסֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם:

לד **וּבְאֲמַת** בַּעַר אֲנִכִּי מֵאִישׁ וְלֹא בִּינֵת
 אֶדָם לִי. וְאִינִי זוֹכֵה לְהַבִּין
 מַה שְׂרָאִיתִי פְּתוּב בְּכִמְהָ סַפְרֵי קַבְלָה
 לְשׁוֹנוֹת שְׂאִינִם מִתְקַנִּים לְפָנֵי מַה
 שְׂמַחֲלָקִים וְאוֹמְרִים בְּעֵינֵינוּ שְׁמוֹתָיו
 הַקְּדוֹשִׁים יִתְבָּרַךְ. וּבַפְּרָט לְשׁוֹן הַסְּדוּר שֶׁל
 מוֹהַר"ק ז"ל הַנִּקְרָא קוֹל יַעֲקֹב שֶׁפְּתַב
 בְּהַתְקַדְּמָתוֹ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: לְכַד אִין לָנוּ אֲצֵל
 בַּעַל הַרְצוֹן יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ בְּפִי כָּל בְּרֹאֲיוֹ,
 אֲלֵא כְּכָל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת כְּכָל
 הַעֲנִינִים וְהַפְּנוּת מִקְּטֵר וּמִנֶּשׁ לְשֵׁמוֹ.
 'לְשֵׁמוֹ דִּיקָא וְכו', עֵינִי שֵׁם. הִרִי רִצָּה
 לְתַקַּן וְלְהוֹדוֹת לָנוּ דְרָךְ הַפְּנוּת שְׂנַבְּוֹן
 בְּתַפְלָתָנוּ וְעַבְדוֹתֵינוּ. וּבְאֲמַת כְּפִי בְּשֵׁמוֹת
 הַלְשׁוֹן קִלְקַל הַרְבֵּה וְגַרְם מְכַשׁוּל לְמַעֲנִינִים
 הַנוֹגַע בִּיסוּד הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהוּא
 עֲקָר הַכֹּל, כִּי חֲלִילָה לֹאֹמַר כֵּן לַעֲשׂוֹת
 שׁוֹם חֲלוּק חֵם וְשׁוֹם בֵּינוּ וּבֵין שְׁמוֹ
 יִתְבָּרַךְ. וְאֶדְרָבָא, כְּכָל עַבְדוֹתָנוּ וְתַפְלָתָנוּ
 וּבְכָל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וְכו' אָנוּ צְרִיכִין
 לְכַוֵּן שְׂאָנוּ עוֹבְדִין וּמִתְפַּלְלִין אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ
 לְכַד לְבַעַל הַרְצוֹן לְכַד אֱלֹיו דִּיקָא. וְלֹא
 לְמוֹדוֹתָיו שֶׁהֵם שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וְכִמוֹ
 שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּסַפְרֵי (פְּרָשַׁת עֵקֶב): "מִי

לקוטי הַלְכוּת

הַלְכוּת בְּרַפְת הַשַּׁחַר ג

אֲרַח חַיִּים שְׂכו

וְכו' וְכִיצַא בְּזֶה. כִּי בְּאֵמַת הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מִפְּלֵא פְּלֵאוֹתָיו יתְבַרַךְ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים מ"ו): "לְכוּ חַזוּ מִפְּעֻלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרְצוֹ". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרַכּוֹת י): "אֵל תִּקְרֵי 'שְׁמוֹת' אֵלָא 'שְׁמוֹת', כִּי ה' שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא פְּלֵא וְגוֹל הַפְּלֵא וְפֵלֵא. לְמִי שֵׁישׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקִדּוֹ לְהִבִּין פְּלֵאוֹת הַבּוֹרֵא יתְבַרַךְ, כִּי רַק עַל־יְדֵי הַשְּׁמוֹת דִּיקָא שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים אֲנִי יְכוּלִים לְדַבֵּר מִכָּל הַדְּבָרִים וְלִסְפֹּר אֶחָד לְחִבְרוֹ רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ וְלַעֲשׂוֹת מִשָּׂא וּמִתֵּן לְקוּנוֹת וְלִמְכַר וְכָל צְרִיכֵי הָעוֹלָם. כִּי אִם לֹא הָיָה שֵׁם לְכָל דְּבַר הָיָה הַכֹּל בְּאֵלִמִּים וּבְחֻרְשִׁים, וְלֹא הָיָה שׁוּם מִשָּׂא וּמִתֵּן וְלֹא שׁוּם עֶסֶק נִגְמַר בֵּין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, כִּי כָּל הָעֶסְקִים הַנִּגְמָרִים עַל־יְדֵי הַדְּבִיר שֶׁמְדַבֵּר אֶחָד עִם חֵבְרוֹ בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן וְחֻקְמוֹת וְכִיצַא, הַכֹּל עַל־יְדֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כִּי כָּל הַדְּבִיר כִּיֹּלֵה הוּא מִהַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כִּי כָּל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם וְכָל עֲנָן שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ לוֹ שֵׁם, בְּכַחֲנִית שֵׁם דְּבַר, וְעַל־יְדֵי זֶה עֵקֶר הַדְּבִיר. וְעַל־יְדֵי זֶה נִגְמָרִין כָּל הַפְּעֻלוֹת וְכָל הָעֶסְקִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים הֵם עַל־יְדֵי הַשֵּׁם כְּנ"ל, אֲבָל עֵקֶר הַשֵּׁם כִּשְׂאֲנוּ קוֹרְאִין אֵיזֶה דְּבַר בְּשֵׁם אֲנִי מְכוּנִין לְעֲצֵם הַדְּבַר בְּעֲצֻמוֹ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ כִּי אִם עַל־יְדֵי הַשֵּׁם כְּנ"ל. כְּמוֹ כֵּן לְהַבְדִּיל, כִּשְׂאֲנוּ קוֹרִין אֶת הַבּוֹרֵא יתְבַרַךְ בְּשֵׁמוֹ, אֲנִי מְכוּנִין לְבוֹרֵא הַכֹּל לְבַדּוֹ בְּעֲצֻמוֹ

יתְבַרַךְ לֹא זוֹלָתוֹ שֶׁהוּא יתְבַרַךְ רֵאשׁוֹן וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ. יְחִיד קְדָמוֹן בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְּכִלִּית וְכו' וְלוֹ לְבַד. 'לוֹ' דִּיקָא אֲנִי עוֹבְדִים וּמִתְפַּלְלִין, וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא אֲנִי צְרִיךְ לְעוֹבְדָתְנוּ וְהוּא מְרַמֵּם מִכָּל הַשְּׁמוֹת וּמִכָּל הַבְּרַכּוֹת וְהַהוֹדָאוֹת זֶה הַדְּבַר בְּאֵמַת אִי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג וְלְהִבִּין בְּשִׁכְלֵנוּ רַק שְׂאֲנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בַּה' וּבְמִשָּׂא עֵבְדוֹ, אֲשֶׁר בְּמִקּוּם גְּדֻלָּתוֹ שֵׁם אֲנִי מוֹצֵאִין עֲנוּתְנוֹתַי, אֲשֶׁר מִרַב אֲהַבְתוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּרַא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְצָנְנוּ לְעַבְדוֹ בְּאֵלּוֹ הַמְּצוֹת לְשִׁרְתוֹ וְלְבַרַךְ בְּשֵׁמוֹ כְּדֵי שְׂנוּכָה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יתְבַרַךְ, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים כָּל פְּנִיתְנוּ בַתְּפִלָּתְנוּ אֵלָיו יתְבַרַךְ. אֵלָיו לְבַד וְלֹא לְשׁוֹמְתָיו וּמִדּוּתָיו רַק שֶׁהוּא יתְבַרַךְ יִקְרָא בְּאֵלּוֹ הַשְּׁמוֹת וְהֵם אֲחֵדוּתוֹ יתְבַרַךְ. כִּי ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וְכִי שֶׁמְפָרִיד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֵׁמוֹ מִעֲצֻמוֹתוֹ יתְבַרַךְ, הוּא נִרְגָּן מִפְּרִיד אֵלּוּף וְכוֹפֵר בְּעֵקֶר. וְעַל־פִּנּוּ מִשָּׂה רַבְּנוּ עַלִּיו הַשְּׁלוֹם כִּסֵּר לָנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּפִשְׁטוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". כִּי ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד כְּנ"ל:

וְכָל זֶה מְבַאֵר וּמְפָרֵשׁ בְּדַבְרֵי אֱלֹהֵינוּ וְכוֹר לְטוֹב לְמִי שֵׁישׁ לוֹ עֵינַיִם אֱמַתִּיִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שֵׁם (תְּהִלֵּי הַיָּמִים הַקְּדוּשָׁה י): "וְאֵנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יְדַעֵ דְאֵנְתָּ הוּא מְמַלֵּא כָּל שְׂמִיחָה וְאֵנְתָּ הוּא שְׁלִימוֹ דְכֻלְהוּ, וְכַד אֵנְתָּ תִסְתַּלַּק מִנִּיּוּהוּ אֲשַׁתְּאֵרוּ בְּלַחוּ שְׂמִיחָה

ועשה הכל מראש ועד סוף וקמיה וקמיהם
הכל פרצונו.

ועל-כן בכל השמות אנו קוראין אותו
בעצמו כי הוא בעצמו פעל
ועשה הכל, רק שעצמות הפועל ותברך
אי אפשר לכנות ולקרות בשום שם וכנוי,
אבל הוא בעצמו ותברך שהוא סתום
ונעלם בתכלית ההעלם ולית שום
מחשבה תפיסא בעצמותו פלל, הוא
בעצמו פעל ועשה הכל, ומחמת זה
כשאנו מזכירין שמותיו ותברך שהם על
שם פעלותיו, אנו קוראין אותו בעצמו
על-ידם, כי הוא בעצמו פעל ועשה הכל
כנ"ל, כי הוא 'ממלא כל שמהו' וכו'
כנ"ל. ואפילו בהאדם הנשמי רואין זאת,
כי כל פעולות הגוף הם על-ידי הנפש כי
הנפש מראה פעלותיה בגוף, ואף-על-פי
כן מהות הנפש אי אפשר להשיג ולהבין,
ואף-על-פי-כן אנו יודעין שכל הפעולות
הם מהנפש, וכשאנו מדברים מהנפש אנו
מכונין על הנפש בעצמה אף-על-פי שאין
אנו מבינים מהותה ועצמותה, מפל שבין
להבדיל אלפי אלפים קל וחמר הבורא
ותברך בעצמו, שבודאי הוא בעצמו
מורמם ונשגב מאד על כל הרוחניות ולית
מחשבה תפיסא בעצמותו פלל, כמו
שאמר שם אליהו: 'ולית דידע בך כלל',
בחינת (והר הקדש דף ט"א): "מה חמית מה
פשפשת מה ידעת", כי מצד עצמותו
הוא מורמם על כל השמות, אבל אף-על-

כגופא בלא נשמתא וכו', הינו כנ"ל,
שבודאי מו' שמסלק במחשבתו חס
ושלום עצמותו ותברך מהשמות
הקדושים שפזכיר, הוא "גרן מפריד
אלוף" שמופריד אלופו של עולם
משמותיו ותברך, והוא פורש מן החיים,
כי בשאין מכוון בקריאת שמותיו ותברך
אליו בעצמו, הוא בחינת 'וכד אנת
תסתלק מנייהו אשתארו בלהו שמקון
כגופא בלא נשמתא', כי עקר מלוי
השמות ושלמותן וחייתם הוא הקדוש-
ברוך הוא בעצמו ובכבודו בעל הרצון
העליון, כמו שכתוב שם: 'ואנת הוא
ממלא כל שמקון ואנת הוא שלימו
דכלהו'. ואף-על-פי-כן הוא ותברך
בעצמו אין לו שם ידוע, כי הוא ותברך
מצד עצמו הוא מורמם על כל ברכה
ותהלה ואין לו שם כלל, כי אחר
שמוזכירין אותו בכל השמות והשבחים
האמתיים שקבלנו מאבותינו הקדושים,
אף-על-פי-כן עדון מהותו ועצמותו נעלם
מאתנו בתכלית ההעלם. כי ה' ותברך
נעלם מצד עצמו ונגלה מצד פעלותיו,
ומצד עצמו נאמר: 'ואנת לית לך שם
ידוע' וכו' כי 'לית מחשבה תפיסא בך
כלל', אבל מצד פעלותיו הוא נקרא בכל
השמות והשבחים ותהלות, כי כל
השמות מורים על פעלותיו, שהוא מהנה
כל העולמות ושליט ומושל בכל וכו',
אבל באמת הכל אחד, כי כל פעלותיו
נמשכין ממנו בעצמו ותברך, כי הוא פעל

ה'תש"ח

פירכין בכל השמות והברכות והשבתים
 אנו מכניזין אליו ותברך בעצמו, כי זה
 הנעלם בעצמו, הוא פועל הכל בראונו
 כנ"ל. על-כפ"פנים מבאר בדבריו אליהו
 שבכל השמות צריכין לכוין אליו ותברך
 בעצמו, כמו שכתוב: 'וכד אנת תסתלק
 מניהו אשתארוין בלהו שמחן כנופא בלא
 גשמתא' וכנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו
 ו"ל: 'מי בה' אלקינו בכל קראנו אליו –
 'אליו ולא למדותיו' כמבאר כל זה לעיל,
 וזה בחינת (שערי צדק, ט): 'לברך בך גזכיר
 שמך', (והבן היטב:

לה ובאמת ידעתי כי גם הרכ הנ"ל,
 וכל שאר הספרים שכתוב
 בהם לשונות פאלה, פונתם כמו
 שכתבתי, רק במחלה מכבודם, לפי עניות
 דעתי, קלקלו הלשון שיוכל לגרם חס
 ושלום מכשול לקורא בספריהם, והיה
 טוב להם השתיקה מלכתב לשונות
 פאלה, אך מאחר שבכר כתבו כנ"ל
 הכרחתי להאריך קצת לברר האמת.
 ועל-כן באמת סוף כל סוף צריכין רק
 לחזר להאמונה הפשוטה של כלל ישראל
 בלי שום חקירות אפלו של דרכי התפלה,
 כי דרכי התפלה צריכין לקבל רק בדרך
 אמונה, להאמין שהעולמות נשתלשלו
 בדרך זה, והשמות השייכים לכל ספירה
 ולכל מדה ולכל פרצוף וכו'. ושאר כל
 דרכי חכמת האמת וכו'. כפי אשר מסרו
 לנו רבי שמעון בר יוחאי ו"ל והארי ו"ל.
 והעקר להאמין שאין אנו מכינים דבריהם

כלל, כי בודאי למעלה אין שום גשמיית
 וכו' כאשר האריכו בזה כל הספרים, אבל
 מי שרוצה לנגס באיזה חקירה על פי
 קבלה ולישב איזה קשאי של המחוקרים
 על פי קבלה הוא מקלקל מאד. כי באמת
 הקשיות פאלו אי אפשר לישבם כלל רק
 לסמוך על אמונה לבד, כי העקר הוא רק
 האמונה הפשוטה כנ"ל להאמין בה'
 וכמושה עבדו בפשיטות שה' אחד ברא
 הכל יש מאין המחלט ונתן לנו את
 תורתו ומצותיו הקדושים למען נזכה
 ונתנה וכו'. ואף על פי שיש בכל זה כמה
 חקירות וקשיות אך שד עבודה אליו
 ותברך וכו'. על כל אלו הקשיות אין שום
 תרוץ בעולם, רק עקר התרוץ הוא
 שבאמת אין אנו יכולים להבין זאת רק
 שאנו צריכין לסמוך על האמונה לבד,
 כמבאר בדבריו רבנו ו"ל פעמים אין מספר
 שאסור לחקור בהשכל כלל, רק לסמוך על
 אמונת אבותינו לבד:

לו ובאמת כל אלו המכשלות הנמצאים
 להמענינים בכמה ספרים
 הוא מחמת שנמצאים כמה ספרים
 שרוצים לישב כמה קשיות עמוקות בדרבי
 הנהגותיו ותברך. ובאמת התרוצים אינם
 פלום למבין מעט, על-כן יכולים להכשל
 על-ידי התרוצים יותר, אבל באמת על
 כל הקשיות פאלו שבדרבי הנהגותיו
 ותברך וכו' אין שום תרוץ בזה העולם
 רק לעתיד יתגלה כל התרוצים, אבל בזה
 העולם אסור לחקור כלל, רק לסמוך על

אמונה לבר וכמו שהאר"י רבנו ז"ל בנה הרבה בכמה מקומות. ועל-פן רבנו ז"ל בגדל עמקות חכמתו העולה על הכל אינו מישב שום קשוא, רק בגדל חכמתו גלה לנו תורות נפלאות עמקות ורחבות, וגילה לנו בהם והסביר לנו על ידם שקשיות באלו אי אפשר לישב בשום אפן רק לסמוך על אמונה והכנים בנו דעת להבין שאי אפשר לישב אלו הקשיות, כי הוא בגדל עצם השגתו גלה לנו מאין ומהיכן נמשכין אלו הקשיות שנמשכין ממקום גבה בזה שאי אפשר לישב בזה העולם בזה הגוף בשום אפן, כמו בהתורה על "פרקא רביעאה דספרא דגניעוּתא" (ספ"ט כ"א) על מאמר רבותינו ז"ל (ברכות י"ח), לעתיד לבא צדיקים וישבים ועטרוּתיהם בראשיהם, שגלה ובאר לנו שם דרך נפלא והסביר לנו שם שקשיות באלו שנבוכין בהם נמשכין משכליים המקיפים שאי אפשר להשיגם בזה העולם בשום אפן, ואמר שם תורה נפלאה על זה בהתגלות נפלא. וכן בהתורה "בא אל פרעה" (ספ"ט ס"ד) שגלה שם שקשיות באלו נמשכין מפוד הצמצום של החלל הפנוי וכו' שאי אפשר להשיג זאת כי אם לעתיד לבא.

וכן בהתורה "כי מרחמם ויהגם" (בלש"י חגיגה ס"ט ז') באר שם שיש קשיות שהם נמשכין ממקיפים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם וכו', עין שם בכל

עוד במקום אחר מזה:

לו נחזר לענינו שעקר הוא השם. ועקר הקריאה היתה למען שמו יתברך כנ"ל. כדי לגלות שמו יתברך בעולם כנ"ל. ועקר התגלות שמו הוא על-ידי התורה שנתן לנו משה רבינו, כי

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שלא

אוריתא שקמא דקדשא בריך הוא, ואין אנו יכולין לידע משמו ותפודה, כי אם על-ידי התורה והמצוות כשאנו מקימין אותם בפשיטות כפאשר צונו על-ידי משה עבדו, כי על-ידי יציאת מצרים מתן תורה אז נתגלה אלקותו ותפודה בעולם ונתפרסם שמו לכל פאי עולם, כמו שכתוב (תקמ"ה ט): "ותעש לך שם כהיום הזה". וכמו שכתוב (שמות ט): "ולמען ספר שמי בכל הארץ". ומלכות וזון הרשעה עמדה על ישראל להשפיקם תורתו ולהעבירם על חקי רצונו להעלים שמו ותפודה חס ושלום מן העולם, כי הם רצו להתגבר רק על השם לבד דיקא, שהוא התורה, שהוא שקמא דקדשא בריך הוא, כי העקר הוא השם כפ"ל, כי אמרו: "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל". כי רצו להתגבר דיקא להעביר מהם שם ה' חס ושלום, שהוא התורה כפ"ל, על-כן היה הנם על-ידי שמן של המגורה, שהיא בחינת שם, כמו שכתוב (קמ"ח ו): "טוב שם משמן טוב". וכמו שכתוב (שיר השירים א): "לריח שמניך טובים שמן תורק שמך". כי השם הוא תפודה כפ"ל. ותפודה הוא עקר אור המאיר כמו שכתוב (תקפ"א ב'): "והארץ האירה מבודדו". וזהו בחינת אור הנם של חנפה שהוא בחינת אור השם ותפודה והתפודה שפמשיכין ומגלין על-ידי פרסום הנם, שאז נתגדל שמו וכבודו ותפודה, כמו שכתוב: "ולך עשית שם גדול וקדוש

בעולמך". כי עקר אור הנר של מצוה, שהוא בחינת נר חנפה, הוא אור התורה, שהוא בחינת השם הקדוש, כי אוריתא שקמא דקדשא בריך הוא כפ"ל, בבחינת "כי נר מצוה ותורה אור", כי עקר האור הוא השם, שהוא תפודה שלו ותפודה שפמאיר בכל העולמות וכפ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל על גרות המגורה שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל וכו', כי אור הנר של מצוה הוא בחינת אור התגלות שמו וכבודו ותפודה, שהוא בחינת השראת השכינה. ועל-כן היה הנם של חנפה בגרות המגורה דיקא. הכל בשביל הגדלת שמו ותפודה כפ"ל, כי הננים רצו להשפיק שמו ותפודה חס ושלום, על-ידי שגורו לבטל את התורה שהיא שמו ותפודה כפ"ל. על-כן היה הנם על-ידי גרות המגורה דיקא, שהם בחינת הגדלת שמו וכבודו ותפודה כפ"ל:

לח וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל שהשם הוא בחינת אור הנר, כמבאר שם בסוף. שהלכנה אותה בידה נר והיא אומרת להחמה, מפני מה כשאתה בא אין לי שם? כי שרנא כמיהרא מאי מהני, עין שם. נמצא שהנר הוא בחינת שם:

לט כי כל בחינת החלוקה הנ"ל של כן המלך שחלף בעבד, שהוא בחינת שקר כפ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות, שמשם נמשכין כל החלופין והשקרים שבעולם שפחליפין האמת

בבחינת השם, כי הצדיק האמת בכל מקום שהוא הוא צדיק אמתי. ואותו בעצמו בודאי אינם יכולים להחליף חס ושלום, רק עקר החלופה הוא בשם שקורין לו שם של שקר, שאומרים עליו שקרים שאינו צדיק וכיוצא בזה. וכן בשרשע או קבץ במעלה מפרסם בשם צדיק גדול מאד. באמת אף על פי כן זה המפרסם בכל מקום שהוא, הוא כמו שהוא, רק עקר השקר והחלופה הוא בשם שקורין לו שם של צדיק גדול בשקר.

וכך זה מבאר ומובן היטב בהתורה על 'בראשית לעיני כל ישראל' (בלקוטי התנ"ך בספרו ס"ו), מבאר שם שיש מאורי אור ומאורי אש, עין שם היטב. מבאר שם ששם הצדיקים אמתיים הם בחינת שם ה', כי שמו משתף בשמו. וכל מה שהצדיק האמת מפרסם יותר שיש לו שם גדול בעולם יותר נגדל ביותר שם ה' וכו'. ולהפך חס ושלום, בשגגת שם הצדיק האמת, ונתגדל ונתפרסם בעולם שם מפרסמים של שקר. אזי נתעלם חס ושלום שם ה', ומתגבר שם הטמאה חס ושלום, שהוא בחינת מאורי אש חס ושלום, כי שם הצדיק, שהוא בחינת שם ה', הוא בבחינת מאורי אור. ולהפך שם של שקר שם הטמאה הוא בחינת מאורי אש וכו', עין שם. ומובן שם שעקר החלופה והטעות והשקר שבועולם הוא בבחינת השם דיקא פנ"ל. וכל זה הוא בחינת הדלקת נר הנפה שהוא

בשקר ואומרים לצדיק רשע וירשע צדיק וכו'. כל בחינת השקר והחלופה הנה הוא רק בבחינת השם, שמשקרין ומחליפין את השם מזה לזה. כמו בהמעשה בעצמה הנ"ל שהחליפה המילדת את הולדות והניחה את בן המלך אצל השפחה וכן השפחה אצל המלכה. ועל ידי זה טעו העולם וסברו שכן השפחה היא בן המלך וכן המלך האמת הוא בן השפחה. הנה עקר החלופה היה רק בהשם, כי בודאי גוף הולדות אי אפשר להחליף, כי בן המלך בכל מקום שהוא הוא בן המלך באמת וכן להיפך בן השפחה בכל מקום שהוא הוא בן השפחה, רק עקר השקר והחלופה הוא בהשם, שעל ידי החלופה גרמה שקראו לבן השפחה שם של שקר, כי קראו אותו בשם בן מלך, וכן להפך את בן המלך קראו שם בן השפחה. וכן בכל החלופים והשקרים שבועולם. מה שיש אחד שמפרסם בשם צדיק בשקר או להפך שחולקין על איזה צדיק אמת ואומרים עליו שקרים כאלו היה רשע, או שניהם צדיקים, אבל אחד גדול מהברו אלפים ורכבות מדרגות בלי שעור. ואצל העולם הוא בהפך, שהקטן במעלה הוא גדול ומפרסם אצלם מאד. והגדול במעלה קטן אצלם וכיוצא בזה שאר השנויים והחלופים שיש בעולם. בכלליות העולם ובפרטיות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר, כל אלו החלופים והשנויים הם רק

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים של

לְהַמְשִׁיךְ אֹרֶךְ הַאֲמַת בְּעוֹלָם בְּנִי, לְ, שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ בְּחַיֵּינִת שֵׁם ה', שֶׁהוּא בְּחַיֵּינִת שֵׁם יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ בְּכָל־יָמָיו, בְּחַיֵּינִת שֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁזֶה עֵקֶר הָאֲמַת בְּחַיֵּינִת (תהלים קי): "וְאֲמַת ה' לְעוֹלָם".

וְקוֹדֶשׁא בְּרִיד הוּא וְאוֹרְתָא וְיִשְׂרָאֵל בְּלֵא הַד, כִּי שְׂמוֹ מְשֻׁתָּף בְּשֵׁמוֹ בְּנִי, לְ, כִּי עֵקֶר הַתְּהַלּוֹת הָאֲמַת הוּא בְּכַחֲמֵינִת הַשֵּׁם שְׂלֵא יַחְלִיף אֶת הַשֵּׁם בְּנִי, לְ, וְכֵן בְּעֵקֶר הָאֲמוּנָה בְּה' יִתְבָּרַךְ עֵקֶר הַפְּגָם שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שֶׁהוּא בְּחַיֵּינִת כְּפִירוֹת, הוּא רַק

בְּכַחֲמֵינִת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בראשית ה, טו): "אֵן הוֹחַל לְקִרָא בְּשֵׁם ה'", וּפְרַשׁ רַש"י שֶׁהַתְּחִילוֹ לְקִרְוֹת אֶת שֵׁם הַעֲצָבִים בְּשֵׁם ה', לְעֵשׂוֹת אֱלִילִים וְלִקְרוֹתָם בְּשֵׁם אֱלֹהִים, וְזֶהוּ בְּחַיֵּינִת (שמות כג, יז) "וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרָיִם לֹא תִזְכְּרוּ" וְכֵן

שְׂפָתוֹב (שעשה כג, יז): "לְכֹד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֹךְ", וּפְרַשׁ רַש"י "שְׂלֵא נִזְכִּיר שְׁמֹךְ חֵם וְשְׂלֹם עַל שְׁמוֹת הָאֱלִילִים חֵם וְשְׂלֹם, רַק בְּךָ לְכֹד נִזְכִּיר שְׁמֹךְ". וְזֶה בְּחַיֵּינִת חֲטָא דוֹר הַפְּלִגָּה שְׂאֵמְרוּ "וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם", שְׂרַצוּ לְהַמְשִׁיךְ שֵׁם ה' עַל עַנְיֵנוּ עֲבוּדָה זָרָה שְׂלֵהֵם. וְעַל כָּל כָּל הַעֲוֹנוֹת שְׂנֵמְשִׁכִּין מִהַצֵּד הַרַע שְׂשָׂרְשׁוּ מִכַּחֲמֵינִת אֵל אַחַר כְּפִירוֹת, עַל־כֵּן כָּל הַעֲוֹנוֹת נִקְרְאוּן פּוֹגֵם בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ חֵם וְשְׂלֹם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ כְּפִי מִפְּמֵים: דְּמִשְׁקֵר

בְּשִׂמְא דְּמִלְכָא, וְכֵמוֹ שְׂאֵנוּ מִכְּקִשִּׁין בְּתַפְלָה: וְחַמְלָא כָּל הַשְּׂמוֹת שְׂפָגְמֵי בְּשִׂמְךָ הַגְּדוֹל. עַל־יְדֵי גַר חֲנַפָּה מִמְּשִׁכִּין

אֹרֶךְ הַאֲמַת בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחַיֵּינִת אֲמִתּוֹת הַשֵּׁם דְּקְדוּשָׁה, שְׂלֵא לְהַחְלִיף שֵׁם ה' חֵם וְשְׂלֹם, בְּשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהַחֲקוּרוֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִים שְׂמֻחְפִּין עַל ה' יִתְבָּרַךְ דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן, וְעֵקֶר הַכְּפִירוֹת שְׂלֵהֵם הוּא בְּשֵׁם ה' דְּיִקְא, דְּהֵינּוּ בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא שְׂמִיָּה דְּקְדוּשָׁא בְּרִיד הוּא, וְכַעֲנֵן הַנְּהַגוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַשְּׁנַחְתּוֹ הַפְּרָמִיּוּת עַל כָּל דְּבָר שְׂכָל זֶה הוּא בְּחַיֵּינִת שֵׁם ה', שְׂעֵקֶר הַנְּהַגוֹת כָּל הַעוֹלָמוֹת וְחַיֵּיתָם נִמְשָׁד עַל־יְדֵי שֵׁם ה' הַמְּחַיֶּה אֶת כָּלֵם בְּנִי, לְ.

וְהֵם רוֹצִים לְשַׁקֵּר בְּשִׂמְא דְּמִלְכָא קְדוּשָׁא וְבוֹדִים מִלְכָּם עַל פִּי סְבָרְתָם כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת בְּרַכְבֵּי הַשְּׁנַחְתּוֹ וְהַנְּהַגוֹת וּמוֹפְתָיו הַנּוֹרְאִים וְכּוֹפְרִים בְּתוֹרָה וְכו', שְׂכָל זֶה הוּא בְּחַיֵּינִת שֵׁם ה' בְּנִי, לְ, שֶׁזֶהוּ בְּחַיֵּינִת מִלְכּוֹת יְנוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהֵם חֲכָמֵי יְנוֹן. שְׂאֵן הִיָּה עֵקֶר חֲכָמוֹת חֲצוֹנוֹת וְאִפְיוֹרְסוֹת אֲצֵלָם, עַל־כֵּן עֲמָדוֹ עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיתָם תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו וְכו', שֶׁהֵם בְּחַיֵּינִת שְׂמִיָּה דְּקְדוּשָׁא בְּרִיד הוּא בְּנִי, לְ, כִּי הֵם רָצוּ לְהַתְּנַבֵּר דְּיוֹקָא עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל דְּיוֹקָא, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּשֻׁתָּף בְּשֵׁמוֹ וְכֵמוֹ, לְ, עַל־כֵּן עֲשֶׂה ה' יִתְבָּרַךְ הַיָּם דְּיוֹקָא עַל־יְדֵי גֵרוֹת הַמְּנוּרָה, שֶׁהֵם בְּחַיֵּינִת אֹרֶךְ ה' הַקְּדוּשׁ וְכַבּוֹד יִתְבָּרַךְ בְּחַיֵּינִת אֹרֶךְ הָאֲמַת בְּנִי, לְ, וְזֶהוּ בְּחַיֵּינִת הַדְּלִקָּת גַּר חֲנַפָּה בְּנִי, לְ, שְׂנַחְתּוֹ לָנוּ ה' יִתְבָּרַךְ מִצְוֵה הַקְּדוּשָׁה הוּאֵת לְחַיֵּיתָנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵמֶק הַגְּלוּת הַפַּר הַזֶּה

16 411

ז"ל: אפלו עם הארץ ירא לְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת. כי שבת שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׁהוּא בְּחִינַת אֲמַת, וְעַל־כֵּן הַצְּדִיקִים אֲמַתִּים נִקְרָאִים שַׁבַּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי (זוֹרֵר בְּפִדְיָת דְּרַף קַמְרִי): אֲנִתְּ הוּא שַׁבַּת דְּכֻלְהוּ יוֹמָא. וְכַמּוֹכָא זֹאת בְּהַתּוֹרָה "בְּרֵאשִׁית" הַזֶּה. וְעַל־כֵּן בְּכַנִּיסַת שַׁבַּת מְדַלְקִין גַּר שֶׁל שַׁבַּת שְׁהוּא הַתְּחִלַּת מַבְלַת קַדְשֵׁת שַׁבַּת, כִּי גַר שֶׁל מִצְוָה הוּא בְּחִינַת אוֹר הַאֲמַת, בְּחִינַת הַגְּדֵלַת אוֹר ה' דְּקַדְשָׁה בַּזֶּה, כִּי עֶקֶר אַחִיזַת הַשְּׁקֵר, שְׁהוּא בְּחִינַת הַעֲבֹד הַזֶּה, שְׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם שֶׁל שְׁקֵר, הוּא בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ בַּזֶּה. וּבְשַׁבַּת נִתְפַּטְּלִין הַקְּלָפוֹת הַנְּאֻחִין בְּמְאוּרֵי אֵשׁ. וְאֵן נְמוּשָׁד הָאֵשׁ דְּקַדְשָׁה בְּבְחִינַת (שֵׁר הַשְּׂרִים ג'): "רְשִׁפִּיה רִשְׁפֵי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַת יְהוָה", וּמֵהָאֵשׁ דְּקַדְשָׁה הוּאֵת מְדַלְקִין גַּר שֶׁל שַׁבַּת. וְכֵן נֵרוֹת הַמְּנוֹרָה וְגַר חֲנֻכָּה וְכָל הַנְּרוֹת שֶׁל מִצְוָה. וְעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא נִכְנָעִין וְנִתְפַּטְּלִין בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת שְׁנְאֻחִין בְּמְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי אִין הֵדִין נִמְתַּק אֵלֶּא בְּשִׂרְשׁוֹ, כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֵּאֱכַל. וְזֶהוּ בְּחִינַת גַּר שֶׁל שַׁבַּת בַּזֶּה, אֲכָל בְּכָל הַשָּׁנָה אִין זוֹכִין לְהַמְשִׁיד הַתְּגִלוֹת הָאֲמַת בְּשַׁלְמוֹת כִּי אִם בְּשַׁבַּת שְׁמַרְמֵז עַל לְעֵתִיד לְבָא שְׁאֵן יִתְגַּלֶּה הָאֲמַת בְּשַׁלְמוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי י"ב), "שִׁפַּת אֲמַת תִּפּוֹן לְעַד". 'בוֹנְנַת' לֹא כְּתוּב וְכִי (זוֹרֵר כִּי תִשָּׂא דְרַף קַמְרִי). אֲכָל עַל־יְדֵי תַקְּף הַגֵּם שֶׁל חֲנֻכָּה אֲנוּ זוֹכִין לְהַמְשִׁיד הָאֲרַת הָאֲמַת, הַגְּדֵלַת שֵׁם ה' שֵׁם דְּקַדְשָׁה אֲפִלוּ

שְׁמַתְגַּבַּר הַשְּׁקֵר בְּיוֹתֵר, כִּי אֵן בְּשַׁתְּהוּ הַגֵּם שֶׁל חֲנֻכָּה כְּכֹר הִיָּה בְּחִינַת גְּלוּת, כִּי אַף־עַל־פִּי שְׁהִיָּה בְּתַחֲלַת בֵּית שְׁנֵי, אַף עַל פִּי כֵן גְּאֵלָה שְׁנִיָּה לֹא הִיָּתֵה גְּאֵלָה שְׁלֹמָה, כִּי הִיָּו מְשַׁעֲבָדִים תַּחַת מַלְכֵי פָּרַס וְיוֹן. וְכַמּוֹכָא דְּבְרַבִּי ר' ל, עַל־כֵּן צָפָה ה' יִתְפַּרֵּךְ שְׁהַעֲבֹדֵי בּוֹכָבִים מִתְּגַבְּרִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל יְהִיּוּ בְּגִלוּת וְיִמְן רַב מְאוּד, וּמִתְגַּבַּר בְּן הַעֲבֹד עַל בְּן הַמּוֹלֵךְ חַס וְשָׁלוֹם, עַד שְׁגָם בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹן מִתְגַּבַּר הַשְּׁקֵר עַל הָאֲמַת, וְהָאֲמַת תְּהִיָּה גְּעַדְרַת וְאִין יוֹדְעִין הִכֵּן הָאֲמַת, עַל־כֵּן נִתֵּן לָנוּ מִצְוָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל חֲנֻכָּה שְׁעַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַמְשִׁיד אוֹר הָאֲמַת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. כְּדִי לְהַמְשִׁיד וְלְהַגְדִּיל שֵׁם הָאֲמַת בְּעוֹלָם לְכַפֵּל זְהַמַּת הַעֲבֹד שְׁהוּא הַשְּׁקֵר וְלְהַגְדִּיל שֵׁם בְּחִינַת בְּן הַמּוֹלֵךְ הָאֲמַת. שְׁהֵם שֵׁם יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וְשֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֲמַתִּים, שְׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם ה' בַּזֶּה:

מ וְזֶה בְּחִינַת גַּר שֶׁל שַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת הוּא מְלֻךְ, בְּחִינַת 'שַׁבַּת מַלְכְּתָא', וְשִׁשַׁת יָמֵי הַחוּל הֵם בְּחִינַת עַבְדוּת, כִּי בְּהֵם עוֹשִׂין מְלָאכָה וְעַבְדוּת, בְּחִינַת 'שִׁשַׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂית יְכוֹ', וּבְשַׁבַּת יִתְפַּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן וְנִתְפַּטְּל בְּחִינַת הַעַבְדוּת, שְׁהֵם בְּחִינַת עוֹבְדֵין דְּחַל, בְּחִינַת ל"ט מְלָאכּוֹת שְׁבָהֵם נִחְזּוּ זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, שְׁהוּא בְּחִינַת עַבְדוּת בַּזֶּה, שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׁקֵר בַּזֶּה. וְעַל־כֵּן בְּשַׁבַּת הוּא בְּחִינַת אֲמַת, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שלה

בימי החול. ומכניעין ומכבלין וזמנת העבד במקומו בעצמו שהוא בששית ימי החול. שאז יש אחיזה לעובדין דחל שהוא בחינת עבד ואף-על-פי-כן אנו ממשוכין אז בחינת הקדושה של שבת על-ידי הדלקת נר הנגפה לנלות אור האמת בעולם. לבטל החלופ של העבד שגחלף בן המלך שנופה גם עתה לברר אמתת ה'. לידע מי ראוי לקרותו באמת בבחינת שם בן העבד ומי ראוי לקרותו באמת בשם בן המלך וכו"ל. וזהו בחינת (משל ל"א) "ותקם בעוד לילה ותמן טרף לביתו" וכו' המבאר לעיל באות י"ב, הינו שגם בהשבת לילה מגליו אור האמת, שזה בחינת נר הנגפה שמומשיכין האור הקדוש אור האמת גם בימי החול ולמטה מעשרה מפרחים. וכעין המבאר בפניות, עין שם והבן היטב:

מא וזה בחינת הכפא שפדר כראוי שעל-ידי זה היה תקונו של בן המלך האמת שחור למלכותו על-ידי זה, כמו שכתוב שם, עין שם. כי כתיב (שמות י"ט): "כי יד על כס יד" וכו' - אין שמו שלם ואין כפאו שלם עד שימחה זכר עמלק" (תנחומא תצא סימן יא הובא בפרוש רש"י שם). שהוא זמנת הנחש, שהוא בחינת עבד, כי כל זמן שיש אלו השנויים והחלופים בעולם, גם הכפא, כביכול, אינו שלם, שזהו בחינת מה שלא היה מסדר יפה הציורים של הכפא, שהם בחינת שרשי הנשמות שפלים חצובים מתחת כפא

הכבוד וכו' וגם שמו אינו שלם, כי לא כשהוא נכתב הוא נקרא, כי זה שמו לעולם כתיב, כי מחמת השנויים והחלופים של היכלי התמורות שרצים להתגבר על-ידי חטא עין הרעת טוב ורע, על-ידי זה, כביכול, ה' יתברך משנה שמו בכונה ומתלבש את עצמו כביכול בכמה לבושים שונים בכל עת ומסתתר את עצמו בהם, וזהו בחינת כל השמות והכנויים שאנו קוראין אותו עתה בהם, שהם בחינת לבושיו, אבל שם העצם נעלם ונסתר עתה, כי אין שמו שלם ואין כפאו שלם עד שימחה זכר עמלק, שהוא זמנת הנחש, שהוא בחינת זמנת העבד שגחלף ורצה להתגבר בשקר על בן המלך חס ושלום, ומחמת החלופ והשקר הזה גם ה' יתברך בעצמו, כביכול, משנה שמו וכפאו עד שימחה זכרו, כי מחמת שנתאחו זמנת הנחש בהגוף על-ידי חטא אדם הראשון על-ידי החלופ של היכלי התמורות כנ"ל, על-ידי זה עתה היא טובה גדולה מאד מה שה' יתברך העלים שמו העצם, כי אי אפשר לקבלו עתה מחמת רבוי אור כנ"ל. ועל-פני עתה אי אפשר לנו לידע ממונו יתברך כי אם על-ידי העלמת שם העצם דייקא. נמצא שאין לנו עתה פח לקבל דיעת האמונה הקדושה בשמו יתברך, כי אם על-ידי שהעלים שמו יתברך והלביש את עצמו בהשמות והכנויים שנקרא בהם עכשיו, שזה בחינת אין שמו שלם וכו', שעל-ידי

השם יקרא ככתיבתו ואז יתמלא פגימת הלכנה ויהיה אור הלכנה כאור החמה, כי כל בחינה הנ"ל של החלופ הנ"ל זה נמשך מבחינת פגימת הלכנה שאמרה, אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד. ופגמה במלכות דקדושה. ואז אמר לה ה' יתברך, לבי ומעטי את עצמך. וזה גרם אחיזת הקלפות פידוע, שמשם נמשך פח מלכות דסמרא אחרא, שהוא בחינת (משל ל) "תחת עבד כי מלך ושפחה כי תירש גבורתה" וכו' פידוע. ועליבן מכאן בהמעשה הנ"ל הרבה מענין 'חדותי דסמרא', שהוא בחינת תקון פגימת הלכנה, כמו שכתוב שם, ששמע בלילה הנגון שעשו לכבוד הלכנה שהחמה עשה לה מלבוש חדש, שהוא בחינת 'חדותי דסמרא', ממכאן שם ברמז בסוף הפעשה הנ"ל, עין שם. וכן הענין שהלכנה טוענת עם החמה מודיע בשאמה בא אין לי שם וכו' עין שם. כי כל ענין החלופ הנ"ל, שהוא בחינת שקר כנ"ל, זה בחינת חשבת לילה כנ"ל שנמשך מבחינת מעוט הירח. ועליבן עקר התקון עלידי בחינת 'חדותי דסמרא', שהוא בחינת מלוי פגימת הלכנה, כי הכל בחינה אחת וקשור זה בזה, כי כפי תקון פגימת הלכנה כמו כן נדחה זחמת הנחש והעבד כנ"ל, ונתפטר השקר של החלופ הנ"ל ונתגלה האמת העולם, עד שנפכה שיבא משיח צדקנו, שהוא הפן מלך האמת ויגלה האמת

זה דיקא יש בנו פח לידע משמו יתברך כנ"ל, כי בלא זה לא היה אפשר לקבל עכשיו מחמת רבוי אור כנ"ל. וכל מה שאנו זוכין לידע משמו יתברך ולהאמין בו יתברך, כמו כן נכנע ונתפטר ונתמחה ונמחה זכר עמלק מן העולם, שהם הכפירות והחקירות הבאים מרבוי אור מה שחוקרים כמה שאין להם רשות, שהוא בחינת מה לפנים מה לאחור מה למעלה מה למטה וכו'. שכל הקשיות והכפירות של החוקרים נמשכין משם, שהם בחינת זחמת הנחש, שהם הקלפות והסמרא אחרא הנמשכין מרבוי אור שגרם מיתה ושבירה חס ושלום, כי העלמות האור ומעוטו ונמצומו זה עקר התקון פידוע בכתבי האר"י ז"ל. נמצא שדיקא עלידי שאין שמו שלם, כפיכול, עלידי זה דיקא נכנע ונתפטר הסמרא אחרא, שהוא בחינת עמלק כנ"ל. ואז בשפחה זכרו עלידי התגבורות האמונה הקדושה שמתגברין ישראל להאמין בו יתברך באמונה לבד, בבחינת העלמת שם העצם דיקא, כי אינם רוצים לחקר כלל בפגימות דיעת רצונו והנהגותיו להבין דרכי ה', רק הם מאמינים בפשיטות שהוא היוצר הוא הבורא מנהיג ומשגיח וכו'. ובמה שאין להם רשות לחקר אינם חוקרים כלל, כי יודעים שאי אפשר להשיג עכשיו כנ"ל. עלידי שלמות האמונה הזאת נוכח לעתיד שיתגלה לנו שם העצם, כי אז

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שלו

בשלמות בעולם ויסדר הכפא כסדר, כי ידע כל שרשי הנשמות בשלמות היכן מקומה ותקונה של כל נשמה ונשמה ויתקן כל תקוני השכינה, שהם בחינת מטה ושלחן, כפא ומגורה, ויסדר הכל כראוי. ואז יהיה ה' שלם וכסאו שלם. ויהי אור הלבנה כאור החמה. ויתקין מקרא שכתוב: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו". להכניע ולבטל את ממשלת בחינת העבד, שהוא בחינת עשו עמלק. ותחזור המלוכה למקומה בבחינת והיתה לה' המלוכה, שהוא בחינת מלכות משיח, שהוא מלכות דקדושה, שקל מלכותו יהיה רק לגלות האמת בעולם. להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים אין עוד. ואז יתקיים: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", במהרה בימינו אמן:

[שך לעי]

תת

מב ועל-בן הם שמונה ימי חגכה כנגד שמונה מלכים דקדושה של ישראל, שהם כנגד שמונה מלכים של אדום שמלכו "לפני מלך מלך לבני ישראל" (בראשית לו, לא), כמו שפרש רש"י במלכים-ב קפ"ט ח על פסוק (שם ט): "כי בימי פשע אדום מתחת יד יהודה ומלכו עליהם מלך" וכו', שפרש רש"י שם: "שמונה מלכים מלכו באדום וכו' המגויים בספר בראשית, כנגדם מלכו בישראל שמונה מלכים" וכו', ענין שם. כי חגכה הוא בחינת המושכת אור האמת

לדחות השקר, שהוא בחינת מלכות העבד שבא על-ידי החלופ הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות הנמשכין מבחינת שבירת פלים מיתת המלכים כידוע, שמשם אחיות השמונה מלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל כידוע. ועל-ידי קדושת שמונה ימי חגכה ממשיכין אור האמת להגביר שמונה מלכי ישראל על שמונה מלכי אדום, להכניע השקר שהוא העבד, ולהגביר האמת שהוא בחינת מלכות דקדושה של בן המלך האמת, שהוא בחינת מלכות ישראל כנ"ל:

מג וזה בחינת ההלל שאומרים בשמונה ימי חגכה, בחינת (תהלים ק"ט) "הללו עבדי ה' הללו את שם ה'", כי על-ידי עבודת ה', בחינת עבדי ה', על-ידי זה נכנע והמת העבד דסטרא אחרא, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על-בן עתה צריכין לעבד את ה' בעבודות דיקא, אף-על-פי שבאמת אין זה עבודה כלל כנ"ל. ועקר השלמות שזוכה להגיע לבחינת בן, שלא יהיה נקרא עבודת ה' בשם עבודת כלל כנ"ל, אכל אף-על-פירכין מחמת אחיות והמת העבד צריכין עבודת דיקא. פדי להכניע הדין בשרשו, לבטל בחינת עבודת דסטרא אחרא על-ידי עבודת ה'. ואז כשנכנע בחינת העבודת דסטרא אחרא, אז נגדל שם ה' כנ"ל. וזהו, "הללו עבדי ה' הללו את שם ה'", כי על-ידי עבדי ה'

וְשָׁכֵן אֵלָיו וַתִּבְרַךְ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל שֵׁם ה' בְּאֵמֶת תָּמִיד. וְהוּוּ שְׁפִים הַמְּמוֹר, "אִם הַבְּנִים שֶׁמְחָה הַלְלוּיָהּ". פֶּתַח בְּעֵבֶד, "הִלְלוּ עִבְדֵי ה'", וְכִסֵּם בְּבֵן, "אִם הַבְּנִים שֶׁמְחָה". כִּי בֶן הַדָּבָר שֶׁבְּתַחֲלָה צְרִיכִין לְעַבְדוֹ וַתִּבְרַךְ בְּבַחֲנֵית עֲבָדוֹת, כִּי מְחַמֵּת גְּשָׁמִיּוֹת הַגּוֹף נִקְרָא בְּשֵׁם עֲבָדוֹת וְכו'. פֶּנ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה מְכַנְיָעִין וְנִמְכָּלִין עֲבָדוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאַחַר כֵּן זֹכִין לְשַׁפֵּר וּלְבַטֵּל הַגּוֹף לְנַמְרֵי עַד שֶׁנִּקְרָאִין בְּבַחֲנֵית בֶּן פֶּנ"ל. וְהוּוּ בַחֲנֵית אִם הַבְּנִים שֶׁמְחָה הַלְלוּיָהּ, עַד לְעֵיל מַעְיָן עֲבָד וְכו', וְהִבֵּן:

מִד וְעַל-בֵּן יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים פְּעָמִים בְּשֵׁם עֲבָדִים לַה' וַתִּבְרַךְ וּפְעָמִים בְּשֵׁם בְּנִים, כְּמוֹ שֶׁתּוֹב (וַתִּבְרַךְ בַּה, ה): "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", "לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּבְרַת עֲבָד" (שם, טז), כִּי בַחֲנֵית עֲבָד מְשֹׁשׁ אֵין אַחֲזִיחַ בָּהֶם, בַּחֲנֵית "לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּבְרַת עֲבָד", כִּי הֵם עֲבָדִים דְּקַדְשָׁה, עֲבָדֵי ה' אֲשֶׁר הוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים. מִבַּחֲנֵית עֲבָדוֹת שְׁנֵיהֶם הָיָה עֵקֶר הַגְּלוּת עַל-יְדֵי הַתְּנַבְרוֹת עֲבָדוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְכו'. פֶּנ"ל. וּפְעָמִים נִקְרָאִים בְּשֵׁם בְּנִים, כְּמוֹ שֶׁתּוֹב (שְׁמוֹת ד'), "בְּנֵי כְּבוֹרֵי יִשְׂרָאֵל". וְכְמוֹ שֶׁתּוֹב (דָּבָרִים י"ג): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְכו'". כִּי צְרִיכִין שְׁנֵי בַחֲנֵינֹת הַבֵּן. ל. בְּתַחֲלָה בְּהִכָּרַח שְׁתֵּיהֶם הַעֲבוּדָה בְּבַחֲנֵית עֲבָדוֹת וְכו'. וְאַחַר כֵּן זֹכִין לְבַחֲנֵית בֶּן פֶּנ"ל:

שְׁעוֹבְרִין אֵת ה' וַתִּבְרַךְ, עַל-יְדֵי זֶה נִחְפָּז עֲבָדוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְאֵין נִגְדֵל שֵׁם ה' פֶּנ"ל:

וְהוּוּ: (ע"ז) "הֵי שֵׁם ה' מְבָרַךְ מִעֲתָה עַד עוֹלָם", כִּי עַל-יְדֵי כְּפֹזַל הַעֲבָדוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁהוּא בַחֲנֵית הַשָּׁקֶר, עַל-יְדֵי זֶה יִתְגַּדֵּל וַתִּבְרַךְ שְׁמוֹ וַתִּבְרַךְ עַד עוֹלָם, כִּי נִזְכָּה אַחַר כֵּן שֶׁיִּתְגַּלֵּה לְנוֹ שֵׁם הַעֲצָם וַתִּבְרַךְ, שְׁשֵׁם עֵקֶר הַחַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁנִּזְכָּה לְגַדֵּל וּלְבָרַךְ שְׁמוֹ לְעוֹלָם וְעַד. וְהוּוּ (ע"ז) "מִמּוֹרַח שְׁמֹשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם ה'", כִּי אַחַר בִּיאַת הַשְּׁמֶשׁ אֵין הוּוּ חֲשֵׁכַת לַיְלָה, שְׁשֵׁם עֵקֶר אַחֲזִיחַ הַעֲבָד, שְׁהוּא בַחֲנֵית הַשָּׁקֶר שָׁקֶר וְכו'. פֶּנ"ל שֶׁיִּנְיָקוֹתוֹ מִפְּנֵם הַלְבָּנָה פֶּנ"ל, אֲכַל כְּשֶׁמְכַנְיָעִין וְהַמַּת הַעֲבָד עַל-יְדֵי עֲבוּדַת ה' פֶּנ"ל, אֵין הוּוּ אֵין בַּחֲנֵית מְלוֹי פְּגִימַת הַלְבָּנָה וְנִתְפָּזַל הַחֲשָׁד וְהַשָּׁקֶר פֶּנ"ל, וְאֵין "לַיְלָה כִּיֹּם יֵאִיר בְּחֲשֵׁכָה כְּאוֹרָה", כִּי גַם בְּבַחֲנֵית חֲשֵׁכַת לַיְלָה מִפִּירִין הַאֵמֶת שְׁהוּא בַחֲנֵית שֵׁם ה', וְנִמְכָּרִין שְׁמוֹ לְעוֹלָם, בְּבַחֲנֵית כְּרוּךְ ה' כִּיֹּם כְּרוּךְ ה' כְּלַיְלָה, וְהוּוּ, "מִמּוֹרַח שְׁמֹשׁ עַד מְבוֹאוֹ", שְׁהוּא מִקְצֵה עַד קִצְהַ מִקְצֵה הַעֲלִיּוֹן עַד קִצְהַ הַתַּחְתּוֹן מִיּוֹם עַד לַיְלָה, מִן תְּכִלַּת הָאוֹר עַד תְּכִלַּת הַחֲשָׁד "מְהַלֵּל שֵׁם ה'", כִּי עַל-יְדֵי עֲבָדֵי ה' הַאֲמִתִּיִּים, שְׁהֵם הַצְּדִיקִים הַאֲמִתִּיִּים, עַל-יְדֵי זֶה הֵם יוֹחִין הַשָּׁקֶר וְהַזְּהָמָא שֶׁל בַּחֲנֵית הַעֲבָד, עַד שֶׁמִּפִּירִין שֵׁם ה' שְׁהוּא בַחֲנֵית הַאֵמֶת בְּכָל מְקוֹם, עַד שֶׁכֵּלֵם הַזְּרוּרִים בְּתִשְׁבָּה

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ג

ארה חיים שלט

מבמות שעל ידי זה מכניעין רוח
 הבהמיות שהוא בחינת זממת העבד
 כנ"ל. ועל-כן נקרא בשם עבודה, כי
 על ידי עבודה דקדושה, שהם הקרבנות
 של בהמות שמכניעין רוח הבהמיות
 על ידי זה נכנע העבדות דסמרא אהרא
 כנ"ל, וכל זה הוא בחינת חגבה כנ"ל:

מו ועתה אם תחור ותענן בדרוש הזה
 מראשו לסופו תבין ותשכיל
 היטב איך כל הענינים המבארים כאן
 מקשרין ומחברין היטב זה בזה. אף על פי
 שבתחלה נראה לבאורה שאינם מקשרים
 זה לזה כל כך, אבל אם תענן היטב תבין
 קשרים וחבורים היטב, איך כל הענינים
 נעוצים ומקשרים זה בזה בקשר נפלא,
 ומזה תוכל להבין ולהשכיל קצת גדלת
 רבנו הקדוש והנורא ז"ל, והגדלת
 המעשיות שלו שספר, כי ה' ותברך יודע
 שאני יודע בעצמי שכל מה שכתבתי
 וכל מה שגשאר עדין במחוי שאי אפשר
 לבאר בכתב, על כל זה עדין לא נגעתי
 אפילו חלק מאלף ורובה מטפה מן הים
 מאפס קצה מסוד אחד מסודות נוראות
 הרמוזים במעשה נוראה הנ"ל, הטה
 אונדק ושמע פקח עינדק וראה גדלת ה'
 ותברך והגדלת תורתו הקדושה והגדלת
 הצדיקים האמתיים. מה ילוד אשה יכול
 לזכות בזה העולם אם ירצה. ה' ותברך
 יאיר עינינו במאור תורתו ויגלה האמת
 בעולם במהרה בימינו, אמן:

מה וזהו: "בנים אתם לה' אלוקים לא
 תתגודדו ולא תשימו קרחה
 בין עיניכם על מות", סמך אצל מצוה זאת
 דיקא לקרותם בשם בנים, כי הא ברא
 חלוא, והוא מעמו של מצוה זאת, כי ה'
 ותברך אומר ישראל "בנים אתם" וכו'
 ועל-כן אסור להתגודד ולעשות קרחה
 על מות, כי צריכין להאמין שבאמת
 המיתה טובה גדולה מאד כדי לזכות על
 דה דיקא להגיע לבחינת בן, כמבאר
 לעיל שעקר גזרת המיתה הוא כדי לכפול
 ולבלות בעפר זממת הבהמיות העבד, כדי
 שנוכה לעתיד לקום בתחיה בגוף נד ואז
 נוכה להיות בבחינת בן כמו בן המחפש
 בגנו אביו, כי אז נוכה להכירו ותברך
 בבחינת שם העצם כנ"ל, ועל-כן מקשר
 היטב מקרא הנ"ל בקשר נפלא, כי דיקא
 מחמת שישאל נקראים באמת בנים,
 בחינת בנים אתם לה' אלוקים, על-כן
 'לא תתגודדו וכו'', כי המיתה טובה
 גדולה כדי לזכות להגיע על ידי זה
 לבחינת בן בשלמות כנ"ל:

מו ועל-כן נקרא חגבה, על שם חגבת
 הבית המקדש שנתחנך אז,
 כמו שאמרו רז"ל, כי אז בחגבה ממשיכין
 בחינת קדושת הבית המקדש, ששם היה
 כל עבודת הקרבנות שנה נקרא ביותר
 בשם עבודה יותר משאר כל המצות
 שבתורה, כמו שאומרים: "והשב את
 העבודה לדכור ביתך והשב פהנים
 לעבודתם" וכן הרבה. כי הקרבנות הם

16 dmi

הלכה ד נבדלת בהלכות תפלין
הלכה ו:

הלכות ברכת השחר

הלכה ה

על-פי מה שכתוב בסימן רט"ו מענין העשרים וארבעה מיני פדיונות, ענין שם מה שכתוב שמושה עוסק תמיד לגיד גרים וכו', כי נסתלק בשבת במנחה ברעוא דרעוין שמושם הפדיון הכולל כל העשרים וארבעה מיני פדיונות וכו', כי משה עומד בין שמו"ד לרצון ומעלה משמו"ד לרצון וכו', ענין שם התגלות הנפלא הנה כי פלא הוה:

א וזה ידוע בכתבים שפוד רעוא דרעוין הוא סוד קמוס וסתום ונעלם מעין כל, ואפלו משה רבנו לא השיגו כי אם בעת הסתלקותו הקדוש שנסתלק לשם בשבת במנחה, כמו שכתוב בזהר הקדוש לענין זה: 'וכאה חולקא דמשה'. ועל-כן נאמר בו (דברים לד'): 'ולא ידע איש את קבורתו וכו'', כי שם הוא בחינת 'תכלית הדיעה דלא גרע', ועל-כן משם הוא הפדיון והמתקנה הגדולה שממתיק כל מיני דינים שבכל העשרים וארבעה פתי דינים, כי הוא למעלה מכל החכמות ומכל הדיעות, כי כל פדיון והמתקנה שצריכין להמתיק אינה דין הוא על-ידי חכמה ושכל שהוא שרש לאותו הדין, כי

פלא במחשבה אתבריו' (וכמוכא בהתורה 'חרי רבי שמעון' בסימן ס"א, ענין שם), אבל הפדיון והמתקנה הנ"ל הנמשך מבחינת רעוא דרעוין הוא למעלה מכל השכליות והחכמות, והוא שרש העליון של כל החכמות, והוא בחינת תכלית הדיעה דלא גרע, בחינת: "ולא ידע איש וכו'" כנ"ל, על-כן הוא מקותיק הכל, עד שמשמשוין למעלה עם זה הפדיון להעלות משמו"ד לרצון, לבטל פת החרון אף שמושם פת העבודה וזה שהוא כלל ושרש כל היצוין רעון שגמושכין מדינים, לבטלם ולשרבם ולהעלות משם לבחינת רצון וכו' וכנ"ל, וכמוכא שם בהתורה הנ"ל, ענין שם היטב:

ב וזה בחינת התעוררות השנה, שעקר ההתעוררות הוא פחצות לילה, שואת הנקדה של חצות לילה קשה מאד להשיג, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ג) שאפלו משה לא ידע חצות אימת, ואמר (שמות יא): "פחצות הליילה אני יוצא בתוך מצרים", ואז דיקא באותו הרגע והנקדה של חצות היתה הנאלה על-ידי משה. ומשם סוד אסור חמין בפסח שהוא תלוי רק במשהו, כי אין בין חמין למצה אלא משהו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ואז הבחין בין טפה של בכור לטפה שאינו של בכור, והבחין בין בכורי מצרים ובין בכורי ישראל, ופסח על פתי בני ישראל והבדילם מן המצרים, ועל-ידי זה היתה הנאלה של פסח. וכל זה נצטוינו בפרשת

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שמא

"החדש הזה לכם ראש חדשים" (שמות יב),
 פי כל זה הוא גם פן סוד קדוש החדש
 שמושה נתקשה על זה, כי קשה לכוון סוד
 הנקדה שמתקדש החדש, שהוא
 פשהלכנה, סוד ננסת ישראל, היא
 בתכלית המעוט, ואז דיקא ממלאין אותה
 מפגימתה ומקדשין אותה, שזהו בחינת
 המתקת הדינים, פידוע שכל הדינים
 נאחזין בפגימו דסהרא וכו', ולהפך פד
 אתמליא סהרא על-ידי קדוש החדש
 נמתקין כל הדינים. ועל-כן זאת הנקדה
 של קדוש החדש היה קשה להשיג גם
 למשה, כי הוא סוד כל הצ"ל שקשה
 מאוד להשיג:

משה שהוא כלול מכל ישראל ועומד בין
 שמוך לרצון להעלות הנפשות מרע לטוב,
 משמוך לרצון. כי בודאי האדם בעצמו אין
 בו פח לזה, כי זה ידוע שכל אדם הוא
 בספנה גדולה בכל עת, כמו שאמרו
 רבותינו ז"ל: 'יצרו של אדם מתחדש עליו
 בכל יום, ואלמלא הקדוש ברוך הוא
 עוזרו וכו', ועקר העור והסיוע דלעלא
 הוא על-ידי הצדיק האמת שהוא בחינת:
 "צדיק מושל ביראת אלקים" (שמואל ב כג),
 כמובן בכמה מקומות. כי מוכא בספרים
 שבין הקדשה והסמרא אחרא הוא
 פחוטא דקיק וכו', ועל-כן האדם בספנה
 גדולה בכל עת, בבחינת מה שאמר דוד
 (שמואל א כ, ג): "כפשע ביני ובין הפנות",
 וכתוב (תהלים עז): "ואני כמעט נטיו רגלי
 וכו'", וכתוב (שם צד): "לולא ה' עזרתה לי
 כמעט וכו'", על-כן באמת בכל דור ודור
 עקר הצדיקים והנראים שבעל דור הם
 אותן שנתקרכו ונקראו על שם הצדיק
 האמת שבדור, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל:
 'אפלו קרא ושה ולא שמש תלמידיו
 חכמים הרי זה עם הארץ וכו', כי עקר
 הכח להנצל בכל עת ממה שצריך להנצל
 הוא רק על-ידי הצדיק בחינת משה
 שעומד בין שמוך לרצון וכו' ז"ל:

ג ופזה תלוי כל קדשת איש הישראלי,
 כי כל ישראל כלולים במושה
 שהוא בחינת הצדיק האמת שבעל דור,
 שהוא כלול מנשמות ישראל, פי
 אתפשטותא דמושה בכל דרא ודרא,
 וככל אחד ואחד מישראל יש בו בחינת
 נקדה טובה שהיא בחינת משה, (וכמו
 שכתוב בספר ע"ב לקוטי תנינא) שמושה רבנו
 מלכש אצל כל אחד ואחד מישראל בכל
 אבר ואבר וכו', וזאת הנקדה בחינת משה
 שמושבש אצל כל אחד ואחד היא עומדת
 בין שמוך לרצון, שהוא בין הסמרא אחרא
 והקדשה, ועל-ידיהוה כל פחו להתגבר
 לצאת בכל פעם מרע לטוב שהוא בחינת
 משמוך לרצון. ועל-כן באמת כל עקר
 קדשת איש הישראלי הוא על-ידי
 התקרבות לצדיקי אמת שהם בחינת

ד וזה בחינת התעוררות השנה פחצות,
 שהוא בחינת הנאלה, כי הגלות
 בחינת חשכת לילה, בחינת שנה, כמו
 שכתוב (תהלים קכו) "בשוב ה' וכו' היינו
 פחלמים", וכתוב (שם עח) "ניקח כלינו ה'".

הם לשמו הגדול יתברך, כמו שכתוב (נחמה ט): "ויברכו שם כבודך וכו'", "להודות לשם קדשך וכו'" (תהלים ק). ושמו גימטריא רצון כמובא, כי שמו הוא רצונו. על-כן צריכין לברך על כל דבר לשמו יתברך, כי משם מבחינת רצון שהוא בחינת שמו כל ההמתקות, שעל-ידי ידיו הנה התעוררות השנה, שעל-ידי זה נפקחו עיניו ונמת מאסורו וכו'.

ו וזה בחינת ברפת התורה שהיהוירובותינו ו"ל על זה מאד, וכמו שכתוב גם בשלחן ערוך: 'ברפת התורה צריך לזהר בה מאד'. כי עקר ברפת התורה הוא לברך את ה' יתברך אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, וזה בחינת סגולה ומקור שאי אפשר להשיג, (כמו שכתוב בהתורה "עתיקא" סימן כ"א לקו"א), והוא בבחינת סוד הנ"ל, שהוא בחינת הנקדה הקדושה הכלולה מכל הנקדות שבנישאל, שהוא בחינת משה שעומד בין הסטרא אחרא והקדושה, שהוא בין השבועים עממין ובין קדשת ישראל, שזהו בחינת בין שמד לרצון, שעל-ידיה עוסק לגיר גרים להעלותם מבחינת שמד שהוא הרע של השבועים אמות, ולהבניסם לקדשת ישראל שהוא בחינת רצון, ושם סוד ההבדלה בין קדש לחל, בין ישראל לעמים. וכל אחד מישראל צריך להודות על חלקו בכל יום, שזכה לצאת משמד לרצון, מזהמת העובדי פוכבים לקדשת

ועל-כן צריכין לברך 'הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה' פד שמע קול דתרגומלא, שנמשך מהתעוררות עליון שנעשה בחצות, שהכל נמשך על-ידי הצדיקים בחינת משה שממתיקין כל הדינים בבחינת הנ"ל, שהוא סוד נקדת חצות שאז היתה הנאלה על-ידי משה, שפכתם נמתקין הדינים כל פד עד שנתהפך הדין לרחמים, עד שפח הדין כמיוש בגדפו דתרגומלא שיקרא בקול גדול לעורר לעבודת הבורא, כמו שכתוב בפרק שירה שבכל הקולות צועק: "עורו ישנים וכו'", "שאו שערים ראשיכם וכו'" (תהלים טז), כי כל פחות היצר הרע, שמשם השנה, הסתלקות המחזין, הכל מבח הדינים שמשם כל היצר הרע כנ"ל, ועכשו בחצות נמתק הדין כל פד עד שהוא בעצמו מעורר לעבודת הבורא יתברך, שהוא בחינת קול פנ"ל. ועל-כן כתב אדונינו מורנו ורבנו ו"ל (ליקו"ם קמט) שחצות מסגל כמו פדיון, כי חצות הוא בחינת פדיון שהוא המתקת הדינים וכנ"ל:

ה וזה בחינת כל ברפת השחר, שצריכין בהתעוררות השנה לברך את ה' יתברך על כל חסד וחסד בפרטיות, שהוא פוקח עורים ומלביש ערמים וכו' ומתיר אסורים וכו'. כי בשעת השנה הנה כמו עור ואסור בשביה מתקף הדינים, ועכשו נמתק הכל, שכל ההמתקות על-ידי רצון העליון, על-כן צריכין לברך על כל דבר, כי כל הברכות

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שמו

ישראל, כי עלידי ההודאה לשמו יתברך מעורר נקדתו הטובה שתהיה נכללת בשמו יתברך שהוא רצונו כנ"ל:

ז וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בבא מציעא פה:) על פסוק (ירמיה ס) "על מה אבדה הארץ וכו'": דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו וכו', ומסקו שעקר החרבן 'על שלא ברכו בתורה התולה'. כי עקר הקלקול שלהם היה שנפלו בדתם כל כך עד שנגנשו לחקירות שאי אפשר להשיג, עד שלא ידעו להבחין בין קדשת ישראל לזהמת העובדי פוכבים, עד שלא ברכו בתורה תחלה, שהוא 'אשר בחר בנו מכל העמים וכו'', כי לא האמינו בזה, מחמת שידעו בעצמן עצם קלקולם, על-כן אמרו נהיה פגומים, וכמו שכתוב (יחזקאל ט): "ואשר אמרתם נהיה כגוים וכו'". ובאמת

זה הפגם גדול מכל הפגמים, כי זה עקר פגם האמונה שרצה להבין ולהשיג דרכי ה', וכל זה מחמת שהיו מרחקים עצמן מאד מצדיקי אמת, כמו שכתוב (דברי הימים ב'): "ויהיו מלועיבים במלאכי אלקים, ומתענתים בנבואי וכו'", ולא בפלו דעתן אליהם, שהם בחינת משה, שהם מעלין משמד לרצון, ומבדילין בין קדש להל, בין ישראל לעמים, ויודעים למצוא הנקדה טובה בכל אחד מישראל אפלו אם נפל כמו שנפל רחמנא לצלן, ועלידי זה הכל יכולין לעלות, והעקר

עלידי שמכניסין בכל אחד מישראל שיברך ויודה על חלקו שהוא מזרע ישראל ולא עשני גוי וכו' כמו שמבאר בדבריו ז"ל הרבה בזה, והם פגמו בזה עלידי שלא ברכו בתורה תחלה וכן"ל, ועל-כן עלידי זה דיקא אבדה הארץ וכו' וכן"ל. ועל-כן דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושו, כי זה הפסוק אי אפשר להשיג וכן"ל, כי הוא בחינת תכלית הדיעה ולא גרע, רק ה' יתברך בעצמו פירשו להצדיקים ולהנביאים, שידעו הצדיקים מעתה ללמד את ישראל איך יחזקו את עצמן בנקדת קדשת יהדותם שיש להם מצד תולדותם שהם מזרע ישראל, כי זה יקר מהכל, ויודו ויברכו לה' יתברך על זה תמיד, שזהו בחינת ברכת התורה, שעלידי זה יצאו משמד לרצון תמיד, ויהיו נכללין בשמו ורצונו יתברך לעולם:

ח ועל-כן אחר קריעת ים סוף התר החמין. כי עקר אסור החמין הוא שלא להחמין המוח בחקירות אלו ששרשם מסוד הנקדה הנ"ל, בחינת משהו, שמושם משתלשלים כל החקירות והקשיות, ובפסח שהוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שאז נבחרו ישראל מן השבועים עמים לרצונו ושמו יתברך, על-כן אי אפשר להזהר מחמין המוח בזה כי אם עלידי שגדלין מחמין במשהו, שהוא סוד עין הדעת טוב ורע שצריכין עתה להשמר ממנו מאד עלידי

ט וְזוּהוּ (תהלים קט): "חצות לילה אקום
להודות לך על משפטי צדקך",
"להודות לך על משפטי צדקך" זה בחינת
ברפת התורה, שְׁמַכְרִיכֵן ומוֹדִים לְשִׁמּוֹ
יְתַבְרַךְ אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן
לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ שֶׁהֵם מִשְׁפָּטֵי צְדָקוֹ, וְזוּהוּ
בחינת: "חצות לילה אקום להודות לך
וכו'", כי קימת חצות וברפת התורה הם
בחינה אחת, כי על־ידי־זה מעוררים
הנקדה טובה שבו מקדשת ישראל שהוא
בחינת משה, שעל־ידי־זה הוא נבדל מן
העמים ומן הרע שלהם, ועולה ונכלל
בקדשת ישראל שהוא בחינת רצון וכו'
וכו"ל, ועל־כן נסמכו זה לזה:

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת פֶּסַח אֲסוּר הַמִּץ
וּמִצּוֹת אֲכִילַת מִצֵּה, מִמְבָּאָר
לְעֵיל עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ו"ל: אִין בִּין
חֲמִין לְמִצֵּה אֵלָא מִשְׁהוּ, שְׁהַמְשָׁהוּ הוּא
בְּחִינַת הַנְּקֵדָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת מִשְׁהוּ,
שְׁעוֹמֵד בֵּין שְׂמֵד לְרִצּוֹן, כִּי מוֹבָא בְּכָל
הַסְּפָרִים שְׁחֲמִין בְּפֶסַח הוּא בְּחִינַת
עֲבוּדָה זָרָה, אֵל אַחַר, כְּפִירוֹת, שְׁזוּהוּ
בְּחִינַת שְׂמֵד, בְּחִינַת זְהוּמַת וְטִמְאַת
מִצְרַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלל הַשְּׂבָעִים אַמּוֹת,
וְיִשְׂרָאֵל נִבְחָרוּ אִין מֵהֶם לְעַם סִגְלָה
וְנִכְלְלוּ בְּשִׁמּוֹ יְתַבְרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת רִצּוֹן
כְּנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצֵּה. וְעַל־כֵּן בְּפֶסַח
בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם
שְׁבַשְׂמִיּוֹם אֲסוּר הַחֲמִין בְּאֲסוּר הַמּוֹר מֵאֵד
כָּבֵל יֵרָאֶה וְכֵל יִמְצָא, וְלֵאחַר קְרִיעַת יַם
סוּף הַתֵּר הַחֲמִין, וּבְשִׁבְעוֹת וְיָמֵן מִתֵּן

קְדֻשַׁת אֲכִילַת מִצֵּה שֶׁהִיא אֲסוּרָא,
וְנִהְרִין מִחֲמִין בְּמִשְׁהוּ. אֲבָל אַחַר קְרִיעַת
יַם סוּף שָׂאוּ הָיָה גִמְרָא לַת מִצְרַיִם, וְאִין
הָיָה בְּאֵמַת רַעַשׁ גְּדוֹל לְמַעְלָה עַל־יְדֵי
קִשְׁיָא זֹאת, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל עַל
פְּסוּק (שמות ט): "וְלֹא קָרַב זֶה אֵל זֶה כָּל
הַלַּיְלָה", שֶׁהָיָה קִשְׁיָא לְפָנָיו יְתַבְרַךְ קְרִיעַת
יַם סוּף, מִחֲמַת גְּדוֹל הַקְּמָרוּג: 'מֵה נִשְׁתַּנּוּ
אֵלוֹ מֵאֵלוֹ, הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִלְלוּ
עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ו"ל, אֲבָל ה' יְתַבְרַךְ בְּרַחֲמָיו
הַמְתִּיק הַדִּין וְהַקְּמָרוּג וְהֵאִיר סוּד הַנְּקֵדָה
הַגְּדוֹל שֶׁהוּא סוּד הַבְּדִלָּה שְׁבִין יִשְׂרָאֵל
לְעַמִּים, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מֵה שְׁפָחוּב בְּזַהַר
הַקְּדוּשָׁה: "מֵה תִצְעַק אֵלַי" - 'בְּעִתֵּיקָא
תֵּלְיָא וְכוּ', 'עִתֵּיקָא' זֶה בְּחִינַת פְּדִינּוֹן
וְהַמְתָּקָה הַגְּדוֹל, בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּנִין
כְּדִינּוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִקְרְעוּ הַמִּים וְנִגְמַר
גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן אַחַר כַּד הַתֵּר
הַחֲמִין, כִּי כָּבֵד נִמְתַּק הַחֲמִין עַל־יְדֵי
הָאֵרַת הַהִתְמַתְקָה הַגְּדוֹל וְאִין לוֹ עוֹד כַּחַ
לְהַחֲמִין הַמּוֹת, מֵאַחַר שְׁכָבֵר בְּטַל ה'
יְתַבְרַךְ בְּעֲצָמוֹ הַקְּמָרוּג הַגְּדוֹל, וְרָאוּ כֻלָּם
אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְכוּ' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמִשְׁהוּ
עֲבָדוּ, כִּי גְּוֹדָא צִדִּיק ה' וְאִנּוּ כִּנֵּי בְּחִירִיו,
וְכֵל הַרְוָצָה לְהַתְּקַרֵּב לְקַדְשָׁתוֹ יְתַבְרַךְ
צְרִיד לְבֹא אֵלָיו לְמִשְׁהוּ וְלִישְׂרָאֵל שְׁמַעְלָה
הַכֵּל מִשְׂמֵד לְרִצּוֹן, עַד יָבִים (עפ"ה ט): "כִּי
אִין אֶהְפֵּךְ אֵל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה
לְקָרָא כֻלָּם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוֹ שְׂכָם אַחַד",
בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, אֲמֵן כֵּן יְהִי רִצּוֹן:

ק"ה ק"ח

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים שמה

תורתנו מביאין חמין דיקאן לקרנן בשמי הלחם. פי עקר הגאלה ממצרים ומפל הגליות וכל התקרבות ישראל לה' ותברך הוא עלידי בחינת פדיונות, שהוא בחינת המתקת הדינים, שעל-ידיה פדה אותנו ממצרים, כמו שכתוב (דברים ט): "והפדך מבית עבדים", ועל-ידיה הוא פודה אותנו גם עתה מפל הצרות, כמו שאנו אומרים בכל יום: 'פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך וכו', ואנו מקוים שיגאל ויפדה אותנו מגלות המר הזה גאלה שלמה למען שמו, כמו שכתוב (תהלים קל) "והוא יפדה את ישראל וכו'", ומביא גואל לבני בניהם למען שמו וכו', ועקר הוא הפדיון העליון הכולל הנ"ל, שהוא עלידי בחינת הסתלקות משה, עלידי בחינת עת רצון, בחינת רעוא דרעיון, שעל-ידיה מתבטלין ונמתקין כל הדינים וכו' פנ"ל. אבל עקר זאת ההמתקה וזה הפדיון בתכלית השלמות יהיה רק בביאת משיח, שהוא משה, שנאמר בו (דניאל ג ט) "ועד עתיק יומין מטא, לבושה בתלג חור וכו'", ששם הוא בחינת רעוא דרעיון וכו' פידעו. ובשביל זה מאן משה בשליחותו הרבה ואמר (שמות ט): "שלח נא ביד תשלח" - 'כי ידע אני שאיני גואלם לעתיד', כמו שפרש רש"י והוא מדברי רבותינו ז"ל, פי ידע שאין בכחו לגמר הפדיון הזה בשלמות גמור כי אם לאחר הסתלקותו שסתלק לשם, ועל-ידיה יהיו כל הגליות והצרות רחמנא לצלן

מתקף הדינים עלידי הפטרות ועבודה זרה וכו', פי לא יצאו עדן לגמרי מבחינת שמך לרצון וכו'. אבל ה' ותברך הכריחו לילך, והבטיחו שאף-על-פי-כן יגאל את ישראל ויפדו לקבל את התורה בשבועות, כמו שכתוב (שמות ג): "כהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו'", הינו שהבטיחו שיקבלו את התורה בשבועות ואז יפדו להארת הרצון הנ"ל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'בשבועות נדמה להם כגון מלא רחמים', שהוא בחינת עת רצון הנ"ל, שהוא בחינת שלש עשרה תקוני דיקנא, כמובא באדרא רבא ובפגנות שבשבועות עולין לשם, פי עקר התקרבות ישראל לה' ותברך היה בשעת מתן תורה שאז נתקרבו גגרים שמתגדו, כמו שפרש רש"י שם (שמות כה ט) שנתגדו גגרים עלידי הזאה וטבילה וכו'. ועקר התקרבות הגרים הוא עלידי בחינת פדיון הנ"ל, שעל-ידיה עולים משמ"ד לרצון עלידי משה, שעל-ידו נתגדו וקבלו התורה:

יא אבל בשעת יציאת מצרים קדם קבלת התורה לא היה אפשר לעלות לשם, כמובן בפגנות, וזהמת מצרים היה נאחו בהם מאד, עליפן היתה קשה הגאלה מאד, אך ה' ותברך האיר עליהם מחין רבים וגדולים בהארה נפלאה מאד שלא פסדר ועל-ידיה יגאלו, אבל אף-על-פי-כן עדן לא עלו עד בחינת הדיקנא קדישא שהוא בחינת

משיח

הוציאו ממצרים ענת מצות כי לא חמץ וכו', וגם צדה לא עשו להם". אבל חמץ הוא בחינת טובע, בחינת דינים שנגמשיכין מבחינת 'אלקים' שהוא בנימין ב'הטבע', כמובא, שמשם כל תאות מוון, בחינת (תהלים עא): "מפך מעול וחומץ", שבאים לידי גלות על-ידי רבוי תאות מוון, שהוא על-ידי בחינת כפירות שאומרים "כחי ועצם ידי עשה לי וכו'" (דברים ח), ומחמץין המוח כל ימיהם איד להשיג מוון על-ידי איה סבה ותחבולה כאלו היה בכחם לזה, מה שבאמת הוא להפך, "כי לא ממוצא וממערב וכו', כי אלקים שפט וכו'" (תהלים עה). ועקר אחיות הטבע, בחינת חמץ, הוא מדינים כדוע, שמשם השתלשלות אחיות העבודה זרה והכפירות וכו', אבל כשמתמקין הדינים בשלמות על-ידי פדיון העליון הפולל הנ"ל, אזי נתהפך מדת הרין לרחמים, ואז נכלל הטבע בהשגחה, בבחינת (מלכים א ח):

"ה' הוא האלקים", כי זוכים לאמונה שלמה שגם הנהגת הטבע הוא רק בהשגחתו ותברך, רק שאין אנו מבינים דרכיו ותברך, ועל-כן אפלו מי שעוסק במושא ומתן ומרויח מוון שגדמה שהוא על-פי הטבע, אבל באמת הכל הוא בהשגחתו ותברך, פאשר אנו רואין שהרבה טורחין ומגועין עצמן בביעות עצומות ומאומה לא יאוו בעמלם, אדרבא הם מפסדין מוונם על-ידיה, כנראה בחוש בכל עת. על-כן צריך כל

עת רצון הנ"ל עד שביעות, רק הגאלה היתה על-ידי הארה עצומה של כל המחין וכו', הינו שהגאלה היתה על-ידי בחינת עשרים וארבעה מיני פדיונות הנ"ל, רק שנגמשיכו כלם בהארה נפלאה. כי כל הפדיונות והגאלות שהם על-ידי המתקת הדינים, כלם הם על-ידי הארת המחין כדוע וכו', וכל מה שמאירין המחין ברבוי יותר ובהארה עצומה יותר נמתקין הדינים יותר, ועל-כן בשעת יציאת מצרים אף-על-פי שלא עלו עד בחינת הדיקנא כנ"ל שמשם הפדיון העליון הפולל, והיתה הגאלה על-ידי בחינת עשרים וארבעה מיני פדיונות הנ"ל, אבל היו נמשכין בהארה נפלאה ועצומה על-ידי עצם רבוי המחין וכו', עד שנתבטל והמת מצרים ונפרדו ונגאלו מהם. ועל-כן אז אסור החמץ במשהו, כי אז צריכין לבטל ולבער החמץ לגמרי:

יב כי חמץ ומצה הם בחינת טבע והשגחה, כי מצה הוא בחינת השגחה, בחינת מוון, בחינת: "לחם מן השמים" (שמות טו), כמו שאמרו רבותינו ו"ל (קדושין לח): 'ענה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מוון, כי נאפית בחפזו בלי רבוי תחבולות להחמין ולהטעים העסה כמו שעושין בלחם חמץ, כי מצה בחינת בטחון בהשגחתו ותברך לבר בלי שום עסק ומלאכה, כמו שכתוב (שמות יב): 'ויאפו את הבצק אשר

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שמו

אדם להאמין שכל הפרנסה והמזון
 נמשך להאדם רק בהשגחתו. יתברך לברך,
 ומה שצריכין איזה עסק זה הוא מדרבי
 גפלאותיו. יתברך שאי אפשר להבין, כי
 בודאי דרכי ה' אי אפשר להשיג, כי ה'
 יתברך שברא את העולם יש מאין
 המחולט, וגם עתה הוא מ'צמיח' הציור
 ל'בהמה וכו' ומצמיח אילן גדול כזה
 מנרעין אחד וכו', הוא יכול לברא ולגדל
 את האילן בלי נטיעת האדם ולהצמיח
 התבואה בלי חרישה וזריעה של האדם,
 אך ה' יתברך ברא הכל בשביל האדם,
 ורצה שהאדם יקרא יעשה איזה עסק
 בשביל גדול התבואה והאילן, וכן
 שיעשה איזה עסק ומשא ומתן בשביל
 פרנסה, אבל בודאי הכל ברצונו. יתברך
 ובהשגחתו לברך. ובאמת כל עקר יגיעת
 האדם בהתבואה וב'עסקי המשא ומתן
 וכו', הכל היה מחמת אדם הראשון
 שנגזר (בראשית ג): "בזעת אפך תאכל
 לחם", "בעצבון תאכלנה" (ע), כי אדם
 פגם בהשגחה, בבחינת מצוה, שהוא
 'אילנא דחיי', עין החיים, ואכל מעץ
 הדעת טוב ורע, שהוא בחינת חמין
 כמובא, ועל-ידי-זה באמת נגזר עליו
 "בעצבון תאכלנה", שמשום כל היגיעות
 הנ"ל. אבל ישראל שעמדו על הר סיני
 פסקה זהמתן, ועל-כן: 'כל המקבל עליו
 על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל
 דרך ארץ, כי צריכין לקיים: 'הוי ממעט
 בעסק ועסק בתורה, כי כל הפרנסה

ממנו יתברך לברך. וזה זוכין על-ידי בחינת
 שבויעות שהוא נפלת התורה, שאז נמשך
 עת רצון הנ"ל, בחינת פדיון העליון הנ"ל,
 שעל-ידי-זה נמתקו הדינים בשלמות, עד
 שנתהפך הדין לרחמים, עד שנכלל
 הטבע בהשגחה, שזהו בחינת שנתמתק
 בחינת החמין בשלמות, ועל-כן אז מביאין
 חמין דיקא לקרבן, כי נמתק הדין כל פד
 על-ידי פדיון העליון הנ"ל עד שפאמינים
 בהאמת שגם הטבע בעצמה שהוא
 העסק במשא ומתן הוא רק השגחתו
 יתברך. ואז גם העסק שעוסקין במשא
 ומתן הוא כקדשה גדולה, בבחינת: 'משא
 ומתן פאמונה', בבחינת: 'טוב תורה עם
 דרך ארץ, שייגיעת שניהם משפחת עון'.
 כי באמת עקר עסק המשא ומתן הוא רק
 בשביל זה פדי להשפית העון, כי ידוע
 לכל אחד ואחד איד המחשבות ורדפים
 אותו בכל יום וכו', ואין תקנה לברוח
 מהם כי אם על-ידי התורה שהיא עקר
 ההצלה והרפואה, כמו שאמרו רבותינו
 ו"ל: 'בראתי יצר הרע, בראתי תורה
 תכלין, וקמו שפתוב (משלי ט): 'מזימה
 תשמור עליך וכו'', אבל אי אפשר
 להאדם לעסק בתורה בכל היום, ובפרט
 ההמון עם, על-כן סבב ה' יתברך בדרך
 הנפלאים ש'יצטרך האדם לעסק באיזה
 עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה, פדי
 להשפית העון כנ"ל, אבל באמת כל
 הפרנסה הוא ממנו יתברך לברך,
 בהשגחתו יתברך לברך:

לכפירות של הטבע חס ושלום, לומר
 "פחי ועצם די וכו'" חס ושלום, רק
 יאמינו בה' יתברך שכל הסבות מאתו
 יתברך לבר, והנהגת הטבע בעצמה היא
 בהשגחתו יתברך לבר. ובכל ימי הספירה
 ממתקין הדינים, עד שביום שבועות
 הקדוש זמן מתן תורתנו נמשך העת רצון
 הנ"ל בשלמות יותר, עד שנמתק הדין כל
 כך עד שנתהפך בחינת חמץ בחינת טבע
 ועולה לקרבן, כי נכלל הטבע בשלמות
 בהשגחה וכו"ל:

יד ובשביל זה מביאין מעות לפדיון
 להצדיק. כי מעות בחינת
 דינים, ובשעהדיק לוקח המעות לפדונתו
 ואכילתו, עולה המעות לשרש הפרנסה
 שחלו במזל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל,
 הינו בבחינת תרין מזליו דדיקנא קדישא,
 שהוא בחינת עת רצון הנ"ל, כמובן בפנינות,
 ועל-דבריה נמתקין הדינים, על-ידי בחינת
 פדיון העליון הנ"ל שהוא העקר, כי אפלו
 בשעושיין פדיון פרטי צריכין לקבל איה
 הארה משם, כמובן במקום אחר. וזה
 בחינת בנות מצרים ובנות הים, שהזהירם
 ה' יתברך על זה מאד כדי לקיים הבטחתו
 שהבטיח לאברהם אבינו עליו השלום:
 "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (בראשית טו),
 כי כשישראל הוציאו העשירות והרכוש
 ממצרים ובא לדם לרשות דקדשה, זה
 בחינת פדיון הנ"ל שהוא על-ידי שבא
 המעות ליד הצדיק, כי ישראל נגד
 העוברי פוככים והמצרים נקראין בלם

וגעל-בן בפסח אסור החמץ באסור
 חמור מאד, כי כל זמן שלא
 נמשך המתקת הפדיון העליון הנ"ל, אזי
 נאחזת הסמרא אחרת שהם הכפירות
 בהחמץ מאד, ואי אפשר להפכו אל
 הקדשה, רק על-ידי קדשת רבוי המחין
 שנמשכין אז בפסח מבטלין ומבערין אותו
 לגמרי. אבל אחר קריעת ים סוף שאז
 נגמר הגאולה לגמרי ונתגלה קדשת
 ישראל פנ"ל, ועקר קריעת ים סוף היה
 על-ידי בחינת יוסף שגם הוא נסתלק
 בעת רצון הנ"ל בשבת במנחה, שעל-ידו
 היה עקר הגאולה, כמו שכתוב (שמות י):
 "ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכו'",
 וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש:
 "מה תצעק אל" (שמות ד) - 'בעתיקא
 תליא מלתא, שהוא בחינת רענא
 דרעוין' הנ"ל, כי אז התחיל להאיר ביותר
 בחינת העת רצון הנ"ל על-ידי בחינת
 עצמות יוסף פנ"ל, ועל-ידי שכבר
 התחילו ישראל להכין עצמן ששה ימים
 של הספירה לקבלת התורה, על-בן אז
 נמתק הדין ביותר, על-בן אז נמתק החמץ
 על-ידי בחינת עת רצון הנ"ל עד שיוכלים
 לאכלו אחר פד. וגם על-ידי שכבר קבלו
 אסותא שהוא מצה, כמו שכתוב בזהר
 הקדוש. הינו שעל-ידי אכילת מצה ובעור
 חמץ וכו' לאמונת ההשגחה כל פד, עד
 שאחר כך אפלו בשאובלים חמץ לא יזיק
 להם, הינו שאפלו כשיעשו איה עסק
 ומשא ומתן בשביל פרנסה, לא יפלו

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים שמט

צדיקים, כמו שכתוב (ישעיהו ט): "ועמד בלם צדיקים וכו'", ועל-כן בשבא הרכוש לידם נמשך בחינת הפדיון הנ"ל, והכל בכח משה שלקח עצמות יוסף עמו שנסתלק גם כן בשבת במנחה וכו' וכנ"ל.

ועתה מה יפו ומה נעמו דברי רבותינו ו"ל שאמרו: "חכם לב יקח מצות" - זה משה, שכל ישראל עסקו בבזה והוא עסוק בעצמות יוסף, הינו כנ"ל, כי דיקא על-ידי קדשת עצמות יוסף שעל-ידיה נמשך בחינת הרצון הנ"ל, על-ידיה נעשה התקון שעשו ישראל על-ידי לקיחת הבזה כנ"ל, ועל-כן דיקא אז בשעסקו בבזה, אז דיקא עסק משה בעצמות יוסף, כי כל זה בחינת הפדיון הנ"ל על-ידי המזון שבא ליד הצדיק שיכול להמשיך את רצון כנ"ל:

טו וזה בחינת קרבן תודה שהוא המבחר מכל הקרבנות, כמו שאמרו רבותינו ו"ל: 'כל הקרבנות בטליו חוץ מקרבן תודה', כי בתודה היה חמץ ומצה, מה שאין כן בכל הקרבנות, כי זה עקר השלמות ששממתיקו הדין כל פך עד שחמץ נכלל במצה, שנכלל הטבע בהשגחה וכו' כנ"ל, שזה זוכין פשוטאין מהצרה שאז מביאין תודה, כי פשוטאין מהצרה והו רק על-ידי בחינת פדיון הנ"ל, ועל-כן אז נכלל חמץ ומצה יחד, שזהו בחינת שבעות שאז מביאין שתי הלחם של חמץ דיקא, וכמוכא ששתי הלחם של שבעות הם בבחינת קרבן תודה, הינו

כנ"ל. ועל-כן על-פי רב קורין פרשת צו בשבת הגדול שהוא השבת שלפני פסח, כי עקר הנס והגאלה של פסח היה על-ידי בחינת שבת, שאז עקר הארת את רצון הנ"ל פדוע, ועל-כן קורין השבת שלפני הפסח 'שבת הגדול', כי עקר הנסים והנפלאות של פסח שהם נקראים גדולים, כמו שכתוב (מלכים ב ח): "ספרה נא לי את הגדלות שעשה אליהע", הכל היה על-ידי שבת כנ"ל. ועל-כן קורין אז פרשת צו שמדבר מפרשת תודה, כי עקר תכלית הנסים של פסח הוא לזכות לשבעות שהוא בבחינת קרבן תודה, וכנ"ל:

טז וענין באידיא רבא פרשת נשא (דף ק"ט), מבאר דאית מצח ואית מצח וכו', הינו כי בחינת מצח דעיר אנפין עשרון וארבע דינא עלאה משתבחין וכו', וכד אתגליא האי מצחא אתערו כל מאריהון דדינא וכו' על תיבי עלמא, הךא הוא דכתיב (דמיון א): "ומצח אשה זונה היה לך וכו'". וזהו בחינת גדל האפור של חמץ בפסח, כי תקף הדין של בחינת מצח הזה שמשם אריות הספרא אחרא והקלפות, אי אפשר להמתיקו כי אם על-ידי התגלות מצח הרצון, וכמו שכתוב שם: 'בר ההיא שעתא פד סליקו צלותהון דישראל לקמי עתיק יומין ובעי לרחמא על בנו גלי מצחא דרעוא דרעוין וכו'". ועל-כן בפסח שעדין אין בנו פח להמשיך בשלמות הפדיון הנ"ל שהוא על-ידי התגלות מצח הרצון, על-כן

10

צריכין לבער החמין לגמרי, ואסורו חמור מאד מאד בכל יראה ובל ימצא, כי חמין אותיות 'מצח' בהפך אתנו, כי אחיזתו מהשתלשלות תקף הדינים שבמצח הנ"ל, ועתה בפסח צריכין לבטלו ולבערו לגמרי, כי אין בנו כח להמתיקו ולהפכו אל הקדשה, רק שעלידי גדל עצם הארת כל המחין שנגנסיין בפעם אחת בליל שמורים, על-ידיה יש לנו כח לבטלו ולבערו לגמרי ולא יראה ולא ימצא בגבולנו בלל, אבל לא להפכו אל הקדשה, כי החמין או הוא בחינת 'מצח אשה זונה' הנ"ל, שהוא תקף והמת מצרים, "ערות הארץ" (בראשית כג), בחינת שמר, אל אחר, כפירות, כי זנות וכפירות הם תלויים זה בזה, כמובא במקום אחר, אבל על-ידי מצות ספירת העמר שסופרין ששה ימים עד שביעי של פסח, שכבר התחילו להבין עצמן לקבלת התורה, על-כן נמשך עליהם הארה והמתקה מבחינת מצח הרצון, בחינת 'עתיק', שמתגלה אז, ומשם היה קריעת ים סוף, בבחינת: "מה תצעק אלי" – 'בעתיקא תליא וכו', הנ"ל, על-כן אחר פד המת החמין, כי נמתק על-ידי הארת מצח הרצון הנ"ל, ובשבעות על-ידי קבלת התורה שאז עקר התגלות מצח הרצון הנ"ל, על-כן אז מצוה להביא חמין דיקא לקרבן, כמו שכתוב (ויקרא כג): "חמין תאפנה", וכל ההג הקדוש היה נקרא על שם שתי הלחם שבאים מחמין, כמו

שכתוב (במדבר כח): "בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעת ימים", כי אז מתגלה מצח הרצון, ואז החמין שהוא אותיות 'מצח', וניקתו ממצח הרצון, שעל-ידיה כל ההמתקות, בחינת פדיון העליון הנ"ל, שעל-ידיה עליון משמר לרצון ומתגברין גרים, שכל זה הוא בחינת שבעות הנ"ל, ועל-כן אז מביאין חמין דיקא לקרבן וכנ"ל:

יו וזה בחינת (פסחים ב): 'אור לארבעה עשר בודקין את החמין לאור הנה', וזה בחינת הסימן לסדר של פסח: 'קדש וכו', ומסיים 'נרצה', והכלל הוא, כי אף-על-פי שמבאר בהתורה הנ"ל שיש פדיון פרטי שממתיק הדין מאיזה בית דין מהעשרים וארבעה בתי דינים ויש פדיון הכולל שממתיק כל הדינים שבעולם שבכל העשרים וארבעה בתי דינים, שהוא על-ידי בחינת עת רצון, בחינת מצח הרצון הנ"ל, אף-על-פיכך צריכין לידע שכל הפדיונות והמתקת הדינים שבעולם, שזה עקר העבודה של איש הישראלי בכלל ובפרט, כידוע ומובן בספרי אמת, בלם עקרים הוא על-ידי בחינת מצח הרצון הנ"ל שהוא בחינת 'רעוא דרעוין', כי אם לא היה מאיר בחינה זאת בכל פעם, לא היה אפשר להתקנם העולם מתקף הדינים שבמצח התחתון, וכמובא באררא רבא הנ"ל ובשאר מקומות, רק החלוק הוא שתמיד מאיר מצח הרצון במצחא תתאה בהעלם

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שנה

גדול, בצמצום גדול מאד, ומי שיודע לעשות פדיון פראוי הוא ממשד הארה מזם למטה בהתגלות יותר, עד שמכפל איזה דין שבאזיה בית דין מעשרים וארבעה פתי דינים, ואם יש לו פה יותר ויכל לבטל הדין מפמה פתי דינים, כפי פה הפדיון שלו, כפי ההארה שממשד ממצח הרצון למטה וכו' על-ידי השמות והיחודים והפגנות השכיבים לזה, וכפי פהו במעשים טובים שזה העקר, וכפי התגברותו בתפלה ותחנונים שזה עולה על הכל. וגם יש חלוק בין הזמנים, כי גם בחל על-ידי תפלת ישראל נמשך איזה הארה ממצח הרצון למצח התחתון וכו', והכל כפי פה התפלה, אבל בשבתות וימים טובים והעקר בשבת במנחה, אז 'עתיקא קדישא גלי רצון דילה', ואז מתגלה מצח הרצון בהתגלות נפלא, ואז כל העולמות וכל נשמות ישראל עולין לשם וכו', ואז 'רענא דרעון אשתכח דבה אסתלק משה ויוסף ודוד'. וכל זה אי אפשר לבאר, ומעט מזה יבין המושביל מעצמו. ועל-כן צריך שתדע שכל הגאלות והישועות בכלליות ישראל ובפרטיות לכל אחד, כלם הם על-ידי המתקת הדינים, על-ידי בחינת פדיונות של הצדיקים שעוסקים וטורחים עבורנו לתמיתק כל הדינים מעלינו ולפדות אותנו מכל הצרות והיסורים בכל עת בכלל ובפרט. אבל בודאי יש חלוק גדול בין המתקרבו אליו ובין מי שאינם

מתקרבים אליו, מכל שפן וכל שפן מי שחולק עליו חס ושלום, שאף-על-פי שהצדיק האמת בטובו הגדול מתפלל עליהם גם כן ומתמיתק דינים מעליהם לפדותם, וכמו שאמר דוד המלך על-ידי השלום (תהלים לח): "ואני בחלותם לבושי שק וכו', ותפלתי על חיקי תשוב", אבל החלוק שבין המתקרבו לתחלקים וכו' יכול כל אחד להבין מאליו. ועל זה צעק הנביא (תהישי יח): "ואנכי אפרים והמה דברו עלי כזבים", שאני עוסק בכל עת לפדותם על-ידי בחינת פדיון הנ"ל, "והמה וכו'", שעל-ידיה הם מעקבין הנאלה, שעקר העכוב על-ידי המחלקת והקטגוריא שבין התלמודי חכמים וכל העולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל:

יח ונחזר לענינו, שפסח בתחלת גאלת ישראל ממצרים שעקרה על-ידי הארה מבחינת פדיון הנ"ל, מבחינת רענא דרעון וכו', אבל זה לא היה אפשר להמשיך אז בשלמות עד שבעות פנ"ל, וזהמת מצרים היתה נאחות בהן מאד, על-כן היתה עקר הגאלה על-ידי שהמשיך עליהם הארת הפחין ביתר בהארה עצומה מאד שלא כסדר וכו', מה שאין כן בשום עת זמן אפלו בשבת ושבועות. אבל אף-על-פי-כן בשבת ושבועות עולין בעליה ותרה יותר, כי אז עולין עד הדיקנא, בחינת 'רענא דרעון', שמשם עקר הפדיון העליון הכולל הנ"ל, וכמוכן ומבאר בכונות

והיא היתה גלית, כי משם עקר כח הברים פנ"ל שעולין משמד לרצון, על ידי מצח הרצון' שמאיר ביותר על ידי שנכללים כל השלשה הצדיקים האלו: משה, יוסף, דוד פנ"ל, שעקר גמר הגאולה יהיה על ידי בחינת דוד, בחינת משיח בן דוד.

וזהו (פסחים ב): 'אזר לארבעה עשר בודקין את החמין', ומוכא בכל הספרים הקדושים 'שארבעה עשר' מרמזו על בחינת 'דוד' שעולה ארבע עשרה וכו', עין שם שהאריכו בזה, אבל לא בארו היטב עד היכן הדברים מגיעים. ועל פי דרכנו דעת לנבון נקל, כי עקר הכח לבער החמין קדם פסח הוא על ידי שנמשך בהעלם הארת דוד משיח שעל ידו נשלם הארת 'מצח הרצון' פנ"ל, ועל ידי זה אנו ממשכין עלינו תקף הארת המחין הרבים העצומים הנמשכין בפסח, שעל ידי זה מבשרין החמין בארבעה עשר בניסן, כד אחמלא סהרא' שהוא בחינת דוד, והבן היטב:

יט וזהו שהתחיל הסימן לסדר של פסח 'קדש' וסוים 'נרצה', 'קדש' זה בחינת תקף המחין הרבים שנמשכין בפסח שכלם נקראים 'קדש' פידוע, ואחר כך 'ורחמן' 'ברפס' וכו', וכל התקונים הנזכרים שעושין על ידי כל הסדר של פסח. ועקר תקלית הפונה לזכות לשבועות שאז מאיר 'מצח הרצון' בשלמות, וגם עתה נמשך משם הכח

האר"י ז"ל, עין שם היטב. ומחמת שפסח עדין לא נתגלה בחינת רעוא דרעיון כמו בשבת ושבועות, על כן חמין אסור וכו' פנ"ל, כי צריכין לבער ולבטלו לגמרי בכח הארת המחין שמאירין כלם בהארה עצומה מאד. אבל כל כח המחין כלם נמשכין מבחינת רעוא דרעיון פנ"ל, כי כל ההמתקות שבעולם שכלם על ידי המשכת איזה מוח ותקפה כפי בחינת האדם והזמן וכו', הכל נמשך מבחינת 'מצח הרצון' פנ"ל, ועל כן עקר הכח לבער החמין ושאר בארבעה עשר בניסן הוא על ידי ההארה שנמשכת בהעלם מבחינת מצח הרצון הנ"ל. ועקר מצח הרצון יתגלה בשלמות נפלא לעתיד כשיבוא משיח צדקנו שנאמר בו (ירמיהו י): 'ועד עתיד יומין מוא וכו' פנ"ל, כי משיח יהיה כלול מכל השלשה צדיקים הנ"ל שנסתלקו ברעוא דרעיון, שהם: יוסף, משה, דוד. ועל כן בגאולת מצרים שעדין לא נתגלה בחינת דוד כי לא נולד עדין, וכל הגאולה עקרה היתה על ידי משה ויוסף, בבחינת (שמות י): 'ויקח משה את עצמות יוסף עמו', על כן לא נתגלה אז הארת דוד, ועל כן לא היה מאיר עדין בחינת 'מצח הרצון' כראוי פנ"ל, ועל כן צריכין לבער החמין שהוא אותיות 'מצח' שלא יתגברו הדינים שבמצחא דזעיר אנפין וכו' פנ"ל. ובשבועות אז מאיר ביותר בחינת דוד, כי דוד מת בעצרת, ועל כן קורין אז 'רות' שממנה יצא דוד,

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים

שג

א"ת

לבער החמין ולקבל כל המחזין הקדושים כפ"ל. וזהו שפסים 'נרצה', 'נרצה' דיקא, בחינת רצון העליון הנ"ל שמונחה אונגו משה לעלות לשם ומעלה הכל משקד לרצון, שנה עקר גאלת מצרים כפ"ל, כי כל הגאלה מתחלה ועד סוף הכל מבחינת הרצון הנ"ל, עד שנוכה על ידי התקונים של פסח וכו' לעלות לשם בשבועות בשלמות, שאז מתגלה מצח הרצון כמו בשבת במנחה. נמצא שכלל כל הסדר של פסח הוא בחינת 'נרצה', בחינת רצון העליון הנ"ל, ועל-כן 'נרצה' בגימטריא 'משה', כי הכל על-ידי משה וכו' כפ"ל:

כ וכן מוכן ומבאר בדברי רבותינו ז"ל במדרש, שכל הגאלות נמשכין מהארץ הגאלה האחרונה שתהיה על ידי דוד משיח, וכמו שאמרו במדרש רבה בפרשת 'וישב' על פסוק (בראשית לח): "ויהי בעת ההיא וירד יהודה וכו'" - ה"דא הוא דכתיב (ישעיה טו): "מגיד מראשית אחרית וכו'", עד שלא התחיל הגלות הראשון נברא גואל האחרון וכו', הינו כפ"ל, כי עקר כל הגאלות ככה דוד שהוא עקר בחינת משיח וכו"ל. וכן מוכן ומבאר בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל על פסוק (יחזקאל ט): "קץ בא הקץ" (לקי"ט סימן ט), שעקר כל הגאלות והישועות נמשכין על-ידי הארה הנמשכת משני האחרון, ע"ן שם, הינו כפ"ל:

כא וזהו בחינת מה שמבאר לעיל שעקר גאלת מצרים היה ככה שבת ועל-כן קורין שבת שלפני הפסח שבת הגדול, כפ"ל באות ט"ו, הינו כפ"ל, כי עקר הגאלה על-ידי בחינת 'מצח הרצון' שמאיר בשבת וכו"ל. וזה שמוכא בספרי קדש שאותיות שניות של 'שאר' הם אותיות 'שבת', ועל-ידיה בפול השאר שבעסה, בחינת (שמות ט): "ולא יראה לך שאר", כי עקר בפול המין ושאר הוא על-ידי בחינת שבת שאז מתגלה רעוא דרעיון, והעקר בשבת במנחה שאז נסתלקו משה יוסף ודוד, שעל-ידיהם כל הגאלות. רק בפרטיות היתה הגאלה הראשונה עקרה על-ידי בחינת יוסף, משה כפ"ל, רק שבחינת דוד ומשיח האיר בהעלם שעל-ידיה היה עקר הכח להמתיק הדין ולפדותם וכו"ל, אבל הגאלה האחרונה עדין הקץ סתום וחרום, עד שנוכה על-ידי משיח צדקנו שיהיה בחינת דוד שהוא משיח בעצמו, ויהיה כלול ממושה יוסף ומכל השלשה אבות ומכל הצדיקים אמתיים, ואז יקום (ויאל ט): "ועד עתיד יומא מטא", ותגלה הארת 'מצח הרצון' בהארה נפלאה שלא היה עדין מעולם, ועל-ידיה יפדנו ויגאלנו גאלת עולם, גאלה שלמה שאין אחריה גלות, במהרה בימינו אמן:

כב וזה שאמר התנא (ברכות ט): 'גלוי ודוע לפניך שרצוני לעשות רצונך ומי מעכב שאר שבעסה וכו'', כי השאר

א"ת

הכולל הנ"ל, ואו' יתהפך הכל לטובה כי
שם נתקן הכל:

כג וזה שאיתא בכתובות פסח שאו נכנס
הארת לאה ברחל, וזה סוד
בעור חמין שהוא בליל ארבעה עשר
שהוא סוד אשלמותא דסהרא וכו', והוא
בעור חמין וכו'. ולכן כל פגנות ליל פסח
הוא ברחל ולא בלאה וכו', כי רחל
בחינת משיח בן יוסף שיצא ממנה, ולאה
בחינת משיח בן דוד שיצא מיהודה
שגולד מלאה, וכל בחינת פסח שהוא
יציאת מצרים גאלה הראשונה עקרה
על-ידי בחינת יוסף כנ"ל שהוא מזרע
רחל, שזהו בחינת (שמות י'): "ויקח משה
את עצמות יוסף עמו", אבל בחינת
הארת משיח בן דוד אי אפשר לגלות
עתה בשלמותו כי עדין לא בא הקץ,
אדרבא צריכין להסתיר ולהעלים הארת
לאה שמשם אחיות הדינים, כי הדינים
נאחזים בבחינת לאה ביותר, כמובא,
בבחינת (בראשית כט): "ועיני לאה רבות
וכו'", אבל בזה תלוי כל הגאולה בשגובה
להמתיק תקף הדינים שבלאה, שזה לא
יהיה נשלם בשלמותו עד שיבא משיח בן
דוד שיצא ממנה, אבל עתה שאין
מתגלה בשלמותו בחינת דוד, בחינת
משיח בן דוד, על-כן היה תקף הנס
שנגעלם הארת לאה ונכלל ברחל,
שהארת משיח בן דוד מאיר בהעלם
בבחינת משיח בן יוסף שיצא מרחל,
ועל-ידיה היה עקר הגאולה של פסח

שבעסה הפך הרצון העליון, ואי אפשר
להמתיקו ולבטלו כי אם על-ידי הארת
מצח הרצון כנ"ל. ועל-כן באמת הזהיר
אדוננו מורנו ורבנו ז"ל מאד מאד שיזהר
האדם להתגבר עצמו מאד שיהיה לו
תמיד רצונות טובים וכסופין חזקים לה'
יתברך, כי העקר הוא הרצון וכו',
וכמבאר בדבריו במקומות רבים אין
מספר, ויותר מזה הרבה לדבר עמנו. כי
אם האדם הוא כמו שהוא, כל זמן שאינו
מאיש עצמו, ומתגבר ברצונות טובים לה'
יתברך ותורתו וכו', על-ידיהו מוסר פח
יותר להצדיקו האמת שעוסקים תמיד
להמשיך מצח הרצון, שעל-ידיהו
מעלים משמר לרצון וכו' וכו', והבן
הטיב. וזה בעצמו מה שעסק התנא הנ"ל
לדבר לפני ה' יתברך: גלוי וידוע שרצוני
וכו', כי על-ידיהו בעצמו ששען זאת
לפני ה' יתברך, על-ידיהו המשיך על
עצמו רצונות חזקים לה' יתברך, ועל-ידי
זה בעצמו האיר על עצמו הארת הרצון
הנ"ל לבטל השאר שבעסה המעכב אותו
מלעשות רצונו. וכל זה הוא ענין השיחה
בינו לבין קונו שהזהיר אדוננו מורנו ורבנו
ז"ל אותנו מאד בלי שעה, כי כל ענין
השיחה הזאת הוא בחינת התחזקות
הרצון כנ"ל, שעל-ידיהו נמשך עליו
הארת הפדיון העליון הנ"ל. וצריך להיות
חזק בזה מאד מאד בלי שעור וערך, ואו'
סוף כל סוף וזה בודאי שיהיה נמתק
הכל על-ידי פח הצדיק שעוסק בפדיון

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארח היים שנה

על ידי בחינת יוסף שצא מרחל ועל פני כל הפגנות בליל פסח הוא בבחינת רחל, אבל אף על פירכונ מאיר שם בהעלם בחינת לאה שהוא בחינת דוד, הינו כמו שכתבנו לעיל שעקר כל הגאלות אפלו של פסח וכו' הכל נמשך מהארת הקץ האחרון, מבחינת משיח בן דוד, רק שהוא בהעלם, ועקר ההתגלות עתה הוא על ידי בחינת משה ויוסף, בבחינת (שמות י'): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו" וכו' ל:

כד ועל פני כשנולד יהודה שממנו יצא משיח בן דוד אמרה לאה (בראשית כט): "הפעם אודה את ה'", על פני קראה שמו 'יהודה', על שם תודה והודאה. זה רמז שעקר קץ הגאולה האחרונה הוא בבחינת תודה והודאה, שהוא סוד שבועות שאז נתגלה בחינת 'רעוא דרעוין' בשלמות, עד שהחמין דיקא נתהפך לטוב ועולה לקרבן, כי יוגן ממצח הרצון כנ"ל שעל ידי זה עקר הגאולה האחרונה כנ"ל:

הלכות קריאת שמע

כה וזה בחינת מצות קריאת שמע שהיא עקר האמונה הקדושה, הפך העבודה זרה, 'אל אחר' (שמות יד), כפירות, בחינת שמך. והעקר הוא קוצא דאות ד', שהוא בחינת הצדיק כמובא, שהוא בחינת נקדת משה שמעלה משמך לרצון, כי על ידי קוצא דאות ד' על ידי מבטלין

כתב ד"ר

ומכניעין 'אל אחר' ונקללין באחד, שהחלוק ביניהם הוא רק קוצא דאות ד'. ועל פני צריך לארכא ביה כמובא, הינו כנ"ל, כי קוצא דאות ד' הוא בחינת הצדיק שהוא בחינת משה שמעלה וכו' כנ"ל. וזה בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. כי איתא שפסוק 'שמע ישראל' שבו עשרים וחמש אותיות הוא בחינת 'יחודא עלאה', ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' יש בו עשרים וארבע אותיות, והוא בחינת 'יחודא תמאה'. עשרים וארבעה אתון של 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו' הם בחינת עשרים וארבעה פתי דינים הנ"ל, שצריכין להמתקן על ידי הארת מצח הרצון הנ"ל, שזה נמשך על ידי הצדיק בחינת משה כנ"ל. וזה בחינת מה שזכר אותנו לומר בכל יום פעמים 'שמע' ו'ברוך שם', להמשיך בחינת ההמתקה של 'יחודא עלאה' שהוא עשרים וחמש אתון של 'שמע ישראל', שעקרם קוצא דאות ד' דאחד, שזה נמשך מהארת רצון העליון הנ"ל, להמשיך משם לבחינת עשרים וארבעה פתי דינים הנ"ל, שזה בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שיש בו עשרים וארבע אותיות כנ"ל, להאיר מבחינת 'יחודא עלאה' לבחינת 'יחודא תמאה', שיהיו נמתקין גם למטה כל הדינים שבעשרים וארבעה פתי דינים הנ"ל, עד שיתבטלו כל הקלפות וכל הכפירות שבעולם, עד

שיעלו כל הנצוצות הקדושים שגפלו למטה למטה מאד מאד, עד שיתגירו גרים רבים על-ידי-זה, שנה בחינת עבודת הצדיק בחינת משה שמעלה משמד לרצון פנ"ל. וכל זה הוא בחינת ארבעים ותשעה ימי הספירה, "ממחרת השבת", "עד ממחרת השבת השביעית וכו'" (ויקרא כג, טו טז), כי בהם עוסקין להמיתק תקף הדינים על-ידי הנפת עמר שעורים ועל-ידי הספירה לעמר וכו' פדוע. כי ארבעים ותשעה ימי הספירה הם בחינת ארבעים ותשע אותיות שבשתי פרשיות של קריאת שמע: 'שמע' ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שיש בהם עשרים והמש אותיות ועשרים וארבע אותיות פנ"ל. להמשיך המתקה מבחינת עשרים והמש אתון דאתמר עליהו (במדבר ו): "כה תברכו וכו'", לבחינת עשרים וארבע וכו' דאתמר עלה בגלותא (תהלים עד): "אל ישב ד"ך נבלם", שנהו בחינת פדיון העליון הכולל הנ"ל. וענן בספר לקוטי האר"י ו"ל בלקוטי ישעיה בדרף י"ג עמוד ב':

להמשיך התקון הנ"ל שעסק בו רבי עקיבא, להמשיך מקוצא דאות ד', מעשרים וחמשה אתון דיחודא עלאה, מבחינת רצון העליון, מבחינת פדיון הכולל הנ"ל, למטה לבחינת עשרים וארבעה בתי דינים הנ"ל. ועליבן מתו עשרים וארבעה אלק דיקא בימי הספירה, כי התגברו עליהם תקף הדינים שבועשורים וארבעה בתי דינים וכו', כי אי אפשר להמשיך המתקה הנ"ל מרצון העליון שהוא בחינת התגלות עת רצון שבשבת במנחה, כי אם על-ידי אהבה ואחדות שבין ישראל, כי 'אהבה' בגימטריא 'אחד'. ועליבן אומרים במנחה בשבת: 'אתה אחד ושמו אחד וזמי בעמך ישראל גוי אחד בארץ', כי אז בשבת במנחה צריכין לעלות עד רצון העליון פנ"ל, שלוח צריכין שיתיה אהבה ואחדות גדול בין ישראל, בחינת: 'מנוחת שלום ושלוח השקט וכמתח וכו''. כי פרוד ומחלקת הם ושלום הוא בחינת תקף הדינים, שמושם כל הקפירות, כמובא בדבריו ו"ל כמה פעמים. כי זה ידוע שכל מה שצריכין לעשות יחוד עליון יותר צריכין להעלות לשם נפשות הרבה יותר, והעקר שיתחברו ויתחדו כלם באהבה ובאחדות שאז הם נכללין במקור האחדות, כי 'קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלא חד', בחינת: 'אתה אחד ושמו אחד וזמי בעמך ישראל גוי אחד וכו' וכנ"ל. ועליבן על-ידי שלא היה אהבה ואחדות

כו ועליבן מתו עשרים וארבעה אלק תלמידי רבי עקיבא בימי הספירה, כי רבי עקיבא היה בן גרים, ועלה למקום שעלה עד שגכה שיצתה נשמתו באחד, נמצא שעקר בחינת המתקה הנ"ל על-ידי, אכל תלמידיו אף-על-פי שהיו קדושים וצדיקים גדולים, אכל פגמו על-ידי שלא היה אהבה ביניהם, ועליבן לא היה בהם כח

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים

שנו

הנפולות עד שיעלו הגרים וכל הרחוקים מהקדושה מאד וכו', שזה אי אפשר כי אם על ידי שמואירין מהיחוד העליון, מבחינת 'שמע', להיחוד המתחנן שהוא בחינת עשרים וארבע אתון שב' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו' כנ"ל, שעל ידי זה דיקא מעלין משמך לרצון כנ"ל, ועל-כן פתח יעקב מיד ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', הינו ששם כבוד מלכותו ותברך ברוך ומברך תמיד לעולם ועד, כי אפלו בכל המדרגות המתחננות מאד מאד מברך שם כבוד מלכותו, וכודאי יגמור את שלו ויגלה כבוד מלכותו לעין כל. אבל מחמת זה בעצמו כל עקר עכוב קצ הגאולה, כי הקץ סתום וחתום מאד מאד ואי אפשר לגלותו מחמת שיש בזה סוד גדול, מחמת שצריכין להעלות הניצוצות הנפולות מאד מאד שאי אפשר להעלותם כי אם בסוד נפלא וכו'. ועל-כן לא אמרו משה בתורה בפרוש, אף-על-פי שמושה בודאי ידע מזה, כי רק הוא גלה לנו ומסר לנו הסוד שיעקב אמר אז בשעת הסתלקותו 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו', כי אין אנו יודעים שום דבר שנעשה בימי הגאבות כי אם על-ידו, אבל אף-על-פי-כן לא אמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בפרוש בתורה, כי הוא סוד כמזכיר ונעלם שם אפשר לגלותו בתורה שבכתב בפרוש. ועל-כן: 'התקינו לומר אותו בחשאי, משל לבת

בין תלמידי רבי עקיבא, על-כן מתו עשרים וארבעה אלף דיקא, בימי הספירה דיקא, כי לא המתיקו הימים שבבעשרים וארבעה פתי דינים על-ידי ד' דאחד שעלה לשם רבי עקיבא רבם וכו' וכנ"ל:

כו וזה שאמרו רבותינו ז"ל לענין 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שאמרו יעקב קדם הסתלקותו, כמו שדרשו על פסוק (בראשית טז): 'ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו וכו'', שפקש אז לגלות את הקץ ונסתלקה הימנו שכינה, ואמר: שמה יש פסול במטתי וכו', פתחו ואמרו (דברים י): "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד", בשם שאין בלבך אלא אחד כך וכו', פתח יעקב ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. ואמרו שם: 'לימרו, לא אמרו משה וכו'', עד: 'התקינו לומר בחשאי, משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה וכו'. כי יעקב סבר שבכך יכול לגלות הקץ מחמת שראה מפתו שלמה וכלם חוקים בהאמונה הקדושה בו ותברך, אבל בשראה שנסתלקה הימנו שכינה סבר שמה יש פסול במטתי וכו', פתחו ואמרו: "שמע ישראל וכו'", בשם שאין בלבך אלא אחד וכו', מיד הבין יעקב שאף-על-פי שבניו פלם חוקים בהאמונה הקדושה, אף-על-פי-כן עדין לא הגיע העת לגלות הקץ סתום, כי ראה והבין תכף שעקר עכוב הגאולה מחמת שצריכין להעלות כל הקדשות

מלך שהריחה ציני קדרה וכו', שהם בחינת ריח הקדשות הנפולות הרחוקות מאד שהם מנחים במקומות המגנים מאד, 'תאמר, יש לה גנאי', מחמת שמנחים במקום שמנחים, 'לא תאמר, יש לה צער', כי אף-על-פי-כן כל תשוקתה אליהם, מחמת שאפלו ממקומם שהם שם ריחם הטוב עולה יפה וכו', על-כן: 'התחילו עבדיו להביא לה פחשאי וכו'.

בי משה ראה שנכשל על-ידי שקרב הערב רב קדם הזמן, עד שאמר לו

ה' יתברך: "לך רד וכו'" (שמות טז), עד שהכרח להסתלק על-ידי-זה, ואתפשטותה בכל דרא ודרא לתמן זאת, כמובן בזהר הקדוש ובתקונים וברעיא מהימנא בכמה מקומות. וזהו בעצמו ענין הנ"ל שכל הדרוש הזה סובב עליו, שהוא מה שגלה אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שמושה עומד בין שמד לרצון לעשות גרים להעלותם משמד לרצון, כי אף-על-פי שלא גמר בשלמות פרצונו בחייו והכרח להסתלק על-ידי-זה, אבל זכאה חילקה שנסתלק ברעוא דרעוין בשבת במנחה, ועל-ידי-זה יגמר ויגמר להעלות כל הגרים וכו' כנ"ל, ומחמת זה לא רצה לומר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' כפירוש בתורה שבכתב, כי ראה והבין שאריכין להעלים הסוד הזה של 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שהוא להעלות הקדשות הנפולות

ולעשות גרים וכו' וכנ"ל. כי הערב רב הם בבחינת אסור חמין, כמו שאיתא בזהר הקדוש: "ויא העם פי בלש משה" (שמות טז) - 'דאפרשו בין שש לשבע וכו'', וכמכונן בתורה (שמות יב): "ויאפו את הבצק וכו' עגת מצות פי לא חמין, פי גרשו ממצרים וכו'", "וגם ערב רב עלה אתם וכו'". ועל-כן התקינו לומר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' כחשאי, כי הוא סוד כמזם ונעלם ואי אפשר לאמרו בקול רם בכל השנה כי אם ביזם הכפורים, כדי שלא יתעוררו לקמרג חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, אבל כל אחד צריך לידע כנפשו שבדאי יגמר ה' יתברך והצדיקים אמתים את שלהם, ויעלו הכל ויגלו ויפרסמו שם כבוד מלכותו שיהיה מברך לעולם ועד. ועין בלקוטי תורה להאר"ל בפרשת בא בפסוק (שמות יג) "קדש לי כל כבוד", מובן שם שפגם הערב רב היה בד' רבתי דאחד שמשם שרשם העליון וכו', ועל-כן הם בבחינת פגם החמין וכו', ועל-ידי הסתלקות משה ברעוא דרעוין וכו' הוא מתקן זאת כי עוסק להעלות משמד לרצון ולחזור לעשות גרים וכו', והבין היטב לחבר כל הנ"ל יחד. ועין בזהר הקדוש ובתקונים ובכתבי האר"ל במקומות רבים שמדברים מזה, והעקר שתקבל מכלם ומדברינו הנ"ל עצות אמתיות להתחזק תמיד בכח הצדיקי אמת שהם בחינת משה וכו' וכנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שנט

כח וזה בחינת ברכות קריאת שמע שהם שבע ברכות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות א): 'בשחר מברך שתיים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתיים לפניה ושתיים לאחריה', והתחלת ברכות קריאת שמע הם ברכת המאורות. וכבר תמיהו הפוסקים מה ענין ברכת המאורות לקריאת שמע, וכמובא בדברינו מזה. אך כבר מבאר שעקר ענין קריאת שמע הוא אמונת הרצון שאנו מיחדים שמו ותברך ומאמינים שהכל ברצונו ותברך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ב): 'שצריך לארקא גדלת דאחד פדי לתמליכו למעלה ולמטה ובארבע רוחות העולם, להאמין שברא הכל יש מאין המחלט ומנהיג הכל ברצונו ותברך. ועל פן צריכין אז למסר נפשו למות על קדוש ה', פי צריכין אז לבטל עצמו בתכלית הפסול, בבחינת מיתה ממש על קדוש ה', כמו רבי עקיבא שיצתה נשמתו באחד, פי לכלל ברצונו ותברך צריכין פסול גמור עד שיתקשר ויכלל בבחינת הצדיק אמת בחינת משה שנקבל ברעוא דרעוין וכו' פג"ל. אבל לזכות לזה שהוא בחינת מצח הרצון, בחינת עת רצון הנ"ל, צריכין פח הזקנים דקדושה, בחינת (ישעיהו ט): 'זקן וגשוא פנים', שהם מכניעים בחינת הזקנים דסטרא אחרא, שהם הזקנים שאינם מוסיפים אור קדושה ודעת בכל יום ויום וכו', כמו שכתוב בהתורה ואת הערבים וכו' (לקוטי תניא סימן ד) ע"ן

שם היטב היטב, ועקר הכנעתם על ידי הצדקה וכו', עין שם. ובשביל זה מתחילין קדם קריאת שמע לברך אותו ותברך על המאורות אשר ברא ברצונו, דהינו ברכת יוצר אור ובורא חשך, להעיד ולגלות ולפרסם בכל יום ויום מתדש שה' ותברך בעצמו ברא את האור ואת החשך, את היום ואת הלילה, וכל הגלגלים ותמיה ולבנה וכוכבים וכל צבאם, ואין שום טבע כלל, הפך דעת חכמי הפסע שאומרים שיש טבע ותולין הכל בפסע ובאותות השמים, בחינת (תהלים טד): 'שמו אותם אתות', פי שוא ושקר והכל וכו' ודברו, פי כל המאורות וכל הנהגתם הכל מאתו ותברך, שזהו בחינת קדושת יום טוב שקורא ומגלה את הרצון וכו', כמו שכתוב שם. וזה עקר אור יום, בחינת (בראשית א): 'ויקרא אלוקים לאור יום', שצריכין שבכל יום יאיר ביותר בתוספת אור קדושה ודעת כמו שכתוב שם, פי עקר הוא האמונה דהינו אמונת הרצון, וכל מה שאנו מעידין ומפרסמין שהוא ותברך ברא הכל ומנהיג הכל ברצונו, על ידי ייחוד נתוסף אור וקדושה גדולה על האדם ועל כל העולם בלו ועל כל העולמות התלויים בו. פי כל מי שטועה ונתעה חס ושלום אחר מעות הפסע ואומר שמתנהג חס ושלום בפסע, עליו נאמר (ישעיהו יג) 'חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו', פי חשך עליהם היום, פי עליהם נאמר (שם ה): 'ונאת פעל ה' לא

דעת האמתי, שהוא בחינת ברפת יוצר אור שחרית ומערב ערבים ערבית, שאנו מאמינים ומפרסמין בפה ובלב שלם שהוא יתברך יוצר אור ובורא חשך וכו', וכן מאיר כל יום ויום בתוספת אור יותר, כמו שאומרים בכל יום: 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', שזה העקר, שצריכין להאמין שאין הקדוש-ברוך הוא עושה דבר אחר שני פעמים, מכל שפן פעמים אין מספר, שמים בריאת שמים וארץ הוא מעביר יום ומביא לילה וכו', גולל אור וכו' וגולל חשך מפני אור וכו', בכל יום ויום בחכמה נפלאה בואת, ומי פער ולא ידע ובסיל ולא בין את זאת, איד שך שחכם בזה יעשה חכמה נפלאה בואת פעמים אין מספר בלי התחדשות נפלא בכל פעם, ובשביל תכלית נצחי וקנס לטובת כל הברואים לנצח. אך באמת אנו מאמינים שהוא יתברך עושה חדשות בכל עת, 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', 'מחדש' ממש, שבכל יום געשים חדשות נפלאות ממש שלא געשו מעולם, וכמוכא בבריינו בשם העץ חיים מהשנויים שגעשים בכל עת ורגע, וכמו שפתוב בהתורה 'ויהי מקץ וכו'' (סיון נ"ד), וכל עקר פגנתו יתברך לרמו ולעורר כל בני אדם לרצונו יתברך. ואנו צריכין לעורר עצמנו בכל יום ויום לברך אותו יתברך על זה, ולברך ברפת קריאת שמע וקריאת שמע בפה מלא

וביטו ואת מעשה דיו לא ראו", וכמו שאמר רבותינו ז"ל: "שלא ברכוהו יוצר אור שחרית ומערב ערבים ערבית", פי זה ידוע שעקר האור הוא אור הדעת האמתי, כמו שכתוב (קולת ב): "שש יתרון לחכמה מן הסבלות פיתרון האור מן החשך", ועקר החכמה והדעת הוא לדעת האמת שהכל מתנהג ברצונו יתברך, פי דעת של שקר וכוזב אינו דעת כלל, אדרבא הוא גרוע מן הנסיל והפתי והמשגע, מאחר שהוא חכם בעיניו ונתעה בחכמתו לבאר שחת לכפר חס ושלום ברצון הבורא יתברך הבורא ומנהיג הכל ברצונו ותולא בטעות הטבע, וכמו שכתוב (ישעיה ה'): "הוי חכמים בעיניהם וכו'", וכתוב (משל כו): "ראית איש חכם בעיניו תקנה לכסיל ממנו", וכתוב (דביה ט): "אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' פי אם בואת יתהלל המתהלל השפל וידע אותי", וכתוב (דביה ח): "הנה בדבר ה' מאסו והחכמת מה להם", וכמו שפיל המחקרים געצמן בותבים בפה פעמים בלי שעור שעקר החכמה הוא אמת, ומאחר שאנו רואים שהם פורקין על תורה ומצות בפרהסיא ובהצנע עד שפסוף רבם ממירים דתם, בפרט בעתים הללו, פאשר אנו רואין בעינינו פמעט בכל יום, אוי לעינים שפך רואות, איד יפצה פיהם שהם חפצים בהאמת פאשר הם מדפיסים בקרחיהם הרעים בכל פעם. הכלל, שעקר האור יום הוא אור

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שסא

111

ובלב שלם, ולשום לבנו היטב למה שאנו מוציין בפנינו, בבחינת (ברכות טו): 'השמע לאונך מה שאמה מוציא מפך', שאנו אומרים בכל יום: 'ויצר אור ובורא חשך וכו'', ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, 'מחדש' ממש כנ"ל, וזהו שאנו משימין לב לזה ומאמינים בזה בלב שלם, כמו שמבאר בדברינו על פסוק (אבות א): "חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו'", עין שם, בזה דקא מאיר כל יום ויום בתוספת אור יותר וכנ"ל. וזה בחינת קדשה שאומרים בברכת יצר אור, כי זה עקר קדשותו ותברך בשמפרסמין שהכל ברצונו ותברך, בחינת 'מקרא קדש' הנ"ל בתורה הנ"ל, שמבאר שם 'שקדש' בחינת רצון, כי זה עקר קדשותו כנ"ל. ועל ידי הקדשה שמזכירין אנו, על ידי זה האדם ממשיד על עצמו בכל יום תוספות קדשה. נמצא שעל ידי ברכת המאורות אנו נכללין בהזקנים דקדשה שמוסיפין אור קדשה ודעת בכל יום, כי על ידי ברכה זאת כפי מה שזוכין לאמרה בכונה ובלב שלם בתוספת אור וקדשה על האדם בכל יום וכנ"ל. וכן בסיום הברכה, בלאל ברוד געמות, חזורים ומזכירים 'עושה חדשות', ומסימין: 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', כי זה עקר שבח הברכה, להאמין שהוא ותברך מחדש בכל יום ממש מעשה בראשית בהכמה

נפלאה, באפן שיגלה שהכל ברצונו לכל מי שחפץ להכלל ברצונו ותברך, כי הבחירה הפשית זה' ותברך עושה חדשות נפלאות בכל יום ובכל עת ובכל שעה באפן שיתעורר האדם להסתכל על האמת לאמתו. ואף על פירכא אינו מגלה הכל לגמרי, רק באפן שיהיה נשאר להאדם בחירה, אך בהכמתו וטובו הנפלא מחדש בכל יום מעשה בראשית, באפן שתהיה מדה טובה מרבה שיתגלה הארת רצונו בכל פעם יותר, עד שבכל יום ויום נתעוררין כמה וכמה לשוב לרצונו ותברך, עד שסוף כל סוף ישובו הכל אליו ויתגלה הרצון לעין כל, שעל זה מבקשין בכל יום אחר 'המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית וכו': 'אור חדש על ציון תאיר וכו', כי אז יתגלה אמתת הרצון לעין כל, כמו שכתוב (ירמיה אב): "כי כולם ידעו אותי וכו'", הינו כאומר: מאחר שאמה מחדש בטובך בכל יום מעשה בראשית בחדושים נפלאים חדשים בכל פעם, וכל פונתך בשביל התכלית הטוב הנצחי, להאיר גלבות בני אדם הארת הרצון וכנ"ל, על פן אנו מבקשים אותך שתמחר לגמור זאת להאיר באור חדש על ציון, שהוא אור אמונת הרצון שאיר אז שזה העקר, וכלנו נזכה לאורו, כי זה עקר תכליתנו ותקונתנו לנצח. נמצא שעל ידי ברכה זאת אנו ממשכין עלינו תוספות אור קדשה ודעת, שעל ידי זה

111

אָנוּ נִבְלָלִים בְּהַקְנִיטָה וְדִקְדוּשָׁה וְכוּ', שְׁעַל-
יְדֵינָהּ הַתְּגִלוֹת הַרְצוֹן בַּנֶּ"ל.

וְאַחֲרַי כִּד אֹמְרִים בְּרַפְת 'אַהֲבַת עוֹלָם',
שֶׁהִיא בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה בְּכָל
יוֹם מִחֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ מִבְּקָשִׁים שָׁם: 'וְתָן
בְּלַבְנוּ בִּינָה וְכוּ' לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר
וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְבֹּם וְכוּ', כִּי עֵתָה אָנוּ צָרִיכִין
לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנֶּ"ל, וְזֶה נַעֲשֶׂה
עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁקְּבִלְנוּ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
שֶׁעוֹסֵק בְּזֶה לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֵׁרֵשׁ
הַרְצוֹן, לְמִצַּח הַרְצוֹן וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
שָׁם. וּבְחֻמְלָתוֹ חִמַּל עָלֵינוּ וְנָתַן לָנוּ אֵת
תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַל-יְדֵינָהּ יִהְיֶה לָנוּ
כַּח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְעִסַּק בְּזֶה לְקַשֵּׁר כָּל
הַרְצוֹנוֹת לְשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, כִּי כָּל הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוֹת הֵם כֻּלָּם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ: 'נַחַת רוּחַ לְפָנַי שֶׁאֲמַרְתִּי וְנַעֲשֶׂה
רְצוֹנִי', וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁמִּקְמִין מִצְוֹת
הַתּוֹרָה מִקְשְׁרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֵׁרֵשׁ
הַרְצוֹן שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת: 'כִּפְטַל
רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ וְכוּ'. כִּי זֶה כֻּלָּל כָּל
מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁיִּשְׁרָאֵל מִקְמִין בְּכָל יוֹם,
כְּמוֹ לְמוֹשֶׁל שֶׁרְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם לֹאכֵל מִיַּד
כַּבָּקָר, וְהוּא כִּכְפֹּטֵל רְצוֹנוֹ מִפְּנֵי רְצוֹן ה'
יִתְבָּרַךְ וּמִמַּתִּין עַד אַחֵר הַתְּפִלָּה, וְהִרְבֵּה
מוֹסִיפִים לְהִרְעִיב עֲצֻמָּן עַל דְּבָרֵי תּוֹרָה
וְלוֹמְדִין וְאוֹמְרִים תְּהִלִּים וְכוּ' אַחֵר
הַתְּפִלָּה, וְכֵן אַחֵר הַתְּפִלָּה אֵינוֹ אוֹכֵל מִה
שֶׁאֲסָרָה תּוֹרָה, וּמִמַּתִּין בְּאִכְלָתוֹ עַד
שִׁיבֵל יְדִיו וְכוּ', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּכָל מִצְוֹת

הַתּוֹרָה, וְהִירָאִים מוֹסִיפִים לְקַדֵּשׁ עֲצֻמָּן
גַּם בְּמִתְרָן לָהֶן וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁכָּל הַתּוֹרָה
הוּא לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁעוֹלָם אֵל
שֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן בַּנֶּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַפְת
'אַהֲבַת עוֹלָם', שֶׁאָנוּ מִבְּקָשִׁים עַל קִיּוּם
הַתּוֹרָה, 'לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְּךָ שְׁלֹם וְכוּ',
הֵינּוּ בַּנֶּ"ל.

וְאַחֲרַי כִּד אֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע', שֶׁהוּא
תְּכֵלִית הַבְּפּוּל וְהַתְּכֵלִיּוֹת בְּרְצוֹן
הָעֲלִיּוֹן וְכַנֶּ"ל, כִּי אֵז נִבְלָלִים לְגַמְרֵי
בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, בְּבְחִינַת הַסְּתַמְלָקוֹת מֹשֶׁה
שֶׁנִּסְתַּמְלַק בְּרַעְוֵא דְרַעְוִין וְכַנֶּ"ל. וְאַחֲרַי
כִּד אֹמְרִים 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד' שֵׁשׁ בּוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה פְּתֵי
אֲתוֹנוֹ, לְהַמְתִּיק הַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה פְּתֵי
דִּינָם וְכוּ', וְלְהַמְשִׁיךְ הָאֵרַת הַרְצוֹן בְּכָל
הַנוֹפְלִים וְהַיּוֹדִים וּבְכָל הַרְחוּקִים מֵאֵד
מֵאֵד, שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵי תַקְוַת הַדִּינִים, עַל-יְדֵי
שֶׁלֹא הִתְגַּבְּרוּ לְכַבֵּשׁ אֵת יְצָרָם שֶׁנִּמְשַׁךְ
מִדִּינָם, שֶׁכָּל תַּקְנֵתָם עַל-יְדֵי הָאֵרַת
הַרְצוֹן שֶׁנִּמְשַׁךְ לָהֶם מִלְּעֵלָא וְלְעֵלָא עַד
לְתַתָּא לְתַתָּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מֹשֶׁה
שֶׁעוֹמֵד בֵּין שְׁמַד לְרְצוֹן וְכוּ' וְכַנֶּ"ל,
שֶׁמֵּאִיר בְּחֻמְלָתוֹ גַּם בְּהֵם הָאֵרַת הַרְצוֹן
שֶׁיִּהְיֶה רְצוֹנָם חֹזֵק בְּכָל פַּעַם לְהַכְּלִיל
בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת 'בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד', בְּחִינַת:
'צִיָּקוֹן קְדָרָה וְכוּ' בַּנֶּ"ל:

כַּט וְאַחֲרַי קְרִיאַת שְׁמַע אֹמְרִים בְּרַפְת
הַנְּאֻלָּה שֶׁהִיא בְּרַפְת 'אֵמַת
וְצִיבו', שֶׁמִּזְכְּרִין שָׁם גְּאֻלַּת מִצְרַיִם

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שמו

16

ומבקשין על הגאולה העתידה, כמו שאומרים: ויפדה כנאמך יהודה וישראל, וגאלנו ה' צבאות שמו וכו', ומסימין: גאל ישראל, כל זה הוא בחינת פריון העליון הנ"ל, פי על-ידי הארת הרצון הנ"ל על-ידי ברכת קריאת שמע וקריאת שמע בעצמה, על-ידיה נמשך פריון הנ"ל שממתיק כל הדינים, שעל-ידיה עקר הגאולה שהוא ותברך פודה וגואל אותנו בכל עת, כמו שאומרים שם: פודנו ומצילנו מעולם שמך וכו', ועל-ידיה אנו בטוחים שיפדנו ונגאלנו גאולה שלמה על-ידי משיח צדקנו, פי עקר גמר שלמות הגאולה הוא משם, מבחינת רצון העליון, שהוא בחינת (היאל 1): 'עד עתיק יומין מומא וכו' וכו' ל':

לילה ביום ומדת יום בלילה, פי הכל אחד, פי אמונה ודעת וקדושה כלא חד, כמו שכתוב (חשע 5): 'וארשתך לי באמונה ודעת את ה', ובמוכא ברכרינו הרבה בזה, ועל-פן בלילה אין מופרין סדר קדושה בברכת 'מעריב ערבים', פי 'קדש' בחינת מוחין ודעת פדוע, שזה מאיר רק ביום, אבל בלילה מחזקין עצמן רק באמונה לבר, בבחינת (תהלים 57): 'ואמונתך בלילות', ואחר כך מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון על-ידי ברכת 'אהבת עולם וכו' וכו' ל', ואחר כך אומרים קריאת שמע וכו' כנ"ל, ואחר כך ברכת 'אמת ואמונה'. פי בפקר אומרים 'אמת ויציב ונכון וקיים וכו'', פי אז הוא בחינת התגלות אור האמת שיתגלה בעת הגאולה שהוא בחינת יום, אבל בלילה, בחינת חשכת הגלות, אז עקר ההתחזקות הוא על-ידי האמונה לבר, שזהו בחינת ברכת 'אמת ואמונה' ערבית, שהוא גם כן ברכת הגאולה, בחינת פריון הנ"ל, כמו שמוסימין: 'פי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו וכו' ומסימין: 'גאל ישראל'. ואחר כך מוסיפין ברכת 'השפיכנו', זה בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל, שאפלו כשנתגלה הרצון וכו' על-ידי הצדקה, אזי הוא חוזר ומתגבר מצח הנחש להפיל ספק ברצון וכו', ואז צריכין להתחזק לחזר ולתן צדקה וכו', ענן שם. ובה תלוי כל עקר המלחמה של איש הישראלי בכל העתים

ל ועל-פן בערבית מברכין שתי ברכות לאחר קריאת שמע, ומוסיפין ברכת השכיבה והקומה, שהוא: 'השפיכנו וכו' והעמידנו לחיים טובים ולשלום, ומסימין: 'שומר עמו ישראל לעד'. פי עקר התחזקות האמונה צריכין בבחינת לילה וחשך, שהיא בחינת הגלות שדומה ללילה, פי שרש יום ולילה נמשכין מבחינת דעת הקדוש ואמונה הקדושה פיזוע, ופי שזוכה לאמונה שלמה אזי לפי בחינתו: 'לילה ביום יאיר כחשכה פאורה' (תהלים קל"ט), כמו שכתוב (שם): 'גם חשך לא יחשיך ממך וכו'', ובתיב (מכה 1): 'פי אשב בחשך ה' אור לי וכו''. וזה בחינת שצריכין לכלל מדת

העוברים עליו כל ימי חייו, ובפרט המתחילים לנשואת אל הקדש להתקרב לה' ותברך, לצדיקי אמת, שיש הרבה שפבר וכו' לבחינת גאלה, שהוא בחינת הארת הרצון, שפבר רצונם ונגעגועם וכסופם לה' ותברך ומתקרבים אליו ותברך וכו', אבל אחר כך נופלים מזה. וזה כלל, שכל ההתרחקות והנפילות בשרשם נמשך מפגם אמונת הרצון שמשם כל התאוות וכו', והערך נמשך מבחינה הנ"ל, מחמת שאין הרצון חזק עדיו, והסמרא אחרא בחינת מצח הנחש שיוגק מן דן דסמרא אחרא חותר ומתגבר להפיל ספק ברצון, פי בודאי אי אפשר לו לכפר בהרצון לגמרי, פי בכך לחמו עמו הצדיקי אמת, משה רבנו והבאים אחריו, ונצחו אותו, וגלו הרצון בעולם על ידי "כל האותות והמופתים וכו' אשר עשה משה לעיני כל ישראל" (דברים ד), ועל ידי התורה הקדושה הנעימה שנתן לנו בכתב ובעל פה, ועל ידי כל הנביאים והזקנים והצדיקים הקדושים שבאו אחריו שגלו חדושי תורה נפלאים ונוראים ונשגבים פאלה וכו', אך עקר כחו עדיו ללחם עם חלושי פח שבירשאל, הוא רק על ידי בחינה הנ"ל שהוא כפיל ספק ברצון, ויש פזה הרבה לדבר. וזה בחינת פגם הערב רב שעשו את העגל על ידי זה שאמרו (שמות לב): "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", "לא ידענו" דיקא, שהפילו ספק ברצון, שהוא בחינת קדשת

משה שעסק לגלות הרצון על ידי יציאת מצרים ומתן תורה באותות נוראות פאלה, עד שגם הערב רב לא יכלו לכפר לגמרי בשום אפן, רק התנפלו להפיל ספק ברצון, בבחינת: "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" וכנ"ל, וכל זה על ידי שאחר קצת לבוא, בחינת (עו): "וירא העם פי בשש משה וכו'". פי מי שרוצה להמשיך על עצמו אמונת הרצון ולהציל מפל הצרות על ידי זה, ולמלאת כל חסונוותיו רק על ידי זה, הוא צריך להמתין ולהמתין, בבחינת (אבות ג): "טוב ויחיל ודוקם לתשועת ה'", וכמבאר לעיל מזה. והם עשו בהפך ממש, שעל ידי שראו "פי בשש משה" התבררו להפיל ספק ברצון, עד שעשו עבודה זרה שהוא הפך אמונת הרצון, שעל ידי זה סבלנו מה שסבלנו בכל הדורות שעברו עד היום שהגלות מתארך מאד, שהפיל מחמת חטא העגל, כמו שכתוב (שמות לב): "ויביום פקדי ופקדתי וכו'". פי עקר הגלות על ידי חסרון אמונה, כפוכא כפה פעמים בדבריני, ועקר חסרון אמונה הוא בבחינה הנ"ל, שכל מה שבאין הצדיקי אמת ועושין מה שעושין בהתגלות תורתם הנפלא וכו', הוא מתנפל בכל עת בכלל ובפרט על כל אהר ואהר להפיל ספק ברצון. פי גם מה שהרבה נופלים בדתם אחר שהתחילו קצת בעבודת ה' ואינם מתחזקים עוד ברצון חזק לה' ותברך, נמשך גם פן מזה, מבחינת ספקות הנ"ל,

לקוטי הגלות

הגלות ברפת השחר ה

ארה חיים שמה

והסר ממנו אויב וכו', שפלים נמשכין מהפפירות ברצון, שהם בחינת חיות רעות הדורסים ומזרפים, שברחמיו יצילנו מהם ונזכה לשפב ולישן בשלום ולעמוד בשלום, כי שלום בחינת אמונה, כמו שכתוב במקום אחר, הינו שפכל אריכת הגלות בכלל ובפרט שהוא בחינת השך ושנה נזכה לשפב ולעמוד בשלום, שתתחזק אמונתנו בכל פעם יותר ונהיה נצולים מספקות, וישמר צאתנו ובאנו לחיים ולשלום מעתה ועד עולם. ומסים: "שומר עמו ישראל לעד", כי אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל בסוף מסכת סוכה לענין אריכת הגלות ועוקבא דמישיחא, כי "שומר" בחינת אמונה פדיע, כי משם עקר השמירה. ובשפת מכרכין: 'הפורס סבת שלום', כי עקר התקון על ידי שבת שאז עקר הארת הרצון כ"ל, ועל כן אין צריכין אז לבקש על שמירה כמו שכתבו הפוסקים, כי אז נפרס סבת שלום, כי אז התגלות דענא דרעיון כ"ל:

כי הכל אחד והא בהא תליא, פמבאר פדברינו בהלכות ערב (הכנה ב) על פי התורה הזאת, עין שם, כי כל מה שחוקים יותר פאמינת הרצון שחבל ברצונו יתברך, פודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו, כי סוף כל סוף מה יהיה התכלית ממנו וכו', אך על ידי התגברות הבעל דבר, מטיל ספק בלבו פאלו אין לו עוד תקנה לשוב אליו יתברך, וכאלו אינו פועל ברצון הטוב פלום חס ושלום, מה שפאמט הוא להפך כי עקר היהדות הוא הרצון, כמו שהארץ אדוננו מורנו ורבונו ז"ל בכמה שיחות בלי שעור, ומחמת זה מתרשל גם ברצון הטוב. וכל זה נמשך מהטלת ספק הנ"ל, ומשם אריכת הגלות כנ"ל.

ועל זה מתפללין ברפת 'השכיבנו', אחר שפבר סימנו 'גאל ישראל' שהוא בחינת פדיון הנ"ל שהוא על ידי הארת הרצון כנ"ל, אחר פד חזרון ומתפללין על אריכת הגלות שדומה לילה ושנה, כמו שכתבתי במקום אחר, שעקרו מחמת שמשיל ספק כנ"ל, ומשם עקר השנה. כי מרבוי הכלבולים של בחינת לילה שהוא חשבת הגלות, צריכין לשפב ולישן ולכפול דעתו לגמרי, כי עקר השנה בשביל לחדש נשמתו שהוא שכלו בתוך האמונה, בבחינת (אכה ב): "חדשים לבקרים וכו'", פדיע, ועל זה אנו מתפללין אחר ברפת 'גאל ישראל': 'השכיבנו לשלום וכו' והעמידנו לשלום

לא וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ד): לענין ברפת השכיבנו: פיון דתקינו לה רבנן פנאלה אריכתא דמיא, 'גאלה אריכתא' דיקא, כי עכשו ארד עלינו הגלות מאד מאד פעונותינו הרבים, והכל מחמת הספקות הנ"ל, ומחמת אריכת הגלות מאד אנו צריכין גאלה אריכתא מאד, דהינו שנתחזק מאד

תורה נמשך מהספקות הנ"ל, שמשם חטא העגל, שמשם כל העבודה זרה וכל הכפירות של החוקרים של עכשו וכנ"ל. ועל-כן אמר להם (מלכים שם): "עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים, אם ה' וכו'", "פסחים על שתי הסעפים" ד"קא, בחינת ספק הנ"ל. ועל-כן בקש (שם): "ענני ה' ענני" שתי פעמים, "ענני שיתגלה אמונת הרצון, וזה בחינת ענני אחד, ואחר כך חזר ובקש "ענני" שני על התחזקות הרצון שלא ישילו ספק ברצון חס ושלום, שעל-דין זה חזר ומתגבר מצח הנחש חס ושלום, כמו שכתוב שם. וה' יתברך מלא בקשתו ופעל שפתחו כלם ואמרו בנפילת אפם ובבטול גמור: "ה' הוא האלקים ה' וכו'" שתי פעמים, להודות על אמונת הרצון ועל התחזקות הרצון לנצח, שזה עקר שאזכיר עתה כנ"ל. ועל-כן אומרים כל זה בלי להקדים השנה, כי עקר תקון אריכת הגלות שדומה ללידה הוא על-דין זה, וכנ"ל:

לג וזה: אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין (שבת

מ"ה), "שתי שבתות" ד"קא, לזכות לשתי בחינות הנ"ל, להארת הרצון והתחזקות הרצון וכנ"ל, כי עקר התגלות הרצון הוא על-דין שמירת שבת וכנ"ל:

לד וזהו: "נתון תתן" (דברים טו) - אפילו מאה פעמים הנאמר בצדקה, וכן: "פתח תפתח" (דברים שם), כי עקר הארת הרצון הוא על-דין הצדקה, וכן

בכל פעם בהתחזקות הרצון, שעל-דין זה מקרבין הגאולה השלמה בכל פעם, ונוקה לגאולה ארבה שאין אחריה הפסק. וכל זה הוא בחינת ברכה רביעית שבקריאת שמע של ערבית שהוא ברכת 'השכיבנו', שהוא בשביל התחזקות הרצון, ועל-כן מה יפה ונעים דברי רבותינו ו"ל שרמזו בדבריהם הקדושים שברכת השכיבנו 'בגאולה אריכתא דמיא' וכנ"ל. ובשביל זה צריכין לתן צדקה קדם התפלה, ובפרט אצל 'אתה מושל בכל' שהוא סמוך לברכת קריאת שמע, כי עקר תקון הקונים וכו' הוא על-דין הצדקה וכו', ענין שם בהתורה הנ"ל היטב ותבין:

לב ועל-כן בדורות האחרונים בשראו שמתארך הגלות מאד הוסיפו ברכת: 'ברך ה' לעולם אמן ואמן וכו', שמדבר בלו מהתחזקות האמונה ושה' יתברך גומר ויגמר לגאלנו, כמו שאומרים: 'הי כבוד ה' לעולם וכו', וכמוכן למשפיל בכל הפסוקים הקדושים הנעמים שבברכה זאת. וזה בחינת (מלכים א' יח): 'וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים' שמוכירין בברכה זאת, כי אליהו פעל אז בנפלאותיו הנוראים שפגלו ואמרו שתי פעמים: "ה' הוא האלקים, ה' הוא האלקים", כמו שאמרו רבותינו ו"ל שבוה גדול מה שנתגלה בהר הפרמל כמה שנתגלה בהר סיני וכו'. כי עקר כל העבודה זרה והכפירות שתיה אחר מתן

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים שמו

התחזקות הרצון הוא על-ידי צדקה, כמו שכתוב שם, ועל-פני צריכין לתן צדקה הרבה, לתן ולחזור ולתן אפלו מאה פעמים כדי לחזק הרצון בכל פעם, כי התגברותו בענין הטלת הספק הנ"ל הוא כמעט בלי שיעור, וצריכין לחזק את עצמו בנגוד בכל פעם, ועקר ההתחזקות על-ידי צדקה כנ"ל:

לה ועקר הצדקה לתן לעניים הגונים וכו' הנבדלים בהזקנים דקדשה המוספים קדשה וכו' ומתחדשים עצמן בכל פעם. וזה מעלת המסיע בצדקתו לתרפים חדושי תורה הגונים על יסודות הצדיקים האמתיים הנ"ל, כי על-ידיה זוכה ביותר ויותר לתקון הנעשה על-ידי הצדקה, שהוא לתעלות הדעת שגפול מהזקנים שאינם כראוי וכו', כמו שכתוב שם, כי על-ידי צדקתו שנותן בשביל חדושי התורה הנ"ל שיאירו בעולם, על-ידיה ממשיד הארת הזקנים דקדשה וכו' וכו"ל:

לו גם על-ידי רבוי הספרים הקדושים שמתחדשים בתורה, על-ידיה מבטלין הספקות שרוצה בחינת מצח הנחש להטיל ברצון. כי עקר הספרים הקדושים שבתורה הם לבטל הספקות שבתורה, כי בכל דור ודור נחלש הדעת עד שאין יודעין הפרוש שבספרי אמת, על-פני באים חכמים אמתיים שבכל דור ודור ומבארין לנו באורים ופרושים וחדושים בכל דברי התורה הקדושה

כתב

ומתברין מזה ספרים קדושים, כדי לבטל הספקות שיש ברברי התורה שנכתבו מכבר, וזה הן בנגולה והן בנסתה, שכל הספרים באים לבאר הספקות. וכל הספקות שבתורה כלם הם בחינת ספקות ברצון, שאין יודעין רצונו ותברך שבתורה בשלמות, כי כל מצות התורה הם רצונות שלו, שרצה שזאת המצוה יקיים כד וזאת המצוה כד, כגון תפלין בארבע פרשיות ועל העור וכו', וכמו שכתוב ברבנו ז"ל, וכשיש ספק באיזה דין בתפלין, הוא בחינת ספק ברצונו ותברך איד הנה רצונו ותברך במצוה זאת, כגון הספק שגפול על-ידי המחלוקת בין רש"י ורבנו תם בענין סדר הפרשיות וכיוצא, וכן כל הספקות שברבני אסור והתר וכו', שכל המתבררים הכשרים באים לבאר הספקות שבתורה ומתבררים מזה כמה ספרים, הכל לבאר הספקות. וכל מה שמבארים הספקות ביותר, מבטלים הספקות שמטיל מצח הנחש ברצון, בבחינת המקמת הדין בשרשו, כי מאחר שמתנגעים החכמים אמתיים לבאר הספקות שבתורה שהם הספקות של רצונו ותברך, בזה הם מתקנים את אמונת הרצון מאד מאד, כי בזה מפרסמין שהעקר הוא לעשות רצונו ותברך רק שגפול לנו ספק איד הוא רצונו במצוה זאת, ועל זה הם מתנגעים לבאר לנו איד לכונן רצונו ותברך. וכל מה שמתקנים לכונן רצונו ותברך בזה נתחזק

צדק לעולם", שיהיה קיים להצדקה לעולם, זה זוכין על-ידי (עו): "ותורתך אמת", על-ידי שנותנין צדקה לחבר ספרים ולהאיורים בעולם, לכאר דברי התורה, שידעו הכל אמתת התורה, בחינת: "ותורתך אמת", על-ידי-זה בודאי: "צדקתך צדק לעולם", כי זאת הצדקה נקמת לעולם, פי עקר תקון הצדקה נמשך על-ידי-זה ביותר כנ"ל:

לו ועקר הוא הספרים הקדושים הפוכאים לידי מעשה, לידי קיום התורה, שלוח צריכין ספרים רבים מאד עד אין קץ שיוכל כל אדם איד שהוא בכל דרנא ודרנא ובכל מה שעובר עליו כל ימי חי' הבלו, בנערותו ובזקנותו וכו', בטיבו ובעקו חס ושלום, שיוכל להתיות את עצמו ולהשיב את נפשו, ולקבל ולשאב מהם עצות אמתיות איד להתנהג באפן שישאר קיים על עמרו ואם יפל לא יפל וכו'. ועקר התקון על-ידי התחזקות הרצון כנ"ל, כי בכל מה שעובר עליו איד שהוא, אם מתחזק עצמו ברצון בודאי ירחם עליו ה' ותברך ויורהו הדרך האמת לבנו רצונו ותברך עד שיהיו נעשים מזה ספרים קדושים לכאר דרכים ועצות לכבול הספקות שיש לשארי בני אדם, בבחינת (תהלים טו): "אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי", שזכיתי שנתרבו על-ידי ספרים רבים, וזה על-ידי (עו): "לעשות רצונך אלמי חפצתי", שעל-ידי הרצון התוקן

אמונת הרצון, כי הא בקא תליא וכנ"ל, פי בודאי כל מה שחוקים יותר שהכל מתנהג ברצונו ותברך בודאי מתחזק הרצון של האדם לעשות רצונו, וכן כל מה שרוצים יותר לעשות רצונו ותברך מתחזק האמונה יותר שהכל ברצונו, כי "כל מצותיך אמונה" (תהלים קט) וכנ"ל, וכמבאר מזה בהלכות ערב (הלכה ט). נמצא שהספרים הקדושים שמתחזקים בכל דור הם בחינת חזק הרצון, לכבול הספק של מצח הנחש כנ"ל, פי על-ידי שהספרים מבארים כל הספקות שבתורה שהם בחינת ספקות איד הוא רצונו ותברך בפרטיות בכל דיני המצות, על-ידיה מכבלין הספקות הרעים הנפולים שהם הספקות שפוטיל מצח הנחש ברצון וכו' וכנ"ל. ועל-כן בשנותנין צדקה בשביל רבוי ספרים קדושים, בזה מכבלין ביותר מצח הנחש בתכלית הפטול, כי כבר מבאר שעקר התגברותו הוא ביותר על-ידי הספקות כנ"ל, ובטולו על-ידי הצדקה, בבחינת: 'הדר אתא תנינא ותליא לה ואחיה וקא בעי בלע לספינתא, הדר אתי צפרא פושקנצא, בחינת עורב, בחינת צדקה, וקא פסקא לרישה' (פנבאר בהתורה תנ"ל), ועל-כן על-ידי הצדקה שנותנין בשביל הספרים הנ"ל שמתבטלים הספקות בשרשם נעשה תקון הצדקה בשלמות נפלא, כי עוקרים כל מצח הנחש לנמרי שלא יוכל עוד להטיל ספקות כלל כנ"ל. וזה (תהלים קט): "צדקתך

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שסמ

שחפצתי תמיד לעשות רצונך, ונתורתך שתוף מעי" (עו) היו תמיד, שאפלו בשלא זכיתי להוציא מוכח אל הפעל לעשות רצונך הנה תמיד תורתך נעלם בתוך מעי, שהיו הזמים ומיחלים תמיד לעשות רצונך, בכחנית (רמיהו ה): "מעי מעי אוחילה וכו'", על-ידי-זה זכיתי לספרים רבים, בחנית: "במגלת ספר כתוב עלי":

לח וזה גם בן מה שכתוב בסיומן ס"א בהתורה 'חדי רבי שמעון' שעל-ידי המחלקת נעשה ספר, בחנית (איוב לא): "וספר כתב איש ריבי". כי כל המחלקת הם בחנית ספקות, שמרבו השבחה נהרבה המחלקת, ועל-ידי-זה צריכין לספרים רבים לברר הספקות ולברר ההכרעה ופסק ההלכה שבין החולקים, ועל-ידי שמתקנים אלו הספקות בשרשם שבקדושה, על-ידי-זה מתבטל הספקות שהם הפירות של מצח הנחש שעקרו על-ידי הספקות שמפיל ברצון וכו' כנ"ל. וזה (קהלת יב): "דברי חכמים פדרבנות וכמשמרות נמועים בעלי אספות פלם נתנו מרעה אחד", ודרשו רבותינו ו"ל (חגיגה ג): שאף על-פי שאלו מטמאין ואלו מטהרין וכו' אלו ואלו דברי אלקים חיים, כי פלם נתנו מרעה אחד וכו', ועל-כן נסקד לזה (קהלת עו): "ויתר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קץ", כי בשביל זה צריכין ספרים הרבה אין קץ, לכאור בכל פעם בכל דור ודור הספקות וחלוקות העצות

שיש לכל אחד שאינו יודע איד למלט נפשו מזה שצריך להמלט פאשר יודע בנפשו. ועקר התקון הוא הרצון החזק בלי שעור כנ"ל, אבל גם על זה צריכין ספרים קדושים אמתיים הרבה, לחזק רצונו מחדש בכל פעם בכל יום ויום מחדש. ועקר התקון על-ידי הצדקה, ועל-כן הצדקה שנותנין בשביל ספרים אלו יקר מכל, כי זה עקר תקון הצדקה כנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו ו"ל: "אהב כסף לא ישבע כסף ומי אהב בהמון לא תבואה" (קהלת ה), שדרשו רבותינו ו"ל ומבוא בפרוש רש"י, שאפלו מי שאוהב מצות לא ישבע וכו', כי אם פשיש בהם מצוה שתתקום לעד כגון כתיבת ספר תורה ובגין בית המקדש וכו', מפל שפן כשפועל בצדקתו לזכות את הרבים בספרים חדשים קדושים שהם בחנית קיים התורה לכל אחד לבטל הספקות וכו' כנ"ל, בודאי אין קץ לשכרו וצדקתו עומדת לעד, כי בכל פעם בכל דורות הבאים מזה את ישראל שתתקום התורה על-ידו, אשרי לו.

וזה (תהלים ק): "אשרי שמרי משפטי", שהוא התורה, ששומרה שלא תשתמח על-ידי שמנחה את הרבים בספרים קדושים כנ"ל. וזהו (עו): "עושה צדקה בכל עת", כי בכל עת עושה צדקה, כי לומדים בספרים שמכניסין קיים התורה בעולם וכו'. כי עקר מה שהתירו לכתב תורה שבעל פה הנה

יִרְאֵי ה' וכו',¹ וּפְרַשׁ רַש"י: שְׁמֵדְבָרִים רְבוּתֵינוּ וְלֹא, וְהִשְׁכַּחַה נְמֻשָּׁד מִחֵטָא הַעֲגָלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְלֹא (עירובין נד.); אֲלֵמְלָא נִשְׁתַּבְּרוּ לִוְחוֹת וְכוּ', וְחֵטָא הַעֲגָלָה הָיָה בְּחִינַת סְפָקוֹת כְּפִי"ל בְּאוֹת ל', עַל־כֵּן הִתִּירוּ לְכַתֵּב תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה מִשּׁוּם "עֵת לַעֲשׂוֹת לַה'" (תהלים קט), כְּדֵי לְכַתֵּל הַסְּפָקוֹת וְכוּ' כְּפִי"ל.

מִחֵטָא רְבוּי הַשְׁכַּחַה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְלֹא, וְהִשְׁכַּחַה נְמֻשָּׁד מִחֵטָא הַעֲגָלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְלֹא (עירובין נד.); אֲלֵמְלָא נִשְׁתַּבְּרוּ לִוְחוֹת וְכוּ', וְחֵטָא הַעֲגָלָה הָיָה בְּחִינַת סְפָקוֹת כְּפִי"ל בְּאוֹת ל', עַל־כֵּן הִתִּירוּ לְכַתֵּב תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה מִשּׁוּם "עֵת לַעֲשׂוֹת לַה'" (תהלים קט), כְּדֵי לְכַתֵּל הַסְּפָקוֹת וְכוּ' כְּפִי"ל.

לֹט וְזֶה שְׁדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ וְלֹא וּמוֹבָא בְּפִרְוֵשׁ רַש"י (קהלת יב, א): "וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְמוּעִים", שְׁמֻרְמוּ עַל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה סְפָרֵי הַתּוֹרָה וְעַל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּע מִשְׁמֵרוֹת כְּהֵנָה וְלִוְיָהּ. כִּי רְבוּי הַסְּפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה שְׁמֵבְאָרִים הַסְּפָקוֹת שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֹב שְׁכֻלָּיִם בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה סְפָרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּחֻקוֹת הַרְצוֹן לְדוֹרוֹת לְנֶצַח וְכוּ' כְּפִי"ל, כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַפְּדִיּוֹן הַעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַגָּל שֶׁמְמַתִּיק הַדִּין שֶׁל הַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה סְפָרֵי אוֹרֵיתָא, שֶׁכְּשׁוֹפְנִין בָּזֶה עַל־יְדֵי רְצוֹנוֹת דִּסְטְרָא אַחְרָא שְׁמַתָּה כֹּל הַפְּגָמִים, עַד שֶׁיֵּשׁ שְׁמֵהֲכִינ דְּכָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וּמְגִלִּין פְּגִים בַּתּוֹרָה שְׁלֵא בְּהַלְבָּחָה, וּמְפָרְשִׁים כֹּל פְּסוּקֵי תנ"ך עַל־פִּי דְרַבָּם הַרַע וְהַמַּר שֶׁל חֲכָמֵי הַטֹּבֵעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ, כִּיִּדְעוּ וּמְפָרְסֵם דְּרַבְּהֵם הַרַעִים שֶׁל הַהוֹלָכִים בְּדַרְכֵי הַחֻקִּים וְהַפִּילוֹסוֹפִים בְּחֻכְמַת הַטֹּבֵעַ בְּפָרְט בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ וְכוּ', ה' יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, ה' יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם. אֲבָל עַל־יְדֵי: "דְּכָרֵי חֲכָמִים

וְזֶה (מלאכי א): "אִז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וַיִּקְשְׁבֵי ה' וַיִּשְׁמָעוּ וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו, לִירְאֵי ה' וְלַחֲשָׁבֵי שְׂמוֹ", וְדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ וְלֹא (ברכות א) עַל הַתְּחֻקוֹת הַרְצוֹן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ שָׁם: 'מֵאִי וְלַחֲשָׁבֵי שְׂמוֹ'? אֲפֹלוּ חָשַׁב לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְלֹא עֲשָׂאָהּ וְכוּ', דְּהֵינּוּ שִׁיחָהּ לוֹ רַק רְצוֹן טוֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וַיִּבְרָךְ, נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ עֲשָׂאָהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְתָּב סֵפֶר, בְּחִינַת: "וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו" וְכוּ' ל. וְכֹל מִזֶּה שֶׁנִּכְתָּב וּנְתַחֲבֵר סֵפֶר יוֹתֵר נִתְחַזַּק הַרְצוֹן יוֹתֵר, וְכֵן כֹּל מִזֶּה שֶׁמְתַחַזַּק הַרְצוֹן יוֹתֵר נַעֲשִׂים סְפָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר, בְּחִינַת: "עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קוֹץ", כִּי כֵן חוֹזֵר חִלְלָה, וְהוּא: "אִז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְכוּ'", שְׁמֵדְבָרִים מִהַתְּחֻקוֹת הַרְצוֹן, שְׁמֵדְבָרִים יִרְאֵי ה' זֶה עִם זֶה בְּיִרְאֵת שְׁמִים וּמִשְׁתַּקְּקִים לַה' וַיִּבְרָךְ, הַפֶּךְ הַבּוֹפְרִים כְּרָצוֹן שְׁנוֹכְרוּ שֵׁם תַּחֲלָה בְּפִרְשָׁה זֹאת, שְׁמֵדְבַר שֵׁם מִהַמְּטִילִים סְפֵק כְּרָצוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (מלאכי א): "אֲמַרְתֶּם שְׁוֹא עֲבַד אֱלֹקִים וְכוּ', גַּם נִבְנוּ עֲשֵׂי רַשְׁעָה וְכוּ'", וּמִסִּים שָׁם: "אִז נִדְבְּרוּ

יִרְאֵי

יִרְאֵי

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים שעא

בדרבנות וכמשמרות נמועים בעלי אספות נתנו מרעה אחר, שהם עשירים וארבע משמרות כהנה ולויה שעוסקים לשמר משמרת הקדש בבת המקדש ומהם תצא תורה, כמו שכתוב (דברים ל): "וירו משפטיך לעקב ותורתך לישראל וכו'", הם מבארים עשירים וארבעה ספרים דאורתא עלפי פרושי האמת שקבלו איש מפי איש עד משה רבנו עליוהשלום, ומבארים רצונו ותבדך שבכל מצוה בספריהם הקדושים עלפי שלש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהם, שהם בחינת "שלשה עשר תקוני דיקנא וכו'", שכל זה הוא בחינת הארת הרצון העליון הנ"ל, על-ידיה מבטלין מצח הנחש שהם חכמי הטבע וכנ"ל. ועל-כן נסקוד לזה: "יתר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קו", כי צרכין לזה ספרים הרבה אין קו, לעקר ולשרש דעתם הרעה מן העולם ולחזק אמונת הרצון ולהכניס בלב כל אהר ואחד התחזקות הרצון וכו' וכנ"ל. כי כבר מבאר לעיל שעקר אחיזת הפופרים ומטילים ספק ברצון הוא על-ידי תקף הדינים הנאחזים מהשתלשלות הדינים של העשירים וארבעה בתי דינים בשאין זוכין לתמתיק אותם וכנ"ל, ועל-כן על-ידי "דברי חכמים בדרבנות וכמשמרות נמועים" הנ"ל, שהם עשירים וארבע משמרות כהנה ולויה שמבארים עשירים וארבעה ספרי אורתא, שהם כל בחינת

עשירים וארבעה הנ"ל בשרשם שבקדשה, שמבארים הכל על-פי פרושי האמת שקבלנו ממושה רבנו עליוהשלום שכלם התחזקות הרצון, על-ידיה נמתק הכל ועוקרין ומשרשין ומבטלין דעותיהם הרעות מן העולם, ונתחברין ספרים הרבה דקדשה שממשיכין ומאירין התחזקות אמונת הרצון בעולם, לידע ולהודיע שכל הטבע מתנהגת רק ברצונו הטוב ובדו לשנות הטבע בכל עת על-ידי תפלת ישראל, באשר כבר ראנו בעינינו על-ידי משה רבנו עליוהשלום ועל-ידי כל הצדיקים שבאו אחריו עד היום הזה:

מ וזהו (ברכות א): 'מאמתי קורין את שמע בערבית, משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתן, שקבעו זמן קריאת שמע באכילת הכהנים את התרומה. כי כבר מבאר שעקר קריאת שמע הוא בחינת בטול אל הרצון העליון וכו' כנ"ל, שעל-ידיה זוכין לבחינת בהן איש חסד, בחינת (ישעיה סא): "ואתם כהני ה' תקראו" וכנ"ל. וזה בחינת תרומה שאוכלין הכהנים, כי תרומה בחינת צדקה גרבת לב, שצרכין ישראל להפריש מראשית תבואתם לתן פרנסה לכהני ה', בחינת (שמות כה): "מאת כל איש אשר יבנו לבו תקחו את תרומתי" (במובן בהתורה הכלים נגלו וכו') (לקוטי תניא סימן ע"א) שתרומה בחינת צדקה. ועל-ידי הצדקה מרימים הדעת של

הזקנים וכו', ונכללין בזקנים דקדושה המוסיפין קדושה ודעת בכל יום יום, שעל-ידיה וזכין הרצון וכו', שעל-ידיה נמתקין כל הימים שבכל העשרים וארבע פתי דינים וכו' פנ"ל, שהיה בחינת ארבעים ותשע אותיות שב'שמע' ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו' פנ"ל. כי אבנים בחינת רצון, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, בחינת (משל) (א): "אבן שלמה רצונו וכו'", עין שם. וזה בחינת תרומה שהוא אחד מחמשים, כי תרומה בחינת צדקה, ועל-ידיה עקר המשכת הרצון וכו', בחינת פדיון העליון פנ"ל. ועל-יבן התרומה שיכה לכהנים דיקא, כי עקר התקון לזכות לבחינת בהו, בחינת (ישעיה סא): "ואתם כהני ה' תקראו וכו'" פנ"ל. ועל-יבן תלו זמן קריאת שמע באכילת תרומה של הכהנים, כי הם בחינה אחת, להכליל ברצון העליון ולהמשיך משם המתקת הדינים וכו' עד שיעלו הכל לשם, שיהיה רצונם חזק לה' יתברך תמיד וכו' וכפ"ל, כי אכילה דקדושה שהוא בחינת אכילת הכהנים את התרומה, הוא בחינת הארת הרצון שמאיר ביותר בשעת האכילה, כמו שכתוב בהתורה 'כי מרחמם וכו' סימן ז' לקוטי תניינא:

מא ועקר קביעת הזמן של קריאת שמע הנ"ל המבאר במשנה הנ"ל, הוא מושגה שהכהנים שהיו ממאים ומבלו שאינם רשאים לאכל בתרומה עד שייעריב שמשון, שהוא בעת תחלת הלילה שלאחריו, כמו שכתוב (ויקרא כב): "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", כמו שמפרש שם בגמרא (ברכות ב.) ובפרוש

הזקנים וכו', ונכללין בזקנים דקדושה המוסיפין קדושה ודעת בכל יום יום, שעל-ידיה וזכין הרצון וכו', שעל-ידיה נמתקין כל הימים שבכל העשרים וארבע פתי דינים וכו' פנ"ל, שהיה בחינת ארבעים ותשע אותיות שב'שמע' ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' וכו' פנ"ל.

ועל-יבן שעור תרומה תרי ממואה שהוא אחד מחמשים, כי הרצון העליון הוא בחינת שער החמשים שמשם נמשכין כל הארבעים ותשעה שיערים, שהם בחינת ארבעים ותשע אותיות שבקריאת שמע, שעקרום הוא קוצא דאות ד' שהוא בחינת סוד הנקדה הנ"ל, בחינת שער החמשים שסתום ונעלם ומרמז רק בסוד נקדה של הצדיק האמת, בחינת קוצא דאות ד' דאחד שהוא בחינת י', שכל החמשה תבות שהם "שמע ישראל ה' אלהינו ה'" נכללין שם, כמובן בתקוני זהר, שהם בחינת חמש אבנים דקורטא, בחינת "חמשה חלקי אבנים" (שמואל א י) שלקח דוד בעת שלחם עם גלית שפפר ברצון והתיצב ארבעים יום לבטלם מקריאת שמע, כמו שפרש רש"י שם, ודוד הכניעו על-ידי "חמשה חלקי אבנים" שהם בחינת חמש תבות של שמע וכו' פנ"ל. וכוללם באחד, שהעקר הוא קוצא דאות ד' שהוא י', כי חמש פעמים י' הוא חמשים, שהוא תכלית הרצון העליון, ומשם עקר המשכת הרצון לבחינת ארבעים ותשעה

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שעו

רש"י, בזה הורו לנו רבותינו ז"ל ורמזו לנו שעקר מצות קריאת שמע שהיא אמונת הרצון, שהכל מתנהג ברצון הבורא היחיד קדמון ותפוד שמו לצנח, הוא להמשיך עלינו האמונה הקדושה הזאת בכל יום ויום מחדש, כמו שמוזהר על זה בפרשת קריאת שמע ביותר, כמו שכתוב (דברים ו): "אשר אנכי מצוה היום", ודרשו רבותינו ז"ל: "שככל יום ויום יהיו בענין פחדשים", והאריכו בזה ואמרו: "שלא תהיה בענין פדיוטנא ושנה שאין אדם סופנה, אלא פחדשה שהכל רצים לשמע גפלאות חדשות וכו'", וכמו שכתוב (איכה ג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו'", ובשביל זה קבעו ברכת המאורות קדם קריאת שמע, שהוא: 'בטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וכו'', וכמבאר לעיל מזה. וכל זה הוא בחינת קדושת הזקנים וקדושה שמוסיפין אור קדושה ודעת בכל יום ויום וכו"ל, והם ממשיכין הארת הרצון לכל המדרגות התחתונות לכל הנפלים שבועולם, ומעלים אותם משמר לרצון עלידי שמכניסים בהם הארת הרצון וכו' וכו"ל. אבל בודאי אף-על-פי שהצדיקים הזקנים הקדושים עושים מה שעושים להאיר הרצון ולהעלותם וכו' כנ"ל, אף-על-פירבן עדין יש לכל אחד ואחד בחירה, שבשמאיר בו הרצון הוא מלמעלה וחזק את עצמו להמשיך על עצמו הרצון, ולקשר כל מה שבוטחיו ומחו ולבו ודעתו לרצון הזה,

תב טז

שיהיה תמיד כל תשוקתו וכסופיו ורצונו חזק רק להתכלית האמתית הנצחית, ולהוסיף בכל יום ויום מחדש להתחזק בהרצון וקדושה בכל פעם ובכל יום יותר ויותר, ואף אם עובר עליו מה שעובר, אף-על-פירבן אל ירפה את הרצון בשום אופן בעולם (וכמבאר מזה לעיל ובהלכות ערב הלכה ג) ובמקום אחר). והעקר שצריך להאמין ששכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי, עליבן צריכין להמתין ולהמתין עד יגיע יום ישועתו, כי ה' יתברך מצמיח ישועות בכל יום, כמו שאמרים בברכת קריאת שמע בכל יום: 'עושה חדשות וכו' מצמיח ישועות וכו'', רק אף-על-פירבן צריכין להמתין הרבה עד תצמח ותתגלה ישועתו בשלמות. וכל זה רמזה לנו התורה הקדושה בדיני טהרת הטמאים שרב טהרתן תלוי במים ובזמן כפי ערך טמאתן, כגון הטמאים ביותר כמו טמא מת וזב ומצורע צריכין להמתין שבועה ימים וכו', ובשל קרי וכו' צריכין להמתין יום אחד עד שיעריב שמשן ויתחיל יום שלאחריו, וכל זה הוא בחינת הנ"ל ששכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי, ועל-כן זה שגמטא ורצה להפטר צריך מכילה במקוה, כדי להמשיך עליו קדושה וטהרה ממקוה העליונה, שהוא המקוה של שבועות, שהוא המקוה של שער החמשים, כמו שכתוב בכונות הארז"ל ומוכח בהתורה 'ביום הכפורים - הסתרה' (ספן י"ז), עין שם, כי משם

שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ יוֹם חֲדָשׁ, קִדְשָׁה חֲדָשָׁה, רְצוּנוֹת קְדוּשִׁים חֲדָשִׁים, וְאֵן דִּיקָא וְיָהֵר לְאֹכֵל מִן הַקְּדָשִׁים. וְזֶה סוּד הַסְּפִירָה שְׁצָרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְסַפֵּר שִׁבְעַת שְׁבָתוֹת כְּמוֹ סְפִירַת יְמֵי הַגְּדָה לְהַפְתָּרָה מִמִּטְמָאָתָן, כְּמִבְאֵר בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ וּבִכְתָּבֵי הָאֵר"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַפְתָּר בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂזִיבוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמִימְתוּיָנִים וְסוֹפְרִים שִׁבְעַת שְׁבָתוֹת. וְהַעֲקָר לְהַתְחַזֵּק בְּכָל אֵלּוּ הַיָּמִים שְׂאִינוּ זֹכֵר עֲדוֹן לְשִׁלְמוֹת מְהֵרָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, לְהַתְחַזֵּק בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּרְצוּנוֹת חֻקִּים חֲדָשִׁים וְכַ"ל, וְיִהְיֶה חֻק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּכָל מוֹה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו, עַד וְזָכָה לְיוֹם וְשִׁיעֲתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְהֵרָתוֹ לְגַמְרֵי שְׂיִכָּל לְאֹכֵל מִן הַקְּדָשִׁים, וְהֵבֵן הַיָּטֵב, וְעַל-כֵּן תְּלוּ חֻקְמֵינוּ ז"ל וְזֵן קְרִיאַת שְׁמַע מִשְׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים שִׁנְמוּמָאוּ רִשְׁאִין לְאֹכֵל תְּרוּמָה אַחַר הָעֶרֶב שְׂמִשׁוֹן, שְׂמַרְמִזוּ עַל כָּל זֶה שְׁבָכָל יוֹם וְיוֹם צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֲמוּנַת הַרְצוֹן מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם נַעֲשִׂין חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי, וְזָכָה תְּלוּ כָּל מְהֵרָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ פַּ"ל, שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, בְּחִינַת (דברים ו): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם" – בְּכָל יוֹם יְהִי בְּעֵינֵיךְ בְּחֲדָשִׁים וְכַ"ל:

מִבּ וְגַם דַּעַת לְגַבּוֹן נִקָּל שְׁזֵה הַפְּסוּק (ויקרא כב): "וְכֹא הִשְׁמַשׁ וְיָהֵר

וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקְּדָשִׁים", מְרַמֵּז עַל בֵּיאַת שְׂמִשׁוֹ בְּיוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן בַּעַת פְּטוּרָתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּיאַת הַשְּׂמֶשׁ שֶׁל כָּל יְמֵי

נִמְשָׁךְ הַמְהֵרָה לְכָל הַטּוֹבִלִים בְּמִקְוֵה לְהַפְתָּר מִמִּטְמָאָתָן. וְאַחַר שֶׁהִתְחִילוּ לְהַפְתָּר עַל-יְדֵי הַמִּקְוֵה הַקְּדוּשָׁה עֲדוֹן לֹא נִגְמַר מְהֵרָתָן בְּשִׁלְמוֹת, וְצָרִיכִין לְהַמְתִּין עַד שְׁיַעֲרִיב שְׂמִשׁוֹן שֶׁל זֶה הַיּוֹם וְיִתְחִיל יוֹם שְׁלֹאֲחֲרָיו, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ויקרא כב): "וְכֹא הִשְׁמַשׁ וְיָהֵר וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקְּדָשִׁים", לְהוֹרוֹת שֶׁהַמְשַׁכַּת הַמְהֵרָה וְהַקְּדוּשָׁה תְּלוּיָה בְּיָמִים, שְׁכָּל מוֹה שְׁבָא וְנִתְחַדַּשׁ יוֹם אַחַר גְּתוּסָף וְנִתְחַדַּשׁ קְדָשָׁה וְתֵרָה מְלַמְעָלָה, כִּי רַק בְּשִׁבּוּל זֶה ה' וְיִתְבַּרַךְ מְקַדֵּם עוֹלָמוֹ מִשְׁשַׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית עַד הַסּוּף, וְבְכָל עַת הוּא בּוֹרָא יוֹם וְלִילָה וְכו', כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל כָּל יְמֵי עוֹלָם הוּא בְּרִיאָה חֲדָשָׁה מְשִׁי, כִּי יוֹם הַזֶּה עֲדוֹן לֹא הָיָה מֵעוֹלָם. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשׂוּם לֵב לְזֶה, וְלְהוֹדוֹת לְשִׁמּוֹ וְיִתְבַּרַךְ בְּכָל לֵב עַל זֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלִזְמִיר: 'וְכַטּוּבוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית' בְּלֵב שְׁלֵם בְּכָל יוֹם וְכו', וְכַמְבָּאֵר לְעִיל מִזֶּה. וְעַקָּר הַתְּחַדְּשׁוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא רַק בְּשִׁבּוּל לְהַמְשִׁיךְ וְלְהַאֲדִיר מְקַדְּשָׁתוֹ הַעֲלִיזָה עָלֵינוּ מִחֲדָשׁ, לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהַתְחַדַּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּרְצוּנוֹת חֲדָשִׁים וְחֻקִּים וְכו' לַה' וְיִתְבַּרַךְ. וְעַל-כֵּן הַטְּמָא שְׂטָבֵל וְהִתְחִיל לְהַפְתָּר אִינוּ רִשְׁאִי לְאֹכֵל בְּתְרוּמָה עַד שְׁיַעֲרִיב שְׂמִשׁוֹ וְכֹא הַיּוֹם שְׁלֹאֲחֲרָיו, כִּי כְּפִי מִמְּאֵתוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִתְחִיל לְהַפְתָּר וְטָבֵל בְּמִקְוֵה, אֶף-עַל-פִּי כִּי-כֵן אִינוּ יוֹצֵא מִיַּד מִמְּאֵתוֹ בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂיִמְתִּין עַל הַתְּחִלַּת הַיּוֹם שְׁלֹאֲחֲרָיו,

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שעה

חיו, שיש שעקר גמר טהרתו וזכה רק אחר ביאת שמשו לגמרי, ובעין שאמרו רבותינו ו"ל שיש פמה וכמה שארף-על-פי שעשו תשובה והיה להם יסורים עדן תשובה ויום כפור ויסורין תולין עד יום המיתה שמכפר. ועל-כן כל מי שהוא בבחינה זאת, אם יכל חס ושלום בדתו מחמת זה שעובר עליו, לא יזכה גם אחר יום המיתה, שהוא אחר ביאת שמשו, לאכל מן הקדשים, כי בודאי הטמא לגמרי ולא טבל עדן אין מועיל לו הערב שמש, רק זה שהתנגע כל מימי ככל מה שעבר עליו והתחזק ברצון הנ"ל וטבל במקוה והתחיל בכל יום להתטהר עצמו וכו', ארף-על-פי שלא עלתה בידו להתטהר בשלמות, ארף-על-פיהו לית רעותא מאד דאתאביד, מפל שפן דבור טוב ומעשה טוב, עד שזכה שישלם טהרתו אחר ביאת שמשו ביומו האחרון, בבחינת וידיא כ: "ויבא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", שהוא חלקו הטוב לעולם הבא, שזכה אליו תכף אחר ביאת שמשו, ולא יצטרך להתגלגל ולסבל מה שצריך לסבל מי שלא הכין את עצמו כלל בימי חייו. כי אז ביום האחרון מתקבצים כל מה שתמך טוב בזה העולם בכל יום ויום, וכל רצון ורצון טוב שהיה לו בכל יום ויום כל ימי חייו, ורק זה הוא המקור והשארנו לגנז, ואז ידע ויבין כל אחד ואחד החלוק שבין מי שהשתדל וידר אחר התכלית ברצונות חזקים בכל

יום ארף-על-פי שלא זכה אליו בשלמות, ובין מי שלא השתדל כלל. וכמו שכתוב (מלאכי ב): "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע וכו'", שיהיה חלוק אפלו בין מי ששנה פרקו מאה פעמים למי ששנה פרקו מאה פעמים ואחד (תענה כ:), מפל שפן וכל שפן בין המשתדל לאינו משתדל. והעקר כפי התקרבותו לצדיקי אמת הנכללים בנקים דקדשה, העוסקים להעלות כל הנפלים והרחוקים מאד מאד ממקומם שהם לרצון עליון וכנ"ל, אשרי שיאחו בהם:

מג וזה בחינת שלש פרשיות שבקריאת שמע, שהם: שמע, והיה אם שמע, ויאמר שהוא פרשת ציצית שקבעו בקריאת שמע, כי שלש פרשיות אלו הם פגוד שלש רגלים מקראי קדש שבהם מתגלה הרצון, כמבאר שם בהתורה ואת הערכים הנ"ל.

ויש לבאר בפרטיות, כי פרשת 'שמע' הוא פגוד בחינת פסח שהוא בחינת התגלות הרצון בכלל, כי בפסח היה עקר יציאת מצרים באותות נוראות מאד, שעל-ידיה נתגלה לעין כל שהכל מתנהג ברצונו ותפוד לבד, וזהו בחינת פרשת 'שמע' שהוא בחינת קבלת על מלכות שמים בכלל, הינו שבפרשת 'שמע' אנו מגלים שה' אחד והכל ברצונו ותפוד לבד וראוי לנו לקבל עליו על מלכותו כי הוא לבדו מקד יחיד ואין זולתו, שזהו בחינת פסח שנתגלה שהכל ברצונו ותפוד והוא לבדו מולך בעולם.

רבתינו ז"ל. פי ברנלים שאנו צריכין ביותר לקרא את הרצון ולגלותו, על-יפן צריכין אז להרבות בצדקה ביותר כנ"ל.

אבל אף-על-פי שקבלו התורה בשבועות חזרו וקלקלו על-ידי הערב רב בחטא העגל, שהוא עבודה זרה, כפירות, שנמשך ממצח הנחש, והעקר על-ידי הספקות הנ"ל שחזרו והתגברו להפיל ספק ברצון, בבחינת (שמות לב): "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" וכנ"ל. ועקר התקון היה באלול ותשרי בארבעים ימים האחרונים מאלול עד יום כפור שהם ימי רצון, עד ששפכות והושענא רבא ושמיני עצרת נגמר התקון ככל שנה פדוע. וסבות הוא רגל השלישי, גמר השלש רגלים, והוא בבחינת פרישת 'ויאמר' שפקריאת שמע שהוא פרישת ציצית, שהם תקון הלבשוין, שהוא בחינת סבות, ענני כבוד, בחינת (איוב לח): "בשומי ענן לבשו", והוא בחינת גמר התקון הנעשה על-ידי רבוי הצדקה. ועל-יפן בסבות מחיבים להרבות בקרבות שהם בחינת צדקה ביותר, כי אז עוקרים כ'בל תאחר', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי סבות בחינת רבוי הצדקה, בחינת קרבות, כי צריכין להרבות בצדקה מאד לעניים הגונים, כדי לחזק הרצון בכל פעם שלא יפילו עוד ספק וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת ציצית שהם תקון הלבשים, בחינת צדקה, בחינת (איוב כט): "צדק לבשתי וילבשני", ועל-יפן על פי רב

אבל עדן לא נתגלה בפרמיית רצונות של ה' ותברך כמה נזכה לעבד אותו ולעשות רצונו עד חג השבועות הקדוש, שאז קבלנו תורתו הקדושה כל העשרת הדברות שכלול בהם כל התרי"ג מצוות, שבהם גלה לנו רצונו בפרמיית שרצונו לעבד אותו באלו המצוות, לשמור את השבת ושאר המצוות, שכלם הם רצונות שלו, והיו בחינת 'היה אם שמע' שהוא בחינת קבלת על מצוות. וזה בחינת מה שכתוב שם שצריכין לקשר כל הרצונות לרצון ה' ותברך שהוא בחינת רצון שברצונות וכו', כי כל זה נעשה על-ידי התורה שקבלנו בשבועות על-ידי משה רבנו על-ידי השלום, כי על-ידי התורה והמצוות מקשרים כל הרצונות לרצון ה' ותברך (וכמו שכתבאר לעיל על ענין ברפת אהבת עולם, עין שם). וכל זה זוכין על-ידי צדקה כמו שכתוב שם, ועל-יפן בכל הרגלים חייבים ביותר לתן צדקה, כמו שכתוב (דברים טו): "ושמחת לפני ה' אלהיך וכו' אתה ובגדך וכו' והגר והיתום וכו'" - אם אתה משמח שלי אני משמח את שלך וכו'. וכן מחיבים להרבות בקרבות, כמו שכתוב שם: "ולא יראה את פני ה' ריקם, איש כמתנת ידו וכו'", כי קרבות הם בחינת נדבת לב, בחינת צדקה, כמו שנכללו בפסוק אחר, כמו שכתוב (דברים טו): "מוצא שפתך תשמור" שאומר על הקרבות, עד: "כפיד" - זו צדקה, כמו שאמרו

Lib 400

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

שעו ארצה חיים

בשמוזהיר הפסוק על צדקה מזכיר דחקות העני בלבושו וכסותו, כמו שפירשנו (שמות כב): "כי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לערו וכו'", ו"שכב בשלמתו וברכך וכו'" (דברים טד), וכן (ישעיה נח): "כי תראה ערם וכסיתו וכו'", וכן (איוב לא): "אם אראה אובר מבלי לבוש", וכן הרבה. וזה בחינת (תהלים קב): "תפלה לעני כי יעטף וכו'", שמכנה דחקות העניות בשם עטיפה, הינו שאין לו במה להעטף, רק הוא מתעטף בצרתו בדחקו ועניו, כמו שפרש אדוננו מורנו ורבנו ז"ל (לקי"ט סימן קס"א) על פסוק (תהלים קז): "גפשמ בהם תתעטף" – "שמתעטף מינה ובה, וגם דחקות העני במזונות מכנה בשם עטיפה, כמו שפירש (איכה ב): "העטופים ברעב וכו'". כי צדקה מעלה ומתקן פגם גפילת הדעת של הנמים שגפלו על ידי הגנים שאין להם שלמות וכו', כמו שכתוב שם, שמשם היה יונק מצח הנחש חכמת הטבע וכו', עין שם, כי עקר פגם כל התקמות הרעות של חכמי הטבע נמשך מפגם הלבושים, על ידי שפגמו במצוות התורה שכלם הם בחינת לבושים וצמצומים וכלים לקבל על ידם השגת רצונו ותברך, כי באמת רצונו ותברך לבד מושל בעולם, אך בשביל הבחירה ובשביל קיום העולם העלים והסתיר והלבוש רצונו בכמה וכמה הסתרות, וצריכין לעשות כמה וכמה לבושים קדושים על ידי מצוות התורה כדי להשיג על ידם הארת הרצון

העליון. כי בחינת הרצון בעצמו אי אפשר לקבל מרבויו אור שגורם שבירת פלים, כי רבויו השמון גורם כבויו הנר, ומשם כל הפועות והתפירות של חכמי הטבע שפאים מזהמת הנחש הקדמוני, ממצח הנחש, שרוצים להשיג מיד אלקותו ותברך בלי פלים ולבושים דקדשה.

ועל כן תחלת התקון של עין הדעת טוב ורע היה על ידי לבושו, כמו שפירשנו (בראשית ב): "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבשם", כי בפתחלה היו שניהם ערומים ולא יתבששו (שם ב), כי לא היו צריכין לבושים גשמיים, רק דקים ורוחניים מאד, בחינת: 'פתנות אור', ועל כן באמת נצטוו (בראשית ב): "וימעיז הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו", שמשם כל החקירות הרעות של חכמי הטבע, כמובא בספרים קדושים. אבל אחר שהנחש התגרה בהם והסיתם לאכל ממש עד שבאו לכפירות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, על ידי שנגנבו בחקירות של 'עין הדעת טוב ורע' בלי לבושים, על כן אחר כך פשעם ה' ותברך בתקונים עשה להם לבושים, בחינת: "פתנות עור", כי עתה עקר התקון על ידי תקון הלבושים שהם בחינת ציצית ותפלין, שהם לבושו דשיכונתא דהיא עניא בגלותא, בבחינת (שמות כב): "כי הוא כסותה לבדה וכו'" – 'דא ציצית וכו'!. ועל כן ציצית הוא בבחינת צדקה, בחינת תקון הלבושים,

תל
הרמב"ם

בהתורה 'משפטים' בסיומן ז' שצריצת
 בחינת אמונה וכו' ומכיל ספרות ועצות
 הנחש וכו', כמו שכתוב שם על מאמר
 רבה בר בר חנה (בבא בתרא עג): 'תא ואחיו
 לך טורא דיסיני דהדרא לה עקרבא' –
 שהם עצת הנחש וכו', וקמו כי חמרי
 חורתא' – שהם בחינת ציצית שמכניעים
 אותם וכו' וקמיון את התורה, עין שם:

מוד וזה בחינת (במדבר ח): "בהעלתך את
 היתר אל מול פני המנורה
 יאירו שבעת הנרות", כי הנשמה קרויה
 נר, כמו שכתוב (משלי ט): "נר ה' נשמת
 אדם הפש כל חררי בטון", ועקר שרש
 הנשמה הוא בחינת רצון (פפובא בהלכות
 ערב הלכה ט), ועל-כן נקראת 'נפש', לשון
 רצון, ועל-כן נקראת 'נר', כי תקף הרצון
 הוא כמו נר דולק, בבחינת (שיר השירים ח):
 "כי עזה כפנות אהבה וכו'", שהוא תקף
 הרצון והאהבה וההשתוקקות לה'
 יתברך, ומבאר שם: "רשפיה רשפי אש
 שלהבתיה, מים רבים לא יוכלו לכבות
 את האהבה וכו'", כי תקף האהבה
 והרצון לה' יתברך בוער כמו רשפי אש
 שלהבת יה, שממנו נולקין כל הנרות
 הקדושים, בבחינת: 'לאנתרא בוצינין
 לאדלקא שרגיני, שזוהו בחינת אור
 הנשמה שקרויה 'נר ה' שגולקת ומאירה
 על-ידי תקף הרצון דקדושה הבער לה'
 יתברך ברשפי אש שלהבת יה. ועקר אור
 ונר הנשמה הוא שצריכין להאיר בכל
 מיני תקף החושך וצלמות, כי רק בשביל

שעל-ידיה הכנעת מצח הנחש ומתגבר
 התגלות הרצון וכו"ל. וזה בחינת סבות
 שהוא גמר תקון הרגלים, בחינת (איוב
 טז): "בשמו ענון לבשו" כנ"ל, וזה
 בחינת פרשה שלישית של קריאת
 שמע, שהוא פרשת ציצית שקבעו
 בקריאת שמע, שבו נזכר יציאת מצרים
 שאז היה עקר התגלות הרצון, וכל
 השלש רגלים הם זכר ליציאת מצרים,
 וכל זה הוא בחינת סבות שהוא גמר
 תקון של כל השלש רגלים וכו"ל,
 ועל-כן נזכר שלש פעמים ציצית
 בפרשת ציצית, כנגד שלש רגלים וכו"ל.

ועין בהלכות ערב הלכה ג' הנ"ל, שם
 מבאר גם כן ענין השלש רגלים
 וראש השנה ויום הכפורים על-פי התורה
 הנ"ל, שכלם הם בחינת תקונים הנ"ל
 לגלות הארת הרצון בעולם וכו', אך שם
 הוא בסגנון אחר קצת, כי שבעין אנפין
 לאורתא והכל עולה אל מקום אחד.

ועל-כן קיום כל התורה הוא על-ידי
 ציצית, כמו שכתוב (במדבר טו):
 "ולא תתורו אחרי לבבכם" – זו מינות
 וכו' (ברכות יב), "למען תזכרו ועשיתם את
 כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם וכו'"
 (במדבר טו), כי עקר קיום התורה הוא
 על-ידי ציצית שהוא בחינת תקון
 הלבושים, בחינת צדקה, שמכניע מצח
 הנחש שרוצה לכבול את כל התורה חס
 ושלום על-ידי דעותיהם הרעות של
 חכמי הטבע שיוקים משם. וכן מבאר

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים שעט

וזה בחינת 'שבעת החרות', כי הנשמה פלולה מכל השבע מדות פדועה. ויש שבעה מדות פקדשה שהם כלל הכל, ואת זה לעמת זה יש שבע מדות רעות, שנה בחינת (בראשית מא): "שבע פרות הטובות ושבע פרות הרעות וכו'", בחינת שבעה ימי טוב ושבעה ימי רע, והאדם בא לזה העולם בשביל להתנסות בזה, שיעבר עליו כמה מיני חשך הפלולים בשבעה, שהם בחינת שבע מדורי גיהנם שהאדם נענש בהם חס ושלום בשלא עמד בנסיון ונכשל בהם, שנה בחינת (ויאל ה): "ושבעה עדנין יחלפון עלוהי", ובפרט מי שרצה להתחיל לנגם בעבודת ה' ולהתקרב באזה התקרבות לה' ותפדה, שכל מי שחותר ועוסק לנתק עצמו מן הרע ולהתקרב אל הטוב, כמו בן מתגרים ומתגברים בו יותר ויותר, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוכה ב): 'כל הגדול מתברר יצרו גדול ממנו', וכמו שכתוב (תהלים קכב): "בארה זו אהלך מנונו פח לי". ועל זה צעק דוד (שם טו): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו'", וכתוב (שם טז): "שתני בבור תחתיות במושפים במצלות וכו'", וכן הרבה. ועל כל זה עקר העצה והתחבולה הוא התגברות הרצון דקדושה, שפשהאדם מתחזק איד שהוא בכל מה שעובר עליו לכלי להניח את הרצון דקדושה ולהתחיל בכל יום מתחדש ברצונות חזקים חדשים לה' ותפדה וכו'.

זה ירדה הנשמה לזה העולם להתלבש בגוף גשמי ועבור בזה, כי גשמייות הגוף והעולם הזה נקרא חשך, ומעצם החשך לא היה אפשר להתקיים, ועל-כן המלאכים בשרדו לזה העולם נכשלו מאוד מאוד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, רק הנשמה נמשכת במקום גבה מאד, מרצון העליון, על-כן יש לה פח אם תרצה לעמוד במלחמה זאת, כי אם תתגבר לאחוז בשרשה שהוא בחינת רצון, דהינו שלעולם לא תניח את הרצון הטוב בכל מה שיעבר עליו, על-דריחה תוכל להתגבר לעולם נגד חשכת הגוף והעולם הזה, פי תקף הרצון הוא בחינת אור ונר שמואר להאדם בכל מיני חשך וצלמות, בבחינת (תהלים יח): "כי אתה תאיר נר, ה' אלהי גיה חשפי", ועל-דריחה (שם): "כי כך ארץ גדה, ובאלקי אדלג שור", שאוכל להתגבר נגד כל הגדודים והתחילות וחומות כחול הרוצים להפסיק חס ושלום ביני וביני אבי שבשמים, פי איד שהוא לפי בוער עדון ברשפי אש שלהבת זה לה' ותברך אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה וכו'. וזה (שם קלט): "גם חשך לא יחשך מן חשך ומן חשך יאיר וכו'", וכתוב (סוכה ו): "אל תשמחי איבתי לי, כי נפלת קומתי, פי אשב בחשך ה' אור לי". והכל על-ידי תקף הרצון שהוא עקר קדושת הנשמה בשרשה שנקראת בשביל זה נר, פי היא מאורה כמו נר ממש שמואר בכל מיני חשך.

10

אִי הַרְצוֹן דִּקְדוּשָׁה שֶׁהוּא עֶקֶר קִדְשֵׁי הַנְּשֻׁמָּה כִּי לֹא מֵאִיר לֹא כִּמוֹ גַּר מִמֶּשֶׁשׁ שְׂמֵאִיר כְּכֹל מִינֵי חֲשֵׁךְ שֶׁבְעוֹלָם. וְעַל־כֵּן הֵם בְּחִינַת 'שִׁבְעַת הַנְּרוֹת', כִּי צְרִיכִין לְהֵאִיר כְּכֹל מִינֵי חֲשֵׁךְ שֶׁכְּלוּלִים בְּשִׁבְעָה שְׂמֻשָּׁם כֹּל הַנְּפִילוֹת שֶׁבְעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבְחִינַת (משל' ב'): "כִּי שִׁבְעַת יַפְל צְדִיק וְקָם". כִּי כֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא צְדִיק, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ט): "וְעֹמֵד בְּלֵם צְדִיקִים", וּבִפְרָט מִי שֶׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְתַפְרֵד, וּבְהִתְרַחַשׁ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו כְּמֵה וּכְמֵה מִינֵי חֲשֵׁךְ כְּמַעֲטָה בְּלִי שְׁעוֹר, וְכֹל קוֹיָמוֹ כְּכֹל מִינֵי נְפִילוֹת חֵס וְשְׁלוֹם הוּא עַל־יְדֵי הַרְצוֹן שֶׁנִּקְרָא 'גַּר ה'' שֶׁכְּלוּל מִבְּחִינַת 'שִׁבְעַת הַנְּרוֹת', שְׂמֵאִיר כְּכֹל הַמְדוּת הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעָה, לַעֲלוֹת מִכָּל הַנְּפִילוֹת מִחֲשֵׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, בְּבְחִינַת: "כִּי שִׁבְעַת יַפְל צְדִיק וְקָם", שִׁזְיֻכָּה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת (משל' ט): "חֲצִבָּה עֹמְדִיָּה שִׁבְעָה", וּבַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת (תהלים קט): "שִׁבְעַת בַּיּוֹם הִלְלִיתִךְ".

אָבָל אִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לָזֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׂמֻמָּוֹת עֲצָמוֹ לְצְדִיקֵי אָמֵת, שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּבְחִינַת מִשָּׁה שֶׁנִּסְתַּלַּק בְּרַעְיָא דְרַעְיוֹן, בְּרַצוֹן שֶׁבְרַצוֹנוֹת, שֶׁהוּא עוֹמֵד בֵּין שְׂמֻד לְרַצוֹן וְעוֹשֶׂה גְרִים וּבְעַלִּי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, כִּי מַעֲלָה אוֹתָם מִשְׂמֻד לְרַצוֹן, כִּי רַק הוּא מֵאִיר וּמְכַנֵּס תַּקְוָה הַרְצוֹן דִּקְדוּשָׁה כְּכֹל אֶחָד וְאֶחָד, אֲפִלוּ אִם נָפַל חֵס וְשְׁלוֹם לְמִקוֹם שֶׁנָּפַל הוּא מְכַנֵּס

כּוֹ גַּם כֵּן שִׁתְּנַבֵּר בְּתַקְוָה הַרְצוֹן הַטּוֹב, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֵהוּ מִשְׂמֻד לְרַצוֹן וְכַיִּל. וְזֶהוּ (במדבר ח): "כִּי־הֵעֲלִיתְךָ אֶת הַנְּרוֹת" - מִשְׁתַּרְצָה לְהַדְלִיק וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נְפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שִׁיבְעָרוּ לָהֶן וְתַפְרֵד וְגַרְם יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמֵאִיר כְּכֹל מִינֵי חֲשֵׁךְ כִּי לֹא מֵאִיר מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאָדְרוּ שִׁבְעַת הַנְּרוֹת, "פְּנֵי הַמְּנוּרָה" זֶה בְּחִינַת הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת "פְּנֵי הַמְּנוּרָה" שֶׁכֹּל הַמְּנוּרָה הַטּוֹהֲרָה שֶׁהֵם כְּלָל נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאִירִים מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא שָׂרֵשׁ בְּלֵם, וְעַל־כֵּן נִקְרָא "פְּנֵי הַמְּנוּרָה", כִּי פְּנִים לְשׁוֹן רַצוֹן, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה וְזֶה הַתְּרַבִּים הַנִּי"ל. וְעַל־כֵּן הוֹדִיר אֶת הַתְּרַבִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקּוֹנִים דִּקְדוּשָׁה הַעוֹסְקִים לְהַעֲלוֹת נְפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְבְחִינַת (ישעיה סא): "וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקְרְאוּ" וְכַיִּל, שִׁכְוֹנוֹ תְּמוּד לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר אֶת 'שִׁבְעַת הַנְּרוֹת' שֶׁהֵם כְּלָל הַנְּשֻׁמוֹת הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת בְּתוֹת וְכֹל נְשֻׁמָּה וְנְשֻׁמָּה כְּלוּלָה מִשִּׁבְעַת מְדוּת וְכַיִּל, שִׁיבְעָה וּקְשֵׁר בְּלֵם "אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה", שֶׁהוּא הַצְּדִיק בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁמְכַנֵּס תַּקְוָה הַרְצוֹן דִּקְדוּשָׁה כְּכֹל כֹּל אֶחָד לְכָל יְצִיחַ אֶת הַרְצוֹן הַטּוֹב לְעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲלוּ וְיִדְלִיקוּ וְיֵאָדְרוּ וְשׁוֹם חֲשֵׁךְ לֹא יוּכַל לְהַחֲשִׁיד לָהֶם, כִּי גַרְם לֹא תַכְבֶּה, כִּי מְקַשְׂרִים בְּהַצְּדִיק בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (ברכות הַפְּתוּחָה): "כִּי בְּשֵׁם קְדוּשָׁה נִשְׁבַּעְתָּ לֹא שְׁלֵא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד":

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים שפא

מה ועל-בין נסמך פרשת הדלקת זרות המנורה לחגבת המשפן בפרשה זאת, וכן בפרשת תצוה (שמות כו, ב) שנזכרה מיד אחר כל מעשה המשפן וכליו הנאמר בפרשת תרומה, ואחר כך מתחיל חקף במצות הדלקת זרות המנורה, ואינו מדבר עדין משום קרבת רק מגזרות המנורה, וכמבאר במדרשים ענין זה לענין גדלת מעשה המנורה וגרונתה. כי עקר כלל המשפן היה לתקן חטא העגל שהוא עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכלל המשפן הוא בחינת צדקה, בחינת (שמות כח): "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי", כי צדקה מתקן פגם הזקנים הפגומים וכו' ומגביר הרצון ודקדשה הנמשך על-ידי הזקנים שבקדשה כנ"ל בהתורה הנ"ל, כי משה ראה גדל התגרות השטן שישי לו כח כל כך להתגרות בהאדם בזה העולם, עד אשר אחר שהוציאם ממצרים באותות ונראות פאלה וקרע להם את הים וכו' ונתן להם את התורה בקולות וברקים וכו' ובהתגלות אלקות נורא ומרעיד בזה וכו' וכו', ואף-על-פי-כן אחר כל אלה הקשלים על-ידי הערב רב בפגם עבודה זרה של העגל שהוא בחינת שמד, על-בין פשנתרצה להם ה' יתברך בארבעים ימי רצון האחרונים מאלול עד יום כפור, צוה להם לעשות משפן, וכלל המשפן הוא בחינת גרבת לב, צדקה, כדי לתקן את הרצון ודקדשה, כי בהמשפן

ובית המקדש היו כל הקרבנות שבאו לרצון, כמו שכתוב (ויקרא יט): "לרצונכם תזבחהו". ועל-בין מזכיר בתחלה חקף ומיד פרשת המנורה בפרשת תצוה ובפרשת בהעלותך כנ"ל, כי זה העקר שאצריבין להגביר הרצון בחקף גדול כל כך עד שאיר לעולם ולא יפסק בכל מיני חשך שעוברים על כל אדם כפי מה שהוא, שזהו בחינת מעשה המנורה כנ"ל, בחינת (שמות כו): "להעלת נר תמיד" וכנ"ל, וזה נעשה בכל אדם ובכל זמן בכל דור ודור, שבכל מה שעובר על האדם עקר תקונו על-ידי חקף הרצון כנ"ל, שעל-ידיה מעלים הפל משמד לרצון כנ"ל. כי עקר בחינת עבודה זרה ושמד הוא בחינת מאנת ממוז וטרידת ומרידת הפרנסה, מה שהשטן והבעל דבר מפיל את כל אחד בדעתו למבעיות ורצה להרחיקו מאמונת ההשגחה והרצון העליון, ומחמת זה דואג תמיד על ממוז ופרנסה, מחמת שרואה שעתה נחמטטה פרנסתו, ויש שישי לו ממוז הרבה אצל מתאנה יותר ויותר וכו', וכל זה נמשך מבחינת פגירות רצון והשגחה שהם בחינת שמד ועבודה זרה, כי כל העבודות זרות תחובים כממוז, כמו שכתוב בהתורה "צוית צדק וכו'" (לקי"ט)

סיון כ"ג

והתקון לזה, בחינת מעשה המשפן, בחינת צדקה לעניים הגונים וכשרים באמת, כי ל"ט מלאכות ממשפן

גמרינו (שבת מט:), וכל עסקי המיטא ומתן והמלאכות פלולים בל"ט מלאכות, וצריך כל אחד להרבות בצדקה ולכונן להמשיך על עצמו קדשת המשכן שעשה משה, שעשאו בתקונים באלה לחקן לדורות חטא העגל שהוא עבודה זרה, פחינית תאות כמון, כי בהמשכן פלול כל הגנוני עלאין המלבישין בכסף וזהב ונחשת וחקלת וארגמן וכו' שבשרשם הם גבוהים מאוד, כי הם עקר גדלת הבורא וחקרה, כמו שכתוב במקום אחר (לקי"ט סימן כ"ה), אך למטה נפלו מאד עד שרב התרחקות בני האדם מה' וחקרה הוא על-ידי טרדת המזון והתפצאים, שפלם פלולים בכסף וזהב ונחשת וחקלת וכו', וכו' שמקשר עצמו לצדיקי הדור האמתיים פחינת משה, ומרבים בצדקה דקדשה לשמים ולא להתפאר, על-ידיה זוכים שמאיר בהם הארת הרצון מבחינת משה, עד שאיור להם בכל מיני חשך לעלות משם פנ"ל. כי המשכן נעשה בקדשה בזאת שאפלו בהרננו יגן על ישראל בבחינת (שמות לו): "אלה פקודי המשכן, משפן" - 'משפן בבנינו ומשפן בהרננו', בבחינת (במדבר כד): "מה טובו אלהך יעקב משכנתו ישרא'ל", ודרשו רבותינו ז"ל: 'אפלו פשהם חרכים מגנים על ישראל'. ובשביל זה הקימו את המשכן בכל פעם ופקודיה בעצמן ונסעו עמו ממקום למקום במדבר חשך ואפלה, מקום נחש ושרף ועקרב וכו', ואחר כך

חזרו והקימוהו וכו', להורות לדורות שאפלו פשהמשפן יהיה נפרק וחרוב יגן עליהם, ואם יקשרו רצונם תמיד בקדשת המשכן ובית המקדש וכליו, והכל בכת הצדיקי אמת העוסקים בבנין המשפן בכל דור ודור, כמו שכתוב בהתורה 'אומרה' וכו' (לקי"ט סימן רפ"ב), על-ידיה יוכלו לעבר בשלום בכל המדבריות, בכל מיני חשך וצלמות, אפלו בשעוברים חס ושלום במקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו', שבכל מקומות אלו בהכרח שיעבר בהם הרוצה לנשת אל הקדש, בפרט מי שנכשל כבר במה שנכשל ורוצה לשוב שבהכרח שיעבר באלו המקומות, בבחינת מה שאמר רבנו ז"ל על מאמר רבותינו ז"ל 'בהינו דעאל וכו' (עין בהתורה רצ"א בסימן כ"ו), ומכלם יצילנו ה' על-ידי חקרה הרצון דקדשה שזיכה על-ידי התקשרות לצדיקי אמת וכנ"ל. ועל-ידי הוכיר בתחלה מעשה המגורה אחר מעשה המשפן פנ"ל, כי מעשה המגורה ונרותיה הם עקר אור הרצון שהיה מאיר במשפן ובית המקדש פנ"ל, שעל-ידיה עולים מכל מיני חשך שבעולם, בבחינת (תהלים ח): "כי אתה תאיר גרי וכו'" וכנ"ל:

מו ובשביל זה נתקשה משה מאד על מעשה המגורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות כט), וביזתר מבאר במדרש רבה פרשת בהעלותך פרשה ט"ו, מוכא בילקוט הראובני פרשת תרומה, שנתקשה בה מאד, ואפלו פשה'

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שפג

יתברך גלה לו חזר ושכח מעשיהו
 כשירד, וחזר ועלה ושאל ופרש לו וחזר
 ושכח, וכן כמה פעמים, עד שאמר לו
 הקדוש ברוך הוא: 'לך אצל בצלאל והוא
 יעשה אותה, מיד וכו', ומיד עשה אותה
 בצלאל. התחיל תמה ואמר: 'אני כמה
 פעמים הראה לי הקדוש-ברוך-הוא
 ונתקשיתי לעשותה ואתה שלא ראית
 עשית מזה עתה, בצלאל, בצל אל היות
 עומד כשהראה לי הקדוש-ברוך-הוא
 עשיתה, עד כאן לשונו. וכל רואה
 ושתומם על המראה הזאת, איד ותכן
 שמושה לא ידע ונתקשה כמה פעמים על
 עשיתה ובצלאל עשה אותה מיד. ואם
 מחמת שהיה עומד בצל אל כשהראה
 הקדוש-ברוך-הוא למושה עשיתה, הלא
 משה בעצמו בודאי עמד שמה וה'
 יתברך בעצמו למד עמו וגלה לו עשיתה
 פעם אחר פעם, ואף-על-פי-כן נתקשה
 כל כך, ובצלאל שעמד רק מצדו בצל אל
 השיג לעשותה מיד, אם רבי לא שנה
 תיא מגליה?!

אך מה שאפשר להבין בזה מרחוק אנו
 מתניבים לחתור ולפרש דברי רבותינו
 ז"ל הקדושים העמקים מאד מאד, כי
 בודאי משה נתקשה מאד מאד כמה
 פעמים במעשה המנורה, שהוא בחינת
 לעשות כלי קדושה ונוראה פזאת שייכל
 להאיר על-ידיה הארת הרצון דקדושה
 בכל ישראל, בכל אחד ואחד מישראל

בכל מה שיעברו עליו כל ימי חייו, שבכל
 מיני חשך ובכל מיני ירירות ונפילות
 שיעברו עליו בכלם והנפיר בתקף הרצון
 שיאיר לו לעלות מכלם כנ"ל. כי בודאי
 קשה מאד להשיג השגת עשית כלי
 נפלאה פזאת, בפרט שכבר ראה משה
 בעיניו מה שגעשה בזה העולם, שאחרי
 כל האותות הנראות שעשה עם ישראל
 ביציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן
 תורה וכו' אחר כך עשו מה שעשו
 וכנ"ל, והבין וראה כמה וכמה קשה לעור
 לבעל בחירה, על-יפן לא היה יכול להשיג
 ולהכניס בדעתו עשית המנורה, שהיא
 בחינת הארת הרצון בתקונים נפלאים
 פאלה המרמזים בשבעה קני המנורה
 ואחד עשר כפתורים ותשעה פרחים
 ועשרים ושנים גביעים שכלם עולים
 ארבעים ותשעה, כנגד ארבעים ותשעה
 ימי הספירה שעברו על ישראל ואחר כך
 קבלו את התורה ביום החמישים, כמבאר
 כל זה בכונת האר"י ז"ל, ומובא שהוא
 שרש התורה, בחינת שער החמישים
 שהוא שרש התורה שלא השיגו משה
 בחייו, רק בעת הסתלקותו בסתלק לשם,
 כי שם הוא בחינת רצון העליון, בחינת
 רצון שברצונות, שמכנים תקף הרצון
 דקדושה בלב כל ישראל שיאיר להם בכל
 מיני חשך וכו' כנ"ל, ועל-פן נתקשה על
 זה מאד. אבל בצלאל שהוא בחינת
 התלמיד ההגון, הבין וראה בצלאל, שמה
 שנתקשה משה כל כך הוא מחמת עצם

דיקא עשה אותה פראוי והכל בכחו של
משה רבו וכנ"ל:

מו וזהו בחינת מראה המנורה של זכריה
שפסטימיון בפרשת בהעלותך
ובשבת חנכה (בכריה ד), שראה את המנורה
וכו', "ושנים ויתים עליה אחד מימין
ואחד משמאל, ואמר מה אלה אדני,
ויאמר לו הלא ידעת מה אלה, ויאמר לא
ידעתי", הינו שנים וזכריה נתקשה על עסק
תקון המנורה מאד, מחמת שראה
ש"שנים ויתים עליה", שהם שני אילנות
אחד מימין ואחד משמאל, שהם בחינת
אילנא דחיי ואילנא דמותא, שהם בחינת
סמרא דקדושה וסמרא אחרא שכנגדה,
שמתגבר בכל פעם רע לעמת טוב וכו',
על-כן שאל "מה אלה" שתי פעמים, כי
לא היה יכל להשיג אוד יכולין לקבש הר
כזה, מאחר שהסמרא אחרא מתגברת
כנגד כל אדם כל כך על כך בכל פעם,
והשיב לו המלאך (עו): "לא בחיל ולא
בכח פי אם ברוחי אמר ה' צבאות",
בחינת רצון שנקרא רוח ה', כמו שכתוב
(יחזקאל ט): "העלה על רוחכם", הינו על-ידי
תקוף הרצון דקדושה הנמשך מרוח ה'
על-ידי הצדיק אמת בחינת משה, על-
ידיהוה יתגבר כל אחד, לא בחיל ולא
בכח פי אם על-ידי תקוף הרצון וכו'
וכנ"ל, וזהו (בכריה שם): "מי אתה הר הגדול
לפני ורפכל למישר", שאפלו החר הגדול
שהוא בחינת השזונים והמונעים

ענותותו הגדולה, שהיה ענו מאד ולא
רצה להחזיק טובה לנפשו, וכמבאר
במקום אחר, ברעיא מהימנא פרשת
בהעלותך (דף קנז). ועל-כן נתקשה כל כך
ולא הבין אוד יעשה מנורה בתקונים
כאלו שאיר הרצון לנצח וכו' כנ"ל,
מחמת שהבין שהדבר תלוי בו שצריך
שיהיה נכלל כל כך ברצון העליון עד
שיוכל להכניס הרצון לנצח בכל ישראל.
והוא בענותותו לא היה יכל להשיג
שיהיה לו פח כזה, על-כן נתקשה מאד
מאד על זה, אבל בצלאל תלמידו הבין
מרחוק גדלת רבו משה, שאדרבא מחמת
ענותותו הגדולה כל כך הוא נכלל
בתכלית הכולל ברצון העליון, כי שם אי
אפשר להכלל בשלמות כי אם על-ידי
תכלית הענוה והכפוף כמו משה. על-כן
בצלאל בחינת התלמיד השיג מיד
עשיתה, כי הוא אמר: אני בטוח בכחו
של זמן שהוא משה רבנו שבודאי אעשה
אותה ואגמר אותה פראוי, כי אני מאמין
בכחו של רבי שבודאי יגמר ויגמר ויכניס
הארת הרצון כזה העולם עד שאיר להם
בכל מיני חשך, כי הצדיק האמת אינו
יכול לידע מגדלת עצמו כל כך מגדל
הכפוף והענוה שלו כמו שיוכל להשיג
מרחוק בחינת התלמיד, כי הבין שמחמת
זה בעצמו שנתקשה כל כך על עשיתה
שה מחמת ענותותו על-ידיה דיקא
יגמר התקון של המנורה הנ"ל שהוא
הארת הרצון וכו' כנ"ל, ועל-כן בצלאל

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שפה

הגדולים (ובעין שפרש רש"י שם) - "לפני זרובבל למישר", כי פלם יתבטלו לפני הצדיק האמת, בחינת 'זרובבל' שהוא בחינת משיח, עלידי תקף הרצון שאיר ביישראל וכנ"ל.

וזה שכתב אדוננו מורנו ורבונו ז"ל בספר האלף בית (ספר המדות ערך גר המיד ח"ב), שעלידי הרלקת גר תמיד נצולין מגזרת שמה, כי גר תמיד הוא בחינת הרצון, שעלידייה נחבטל בחינת שמה, כי עולם משמך לרצון וכנ"ל:

מה וזהו בחינת גדלת קדשת הנפה, שממשיכין אז כל אחד ואחד בביתו קדשת גרות המנורה, שעלידייה מכניעין בכל שנה מלכות הרשעה שרצו להשפיה תורתו וגזרו אז כמה שמדות על ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי כל זה מבטלין עלידי קדשת גר הנפה, שהוא בחינת קדשת גרות המנורה, שהוא בחינת הארת הרצון וכנ"ל. וזה שמוכא בספרי קדש מגדל גוראות קדשת הנפה שהוא בחינת הרלקת גרות המנורה, עד שגם בימי נח תקף אחר המבול באה היונה, "והנה עלה זית טרף בפיח" (בראשת ח), שמרמזו על שמן המנורה, שהוא בחינת הנפה, שמציל משטף מים רבים, מבחינת מימי המבול המתגברים בכל דור בכל פעם להחריב את העולם חס ושלום, אך עקר התקון עלידי "עלה זית", בחינת שמן גר הנפה, בחינת שמן המנורה, שהוא בחינת

רח קלר

הארת הרצון שמאיר בכל מיני חשך, אפילו בחשכת מי המבול חס ושלום, כי הכל מתבטל עלידי הארת הרצון שמרמזו ב"עלה זית" שהביאה היונה לעת ערב, שמרמזו על עקבות משיחא, בחינת (בריה ד'): "והיה לעת ערב יהיה אור". ועל-כן באמת מבאר במדרש הנעלם (וזה חדש נח כנ"ל) על פסוק "והנה עלה זית הנ"ל, שלולא גרות המנורה, בחינת גר הנפה, כבר אברה פלמט יהודה מן העולם, כי עקר קיימנו עמה הוא עלידי הארת הרצון הנ"ל שהוא בחינת גרות המנורה וכנ"ל:

ראשי פרקים להלכות פסח, מחבר להלכות ברכת השחר, על-פי התורה שמששה עומד בין שמה לרצון:

מט וזה בחינת פסח ושבועות. כי בפסח התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שאז יצאו מממאמת העובדי פוכבים עובדי עבודה זרה שהם בחינת שמה, להתקרב אליו יתברך לכלל רצון העליון שזה בחינת פדיון העליון הכולל הנ"ל, כי גאלת מצרים בחינת פדיון, כמו שכתוב (דברים ט): "והפדך מבית עבדים וכי", אבל זה הפדיון הוא עלידי בחינת רענא דרעוין שהוא בחינת שלש עשרה תקוני דיקנא, שזה זוכין רק בשבועות שהוא קבלת התורה שאז נתגדיון ישראל, כמו שפרש רש"י (שמות כד, ט) שנכנסו בהזאה וטבילה פגר וכי.

ונגלו וכו'. ועלכן אנו מתייבן לאכל מצה, שהוא בחינת מן, בחינת (שמות טו): "לחם מן השמים", בלי שום עשייה ומרדא כלל, בחינת (שם ב): "וגם צדה לא עשו להם" שנאמר בפסוק "ויאפו את הפצק וכו' עגת מצות וכו'".

ג כפי המין זה בחינת עבדות ומרחות שמתייגעין עימון להמשיך הפרנסה כאלו יש איזה דרך הטבע, אשר באמת הוא שקר וכזב כי אין שום טבע כלל, כי אפלו מי שמתגעגע במשא ומתן או מלאכה להרוויח פרנסה אין הפרנסה על-פי הטבע כלל, כמו שכתוב (דברים ח): "וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנתן לך כח וכו'" - "ארי יהב לך עצה למקני נכסין" (תרגום אונקלוס שם), "כי לא ממוצא וממערב וכו'" (תהלים עה), "כי אין עניות מן האמונות ולא עשירות מן האמונות" (קדושין פב), וכאשר רואין בחוש וכו', אך עקר מרחת הפרנסה נמשך מחטא אדם הראשון, שאז נגזר (בראשית ג): "בועת אפך תאכל לחם וכו'", שמשם נמשך הל"ט מלאכות וכו'. והתקון על-ידי שבת, כמו שכתוב (שמות לח): "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וכו' שבת וכו'", ושבת הוא בחינת בטול, בחינת פריון הנ"ל על-ידי בחינת עת רצון וכו' המאור בשבת, ומשם נמשך הקדשה לששת ימי החל, שאפלו כשעושים משא ומתן, ומלאכה יהיו קדושים כקדשת שבת, לכלי להיות טרוד בהם, להנצל מבחינת

ועלכן אז בשבועות באמת נגלה כזון מלא רחמים, שהוא בחינת תקוני דיקנא שהמשיך משה אז, שהוא בחינת פריון הנ"ל. אבל בשעת יציאת מצרים היה קשה להמשיך בחינת פריון העליון הזה, על-כן היה קשה מאד יציאת מצרים, אשר מחמת זה מאן בתחלה משה בשליחותו ואמר (שמות ד): "שלח נא ביד תשלח", כי ידע שאין בכחו להמשיך בחינת הנ"ל בשלמות, ועל-כן בודאי וקלקלו אחר פד ויהיה מה שיהיה, ועקר הגאולה תהיה על-ידי משיח שהוא משה בעצמו, שדיקא אחר הסתלקותו וסתלק לשם וכו', ומתפשט בכל דור ודור בכל הצדיקי אמת שהם בחינת משיח, עד שיגמר הגאולה על-ידי בחינת פריון העליון הנ"ל. אך ה' ותברך הכריחו לילך לנגאלם, והבטיחו שיהיה עמו שיוכל גם עתה להמשיך הארה והמתקה הנ"ל וכו'. אבל גם זה היה העקר בשעת מתן תורה כנ"ל, אבל עתה בשעת יציאת מצרים שהוא קדם מתן תורה היה קשה מאד להמשיך בחינת פריון הנ"ל, אך ה' ותברך חמל עלינו והאיר עלינו הארה למעלה מהפדרנה שלא פסד, שהוא בחינת פסח שפסח על סדר המדרגות וכו', כמבאר בפנות ומבאר בדרבנו כמה פעמים, הינו שאף על-פי שלא וכו' עדן על-ידי אתגרוהא דלתתא לבחינת פריון הנ"ל, אף-על-פי-כן האיר עליהם מלמעלה הארה נפלאה שעל-ידי-זה

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שפו

(במודר יא): "שמו העם ולקטמו" -
'בשטותא וכו'.

ועל-כן מביאין ממוז להצדיק בשביל
פדיון שהוא המתקת הדינים.
כי עקר הדינים הם בהממוז, שהוא
בחינת ל"ט מלאכות, בחינת אכילת
ופרנסת האדם שנתקלקל על-ידי אכילת
עץ הדעת וכו', שעל-כן צריכין להביא
ממוז דיקא, ואז משהצדיק אוכל
ומתפרנס מזה הממוז, ואכילתו בבחינת
(ישעיה נח): "והשביע בצחצחות נפשך וכו'",
שמשמש שרש בחינת הפדיון הנ"ל, על-
ידיה נמתק כל הדינים וכו' על-ידי
בחינת פדיון הנ"ל. וזה בחינת מצות
אכילת שלש סעודות, כי דיקא על-ידי
אכילת שבת ובפרט על-ידי אכילת סעודה
שלישית נמשך בחינת פדיון הנ"ל, כי אז
עת רצון וכו'. וזה בחינת אכילת מצה
שהוא בחינת 'ענג שבת' כמובא (לקו"מ סימן
ט), בחינת (ישעיה טו): "למען תמצו
והתענגתם וכו'", בחינת מ'ן וכו', והוא
בחינת בוחזן לבד בלי שום עבדא כלל.

אבל לאחר קריעת ים סוף שנתעורר
בחינת יוסף שנסתלק גם בן
בשבת מנחה וכו', ובשביל זה (שמות יג):
"ויקח משה את עצמות יוסף", וזה היה
כשישראל עסקו בבנה, שהיה תקון גדול,
כי קמו בזה מצוה רבה שהזהירם ה'
ותברך (שמות יא): "דבר נא וישאלו וכו'",
כדי לקום (בראשית טו): "ואחרי כן יצאו
ברכש גדול". כי הרכיש והעשירות

בעצמו שהוציאו ישראל ממצרים, זה
בחינת פדיון שהוא ממוז שנותן האיש
החמוני להצדיק, שעל-ידיה דיקא נמתק
הדיון וכו', ובכלליות, ישראל כלם
צדיקים, ובשהוציאו הממוז והעשירות
מזהמת מצרים לקדשת ישראל שהם
בחינת צדיקים, זה בחינת פדיון וכו'. אבל
כל זה בכח הצדיק הגדול האמתי שעולה
עד רצון דרעיון, ועל-כן אף-על-פי
שהיה מצוה רבה, אף-על-פיכך (משל י):

"חכם לב יקח מצות", שהוא משה (סוטה
ס) 'שלקח אז עצמות יוסף שנסתלק
לשם, כי דיקא בכח זה יכולין להמתיק
דינים בבחינת פדיון העליון הנ"ל על-ידי
הבנה והרכיש שלקחו אז וכו'. אך עקר
התגלות קדשת יוסף הצדיק היה בלשנת
קריעת ים סוף, כמו שכתוב (החלם קד):
"הים ראה ויגם וכו'". גם כבר ספרו
ששה ימים לעמר, ועמר שעורים זה
בחינת המתקת הדינים פדוע, שנאחזים
בהפרנסה ביותר. וצריכין לספר שבע
שבתות ממחרת השבת וכו' להמשיך
קדשת שבת וכו', והעקר שאפלו
משעוסקין בדרך ארץ שהוא עשית משא
ומתן ומלאכות והיה בבחינת קדשת שבת
וכו', ואזי אחר כך התר החמיץ מאחר
שכבר קבלנו אסותא וכו':

נא וזה בחינת קרבן תודה שהוא יקר
וחשוב מפל הקרבנות, שכלם
בטלים חוץ מקרבן תודה, שהיה בו חמיץ
ומצה וכו', כי תודה הוא פשוטו ציון

מהצרה והדינים, שהוא עלידי בחינת פדיון הנ"ל, ואז מביאין המין ומצה, בתחלה שלשה מיני מצה ואחר כך "על חלת לחם המין" (ויקרא י). כי העקר ההתחלה בכלל ובפרט הוא בחינת מצה, שאין צריכין לעשות כלל, בחינת (שמות יב): "וגם צדה לא עשו להם וכו'", ואחר כך עושין איהו עסק וכו', שזה בחינת (אבות ב, ט): "טוב תורה עם דרך ארץ", אבל העקר הוא התורה, בחינת: "לא נתנה תורה אלא לאוכלי הפן", שהוא בחינת מצה, וגם בהתורה ומצוות בעצמן צריכין שתי בחינות הנ"ל, כי אין צריכין לעשות כלל, כי מה אנו וכו', וכמו שאמר רבותינו ז"ל: "לא עליך המלאכה לגמר", כי העקר הוא הרצון וכו', אך אחר כך עושין, וסוד זה בשלמות ותגלה רק לעתיד לבוא, שזהו בחינת תורה שישאר לעתיד וכו', כי הכל יתבטל ולא ישאר כי אם תורה הודאה, להודות לשמו ותברך תמיד שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים ובחר אותנו עם מן העמים לעם סגולה וכו'.

הנ"ל, ועל-ידו יהיה נגמר בשלמות בחינת פדיון הנ"ל, ועל-ידיה יפדה אותנו מן הגלות בנאולה שלמה וכו', וכמו שכתוב (ויאל י): "ועד עתיק יומין מטא וכו'". ועל-פני געורין כליל שבועות, כי אז נשלם בחינת פדיון הנ"ל שהוא בחינת התעוררות השנה בנ"ל. ועתה כל חיותנו עלידי משה שעומד בין שמד לרצון, שפעלה את כל אחד בכל יום מפל מה שעובר עליו, ובוותר בענן הממון והפרנסה שבשפוגמין בו הוא בחינת שמד וכו', ומשם מעלה בכל פעם בבחינה הנ"ל:

נג ועל-בן צריכין לאכל מרור בפסח, וזכר ל"ומררו את חייכם בעבדה קשה" (שמות א), שהוא מרירות מרחות ומרדת הפרנסה והממון, שהוא בחינת מרירותא דעלמא, שאי אפשר להמתיקו כי אם עלידי מלח, שהוא בחינת טבול. ועתה מטבילין בחרוסת - 'חם רות', דחם רחמנא עלן בכח הצדיק בחינת משיח שצא מרות הגי' וכו'.

נד כי עקר ההמתקה הנ"ל נמשך עלידי התורה שגדרשת בשלש עשרה מדות, שהם בחינת שלשה עשר תקוני דיקנא שמשם הפדיון הנ"ל. וכן התפלה שהוא עקר ההמתקה הוא בבחינת שלש עשרה הנ"ל, כי אומרים שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, וכן שלשה עשר שבחים שבגושבת, וכן שלש עשרה מדות של רחמים וכו', וכמוכא. ועקר כל

נד ועל-בן בשבועות מביאין שתי הלחם מחמין דיקא, וזה בחינת תורה, כי פסח ושבועות קשורים זה בזה - "ממחרת השבת עד מחרת השבת" (ויקרא כג, טו), ונכלל המצה של פסח וחמין של שבועות, שזהו בחינת תורה וכו', ואז קורין רות שהיא גי'רת, שצא מפנה דוד משיח שנסתלק גם כן בעת רצון

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שפט

סדר התפלה וכל סדר היום הוא ברכות והודאות, בחינת תודה הנ"ל, כי מברכין על כל דבר, שנהו בחינת ברפת השחר וכל שאר ברכות והודאות של התפלה ושל כל ברפת האכילה וכו', פי העקר הוא תודה הודאה וכנ"ל:

בחינת 'יהודא תתאה', שגם בזה העולם שיש בו מעות הטבע אבל אנו יודעין האמת שגם בכל העולמות התחתונים ובכל המדרגות התחתונות וכו' ברוך וימברך שם פבוד מלכותו לעולם ועד:

נה וזה בחינת (דברים טז): "ויקבר אתו בגין מול בית פעור", שכל זמן שפעור רוצה להתעורר חס ושלום עומד משה בנגדו להשפילו, כמובא בתוספות סוטה (דף טז) בשם המדרש, הינו כנ"ל, כי משה נקבר בבחינת 'רעוא דרעוין' וכו' שמשם הפדיון הנ"ל, שעל-ידיה מעלה משמד מבחינת פעור לבחינת רצון וכו', "וימשה עלה אל האלקים" (שמות יב), 'ומשה' אותיות 'משהו', בחינת נקדת המשהו שבין חמין למצה, שנה בחינת קוצא דאות ר' דאחד, שעל-ידיה מעלה משמד לרצון. ועל שם זה נקרא משה, "כי מן הפנים משייתהו" (שמות ב), ועין לקמן (באות ס"ב).

גו באדרא רבא (וזה נשא דף קל"א): 'אית מצח ואית מצח, מצח/מצח' בהפך אתון 'חמין', שהוא בחינת (ירמיה ב): "ימצח אשה זונה היה לך מאנת הפלם", המובא שם באדרא רבא הנ"ל, וצריכין לבערו לנמרי בפסח וכו', אבל בשבעות שעולים עד הדיקנא שהוא בחינת 'מצח הרצון' שמשם התמתקה של הפדיון הפולל, אז עקר התמתקה על-ידי חמין שבשתי הלחם:

וזה בחינת מצות קריאת שמע שהיא עקר האמונה, הפך העבודה וזה 'אל אחר' (שמות טז) בחינת שמו, פי עקר האחדות הוא בחינת קוצא דאות ר', שהוא בחינת הצדיק, שהוא בחינת נקדת משה שמעלה וכו' וזהו (דברים ו): "ה' אלהינו ה' אחד", בחינת (מלבי"ם יח): "ה' הוא האלקים", שהמשגחה והעסק וכו' הפל אחד, פי הטבע בחינת אלקים נכלל בהשגחה. וזהו: 'ברוך שם פבוד מלכותו לעולם ועד',

גו 'שמע' ו'ברוך' שם פבוד מלכותו לעולם ועד' הם ארבעים ותשע אותיות, עשרים וחמש ועשרים וארבע, בחינת ארבעים ותשעה ימי הספירה, והעקר להמשיך עשרים וחמש אתון דיהודא עלאה שהוא 'שמע' וכו', לבחינת עשרים וארבע אתון של 'ברוך' שם פבוד מלכותו לעולם ועד' דאחמר עליהו בגלותא (תהלים טז): "אל ישב דך נכלם", שנהו בחינת פדיון העליון שעקר על-ידי הנקדה הנ"ל, בחינת קוצא דאות ר', שהוא פלליות כל העשרים וחמש אתון דיהודא, להמתיק כל העשרים וארבעה פתי דינים, לבטל העניינות ותגלות, בחינת 'דך' הנ"ל.

וזה בחינת 'עמר שעורים', בחינת דינים, שפמשיכון עליהם ההמתקה משם על-ידי התנפה לשישה קצוות כמו 'בר' דאחד שפמכונן לזה וכו', ואז סופרין הארבעים ותשעה ימים הנ"ל וכנ"ל. ועל-כן מתו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא בימי העמר, 'עשרים וארבעה' דיקא, כי לא המתיקו העשרים וארבעה פתי דינים, והעקר מחמת שלא היה בהם אהבה שהוא בגימטריא 'אחד', פי אי אפשר להפיל שם פי אם על-ידי אהבה ואחדות שבין ישראל, פי אחדות שבין ישראל הוא אחדות ותרבה, בחינת: 'אמה אחד ושמד אחד וכו' כעמד ישראל גוי אחד בארץ וכו'', שאומרים בשבת במנחה שאז התגלות מצח הרצון, ועל-כן אמר רבי עקיבא דיקא (ירקא יט): "ואהבת לרעך כמוך" – זה כלל גדול בתורה. גם רבי עקיבא היה בן גרים וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל:

נח וזה שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים יג) לעגנן ברוך שם כבוד מלכותו

לעולם ועד'. 'למירי וכו', עד משל לבת מלך שהריחה ציפי קדרה, פי יעקב רצה לגלות הקץ וכו', עד פתח ואמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שעתה אני רואה שאף על-פי שאתם חוקים ביחודו ותרבה באמינות שלמה אי אפשר עדן לגלות הקץ סתום, מחמת שצריכין להמשיך היחוד העליון, בחינת 'שמע ישראל וכו'', להמשיך הארה והמתקה

נפלאה לביחית יחודא תתאה, ששם כל העשרים וארבעה פתי דינים, שהם בחינת עשרים וארבע אתון שב'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שעל-ידיה מעלין משמד לרצון על-ידי שפמשיכון המתקה נפלאה למטה למטה, עד שמתבררין הדינים ונפלים כל הפונים הגמורים למטה וכו', והטוב שאפשר לברר נתברר ועולה משמד לרצון, שהם בחינת הגרים הנ"ל שפעלין על-ידיה, שזה בחינת סוד הברלה שפמבדילין סמוך אחר מנחה של שבת וכו'. ועל-כן לא אמריה משה, אף-על-פי שהוא ידע מזה ומסר לנו בעל פה לאמרו בקריאת שמע, אף-על-פי-כן לא אמריה בפרוש בתורה, כי הוא סוד כמוס ונעלם, בחינת סוד ציפי קדרה, שהוא להעלות קדשות הנפולות מאד מאד, שזהו גרים הנ"ל שפעלים ממקומות המגנים באלה מבחינת שמד לרצון, וזה על-ידי שהאיר עליהם תחלה הארה נפלאה מפדיון הנ"ל, מבחינת רצון העליון:

גמ עשרים וארבעה מיני פדיונות להמתיק עשרים וארבעה פתי דינים וכו' זה בחינת עשרים וארבעה מתנות פנה, פי הפהו בחינת הרב והצדיק, וצריכין לתן לו מכל דבר על פדיון והם עשרים וארבעה וכו'. וזה בחינת עשרים וארבעה ספרין דאורייתא, בחינת עשרים וארבעה קשופי פלה וכו', בחינת (בראשית כד): "וכדה על שכמה" הנאמר

לקוטי הלכות

הלכות ברפת השחר ה

ארה חיים שצא

וכו' צריך זאת בכל פעם וכנ"ל, וכמו שמוזכר (לקו"מ ח"ב סימן ס"ב) על פסוק (דברים יא): "נסרתם ועברתם וכו'" בשם הפעל שם טוב ז"ל. על-כן צריך לעסק להעלות מנחת (משל"ב) "שבע יפול צדיק וקם", שבהם כלולים כל הנפילות והנורדות של כל אדם, שצריך להחזיקם על-ידי "שבעה משיבי מעם" (משל"ב) לקשרם אל התורה, בחינת (שם ט): "חצבה עמודיה שבעה", שכלול מכל השבע מדות, שהם בחינת שבעת ימי הבנון, שבעת ימי בראשית. והכל בכח הצדיק אמת שכלולים מהשבעה רועים, שהאחרון שבהם דוד שהוא משיח שיתיה כלול מכלם, ועל דוד עקר התקנה, וגם כל ההתחזקות הוא עתה משם, כי לולא וכו' ועל-כן דוד בגימטריא ארבע עשרה, שתי פעמים שבע, בחינת "שבע יפול הנ"ל, בחינת (משל"ב): "שבע תועבות בלבבו", בחינת "שבעה מדורי גיהנם", בחינת "שבעה ארצות וכו'", שכל זה בחינת שבע של הירידה וכו', וצריך להעלותם משם להתורה, בחינת (משל"ב) "חצבה עמודיה שבעה וכו'", ובחינת (תהלים קיט) "שבע ביום הללתיך" שנאמר על ברפת קריאת שמע. ולהפך הירידה לעליה, בבחינת (תהלים יב): "אמרות ה' אמרות טהרות מזקק שבעתים". ועל-כן אמר דוד (שמואל א ב): "כפשע ביני וכו'". וזה בחינת שתי פעמים עשרים וארבע, בחינת כ"ד כ"ד הנ"ל שעולה ארבעים

בזהר הקדוש. וזה בחינת עשרים וארבעה פרקים של מסכת שבת. ומחקף הדינים שבעשרים וארבעה הנ"ל, גשתלשל אחריות העשרים וארבעה מיני עופות מומאים שצוננו ה' והפך להבדל מהם, ובפרשה זאת עסקין בפסח כי אז הוא הפדר שמיני. וזה בחינת "ושמתי ברכך שמולתיך" (שעה ט) המוזכר בזהר הקדוש לענין בחינת עשרים וארבעה הנ"ל. וזה בחינת עשרים וארבע משמרות כהנה ולויה. וזה בחינת עשרים וארבע שעות היום, שהם בחינת עשרים וארבעה צרופי ארנ"י שנמתקין על-ידי שתיים עשרה צרופי הויה של היום ושל הלילה וכו', וענין בלקוטי תורה להאר"י ז"ל על ישעיה בפר"ג עמוד ב'. וזה בחינת ארבעים ותשעה ימי הספירה וכנ"ל:

ס ועקר הספירה להתחיל על-ידי הנפת העמר וספירה להמשיך המזון פסדר מדרגא לדרגא כדי לזכות לעלות עד הדיקנא קדישא בחינת רעוא דרעיון בשבועות וכו'. ובכל יום יום ממושיבין איזה הארה והמתקה משם, כי בן הדרך שלכל דרגא שמכינין עצמן לעלות לשם גמולך חכף הארה מתכלית המדרגה העליונה ההיא וכו', שזה בחינת (שעה ט): "מגיד מראשית אחרית וכו'". ועל-כן הם שבע שבתות, שבע פעמים שבע, להעלות כל הנזפים וכו' משמך לרצון, שזה צריך הנגרים והרחוקים מאד, וכן כל אדם לפי מדרגתו ועליותו וירידותיו

ק"ר

אם ותפלה, כי הצדיק בחינת משה שעוסק להעלות משמד לרצון, שזה צריך גם כל אחד לפי מדרגתו, כי אפלו הבשרים בשרים לפעמים מאחרי ה' יתברך נחשב לעבודה זרה שהוא בחינת שמד רחמנא לצלן, כמו שמוכא (לקוטי תניא סימן ס"ב) בשם הבעל שם טוב ז"ל על פסוק (דברים יא): "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים", פמוכא בדברינו כמה פעמים וכו'. ואפלו מי שנפל ונתרחק מאד מאד איד' שהוא, על פלם מגיעים רחמי הצדיק הנ"ל לעוררו ולהעלותו משמד לרצון, ועקר על-ידי כח פדיון הנ"ל שהוא על-ידי בחינת מצח הרצון וכו'. והעקר הוא שהצדיק בגדל כחו ממשיך חסד ורחמים ורצון נפלא משם, עד שמאיר הרצון למטה למטה, עד שאפלו בכל המדרגות התחתונות מאד, אפלו בעשר פתרון דמסאבותא, מגיע הרצון הקדוש לכל הנפשות שנפלו לשם, עד שגם שם הם מתעוררים בכל פעם ברצון חזק וכסופין טובים לה' יתברך, כי אלו הנופלים מאד אי אפשר להחיותם ולהשיבם פי אם על-ידי רצון, להאיר בהם מלמעלה למעלה מרצון העליון הנ"ל, ממצח הרצון, עד למטה למטה, עד שגם אותן שנפלו על-ידי תקף הדינים לבחינת "מצח אשה זונה וכו'" (ירמיה י) גם הם יתעוררו וישתקפו ברצון טוב וחזק לה' יתברך, עד שעלה אותם משמד לרצון, פי זה ידוע שכל מה שנפל ביותר למדרגה

ושמונה, בחינת ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם' (אבות ג, ו), שמכניעין בחינת 'חם' וכו', בחינת 'מצרים', ואז נקנית התורה שכלולה בארבעים ותשע פנים וכו', ועל-ידיה זוכין ביום החמישים שכלול מכלם, לעלות לבחינת 'רענא דרעוין', תליסר תקוני דיקנא שעוסקין בהם בשבעות באררא רבא, שמשם הפדיון הנ"ל, שמשם שער החמישים שהוא בחינת שבעות, ועתה זוכין וכו'. ועקר הנגמר יהיה על-ידי משיח. וכל זה תקון הערב רב שפגמו בדת עליון, בד' רבתי דאחד, פמוכא בלקוטי תורה דהאר"י ז"ל פ'רשת בא על פ'רשה 'קדש' וכו', שאסור חמין בפסח הוא בחינת פגם הערב רב וכו'.

האומר לעולמו די אמר לצרותינו די', בחינת (איוב כח): "קץ שם לחשך וכו'", (ירמיה ה) "אשר שמתי חול גבול לים וכו'", שכל זה על-ידי בחינת 'דוד' שבגומריא די', פי הוא בחינת משיח שיאמר די לצרותינו וינאלנו. וכן הוא מאיר עתה בכל אחד, שיהיה גבול לצרות נפשו לפדותו ולנאלו בכח הפדיון הנ"ל. "כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות, והוא יפדה וכו'" (תהלים קל), 'פודה ומציל' (בברכת ברוך שאמר), 'הפודנו מיד מלכים וכו', 'פי פדה ה' את יעקב ונאלו וכו', שאומרים בכל יום וכו' (בתפילה ערבית), ברוך פודה ומציל ברוך 'שמו' (בברכת ברוך שאמר), בגומריא 'רצון' פנ"ל:

די מלך

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שצנ

פחותה ושפלה ביותר צריכין לעורר עליו רחמים ממקום עליון ונבונה ביותר ויותר, שהוא בחינה הנ"ל שעקר התקנה לכל אלו הנ"ל הוא רק על-ידי הפדיון העליון הנ"ל וכן"ל.

וזהו בחינת ספירת העמר, שמניפין עמר שעורים שהוא בחינת בהמיות, שהוא מנחת קנאות להסוטה, שהוא פגם זנות שבא על-ידי רוח שטות (סוטה ג.), על-ידי: "מצח אשה וזנה וכו'", ועקשו מתחילין להמשיך הארה מסוף העליה שנוכח לעלות לשם בשבועות שהוא בחינת מצח הרצון וכו', עד שבבט זה מניפין העמר שעורים להמתיק הימים ולבטל הרוח שטות, מעשה בהמיות, בחינת שעורים שהוא חיות הבהמה, ולהעלות הכל לה' ותברך על-ידי הבהן שמניפו בבית המקדש לה' ותברך בכל הששה קצוות להודיע שהכל לה' ותברך, שהוא בחינת ד' דאחד ששם ממליכין אותו ותברך בכל הששה קצוות, פי במדרגות התחתונות האלו אי אפשר להתעורר פי אם על-ידי רצון וכן"ל, ואז מתחילין לספר שבע שבטות, לטהר את עצמו מזהמת מצרים ולזכות להמשיך עליו בכל יום מנח ודעת, בחינת קדשת קבלת התורה. וכל זה מוכן בהתורה ואת הערכים צויתו' (לקוטי תנא סימן ד') שנאמרה בשבועות, שמבאר שם מענין מצח הנחש שהוא שרש חכמת הטבע שצריכין להכניעו על-ידי צדקה, שעל-

ד-ייה מתקנין פגם הזקנים מארכי ימים שפדור שאין להם שלמות, ועל-ידי-יה מנבירין מצח הרצון וכו', פי האדם צריך כל ימי חייו להוסיף בכל יום קדשה ודעת וכו', וזה עקר אריכת ימים וכו', ענין שם היטב. וכל זה בחינת ספירה שפופרין הימים לעמר, שעל-ידי-יה ממשיכין בכל יום ויום מנח ושכל קדוש מיוחד, כמבאר היטב בכונות האר"י ז"ל. אבל כל פח הזה נמשך מהצדיק בחינת משה הנ"ל שעומד בין שמו לרצון, שמעלה מזהמת מצרים שהיו מלאים בפירות וזנות וכו' שכל זה בחינת שמו להעלות מושם לבחינת רצון וכו' כנ"ל:

סב ועקר התקון על-ידי כל השלשה צדיקים הנ"ל שנסתלקו בשבת במנחה, ברעוא דרעוין, רצון שברצונות, שהם יוסף משה דוד, שבשכיל זה אומרים שלש פעמים צדקתך' או. ומשיח יהיה כלול מכלם ועל-ידי יהיה עקר התקון, פי תקון הכל תלוי רק בהצדיק אמת שהם בחינת משיח, בחינת שלשה צדיקים הנ"ל ועקר התקון על-ידי הארת הרצון כנ"ל, וכמו שהרבה אדוננו מורנו ורבינו ז"ל לדבר בזה שעקר הוא הרצון, כמבאר בדרךינו הרבה בזה. פי יש בני העוורים שעדין הם בשרים ולא קלקלו, וגם אותם צריכין לעורר שזכור לאריכת ימים דקדשה להוסיף בכל יום קדשה ודעת כנ"ל. וזה בחינת יוסף' שהוא בחינת תוספת

קדושה, כי יוסף פכ"ש את יצרו ועמד
 בנפיו, ובכחו מקבלין כל מי שחפץ
 באמת, שיהיה גם פן בוכש את יצרו וכו'
 ויתחזק תמיד ברצון חזק לה' ויתברך, עד
 שיוסיף קדושה ודעת בכל יום וכו'. אבל
 יש הרבה שקבר קלקלו הרבה, ויש
 שקלקלו מאוד מאוד ונעשה עמיהם מה
 שנעשה, וזה שכיח ביותר מאוד בפרט
 עתה רחמנא לצלן, וצריכין להעלותם,
 וזה עקר עבודת משה רבנו שעוסק תמיד
 להעלות משמך לרצון פנ"ל, כי 'משה'
 נקרא על שם "כי מן הפנים משיתהו"
 (שמות ב), שמרמז על שם העתיד פמוכא,

הינו שמשה מוריד את עצמו לתוך עמון
 מימי מצרים מים הודונים, ומעלה משם
 הנפשות הנפולות שנפלו לתוך מי המבול
 ממש רחמנא לצלן, כי משה הוא תקון
 מי המבול פמוכין בפתכים על פסוק
 (בראשית ו) "בשגם הוא כשר", "בשגם" -
 'דא משה וכו'. כי גלות מצרים הנה
 לתקן חטא דור המבול, שבשכיל זה
 השליכו הננים לאור, והכרח גם משה
 לירד לשם, ומשם יצא עלידי בת פרעה
 דיקא שנתגרה אז, ועל שם זה נקרא
 'משה' פנ"ל, לרמז שבגדל פחו של משה
 שעתיד להעלות משמך לרצון, עלידידיה
 כשגולד וירד לאור מצרים, לא די
 שהיאור לא יכול לבלע אותו, אף גם
 בגדל פחו הכנים הרהור תשובה בבת
 פרעה עד שנתגרה, שהיה בחינת
 שהעלה משמך לרצון, עד שהיא דיקא

דף קל"ח.

ב' תפין

וזה כלל, שכל המדות הן טובות הן
 רעות כלם תלויים זה בזה, פמוכא
 במקום אחר, כי 'מצוה גוררת מצוה'
 ועברה גוררת עברה' (אבות ה, ב) רחמנא
 לצלן. עליפן בשנפלים לטבע חס ושלום
 ומתגבר תאות ממוז ורופים אחר ההבל
 ביגיעות עצומות להרויח ממוז, ועליפי רב
 אינו עולה בידם, ואם לפעמים מרויחין
 אינו מספיק להם וכו' בפרט עכשו וכו',
 ואין חוזר ומתגבר כל התאוות, קנאה
 ותאוה וכבוד, ובפרט התאוה הפללית
 שהיא עקרא דיצרא בישא וכו', כי פגם
 הברית ופגם תאות ממוז תלויים זה בזה,
 פמוכא בהתורה 'צוית צדק עדתיד' (ליקו"ט
 סימן ב'), וכמבאר בדברינו הרבה בזה,
 ועליפן בשמעלין הנפשות הנ"ל ומאור
 עליהם הארת מצח הרצון פנ"ל, אין עדן
 הפעל דבר אורב עליהם תמיד, כי הוא

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שצה

מתחדש על כל אדם בכל יום, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (קדושין ל), בפרט על אותן שזכר נכשלו וכו', על-כן הוא מתנבל עליהם לחזר ולהפילם חס ושלום, והעקר על-די שיעדו אין הארת מצח הרצון חזק אצלם בראוי, וכמבאר בהתורה 'ואת הערבים' הנ"ל, ואזי צריכים לחזר ולהתחזק לתן צדקה הרבה לחזק את הרצון וכו', ענין שם.

וזה בחינת דוד, שהוא עקר בחינת משיח שיציה בן דוד, שהיה לו מלחמה גדולה עם מצח הנחש, בחינת גלות, כמו שכתוב שם, שעתה עקר התקוה על-ידו שהוא לוחם עם מצח הנחש שלא ירפה את אמינת הרצון, שמשם כל הנפילות חס ושלום, רק לחזק את כל אחד ואחד איד שהוא בכל יום ויום שיתחזק מחדש בכל יום ברצונות חזקים לה' ותברך אפלו אם עבר עליו מה שעבר, והכל בכח הצדקה, ומו שאין בידו לתן צדקה בראוי, כבר גלה (בליק"ט ח"ב סימן ס"ח): 'בשמקנאין קנאת ה' צבאות נחשב בצדקה, ובהו ממתיקין התרון אף, בבחינת (במדבר כח): 'פיניחם וכו' השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם וכו'', והוא עוסק בזה לחזק את הרצון בכל פעם בתקונים גפלאים, עד שמאיר הרצון הקדוש בכל אחד איד שהוא עד שמעלהו בכל פעם מספוקות וכו', שגם זה הוא בחינת שמעלה משמר לרצון כנ"ל, והוא גמר ויגמור. ועל-כן

דוד' בגימטריא דו', בחינת שדי', בחינת (בראשית כג): 'ואל שדי ותן לכם רחמים ושלח את אחיכם אחר וכו'', שמרמוזו על קץ הנאלה הזאת, שעליו נאמר מה שנתחנן יעקב אבינו עלינו: 'האומר לעולמו די יאמר לצרותינו די'. וזה בכלל ובפרט, בכלליות ישראל שיאמר די לצרותינו, פי כבר משה עלינו השעבוד וארד עלינו הגלות מאד מאד, ובודאי סוף כל סוף יאמר די לצרותינו וימחה לגאלנו גאלת עולם, כמו שכתוב (איכה ד): "לא יוסף להגלותך וכו'". וכן בפרטיות אצל כל אחד, ובפרט אותן שהתחילו קצת וכבר העלה אותם הצדיק האמת במקום שהעלה אותם כאשר יודע כל אחד בנפשו, ואף על-פירבן עובר עליהם בכל פעם ובכל יום וכו' מה שעובר עליהם, וצריכים לבטח בכחם של וקנים דקנשה הנ"ל שעוסקים לחזק את הרצון וממשיכים עלינו בחינת דוד משיח שיאמר די לצרות הנפש וכו' של כל אחד בפרטיות, פי "קץ שם לחשך וכו'" (איוב כח), ובודאי "לא לנצח ריב וכו'" (תהלים קב), והעקר לחזק עצמו בכח של הצדיקים הנ"ל, פי בלם בלולים מפל התקונים הנ"ל, רק שכל אחד בפרטיות הוא עוסק בתקון זה וכו', וכמבאר מזה במקום אחר.

נמצא ששלושת הצדיקים האלו שהם בחינת 'יוסף משה דוד' שנסתלקו ברעוא דרעוין, בבחינת עת רצון וכו' כנ"ל, הם עושים בחינת שלשה

תקונים: אחר - להעלות ולחזק את הפשרים עדן שלא יפלו, שלא יסורו חס ושלום בבחינת (דברים א'): "וסרתם ועבדתם וכו'", רק יתחזקו תמיד ברצון חזק לה' ויתברך וכו', וזה בחינת 'יוסף וכו' ל. שני - הוא בחינת 'משה' שמוסיף עוד להעלות אותן שפבר נפלו למקום שנפלו להעלותם משם וכו'. שלישי - הוא בחינת 'דוד' שהוא עקר בחינת משיח ביותר, בחינת משיח בן דוד, שהעקר הוא לגמור הגאולה בכלל ובפרט, דהינו שגם אותן שפבר העלה משמו לרצון וכו' שצריכין להקם שלא יפלו עוד בכל מה שעובר עליהם וכו', שעל-ידיה יגמור הגאולה ויאמר די לצרותינו וכו' במהרה במינוי אמן. וזה בחינת מה שפתיב בספרים שעקר המתקת הדינים לתקן מ'צרה' לרצה, הנוי פנ"ל, כי עקר התקון וכו' הוא על-ידי בחינת רצה, בחינת רצון העליון וכו' פנ"ל:

סג וזה בחינת מה שאומרים בכל יום אחר ברפת התורה משנת 'אלו דברים שאין להם שעור, הפאה והבפורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה' (פאה א, א). כי כבר מבאר שעקר הוא הרצון וכו', שעל-ידיה זוכין לתורה וכו' וכל טוב, ועין בדברינו בהלכות ערב (הלכות ג) מה שדברנו בזה, וכבר השיחה הקדושה נדפסת בספורי מעשיות (שמות הר"ן סימן ב"א) מענין מעלת

הרצון שהוא העקר. וזה בחינת אלו הדברים שאין להם שעור, כי פלם הם בחינת מצוות שזוכין עליהם להארת הרצון, ועל-פיו אין להם שעור, כי הרצון הקדושה אין לו שעור, כי הוא מועיל בכל דרגא ודרגא, בכל אדם שבעולם, כי אפילו מי שהוא במדרגה פחותה מאד מאד מועיל לו גם בן הרצון הטוב, כי על-ידי הרצון הטוב הכל יכולין להעלות וכו' ל. וכן להפך, אפילו מי שהוא במדרגה עליונה מאד, הוא צריך גם בן לרצון, להתחזק ברצון חדש יותר ויותר אליו ויתברך, כי "לגדלתו אין חקר". ועל-פיו הרצון הוא בבחינת אין שעור וכו', וצריכין תמיד בכל יום ויום להתגבר ברצונות חזקים חדשים לה' ויתברך, וכמו שפתיבנו מזה הרבה שם בהלכות ערב הנ"ל ובמקום אחר. וזה בחינת הדברים הנ"ל שאין להם שעור, שהם הפאה והבפורים, שהם בחינת צדקה שנותנין מהתבואה ושבעת מינים להפכה ולעניים, שעל-ידיה זוכין לרצון, להכניע מצח הנחש ולהגביר הארת מצח הרצון וכו' פנ"ל, כי פאה ובפורים צריכין לתן תקף בהתחלה של התבואה, כי פאה נותנין בעת הקציר תקף, וכן בפורים נותנין תקף בשמתחיל הפרי להתגבר, וזה בחינת התחלת הצדקה שיקרה מאד, שעל-ידי זה זוכין לרצון, כמבאר שם בהתורה ואת הערבים הנ"ל. כי התבואה והפרות צריכין לתקנם ביותר מחטא אדם הראשון

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שצו

שנאחו ביותר בעבודת האדמה, כמו שכתוב (בראשית 1): "ארוה האדמה בעבודך בעצבון האכלנה וכו'", שמושם באים כל יגיעת הל"ט מלאכות שאריכין להתיגע ולמרח בהם קדם שמכרין התבואה והפרות, שעקרים הם בעבודת האדמה שהם מונעים גדולים מעבודת ה', כמבאר בתחלת התורה הנ"ל, שעקר התקון הוא על ידי צדקה שמכניע מצח הנפש, בחינת זממת הנפש, ומגביר בחינת הרצון וכו', שעל ידי זה יוצאין לחרות משעבוד הל"ט מלאכות שנאחזין ביותר בעבודת האדמה וכו"ל. ועל-כן צוה התורה שתכף ששקוצרין התבואה ותנו פאה לעניים, כדי לטהר התבואה היוצאת מן האדמה מזממת הנפש הנ"ל ולהמשיך עליו בחינת הארת הרצון שעקרו נמשך על ידי צדקה. וכן בפורים צריכין לתן תכף בשמתחיל הפרי להתפטר, גם כן מטעם הנ"ל. ובפורים הם יקרים עוד יותר, כי מביאים אותם לבית המקדש ששם עקר הארת פני ה', בחינת רצון העליון שהוא בחינת פנים, כמו שכתוב שם. ועקרים מביאין אותם בשבועות שהוא יום הפורים, פי בשבועות הוא קבלת התורה שעקרה על ידי הרצון פנ"ל, ועל-כן בשבועות נקמה להם בוקר, בחינת (שעה 10): "קן גשוא פנים", בחינת רצון וכו', כמו שכתוב שם. נמצא שפאה ובפורים הם בחינת צדקה שזוהנין בהתחלת תקון התבואות

כדי לזכות לרצון וכו' פנ"ל. ועל-כן אין להם שעור, פי הרצון אין לו שעור פנ"ל. וזה בחינת ו'הראיון', שהוא מצות "שלוש פעמים בשנה יראה פל וכוךך את פני ה' אלתוך וכו'" (דברים 10), ודהינו בשלוש רגלים שהם בחינת מקראי קדש שקוראים ומגלים את הרצון וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועל-כן צריכין אז לעלות ולראות בבית המקדש את פני ה', לקבל שם הארת הרצון שהוא בחינת פני ה' המאיר בבית המקדש ביותר, ועל-כן גם הראיון אין לו שעור, פי הרצון אין לו שעור פנ"ל. וזהו: 'וגמילות חסדים', שהוא כלל כל הצדקות שכוללים בגמילות חסדים, שעקרה בשביל הרצון, ועל-כן אין לו שעור פנ"ל.

ובל זה הוא בשביל לזכות לקבלת התורה מחדש בכל יום, וזהו: 'ותלמוד תורה' שאין לו גם כן שעור, פי עקר קבלת התורה על ידי שלמות הרצון פנ"ל שאין לו שעור פנ"ל. ועל-כן אומרים משנה זאת בכל יום אחר ברכת התורה, פי בכל יום צריכין להמשיך על עצמו בחינת קבלת התורה מחדש, כמו שכתוב (שמות 10): "כיום הנה באו מדבר סיני", ופרש רש"י: "שבכל יום יהיה דומה בעיניך כאלו היום אתה עומד על הר סיני וכו'", וכמו שכתוב (דברים 10): "אשר אנכי מצוך היום" - 'בכל יום יהיה דומה בעיניך כחדשים', וכן הרבה. ועל-כן

מכריזין בכל יום ברפת התורה ואומרים: 'תברך אתה ה' גותן התורה, כי הוא יתברך גותן לנו התורה בכל יום מחדש, ועקרו על-ידי התחדשות הרצון שצריכין לחדשו בכל יום מחדש, כמו שאמר שם אדוננו מורנו ורבונו ו"ל בשיחה הנ"ל" (שיחות הר"ן סימן נ"א) שאין אדם דומה לחברו ואין יום דומה לחברו בענין התחדשות הרצון, נמצא שבכל יום ויום, בפרט בבקר שמתחדשת הנשמה, בבחינת א"כ:^(ג) "חדשים לבקרים וכו'", צריכין להתחזק ברצון חדש דקדושה, שזהו עקר בחינת קבלת התורה בכל יום, שעל זה מכריזין ברפת התורה כנ"ל, ועל-פני אומרים אז משנה זאת שהיא 'אלו דברים שאין להם שעור', שהוא בחינת הארת הרצון שאין לו שעור כנ"ל, כי זה עקר בחינת קבלת התורה בכל יום מחדש כנ"ל:

שום עסק כלל וכו', וכל זה זוכין על-ידי הרצון וכו', ענין שם. וזהו: "יברכה ה'" – כמזמן, בחינת פרנסה ועשירות דקדושה, שלא נצטרך לעשות שום עסק וכו' רק המזמן והפרנסה יהיה נמשך לנו בחסדו יתברך לברך, בבחינת (משלם): "ברפת ה' היא תעשיר וכו'". וזהו: "וישמך" – מן המזיקין, שהם בחינת יראות הנפולות שיהיה נשמר מהם, רק יזכה לראיה קדושה שהוא מרת שמור, כי על-ידי הראיה זוכין לחסד הנ"ל, שעל-ידיה זוכין לפרנסה כלי יגיעה וכו', כמו שכתוב שם. וזהו: "יאר ה' פניו אליך ויחנך", בחינת הארת פנים, בחינת הארת הרצון כנ"ל. וזהו: "ישא ה' פניו אליך", בחינת צדקה, שעל-ידיה עקר נשיאת פנים, בחינת (תהלים ט): "אני בצדק אחזה פניך וכו'". וזהו: "וישם לך שלום", בחינת (אבות ב, ט): "מרה צדקה מרה שלום", כי עקר התקון על-ידי הצדקה, שעל-ידיה זוכין לרצון, שעל-ידיה זוכין לראיה שהוא כלי לקבל חסד, שעל-ידיה זוכין לברפת ה' בחסדו ואין צריכין לעשות שום עסק, שכל זה כלול בברפת פהנים, כי פהנים דקא צריכין לברך ברכה זאת, כי הם בחינת חסד, בחינת (תהלים ט): "עולם חסד ופנה", בחינת: "ואתם פהני ה' תקראו", וכמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל-פני עוסקין בכל זה תכף אחר ברפת התורה, כי עקר קבלת התורה בכל יום מחדש הוא על-ידי הרצון וכו', שזהו

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים שצט

הצרות חס ושלוש הם מהסתרת פני ה',
בבחינת (דברים לא): "הלא על פי אין אלוקי
בקרבי וכו'", שהוא בחינת חרון אף וכו'
הנ"ל, ועל ידי הפדיון הנ"ל נמחק הכל
ונמשכין כל הישועות וכו', רק שצריך
להתמקמה קצת, וצריך כל אחד להמטין,
כי "המאמין לא יחיש" (ישעיה חב).

וזה בחינת (משלי טו): "באור פני מלך חיים
ורצונו בעב מלקוש", שזה נאמר על
המשכת רצון הנ"ל, (כמוכן בפגות שהם
בחינת תקוני דיקנא), ולכאורה אינו מוכן
ענין ההבטחה הזאת "ורצונו בעב
מלקוש", כי הלא עב וענין הם קשים
להאדם, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית
ג): 'קשה יומא דעיבא וכו'', ומה זה
שדמה את הפטוב הנפלא של רצונו בעב
מלקוש. ואך הוא על פי הנ"ל, כי העב
קשה להאדם בתחלה, אבל אחר כך
כשיורד הנשם על ידו בודאי הוא מזהה
אותו, כי כל הברכות וכל ההשפעות
נמשכין על ידי הנשם והמטר, וכמו
שכתוב (דברים ח): "פתח ה' לך את אוצרו
הטוב לתת מטר ארצך בעתו ולברך את
כל מעשה ידיו וכו'", וזהו: "בעב
מלקוש", כי המלקוש בא באחור וכו',
על כן דמה רצונו הטוב לעב מלקוש, כי
הישועה הבאה משם הוא ישועה שלמה
לנצח, אך באה באחור וכו' קצת, על כן
דמה רצונו בעב מלקוש, והבין:

וזה (תהלים קל): "יחל ישראל אל ה' כי עם
ה' התסדר", שבודאי יעשה חסד,

בחינת ברכת פהנים ומשנת אלו דברים
שאין להם שעור, וכו"ל:

[שך לעיל לענין הפדיון המלל העליון הנ"ל]

מה ועל כן הצדיק הגדול האמתי
כשעושה פדיון ועדין לא
היה לו ישועה, חלילה להרהר אחריו, כי
בודאי הוא לטובה גפלאה, כי השתמשו
עם זה הפדיון לתועלת גבוה יותר הרבה,
שהוא לעשות גרים וכו' פנ"ל, ובודאי
יהיה גם להמביא הפדיון טובה גדולה
מזה, ובהמשך הזמן תצמח גם ישועתו
שהיה צריך, רק שצריך להתמקמה קצת.
כי באמת כל אדם צריך זה הפדיון
העליון הנ"ל, ועל ידי זה אנו חיים
ומתקנים, בפרט בגלות הארץ המר הזו
שעקר קיימנו הוא על ידי הצדיקים
האמתיים האלו שיכולים בכל עת
להמשיך את רצון הנ"ל וכו' פנ"ל, כי
באמת עקר הישועה ותרומים הוא לשוב
לה' ותברך ולהציל מעונות, שזה עקר
הרחמנות וכו', כמו שכתוב במקום אחר,
וזה צריך כל אדם, כי כל אדם לפי
בחינתו צריך ישועה גדולה בכל עת
הנמשך מפדיון הנ"ל, שיעלה מבחינת
שכר לרצון וכו' וכו"ל, וכשהצדיק עושה
פדיון העליון הנ"ל ומשתמשים בו
למעלה לתועלת גבוה יותר לעשות גרים
ובעלי תשובה וכו' שנעשין על ידי
המתקת חרון אף, על ידי המשכת רצון
העליון, בודאי שם כלולים כל הישועות
שבעולם בגשמיות ורוחניות, כי כל

דף קל"ד

שַׁיף לְהַלְבוֹת קְרִיאַת שְׁמַע

סו וְעַל-כֵּן יֵשׁ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה תְּבוּת בְּשִׁמְתֵי פְעָמִים קְרִיאַת שְׁמַע שְׂאוּמְרִים בְּכָל יוֹם עֶרֶב וּבֶקֶר, לְהַמְתִּיק כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דֵינִים הַגְּזֵ"ל עַל-יְדֵי קוֹצָא דְאוֹת ד' וְכו' וְכוּ"ל. פִּי קְרִיאַת שְׁמַע בְּחִינַת דְּבִקּוּת וּבְטוֹל אֶל רְצוֹן אֵין סוֹף, בְּחִינַת (דברים ט): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" – "שְׁמִיעָה בְּלִבָּא תְּלִיא", פִּי בְּכָל יוֹם יֵשׁ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה שְׁעוֹת – שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַיּוֹם וְשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַלַּיְלָה. וְהַצְּדִיקִים וְהַיְרֵאִים מְכַנְּיָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר צְרוּפֵי הַיּוֹה בְּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַיּוֹם, וְכֵן בְּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַלַּיְלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמַתְּקִים עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה צְרוּפֵי אֲדָנִי שְׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דֵינִים הַגְּזֵ"ל, לְהַמְתִּיק הַדֵּינִים הַנֶּאֱחָזִים בָּהֶם. וְעַקֵּר הַהַמְתָּקָה נִמְשָׁךְ מִשְׁבַּת שְׂאֵז עַקֵּר הָאֵרֶת עַת רְצוֹן הַגְּזֵ"ל, פִּי שְׁלִשָּׁה יָמִים הֵם בְּתַר שְׁבַתָּא וְשְׁלִשָּׁה יָמִים קָמוּ שְׁבַתָּא, שְׁבַשְׁלִשָּׁה יָמִים שְׂאֲחַר שְׁבַת מְאִיר הַרְשִׁימוּ שֶׁל שְׁבַת הַעֵבֶר, וּבְשְׁלִשָּׁה יָמִים שְׁקָדְם שְׁבַת נִמְשָׁךְ הָאֵרֶה מִשְׁבַּת הַבָּא, כְּמוּבָא. פִּי כָּל חַיִּית שִׁשִּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה הוּא מִשְׁבַּת, שְׂאֵז מְאִיר הָעֵת רְצוֹן הַגְּזֵ"ל שְׁמַתְּתִיק וּמְחִיָּה הַכֹּל, פִּי בְּשְׁלִשָּׁה יָמִים יֵשׁ שְׁלִשׁ פְּעָמִים עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שְׁעוֹת, וְשְׁלִשׁ פְּעָמִים עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע גִּימְטְרִיאֵי שְׁבָעִים וְשְׁתֵּים, בְּחִינַת 'חֶסֶד', וְכְמוּבָא מִזֶּה

אָד: "וְהִרְבֵּה עֲמוּ פְרוּת", שִׁישׁ לוֹ הִרְבֵּה פְרוּת וְיִשׁוּעוֹת, שְׁצָרִיד לְהוֹשִׁיעַ אֶת הָאָדָם וּלְפָדוֹתוֹ מִכַּפָּה וּכְמוֹה מִינֵי צְרוּת בְּנַשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, עַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר שְׁיִמְלֵא חֶסְרוֹנוֹ מִיַּד וְצָרִיד רַק לִיחַל לָהּ, פִּי הוּא יִתְבַּרַךְ מִרְבֵּה לְפָדוֹת אֶת הָאָדָם וְצָרִיד לְהַמְתִּין עַד שְׁיִפְדֵה אוֹתוֹ מִהַצָּרָה הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּאת, וְאַחַר כֵּךְ יִשְׁעֵה גַם בְּזֶה, פִּי אֵין בְּעַל הַגַּם מְכִיר בְּנֶסֶף. וְהַעֲקָר הוּא מַה שְׁהוּא יִתְבַּרַךְ פּוֹדֵה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַפְּדִיּוֹן הַעֲלִיּוֹן הַגְּזֵ"ל שֶׁל הַצְּדִיקִים מִכָּל עוֹנוֹתָם, שְׁזֶה בְּחִינַת עֲשִׂית גְּרוּם הַגְּזֵ"ל, וְזֶהוּ (תהלים טו): "וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנוֹתָיו", עַל-יְדֵי הַפְּדִיּוֹן הַגְּזֵ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַמְתִּין, בְּחִינַת (תהלים טו): "יִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל ה' וְכוּ", וְכְמוֹ שְׁבַתוֹב תַּחֲלָה: "נִפְשֵׁי לָהּ מִשׁוּמְרִים לְבַקֵּר שׁוּמְרִים לְבַקֵּר", קוֹיֵת ה' קוֹתָה נִפְשֵׁי" – 'קוֹי אַחַר קוֹי וְכוּ' (רש"י טו) וְכוּ"ל. וְזֶהוּ (אבות א): "חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֶה פִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו וְכוּ", טוֹב וְיִחַל וְדוּמָם לְתַשׁוּעַת ה', "חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֶה" הֵם בְּחִינַת הַחֶסְדִּים הַרְבִּים הַנִּמְשָׁכִין מִרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן עַל-יְדֵי פְדִיּוֹן הַעֲלִיּוֹן הַגְּזֵ"ל שְׁשֵׁם בְּחִינַת חֶסְדִּים וְרַחֲמִים רַבִּים כְּפִדּוּעַ, אָד צְרִיכִין לְהַמְתִּין, בְּבְחִינַת: "טוֹב וְיִחַל וְדוּמָם וְכוּ", וְכָל מַה שְׁיִתְחַזֵּק יוֹתֵר לְקוֹוֹת לָהּ וְלִבְלֵי לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה תִּתְקַרֵּב וְיִשְׁעוֹתָ יוֹתֵר, פִּי עַל-יְדֵי הַקוֹי וְהַפְּחֻחוֹן בְּעֲצֻמוֹ תִּצְמַח וְיִשְׁעוֹתָ בְּקָרוֹב:

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תא

הרבה בכתבי האר"י ז"ל בענין שלש פעמים עשרים וארבע, עין שם. הינו שבשלושה ימים שאחר שבת ממתקין השלש פעמים עשרים וארבע הנ"ל שהם בחינת עשרים וארבעה פתי דינים על-ידי רשימו של העת רצון משבת העבר, וכן בשלושה ימים שקדם שבת מהארת עת רצון שבשבת הבא. וכל זה הוא בחינת ספירת העמר, בחינת (ויקרא טו): "תמימות תהייתה", כי בהם ממתקין הדינים על-ידי שפמשיכון על עצמן הארה משבועות הבא עלינו לטובה שבו מאיר העת רצון וכן"ל, ועל-כן צריכים שיהיו 'תמימות', להמתיק כל העשרים וארבעה שעות של כל יום ויום על-ידי הספירה וכן"ל:

סו כי בודאי בשזוכין על-ידי הפדיון הנ"ל לעלות משקמד לרצון וכו' ולהמשיך הארת הרצון בעולם, שעל-ידי זה עקר התשובה, בחינת עשית גרים וכו', בודאי אז ממילא נתתקן הכל גם בגשמיזת, כמו שכתב (לקי"ט סימן י"ד) על (בבא בתרא ע"ד): 'ושקליה לסלתאי ואנחיה בכותא דרקיע וכו'', שבשנתתקן ברוחניות וכו'. וכן בכמה מקומות, כמו בהתורה 'פתח רבי שמעון' (סימן ט), 'שעל-ידי שמעוררין בני אדם מהשנה וכו' עד שנמשך וראה, שעל-ידי זה נמשך עשירות מכלל וכו', וכן בזאת התורה 'ואת הערבים', שעל-ידי הרצון וכו' עד "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'" (ישעיה סא), רק שצריכון להמתיק כנ"ל. כי הכל בידי

שמים חיון מראת שמים' (ברכות לז), ואר- על-פירכין ה' ותפרך עוזר ככל יום, כי אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ט), אך עקר העור מלמעלה הוא התחזקות הרצון, ויבשהאדם מקבל הארת הרצון פראוי ומכונ ומכין לבו תמיד לקשר רצונו לרצונו ותפרך, בבחינת: 'בטל רצונך מפני רצונו וכו'', ואינו מגיח את הרצון הטוב והיה איד שיהיה, על-ידי זה בודאי ותתקן הכל, כמו שהארך בזה הרבה בכמה שיחות קדושות ורמזים בלי שעור. ועל-כן בהכרח שיתממה עד שפעל הרצון לפעלתו וכו'. ועל-כן צריך כל אחד לכונן רצונו לקשר עצמו לבחינת משה וכו' הנ"ל, ובפרט להרבות בצדקה כל אחד ואחד, אפלו מי שמוזנותו מצמצמין, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (נשין ג), או לקנות קנאת ה' צבאות שגם כן נחשב צדקה וכו' (לקי"ט ח"ב סימן טה), והעקר לכונן שתיגע הצדקה שלו לבחינת משה שעוסק בפדיון הנ"ל, באופן שיהיה נמשך הארת הרצון העליון בעולם, עד שיהיו נעשין מזה גרים, ולכונן רצונו שגם אליו יגיע הרצון הנ"ל, ובודאי יגיע עליו ביותר מאחר שהוא המביא הצדקה והפדיון, פי אין הקדוש-ברוך הוא מקפח שכר כל בריה' (בבא קמא לח), ואז ממילא ותתקן הכל כנ"ל.

וגם מה שצריך להמתין קצת הוא טובה גדולה, כי אחר כך תהיה הישגעה בשלמות. וזהו (שבת טו): "אם שמוע

תשמע וכו' כל המחלה וכו' לא אשים
 עליך כי אני ה' רופאך", כי יש רופא
 שמרפא החולאת לפי שעה או לשנה וכו'
 ואחר כך חוזרת המחלה, אבל ה' יתברך
 רופא נאמן עלידי הארת הרצון הנ"ל,
 שעל-ידיה יתקרב לה' יתברך, ואז
 בשירתפא לא ישוב עוד למחלה, בחינת:
 "כל המחלה וכו' לא אשים עליך כי אני
 ה' רופאך".

רחמתיך וכו' וברחמים גדולים אקבצך",
 שכל אלו הרחמים גדולים, רחמים רבים,
 חסד עולם לצאת, הכל נמשך מרצון
 העליון עלידי פדיון של בחינת משה
 הנ"ל, כמובא בכתבים. ועל-פני נסמך
 אחר כך: "בצדקה תפונני וכו'", כי עקר
 המשכת הרצון נמשך עלידי צדקה
 שנותני כנ"ל שתיגע להצדיק הנ"ל.
 ובשכיל זה מביאין קמון, הינו צדקה,
 להצדיק על פדיון וכו' וכנ"ל.

וזהו בחינת (ישעה טז): "בצדקה תפונני
 רחמי מעשק וכו'", ונסמך לזה
 מענין גרים, כמו שכתוב שם: "הן גור
 יגור וכו' מי גר אתך עליך ופל". "בצדקה
 תפונני" - לשון קיום והעמדה לעולם,
 כמו שכתוב (משלי יב): "שפת אמת תפון
 לעד", וקמו שכתוב (תהלים קיט): "כוננת
 ארץ ותעמד וכו'", וכן הרבה וכנ"ל.
 "רחמי מעשק" - בחינת תאות קמון וכו'
 שהוא בחינת שמד וכו', "כי לא תיראי"
 - שיתבטלו היראות הנפולות, כי תזכה
 עלידי הרצון הנמשך עלידי הצדקה
 ליראה קדושה כנ"ל. וזהו: "הן גור יגור
 אפס מאותי", שהגרים שנתגורו בלעדדיך
 רק מחמת גדלה וכבוד - אפס מאותי",
 כי לא יתקמו. "מי גר אתך" - בעניינתך
 ובקבוינת וכו' ואף-על-פי-כן לא הניחו את
 הרצון - "עליך ופל", כי הם יתקמו
 לצאת. כי מתחלה מדבר שם מגאלה
 האחרונה השלמה שאין אחריה גלות,
 כמו שכתוב שם (ישעה טז): "בשצוף קצף
 הסתרתו פני רגע מופך ובחסד עולם

וזהו (משל ד): "צדקה תרומם גוי וחסד
 לאמים חטאת", ענין שם כגמרא
 (בבא בתרא י'), ומסקו שם החלוק בין ישראל
 לעובדי פוכבים, שישראל אינם מהרהרים
 אחר ה' יתברך והצדיק כשאין נתמלא
 מבקשם תכף, ועל-ידיה הצדקה תרומם
 אותם וכנ"ל. אבל "חסד לאמים חטאת",
 דכל חסד לגרמיהו עבדי וכו', כי אינם
 מכוונים רצונם להאמת וכו'. אבל ישראל
 הכשרים מכוונים בצדקתם לרצון ה'
 יתברך וכנ"ל, ועל-פני: "צדקה תרומם
 גוי", וחסד נמי כמו שמסקו שם כגמרא,
 כי עלידי הצדקה שפמשיך עלידי
 הארת הרצון עלידיה נמשך חסד וכו',
 כמו שכתוב שם. אבל "ולאמים חטאת",
 מאחר שהם רוצים דוקא שיתמלא
 מבקשם תמיד, ואפלו אם נתמלא הוא
 לפי שעה כי הם 'תחלתם שלוח וכו',
 אבל צדיקים וכל ישראל הגלויים אליהם
 'תחלתם יסורים קצת וסופן שלוח', "כי
 אחרית לאיש שלום" (תהלים ט) וכנ"ל.

מאמר

ועל-כן נסקד פסוק "בצדקה תבונני" לפסוק "וכל בנהד למודי ה' ורכ שלום בנהד", כי כל זה זוכין על-ידי צדקה פנ"ל. וענין בישעיה קפ"ט נ"ד ששם כתובים פסוקים הנ"ל: "בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממד ובחסד עולם רחמתיך וכו'" עד "בצדקה תבונני וכו'" הנ"ל, ושם נאמר פסוק: "ושמתי פדכד שמשתידי", שמרמו על תקון הנפלא הנמשך על-ידי פדיון הנ"ל שממתיק כל העשרים וארבעה פתי דינים וכו', וכמוכא בשם פתבי האר"י ז"ל, והבן היטב לקשר הענין:

[מאות מט עד כאן אינו מסדר היטב, ויש דברים שנקבלו, כי לא נכתב בסדר רק ראשי פרקים]

סח וזה בחינת מחלקת קרח. כי קרח קפר ברצון, כמו שאמר רבותינו ז"ל: 'קרח מין הרה', כי הוא ועדתו היו תחלה צדיקים גדולים מאד, כי הוא היה מנושאי הארון, ועדתו היו 'קרואי העדה' וכו', אך היו בבחינת הזקנים שאין בהם שלמות וכו', ולא די להם בזה כי אם התגבר עליהם היצר הרע והסיתם לחלק על משה שנקבל תמיד ברצון העליון וכו', וכן הוא בכל דור שאמצאים זקנים וחשובים שחולקים על הצדיק הגדול מהם שהוא חדוש גפלא, והכל מבחינה הנ"ל מחמת שהם בבחינת זקנים הפגומים הנ"ל, שאף-על-פי שהם פשרים וצדיקים אבל על-ידי שלא הוסיפו קדשה בכל יום וכו' פנ"ל, על-ידי-זה מנפילת ימיהם יונק מצח

הנחש, עד שהמצח הנחש בעצמו מתגרה בהם ומפילם יותר. כי בן דרד הפעל דבר - הוא המסית הוא וכו', עד שמסיתם לחלק על הצדיק המחפש עצמו בכל עת ומוסיף אור קדשה בכל יום ובכל עת, שהוא בחינת זקן שבקדשה, בחינת זקן - זה קנה חכמה וכו' (קדושי ל.ב.), וזה בחינת חטא המרגלים וכו', ועל-כן נסקד לזה פרשת חלה, בחינת צדקה, וחלה בחינת צדקה על צדקה, כי נתנה באחרונה אחר תרומה ומעשר, כדי לחזק הרצון לבטל הספקות וכו'. ועל-כן חלה לשון תפלה, כי עקר התפלה על-ידי רצון, בחינת (תהלים סו): "ואני תפלתי לך ה' עת רצון", "בעת רצון עניתיך וכו'" (ישעיה סט.), ועל-כן טעה קרח וסמוך עצמו על עשרים וארבע משמרות לזה שראה מרחוק שיצאו מנוג, אבל טעה מאד, כמו שאמר רבותינו ז"ל. כי עשרים וארבע משמרות הנ"ל הם כנגד עשרים וארבעה פתי דינים הנ"ל (וכל בחינות עשרים וארבעה הנ"ל), ששם צריכין המתקה גדולה על-ידי בחינת פדיון הנ"ל שנמשך רק על-ידי בחינת משה שנקבל ברצון העליון וכו' פנ"ל. ועל-כן כל עשרים וארבעה משמרות לזה כל המתקתם ותקונם הוא על-ידי עשרים וארבעה משמרות פהנה, כי זה ידוע שפני בחינת דינים, ובהן בחינת חסד. ואפלו כל העשרים וארבעה משמרות פהנה צריכין לקבל עקר ההמתקה מבחינת משה, בחינת רצון הנ"ל, כי רק משה המשיך

בעולם קדשת הפנהגה והלוייה וכו'. כי
 "קרה היא מפנינים" (מש"ב) – 'מפתח גדול
 שנגנב לפני ולפנים' (הרד"מ, י"ג), הינו
 שהצדיק האמת בחינת משה יקר אפלו
 מהפתח גדול, כי ממנו כל קדשותם וכל
 ההמתקות וכו' וכנ"ל. וקרה פנים ככל זה
 וחלק על משה וסמך עצמו על עשרים
 וארבעה משמרות לוייה בעצמם, ועל-ידי
 זה התגרו בו על-ידי-יה דיקא תקף הדינים.
 כי בשאין ממתיקין הדינים הנאחזים
 מסמרא לוי, אזי אדרבא משם כל אחיות
 הסמרא אחרא חס ושלום שאחיותן
 מהשתמשות העשרים וארבעה בתי
 דינים. וזהו: "ויקח קרח" – 'ואתפלג קרח'
 (תרום אנקלוס), שרצה לחלק העשרים
 וארבעה בתי דינים, בחינת עשרים
 וארבעה משמרות לוייה, ממשה שהוא
 רצון העליון ומאחרן הפנהג וכו'.

וזהו (במדבר טו): "ויקח קרח בן יצהר בן
 קהת בן לוי", ולא נזכר בן יעקב,
 כי יעקב בקש על זה וכו', כי קרח פנים
 מאד מאד והטיל פנים ברצון, עד שפנים
 בקדשת אבותיו שהיו צדיקים גדולים
 והמשיכו הארת הרצון מדור לדור, והוא
 פנים בכלם ורצה לסתור כל דעותיהם
 הטובות והאמתיות עד שהגיע הפנים גם
 ללוי, אבל הפעל דבר רצה להתגרות
 שפנים חס ושלום גם בקדשת יעקב
 שהוא כלול מכל השנים עשר שבטים
 ומכל השבטים נפשות, וכל השלשה
 צדיקים הנכללים ברצון ביותר שהם יוסף

הלכות תפלה

כט וזה בחינת תפלה. כי עקר בחינת
 תפלה הוא התגלות הרצון,
 בחינת (תהלים טו): 'ואני תפילתי לך ה' עת
 רצון, בחינת (ישעיה טו): "בעת רצון עניתך
 וכו'", בחינת (תהלים טו): "יהיו לרצון אמרי
 פי וכו'". וזה בחינת סמיכות גאולה
 לתפלה שגלמוד מפסוק זה: "יהיו לרצון
 אמרי פי וכו' ה' צורי וגואלי" ונסמך לזה
 (שם ט): "ענף ה' ביום צרה", כמו שאמרו
 רבותינו ז"ל. כל זה הוא בחינת פדיון

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תה

תק"ף

העולם ברצונו, הכל הוא בשביל זה, בשביל נוראות קדשת תפלות ישראל. כי ה' יתברך ברא את כל העולם ומלואו רק בשביל ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל פעמים אין מספר. והעקר בשביל שהיו ישראל צדיקים, שהיו מושלם בעולמו וינהיגו את כל העולם ברצונם. והעקר על ידי התפלה, שהיה להם פח על ידי התפלה לשנות כל מערכת השמים ולשנות כל סדר הטבע שה' יתברך מנהיג ברצונו, הכל יכולים לשנות ברצונם על ידי תפלתם. כי אף על פי שגם סדר הטבע בעצמה ה' יתברך מנהיג ברצונו, אבל אף על פירכין אין מתגלה ונכר לעין כל התגלות הרצון, אבל כשישראל מתפללים ומשנין הטבע ברצונם, בזה רואין הכל שאין שום טבע, רק הכל מתנהג ברצונו יתברך, ומסר הכל לישראל ולצדיקיו שינהיגו העולם ברצונם על ידי תפלתם, שעל ידי זה משנין הטבע, כמו שראינו על ידי משה רבנו עליו השלום שקרע את הים והוריד את הפז, וכן בהצדיקים שאחריו שהעמיד והושע את החמה ואלהו ואלהשע ודניאל וחנניה מישראל ועזריה וכו' וכו' וכן בכל הצדיקים שאחריהם שעשו מופתים נוראים ועצומים מאד ושנו את הטבע על ידי תפלתם, ועל פני על ידי התפלה עקר התגלות הרצון לכל באי עולם.

וזה בחינת: 'תנאי התנה הקדוש-ברוך' הוא עם הים שיבקע לישראל וכו',

הנ"ל, כי בן דרך הצדיקים האמתיים היונדים לעשות פדיון, שמתחלה עושים פדיון על פי פגונותיהם הקדושות שעל ידיהן ממתיקים כל הדינים שבכל העשרים וארבעה בתי דינים וממשיכים בחינת הארת הרצון שעל ידיה עקר הפדיון הנ"ל, ואחר כך הם מתפללים תפלתם שצריכים על זה החולה וכיוצא, כמבאר בכל הפדיונות המובאים בספרים קדושים. וכן הוא בכלליות סדר התפלה, שבתחלה על ידי קריאת שמע וברכותיה עולים עד רצון העליון וממשיכין הארת הרצון וכו"ל, ועל ידי זה נעשה בחינת פדיון, בחינת המתקת הדינים, שזה עקר המקור כל סדר התפלה בקרבנות ופסוקי דומרה וקריאת שמע וברכותיה שהכל הוא להמתיק כל הדינים ולהאיר הרצון, עד שמונעין לברכת 'אמת ויציב' שהוא בחינת ברפת הגאולה, כמו שמסמין גאל ישראל, הינו בחינת פדיון הנ"ל, בחינת פדות וגאולה. ועל פני באמת מבאר בפגונות שבברפת 'אמת ויציב' עולים עד להיכל הרצון, כי שם עקר הגאולה והפדיון הנ"ל. ותקף ומיד צריכים לסמך גאולה לתפלה, כי תקף אחר בחינת הפדיון שהמתיקו כל הדינים ועלו בהיכל הרצון צריכין תקף להתפלל, כי בן דרך הפדיון וכו"ל. ואז על ידי התפלה, אז דיקא עקר התגלות הרצון בשלמות גפלא, כי כל רצונו יתברך בקריאת עולמו ובהנהגת וקיים העולם שמונהיג ומקיים

שְׁגָחְקוּ מֵאֹד הַמְפָרְשִׁים עַל-פִּי שָׂכַל
 בַּפְּרֹשׂ אַנְדוֹת אֱלוֹ, אֲבָל בְּאֵמַת הַדְּבָר
 בַּפְּשׁוּטוֹ, שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם
 שִׁיתְהַגֵּג בְּרִצּוֹנוֹ בְּטֹבֵעַ הַזֹּאת, כִּי בְּאֵמַת
 הַטֹּבֵעַ בַּעֲצוּמוֹ הוּא רִצּוֹנוֹ, אֲבָל הַזְהִיר אֶת
 הַנְּהַגַת הַטֹּבֵעַ וְכָל הַמְלָאכִים הַמְּנַיִם עַל
 הַנְּהַגַת הָעוֹלָם בְּטֹבֵעַ הַזֹּאת שֶׁתִּכַּף
 בְּשִׁיתְפַּלְלוּ יִשְׂרָאֵל וְיִרְצוּ לְשׁוֹנֵת הַטֹּבֵעַ,
 הֵם מְכַרְחִים לַעֲשׂוֹת בְּרִצּוֹנָם, לְהַפְדֵּי מִיָּם
 לִיבִשָּׁה וּלְהַעֲמִיד הַחֲסֵמָה וְשֹׁאֵל יִהְיֶה כֹחַ
 לְאֵשׁ לְשׂוֹרֵף וּלְאֲרִיזוֹת לְדָרִים וְכוּ'. וּמַחֲמַת
 שֶׁאֵלֹהִים הַנְּסִיִּים נִפְלְאוּם בְּכָר נַעֲשׂוּ, הַזְכִּירוּ
 אֱלוֹהֵי הַנְּסִיִּים, וּבְאֵמַת כֵּן הוּא בְּכָל דּוֹר,
 שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ לְכָל הַצְּדִיקִים אֲמִיתִים בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר לְשׁוֹנֵת הַטֹּבֵעַ בְּתַפְלַתָּם בְּרִצּוֹנָם, כִּי
 כֵּן הִתְנַהֵג הַקְּדוֹשׁ בְּרִדְדָהּ הוּא עִם
 הַמְּלָאכִים מְנַהֵג הַטֹּבֵעַ וְכוּ'!

ע וְזוֹה בְּחִינַת מַה שֶׁאֵיחָא בַּפְּנוּת
 שְׁבַת־חַלַּת הַתַּפְּלָה נִכְנָסִין
 בְּהִיבֵל 'קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁים', כִּי הַרְצוֹן הוּא
 בְּחִינַת 'קְדוּשָׁה', כְּמוֹ שְׁבַת־טוֹב (בְּלִקְוֵי תַנְיָא סִימָן
 ר) עַל פְּסוּק "מִקְרָא קְדוֹשׁ וְכוּ'" (וּקְרָא כו),
 עַן שָׂם, הֵינּוּ בְּשִׁמְגוּלִין שֶׁהִפֵּל מִתְּהַגֵּג רַק
 בְּרִצּוֹנוֹ וְאֵין שׂוֹם טֹבֵעַ לָלֵךְ, כִּי גַם הַטֹּבֵעַ
 מִתְּהַנְּהַג בְּרִצּוֹנוֹ, זֶה בְּחִינַת 'קְדוּשָׁה', כִּי זֶה
 עֶקֶר קְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁמְגוּלִין הָאֲמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִפֵּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד. אֲבָל
 בְּשִׁישְׂיִשְׂרָאֵל עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל וּמְכַפְּלוֹן
 הַטֹּבֵעַ, שֶׁאֵין נִתְּנָה בְּיֹתֵר שֶׁהִפֵּל בְּרִצּוֹנוֹ
 יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּרָא וּמְנַיִם וּמְנַיִם הָעוֹלָם
 בְּשִׁבּוֹל יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כֹּחַ בְּתַפְלַתָּם

לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנוֹ בְּרִצּוֹנָם, אִין נִתְּנָה קְדוּשָׁתוֹ
 בְּיֹתֵר, בְּבְחִינַת 'קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים', בְּחִינַת
 תּוֹסֵפֶת קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁה, כִּי זֶה עֶקֶר
 הַתְּנַלּוֹת קְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁרְאוֹיִן הַכֹּל כֹּחַ
 תַּפְּלַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כֹּתֵר ה' יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וְכְמוֹ שְׁבַת־טוֹב (תַּחֲלוֹת
 כו): "וְאֵתָהּ קְדוּשָׁה יֵשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל",
 שֶׁעֶקֶר קְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ הֵם תַּפְּלוֹת
 וְתִהְיוּ יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא זֶה הַהִיבֵל
 שֶׁל הַתְּחַלַּת הַתַּפְּלָה 'קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁים':

עא וְעַל-כֵּן עֶקֶר סֵדֵר קְדוּשָׁה אוֹמְרִים
 בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה, דְּהֵינּוּ
 בְּשִׁחְזוּרִין תַּפְּלָה בַּעֲשָׂרָה, וְהִיא חֲשׂוּבָה
 מִקְדוּשָׁה שְׁבִיזָר שְׁנַיִם הַיְחִיד אוֹמְרָה
 וְנִקְרָאת קְדוּשָׁה דְּמִשְׁב. כִּי קְדוּשָׁה שְׁבִיזָר
 הִיא בְּחִינַת שְׁמִסְפְּרִין סֵדֵר הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
 הַמְּלָאכִים שֶׁמְקַדְּשִׁין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵימָה
 וּבִקְרָאָה וּמְגִלִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג
 עוֹלְמוֹת בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים
 (ישעיהו ו): "קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה וְכוּ'",
 וְתַרְגוּמוֹ: 'קְדוּשָׁה בְּשֵׁמוֹ מְרוֹמָא וְכוּ' קְדוּשָׁה
 עַל אֶרְעָא וְכוּ', הֵינּוּ שְׁקַדְּשָׁתוֹ לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג הַכֹּל
 בְּרִצּוֹנוֹ, שֶׁזֶה עֶקֶר הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת
 "מִקְרָא קְדוֹשׁ" הַג"ל. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֵּשׁ
 פְּעָמִים 'קְדוּשָׁה' פְּנֵגֵד שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים מִקְרָאֵי
 קְדוּשָׁה וְכוּ'ל. אֲבָל קְדוּשָׁה שְׁבַת־טוֹב גְּבוּהָ
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְאֵין אוֹמְרִים אוֹתָהּ אֶלָּא
 בַּעֲשָׂרָה, כִּי קְדוּשָׁה שְׁבַת־טוֹב זֶה בְּחִינַת
 הַתְּנַלּוֹת קְדוּשָׁתוֹ שֶׁמִּתְּנַלְּהָ עַל-יְדֵי תַּפְּלוֹת
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כֹּחַ לְשׁוֹנֵת הַטֹּבֵעַ

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים

תו

שמגלין הרצון, בבחינת "מקרא קדש" כפ"ל, כי הרגלים הם בחינת שלשה אבות פמוכא. [ועין בהלכות קריאת התורה הלכה ד' על-פי התורה הנ"ל]:

עב וזה בחינת מעשה בלק ובלעם. פי בלק ובלעם הם בחינת חיות רעות הנ"ל ומצח הנחש הנ"ל, שרצים להתגבר בכל פעם כנגד ישראל עם קדוש על שהם חזקים באמונת הרצון, ויניקתם הוא מזקני הדור שאין בהם שלמות, שעל-ידי אלו הזקנים שאין בהם שלמות באו כל הקלקולים וכל הפגמים שפגמו ישראל בשמו ותברך על-ידי העשר נסיונות שנסו אותו במדבר, וכמוכא לעיל קצת מזה. פי בלק הוא בחינת החיות רעות הדורסים וטורפים וכו' שהם חכמי הטבע, ובלעם הוא בחינת שרש חכמת הטבע, בחינת מצח הנחש בעצמו. פי מכאור שם בסוף התורה הנ"ל שמוצח הנחש הוא בחינת רשע ורא וכו' (ואמר אז בלשון אשכנזינה הלשון: אוי ווי א פרומיר רשע). ומי שמסתכל על ההולכים בדרך המוקרים בזמנים הללו שרבים בכלם הם פורקי על התורה והמוצות במפרסם, אבל גם בהם יש למראה עינים כמו שני מינים, פי יש הרבה אפיקורסים שהולכים בדרך זה, והכל רואים שהם פורקי על והולכים עם הזנות ונשים נכריות לטלל וכו' ובבתי תרטיאות וקרקסאות שלהם ומחללים שבת ויום-טוב וכו', ואף-על-פי-כן כל

המתנהגת ברצונו ולעשות רצונו ברצונם שזה עקר קדשותו, בחינת (תהלים כב): "ואתה קדוש ישב תהלות ישראל" וכנ"ל, ועל-כן זאת הקדשה שבתפלה גבוה יותר וכנ"ל. ועל-כן בקדשה שביצור אין אומרים 'מלך ה' לעולם וכו'', רק בקדשה שבתפלה אומרים (תהלים קמז): "מלך ה' לעולם אל תקד ציון לדור ודור וכו'', פי עקר התגלות מלכותו ותברך לעולם לדור ודור לנצח היא על-ידי תפלת ישראל, והעקר התגלה כשישרה שכניתו בציון, בחינת "אל תקד ציון", פי אז יראו הכל גדלת ישראל, שהם מנהיגים העולם בתפלתם ברצונם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים פח): "עתידין צדיקים שיחיו מתים וכו'". ועל-כן אין מזכירין בסוק זה 'מלך' בקדשת יצור שהוא בחינת קדשת הפולאים, רק בקדשה שאומרים בתפלה, פי עקר התגלות מלכותו ותברך לעולם לדור ודור היא על-ידי תפלת ישראל שהוא עקר שלמות הקדשה, בחינת 'קדשי קדשים' וכנ"ל.

וזה בחינת מה שמזכירין השלשה אבות בתפלה, אברהם יצחק ויעקב, פי הם בחינת הזקנים שבקדשה שמקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, פי כל האבות נקראים זקנים, כמו שכתוב (בראשית כד): "ואברהם זקן בא וכו'', וכן ביצחק ויעקב כמכאור במדרש. ועל-כן הם שלשה אבות, שלשה זקנים קדושים שכלולים מכל הזקנים וקדשה, כנגד שלש רגלים

דבריהם הם רק שאומרים שרוצים להודות את ישראל בדרך האמת, ודבור אמת אינו זו מפתיהם, והאמת שלהם רב מאד מאד, שאומרים בכל פעם שהפצים רק באמת, בידוע לכל המביט קצת בספריהם ובקרחיהם הרעים שהם מפצים עתה בישראל, שומר עמו ישראל לעד לשמרנו ואת זרענו מהם. אבל אם לא היה אלא אלו לבד היה אפשר אף על פי כן לשבר שניהם, להראות לכל שקריותם ופחזותם, אבל גם נמצאים מעט ביניהם שהם בבחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע שהם פקחים להרע יותר, שמראים עצמם כבשרים וכאלו אינם הפצים בתועבות הרעות של תלמידיהם, אף-על-פי שבאמת הכל בא על-ידי למודיהם הרעים, והם מכניסים חקירות וסקרות רעות של חכמת הטבע הפך דרכי התורה האמתיים, ומראים עצמם כמדברים בתמימות ובנראה בשביל האמת, וכל דבריהם בונים כמדקרות חרב, כי מגלים פנים בתורה שלא כהלכה ומתחכים דברי אלקים חיים לספרות גדויות ומגופות שלהם וכו' בידוע כל זה לבקיאים בהם קצת, ואלו הפופרים הם בבחינת מצח הנזל וכו'.

ובאמת הם גם הם כבר טמאו את עצמם בכל התועבות רעות בוגות וכו', כי רבם היו בחורים עד שלשים וארבעים שנה ועשו מה שעשו, רק שהם צבועים והסתירו תועבות שלהם. וזה בבחינת בלק

ובלעם, כי בלק' דרשו רבותינו ז"ל: 'שבא ללק דמן של ישראל', זה בבחינת חיות רעות הדורסים וטורפים, שבאים לדרם ולטרף ולשפד דם, שזהו בבחינת המסיתים והמדחחים הנזל' שהולכים בדרך תועבותיהם בגאוף וכל התאוות רעות, ואף-על-פי-כן אומרים דבריהם וחקמותיהם הרעים ומוכיחים לילך בדרךיהם וכו', וזה ידוע שכל התאוות בפרט תאוה הכללית בא על-ידי עבירת הדמים, ועל-פני הם בבחינת 'בלק' - 'שבא ללק דמן של ישראל', להשחית חם ושלום על-ידי רבוי תועבותיהם, ומלבישין עצמן בחכמות של הכל ללמד בדרביהם וכו', וכאשר הוכיח סופם על תחלתם שהפקיר בנותיו לזנות בשביל להטעות את ישראל, הינו כנזל.

כי בלק היה מלך, וכל המלכים דסטרוא אחרא הם בבחינת חיות רעות, כמבאר בדגניאל (ד. י) וזכריה (א. ז) וכו'. נמצא שבלק הוא בבחינת החיות רעות שהם חכמי הטבע הדורסים וטורפים רבים מגני עמנו. אבל כל כח בלק הוא מבלעם הרשע, שהוא בבחינת שרש חכמת הטבע, בבחינת 'מצח הנחש' הנזל', שהוא בבחינת רשע ירא (א פירוש רשע הנזל), שהתראה את עצמו כצדיק וכפרוש ולא רדף אחר הזנות, ובאמת היה מאוס תועבותיו יותר מכלם, כי בצנעה עשה מעשה אישות עם אהונו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל

(סנהדרין קה)

על פסוק "ההספן הספנתי"

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים

תט

(מבטור כב). וכן נמצאים גם עתה רשעים כאלה בראשי הכמות שלהם, ובכרם נודע אחר כך לכל דרכיהם ומעשייהם הרעים, וכנכר מתוך ספריהם ודעותיהם הרעות שהם חותרים לסתור חס ושלוש כל דרכי התורה והאמונה הקדושה וכו'. וכל זה הוא בחינת בלעם, שהוא בחינת 'מצח הנחש', שרש חכמת הטבע, שאינו מראה ומגלה רשעותיו לחוץ, רק הוא מסית ומפתה ומדיח בסברותיו הרעים כאלו בנותו אל האמת, והוא קלפה חזקה כל כך עד שקשה מאד מאד לסתור דעותיו וסברותיו המזיפות, כי כל מה שמשגליו נפלאות ונוראות בתורה בהכמות אמתיות ובשכליות דקים ונפלאים בחריפות ובקיאיות, והתגלות נסתרות גשגבות שאי אפשר בשום שכל אנושי להשיגם כי אם על-ידי שפע אלקי וכו', על כלם הוא חותר לסתור ולכפר בכל בדרך סברותיו המזיפות וכו'. ועל-כן נקרא 'בלעם', שרוצה לבלע ולהעלים ולהסתיר הכל.

וזה שאיתא בברכיו ז"ל, שבלעם הוא בקלפה כנגד כל התורה שנתנה על-ידי משה רבנו, כי ה' כנגד ה' דבראשית שהוא התחלת התורה, וה' כנגד סוף התורה שמשממת כל, והע' כנגד שבעים פנים של תורה, והמ' כנגד ארבעים יום שנתנה בהם התורה, כמו שכתוב בהתורה 'פקרוב עלי מרעים וכו' (לק"מ סימן ל"ו). הינו שהיא קלפה טמאה כל

כך שרוצה להסתיר ולהעלים נפלאות נוראות וגשגבות כאלה שמבארים באתגוליא ובאתפסאי בכל התורה כלה מן ב' דבראשית' עד ל' של 'לעיני כל ישראל', אשר כל רואה ישתומם ויעמוד מרעיד, כי הכל רואים ומבינים כל מי שיש לו מח בקדקדו שאי אפשר לגלות תורה קדושה ונוראה כזאת כי אם מן השמים על-ידי נבואת פנים בפנים שהוא משה רבנו, ובפרט כל הסודות העצומות והגשגבות שבכר התחילו לגלות התנאים והצדיקים הפקדמונים אשר תסמר שערות האדם, ורואים עין בעין כי רוח ה' דבר גם, כי אי אפשר לגלות כזאת בשכל אנושי בשום אופן. וכל השקעים פנים שהתחילו לגלות מעט דמעט מהם, וכל מה שייגע משה רבנו בארבעים ימים שלש פעמים, "לחם לא אכל ומים לא שתה" (שמות ז), שלא נשמע מעולם שיהיה נמצא איש כזה בקדושה כזאת שלא יאכל ולא ישתה ארבעים ימים רצופים, וכל הנוראות העצומות אלה, והאותות והמופתים וכל המורא הגדול אשר עשה משה וכו', הכל פאשר לכל הם רוצים להסתיר ולהעלים ולומר שהכל כרמנו על דברי חכמות היונים אריסטו וחבריו יפוח-שקם וכו'. וכל זה הוא בחינת בלעם שהוא כנגד התורה בכל בחינותיה כנ"ל, כי הוא בחינת 'מצח הנחש', שרש חכמת הטבע וכו' וכנ"ל. [עד שזה סמוך גלו נבלותם לעין כל,

רבתינו ז"ל (סנהדרין סג): 'לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא להתיר להם עריות בפרהסיא'. ובלעם היה טמא יותר ויותר והתחכם יותר והחביא והסתיר רשעתו וכנ"ל, וכל כחו היה בפיו, שהיה יודע בשפים ושמות הפמאה הרבה וכו', וכל החכמות של חכמי הטבע של כל המתקרים של עכשו הכלולים בהם, שבכל זה היה מתגבר לסתור ולהעלים חס ושלום כל דרכי התורה מראש ועד סוף, מב' ד'בראשית' עד ל' של 'לעיני כל ישראל', וכל זה הוא בחינת 'מצח הנחש' כנ"ל. ועלכן באמת היתה אז עת צרה גדולה ליעקב מאד, כמו שכתוב (סוכה ו):

עמי זכר נא מה יעץ בלך מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור וכו'.

עד וזה בחינת (במדבר כב): "ויאמר מואב אל זקני מדון, ופרש רש":

'והלא מעולם היו שונאים זה לזה וכו' ומה ראה מואב ללל עצה ממדון? פינן שראו ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם, אמרו: מנהיגם של אלו וכו', אמרו להם: אין כחו אלא בפיו, אמרו: אף אני נבוא עליהם באדם שפחו בפיו.

כי זה כלל גדול, שכל העולם לא נברא פי אם בשביל הבחירה, ועל-כן הבחירה יש לה פח גדול מאד מאד, וכמבאר מזה בכל הספרים ובדברינו בפה פעמים. ועקר פח הבחירה הוא על-ידי שח' יתברך העלים והסתיר רצונו בהסתרות והעלמות גדולות, רק נתן פח

ומדפיסים בקרחיהם הרעים שפופרים לגמרי בכל דברי הזהר הקדוש ובכל דרכי התקלה, ומחציפים פניהם ואומרים שכל ספר הזהר הקדוש והתקונים לא יצא מפי רבי שמעון בר יוחאי ודבריו, והדפיסו איה קרח על זה וכו', אשר כל פר דעת מכוין שדברי הזהר הקדוש והתקונים אי אפשר להתגלות כי אם על-פי רוח הקדש גבוה ונורא מאד שהופיע על צדיק קדוש כמותו שהוא רבי שמעון בר יוחאי ובנו שישבו שלש עשרה שנים במערה וכו', וכן כתבי האר"י ז"ל, כמו שאיתא בהקדמת העין חיים' שכל מי שיקטפל בו באמת יעיד שאי אפשר בשכל אנושי לגלות חדושים והתגלות פאלה וכו', והם רוצים לעקר ולסתור חס ושלום בנינים ושגבים פאלה, לא תהא בואת בישראל]:

עג ועל-כן בשראה בלך שישאל מתגברים שלא בדרך הטבע עד שלא היה לו פח בעצמו לנצחם, על-כן שלח אחריו בלעם שהוא 'מצח הנחש', שרש חכמת הטבע, אולי בכחו יוכל לנצחם חס ושלום. וזה שכתוב בספרי קדש שעבדא דבלק היה בעבדא על-ידי איה גוף טמא וכו', ומעשה בלעם היה רק בפיו. כי בלך הוא בחינת חיות רעות שמתגברים על-ידי תאוות הגוף כנ"ל, ועל-ידי-זה מכניסים דרכי כפירותיהם בעולם כדי שיוכלו להמשיך אחריו תאוותיהם הרעות, ובעין שאמרו

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים תיא

וַדַּעְתָּ בְּאָדָם שֶׁיְכִיּוֹן מִדַּעְתּוֹ שֶׁצָּרִיד לְבַלּוֹת כָּל יְמָיו לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחֵר רְצוֹנוֹ וּתְבַרְךָ, וּלְבַטֵּל כָּל רְצוֹנוֹתָיו נֶגְדַּ רְצוֹנוֹ וּתְבַרְךָ. כִּי זֶה יְדוּעַ וּמוֹכָן לְכָל שֶׁהָעוֹלָם הֵזֶה אֵינוֹ כְּלוּם, הַבֵּל הַבְּלִים אֵין בּוֹ מִמּוּשׁ, וּכְמוֹ שֶׁהִתְחִיל קִנְיַת סִפְרוֹ (קהלת א): "הַבֵּל הַבְּלִים וְכוּ'", וְחִזְרוּ וְאָמְרוּ: "הַבֵּל הַבְּלִים הַבֵּל הַבְּל", וְכֵן דְּרוֹד אָמַר (תהלים קמד): "אָדָם לְהֵבֵל דְּמָה יְמָיו כְּצַל עוֹבֵר", וּכְמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְל': "לֹא כְּצֵלוֹ שֶׁל דָּקֵל וְכוּ' אֲלֵא כְּצַל שֶׁל עוֹף הַפּוֹרְחַן, וְכֵן בָּאוּ כָּל חֻקֵּי אִמַּת וְצוּעֻקִים עֲנָן זֶה בְּכַמָּה וּכְמָה לְשׁוֹנוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאֶפְלוּ כָּל חֻקֵּי אֲמוֹת הָעוֹלָם מוֹדִים עַל כָּל זֶה, כִּי הִלֵּא רֹאִים בְּעֵין שְׂמִי חֵינוּ הַבֵּל וְהָאָדָם מֵת כָּכֵל יוֹם, כִּי הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה שְׁחִי לֹא יִהְיוּ עוֹד וְעַל־כֵּן מִתְחִיל יוֹם הַמּוֹת מִיּוֹם הַיּוֹלֵדוֹ וְכוּ', וּכְמִבְּאֵר מִזֶּה בְּסִפְרֵים הַרְבֵּה. אִף-עַל-פִּי־כֵן עֲדוֹן עֲדוֹן צָרִיכִין לְדַבֵּר בְּזֶה הַרְבֵּה הַרְבֵּה, וְלַחֲזוֹר עִם עֲצוּמוֹ וְעִם חֻבְרֵיו הַמְקַשְׁבִּים לְקוּלוֹ כָּל זֶה וְיוֹתֵר מִזֶּה, כִּי "גַם אֵת הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם" (קהלת ג), וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְל': וּמוֹבָא בְּפִרְוֵשׁ רִשׁוֹ: "לְשׁוֹן הָעֵלְמָה וְשִׁכְחָה", שֶׁה' יִתְבַּרְךָ בְּחֻקְתָּו הָעֲמֻקָּה הַכְּנִים הָעֵלְמָה בְּלֵב הָאָדָם בְּשִׁבִיל כַּח הַבְּחִירָה, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה יֵשׁ כַּח לְהִשְׁטֵן לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְהַשְׁפִּיחַ כָּל זֶה. אֲבָל כַּח הָאִמַּת בְּרֹדֵאֵי גְדוֹל בְּיוֹתֵר, שְׂכָל מִי שְׂרוּצָה לְהַסְתַּמֵּל עַל תְּכִלְתּוֹ הַנִּצְחִי בְּאִמַּת לְאִמּוֹ, בְּרֹדֵאֵי אִי אֶפְשֵׁר לְתַכְחֵשׁ וּלְהַעֲלִים כָּל הַנְּלִי, שֶׁהָעוֹלָם

הֵזֶה הַבֵּל הַבְּלִים, וְלֹא יִשְׁאֵר כְּלוּם מִמּוֹ וּמִתְאוֹתָיו וּמִסְפָּפוֹ וְהִבּוֹ וְכוּ' כִּי אִם מִזֶּה שֶׁהִתְנַיַּע וְטָרַח בְּשִׁבִיל הַתְּכִלְתּוֹ הַנִּצְחִי שֶׁהוּא לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּתְבַרְךָ. וְעַל-כֵּן כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּים שֶׁהִלְכוּ בְּדֶרֶךְ זֶה וְהִסְתַּמְּלוּ כָּל יְמֵיהֶם עַל תְּכִלְתָּם הַנִּצְחִי, הִשְׁיִנוּ וְהִבְיִנוּ תַּכְּף שְׂרָצוֹנוֹ וּתְבַרְךָ לְהִתְרַחֵק מִכָּל הַתְּאוֹת, לֹא מוֹלֵבֵד מִן הַמְּוֹרֹת אֲלֵא אֶפְלוּ מִזֶּה שֶׁנִּרְאָה לְהַכְרִיחֵת צָרִיכִין לְמַעַט בְּכָל מִזֶּה דְּאֶפְשֵׁר וּלְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר עֲצוּמוֹ בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁגַם הַהַכְרָחִית דְּהַכְרָחִית יַעֲשֶׂה בְּקַדְשָׁהּ וּבְמִתְרָה בְּשִׁבִיל קִיּוֹם הָעוֹלָם שֶׁזֶה רְצוֹנוֹ וּתְבַרְךָ, וְלֹא בְּשִׁבִיל תְּאוֹת עֲצוּמוֹ כְּלָל. וּמִחֲמַת שֶׁהִסְתַּמְּלוּ עַל הָאִמַּת לְאִמַּתוֹ וְהִבְיִנוּ כָּל זֹאת, וְכֵן קִיּוֹמוֹ וְעִשׂוֹ וּפְרָשׁוֹ וְקַדְשׁוֹ עֲצוּמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל פַּעַם בְּקַדְשָׁהּ יִתְרָה עַד שֶׁעָלוּ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמְעַלָּה לְמַעֲלָה, עַד שֶׁה' יִתְבַּרְךָ רַחֵם עֲלֵיהֶם וְגַלְּה לָהֶם רְצוֹנוֹ, כִּי הֵם הָיוּ מִחֻפְשִׁים תְּמִיד אַחֵר רְצוֹנוֹ בְּיַגִּיעוֹת וּתְרַחוֹת עֲצוּמוֹת, עַל-כֵּן הָאִיר עֲלֵיהֶם ה' יִתְבַּרְךָ וְגַלְּה לָהֶם רְצוֹנוֹ בְּכָל פַּעַם כִּפִּי יִגִּיעַתֶּם וּתְרַחַתֶּם וּמִסִּירַת נַפְשָׁם. וְזֶה הָרֵאשׁוֹן הָיָה אֲבִרְהָם אֲבִינוּ עֲלוֹי־הַשְּׁלוֹם שֶׁהִלְךְ בְּתוֹמוֹ בְּדֶרֶךְ הֵזֶה בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִשְׁיֵן רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַמְּסוּרָה לָנוּ שֶׁיְסוּד הַתְּחִלְתָּהּ הָיָה מֵאֲבִרְהָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְל' (דודישן) ^(א): "מִצִּינוּ שְׂקִים אֲבִרְהָם אֲבִינוּ אֵת כָּל הַתּוֹרָה וְכוּ'", כִּי אִף-עַל-פִּי שֶׁגַם מִקְדָּם

היו צדיקים גדולים כמו נח ומתושלח וחנוך וכו', אף-על-פי-כן לא זכו לגלות אלקותו ותברך רצונו כמו אברהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל:

עו ומפניו התחילה ירשתנו הטובה שאנו מתפארים בה בכל יום ואמרים (בהפלת שחרית): 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו, אשרינו שאנו משימים וכו'', ובדרכו הקדוש הלכו בניו וצחק ויעקב וכל השבטים הקדושים, עד שאבא משה רבנו עליו-השלוש ונתן לנו על יסוד זה את התורה הקדושה בכתב ובעל פה. ומיום שזכינו לקבלת התורה ממושה ליהושע ומהושע לזקנים וכו' עד היום הזה, אנו צריכים ללכת בעקבותם לדרש ולחפש ולבקש אחר רצונו ותברך, כמו שכתוב (תהלים קה): "דרשו ה' ונצו בקשו בניו תמיד", וכתוב (שם): "ישמח לב מבקשי ה' וכו'', וכן הרבה, כי גם עתה אף-על-פי שברך נתנה תורה ואנו יודעין רצונו כברור שהוא לקיים התורה והמצוות לסור מרע ולעשות טוב, אף-על-פי-כן עדין אין אנו יודעין במה נופה לזה, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכו'" (קדושין ט).

ועל-כן גם דוד המלך עליו השלום בקש במה בקשות ותחנונות שזכה לזכות רצונו ותברך, כמו שכתוב (תהלים קמג): "למדיני לעשות רצונך וכו'', וצעק (שם ט): "עד אנה אשית עצות בנפשי וכו'', וכן (שם קט): "אחלי ובנו

דרכי לשמר חסדך", וכן הרבה, שעל זה נתפסד כל ספר תהלים. אבל כל עקר יסוד כל התורה פלה הוא, שאנו צריכין לילך ולאחז בדרכי אבותינו אברהם וצחק ויעקב ומושה רבנו עליו השלום וכל הצדיקים שאבאו אחריהם ההולכים בדרכיהם, ואזי אף-על-פי שאין אנו זוכים ומתגברים להיות כמוהם ממש לשפר כל התאוות כמוהם, אף-על-פי-כן אנו זוכים לתכלית הנצחי על-ידי התקרבותנו אליהם ולדרכיהם הקדושים, וכמו שהפליגו רבותינו ז"ל (כתובות קיא): במעלות הדברים לתלמידי חכמים ולצדיקים אבותיים, וברבות הימים שאנו חותרים ומתגעגעים לזכות לילך בדרכיהם בשלמות גיבול לזכות להיות ברצונו. ותברך בראוי, כי הבחירה חפשיית תמיד. ואלו הצדיקים השלמים הנ"ל זכו על-ידי גדל קדושתם עד שיש להם כח בתפלתם לבטל הטבע ולגלות שהכל ברצונו ותברך, ושיש להם כח לפעל שיעשה רצונו ברצונם, בכחנית (אבות ב, ד): 'עשה רצונו ברצונך כדי שיעשה רצונך ברצונו', ועל-ידי-זה הם מגלים ומאירין הרצון בהתגלות נפלא, שהכל רואין שה' ותברך מנהיג עולמו ברצונו ברצונם, וכמו שכתבאר לעיל שעקר התגלות הרצון הוא על-ידי תפלה וכו"ל:

עו אבל את זה לעמת זה עשה אלקים, ונתן כח גם בהפסדא אחרא שתוכל להתעסק בקוף בפני אדם, עד

עו ומפניו התחילה ירשתנו הטובה שאנו מתפארים בה בכל יום ואמרים (בהפלת שחרית): 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו, אשרינו שאנו משימים וכו'', ובדרכו הקדוש הלכו בניו וצחק ויעקב וכל השבטים הקדושים, עד שאבא משה רבנו עליו-השלוש ונתן לנו על יסוד זה את התורה הקדושה בכתב ובעל פה. ומיום שזכינו לקבלת התורה ממושה ליהושע ומהושע לזקנים וכו' עד היום הזה, אנו צריכים ללכת בעקבותם לדרש ולחפש ולבקש אחר רצונו ותברך, כמו שכתוב (תהלים קה): "דרשו ה' ונצו בקשו בניו תמיד", וכתוב (שם): "ישמח לב מבקשי ה' וכו'', וכן הרבה, כי גם עתה אף-על-פי שברך נתנה תורה ואנו יודעין רצונו כברור שהוא לקיים התורה והמצוות לסור מרע ולעשות טוב, אף-על-פי-כן עדין אין אנו יודעין במה נופה לזה, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכו'" (קדושין ט).

ועל-כן גם דוד המלך עליו השלום בקש במה בקשות ותחנונות שזכה לזכות רצונו ותברך, כמו שכתוב (תהלים קמג): "למדיני לעשות רצונך וכו'', וצעק (שם ט): "עד אנה אשית עצות בנפשי וכו'', וכן (שם קט): "אחלי ובנו

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים

תיו

שִׁישׁ בַּח גַּם לַהֲתַרְטְמִים וְהַמְכַשְׁפִּים שִׁיעֲשׂוּ כַּמַּעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים לַפְּעֹל פְּעֻלוֹת עַל-יְדֵי שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, כַּמִּפְרֵשׁ בַּתּוֹרָה לְעֵנֶן הַמוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבְּנוֹ: "וַיַּעֲשׂוּ גַם הַתַּרְטְמִים בְּלַהֲטִיהֶם בֶּן" (שמות ט), אֲבָל בְּנֵדָאִי אֲמַתַּת הַקְּדוּשָׁה יָדָה עַל הַעֲלִיזוֹנָה וְלַעֲלֹם גְּבַרְהַ יַד מֹשֶׁה עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם): "וַיִּבְלַע מֹשֶׁה אֶהָרָן אֶת מִטְּתָם", עַד שֶׁבְּכַמָּה אוֹתוֹת לֹא יָבֹלוּ הַתַּרְטְמִים לְהוֹצִיא עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹדוֹת וְלוֹמַר "אֲצַבֵּעַ אֱלֹקִים הִיא" (שם ט). וְאִם אֶף-עַל-פִּי־כֵן הַחֹזֵק לִב פְּרַעַה, אֲבָל בַּסּוּף הִכְרַח לְהוֹדוֹת וְלוֹמַר: "ה' הַצְּדִיק" (שם ט) וְלִשְׁלָחֵם בְּעֲצָמוֹ, וְאַחַר כֵּן נִתְחַרַט וְנִדְרָף אַחֲרֵיהֶם עַד הַיָּם, וְשֵׁם הַרְאָה ה' אֶת יָדוֹ הַגְּדוֹלָה וּבִקַּע אֶת הַיָּם לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּפְרַעַה סָבַר שֶׁגַּם הוּא יַעֲבֹר הַיָּם וְנִדְרָף אַחֲרֵיהֶם לְתוֹךְ הַיָּם, "וַיִּשָּׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַיָּם וַיַּכּוּ" (שם ט).

וְתַנָּה מִכָּל הַמַּעֲשִׂוֹת הַנּוֹרָאוֹת הָאֵלוּ וְכֵאלוּ וּמִכָּל מַה שֶׁמִּבְּאֵר בַּסִּפְרֵי קִדְשׁ מִזֶּה, אֲנִי רֹאִין גְּדֹל כַּח הַבְּחִירָה שֶׁנֶּתַן ה' יְתִבְרַךְ לְהֶאֱדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הַמַּעֲשֵׂה, וְעַקֵּר הַבְּחִירָה עַל-יְדֵי שֶׁהָעֵלִים רְצוּנוֹ כַּ"ל וְאִינוּ מִנְּגֵלָה סוֹדוֹ כִּי אִם לְעִבְדוֹ הַנְּבִיאִים הַרוֹדְפִים וּמִתְנַגְּעִים לְהַשִּׁיב רְצוּנוֹ וְכַ"ל, וְאֵלֹו הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים אֲמִיתִים מְנַלִּים רְצוּנוֹ עַל-יְדֵי הַפְּלָתָם הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה הֵם עוֹשִׂים מוֹפְתִים וְאוֹתוֹת נּוֹרָאוֹת בְּעוֹלָם, וְהַעֲקָר הוּא מֹשֶׁה רַבְּנוֹ שֶׁהוּא רַבֵּן שֶׁל כָּל

הַנְּבִיאִים, שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים נּוֹרָאִים בְּעוֹלָם אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ וְלֹא נִרְאוּ כָּל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים ז): "הִנְהִיָּה בְּדַבַּר הַגְּדוֹל הַזֶּה וְכוּ'", וְכָל מַה שֶׁעָשָׂה הַכָּל הָיָה עַל-יְדֵי תַפְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות טו): "וַיִּצְעַק אֶל ה'", וְכֵן בְּאֵלִישַׁע אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עילה טו): "וְאֵלִישַׁע כָּל מַה דְּעִבִיד בְּתַפְלָה הוּא דְּעִבִיד". אֲבָל אִם בֶּן כָּבֵד הָיָה מִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה וְתָהּ מִתְבַּטֵּל כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא רַק בְּשִׁבּוּל הַבְּחִירָה, וְעַל-כֵּן כָּל יְמֵי קִיּוּם הָעוֹלָם בְּהִכְרַח שִׁתְּיָהּ בְּחִירָה, עַל-כֵּן בְּדַרְכֵי נִפְלְאוֹתָיו יְתִבְרַךְ נִתֵּן כַּח גַּם לְהַסְמִיךָ אַחֲרָא שִׁתְּיָהּ לָהֶם כַּח לַעֲשׂוֹת אִיזָה מוֹפְתִים לְפִי שֶׁעָה עַל-יְדֵי בְּשִׁפְיִם וּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה, וְהַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶם הָיָה בְּלַעַם הַרְשָׁע שֶׁהָיָה לוֹ כַּח כְּפִיו כְּנֶגֶד מֹשֶׁה בְּקִדְשָׁה, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַכַּפְּרוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכָל טְעוּתָם שֶׁל כָּל הַכּוֹפְרִים הַעוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבְּדוֹרוֹת הַרְאִשׁוֹנִים נִמְשָׁךְ מִזֶּה, כִּי בְּנֵדָאִי לֹא הָיוּ מְשִׁפִּים גְּמוּרִים כְּמוֹ שְׁסוֹבְרִים הַהַמּוֹן, וּבְכַרְט רִאשִׁיָּהֶם כְּמוֹ בְּלַק וּבְלַעַם וְחַרְטְמֵי מַצְרַיִם וְחַכְמֵי בְּנֵי קֶדֶם, רַק כָּל טְעוּתָם הָיָה שֶׁאֲמְרוּ שִׁיבּוּלִין לְהַמְשִׁיךְ רְצוּנוֹ כְּמוֹ שְׂרוּצָה כָּל אַחַד, כִּי זֶה מִבְּאֵר בַּסִּפְרִים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁמַּעֲצָם גְּדַלְתוּ שֶׁל הַנְּמִצָּא הַמְּחִיב הוּא מְרָמָם וּמִנְשֵׂא לְמַרְי מִלְּהַנְּהִיג בְּעֲצָמוֹ כָּל הַנְּבִיאִים, וְעַל-יְדֵי־זֶה כָּאוּ לְיָדֵי כְּסִילוֹת דְּעַתָּם וְאִנְלַת חֲכָמָתָם הַמַּטְעַת שֶׁאֲמְרוּ שֶׁצְּרִיכִין לְעַבֵּד אֶת

הצדיקים יש כנגדו מעשיות של רשעים, כי פינחס פרח באויר וגם בלעם פרח באויר וכו', אבל סוף כל סוף נצח פינחס את בלעם והפילו על התרב והרגו וכו':

עו והנה בימים הראשונים, בדרות הקודמים של משה רבנו והנביאים שלאחריו, היה התגלות אלקותו מאד על-ידי הנבואה ורוח הקדש והמופתים הנוראים שלהם, על-כן את זה לעמת זה עשה אלקים, שגם הפרוכים אחר תאוות עולם הזה היו יכולים לעשות איזה מופתים קטנים על-ידי כשוף ושמות הטמאה, כדי שיהיה בחינה כנ"ל. אבל אחר חרפן בית שני, והנבואה כבר פסקה מישראל, ו"אותותינו לא ראינו ואין עוד נביא" (תהלים עז), על-כן נתן ה' יתברך פח לאנשי כנסת הגדולה להרג ולכפול את פח היצר הרע של עבודה זרה וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ויטא סב:), ואז נתבטל רבו ככלו של כל ידעות הכשוף ושדים ושמות הטמאה, וכן מישראל נתמעטה מאד ידעת השמות הקדושים ועשית מופתים נוראים לשדד הטבע באתגליא כמו בדרות הראשונים, רק ליחידי סגלה גדולי הידורות נמסרו סודות הקבלה פנים אל פנים, וקצת נכתבו במגלות סתרים. אבל אז התחילה לצמח נגד המספחת של חכמת יון ורומיים, שהוא חכמת הטבע, שהחריבו את הבית המקדש על-ידיה, ובאמת גם כל חכמת הטבע שלהם הפל ירשו וקבלו

האמצעי וכו', ושבדרך זה יוכלו להמשיך רצונו כמו שהם רוצים. וברך שהארם רוצה ליתך מוליכין אותי" (בבבא יז), על-כן גדול העצה התעה אותם והטעם ונתן בהם פח שייכלו לעשות פעולות בעבדא ובמלוואא, והעקר במלוואא כי הדבור יש לו פח גדול, עד שהיה פח לבלעם שהלך בדרכי בני קדם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכמו שכתוב (במדבר כז): "מן ארם יחני בלך מהררי קדם", וכמבאר בזהר הקדוש, עד שהיה לו פח לברך ולקלל את העמים בפיו וכן יתקום. ועל-ידיה טעו ואמרו שאין לו יתברך רצון כלל חס ושלו, רק כל אחד יכול להמשיך ולעשות פעולות בפיו פרצונו, ועל-ידיה לא רצו להודות שה' יתברך בוחר בישראל ורוצה ה' בעמו ורוצה ה' את יראיו וכו', אף-על-פי שראו מופתים נוראים באלה על-ידי משה, כי אמרו הלא גם הם עושים מופתים בפיהם כנגדו, ועל-כן אמרו שכל אחד יכול להמשיך הרצון פרצונו כנ"ל. וזה שאמרו: אף אנו באים עליהם באדם שכתו בפיו, כמו משה שהיה פחו בפיו' (במדבר רבה כ, ד). אבל באמת כל מעשיהם תהו, כי כל הגוים כאין נגדו, ואין שעור להחבדל שפיו מופתי משה והצדיקים שאחריו ובין מעשה בלעם והחרטומים, כי "אתה מרום לעולם ה'" (תהלים צב), ו'לעולם יודך על העליונה' (רשי"י סם), וכמו שמוכא בדבריו ז"ל (בסיון רל"ד) שפנגד כל מעשה של

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים תמו

מחכמי בני קדם במבאר בכמה ספרים, פי בלעם וחכמי בני קדם ידעו הכל, פי היו בקיאים בשמות הממאה וכו' והיו יודעים כל סודות חכמי הטבע, ועכשו שפבר נשפח ידיעת הפשוף והשדים וכו' והתנברו חכמי הטבע, הם רוצים לכפר בשדים ובכשוף לגמרי, עד שעלי-דיריה הם מחציפים פניהם וכופרים בכל סודות הקבלה ובכל שמות הקדושים וכו', מה שכל התורה והקמרא ומכללות ומדרשים קדושים מלאים מזה:

עח וכל זה מחמת גדל הבחירה, ועקר כל פח הבחירה רואין בפרשה זאת של בלעם בענין הלוכו לקלל את ישראל חס ושלום ואיך התנהג ה' תתברך עמו, פי היה רצונו חזק מאד לקללם ואמר להם (במדרש כב): "לינו פה הלילה", פי אף-על-פי שגלה שהכל ביד ה' תתברך, אבל הלך בדרבו שייכל להמשיך רצונו פרצונו. אבל ה' תתברך חמל על ישראל ואמר לו בפרוש (עב): "לא תלך עמהם וכו'", ואף-על-פירכן לא שב מרשעו לגמרי ואמר (עב): "פי מאן ה' לתתי להלך עמכם", ופרש רש"י שרמו להם שישלח שרים רבים וגדולים מהם. פי סבר אולי יוכל להתגבר ברצון חזק כל פד עד שימשיך רצון העליון פרצונו חס ושלום לקלל חס ושלום את ישראל. ואן כשפאו שנית וראה ה' תתברך עצם רצונו הטמא לילך, אמר לו ה' תתברך (עב): "לך עם האנשים ואפס את תדבר וכו'",

תק"ח

ואף-על-פירכן (עב): "ויגלך בלעם וכו'" – אמר שמא אפתנו ויתרצה, וכמו שפרש רש"י שם. ואחר פד כשהלך עמו אתונו שלש פעמים ולחצו על-ידי המלאך שיצא לקראתו לעכבו, והוא לא שות לבו גם לזאת והלך לדרבו הרע, עד שגם אחר פד כשפתח ה' את פי האתון ודבר עמו והוכיחו, ואחר פד גלה ה' עיניו וראה את המלאך נצב לקראתו וחרבו שלופה בידו ואמר לו בפרוש (עב): "פי ירט הדרך לגנדי וכו'", אף-על-פירכן לא רצה לבטל רצונו ואמר (עב): "ואם רע בעיניך אשובה", כמתרים לפני המקום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וה' תתברך השיבו פרצונו (במדרש עב): "לך עמהם", והכל מחמת הבחירה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכות י): בפרשה זאת: "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו".

ומי שרוצה לתת לב בפרשה זאת וכול להבין היטב עד היכן פח הבחירה, וצריך כל אדם להבין מזה עתה גם עתה פי "ממשלתך בכל דור ודור" (תהלים קמח), פי גם עתה ה' תתברך מנהיג עולמו בחכמה עמקה בדרך זה, פי "מאד עמקו מחשבותיך" (תהלים צב), והוא ככלל ובפרט. וזהו כל ענין החיות רעות ומצח הנחש, שהם חכמי הטבע ושרש חכמת הטבע שמתגברים עכשו בכל פעם, וכל ההולכים בדרביהם נהעה ונשמך לבם, עד שנדמה להם בכל פעם על-פי דרכיהם שהוא פדעתם הרעה, עד

שמהפכים השקרים והפזבים הידועים לאמת ואומרים שפדבריהם הוא האמת וכונתם רק אל האמת, ואומרים שזהו דרך התורה הקדושה לפרשה בדרביהם הרעים, מה שהכל רואים עין בעין אידם הם פורקי על לגמרי, וכל פונתם לבטל ולהשפיה את התורה לגמרי חס ושלום, וכל המושך אחריהם קשה להשיבו, כי "כל באיה לא ישובו" (משלי ב), וכל זה מחמת גדל כח הבחירה בנ"ל. והעקר כי הכל תלוי ברצון האדם, כי "הארץ נתן לבני אדם" (תהלים קטו), הינו שיה' והברך מסר הבחירה לאדם, וכמו שיש כח באדם לילך אחר תאוותיו חס ושלום או להפך לשפר ולברך מהתאוות ולסוד מרע ולעשות טוב, כן יש לו כח להתגבר ברצונו עד שבכביכול בריח רצונו והברך למלאות תאוותו ורצונו הרע, וכמו שרואין בזה נפלאות תמים דעים למו שמושים לב על זה, וכמו שכתב אדונינו מורנו ורבונו ז"ל (לקי"ט ח"ב סימן נ"ג) שהמחשבה יש לה כח גדול, ואמר שיש בזה נסתרות הרבה, ואפלו מה ששמעתי והבנתי בזה אי אפשר לבאר, מכל שכן מה שלא גלה רק ברמז מעט, וכן רואין בחוש.

ויש לבאר קצת, למשל בשאחד רוצה לפע לדרב שבקדשה כגון לארץ ישראל או לצדיק אמתו כדי שילמדוהו דרך ה' ותורתו ויקרבו לעבודתו והברך, אזי יש לו מניעות רבות ועצומות מאד כל אחד כפי ענינו, וכל מה שמתגבר יותר

לשברם כמו כן מתגברים ומשתמחים כנגדו לעבדו ולמנעו חס ושלום, וכן כל מה שהנחשק גדול ביותר המניעה מתפשטת ביותר, עד שגומה שקשה ואי אפשר לשברם, וכמו שכתוב בהתורה 'ויהי נא פי שנים' (לקי"ט סימן ס"ו), ובפרט עבדה גדולה כגון לנסע לארץ ישראל, שרואה שאין לו מעות על הוצאות וסכנות דרכים ובפרט בעת מלקמות חס ושלום וכו', ורבים נמנעו מחמת זה, אבל מי שמושים לבו היטב על תקליתו ומתחזק ברצון חזק ואמין ואינו מניח את הרצון ומתגעגע בכל פעם ברצונות חזקים לבוא לשם ומציא הרצונות והנפסופים בפיו וכו', על-ידיהו ה' והברך עושה נפלאות עמו ומסבב עמו בדרכים נפלאים עד שזוכה לבוא לשם בדרך השגחה נפלאה שלא בדרך הטבע כלל, כי אף-על-פי שלא נעשה לו גם גמור באתגליא כמו לאלישע ולאליהו ודבאי פינתם כן יאיר שפקעו את המים בבגדיהם, אף-על-פי-כן מי שמושים לבו לנפלאות הסבות שיה' והברך סבב עמו בהשגחתו הנפלאה עד שבא לשם, הוא רואה נסים ונפלאות כמעט שהם גדולים מבקיעת הים כנסם, כי זה לא היה רק לפי שעה, ואלו ההשגחות הסבות הנפלאות היו כמעט בכל זמן ובכל שבוע וכו'. וכן כענין פרנסת האדם, שהמאמין רואה נפלאות ה' בכל עת אידם פרנסתו בהשגחה נפלאה לבד, כי אף-על-פי

שְׁעוֹשָׁה אִיזָה עֶסֶק וּמְלָאכָה, אַף־עַל־פִּי כֵן רוֹאֶה שֶׁפֶּנֶה פְּעָמִים אִינוּ מְצִלִּיחַ כָּל־ל בְּעֶסֶק זֶה, וְכִשְׁה' יתְבַרְךְ רוֹצֵה, מְסַבֵּב בְּהִשְׁתַּחֲוֹתוֹ פִּרְסַמְתוֹ בְּדַרְךְ נִפְלֵא וּמִזְמִין לוֹ רוּחַ בְּדַרְךְ גַּם הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַטְּבַע, כִּי פְתָאם בָּא לוֹ רוּחַ שְׁלֵא עָלָה עַל דַּעְתּוֹ כָּלֵל, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהֵאָרִיד לְבָאֵר כֵּל זֶה כִּי יִכְלוּ הַמִּזְן וְרִיעוּת, אֲבָל הַמַּאֲמִין וְחַפֵּץ בְּהַאֲמַת יְבִין כֵּל זֶה הַיִּטִּב. אֲבָל אֵת זֶה לְעַמֵּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים, שְׁגַם הַחוֹלֵף לְדָבָר עֲבִירָה חֵם וְשִׁלּוּם, אוֹ שְׂרוּצָה לְאֶבֶד אֵת עוֹלָמוֹ לִילֵךְ לְמַרְחָקִים לְלַמֵּד מִה שְׂאִסְרוּ חֻקֵּינּוּ ז"ל, שֶׁהֵם חֻקֵּימֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְלִילֵךְ בְּדַרְךְ שְׂרִירֹת לְבוֹ הַרַע, וְגַם בְּהֵם נִמְצָאִים הַרְבֵּה שְׂאִין לָהֶם עַל הוֹצָאוֹת לְמַרְחָקִים כְּזֶה, וְגַם שְׂאִין מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת מְאֹד, מִה שֶׁנִּדְמָה שְׂאִין בְּדַרְךְ הַטְּבַע לְבוֹא לְשֵׁם, אֵךְ הֵם מִתְנַבְּרִים בְּרָצוֹן חוֹק עַד שֶׁה' יתְבַרְךְ מְסַבֵּב לָהֶם סְבוֹת עַד שֶׁבָּאִים לְשֵׁם לְמִה שְׂרָצוּ, לְעַקֵּר אוֹתָם מִשְׁנֵי עוֹלְמוֹת, כִּי 'בְּדַרְךְ שְׂאֵדָם רוֹצֵה לִילֵךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ' (סְבוֹת י'), וְהָרָצוֹן יֵשׁ לוֹ הַקָּפָה גְּדוֹל וְכו'. וְכֵן־ל, וְכֵן זֶה מַחְמַת גְּדֹל הַבְּחִירָה וְכֵן־ל. וְכֵן הוּא בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם וְאֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַכֵּל.

אֵךְ הַחֲלוּק וְהַהֶפְרֵשׁ וְכוּלֵין הַכֵּל לְהַבִּין, כִּי זֶה הָאִישׁ הַבָּשָׂר כֵּל יְסוּד כְּוֹנֵתוֹ וְרָצוֹנוֹ הוּא בְּשִׁבִיל הַתְּכִלִּית הָאֲחֵרוֹן, שֶׁמִּרְגִּיל עֲצָמוֹ מְנַעֲרִיו לְהִסְתַּפֵּל עַל קָצוֹ וְסוּפוֹ הָאֲחֵרוֹן וְמִה יַעֲשֶׂה לְיוֹם מְקַדָּה,

וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב (קְהֵלֵת ב'): "וְזָכַר אֵת בּוֹרְאֵךְ בְּיָמֶיךָ בְּחוֹרֵתֶיךָ", וְכֵמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קְהֵלֵת רַבָּה פִּרְשָׁה יב, א): 'בּוֹרְאֵךְ בְּאֵרֶךְ בּוֹרְךְ וְכו'', וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב (קְהֵלֵת ב'): "הִתְחַכֵּם עֵינֶיךָ בְּרֵאשׁוֹ", שְׂפָרְאִשִׁית עוֹלָמוֹ רוֹאֶה מִה יִהְיֶה בְּסוּפוֹ וְכו', וְכֵל תְּשׁוּקָתוֹ וְרָצוֹנוֹ לְהַכִּיר אֵת ה' יתְבַרְךְ בְּאֵמַת, וְלִפְרֹשׁ אֵת עֲצָמוֹ מִכָּל הַתְּאוֹרוֹת רְעוּת, וְלִזְכוֹת לְחַמֵּץ טוֹב כֵּל יָמָיו בְּשִׁבִיל תְּכִלִּיתוֹ הַנִּצְחָי. וְזֶה, הַהֶפְדָּ, מִשִּׁים כֵּל מְנַמְתוֹ וְרָצוֹנוֹ לְתְּאוֹת עוֹלָם הִזָּה וְשְׂרִירֹת לְבוֹ הַרַע, וְיִבְרָךְ שְׂאֵדָם רוֹצֵה לִילֵךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ' כֵּן־ל, וְכֵמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יִבְטָא לֵת): 'הֵבֵא לְמַהֵר מְסִיעִין לוֹ, הֵבֵא לְמִמָּא פוֹתְחִין לוֹ, וְאֵזִי ה' יתְבַרְךְ מִזְמִין לְכָל אֶחָד סְבוֹת וְסְבוֹרוֹת וְחֻקֵּימֹת בְּדַעְתּוֹ שְׂיִזְכֵּל לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹנוֹ, עַד שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ לְהַחֲלוֹק וְהַכּוֹפֵר וְכו' לֹאמֵר סְבוֹרוֹת וְחֻקֵּימֹת שֶׁל הַכֵּל לְהַמְעוֹת עֲצָמוֹ וְאֵת אֲחֵרִים מִן הָאֵמַת וְלֹאמֵר שֶׁהָאֵמַת אוֹתוֹ, אֲבָל הָאֵמַת עַד לַעֲצָמוֹ, וְהַחֲפִץ בְּאֵמַת רוֹאֶה הֵיכֵן הָאֵמַת לְאֵמַתוֹ:

עַט וְזֶה בְּחִינַת (אֲבוֹת ה, ט): 'מִה בֵּין תְּלַמִּידָיו שֶׁל אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ לְתַלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעָם הַרְשַׁע וְכו'', שֶׁהַכֵּל תְּמַהֵן עַל מֵאָמֵר זֶה כְּמִבְּאֵר בְּמִפְרָשִׁים, אֵךְ עַל־פִּי הַנִּזְל מוֹכֵן דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים קָצָת, כִּי בְּתַחֲלָה בָּאֵר הַחֲלוּק שְׂבוּן תְּלַמִּידָיו שֶׁל אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ עַל־יִה־שְׁלוֹם שְׂמֻדָּתָם 'עֵין טוֹבָה וְרוּחַ נְמוּכָה וְנִפְשׁ שְׂפָלָה', שְׂאִינָם כְּרוּכִים אַחֵר 'הַקְּנָאָה

הכל אל האמת המזוּף שלהם, אך החלוק הוא בפּוֹף, כי 'תלמידיו של אברהם אבינו נוהלין בעולם הזה ויורשין העולם הבא ותלמידיו של בלעם הרשע יורדין לבאר שחת', כי גם בעולם הזה הפל רואין כי רק מי שיש לו אמונה תינו חיים אמתיים, אבל מי שאין לו אמונה והוא בבחינת 'תלמידיו של בלעם הרשע' אין חיו חיים כלל גם בעולם הזה, כמו שכתוב בספר הספורי מעשיות (שמות רד"ן סינים ל"ב ו"ג וק"ב), וכאשר שמענו מפיהם בפרוש שהם בעצמן מודים על זה שעקר החיים אמתיים הוא אמונה הקדושה, מכל שפן וכל שפן בעולם הבא שאז בודאי הכל יראו החלוק וההבדל שבניהם, כמו שכתוב (מלאכי ב'): 'ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד אלקים לאשר לא עבדו וכו'".

וזהו גם כן מה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה ג, ח): 'אור - אלו מעשיהם של צדיקים, חשך - אלו מעשיהם של רשעים, ועדן איני יודע באיזה מהם הוא חפץ, תלמוד לומר (בראשית א): 'וירא אלקים את האור כי טוב וכו'". הינו שהרשעים מהפכים חשך לאור ואור לחשך, שקר לאמת ואמת לשקר, עד שאי אפשר לידע באיזה מהם ה' תפדן חפץ, לכן נאמר: 'וירא אלקים את האור כי טוב', ואמרו רבותינו ז"ל שראה שאין העולם כדאי להשתמש בו ועמד ונגזו לצדיקים לעתיד לבוא, הינו

והתאווה והפבור' שהם כלולים בדרביהם אלו, כי 'עין טובה' הפך הקנאה, שאין עינו רעה לקנא את חברו, ונפש שפלה' הפך התאווה שהוא בחינת נפש רחבה של בלעם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדבר רב ג, ב'): 'שהיה נפשו להתאוות ממון הרבה, "מלא ביתו כסף וזהב וכו'" (במדבר כב), 'רווח נמוכה' הפך רדיפת הפבור שהוא גאות ורוח גבוהה, וכל המדות טובות האלה שהם כלולים מכל טוב הם בתלמידיו של אברהם אבינו עליו השלום. ולהפך תלמידיו של בלעם הרשע הם 'עין רעה ונפש רחבה וכו', שרודפים אחר הקנאה והתאווה והפבור וכו', ושאל התנא אחר כך: 'מה בין תלמידיו של אברהם לתלמידיו של בלעם, בלומר איך אפשר לידע מה ביניהם ואיזה הדרך הישר שיבר לו האדם, כי הלא אנו רואין שבמקרה אלו הטובים שהם תלמידיו של אברהם אבינו כן יקרה לאלו הרעים שהם תלמידיו של בלעם הרשע, כי אלו גומר ה' ותפדן עמקם מה שהם רוצים, וגם עם המהפכים ארחות ישר גומר ה' ותפדן למלאת רצונם, וכמו שכתוב (תהלים ט'): "כי אתה עמל וכעם תביט לתת בידך", וכמו שפרש רש"י שם, ואם כן נפל פתא בבריא, שאין יודעין באיזה דרך לילך, על זה סים התנא, כי בודאי קשה לברר האמת, כי הנצחון אינו סובל את האמת, וכל מה שאמרו להם אמת ברור והפכו

לקוטי הלכות

הלכות גרבת השחר ה

ארה חיים תיט

שמי שחפץ לידע הדרך באיזה מעשים ה' יתברך חפץ יתקרב לצדיקו אמת, פי אצלם נגנו האור הטוב, וילך בדרכיהם להסתפל מעודו עד סופו, מבחירתו עד זקנתו, על תכליתו הנצחי וכנ"ל, ואז ידע האמת באיזה מהם חפץ ה' יתברך וכנ"ל.

ועין בסנהדרין פרק ארבע מיתות דף (סו:) מאמר רבותינו ז"ל: 'תניא ודרש אל המתים זה המרעיב עצמו וכו', ובשנהיה רבי עקיבא מגיע למקרא זה היה בוכה: ומה המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח ממאה שורה עליו רוח ממאה, המרעיב עצמו שתשרה עליו רוח טהרה על אחת פמה וכמה, אבל מה אעשה שעוונותינו גרמו לנו, שנאמר (ישעיה טו): 'עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלוקיכם', אמר רבא: אי בעו צדיקי ברו עלמא, שנאמר: "עונותיכם היו מבדילים". רבא ברא גברא, רבי חנינא ורבי הושעיא היו יתבי וכו'. ופרש רש"י: 'אי בעו צדיקי - להיות גמייים מכל עון, הווי ברו עלמא, שנאמר וכו', הא אם לא היו בהם עוונות אין פאן הבדלה'. כל זה שך לעגון מעשה בלק ובלעם שכתבנו שם מגדל פח הבחירה וכו', עין שם היטב.

ובפרק הנחנין איתא (סנהדרין ז): 'רבי יוסי הגלילי אומר הגיעה תורה לסוף דעתם של עובדי פוכבים, לפיכך נתנה התורה ממשלה בה, שאפלו מעמיד לך חמה באמצע הרקיע אל תשמע לו',

ופרש רש"י: 'נתנה התורה ממשלה בה - כלומר אפלו תראה אותו נביא מושל ועושה פרוצו, דכתיב (דברים י): "נתן לך אות או מופת", עד פאן לשונו. כל זה שך לעגון הנ"ל עד פמה וכמה פח הבחירה מגיע, והבן מאד. ועין במסכת עבודה זרה (דף טו:) מה שכתוב שם לעגון מה ששאל וכו' והשיב לו: 'וכי יאבד עולמו מפני השומים':

פ וזה שכתוב (במדבר כב): "כי הפיתני זה שלש רגלים", ודרשו רבותינו ז"ל (במדבר רבה כ, ד): 'אתה מבקש לעקר אמה החוננת שלש רגלים בשנה, והופיר זכות וכן השלש רגלים דיקא, פי הם "מועדי ה' מקראי קדש" (ויקרא כג), שקוראים ומגלים את הרצון, והוא רצה לכלל זאת ולהכחיש פרוצון חס ושלום, פי היה בחינת מצח הנחש וכנ"ל:

פא וזה בחינת פתיחת פי האתון, שה' יתברך פתח פי האתון והיא בעצמה הוכיחה אותו, שנעשה גם שלא היה מעולם, פי בזה הראה לו ה' יתברך מאין נמשך פחו הטמא לפעל פעלות רעות, פי המשיך הזהמא על עצמו כל כך, על-ידי תאות נאוף בזהמא פואת עם פהמה, עד שעל-ידיה היה לו פח דסטרא אחרא בפיו הטמא, פי בן מנהיג ה' יתברך עולמו, שמי שרוצה לפעל פעלות בקדשה צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול מאד כמו משה רבנו עליו-השלום, ואם היה שונה חס ושלום מעט בקדשותו

לפ' תיט

היא בעצמה המשיך לה ה' יתברך הדבור ופתח את פיה והוכיחה אותו והודיעה לו לעין כל מה שעשה עמה, כי בן מניע לו, מאחר שמשם המשיך בח דבורו תרע, על-כן הראה לו ה' יתברך שפנה בעצמו המשיך הדבור להאָתון בעצמו לבלשו ולנקם בו, בבחינת (תהלים ז'): "תמותת רשע רעה", ובתיב (דמיה ב): "תִּסְפָּדַךְ רַעַתְךָ וּמִשְׁבוֹתֶיךָ תִּכְחַד", (ועני עוד במקום אחר בדבריני מנה, שדוקא על-ידי זממתו הגדולה הנ"ל המשיך הדבור לשם וכו').

פב ואף-על-פי-כן עמד ברשעו ולא שב מדרך עד שיעץ לבלק להכשילם בונות ועל-ידי-יהוה יפל מהם, כי אמר לו: 'אלהיהם של אלו שונא ומה הוא וכו' (ספרדיון ק), ויתברך תמוה מאד, אם כן, אם ה' יתברך שונא ומה ועל-ידי-יהוה יפלו מישראל חס ושלום, אם בן בלק ובנותיו והוא בעצמו בודאי יפלו על-ידי-יהוה מפלה שאין לה תקומה, מאחר שהם גרמו כל זאת וטמאו את עצמן ואת ישראל בזה? וגם מהו הלשון: 'אלהיהם של אלו, וכי היה טפש ואמר שיש לישראל אלוה מיוחד וזהם אחר? אך הכל על-פי הנ"ל, כי טעה ואמר שאיך שהאדם רוצה להמשיך רצון אלקותו יתברך בן יכול להמשיך, על-כן אמר שישראל שמקרבין עצמן לרצונו יתברך על-פי דעת משה רבנו שהיה קדוש ופראש מאד והזהיר לכל ישראל על הזנות מאד, על-כן בשהם פוגמים בזנות

לא היה יכול לפעל פראוי, ולהפך בממאה היה פח בלעם דיקא על-ידי שטמא עצמו כל כך ועל-ידי-יהוה דיקא היה לו פח בפיו הטמא, ובמוקא בזהר הקדוש ובספרים פעלותיו על-ידי ממאות עצומות שטמא עצמו בשכבת זרע אצל הרי השך וכו' רחמנא לצלן, על-כן הראה לו ה' יתברך כחו מאין נמשך, ומה שפעל בכחו הטמא שהמשיך בח הדבור פה אל הטמאה והסמרא אהרא כל כך על-ידי מעשה אישות שעשה עם אתונו, עד שנמשך בח הדבור להאָתון בעצמו, עד שהאָתון פתח פיו והוכיחה אותו בעצמו והודיעה לו לעיני כל השרים שהלכו מהיכן בא כחו, כי אמרה לו: "ההספן הספנתי" (דברים כב) שפרמנו על מעשה אישות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ספרדיון ק): "ובזה הראה לו ה' יתברך שאין כחו הטמא חס ושלום ממנו ומעצמו, רק הכל ברצון ה' יתברך שברא העולם ברצונו ברחק כזה שיהיה בח להאָדם להמשיך בבחירתו כחות העליונים ברצונו. אבל אף-על-פי-כן הכל ביד ה' בחמר ביד היצירה, כי אין מלבדו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תולין ז): לענין כשפים, רק שנותן להם בח לפי שעה בשביל הבחירה, אבל אחר כך גבי דיליה ו'המחלל שם שמים בפתר נפרעין ממנו בגלוי' (אבות ה, ד), ו'מינה ובה אבא גיזל ביה נרגא' (ספרדיון לב), שהאָתון בעצמה שטמא את עצמו עמה שמשם היה כחו הטמא,

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים תכא

מחייבים להסתפל על האמת לאמתו, ואז היו מבינים שבודאי אין זה רצון ה' ותברך להרבות זמנה חס ושלום, וכמו שראו כבר מדור המבול וכו' מה שנקם בהם ה' ותברך בשביל זה, רק שהוא רצה לילך אחר תאוותיו ושרירות לבו, על-כן נתן לו ה' ותברך בח בזה שייכל להמשיך הכחות פרצונו לפי שעה בשביל הבחירה, אבל לסוף גבי דיליה, כי פריחתם הוא רק כמו עשב להשקדם אחר כך על-ידי זה עדי עד, כמו שראינו שאחר כך נפלו בלם בלק ובנות מרדן ובלעם בעצמן מפלה שאין לה תקומה, כי נהרגו בלם בחרב על-ידי פנחס וישראל כי "אתה מרום לעולם ה'" (תהלים ע).

חס ושלום בודאי תקף ופלו, אבל הוא וסיעתו שטמאו את עצמם כל כך, הם ממשוכין רצונו על-ידי טמאה זאת דיקא, וכמו שראו כמה פעמים שפעלו פעולות על-ידי זהמא זאת כנ"ל, על-כן אמרו שקהם לא זיק הזנות רק לישראל שממשיכין הרצון דרך התדשה דיקא, ועל-כן אמרו: 'אלהיהם של אלו שזנא זמה', 'של אלו' דיקא, שהם ישראל שהמשיכו אלקותו עליהם בדרך זה של קדשת משה, הוא 'שזנא זמה', ששזנא אותם מחמת חטא ניאוף, אבל השנאה הזאת הוא רק לאלו ולא לממאים כמותו, כי בזה טעה בכפירותיו שסבר מה שרואין בכל פעם ש'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' ומצליחין בידו

מלמעלה שישמר חפצו, הן לטובה הן לרעה, כבר שחם ושלום ה' ותברך בטל רצונו לגמרי, ומסר ביד האדם הכל וכרצונו יוכל להמשיך הכל, רק שמי שממשיך דרך התדשה אליו דיקא זיק הזמה, אבל אליו וסיעתו שהמשיכו כמה פעמים הכחות מלמעלה דרך הסטרא אחרא על-ידי זהמת הזמה דיקא כנ"ל, אליהם לא זיק הזמה בלל, אדרבא כל כחם על-ידיה חס ושלום וכנ"ל. אבל "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, בפרח רשעים כמו עשב וכו', להשקדם עדי עד וכו'" (תהלים צח), כי מה שה' ותברך נותן להם בח בזה הוא רק לפי שעה בשביל הבחירה, ובודאי הם

פג וזה (במדבר כב): "ויאמר מואב אל זקני מרדן וכו', ובלק בן צפור בלק למואב וכו'", 'בלק בלק מואב' זה בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים כנ"ל, ועל-כן הוא בחינת בלק מואב, כי עקר התגברותם הוא על-ידי תאות נאוף שהוא בחינת 'מואב', שהם נמשכים מבחינת 'מצח אשה זונה' שהוא המעשה של בנות לוט, ועל-כן גם עתה רצו להכשיל את ישראל על-ידי בנות מואב. כי עקר מעות המחקרים של חכמי הפסע הוא על-ידי שהם ברוכים מאד אחר תאוה זאת וכנ"ל, וכמוכא בהתורה 'אבא שאול' (לקיים סימן ניה), ועל-כן לקחו עציה מזקני מרדן, זקני מרדן זה בחינת זקני

דף קמ"ד

הדור שאין בהם שלמות וכו', שעל-ידם מתגבר הדין והרגו, הפך הרצון, בבחינת (א"ב ד): "קצר ימים שבע רוגו", כמו שפתיב שם בהתורה הנ"ל. ועל-כן נקראים יקני מדין, לשון דין ורגו. כי יקנים וקדשה, בחינת (קדושין לב): 'קון - זה קנה חכמה', הם מתחדשים בכל יום, בבחינת: "תתחדש פגשר וכו'" (תהלים ק), כי הם מתגברים להוסיף בכל יום קדשה ודעת, ולהתחיל לעבד את ה' והפך בכל יום מחדש, שזה עקר שלמות עבודת ישראל, בחינת: 'בכל יום יהיו בענין פחדשים' וכו', ועל-ידיהם הם ממשכין רצונות טובות וחסדים חדשים בכל יום, בבחינת (א"ב ד): "חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לפקרים רבו אמונתך", ופרש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל פקרי. כי עקר פח היצר הרע הוא מדינים ורגו, ובכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו (סוכה ב), ומו שאינו מתגבר פגגדו פראוי נדמה לו פאלו אפס תקנה חס ושלום לעמוד פגגדו, כי פקר נקון פמעשו וברגולותיו וכו', כי היצר הרע נקרא (קהלת ד): "מלך זקן וכסיל". ועל-כן הוהיר רבנו ז"ל מאד מאד רצעק פקול גדול לכלי להיות זקן חס ושלום וכו', פמבאר שיחה קדושה זאת פספר ספורי מעשיות (שמות הר"ן סימן נ"א), והיא שיכה לתורה זאת ואת הערכים שאנו עוסקין בה. אבל המקרכים להצדיק האמת שהוא בחינת זקן וקדשה, הם

נזקרים לכלי לפל חס ושלום לידי זקנה לעולם, ואף שהוא אף שעובר על האדם בכל יום, הם מאמינים שכל יום ניום שפא לעולם הוא עגון חדש לגמרי, פי ה' והפך מחדש פטובו בכל יום תמיד מעשה כראשית, וכמבאר לעיל מזה. ובודאי לית יום דלית ביה טוב, רק שיש לו גדר מלך, פמבאר פזהר הקדוש ומובא פדברינו פמקום אחר (בחלמות פקדון הלכה ד), ומאמינים פחסדו הגדול שאינו נפסק לעולם, בחינת: "חסדי ה' כי לא תמנו", עד פממשכין חסדים חדשים בכל יום מחדש, בבחינת: "חדשים לפקרים וכו' פנ"ל, ועל-ידיהם מתגברים פסייע דלעלא להוסיף בכל יום אור קדשה ודעת, שעל-ידיהם מאיר התגלות הרצון בכל יום יותר ויותר. אבל להפך זקני הדור שאין בהם שלמות, הם בחינת 'זקני מדין', בחינת תקף הדין והרגו וכו', ומהם נטל עצה פלק ומובא שהם בחינת 'חיות רעות', בחינת חכמי פטבע פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בסוכה רבה ד, ב): 'והלא מעולם הם שונאים זה את זה'. פי אלו הזקנים שאין בהם שלמות, בחינת 'זקני מדין', אף-על-פי שאין בהם שלמות פראוי להוסיף קדשה בכל יום, אף-על-פי-כן עדין הם בבחינת אנשים פשרים ואינם פפצים פחכמות חיזונות של החיות רעות הנ"ל וחולקים עליהם, והם תמיד שונאים זה את זה, אבל אף-על-פי-כן הם עושים שלום זה עם זה

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תכנ

כמה וכמה מהם שיצאו מן הדת לנגמרי, כל מי שיצא מנפיות פגסיות שלהם הרעה, כמפרסם לעין כל. וזה בחינת "ירק השדה", כי נפשות ישראל נקראים צמחים, כמו שכתוב (יחזקאל טו): "ורבבה בצמח השדה נתמיד", ואלו הילדים והנערים הם בחינת ירק השדה העליונה, כי ירק מרמז בחינת (בראשית ד): "וירק את חניכיו" - "שהורקנו בתשובה" (בראשית ובה טו, ב), המובא במקום אחר בהתורה אני ה' וכו'" (בסיון יא), ואם היו מתגדלים בדרכי ישראל הכשרים ללמוד חמש עם פרוש רש"י וגמרא ופוסקים וספרי מוסר הקדושים, היו מתגדלים מהם פרות נפלאים, בחינת (תהלים ק): "ויוזעו שדות ויטעו כרמים ויגעו פרי תבואה וכו'", ואלו החיות רעות, בחינת שור, הם עוסקים ללחכם ולעקרם מנעוריהם חס ושלום. וזהו בחינת "כלחך השור את ירק השדה" וכו', הינו כמו שהשור המזיק פגם הרצון עוסק ללחך בחינת "ירק השדה" ה"ל, כמו בן עתה ילחכו הקהל דקדשה ה"ל את כל סביבותינו, דהינו מה שאנו עוסקים לסבב את הקדשה וכו'":

פה ועל-בין היתה עצתם לקרא את בלעם, שהוא בחינת מצה הנחש, שרש חכמת הטבע, כדי שהחיות רעות ה"ל יקבלו חס ושלום פח משרשם, ועל-בין התנעצו עם יקני מדון שהם בחינת זקני הדור שאין בהם

להתנעז על בני ישראל הכשרים הדבקים בהזון דקדשה:

פר וזהו (במדבר כב): "עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחך השור את ירק השדה", שהם מתוראים שהקהל הקדוש של ישראל הכשרים המאירים התגלות הרצון מחדש בכל יום, שהם ילחכו ויעקרו את כל הסבובים הרעים שלהם של החיות רעות שהם חכמי הטבע שמשסבבים את דרכי התורה האמתית בסבובים רעים שלהם, בבחינת (תהלים כ): "סביב רשעים ותהלכון", ועתה זה הקהל הקדוש רוצים ללחכם ולעקרם לנגמרי. וזהו: "כלחך השור את ירק השדה", הינו שאמרו שהקהל דקדשה של ישראל רוצים ללחכם ולעקרם משרשם כמו ממש שהם עוסקים ללחך את סטרא דקדשה, שזהו בחינת "כלחך השור וכו'", שהוא בחינת שור המזיק שור המועד, שהוא בחינת חטא העגל שעשו עבודה זרה, הפך הרצון, בבחינת (תהלים ק): "וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב". כי שור הוא בחינת קלפה חזקה מאד, בחינת תולע שרוצה להתגבר בכל יום חס ושלום וכו', כמוכא בכונת פרשת התמיד, עין שם. וזהו: "כלחך השור את ירק השדה", כי זה השור המזיק, בחינת החיות רעות שהם חכמי הטבע, עקר התגברותם הוא על ילדי ונערי בני ישראל לחנכם חס ושלום מנעוריהם, באשר כבר דרסו וטרפו ועקרו

(תהלים עג): "צור לבכי ותלכי אלקים לעולם", שנה בחינת רצון טוב לה' תברך. וזהו: "ומגבעות אשורנו", בחינת (שיר השירים ד): "גבעת הלבונה", בחינת קדשת הבית המקדש שישם עקר האהבה והרצון בין ישראל לאביהם שבשמים, בחינת (שם ג): "תוכו רצוף אהבה וכו'", כי שם כל התקרבות שהיו עולים לרצון:

פז וזהו (במדבר כג): "הן עם לבדר ישפן", שהם עם קדוש כזה ששוכנים לבדר, שהם מקמים (ישעיה כח): "לך עמי בא בתדרך וסגר דלתך בעדך, חבי כמעט רגע עד יעבר זעם", שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיחתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחריתם וסופם האחרון, ועל ידי זה הם בטוחים מפל צר ואיבי ומסטיין, כי הם מסתירים עצמם בצל גנפיו ותברך תמיד, בבחינת (תהלים לב): "אתה סתר לי וכו'", שהיו בחינת (דברים לב): "וישפן ישראל בטח בך עין יעקב וכו'", בחינת (תהלים ד): "כי אתה ה' לבדר לבטח תושיבני", שעל ידי בחינת 'בדר', בחינת התבודדות, על ידי זה שופן ישראל בטח תמיד, כי מי זה ערב את לבו לגשת אל ה' ותברך שהם מסתירים עצמן אצלו ותברך, בבחינת (שם כג): "לא תירא מפחד לילה מחץ ועוף יומם וכו', רק בעיניך תביט ושלמות רשעים תראה, כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך", כי הם שמים

שלמות, כי משם יניקת מצח הנחש' וכנ"ל. ובאמת היתה אז עת צרה וסכנה גדולה כמו שכתוב בזהר הקדוש, אך ה' ותברך הפר עצתם וקלקל מחשבתם על ידי גדל כחו של משה שגבל ברצון העליון כל כך עד שפעל שה' ותברך ברחמיו לא פעם כל אותן הימים, כמו שאמר רבותינו ז"ל (ברכות ג), כי כל כחו של בלעם היה שהיה יודע מתי הקדוש ברוך הוא פועם, כי כל כחו הנה מפעם ופעם ורגו, הפך הרצון, אבל ה' ותברך ברחמיו לא פעם ופעם כל אותן הימים, עד שברחמיו העצומים עקם את פיו והפך את הקללה לברכה:

פז וזה (במדבר כג): "מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'", כי כל אותן הימים לא זעם כמו שאמר רבותינו ז"ל. וזה (שם): "כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו", שישאל יש להם ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב ומהאמהות הקדושות שהיו חזקים בתרצון מאד, כי כל עבודת אברהם וכל האבות והאמהות היה רק רצון טוב, כי אז היה קדם קבלת התורה והיה כל התקרבותם לה' ותברך רק על ידי רצון ונדבות לב, כמו שכתוב במקום אחר (לקי"ט סימן קכ"ב), כי הם המשיכו האמונה הקדושה בעולם שהכל מתנהג ברצונו ותברך, ועקרו ובטלו העבודה זרה והקמת הטבע מן העולם. וזהו: "כי מראש צרים אראנו", בחינת

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תכה

מעונם ודירתם ומבטחם אצלו יתברך על ידי התבודדותם שעוסקים לסלק מחשבתם מפל ההבלים של זה העולם ולבטל רצונם אליו יתברך. וזהו (במדבר כג): "ובגוים לא יתחשב", ותרגום יונתן וירושלמי: 'בגוים עממיא לא מתערבין', שאינם רודפין אחר נימוסי העובדי פוכבים ואחר רבוי כלי בית וכלי כסף ותכשיטין וכו' ושאר דברים המרבים הכל שלהם, רק מסלקים כל מחשבותם מפל זה, ומתבודדין ושופכים שיחם ברצונות טובים וכסופין חזקים ונענועים נמצים אליו יתברך. וזה (עו): "מי מנה עפר עקב, מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר כשהולכים לדברים שבקדשה כגון לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ולקבל פני רבם דקדשה, ולשפך שיחם בהתבודדות לפני ה' יתברך, שמפיל פסיעה ופסיעה שדורסים על העפר נעשים תקונים ושעשועים גדולים למעלה שאי אפשר למנותם ולשענם. "ומספר את רבע ישראל" (עו), ופרשו רבותינו ז"ל וכן תרגום אוגקלוס ויונתן שצאמר על הארבעה דגלים, ואלו הארבעה דגלים הם בחינת ארבעה מחנות השכינה וכו' שנמשכין מוד דאחד ששם עקר הפטול אל רצון האין סוף. וכל זה הוא בחינת הפלה ושיחה והתבודדות הנ"ל, שעקר השיחה והתבודדות צריך להיות עד שיבטל את עצמו, שיבטל כל רצונותיו

לרצון ה' יתברך. וזהו בחינת משפט שצריך בדבריו ז"ל בכמה מקומות, שצריך האדם לשפט את עצמו על כל דבר אם כך ראוי לו לבלות ימיו וכו', ומבאר בהתורה 'היכל הקדש' בסימן נ"ט בחלק א' שביחינת משפט זה הוא בחינת 'רבויע' בחינת חשן המשפט שצאמר בו (שמות כח): "רבויע יהיה כפול", נמצא שהמשפט שהאדם צריך לחשב עם עצמו ולשפט את עצמו שהוא בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו הנ"ל - הוא בחינת 'רבויע'. ועל שם זה בעצמו נקרא 'רבויע', כי עקר ההתבודדות והשיחה צריך להיות בהתחזקות רצונות טובות לה' יתברך עד שיכלל באחדותו יתברך, בבחינת ד' דאחד, מפל מקום שהוא, בבחינת (חוקא) (כ): "מארבע הרוחות באי הרוח", שמפיל ארבע רוחות העולם שנתפור דעתו לשם, ושוב מפיל לד' דאחד, להפיל ברוח ה' שהוא רצונו יתברך, כי רוח לשון רצון. כי זה עקר ההתבודדות שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו היכן הוא בעולם, ולהיכן נתפור דעתו ומחשבתו ורצונו, ולהיכן נשלף ונתעה על ידי מעשיו ומחשבותיו, עד שעלפי רב רואה בעצמו שאין לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברוח לשם ולהתחבא שם מפגעי העולם בגשמיים ורוחניות בגוף ונפש וממון ופרנסה, בבחינת (תהלים קלב): "אנה אלך מרוחך וכו'", ובבחינת (שם קכא): "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי", וכמו שכתוב

תחת

(שם קטב): "הבט ימין וראה ואין לי מכיר אבד מנום ממיני", וכמו שאומרים בפליחות (לערב ראש השנה): 'פנינו לימין ואין עוזר, לשמאל ואין סומך וכו', וכן הרבה, עד שרואה שאין לו מנום כי אם אליו יתברך לבד, בבחינת: 'ממך נסתי ושבתי אליך', וכמו שכתוב (תהלים ט): 'ומנום ביום צר לי'. ובשביל זה בחינת המשפט הנ"ל שהוא בחינת התבודדות נקרא 'רבע', בחינת: 'רבע ישראל', כי זה העוסק בזה באמת הוא מתהפך בדבריו לכל צד מארבע רוחות העולם שבהם פולטים כל מה שנעשה בעולם, עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו' שאין לו מקום לנום רק לנום לה' יתברך, להפיל בד' דאחר, כי ה' יתברך נמצא בכל עת לכל קוראיו אפלו אם נתעו כמו שנתעו, כי רחמיו אינם פלים לעולם. וזה: 'ומספר את רבע ישראל', שאין מי שיוכל למנות ולספר מה שנעשה מבחינת 'רבע ישראל' שהוא משפט והתבודדות הנ"ל, אף הם שבים מכל מקומות שנתעו לשם לה' יתברך, להפיל באחרותו יתברך, בד' דאחר, על ידי התחזקות הרצון באמת, כי בודאי אי אפשר לשער מה שנעשה בזה. וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת, ולא ירפה את הרצון הטוב אפלו אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב, שעל זה אמר (כמדבר ט): 'תמת נפשי מות ישרים' הללו, 'ותהי

אחריתי כמהו", כי אמר על עצמו שידע לקלוו ויהמתו העצומה שאין דגמתו כנ"ל, אף על פירכין אמר הלוא ותיתי זוכה אפלו אנכי לילך בדרך זה, להתחזק מעתה ברצונות טובים ולפרש שיתני בכל יום לפניו יתברך ולשפט את עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל, אז הייתי זוכה גם כן לאחרית טוב, בבחינת: 'ותהי אחריתי כמהו'. וכל זה אמר מחמת ההכרח, שעקם ה' יתברך את פיו לברך את ישראל ולחזקם ברצונות טובים והתבודדות שיהיו חזקים בזה לעולם, ומזה אנו מבינים מה היה בדעתו להפך, לחלק על כל זה ולחזקם חס ושלום מכל זה על ידי דבוריו וליצנות שלו וכו' הרעים, אף ה' יתברך ברחמיו הפך הקללה לברכה עד שהכרח לברכם ולחזקם באמת כנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו וכו'. ובודאי היה לו גם אחר כך בחירה לאחו על כל פנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף ועמד ברשעו גם אחר כך, עד שענין את בלק להכשילם בנות על ידי התנרות בזה, כי היה יודע גדל כח הוצר הרע שיהיה קשה להם לעמוד בזה. ועל כן נפלו מישראל על ידי עשרים וארבעה אלף, 'עשרים וארבעה' דיקא, כי כל התנברותו היה על ידי השתלשלות סיני הדינים מעשרים וארבעה בתי דינים הנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים תכו

בחינת תקון חרבן בית המקדש ששם עולין לרגלים ששם עקר הארת הרצון וכנ"ל. ועל-כן קורין זאת בין המצרים, כי כל זה הוא תקון התרבון של בין המצרים, כי על-ידי בחינת פנחס נזפה שיהיה נשמע קול הקריאה של יוסטוב שקורא את הרצון, שעל-ידי-זה יתתקן הכל ונזפה לשוב לארצנו ולבנות את בית מקדשנו במהרה בימינו אמן:

ז ועל-כן נסקוד פרישת מטות לפרשת פנחס, כי פרישת מטות מדבר מענין נדרים, שעל-ידי מצוה זאת של נדרים רואים ומבינים גדל עצם פח הדבור שתקף בשמבטא בשפתיו צריך לקים ככל היוצא מפיו. כי באמת ענין נדרים הוא פליאה נשגבה, בבחינת (במדבר י: 1) "איש כי יפלא לנדר נדר נזיר וכו'", כי הם בחינת 'פליאות חכמה' (פמוכא בהתורה שאלו את רבי יוסי בן קיסמא בסימן י"ז), כי פנה רואין גדלת האדם הפעל בחירה, שיש לו פח בפיו לעשות לעצמו מצוות חדשים שלא נצטוו בהם, כגון כשאוסר עליו דבר המתיר בפיו אוו חכף נאסר עליו הדבר המתיר באסור תורה (וכמבאר בדברינו מזה בהלכות נדרים). והוא פלאי, הלא באמת זה הדבר אין בו שום אסור בשרשו, ואף-על-פי-כן תקף כשאומר בפיו שיאסר עליו הדבר אפלו בלא הזכרת השם נאסר עליו חכף באסור חמור מן התורה. אך פנה רואין גדל פח האדם הפעל בחירה, והעקר הכח הוא

פח ואז זכה פנחס ונמל את שלו, שקנא קנאת ה' צבאות, כמו שכתוב (במדבר כה): "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וכו'", שבפול החמה והרגו שהוא הפך הרצון על-ידי שקנא קנאת ה' צבאות, בחינת (שם): "בקנאו את קנאתי וכו'". כי מבאר בהתורה הנ"ל שעקר התקון של כל הנ"ל הוא על-ידי צדקה, ומבאר בסימן ס"ה לקוטי תנונא שבשמקנאין קנאת ה' צבאות נחשב בצדקה, וכן מבאר בתהלים לענין פנחס, כמו שכתוב (תהלים קו): "ויעמד פינחס ויפול וכו'", שקנא קנאת ה' צבאות, ויתחשב לו לצדקה וכו' (שם), הרי מבאר דברי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שקנאת ה' צבאות נחשב לצדקה, ועל-ידי צדקה נקבע מצח הנחש' שהוא בחינת בלעם ונתתקן כל הנ"ל:

כט ועל-כן קורין פרישה זאת בין המצרים, כי כל התרבון היה על-ידי חטא העגל שהוא פגם הרצון שיהיה בשבעה עשר בתמוז וכו', ועל-כן קורין או פרישה זאת שהוא הכנעת בלעם הרשע על-ידי פנחס שקנא קנאת ה' צבאות וכו'. ועל-כן מבאר בפרשה זאת כל התקנות תמידין ומוספין של כל הימים טובים, כי כל הימים טובים הם מקראי קדש שקוראים ומגלים את הרצון, שכל זה נשמע על-ידי בחינת פנחס שהקניע ועקר את בלעם הרשע שהוא בחינת 'מצח הנחש', שכל זה הוא

יד ושחר

בפיו ולבו, ששִׁשְׁלָבו חושק לקדש את עצמו באיזה קדושה ופרישות וכיוצא ומוציא חשקו ורצונו בפיו, או נעשה מזה תורה, כי אז נאסר עליו הדבר באסור תורה. כי באמת נפש ישראל בשרשו הוא חלק אלה מפעל והוא בעצמו בחינת התורה, כי 'קדשא קרוך הוא ואוריתא וישראל פלא חד', כמו שכתוב בזהר הקדוש (אחר דף ע"ג), ועל-כן יש לו פה בפיו לקדש גדר ולעשות לעצמו מצוות בנפשו.

והעקב נדרים הוא פדי לקדש את עצמו ולפרש את עצמו מתאוות,

בבחינת (אבות ג, ט): 'נדרים סגן לפרישות', שאילו הנדרים הם מצוה לגדר פהם, וכן אמרו (טריס ח'): 'שרי ליה לאנש למגדר לזרוי נפשיה'. ועקר הגדר בשמוציאו בפיו, ובה רואין גדל פה הדבור ומבטא שפתים של האדם, שעלידי הדבור הוא יכול להתגבר ביותר לפרש את עצמו אפלו מן התור, כמו שאמרו: 'נדרים סגן לפרישות', וכמו שרואין בחוש מקל מי שרוצה להתגביל את עצמו באיזה קדושה ופרישות, שגומצאים הרבה שעושים גדר או שבועה על זה, כגון: להתענות איזה יום, או שלא לאכל דבר מן החי איזה זמן, או לתן צדקה יותר מבחו וכיוצא בזה. ולכאורה הדבר תמוה, ממה נפשך, אם יש בכחו להתגבר על יצרו ויכול להתגבר בלי גדר ושבועה, ואם מתירא שיתגבר יצרו עליו מה יועיל הגדר? אך

בה רואין גדל פה הגדר בשרשו והעקר

בשמוציאו בפיו, שאז עלידי הגדר עולה לבחינת 'פליאות חכמה' ששם שרש הבחירה, ומשם מקבל פה עלידי שמוציא הגדר בפיו, שייכל להתגבר על מה שצריך להתגבר. ובנדאי גם אחר פה בשעשה גדר, עדן יש פה להבחירה להפנותו חס ושלום, חס ושלום, כי הבחירה יש לה פה גדול מאד, ועל-כן הוהירה התורה מאד שישמר לקיים את נדרו ו'ככל היצא מפיו יעשה' (במדבר ל).

אבל העקר הוא שעלידי הגדר יש לו פה הרבה יותר להתגבר על יצרו, וכמו שפצינו בבעז שאמר (רות א): 'חי ה' שכבי עד הבקר', ודרשו רבותינו ז"ל (רות רבה ג, ד): 'ליצרו נשבע', נמצא שבלא השבועה היה סכרא שהיצר הרע יתגבר עליו, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל בזה (רות רבה ט, ו): עלידי השבועה עמד בפסיון וכבש את יצרו. וכן מצינו בכמה פסרים וצדיקים, וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר שהיה רגיל בנדרים מאד בשביל קדושה ופרישות (שבתי הר"ן סימן פ"ו):

צא ועל-כן מתחילין ביום הכפורים 'כל נדר' וכו', כי נדרים גבוהים מאד כנ"ל, והם בבחינת שרשי התורה, בחינת תשובה שהוא למעלה מהתורה, ומשם נמשך כל סליחת עונות, והעקר עלידי צדיקי האמת בחינת משה, שפמנו מקבלים פה כל ראשי המצוות שהם בחינת יחיד ממחה שייכול להתיר הגדר. כי התרת נדרים הוא חדוש ופלא יותר,

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים תכט

שאפלו כשעלה למקום הנדר ואסר על עצמו איזה דבר שאין נאסר עליו באסור תורה, אף-על-פי-כן עדן יש לו כח שיתחרט על נדרו ויבוא לפני החכם ויתיר לו נדרו. כי כל נפשות ישראל כלולים במשה שהוא בחינת צדיק הדור, וממנו מקבלים כח כל הממחים שיכולין להתיר ביהודי או שלשה הדיוטות, כי כל התרת נדרים הוא בכח משה רבנו, שהוא הראשון שנתן לנו את התורה ואליה גלה ה' ותברך סוד נדרים והתרתן על-ידי החרטה לפני החכם וכו', שזה סוד התשובה שעקרה היא החרטה.

ועל-כן איתא במדרש (ויקרא רבה פרשה לו ב.)

על פסוק (שמות ב.) "וירא משה כי גדל" וירא משה כי גדל על סבלות בני ישראל בגלות, ואז אמר לו ה' ותברך שעל-ידי-זה זכה לפרשת נדרים וכו', והדבר פליאה ותמוה מאד, מה שיכות יש דיקא לפרשת נדרים לענין מרידת הגלות. אך משה ראה מרידת הגלות ונתן לב לזה, וראה שעקר הגלות על-ידי עונות ישראל, ועקר התקון על-ידי תשובה, ועקר העכוב של התשובה הוא המחלקת של החולקים עליו שמתנגבים בנגדו מאד, כמו שכתוב (שמות שם): "אכן נודע הדבר", ודרשו רבותינו ז"ל שנודע לו סוד הגלות שהוא בשביל החולקין והדלמורין, הינו שהבין שהיה לו כח להשיב ישראל בתשובה, כי רב המון בני

ישראל היו שומעים אליו, אך עקר העכוב הוא על-ידי בחינת דתן ואבירם שעומדים בנגדו בכל פעם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סדרים סו): "כל מקום שנאמר נצים נצבים אינם אלא דתן ואבירם", וכן הוא בכל דור דור. על-כן כשראה ה' ותברך שמושה נתן לב לזה להצטער בצרתם ורואה היטב בסבלותם ואז שקשה מאד לתקן ולגאלם, על-כן גלה לו ה' ותברך סוד פרשת נדרים, שבוה הראה לו הכח של הצדיקים והקשרים שבישראל שבכל דור דור שהם בחינת מקנאי קנאת ה' צבאות, בחינת פנחס, כי נדרים הם בבחינת מקנאי קנאת ה'

צבאות שהוא בחינת צדקה, דהינו כמו הנדר איזה נדר בשביל פרישות, שהוא מחמת שרואה שיצרו רוצה להתגבר עליו, על-כן הוא קופץ ונשבע או נדר ואסר עליו גם את המתור בשביל פרישות ועל-ידי-זה יש לו כח יותר להתגבר ב"ל, כמו כן הוא המקנא קנאת ה' צבאות, כמו פנחס שראה גדל הקלקול אז ולא היה מי לעמוד נגד עשירים וארבעה אלף וכו', והעקר נגד הראש והנשיא שלהם שהוא זמרי, כמו שכתוב (במדבר כה): "והמה בכים פתח אהל מועד", ואז חגר מתניו מעצמו ועשה מה שלא נצטווה על זה בפרוש, ועמד והתפלל ולקח רמח וכו' וקנא קנאת ה' צבאות והציל את כל ישראל ונחשב לו לצדקה, כמו שכתוב (תהלים ק): "ותחשב

צב וְהַכְּלִיל, כי באמת פנימיות הלב של כל אחד ואחד יודע היטב שאין שום תכלית מזה העולם ותאוותיו והכליו, פירוע לכל וכמבאר לעיל מזה, ובפרט לב של איש הישראלי שהוא מורע אברהם יצחק ויעקב שקיו עקר גדיכי לב וכו' פנ"ל ונפשתינו משרשת מהם, על-כן לב של כל איש ישראלי בפנימיותו בודאי הוא בוער תמיד לה' ותברך ולתורתו הקדושה באמת, אך אף-על-פי-כן מגדל פח הבחירה, כי אַתָּה זֶה לַעֲמַת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים (קהלת ז'), על-ידי-זה מתגבר בכל פעם השמן והיצר הרע והמחשבות רעות נגד הטוב שבאדם, וירצה להמיריו חס ושולם משני עולמות על-ידי תאוותיו והכליו וכו', וכל מה שחותר ומתגבר כנגדו הוא מתגבר יותר, על-כן היא מלחמה גדולה וארבה מאד, אבל אף-על-פי-כן בודאי היה האדם מתגבר על הרע, אך המניעה הגדולה ביותר הם בני אדם החולקים על האמת, וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שבני אדם הם מונעים גדולים ביותר מתיצר הרע וכו', כמבאר מזה בספר ספורי מעשיות (שיחות הרין סימן פ' ופ"א), ענין שם. וכל זה הוא בחינת בלעם ובלק, שהם בחינת מצח הנחש וחיות רעות שיונקים מזקני הדור שאין בהם שלמות. כי בלעם הוא עקר החולק הראשון שעמד כנגד קדשת ישראל, כי גם בגלות מצרים היה הוא מיעיצי פרעה שיעצו

לו לצדקה, כי זהו גם פן בחינת צדקה, שהעקר הוא מחמת שהקמוץ כבר ביד העשיר ובידו לעשות עמו מה שירצה בבחירתו, והוא מתגבר ונותן מפיסו צדקה ומשבר אכזריות שבלבו ומהפכו לרצון, כזה עושה נחת רוח גדול לה' ותברך ונחשב כאלו הלוח להקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (משל יב): "מלוח ה' חונן דל וכו'". וככל זה רואין גדל פח הבחירה, כי הלא בודאי ביד ה' ותברך לפרנס העניים ולתן להם העשירות, וכמוכא בדברי רבותינו ז"ל (בבא בתרא י) קשיא זאת מהחולקים שהקשו: אם הקדוש ברוך הוא אוהב עניים למה אינו מפרנסן וכו', אך העקר הוא רק בשביל שהבן אדם הפעל בחירה ומשדך התקד לעולם על-ידי צדקתו שנתן בבחירתו שלאחר שבא המעות לכיסו, והוא מאמין שהכל מרצון ה' ותברך ומקנים רצון ה' ותברך ומשבר אכזריותו ונותן צדקה לרעבים בבחירתו, זה יקר מאד אצל ה' ותברך, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל שם (ערוהין פו) על פסוק (תהלים כג): "חסד ואמת מן ונצרהו", כי דיקא על-ידי-זה ממשדך חסדים, ועל-כן נסקוד פרשת נדרים לפרשת פינחס, כי נדרים הם בבחינת צדקה, בחינת (דברים כג): "מוצא שפתיה תשמר ועשית פאשר נדרת וכו'" עד "כפיד" - זו צדקה (ראש השנה א), והוא בחינת קנאת ה' צבאות, בחינת פינחס פנ"ל, ועל-כן נסמכו זה לזה כי הכל בחינה אחת:

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תלא

ישראל מאז עד עתה שאנו בידור הזה
בגלות הארץ והמר הזה.

כי עקר אריכות הגלות שהוא מחמת
עפוב התשובה, כמו שכתוב בזהר

הקדוש: 'ולית מלתא דא תליא אלא
בתויבתא וכו', עקר העפוב הוא על ידי
החולקים על נקדת האמת בכמה וכמה
בחינות שפלולים בדרכי התורה הג'ל,
שהם בחינת זקני הדור שאין בהם
שלמות, שהם בחינת אנשים כשרים קצת

ומהם כמה מנהיגים וראשים וכו', אבל
אין בהם שלמות ואינם מסתכלים על

החן

עצמם כל אחד ואחד בעין האמת היכן
הוא עומד, ואינו דורש ואינו מחפש תקון

לנפשו מה שיודע בעצמו מה שפגם
וקלקל, אף גם הוא רוצה להתחכם ולומר

חכמות וספרות שקר בדרכי עבודת ה',
וחולק על נקדת האמת, על דרכי

התמימים ותלשרים החולכים בתורת ה'
בתמימות כפי מה שקבלו מצדיקי הדור

האמתיים, ומאלו זקני הדור שאין בהם
שלמות יזנק בחינת מצח הנחש וחיית

רעות שהם חכמי הטבע וכו' וכו', ועל-
די כל אלו הדעות רעות הוא עקר

העפוב מן התשובה נכ"ל, וכמבאר מזה
הרבה בדברינו במקום אחר. ודבר זה

נוהג בכל דור ודור, ה' יתברך ישמר
מעתה, ומהם היו כל החרפנות והגזלות

והצרות מיום מתן תורה עד היום הנה
עד יסקוף ה' וירחם ויתמן כל זאת. כי
תכף אחר מתן תורה עשו את העגל

למרר חיהם בגלות וכו', כמו שאמרו
רבותינו ז"ל. כי בלעם בחינת עמלק

ובחינת לבן הארמי שבלם הם מחכמי
בני קדם שנתעו על ידי תאוותיהם

הרעות לדעות זרות מאד, והתגברו
ברצונם הטמא מאד עד שקבלו על ידי

זהממת ותועבותם הרעות כמה השפעות
וכשפים, שמהם נמשכו כל דרכי

העבודות זרות של דורות הקודמים,
וקבלו כל יסודות חכמי הטבע שאז היו

בלולים יחד (וכמו שגם עתה נמצאים חכמים
להרע שרצים לחבר ולכלל האמונות קבוצות עם

דעות וכפירות של חכמי הטבע, אף על פי
שבאמת הם סותרים זה לזה מאד במובן לכל פר

דעת וכמו שהם יודעו בעצמם, אך מחמת אימת
הקמון וכו' הם רוצים לכלום יחד, ובמובן

למסתכל בדבריהם הרעים, ואין להארץ בזה פאן
ודעת לבון נגל). ובכלם לא היה טמא

וחכם להרע יודע נסתרות כמו בלעם
הרשע, אבל כל ידיעתו בגנפלאות

ובסתרות הכל הפך בדעתו להרע, מחמת
רבויו והמת תאוותיו הרעות, והעקר

בתאות נאוף, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(סנהדרין קי), שהוא רע הפולל, ועל ידי זה

היה לו גם רוח גבוה ועין רעה וכו' (אבות
ה. ט), שהם בחינת קנאה ותאוה וכבוד'

וכו'. ולא די לו בכל זה שנתעה כל כך
וטמא את עצמו כל כך, עוד הסית והדיח

אותו יצרו הרע והטמא עד שעמד תמיד
נגד ישראל הקדושים והתקנא בהם מאד,

וממנו משתלשלים כל צרות וגלות

שמשם כל הצרות רחמנא לצלן, כמו שכתוב (שמות לב): "וביום פקדי וכי", וכל מעשה העגל על-ידי חכמי הערב רב שבראשם היו יזנוס ויומברוס בני בלעם הרשע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומשם נמשכו כל הרעות זרות ורעות של כל החולקים על משה שהם פת המרגלים ועדת קרח וכל הנסיונות והמתאוננים וכו', הכל היה על-ידי רעות ועצות רעות של חכמי הערב רב שהלכו בדרכי חכמי בני קדם, שעקרום היה בלעם שהוא בחינת עמלק וכו', עד שבסוף פשהו סמוכים לבנם לארץ ישראל וכבר הרגו והכניעו קלפות קשות ותקוץ מאד מאד שהם סיוחן ועונ שהיו מבני הנפילים שמחזאל ועזאל, שמהם קבל בלעם וכו' כל דרכי דעותיו הרעות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומשה רבנו בעצם כח הרגם והכניעם, ועדן לא רצו לבטל דעתם הרעה ולהכניע ולבטל את עצמן נגד דעת משה רבנו, עד שהביאו את בלעם הרשע בעצמו ורצה בפיו הטמא לעשות מה שהיה בדעתו, עד שחם ושלום היה מבכרם מן העולם, כמו שכתוב (במדבר כב): "וגרשתיו וכו'", וכמו שפרש רש"י ז"ל, עד שבאמת היתה עת צרה גדולה ליעקב וכו' ב"ל, לולא ה' שהיה לנו שעקם את פיו והפך הקללה לברכה. אבל עדן לא הניח את רשעתו ולא בטל את דעתו הרעה, והלך והסיתו להכשילם בנות בהתגרות כזה, עד

שהכשילם בעון עבודה זרה מאוסה ומטנפת פזאת שהוא עון פעור, כי תאנה זאת אי אפשר לבטל מן העולם שלא יחרב העולם, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא טו): "ומובא לעיל מזה, ואי היתה צרה גדולה ביותר מאד עד שכמעט אפס תקנה, אך גדול אדונינו ורב כח שהקים או למושיע את פניהם שנקא קנאת ה' צבאות וכו', ואף-על-פי-כן עדן לא הפתחנו מפגמים הנ"ל, וכמו שכתוב (יהושע כב): "המעט לנו את עון פעור אשר לא הפתחנו מפגנו וכו'". וכן בכל דור ודור מתעורר בחינת זהמת בלעם, ורוצה להמשיך חס ושלום קלפת עון פעור, שהוא תכלית הזהמא, עקר זהמת העבודה זרה שנקראת "קיא צואה בלי מקום" (ישעיה כח), שמהם ינקתם של כל חיות רעות ומצח הנחש, שהם חכמי הטבע ורעות רעות שבדורות הללו שאחר החרבן, שנתפשטו ביותר על-ידי הרומים שהחריבו את הבית המקדש על-ידי-יהוה. ועל-כן הצדיקים אמתיים לוחמים עדן בכל יום בתפלתם עם בלעם הרשע, לבער ולעקר רשם השארת והמתו הרעה ודעותיו הרעים מן העולם. כי הכל תלוי זה בזה, שעל-ידי 'מצח אשה זונה' שהוא תאנה הנ"ל, על-ידי-יהוה כל המקלולים של הרוצים לילך בדרך הקדש, שעקר עומד בנגדם תאנה זאת ששם עקר הנסיון והבחירה, וכמו שאיתא בדרךנו ז"ל, אבל

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תלג

אף-על-פי-כן בכת קדשת נפש איש הישראלי היו מתגברים פגגדו, וסוף כל סוף היו חוזרים בתשובה אפלו אלו שנכשלו בזה מאד מנעוניהם, כי אף-על-פי-כן היה הטוב מתגבר סוף כל סוף עד שהיו חוזרים בתשובה, אבל הקלוקל על-ידי בני אדם החולקים הנ"ל שיש בהם כמה וכמה פתות וכחינות, וכלם יוגנים זה מזה וכו'. כי זה כלל גדול, שבין בקדשה בין בסמרא אחרא הכל תלוי זה בזה, בחינת (אבות ה, ט): 'מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה וכו'.

וכן בענין הפתות הנ"ל, שזקני הדור שאין בהם שלמות בשאחד מקלקל כמו שמקלקל כמו כן יזק ממונו מצח הנחש וחיית רעות הנ"ל כנ"ל, ואזי חוזר ומתגבר בחינת מצח הנחש בעצמו בזה הזמן המקלקל הנ"ל ומחטאיו יותר, והעקר שמיסותו ביותר לחלק על הזקנים דקדשה, ואז חוזר ויזק ממונו מצח הנחש ביותר, וכן חוזר חלילה וכו', ועל-ידי-זה מתארך הגלות ביותר וכנ"ל:

תקנת

וכו'. כי גם עתה הפחירה חפשית, כי עקר הפחירה הוא עתה אצלנו בני אדם החיים עתה על פני האדמה, כי כל התורה הקדושה ולעמיתה הצרה שפגגדה וכל המעשיות הנעשות בעולם בין סמרא דקדשה ובין סמרא אחרא, הכל פאשר לכל אינו נעשה עתה עם שום דור ודור כי אם עמנו אלה פה היום כלנו חיים, כי "במתים חפשי" כתיב (תהלים פח), "ולא המתים יהללו יח" (שם קטו), רק עלינו נכל חובת היום לחם מלחמת ה' כל אחד כפי בחינתו, כי אין שום בן אדם חי חפשי ממלחמה זאת, כי רק בשביל זה פא לעולם, לראות עמל ויגון ובעם ומכאובות וכו' וליחד למקום עפר רמה ותולעה וכו', הכל היה בשביל מלחמה זאת, כי כל אדם יש לו בחירה וכו', אבל בודאי לאו כל אדם זוכה להתגבר פראוי וכו', וכמו שאמרו (ברכות ט): 'רצוני לעשות רצונך אך שאור שבעסה מעכב אותי וכו'', ועקר התקון על-ידי צדיקי אמת שהם בחינת זקנים שבקדשה, אבל יש פגגדם זקנים שאין בהם שלמות הנ"ל שמהם יזק מצח הנחש וכו' כנ"ל, ומתגברים כמו שמתגברים בכל מיני תחבולות וכנ"ל. אבל יש בכל דור ודור אנשי אמת החסים על נפשם פאמת ואינם רוצים להטעות את עצמן ומסתכלין על אחריתם בכל יום בעין האמת, עד שהם בבחינת מקנאי קנאת ה' צבאות, שמתעוררים מעצמם לעשות עבדות

צג אבל אף-על-פי-כן "אתה מרום לעולם ה'" (תהלים צג), ויודך על העליונה תמיד, כמו שפרש רש"י שם, כי כבר היו משה רבנו ופינחס בעולם שמהם יזקו כל הצדיקים והקשרים האמתיים שבכל דור, עד אשר גם עתה בעבודתנו לא עזבנו אלהינו ואין דור ותום, וככל דור ודור נמצאים בחינת מקנאי קנאת ה' צבאות, שהם בחינת פינחס שעמד ויפלה

קדושות בשביל האמת מה שלא נצטוו בהם, ובעין שאמרו ו"ל על פינחם ועל כל הקנאין שאם בא לשאל אין מורין להם (מטורדין פב), שהיה בחינת נדרים, בחינת צדקה וכנ"ל, ועל-ידיהם הם מכניעין אותם, וכמבאר לעיל מזה. ועדוין צריכין לבאר בזה הרבה, אך אי אפשר לבאר הכל מחמת זה בעצמו שמבאר בדברי רבותינו ו"ל הנ"ל שאין מורין להם (כו), והבן היטב:

צד ועל-בן מתחילין ביום הכפורים פ' נדרי', פי עקר התשובה נמשך משם מבחינת נדרים והתרתן, והעקר בכת הצדיקי האמת בחינת משה. פי עקר פגם כל החמאים הוא שפגם בבחינת נדר ושבועה, פי כל מצות התורה קבלנו בברית ושבועה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (סוטה לו), פי בשעה שבאו ישראל לקבל התורה בודאי היה להם בחירה לקבלה או שלא לקבלה, ועל-בן באמת אמות העולם לא רצו לקבלה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ע"ו ב): על פסוק (דברים לו): "וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ וכו'". מלמד שהחזיר הקדוש ברוך הוא את התורה וכו'. ועקר קבלת התורה בתחלתם זה בחינת נדר, שקבלוה מעצמם בלי הכרח, שהיה בחינת נדר שרצה לנהוג עצמו בפרישות קדם שנצטווה. אבל תפי שקבלוה באו בנדר ושבועה עם ה' יתברך שמתחילים לקנאה, וכשפוגמין הם ושלום ועוברים

על איזה מצוה, עקר הפגם בבחינת נדר ושבועה שהוא שרש התורה וכנ"ל. פי עקר שרש הבחירה נמשך מבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו" (שבת פו): המבאר על פסוק (שמות יח) "וַעֲנֵנו כָּל הַעַם יְהוּדִי" בסימן ק"צ, ענן שם היטב והבן היטב, דהינו שצריך להבין מדעתו מה שרצה ה' יתברך קדם שנצטווה. ואפלו עכשו שקבר נתנה תורה ויש לכל אחד בחירה בפשוטו, אף-על-פי-כן בעניני עצות איד לזכות לקדם את דברי התורה ובאיזה דרך צריכין לילך, אם בדרך המחקרים וכו' אם בדרך המקבלים וכו', וכן למי להתקרב וכו', בכל זה צריך האדם להבין מעצמו. ואם יסתפל על תכליתו הנצחי בעין האמת לאמתו, בודאי יזכה להבין באיזה דרך ילך ולמי להתקרב, בבחינת (תהלים לו): "אֲשַׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּרַדְךָ זֶה תִּלְךְ אֵיגַעֲהָ עֲלֶיךָ עֵינֵי וְכו'", וקמו שכתוב בהתורה פי מרחמים וכו'" (ליקוטי תניא סימן ו'): שיש רמזים שהם בחינת ידים שיש בים החכמה, שמה שאין יכולים לגבור בדבור גומרין בידים ברמזים, בחינת (יחזקאל לו): "נְמוּתֵי יְדֵי וְכו'", ענן שם. וכל זה הוא בחינת נדר שנודר מעצמו מדעתו בשביל פרישות, שהיה בחינת פנינחם בן אלעזר, בחינת כל המקנאין קנאת ה' צבאות, שמבאר בדברי רבותינו ו"ל הנ"ל שאין מורין להם בפרוש, רק אמרו בדרך כלל (מטורדין פא): 'הבועל ארמית קנאין פוגעין בו', ואין מצוין ומורין בפרוש, רק מי שרצה לקנאת קנאת ה'

לקוטי הלכות

הלכות גרמת השחר ה

ארה חיים תלה

צבאות יבוא ויזכה וכו'. וזה בחינת צדקה של בעלי צדקה האמתיים שאינם נוהגים בשביל כבוד ותפארת או מחמת טבעם, רק נוהגים בשביל ה' ותברך, והעקר להחזיק עוסקים בתורה בשרים אנשי אמת. וצריכים לתן צדקה יותר מבהם באפן שיקנו איזה בנן דקדשה שיהיה לו קיום לעולם, וכמו שפרש רש"י על פסוק (קהלת ה'): "אוהב כסף לא ישבע כסף וכו' ומי אוהב בהמון לא תבואה גם זה הבל", ופרש רש"י שאפלו אם עושה מצות אם אינו עושה מצוה שיהיה לה קיום כגון כגון בית הכנסת או ספר תורה וכו', וכמו שפצינו פמה פעמים בכמה ערות שהיה חסר להם צרכי רבים כגון בית המדרש או מקנה והיה קשה לקבץ מהמוון וקפץ אחד ועשה משלו, צדקתו עומדת לעד. או אפלו שאינו עושה משלו, רק שהוא מתעורר מעצמו לעסק בזה לנגש כל אחד ולקבל הרבה בזיונות ושיפוכות דמים מכל אחד וברוח העסק והבגון וכו' והוא מקבל על עצמו כל זה בשביל המצוה הנקימת לעד, שזהו גדול מאד, כי 'גדול המעשה יותר מן העושה' כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בבא בתרא ט), ובלבד שיהיה בונתו לשם שמים, לא להתירה ולקנטר חס ושלום. מכל שכן בשאדם עוסק בזכות הרבים הגדול מאד, שעוסק במצוה שאין לה תובעין שהוא זכות הרבים מאד, ויש לו הרבה יסורים ומניעות ובזיונות וכו' בשביל זה, אבל

בונתו לשמים בשביל האמת לאמתו, שכל זה הוא בחינת קנאת ה' צבאות, בחינת נדרים, על-ידיה עקר התקון המבאר בתורה ה"ל שהוא להכניע מצח הנחש על-ידי פח הצדקה וכו' כ"ל. ועל-ידיה זוכין לתשובה עד שמבטלין דעותיהם הרעות ה"ל מן העולם ומגבירים פח הרצון וכו' וכ"ל. וכל זה מקבלין פח מוקני הדור האמתיים, בחינת משה, שהוא זוכה לבחינת התרת נדרים. כי התרת נדרים הוא פלא גדול ביותר שאפלו הנדר בעצמו יכול החכם להתירו, כי כל פח המתירין נמשך מהחכם בחינת משה כ"ל. ועל-פני ביום הנפורים שצריכין לזכות לתשובה ולתחילת עוונות, מתחילין 'כל נדר' מענין נדרים והתרתן, כי משם שרש התשובה כ"ל, והכל בכח הצדיקי אמת הפולאים בבחינת משה. ועל-פני אומרים אז קדם כל נדרי: 'בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה' אנו מתירין להתפלל עם העברנים, כי צריכין להעלות כל העברנים אל הקדשה ולהחזירם בתשובה, על-פני מקשרין עצמן ל'הישיבה של מעלה ושל מטה', שהם כלל הצדיקים שבחיים חיותם וכל הצדיקים שוכני עפר שהם בחינת 'ישיבה של מעלה', ובכחם אנו מתפללין ביום הנפורים ואומרים 'כל נדר' וכו', ומגביהין כל העברנים להחזירם בתשובה

כ"ל:

פנים בתורה שלא כהלכה המסורה בדינו בעל פה, פדיוע ומפרסם כל זה. פי עשרים וארבעה ספרים שבתורה שבכתב הם כנגד העשרים וארבעה פתי דינים הנ"ל, שעקר המתקנת על ידי רצון העליון שנמשך על ידי הצדיקים שבכל דור, שהם בחינת משה, שהם בחינת תורה שבעל פה, פי תורה שבעל פה נמסרה מדור לדור לצדיקי אמת, ומי שפוגם בזה ומפריד חס ושלום תורה שבכתב מתורה שבעל פה הוא "נרנן מפריד אלוף" (משלי יב), ואזי משתלשל מהדינים של העשרים וארבעה פתי דינים אחיות הסטרא אחרא, שהוא בחינת "אל

אחר" (שמות לב) - כפירות, שזהו בחינת עשרים וארבעה מיני עופות ממים, שהם בחינה אחת עם החיות רעות הנ"ל, שמשם כל יניקת חכמי הטבע, ועל פי עקר סגן קיים התורה הוא על ידי מסרת שהוא בחינת תורה שבעל פה, פי הדבור פה יש לו כח גדול לגלות האמת והאמונה, בבחינת (תהלים מב): "אודיע אמונתך בפי". אבל "את זה לעמת זה" (קהלת ו), פי אף הם פאים פאדם שפחו בפי, "כי פיהם דבר שוא וכו'" (תהלים קמז), וכמו שפתיב (שם ט): "יכרת ה' כל שפתי חלקות, לשון מדברת גדולות, אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו, מי אדון לנו", שכל זה הוא מה שבארנו לעיל בענין בלעם שהוא בקלפה כנגד משה בקדשה, פי הבחירה יש לה כח גדול

זה ועתה ממילא מוכן שבשכיל זה בשנתן משה לב לראות בסבלתם וכו', גלה לו ה' ותברך סוד פרשת גדרים דיקא, פי עקר צערו הנה שראה אריכת הגלות מהיכן נמשך ואיד קשה לתקנו, ועקר הקשוי והכבדות הוא מחמת דתן ואבירם שהם בחינת החולקים על האמת וכו' פנ"ל, על פי גלה לו ה' ותברך סוד פרשת גדרים שהוא בחינת מקנאי קנאת ה' צבאות, בחינת צדקה הנונה וכו' פנ"ל, שעל ידי זה מקניעין כל החולקים וכו' ומגליו הארת הרצון בעולם, שעל ידי זה עקר הפרות והנאלה וכו' ל:

זו וזה בחינת סמיכות המשנה (אבות ג, ט): 'מסרת סגן לתורה, מעשרות סגן לעשר, גדרים סגן לפרישות, סגן לחכמה שתיקה'. 'מסרת סגן לתורה, זה בחינת תורה שבעל פה שנמסרה לנו בעל פה, שהוא סגן לתורה שבכתב, פי מתורה שבכתב בלבד אין יודעין דבר ולא שום מצוה איד לקומה, כמבאר במה פעמים בכל הספרים ובברכיני, רק עקר הסגן לקיים תורה שבכתב הוא על ידי המסרת שהיא תורה שבעל פה, ועל פי מבאר בבריו ו'ל (לקוטי תנא סימן כ"ח) בשם המדרש, שעקר ההבדל שבין ישראל לעובדי פוכבים הוא רק בתורה שבעל פה וכו'. ועל פי כל המחקרים וההולכים בדרכיהם עוסקים רק בתורה שבכתב ורוצים לפרשה על פי דרכיהם ולגלות

לקוטי הלכות

הלכות ברכת השחר ה

ארה חיים תלו

כנ"ל. ועל־כן הם אומרים: "שפתינו אתנו וכו'", כי גם הם מתגברים בלשונם ובפיהם להסתיר האמת ומפרשים התורה בפיהם כדרךם הרע, שכל זה נמשך ממצח הנחש וכו' כנ"ל.

אבל הכנעתו על־ידי צדקה אמתית שהוא בחינת 'נדרים' וכו'. וזה שפסוק התנא מיד: 'מעשרות סג לעשר, נדרים סג לפרישות', כי על־ידי בחינת 'מעשרות' שהוא צדקה שהוא 'סג לעשר', שעל־ידיה נמשך העשירות אל הקדשה, וכן על־ידי 'נדרים' שהם 'סג לפרישות', על־ידיה מתגברים על החולקים על המסורת שהוא תורה שבעל פה. כי כל התגברותם הוא על־ידי המזון והעשירות שהוא עתה בגלות אצלם, ועל־ידי רבוי תאות נאוף שהם משקעים בזה מאד, שכל זה בחינת בלעם שהיה לו נפש רכה למזון וכבוד ולזנות וכו', שמשם כל קנאתם בעם ה' הכשרים הדבקים בצדיקי אמת, על־כן על־ידי צדקה שהוא בחינת 'מעשרות' שעל־ידי זה זוכין לעשירות הקדשה, ועל־ידי בחינת 'נדרים סג לפרישות', על־ידיה מתגברים עליהם וכו"ל. והעקר שעל־ידי הצדקה, בחינת נדרים, מתגבר התגלות הרצון בעולם, שהכל מתנהג כרצונו לבד ואין שום טבע כלל כי גם הטבע בעצמו מתנהגת כרצונו תמיד, וכיד ישראל לבטל הטבע כרצונו על־ידי תפלתם

וכנ"ל, ועל־ידיה מתגבר כל אחד כרצונות חוקים ותקופים תמיד לה' ותברך שזה העקר וכו"ל. ומי שחזק בזה תמיד ומכניס דרך זה בעולם, בודאי יתגבר עליהם ויכניע ויעקור המינים והחולקים ויבטל דעותיהם הרעות מן העולם.

וזהו: 'סג לחכמה שתיקה', כי אי אפשר להתרופח עמהם עד קצה האחרון, רק צריכין לדבר בחכמה אמתית מה שצריכין לדבר. וכל מה שמתגברים בחכמה נגדם הם חותרים ביותר להתגבר כנגד האמת יותר ויותר, ועל־כן 'סג לחכמה שתיקה', שצריכין לדום ולשתק עד ישקוף וירא ה' משמים, בחינת (תהלים 131:1) "דום לה' והתחולל לו", בחינת (שם 132:1) "אך לאלקים דומי נפשי", בחינת (איכה 3:1) "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'", כי העקר הוא להיות חזק בעצמו בהאמת ולהתחזק כרצון חזק תמיד לה' ותברך ולאמתת תורתו, ואם אפשר לדבר עם אחד ולהשיבו אל האמת מה טוב, ואם לאו צריכין לשתק, בחינת 'סג לחכמה שתיקה', ועל־כן כתיב (משל 10:1) "ענה כסיל באולתו", וכתיב (שם) "אל תען כסיל באולתו", כי "עת לחשות ועת לדבר" (קולת 1), אך סוף כל סוף כל ימי הגלות הם מתגברים בדבוריהם, וצריכין החכמים אמתיים לעשות סג לדבריהם על־ידי השתיקה שהוא בחינת רצון,

114
Lb
dicut

בחינת: "דיום לה' והתחולל לו" וכו'
וכנ"ל:

הלכות נשיאת כפים

צח וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת פְּהֵינִים. כִּי בְּכַר
מְבָאָר שְׁכַל סֵדֵר קְרִיאַת שְׁמַע
וּבְכֻוֹתֵיהָ וְהַפְלָה הַכֹּל הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת
הַרְצוֹן, שְׂאֵז עוֹסְקִין בְּכַמָּה תְּקוּנִים הַנִּזְכָּר
לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ הָאֵרֶת הַרְצוֹן וְכוּ' וְכַנ"ל.
עַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה עוֹלִים הַפְּהֵינִים לְבָרֵךְ
אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. כִּי מְבָאָר
בְּהַתּוֹרָה וְכוּ' הַכְּפֻרִים הַנִּזְכָּר שְׁעַל-יְדֵי
הַצְדָּקָה שְׁעַל-יְדֵי-הָזֵכִין וְזִכִּין לְרְצוֹן וְכוּ'
עַל-יְדֵי-הָזֵכִין אֵין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק
וְעוֹבְדָא כָּלל בְּשִׁבְלֵי פְּרֻנְסָה, כִּי נִתְקַיֵּם
וְעִמְרוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכוּ' וְאַתֶּם פְּהֵינִי
ה' תְּקַרְאוּ" (ישעיה סא), "פְּהֵינִי ה'" דִּיקָא,
בְּחִינַת חֶסֶד וְכוּ'. נִמְצָא שְׁעַקֵּר הַתְּכִלִּית
לְזוֹכֵר לְבְּחִינַת פְּהֵינִי, עַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה
שׁוֹכְנֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגִלוֹת הַרְצוֹן, עַל-כֵּן
אֵז הַפְּהֵינִים עוֹלִין לְבָרֵךְ בְּרַכַּת פְּהֵינִים,
לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת פְּהֵינִי עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, שְׁיִזְכוּ
כָּל יִשְׂרָאֵל לְבְּחִינַת "וְאַתֶּם פְּהֵינִי ה'
תְּקַרְאוּ" שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד, שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ
לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק בְּשִׁבְלֵי פְּרֻנְסָה, רַק כָּל
הַמּוֹזֵן וְהַעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרֻנְסָה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ
לָהֶם בְּחֶסֶד וְכוּ', שְׁזֵהוּ בְּחִינַת פְּהֵינִי כַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "יְבָרְכֶךָ ה'" - 'בְּמִזְמוֹן, שְׁכַל
הַמּוֹזֵן יִגִּיעַ לָהֶם עַל-יְדֵי בְּרַכַּת
ה' לְכַד בְּלִי שׁוּם עוֹבְדָא וְעֶסְקֵי מִשְׁאָ
וּמִתָּן וּמְלֵאכָה כַּנ"ל, בְּבְּחִינַת (משל י):
"בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצֵב

צו עֵינֵי מְאֹמֵר רְבוּתֵינוּ וְ"ל (פְּנִינֵינוּ מִדֵּי) עַל
פְּסוּק "הַנְּעִרְךָ שׁוֹעֵךְ לֹא בְּצָר"
(איוב לו), כִּמְהָ וּכְמֵה צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק
וְלְהַתְּאַמֵּץ בְּתְפִלָּה וּבְבִקְשַׁת רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ שָׁם: 'לְעוֹלָם
יִקְדִים אֲדָם תְּפִלָּה לְצָרָה וְכוּ', רִישׁ לְקִישׁ
אָמַר: כָּל הַמְּאֻמֵּץ אֶת עַצְמוֹ בְּתְפִלָּה
מְלֻמְטָה אֵין לוֹ צָרִים מְלֻמְעָלָה, ר' יוֹחָנָן
אָמַר: לְעוֹלָם יִבְקֹשׁ אֲדָם רַחֲמִים שְׁיִהְיוּ
הַכֹּל מְאֻמְצִים אֶת כְּחוֹ וְאֵל יִהְיֶה לוֹ צָרִים
מְלֻמְעָלָה. וְזֶה לְשׁוֹן רִש"י וְ"ל: 'לְעוֹלָם
יִבְקֹשׁ אֲדָם רַחֲמִים שְׁיִהְיוּ הַכֹּל מְאֻמְצִים
אֶת כְּחוֹ - שְׁיִסְיְעוּהוּ מְלֻאכֵי הַשְּׂרָת
לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים וְכוּ'. וְהַעֲקֵר לְעַנְיֵינוּ הוּא
פְּרוּשׁ רִש"י הַנִּזְכָּר, שְׁעַל זֶה בְּעַצְמוֹ צְרִיכִין
לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים לְעוֹלָם, הֵינּוּ שְׁלֵעוֹלָם צְרִיד
הָאָדָם לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁיִיכַל לְבִקֵּשׁ
רַחֲמִים, כְּמוֹ שְׁמְבָאָר בְּרִש"י הַנִּזְכָּר שְׁפִרְשׁ
שְׁצִרִיד הָאָדָם לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁיִהְיוּ הַכֹּל
מְאֻמְצִים אֶת כְּחוֹ שְׁיִסְיְעוּהוּ מְלֻאכֵי
הַשְּׂרָת לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים וְכוּ'. וְהֵבֵן הַיִּטֵּב
הַיִּטֵּב עַד כִּמְהָ עַד כִּמְהָ צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק
בְּבִקְשַׁת רַחֲמִים, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא בָּא
לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוּ לְבִין קוֹנֵנוּ וְאֵינוּ יוֹכֵל
לְפָתַח פִּיו כָּלל, אֶף-עַל-פִּי כִּי הוּא צְרִיד
לְהַתְּחַזֵּק לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל זֶה בְּעַצְמוֹ
שְׁיִסְיְעוּהוּ מְלֻאכֵי הַשְּׂרָת לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים
וְכוּ' וְכֵן לְעוֹלָם, וְהֵבֵן הַיִּטֵּב:

בצדיקים, כמו שכתוב במקום אחר (בס"ט ק"ה), כי עקר קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון, אי אפשר לשמע כי אם על ידי החכמים והצדיקים האמתיים שמקשרים כל הרצונות לשרש הרצון, לבחינת רענא דרעיון שישם נסתלק משה וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל. וזהו בחינת: "יאר ה' פניו אליך", בחינת הארת פני ה' שנמשך ביום טוב, בחינת (דברים לו): "שלוש פעמים בשנה יראה כל וכו' את פני ה' אלהיך וכו'", שעקרן נמשך על ידי צדיקי אמת שעל ידם מאיר פני ה', כי צדיקא אנון אנפי שכינתא, כמו שכתוב בזהר הקדוש כמה פעמים. וזהו: "ויחנך" - "ותן לך חן", שזה בחינת שמקשרים רצונות של כל ישראל לבחינת משה רבנו שנסתלק ברצון שברצונות. כי כל החן דקדשה של ישראל נמשך ממושה שעליו נאמר (שמות לו): "כי מצאת חן בעיני", ועל ידי מציאת חן המשך שלש עשרה מדות של רחמים, כמו שכתוב (עש): "ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך וכו' הודיעני נא את דרכיך וכו'", ואז הודיעו על ידו שלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת תליסר תקוני דיקנא, בחינת קדשת הזקנים דקדשה, שהוא בחינת התגלות הרצון בשבת במנחה שנמשך משם (במובן בפנינה), וזה ככרכין אותנו הכהנים "ויחנך" וכו' ל. וזהו: "ישא ה' פניו אליך" וישם לך שלום", זה בחינת צדקה,

עמה", שלא יצטרך לשום יגיעה של עסק ומלאכה שנמשך מבחינת "בעצבון האבלגה, בועת אפך האכל לחם" (בראשית ו, רק כל העשירות והפרנסה יהיה נמשך על ידי ברכת ה'. וזהו "וישמך" - 'מן המזיקין', שהם בחינת החיות רעות המבארין שם בהתורה הנ"ל, שהם מזיקי עקמא שהם רוצים לפגם ברצון, ועל כן על ידם נמשך ביותר ויותר יגיעות וטוהרת המלאכות והעסקים, בחינת "בעצבון האבלגה" שנמשך על ידי חטא אדם הראשון שפגם באמונת הרצון. ועל כן זה דרכם פסל למו של החיות רעות הנ"ל של חכמי הטבע שצועקים מאד להרבות בעסקים ומלאכות ולכטל חס ושלום התורה ועבודה, כי הם בהפך מאמונת הרצון, ועל כן דעתם הרעה בהפך להרבות דיקא במלאכות ועסקים, "ויאומה לא ישא בעמלו וכו'" (קהלת ה). על כן ככרכין אותנו הכהנים: "וכרך ה'" - 'במנון', שהמנון והעשירות יגיע על ידי ברכת ה' לבר בלי עסק ומלאכה כנ"ל, "וישמך" - 'מן המזיקין', שהם החיות רעות חכמי הטבע וכו' כנ"ל. וזהו: "יאר ה' פניו אליך", זהו בחינת קדשת יום טוב שעל ידם נתגלה הרצון כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, כי בכל הימים טובים שהם השלש רגלים צריכין לעלות לבית המקדש להמשיך משם הארת הרצון (וכמבאר מזה במקום אחר), ועל כן עקר קדשת יום טוב תלוי

ובמבאר לעיל מזה, בחינת (תהלים י): "אני בצדק אחיה פניך", בחינת (אבות ב, ז): 'מַרְבֵּה צְדָקָה מַרְבֵּה שְׁלוֹם'. פי עקר התקון על-ידי רבוי צדקה כנ"ל, שעל-ידיה זוכין להארת הרצון, שהוא בחינת נשיאת פנים, בחינת (ישעיה ט): "זמן נשוא פנים", כמו שכתוב שם, שעל-ידיה מתבטל פח החיות רעות הנ"ל, שזהו בחינת 'שלום', כי כל זמן שנשמע קולות הרעים של חיות רעות שהם חכמי הטבע הנ"ל, יש רגז וכעס ומחלוקת, הפך הרצון והשלום, פי הם מוזקי עלמא, אבל כשישאל עם קדוש מתגברין פאמונת הרצון עד שמתבטל פחם, אז ישוכו המה אלינו, ויתקום (ישעיה יא): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכיו", פי יתבטלו ההקזות והרגז, ויתרבה השלום שהוא בחינת רצון, שהכל מרצים זה עם זה באהבה ושלום מגדל אמונת הרצון שהכל מתנהג ברצון הבורא יתברך לבד. גם אז יתקום (ישעיה כא): "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכיו", שזהו בחינת רבוי השלום, שכל הזרים ובני גזר וגדלת הבורא יתברך וגדלת ישראל אשר פחדו בנו מפל העמים, ויעסקו כלם במלאכתנו, פי ובינו שזה כל תכליתם. ועל-פן מסימין בברכת פתנים: "וישם לך שלום", פי זה עקר התכלית, בחינת רצון ואהבה ושלום וכנ"ל. ועל-פן מתחילין הברכה ל'ברך וכו' באהבה, פי זה העקר, בחינת אהבה ושלום שהוא בחינת הארת הרצון כנ"ל:

צט ועל-פן הפתנים עולים לברך אצל ברכת 'מודים', פי שם בברכת 'מודים' מגלים הארת הרצון ביותר, שהוא בחינת קדש יום טוב, בחינת 'מקרא קדש', על-ידי רבוי הנסים שעשה אז עמנו כנ"ל. פי שם בברכה זו אנו מודים על כל הנסים והנפלאות שעשה ה' יתברך עמנו בכל דור ודור ואשר הוא יתברך עושה עתה עמנו בכל יום וכו', כמו שאמרים שם: 'מינו ישענו לדור ודור נודה לך וכו', ועל נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיו וטובותיו שבכל עת ערב ובקר וצהרים, פי על-ידי אמונת הרצון מבינים שה' יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות בכל יום ובכל עת וכו', פי הרבה הרבה אנו רואים פעינינו בכל יום, מאחר שאנו מאמינים שאין שום טבע רק כל הנהגת הטבע הכל בהשגחתו יתברך לבד, ואזי רואים נפלאות חדשות בכל יום, ומלבד זה אנו מאמינים שה' יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות בכל יום ובכל עת שאין אנו יודעים מהם בלתי הוא יתברך לבדו, כמו שכתוב (תהלים קלז): "לעשה נפלאות גדולות לבדו פי לעולם חסדו", וכמו שאמרנו רבותינו ז"ל (סנה לא): 'אין בעל הגם מכיר בנסו וכו', ועל-פן סמוך תכף לברכה זאת שמגלה ביותר אמונת הרצון עולים הפתנים לברך בשם ה', שישכים ה' יתברך עמנו להמשיך עלינו מלמעלה בכל עת הארת הרצון, שעל-ידיה יהיו נמשכין כל שפע

לקוטי הלכות

דין השליח צבור

ארח היים תמא

כי עקר תקון התפלה הוא על-ידי השליח צבור, כי הוא המבחר שבעדה, כי צריך להיות הגון וראוי, והוא בחינת 'בעל השדה', שהוא ראש של המתפללין. ועל-כן הוא נקרא עובר לפני התבה, כי הוא כבר הגיע אל התכלית ועושה אחד מכל התפלה, ועל-כן יכול לעבר לפני התבה וליחד לתבה שלאחריה כמבאר שם, כי אפלו כשהוא בתבה שלאחריה ואפלו כשהוא בסוף התפלה הוא תמיד עובר לפני התבה הראשונה, דהיינו שאינו נוסע מן התבה הראשונה רק עובר תמיד לפניו, ומחמת זה בעצמו יכול לעבר אל התבה השניה כנ"ל. ועל-כן השליח צבור חוזר התפלה, להורות שהוא אחד מהמתפללים, ונראה שכל המתפללים שכלו אחד ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו. ועל-כן נקרא השליח צבור 'חזן', מלשון ראיה והסתכלות, בחינת (במדבר טו): "מחזה שדי יחזה", הינו שהוא חזן ורואה את המתכלית, שעל-ידיהו יכול להתפלל כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה לד): 'למה שליח צבור עובר לפני התבה, כדי להוציא את מי שאינו בקי', כי מי שהוא סמוך אל התכלית ועושה אחד מכל התפלה, ואפלו כשהוא בסוף התפלה עדין הוא בתחלת התפלה כי אינו שוכח תחלת התבה של תחלת

העשירות וכו' מאתו לכד וכו'. ומסימין ב'שלום', שזה העקר כנ"ל. ואחר כך אומרין תקף 'שום שלום' ומסימין: 'המברך את עמו ישראל בשלום', כי גמר התקון הוא שלום כנ"ל, ועל-כן: 'לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחוץ ברכה לישראל אלא השלום' (עקצין ג, יב) וכנ"ל:

ק ועל-כן אין מברכין אלא בנשיאת כפים, כי נשיאת כפים מורה על גדל עצם הרצון וההשתוקקות בכל לב לה' ותברך, בבחינת (אכה ג): "נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים", בחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים יד", בחינת (תהלים קלד): "שאו ידיכם קדש וברכו את ה'". וכמו שרואין בחוש שמי שמושתוק מאד לה' ותברך או מגביה ידיו ופורש כפיו, בבחינת (שם פב): "שפחתו אלך כפי", בחינת (שם קנב): "פרשתי ידי אלך". ועל-כן ברפת כהנים שהוא בחינת המשכת הארת הרצון בהארה נפלאה, על-כן הוא בנשיאת כפים דקא. גם כרמז שאנו מסלקין דינו מלעסק בשום עסק ומלאכה שנעשין על-ידי הדיים, רק להרים דינו אל ה' ותברך תמיד, שזהו בחינת תקף הרצון כנ"ל:

דין השליח צבור

על-פי התורה 'יאמר בעו אל רות' (בסיון ט"ח), ענין שם:

להעלותו ממטה למעלה לכולו באחד, ואז יכולין לומר דבר שבקדשה על-ידי שפמוכין אל התכלית שהוא פלו קדוש פנ"ל, והוא נאמר דיקא על-ידי השליח צבור פנ"ל.

וזה בחינת 'בק' - 'יחוד ב'רבה ק'דשה, ש'קדשה וברכה הם על-ידי היחוד, על-ידי בחינת פלו אחד פנ"ל. ועל-פני הוא בגימטריא 'הייה אלהים', להורות שעל-ידי הפסול אל התכלית נתבטלין כל היסודין וכל הדינים שהם בחינת 'אלקים', וזה בחינת 'הייה אלקים', ש'הייה' ממתיק 'אלקים', כי פלו טוב, פלו אחד, פלו קדוש פנ"ל. וזה נעשה על-ידי שפמוכין הראות להסתפל על התכלית, וזה 'בק', בחינת 'תלת ג'נין דעינא' שצריך לכוננם אל התכלית, פמוכא בזהר הקדוש ש'יחוד ב'רבה ק'דשה' הם ימין ושמאל ואמצע, שהם תלת ג'נין דעינא. וזה בחינת 'בק' הנ"ל שהוא בחינת 'בק' שהוא בחינת התכלית פנ"ל, כי יחוד 'הייה אלקים' הוא בחינת התכלית, בחינת (בבית ד): "ביום ההוא יורה ה' אחד ושמו אחד", פמו שכתב רבנו במקום אחר (בבית ד):

ענין ברכות התורה

הלכה א

על-פי המאמר 'בקרוב עלי מרעים וכו'" (בבית ד, ע"ג שם).

התפלה, נמצא שהוא בחינת 'בק', כמו מי שהוא בקי באיזה דבר שיכול לכלל את הדבר בדבור אחד ואפלו ב'שהוא בסוף הדבר אינו שוכח תחלתו לגדל בקיאותו, אבל זה שאינו יכול לעשות אחד מפל התפלה זה הוא נקרא 'אינו בקי', וכשהוא בתבה שניה שוכח הראשונה ואינו יכול להיות מהיר בתפלתו לכוללה באחד מוקרון בקיאות, והשליח צבור שהוא אותו המבקר שפבר הגיע אל התכלית ויכול להתפפל פנ"ל, הוא מוציא אותו ומתקן תפלתו על-ידי שפוללה באחד.

ועל-פני כל דבר שבקדשה ג'ון קדשה וברכו וקדיש הם נאמרין רק על-ידי השליח צבור, כי עקר הקדשה בא על-ידו על-ידי שהוא סמוך אל התכלית שהוא פלו אחד, פלו טוב, פלו קדוש. ועל-פני כל דבר שבקדשה אין נאמרין ב'פחות מעשרה, כי הדבור הוא מדרגה אחרונה דקדשה, שהוא בחינת 'מלכות' שהוא המדרגה העשירית, ועקר תקונו על-ידי ששמעין אותו וכוללין אותו באחד שהוא פלו טוב פלו קדוש פנ"ל, שהוא ראש לכל המדרגות. נמצא שצריך מדרגה המתחמנה עד המדרגה העליונה שהוא בחינת עשר מדרגות (כמו שכתב רבנו בסיון י"א שדבור נקרא צפרתא דקאי בין שמיא לארעא), ועל-פני עקר תקון התפלה בעשרה שאז יכולין לתקן הדבור

לקוטי הלכות

ענין ברכות התורה א

ארה חיים

תמו

כ"ז תמו

ע"ז קמ"א

בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, כי אנו מזכירין בברכה זו: 'אשר בחר בנו מכל העמים' דהינו שבחר בנו מהם והוציא אותנו מהם, דהינו ממודותיהן ומתאוותיהן הרעות, ועל-ידי זה דיקא שבחר בנו מכל העמים, כי 'עמוך' ישראל 'כלם צדיקים' (ישעיה ט) וכלם בכלל שומרי הברית, כמובא במקום אחר, ועל-ידיהו אנו מבחרים מכל העמים, דהינו מכל השבעין אמין מתאוותיהן הרעות, והעקר מתאוה הכללית שכוללת כל השבעין אמין כנ"ל, ועל-ידיהו דיקא: 'ונתן לנו את תורתו', כי עקר קבלת התורה הוא על-ידיהו דיקא, על-ידי שאנו בבחינת מבחרים מכל העמים, דהינו בבחינת קדושת הברית, ומכניעין ומשברין התאוה הכללית שהיא בחינת כלליות השבעים עמים, על-ידיהו דיקא נתן לנו את תורתו, כי על-ידיהו דיקא יכולים לקבל את התורה בבחינת ברכה, בבחינת 'סם חיים' כנ"ל.

והכלל שכל אחד מישראל צריך להתנסות ולהצטרף בגלות של שבעין אמין, דהינו בתאוותיהן, קדם שיש לו התגלות בתורה, ועקר היא תאות נאוף שהיא בחינת רע הפולל של כל השבעין אמין, וצריכין להתנסות ולהצטרף מקדם בתאוה הזאת, וכשזוכה לעמוד בנסיון ולשפר תאוה זו, זוכה להתגלות התורה. ואז נמשך על-ידיהו גשמות חדשות וכו', וכל אחד מקבל את התורה כפי הכלי שלו, כפי תפיסת המחין שלו, שהוא כפי מה שזוכה לבחינת שמירת הברית. כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, רק כל אחד מציד האור לפי בחינתו. וזה בחינת יוסף (ע"ז): 'ושמחתם' (דברים י"א) - 'זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה וכו'". וזה בחינת (במדרש יוסף): "הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה וכו'", ענין שם היטב כל זה. וכבר מובא זה המאמר בקרך אחר בהלכות פסח (הלכה ה'), ענין שם היטב:

וזה בחינת ברכת התורה, שצריכין לברך בכל יום על התורה כדי לזכות להמשיך אור התורה בבחינת ברכה, בבחינת 'זכה נעשה לו סם חיים וכו', כי בהתורה יש שני פחות: 'זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה וכו', ועל-פני צריכין דיקא לברך על התורה, כדי להמשיך אור התורה שהוא בבחינת אור פשוט הנ"ל, לצירוף בבחינת ברכה, בבחינת 'זכה נעשה לו סם חיים' כנ"ל. וזה שמבכרין: 'אשר

וזה בחינת: 'הערב נא ה' אלקיני את דברי תורתך בפינו וכו', שאנו מבקשים שתהיה התורה מתוקה וערכה בפינו, דהינו שנופה לקבל את התורה בבחינת אור מלא, בבחינת ברכה, בבחינת 'סם חיים', שזה בחינת מיון מתקין, בחינת שמירת הברית, כי להקד חס ושלום, 'לא זכה וכו', אז הוא בבחינת מיון מרדון, בחינת (שמות טו): 'ולא

שהוא בחינת קמין וסתים בבחינת ברכה וכו' פנ"ל, ומחמת שפגמו בזה ולא המשיכו האור בחינת ברכה על-ידי-זה אברה הארץ, כי זה עקר הפגם בשאין זוכין להמשיך אור התורה בבחינת ברכה, בבחינת 'סם חיים וכו' פנ"ל, ואז לא יכלה התורה להגן עליהם, מאחר שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה וכו' פנ"ל, ועל-כן אברה

הארץ. כי ארץ ישראל היא בחינת מלכות דקדושה פדויע, שעומדת על שנים עשר בָּקָר כנגד שנים עשר שבטי יה, כמבאר במאמר הנ"ל, כי ארץ ישראל נתחלקה לשנים עשר גבולין, לשנים עשר שבטים, שזה בחינת שמירת הברית כמבאר שם במאמר הנ"ל. ועל-ידי שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה, שזה בחינת פגם הברית, כי עקר המשכת האור בבחינת ברכה הוא על-ידי תקון הברית פנ"ל, ועל-כן שפגמו בזה

על-ידי-זה אברה הארץ שעקר קיומה דיקא על-ידי בחינת שמירת הברית כמובא וכו' פנ"ל, כמו שכתוב (תהלים טז): "צדיקים ירשו ארץ" וצדיק הוא מאן דנטיר ברית, והם דיקא יורשים ארץ ישראל ארץ הקדושה שנתחלקה לשנים עשר שבטי יה וכו' פנ"ל, ועל-כן צריכים לברך על התורה בכל יום, כי בכל יום מקבלין את התורה מחדש, כמו שכתוב (דברים ט): "אשר אנכי מצוה היום" - בכל יום יהיו בענין פחדשים, ועל-כן צריכין

יכלו לשנות מים ממרה כי מרים הם וכו'. ועל-כן בכל יום קדם שמותחילין ללמוד ולקרוא בתורה אנו צריכין 'לברך' דיקא ברכת התורה, כדי לזכות להמשיך אור התורה בבחינת ברכה, בבחינת 'סם חיים', שזה בחינת מין מתיקון, בחינת 'הערב נא וכו' וכו' פנ"ל.

ועל-כן נזהרין לומר תקף אחר ברכת התורה פרשת ברכת פהנים, כי ברכת פהנים זה בחינת שהפהנים מצדין האור שהוא קמין וסתים, בחינת (ויקרא ט): "וקמין הפה וכו'", הם מצדין אותו לברכה על-ידי ברכתם, כי הפהנים הם בבחינת שמירת הברית וכו', כמבאר כל זה היטב בהלכות פסח הנ"ל. ועל-כן סמך פרשת ברכת פהנים אחר ברכת התורה, כי עקר ברכת התורה כדי לציר האור לברכה שזה בחינת ברכת פהנים פנ"ל.

וזה שהחמירו רבותינו ז"ל מאד בברכת התורה, כמו שדרשו על פסוק (ויטה ט): "על מה אברה הארץ" - דבר זה נשאל לתכמים ולנביאים וכו' ולא פרשה, עד שפרשה הקדוש ברוך הוא בעצמו, שנאמר (ויטה ט): "על עונכם את תורתו ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה", הינו ולא שמעו בקולי הינו ולא הלכו בה, אמר רב: שלא ברכו בתורה תחלה, כי זה עקר הפגם מה שלא ברכו בתורה תחלה, כי תחלה צריך לברך על התורה כדי להמשיך האור מתחלת המחשבה

לקוטי הלכות

ענין ברכות התורה א

ארה חיים תמה

לברך תחלה כפי להמשיך אור התורה
בבחינת ברכה פנ"ל.

ועל-כן עקר ברכת התורה הוא אחר
השנה בלידה, כמובא בשלחן
ערוך, כי תאנה הפלילות הנ"ל שהיא
תאות גאוף היא בחינת שנה, בחינת
חשך של לילה, כמו שכתוב (תהלים י):
"בחינת לבי פקדת לילה וכו'", כי עקר
ש"ש מביחנת שנה ותדומה, בחינת
(בראשה ט): "ויפל ה' אלקים תדומה על
האדם וייוש וינח אחת מצלעותיו וכו'".
כי השנה היא שנסתם אור העינין, כמו

שאומרים (ברכת המפל בק"ש שעל המיטה):
'המפל הבלי שנה על עיני', ומשם אחיזה
התאנה הנ"ל שהיא בחינת פגם העינין,
בחינת תאנה הפלילות של שבעין אמין
וכו', כמבאר במאמר הנ"ל. ועל-כן אחר
השנה בלידה צריך לקבל בכל יום התורה
מחדש, דהינו להמשיך אור התורה
בבחינת ברכה, להביע תאנה הפלילות
של השבעין אמין, כי אנו מזכירין: 'אשר
בחר בנו מכל העמים', ועל-דיוה אנו
ממשיכין עלינו קדשת ישראל שהם
מבחרים מכל העמים, כי הם קדושים
ומהורים ומקדשין עצמן מתאנה זו פנ"ל,
וקמו שכתוב (ישעיה ט): "ועמד" ישראל
"בלם צדיקים", ועל-דיוה דיקא: 'ונתן
לנו את תורתו וכו' פנ"ל.

וזה בחינת קבלת התורה בשבועות
על-ידי שמקדשין עצמן מקדם
ומפרישין עצמן מתאנה זאת, כמו שכתוב

(שמות ט): "היו נכונים לשלשת ימים וכו'",
ועל-דיוה דיקא זוכין לקבל התורה
בשבועות על-ידי משה רבנו עליוה-שלום
שהיה קדוש ופרוש לגמרי, כמבאר
במאמר הנ"ל, כי כל אחד מישאל זוכה
לקבל התורה על-ידי משה רבנו, על-ידי
שנתקדשו כלם בפרישות תאנה זו
בשלשת ימים הנ"ל, ואז מקבלין כלם
האור בבחינת ברכה פנ"ל. וזה בחינת (ש)
(ט): "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר
עמנו אלקים פן נמות", כי ישראל היו
חפצים יותר לשמע מפי משה מלשמע
מפיו ותברך בעצמו, כי פשעו מעין מפי
ה' ותברך עצמו והאור היצא מפי עליון
הוא אור פשוט מאד בתכלית הפשימות,
בחינת קמיץ וסתים, ואז היו צריכים
להיות קדושים ומהורים מאד כדי לציר
האור בבחינת ברכה, ועל-כן ישראל
חששו שפא אין להם עדן זה הכח
להמשיך האור הפא מה' ותברך בעצמו
בבחינת ברכה, אבל פשיהיה נמשך על-
ידי משה שהיה קדוש ופרוש גדול מאד,
ועל-כן בודאי ימשיך האור מפי עליון
בבחינת ברכה, ומאחר שפבר נצטור
האור קצת מאחר שפבר נשתלשל קצת
ונמשך מפי ה' ותברך לפה משה, אזי
פבר הם יכולים יותר לקבל האור בבחינת
ברכה, אף-על-פי שאין קדשתם גבוה כל
כדי. כי אף-על-פי שגם פשעו מעין מפי
הצדיק האמת אי אפשר גם כן לקבל
דבריו בבחינת ברכה בחינת 'סם חיים' כי

ק"ב

אם על־ידי שמירת הברית, כמבאר במאמר הנ"ל, כי גם דברי הצדיק בערך ההמון עם הם בבחינת אור פשוט, אף־על־פירכן כבר הוא בנגל יותר לקבל האור בבחינת ברכה על־ידי קצת קנשה, מאחר שאף־על־פירכן כבר נצטיר האור קצת בפי הצדיק הקדוש שקבל האור מפי עליון וצירו לטובה ולברכה על־ידי קנשתו הגבוהה, ועל־פן אמרו ישראל: "דבר אמה וכו' ואל ידבר וכו' פן נמות", פי אולי לא נזכה לקבל האור בבחינת ברכה, ואז: 'לא זכה נעשה לו סם מות' חס ושלום, כי לא היו מחזיקים עצמן בקדושים כל כך שיוכלו לקבל מה' יתברך בעצמו האור ולצירו לברכה, אבל על־ידי הצדיק בחינת משה בנגל יותר לציר האור לברכה על־ידי קנשה קצת, מחמת שכבר נצטיר בפה הצדיק כנ"ל. ועל־פן צריכין לנסע לצדיק האמת ולשמע מפיו דיקא, פי אז יוכל לקבל האור בבחינת ברכה מאחר שכבר נצטיר קצת בפי הצדיק כנ"ל.

וזה בחינת (אבות א, טו): 'עשה לך רב והסתלק מן הספק', פי כל זמן שלא נצטיר האור העליון הוא בבחינת ספק, פי עדון אין יודעין בו כלל ואין בו שום תפיסה, ועל־ידי הרב האמת נצטיר האור בבחינת ברכה כנ"ל, וזהו: 'עשה לך רב והסתלק מן הספק' כנ"ל, וזהו (שם): 'ואל תרבה לעשר אמדות', פי מעשר ללוי זה בחינת ציור האור לברכה כמובא

בהלקות פסח הנ"ל, פי תרומה אין לה שעור ונתנת לכהן, זה בחינת אור העליון שהוא קמין וסתים, בחינת (ויקרא ה): "וקמין הכהן", ועל־פן אין לה שעור, פי עדון אין שם בחינת ציור שהוא בחינת שעור וצמצום. ומעשר ללוי שהוא בחינת 'צירי' ועל־פן יש לה שעור, פי שם נצטיר האור. ועל־פן צריכין לתן המעשר במדידה דיקא ולא מאמד, כדי לציר האור לברכה על־ידי המדידה שהיא בחינת ציור, אבל מאמד הוא רחוק יותר ועליון מבחינת ציור על־ידי מדידה, ועל־פן צריכין לעשר במדידה דיקא כדי לציר האור לברכה. וזהו שנסמך 'ואל תרבה לעשר אמדות' לעשה לך רב והסתלק מן הספק, פי הכל אחד כנ"ל.

פי עקר בחינת שבועות הוא על־ידי בחינה הנ"ל, על־ידי שיוצאין מגלות מצרים שהיא "ערות הארץ", תאוה הכללית הנ"ל, פי מקדשין עצמן בארבעים ותשעה ימי הספירה, ועל־ידי זה נכללין בארבעים ותשע אותיות שיש בשמות השבטים, שזה בחינת קנשת הברית, כמבאר במאמר הנ"ל וכמבאר כל זה בהלקות פסח הנ"ל. וזה בחינת מה שמגדדים שנה מעינים כליל שבועות, כדי לשבר ולהכניע בחינת שבעין אמין שהם נאחזים בבחינת שנה על העינים כנ"ל, ואז זוכין לקבלת התורה שהוא בחינת 'שבעים פנים לתורה' וכנ"ל. וזה בחינת מאכלי חלב בשבועות, בבחינת:

לקוטי הלכות

ענין קדיש

ארה חיים

תמו

– 'סם חיים', שזוהו בחינת הליכה, בחינת: "צדיקים ילכו וכו'" פנ"ל:

ושאר הלכות על פרבת התורה נבדלות כל אחת בהלכות פרבת

השחר (הלכה ג' אות טו והלכה ה' אות ס"ג):

ענין קדיש

על-פי המאמר 'יביום הפפורים – ואת הערבים צייתי לכלפלה' בלקוטי תנינא סימן ה', עין שם כל המאמר, והובא קצת בקרך אחר בהלכות תפלת המנחה (הלכה ב.), וקצת הקדמות היצא משם בקצור:

א בי על-ידי צדקה וזכין שאין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה.

פי אף-על-פי שכל העסקים והמשא ומתן הם בחינת אתערותא דלתתא, פי נמשכין מל"ט מלאכות המושכן שהם פגוד עובדא דבראשית וכו', אף-על-פירכין אם היה שופע חסדו ויברך לא היינו צריכין לשום עסק, פי היה מתקנים העולם בחסדו, ואפלו ההכרחיות היו נעשין על-ידי אחרים, בבחינת (ישעיה סא): "נעמדו זרים ורעו צאנכם ויגני גבר אפריכם וכרמיכם, ואתם פתני ה' תקראו", בחינת חסד, שהוא בחינת כהן וכו'. ולקבל החסד צריכין פלי וצנור, ועל-פן צריכין יראה, סמרא דלוי, שהוא בחינת פלי לקבל שפע החסד. ויראה נעשה על-ידי

ד'ם נעבר ונעשה חלב' (בבביות ו) פמוכא, שזוהו בחינת קדושת הגרית פמוכא (לקרי"ט סימן ס"ג), וזה בחינת (שיר השירים ה): "עניו פיזנים על אפיקי מים רחצות בחלב וכו'", "עניו פיזנים וכו'" זה בחינת "שבעים פנים לתורה", וזה: "על אפיקי מים", הינו מימי התורה. וזה זוכין דיקא על-ידי קדושת הגרית שהוא בחינת ד'ם נעבר ונעשה חלב' פנ"ל, וזהו: "רחצות בחלב" פנ"ל. וזהו (ע"ט): "ישבות על מלאת", זה בחינת אור מלא, פי אז מקבלין את התורה בבחינת אור מלא, בבחינת ברכה פנ"ל. וזהו (ע"ט): "לחיינו פערות הבשם וכו'", ופרש רש"י: 'פנים מסבירות להלכה', הינו בחינת אנפין נהירין, בחינת "שבעים פנים לתורה" הנ"ל שזוכין לקבל על-ידי קדושת הגרית פנ"ל:

[שך לעיל]

וזהו (ירמיה ט): "ולא הלכו בה", ודרשו רבותינו ז"ל על זה: 'שלא ברכו בתורה תחלה', דהינו שלא המשיכו האור בבחינת ברכה על-ידי ברכת התורה פנ"ל. וזהו מרמז בפסוק "ולא הלכו בה" הנ"ל, פי שזוכין לקבל אור התורה בבחינת ברכה, בחינת 'סם חיים', זה בחינת הליכה, שהולכין על-ידי התורה בדרך ה', בחינת (ישעיה ד): "צדיקים ילכו כם", "ילכו" דיקא, שזוהו בחינת 'סם חיים' פנ"ל, ועל-פן "ולא הלכו בה" מרמז 'שלא ברכו בתורה תחלה' ולא המשיכו האור בבחינת ברכה

הם שלש תפלות ביום, כנגד שלשה אבות, שהם בחינת שלשה רגלים כמובא, פי שלש תפלות הם בחינת שלש רגלים שמגליו הרצון כ"ל, וכמבאר כל זה היטב בהלכות תפלת המנחה על-פי מאמר הנ"ל.

וזה בחינת סדר התפלה בשחרית, שבתחלה מסדרין ואומרים סדר הקרבנות לחמן ולקבר עולם העשיה פיזוע, זה בחינת מלאכת מעשה בראשית שהם בחינת מעשה המשפן, שמשם נמשכין כל המלאכות וכל העשיות וכל המשא ומתן והעסקים שהם בלולים בל"ט מלאכות, שזה בחינת עשיה, בחינת (תהלים ז): "ומעשה ידיו כוננה עלינו וכו'", שברכם משה בגמר מלאכת המשפן: 'הי רצון שתישרה שכינה במעשה ידיכם'. וזה בחינת הקרבנות שמוסדרין, פי כל הקרבנות היו במשפן שעלידם מבררין בחינת עשיה, שהוא בחינת כל העשיות וכל המשא ומתן והמלאכות שהם בלולים במלאכת המשפן כ"ל, והם נתבררים על-ידי סדר הקרבנות שהם בחינת מעשה המשפן ששם קרבין כל הקרבנות, וזה עקר מעשה המשפן להקריב שם קרבנות:

ג ואחר כך אומרים פסוקי דומרה, שהם בחינת יראה, סמרא דלוי, פי כל הזמירות והנגנים הם מסמרא דלוי פיזוע. פי אנו מעלין כל העולמות על-ידי סדר התפלה מתחת לעלא פיזוע, ועלין

רצון, על-ידי שנתגלה שהכל מתנהג על-ידי רצונו יתברך לבר ואין שום חיוב הטבע כלל, וזה נתגלה על-ידי השלש רגלים שהם בחינת "מקרא קדיש" (ויקרא כג), פי קדשות יום-טוב קורא ומגלה הרצון שהכל רק על-ידי רצונו לבר, פי בכל הימים טובים עשה ה' יתברך אותות ונראות שעל-ידיהו נתגלה הרצון. אך יש קול שאגת החיות רעות שהם חכמי הטבע, שהם רוצים להתגבר על קול הקריאה של יום-טוב שמגלה את הרצון, והכניעתם הוא על-ידי חכם שבקדשה שידע לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא בחינת 'מצח הרצון', בחינת 'רעוא דרעיון'. אך יש 'מצח הנחש' שרש חכמת הטבע, וינקתו מזקני הידור שאין בהם שלמות שאין מוספין קדשה ודעת בכל יום וכו' עין שם. ועל-ידי צדקה מעלין אלו הימים הנפולים, ועל-ידיה נכנע 'מצח הנחש' ומתגבר ומתגלה 'מצח הרצון', ועל-ידיה נשמע קול הקריאה של יום-טוב שמגלה הרצון, ועל-ידיה נעשה יראה, ועל-ידי היראה נשפע החסד, ואזי אין צריכין לשום עסק פי נתקנים: "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'", עין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת תפלה שהיא התגלות הרצון, כי התפלה מגלה הרצון ומכניע ומכבד חכמת הטבע, פי הטבע מחיב כד והתפלה מושגה הטבע, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים. ועלין

לקוטי הלכות

ענין קדיש

ארה חיים תמט

אנו מעלין כל העשיות והעסקים על-ידי סדר התפילות לכהינת יראָה, שמשמש נמשך החיית להם על-ידי החסד הנשפע על-ידי היראה שמחיה ומקים כל העולם כנ"ל. והיראה נעשה על-ידי הרצון, ועל-פני אחר פסוקי דזמרה שהם כהינת יראָה, סמרא דלוי, אחר פך אומרים ברפת קריאת שמע שהם כהינת התגלות הרצון, כי בקריאת שמע אנו מעידין על יחודו ותפוד שהוא ותפוד לבדו יחיד בעולמו והוא לבדו מנהיג העולם כרצונו לבד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יג):

שצדיק להארוד בד' דאחד פדי שימליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות, דהיני שהוא ותפוד לבדו מושל בעולמו, כי הוא לבדו ותפוד מנהיג העולם כרצונו לבד. וזה כהינת ברפת קריאת שמע, שאומרים: יוצר אור ובורא חשך וכו', יוצר המאורות, ובה אנו מגלין ומפרסמין שאין שום מערכת השמים כלל ומכניעין ומכבלין חכמת הטבע שהיא חכמת הכוכבים ומזלות, כי אנו מודים ומעידים שה' ותפוד ברא את המאורות שבשמים, והוא מנהיג ומחיה אותם - את כל המאורות, ומחדש בטובו בכל יום המיד מעשה בראשית, ואין שום טבע כלל רק הכל כרצונו. וזה כהינת יום טוב שמגלה את הרצון, כהינת (בראשית א): "וירא אלקים את האור כי טוב, ויקרא אלקים לאור יום", כי כשיודעין שה' ותפוד מנהיג הכל כרצונו לבד והוא לבדו יצר המאורות

שבשמים זה עקר אור יום, כי להפך חכמת הטבע הוא כהינת חשך, כהינת (ישעיה יג): "חשך השמש בצאתו וירח לא יגיה אורו", וכמוכא לעיל מזה בהלכות גמילת ידים שחרית (הלכה ב' אות א), כי עקר האור הוא ה' ותפוד לבד. וכשמגלין שהכל על-ידי רצונו לבדו, זה כהינת יום טוב, כהינת אור יום שהוא כהינת טוב, כהינת: 'ובטובו מחדש וכו', כהינת: "וירא אלקים את האור כי טוב ויקרא אלקים לאור יום וכו' כנ"ל. ועל-ידי שביזם טוב נתגלה הרצון כנ"ל על-פני נקרא יום טוב, כי אז דיקא מאיר אור יום שהוא כהינת טוב כנ"ל. וכן בכל יום ויום אנו ממשיכין קדשת יום טוב שהוא התגלות הרצון שמגלין ברפת המאורות שהוא ברפת קריאת שמע, שאז מעידין שה' ותפוד ברא את המאורות שבשמים וכל הכוכבים ומזלות כלם הוא לבדו ותפוד בראם ואין שום טבע כלל, וזה עקר אור יום וכו', כהינת יום טוב וכו' כנ"ל. וזה כהינת סדר קדשה שאומרים ברפת יוצר המאורות, זה כהינת "מקרא קדש", שהקדש קורא ומגלה את הרצון, כי בכל מקום שיש קדשה נתגלה הרצון, כהינת "מקרא קדש" כנ"ל. כי קדש היא כהינת חכמה פדועה, הינו כהינת החכמים שבקדשה שהם כהינת קדש שהם מגלין את הרצון. ועל-פני עקר קדשת יום טוב תלוי בחכמו הדור שהם קובעים את השנים והחדשים וכל הימים

ק"ב

טובים תלויים בהם, כמו שפתיב (ויקרא כז):
 "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם
 מקראי קדש", כמו שדרשו רבותינו ז"ל
 (ראש השנה כד), כי עקר בחינת 'מקראי
 קדש', דהינו לקרות ולגלות את הרצון,
 הוא על-ידי חכמי הדור, שעל-ידם נשמע
 קול הקריאה של יום-טוב על-ידי שהם
 מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון פנ"ל.
 וזה בחינת סדר קדשה שבכרפת
 המאורות שהם בחינת התגלות הרצון, כי
 על-ידי בחינת קדשה נתגלה הרצון,
 בבחינת 'מקרא קדש' פנ"ל. נמצא שעל-
 ידי קריאת שמע וברכותיה נתגלה הרצון,
 ואחר כך מתפללין התפלה בלחש ואז
 עולין למקום שעולין, ואז מתקשרין
 לבחינת רצון שברצונות, 'רעוא דרעיון'
 שזה עקר בחינת התפלה, בבחינת (תהלים
 100): "ואני תפלתי לך ה' עת רצון":

לעלא מן כל ברכתא וישרתא תשבתתא
 וכו' דאמירן בעלמא וכו'. כי כל השירות
 והתשבתות שאומרו, כלם הם בחינת
 התגלות הרצון, שמודים ומשבחין לה'
 ותברך שברא הכל ברצונו, ובקדיש
 אומרים 'לעלא מן כל ברכתא וישרתא
 וכו'', זה בחינה למעלה מבחינת התגלות
 הרצון שבוה העולם, הינו בחינת רצון
 שברצונות, בחינת 'רעוא דרעיון', ששם
 מתקשרין כל הרצונות, בחינת שרש
 הרצון, כי בקדיש עולים ומתקשרים
 לבחינת שרש הרצון פנ"ל. ועל-פני הקדיש
 הוא גבוה מכל הקדשות שהם בחינת
 התגלות הרצון פנ"ל, כי הקדיש הוא
 בחינת שרש הרצון פנ"ל. ועל-פני נתתקן
 בלשון תרגום, כי לשון תרגום משם עקר
 ניקת חכמי הטבע, כי התרגום הוא
 בחינת 'עין הדעת טוב ורע', כמו שפתיב
 רבנו ז"ל במקום אחר (לקיים סימן י"ב), וזה
 בחינת הטבע ששם מערב טוב ורע, ושם
 עקר בחינת הבחירה, כי בשמאמינים
 שהטבע בעצמה מתנהגת ברצונו לבר זה
 בחינת הטוב שפטבע, ואז הטבע נכלל
 בהשגחה ורצון, ולהפך בשמתגברים חס
 ושלום חכמי הטבע שמפרידו הטבע
 מהשגחה זה בחינת הרע שפטבע, נמצא
 שהטבע הוא בבחינת 'עין הדעת טוב
 ורע' שהיא בחינת לשון תרגום, ועל-פני
 הקדיש שהוא עקר התגלות הרצון על-ידי
 שעולין ומתקשרין לשרש הרצון פנ"ל,
 על-פני נתתקן בלשון תרגום, כי זה עקר

ד וזה בחינת קדיש שאומרו בין עולם
 לעולם, והוא בחינת העמוד שבין
 עולם לעולם שדרך שם עולין מעולם
 לעולם, מבבאר בפגנות. כי מעלת הקדיש
 גבוה מאד מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
 (שבת קיט), וכמו שפתיב בזה הקדוש
 (תרומו דף קכט), כי הוא מתבר כל שלשלאין
 דפרזלא, כי הקדיש הוא בחינת התגלות
 הרצון, בבחינת: 'בעלמא די ברא
 כרעותיה וימליד מלכותיה', ומעולין
 ומקשרין הרצון לשרש הרצון שהוא
 בחינת 'רעוא דרעיון', בבחינת מה
 שאומרו בקדיש: 'ותברך וישתבח וכו'

לקוטי הלכות

ענין קדיש

ארה חיים תנא

שְׁלֵמוֹת הַתְּגִלּוֹת הֶרְצוֹן כְּשֶׁמִּתְפַּכֵּין חֲכָמַת הַטְּבַע לְרָצוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְנּוּ ז"ל, כִּי 'מִנְּה וּבַה אָבָא לְיִוִּיל בַּה נְנָא' (מַתְרִידִין לֵב), כִּי הַתְּרֻגּוֹם הוּא בַּחֲנִינֵת הַטְּבַע, בַּחֲנִינֵת 'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע', שֶׁעָפָר וְנִיקַת חֲכָמֵי הַטְּבַע הוּא מִשָּׁם, מִבַּחֲנִינֵת תְּרֻגּוֹם כְּנ"ל.

זוהו בַּחֲנִינֵת (דְּרִיסֵי טו): "אֲרַמִּי אֲבַד אָבִי וַיָּרַד מִצְרַיִם". כִּי לָבֵן הָאֲרַמִּי הוּא

ק"פ

בַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ, שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע, שְׁמִתְגַּבֵּר אֶפְלוּ כִּנְגַד בַּחֲנִינֵת שֶׁרֶשׁ הֶרְצוֹן בַּחֲנִינֵת 'מִצַּח הֶרְצוֹן', וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'לָבֵן' לְשׁוֹן לְבַנְיָוִית, כִּי מִצַּח הֶרְצוֹן שְׁמִתְגַּלֶּה עַל־יַדֵּי זַקְנֵי הַדִּוֵּר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה שֵׁיִשׁ בָּהֶם שְׁלֵמוֹת כְּמִבְּאֵר כְּמִזְמֹר הַנ"ל זֶה בַּחֲנִינֵת לָבֵן הַגְּלוּיִן כִּדְרֵינֵי, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת זַקְנָה וְיֹשִׁיבָה שֶׁבִּקְדֻשָּׁה שֶׁהוּא תְּכֵלֶת הַרְחֵמִים, בַּחֲנִינֵת לְבַנְיָוִית הַזֶּקֶן שֶׁבִּקְנִיָּם. וְעַל־כֵּן לָבֵן הָאֲרַמִּי שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ נִקְרָא 'לָבֵן', בַּחֲנִינֵת לָבֵן שֶׁבִּקְלֻפָּהּ, כִּי "אֵת זֶה לְעַמּוֹת זֶה וְכו'" (קִדְוֹת ט). וְעַל־כֵּן 'לָבֵן' בְּקֶשׁ לַעֲקֹר אֵת הַבַּל, כִּי רָצָה לְהַטִּיל בָּנָם חֵם וְשָׁלוֹם בְּשֶׁרֶשׁ הֶרְצוֹן שֶׁשָּׁם עָפָר אֲחִיזוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּבַחֲנִינֵת רָצוֹן, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם לְמוֹעֵלָה מֵהַטְּבַע לְגַמְרֵי. כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא בַּחֲנִינֵת זַקֵּן שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, בַּחֲנִינֵת (יִשְׁעֵיה ט): "זֶקֶן נוֹשֵׂא פָנִים", בַּחֲנִינֵת (תְּהִלִּים טו): "מִבְּקִשֵּׁי פִּנְדֵי יַעֲקֹב סִלְה", וְעַל־כֵּן כְּשֶׁבִּרַח יַעֲקֹב מִפְּנֵי עֵשׂוּ בִּרַח אֶצֶל לָבֵן, כִּי עֵשׂוּ הוּא בַּחֲנִינֵת חִזּוֹר הַיַּעַר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, בַּחֲנִינֵת חִיזּוֹת רַעוּת

הַדִּוֵּרִיסִים וְטוֹרְפִים, בַּחֲנִינֵת חֲכָמֵי הַטְּבַע, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁפָּלְטָם כְּלָלוֹם בַּעֲשׂוֹ שֶׁהוּא עָפָר מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, בְּבַחֲנִינֵת (בְּמִדְבָר טו): "רְאִישֵׁית גּוֹיִם עֲמָלָק" שֶׁהוּא מִזְרַעוֹ שֶׁל עֵשׂוּ. וְכָל הַחִיזּוֹת רַעוּת שֶׁהֵם אֲמוֹת הָעוֹלָם חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁפָּלְטָם כְּלָלוֹם בַּעֲשׂוֹ עֲמָלָק, מְקַבְּלִין כַּח מִבַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת לָבֵן הָאֲרַמִּי. וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב כִּשְׂרָאָה שֶׁעֵשׂוּ מִתְגַּבֵּר כִּנְגַדוֹ, שִׁזָּה בַּחֲנִינֵת שֶׁחֲכָמַת הַטְּבַע מִתְגַּבֵּר כִּנְגַד הַתְּגִלּוֹת הֶרְצוֹן כְּנ"ל, עַל־כֵּן בִּרַח אֶצֶל לָבֵן דִּיקָא, כִּי רָאָה שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת עֵשׂוּ כִּי אִם עַל־יַדֵּי שִׁיבְנֵיעַ תְּחִלָּה אֵת שֶׁרֶשׁוֹ שֶׁהוּא לָבֵן הָאֲרַמִּי שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע, כִּי כִּשְׂיִתְגַּבֵּר כִּנְגַד לָבֵן שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ, "כִּשְׁל עֲזָרָה וְנִפְל עֲזָרָה" (יִשְׁעֵיה טא), כִּי מִפְּיֵלָא יִתְבַּטַּל כַּח שֶׁל עֵשׂוּ, הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת חֲכָמַת הַטְּבַע, עַל־יַדֵּי שִׁיבְנֵיעַ חֲכָמַת הַטְּבַע כְּשֶׁרֶשׁוֹ, עַל־יַדֵּי שִׁיבְנֵיעַ וַיִּתְגַּבֵּר עַל לָבֵן וְכו' כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן כִּשְׂיִצֵּא מִבֵּית לָבֵן וְזָכָה לְהַכְנִיעַ וְלְבַטְּלוֹ וְלְצַאת מִמֶּנּוּ, עַל־כֵּן שֶׁלַח אֶל עֵשׂוּ: "עַם לָבֵן גִּרְתִּי וְכו'" (בְּרַאשֵׁית לט), הֵינּוּ שְׁהוֹדִיעוּ שֶׁכָּפָר זָכָה לַעֲמֹד כִּנְגַד לָבֵן שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע, וְעַל־כֵּן מִפְּיֵלָא אֵין כַּח לַעֲשׂוֹ, בַּחֲנִינֵת חֲכָמַת הַטְּבַע, כִּי כָּבֵד הַכְנִיעוּ כְּשֶׁרֶשׁוֹ כְּנ"ל. וְתְרֻגּוֹם הוּא לְשׁוֹן הָאֲרַמִּי, כִּי מִשָּׁם עָפָר וְנִיקַת חֲכָמַת הַטְּבַע, בַּחֲנִינֵת מִצַּח הַנְּחֻשׁ, לָבֵן הָאֲרַמִּי וְכו':

ט"ז

(בראשית לב) "יהי לך אשר לך" – 'פאן הודעה
 לו על הפרכות' וכפ"ל. ועל-יכן בלעם
 ובלק שרצו לקלל את ישראל, נאמר שם:
 "מן ארם ינחני בלק וכו", כי דיקא על-ידי
 בחינת 'ארם', הינו לשון ארמי, לשון
 תרגום, על-ידי-זה רצה להתגבר, על-ידי
 חכמת הטבע שנינקתה מביחינת לשון
 ארמי כפ"ל, שעל-ידי-זה אין יכולין לקבל
 ברכה חס ושלום בשמחגבר חכמת הטבע
 כפ"ל. אכל לא היה להם פח לגמור
 מושבתם הרעה חס ושלום, כי באמת
 ישראל היה להם אמונה גדולה בה'
 ובמשה, ואותו הדור גלה הרצון בעולם
 שהכל ברוצונו יתפרד לבר, כי עיניהם
 הראות את כל מעשה ה' הגדול אשר
 עשה, את כל האותות והמופתים אשר
 עשה משה לעיני כל ישראל. כי משה הוא
 בחינת 'רעוא דרעיון' כי שם נסתלק משה,
 ועל-יכן היה לו פח לקשר כל הרצונות
 לביחינת שרש הרצון, ולא היה פח לבלעם
 לקלל חס ושלום, רק אדרבה נתהפך
 הקללה לברכה על-ידי גדל התגלות הרצון
 שהיה אז בדרו של משה כפ"ל:

ו נמצא שתרגום הוא בחינת 'עין הדעת
 טוב ורע' שמושם עקר יניקת
 מצח הנפש שרש חכמת הטבע, ועל-יכן
 'אין מלאכי השרת נוקקין ללשון ארמי'
 (סוטה לג), מחמת ששם עקר בחינת
 הבחירה, והם אין להם בחירה כי נקראים
 עומדים. ועל-יכן התרגום שהוא בחינת
 עין הרעת ששם עקר בחינת הבחירה אין

ה וזה בחינת (במדבר כז): "מן ארם ינחני
 בלק וכו", כי בלק ובלעם רצו
 להתגבר על ישראל ולקללם חס ושלום
 על-ידי בחינת 'ארמי', דהינו לשון ארמי,
 לשון תרגום, שמושם יניקת חכמת הטבע,
 שעל-ידי-זה אין יכולין לקבל החסד כפ"ל.
 ובשגשופע החסד שהוא בחינת פהן,
 בחינת (ישעיה סא): "ואתם פהני ה' תקראו",
 זה בחינת ברכה, בחינת ברכת פהנים, כי
 עקר כל הפרכות הם בבחינת פהן איש
 החסד. ועל-יכן עשו בחינת חכמת הטבע
 היה מתקנא ביעקב על שקבל הפרכות
 ממצחק, שהם בבחינת (ישעיה שם): "ועמדו
 זרים ורעו צאנכם וכו", בחינת (בראשית כז):
 "ויתן לך האלקים מטל השמים וכו"
 ועבדוד עמים וכו", כי עשו חכמת הטבע
 הוא הפך הפרכות הפאים על-ידי בחינת
 חסד כפ"ל, כי עקר החסד נמשך רק
 על-ידי התגלות הרצון וכו' כפ"ל, וכמו
 שכתוב בעשו (תהלים עב): "ואהב קוללה
 ותבואהו ולא חפץ בברכה", כי עשו
 חכמת הטבע הוא ההפך מברכה שהוא
 בחינת חסד כפ"ל. ועל-יכן היה מתקנא
 ביעקב על הפרכות, כי עשו בחינת
 חכמת הטבע מתגבר תמיד להעלים
 בחינת הרצון ולכטל הפרכות חס ושלום.
 עד שהלך יעקב לבית לבן והכניע חכמת
 הטבע בשרשו כפ"ל, ואז נתבטל ממילא
 פח עשו פח חכמת הטבע כפ"ל. ואז
 הודה לו על הפרכות, כמו שאמר
 רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה עח, יא) על פסוק

לקוטי הלכות

ענין קדוש

ארח היים

תנן

מלאכי השרת נוקקין, כי הם אין להם בחירה ואינם רוצים להודקק לכל לבחינת הבחירה שהיא בחינת תרגום פנ"ל. פי עקר התגלות הקדשה שהוא התגלות הרצון הוא רק על-ידי לשון הקדש, פי לשון הקדש הוא קורא ומגלה את הרצון, בבחינת "מקרא קדש", שבחינת קדש קורא ומגלה את הרצון. וזה בחינת לשון קדש, כי בכל מקום שיש קדשה הוא קורא ומגלה את הרצון, בחינת 'מקרא קדש' פנ"ל. פי עקר הקריאה דהיגו לקרות ולגלות את הרצון הוא על-ידי הדבור, פי הדבור של קדשה קורא ומגלה את הרצון. ועקר שלמות הדבור שבקדשה הוא בחינת לשון הקדש, ועל-פן כל הפרכות והקדשות ושירות ותשפחות פלם נתקנו בלשון הקדש, פי כל הפרכות והקדשות פלם הם בחינת התגלות הרצון, ועל-פן נתקנו בלשון הקדש, פי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש שהוא עקר השלמות שקורא ומגלה את הרצון פנ"ל. פי לשון הקדש שהוא שלמות הדבור הוא בבחינת זקן שבקדשה, דהיגו שמוסיפין חכמה ודעת בכל יום ויום, ועל-ידי שלמות הדעת נשלם הדבור, פי הדבור הוא התגלות הדעת, וכל מה שנשלם הדעת יותר על-ידי הזקנים שבקדשה שמוסיפין קדשה ודעת בכל יום נשלם הדבור ביותר, פי הדבור הוא התגלות הדעת, כמו שפתיב (משל ב): "מפיו דעת

ותבונה". ושלמות הדבור הוא לשון הקדש, פי כל לשונות העמים הם חסרים ונקראים 'לשון עלגים' (ישעיה לב, ד), ואין שלמות פי אם ללשון הקדש. נמצא שלשון הקדש שהוא עקר שלמות הדבור, ונקתו מוקני הדור שבקדשה פנ"ל:

ז כי אין זקנה ושיבה פחותה משבעים (בבא בתרא עה), ושבעים שנה הם בחינת 'שבעים פנים לתורה', כמו שפתיב רבנו ז"ל במקום אחר (לקי"ט סימן ט), וקננד שבעים פנים לתורה שהם שבעים אנפין נהירין וש שבעים אנפין חשובים (לקי"ט סימן ק"א), שהם שבעים אמות, שבעים לשונות, שהם חכמי הטבע. ועל-פן עקר ונקתן מפגם זקני הדור פשאין בהם שלמות ואין זוכין כל זמן שפזוקנים לבחינת 'שבעים פנים לתורה' שנה עקר בחינת הזקנה, או על-ידיה מתגבר בחינת שבעים לשונות שהם פננד שבעים פנים הנ"ל. ולשון הקדש שהוא ההפך משבעים לשונות העמים הוא בבחינת 'שבעים פנים לתורה', פי התורה נתנה בלשון הקדש, וכל השבעים פנים, שבעים אנפין נהירין כלולין בלשון הקדש. נמצא שלשון הקדש הוא בבחינת זקני הדור שיש בהם שלמות שמוסיפין דעת בכל יום, שהם בבחינת 'שבעים פנים לתורה', שנה בחינת לשון הקדש שהוא בחינת שלמות הדבור, שלמות הדעת פנ"ל. וזה בחינת (אייב לב): "מים ידברו ורב שנים ידעו חכמה", פי כל מה שמוסיפין ימים

תל

הקדיש בלשון תרגום 'מתבר כל שלשלאין דפרולא', כי כלם מתפטלין לגמרי על-ידי שהתרגום בעצמו מגלה את הרצון וכו' כנ"ל:

ח ועל-כן הקדיש הוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם, שדורך בו עולים מעולם לעולם. כי עקר עליית העולמות מעולם לעולם הוא רק על-ידי בחינת רצון שברצונות, שהוא בחינת המדרגה העליונה, תכלית המעלה שבאותו העולם שגמשיך מעולם הגבוה יותר. ועקר העליה מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, העקר הוא על-ידי שלמות הרצון, כשזוכין לבטל הכל עד שבאים לשלמות הרצון, בחינת רצון שברצונות, אז עולים לעולם גבוה יותר, כי משם נמשך בחינה זו בזה העולם, כמובן בפניות. ועל-כן הקדיש שמתקשרים על-ידו לבחינת שרש הרצון, רצון שברצונות, עד שנתהפך הכל לרצון, ואפלו חכמת הטבע שניקתה מבחינת לשון תרגום נתהפך הכל לבחינת רצון, על-כן על-ידי-זה עולים מעולם לעולם, כי עקר העליה על-ידי בחינת שרש הרצון כנ"ל:

ט וזה בחינת 'פרכו' שאומרים בין ישתבח ליוצר, כי גרבה מסמרא דכהני, בחינת (במדרש י): "בה תברכו". ועל-ידי פסוקי דזמרה שעל-ידי זה מעלין את היראה, ואז נמשך חסד, בבחינת (שם י): "והנה פרח מטה אהרן

נשלם הדבור יותר שהוא בחינת לשון הקדש, על-ידי שמוסיפין חכמה בכל יום ויום שמוקנים יותר. וזהו: "מים ידברו ורב שנים ידעו חכמה", כשזוכין ברב שנים לידיעת חכמה אזי המים ידברו, כי על-ידי החכמה נשלם הדבור ביותר כנ"ל שהוא בחינת לשון הקדש כנ"ל. נמצא שלשון הקדש יניקתו מוקני הדור שבקדשה, שעל-ידי-זה עקר התגלות הרצון, ועל-כן כל הקדשות והפרכות וכו' שכלם הם בחינת התגלות הרצון, כלם הם בלשון הקדש, כי עקר התגלות הרצון הוא על-ידי לשון הקדש כנ"ל.

אבל הקדיש שהוא קדשה גבוה מאד למעלה מכל הקדשות כמו שכתוב בזה הקדוש, והוא 'מתבר כל שלשלאין דפרולא', דהינו שעולים לשרש הרצון ומקשרין כל הרצונות לשם, עד שמתגבר התגלות הרצון מאד עד שנתהפך חכמת הטבע להתגלות הרצון. וזה בחינת קדיש בלשון תרגום, כי עכשו קוראין ומגלין את הרצון על-ידי תרגום דיקא, כי אנו מהפכין על-ידי קדשה זו הרצון לרצון, דהינו חכמת הטבע שניקתה מלשון תרגום מתהפך וקורא ומגלה את הרצון, ומנה ובה אבא ליזיל ביה נרגא, שזה עקר שלמות התגלות הרצון כמובן במאמר הנ"ל, דהינו שלשון תרגום דיקא שדורך שם וניקתם של חכמי הטבע, על-ידו דיקא תגלה הרצון, ואז נכנע חכמת הטבע לגמרי. ועל-כן

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע א

ארח היים תנה

הנ"ל. וכבר מובא זה בהלכות תפלת המנחה (הלכה ב):

הלכות קריאת שמע

הלכה א

דף ת"ת

על-פי התורה יאמר בעז אל רות וכו' בסימן ס"ה, ענין שם כל התורה:

כי קריאת שמע הוא בחינת הפסול אל התכלית, כמו שכתוב (דברים ו): 'ה' אלהינו ה' אחד', שהוא בחינת 'ביום ההוא וכו' (זכריה יד), כמו שפרש רש"י (שם דברים), והוא בחינת פלו טוב, בחינת (דברים ו): 'ה' הוא האלקים', כמו שכתוב (תהלים ו): "בה' אהלל כו' באלהים אהלל כו'". וזהו: 'ה' אלהינו ה' אחד', שפלו אחד פלו טוב, וזה פרוש: "שמע ישראל", הינו 'השמע לאוניך כו' כמו שדרשו רבותינו ו"ל (ברכות טו), ואם בן זמנך לשאר באות ראשונה, על-כן התקין לזה להסתפל על התכלית, וזהו: 'ה' אלהינו כו' פנ"ל.

וזה שדרשו רבותינו ו"ל (שם יג) גם בן מפסוק זה שקריאת שמע נאמרת בכל לשון, כי "שמע" - 'בכל לשון שאמה שומע', כי מאחר שצריך להתפפל אל התכלית ושם פלו אחד פלו טוב ואין שם שום רע כלל, על-כן הרע של הלשונות נופל ונתפפל ונשאך רק הטוב המלבש באותו הלשון, כי בודאי בכל הלשונות יש שם טוב הנסתר שם,

לכית לוי', כמו שכתב רבנו ז"ל שם בפאמר הנ"ל, ועל-פני על-ידיה זוכין לבחינת ברכה שהוא בחינת פהו פנ"ל. וזה בחינת 'ברכו', בחינת ברכה, בחינת (ישעיה סא): "ואתם פהני ה' תקראו" פנ"ל:

י וזה בחינת 'אקדמות' שאומרים בשבועות, שהוא שבת גדול ונורא מאד, ונתתמן בלשון תרגום דיקא. כי שבועות הוא בחינת זקן שפקדשה, בחינת שרש הרצון הנ"ל, כמו שכתב רבנו ז"ל בפאמר הנ"ל שפאמר בשבועות, כי בשבועות נתגלה ה' ותברך פוקן מלא רחמים, ועל-פני אז יש לנו פה לשפר חכמת הטבע ולהפקה לרצון על-ידי התגברות התגלות הרצון שמתגלה או וכו' פנ"ל. ועל-פני אז אומרים שבת גדול ונורא שהוא 'אקדמות' בלשון תרגום דיקא, שזה עקר שלמות התגלות הרצון, בשלשון תרגום נכלל בקדשה, ולשון תרגום דיקא שמשם יניקתם מגלה ומפרסם את הרצון פנ"ל, ומנה ובה אבא לזייל ביה נרנא. וזה עקר שלמות התגלות הרצון שמתגלה בשבועות שאז נתגלה שרש הרצון פנ"ל. ברוד ה' לעולם אמן ואמן:

יא ועל-פני צריכין לתן צדקה קדם התפלה, כדי לזכות לבחינת עת רצון בשעת התפלה. כי עקר התגלות 'מצח הרצון' שהוא בחינת עת רצון הוא על-ידי הצדקה, מכבאר בפאמר

בחינת (מכ"ח): "כי אשב בחשך ה' אור לי", "כי אשב בחשך" דיקא או ה' אור לי, בחינת (קמ"ח): "פיתרון האור מן החשך", "מן החשך" דיקא, כי דיקא בעת שמתגבר חס ושלום החשך והדינים והיסורין חס ושלום, הן בעבודת ה' הן בגשמיות, או דיקא עקר העצה לכתם עיניו ולבטל עצמו אל התכלית שהוא פלו טוב, שעל-דרידה נתבטלון פל היסורין פנ"ל. וזה בחינת השנה שהיא פלילה דיקא, כי השנה הוא בחינת בטול, בחינת (תהלים לא): "בדרך אפקיד רוחי" פמוכא, והיא בסתימו דעיניו פנ"ל, כי עקר הבטול הוא בסתימו דעיניו. ועל-כן עקר השנה פלילה, כי מחמת הדינים פנ"ל סותמין עיניהם ומבטלון עצמן אל התכלית שנה בחינת שנה פנ"ל. ועל-כן קורין מקדם קריאת שמע שעל המטה, כי קריאת שמע היא בחינת בטול פנ"ל. ועל-כן עקר קריאת שמע פלילה, ועל-כן זמנה פל הלילה, כי אז הוא בחינת הבטול פנ"ל. אכל ביום אין זמן קריאת שמע כי אם עד זמן קומה, דהינו קדם שנתפשט העולם לדרך אחר העולם הנה, שנה בחינת סתימו דעיניו, אכל אחר כך אין זמן קריאת שמע פנ"ל. ועל-כן נתנו חכמינו ז"ל הזמן פל זמן שיש עדין בני אדם בעולם שישנים עדין, דהינו עד שעה שבני מלכים עומדים ממשותיהם, ועל-כן עדין לא נתעורר פל העולם והעולם נח עדין מרדיפת העולם

רק שחרע מכסה עליו, ועל-כן מהראוי שלא לומר דבר שבקדשה בשאר לשונות, אכל קריאת שמע שהיא בחינת בטול שהוא פלו טוב וכו' פנ"ל, ועל-כן מתר לקרותה בכל לשון, כי הרע נופל ונתבטל ונשאר רק הטוב פנ"ל. ועל-כן מרמז בקריאת שמע דיקא שיש טוב בכל הלשונות, כמו שכתוב (דברים ו): "והיו למטפת בין עיניך" ודרשו רבותינו ז"ל (מנחות דר'): 'מט בכתפי שמים פת באפריקי שמים', שנה בחינת הטוב של לשון הקדש שמלבש בלשונות העמים, כמו שכתב רבנו (לקי"ט סימן ל"ג), להורות שעל ידי קריאת שמע שהוא בחינת הבטול פנ"ל, על-דרידה נתגלה הטוב הנו האותיות של לשון הקדש המלבש בשאר לשונות העמים פנ"ל.

ובנה נתישב הדין שהקשו הפוסקים, מה ראו רבותינו ז"ל לדרש "ובשכבך ובקומך" (דברים יא), שקריאת שמע של לילה זמנה פל הלילה, פל זמן שכבה, וקריאת שמע של יום הוא רק בזמן קומה, דהינו בתחלת היום, אכל לא פל היום? כי עקר קריאת שמע שהיא בחינת בטול הוא רק פלילה, כי היא בחינת סתימו דעיניו, כי אז בני אדם נחים ואינם רודפים פל כך אחר העולם הנה, וכמו שכתב רבנו במקום אחר (בספין נ"ב) שעקר הבטול הוא פלילה. גם לילה הוא דינים, שהם בחינת יסורים, שעל-דרידה באים לבחינת בטול, כמו שכתב רבנו שם. וזה

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ב

ארה חיים

תנו

הזה, אבל אחר שלש שעות שפכר קמו בלם אין זמן קריאת שמע כנ"ל.

ועל-כן צריך להפריד בין הדבקים, כי אף שעקר הוא הפטול אל התכלית שהוא בלו אחד ושיהיו כל הדבורים נכללין באחד, עם כל זה עקר השלמות לשוב מבחינת פטול ולצמצם האור לתמן המדות והכלים, כי זה עקר השלמות, כמו שאומרים (מספר ליום כיפור): 'ואבית תהלה מגושי עפר', כמו שכתב רבנו (לקי"ם סימן ז'), וזה בחינת חדושי תורה ששעשה אחר הפטול, כי התורה היא בחינת מדות וכלים כמו שכתב רבנו, ועל-כן צריך להמשיך האור בהדרגה ובצמצום כדי שייכלו הכלים לקבלו, שלא יהיה רבוי אור גורם שבירת כלים. ועל-כן צריך להפריד בין הדבקים, כדי לתת גבול ומדה וצמצום לכל פלי, כדי שייכל להמשיך האור לכל אחד לפי מדתו ושעורו, ולא להוציאם מהצמצום ולדבקם יחד ולהכריז ולעשות אחד מהם, כי זה בחינת רבוי אור גורם שבירת כלים. וכן כתוב בכתבים, שתחלת שבירת הכלים היה מחמת שהיו מחברין ומערבין עדן ולא נתחלקו פראוי בבחינת קוין, ענין שם.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות מו:): 'כל המפריד בין הדבקים מצננין לו גיהנם'. כי הרשעים שהולכין אחר תאוות לבן, והולכים אחר הפטרא אחרא שנתהנה מרבוי אור, ועל-כן הם נכזין בגיהנם שנתהנה מזעתי של חיות (תענה

ג'). כי "החיות רצוא ושוב" (יחזקאל א), כי הם מנביהים עצמם להסתפל למעלה מן הרקיע שעל ראשו, ומחמת אומה שבים, כמו שפרש רש"י שם. ועל-כן היא יודרת על ראש רשעים והם נכזים פאותה היענה, כי הם היו הפך מזה, כי לא שבו מתאוותם ורדפו ומלאו תאוותיהן, שזה בחינת רבוי אור שמזה התנפרות הפטרא אחרא. כי כל התאוות מלבש בהם טוב שנשתלשל מהטוב העליון, רק מחמת רבוי אור שגורם שבירת כלים שמזה נתהוו הקלפות, ועל-כן הוא מלבש בתוך הקלפות. ועל-כן מי שמפריד בין הדבקים שזה בחינת צמצום האור פראוי בתוך המדות כנ"ל, מצננין לו גיהנם, כי אינו נכזה מהגיהנם שהוא געת החיות, כי הוא גם כן בחינת רצוא ושוב כנ"ל, כי מצמצם האור פראוי ואינו הורם לעלות אל ה' לפניו ממחצתו, כמו החיות שרצים ושבים מחמת פחד שמתיראין לעלות לפניו ממחצתם וכנ"ל:

הלכות קריאת שמע ותפלה

הלכה ב

על-פי מה שכתב רבנו גרוי איר (בלקושי תענה סימן כ"ג) על פסוק (ישעיה לה): "ששון ושמחה ישגו ונסו וגו' ואנחה": והכלל ששלמות השמחה הוא להשיג ולתפס את היגון ואנחה דוקא,

ד"ר

שגם היגון ואנחה והיה שמח, ולהפך אותם לשמחה, כדי שיהיה געשה מהם מרכבה לקדשה, ענין שם. עוד כתב (שם סימן כ"ד) שהשמחה היא רפואה לכל החולאות, כי כל החולאות פאין מקלקול השמחה, כי עשרה מיני נגינה פאין בתוך עשרה מיני דפיקון, ועל-כן בשנתקלקלה השמחה שהיא בחינת עשרה מיני נגינה על-די-יה נחלקקלון עשרה מיני דפיקון ובאין חולאות חס ושלום וכו', ענין שם: ועל-פי זה יש מעם למה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ו'): 'כל תפלה שאין בה צרוף פושעי ישראל וכו'', כי צריך דיקא לצרף פושעי ישראל בתפלתנו כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה בתוך השמחה. כי התפלה היא בחינת שמחה, כי צריך להתפלל בשמחה פמואב, כמו שכתוב (תהלים ק): "עבדו את ה' בשמחה", ותפלה היא עבודה שבלב (תענית ב), ושם השמחה, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתת שמחה בלב". וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לא): 'אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה של מצוה, נמצא שהתפלה שבלב היא בחינת שמחה, ועל-כן צריך דיקא לצרף את הפושעי ישראל שהוא בחינת יגון ואנחה, כדי להכניס את היגון ואנחה בתוך השמחה, שזהו שלמות מעלת השמחה פנ"ל.

שהם השמחה. ועל-כן כל יחיד מחיב להשתדל להתפלל בצבור, כי אזי בקל יצא מבחינת יגון ואנחה, כי הצבור על-ידי רבוי השמחה מרבויו עם ובפרט מנין עשרה שהם פנגד עשרה מיני זמרה פנ"ל, על-די-יה יש להם כח להפך יגון ואנחה לשמחה פנ"ל, על-כן אפלו אם יש בו אחיות היגון ואנחה חס ושלום, יתהפך לשמחה על-ידי הצבור פנ"ל. ועל-כן התפלה היא רפואה לכל, כי כל הרפואות על-ידי השמחה פנ"ל.

וזה שפוסקין קריאת שמע עם ברכת 'גאל ישראל' לתפלה, כי קריאת שמע היא אמונה, ואמונה היא עקר השמחה, כי זהו תכלית השמחה, בחינת (תהלים קד): "אנכי אשמח בה", וכמו שכתב רבנו גר"י איר (בסימן כ"ג) שאמונה היא בחינת אנפין נהורין, דהינו שמחה, כי אמונה היא פשנתחבר בה אמת, ענין שם, וקריאת שמע דהינו "ה' אחד" הוא בחינת התחברות אמת ואמונה שזהו תכלית היחוד, ועל-די-יה מתעורר שמחה פנ"ל.

וזהו בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע פנגד רמ"ח איברים, שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. כי איתא בדרברי רבנו גר"י איר (לקי"ט סימן קע"ח) שבשארם שמח צריך לשמח וליחד כל קומת השמחה, כי השמחה היא קומה שלמה, ענין שם בפסוק (ישעיה נא) "ששון ושמחה ימצא בה תודה וכו'". ועל-כן אחר פסוק ראשון

ועל-פי זה יש מעם למה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ו'): 'כל תפלה שאין בה צרוף פושעי ישראל וכו'', כי צריך דיקא לצרף פושעי ישראל בתפלתנו כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה בתוך השמחה. כי התפלה היא בחינת שמחה, כי צריך להתפלל בשמחה פמואב, כמו שכתוב (תהלים ק): "עבדו את ה' בשמחה", ותפלה היא עבודה שבלב (תענית ב), ושם השמחה, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתת שמחה בלב". וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לא): 'אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה של מצוה, נמצא שהתפלה שבלב היא בחינת שמחה, ועל-כן צריך דיקא לצרף את הפושעי ישראל שהוא בחינת יגון ואנחה, כדי להכניס את היגון ואנחה בתוך השמחה, שזהו שלמות מעלת השמחה פנ"ל.

ועל-כן עקר התפלה בעשרה, כי אזי מתעוררין כל עשרה מיני נגינה

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ב

ארה חיים תנמ

מלכוד חלִבְנָה, כְּנַגַד עֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה כַּ"ל. וְהַחֲלִבְנָה מְצַטְרֶפֶת גַּם כֵּן, זֶהוּ בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה שְׂנוֹכְנִים גַּם כֵּן בְּתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה כַּ"ל.

וְעַל־כֵּן כָּל סֵדֶר הַתַּפְלָה כְּדִי לְעוֹרֵר וּלְתַקֵּן הַשְּׂמִיחָה בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם. כִּי בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה אוֹמְרִים קְמַרְתָּ שְׁהִים בְּחִינַת שְׂמִיחָה כַּ"ל, וְאַחֲרֵי־כֵן פְּסוּקֵי דְוִמְרָה עֲשָׂרָה הַלְלוּיָהּ, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה, וְאַחֲרַי כֵּן קְרִיאַת שְׁמַע שְׁהִיא אֲמוּנָה שְׂמִיחָה כַּ"ל, וְכֵן גְּאֻלָּה כַּ"ל. וְאִיזִי כִּשְׁנַתְעוֹרֵר הַשְּׂמִיחָה אִזִּי עוֹמְדִין לְהַתְּפִלָּה, וְאִזִּי הִיא תְּכִלִּית הַשְּׂמִיחָה, דְּהִינּוּ דְבָקוֹת בְּה' יְתַבְרַךְ, שְׁהִיוּ תְּכִלִּית הַשְּׂמִיחָה לְשִׂמְחָה בּו' יְתַבְרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת דְּבָקוֹת כִּידְוַע.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ערכין טו): 'קְמַרְתָּ מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן הָרַע'. כִּי עַקֵּר פְּגַם לְשׁוֹן הָרַע - שְׂמוּצָא מוּם בְּיִשְׂרָאֵל וּמְקַמְרָג עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּל לְהַחְזִיקוֹ מִן הַתְּקִשָּׁה. וְעַל־כֵּן הַחֲמָא גְּדוֹל מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי ה' יְתַבְרַךְ חַפֵּץ חֶסֶד וְרוּצָה לְקַרֵּב אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְרַחֵק, כִּי אֲדַרְבָּא, אֲנִי צְרִיכִין דִּיקָא לְהַכְנִים בְּחִינַת הָעֲצוּבוֹת בְּתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה כַּ"ל, שְׁהָ בְּחִינַת לְקַרֵּב דִּיקָא הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַתְּקִשָּׁה כַּ"ל. וְעַל־כֵּן קְמַרְתָּ מְכַפֵּר, כִּי קְמַרְתָּ עִם חֲלִבְנָה מְרַפּוֹ עַל צְרוּף וְקַרְבַּת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל כַּ"ל, וְעַל־כֵּן הוּא מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן הָרַע כַּ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

שְׁהוּא אֲמוּנָה, בְּחִינַת שְׂמִיחָה, אֲנִי אוֹמְרִים רַמ"ח תְּבִין כְּנַגַד רַמ"ח אוֹיְבִים וְכו', כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמִיחָה בְּכָל הַקּוּמָה, כְּדִי שִׁישְׁלֵם כָּל קוּמַת הַשְּׂמִיחָה בְּרַמ"ח אוֹיְבִים שְׁהִים בְּחִינַת רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְאַחֲרַי כֵּן אוֹמְרִים תְּכַף גְּאֻלָּה, וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה עַל־יְדֵי שְׂמִיחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שם טז): "כִּי בְשְׂמִיחָה תִצְאוּ וְכו'", וְכְמוֹ שְׂכָתוּב רַבְּנוּ גְּרוֹ יָאִיר, וְאִיזִי כִּשְׁנַתְעוֹרֵר הַשְּׂמִיחָה אִזִּי מִתְּפַלְלִין תְּכַף, כִּי עַקֵּר הַתְּפִלָּה בְּשְׂמִיחָה כַּ"ל. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות ט): 'כָּל הַסּוּמְךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה אִינּוּ נֹקֵךְ כָּל הַיּוֹם וְכו'.' כִּי עַל־יְדֵי סְמִיכוֹת גְּאֻלָּה לְתַפְלָה אִזִּי הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה, וְכְמוֹ שְׂפַרְשׁ רַש"י בְּגִמְרָא שֵׁם שְׂבַשְׁבִּיל זֶה אֲנִי עוֹמְדִין לְהַתְּפִלָּה סְמוּךְ לְגְּאֻלָּה כְּדִי לְעַמּוֹד בְּתַפְלָה מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה. וְעַל־כֵּן "שׁוּב אִינּוּ נֹקֵךְ וְכו'", כִּי כָּל הַהִזְקוֹת עַל־יְדֵי קְלָקוּל הַשְּׂמִיחָה, וּכְשֶׁהַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל וְיִשׁוּעָה לְכָל. וְעַל־כֵּן הַסּוּמְךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה אִינּוּ נֹקֵךְ, כִּי סְמִיכוֹת גְּאֻלָּה לְתַפְלָה הִיא תְּקוּן הַשְּׂמִיחָה כַּ"ל.

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת קְמַרְתָּ שְׁהִיָה שֵׁם חֲלִבְנָה, שְׂמוּשֵׁם לְמִדּוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בריות ט) צְרוּף פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָה. כִּי "קְמַרְתָּ יִשְׂמַח לֵב" (משלי טו), וְהִיוּ מְצַרְפִּין חֲלִבְנָה דִּיקָא, כְּדִי לְהַכְנִים אֶת בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה שְׁעַל זֶה מְרַפּוֹ חֲלִבְנָה שְׂרִיחָה רַע, בְּתוֹךְ הַקְּמַרְתָּ שְׁהִים בְּחִינַת שְׂמִיחָה כַּ"ל. כִּי הִיוּ עֲשָׂרָה סְנַיִן קְמַרְתָּ

הלכות קריאת שמע

הלכה ג

ענין קריאת שמע בפה דיקא, שצריכין להוציא בפה דיקא פעמים בכל יום אמונת החדוד, דהינו 'שמע' ו'ברוך שם', ואין די במחשבה שבלב לבד, כי אף-על-פי שזמאמין באמת בו ותברך בראוי, אף-על-פירכין אין יוצא בזה ידי קריאת שמע כלל, עד שיצא בשפתיו 'שמע' ו'ברוך שם' וכו', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טו): 'השמע לאונקד מה שאמרה מוציא מפיך':

א על-פי מה שכתב רבנו ז"ל במאמר 'יודי מקיץ - פי מרחקם ונהגם' (לקיטת ח"ב סימן יד), והובא כבר בפה פעמים, שעקר הרחמנות הוא להוציא ישראל עם קדוש מעונות, כי זה עקר הרחמנות, דהינו להאיר בהם הדעת לדעת כי ה' הוא האלקים, כי על-ידי הדעת הזה נצולין מעונות, כי אין אדם עובר עברה אלא אם בן נגנס בו רוח שטות' (מוסרי ג) וכו', ענין שם. וכל אדם צריך לעסק בזה להאיר זה הדעת בעולם, ואפלו בשמסתלק למעלה למעלה אין זה שלמות שיהיה למעלה לבד, רק עקר השלמות הוא בשהוא למעלה למעלה שייכל להאיר גם למטה בעולם הגשמי השפל, כי זה עקר שעשועיו ותברך

בשעולה למעלה העבודה של עולם הזה השפל, כמו שכתוב (מוסף ליום כיפור): 'ואבית תהלה מגושי עפר מקרצני חמור וכו'. ועליבן צריכין להגיה בן ותלמיד כדי שישאר דעתו בעולם וכו'. ועל-ידי-זה זוכין למקופים שהם למעלה מהזמן, ושם עקר סדר הזמנים הוא בבחינת מקופים, שיש מקופים שהם בחינת ימים, ויש מקופים שהם בחינת שנים, בחינת: "תקופות הנימים" (שמואל א א), "תקופות השנים" (שמות לד, ודברי הימים ב כד). וזה בחינת שפע הפתר וכו', וצריך שיהיה לו בחינת 'כל', שייכל להאיר בדי מעלה ובדרי מטה, בבחינת (דברי הימים ב כט): "כי כל בשמים ובארץ" - דאחד בשמיא וארעא וכו' (וזה בראשית דף לא), להראות לדרי מעלה שאין יודעין כלל בהשגתו ותברך, בחינת: 'מה חמית וכו', ולהפך לדרי מטה הפנחים למטה מאד, להראות להם שה' עמם ואצלם וכו', כי "מלא כל הארץ כבודו וכו'" (ישעיה ו), בחינת (שם כו): "הקיצו ורגנו שוכני עפר וכו". וזה בחינת השגת בן ותלמיד, בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה (במות כט). וצריך לכלל העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון כדי שיהיה להם יראה וכו', ועל-ידי פלילות בן ותלמיד על-ידי זה זוכה להארת הרצון בשעת אכילה, בחינת (במדרב כג): "פעת ואמר לעקב ולישראל מה פעל אל" וכו' וכו'. פי המלכות מקבלת הפירנסה מהימים שיש

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ג

ארה חיים תסא

ביום החכמה וכו', עזן שם כל זה היטב היטב:

ב וזה בחינת קריאת שמע בפה דיקא, שצריכין לפרסם אמונתנו הקדושה בפה דיקא על ידי אמירת קריאת שמע פעמים בכל יום, זה בחינת 'ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר וכו', שעקר תענוגיו ושעשועיו ותברך כשיודעין ממנו ותברך בזה העולם השפל. ועל פני צריכין לומר קריאת שמע בפה דיקא, כדי לפרסם אלקותו בעולם השפל. פי על ידי הדבור קוראין ומפרסמין אלקותו ותברך אפלו בפני דרי מטה, שידעו פלם פי 'ה' הוא האלקים' (דברים ד). פי הדבור הוא בבחינת 'כל הנל' דאחד בשמיא וארעא, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסיון י"א) שהדבור נקרא 'צפרתא דקאי בין שמיא לארעא, זה בחינת 'פי כל בשמים ובארץ' - דאחד בשמיא וארעא, פי כל הנל זה בחינת 'צדיק' פידוע, וקמבאר בפאמר הנל, ואיתא בזהר הקדוש ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקיים סיון י"ב): 'פה אתקריאת מסמרא דצדיק'. נמצא שהדבור הוא בבחינת 'צדיק' שהוא בחינת 'כל הנל' דאחד בשמיא וארעא, שמאיר בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל, וזהו בחינת קריאת שמע בפה, כדי להאיר תדעת הנה של התגלות אלקותו ותברך בכל העולמות בדרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. והעקר להאיר בדרי מטה שזה עקר שעשועיו כנ"ל, פי

על ידי הדבור מפרסמין ומגליון אלקותו ותברך בעולם הנה השפל גם פן שזה עקר תענוגיו ותברך כנ"ל. פי הדבור זה בחינת (תהלים ע"א): "מלא פי תהלתך", בחינת (בראשית א'): "ומלא את הארץ", בחינת (ישעיה ו'): "מלא כל הארץ כבודו", דהינו שמגליון אלקותו ותברך בעולם הנה, שאז העולם ממלא מבני אדם כמו שכתוב בפאמר הנל:

ג וזה בחינת שמע וברוך שם, שהם 'אחדא עלאה' ו'אחדא תתאה', פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקיים סיון י"א), זה בחינת השגת דרי מעלה, שהוא בחינת 'אחדא עלאה', שהוא "שמע ישראל וכו' ה' אחד", פי אחדותו ותברך נעלם מעין כל, דלית מחשבה תפיסא בה כלל, וזה בחינת השגת דרי מעלה, בחינת (בקדושה כ"ד): 'איה מקום כבודו', בחינת: 'מה חמית וכו'. וברוך שם זה בחינת 'אחדא תתאה', בחינת דרי מטה, בחינת: "מלא כל הארץ כבודו", שזה בחינת 'מלכות' פידוע, בחינת: 'ברוך שם כבוד מלכותו'. פי מצד הנהגת מלכותו אנו משיגין אותו ותברך ויודעין ממנו ותברך, פי יודעין שהוא ותברך מלך מנהיג ומישל. וזה בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', בחינת השגת דרי מטה, שזה בחינת 'ברוך שם וכו' כנ"ל. וצריך לכלל העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון. וזה בחינת שצריך לארכא בד' דאחד כדי שיימלכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות (ברכות י"ג), זה בחינת 'מלא

ל"ד ק"ה

הוא רק תיה בדמות אדם, וזה עקר הרהמנות להשתדל שיהיה העולם מיִשֵב מבני אדם, כמבאר במאמר הנ"ל. ועלִפִן קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו שזה עקר הרהמנות כנ"ל, עלִפִן יש פה רמ"ח תבין כנגד רמ"ח מצוות שהם בחינת רמ"ח איברים, כי זה עקר הרהמנות כנ"ל. ועלִפִן אנו מבקשין קדם קריאת שמע: אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו וכו', כי זה עקר הרהמנות לדעת ממונו ותבדד ולקיים מצוותיו כנ"ל. וזה שאומרים: רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשפיל לשמע ללמוד וללמד לשמוך וכו', הינו בחינת הארת בן ותלמיד, דהינו ללמוד וללמד, לגלות הדעת בעולם, שזה עקר הרהמנות. וזה בחינת קריאת שמע כנ"ל:

ה ועלִפִן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום, כי עלִדי קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו ותבדד, שזה בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל, עלִדיִה נמשכין המסופין שהם למעלה מהזמן, בחינת: 'תקופות הימים' תקופות השנים, וזה עקר עבודתנו לקשר בחינת הזמן דהינו הימים והשנים לבחינת למעלה מהזמן, עלִפִן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום, כדי שימשך בכל יום בחינת 'תקופות הימים' הנ"ל, כדי להעלות ולקשר היום לבחינת למעלה מהזמן, לבחינת 'תקופות הימים' כנ"ל.

כל הארץ כבודו, הינו בחינת כלליות תחתון בעליון, תלמיד בבן, שיהיה נכלל השגת דרי מעלה, יחודא עלאה, מבחינת השגת דרי מטה, בחינת מלא כל הארץ כבודו, וכלליות עליון בתחתון, דהינו שיהיה נכלל השגת דרי מטה, בחינת מלא כל הארץ כבודו, שזה בחינת ברוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד, מבחינת דרי מעלה, מבחינת מה' וכו', זה בחינת מה שאומרים ברוד שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בלחש, זה בחינת שתיקה, בחינת השגת דרי מעלה, בחינת מה', שהוא בחינת שתיקה, בחינת (מנחות כטו): 'שתוק קד עלה כפוחשבה, בחינת אסור למערתא): ד'יחיו לו סתריה דאתאמר בלחישא', הינו בחינת השגה עליונה, בחינת מה', שזאת ההשגה נסתרת ונעלמת והיא בבחינת שתיקה, שזה בחינת בלחש שסמוך לשתיקה, בבחינת: ד'אתאמר בלחישא', וכנ"ל:

ד וזה בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע, כי זה עקר הרהמנות לזכות לדעת מאלקותו ותבדד, וזה בחינת רמ"ח מצות עשה שבתורה כדי להשיג ולדעת על ידם את הבורא ותבדד שמו, ועלִפִן רחם אותיות רמ"ח, כי רמ"ח מצות עשה זה עקר הרהמנות כנ"ל. ואז כשמוקמין את רמ"ח מצות התורה אז נקראין אדם, כמו שפתיב (במדרש ט): "זאת התורה אדם", כי אם לאו חס ושלום,

לקוטי הַלְכוֹת

הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע ג

אָרְחַת הַיָּיִם תסג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאוּמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לַעֲת עָרַב אַחֵר נְעִילָה. כִּי יוֹם הַכַּפּוּרִים אִזּוּ מוֹחֲלִין הַעֲנוּת, שְׂזָה עֵקֶר הַרְחַמְנוּת הַנְּ"ל כְּשֶׁמִּשְׁלִיכִין הַמִּשְׁאוּי שֶׁל עֲנוּת מִיִּשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ מֵאִיר הַדַּעַת הַנְּ"ל, בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד, כַּמּוּבָן בַּמֵּאמָר הַנְּ"ל בַּעֲנֵן הַגְּבֵה, עֵינ שָׁם, וְאִזּוּ זִכּוֹן לְמִקְפִּין שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁפְעַת הַבְּתָר פַּנְ"ל, שְׂזָה בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, בְּחִינַת 'בְּתָר' כְּפִדּוּעַ, וְעַל־כֵּן אִזּוּ אוּמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע מְקַבֵּד הַקְּרִיאַת שְׁמַע שֶׁל כָּל יוֹם, זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים', שֶׁמִּקְבְּלִין בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הַמִּקְפִּין פַּנְ"ל. נִמְצָא שְׂאֵנוּ אוּמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע כָּכָל יוֹם, וְכָכָל שָׁנָה דְּהֵינּוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּדִי לְקַבֵּל עַל־דִּירָהּ בְּחִינַת 'תְּקוּפוֹת הַיָּמִים' 'תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים' פַּנְ"ל, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע הִיא בְּחִינַת הָאָרֶת הַדַּעַת, בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד פַּנְ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים טו') "וְשִׁנְנֶתֶם לְכַנְיָד וְכוּ' וְלִמְדֶתֶם אֹתָם וְכוּ'" הַנֵּאמָר בְּקְרִיאַת שְׁמַע, בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד, כִּי גַם הַתַּלְמִידִים קְרוּיִים בְּנִים, כַּמּוּ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם (דְּבָרִים טו') :

תק"ח

שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד, מִשָּׁם מְקַבֵּל הַמַּלְכוּת הַפְּרֻנְסָה, וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים יא') "וְנִתְּתִי עֶשֶׂב וְכוּ' וְאֶבְלַת וְשִׁבְעֵת" הַנֵּאמָר בְּקְרִיאַת שְׁמַע, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַפְּרֻנְסָה, כַּמּוּ שֶׁכְּתוּב בַּמֵּאמָר הַנְּ"ל, וְעַל־יְדֵי הַפְּרֻנְסָה מֵאִיר הַרְצוֹן, וְזֶה בְּחִינַת 'הֵיכַל הַרְצוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרַבְת 'אֵמֶת וְיָצִיב' שְׂאוּמְרִים אַחֵר קְרִיאַת שְׁמַע פַּנְ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף שֶׁמּוֹכִירִין בְּבְרַבְת אֵמֶת וְיָצִיב שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן פַּנְ"ל, בְּבְּחִינַת (פְּסָחִים ק"ח): "קָשִׁין מִזּוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם סוּף. כִּי הַפְּרֻנְסָה נִמְשָׁךְ מִיָּם הַחֲכָמָה שְׁמִשָּׁם מְקַבֵּל הַמַּלְכוּת הַפְּרֻנְסָה, פַּנְ"ל בַּמֵּאמָר הַנְּ"ל. וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'קָשִׁין מִזּוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם סוּף', כִּי הַתְּנֻלוֹת יָם הַחֲכָמָה זֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, שְׂאִזּוּ נִבְקְעוּ כָּל מַעֲנוֹת הַחֲכָמָה, כַּמּוּ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'רְאֵתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם וְכוּ', 'עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים אָמְרוּ': "זֶה אֵלֶי" (שְׁמוֹת טו) וְכוּ" (סוֹפָה ל), כִּי אִזּוּ נִתְנַלְּה אֱלֻקוֹתוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְכָל הַמַּיִם הַיְדוּנִים נִתְנַרְשׁוּ וְלֹא יִכְלוּ לִשְׁלַט עַל יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ כָּל הַחֲטָאִים וְעֲנוּת שֶׁהֵם בְּחִינַת מִים הַיְדוּנִים נִבְקְעוּ וְנִתְבַּטְּלוּ אִזּוּ, וְלֹא הָיָה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה בְּחִינַת רְחַמְנוּת הַנְּ"ל לְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מֵעֲנוּת וְלְהֵאִיר בָּהֶם הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׁנַת אֱלֻקוֹתוֹ וְתַבְרָךְ פַּנְ"ל. וְזֶה מִמִּשׁ בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁנִּתְנַרְשׁוּ הַמַּיִם הַיְדוּנִים שֶׁהֵם כָּל הַחֲטָאִים פַּנְ"ל, וְנִבְקְעוּ יָם הַחֲכָמָה וְנִתְנַלְּה

וְעַל־יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד, עַל־יְדֵי זֶה מֵאִיר הַרְצוֹן עַל־יְדֵי הַפְּרֻנְסָה. וְזֶה בְּחִינַת 'אֵמֶת וְיָצִיב' שְׂאוּמְרִים אַחֵר קְרִיאַת שְׁמַע, שְׂאִזּוּ מֵאִיר הַרְצוֹן, בְּחִינַת 'הֵיכַל הַרְצוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֵמֶת וְיָצִיב וְכוּ', כַּמּוּבָא בַּפְּנוּת. כִּי עַל־יְדֵי קְרִיאַת

הדעת פי ה' הוא האלקים, בחינת ז'ה אל' וכו' כנ"ל. וזה בחינת ים החקמה שגופר במאמר הנ"ל, בחינת (תהלים קד): "זה הים גדול ורחב ידים" שמשם מקבלת המלכות את הפרנסה. וזה בחינת: 'קשין מוזנתינו של אדם פקריעת ים סוף, פי משם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל. ועל-כן אחר קריאת שמע אומרים אמת ויציב' שהוא בחינת רצון כנ"ל, ואז מוזכרין קריעת ים סוף, כמו שכתוב: 'ויס סוף להם בקעת וכו' לך ענו שירה וכו', זה בחינת הארת הרצון שמאיר על-ידי הפרנסה שנמשך מבחינת הארת בן ותלמיד שהוא בחינת קריאת שמע כנ"ל:

ו זה שנתן התנא סימן (ברכות ב): 'מאימתי קורין את שמע בערבית, משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתו, ונתן הסימן לזמן קריאת שמע משעת אכילה, פי קריאת שמע הוא בחינת הארת בן ותלמיד שעל-ידיהו מאיר הרצון בשעת אכילה כנ"ל. וזה בחינת: 'לאכל בתרומתו' דיקא, פי אכילת תרומה זה בחינת הארת הרצון בשעת אכילה שהוא בחינת 'מה' כנ"ל, שזה בחינת תרומה שאין לה שעור, בחינת 'מה', בחינת תרומה. ומחמת שאנו צריכין שיהיה אכילתנו בבחינה זו שמאיר בשעת האכילה הארת הרצון, על-כן אנו צריכין לפרש קדם האכילה תרומה וחלה לכהן שהם בחינת 'מה' פי אין להם שעור, כדי שאירי בהאכילה

הארת הרצון כנ"ל. ועל-כן נתן התנא סימן לקריאת שמע משעת אכילת תרומה שהוא בחינת הרצון שמתגלה בשעת אכילה וכו' כנ"ל, וכן בברייתא שאר התנאים רבם נתנו סימן משעת אכילה: 'משעה שהעני אוכל פתו וכו' (שם ב:), פי קריאת שמע הוא בחינת הארת בן ותלמיד שעל-ידיהו מאיר הרצון בשעת אכילה כנ"ל:

ח ועל-כן צריכין לקרות קריאת שמע בלילה וכו', כמו שכתוב (דברים ו): "ובשכבך ובקומך". פי יום ולילה זה בחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה, שהם בחינת השנת בן ותלמיד, שזהו בחינת קריאת שמע כנ"ל. ועל-כן זמן קריאת שמע של לילה זמנה כל הלילה, אבל קריאת שמע של יום אין זמנה רק בשעה מיחדת עד רביע היום, פי הלילה שהיא בחינת אספקלריא שאינה מאירה, בחינת השנת דרי מטה, היא בחינת ההשגה של 'מלא כל הארץ כבודו', ועל-כן זמנה כל הלילה, אבל היום שהוא גבוה יותר, בחינת אספקלריא המאירה, בחינת השנת דרי מעלה, בחינת איה מקום כבודו, בחינת 'מה', ועל-כן שם דיקא אין נתגלה אלקותו ויחפרד כל פה, ועל-כן אין זמנה כל היום כמו בלילה רק בשעה מיחדת, פי אז הוא בבחינת 'איה', ואין נתגלה אלקותו כל פה בבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', רק בבחינת 'איה' שהוא

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תסה

"שמע" – 'בכל לשון שאיתה שומע', שמתור לומר קריאת שמע בכל שבועים לשונות, פי שניהם אהד, פי קריאת שמע בפה, בחינת 'השמע לאונד', הוא כדי לפרסם אלקותו בפני כל דרי מטה פנ"ל, וזהו בעצמו בחינת 'שמע בכל לשון וכו', דהינו שיכולין לגלות אלקותו ותברך אפלו בכל לשונות הגוים, פי 'מלא כל הארץ כבודו', וזהו בעצמו בחינה הנ"ל, בחינת השגת דרי מטה, בחינת: "הקיצו ורגנו שוכני עפר", שלא יהיו מואשין עצמן, כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, פי אפלו בשנופל למקום שנופל חס ושלום שזה בחינת לשונות הגוים שהם בחינת כל התאוות רעות וכו', ואף-על-פי-כן וכולין לגלות אלקותו גם שם, בבחינת "הקיצו ורגנו שוכני עפר", עלידי בחינת 'כל', שהוא בחינת קריאת שמע בפה פנ"ל, בחינת: 'השמע לאונד וכו', וזהו בעצמו בחינת 'שמע בכל לשון', פי 'מלא כל הארץ כבודו' ולית אתר פנוי מניה וכו' פנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכות קריאת שמע

הלכה ד

ענין קריאת שמע בזמנה דוקא, וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה, וזמן קריאת שמע של שחרית

השגת דרי מעלה, ועליפן אין זמנה פי אם מעט, אבל בלילה, בחינת דרי מטה, שהוא בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', ועליפן בכל הלילה בלה היא זמן קריאת שמע, פי דוקא בבחינת דרי מטה מגלין אלקותו ותברך, בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' פנ"ל:

ט פי עקר קריאת שמע הוא בשביל בחינת דרי מטה פנ"ל, כדי לעורר מהשנה שוכני עפר, בבחינת (ישעיה כ): "הקיצו ורגנו שוכני עפר", פנ"ל במאמר הנ"ל. ועליפן נתנה התורה הסימן של זמן קריאת שמע: "בשכבך ובקומך", פי זה עקר בחינת קריאת שמע להתעורר מהשנה פנ"ל. ועליפן עקר זמן קריאת שמע של לילה ושל יום, וזמן שניהם הוא מתחלת השכיבה עד הסוף, דהינו עד זמן קימה ביום שהוא בסוף שלש שעות ביום, שבין דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות ביום' (ברכות ט), נמצא שכל זמן קריאת שמע של לילה ויום הוא רק מתחלת השכיבה עד הסוף, פי זה עקר בחינת קריאת שמע, כדי לעורר דרי מטה מבחינת שנה, לגלות להם פי ה' עמם, בבחינת: "הקיצו ורגנו שוכני עפר", פי 'מלא כל הארץ כבודו'. וזה בחינת קריאת שמע בפה דוקא פנ"ל:

י וזה שאמרו רבותינו ז"ל ולמדו שני למודים מחבת "שמע", פי דרשו: "שמע" – 'השמע לאונד מה שאיתה מוציא מפיך' (שם טו), וגם דרשו (שם יא):

הוא רק עד שלש שעות, ועגנון מה שנקבעו ברפת המאורות בקריאת שמע:

א על-פי התורה בקרוב עלי מרעים וכו' בלקוטי הראשון (סימן לו),

ענין שם כל התורה מרישא לסופא, והובאה לעיל בהלכות ברכות התורה

(הלכה א) והלכות פסח (הלכה ה):

והנה בהתורה הנ"ל מבאר ששני הפסוקים של קריאת שמע שהם

'שמע' ו'ברוך שם' מסגלים לכבול על-ידם הרהורי נאוף, ענין שם. ועל-ידי התורה

נמשכו נשמות חדשות לכל אחד מהשומעין וכו', אך כל אחד מקבל את

התורה כפי הכלי שלו, כפי תפיסת המחין שלו, שהוא כפי תקון הברית. הנה

הוא כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק אם לא

שתפו תחלה אות ברית קדש בראוי וכו', ואז המחין שלו בשלמות ויכול להבין

דבורו של הצדיק וכו'. כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת

הכלי המקבל את האור כך נצטרך האור בתוכו, אם הכלי הוא בשלמות אזי נצטרך

האור לברכה ומקבל האור בבחינת 'מאורות' מלא וכו', ולהפך להפך חס

ושלום וכו', כי האור הפשוט הוא מלעיל הוא בחינת קמיון וסתים, אך לפי בחינות

הכלי המקבלים הוא בחינת 'צירי', שצטרף האור לפי בחינת הכלי. ועל-כן

קתיב בגלעם (במדבר כט): "הנה ברוך לקחתיו" - בקמיון, וברך ולא אשיבנה"

- בצירי, כי אפלו הלקיחה שהוא אז בבחינת קמיון וסתים הוא בבחינת 'ברך',

ראיה לזה, כי הוא היה רוצה להצטרף לפי בחינת הכלי שלו שהוא בחינת

קללה, ולא היה יכול להשיב ולצטרף ולהצטרף לכל לפי בחינתו, וזה: "וברך

ולא אשיבנה", ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת 'ברך'. ומפני מה, לפי

שהעיד עליהם הכתוב שהם שכחו יה, בחינת שמירת הברית וכו', ענין שם כל

זה היטב:

ב וזה בחינת קריאת שמע בעונתה שהיא יסוד כל התורה בלה. כי

עקר יסוד כל התורה בלה היא האמונה הקדושה, שהיא מצות קריאת שמע, כמו

(שבת כט): "כל מצותיך אמונה", וכמו שאמרו (מכות כד): 'בא בחקוק

והעמידן על אחת - 'צדיק באמונתו יחיה' (חבקוק ב), כי מבאר לעיל בהתורה

הנ"ל שאין לנו שום תפיסה בהתורה הקדושה כי אם כפי תקון הברית, שהוא

תקון כלי המחין, שאז מקבל האור בבחינת ברכה, בבחינת: 'סם חיים',

בבחינת (חושע ד): "צדיקים ילכו בם", אבל להפך בשלא תקון הברית עדין, אזי חס

ושלום אינו יכול לקבל האור בבחינת ברכה, ונצטרך האור להפך חס ושלום.

ולכאורה לא שבת חיי לכל בריה, כי אם בן מה יעשו המון עם שרפם אינם

בכלל תקון הברית בשלמות, כי זעירין אנו בכל דור שזוכין לתקון הברית

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תמו

בשלמות, ואם פן זה שלא זכה עדון לתקון הברית, אם פן חס ושלום אפס תקנה, כי אינו יכול לקבל שום עצה מהתורה הקדושה מאחר שהמחזין שלו אינם מתקנים על-ידי פגם הברית שפגם, ואדרבא, לא זכה נעשה לו סם מרת' (יב"א ע"ב) חס ושלום, כי נצטיר אצלו האור בהפוך לפי פגם הפלים של המחזין שלו, ואם פן מה יפעל בעסק התורה, וכן אפלו בשכיבא להצדיק והצדיק יגלה לו תורה ומוכר מה יועיל לו, אדרבא ויכל לקלקל לו יותר חס ושלום, מחמת שתפיסת המחזין שלו הם פגומים על-ידי פגם הברית, ואזי אינו יכול לתפס דבורו של הצדיק, רק אדרבא נצטיר אצלו להפך, בחינת: לא זכה וכו', כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל. ואם פן נפל פתא בבירא, ומה הועילו חכמים בתקנתו שעוסקין כל ימיהם לתקן נפשות ישראל על-ידי התגלות תורתם הקדושה, ועקר תקון נפשות ישראל הוא להוציאם מפגם הברית שזוהו יסוד כל התורה בלה פדיוע, ואיד אפשר לתקן על-ידי התורה את אותן שפגמו בברית קדש, מאחר שאין להם וכלת לתפס דבורו של הצדיק וכו', אדרבא, נצטיר אצלם אור התורה של הצדיק להפך חס ושלום, בבחינת: לא זכה וכו' פנ"ל:

ג אך פאמת יש בענין זה דברים גנוזים הרבה, וכאשר הבננו מפיו הקדוש, כמבאר בדבריו שבשביל זה

צריך הצדיק לפעמים להלביש תורתו בכמה בחינות, לפעמים מלביש תורתו בספורי מעשיות ושיחות חלון, ולפעמים מלביש זאת התורה בתורה אחרת וכו', הכל באפן פרי שייכלו גם הפגומים לקבל בדרך נפלא התגלות העצות איד לזכות להתקרב אליו יתברך ממקום שהם שם: ד ועקר העצה לכל זה, העקר הוא האמונה הקדושה, שהוא בחינת 'שמע ישראל' ו'ברוך שם', כי על-ידי אמירת 'שמע ישראל' ו'ברוך שם' זוכין להציל מהרהורי נאוף פנ"ל, נמצא ש'שמע ישראל' וכו' הוא בחינת תקון הברית, שהוא תקון המחזין שהם הפלים לציר האור לברכה וכו' פנ"ל, (ובו מבאר פנינות שעקר המחזין נמשכין על-ידי קריאת שמע, הינו פנ"ל, כי קריאת שמע הוא תקון המחזין). ועל-כן על-ידי האמונה הקדושה שהיא קריאת שמע, על-ידי-יה יכולים לציר האור לברכה, ואז יכולים לעסק בתורה ולקבל עצות מתורתו של הצדיק האמת, כי נצטיר האור לטובה ולברכה על-ידי האמונה הקדושה, שהוא 'שמע' ו'ברוך שם', שהם בחינת תקון הברית פנ"ל:

ה כי עקר הוא האמונה פנ"ל, הן בקליות התורה, והן בפרימיות בכל דור ודור, שצרכין להתקרב להצדיק האמת שבכל דור ודור, העקר הוא האמונה, שצריך לבלט דעתו לנמרי פאלו אין לו שום דעת עצמו כלל, ויסתכל רק על האמת לאמתו, וימשך עצמו רק אל

האור לברכה, ומקשיבין לו אור מתקן ומציר בבחינת ברכה מלמעלה קדם שיורד אליו, ואז אין הכלים פגומים שלו וכלים לקבל האור הם ושלום לצירו בהפקד, כי כבר נצטיר האור למעלה בבחינת ברכה:

ו וזה בחינת מה שכתוב שם בהתורה ה"ל על פסוק (במדבר כג): "הנה בך לקחתי וברך ולא אשיבנה", שבלעם היה רוצה לציר האור לפי בחינתו לקללה חס ושלום, "ולא אבה ה' אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה" (דברים כג), כי נצטיר האור מלמעלה בשעת הקליחה בבחינת ברכה כמבאר שם. וכל זה זוכין על-ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע, כי על-ידי קריאת שמע אמונה, שמאמינים בו יתברך ואומרים: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" וכו', ועל-ידי זה נכללים באהדותו יתברך, וכשנכלל למעלה בו יתברך אז זוכה לציר האור למעלה בבחינת ברכה קדם שיורד למטה, שהיו בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שאומרים חכף אחר קריאת שמע, כדי לציר האור בבחינת 'ברוך' תקף ומיד אחר שנכללים באהדותו יתברך, כי אז זוכין לציר האור למעלה תקף ומיד כשנמשך מה' יתברך בעצמו קדם שיתחיל לירד לכל העולמות, לצירו שם בבחינת ברוך. ואז כשנצטיר למעלה בבחינת ברוך, אז אין כלי המחין שלמטה

האמת שהוא בחינת אמונה ולא יטעה את עצמו, ואז בודאי יזכה לקבל עצות קדושות ותקון גדול מהצדיק ותורתו, אף-על-פי שלא תקן בריתו עדין ואין המוח שלו בשלמות. והעקר שיביר את מקומו וידע זאת בעצמו איך המוח שלו אינו מתקן פראוי מחמת פגם הברית שלו כפי מה שיודע בנפשו, ועל-כן הוא צריך לכוון דעת עצמו לגמרי, וכשכאב אל הצדיק יטה דעתו רק על האמת לאמתו. וכן כשעוסק בתורה ויטל בכל פעם הערמוניות שנגנב בתוכו, ויבקש מה' יתברך שיגלה לו נקדת האמת בכל פעם, שיידע תמיד בכל עת איך להתנהג באמת לאמתו. ואם יבוא על דעתו איזה קשיא על הצדיק או על התורה או על ה' יתברך, ויבטל דעתו, ויאמר בלבו: מי אני ומה דעתי וחכמתי שיהיה קשה לי איזה קשיא על השלם בדיעת, כי הלא אני יודע בעצמי שדעתי עבודה ופגומה מאד על-ידי פגם הברית שלא נכתי עדין לתקן, ויבטל דעתו לגמרי ויסקד עצמו רק על אמונה, וימסר לבו לה' יתברך ולצדיקי אמת ולתורתם הקדושה שיוליכו אותו בדרך האמת פרצונם, ואז יזכה שיאיר לו האמת בכל עת, ויזכה לציר ולקבל אור תורתם בבחינת ברכה אף על-פי שלא יזכה עדין לתקון הברית, כי אמונה עולה על הכל, כי על-ידי האמונה הוא נכלל בה' יתברך ובהצדיקים שמאמין בהם ובתורתם, ואז הם בעצמם מצירים לו

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תסמ

אף על-פי שהם פגומין אין יכולים לקלקל האור לצירו להפך חס ושלום, כי כבר נצטיר למעלה בחינת ברכה פנ"ל, שזהו בחינת מה שבלעם לא היה יכול לשנות לצירי האור לקללה חס ושלום, אף על-פי שכליו היו פגומים מאד מאד, כי היה משקע בתאות נאוף מאד מאד (מהר"ן קה"ה), אף-על-פי-כן לא היה יכול לשנות לציר האור להפך חס ושלום, מחמת שהלקיחה בעצמה היה בבחינת 'ברך' פנ"ל, שזהו בחינת: "הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה", כי נצטיר האור למעלה במקום הלקיחה בבחינת 'ברך' פנ"ל. וזה היה תקף הנס שעשה ה' ותברך אז בימי בלעם הרשע, שהיו אז ישראל בסכנה גדולה מאד פדוע, וכמו כן בכל אדם כשיודע בעצמו שמחו אינו בשלמות, כי לא זכה לתקון הברית עדין, וכל מה שירצה לילך על-פי חכמתו ויכל לקלקל יותר חס ושלום פנ"ל, על-יבן עקר העצה היא האמונה, שעל-ידי האמונה עוברים על כל החכמות ונגללים בהאמת בעצם, דהינו בה' ותברך ובצדיקים אמתיים שמאמין בהם ובתורתם האמתית, ואז על-ידי תקף האמונה שלו שעל-ידיה נכלל בהם, על-ידיה נצטיר אצלו האור לברכה למעלה, עד שאינו יכול להתקלקל למטה חס ושלום על-ידי פגם כלי המחון שלו פנ"ל. ואז לא די שאין נצטיר האור למטה להפך חס ושלום על-ידי פגם כלי המחון שלו,

על-ידי פגם הברית פנ"ל, אלא אדרבא על-ידי שממשיך האור מציר מלמעלה בבחינת ברכה פנ"ל, אזי זה האור המציר מלמעלה בבחינת ברכה מכיר ומתקן ומנפך הפלים שלו דהינו המחון, וזוכה על-ידיה לתקון הברית. וזה בעצמו בחינת מה שכתב רבנו ז"ל בהתורה הנ"ל שאמירת 'שמע' ו'ברוך שם' הם מסגלים לתקון הברית, הינו פנ"ל, כי 'שמע' ו'ברוך שם' שהוא עקר האמונה הקדושה, על-ידיה נכללים בו 'תברך' ומצירים האור למעלה בבחינת 'ברוך' וכו' פנ"ל, ואז על-ידיה נתברך הפלי המחון שלו ונודבכים, וזוכים לקבל עצות קדושות אמתיות, ונתתקנים על-ידיה, שזהו בחינת תקון הברית שהוא תקון המחון פנ"ל:

ו זהו בחינת זמן קריאת שמע, שצריכין לקרות קריאת שמע בעונתה דיקא, וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה וזמן קריאת שמע של יום הוא רק עד שלש שעות. כי כתיב (ישעיה מה): "ויצר אור ובורא חשך עושה שלום וכו'", ואיתא בפניות שצידה נקרא אור, ובריאה שהוא למעלה יותר הוא בחינת חשך, מחמת עמק המשג, מחמת שבריאה גבוה יותר ואין לנו השגה שם על-יבן נקרא בריאה חשך אצלנו, בחינת: "ויבורא חשך", אבל יצירה משג לנו יותר, על-יבן נקרא אור, בחינת: "ויצר אור". ובשארן יכולין להשיג האור, דהינו

בבחינת קריאה שהוא בחינת השד, עדון האור בבחינת קמין/קמין, בחינת קמין וסתים, פי אין לנו בו שום תפיסה, ואחר כך בשוירד האור ונצטיר למטה בבחינת צירי, זה בחינת עקר האור, בחינת "וצר אור" כנ"ל. פי ענין הנ"ל של בחינת קמין/צירי, דהינו מה שהאור שלמעלה הוא בבחינת קמין וסתים ולמטה נצטיר האור כנ"ל, זאת הבחינה היא בכל העולמות ובכל המדרגות, פי אור העולם והמדרגה שלמעלה היא בבחינת קמין וסתים לגבי העולם והמדרגה שלמעלה ממנו, וכשרוצין להמשיך האור מאותו העולם והמדרגה שלמעלה לעולם ומדרגה שתחתיו, צריכין לצירו לפי העולם שתחתיו, פי האור שבעולם הגבוה ממנו הוא בבחינת קמין וסתים נגדו, אף על פי ששם במקומו בעולם שלמעלה הוא מציר בבחינת ציר. ועל כן בריאה נגד צירה היא בבחינת השד, מחמת שאין משיגין אותו האור שיש שם, שגוהו בחינת קמין וסתים נגד צירה. ועקר השכבת לילה ממש נמשך מבחינת החשך הזה, מבחינת האור שאין יכולין להשיגו שהוא בחינת קמין וסתים, פי על השכבת לילה אנו מברכין ובורא השד, פי משם נמשך החשך, הינו פי הלילה קדמה ליום בסדר הבריאה, כמו שכתוב (בראשית א): "ויהי ערב ויהי בקר", על כן בכניסת הלילה או בשמתחיל האור והשפע השד לאותו היום לירד ממקום

שוירד, אז האור עדון בלי ציר שצריך להצטיר בזה העולם, ומחמת זה אין יכולין לקבלו ולראותו, ומזה נמשך השכבת לילה. אבל ביום אז הוא עקר כניסת המחין, ואז נצטיר האור בבחינת הציר של האור השד לזה העולם, ומזה מאיר היום. נמצא שהשכבת לילה היא עדון בבחינת קדם הציר של האור שגוה הוא בחינת קמין וסתים. ועל כן זמן קריאת שמע של לילה כל הלילה, פי עקר קריאת שמע הוא לתקן בלי המחין, לציר האור לברכה, וזה נמשך כל הלילה, פי כל הלילה צריכין לציר האור למעלה בבחינת ברכה, פי בלילה האור עדון בלי ציר השד למטה כנ"ל. אבל ביום אין זמן קריאת שמע רק בתחלת היום בעת שמתחיל להאיר היום, דהינו עד הנץ החמה לרבי יהושע ולחכמים יותר קצת (ברכות ב), הינו שאין זמן קריאת שמע של יום פי אם בכניסתו שאז נכנס אור יום ומתחיל להצטיר למטה, אז צריכין לקרות קריאת שמע כדי לציר האור למעלה בבחינת ברכה קדם שירד למטה כנ"ל, אבל אחר כך בשקבר נשלים אור יום לירד למטה, דהינו אחר שלש שעות שקבר האיר היום בשלמות, אז אין זמן קריאת שמע כלל, פי כבר נצטיר האור למטה ומא דהנה הנה, ועל כן כבר עבר זמן קריאת שמע, פי עקר קריאת שמע הוא לציר האור קדם שנגמר לירד ולהצטיר למטה, שגוהו כל הלילה שאז

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תעא

הוא בחינת חשך שנמשך מבחינת קמיון מקדם הציור כנ"ל, וכן בכניסת היום שאז מתחיל להאיר היום ועדין לא נגמר אור היום בשלמותו, כנראה בחוש שאור יום הולך ואור עד אזוה שעות על היום, כמו שכתוב (משל ד): "וארה צדיקים כאור נגה הולך ואור וכו'", וכל אלו השעות דהינו שלש שעות שהם זמן קריאת שמע, אז עדין האור של יום יורד ומצטמר, על-כן אז הוא זמן קריאת שמע עדין, לציר האור למעלה בבחינת ברכה קדם שנצטמר לגמרי למטה, אבל אחר כך שכבר נגמר להצטמר למטה, כבר עבר זמן קריאת שמע, כי מאי דהוה הוה כנ"ל:

ח וזהו: 'הקורא מבין ואילך לא הפסיד באדם הקורא בתורה', הינו אף-על-פי שאין לו שכר קריאת שמע בעונתו, על כל פנים שכר עסק התורה אינו מפסיד, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות טו). הינו אף על-פי שהתקון של קריאת שמע כבר עבר, דהינו לציר האור למעלה קדם שירד למטה כדי שיהיה מבטח שהאור יציר בבחינת ברכה כנ"ל, שזה נעשה על-ידי קריאת שמע כנ"ל, אבל על כל פנים בקורא בתורה לא הפסיד, הינו שאחר זמן קריאת שמע שאז כבר נצטמר האור, אז בשקורא את שמע הוא רק כמו קורא בתורה ממש, הינו כמו מי שקורא ועוסק בתורה, שיש בזה שני בחות, זכה נעשה סם חיים לא

זכה וכו' (וישא עב):, כפי מה שזוכה לציר האור לפי בחינת הפלים שלו, כמו כן נעשה עקשו על-ידי קריאת שמע שלא בעונתו שהוא רק בקורא בתורה, שצריך זכיה שצטמר האור לברכה. אבל הקורא קריאת שמע בעונתו מרויח הרבה מאד, שזוכה לציר האור למעלה קדם שירד למטה, שעל-ידיה נצטמר האור מלמעלה בבחינת ברכה, עד שאין הפלים פגומים של זה העולם יכולים לקלקל כנ"ל, שזהו יסוד כל התורה בלה, כי על-ידיה זוכה לקבל תמיד אור התורה בבחינת ברכה, על-ידי שכבר תקן כלי המחון על-ידי הקריאת שמע על-ידי שירד האור מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל. ועל-כן קבעו ברפת יוצר המאורות בקריאת שמע, כי עקר קריאת שמע הוא בחינת ציור האור שמשם כל המאורות כנ"ל:

ט ועל-כן זמן קריאת שמע של שחרית נמשך עד שלש שעות, כנגד תלת מחין שהם בחינת הפלים שבהם נצטמר האור כנ"ל, ועל-כן כשנמשך אור יום להצטמר למטה נמשך הציור שלש שעות, כנגד שלשה מחין שעל-ידם הציור כנ"ל. ועל-כן כל אותן שלש שעות אז הוא זמן קריאת שמע של שחרית, כדי לזכות על-ידי הקריאת שמע לציר האור למעלה בבחינת ברכה, כדי לתקן על-ידי זה כלי המחון, עד שיהיה האור נמשך ונצטמר תמיד בבחינת ברכה כנ"ל.

'צירי' פֿידוע, אָבֿל אַף־על־פי שְׁהאֹר הוּא
בְּחִינַת צִיּוֹר בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, אַף־על־פִּי־
כֵן כִּנְגַד עוֹלָם הַיְצִירָה הוּא בְּחִינַת קְמוּץ
וְסִתּוּם, בְּחִינַת הַשָּׁד שְׂאִין בּוֹ שׁוּם
תְּפִיסָה, שְׁהוּוּ בְּחִינַת 'זְכוּרָה הַשָּׁד' פֿנ"ל,
וְכִשְׂיֹרֵד לַיְצִירָה שֶׁם מִצְטַיֵּר יוֹתֵר בְּחִינַת
אוֹר, עַד שְׂיֹרֵד וְכֹא לְמִטָּה בְּעוֹלָם
הַעֲשִׂיָּה שְׁשֶׁם גְּמַר הַצִּיּוֹר. נִמְצָא שְׁעַקֵּר
הַצִּיּוֹר הוּא בְּשִׁלְשָׁה עוֹלָמוֹת, 'בְּרִיאָה
יְצִירָה עֲשִׂיָּה'. כִּי הַצִּיּוֹר הוּא בְּשִׁלְשָׁה
בְּחִינּוֹת, בְּחִינַת 'אוֹר מִיּוֹם רְקִיעַ' פֿידוע,
וְכִנְגַד כֵּל זֶה הֵם בְּחִינַת הַשִּׁלְשׁ שְׁעוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם שְׁהֵם זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע,
כִּי בְּהֵם נִצְטַיֵּר הַאוֹר, כִּי הֵם שִׁלְשׁ שְׁעוֹת
כִּנְגַד כֵּל הַשִּׁלְשׁ בְּחִינּוֹת הַנ"ל. וְגַם לְמִטָּה
צְרִיכִין שְׂיִצְטַיֵּר הַאוֹר בְּשִׁלְשָׁה בְּחִינּוֹת
שְׁהֵם: 'מְקוֹם יְצִייר וּזְמַן', פֿמְבַאָּר בְּדַרְבְּרֵי
רַבְנּוּ ז"ל בְּמְקוֹם אַחַר (בְּסִיפּוֹן ס"ו), וְעַל־כֵּן
הֵם שִׁלְשׁ שְׁעוֹת פֿנ"ל. וְהוּוּ שְׂאִנּוּ מְבַקְשִׁין
בְּהוֹשְׁעָנוֹת: 'הוֹשְׁעָנָא שִׁלְשׁ שְׁעוֹת', שִׁלְשׁ
שְׁעוֹת דִּיקָא, כִּי בְּהֵם צְרִיכִין שְׁוַעָה גְדוּלָּה
כְּדֵי לַצִּיֵּר הַאוֹר לְבִרְכָּה פֿנ"ל:

י וְזֶה בְּחִינַת עֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁל ה'
יְתֵבֵרָה, שְׁהוּא עוֹסֵק בְּתוֹרָה
בְּשִׁלְשׁ שְׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם, כְּמוֹ
שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ע"ז ג'), וְלִבְרִיאָה
תְּמוּנָה הַעֲנֵן מֵאֵד אֵיךְ שְׁדָּ אֶצְלוֹ יְתֵבֵרָה
עֶסֶק הַתּוֹרָה, הֵלֵא כֵּל הַתּוֹרָה מֵאֵתוֹ
תִּצָּא, וְהוּא יְתֵבֵרָה יוֹדֵעַ כֵּל הַתּוֹרָה
כִּידִיעָה אַחַת כְּרַנְעַה אַחַת. אֵיךְ כֵּל זֶה
הוּא בְּחִינַת הַנ"ל, כִּי מִצַּד רַחְמֵיו

וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁה מְשִׁלְשֵׁת שְׂאוּמְרִים
בְּכַרְפַּת יוֹצֵר אוֹר, קְדוּשָׁה מְשִׁלְשֵׁת
הִיא כִּנְגַד תְּלַת מַחִין: 'חֻקְמָה בִּינָה דַעַת'
פֿידוע, כִּי הַמַּחֵם נִקְרָא 'קְדוּשָׁה' (וַחֲדָה אַחֲרֵי דָף
סא), וְעַל־יְדֵי קְדוּשָׁה מְשִׁלְשֵׁת מְקַדְשִׁין
הַתְּלַת מַחִין שְׂיִהְיֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית
שְׂקִירָא קְדוּשָׁה, כִּי 'כֵּל מְקוֹם שְׂאֵתָה
מוֹצֵא גֵדֵר עָרוּה אֵתָה מוֹצֵא קְדוּשָׁה/
וְעַל־יְדִירוּה וּזְכִין לַצִּיֵּר הַאוֹר לְבִרְכָּה,
שְׁהוּוּ בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע פֿנ"ל. וְהוּוּ
בְּחִינַת: 'לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ
כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ, מִמְּקוֹמוֹ' דִּיא 'בְּתַר'
פֿידוע, וְכְמוֹכֵא בְּדַרְבְּרֵי רַבְנּוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה
'אִמְצַעִיתָא דְעֵלְמָא וְכוּ' (בְּסִיפּוֹן כ"ד), כִּי אִנּוּ
מְבַשְׂבְּיִין הַאוֹר מִשְׁרָשׁוֹ הַעֲלִיּוֹן, מְמַקְוִים
שְׁהוּא קְמוּץ וְסִתּוּם, וְלַצִּיּוֹר שֶׁם מִיַּד
בְּבְחִינַת בְּרָכָה בְּשִׁלְשׁ בְּחִינּוֹת הַצִּיּוֹר
שְׂצָרִיכִין לַצִּיּוֹר עַל־יְדֵי הַשִּׁלְשָׁה מַחִין
שְׁהוּוּ בְּחִינַת שִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת פֿנ"ל. כִּי עַקֵּר
הַצִּיּוֹר בְּשִׁלְשָׁה הַעוֹלָמוֹת שְׁהֵם: 'בְּרִיאָה/
יְצִירָה', עֲשִׂיָּה. כִּי 'אַצִּילוֹת' שֶׁם עַקֵּר
בְּחִינַת קְמוּץ וְסִתּוּם, וְשֶׁם נִאֲמַר (תְּהִלִּים ח):
'לֹא יִגְדוּךְ רַע', כִּי אִין לְהַקְלָפוֹת אַחִיזָה
שֶׁם כֵּלָל, כִּי שֶׁם כֵּלָל אֵלֶקוֹת גְּמוּר, כִּי
תְּמֹן אִיהוּ וְגִרְמוֹי חַד בְּהוֹן וְכוּ' פֿידוע,
וְעַל־כֵּן אִין שְׁדָּ שֶׁם צִיּוֹר הַאוֹר לְפִי הַכְּלִי
כֵּלָל, רַק בְּשִׁמְתַחִיל הַאוֹר לִירֵד לְבְּרִיאָה
יְצִירָה עֲשִׂיָּה שֶׁם מִצְטַיֵּר הַאוֹר, כִּי עַקֵּר
הַתְּחִלַּת הַצִּיּוֹר הוּא מִבְּרִיאָה, שְׁהִיא
בְּחִינַת 'בִּינָה דְמִקְנָא בְּכַרְסָא' שְׁהִיא
'בְּרִיאָה' פֿידוע, וְכִינָה הִיא בְּחִינַת נִקְדַּת

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

תענ ארה חיים

המרבית על ישראל, על-כן הוא יתברך בעצמו עוסק בתורה שלש שעות, כדי להמשיך אור התורה בבחינת ציור לטובה ולברכה למעלה קדם שגד למטה, וזהו בחינת עסק התורה של ה' יתברך, כמו שלמטה צריכים לעסק בתורה כדי לברר הדיו וההלכה, כי מקדם הפרוד עדין האור התורה קמין וסתים מוננו, וכפי מה שזוכה לברר הדיו בן מציר האור לפי בחינתו, כמו בן ה' יתברך בעצמו בבכול עוסק בתורה לטובת ישראל, לברר ולציר אור העליון מאד, שהוא בחינת קמין וסתים מפל העולמות, והקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה שלש שעות ומציר האור לברכה. ועל-כן צריך משך זמן דקא, כי הציור הוא בזמן דקא, כי למעלה מהזמן אין משיגין הציור. ועל-כן נמשך הזמן שלש שעות ראשונות דקא, כי אלו השלש שעות ראשונות של היום הם זמן קריאת שמע, שבהם מצירין ישראל האור לברכה למעלה קדם שגד למטה על-ידי מצות קריאת שמע בעונתה פנ"ל, ועל-כן גם הקדוש ברוך הוא יושב אז ועוסק בתורה, כדי לציר האור לברכה ולטובה קדם שגד למטה, כדי שיהיה בנקל להם לישראל לציר האור לברכה גם בשייר למטה.

וזה בחינת (תהלים א): "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו', כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה ויזם

ולילה". הינו: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים" שהם מצירין האור שלמעלה להפך, שמושם נמשכין עצות רעות של הרשעים והדרך של החטאים וכו', כי זהו בחינת (ויטא עב): "לא זכה געשית לו סם מות, בחינת (הושע ד): "אשרים דרכי ה' וצדקים ילכו בם ופושעים יבשלו בם", וצריכין לשמור מזה מאד לבלי לימד בדרך עצתם, שמהפכין האמת ופוגמין באור התורה על-ידי פליהם הרעים והפגומים, שעל-ידיה נהפך להם אור התורה לעצות רעות, בחינת עצת רשעים, כי "לא זכה וכו' פנ"ל. וזהו: "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו וכו'", שצריך האדם שיהיה כל חפצו ומטמת נפשו לזכות לתורת ה', שצריך האור לטובה ולברכה כפי האמת פרצונו יתברך באמת, שנהו בחינת 'תורת ה', מה שה' יתברך בעצמו עוסק בתורה ומציר האור לטובה ולברכה. וזהו: "ובתורתו יהגה", בתחלה היא תורת ה' ואחר כך געשית תורתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ע"ז ע"ב). דהינו שיהיה געשה תורתו מתורת ה', דהינו שאפלו בשגעשית תורתו, דהינו בשהוא מציר האור למטה, יהיה תורתו געשית מתורת ה', שיהיה הציור של תורתו כמו הציור של תורת ה', שהוא בחינת עסק התורה של הקדוש ברוך הוא בעצמו, שהוא יתברך בעצמו מציר האור בודאי לטובה ולברכה פנ"ל. וזהו שפסם: "ויהי פעץ שתול וכו' וכל אשר

10
2007

תורתך וכו' כי הם חיינו וכו', 'חיינו'
 דיקא, בחינת (משל ד): 'כי היא תיך וכו''.
 הינו שאנו רוצים לקבל התורה בבחינת
 חיים, בבחינת: 'זכה נעשית לו סם חיים',
 ולא להפך חס ושלום, כי אנו עוסקים
 עכשו לומר קריאת שמע וליחד שמך
 ולכלל באחרותך, שעל-ידיה נזכה
 שיצטיר האור למעלה בבחינת ברכה
 וחיים וכו' פנ"ל, עד שזוכה לקבלו גם
 למטה בבחינת ברכה, בבחינת: 'זכה
 נעשית לו סם חיים' פנ"ל:

יא וזה בחינת: 'תן טל ומטר לברכה',
 שזה זוכין על-ידי אמונה, על-ידי

קריאת שמע, כמו שאומרים בקריאת
 שמע: "השמרו לכם וכו' וסרתם ועברתם
 אלקים אחרים וכו' ועצר את השמים ולא
 יהיה מטר וכו'" (דברים יא). הינו פשוט
 באמונה אין מצדיין האור לברכה, ומשם
 נמשכין כל הקלות חס ושלום
 שנתקלה האדמה בעבור האדם שפגם
 באמונה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ואז
 נעצר המטר, כי אין הגשמים יורדין אלא
 בזכות האמונה כמו שאמרו רבותינו ז"ל
 (תענית ה), שעל-ידיה נצטיר האור
 לברכה, בחינת גשמי ברכה, בחינת: 'תן
 טל ומטר לברכה'. וזה בחינת הופרת
 גשמים ושאלת גשמים, ובין ההופרה
 והשאלה נמשך המשך זמן, כי מתחילין
 לזכר הגשמים בשמיני עצרת, והשאלה
 היא ששים יום אחר התקופה. כי בתחלה
 מזכירין הגשמים לזכר ואין מבקשין

נעשה יצליח", כי זוכה שיצטיר האור
 תמיד לברכה, ועל-פיו "כל אשר יעשה
 יצליח" בודאי. "לא בן הרשעים וכו'", כי
 הם מצדיין האור להפך וכו' פנ"ל. וזהו:
 "כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים
 תאבד", "דרך" דיקא, בחינת (הושע ד):
 "ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם
 ורשעים יפשלו בם", שזהו בחינת (דברים
 יא): "ושמתם" - 'זכה נעשית לו סם
 חיים וכו' (ויטא עב), שזהו בחינת הנ"ל
 כפי מה שיצטיר האור כפי מה שזוכה
 לתקן כלי המחיון שלו על-ידי אמונה
 ותקון הבריית פנ"ל.

וזה שאנו מבקשין קדם קריאת שמע:
 'והאר עינינו בתורתך', שזוכה
 שיאר עינינו בתורתו, שזוכה לכון האמת
 תמיד, להוציא מכל למודי התורה
 הקדושה עצות ודרכים ישרים לעבודתו
 ותפוד, ולא יצטיר אור התורה אצלנו
 להפך חס ושלום, בבחינת 'לא זכה וכו'.
 וזהו: 'והאר עינינו', 'עינינו' דיקא, כי
 העקר תלוי בתקון העינים שהם בחינת
 'עין פנים לתורה', שזוכין כפי מה
 שמשפדין מאות נאוף תלוי בעינים,
 שהיא מאה רעה שכולל הרע של כל
 השבעין אמין כמבאר בהתורה הנ"ל,
 ועל-פיו עקר הפקושה שזוכה לתקון
 העינים, לשבר תאוה הנ"ל, ולזכות לעין
 פנים של תורה, בחינת: 'והאר עינינו
 בתורתך' פנ"ל. וזה שאומרים קדם
 קריאת שמע של ערבית: 'ונשמח בדברי

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תעה

עליהם, ואז ממשיכין אור השפע של
 בחינת הגשמים בבחינת קמוץ וסתים,
 שהוא בחינת הנזרה שמוזכרין רק
 גבורותיו שהוא יתברך יכול להוריד
 גשמים, אבל אין מצירין עדון האור
 שיוכל לירד למטה, כי אין מבקשין עדון
 עליהם שירדו ויצטירו, עד השאלה שאז
 מבקשין שירדו הגשמים, דהינו שיצטיר
 האור למטה בבחינת גשמי ברכה,
 בחינת: 'ותן טל ומטר לברכה', ועליהן
 גמולך זמן בין ההנזרה והשאלה, כי ציור
 האור צריך המשך זמן כנ"ל. וזה בחינת
 ששים יום אחר התקופה שאז השאלה,
 כנגד ששים אותיות שבברכת פהנים
 שעל-ידיה נצטיר האור לברכה כדלקמן
 (באת ב"ב):

16 ddd

יב וזהו בחינת עשרה בטבת, בחינת
 השלש צרות שארעו בטבת
 שחושב שם בהסליחות: שמת עזרא
 הסופר, ונכתבה התורה יוגית בימי תלמי
 המלך, והתחיל חרבן בית המקדש. כי
 כלם הם בחינה אחת, בחינת פגם הנ"ל,
 הינו שקשה לצייר האור לברכה מחמת
 השלש צרות הנ"ל. כי מת עזרא הסופר
 שהיה פותב ספר תורה, והוא בגדל
 קדשותו היה פותב הספר תורה בקדושה
 גדולה והיה מציר האור לברכה בודאי,
 ועכשו מי יקום בערנו, ואיך מוצאין סופר
 כזה שיקתב ויציר לנו אותיות התורה
 הקדושה בבחינת ברכה, עד שכל
 העוסקים בספר תורה פואת יאיר עיניהם

בהתורה, ובגמל יצירו האור לברכה, כי
 כבר נצטיר למוכה על-ידי הסופר ההגון.
 ולא די שאבדנו סופר כזה שהוא עזרא
 הסופר שהיה מציר בכתבתו האותיות
 של התורה לברכה, אף גם בעונותינו
 הרבים נכתבה התורה יוגית, שהוא
 ההפך ממש מכתבת ספר תורה של
 עזרא הסופר מהפך אל הפך, כי הם
 בודאי מצירים אור התורה להפך על-ידי
 כתיבתם והעסקתם, שמהו גמולך כל
 האפיקורסות והכפירות של המחקרים
 והפילוסופים שמהפכים דברי אלקים
 חיים, ומהפכים דברי התורה הקדושה
 לאפיקורסות וכפירות שלהם רחמנא
 לצלן. ועליהן הם רוצים להפך את הכנים
 בלמוד מקרא לבר, בלי פרוש רבותינו
 ז"ל שבמקרא ומדרשים ואגדות, כי הם
 רוצים לצייר חס ושלום אור התורה כפי
 פליהם הרעות, כפי מחיהם הפגומים
 והמקלקלים מאד מאד על-ידי רבוי
 תאות נאוף שהם משקעים בה מאד
 במפרסם וכאשר הם יודעים בעצמם,
 ועליהן אינם רוצים שעסקו בניהם
 במקרא ומדרשים של רבותינו ז"ל שבכר
 התחילו לצייר אור התורה קצת ולפרשה
 למוכה. וזה בחינת חרבן בית המקדש. כי
 בבית המקדש היו פהנים עוסקים
 בעבודתם, ועל-ידיה היו ממשיכין כל
 ההשפעות והברכות, כי היו מצירים
 האור לברכה. כי הפהנים הם מבחינת
 קמוץ, בחינת (ויקרא ט): "וקמוץ הפהן", ויש

הוצאת ספרי

להם פח על-ידי עבודתם להמשיך האור מבחינת 'קמין' לצירי, לצירו בבחינת ברכה, שהוא בחינת ברפת פהנים שמסרה התורה להם לכרד את ישראל, פי הם יכולים להמשיך האור מ'קמין' לצירי לצירו לברכה פנ"ל, וכמבאר מזה לעיל בהלכות ברפת התורה (הלכה א) ובהלכות פסח (הלכה ה), עין שם:

וגוה בחינת קרפנות שאומרים קדם התפלה, ואז אומרים קריאת שמע. וזה בחינת מה שצריך לראות ולהשתדל להתקרב לצדיק הגדול ביותר מאד, וכל מה שהוא חולה בנפשו ופגום יותר ויותר, הוא צריך צדיק גדול יותר שיוכל לתקן גם נפשו הפגומה מאד, כמבאר מזה בהתורה מ'ישראל דספינא' (ספ"ל), הינו על-פי המבאר למעלה (באור ב), פי הצדיק צריך אפנות גדולה וחכמה יתרה לתקן נפשות הפגומים, פי אי אפשר לומר להם תורה בפשיטות כפי מה שהם צריכים, מחמת שבליהם פגומים מאד, וכל מה שיאמר להם יהיה נפגם ונתקלקל אצלם על-ידי בליהם הפגומים על-ידי פגם הברית שלהם, פי אין יכולין לתפס דבוריו של הצדיק פי אם כפי תקון הברית שהוא תקון המחין, שהם הפלים לתפס ולקבל אור התורה והאמת של הצדיק, ומאחר שבליהם פגומים מאד, אם פן מאין יבוא ענרם. על-כן צריך הצדיק לתחבולות רבות מאד להמשיך אור התורה והעצות הקדושות

כרד נפלא ונורא מאד, עד שניגע לאונם, עד שכינו פשיטות העצה באמת לאמתו איד לצאת מאפלה לאורה, וכל זה הוא בחינת הנ"ל, הינו שהצדיק בגדל קרשורו ותקף מעלתו הרמה למעלה למעלה במקום שאין יד שכל אנושי מניע לשם, זה הצדיק יכול לציר האור גם למעלה למעלה במקום שאין יד הקלפות והסטרוא אחרא שולטין שם, ואזי יכול להמשיך האור מתקון ומציר לטובה למטה עד שלא יוכלו פגם בליהם לקלקל האור ולצירו להפך, אדרבא זה האור המתקון והמציר לטובה יתקן ויפד בליהם, פי יפד על-ידי האור הזה לתקון הברית שהוא בחינת תקון הפלים של האור שהם בחינת המחין פנ"ל, והעקר אם יפד לתאמין בו באמונה שלמה, שעל-ידי-זה הם בכללין בו ומקבלים ממנו האור כפי מה שצירו הוא מלמעלה עד למטה למטה לטובה ולברכה. פי כבר מבאר לעיל קצת, שמה שהוא בחינת קמין וסתים למטה, למעלה בפדרגה הנבונה יותר הוא בבחינת 'צירי', בבחינת צירי וכו' פנ"ל, ועל-כן הצדיק שהוא גבוה מאד בפדרגה גבוהה מאד, הוא יכול לציר כל האורות שלמעלה במקומיהם העליונים שנחשבים אצלנו לבחינת קמין וסתים, פי מדרגתו גבוהה מאד. ועל-כן כל מה שהוא פגום יותר הוא צריך צדיק גדול ביותר שיעסק בתקון נפשו, הינו שצריך צדיק גדול ביותר שיוכל לציר

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תעו

האור למעלה למעלה יותר, ולהמשיכו בבחינת ציור ותקון לטובה למטה למטה יותר, ולא יוכלו לזע בו ידי זרים. פי האדם על-ידי חטאו הוא יורד למטה, ופוגם למעלה שמסלק האור מהעולמות השכיבים לערש נשמתו, והכל כפי הפגם כן יורד למטה למטה וכן פוגם למעלה למעלה, למשל בשחם ושלום פוגם בעברה אחת, או כפי הפגם כן מסלק האור מאוה עולם, כגון שיש שאינו פוגם בחטאו כי אם בעולם היצירה, ואז גם ירדתו למטה אינו ירידה גדולה כל כך, וכשחם ושלום פוגם יותר, או מניע הפגם חם ושלום בעולם גבוה יותר וגורם אהיות הקלפות והסמרא אחרא גם שם, ואז ירדתו גם כן עמקה יותר חם ושלום, וכן להלן חם ושלום. נמצא זה שפגם בעולם היצירה ונגרם אהיות הסמרא אחרא שם, או אם יהיה נמשך האור שקמוץ וסתים מבריאה ליצירה כדי שיצטטר ביצירה פנהוג תמיד, לא היה אפשר לו לקבל שום עצה ולשוב אל ה' כי כשיצטרך ליציר האור ביצירה יצטטר להפך חם ושלום על-ידי הסמרא אחרא והקלפות שנגרם להתאחו שם, על-כן בהכרח שיתקרב לצדיק גדול כזה שיש לו פח לעלות לעולם הבריאה שגבוה יותר, ולצייר שם האור לטובה ולברכה, ולהמשיך זה האור בבחינת ציור לברכה עד מקומו שגפול לשם על-ידי חטאו, באפן שלא יגעו בו ידי זרים שהם

הקלפות והסמרא אחרא הנאחזין בו, כדי שלא יוכלו להפך דעתו מן האמת שלא יוכלו ליציר האור להפך חם ושלום. וכן כשפוגם יותר ופוגם בעולם גבוה יותר, הוא צריך צדיק גדול וגבוה יותר שיוכל לעלות לעולם גבוה עוד יותר ויותר, ליציר שם האור לברכה, ולהורידו למטה למטה יותר למקום שגפול לשם חם ושלום, וכן להלן חם ושלום. עד שיש שגפלו כל כך ופגמו כל כך עד שפגמו בכל העולמות שלמעלה עד למעלה למעלה, עד אור העליון שהוא בחינת קמוץ וסתים ממש ששם עקר בחינת קמוץ, כי הוא קמוץ וסתים מכל העולמות שלמעלה, וכשפגמו כל כך גם ירדתם עמקה מאד מאד, עד שיש שגפלו לשאול תחתיות ומתחתיו רחמנא לצלן, ואז אי אפשר לתקנם כי אם על-ידי הצדיק הגדול במעלה מאד מאד, שיכול לעלות למעלה למעלה עד אין סוף ולירד עד אין תכלית, והוא יכול ליציר האור גם למעלה מעלה, כי הוא ממשיך האור מבחינת הקמוץ העליון שאין למעלה ממנו, שהוא בחינת 'כתר עליון' שהוא למעלה מכל העולמות והספירות, ומשם הוא ממשיך האור ומצירו שם בבחינת ברכה, כי בגדל כחו וחקמתו יש לו פח ליציר האור גם שם, והוא ממשיך האור בגדל כחו דרך כל העולמות ומצירו בכל עולם ועולם לטובה ולברכה, עד שממשיך עצות טובות, בחינת אור מציר

למזכה למטה למטה, עד שמגיע הארה ותקון אפלו לאלו הנפשות שנפלו למטה למטה מאד למקום שהם שם, כי כל מה שהצדיק עולה למעלה יותר ומציר האור למעלה יותר הוא יכול להמשיכו למטה למטה יותר, כמובן כל זה בדברי רבנו ז"ל, ועלינו כל מה שהוא חולה בנפשו יותר ויותר הוא צריך רבי גדול שהוא צדיק גדול ביותר כנ"ל.

וזה בחינת קרבנות וקטרת. כי איתא שפולקא דקרנן עד אין סוף, ואף על-פירבן אנו אומרים קרבנות לתקון עולם העשייה שהוא עולם התחתון ביותר בירדן, הינו כנ"ל, כי קרבנות יש להם זה הכח לעלות למעלה למעלה ולתקן ולציר האור שם במקום שאין יד הקלפות יכולה להגיע לשם על-ידי שום פנים שבעולם יהיה איד שיהיה, כי הקרבנות עולין עד אין סוף שהוא למעלה מן הכל, והם ממישכין האור משם ומצירין האור שם למעלה למעלה ומשברין כח הקלפות, עד שמורידין האור למטה למטה ומבטלין ומשברין כל הקלפות והסמרא אחרא הנאחזין אפלו בעולם העשייה ששם אחזתם ביותר, גם אותן מבטלין הקרבנות על-ידי גדל כחם, על-ידי עצם האור שהמשיכו מלמעלה מעלה בבחינת ציור לברכה כנ"ל. וזה בחינת קטרת שהוא המבחר מכל הקרבנות, כי קטרת עולה למעלה מכל הקרבנות עד שמציר האור

למזכה למטה למטה, עד שמגיע הארה ומבטל עמקי עמקי הקלפות ומוציא כל הנפשות וכל ניצוצות הקדשה משם, שהיו סוד אחד עשר סמני הקטרת, הינו כנ"ל, שכל מה שעולין מעלה יותר, יכולין לתקן הקדשה שנפלה לעמקי הקלפות ביותר, שבשכיל זה צריכין להתקרב להצדיק הגדול ביותר כנ"ל. והיו בחינת יום הכפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים עם קטרת לכפר על בני ישראל, הינו כנ"ל, שכל מה שצריכין להמשיך בפרה תקון להניצוצות שבעמקי הקלפות יותר צריכין לעלות למעלה יתרה יותר, ועלינו ביום הכפורים שהיה צריך הכהן גדול לכפר על כל בני ישראל על כל החטאים והעונות והפשעים שארמו ליד לעמקי הקלפות חס ושלום, על-כן היה צריך לעלות למעלה למעלה יותר, שהיו בחינת מה שנכנס לפני ולפנים, שאז נכנס למקום שנכנס, לקדשה עליונה ונבונה מאד מאד למעלה מכל העולמות, כמו שכתוב (ויקרא יז): "וְכָל אִדָּם לֹא יִהְיֶה בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּבֹאֹו לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ וְכוּ", ואמרו רבותינו ז"ל: "וְכָל אִדָּם הָעֹלִיין וְכוּ", והכן היטב להיכן נכנס הכהן גדול, וכל זה כדי לכפר על כל החטאים, כדי לתקן אותם שנפלו לעמקי הקלפות כנ"ל. והצדיק האמת הוא גדול יותר אפלו מן הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ד): "קָרָה הִיא

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ד

ארה חיים תעמ

מפנינים" (מש"ל ג) - "מכה גדול שנכנס לפני ולפנים, כי יש עברות שגם הבהן גדול אינו יכול לכפר עליהם ביום הכפורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ויכא טו) שיש עברות שיום הכפורים תולה ומיתה מכפרת, אבל התלמוד חכם האמת יכול לנכס עוד לפני יותר ויותר, ולהמשיך כפרה ותקון גם להם וכנ"ל. וזה (מש"ל טו): "חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם וכפרה". הינו שיש עונות שגורמים "חמת מלך" הם ושלום, עד שאין מועיל להם אפילו הכפרה של הבהן גדול ביום הכפורים, כי אם "מלאכי מות", שאין נגמר כפרתו עד המיתה, בחינת: 'יום הכפורים תולה ומיתה מכפרת', אבל: "ואיש חכם וכפרה", כי החכם האמת שהוא בחינת הצדיקים אמתיים יכולים לתקן הכל אם יזכה להאמין בהם באמת כנ"ל:

שלמה, שזהו בחינת קרבנות שמכפרין שאומרין אחר הקריאת שמע, כי הקרבנות הם בחינת תשובה, כמו שכתוב (ויקרא טו): "והתודה עליו וכו'", כי עקר בחינת תקון הקרבנות שהוא בחינת כפרת עונות שזהו בחינת תקון התשובה, זה זוכין רק על ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע כנ"ל:

טו והנה מבאר בהתורה הנ"ל שקריאת שמע עם דמעות מכניעין תאות נאוף לנמר, ועל-כן זה שרגיל בהרהורים חס ושלום צריך לכבות בשעת קריאת שמע וכו', עין שם. וזה סוד (בראשית טו): "ויבך על צואריו עוד" הנאמר ביוסף בשבא לעקב, ואמרו רבותינו ז"ל (חובא ברש"י שם) שעקב היה אז קורא את שמע, זה בחינת סוד הנ"ל, בחינת בכיה בשעת קריאת שמע, כדי לכבול תאות נאוף שהוא רע הפולל מכלל ישראל שהיו תלויים בהם. כי לעקב יוסף כחדא חשיבי, ועל-כן הבכיה של יוסף וקריאת שמע של יעקב נחשב לאחד. וכל זה היה בשעת פגיסת יעקב עם השבעים נפשות לגלות מצרים, שעקר הגלות היה בחינת הנ"ל, מה שצריכים הנפשות של בית יעקב להצטרף ולהתנסות בגלות של שבעים אמות ובתאוותיהן, שהעקר הוא תאוה הכלליות שהוא רע הפולל כנ"ל, שזהו בחינת גלות מצרים (וכמבאר בהלכות פסח (הלכה ה)). ועל-כן אז בעת פגיסתן לשם

יד ועל-כן אומרים קריאת שמע קדם פרשת הקרבנות. כי עקר התקון של הקרבנות וקמרת שיש להם פח לעלות למעלה למעלה ולציר שם האור לברכה וכו', כל זה זוכין על-ידי קריאת שמע שהיא אמונה שזהו העקר, שעל-ידי-זה נכלליו בו והכרד ובצדיקיו האמתיים ובתורתם הקדושה, וזוכין להמשיך האור בבחינת ציור מלמעלה לטובה ולברכה, שעל-ידי-זה זוכין אחר כך שיתתקן הכל, כי זוכין אחר כך לקבל עצות נכונות, עד שיזכה לתשובה

תק 101

הצרוף של התאנה הנ"ל, הוא על-ידי שמע מכניעין זאת התאנה. ויוסף הוסיף לבבות על צואריו אז, כדי להשלים התקון הנעשה על-ידי הבקיה בשעת קריאת שמע, כי יוסף דע שההמא של מצרים גדולה כל כך, עד שאין די לבטל והמת מצרים שהוא רע הכולל הנ"ל על-ידי קריאת שמע לבד, רק צריכין גם לבבות בשעת קריאת שמע וכנ"ל. כי עקר הבקיה שהוא לגרש המרה שחורה, שפחה בישא וכו', שמשם תאנת נאוף, זה נעשה על-ידי יוסף דיקא, כי הוא היה לו הנסיון עם השפחה בישא, נשג"ו [גדה, שפחה, גיה, זונה] וכבש יצרו, נמצא שעקר המלקמה עם השפחה בישא הוא על-ידי יוסף הצדיק, ועל-כן הוא דיקא בקיה לגרש בחינת השפחה בישא אמא דערב רב שהוא מחול מרה שחורה, לגרשה על-ידי הדמעות. ועקב קבל אז על מלכות שמנים בקריאת שמע, שבכח הזה מגרש יוסף הצדיק השפחה בישא על-ידי הדמעות, כי עקר בחינת קריאת שמע נמשך מבחינת יעקב - ישראל, בבחינת: "שמע ישראל" - 'ישראל סבא' (זוהר וקדל רס"ו), שהוא גבל באחדותו ותבנה, בבחינת ה' אלהינו ה' אחד, ובכחו יש לנו בני ישראל פח לקבל עלינו על מלכות שמנים ולחד שמו ותבנה בקריאת שמע בכל יום. כי יעקב ויוסף פחדא חשיבי, ועקר תקון נפשות ישראל לזכות לעמוד בנסיון בגלות מצרים שהוא בחינת

בהלכות פסח (הלכה ה):

זו וזה שמבאר שם בתורה הנ"ל, ששנים עשר תבות שבשמע וברוך שם הם כנגד שנים עשר שבטי יה. כי עקר קריאת שמע נתגלה על-ידי שנים עשר שבטי יה עם יעקב אביהם שכלול מכלם, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (פסחים נז) על פסוק (בראשית מט): 'ויקרא יעקב לבניו

וירחק מאד תבת 'איד', כי אי אפשר לספר לחברו כלל. ואפלו האדם לעצמו אינו יכול לספר מיום לחברו, דהיינו ההתנוצצות וההתארה שמאיר בדעתו באיזה יום, אי אפשר לספר לעצמו מיום לחברו וכו'. וענין זה אי אפשר לבאר בפה, ומכל שכן בכתב, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, כמו שכתוב (משל לא): "נודע בשערים בעלה וכו'".

ב וזה עקר בחינת קריאת שמע, שהוא כלל ויסוד כל התורה כלה שתלויה באמונה, שאנו צריכין לקבל עלינו אמונתו הקדושה בכל יום ויום. ועקר המצוה בכל יום הוא להכין עצמו ולהשתדל בכל כחו ובגנותו שיקבל על עצמו האמונה הקדושה מתדוש, בבחינת (איכה ו): "חדשים לפקרים רבה אמונתך", וכמו שדרישו רבותינו ז"ל: "אשר אנכי מצוה היום" (דברים ו) - 'בכל יום יהיו בעיניך פחדשים, שלא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה אלא פחדשה', ועקר מקרא זה נאמר לענין קריאת שמע, כי צריך לפשפש עצמו באמונה ולראות ולקבל על עצמו האמונה בכל יום מתדוש. וזה בחינת "שמע ישראל", שמתחילין באלו השתי תבות אמונת היחוד, ולבאורה היה די בקבלת אמונת היחוד לומר רק "ה' אלהינו ה' אחד", שזה העקר, ולקוה אומרים מקדם אלו השתי תבות "שמע ישראל"? אף באמת זה עקר שלמות האמונה, כי בשרוצים

וכו" - 'שבקש לגלות את הקץ וכו', אמר: שמא יש בכם וכו', פתחו ואמרו: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד", בשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד, פתח יעקב ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. נמצא שעקר קריאת שמע נתגלה עלידי יעקב ובניו שקלול מהם, שהם שנים עשר שבטי יה, הינו כנ"ל, כי שנים עשר תבות שבקריאת שמע הם כנגד שנים עשר שבטי יה, כי עקר הקריאת שמע נתגלה על-ידם כנ"ל. ועל-ידיה הכניעו והמת מצרים, עד שזכו ישראל לעמוד בפסיון בצרופי התאווה הזאת ולצאת משם בשלום, ולקבל את התורה בשבועות, בחינת 'שבועים פנים לתורה' וכו' ל:

הלכות קריאת שמע

הלקחה ה

ענין קריאת שמע בכל יום ערב ובקר

א על-פי מה ששמעתי מפי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל, ונדרס מזה בלקוטים שאצל המעשיות (שחות הר"ן סימן א), שאמר שגדלת הנורא והצורך שמאיר לאדם השלם בלבו אי אפשר לספר לחברו, ועל-כן אמר דוד המלך על-יך השלום (תהלים קלח): "כי אני ידעתי כי גדול ה' וכו'", "אני ידעתי" דיקא (איד וייס),

ה' ותברך 'מחדש' בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית' (בברכת יציר אור), שבבקר החמה זורחת ובערב שוקעת, וגלגל אור מפני חשך וחשך מפני אור' (בברכת מערב ערבים), והכל בשביל התגלות האמונה מחדש בכל יום כפי אותו היום וכנ"ל, ועל-כן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום ויום ערב ובקר, כדי לקבל עליו האמונה מחדש בכל יום כפי אותו היום, כי עקר הדין מעשה בראשית בכל יום הוא רק בשביל זה, כדי לגלות אלקותו בכל יום מחדש עד יצירו אותו כל יושבי תבל וכו'.

ד וזה בחינת מה שיש שמים עשרה תבות בפרשת שמע וברוך שם וכו' כנגד שנים עשר שבטים, כמובא (בסוף ל"ו), וכן הם כנגד שנים עשר הדרשים ושמים עשרה שעות היום, כנגד שנים עשר צרופי הווה. כי כל השנים עשר הדרשים וכל שמים עשרה שעות היום שהם כלל הזמן, וכן כל השנים עשר שבטים שהם כלל בני ישראל, כלם כלולים בקריאת שמע, דהיינו שכל אחד ואחד מבני ישראל יש לו שרש מיוחד בשנים עשר שבטים, בארבעים ותשע אותיות שלהם, שהם כנגד ארבעים ותשע אותיות שבשני פסוקים אלו, כמובא בסיומן הנ"ל, וכפי אחיזתו בקדושה העליונה, בשנים עשר שבטי יה, כן מתנצץ לו אלקותו ותברך בלבד. וכן כל הימים והשעות שכלולים בשנים עשר

להודיע דבר חדש ונפלא, אומרים: שמע נא מה שאמר ואספר לך חדשות גדולות נוראות ונפלאות, וזה בחינת אלו השתי תבות "שמע ישראל" שאומרים קדם עקר היחוד, שפנה מעוררים את לבבו ולבב כל ישראל שיטו אונם וישמעו היטב מה שמספרין להם חדשות גדולות ונפלאות, בבחינת מה שדרשו רבותינו ו"ל (ברכות כו.) על תבת "שמע": 'השמע לאונקד מה שאתה מוציא מפך', הינו, הט אונקד ולבך ושמע היטב מה שאתה מוציא מפך, שהוא: "ה' אלהינו ה' אחד". כי אף-על-פי שאנו חוקים באמונה מכפר משנים קדמוניות, כי ירשה היא לנו מאבותינו הקדושים, אף-על-פי-כן אין זה הדבר ישן חס ושלום, כי באמת הוא בכל יום ויום חדש לגמרי, כי אין יום דומה לחברו, ואי אפשר לספר אפלו לעצמו מיום לחברו כנ"ל, כי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמח), וכל חד כפום מה דמשער בלבה צריך להטות אונו בכל יום למה שאומר, כדי שלא יהיה בעיניו כדיומגמא ישנה וכו' כנ"ל. וזה בחינת (תהלים שם): "להודיע לבני האדם גבורותיו", שצריכין להודיע בודאי בכל יום ובכל עת גבורותיו "וכבוד הדר מלכותו", כמו שכתוב (ישעיה לח): "אב לבנים יודיע אל אמתך", "יודיע" דיקא, כי נפלאות האמונה מתחדשת בכל יום כנ"ל:

ג וזה בחינת מה שנקבעו ברפת המאורות בקריאת שמע. כי

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תפג

חדשים ובשמים עשרה שעות היום, בלם בלולים באלו השני פסוקים 'שמע' ו'ברוך שם' וכו', וכל אחד כפי אחיזתו בשנים עשר שבטי יה וכפי אותו היום, צריך לקבל עליו אמונתו ויחודו בכל יום ויום מחדש, כי אין אדם דומה לחברו ואין יום דומה לחברו כלל, ועל-כן אנו מזוהרים: 'בכל יום יהיו בעיניך פחדשים' וכו"ל:

ה וכל אדם צריך ללמד בזה ולקום זאת, להשתדל ולהכין עצמו להכנים בלבו האמונה הקדושה בכל יום מחדש, כי זהו עקר ויסוד וכלל כל התורה כלה, וכמו שכתב רבנו ז"ל בתחלת התורה 'תקעו' (לקוטי תנאים סימן ה) שצריכין לפשפש את עצמו ולחפש את עצמו באמונה הקדושה, עני שם, כי כל אדם באיזה מדרגה שהוא, אפילו בדיוטא התחתונה, יכול להרגיש בלבו אלקותו מחדש אם יטה אָזנו ולקבו היטב למה שהוא מוציא מפיו. וזהו בחינת (ברכות ז.): "שמע" - 'בכל לשון שאתה שומע', שהם כלל השבועים לשונות שבהם נאחזים כל התאוות והמדות רעות פדונו, הינו בכל לשון מלשונות הגוים שאתה שומע. כי כל עניני חול ומחשבות חיצוניות ותאוות והרהורים שעוברים על האדם, בלם הם בחינת לשונות העובדי פוכבים, כי משם הם נמשכין, והזהירונו רבותינו ז"ל שבכל לשון שאתה שומע, שתשמע משם אלקותו ותברך, וזה בחינת 'שמע' - בכל לשון שאתה שומע, שבכל לשון

מלשונות העמים שאתה שומע, שהם כלל התאוות ועסקי חול וכו', תשמע משם אמונתו הקדושה, שהוא "ה' אלהינו ה' אחד", והבן היטב. נמצא ששני הפרושים שדרשו רבותינו ז"ל על תבת 'שמע' שניהם עולים בקנה אחד. כי דרשו לענין שצריכין להשמיע לאָזניו וכו': 'שמע' - השמע לאָנוד מה שאתה מוציא מפיד, וגם דרשו לענין שמתר לומר קריאת שמע בכל לשון: 'שמע' - בכל לשון שאתה שומע, ושניהם עולים בקנה אחד, הינו, 'שמע' - השמע לאָנוד מה שאתה מוציא מפיד, שתפיה אָנוד ולקד היטב בכל יום למה שאתה מוציא מפיד ויהיה בעיניך כחדש פנל, ואז תוכל לשמע אמונתו ואלקותו ותברך מכל לשונות העובדי פוכבים, בבחינת: 'שמע' - בכל לשון שאתה שומע' וכו"ל. כי ה' ער "הנה לא יגום ולא יישן" (תהלים קכא), ואף-על-פי שעובר על האדם מה שעובר באשר יודע בגפשו, אף-על-פי-כן ה' ותברך עושה את שלו בחסדו הגדול והנפלא, כמו שכתוב (תהלים קלז): "לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו", והוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, וימאיר לעולם בלו בכבודו בכל יום מחדש התגלות אלקותו, ועל-כן בכל מה שעובר על האדם צריך לזכור את עצמו בכל עת בו ותברך, ולהזכיר את עצמו שהוא איש ישראלי ומאמין באלקים חיים ומלך עולם, וכמו שכתוב

(ינה ב): "בהתעטף עלי נפשי את ה' וקרתי", ואז יוכל לדבק את עצמו בו ותפד מפל מקום שהוא, וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבונו ז"ל שבכל מקום יכולין להיות סמוכין אליו ותפד, אפלו בשאול תחתיות חס ושלום, וכמבאר מזה בדבריו ז"ל בכמה מקומות, וצריכין לזהר לילך בזה כל אדם שבעולם, כי הוא יסוד הכל:

ו ועל-כן זמן קריאת שמע של שחרית עד רביע היום, שהוא שלש

שעות (ברכות טו), כי כבר אמרנו (באות ד) ששתיים עשרה תבות של קריאת שמע הם כנגד שנים עשר חדשים, שהם בחינת שמים עשרה שעות היום, שהם כנגד שנים עשר צרופי הויה כפוכא, והם בחינת שנים עשר שבטי יה. ושנים עשר שבטים הם בחינת ארבעה דגלים, וכנגדם הם ארבע תקופות השנה, וכל זה כנגד שנים עשר צרופי הויה הנ"ל, שהם פלולים בארבע אותיות השם. ועל-כן נחלק היום לארבעה חלקים, ועקר קריאת שמע עד רביע היום שהוא שלשה שעות, כנגד דגל מחנה יהודה שפלול משלשה שבטים, שהיה חונה סמוך למשכן ששם עקר התגלות אלקותו. ועל-כן היה חונה קדמה מזרחה, כי הוא נגד שלש שעות הראשונות שאז מתחיל זריחת השמש ממזרח. ועל-כן כל ישראל נקראים יהודים על שם יהודה, וכמו שאמרו

רבתינו ז"ל (בגילה יג) שעקר אמונתנו נקרא על שם יהודה, כמו שאמרו על פסוק (אסתר ב) "איש יהודי": "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי", כי עקר התגלות האמונה הוא במשכן, שישם היה חונה בסמוך לו דגל מחנה יהודה. וזהו גם כן בחינת תקופה הראשונה שהוא תקופת ניסן, שפלול משלשה חדשים שהם: ניסן, אייר, סיון, שבהם עקר זריחת והתגלות האמונה שהתחיל ה' ותפד לגלות ולהאיר בנו בהארה גדולה בניסן על-ידי האותות והמופתים וההתגלות נפלא בפסח ביציאת מצרים. ואחר-כך סופרים ארבעים ותשעה ימי הספירה שהם הכנה לקבלת התורה, שהם כנגד ארבעים ותשע אותיות שבקריאת שמע, שהם כנגד ארבעים ותשעה אותיות השבטים. ואחר כך זוכין בסיון בחדש השלישי, לקבל התורה בשבועות, שהיא עקר התגלות האמונה, כמו שכתוב (שמות ב): "אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו'". נמצא שעקר התגלות האמונה הוא בבחינת דגל מחנה יהודה, ובשלשה חדשים הראשונים שבהם יציאת מצרים וקבלת התורה, ומשם מאיר האמונה לכל ישראל ולכל השנה כלה. וכנגד זה עקר המושבת האמונה בכל יום בקריאת שמע הוא ברביעי יום הראשון דיקא, שהוא שלש שעות הראשונות, שהם כנגד דגל הראשון שהוא מחנה יהודה, וכנגד שלשה

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תפה

חדשים הראשונים שהם י'סן אר סיון, וכנ"ל:

ראשי פרקים שוף להלכות קריאת שמע

זוה בחינת קריאת שמע של שחרית וקריאת שמע של ערבית, וקריאת שמע של ערבית ומנה על הלילה, כל זמן שכובה, וקריאת שמע של שחרית אין ומנה כי אם בבקר עד שלש שעות שהוא זמן קימה. כי התגלות והתנוצצות אלקות שמתנוצץ ומאיר בלב האדם זה בחינת זריחת האור בבקר, כי עקר אור השמש הוא אור ה' ותברך שממנו מאירין כל האורות, כמו שכתוב (תהלים כו): "ה' אורי וכו", וקמו שבגשמינות רואין שבשחרית בוקע אור השמש מזורח ומאיר על פני תבל, כמו שאומרים (בברכת המאורות בשבת): 'הפוחת בכל יום דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע', וקמו שכתוב (ישעיה נח): "אז יבוקע בשחר אורך", כמו בן ממש בשה' ותברך עוזר לפעמים שפאיר ומתנוצץ בלב התנוצצות אלקות, הוא בחינת בקיעת האור ממש, שפתאום נבקע הדעת ומאיר אורו ותברך מה שאי אפשר לספר לחברו כלל פנ"ל, כי עקר אור וחשך נמשך משם. כי ה' ותברך ברא העולם שיהיה אור וחשך, דהיינו שהתגלות אורו לבני אדם לא יהיה קבוע בתמידיות בשה, כי תענוג תמידי אינו תענוגי, וגם כי היו מתבטלין בפציאות,

עלין בחכמתו ברא שיהיה אור וחשך. והחשך קדם לאור, כי חשך נמשך מבחינת הצמצום וההסתרה שה' ותברך מצמצם ומסתיר אורו, בבחינת (ישעיה מז):

"אכן אתה אל מסתתר", כדי לתקן בחינת פלי, שנוכל לקבל האור בהדרגה ובמדה, וכן הוא בכל פעם, בכל דרגא ודרגא, לכל אחד פני מדרגתו. ומשם נמשך גם החשך והאור של היום, מה שה' ותברך מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית' (בברכת יוצר אור) וגולל אור מפני חשך וחשך מפני אור' (בברכת מעריב ערבים), והכל בשביל שיתחדש האור בכל יום, כי עלידי החשך שמסתיר האור בכל פעם, עלידיהו זכין אחר כך לקבל האור בהתחדשות יוטר, שזה עקר השלמות שיהיו בכל יום פחדשים, בבחינת (איכה ג): "חדשים לבקרים וכו" פנ"ל. ועלין צריבין קריאת שמע בבקר ובערב, כי בבקר עקר התגלות האור, ובערב צריבין קריאת שמע לתקן עלידי זה בחינת הצמצום והפלי, שבלא זה אי אפשר לקבל האור. ועקר התנוצצות האור הוא בבקר פנ"ל, אבל גם פלילה צריבין שאיר לנו אורו ותברך בבחינת (מזכר ו): "כי אשב בחשך ה' אור לי", כדי שעלידיהו נובל לרוץ אחריו ולהשתדל לתקן הפלי והצמצום, אך פלילה עדין לא נשלם תקון ההתעוררות מלמטה עד הבקר, ועלין אז מאיר לעולם פלו בכבודו מעצמו, בבחינת אתערותא

ח כי התגלות האור הוא בחינת נבואה, בחינת (ישעה ו'): "וְאָרָא אֶת ה'", בחינת (תהלים ב'): "בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר" – ראשי תבות 'נביא', המוכב בהאלף-בית (ספר המדות תפלה ח"ב אות י"ד), ועקר הנבואה ביום, כמו שדרשו רבותינו ו"ל על פסוק (ויקרא ו'): "ביום צונו וכו'". ועל-כן לנביאי אמות העולם אינו נגלה אלא בלילה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל, כי אצלם מניע הנבואה בודאי רק בבחינת אתערותא דלעלא, כי הם אינם ראויים בודאי, על-כן באה עליהם הנבואה בלילה דיקא. גם אפלו בנביאי ישראל הצדיקים נמצא שלפעמים שנגלה עליהם בלילה, וזה בשקבלו הנבואה בעת שעדין לא היו כדאי וראויים להתגלות הזאת. פי כענין אתערותא דלעלא ואתערותא דלתתא יש כחה בחינות, פי אפלו בשמקבל האור על-ידי אתערותא דלתתא, אבל אין ההתעוררות ראוי לאותו התגלות, נחשב בחינת אתערותא דלעלא. וזה הנה שלמות משה שזכה לנבואת פנים בפנים יותר מכל הנביאים, מחמת שהיה קדוש ופרוש כל כך ונע כל כך בשביל ה' ותברך, עד שזכה לקבל התגלות הנבואה רק בבחינת אתערותא דלתתא, שזה עקר שלמות האור כנ"ל.

וזה שהזכית אותם ה' ותברך (במדבר יב): "אם יהיה נביאכם ה'", "נביאכם" דיקא, שה' ותברך הוא נביא שלהם, דהינו שממשיך עליהם הנבואה

דלעלא קדם אתערותא דלתתא, ועקר השלמות בשזכין לקבל האור על-ידי אתערותא דלתתא, שזה זכין בבקר בשעולה אילת השחר על-ידי התשוקה ועבודת הצדיקים בכל הלילה, בפרט על-ידי קימת הצות פדוע, אבל בלילה שעדין לא נשלם האתערותא דלתתא, או הארת האור במה הוא רק בחינת אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלתתא, שעל-ידיה חס ושלום דינים מתגברים, שמשם חשכת לילה, כמובן בזהר הקדוש שבשאינו נשלם האתערותא דלתתא או חס ושלום דינים וחשך, ועקר שלמות החדר בששששם האתערותא דלתתא.

וזה בחינת פסח ושבעות, פי פסח בחינת אתערותא דלעלא פדוע, פי לא היו ראויין להגאל, ואחר כך מניפין העומר וסופרין ארבעים ותשעה ימי הספירה, כנגד ארבעים ותשע אותיות שבקריאת שמע, ארבעים ותשע אותיות השכמים, ועל-ידיה מנינים עצמן לקבלת התורה, בבחינת אתערותא דלתתא, ועל-ידיה מקבלין האור בשבעות, ואז עקר האור והחסד בשלמות, בבחינת אתערותא דלתתא. ועל-כן היתה גאלת מצרים בלילה שאז הוא בחינת אתערותא דלעלא, כי הגלות דומה ללילה, והגאלה היתה לפני הפך ולא היו ראויים לפי מעשיהם רק בבחינת אתערותא דלעלא, על-כן היתה בלילה:

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים

תפו

ההתנוצצות וההארה הזאת, פי ההתנוצצות היה רק לרמוז לו געמות האור, כדי שיירדף אחריו. וזה עקר בחינת הפרוז שקורין להאדם בכל פעם שישבו אליו ותברך. וזה בחינת פסח, שאז מגיע ההארה שלא בהדרגה קדם הפזן אף-על-פי שאינו בראי, ואחר כך מיד ביום שני נסתלק, פי ההארה לא היתה פי אם לרמוז שגורף אחריו וכנ"ל, וכמוכא מזה בספרים בשם הפעל שם טוב ז"ל ובדבריני במקום אחר. ועל-כן צריכין אחר כך לספר ארבעים ותשעה ימי הספירה כדי לטהרנו וכו', פי אחר כך צריכין להתחיל להכין עצמנו בבחינת אתערותא דלתתא, כדי שזוכה לקבל התורה בשבעות, שהוא ללל הנבואה, שאז וכו' בלם להתגלות אלקות באור גדול, בבחינת אתערותא דלתתא. ועל-כן בלילה, כל הלילה ראוי לקריאת שמע, מחמת שאז הוא רק בבחינת אתערותא דלעלא ברחמיו שלא על-ידי הכנתנו בשלמות, על-כן כל הלילה בשרה לזה, מאחר שעקר הארת הדעת שלא על ידינו. אבל בבקר שנעשה על ידינו בבחינת אתערותא דלתתא, על-כן אז צריכין זמן קבוע, דהיינו בבקר בעת בקיעת האור דיקא, שנמשך עד רביע היום שנחשב הארת האור כבזקע ומאיר מתדוש, ואז עקר זמן קריאת שמע על ידינו, בבחינת אתערותא דלתתא, פי מה שנעשה על ידינו צריך שיהיה בזמן קבוע,

מלמעלה, בבחינת אתערותא דלעלא, ועל-כן (עו): "בחלום אדבר בו" כנ"ל. "לא בן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וכו' ותמנת ה' יביט", "יביט" דיקא, שהוא בעצמו מביט בתמונת ה', בבחינת אתערותא דלתתא בשלמות שזוכה על-ידי קדשתו ופרישותו. כי הם אף-על-פי שהיו צדיקים נוראים ובנודאי קבלו הנבואה בקדשה על-ידי הכנתם בחינת אתערותא דלתתא, אבל כנגד קדשת משה נחשב קבלת נבואתם בבחינת אתערותא דלעלא, בבחינת: "אם יהיה נביאכם ה'", וכנ"ל. ועל-כן פרש שם רש"י: "והם צועקים מים מים", דהיינו שלא היתה הכנתם בשלמות וכנ"ל.

ט נמצא שעקר התנוצצות האור בבקר, שאז הוא בחינת אתערותא דלתתא שנשלם על-ידי התשוקה של כל הלילה, אבל בלילה שהוא בחינת תחלת הברואה, תחלת היום, אז לא נשלם אתערותא דלתתא, ואז האור מגיע רק בבחינת אתערותא דלעלא, בבחינת (שד) השרים ה): "אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וכו'", בבחינת (עו): "דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו". פי ה' יתברך מאיר להאדם שהוא במדרגה התחתונה, בבחינת חשכת לילה, בבחינת גלות, ומאיר עליו התנוצצות גדול בלבד ודעתו, והכל כדי שהיה נמשך אחריו, בבחינת (עו א): "משכני אחרך נרצה", ועל-כן אחר כך מיד נעלם ועובר ממנו

101

פי אַנחנוּ בזמן וּה' יתברך למעלה מהזמן, אך זה עקר השלמות, שיעלה ההתעוררות מלמטה על-ידי מעשה התחנונים שהם בזמן פידוע:

י וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, שְׁנוּפָה אֲנַחְנוּ לְשׁוּב אֱלֹוֹ יתברך על-ידי ההתעוררות שלגנו. כי זה הניכוח בין ה' יתברך ובין ישראל, שה' יתברך צועק אלינו (מלאכי ג): "שובו אלי ואשובה אליכם", שאנחנו נשוב תחלה, וישראל אומרים (איכה ה): "השיבנו ה' אֱלֹוֹד וְנִשְׁכַּח וְכוּ", שהוא ישיבנו אליו, וכמוכא בספרים (מדרש רבה איכה ה, כא), ועל-ידי תהלים שכולל כל ארבעים ותשעה שערי תשובה, שהם בחינת ארבעים ותשע אותיות השבטים, ארבעים ותשעה ימי הספירה (לקוטי תניא סי' ע"ג), ארבעים ותשעה אותיות שב'שמע' וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, על-ידיה נתמקן הכל. כי תהלים נאמר על-ידי דוד מלך ישראל, שהוא בחינת משיח שינקה לחשיגו שער החמשים שכולל הכל, שהוא שכל נפלא, שזוכין על-ידיה להכניס בלב ישראל שיציעקו תמיד לה' יתברך ששיבנו אליו, ועל-ידי זה בעצמו יהיה נחשב להתעוררות שלנו כאלו אנו שבים אליו מעצמנו. כי פאמת כל צעקתו יתברך שצועק אלינו: "שובו אלי וכו'", פונתו זה בעצמו, שאנחנו נצעק אליו תמיד: "השיבנו ה' אֱלֹוֹד וְכוּ", נמצא שבאמת לאמתו אין מחלקת וחלוק כלל בין פנסת ישראל ובין ה'

יתברך, רק שאין כל אחד מבין פונתו הקדושה, וכל זה מחמת שלא נתגלה עדן שער החמשים, אכל על-ידי התהלים נמשך הארת שער החמשים שכולל הכל מתמא לעלא ומעלא לתמא, עד שנופה לצעק אליו תמיד איד שיהיה, ועל-ידיה יתמקן הכל וכנ"ל:

ק"ד ק"ד

יא וְזֶה בְּחִינַת עֲשֵׂרָה מִיַּי נְגִינָה שֶׁבָהֵם נֹאמֵר סֵפֶר תְּהִלִּים, כי איתא בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל בסימן רל"ז שעקר ההתחברות על-ידי נגינה, בבחינת (בראשית כט): "הפעם ילנה אישי אלי", הנאמר משנולד לוי שעוסקין בשיר על הדוכן וכו', עין שם. הינו כי שיר ונגון, בחינת תהלים, על-ידיה עקר ההתחברות של פנסת ישראל עם דודה. כי עקר הרוחק חס ושלום הוא מחמת הניכוח הנ"ל, שישאל רוצים שה' יתברך יעוררם תחלה וישיבם אליו, והוא יתברך רוצה שכנסת ישראל תתעורר תחלה, אכל על-ידי אמירת תהלים שכולל כל העשרה מיני נגינה מעלא לתמא ומתמא לעלא, בבחינת: "מומור לדוד", "לדוד מומור", ואמרו רבותינו ז"ל (פסחים ק"ו) שלפעמים אומר שירה ואחר כך שורה עליו רוח הקדש ולפעמים להפך ששורה עליו רוח הקדש ואחר כך אומר שירה, הינו כנ"ל, שמומורי תהלים כלול משני הבחינות, מאתערוותא דלתמא קדם ומאתערוותא דלעלא קדם כנ"ל, על-ידי על-ידי תהלים עקר ההתחברות

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תפמ

וההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, מאחר שעל-ידיה נכלל יחד שני ההתעוררות, כי תהלים מעורר לב ישראל להשתוקק לה' ותברך, וזה נחשב להתעוררות שלנו, אף-על-פי שבאמת הכל מאתו ותברך וכנ"ל. וזה בחינת (תהלים ט): "תכין לבם תקשיב אונד", שה' ותברך בעצמו מכין לבבנו להתפלל אליו, ואחר כך הוא מקשיב אוניו לשמע דבורינו כאלו הם יוצאים מאתנו בעצמנו, רק שאנו מחיבים על כל פנים להתעורר לזה בעצמו, להשתוקק ולהתפלל לה' ותברך על זה שיכין לבבנו אליו, שזהו בעצמו בחינת התפלה: "תכין לבם תקשיב אונד", וכן מתפלל דוד בספר תהלים הרבה על זה, כמו שכתוב (תהלים טז): "אדני שפתי תפתח וכו'". כי תהלים הוא בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו שצריכין להרבות בזה מאד, כי על-ידי אמירת תהלים ושיחה בינו לבין קונו, על-ידיה יולין לפרש שיתחיל על הכל, ולבקש לה' ותברך על זה בעצמו שנוכל לבקשו: "השיבנו ה' אליך וכו' באמת. נמצא שהכל מאתו ותברך, ואף-על-פי-כן נחשב להתעוררות שלנו, מאחר שאנו מתעוררים על כל פנים לבקש על זה וכנ"ל, והכן היטב, כי גודאי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר להתקרב:

תהלים, שהם: "ונאם הנבר הקם על" (שמואל ב) - "שהוקם עליה של השוכה", כמו שדרשו רבותינו ו"ל (מועד קטן טו:), על-ידי שהוא "מישיח אלהי יעקב ויגעים זמרות ישראל" (שמואל ב שם), שהוא ספר תהלים שיש, שנמשך מבחינת משיח שמישיג שער החמשים שכולל שני ההתעוררות יחד, שעל-ידיה עקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים מפל מקום שהם. וזהו (שמואל ב שם): "לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים", "מושל באדם" זה בחינת אתערותא דלעלא, בחינת (בראשית ז): "והוא ימשל בך", וכמו שפרש רש"י שם, "צדיק מושל" זה אתערותא דלתמא, הינו כלליות שני ההתעוררות יחד, וזה זכין על-ידי בחינת "יראת אלקים", הינו בחינת תהלים, בחינת (משל לא): "יראת ה' היא תתקלל":

יג ועל-כן אין אומרים עקר קריאת שמע בכרכותיה בשחרית עד שאומרים תחלה מזמורי תהלים, שהם פסוקי דזמרה שתקנו לנו לומר קדם קריאת שמע וכרכותיה, כי עקר קבלת היחוד שעל-ידיה ננסת ישראל מתחברין בה' ותברך, אי אפשר כי אם על-ידי פסוקי דזמרה, שהם מזמורי תהלים שכוללים משני ההתעוררות, שעל-ידיה עקר היחוד וכנ"ל, ועל-כן אומרים המזמורים האחרונים שבסוף תהלים, שהם העשרה הללויות שאמר

יב וזה מרמז שם בפסוקים שהביא משם אדוננו מורנו ורבונו ו"ל בלקוטי הנינא סימן ע"ג לענין מעלת אמירת

על כל גשימה וגשימה, ואחר כך צריכין מיד להללו על זה בעצמו שאנו זוכין להלל שמו, שזהו בעצמו הגשימה, פי עקר הגשימה, שהוא הנשמה, הוא להלל שמו יתברך, כמו שכתוב בזה הפסוק בעצמו בפשוטו: "כל הגשמה תהלל יה וכו'", נמצא שלעולם צריכין להלל שמו יתברך, בבחינת (ההלים קט): "ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה", פי כל מה שמתללים שמו יתברך, צריכין להללו על זה בעצמו שאנו זוכים להלל שמו, פי באמת הכל מאתו יתברך, בבחינת: "הוא תהלתו והוא אלהיו וכו'".

וזהו בחינת בפילת הפסוק: "כל הגשמה תהלל יה הללויה, כל הגשמה תהלל יה הללויה", שפולין בסוף ההללויות, להורות על בחינה הנ"ל, שאחר כך צריכין לומר "כל הגשמה תהלל יה הללויה" להללו על זה בעצמו שאנו אומרים "כל הגשמה תהלל יה הללויה", וכן לעולם, פי ההלול שנתראה כאלו הוא מאתנו ושמו יתברך שניהם אחד כנ"ל, שזהו בחינת הללויה שפנים בסוף ספר תהלים, שפולל שם ושבח בחד, שהוא בחינת כלליות אתערותא דלעלא ואתערותא דלתתא ידיו עקר התחברות ישראל לאביהם שבשמים, שזהו עקר בחינת היחוד, שזהו בחינת קריאת שמע, בחינת (דברים י): "ה' אלהינו ה' אחד", הינו ה' אלהינו, שהוא בחינת החיות אלקות שלנו

בסוף תהלים (ההלים קט), שפוללים מפל ספר תהלים שאמר בעשרה מיני נגינה, שפגנדם הם העשרה הללויות שבסוף תהלים, ומזמור האחרון הוא כלליות דכלליות, שפולל בזה המזמור בעצמו כל העשרה הלולים, וסיים: "כל הגשמה תהלל יה הללויה".

פי אמרו רבותינו ז"ל (פסחים קז): 'בעשרה לשונות נאמר ספר תהלים, וגדול מפלם הללויה שפולל שם ושבח בבת אחת, הינו בחינה הנ"ל, פי 'הללויה' הוא עקר בחינת כלליות ספר תהלים שפולל שם ושבח בבת אחת, הינו בחינת אתערותא דלעלא ואתערותא דלתתא פולל יחד, שזהו בחינת 'הללויה', שההלל שאנו אומרים וה' יתברך בעצמו הם שניהם אחד, בבחינת (דברים י): "הוא תהלתו והוא אלהיו", שזהו עקר שלמות התפלה והתהלה כמובא (בלקוטי תניא ס' י"ט), וזהו הללויה בראש הללויה בסוף, וכן תקנו לשלשולי הללויה בתר הללויה, פי נעוץ ראשו בסופו וסופו בראשו, וכן נעוצים ומחברים המזמורים זה בזה, פי הכל אחד, הראש והסוף, התעוררות עליון והתעוררות תחתון. וזהו בחינת "כל הגשמה תהלל יה הללויה", שהוא סיים ספר תהלים, שהוא פולל כל תהלים, הינו כמו שדרשו רבותינו ז"ל (דברים רבה פ"ה ב): "על כל גשימה וגשימה תהלל יה, וזה העקר, לידע שכל גשימה וגשימה מאתו יתברך, ולהלל שמו יתברך

101

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תצא

המלבוש בנו בכל אחד ואחד בכל מקום שהוא, וה' בעצמו בכיבול, אחד, כי הכל אחד בתכלית האחדות, שנה עקר שלמות האמונה לחבר ולחד חלקי הנפש רוח נשמה שלו, שהם חלק אלקי ממעל, לחברם ולחדם עמו ותברך, בבחינת (תהלים ק): "הוא עשנו ולו אנחנו", כי הכל אחד בתכלית האחדות, רק שה' ותברך בכיבול מסתיר עצמו מאתנו, כדי שנתעורר מעצמנו אליו, כדי שיהיה אתערותא דלתתא, שעקר הבריאה היתה רק בשביל זה, כדי שיהיה אתערותא דלתתא, כדי שלא תאכל הנשמה הנקרא דכסופא פגדוע. אבל מעצם גשמייות העולם קשה לנו מאד להתעורר מעצמנו פראוי, כי 'בכל יום יצרו של אדם מתברך עליו וכו'" (דרשוני 5), ומחמת זה הנה מה דהנה, שנתרחקנו בעוונותינו כמו שנתרחקנו, ונחרב בית ראשון ובית שני, ועדן מרד ב'נו, ועל-ידיה מתארך הגלות בעוונותינו הרבים. ועל-כן עקר התקון על-ידי אמירת תהלים ככונה, שכולל שני ההתעוררות יחד וכו"ל, שעל-ידיה עקר קבלת אמונת היהוד שאנו מקבלין עלינו בכל יום, שעל-ידיה נזכה להתקרב אליו ותברך ולהתחבר ולהכלל בו ותברך תמיד מכל המקומות שבעולם, עד שנוכה לנאמה שלמה על-ידי משיח צדקנו שנוכה להשיג ולגלות השער החמשים, שעל-ידיה הכל ילכו בדרך זה לעסק באמירת תהלים

והתבודדות הרבה הרבה, עד שנוכה לתקן הכל בהסדו הגדול ותברך:

יד וזהו בחינת "תהלה לך" שאומרים מקדם, ואמרו רבותינו ז"ל (ברכות 7): 'כל האומר תהלה לך שלש פעמים בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא, מאי טעמא? אי לימא משום דאית ביה אלף-בית לימא תמניא אפי, אלא משום דאית ביה פרנסה, לימא הלל הגדול, אלא משום דאית ביה תרתי'. והדברים תמוהים לכאורה, מה קול הרעש הנה שבשביל שיש בו אלף-בית, על-ידיה מבטח לו שהוא בן עולם הבא? וגם הפעם השני תמוה ביותר, שבשביל שנוכר בו פרנסה יהיה מבטח כל כך? וגם התרוין קשה לכאורה, שמשני: משום דאית ביה תרתי, אם בן ותקנו לומר תמניא אפי והלל הגדול? וצריכין לומר שפגנת התרצן הוא, שמעלה גדולה מה שפוללים שניהם במוזר אחד, אלף-בית ופרנסה. ואם בן ותפלא האדם מה קשר יש לפרנסה עם האלף-בית, שבשביל זה תהלה לך יקר כל כך משום דאית ביה תרתי יחד, עד שכל האומר מבטח לו שהוא בן עולם הבא? אף העגון, כי על-ידי שני הבחינות האלו יחד, שהם השבח הגדול של זה המוזר 'תהלה לך' שנאמר באלפא ביתא, ויש בו הזכרת הפרנסה שהוא מאתו ותברך, על-ידי אלו השני בחינות נזכה לשוב אליו ותברך בודאי, ועל-כן מבטח לו

116

שהוא בן עולם הבא, מאחר שעל-ידי-זה יזכה בנדיב לתשובה. כי עקר התשובה על-ידי הדבור, כמו שכתוב (ישע' ד): "קחו עמכם דברים ושבו אל ה'", כמו שאמרו רבותינו ו'ל': 'איני מבקש מכם אלא דברים'. והוא בחינה הנ"ל, שעקר התשובה זוכין על-ידי אמירת תהלים, שהוא בלוי דבורים קדושים של צעקות ותחנונות ובקשות ושירות ותשבחות אליו יתברך, שעל-ידי-זה זוכין לתשובה כנ"ל. וזה בחינת מעלת האלפא ביתא שנאמר בו 'תהלה לדוד'. כי האלף בית הם כלל של העשרים ושתים אתנו, שבהם בלולים כל הדבורים שבעולם, שכלם הם צרופי אותיות מהאלף-בית. ועקר כל הפגמים של כל החטאים שבעולם הם בבחינת העשרים ושתים אתנו, שממשיך חס ושלום האותיות שיש באותו הדבר שעובר עליו למקום שממשיך חס ושלום, להסמך אחרת וכו', רחמנא לצלן, כי עקר החיות של כל הדברים הם האותיות שיש באותו דבר, שבו נברא (לקיים סימן י"ט), כמו שכתוב (תהלים ז'): "בדבר ה' שמים נעשו וכו'", ועל-ידי העברה חס ושלום ממשיך אלו האותיות למקום שממשיך רחמנא לצלן, ועל-כן עקר התקון על-ידי הדבור, שעל-ידי-זה חוזר ומצטרף אותיות הדבור לטוב, שעל-ידי-זה נתקן פגם העון שהיה עקר הפגם בהדבור, וכמוכן כל זה בדברי אדוננו מורנו ורבנו ו'ל בכמה מקומות. ועל-כן על-ידי 'תהלה לדוד'

שיש בו אלף-בית, שהם כלל כל הדבורים שבעולם שכלם הם צרופים של האלף-בית, על-ידי-זה יכולין לתקן הכל, כי על-ידי-זה ימשיך על עצמו קדושה, שיקדש הדבור מאד, שיאמר תמיד שירות ותשבחות הרבה עם הדבור שכלול מהאלף-בית, מעשרים ושתים אתנו, וימשיך על עצמו רחמנותו וטובו יתברך, כנזכר בזה המזמור הקדוש גדלת הבוה יתברך עד אין חקר ורחמיו על כל מעשיו, וטובו הרב וחסדו הגדול וכו', ושהוא קרוב לכל קוראיו וכו', וסיים: "תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד", שכל בשר יברך שם קדשו לעולם ועד, שעל-ידי-זה בנדיב יתקן הכל, על-ידי שיהפך כל הצרופים שהם כלל הדבורים שבעולם, והפך אותם ויכלל אותם בתוך האלף-בית הקדוש, שהם דברי התבודדות ושירות ותשבחות לה' יתברך וכו'.

ובנדיב היא עצה גדולה וקלה שהכל יכולין לקומה, כי יכולין לכות לתשובה ולחיי עולם הבא על-ידי הדבור לבר. אך יש על זה מניעה גדולה ועצומה, והיא מניעת הפגמים, שכל אדם טרוד בפגמסתו מאד, ועל-כן אינו עוסק בשלמות אפלו בעצה קלה הזאת לשוב לה' יתברך על-ידי הדבור הקדוש של העשרים ושתים אותיות שבאלפא ביתא, אבל באמת גם זה אינו מניעה כלל, כי צריכין להזכיר את עצמו האמת

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תצנ

ישוב לה' ותברך וכנ"ל. אך שלא ימנעוהו מזה הפרנסה, רק יבטח בה' שהוא ותברך ופרנסו ברחמיו, כמו שכתוב במזמור זה כנ"ל. ואפלו אם הוא בעל משא ומתן או מלאכה, אף-על-פי-כן ידע האמת "כי לא בכח יגבר איש" (שמואל א ג), ואם יעשה מה שיעשה אינו יכול לקבל פרנסתו על-ידי גיעתו וטרחתו לבד, כי אם בישיעת ה' וחסדו, כאשר יודע כל אחד בעצמו שעקר הפרנסה כשה' ותברך מזמין לו אווה רוח וכיוצא, ומכל שכן הפרדות והדאגות שאינם מועילים כלל, אך רבא מויקים הרבה לפרנסה, על-כן אפלו הפעל משא ומתן ומלאכה יכול למצא לנפשו כמה שעות ביום שיעסק בהם באמירת תהלים והתבודדות וכיו' לקדש הדבור של האלף-בית, ועל-ידי-זה ישוב בודאי לה' ותברך. נמצא שעל-ידי האלו תרתי שפול המזמור מהם, שהם האלף-בית שהוא כלל הדבור הקדוש, והזכרת שבת פרנסה שהוא מאתו ותברך, על-ידי-זה בודאי נשוב לה' ותברך. ועל-כן זכין על-ידי מזמור זה לחיי עולם הבא. מאחר שעל-ידי שכינ' לה' ותברך וכנ"ל:

טו וכל זה זכין על-ידי השכל הקדוש הנמשך משער החמשים, שהוא בחינת שבועות (לקיים סימן י"ו), בחינת המקנה של שבועות שהוא מקנה של שער החמשים שנמטהר מכל הטמאות והגוללים שבעולם ומזשע מכל הצרות,

שאי אפשר בשום אופן להמשיך לעצמו פרנסתו על-ידי גיעתו וטרחתו, כי זהו כפירה חס ושלום לומר "כחי ועצם ידי עשה לי וכו'" (דברים ח) חס ושלום רחמנא לצלן, רק צריכין להאמין בה' ותברך, כי כל הפרנסה הוא מאתו ותברך לבד, כמו שכתוב (עו): "וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הגתן לך כח לעשות חיל", וכמו שכתוב במזמור זה: "עיני כל אלוך ישברו ואתה נתת להם את אכלם בעתו, פותח וכו' ומשביע וכו'". וזהו מעלת זה המזמור דאית ביה תרתי יחד, שנאמר באלף-בית ונברך בו פרנסה שהיא מאתו ותברך, ועל-כן על-ידי-זה מוכחח לו שהוא בן עולם הבא, כי מי שילך בדרך זה בודאי יזכה לעולם הבא, כי על-ידי-זה עקר התשובה וההתקרבות אליו ותברך מכל מקום שהוא, דהינו אף-על-פי שאינו זוכה להתגעג ולטרח בעבודתו ותברך כמו הצדיקים והקשרים והחסידים שלפנינו, שאפלו הקטנים שבהם געו וטרחו מאד מאד בתעניתים רבים ובסגופים קשים ועצומים רבים מאד, ואם אינו זוכה לזה, אף-על-פי שידע בנפשו שהיה צריך לזה לפי עוונותיו ופגמיו המרבים, ואפלו אם יודע בעצמו שגם עתה עובר עליו מה שעובר בכל עת וכו', אף-על-פי-כן אם לא יניח את עצמו לכל לעולם, ויחזק את עצמו לדבר דבורים על כל פנים תמיד לפני ה' ותברך בצעקות ותחנונות ובקשות הרבה לה' ותברך, בודאי סוף כל סוף

ק"ט

שאו ממשיכין על עצמו קדושה זאת לזכות לילך בזה באמת ולא ימעה את עצמו ולא יאבד את עולמו לצנח בהנם חס ושלום. כי עכשו כל תקוננו הוא רק על-ידי אמתיות העצות הקדושות המיומות הנמשכין מהתנוצצות משיח שהתחיל להתנוצץ מימי האר"י ז"ל, וכל מה שמתקרבין יותר לביאת משיח, אף-על-פי שהצרות הנפש מתגברין יותר, אבל ברחמיו גם התנוצצות משיח מתנוצצת בכל פעם יותר, וכמו שמוספרים ענין זה בשם הרב הקדוש מברדיטשוב וזכר צדיק וקדוש לבקרה, ועקר אלו העצות האמתיות נמשכין מבחינת שער החמשים שינגלה משיח צדקנו, וכלל העצות כלולים בספר תהלים שהם "חסדי דוד הנאמנים" (ישעיה נה), שהם בחינת נצח/יהודי, בחינת עצות קדושות ונפלאות מאד (כידוע שחסדי דוד הם בחינת נצח יהודי, בחינת עצות), הינו לצעק תמיד לה' יתברך יהיה איד שיהיה וכנ"ל. כי הגלות של עכשו נמשך מבחינת שער החמשים של הפמאה רחמנא לצלן, שמשום אי אפשר לצאת פי אם בישועת ה' וחסדו הנפלא. ועל-כן זה הגלות האחרון הכביד מאד ומתארך מאד בעוונתנו הרבים, ועליו נאמר (אכה א): "ותרד פלאים אין מנחם לה", ובתיב (תיאל ב): "עד מתי קץ הפלאות", ועקר הוא גלות הנפש מה שאנו רחוקים כל כך כל כך מאבינו שבשמים. ואין לנו שום עצה

ותקנה פי אם על-ידי הדבור, לדבר ולצעק הרבה לה' יתברך ולומר תחנות ובקשות וכו' הרבה לה' יתברך בכל יום ויום, וללמד תורה הרבה. אך המנגיעה הגדולה על זה היא הפרנסה, והוא חסרון אמונה שאינו מתחזק להאמין שהפרנסה רק מאתו יתברך, ועל זה הניח את עצמו הבעל דבר עתה מאד על כל אחד ואחד להתרידו כל ימי חייו בטרדת הפרנסה, עד שאינו מניחו אפילו לצעק לה' יתברך כראוי, וזה נמשך משער החמשים של הפמאה, שמשום הגלות הזה, שמשום קושה מאד מאד לצאת, והוא בחינת מה שאמר אדונינו מורנו ורבונו ז"ל בפעשה של הבעל תפלה (ספורי מעשיות מעשה י"ב) שמקבל התאוות ומדות רעות יכולין לצאת, אבל מתאוות ממן אי אפשר להוציא פי אם על-ידי הדרך וכו':

מזו וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ד): 'מפני מה לא נאמר גון באשרי? מפני שיש בה מפתן של שונאי ישראל, שנאמר (ישעיה כד): "נפלה וכו'", ואפלו הכי חזר דוד וסקכה ברוח הקדש, שנאמר (תהלים קמה): "סומך ה' לכל הנפלים" וכו'. והינו כי לא רצה להזכיר הנון בפירוש שמרמז על שער החמשים של הקדושה, שעל-ידי-זה עקר התקנה, מפני שיש בה מפתח לכנסת ישראל, כי גם עקר הנפילה של כנסת ישראל הוא על-ידי שער החמשים של הפמאה, ועל-כן אי אפשר להזכיר הנון דקדושה בפירוש, כי יתברך

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תצה

המתנגד מאד, רק ברמז ורמזה בפסוק 'שאחריו, שהוא: "סומך ה' לכל הנפלים וכו'", וזה על ידי שמשלך יתבו על ה' ויבטח ש'ה' יתברך ופרנסו בודאי, אפלו אם יעסק כמה שעות ביום בהדבור הקדוש של תפלה ותורה וצדקות וכו'. כי כל הפרנסה אפלו של בעל משא ומתן ומלאכה מאתו יתברך, כמו שכתוב שם תקף אחר "סומך ה' לכל הנפלים וכו'": "עני כל אלו ישרו וכו' פותח ומשביע וכו'", ומה שאנו רואים שיש לזה הרבה עשירות מאד, ולזה עניות ונדחקות גדול, וכיוצא שאר השנויים רבים שבפרנסה, הכל מאתו יתברך, והוא יודע מה שעושה לפי ענין הבחירה של כל אחד, שהבחירה של זה הוא דיקא על ידי עשירות, ושל זה דיקא על ידי עניות, וכיוצא בזה שאר השנויים הרבים, כי "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים עט), שכל מה שעושה עם האדם הכל חסד גדול מאתו יתברך, כי אפלו מי שאין לו כי אם לחם צר ומים לחץ, הכל הוא חסד גדול מאתו יתברך, ועקר התקנה של האדם הוא לזכות לחיים נצחיים של עולם הבא, כי כל העולם הזה הכל וריק כצל עובר, כאשר אנו רואים בעינינו. אך על ידי מה זוכים לחיים נצחיים, זה על ידי (עט): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", "לכל אשר יקראוהו" דיקא, והנה מי שיהיה נמצא שמדבר המזמור הקדוש

הזה, שצריכין לעקל ולדבר דבורים קדושים תמיד לה' יתברך, ושהפרנסה לא תבלבלו מזה, כי יבטח שהוא יתברך נותן לכל אחד את אכלו בעתו וכו'. ועל כן על ידי זה מבטח שהוא בן עולם הבא, כי על ידי זה יזכה בודאי לשוב ולהתקרב לה' יתברך וכו'". (וקצת מזה מבאר בדברינו בהלכות שלחמן הלכה ד' אות ה').

זו וזה שאומרים 'רות' בשבועות. כי עקר קדשת שבועות שהוא יום החמשים, זוכין על ידי ארבעים ותשעה ימי הספירה, שהם בחינת ארבעים ותשעה אותיות השבטים, בחינת ארבעים ותשעה שערי תשובה, בחינת ארבעים ותשעה אותיות שבקריאת שמע וכו', שכל זה כולל ספר תהלים, כמבאר בהתורה הנ"ל בסיון ע"ג וכו'". ועל כן אומרים 'רות' שמדבר משלשלת היוחסין מתחלת הלדת דוד המלך, שהוא משיח, שחבר ספר תהלים שכולל כל החמשים שערים, שהוא בחינת קדשת שבועות כנ"ל, אשר על שם זה נקראת בשם 'רות', על שם שיצא ממנה דוד שחבר ספר תהלים שרוה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבא טו). כי עקר קדשת שבועות, שהוא יום החמשים, שהוא בחינת קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה, הוא על ידי בחינת דוד, שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ספר תהלים, שעל ידי זה נזכה לשוב לה' יתברך ולקיים את כל דברי

אם יעבר עליו מה, כי תמיד יוכל לקח דבורים מאתו יתברך אם ירצה, עד אשר סוף כל סוף ישוב אליו וירחמהו. וזהו בחינת גדל מעלת אמירת תהלים שגולה הוא ו"ל, שעל ידיה בודאי נזכה לתשובה, ועל ידיה תהיה הגאולה שלמה במהרה בימינו, כל זמן שנגעם באמירת תהלים בכונה, להשמיע אָזנו ולבו למה שאומר, בודאי ישוב לה' יתברך. כי באמת הכל מאתו יתברך, ואין ה' יתברך חפץ רק הרצון וההתעוררות וההשתדלות אחר האמת, כי בלי שום התעוררות פלל אי אפשר, אכל באמת הכל מאתו יתברך:

יש וזה בחינת מעשה המנוחה, שהוא בחינת התורה, כמו שכתוב (משלי ט): "כי גר מצוה ותורה אור", וכמוכא. וזה בחינת גר המעריב, שהוא עדות לכל ישראל, כי ממונו היה מתחיל ובו היה מסים (מנחות פו). כי כל בחינת התעוררות שלנו הוא רק כמדליק גר שאינו עושה כלום, רק שלוקח גר ומדליק בו נרות אחרים לאלפים ורבבות כמו שירצה, ובאמת אם לא היה לו אלו הנרות או הדברים שמדליקו, בודאי לא היה אפשר לו להדליק אבנים ועפר, וכן אם לא היה לו גר להדליק ממונו או איזה דבר להוציא ממונו אש, בודאי גם כן לא היה אפשר לו להדליק, נמצא שהכל מאתו יתברך, האש והנר והשמן

התורה, שהיה עקר קבלת התורה בכל שנה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה (אבות א, ז), שהוא קיום התורה שאזכין על ידי אמירת תהלים וכו"ל:

יה פלל הדברים, שעקר ההתרחקות מהתשובה הוא מחמת שצריכין שאנו נתעורר לשוב אליו, וההתעוררות בראוי קשה מאד, ובפרט למו שקבר גתחוק ועשה מה שעשה, ואף על פי כן הכל חפצים לראה שמו יתברך, אך קשה וכבר להם להתעורר, וכלם רוצים שה' יתברך יעורר אותם ויחזירם למוטב. אבל בשיודעים ומאמינים בהאמת שה' יתברך בורח בזה בעצמו, שיהיה רצונו ותפצנו תמיד להתקרב אליו, ושאין אנו צריכין רק לקח דברים ולשוב אליו, כמו שכתוב (הישעיהו): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", ודרשו רבותינו ו"ל (שמות רבה לה, ד, יומא פו): "איני מבקש מכם אלא דברים, ובאמת גם הדבורים בעצמו ממונו יתברך, רק שאנו צריכין להשתדל לקח אותם עמנו ולדבר בהם לפניו יתברך, וזהו: "קחו עמכם דברים", "קחו" דיקא, הינו שהדברים כבר מוכנים מאתו יתברך, וה' יתברך מבקש שנקח אותם עמנו לשוב אליו על ידיה, וכמו שמפרש ומלמד אותנו שם איד נאמר לפניו, כמו שכתוב שם (הישעיהו): "אמרו אליו כל תשא עון וכו'", ומו שידע כל זאת באמת, בודאי בכל ישוב לה' יתברך מכל מקום שהוא, אפלו

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע ה

ארה חיים תצו

והפתיחה המדליק והנדלק הכל מאתו
 ותברך, ואף-על-פי-כן אם לא יעשה
 האדם המעשה כל שהוא, לקח הנר
 ולהדליק בו אחרים, בודאי לא יהיו
 נדלקים מעצמם, כי כך ברא ה' ותברך
 הבראה, שהכין הכל כאשר לכל
 בהקמתו, ואף-על-פי-כן רוצה דוקא
 שאנחנו נעשה ונגמור על-ידי התעוררותנו
 מלמטה, אף-על-פי שבאמת הכל מאתו
 ותברך כנ"ל. כי כל עבודת האדם את ה'
 ותברך הוא בכחינת הדלקת והארת אור
 הנשמה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (שהם
 חף ספת): **אָעַא דְלֵא סְלִיק בַּה נִגְרָא**
מְבַטְשִׁין לֵיה, גּוּפֵא דְלֵא סְלִיק גְּהוּרָא
דִּנְשַׁמְתָּא וכו'. וזה בחינת גר המעריב
 שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל,
 כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסים, הינו
 שהתחלתה והסיום הכל ממנו ותברך
 לבד, כי גר המעריב היה דולק גם כן
 שאמרו רבותינו ז"ל (יוטא לט), ועל-כן
 בודאי היה יכול הוא ותברך להדליק
 בעצמו את כל גרות המנוחה, וכמו
 שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות עו): **וְכִי לְאוֹרָה**
הוּא צָרִיד וכו', אך צוה לנו והודיר מאד
 על הדלקת גרות המנוחה, להורות שאף-
 על-פי שהכל מאתו ותברך כנ"ל, אף-על-
 פי-כן אנו מחייבים על כל פנים להדליק
 את גרות המנוחה, וזה יהיה נחשב
 להתעוררות שלנו, אף-על-פי שבאמת
 הכל מאתו ותברך כי ממנו הוא מתחיל
 ובו היה מסים.

וזהו בחינת מעשה המנוחה שהיה בלא
 מקשה, "עד ירכה עד פרוחה
 מקשה הוא" (במדבר ה), דהינו שכלה
 געשית מעשית אחת מראשה עד סופה
 עם כל הפקדונים והפרחים וכו', הכל
 נעשה מחתיכה אחת, עד שנתקשה משה
 הרבה איד לעשותה, ואמר לו ה' ותברך:
 הפל את העשת לתוך האש ותצא
 המנוחה. הינו שכל המנוחה שהיא כלל
 הארת התורה, הוא רק מחתיכה אחת
 מנה ובה, שבאמת נעשית מאליה, כי
 היה בלתי אפשר לאדם לעשותה, כי
 קשה וכבד להאדם שיתעורר ויאיר
 מעצמו, ואף-על-פי-כן צריכין לעשות
 המנוחה למטה דיקא. ועל-כן באמת
 נתקשה משה הרבה על זה, כי סוד זה
 נוגע בשער החמשים כנ"ל, שבאמת הכל
 כאשר לכל ממנו ותברך, ואף-על-פי-כן
 צריכין רק התעוררות ורצון ותשוקה אל
 האמת, וזה נחשב להתעוררות שלנו
 כנ"ל. ועל-כן כל הקרבת הקמרת היה
 בשעת הדלקת המנוחה והטבחה, כמו
 שכתוב (שמות לו): **"בְּחִיטּוֹב אֶת הַגֵּרֹת**
יְקַטְרֶנָּה, וּבְהֵעֵלַת אֹהֶרָן אֶת הַגֵּרֹת וכו'.
 כי קמרת שהיא עקר בחינת תשובה
 כידוע, כי אחד עשר סמני הקמרת
 מכניעין סמרא דמותא, כל הסמנין
 אוהרנין, ומעלין הקדשה מעמקי עמקי
 הקליפות כידוע, שזהו עקר בחינת
 תשובה, וכמו שכתוב בכתבי האר"י ז"ל
 שיזהר לומר קמרת בכונה גדולה ויועיל

117 4007

(שם), שְׁכַל זֶה סוּד "שָׁבַע שְׁבַתוֹת תְּמִימוֹת" (ויקרא כג) שְׁסוּפְרִין קֶדֶם יוֹם הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא שְׁבוּעוֹת, שְׁכַל זֶה כְּלָל בְּאִמְרוֹת תְּהִלִּים שְׁכּוֹלֵל כָּל הַחֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם תְּשׁוּבַתְנוּ אֵלָיו וְתְּשׁוּבַתוֹ אֵלֵינוּ, כּוֹלֵל כָּלֵם יְחִיד, כִּי הַכֹּל אֶחָד כַּנִּ"ל. וְעַל־יְדִיָּוָה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה עַל־יְדֵי מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ שֶׁהוּא יְדוּד וְכַנִּ"ל. וְעַל־פִּי רַמְזוֹ הַגְּאֻלָּה בְּמַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה וְכַנִּ"ל:

הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע הַלְכָה ו
נְכַלְלַת בְּהַלְכוֹת בְּרַבּוֹת הַשַּׁחַד
הַלְכָה ה':

הַלְכוֹת תַּפְלָה

הַלְכָה א

בְּקִיּוֹן אוֹמְרִים מוֹרֵד הַטָּל וּבַחֲרָף
מוֹרֵד הַגֶּשֶׁם, וְאִם לֹא אָמַר
גֶּשֶׁם מַחְזִירִין אוֹתוֹ, וּבְטַל אֵין מַחְזִירִין
אוֹתוֹ (ש"ע א"ח ס"ו ק"ה):

כִּי טַל וּגֶשֶׁם נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה,
בְּבַחֲנִית (דברים לב): "גֵּרַף בְּמִטְרַ לְקִחוּ
תְּנַל כַּפָּל אִמְרַתִּי". וְהַעֲקַר תְּלוּי
בְּהַתַּפְלָה, כִּי כָּל לְמוֹד הַתּוֹרָה תְּלוּי
בְּהַתַּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ (בסנין ח),
בְּבַחֲנִית (יואל ד): "וּמַעֲזֵן מִכִּית ה' יֵצֵא",
עֵין שָׁם. וְזֶה: "גֵּרַף בְּמִטְרַ וְכוּ, כִּי שָׁם
ה' אֶקְרָא", הֵינּוּ בַּחֲנִית תַּפְלָה, שְׁעַל־יְדֵי
זֶה זִכּוּן לְשֶׁכַל לְלַמֵּד תּוֹרָה, שְׁעַל־יְדִיָּוָה
נַעֲשֵׂה טַל וּמִטְרַ כַּנִּ"ל.

לוֹ לְחִזּוֹר בְּתְּשׁוּבָה, נִמְצֵא שְׁקִמְרַת בְּבַחֲנִית תְּשׁוּבָה. אֲכַל עַקֵר הַתְּשׁוּבָה זִכּוּן בְּבַחֲנִית הַמְּנוּרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִמְרוֹת תְּהִלִּים, שְׁכּוֹלֵל יְחִיד אֲתַעֲרוּתָא דְלַתְמָא וְאֲתַעֲרוּתָא דְלַעֲלָא בְּקִשְׁרַ גְּפֻלָּא, מִזֶּה שְׂאֵי אֲפֻשְׁרַ לְהִבּוֹן וְלְהַשִּׁיג כָּלֵל וְכַנִּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מִזֶּה שְׂרָאָה זְכָרִיָּה סוּד הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה עַל־יְדֵי הַמְּנוּרָה שְׂרָאָה, כְּמִבְּאֵר שָׁם בְּהַפְּטַרַת בְּהַעֲלוֹתָד וְשַׁבַּת חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא (בב"ה ד): "רְאִיתִי מְנוּרַת זָהָב בְּלָה וְגֻלָּה עַל רֹאשָׁהּ וְכוּ", וְכָלֵל הַעֲנִין, שֶׁהַשְּׂמֹן הָיָה נִמְשָׁךְ מֵאֵלָיו כְּמוֹ מִמְעֵון, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְגֻלָּה עַל רֹאשָׁהּ", וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, וְסוּם שָׁם: "לֹא בַחִיל וְלֹא כִכַח כִּי אִם בְּרוּחֵי וְכוּ". הֵינּוּ כָּל עֲנִין הַנִּ"ל, שֶׁעַקֵר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא עַקֵר הַגְּאֻלָּה, הוּא "לֹא בַחִיל וְלֹא כִכַח כִּי אִם בְּרוּחֵי וְכוּ", כִּי הַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְּפַרֵד. וְהַעֲקַר תְּלוּי בְּבַחֲנִית הַנִּ"ל, שְׁנוּכָה שִׁדְיָהּ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת הָאֵרַת שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים כַּנִּ"ל, שֶׁשָּׁם כְּלוּלִים יְחִיד בְּקִשְׁרַ אֶחָד אֲתַעֲרוּתָא דְלַעֲלָא וְאֲתַעֲרוּתָא דְלַתְמָא, שֶׁזֶּה זִכּוּן עַל־יְדֵי אִמְרוֹת תְּהִלִּים וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינּוּ לְבִין קוּנּוֹ יִתְּפַרֵד תְּמִיד, יִהְיֶה אִיד שִׁדְיָתוֹ. וְזֶה אֶפְעַל־פִּי שִׁדְיָדַע בְּעֲצָמוֹ שְׁבוּדָאֵי אֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ כָּלֵל, אֶפְעַל־פִּי־כֵן בְּאִמְרוֹת זֶהוּ סוּד גְּפֻלָּא שְׂאֵי אֲפֻשְׁרַ לְהַשִּׁיג, כִּי נִמְשָׁךְ מִשְׁעַר הַחֲמִשִּׁים, שְׁנִמְשָׁךְ עַל שְׁבַעָה קִנֵּי הַמְּנוּרָה שֶׁהֵם כְּלוּלִים כָּל אֶחָד מִשְׁבַּעָה, בְּחִינַת: "שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוֹצְקוֹת וְכוּ"

לקוטי הלכות

הלכות תפלה א

ארה חיים תצט

כי איתא בדברי רבנו (בסיון ק"ט) שעל ידי
למוד התורה, או בשוכה שתורתו
עולה להשכינה, נעשה מזה שפע
רוחניות ושפע גשמיות, וזה ימין ושמאל
שיש בהתורה, ענין שם. אבל מי שאין
תורתו עולה להשכינה, ומטבע התורה
להתעלות, ובתוך כך נעשה לילה ומכין
עליו הגרדיני נימוסין ונעשה מזה ט"ל
תורה או להפך, ענין שם, וזה בחינת ימין
ושמאל וכו', ענין שם היטב. וזה בחינת
טל וגשם. כי שפע גשמיות הוא בחינת
גשם, כי כל ההשפעות מכנין בשם גשם.
כי בשתלמוד עולה להשכינה והשכינה
היא בחינת אמונה, על-כן נעשה מזה
בחינת גשמים, שהם בחינת אמונה, כמו
שכתב רבנו במקום אחר. ועל-כן פהרף,
שעקר למוד התורה בלילה, כי אז נאמר
(עירובין פ"ה): 'לא איברי ליליא אלא לגרסא',
והלילה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב
(תהלים צ): 'ואמונתך בלילות', ועל-כן
הלמוד שלומדין או היא עולה להשכינה,
שהיא בחינת אמונה. כי הלמוד שלומדין
בלילה הוא קרוב יותר לעלות אל
השכינה, הן מצד האדם, הן מצד
השכינה כביכול, כי האדם יכול לבטל
עצמו ולדבק עצמו בו ותרד יותר בלילה
מביום, מחמת שאו נחים העולם מרדיפת
העולם הזה, כמו שכתב רבנו (בסיון י"ב),
וגם השכינה היא כמוכה להאדם הלומד
בלילה ומקשבת לקולו, כמו שכתוב (איכה
ו): 'קומו רני בלילה לראש אשמרות,

שפכי כמים לכה נכח פני ה'", "נוכח פני
ה'" דיקא, כי השכינה קרובה אליו והוא
נוכח פני ה' ממש. כי בלילה השכינה
היא בעולמות התחתונים, ואז כביכול
(בראשית ח): "ולא מצאה הינה מנוח וכו'",
ועקר מנוחתה אצל האדם הלומד אז,
בבחינת (תהלים פב): "גם צפור מצאה בית",
כמו שכתוב בתקונים (דף כ). ועל-כן פהרף
שתלמוד בלילה, והיא עולה להשכינה
שהיא בחינת אמונה כנ"ל, על-כן נעשה
מזה בחינת גשמים כנ"ל, ועל-כן אומרים
אז בתפלה 'מוריד הגשם'. אבל בקוין
שעקר הלמוד ביום, כי אז נאמר (עירובין
פ"ה): 'לא איברי ליליא אלא לשנתא',
וביום לאו כל אדם זוכה שיהיה למודו
עולה להשכינה, כי אז אין האדם יכול
לבטל עצמו כל כך מחמת טרדת העולם,
וגם השכינה או בעולמות העליונים,
על-כן רב הלמוד של הימים נעשה מהם
בחינת טל כנ"ל, שזה נעשה מהלמוד
של יום דיקא, על-ידי שפיון עליו אותן
הידועים היוצאין בלילה כנ"ל, ועל-כן
אומרים בקוין 'מוריד הטל כנ"ל.

ועל-כן אם לא אמר טל אין מחזירין
אותו, כי טל אינו נעצר, כי זה
נעשה על כל פנים, כי מכל הלמודים
נעשה על כל פנים טל כנ"ל. אבל אם
לא אמר גשם מחזירין אותו, כי הגשמים
יכולין להיות נעצרים חס ושלוש, כשאין
הלמוד בהגן ואינו בבחינת אמונה שיעלה
להשכינה כנ"ל, ועל-כן מחמת שהוא

ארה חיים

ביום, על-פני צריך בלילה דוקא לישן, כדי לקבל ולשאב מהאוויר, לקבל התורות שנתפזרו לשם:

הלכות תפלה הלכה ב' נכלל בהלכות קריאת שמע הלכה ב':

הלכות תפלה

הלכה ג

ענין תפלה על-פי מה שכתב רבנו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן ע"ח) על פסוק (דברים ג):

"וַיִּתְחַנֵּן אֵל ה' בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר, עֲנֵן שֵׁם הַעֲנֵנָּן בְּלוֹ הַיָּמִים:

א והכלל, כי עקר החיות הוא התורה, כי הם חיינו וארד ימינו

וכו", ענין שם, אך בודאי אי אפשר להיות עוסק בתורה לבד תמיד בלי הפסק רנע וכו', כי בהכרח לכתל לפעמים קצת בשביל פרנסה וצרכי הגוף וכו', ואם בן בפה מחיין עצמן בשעת הכפול, מאחר שבאמת אין שום חיות כי

ק"ד ע"ג

אם התורה לבד? אך בשעת הכפול של תורה מחמת הקרה, או מחיין עצמן על-ידי הצדיק הגדול האמת, שהוא גם בן לפעמים איש פשוט בעת שבטל מדברי תורה, והוא מחיה עצמו מהדרך של ארץ ישראל וכו', כי בעת שבטלין מדברי תורה, או הצדיק מחיה עצמו מבחינת ההנהגה שהיה קדם מתן תורה, שאז היה העולם מתקיים בחסדו לבד

נעצר לפעמים ואינו נעשה על כל פנים, על-פני צריך להזכירו כדי לעוררו, כמו שפרשו רבותינו ז"ל. ועל-פני אומרים טל וגשם בכרכה שניה, כי אז נעשה הימין והשמאל של השכינה פמובא, ואז יכולין להושיד טל וגשם שנעשה מהלמוד התורה שיש בהם גם כן ימין והשמאל כנ"ל.

ועל-פני מתחילין לומר 'גשם' בשמיני עצרת, כי אז מתועדין יחד עם

השכינה, כמו שאמרו: 'בבכשה כמם עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם', וכמובא בספרים. וכמוסף של יום-טוב הראשון של פסח מתחילין

לומר 'טל', כי בליל הראשון של פסח הוא מחין דגדלות, ואחר כך חוזרין לקמנות המחין, בחינת ספירה שמתחילין לקנות ולטהר, כי מתחלה הרימן שלא בסדר, ואחר כך חזרו לילך בסדר, פמובא בספרים, ועל-פני במנחה של יום-טוב הראשון, שאז מתחיל להתעורר בחינת הלילה השניה של פסח שאז הוא בחינת התרחקות, ועל-פני מתחילין אז 'טל' כנ"ל, כי בן נפסק הדין בשלחן ערוך (א"ח סימן קד, ג בח"ח): 'ואין פוסקין גשם עד המנחה', רק שבמוסף מודיע השליח צבור בתפלתו שבקול רם שלא לומר גשם עוד כי אם טל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין סה): 'לא איברי ליליא אלא לשינתא', וזה קאי על הקיץ, ואז עקר למוד התורה

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ג

ארה חיים תקא

פסחים ק"ח), בחינת (תהלים ע"ט): "עולם חסד ויגנה", וזה בחינת אוצר מתנת חנם, ואז היה התורה נעלמת בכל דבר שבעולם, בכחינת דרך ארץ שקדם לתורה. כי כל דבר נברא בעשרה מאמרות, ועשרת הדברות נעלמין בעשרה מאמרות שהם נעלמין ומלבשין בכל דבר שבעולם. וקדם מתן תורה שלא היה עדין התורה בעולם, אז היה העולם מתקנים רק על-ידי חסד חנם, בחינת מתנת חנם, שזה בחינת התורה הנעלמת שהיתה נעלמת אז בכל דבר שבעולם שנברא בעשרה מאמרות, שבהם נעלמין עשרת הדברות וכו'. וזה בחינת הדרך לארץ ישראל. כי עקר קדושת ארץ ישראל על-ידי העשרה מאמרות, בחינת (תהלים ק"א): "בח מעשיו הגיד לעמו וכו'", כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית א, א) "בראשית ברא": "לא היה צריך להתחיל את התורה וכו', על-כן פגש משה לבגס לארץ ישראל על-ידי בחינת מתנת חנם, שהוא בחינת עשרה מאמרות שבהם נעלם התורה, שעל-ידיה היה מתקנים העולם קדם מתן תורה וכו'. וזהו "ואתחנן" (דברים ג) וכו' וכו', ענין שם כל זה היטב היטב:

אלא מתנת חנם, כי עקר התפלה הוא רק מתנת חנם. ועל-כן עקר התפלה היא רק בארץ ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ל'), כמו שכתוב (מלכים א' ח): "והתפללו אלך דרך ארצם וכו'", "דרך ארצם" דוקא, כי עקר התפלה היא רק מתנת חנם, שזהו בחינת דרך ארץ, בחינת הדרך לארץ ישראל כנ"ל במאמר הנ"ל. כי התפלה נקראת 'חיי שעה', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת י'): "רְבָא חוּזָא לרב המנונא דקא מארדי בצלותא, אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, והוא סבר: זמן תורה לחדוד וזמן תפלה לחדוד", ולכאורה קשה: מאחר שהתפלה נקראת 'חיי שעה' לדרבי רבא, מה תרצה הנמרא והוא סבר זמן תורה לחדוד וזמן תפלה לחדוד, מהיכן יקבל זמן תפלה, הלא על עסק התורה אין שום זמן קבוע כלל, רק כל היום בלוי וכל הלילה אנו מניחים לעסק בתורה תמיד כי הם חיינו ואנך ימינו וכו' כנ"ל, ומהיכן יקבל זמן לחיי שעה? אך באמת מאחר שהתפלה היא רק מתנת חנם כנ"ל, שזה בחינת הדרך לארץ ישראל שישם עקר התפלה כנ"ל, נמצא שבשעת התפלה הוא דבוק בהתורה הנגזרת והנעלמת, שהיא בחינת חסד חנם, מתנת חנם, שהיה מקים העולם קדם מתן תורה, ועל-כן גם בשעת התפלה הוא דבוק בהתורה ממש, דהינו בהתורה הנעלמת. ועל-כן מתרין היטב קשית רבא: 'מניחין חיי עולם

ב וזה בחינת תפלה. כי עקר התפלה הוא רק מתנת חנם, כמו שאמרו (אבות ב, ב): 'אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים וכו'', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'צדיקים - אף-על-פי שיש בדם תורה ומעשים טובים אין מבקשין

ועוסקים בחיי שעה, כי זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד, כי בזמן תפלה מקבלין חיות על-ידי התורה הנעלמת, שהיא בחינת מתנת חנם, בחינת ארץ ישראל, נמצא שדברים גם בשעת התפלה בהתורה, הינו בתורה הנעלמת כנ"ל. וזה שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (תורה טו, ד) שעל-ידי התפלה זוכין לסתרי תורה, כי על-ידי התפלה שהיא בחינת מתנת חנם, על-ידיה דברים בחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת סתרי תורה, ועל-פני נקראת התפלה 'עבודה שבלב' (תענית ב), שזה בחינת העלמה, בחינת התורה הנעלמת שהיא בחינת מושבה שבלב, כי בהלב נעלמין כל הדברים, בחינת (תהלים טו): "תעלמות לב".

ועל-פני התפלה היא בחינה גבוהה מאד מאד, וצריכין דוקא להתפלל בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים, כי על-ידי התפלה, על-ידי בחינת מתנת חנם, בחינת התורה הנעלמת, בחינת חסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה, על-ידיה יכולין להחיות כל הזמנים והעתים שהאדם בטל מדברי תורה מחמת הכרח צרכי פרנסה וכיוצא, כי כל העתים שאדם בטל מתורה מחמת הכרח מקבלין חיות מבחינת חסד חנם הנ"ל, על-ידי התפלה שהיא בחינת חיי שעה, שהיא בחינת מתנת חנם כנ"ל, שעל-ידיה מקבלים חיות מושם, ומחיון בחינה זו, ענין שם היטב.

כל הזמנים והעתים שבמלון מדברי תורה, בבחינת הנאמר במאמר הנ"ל, שהצדיק על-ידי שדבוק בשעת פטולו מדברי תורה בהתורה הנעלמת על-ידי זה מחיה כל האנשים הפשוטים וכו', ענין שם, כי התפלה היא ממש בחינה זו כנ"ל. כי לעקר התפלה זוכין רק הצדיקים, ועל-פני כל אדם צריך להתפלל רק בהתקשרות לצדיקי הדור, כמובא בדברי רבנו ז"ל סימן ב'. כי עקר התפלה היא בבחינת ארץ ישראל, בבחינת מתנת חנם כנ"ל, וכתוב (תהלים לו): "צדיקים יירשו ארץ", כי ארץ ישראל זוכין הצדיקים, וכמו שכתוב (ישעיהו ט): "ועמד ישראל בלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וכו'". כי כל אחד לפי בחינת קדשותו בקדשת הגרית שזה עקר בחינת 'צדיק' בידוע (וידר נח דף נט: ועד), וכפי מה שזוכה להתקשר ולהכלל בצדיק הדור האמתי, כמו כן זוכה לירשת ארץ ישראל, בבחינת: "לעולם יירשו ארץ וכו'", וכמו כן זוכה לתפלה, כי עקר התפלה היא בבחינת ארץ ישראל כנ"ל, וכמובא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים (בסימן מ"ד) שבמקום שמתפללין נעשה האויר בבחינת ארץ ישראל, כי התפלה היא בחינת מתנת חנם, שעל-ידיה נעשה עקר קדשת ארץ ישראל כנ"ל, כמובא במאמר הנ"ל שבכל מקום שאנשים פשוטים באים לשם יכולין לעשות בחינת ארץ ישראל על-ידי בחינה זו, ענין שם היטב.

ועל-פני התפלה היא בחינה גבוהה מאד מאד, וצריכין דוקא להתפלל בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים, כי על-ידי התפלה, על-ידי בחינת מתנת חנם, בחינת התורה הנעלמת, בחינת חסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה, על-ידיה יכולין להחיות כל הזמנים והעתים שהאדם בטל מדברי תורה מחמת הכרח צרכי פרנסה וכיוצא, כי כל העתים שאדם בטל מתורה מחמת הכרח מקבלין חיות מבחינת חסד חנם הנ"ל, על-ידי התפלה שהיא בחינת חיי שעה, שהיא בחינת מתנת חנם כנ"ל, שעל-ידיה מקבלים חיות מושם, ומחיון בחינה זו, ענין שם היטב.

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ג

ארה חיים תקן

וזה שרמנו רבנו ז"ל בהראשי פ'קום
ממאמר הנ"ל שגמראו בכתיבת ידו
על פסוק "ואתחנן", ורמזו שם ענין
שמירת הברית, ענין שם, כי כל ענין
המאמר הנ"ל שהוא בחינת הדרך לארץ
ישראל, דהינו לבפש ארץ ישראל, זה
תלוי רק בקדשת הברית, בבחינת:
"צדיקים ירשו ארץ וכו'" פנ"ל. גם עקר
התפלה תלויה בקדשת הברית, כמובא
במקום אחר:

ג נמצא שעל ידי התפלה מחיין עצמו
מהתורה הנעלמת, בחינת
מתנת חנם, ועל ידיה וכולין לקבל חיות
תמיד בשעת הפטול מדברי תורה, וזה
שאמרו רבותינו ז"ל (שבת יא.): 'הכברים
העוסקים בתורה תמיד כמו רבי שמעון
בר יוחאי וחבריו שהיתה תורתן אמנותן,
מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין
לתפלה, אבל אנו מפסיקים גם לתפלה,
כי גם בלאו הכי אנו מבטלין הרבה
מדברי תורה, כמובא בפוסקים (ש"ע א"ח
סימן ק"ב, ב), הנינו פנ"ל, כי מאחר שאנו
מבטלין גם בלאו הכי מדברי תורה,
בודאי ההכרח להתפלל, כדי לדבק
בהתורה הנעלמת, בבחינת מתנת חנם,
כדי שיוכל להחיות כל שעת הפטולים
פנ"ל, כי על ידי התפלה גם הם מקבלין
חיות מהתורה הנעלמת בכל דבר פנ"ל,
אבל רבי שמעון בר יוחאי וחבריו
שתורתן אמנותן, שאין להם שום אמנות
כי אם התורה לבד, ואין צריכין להחיות

עצמן בהתורה הנעלמת בכל מושא ומתן
ומיני אמנות שבעולם, כי אין להם שום
מושא ומתן ואמנות בעולם כלל רק
תורתן אמנותן, ועל כן היו מגלין סתרי
תורה, ולהם נתן רשות לגלות רזין
דאורייתא, כי אצלם לא היתה התורה
בהעלם, כי התורה הנעלמת נתגלה להם,
מאחר שלא היו עוסקין בשום אמנות
ששם התורה נעלמת, רק בהתורה לבד,
ועל כן לא היו צריכין לתפלה פנ"ל, כי
לא היו צריכין להחיות עצמן על ידי
בחינת ההעלמה, מאחר שלא היו בטלים
מן התורה כלל פנ"ל:

ד וזה בחינת (ברכות לב.): 'חסידים
הראשונים היו שוהין שעה
אחת וכו', וכי מאחר שהיו שוהין תשע
שעות ביים תורתן מתי נעשית ומלאכתן
וכו', אלא מתוך שחסידים היו תורתן
משתמרת ומלאכתן מתברכת. כי הם
נקראו חסידים, שהיו יכולין להמשיך
ולקבל בתפלתן חסד חנם, בחינת אוצר
מתנת חנם, שהיא התורה הנעלמת וכו'
פנ"ל, ועל כן היו יכולין להאריך בתפלה
מאד, כי 'תורתן משתמרת', כי גם בשעת
התפלה היו דבקים בהתורה הנעלמת
פנ"ל, שהיא בחינת חסד חנם, בחינת
תורת חסד פנ"ל. וזהו: 'ומלאכתן
מתברכת', כי מאחר שזכו לבחינת חסד
חנם על ידי התפלה, שעה עקר קיים
העולם בעת שעוסקין במלאכה ומשא
ומתן פנ"ל, דהינו שמתחיל עצמן בבחינת

ארה היים

התורה הנעלמת בכל דבר ובכל משא
 וזמתן ואמנות שבעולם, שזהו בחינת
 חסד חנם וכו' פנ"ל, על־כן בודאי היתה
 מלאכתן מתברכת, כי משם עקר
 הברכה, כי עקר הברכה על־ידי שמוגליו
 החיות אלקות דהינו התורה שנגעלם
 בכל דבר, הפך הקללה חס ושלום
 שהיא מחמת שנגעלם ונסתר אור ה'
 שמוֹלֶבֶשׁ שם, בבחינת (דברים לא): "הלא
 על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות
 האלה", כמובא בספרים, כי עקר
 הברכה והשפע היא רק מאתו יתברך,
 וכשדבוק בה' יתברך תמיד, ויודע
 שאפילו בכל הדברים ומשא וזמתן
 ומלאכות שבעולם מולבש בהם אלקותו
 יתברך, שהוא התורה שמוֹלֶבֶשׁ בכל דבר
 שבעולם, אזי בודאי נמשך ברכה במעשי
 ידיו, על־ידי שמוֹדֶק עצמו לאור ה'
 שנגעלם שם, שמשם עקר הברכה.

וזה בחינת ברפת פהנים, כי הפהן איש
 חסד היה יכול לגלות בחינת חסד
 חנם שהיה מקים העולם קדם פתח תורה
 על־ידי בחינת העשרה מאמרות שהם
 געלמין בכל דבר, שהם בחינת התורה
 שמוֹלֶבֶשׁ ונגעלם בכל דבר פנ"ל, כי
 המאמרות הם בחינת חסד (לקו"ם סימן מ"ח),
 בבחינת (תהלים סב): "כי אמרתי עולם חסד
 יבנה", ועל־כן היה להם פה להמשיך
 ברכה לישראל, כי עקר הברכה משם
 על־ידי שמוגליו העשרה מאמרות שבהם
 נברא העולם, שהם בחינת חסד חנם,

שהם מולבשין בכל דבר וכו' ל. וזה בחינת
 (במדבר ו): "פה הברכו את בני ישראל
 אמור להם", "אמור להם" דיקא, הינו
 לבחינת העשרה מאמרות הנ"ל שמוֹלֶבֶשׁין
 בכל דבר, שמשם עקר הברכה פנ"ל. וזהו
 (שם): "וברכה ה' וכו'", כי הברכה היא רק
 מה' יתברך לבר, ועל־ידי שמוֹדֶקין כל
 דבר לשרשו, לבחינת עשרה מאמרות
 שבהם נברא כל דבר שבעולם, שזהו
 בחינת החיות אלקות שמוֹלֶבֶשׁ בכל דבר
 שבעולם, על־ידי־יה נמשך ברכה מה'
 וכו' ל. ועל־כן צריך הפהן לברך בנשיאת
 פפים, כי הידים הם כ"ח [עשרים ואמונה]
 פרקין, שהם בחינת 'פח' מעשה
 בראשית, בחינת עשרה מאמרות הנ"ל,
 כמו שכתב רבנו במקום אחר (בסימן מ"ד),
 ועל־כן על־ידי הידים, שעל־ידי־יה מגליו
 פח מעשה בראשית, בחינת עשרה
 מאמרות שהם מולבשין בכל דבר, על־כן
 על־ידי־יה יכול הפהן איש חסד להמשיך
 ברכה, כי עקר הברכה משם, מבחינת
 האלקות המולבש בכל דבר פנ"ל. ועל־כן
 עקר נשיאת פפים הוא בשעת התפלה,
 כי התפלה היא גם בן בבחינה זו פנ"ל.
 ועל־כן גם התפלה מסגלת יותר בפרישת
 פפים, כמו שכתוב (תהלים פח): "שפחתני
 אליך כפי", וכמו שכתב רבנו ז"ל (ספר
 המדות תפלה מו): 'בשעת התפלה טוב לפרש
 כפיו וכו'', וכמובא במקום אחר (בסימן מ"ד)
 ענין מחאת פפים בשעת התפלה, כי
 הידים הם כ"ח פרקין, בחינת 'פח' מעשה

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ג

ארה חיים תקה

בראשית, שעל-ידיה יכולין לכבש ארץ ישראל, שזה עקר בחינת התפלה, בחינת מתנת חנם וכו' כנ"ל:

ה ועל-כן מוזכרין האבות בתפלה: 'אלהי אברהם אלהי יצחק

וכו', וגם עקר התפלה תקנו הם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כו): 'אברהם

תמן שחרית וכו', כי האבות היו קדם מתן תורה, שאז היה מתקים העולם

בחסדו, בבחינת התורה הנעלמת, שזהו בחינת תפלה כנ"ל, ועל-כן היתה עקר

עבודתם רק תפלה, כי תפלה היא חסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה

וכו' כנ"ל. ועל-כן עקר התפלה התחיל מאברהם שהוא התחיל לגלות אלקותו

בעולם, והוא עקר קיום העולם, כמו שכתוב (בראשית ב): 'אלה תולדות השמים

והארץ בהבראם" - 'אברהם', ועל-כן עקר חתימת הברכה באברהם, כמו

שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים קז): 'יכול יהיו חותמין בכלם? תלמוד לומר (בראשית ב):

"יהיה ברכה" - כך חותמין וכו'. כי עקר הוא אברהם, שהוא בחינת חסד חנם,

שהוא עקר קיום העולם קדם מתן תורה, שזה עקר בחינת תפלה וכו' כנ"ל. ועל-כן

נקשרו הברכות לאברהם, ומאנו ליצחק ויעקב, כי משם עקר הברכה על-ידי שמעלין אלקותו ותברך שמו לבש בכל דבר וכו', כנ"ל:

ו ועל-כן אסור לאכל קדם התפלה משום "לא האכלו על

הדם" (ויקרא יב), כי עקר האכילה והפרנסה היא רק בבחינת מתנת חנם, כמו

שאומרים (ברכת המזון): 'הנין את העולם כלו בטובו כחן ובחסד וברחמים, הוא

נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו וכו', כי עקר האכילה והפרנסה היא רק

מארץ ישראל כדוע. ועל-כן צריכין להזכיר ארץ ישראל בברכת המזון, כמו

שכתוב (דברים ה): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה וכו'", כי

עקר הפרנסה מארץ ישראל. ועקר קדשת ארץ ישראל היא מבחינת עשרה

מאמרות, בחינת חסד חנם הנ"ל, ועל-כן צריכין להמשיך האכילה והפרנסה רק

בבחינת מתנת חנם, בבחינת ארץ ישראל כנ"ל. ועל-כן צריכין לאכל עם דרך ארץ,

כי רב הלכות דרך ארץ הם רק בענין סעודה. כי האכילה היא רק בבחינת דרך

ארץ הנ"ל שקדם לתורה עשרים וישישה דורות שהיה מתקים העולם בחסדו,

כמוכא במאמר הנ"ל ענין שם, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל, ענין שם,

שמשם עקר האכילה כנ"ל. ועל-כן צריכין לתן מלחמו לרל, כדי להמשיך בחינת

מתנת חנם בשעת האכילה על-ידי שחונן את העניי מסעדתו. וזה בחינת נמילת ידים

קדם האכילה, בחינת (תהלים קד): "שאו ידכם קדש וברכו וכו'", כדי לגלות הארת

הידים שהם כ"ח פרקין, בחינת 'פח' מעשה בראשית, שזה בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שהם בחינת חסד חנם

ק"ת

וְשִׁכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, כִּי שׁוֹכֵחַ אֶת ה' חֵם וְשְׁלוֹם, מֵאַחַר שְׂאִינוֹ מְמַשֵּׁד בְּשַׁעַת אֲכִילָה מִתֵּנֵת חֵם, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַחַיּוֹת אֵלֶקוֹת, דְּהֵינּוּ הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָה שְׁמֹלְבָשׁ בְּהַמְאָכֵל בְּנ"ל. וְהוּ (שם): "וּבְכֹרֵת אֶת ה' כּוֹי כִּי הוּא הַנֵּתֵן לָךְ פֶּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל", "פֶּחַ" דִּיקָא, בְּחֵינֵת פֶּחַ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא בְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם, שְׁנֵה צְרִיכִין לְזַכֵּר בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיד הַחַיּוֹת שְׁמֹקְבֵלִין מֵהַמְאָכֵל מִהַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָה שָׁם, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת פֶּחַ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, בְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם בְּנ"ל. וְעַל־כֵּן אָסוּר לֶאֱכֹל עַד אַחַר הַתּוֹפְלָה, שְׂאִי מְמַשִּׁיכִין חֶסֶד חֲנֻם וְכוֹי בְּנ"ל:

הַלְכוֹת תּוֹפְלָה

הַלְבָּה ד

עַל־פִּי הַמַּעֲשֵׂה נוֹרָאָה שֶׁל הַבַּעַל תּוֹפְלָה (סִפּוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מַעֲשֵׂה י"ב), עֵזֵן שָׁם כֹּל הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הוּא מִתְחַלְתָּה וְעַד סוֹפָה:

א וְזֵהוּ בְּחֵינֵת תּוֹפְלָה בְּצַבּוּר, דְּהֵינּוּ בְּעֶשְׂרֵה. כִּי מְבַאֵר שָׁם שֶׁהַמְלִךְ עִם אֲנָשָׁיו הָיוּ עֹשְׂרֵה, שֶׁהֵם הַמְלִיךְ וְהַמְלִכָּה, הַבַּת מְלִכָּה וְהַתִּינוּק, הַמְלִיץ וְהַדּוֹחֵב נְאֻמוֹ, הַמְמַנֶּה וְכוֹי. וְהֵם בְּחֵינֵת עוֹלָם הַתְּקוּן, וְהֵנָּה מִי שֵׁשִׁי לֹא עֵינָם לְרֵאוֹת יָכוֹל לְהִבִּין מַעֲט, שֶׁסּוּד מַעֲשֵׂה זֹאת גּוֹנֵעַ בְּעֵינָיו מִיתַת הַמְּלָכִים וְשִׁבִירַת פְּלִים וְתוֹקְוָן, וְכַבֵּר אֲמַרְנוּ כַּמָּה

בְּנ"ל, בְּחֵינֵת הַדְּרֵךְ לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁמֹשֵׁם עֶקֶר הַמְּזוּן וְהָאֲכִילָה וְכוֹי"ל. וְעַל־כֵּן אָסוּר לֶאֱכֹל קֵדָם הַתּוֹפְלָה, כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי הַתּוֹפְלָה מְמַשִּׁיכִין בְּחֵינֵת הַחֶסֶד חֲנֻם בְּנ"ל, שְׁמֹשֵׁם עֶקֶר הַמְּזוּן דְּקִדְשָׁה שְׁמֹמְשֵׁד מְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, מִבְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם וְכוֹי וְכוֹי"ל.

וְזֵהוּ שְׂאֻמְרוֹ רְבוּתֵינוּ ז'ל (בְּרֵכוֹת י'): שֶׁהָאוֹכֵל קֵדָם הַתּוֹפְלָה עוֹבֵר מִשּׁוֹם "לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם", שֶׁהוּא בְּחֵינֵת גְּבוּרוֹת, כִּי אִי נִמְשָׁד חֵם וְשְׁלוֹם הָאֲכִילָה בְּבְחֵינֵת תְּקוּף הַגְּבוּרוֹת שֶׁהֵם בְּחֵינֵת דָּם, וְאֲכִילָה כּוֹי אָסוּרָה לָנוּ, כִּי אֵנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיד הַמְּזוּן רַק מִבְּחֵינֵת אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם, שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָה כְּכֹל דְּבַר נִמְצָא שֶׁהַחַיּוֹת שְׁמֹקְבֵלִין עַל־יְדֵי הַמְּאָכֵל שְׁמַחֲדָה וּמְקִיָּם הַגּוֹף מְקַבְּלִין מִהַתּוֹרָה מִשָּׁם, בְּבְחֵינֵת (תְּהִלִּים ט): "וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲי", מֵאַחַר שֶׁהַמְּאָכֵל נִמְשָׁד מִבְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם, בְּחֵינֵת אֲרָץ יִשְׂרָאֵל וְכוֹי בְּנ"ל. אֲבָל בְּשֵׂאוֹכֵל חֵם וְשְׁלוֹם קֵדָם הַתּוֹפְלָה, קֵדָם שְׁזֹכָה לְגִלוֹת בְּחֵינֵת הַחֶסֶד חֲנֻם, וְאִי אֵינוּ מְמַשִּׁיד הַמְּאָכֵל מִבְּחֵינֵת חֶסֶד חֲנֻם, וְאִי אֵין מְקַבֵּל הַחַיּוֹת מִבְּחֵינֵת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָה שָׁם שְׁמֹשֵׁם עֶקֶר הַחַיּוֹת, 'כִּי הֵם חֵינֵי' בְּנ"ל, וְעַל חַיֵּית שְׁמֹקְבֵלִין מֵאֲכִילָה כּוֹי נְאֻמֵר (בְּרֵכוֹת יח'): 'רְשָׁעִים בְּחֵינֵיהֶם קְרוּיִים מֵתִים, כִּי אֵין זֶה חַיֵּית כָּלֵל, כִּי עֶקֶר הַחַיֵּית הוּא רַק מִהַתּוֹרָה בְּנ"ל, וְעַל אֲכִילָה כּוֹי נְאֻמֵר (בְּרֵכוֹת ח): "כֵּן תֹּאכֵל וְשִׁבְעַת וְרַם לְבַבְךָ

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים

תקו

פעמים, שכל מה שאנו מוציין בהמעשיות, הוא רק רמז בעלמא פחות משהיה מן הנס, ואפלו במקום שה' ותברך בעזרנו לכוון האמת, הינו שזה אמת שגם ענין זה נרמז בסוד המעשיות, אבל סוד גוף המעשה בעצם רחוק ונשגב מאד מדעתנו, כי גאו המים נחל נובע אשר לא נוכל לעבר בו:

ב **אבל** על כל פנים זה מוכן בבאור שם, שמרמז בענין המעשה הזאת מענין שבירת פלים ותקונו. והם עשרה בחינות, כנגד עשר ספירות אשר בהם היה השבירה והפגם והבטול, כמבאר בעין חיים שאף על-פי שהשבירה לא היתה פי אם בבחינת שכעה מלכים, אבל אף-על-פי כן גם בשלש ראשונות היתה בחינת פגם ובטול, עין שם.

כי על-ידי שבירת פלים משם נמשכין כל התאוות והמדות רעות, וכל המעיות והמבוכות של כל פאי עולם הרחוקים מה' ותברך, שכל אחד נתעה למקום שנתעה על-ידי תאוותיו שהתעו אותו לדעות זרות פזביות, שזהו בחינת כל עניני השטות והטעיות של כל הפתות המבארים שם, שפכלם נתעו ונבוכו מאד מאד על-ידי תאוותיהם הרעות. כי זאת הפת נתעו מדעה לדעה ומסברא לסברא, עד שאמרו שעקר התכלית הוא כבוד, והיה להם סברות גדולות והוכחות על זה שעקר התכלית הוא כבוד, וכת אחרת נתעו ואמרו

שעקר התכלית הוא רציחה וכו' והיה לה גם כן סברות רבות על זה, וכיוצא בזה בשאר הפתות, וכל אחת היה להם סברות רבות על טעותם עד שאפשר באמת לטעות בהם, כמו שאמר רבנו ז"ל שאינו רוצה לגלות כל הסברות שיש לכל פת וכת, כי יש להם כל כך סברות שאפשר לטעות בהם באמת. וכל זה נמשך מבחינת שבירת פלים הנ"ל, שהם בחינת המדות העליונות הקדושות שלא יכלו הפלים לקבל אורם, ועל-ידיהו נשברו ונפלו הפלים למטה למדור הקלפות, עד שנתהפך אצלם כל המדות טובות מהפך אל הפך, והפכו דברי אלקים חיים, עד שנעשה אצלם סברות להפך מן האמת. והכל מחמת הניצוצות קדושות של המדות העליונות שנפלו בהם, שעל-ידיהו נתאחוזו בהם הקלפות, ומקבלים מהם כח להפך את האמת לשקר גמור מעין אותו האמת, בבחינת (סוטה לה): 'כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו'. כי כל פת וכת מהפתות הרעות הנ"ל שהיו להם סברות בדויות וכזביות להפך מן האמת, כל זה נמשך בשרשו מאיזה צד אמת בשרשו ובמקומו, אבל אצלם נתקלקל זה האמת, ונתעו על-ידיהו לדעות זרות מאד, כל אחד מעין אותה המדה שנפל אצלם על-ידי בחינת השבירה:

ג **למשל**, הפת שאמרו שעקר התכלית הוא כבוד, והיה להם

ונבוכו בדרעות זרות שלהם, שכל זה נמשך מגפילת הקדושה. פי יש כבוד דקדושה, שהוא כבוד ה' ותכבוד וקבוד תורתו הקדושה וצדיקו האמתיים, שכל העולמות נבראו בשביל זה הכבוד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא פח): 'כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר (ישעיה נג): "כל הנקרא בשמי ולקבדו בראתיו וצרתיו אף עשיתיו"', וכמבאר בכמה תורות בדברי רבנו ז"ל שכתב דקדושה הוא שרש כל הבריאה, שרש כל הנפשות, בחינת (בראשת נט): "בסדרם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד בבדי וכו'" (לקי"ט סימן נ"ט), עין שם בהתורה על פסוק 'ואיה השה לעלה' (בסימן י"ב), ובהתורה 'חבלים נפלו לי בנגמים' (בסימן ע"א) בלקוטי תנינא, ובשאר מקומות (לקי"ט סימן סו, א). ומחמת שכתב דקדושה הוא שרש כל הבריאה שנברא בשביל הכבוד, על-כן מעת שהיה שבירת פלים ומיתת המלכים, שאז נפלו כל המדות הקדושות למוטה, ואז נתבלבלו כל העולמות בלם פידוע, שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל, שפעם אחת היה רוח סערה שבלבל והפך את כל העולם בלו וכו', שכל זה הוא סוד בחינת שבירת פלים וכו', שאז נתבלבלו כל העולמות ונתהפכו מסדרן האמת פידוע. ועל-כן אז אחר הרוח סערה הנ"ל שהוא בחינת שבירת פלים, אז נתהוו כל הפתות רעות המבארין שם, שנתעו

ונבוכו בדרעות זרות שלהם, שכל זה נמשך מגפילת הניצוצות ממדות הקדושות שנפלו אליהם על-ידי שבירת פלים, שעל-ידיה טעו והפכו האמת מהפך אל הפך, ואמרו שעקר התכלית הוא כבוד, מה שפאמת אדרבא הדבר הוא בהפך ממש. כי עקר התכלית של הבריאה הוא רק כבוד ה' ותכבוד ותורתו וצדיקו האמתיים, שאי אפשר לזכות לזה כי אם בשממטמין בכבוד עצמו לגמרי, ובורחים מן הכבוד לגמרי פאמת, ויודעין פחיתותו ושלמותו, והוא "נכה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד" (תהלים טו), אז דיקא זוכה להגיע אל התכלית האמתי לעתיד להכלל בכבוד ה' פאמת, בבחינת (ישעיה נח): "כבוד ה' יאסף", בחינת (שמואל א ב): "כי מכבדי אכבד וכו'", שאין אדם זוכה לזה כי אם פפי מה שמכבטל כבודו פאמת לגמרי, ומשתדל ומתנגע כל ימיו להרבות כבוד המקום שהוא כבוד התורה והצדיקים האמתיים, ואינו חושש על כבוד עצמו כלל וכו', כמבאר במקום אחר (בסימן ו'). והם הפכו האמת מהפך אל הפך, ואמרו שעקר התכלית הוא כבוד, לדרך אחר הכבוד חס ושלום, רחמנא לצלן מהאי דעתא:

ד וכן פת האחרת שטעו בסברותיהם הרעות ואמרו שעקר התכלית הוא רציחה, והיה להם סברות והוכחות רבות על זה. ובאמת אף-על-פי שלכאורה רחוק להאמין שימצאו אנשים

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקט

כאלה שיהיה להם סברות שרציחה היא מצוה, אבל באמת יש מעותים כאלה בעולם עד שיכולין למעות גם כזה. פי יש סברות רעות כאלה שיוכלו למעות על-ידם לומר שרציחה היא מצוה, באשר כבר שמעתי מפי רבנו ו"ל קדם שספר מעשה זאת, שאמר שיש שהיה אצלם סברות והוכחות שרציחה היא מצוה, וכפי הנראה מדבריו היה שראה פתוב באיזה ספר, שנמצאו והיו אנשים כאלה שאמרו שרציחה היא מצוה, והיה להם סברות רבות על זה. וגם זה הטעות נמשך מנפילת ניצוצות מבטורה דקדושה, כי בקדושה יש פעם ונקמה שהיא מצוה גדולה, כמו שכתוב (נחם א): "אל קנא וגם ה'", שזהו בחינת ארבע מיתות בית דין ושלשים ותשע מלקות, שמצוה על הבית דין לדון גם את מי שנתחייב בהם, והוא תקון העולמות מאד, כי על-ידי מצות ארבע מיתות בית דין מחדין ארבע אותיות שם הנו"ה ברוך הוא וארבע אותיות שם אדני וכו', ושאר חודים גדולים ותקונים עליונים נוראים שנעשו על-ידם. ואצלם נפלה זאת המדה עד שבאו לידי פעם ורציחה ממש, והפכו דברי אלקים חיים על-ידי תאוותיהם הרעות, ונטו מסברא לסברא, עד ששפתגו ואמרו שרציחה מצוה היא, והיא התכלית:

לכל מהיכן הוא נמשך. פי ידוע שמצות פריה ורביה היא מצוה ראשונה שבתורה, פי "לא תהו בראה לשבת יצרה" (ישעיה מה), וה' יתברך חפץ בקיום העולם, על-כן מצוה לפרות ולרבות. אבל אין צריכין לעסק כזה פי אם בשביל קיום המצוה לבד בקדושה ובטהרה גדולה, כמבאר בכל הספרים הקדושים, והם מגדל תאותם הפו את דעתם מן האמת, עד שאמרו שזה עקר התכלית, רחמנא לצלן מהאי דעתא ומכל דעותיהם הרעות, רחמנא לשון:

ו וכן הכת שאמרו שזה שאוכל מעט ואינו נזון ממאכלים של שאר בני אדם הוא ראוי להיות מלך, ובחרו להם לפי שעה עשיר למלך, זה הענין יכולין להבין קצת ענין הטעות הזה מהיכן נמשך. פי יש צדיקים אמתיים שהם קדושים באמת, ושברו תאות אכילה באמת לנמרי, עד שאינם יכולים לאכל פי אם מעט דמעט, וגם זה הפעם שאוכלין הוא בקדושה נוראה, עד שכל מאכלם ומוזנם אינו מאכל ומוזן שהעולם נזנין מפניו, פי מאכלם הוא בבחינת מן, שהוא בחינת (תהלים עח): "להם אבירים אבל איש", שהוא מוזן שהמלאכי השרת נזנין מפניו (ויטא עה), והוא בחינת מאכל הצדיקים האמתיים, בבחינת (מבילתא בשלה ט): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי הפון, וכמבאר בספר האלקי בית (עוד אכילה ח"ב אות ט): 'מי שלמודו במחין זכים עד שהוא

לפ עמוד

ג-ג

ה וכן הכת שאמרו שאנוף הוא התכלית, זה הטעות מבאר

וזון ממאכל שהמלאכים נזנין ממנו וכו',
 וכן מבאר בדבריו ז"ל, שישבילין לזכות
 על-ידי רבוי התבודדות וכסופין לה'
 יחברף שעל-ידיה עושה נפשות וכו',
 ועל-ידיה זוכין שיהיה כל מאכלו
 בבחינת 'לחם הפנים', כמבאר בהתורה
 'אית לן בירא דברא' (סימן לא), וכן
 מבאר בהתורה 'תפלה לחבוק' (סימן טו)
 שעל-ידי שלמות לשון הקדש שעל-ידי
 זה זוכין לשמירת הברית, על-ידיה זוכין
 שכל מאכליו ותענוגיו אינו כי אם
 מההתנוצצות האותיות הקדושים
 שבאותו הדבר שהוא אוכל ושותה וכו',
 נמצא שזה הצדיק שזוכה לזה אינו אוכל
 ושותה מאכל ומשקה של שאר בני אדם
 כלל, רק הוא אוכל ושותה אותיות
 קדושות שהם בחינת נפשות קדושות,
 שהוא בחינת פנימיות חיות המאכל,
 שמשם עקר החיות הפנימי וכו'. וכבר
 מבאר אצלנו מעשה נוראה מענין הצדיק
 שזוכה לזה, שראה בשעת אכילתו שכל
 הלחם שהיה מנח לפניו היה בלו אותיות
 וכו'. נמצא שיש צדיקים אמתיים גדולים
 כאלו שפואכלם אינו כלל מאכל של זה
 העולם, ומזה נמשך הפעוּת של הפת
 הנ"ל שאצלם נפל האמת כנ"ל, עד
 שפחרו בצבועים ושקרנים המתדמיון
 עצמן בקוף בפני אדם ומגילין עצמן
 לאכל מעט מחמת גדלות ונפוח הרוח,
 כדי להתפטר ולהתקשר על-ידיה,
 מחמת שראוין שזה הדבר חשוב עכשו,

זוכין הפת שאמרו שמליצה ודבור הוא
 התכלית, דהינו שידע פמה לשונות
 ויהיה מליץ נאה וכו', זה הפעוּת מבאר
 גם כן קצת, כי ידוע את כל הפעוּת הרע
 הנעשה תחת השמש עכשו על-ידי
 המליצים הפושעים, כמו שאמר רבנו ז"ל
 בדרך צחות כששפח את המליצה מאד
 (חי מורה"ן סימן ר"ו), ואמר אחר כך: 'אבל יש
 מליצים שהם פושעי ישראל, כמו שכתוב
 (ישעיה מג) "ומליציד פשעו בני". כי כל
 המחקרים והפלוסופים והאפיקורסים רבם
 ככלם הם מליצים גדולים, ונחרו בדרכי
 המליצה מאד ללמד לשונות רבות ולדבר
 צחות, ולהיות בעל לשון ומליץ נאה,
 כידוע ומפרסם כל זה. ובאמת בשרשו
 שבקדשה המליצה טובה מאד, וכאשר
 שפח רבנו ז"ל בעצמו את המליצה מאד,

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקיא

ואמר (עו) שהמליצה יש לה כח גדול לעורר את האדם, וגם למעלה יכולין לפעול לעורר רחמים וישועה גדולה על ידי המליצה, כי אמר, שגם המלמד זכות למעלה נקרא על שם זה 'מליץ', על שם המליצה דיקא, כי זה הזכות בעצמו שהוא מלמד על איזה אדם, אם היה אומרם כך בלי דרכי המליצה לא היה פועל כלום לעורר רחמים עליו, כי הלא גם בלעדו יודעין מזה הזכות, אך עקר כחו של המלמד זכות לפעול ישועה ורחמים הוא על ידי המליצה, על ידי שאמר אותו הזכות וכיצא שמלמד בדרך מליצה, דהינו שמציע הדבר ופה בטענות נאות ונכונות ודבורים יפים ובמליצה נאה, על ידי זה יש לו כח לעורר למעלה רחמים וישועה. וכן למטה רואים בחוש כח המליצה, כי אם היו אומרים לאדם סתם שפלוני מת, לא יתעורר כל כך לבבות הרבה, אבל אם יעוררו עליו בדרך המליצה, להציע הדבר ולהרחיבו כמה נאה היה אדם זה וכמה נאים מעשיו וכו', וכיצא בזה בדרך המליצים, אז יש כח על ידי המליצה לעורר ולשפר לב האדם מאד. כל זה שמענו מפי רבנו ז"ל. ואחר כך סיים: 'אבל יש מליץ שהוא פושעי ישראל, בחינת "ומליציד פשעו כי", כנ"ל.

ותנה ענין זה של מעלת המליצה הוא נצרך מאד לכל אדם החפץ חיים אמתיים ונצחיים, הרוצה לנשט אל

הקדש לילך בדרכי ה' לשוב אליו ותברך, אשר העצה הכללית שהוא יסוד כל העצות הוא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, כמבאר אצלנו כמה פעמים, דהינו שירגיל עצמו בכל יום לילך למקום מיוחד להתבודד שם ולפרש שיחתו לפניו ותברך בפאשר ידבר איש אל רעהו, ולהרבות בטענות והפצרות ובקששות ופיסום בלשון שמדברים בו (דהינו כמדינתנו בלשון אשכנז שאנו מדברים בו), שיעזרהו ה' ותברך ויזכה לשוב ממשעשיו הרעים ולהתקרב אליו ותברך וכו'. ולענין זה הוא דבר גדול ענין המליצה, דהינו שירגיל עצמו לתרויב שיחתו ולהרבות בטענות, ולבקש למצא לעצמו בכל פעם דברי תחנונים ופיסום חדשים ומענות נאות ודברי התעוררות של רחמים הרבה בדרך המפצירים, בדרך הכאים לפני מלכים ושופטים להתחנן על נפשם כשיודעים בעצמם שהם תיבים והם באים לפיסם, שאז מגדל מרירות נפשם ויצא מלבם ממילא דברי תחנונים ופיסום הרבה, עד שלפעמים מעוררים לב המלך או השופט, עד שמתחיל לבבות עמהם גם כן מגדל הרחמנות, וכיצא בדבורים אלה הרבה. כי לענין שיחה בינו לבין קונו שהוא עקר התכלית האמת, שצריכין לזכות על ידי זה לחיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים ולהציל מבאר שחת ומטוט העון וכו' וכו', לענין זה צריכין כל מיני דבורים שבעולם,

דף קט

תחנות ובקשות ורצויים ופיוסים והפצרות ורחמנות ורחינה ומענות, וכיוצא בזה הרבה, וכל עניני דבורים אלה ונאמרה הם כלם כלולים בכחינת מליצה, כי כל זה נמשך בשרשו מבחינת מליצה העליונה, שמושם יסוד דוד המלך עליו השלום ספר תהלים ברוח קדשו, שזכה עלי ידי רוח קדשו למליצה וקדושה באמת, עד שזכה שספרו הקדוש ספר תהלים כלול מכל לשונות המליצה הקדושה. ועל-כן באמת יש לו פה גדול לעורר לב האדם (לקרות סי' ע"ג) ולעורר רחמים העליונים בשואמרים אותו בכונת הלב, ולקרב את האדם לה' יתברך.

והנה מחמת שבקדושה המליצה וקרה מאד, מזה נמשך שאצל הפה הנ"ל נפלה המליצה, עד שהפכו דברי אלקים חיים, ובחרו במליצה לרעתם, לבלות כל ימיהם על דרכי מליצה כפי להמשיך לב ישראל חס ושלום לדרכי המקרים והפלוסופים, אשר "כל באיה לא ישובו ולא ישנו ארחות חיים" (משלי ג), אשר עלי-ידיה עוקרין את עצמן ואת בניהם ותלמידיהם ההולכים בעקבותם מושגי עולמות, פידוע ומפרסם דרכיהם הרעים למה שבאים עלי-ידי מליציהם הפושעים, עד שמחללים שבת בפרהסיא ומדברים סרה על ה' ועל תורתו הקדושה על תנאים ואמוראים, ומתלוצצים מאגדת רבותינו ז"ל שבגמרא ומדרשים, והולכים בדרכי העוברי

כוכבים ובמנהגיהם, ומכריחים את עצמם ומרגילים את עצמם בכל עת ללכת בדרכיהם ובמנהגיהם דיקא, הן בעניני היריות וכלים, ובמלבושיהם ובכל תנועותיהם במפרסם, אשר התורה הקדושה הזהינינו על זה (ויקרא יח): "ובחקותיהם לא תלכו", שאסור להתדמות להם בשום דבר, כמבאר בשלחן ערוך (י"ד סימן קע"ח סעיף א'), ולבלות ימים על מליצה כזו שאינה מקרבת לה' יתברך ולעבודתו, אדרבא מרחקת ועוקרת את האדם לגמרי רחמנא לצלן, בודאי אין שגוען יותר מזה, והוא ממש ענין הפת הנ"ל, שפחרו באיש צרפתי משגע למלך בשביל שהיה מליץ נפלא והיה יודע כמה לשונות והיה מדבר תמיד אפלו לעצמו. ואף-על-פי שהם רוצים לכפות השקר והאפיקורסות שלהם באמת, דהינו שבתחלה מומעים את בני ישראל ואומרים שרוצים ללמדם מקרא היטב בכל דקדוק הלשון, אבל באמת כל פונתם להרע, וזה עקר האפיקורסות שלהם, שפופרים בתורה שבעל פה לגמרי כמו הקראים ממש. ובשפופרים בתורה שבעל פה אין מומילא הם כופרים בתורה שבכתב, כי אין יודעים שום דבר מתורה שבכתב בלי דברי רבותינו ז"ל בגמרא ומדרשים שהוא תורה שבעל פה, ותפח רוחם ונשמחתם, שמכריחים עצמם תמיד לפרש המקרא על-פי דרך הפשוט דיקא בלי שום דרשה

דף קט"ו

לקוטי הַלְכוֹת

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקינ

מִדְרָשׁוֹת רְבוּתֵינוּ ו'ל, וּפְנִימִיּוֹת פּוֹנְתָם הִרְעָה נֶגֶד לַעֲיֹן כֹּל לְמִי שֶׁפָּקִי בָהֶם קִצְת וּבִדְרֻכֵיהֶם הִרְעִים, שֶׁכָּל פּוֹנְתָם לִפְרֹשׁ הַמִּקְרָא עַל־פִּי דְרָכֵי הַמְלִיצָה לְבַד, כְּאֵלוֹ אֵין בָּהּ שׁוֹם פְּנִימִיּוֹת חֵם וְשָׁלוֹם. וְהֵם מְזַבְּחִים אֶת מִשְׁה רַבְּנוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם מְאֹד, וְאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהִיא מְלִיץ וּבַעַל לְשׁוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְקִצְת נְבִיאִים אֵין נִרְאָה לָהֶם דְּבָרֵי מְלִיצָתָם. אוֹי לָהֶם אוֹי לְנַפְשָׁם. וְאִם יִדְלְגוּ עַל הַהָרִים וְאִם יִקְפְּצוּ עַל הַגְּבֻעוֹת לֹא יוֹכְלוּ לִפְרֹשׁ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁתְּהִיה מְתִישֶׁבֶת עַל־פִּי דְרָכֵי הַמְלִיצָה, כִּי יֵשׁ הִרְבֵּה מִקְרָאוֹת בַּתּוֹרָה כֹּלֵי שְׁעוֹר שְׁאֵין סוֹכְלִים פְּרוֹשׁ עַל־פִּי פְּשׁוּט כֹּלְל, וּבִפְרָט שֶׁהֵם סוֹתְרִים הַדִּין כִּפִּי הַמִּקְבֵּל בְּיַדֵינוּ מִפִּי מִשְׁה רַבְּנוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם בַּעֲצָמוֹ, בְּגוֹן (דברים טו) "שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּאָכַל מִצּוֹת וְכוּ", וְכֵן (שם) "וּבִשְׁלֹת וְאָבֵלְתָ" בְּפֶסֶח, שְׁבָאֵמֹת אֵינוּ נֹאכְל אֱלֹא צֶלֶל, וְכֵן (שם כח) "אַרְבַּעִים יָבֵנוּ וְכוּ", וְכוּצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה, וּבִפְרָט כֹּל הַסְּפִוּרֵי מַעֲשִׂוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, שֶׁכָּל אוֹת וְאוֹת וּבְכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֶׁל כֹּל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ רִוּוּן עֲלֵאיוֹ, רִוּוּן גְּנִיּוּן, רִוּוּן וְרוּן דְּרוּן וְלֵעֲלֹא וְלֵעֲלֹא עַד אֵין סוֹף וְאֵין תְּכֵלִית. וְכִכֵּר מְבֹאָר בַּהֲרַח הַקְּדוּשׁ (בַּתְּעוֹלָד דָּף קנב) שֶׁמְקַלֵּל הַרְבֵּה אֶת הַכּוֹפְרִים שְׁאוּמְרִים שְׁאֵין בַּהֲתוֹרָה כִּי אִם הַפְּשׁוּטוֹ. וְעַל־פִּן בְּאֵמֶת אֵין צְרִיכִין לְלַמַּד מִקְרָא כִּי אִם עִם פְּרוֹשׁ רִשׁ"י לְבַד, שֶׁרִשׁ"י הַקְּדוּשׁ מְכַרִּיחַ עֲצָמוֹ מְאֹד לִפְרֹשׁ הַמִּקְרָא עַל־פִּי פְּשׁוּטוֹ,

אֲכָל בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שְׁאֵי אֶפְשָׁר לִפְרֹשׁ עַל־פִּי פְּשׁוּטוֹ מִחֲמַת קְבֵלַת רְבוּתֵינוּ ו'ל, הוּא מִפְּרֹשׁוֹ עַל־פִּי דְבָרֵי רְבוּתֵינוּ ו'ל, וְגַם בַּהֲמִקְוֹמוֹת שֶׁמִּפְּרֹשׁ הַמִּקְרָא עַל פִּי פְּשׁוּט מְבִיא עַל־פִּי רַב דְּבָרֵי רְבוּתֵינוּ ו'ל בְּמִדְרָשִׁים וּגְמָרָא, לִידַע וְלַהֲדוּיַע שְׂמִישׁ עוֹד כְּמֵה דְרָשׁוֹת בְּזֶה הַמִּקְרָא. וְהַפְּרוֹשׁ עֲצָמוֹ מִפְּרוֹשׁ רִשׁ"י לְלַמַּד בְּאוֹר שְׁלֵחָם הִרְעַ וְכוּצֵא בְּאֵלוֹ הַפְּרוֹשִׁים הוּא פְּרוֹשׁ מִן הַחַיִּים, וְעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִחֵי הַחַיִּים וּמְתוֹרְתוֹ הַקְּדוּשָׁה. וְאֵי אֶפְשָׁר לְהֶאֱרֹךְ בְּזֶה כָּאֵן, כִּי יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת לְסַפֵּר בְּגִדְל מְרִירוֹת הַצָּרָה הוֹאֵת שְׁנֵתְהוּה עֵכָשׁ בְּדוֹרוֹתֵינוּ, שְׁנֵתְפִשְׁטָה הַנֶּגַע הוֹאֵת גַּם בְּמִדְרֵיתָנוּ.

וְעַקֵּר מַעֲלַת הַמְלִיצָה הוּא בִּשְׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֱמִתִּי, לְזַכּוֹת לְהַתְקַרֵּב עַל־יְדֵה לַה' יִתְבָּרַךְ. וְכִי שׁוֹכֵה לְמִלִּיצָה פּוֹאֵת, וּמְכַלֵּה יָמָיו לְהַמְלִיץ דְּבָרָיו לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְתַחֲנוּנָיו וְכוּ, אוֹ לְהַמְלִיץ דְּבָרָיו לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹזְרָם לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, בְּיַדֵי אֲשֵׁרֵי לוֹ אֲשֵׁרֵי חֲלָקוֹ, וְכִי שְׁאֵינוּ זוֹכֵה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת אֵינוּ מַעֲכָב לְעַבּוֹדָתוֹ, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּא בְּמִרוּנָיָא עִם בְּרִיתוֹ (ע"ז ג), וְאֵינוּ חֲפִיץ מִהֶאֱדָם שְׂעִישֶׁה מִה שְׁאֵין בִּיבֻלָתוֹ, וְיִכּוֹל לְהַתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי שִׁיחָתוֹ אֵיד שֶׁהוּא, וְאֵיד שֶׁיִּדְבַר יְהִיָּה נַחֲשֵׁב בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ לְמִלִּיצָה יָפָה וְנָאָה. כִּי אֲצֵל ה' יִתְבָּרַךְ

יודע כמה לשונות למוֹלֵךְ, ובוֹדאי הולֵךְ
אותם בְּדֶרֶךְ הַיֶּשֶׁר, אוֹי לָהֶם:

ח וְכֵן הִפֵּת שְׁאֵמְרוּ שְׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית
שְׁמָחָה וְשִׁכְרוֹת מִבְּאֵר גַּם בֵּן
קִצָּת. כִּי שְׁמָחָה דִּקְדוּשָׁה הוּא בְּוֹדַי דְּבַר
גְּדוֹל מְאֹד, דְּהִינּוּ לְשִׂמְחָה בְּה' וּבְתוֹרָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה, שְׁנֵה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַעֲבוּדָה,
כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (דברים כח): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא
עֲבַדְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וְכוּ". כִּי
שְׁמָחָה דִּקְדוּשָׁה הִיא הַנְּקִדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
כָּל הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תהלים יט): "פְּקוּדֵי
ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב", כִּי הַעֵקֶר הוּא
לְזַבּוֹת לְשִׂמְחָה בְּה', בְּכַחֲנִית (שם ק): "אֲנֹכִי
אֲשַׁמַּח בְּה'", וְכְמוֹ שְׁכֵתוֹב (שם לב): "כִּי בּוֹ
יִשְׂמַח לִבְנֵי וְכוּ", וּבְכֵתוֹב (שם מג): "וְאֲבֹאֶה
וְכוּ" אֶל אֵל שְׁמַחַת גִּילִי", וּבְכֵתוֹב (שם לד):
"שְׂמַחוּ בְּה' וְגִילוּ צְדִיקִים", וּבְכֵתוֹב (שם טז):
"ה' מִלֵּךְ תִּגַּל הָאָרֶץ וְכוּ", יִשְׂמַחוּ הַשָּׁמַיִם
וְתִגַּל הָאָרֶץ וְכוּ", וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם (קהלת ח): "וְיִשְׂפַחְתִּי אֲנִי
אֵת הַשְּׂמָחָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם וְכוּ"
כִּי אִם לְאִכּוֹל וּלְשִׂתוֹת וּלְשִׂמּוֹחַ, שְׁדַרְשׁוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "לְאִכּוֹל וּלְשִׂתוֹת וּלְשִׂמּוֹחַ
בְּשִׂבּוֹת וַיִּמָּס טוֹבִים". כִּי בְּאֵמֶת מִי
שְׁהוּא בְּכֹלל הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הָאֱמִתִּייתָ,
יֵשׁ לוֹ לְשִׂמּוֹחַ כֹּל יָמָיו כְּכֹל עֵת וּבְכֹל רִנָּה,
כְּשִׁיבֹר אֵת עֲצָמוֹ הַטּוֹבָה וְהַחֲסֵד הַנִּפְלָא
שְׁעֵשֶׂה ה' יְתַבְּרֵךְ עֲמָנוּ עַל־יַד־יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ
עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר פָּתַח אֵת עֵינֵינוּ
וְהַמְשִׁיד עֲלֵינוּ אֵת הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה

הַעֵקֶר הוּא הָאֵמֶת, שְׁיֵהָא בְּנִגַּת לְבוֹ
בְּאֵמֶת, כִּי אַחַר בְּנִגַּת הַלֵּב הֵן הֵן
הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תהלים קמח): "קְרוֹב
ה' לְכָל קִרְאוֹ לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ
בְּאֵמֶת". וְמִי שְׂמִכּוֹן לְבוֹ בְּאֵמֶת, אֲזִי
אֶפְעֵל־פִּי שְׂאִינֹ מַלְיָן וְלֹא לְמַד דְּרַבִּי
הַמְלִיצָה מֵעוֹלָם, אֶפְעֵל־פִּי־כֹן מִמִּילָא
נִפְתַּח פִּי וְלִבּוֹ, וַיּוֹכַל לְדַבֵּר דְּבוּרִים נְאִים
וַיִּמְעַנּוֹת נְכוֹנוֹת לַה' יְתַבְּרֵךְ וְכוּ, שְׁהֵם
נִמְשָׁכִין מִכַּחֲנִית מְלִיצָה דִּקְדוּשָׁה, וְעַל כֵּן
פְּנִים לֹא יִקְלַקֵּל בְּדַבְּרֵיו. אֲבָל אֵלוֹ הַנִּזְכָּרִים
הַמְרַגְלִים בְּנִיחָם לְלַמּוֹד מִקְרָא עַל־פִּי
דְּרַבִּי הַמְלִיצָה שְׁלֵהֶם, שְׂבָאִים עַל־יַד־יְהוָה
לְכַפְיוֹת גְּדוֹלוֹת וְרַשְׁעוֹת מִפְּרָסָם כְּנִזְכָּר
עַל זֶה נֶאֱמַר (ישעיה מג): "וַיִּמְלִצְךָ פִּשְׁעוֹ בִּי"
כְּנִזְכָּר וְעַל זֶה נֶאֱמַר (קהלת י): "וַיִּזְמַח יְהוָה
לְבַעַל הַתְּלִשׁוֹן, וְכְמוֹ שְׁכֵתוֹב (עמוס ח):
"הֲסֵר מֵעֲלֵי הַמּוֹן שְׂרִיד וְכוּ", וּבְכֵתוֹב
(יחזקאל לד): "הַעֲתַרְתָּם עָלַי דְּבַרְכֵם",
וּבְכֵתוֹב (תהלים עח): "אֵל תְּרִימוּ לְמוֹרִם
קִרְנֵיכֶם תִּדְבְּרוּ בְּצֹאֵר עֲתָק", וּבְכֵתוֹב (שם
סא): "תִּאֲלַמְנָה שְׂפִתי שְׁקֵר הַדְּבָרוֹת עַל
צְדִיק עֲתָק בְּנִגְוָה וְכוּ", וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה פ"שה א, ה):
"תִּאֲלַמְנָה" - 'תִּפְרְכוּן יְתַחַרְשׁוּן
יִשְׁתַּתְּקוּן, הַדְּבָרוֹת עַל צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם
וְכוּ". הַכֵּלֵל, שְׁעַל־יַד־יְדֵי שֵׁשׁ מְלִיצָה
דִּקְדוּשָׁה שְׁהִיא דְּבַר יָקָר מְאֹד, עַל־יַד־יְהוָה
נִתְעוּ עַל־יַד־יְדֵי תַאֲוָתָם הַרְעוּת עַד שְׂאֵמְרוּ
שְׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא דְּבָרָן וְכַעַל מְלִיצָה,
וּבְחֵרוֹ לָהֶם אִישׁ צָרְפְּתִי מִשְׁגַּע שְׁהִיהָ

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקמו

להאמין בה' ובמשה עבדו, לקיים תורתו ומצותיו הקדושים בכל יום, אשר אפלו פושעי ישראל מלאים מצות פרמון (ברכות יא), וכלנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקיים לנצח, ארון כל, לעלא מן פלא ולית לעלא מנה, ותברך שמו בפי כל, חי לנצח, ואי אפשר לבאר בכתב ובעל פה עצם השמחה הזאת, פי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמה), פי השמחה הזאת הוא לכל חד בפנים מה דמשער בלבה, בבחינת: "נדע בשערים בעלה וכו'" (משלי לא), פמבאר מזה במקום אחר (בשמות הר"ן ס"א), ומהשמחה הקדושה הזאת פשנפגמת חס ושלום, מזה נשתלשל הפעות של הפת הג'ל שפחרו בהשמחה של הוללות ושכרות, שעל זה נאמר (קהלת ב): "ולשמחה מה זה עשה", וכמו שאמרו רבותינו ו"ל בפרק במה מדליקין (שבת לו): "ולשמחה מה זה עשה" - זו שמחה שאינה של מצוה, ונשפחתי אני את השמחה" - זו שמחה של מצוה, ללפרך שאין השכינה שורה מתוך עצבות וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה:

ט וכן בענין התקמה, שהיתה פת אחת שחקרו ואמרו שעקר התכלית הוא תקמה, זה הפעות מבאר מאד מהיכן נמשך, פי בודאי הוא אמת שתקמה דקדושה יקרה מאד, פי כל הבריאה היתה על ידי התקמה, כמו שכתוב (תהלים קד): "פלם בתקמה עשית",

די עמוד:

והתקמה היא חיות הכל, כמו שכתוב (קהלת ו): "התקמה תחיה". אבל עקר התקמה היא לראה את ה' ולעבד אותו ותברך, כמו שכתוב (תהלים קיא): "ראשית תקמה וראת ה' וכו'", פי עקר אמתית התקמה הוא לדעת שרחוק ממנו התקמה, בבחינת (קהלת ו): "אמרתיו אחכמה והיא רחוקה ממנו וכו'", פמבאר בדברי רבנו ו"ל (בלקטו תניא ס"י פ"ג) שעקר התקמה שישכיל שרחוק ממנו התקמה, פי באמת "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'" (משלי כא), ועקר התקמה האמתית הוא, מי שזוכה לשכל האמת להבין ולהשכיל האמת, שהעקר הוא לעבד אותו ותברך בתמימות ובכשיטות גמור, ועל ידי זה דיקא יזכה לעקר התקמה האמתית, דהינו לדעת אותו ותברך באמונה שלמה באמת, שזה עקר התקמה, כמו שכתוב (ירמיה ט): "אל יהלל חכם בתקמתו וכו' פי אם בזאת יהלל המתהלל השכל וידע אותי", וכתיב (משלי א): "יראת ה' ראשית דעת". אבל מי שתקמתו מרבה ממעשיו, מפל שפן הפופרים לנגרי במצות מעשיות רחמנא לצלן, עליהם נאמר (ירמיה ח): "הנה בדבר ה' מאסו ותקמת מה להם", פי אין שמות ונשעון יותר מזה, פשאדם לוד אשה קרוין מחמר רוצה לחקר ולהשיג בשכלו דרכי ה', ורוצה להתחכם על ה' לידע מעמי מצותיו על פי שכלו, או לידע דרכי הנגותיו ותברך, ועל זה נאמר (משלי טו):

ועולם הבא, ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, פמבאר בדברינו במקום אחר (שחות הרין סימנים ל"ב נ"ג ת"ב) שמי שאין לו אמונה אין לו שום חיים כלל, וכמו שכתוב (איוב ה'): "לכד חכמים בערמם", שהחכמים נלכדים בחכמתם של עצמם, וכמבאר בדברינו בכמה מקומות (לקוטי תניא סימן ע"ח), נמצא שגם אלו שפחרו בחכמה לתכלית צריכון גם בן תקון גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמתית, שהוא תורה ומצוות ומעשים טובים, וכפ"ל:

י וכן הכת שפחרו להם למלך מי שאוכל הרבה, גם זה נמשך מחמת שפקדשה ודאי מצוה שאיכל האדם כפי ההכרח כדי שיהיה לו פח לעבד את ה', וגם יש אכילה של מצוה ממש, כגון אכילת שבת ויום טוב ואכילת מצוה וקדשים. ומזה נמשך ונפל להם הטעות שאמרו שהתכלית היא האכילה, ושצריכון לאכל הרבה, ונשתגעו בשגעון שלהם שזהו עקר התכלית. וכבר מובא בספרים שהיה מלך אחד שהיה בטעות של הפת הזאת, שאמר שהתכלית היא האכילה, והיה מתפלל ואומר: אלקי, תן לי כסון שאוכל לאכל הרבה, פאשר שמעתי ספור זה מפי רבנו ז"ל בפעם אחר לךם שספר מעשה זאת:

יא וכי ותר נתעו ונבוכו אותה המדינה של עשירות, שנפלו לתאות ממוזן כל כך, עד שכל החשיבות והגדרה

"ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו", וכתוב (ישעיה ה'): "הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים", וכיוצא בזה הרבה, ושלמה המלך עליו השלום לרב חכמתו אמר (משל"ו): "כי בער אנכי מאיש ולא בית אדם לי", ואפלו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כך מאד ואמר (שם): "לאיתיאל ואכל וכו' כי בער אנכי וכו' מי עלה שמים וכו'", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה פרשה ו' א), מפל שכן וקל וחמר שאר אנשים. הפלל, שעקר החכמה שקרה מאד היא בחינת 'ראת ה', בחינת (תהלים קיא): "ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם" –

ללומדיהם לא נאמר, אלא לעשיהם/ (ברכות ז'), ועל ידי זה דוקא זוכה לחכמה האמתית, דהינו לדעת ולהשיג אותו 'תברך, בחינת (ברכים ה'): "יודעת היום ויחשבת אל לבך כי ה' הוא האלקים וכו'", שזה הדעת הקדוש אי אפשר להשיג כי אם על ידי תורה ומצוות ומעשים טובים בתמימות ובפשיטות, שזהו בחינת חכמת תורתנו הקדושה שהוא עקר החכמה האמתית, כמו שכתוב (משל"ה): "אני חכמה וכו', אני בינה וכו'". ואצלם נפל החכמה הזאת דקדשה, עד שאמרו שהחכמות שלהם שהם חכמות חיצוניות הם עקר התכלית, אשר על ידי חכמות פאלו הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריהם מעולם הזה

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקי

כל הפתות רעות הנ"ל, הוא על-ידי תפלה כנ"ל, כמבאר בפתבים שעקר תקון וברור כל המדות הוא על-ידי תפלה דיקא. וזה בחינת 'תפלה בעשרה', כדי לברר ולתקן כל הפתות הנ"ל על-ידי הבעל תפלה עם שאר אנשי המלך הנ"ל, שכלם יחד הם מספר עשרה כנ"ל. כי בכל מקום שמתקבצין מנין עשרה להתפלל נמשך עליהם הארה מעשרה בחינות הנ"ל של אנשי המלך הנ"ל שהם בחינת עולם התקון, שעל-ידיה מתקנים כל הפתות רעות הנ"ל, שזהו עקר בחינת תקון ועלית העולמות והמדות. כי כל אחד מאנשי המלך הנ"ל יש לו פת מיוחד לתקן מדה מיוחדת, כגון המליץ של המלך צריך לתקן בחינת המליצה הנפולה, שהם הפת הרעה שבררו מליצה ודבור לתכלית, שבררו להם תחלה איזה מליץ רע למלך, ואחר כך מצאו את המליץ של המלך הנ"ל ומקלו אותו למלך, ועל-ידיה המליץ נתתקנו אחר כך. וכיצא צוה בשאר הפתות, שכל אחת וכתה אחר כך לקבל למלך אחד מאנשי המלך השיך להם לפי מדתם, שעל-ידיה נתתקנו אחר כך. אך עקר התקון היה על-ידי הבעל תפלה, שעל-ידי נתקבצו ונתאספו והורו ונתחברו יחד המלך עם כל ביתו ואנשיו, כמבאר שם בהמעשה הנ"ל. וגם אחר כך שלחו את הבעל תפלה בכחם לכל הפתות הנ"ל לתקנם, כמו שכתוב שם,

והכבוד שלהם הפל היה כפי רבוי המזון שיש לו וכו', ומו שיש לו מזון מעט היה נחשב אצלם לחיה או לעוף וכו', והיה להם פוככים ומזלות ומלאכים, עד שבאו לדי עבודה זרה ממש, שעשו לעצמן את הבעלי מזון הרבה לאלהים אחרים, והקריבו להם קרבנות וכו', ככל המבאר שם במעשה הנ"ל. ומבאר שם, שמפל התאוות יכולין להציא אבל לא מתאות מזון, כי אם על-ידי הרך שיש להגבור וכו'. כי זה הפעות והמבוכה של הפת והמדינה שבררו בתאות מזון, זה הפעות גדול יותר מפל מיני מעיות של כל הפתות הרעות הנ"ל. כי מחמת שהמזון המוכר הוא הכרח גדול להאדם, על-כן שם מתגבר הפעות והמבוכה ביותר, עד שגורמה להם שהמזון עקר התכלית חס ושלום, ושצריכין לבלות כל ימיו על זה, באשר מצוי ברב העולם רחמנא לצלן. אשר באמת הוא בהפך ממש, כי באמת עקר הפרנסה הוא רק מה' יתברך לבר, כמו שכתוב (תהלים עה): "כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלקים שפט וכו'", וצריכין למעט בעסק ולעסק בתורה (אבות ה, ט), ולבטח בה' שיצליחו בקעט העסק שעוסק, ויזמין לו פרנסתו בסבה קלה, והיה לו אמונה שלמה בה' יתברך שהכל מינו יתברך לבר:

תק"ט

יב וזה בחינת תפלה. כי עקר התקון של כל המדות הנפולין, שהם בחינת

תק"ט

כי עקר התקון על-ידי תפלה כנ"ל. ועל-כן פשמתקבצין עשרה להתפלל הם בחינת עשרה אנשים הנ"ל שהם המלך ואנשיו כנ"ל, ועל-דבריהם מתקנים בחינת פגם המדות של כל הכחות רעות הנ"ל, שעקר התקון על-ידי התפלה כנ"ל. ועל-כן העקר הוא הבעל תפלה, שהוא השליח צבור והחזן העובר לפני התבה שהוא נקרא 'בעל תפלה', שמוציא את הרבים ידי חובתו, כי עקר התקון על-ידי הבעל תפלה כנ"ל:

וג' כי כל הכחות רעות הנ"ל הם בחינת מדות הנפולין כנ"ל, והם בכל אדם ובכל זמן, כנראה בחוש את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש על-ידי פגם המדות רעות הנ"ל, שהוא בחינת פגם וטעויות ומבוכה של כל הכחות הנ"ל. כי יש בני אדם שלהוטים ביותר אחר הכבוד ורודפים אחר הכבוד מאד, ואובדים עולמם הנצחי וגם העולם הזה בשביל כבוד מעט שרוצים להשיגו, זה רוצה להתכבד על-ידי עשירותו, שיהיה לו שם וכבוד בין גידיים וקצינים וחורי ארץ וכו', וזה רוצה להתכבד ולהתעקר על-ידי תורתו ועבודתו, וחותר כל ימיו שיהיה נתקבל לרב ומנהיג בעיר גדולה וכו'. ויש שמתנבב בהם ביותר מדת הרציחה, כגון רוצחים ממש, או שאינם רוצחים ממש רק שיש להם בחינת רציחה, שהם בעלי מחלקת ושנאה וקנאה ורודפים את האדם עד

לחיו וכו', שזהו גם כן בחינת רציחה, שזאת הרציחה שכחה מאד בעולם רחמנא לצלן, וכן בשאר הכחות, כמובן למען מאליו, ואפלו באדם אחד נמצאים בחינות מכל הכחות הנ"ל, כי האדם כמבועו יש לו כל המדות רעות, קנאה ותאוה וכבוד ושאריו מאות ומדות הרעות, שכלם נמשכין מבחינת הכחות הרעות הנ"ל, רק שאצל זה האדם מתגבר זאת המדה רעה ביותר, ועל-כן נקרא על שם פת זאת, ואצל אדם אחר מתגברת מדה רעה אחרת, על-כן נקרא על שם אותה הפת האחרת, וכן כלם. ומי שרוצה לקבלי להטעות את עצמו, ולחשב על התכלית האמתי תכלית הנצחי, אי אפשר לזכות לזה כי אם בשליטה להיות מהפכת הקדושה של הבעל תפלה הקדוש, שרק הם כהרו בתכלית האמתי והנצחי, שהוא תפלה ושירות ותשכחות לה' ותפוד וכו'. ועל-ידי התפלה זוכין לשבר כל המדות רעות שיש בכל אדם שנמשכין מכל הכחות הנ"ל, שכלם מתבטלים ונתתקנים על-ידי התפלה דיקא כנ"ל. וזהו בחינת 'תפלה בעשרה' כנ"ל:

יד ועקר התפלה היא לתקן את הפת שנפלו לתאות כמוזן ביותר, שעליהם נתנוע הבעל תפלה ביותר יותר לתקנם, כמובן ומבאר שם במעשה הנ"ל. כי רב המעשה מדברת שם מענין תאות כמוזן, שזה הטעות והמבוכה של תאוה

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקיט

ואת גרועה מפל הפעיות של כל הפתות, כי תאות ממון הוא עבודה זרה ממש, כמו שכתוב שם שעשו לעצמן אלהות וכו', כי בזה הפעות של תאות ממון מועים העולם ביותר, עד שרבים בכלם מבליים ימיהם ושנותיהם בשביל תאות ממון, ומאומה לא ישאו בעמלם, כי אין אדם מת ויחצי תאורו בידו' (קהלת רבה פרשה א, יג, פרשה ג, י), ואין מליון לו לאדם בשעת פטירתו לא פסוף ולא זקב ולא אכנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד' (אבות ג, י), ועקר התפלה הוא בשביל לתקן תאות ממון, שהוא עבודה זרה ממש (לקוטי סימן כ"ג), כי התפלה היא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז): "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: "יהו ידוהי פרוי" בצלו', כמבאר במקום אחר (לקוטי סימן ד), ואמונה הוא הפך העבודה זרה והכפירות, שהיא בחינת תאות ממון שהיא עבודה זרה וכפירות כנ"ל, וכמבאר בהתורה 'צוית צדק' (סימן כ"ג) שכל העבודות זרות תחובים כממון, ענין שם, ובשביל זה צריכים לתן צדקה קדם התפלה, כי עקר שבירת תאות ממון שהוא בחינת התפלה כנ"ל הוא על-ידי צדקה, כמו שכתוב בהתורה 'אשרי העם - השגחה' (סימן כ"ג), ענין שם:

טו ועל-כך בתחלת התפלה אומרים פ'רשת הקרבנות שגחשב כאלו הקרבנו הקרבנות, כי עקר שבירת ובטול תאות ממון הוא על-ידי קרבנות,

כי הקרבנות שמקריבין הם נקראין בחינת 'מאכלין דמלכא', כמבאר בזהר הקדוש. וזה בחינת המאכלים המבארים בהמעשה הנ"ל, שעל-ידם עקר התקון של הפת שנפלו לתאות ממון, כמבאר שם שמפל התאות אפשר להוציא, אבל מתאות ממון אי אפשר להוציא כי אם על-ידי אלו המאכלים המבארים שם, שהוליד אותם עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים ונתאוו להם מאוד וכו', ואחר כך פשנתו להם מאלו המאכלים או ראו מאוס סרחון תאות ממון עד שמאסו בחייהם, וקראו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בושה וכו', ענין שם, ואלו המאכלים הם בחינת קרבנות שעקרם בחינת הריח, בחינת (ויקרא א): "אשה ריח גיחה לה", והם נקראים 'מאכלין דמלכא' כנ"ל. כי מבאר בכונות פ'רשת התמיד שעל-ידי הקרבנות נגנע העבודה זרה, והו בחינת (במדבר כח) "צו את בני ישראל" - אין צו אלא עבודה זרה וכו' (מסדרין יז), ענין שם, הינו שהקרבנות מכניעין ומכבלין העבודה זרה של תאות ממון שהוא עקר העבודה זרה, כי כל העבודות זרות הם כממון כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק "צו את אהרן וכו'" הנאמר בפ'רשת העולה: "אין צו אלא זרו, מנד ולדורות, ביותר צריך לזרו במקום שיש חסרון פים, הינו כנ"ל, כי הקרבנות הם חסרון פים, שהו בחינת שבירת תאות ממון על-ידי שמחסרים

העשירות דקדושה' שהוא בחינת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן. בִּי זֶה הַנוֹפֵל לַתַּאֲוֹת מְמוֹן אֵין לוֹ שׁוֹם עֲשִׁירוֹת לְעוֹלָם, בִּי הוּא בַעַל חוֹב תְּמִיד לַתַּאֲוֹת, וְכָל מַה שֵּׁשׁ לוֹ חֶסֶד לוֹ בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, בְּחִינַת (אבות ב, ב): 'מִרְבָּה נִכְסִים מִרְבָּה דַּאָּה וְכוּ', וְאֵין אָדָם זֹכֵה לַעֲשִׁירוֹת בְּאֵמֶת בִּי אִם בְּשִׂמְשׁוֹבֵר תַּאֲוֹת מְמוֹן, וּמֵאֲמִין בַּה' יִתְפַּדֵּי שְׂמִינִן לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּסִפָּה קִלְה, וְהוּא שִׂמַּח בְּחֶלְקוֹ, שְׂוֵהוּ עֵקֶר הַעֲשִׁירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אבות ה, א): 'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשִּׂמַּח בְּחֶלְקוֹ, כְּמִבְּאֵר כֹּל זֶה בְּהַתּוֹרָה 'צִוִּיתָ צְדָק' הַנ"ל. וְהַעֲשִׁירוֹת דִּקְדוּשָׁה כּוֹאֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן זֹכִין עַל-יְדֵי קְטָרֶת, בְּחִינַת 'קְטָרֶת יִשְׂמַח לָב', בְּחִינַת 'קְטָרֶת מְעַשְׂרֵת' כֵּן:

זו וזה בחינת הקרבן פסח שאינו נאכל אלא צלי, שהוא סיום פְּרִשׁוֹת וּמִשְׁנֵיּוֹת הַקְּרָבָנוֹת שְׂאֲמָרִים בְּבִקֵּר בַּשַּׁעַת הַתְּפִלָּה. בִּי צְלִי רִיחוֹ נוֹדֵף, כְּדִי לְהַכְנִיעַ בְּיֹתֵר עֲבוֹדַת זְרָה שֶׁל הַמְמוֹן, שֶׁהַכְּנַעְתָּהּ עַל-יְדֵי הַרִיחַ שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֵאֲכָלִין דִּקְרָבָנֵינוּ כֵּן-ל. וְגַם צְלִי שׁוֹלֵט בּוֹ הָאֵשׁ בְּיֹתֵר, בִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת הַעֲבוֹדָה זְרָה שֶׁהוּא תַּאֲוֹת מְמוֹן, הוּא עַל-יְדֵי הָאֵשׁ הַמִּבְּאֵר בְּהַמְעֵשָׂה הַנ"ל, וְכִמְבָאֵר בְּפִנְיֹת שֶׁהַעֲבוֹדָה זְרָה הֵם קְלָפוֹת קָשׁוֹת מְאֹד שְׂאֵי אִפְשָׁר לְבַעֲרָם בִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֵשׁ, וְעַל-יָפוֹ הַקְּרָבָן פֶּסַח הוּא צְלִי אֵשׁ דִּיקָא. בִּי הַקְּרָבָן פֶּסַח הוּא עֵקֶר שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא הַעֲבוֹדָה

מְמוֹנֵם בְּשִׁבִיל ה' יִתְפַּדֵּי שְׂקוּנִים קְרָבָנוֹת מְמוֹנֵם, שְׂוֵהוּ עֵקֶר שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן בְּשִׂמְשׁוֹצִיאוֹן הַמְמוֹן עַל דְּבַר שֶׁבִקְדוּשָׁה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'צִוִּיתָ צְדָק' הַנ"ל (לקוטי כג, ה), וְזֶה: "צו וכו'" – 'בְּיֹתֵר צְרִיד לְזֵרוּ בְּמָקוֹם שֵׁשׁ חֶסֶדוֹן בִּים', שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן שְׂזוֹכִין עַל-יְדֵי הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהֵם נִדְבַת לָב, בְּחִינַת צְדָקָה, בִּי עַל שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, בְּחִינַת חֶסֶדוֹן בִּים בְּשִׁבִיל דְּבַר שֶׁבִקְדוּשָׁה, צְרִיכִין לְזֵרוּ עַל זֶה בְּיֹתֵר מְאֹד מְאֹד, בִּי לְהוֹצִיא מִתַּאֲוֹת מְמוֹן קָשָׁה בְּיֹתֵר מִכָּל הַתַּאֲוֹת כֵּן-ל. נִמְצָא שְׂצוֹ הַנְּאֻמָּר בְּקְרָבָנוֹת מְרַמֵּז עַל שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׂוֵהוּ בְּחִינַת 'אֵין צו אֵלָא זְרוּ, בְּיֹתֵר צְרִיד לְזֵרוּ בְּמָקוֹם שֵׁשׁ חֶסֶדוֹן בִּים' כֵּן-ל. וְזֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת 'אֵין צו אֵלָא עֲבוֹדָה זְרָה', בִּי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן הוּא כְּפֹטוֹל הַעֲבוֹדָה זְרָה, בִּי כָּל הַעֲבוֹדוֹת זְרוֹת הֵם בְּתַאֲוֹת מְמוֹן כֵּן-ל:

טו וזהו בחינת קטרת. בִּי 'קְטָרֶת יִשְׂמַח לָב' (משלי כו), הַפֶּד תַּאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצֵבוֹת וּמְרָה שְׂחוֹרָה, בְּחִינַת (בראשית ג): "בְּעֲצֵבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְכֵן מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'אֲשֶׁרֵי הַעֵם' (סימן י"ג) שְׂשְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן הוּא בְּחִינַת 'קְטָרֶת יִשְׂמַח לָב'. וְעֵקֶר הַקְּטָרֶת הֵם בְּחִינַת הַרִיחַ הַקְּדוּשׁ, זֶה בְּחִינַת הַרִיחַ שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הַנ"ל שֶׁעֵקֶר שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן הוּא עַל-יְדֵי-זֶה. וְזֶה בְּחִינַת 'קְטָרֶת מְעַשְׂרֵת' (יובא כו), הִנֵּנוּ בְּחִינַת תְּקוּן

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקנא

זרה. כי קרבן פסח נצטוו ישראל ביציאתן ממצרים, ועקר יציאת מצרים הוא בחינת שבירת תאות ממון ולזכות לתקון העשירות דקדושה, בחינת (בראשית טו): "ואחרי כן יצאו ברבש גדול", כי מצרים מלאה גלולים ועבודה זרה, שזוהו בחינת תאות ממון ששם כל העבודות זרות כנ"ל. וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל, שמצרים הוא המדינה שסברו בעלי תאות ממון שהם בלם אלהות מרובי הממון שלהם, עד שאמרו שהם בלם אלהות וגופעים עם מלאכים, שהפוסים שלהם הם מלאכים מחמת שמצפין בעשירות גדול, עין שם מה שכתוב שכל המעשה נוראה מרמזות בישעיה קפ"ט ל"א: "הוי הידדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו וכו'", עין שם, נמצא שמצרים הוא עקר בחינת העבודה זרה של תאות ממון. וזה עקר בחינת יציאת מצרים, בחינת שבירת תאות ממון, וכן מבאר בהתורה 'תקעו א' בלקוטי תנינא (באת ה') שפסח הוא תקון תאות ממון, וזוהו בחינת הקרבן פסח שהוא צלי אש וכנ"ל. כי הקרבן פסח היה מן הצאן, שזה היה העבודה זרה של מצרים, שבשביל זה נצטוונו להביא הקרבן פסח מן הצאן, כדי להכניע ולשבר העבודה זרה שלהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה פ"ח טו, טז): כי המצרים שהיו שקועים בעבודה זרה שהוא תאות ממון היו עובדים לצאן שהוא בחינת העשירות, כמו שכתוב

(דברים י): "ועשיתו צאנך" - שמעשיות את בעליהן (חולין פ"ד), על-כן נמשכו בפעיות שלהם עד שעשו הצאן שהוא בחינת עשירות לעבודה זרה ממש. ועל-כן נצטוונו להביא הקרבן פסח מן הצאן, כדי להכניע העבודה זרה זאת של ממון ועשירות. וזהו בחינת שני כבשים של התמידים בכל יום שהם מן הצאן, כדי לשבר ולבטל בכל יום ויום תקף הקלפה והעבודה זרה של ממון והעשירות, שצריכין להקריב שני תמידין מן הצאן בכל יום ערב ובקר, כדי לשבר עבודה זרה זאת של ממון, שנקשה מאד לשררה כי אם עלידי המאכלים הנ"ל שהם בחינת קרבנות כנ"ל.

ובשביל זה היו יעקב אבינו והאבות רועי צאן, כדי לקרר העשירות מן הקלפה, כדי להכניע תאות ממון שהוא בחינת העבודה זרה של מצרים שהיו צאן כנ"ל. ועל-כן זכה יעקב על-דידה לעשירות דקדושה, כי זכה להכניע העבודה זרה זאת של ממון, שעל-דידה דיקא זוכין לעשירות אמתי דקדושה כנ"ל. וזה שמבאר בפרשה של בניסתן למצרים, שאמרו להם יוסף שיאמרו שהם רועי צאן, "כי תועבת מצרים כל רעי צאן" (בראשית טו, טז), כי כל עקר בניסתן למצרים היה להכניע ולשבר תאות הממון והעשירות, שהוא בחינת 'צאן - שמעשיות את בעליהן וכנ"ל:

רוחא הנ"ל, שהוא בחינת רוח נדיבה – צדקה, שזהו בחינת קרפנות שהם בחינת נדבת לב, כמו שכתוב (שמות כה): "איש אשר ידבנו לבו וכו'", ועל-ידי ההוא רוחא, בחינת קרפנות, משפכין חמימות הלב של תאות ממון, ואחר כך אומרים פסוקי דומרה, זה בחינת: 'ולבא מקבל לה בחדרה דנגונא דליואי', פי פסוקי דומרה הם בחינת 'חדרה דנגונא דליואי', שהם היו עוסקים בשיר על הדוכו, שהם פסוקי דומרה, כי כל נגינה וזמרה הוא מסמרא דליואי בידוע. ועל-כן מתחילין 'הודו' שהם הפסוקים בעצמן שהיו אומרים הלויים לפני הארון במוקב (דברי הימים א טו). ועל-כן אומרים פסוקי דומרה אחר הקרפנות, כי אחר שזוכין לשפד תאות ממון על-ידי הקרפנות שזהו בחינת 'רוחא נחית וכו' פנ"ל, אחר כך זוכין לבחינת 'חדרה דנגונא דליואי' שהוא בחינת משא ומתן באמונה וכו' פנ"ל, שזהו בחינת פסוקי דומרה שהם בחינת 'חדרה דנגונא דליואי' פנ"ל:

כ ועקר פסוקי דומרה שהם בחינת עשרה מיני נגינה נמשכין מבחינת כנור של דוד שהיתה רוח צפופית מנשבת בו (ברכות ג), שמשם נמשכין כל פסוקי דומרה שיסוד דוד הפולק עליוהשלום. וכל זה הוא בחינת היד הנ"ל המבאר בהפעשה הנ"ל, עין שם ענין הנפלא והנורא הזה מה שמבאר שם שהיה אצל המלך 'יד' שהיתה מפת

יח ובשביל זה אומרים קריאת שמע אצל הקרפנות. פי קריאת שמע היא אמונת היחוד, שזה עקר בחינת הקרפנות שמכניעין העבודה זרה והתפירות, שהוא בחינת תאות ממון ששם כל העבודות זרות פנ"ל, ולזכות לאמונה הקדושה בה' יתברך, שזהו עקר בחינת קריאת שמע:

יט ואחר הקרפנות אומרים פסוקי דומרה, כי אחר שמכניעין ומשפירין העבודה זרה והקלפה הקשה של תאות ממון, אחר כך מעלין כל ניצוצות הקדשה של העשירות על-ידי פסוקי דומרה שהם מבררין הטוב מן הרע, כמבאר בדברי רבנו ז"ל (בסיון ביד) שעקר הברור הוא על-ידי בחינת נגון וזמרה וכו'. פי פסוקי דומרה אחר פרשת הקרפנות הם בבחינת מה שכתב רבנו ז"ל בהתורה 'אשרי העם – השגחה' (סיון יג) על מאמר הזמר הקדוש (פנים דף רכה): 'רוחא נחית לשפד חמימא דלבא, ולבא מקבל לה בחדרה דנגונא דליואי וכו' עין שם, מבאר שם ש'רוחא' הוא בחינת רוח נדיבה – צדקה, שמשפד חמימות הלב של תאות ממון, ואז זוכה להיות שמח בחלקו. וזה בחינת: 'ולבא מקבל לה בחדרה דנגונא דליואי', זה בחינת משא ומתן באמונה, בחינת (תהלים נא): "שאו זמרה ותנו תף", בחינת שמח בחלקו וכו', עין שם. וזהו בחינת קרפנות ופסוקי דומרה אחר כך, פי קרפנות הם בחינת

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תכב

כל העולמות, הינו לאנדוקארט של כל העולמות, שהיה פתוח שם כל הדרכים וכל הנתיבות ממקום למקום וימער לעיר וממדינה למדינה, וכל בני אדם וכו' עם כל המאורעות שארע להם וכו', וכל הדרכים מעולם לעולם וכו', וכל הדרכים שיש מן הארץ לעלות לשמים, הן הדרך שעלה בו חנוך, הן הדרך שעלה בו משה ואליהו וכו', הכל באשר לכל הנה פתוח על היד הנ"ל, דהינו בשרטוטי היד היה מציד ומבאר כל זה וכו'. שים לבד הישב שם לדרכים האלה, ותעמד מרעיד ומשתומם ותתבונן גפלאות אל, הנשמע פזאת וכו'. והנה מבאר שם, שעקר תקון של המדינה הנ"ל שנגלו לתאות ממון עם תקון כל שאר הכחות הנ"ל, הכל היה על-ידי היד הנ"ל, ששם היה פתוח הדרך שיש להגבור לקבל גבורתו, שעל-ידי הדרך הזה דקא וכולין להוציא מתאות ממון, וכן היו פתובים שם כל הדרכים של כל אנשי המלך הנ"ל, מהיכן יקבל כל אחד ענינו ומדתו מה שהוא צריך, כגון המליץ הראה לו המלך הדרך מהיכן יקבל מליצה דקדשה, וכן התכם, וכן כלם, וכל אלו הדרכים היו פתובים על היד הנ"ל, ועל-ידי-זה תקנו אתר פד את כל הכחות שנתנו פנ"ל, כי כל אחד תקן הכת שלו על-ידי מדתו בקדשה, שקבל על-ידי דרכו שהשיג וקבל מן המלך על-ידי היד הנ"ל, ששם היו פתובים הדרכים פנ"ל. נמצא שעקר

התקון של כל הכחות הנ"ל, ובפרט תקון תאות ממון שהוא העקר, הכל היה על-ידי היד הנ"ל.

וזה בחינת פסוקי דומרה, שהם בחינת היד הנ"ל שפתובים שם כל הדרכים וכל העולמות וכל אשר בהם וכו'. כי פסוקי דומרה הם נמשכין מבחינת פגור של דוד פנ"ל, שעקרן נמשך מבחינת היד, בבחינת (שמואל א' טו): "ונגן בידו וטוב לך", וכמבאר זה בהתורה 'יהי מקץ' (ס"טו נ"ד) שנגנו וזמרה הם בחינת 'יד', בחינת: "ונגן בידו וכו'". כי בהפסוקי דומרה אנו מזהלים ומשפחים אותו ויתברך על כל ברואי מעלה ומטה, על כל אשר פעל ועשה ויצר וכרא והאציל את כל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, כמו שנובר פמה פעמים פלאות הבריאה פלה בפסוקי דומרה, כמו שאומרים: 'עשה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם וכו'". ובפרט במומר "הללו את ה' מן השמים" (תהלים קמח), ששם חושב הכל, כמו שכתוב: "הללו את ה' מן השמים, הללוהו בפורומים וכו', הללוהו שמי השמים וכו', כי הוא צוה ונבראו וכו', הללו את ה' מן הארץ וכו'". ועל-ידי שאנו מזמרים לה' ויתברך, ומשפחים ומפארין אותו ויתברך על כל הבריאה, ומגליו ומפרסמין ומודיעין לכל כי הוא ויתברך ברא הכל, כמו שכתוב: "כי הוא צוה ונבראו וכו'". על-ידי-זה מגליו

בדרך, כי מי שהולך באיזה דרך בגשמיית או ברוחנית שלא בשביל פגנה זו חס ושלום, אף-על-פי שגדמה לו שהולך בדרך הישר לאותו המקום ואינו תועה בדרך, אף-על-פי-כן באמת אין תועה בדרך יותר ממוגו, בכחינת (משל ד): "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות". כי בודאי ההולך בדרך הישר ומבין למקום גדודי חיות ולסמים, אף-על-פי שזה הדרך כבשה וסלולה, בודאי אין משגע ופתי ותועה בדרך עקומה יותר ממוגו, מפל שפן וכל שפן פשאדם תועה מדרך השכל והולך בדרך חטאים, והולך למרחקים לסחורה ואינו מבין בשביל התכלית בשביל ה' ותברך, אף-על-פי שגדמה לו שהולך בדרך הישר לברעסלא או לליפסיק, אף-על-פי-כן באמת בודאי אין דרך עקומה מנה, מאחר שמאבד את עולמו הנצחי על-ידיה, ומוב יותר היה לו להיות תועה ביערים ומדבריות ולבלי לעבר על מצות ה', מליך בדרך הזה המפרידו משני עולמות חס ושלום. הכלל, כי עקר הדרך שנקרא בשם 'דרך' הוא הדרך של צדיקים ובשרים, כי 'דרך' רשעים תאבד" (תהלים א), שדרכם אבודה, כי אינו נקרא בשם 'דרך' כלל, אף-על-פי שגדמה להם שהוא דרך הישר לפניהם, מאחר ש"אחריתה דרכי מות" רחמנא ללצל בנ".

ועל-בן בפסוקי דומרה שאנו מגילין ומודיעין ש'ה' ותברך ברא

ומאירין הדרכים והנתיבות של כל העולמות בלם, שזהו בחינת היד הנ"ל שהוא הלאנד קארט של כל העולמות. כי כל הדרכים והנתיבות שיש ממקום למקום מעיר לעיר ומבפר לבפר וממדינה למדינה בנבשה ובגם, וכן מעולם לעולם, מן הארץ לשמים ומשמים לשמי השמים וכו', הכל הוא בחינת חבור והתאחדות בפרטי הבריאה שנתאחדין ונתחברין יחד זה בזה וזה בזה, כדי שייכלו לעלות למעלה מעלה בדרך העולה בית אל בדרך הקדש מעולם לעולם, כדי שיחזרו ויכלו בשרש האחדות שהוא הבורא היחיד ותברך שמו, שזה עקר תכלית הכל. כי על-ידי הדרכים שיש ממקום למקום, על-ידיה נתחברין ונתאחדין אלו שני המקומות יחד, כי הדרך מחברין יחד וכוללם יחד, כי על-ידי הדרך שממקום למקום על-ידיה יכולין להביא השפע שבוה המקום למקום אחר, וכן להפך, כגון במקום זה שפע התבואה הרבה, ובמקום אחר שפע המלבושים הרבה, ומוליכין סחורת התבואה לשם, ומשם מוליכין לכאן סחורת המלבושים, וכיוצא בזה בכל המקומות, ועל-ידיה נתחברין זה בזה ונתאחדין יחד, וחיים ונשפעים זה מזה. נמצא שכל הדרכים הם בחינת חבור ואחדות המקומות יחד, ועקר הפגנה בשביל התכלית כדי שייכלו יחד זה בזה, כדי שייכלו לחזור לשרשן הכלל באחד בנ"ל. ורק זה נקרא בשם

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקנה

הכל מראש ועד סוף, ופורטין רב פרטי הבריאה, בזה אנו מגלין כל הדרכים של כל הבריאה. כי עקר כל הדרכים בשרשן נמשכין משרש האחדות, ששם הכל אחד בתכלית האחדות, ומשם יפרד כל הבריאה למיניהם למקומותם במושבותם. וכפי הצנור והנתיב שדרך שם מקבל זה המקום חיות משרש האחדות, כמו בן הולכין מזה המקום צנורות ונתיבות ודרכים למקום אחר הסמוך אליו בשרשו, וכן במקום למקום, ועל ידי אלו הדרכים הם מתחברין יחד, כדי שיוכלו לחזור ולהתאחד ולעלות לשרשם לתכלית האחדות פנ"ל, ומצא שכל הדרכים נמשכין משרש האחדות, ועל כן בשאנו פורטין את הבריאה בפסוקי דומרה, ומגלין "כי הוא צהו ונבראו וכו'", על ידי דברים זה נתגלין כל הדרכים והנתיבות שכלם נמשכין משרש האחדות שהוא הבורא היחיד והנבדל, ועל כן על ידי פסוקי דומרה נתגלה ומאיר בחינת יד ה', שהוא בחינת היד הנ"ל ששם בתוכים כל העולמות עם כל הדרכים שלהם וכו'. וכן מבאר על פי פנינות שפסוקי דומרה הם בחינת 'חסד גבורה תפארת', שהם בחינת 'ידים', הינו בחינת היד הנ"ל פנ"ל.

ועל ידי היד הזאת שהוא בחינת פסוקי דומרה, על ידי זה נתגלין כל דרכי הקדושה, ועל ידי זה נתתקנין כל הכחות הנ"ל על ידי המלך ואנשיו שהם עשרה, שזהו בחינת עשרה הלוגיה

שאומרים, בחינת עשרה הלוגים שבפזמור "הללו אל בקדשו". ועקר להכניע תאות ממוז פנ"ל, כי עקר ברור ותקון העשירות הוא על ידי בחינת פסוקי דומרה, שהם בחינת פנור של דוד פנ"ל שהיתה רוח צפנית מנשבת בו, ורוח צפנית הזה המנשב בפנור של דוד ומנגן, שזה בחינת פסוקי דומרה, על ידי זה נתברר ונתתקן העשירות שנמשך מצפון, כי "מצפון זהב יאתה" (איוב טו), ועל כן עקר תקון העשירות הוא על ידי פסוקי דומרה, שהוא 'חדוה דנגונא דלוגיא' פנ"ל. והיו (דברי חיים א כט): "והעשר והפכוד מלפניך ואתה מושל בכל ויכרך פח וגבורה ויכרך וכו'", כי עקר תקון העשירות דקדושה הוא על ידי בחינת יד', הינו בחינת היד הנ"ל:

כא וזה בחינת שירת הים שאומרים אחר כך, כי אז בשעת קריעת ים סוף וכו' לעשירות גדול דקדושה שהוציאו מן הסטרא אחרא ממצרים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדרש רבה פרשה יג, טו) שגדולה היתה בזה הים מבית מצרים וכו', כי אז נתברר ונתתקן העשירות בקדושה, כי אז נתגלה יד ה', כמו שכתוב (שמות יד): "וירא ישראל את היד הגדולה וכו'", ועל כן וכו' אז לשירה שהוא נגון ודומרה, בחינת פסוקי דומרה הנמשך מבחינת היד פנ"ל, בחינת (שמואל א טו): "נגן בידו וטוב לך" פנ"ל:

עקר בחינה זאת נמשך מרוחא דלכא, שהוא רוח הדפק שבלב שנמשך ביותר בידים, ועל-כן עקר הדפק ביד, ושם בדפק יכול לידע היודע ומבין את כל דרכי האדם ומאורעותיו ועניניו, מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר. וזה הדפק נמשך לתוך היד, ושם מתעלם, ומתגלה כל זה בשרטוטי היד, שמורין על כל דרכי האדם שבלול מפל העולמות מראש ועד סוף. וענן בהתורה 'ביום הכפורים' – הסתרה' (בסין נ"ו), מבאר ענן רוח הדפק שבלב שנמשך לתוך הידים ביותר, ענן שם. ועקר פח וחיות של זה רוח הדפק שבלב שמתפשט בתידים ביותר, נמשך מבחינת רוחא דנשיב בכנפי ראה שמשם עקר חיות הלב והאדם, פי אלמלא כנפי ראה דנשיב על לפא הוי לכא אוקיד כל גופא' (וודר פנחס דף רכז:), ורוח ששכנפי ראה הוא בחינת רוחא הנ"ל, בחינת (וודר פנחס דף רכז:), 'רוחא נחית לשפד חמימא דלכא וכו'', שהוא בחינת שכירת תאות ממוז. וזה בחינת חשן המשפט על לב הכהן, שהוא בחינת הארת היד העליונה ששם פתוכים כל הדרכים וכל המאורעות וכו'. ועל-כן שם היה מתבאר ומצטרף ובלט כל הדרכים והעצות שהיה האדם מספק בהם, פי הכל נמשך מבחינת היד הנ"ל ששם היה פתוב הכל כנ"ל, כי היד היא בחינת רוח הדפק שבלב כנ"ל. ועל-כן נקרא 'חשן המשפט', פי משפט הוא בחינת תקון תאות ממוז,

כב ועל-כן כל התרבות היו בבית המקדש, פי בבית המקדש שם מאיר בחינת היד הנ"ל, בבחינת (שמות טו): "מקדש ה' פוננו יוד". ועל-כן כל הדרכים והשבילים והנתיבות כלם יוצאים משם ושם נכללים יחד, פי האכן שתיה היא הנקדה שממנה השתת העולם (יזמא נד:), שמשם מתחילין להתפשט ולהתפרד כל הדרכים שבעולם, אשר שלמה המלך עליו השלום היה מכיר בהם והיה נוטע בהם "עץ כל פרי" (קחלת ב, ח), כי היה יודע הדרך החולק לכוש ונוטע בו פלפלין וכו', כמו שפרש רש"י שם. וגם שם בבית המקדש הוא "שער השמים" (בראשית חג), שדרך שם עולין מארץ לשמים, וכן מעולם לעולם עד אין סוף ברוך הוא. ועל-כן שם בבית המקדש היו יכולים לידע כל העצות והדרכים שהיו מספקים ונבוכים בהם, פי שם היה האורים ותמים שהוא חשן המשפט ששנשא אהרן על לבו, ששם נודע ונתברר כל העצות והדרכים. פי חשן המשפט ששנשא הכהן על לבו ועל פתפיו בין שני ידיו, זה בחינת הארת היד הנ"ל שהוא תלאגד קארט של כל העולמות. ועל-כן שם בחשן המשפט היה אותיות פולמות ומצטרפות (יזמא עג:), שעל-ידיה נודע לכל כל הדרכים איד להתנהג. פי עקר הארת היד ששם מאירין ומתגלין בשרטוטי היד כל הדרכים והנתיבות וכו' של כל העולמות,

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ד

ארה חיים תקכו

הכנעתם כנ"ל. ועל-כן בשעת העבודה של הקרבנות היו הלויים מנצחים בשיר וכו', זה בחינה הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשפד חמימא דלכא וכו', שהם בחינת הקרבנות, בחינת שכירת תאות ממון כנ"ל, ואז כד נחית ההוא רוחא לכא מקבל לה בחדרה דנגונא דליואי, שהוא שיר של הלויים בשעת הקרבן, שזה בחינת פסוקי דזמרה אחר פירשת הקרבנות, הינו כנ"ל:

כד וזה בחינת נשיאת פנים' בשעת התפלה שהוא ברפת כהנים.

כי בשעת התפלה נתגלה הארת היד הנ"ל, שעקר תקון כל התאות והמדות ובפרט תאות ממון הוא על-ידיה, ועל-כן פן צנונו ה' יתברך שהכהנים ישאו ידיהם ויברכו ברפת כהנים בשעת התפלה, כי על-ידי נשיאת פניהם הם ממשכינן בחינת התגלות הארת היד הנ"ל, שעל-ידיה עקר התקון כנ"ל, שזהו בחינת ברפת כהנים. כי הברכה היא בחינת התקון, הפד הקללה שנמשכת מחרפן העולמות, מבחינת שכירת הפלים והמדות, שהם בחינת פנים כל הפתות הנ"ל, והברכה היא ההפך מזה, בחינת תקון כל המדות, בחינת עולם התקון שמושם כל הברכות. ועל-כן עקר הברכות מקבלים מידים, כמו שכתוב (ויקרא ט):

ו"ישא אהרן את ידיו ויברכם", כמו שכתב רבנו ו"ל במקום אחר (בסיון כ"ד), כי עקר הברכה שהוא בחינת התקון הוא

כי דיני ממונות נקרא מ'שפט', וכל דיני ממונות הם בחינת תקון תאות ממון, כי הם מבררין האמת ומצילין עשוק מיד עושקו ומכניעין הגזלנים והשקרנים המכחשים ממון חבריהם, שזהו עקר בחינת הכנעת תאות ממון, ועל שם זה נקראים האורים ותמים 'חשן המשפט', כי הם בחינת הארת היד הנ"ל שעקר הכנעת תאות ממון על-ידיה, שזהו בחינת מ'שפט', שהוא בחינת תקון תאות ממון כנ"ל:

כג כן עקר בטול תאות ממון הוא על-ידי היד הנ"ל, ששם היה כתוב הדרך של הגבור וכו' שעל-ידיה מבטלין תאות ממון, ושם היה כתוב שאם ילכו להמדינה שפלם אלהות לדעתם וכו' יפלו שניהם וכו', שזה מרמז בפסוק (ישעיה לא):

"וה' יטה ידו וכשל עוזו ונפל עזו וכו'", עין שם (במעשה י"ב). כי עקר תאות ממון הוא בבחינת פנים הידים, בבחינת (דברים ח): "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שזה עקר תאות ממון שהוא בחינת עבודה זרה וקפירות, שבופר בהשגחתו יתברך שהכל מאתו יתברך לכד. ועל-כן עקר הכנעתו ותקונו של תאות ממון הוא על-ידי אמונה בה' יתברך והשגחתו, שזהו בחינת יד, בחינת (שמות יז): "ויהי ידיו אמונה". ועל-כן כל הקרבנות שהם בחינת בטול תאות ממון, כלם היו בבית המקדש, כי הבית המקדש הוא בחינת יד כנ"ל, שעל-ידיה עקר

תקכו

על־ידי בחינת היד הנ"ל. וזהו בחינת ברפת כהנים בנשיאת פנים דיקא בשעת התפלה, כי הברכה שהיא בחינת התקון הוא על־ידי התגלות הארת היד שהוא בחינת נשיאת פנים, וזה זוכין בשעת התפלה דיקא, כי עקר התקון על־ידי התפלה, שהוא בחינת הפעל תפלה שעקר התקון היה על־ידו, והוא זכה למצוא את החכם שהיה אצלו היד הנ"ל וכו', עד שבאו אל המלך וכו' ונתתקן הכל, כמבאר שם בהמעשה הנ"ל.

וזהו: "וברך ה'" - 'במוזן', כי עקר ברפת כהנים ונשיאת פנים הוא לתקן תאות מוזן שהוא קשה מכלם כנ"ל. ועל־כן עקר הברכה מתחלת: "וברך ה'" - 'במוזן', וישמךד" - 'מן המזיקין', דהינו שיזכה למוזן ועשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה, שיהיה נשמר המזון והעשירות ממוזקי עלמא, שהם הקלפות המכניסין תאות מוזן בלב האדם, רק שיזכה לעשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה, בחינת (משל י): "ברפת ה' היא העשיר ולא יוסף עצב עמו", שלא יהיה במוזנו שום אחיות העצבות והדאגה והמרה שחורה של תאות מוזן, בחינת (באשת י): "בעצבון תאבלנה", רק יזכה לשמח בחלקו תמיד, ולבטח בה' ותברך שהכל מאתו לבר, שזה בחינת שביבת תאות מוזן, שהוא עקר העשירות דקדושה כנ"ל:

כה וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה, ואחר כך אומרים אשרי וכו' לציון וכו', שאז הוא ירדת השפע כידוע. כי אחר שנתגלה בחינת היד הנ"ל על־ידי נשיאת פנים של הכהנים, על־ידיה נגזלין כל הדרכים של כל העולמות כלם, ואזי הוא בחינת נפילת אפים שאז היא בחינת עליית נשמה, בחינת (תהלים כה): "אלוהי ה' נפשי אשא" כידוע. כי כל אדם יש לו אחיזה ושרש באיזה מדה של עשרה בחינות הנ"ל, שהם המלך והנשוי, וכל אחד כפי מדרתו פן צריך להעלות נפשו בכל עת לחדש כחו ומדרתו, אבל אין אדם יודע הדרד של עליית נפשו כי אם על־ידי התגלות בחינת היד הנ"ל ששם פתוחים כל הדרכים וכו' וכו' כנ"ל, ועל־כן אחר נשיאת פנים שאז היא בחינת התגלות היד הנ"ל כנ"ל, אז הזמן להעלות נפשו לחדש כחו, שהוא בחינת נפילת אפים אחר שים שלום אחר נשיאת פנים, שהוא בחינת עליית הנפש, בחינת: "אלוהי ה' נפשי אשא" כידוע, כי אז עולה נפש כל אחד לחדש כחו ומדרתו דקדושה, על־ידי שנמשך על נפשו הארת היד, שעל־ידיה נתגלה להנפש הדרד איד לעלות לחדש נפשו וכחו ומדרתו כנ"ל. ואחר כך חוזרים כל הנפשות, וכל אחד מוריד שפע וחיות כפי התחדשות נפשו וכחו, וזהו בחינת ירדת השפע שנמשך

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ה

ארה חיים תקנט

לאבות ביום הזה. נמצא על ידי תפלה
בכח נתיחדש השבועה לאבות, עד כאן,
עין שם:

אחר כך באשרי ובא לציון וכו', הינו
כנ"ל:

הלכות תפלה

הלכה ה

א על-פי התורה בלקוטי תנינא סימן
פד וזה לשונו: ידע שעקר
התחברות ודבקות לה' ותפוד הוא על-
ידי התפלה וכו'. ובשביל זה על-פי רב
כשאדם מתפלל נפל לו מחשבות של
גדלות, כי התפלה, הינו בחינת מלכות,
בחינת 'אני', היא בגלות בתוד מלכות
הרשעה וכו', וכשהיא רוצה לצאת או
מתאחות בה מלכות הרשעה, הינו
גדלות וכו'. ועל ידי שמתפללים בכח,
על ידי זה נותן כח בתפלה להתחזק
כנגד מלכות הרשעה וכו'. נמצא שהתקון
לפניות של גדלות העולם בשעת
התפלה הוא להתפלל בכח, ובה ותגבר
עליהם ויבטלם וכו', ועל ידי זה מתקן
'אשת חיל', בחינת מלכות, ומציא אותה
מגלותה, מלבושין אוקמין, לבושין
דקלפה שהיא מבסה בהם בגלותא,
ונעשית קן להקדוש ברוך הוא וכו', ועקר
פגותי יהיה שתתקן השכינה כדי לונה
עם בעלה וכו', כי מתחלה צריך
אתערותא דלתתא וכו', ואזי השכינה
מתלבשת בלבושין נהורין: 'חור סוקמ
ירק', בחינת אבות, והיא בחינת שבועה,
בחינת שבועה, ונעשה כאלו עכשו נשבע

ב וזהו בחינת 'תפלות אבות תקנום'
(ברכות כו:), כי עקר התפלה
בבחינת אבות כנ"ל, כי על ידי התפלה
בכח נתיחדש השבועה לאבות כנ"ל, כי
השלישה אבות הם בעצמן בבחינת תקוני
מעלות התפלה המבוארים בתורה הזאת.
כי 'אברהם' איש החסד - הוא עקר
ההתחברות ודבקות לה' ותפוד שזוכין
על ידי התפלה, כי אברהם בחינת חסד
שהוא אהבה והשתוקקות והתחברות
ודבקות לה' ותפוד, שכל זה בחינת חסד
ואהבה, בחינת אברהם, כי אברהם הוא
הראשון שהתחיל לעסק בתפלה
בשלמות ולהמשיך דרך התפלה בעולם,
כי הוא התחיל להמשיך האמונה בעולם
שהיא בחינת תפלה, וכמבאר בכמה
מקומות בדבריו ז"ל.

'יצחק' - הוא בחינת גבורות, בחינת
כח וגבורה, שמתפללין בכח
גדול ובגבורה גדולה כדי להכניע
ולשבר מלכות הרשעה, הינו גדלות
שעולה על הלב בשעת התפלה. כי
כאברהם יצחק היה עדן אחיות מלכות
הרשעה שהם עשו וישמעאל שיצאו
מהם, ועל-כן צריכין להמשיך בחינת
גבורות יצחק הקדושים, שהם בחינת
מה שמתפללין בכח וגבורה, כדי
להכניע ולכפול מלכות הרשעה שהוא

זכה למטה שלמה בלי שום פסול, שעל-ידי-זה גרם יחוד וזווג עליון, בחינת (בראשית לו): "וישתחו ישראל על ראש המטה" - שהיתה מטה שלמה, והיתה השכינה שורה על מפתח תמיד, כי גרם יחוד וזווג עליון שהוא בחינת מטה שלמה. ועל-כן יצא ממנו שנים עשר שבטים, שהם כנגד שנים עשר ברכות אמצעיות שבתפלה, שבהם כלולים כל התהנות ובקשות שהם עקר התפלה. כי שלש ראשונות ושלש אחרונות הם בחינת לפני התפלה ולאחריה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. אבל עקר התפלה הם שנים עשר אמצעיות, כנגד שנים עשר שבטים שהם בחינת המטה שלמה, בחינת הזווג הנעשה על-ידי התפלה. ואלו השנים עשר אמצעיות הם חוץ ברפת המינים, כי כל השנים עשר אמצעיות שהם כלל התפלה היא להכניע המינים והמלכות הרשעה שהם בחינת גדלות, שהיא בחינת עבודה זרה ומינות. נמצא עקר שלמות התפלה, שהוא היחוד עליון, הוא על-ידי בחינת יעקב.

ועל-כן תפלות אבות תקנום, כי כל התפלה צריכה להיות כולל משלשה אבות, דהינו להתחבר ולהתדבק לה' ותברך וכו' שזהו בחינת אברהם, ולהתפלל בכת וגבורה וכו' שזהו בחינת יצחק, והעקר ליחד קדשא בריך הוא ושכינתה בשלמות, שזה בחינת יעקב שזכה למטה שלמה כנ"ל:

מלכות עשו וישמעאל, שלא ובטלו התפלה על-ידי מחשבות של גדלות וכו"ל. ועל-כן היה עקר קיום העולם על-ידי עקדת יצחק, כי עקדת יצחק זה בחינת מסירת נפש שמסר נפשו למות בשביל ה' ותברך. וזה בחינת תפלה בכת, שצריכין להניח כל כחו וחיותו בתוך דבורי התפלה שזה בחינת מסירת נפש, בחינת עקדת יצחק שמסר כל חיותו בשביל ה' ותברך, והכל בשביל לבטל מלכות הרשעה שהם תקף הגבורות דסמרא אחרא שהיו נאחזין בו, שהם בחינת מלכות הרשעה של עשו וישמעאל. ועל-ידי העקדה שהיא מסירות נפש, בחינת תפלה בכת, על-ידי-זה הכניע ובטל אותם וכו"ל. על-כן בכל פעם שרוצים להזכיר לפני ה' ותברך את הברית ואת השבועה שנשבע להאבות, מוזכרין אותה על-ידי הזכרת זכות עקדת יצחק, כמו שאומרים בראש השנה (כתפילה מוסף) וכן בכל יום (כתפילה שוקדם אמרת העקדה): "זוכר לנו ה' את הברית ואת החסד ואת השבועה וכו' ואת העקדה וכו'", כי עקר הזכרת השבועה לאבות היא על-ידי תפלה בכת, שהיא בחינת עקדת יצחק כנ"ל.

יעקב - היה מפתח שלמה בלי שום פסול, ועל-כן עקר התקון על-ידי יעקב, כי יעקב הוא בחינת שלמות תקון התפלה שהוא ליחד השכינה עם ודחה כנ"ל. וזה זכה יעקב בשלמות, כי

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ה

ארה חיים תקלא

ג וְהָנָה בְּאֵרְנוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲמָצְעוֹת
הֵם פְּנַגְד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטֵי בְּנֵי
יַעֲקֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִטָּה שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵם
עֶקֶר הַתְּפִלָּה. וְעֵתָה נִבְאָר בַּחֲסְדֵי ה'
בְּפִרְטוּיֹת שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּרֻכּוֹת אֲמָצְעוֹת,
אִיךְ הֵם פְּנַגְד שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּנֵי יַעֲקֹב.

בְּרָכָה רֵאשׁוּנָה מֵהַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר אֲמָצְעוֹת
הִיא 'אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת',
הִיא פְּנַגְד רֵאוּבֵן. כִּי רֵאוּבֵן עַל שֵׁם
הָרְאִיָּה, כְּמוֹ שִׁפְתוּב (בְּרֵאשִׁית כט): 'כִּי רָאָה
ה' בְּעֵינָיו', וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(בְּרֻכּוֹת ט): 'רָאוּ בֶן וְכוּ'. וְרֵאִיָּה הִיא בְּחִינַת
הַדַּעַת, כְּמוֹ שִׁפְתוּב (קֹהֵל א): 'וְלִבִּי רָאָה
הַרְבֵּה חֻקָּה וְדַעַת', וְכֵמוֹ שִׁפְתוּב
(בְּרֵאשִׁית י): 'וַתִּפְתַּקְתָּה עֵינֵי שִׁנְיָהֶם', וּפְרָשׁ
רְש"י לְעֵנֵן הַדַּעַת, כִּי עֵינַיִם עַל שֵׁם
הַחֻקָּה נֵאמַר:

'הַשִּׁיבֵנו' פְּנַגְד שְׁמַעוֹן שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם
(שם כט): 'כִּי שָׁמַע ה' כִּי
שְׁנוּאָה אֲנֹכִי', זֶה בְּחִינַת הַבַּעַל תְּשׁוּבָה
שֶׁנִּלְכַּד תְּחִלָּה בְּחַטָּאִים וְעַל־כֵּן הוּא שְׁנוּאָה
בְּעֵינֵי ה' וְכַעֲשֵׂי עֲצוּמוֹ, וְכִשְׁה' יִתְפַּדֵּךְ
עוֹזְרוֹ מֵתַעֲוֵר בְּתִשׁוּבָה, אִזּוֹ ה' יִתְפַּדֵּךְ
מִרַחֵם עָלָיו עַל בּוֹיּוֹנוֹ שֶׁהוּא שְׁנוּאָה כָּל כַּד,
בְּכַחֲבִינַת: "כִּי שָׁמַע ה' כִּי שְׁנוּאָה אֲנֹכִי",
בְּחִינַת (תְּהִלִּים לח): "כִּי כִסְלִי מִלְּאוֹ נִקְלָה
וְכוּ", שֶׁהוּא מִבְּהָה וְנִקְלָה בְּעֵינֵי עֲצוּמוֹ,
בְּחִינַת (מַשְׁלֵי יד): "גַּם לְרַעְוָה יִשְׁנֹא רִשׁ",
שֶׁהוּא הָרִשׁ מִתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְעַל
זֶה מְבַקְשִׁים שְׁה' יִתְפַּדֵּךְ וְיַחַם וְיִשְׁמַע כִּי
שְׁנוּאָה אֲנֹכִי עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרָעִים,

וְחִזְרוּנֵי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֹמֹה לְפָנָיו. וְזֶה בְּחִינַת
(דְּבָרִים לב): "שָׁמַע ה' קוֹל הַיְהוּדָה וְאֵל עַמּוֹ
תְּבִיאֵנוּ", שֶׁנֶּאמַר לְעֵנֵן תְּשׁוּבָה שֶׁל
הַיְהוּדָה שֶׁהִתְוֹדָה וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סוֹטָה י): 'כִּי גָרַם
לְרֵאוּבֵן שְׂיִדָּה, הַיְהוּדָה וְכוּ', וְרֵאוּבֵן הוּא
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְחִיל בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'אַתָּה פְּתַחַת בְּתִשׁוּבָה
תְּחִלָּה וְכוּ'. נִמְצָא שִׁפְסוּק "שָׁמַע ה' קוֹל
הַיְהוּדָה" מְדַבֵּר בְּתִשׁוּבָה, שִׁישְׁמַע קוֹל
יִשְׂרָאֵל הַמְּכֻבָּדִים עַל שֵׁם הַיְהוּדָה וְחִזְרוּם
בְּתִשׁוּבָה, וְבֵאלֹו הַתְּבוּת "שָׁמַע ה'" רְמוּז
בְּרָכָה לְשְׁמַעוֹן כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רְש"י שֵׁם,
נִמְצָא שִׁשְׁמַעוֹ ה", בְּחִינַת שְׁמַעוֹן, הוּא
בְּחִינַת תְּשׁוּבָה וְכַ"ל. וְעַל־כֵּן בְּרַפְת
'הַשִּׁיבֵנו' פְּנַגְד שְׁמַעוֹן.

'סִלַּח לְנוּ' פְּנַגְד לְוִי, שֶׁהֵם הַלְוִיִּם
וְהַכֹּהֲנִים בְּנֵי לְוִי הַעֹסְקִים
בְּעִבּוֹדַת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ תָּמִיד לְכַפֵּר
וְלִסְלַח עוֹן יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל עִבּוֹדַת בַּיִת
הַמִּקְדָּשׁ וְקַרְבָּנוֹת הַכֹּל לְכַפֵּר וְלִסְלַח
עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל.

'רָאָה' נֵא בְּעֵינֵינוּ שֶׁהוּא בְּרַפְת גּוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל פְּנַגְד הַיְהוּדָה, שְׁמִמּוֹנֵי יִצְחָק
מְשִׁיחַ שֶׁהוּא גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל גּוֹאֵל אֶדְדָק.

'רַפְּאֵנוּ' פְּנַגְד יִשְׁשַׁבֵּר, שְׁהוּו עֹסְקִים
בַּתּוֹרָה הַרְבֵּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יִזְבַּח כו), וְהַתּוֹרָה הִיא
רְפוּאָה לְכָל, כְּמוֹ שִׁפְתוּב (מַשְׁלֵי ג):
"רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשֹׁרֵךְ".

בשופר ובתרועה. את מוצא, בשעה שעלו לקבר את יעקב אבינו, באו בני חת להתעורר עמיהן על הקבורה, ורץ נפתלי באילה והביא את הספר ממצרים ושפר על-ידו, ופרש המתנות כהנה: 'ושפר' – השקית המריבה שביניהם, וענן שם בהמתנות כהנה. וזה בחינת ברור המשפט שמשקית המריבה, שנעשה על-ידי נפתלי שנתן אמרי שפר, שהם דברי תורה שנתנו בשופר ובתרועה, וכמו שפרש המתנות כהנה שם. ועל-כן זכר שופר ותרועה, שהוא בחינת ראש השנה שהוא יום שופר ותרועה, שאו הוא יום המשפט. וזה בחינת (דברי הימים ב): "ומנפתלי שרים אלה", כמובא זה הפסוק במדרש שם, כי הם שרים שמוציאין ומבדרין המשפט לכל, כי הם נותנים אמרי שפר לברר המשפט והעצה להשקית המריבה וכו'. ועל-כן השיבה שופטינו כנגד נפתלי, ואז מתחיל עלית המלכות. כי עקר המלכות הוא המשפט שיוצא ממונו, כמו שכתוב (משל כט): "מלך כמשפט יעמיד וכו'". ועל-כן מזכירין בברכה זאת דיקא שם מלכות, כמו שאומרים: "מלך אוהב צדקה ומשפט, כי עקר תקון שלמות המלכות על-ידי משפט. ועל-כן מתפללין אז תקף ברפת המינים, שיעקר המינים ומלכות הרשעה שלא יתגברו כנגד מלכות דקדשה, הינו שלא יתגבר חס ושלום הגדלות שהוא בחינת מינות ועבודה זרה, בחינת מלכות

כפרך עלינו שהוא ברפת הפרנסה כנגד זבולון, שהיו עוסקים בפרקמטין להספיק פרנסה לייששכר העוסקים בתורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ועל-כן הם צריכים ברפת הפרנסה.

התקע בשופר שהוא קבוץ נדחים, כמו שאומרים מקבץ נדחי עמו ישראל, כנגד שבט דן, שהיה מאסף לכל המחנות (במדרש) דקדשה, שהיו בחינת קבוץ נדחים. כי עמלק היה רודף תמיד אחרי מחנה דן, כי עמלק הוא בחינת פגם הברית, בחינת מקרה לילה רחמנא לצלן, כמו שכתוב (דברים ט): "אשר קרך בדרך", שמשם כל הנדחים כדוע. ועל זה עקר התפלה שה' יתברך ירחם עלינו וקבץ נדחינו בגשמיות ורוחניות, דהינו שיקבץ ויאסף לתוך מחנה ישראל הקדושה כל הניצוצות הנדחים על-ידי פגם הברית, שכל התקון הזה הוא בבחינת מחנה דן שהוא מקבץ ומאסף לכל המחנות, להכניס כל הנדחים והנדחים לתוך מחנה ישראל הקדושה. גמזא שמשקבץ נדחי עמו ישראל הוא כנגד דן.

השיבה שופטינו ויועצינו וכו' כנגד נפתלי, בבחינת (בראשית כט): "נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר", שהם אמרים נאים לברר המשפט והעצה על מכוונה, וכמבאר במדרש רבה סדר וחי (פרשה צח, ט): "הנתן אמרי שפר" – אמרי שופר, שהם משפרין אמרים שנתנו

לקוטי הלכות

הלכות תפלה ה

ארה חיים תקלו

הרשעה, שלא יתגבר על מלכות דקדושה שהיא התפלה וכו"ל.

'על הצדיקים' פנגד יוסף שנקרא צדיק.

'ולירושלים' פנגד פנמיין, פי וירושלים היה בחלקו של פנמיין.

'את צמח דוד וכו' פנגד גד, שממנו יצא אליהו שהוא יקרב הגאולה, וכל צמיחת קרן ישועה על-ידו. וכמו שכתוב במדרש פרשה צ"ט סדר ה"ל לעגון דין: 'בין שראה אותו יעקב אמר: "לישועתך קויתי ה'" (בראשת מט), אין זה מכיא את הגאולה אלא מגד, שנאמר (שם): "גד גדוד יגדנו והוא יגד יעקב", לאותו שהוא בא בעקב, "הנה אנכי שולח לך את אליהו הנביא" (מלאכי ג) שהוא מושבט גד, וזה שאנו מתפללין בברכת את צמח: "פי לישועתך קוינו כל היום, הינו בחינת "לישועתך קויתי ה'" ה"ל שאמר יעקב, שנסמך לברכת "גד גדוד יגדנו", הינו שעתה אנו מקוים רק לישועתך על-ידי זרע גד שהוא אליהו, שכא בקרוב ויבשרנו הגאולה וכו"ל. ועל-פן את צמח' פנגד גד.

אליו, בחינת (הרים א): "אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בך", ששומע תפלתם ומושיעם תמיד. ועל-פן ברפת שומע תפלה פנגד אשר.

הלכות תפלה הלכה ו' נבללת בהלכות ברפת השחר הלכה ה':

ראשי פרקים שכיבים להלכות תפלה הלכה ו' שנובללת בהלכות ברפת השחר הלכה ה' על-פי 'ואת הערבים' סימן ד' לקוטי תנינא.

"הושיעה ה' וכו' פי פסו אמנים וכו', אשר אמרו ללשנו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו" (תהלים יב). פי הדבור יש לו כח גדול, כמו שכתבתי שם (כחות ע"ו) על מאמר רבותינו ז"ל (במדבר רבה פרשה כד): 'אף אנו באין עליו בדרך שבהו בפיו וכו'. "ויעמד פנתם ויפלל וכו' ותחשב לו לצדיקה" (תהלים קו), פי פנתם קנא אז קנאת ה' צבאות שנחשב לצדיקה וכו'. "ואברהם זקן בא בימים" - דסיב ועל ביימין שהיה מתחדש בכל יום וכו'.

'תלמידיו של אברהם אבינו, עין טובה וכו', ההפך - תלמידיו של בלעם הרשע, עין רעה וכו' (אבות ה' יט). פי אברהם זכה למה שזכה רק על-ידי רצון הטוב שהיה מוציא בפיו וכו', וזה בלעם לעמת זה התגבר ברצונות רעים והוציאם בפיו. ומה בין תלמידיו וכו', פי הלא

'שמע קולנו' פנגד אשר, שנקרא על שם (בראשת ל): "באשרי פי אשרוני בנות". פי בשה' ותברך שומע תפלת ישראל, אזי הכל רואין מעלת ישראל והכל מאשרין אותם, בבחינת (תהלים קמד): "אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אליהו", ששומע תפלתם בכל קראם

פ

דף קנ"ט

וגבוהים ורמים מאד, כי הרצון עולה על הכל. ואצל הספרא אחרא להפך, שהעמידו פסליהם על גבעה גבוה וכו', ולכן חזק מצור להשפיל אל האמת. אבל זרע אברהם וכו' הם חזקים בצור פרצונם הטוב, ועולים למעלה מפל החרים והגבעות, שהם בחינת הדיעות שהם גבוהים מהשכל, בחינת מקיפים שהם גבוהים ורמים, שעל-ידיהו נתפקרו הרבה רחמנא לצלן, אבל ישראל בני האבות עולים על כלם, פי הם נקראים עבריים, והעקר על-ידי הרצון וכו':

שניהם פועלים פעולות פרצונם בזה העולם, אבל "אחרית רשעים גברתה" (תהלים לו), פי 'תלמידיו של אברהם אבינו עליו השלום נוחלין העולם הזה וכו', ותלמידיו של בלעם הרשע יורדים לבאר שחת וכו'.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל במדרש רבה (בראשית רבה פרשה ג, ח): 'אור - אלו מעשיהם של צדיקים, חשך - אלו מעשיהם של רשעים, ועדן איני יודע באיזה מהם חפץ, תלמוד לומר (בראשית א): "וירא אלקים את האור כי טוב"'. "כי מקרה אחד לצדיק ולרשע וכו'" (קהלת ט), "אד מי

יודע רוח האדם העלה וכו', ורוח הבהמה הירדת וכו'" (שם ז), "ואד גמות התכם עם הפסיל" (שם ט).

"הן עם לכרד ישכון" (במדבר טו), שהם מתבודדין בינם לבין עצמן, ומישבין עצמן היטב היטב מה יהיה בסופם ותכליתם, שזה כל ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. "ובגוים לא יתחשב" (שם), שאינם חושבים בדתם מעשה הגוים שרודפים אחר הממון שהוא בחינת שקד ועבודה זרה. "מי מנה עפר יעקב" (שם), מה שנעשה מפל פסיעה ופסיעה מזה וכו'. "ומספר את רבע ישראל", בחינת ארבעה דגלים, בחינת ד' דאחד וכו'. "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו", פי עקם את פיו והכרח להודות, שבעת המיתה והאחרית ובסוף אז יבינו החלוק שבין החולד בדרך ובין החולד בדרך אבותינו המחזקים את הרצון וכו':

"מה אקב לא קבה אל, ומה אועם לא ועם ה'" (במדבר טו), פי באותן ימים

לא פעם (ברכות ז), פי משה בכחו המשיך אז דיקא עת שיהיה רק רצון הפך הועם וכו'. "פי מראש צרים אראנו מגבעות אשורנו" (במדבר טו) - שהם האבות והאמהות, שכל עבודתם היה רק רצון טוב. וזה בחינת "צורים", בחינת (תהלים עט):

"צור לכבי וחלקי אלקים לעולם". וזה בחינת "גבעות", בחינת (שיר השירים ד): "הר המור וגבעת הלבונה", מקום הבית המקדש, ששם עלה הכל לרצון, פי שם אור הפנים וכו' שעולין לשם בשלשה דגלים. וצור וגבעה הם חזקת, חזקים מאד

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים א

ארה חיים תקלה

פינחס ה'ה בחינת תקון הברית, ועל-ידי זה זכה לכהנה, על-ידי שקנא קנאת ה' צבאות על פגם הברית, על-כן על-ידו דיקא נהרג בלעם שהיה הפכו ממש כ"ל. ועל-כן סמכו רבותינו ז"ל ברפת כהנים לתפלה, כי הוא גם כן בחינת תקון הברית, בחינת ח"י ברכאיו, כמו שכתב רבנו פמה פגמים.

ועל-כן צריך לברך בלשון הקדש דוקא, כי שמירת הברית תלוי בשלמות לשון הקדש, שעל-ידי לשון הקדש מבינינו תאנת נאוף שהוא הרע הכולל של כל השבעים לשונות, כמו שכתב רבנו (בסיון י"ט) על פסוק "תפלה לכתוב הנביא" (תבוקו ג), ע"ן שם. ועל-כן מברכין בקול רם, שהוא בחינת תקון הדעת שהוא תקון הברית, כמו שכתב רבנו (בסיון כ) שמתחמת זה אומרים את ההגדה בקול רם כי ההגדה הוא תקון הברית, ע"ן שם. ועל-כן הוא בעמידה, שהוא בחינת סגרא דכוכרא, הפך בלעם הרשע שהיה נופל מחמת שהיה ערל, כמו שפרש רש"י ז"ל (במדבר כד, ד), וזה פרוש: "כה תברכו" (במדבר ו), ודרשו רבותינו ז"ל (סוטה ל"ח) מזה, שצריך לברך בלשון הקדש, כי פ'ה הוא בחינת השכינה שהיא בחינת מלכות, שהיא בחינת שלמות לשון הקדש. ועקר ברפת כהנים לתקן הכלי של ישראל על-ידי בחינת תקון הברית, כדי שיהיו ראויים לקבל ברכות. וזה שכתוב (במדבר שם): "ושמו את שמו על

הלכות נשיאת כפים

הלכה א

אין מברכין אלא בלשון הקדש ובעמידה ובנשיאת כפים ובקול רם.

תבוקו ג

כי הברכות מסורות לכהנים, כי הם בחינת שומרי הברית, כמו שכתוב (דברים ל): "ורו משפטך ליעקב וכו' ובריתך ונצרו". ובני לוי לא טעו בעגל, שהיה בחינת פגם הברית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פטריון סג): 'לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא'. כי כל התאות, ובפרט תאות נאוף שהוא הרע הכולל של כל התאות, הם באים משבירת כלי הקסד פידוע, שמוזה נהנה התאות שבאים מאהבות הנפולות. והכהן הוא בחינת איש חסד, שהוא בחינת שלמות האהבות העליונות, כמו שכתב רבנו כל זה על פסוק (תהלים ס): "ח"פה שברה לבי" (בסיון ל"ד), ע"ן שם. ומחמת שהם בבחינת תקון הברית, על-ידיהם הם יכולין להמשיך הברכות, כי בליהם שלם, הפך בלעם הרשע שרצה להמשיך קללה על-ידי קלקול הכלי, מחמת שהיה משקע מאד בתאוה זו, כמו שכתב רבנו (בסיון ל"ח) על פסוק "בקרוב עלי מרעים" (תהלים כז), ועל-כן נהרג בלעם על-ידי פינחס דוקא (פטריון ק"ג), כי

אכילתו מהתנוצצות האור של פח מעשה
בראשית, כמו שכתב רבנו (בסמ"ט), שנהו
תקון האכילה. וזהו: "ישם לך שלום", כי
עלידי כל זה זוכין לשלום, כי עלידי
שמירת הברית זוכין לשלום, בחינת (במדבר
כח): "הנני נתן לו את בריתי שלום", הפך
התרפות ובזיונות שמתרפין את האדם
עלידי פגם הברית, בחינת: "חרפה
שברה לבי" הנ"ל. וכן עלידי תקון תאות
אכילה זוכין לשלום, כמו שכתב רבנו
(בסמ"ט ל"ט):

וזהו שאנו נוהגין בחוץ לארץ שלא
לברך ברפת בהגים כי אם ביום-
טוב. כי בחוץ לארץ נתונים תחת שרי
השבעים אמות, עליבן אין בהם פח
להכניע אותם עלידי ברפת בהגים שהוא
בחינת שלמות לשון הקדש, כי אם
ביום טוב, שאו מתקנין המלכות דקדשה
ומכניעין מלכות הרשעה של האמות,
כמו שכתב רבנו על פסוק (שמואל א טו)
"וישפס שמואל את אגג" (בסמ"ט ו' ויטמן ק"ה),
עליבן או הלשון הקדש שהוא בחינת
מלכות דקדשה הנ"ל, יש לה פח להכניע
את הרע של השבעים אמות, עליבן
מכרכין או דוקא ברפת בהגים כנ"ל. וזה
שאנו אומרים בקדוש של יום טוב: 'אשר
בחר בנו מכל עם ורוממונו מכל לשון',
כנ"ל, כי אז אנו מרוממים מכל הלשונות,
כי נתעלה הלשון הקדש שהוא בחינת
מלכות דקדשה, ונכניעין ונפליין השבעים
לשונות שהוא מלכות הרשעה. ועליבן

בני ישראל". כי השם הוא הנפש והוא
הפלי של החיות, כפונקא בדברי רבנו (בסמ"ט
נ, ג). והפניהם עלידי ברכתם הם משלימין
הפלי של ישראל שהוא השם והנפש,
בחינת: "ישמו את שמיו וכו'" כנ"ל,
ועלידי זה (במדבר שם): "ואני אברכם", כי
מפילא מחול הברכה עליהם עלידי שיהיו
פלים ראויים לקבל כנ"ל.

וזה פרוש הברכה: "ברכה ה'" -
'בממון', 'וישמך' - 'מן המזיקין'
(במדבר רבה פירשה יא, ה). כי הממון הוא שמירת
הנפש, כמו שכתב רבנו (בסמ"ט ג"ט ח"א, עין
שם). וזהו: "ברכה ה'" - 'בממון', עלידי
זה: "וישמך" - 'מן המזיקין'. וכל זה
תלוי בשמירת הברית, שעלידי שמירת
הברית זוכין לעשירות, ועלידי זה נשמר
הנפש. וזהו: "יאר ה' פניו אליך" (במדבר
שם), הינו בחינת אנפין נהורין שבא עלידי
תקון הברית, כמו שכתב רבנו (בסמ"ט כג, א),
וזהו "יאר ה' פניו אליך", "פניו אליך"
דוקא, הינו שתזכה שיתפך פנד, עד
שיהיה פנד יאר בך, הינו שיתראה פניו
בפנד בבחינת פנים בפנים, כמו שכתב
רבנו (בסמ"ט י"ט). וזהו: "ישא ה' פניו אליך"
(במדבר שם), זה בחינת תקון תאות אכילה
שעלידי זה זוכין לנשיאת פנים, בבחינת
(ברכות כ): 'וכי לא אשא פנים לישראל'
שהם מדרקדקין על עצמן מפנית ועד
פביצה', כמו שכתב רבנו (בסמ"ט מ"ו), כי
עלידי שמירת הברית שבא עלידי
שלמות לשון הקדש, זוכין שיהיה כל

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים א

ארה חיים תקלו

בשבת אין נושאין בפיהם אף ששבת קדשתו מעלה, כי אדרבא, מחמת זה אין מכריזין או, כי עקר שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, על-ידי שמעלין הטוב שבתרגום, ועל-כן ביום-טוב שעדיין יש אחיזה ושלטה להאמות רק שמכניעין אותם על-ידי קדשת יום-טוב, על-כן שיד או שלמות לשון הקדש, ועל-כן יש או נשיאת כפים, אבל בשבת שהוא בטול הרע ושביחתו לגמרי, כי הטוב שבתרגום נתעלה ללשון הקדש והרע נתבטל, וזה נעשה כבר בערב שבת על-ידי רחיצת חמיו, אבל בשבת אין שיד כל זה, כי שבת בלו קדש ואין שיד להזכיר שם של הרע של השכעים אמות כלל, ועל-כן אין אנו נושאין כפים בשבת, כי אין שיד או להכניע הרע של האמות, כי כבר נתבטל בערב שבת כנ"ל, ושבת היא שביטה לגמרי כנ"ל. וזה שאין אנו זוכרין כלל בקדוש של שבת ולא בתפלה של שבת: 'אשר בחר בנו וכו' ורוממנו מכל לשון' כמו שאומרים ביום-טוב, כי שבת למעלה מזה כנ"ל. ועל-כן קדשת יום-טוב תלוי בישראל על-ידי שמקדשין החדש, כי מחמת שיש בו עדין קצת אחיזה להשכעים אמות שהוא הסמרא אחרא, על-כן צריכין לעשות עשייה לזה לקדשו, והעקר תלוי בהדבור, שצריך לומר: 'מקדש מקדש', כי הדבור הוא בחינת לשון הקדש שעל-ידו ממשיכין קדשה להיות טוב ומכניעין הרע של האמות.

אבל שבת אין צריך לכל זה, כי שבת קביעא וקומא, ואין הוא בטול הרע ושביחתו לגמרי, ואין צריך כלל לקדשו כי הוא קדוש מאליו כנ"ל. ועל-כן מבקשין על החלום בשעת נשיאת כפים, כי פתרון החלום תלוי בשלמות לשון הקדש, שעל-ידי לשון הקדש בשלמות יכולין לפשר חלמיו, כמו שכתב רבנו שם (בסיון ט"ו), ועל-כן בשעת נשיאת כפים שהוא בחינת שלמות לשון הקדש כנ"ל, מבקשין או על החלום כדי להכפו לטוב על-ידי הכהנים, כי בהם תלוי הפתרון כנ"ל.

[שיד לעיל]

ועל-כן צריך לברך בנשיאת כפים. כי ברפת כהנים הוא כדי להכניע הרע של האמות שהם כל התאות כנ"ל, שזה בחינת פח המדמה שבלב שמתאזה לכל התאות, פמואב בדברי רבנו (בסיון ט"ד), ועל-ידי זה מכניעין העצבות רוח שבא על-ידי התאות של האמות שהם בחינת אנפיו חשוכין, שהוא עצבות ומרה שחורה. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קל"ט): 'על-ידי וראד ושמה בלבו' (שמות ד) זכה לכהנה, כי על-ידי שמחת הלב שעל-ידי זה מכניעין פח המדמה שבלב שהם אהבות הנפולות, שהם בחינת עצבות רוח, וכמו שכתב רבנו שם (בסיון ט"ד) שעל-ידי בחינת "ושמחתם בכל משלח ידכם" (דברים יב) מכניעין פח המדמה, עין שם, על-ידי זה זכה לכהנה,

תברכו" – 'בלשון הקדש וכו' (סוטה לח),
עין שם. ועל-ידיה נמשך השמחה של
שבת לששת ימי החול, ואז נתגלה בחינת
אחדות הפשוט, וידעין שכל הפעולות
משתנות שהם בחינת ששת ימי החול,
בלם נמשכין מאחד הפשוט יתברך וכו',
עין שם היטב:

א וזה בחינת ברפת פהנים בלשון הקדש
שקבעו בין הודאה לשלום. פי
הכהן הוא איש החדר, בחינת חסדים,
ועל-כן זוכה להלכות, כמו שכתוב (דברים
ל:): "וזרו משפטך ליעקב", וכמו שכתוב
(שם ז'): "ובאת אל הכהן או אל השפט",
לשאל מהם ההלכה, פי לפהנים נמסרו
ההלכות, פי הם בחינת חסדים, פי
ההלכות הם בחינת חסדים, כמבאר שם.
ועל-ידיה זוכים לאמת, כמו שכתוב (שם
ל:): "תפוד ואורוך לאיש חסידך", דהיינו
הכהן שאזכה לאמת על-ידי ההלכות
שהם בחינת חסדים. ועל-כן הפהן זוכה
לשלמות הדבור, בבחינת (שמות ד'): "והוא
יהיה לך לפה" הנאמר באהרן הכהן.
ועל-כן נמסר לפהנים הברכה בלשון
הקדש, דהיינו ברפת פהנים, בחינת (במדבר
ו'): "פה תברכו" – 'בלשון הקדש', פי הם
זוכים לשלמות הדבור שהוא לשון
הקדש, בחינת: "פה תברכו וכו' פנ"ל,
על-ידי ההלכות פנ"ל, פי על-ידי הלכות
זוכים לזה פנ"ל, וכמבאר שם עין שם.
ועל-כן קבעו ברפת פהנים אחר הודאה,
פי על-ידי ההודאה, בחינת הלכות, זוכים

הינו בחינת כהן איש חסד, שהוא בחינת
שלמות האהבות העליונות פנ"ל. ועקר
הפסוק הזה נאמר שם על שלא יתקנא
אהרן בגדלתו של משה, כמו שכתוב
(שמות ט:): "הנה הוא יצא לקראתך וראך
וכו", פי זה שך לזה, כלומר לא די שלא
יתקנא בגדלתך, שזה בחינת רע עין, פי
אם אפלו מבח המדמה יהיה נשקר
אהרן, אדרבא, "וראך ושמח בלבו" שזה
הפך בח המדמה פנ"ל, עין שם כל זה
היטב בפאמר המתחיל "ויהי מקין" (סוטה
נד). ועל-כן על-ידי ברפת פהנים
שמכניעין המדמה שבלב שהוא בחינת
עצבות רוח, על-ידיה נחללין האברים
ונעשה בחינת (אבות ג'): "נשא לבבנו אל
כפים אל אל בשמים", בחינת (דברים ל:):
"כי אשא אל שמים די", וזה בחינת
נשיאת כפים, (עין בפאמר המתחיל "וביום
הכפרים" בסוטה נ"ו):

הלכות נשיאת כפים

הלכה ב

על-פי המאמר של חנפה בלקוטי תניינא
(סוטה ב), עין שם כל המאמר היטב,
שעל-ידי ההלכות שהם בחינת תודה
והודאה, בחינת שעשוע עולם הבא,
על-ידיה נתגלה אור האמת שהוא מאיר
על-ידי שלשה שמות להדבור ונשלם
הדבור ושלמות הדבור הוא לשון הקדש,
שהוא מקשר לשבת, בבחינת (במדבר ו'): "פה

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ב

ארה חיים תקלת

לכרפת כהנים, בחינת לשון הקדש פנ"ל. ועל-כן צריך לברך בשמחה, כמו שכתוב בשלחן ערוך. כי ברפת כהנים שהוא בחינת לשון הקדש, הוא מקשר לשבת, שעל-ידי-זה ממשכין השמחה של שבת לששת ימי החל פנ"ל. ועל-כן תקף אחר ברפת כהנים אומרים 'שים שלום', בחינת שלום ואחדות שזוכין על-ידי ברפת כהנים, הינו בחינת התגלות אחדות הפשוט שנתגלה על-ידי בחינת שבת פנ"ל. ועל-כן הכהן עוקר רגליו בעבודה, כי עקר ברפת כהנים הוא בשביל העבודה, דהינו לתמן בחינת עבודה, דהינו בחינת עבד מט"ט, כי על-ידי ברפת כהנים שהוא בחינת לשון הקדש, גמשה השמחה של שבת לששת ימי החל שהם בחינת עבד מט"ט. וזה שקבעו ברפת כהנים בתפלה, כי התפלה נקראת עבודה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טז): 'שלוש ראשונות בעבד המסדר שבחו של רבו, אמצעיית בעבד השואל פרם מרבו וכו', נמצא שבתפלה האדם בעבד בחינת מט"ט דכלול ח"י ברקאין דגלותא. וצריך להמשיך מהשמחה של שבת לבחינת עבד מט"ט, בחינת (התלים פ): "עבדו את ה' בשמחה", כמו שכתוב שם, וזה געשה על-ידי ברפת כהנים פנ"ל. ועל-כן בעבודה עוקר רגליו, לרמוז שעוקר רגליו לברפת כהנים שעל-ידי-זה יתמקן העבודה בשמחה של שבת פנ"ל, כי גם עקירת רגליו להליכה לברפת כהנים הוא

מעין הברכה, כי ההליכה הוא בחינת הלכות, כי על שם זה נקראין הלכות על שם ההליכה, כמו שכתוב שם (באת ב). ועל-כן הכהנים מבקשין בשעת הליכה על הברכה, ואומרים: 'יהי רצון שתהא הברכה וכו', כי ההליכה שהוא מרמוז על בחינת הלכות הוא סגלת הברכה, כי עקר הברכה על-ידי הלכות פנ"ל. נמצא שעקירת רגליו להליכה לברפת כהנים בעבודה, הוא רמוז על תפון העבודה דהינו בחינת עבד מט"ט, על-ידי שמחה של שבת שגמשה על-ידי ברפת כהנים, שהוא בחינת 'כה תברכו - בלשון הקדש' פנ"ל, וכמבאר שם, עין שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת שלש ברכות של ברפת כהנים שיש בהם שלשה שמות, שהם מרמזים על שלשה שמות של אמת, כי גם אלו השלושה שמות הם בחינת שלשה קוין של אמת במובא. ועקר ברפת כהנים הוא שלום, דהינו בחינת שלום ואחדות הפשוט שנתגלה על-ידי ברפת כהנים בלשון הקדש שהוא מקשר לשבת פנ"ל, וכמבאר שם עין שם:

ב וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה, שאז הוא תכלית היחוד, בחינת אחדות הפשוט שנתגלה פנ"ל. וענין התפלה שצריכין לכל על פניהם, ואיתא בתתבים שהוא נפילה ממש, שמפילין עצמן או למדרגות התחתונות במובא, עין שם, הוא, כי בחל שהוא בחינת עולם הזה, אי אפשר לנו להפיל בקדשת

11
463

ועל־כן אין צריכין או וירדה בשביל העליה. רק בימי החל שהם בחינת עולם הזה, בחינת פעולות משתנות, ואפלו התפלה של חל היא גם כן בבחינת פעולות משתנות, כי מתפללין שלש עשרה ברכות אמצעיות שהם משנים זה מזה, ועל־כן כשרוצים להכליל בבחינת אחדות הפשוט, אי אפשר לבוא לעליה זו כי אם על־ידי בחינת וירדה שהיא תכלית העליה כנ"ל, ואז נכללין כל הפעולות משתנות בבחינת אחדות הפשוט, שזה בחינת נפילת אפים כנ"ל. אבל בשבת ויום־טוב שהם בחינת עולם הבא, שבהם עצם ההתגלות אחדות הפשוט, בחינת (בכרת ד'): "ביום ההוא יתה' ה' אחד וכו'", ועל־כן אז נכללין כל ברכות האמצעיות בברכה אחת, שאין מתפללין רק ברכה אחת באמצע, ועל־כן או אין צריכין לנפילה וירידה, דהינו נפילת אפים, כי הנפילה והירידה הוא רק כדי לעלות לעליה, דהינו לבחינת קדושת שבת שהוא בחינת אחדות הפשוט, ועל־כן בשבת ויום־טוב בעצמו אין צריכין לזה כנ"ל. וכן בכל יום שיש בו איזה תוספת קדושה, וכל תוספת קדושה נמשך משבת שהוא כליית הקדושה, ומאחר שיש בו בחינת התגלות קדושת שבת, על־כן אין צריכין לנפילה וירידה, ועל־כן אין בו נפילת אפים. וזהו בחינת הימים שאין נופלין בהם על פניהם, כמבאר בשלחן ערוך (אורח סי' קמ"א):

היחוד בבחינת אחדות הפשוט כי אם על־ידי נפילה וירידה שהוא תכלית העליה, וכמובא בדברי רבנו גרו' איר (בלקוטי תניא סימן י"ב) ענין תכלית העליה פאר היטב, ענין שם היטב, והכלל, שבשנופלין חס ושלום למקומות הנמוכים מאד, ואז מבקשין ומחפשי' איה מקום כבודו, וזהו בחינת תכלית העליה, כי 'איה' הוא קדושה העליונה, ענין שם היטב, וזה בחינת נפילת אפים. שבשעת הנפילה והירידה או דיקא הוא תכלית היחוד, בחינת תכלית העליה, כי בחינת 'איה' שהיא הקדושה העליונה, הוא בחינת אחדות הפשוט דלית מחשבה תפיסא בה כלל, שזה בחינת 'איה' וכו', ולבחינת קדושה עליונה זו צריך להיות בחינת וירדה שהיא תכלית העליה. וזה שאומרים ודוי קדם נפילת אפים. כי נפילה וירידה זו שהוא תכלית העליה הוא בחינת תשובה כמבאר שם, כי זה עקר התשובה בשמבקשין ומחפשי' איה מקום כבודו, כמו שכתוב שם. וזהו בחינת שלש עשרה מדות שאומרים אז שהם שלש עשרה תקוני דיקנא הנמשכין מאירוד אנפיו, שהוא בחינת 'בתר', בחינת 'איה' כפדוע.

ועל־כן אין נפילת אפים כי אם בחל, אבל בשבת ויום־טוב אין נופלין על פניהם. כי בשבת ויום־טוב או הוא עצם ההתגלות אחדות הפשוט,

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ב

ארה חיים תקמא

ג וזה בחינת קדשה דסדרא שנתקנה בלשון תרגום, הינו שהתרגום נכלל בקדשה. פי פעלות משתנות שנקללן באחרות הפשוט על ידי תקוני התפלה פנ"ל, זה בחינת לשון תרגום שעולה ונכלל בלשון הקדש, פי תרגום הוא בחינת 'עץ הדעת טוב ורע', כמו שכתב רבנו גרו יאיר (בסיון ט"ו), וזה בחינת מט"מ פמוכא, שהוא בחינת ששת ימי החל פנ"ל. וזה בחינת פעלות משתנות, פי כל הפעלות משתנות הם בחינת 'עץ הדעת טוב ורע', פי הקדשה בעצמה היא בחינת פלו טוב פלו אחר, ואין שם פעלה משנה חס ושלום, רק פלו אחר פלו טוב, ותכף שנמצא פעלה משנה יש שם אחיות הרע, שזה בחינת 'עץ הדעת טוב ורע'. וכמוכן זאת פמוכר 'אמר רבי עקיבא בשתיגע לאבני שיש מהור וכו' (סיון ג"א), עין שם. נמצא שתרגום שהוא בחינת עץ הדעת הוא בחינת מט"מ, בחינת פעלות משתנות, בחינת ששת ימי החל, ועתה הוא נכלל בקדשה בתוך לשון הקדש שהוא מקשר לשבת, דהינו שאומרים הקדשה בלשון הקדש ובלשון תרגום ונכלל התרגום בקדשה, וזה בחינת פעלות משתנות שנקללן באחרות הפשוט שהוא עצם הקדשה. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה מט): 'עלמא אמאי קאי, אקדשה דסדרא', פי עקר קיום העולם הוא בשביל התכלית שיחזור ונכלל בשרשו, פי בשביל זה נברא העולם ועל

197

זה קים העולם, וזהו שאמרו שהעולם קים אקדשה דסדרא שנתקנה בלשון תרגום, שהוא בחינת פעלות משתנות שנקללן באחרות הפשוט, שזהו קיום העולם פנ"ל, פי קיום העולם הוא דבר נפלא, שפעלות משתנות, דהינו העולם ומלואו, וקבלו חיות ויהיו נמשכין מאחד הפשוט, ועל כן אין קיום להעולם פי אם על ידי קדשה דסדרא, שעל ידי זה נכללן כל הפעלות משתנות באחרות הפשוט פנ"ל, וזהו קיום העולם פנ"ל:

ד וזהו בחינת שיר של יום שאומרים אחר קדשה דסדרא, שאנו מוזכרין בכל יום שבת, כמו שאומרים: 'היום יום ראשון בשבת וכו', וכמוכא בספרים שזה בשביל לזכר בכל יום את השבת. הינו פנ"ל, כדי להמשיך השמחה של שבת לששת ימי החל פנ"ל, שזהו בעצמו בחינת השיר של יום שאומרים. פי עקר כל השירות הם רק בשבת, שהוא בחינת עולם הבא, שאין יתער השיר של לעתיד, וכל השירות של ששת ימי החל, בחינת עולם הזה, הם רק מה שנמשך משבת לששת ימי החל שיר ושמחה פנ"ל. ועל כן אומרים מתחלה: 'היום יום ראשון בשבת וכו' ואחר כך אומרים השיר, פי השיר נמשך משמחת שבת שנמשך לימי החל פנ"ל. וזהו גם כן בחינת קמרת של אחר התפלה, בחינת שמחה, כמו שכתוב (משל טו): "קמרת

הלכה ג

א על-פי המאמר המתחיל 'אית לן בירא בדברא וכו' (סימן ל"א לקוטי ח"א), ע"נ שם היטב פל המאמר פלו.

דף קפ"ד

ובקצור, כי צדקה היא בחינת הגלגלים וכו', ואין שלמות לצדקה כי אם על-ידי אמונה שהיא מקור הברכות. ועל-פני חסר מברכות הנאמרות אצל צדקה, שהיו ראויים שהיו תשע עשרה ברכות כנגד שבעה פוכבי לבת ושנים עשר גלגלים, וברתינו ז"ל אמרו (בבא בתרא ב:): 'הנותן צדקה מתברך בשש ברכות והמפסידו באחד עשר, נמצא שחסר מהם, זה מורה שאין שלמות להצדקה כי אם על-ידי אמונה וכו' פנ"ל. ואמונה היא תלוי בבריה, ושמידת הברית הוא בשתי בחינות, שהם בחינת: מלאך, ה' צבאות. ומי שזוכה לשמידת הברית אזי חסד מתגלה, הינו אהבה והשתוקקות וכסופין לה' יתברך, ועל-ידיה נעשין נפשות ונעשין נקודות להאחיות, הינו שנגמטין האחיות לקבל טוב. ולא די בהשתוקקות וכסופין לבר, אלא צריך גם להוציא בשפתיו הכסופין שלו, כדי שתמצא הנפש מוכן אל הפעל. וזה בחינת גלגולי הנפשות וכו', ע"נ שם. וזה בחינת זיווג הנפשות, כי אתגרותא דלתתא שבוסף אל הדבר שבקדשה עבד נפש נוקבא, ואזי חוזר הדבר ונכסף אליו, וזה בחינת

ישמח לב", כי עקשו זוכין לשמחה על-ידי שגמשה השמחה של שבת לימי החל פנ"ל. וחזרון ומסימין בהלכות ושלום, דהינו (טה ע"ג): 'כל השונה הלכות בכל יום וכו', כי זה כלל כל הבחינות הנ"ל, כי כל זה נעשה על-ידי הלכות, שעל-ידם זוכים לשלום, בחינת אחרות הפשוט שנתגלה פנ"ל.

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

ה וזהו בחינת קדשה דסדרא שאומרים במוצאי שבת, הינו פנ"ל, שתכף אחר יציאת השבת ומתחילין ששת ימי החול, על-פני אומרים אז קדשה דסדרא שנתקנה בלשון הקדש ובלשון תרגום, כדי להמשיך קדשה של שבת לששת ימי החל, על-ידי שמקשרין וכוללין לשון תרגום בלשון הקדש שהוא מקשר לשבת, ואומרים סדר הקדשה בהם פנ"ל. ועל-פני נוהגין בשבת יום-טוב שאין אומרים בהם קדשה דסדרא בשחרית כי אם במנחה, כי אז אין צרכין להמשיך עליהם הקדשה פנ"ל כי הם עצמם קדש, וגם יום-טוב מתגלה בו קדשת שבת כמובא, רק במנחה אומרים הקדשה דסדרא, כי מנחה הוא סמוך לימי החל, כי תפלת המנחה ברוך ליום שלאחריו לענין תחנון (שרע א"ח סימן קל"א), על-פני אומרים אז קדשה דסדרא פנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ג

ארה חיים תקמו

'את־ערוֹתָא דִּדְכוּרָא עֵבִיד נֶפֶשׁ דְּכוּרָא וכו'." ואזי פֿשהוא בעל נֶפֶשׁ, אזי כל אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת לחם הפנים וכו'. ואזי כל העוֹבְדֵי בִּזְכוּכִים וכו' פֿלֵם מוֹרְחִים בְּשִׁבִיל פֿרָנְסָתוֹ. ואזי גִּתְגַּלְהַ בְּחִינַת פְּנִים, בְּחִינַת אוֹר הַחַפְזָה, בְּחִינַת (שעוֹת 5): "וְלֹא יִבְנֶה עוֹד מוֹרְדִי", כי גִּתְגַּלְהַ פְּנֵי ה' כִּי "סָר צֶלֶם וכו'" (במדבר ד', עג) שֶׁם כִּי הֵם דְּבָרִים עֲלוּיִים מְאֹד:

כ וְזֶה בְּחִינַת בְּרַפְת כְּהֻנִים. כִּי הִכְהֵן אִישׁ הַחֶסֶד פִּידוּעַ, הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד דִּמְתַּגְּלַה וכו' הנ"ל, שְׁהוּא חֶסֶד הַשׁוֹרְהָ אֶצֶל הַבְּרִית שְׁלוֹם, בְּבְחִינַת (במדבר כח): "הִנְנִי נֹתֵן לֹךְ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִתְהַלַּח לֹךְ וכו' בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם", כִּי הִכְהֵנָה שְׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד מִתְגַּלְהַ עַל־יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כִּנּוּ"ל, כִּי הִכְהֵנִים הֵם בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים 5): "כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֵתְךָ וּבְרִיתְךָ יִצְרְרוּ". וְעַל־כֵּן הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת רִצּוֹן וְכִסּוּפִין, כִּי כָּל מַעֲשֵׂה הַתְּקַרְבָּנוֹת הֵם עַל־יְדֵי הִכְהֵן, וְכָּל הַתְּקַרְבָּנוֹת נֹאמְרֵי רִצּוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ויקרא כב): "לְרִצּוֹנְכֶם תִּזְבְּחוּ", וְכִיּוֹצֵא כֹּה־כָּל מַעֲשֵׂה הַתְּקַרְבָּנוֹת עַל־יְדֵי הִכְהֵן נֹאמְרֵי 'לְרִצּוֹן', כִּי הִכְהֵן דִּיקָא יִכּוֹל לְהַקְרִיב אֶת הַתְּקַרְבָּנוֹת לְרִצּוֹן, כִּי הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת רִצּוֹן, כִּי הוּא בְּחִינַת חֶסֶד וְאַהֲבָה שְׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁתַּוְּקוּקוֹת וְרִצּוֹן כִּנּוּ"ל. וְעַל־כֵּן הִרְבַּה שְׁהוּא דוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, דְּהִינּוּ שְׁהוּא בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שְׁאִזִּי מִתְגַּלְהַ הַחֶסֶד עַל־יְדֵי,

דְּהִינּוּ אַהֲבָה וְהַשְׁתַּוְּקוּקוֹת וְכִסּוּפִין וכו', כְּמִבְאָר הַיָּטִב בְּמִאמְרֵי הַנ"ל, זֶה הִרְבַּה נִקְרָא כְּהֵן, כְּמִפְרָשׁ שֶׁם בְּפִסּוֹק זֶה (מלאכי 2): "כִּי שִׁפְתֵי כְּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרַה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת הוּא", וְדִרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מסעי קטן 10) עַל זֶה: 'אִם הִרְבַּה דוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת תוֹרַה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ, וְכֹאֵר רַבְּנוּ ז"ל בְּמִאמְרֵי הַנ"ל עֲנִין זֶה. כִּי כְּשֶׁהִרְבַּה דוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, דְּהִינּוּ בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשֵׁנֵי בְּחִינּוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם, וְאִזִּי חֶסֶד מִתְגַּלְהַ, דְּהִינּוּ כִסּוּפִין וְהַשְׁתַּוְּקוּקוֹת. וְצִרְדִּי לְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִין מִפִּיהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂין נִקְדוּת לְהַאֲוִתוֹת הַתּוֹרָה, וְנִצְטַמְרִין אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת טוֹבוֹת. וְזֶה: "תּוֹרַה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ", שְׁאוֹתוֹת הַתּוֹרָה מִבְּקִשֵּׁין לְהַצְטִיר עַל־יְדֵי־זֶה הִרְבַּה שְׁדוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, כְּמִבְאָר כָּל זֶה הַיָּטִב בְּמִאמְרֵי הַנ"ל, עִין שֶׁם הַיָּטִב. וְזֶה הִרְבַּה הַנ"ל נִקְרָא כְּהֵן כִּנּוּ"ל, כִּי הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת הִרְבַּה הַנ"ל, כִּי הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כִּנּוּ"ל. וְעַל־כֵּן נִצְטוּהָ הִכְהֵן בְּקַדְשָׁה יִתְרָה בְּקַדְשַׁת הַבְּרִית יוֹתֵר מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ויקרא כא): "קֹדְשִׁים יִהְיוּ וכו' אִשָּׁה זֹנָה וְחִלְלָה וכו' וּגְרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ וכו'". וְעַל־כֵּן הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת חֶסֶד כְּמוּבָא, כִּי עַל־יְדֵי בְּרִית חֶסֶד מִתְגַּלְהַ כִּנּוּ"ל. וְעַל־כֵּן הוּא בְּבְחִינַת רִצּוֹן וְכִסּוּפִין כִּנּוּ"ל. וְעַל־כֵּן הִכְהֵן הוּא בְּבְחִינַת הִרְבַּה הַנ"ל כִּנּוּ"ל.

וזה שכתוב בפתחים (דברים לב): "תמיד ואוריד לאיש חסידך וכו', כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו, וזרו משפטך לעקב ותורתך לישראל". כי הכהן שהוא "איש חסידך", שזוכה לזה על ידי שמירת הברית, בחינת: "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו", על פי על ידיה: "זרו משפטך לעקב ותורתך וכו'", כי הוא בנדאי ראוי להורות משפט ותורה לישראל, כי "תורה יבקשו מפייהו", כי אותיות התורה מבקשין שיצטטרו על ידי בחינת כהן איש החסד שהוא בחינת הרב הנ"ל פנ"ל. ועל ידי שהכהן שהוא בחינת הרב הנ"ל מורה תורה לישראל על ידיה מציר אותיות התורה לטוב, כי הוא יכול לציירם לטוב מחמת שהוא בבחינת חסד על ידי בחינת ברית, ועל פי בנדאי הכהן הוא ראוי להורות תורה ומשפט לישראל פנ"ל. נמצא שהכהן הוא בבחינת ברית, בבחינת חסד הנ"ל, ועל פי כל הברכות על ידי הכהן, כי על ידי נשלמין כל הברכות, כי כל הברכות חסרים ואין להם שלמות כי אם על ידי אמונה, ואמונה תלויה בשמירת הברית, ועל ידי ברית חסד מתגלה וכו' פנ"ל, דהינו רצון וכסופין לה' ותברך פנ"ל, ואין נצטטרו אותיות התורה לטוב, ועל ידי דקא נשלמין הברכות. כי כל הברכות באין על ידיה, על ידי הכסופין דקדשה, שעל ידיה מצטטין אותיות התורה, שהם פועלים ועושים כל דבר בעולם, מצטטין

אותם לטוב ולברכה, ומשם עקר הברכה. כי כל הברכות הכל מהתורה שמשם חיות כל הדברים שבעולם, אך אותיות התורה אין להם שום פעולה רק כפי מה שמצטטין אותם על ידי הכסופין, לטוב או להפך חס ושלום, כמבאר בפאמר הנ"ל, עני שם אחר הפימרא דסבי דבי אתונא הפותחיל: 'וויגן והצטרפותן של האותיות'. נמצא שעל ידי כסופין דקדשה משם כל הברכות פנ"ל. ועל פי דקא על ידי החסד שמתגלה על ידי שמירת הברית שהוא בחינת רצון וכסופין דקדשה, על ידיה נשלמין כל הברכות ששלמותן על ידי אמונה שתלויה בשמירת הברית שעל ידיה מתגלה חסד הנ"ל וכוה מקשר הטוב בפאמר הנ"ל ענין החסד שהוא הכסופין דקדשה לענין שלמות הברכות הנ"ל, והכו.

וזה בחינת ברפת כהנים, כי הכהן איש החסד על ידי שהוא בבחינת ברית הוא דקא יכול להמשיך ברכות לישראל, כי שלמות כל הברכות הם על ידי פנ"ל. וזה בחינת (בסדר ב): "יברך ה'" - 'במזון וכו'". כי מבאר שם בסוף הפאמר הנ"ל שמו שהוא בעל נפש, דהינו על ידי החסד והרצון, בחינת כסופין דקדשה הנ"ל, על ידיה אכילתו ופרנסתו בבחינת לחם הפנים, ואין כל העובדי כוכבים טורחים בשביל פרנסתו, ואין סר צלם, דהינו העובדי כוכבים שהם בחינת הצל שמכסה על אור החמה, ונתגלה

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ג

ארה חיים תקמה

ומאיר אור החמה, ונתקנים (ישעה ב): "ויהי ענין ראות את מורד וכו'", ענין שם היטב. וזהו: "ברקד ה" - 'בממון', פי על-ידי הכהן שהוא בחינת חסד הנ"ל שהוא יכול להמשיך ברכות לישראל כנ"ל, על-ידו נמשך ממון ופרנסה גדולה, בחינת לחם הפנים הנ"ל, שאזי הכל מורחים בשביל פרנסתו כנ"ל. וזהו: "וישמד" - 'מן המזיקין', הינו בחינת 'סר צלם' הנ"ל, פי עובדי פוכבים דעלמא שהם הצל שמכסה על אור החמה כנ"ל במאמר הנ"ל, הן הן מזיקי עלמא, ועל-כן עכשו שהם מכסין על החמה נאמר (תהלים קסא): "יומם השמש לא יכפה ורח בלילה וכו', ה' ישמד וכו', פי עכשו צריכין שמירה מן החמה ולכנה שלא יגיע חזק על-ידם, מחמת שעובדי פוכבים דעלמא שהן מזיקי עלמא נאחזין בהם כנ"ל. ועל-כן הכהן איש החסד שהוא מושיע הפרנסה בבחינת לחם הפנים, ואזי נתגלה מראה חמה, פי 'סר צלם' וכו', כמבאר שם, ונכנעים ונתכפלים עובדי פוכבים דעלמא הנאחזין בהחמה ומכסין אור החמה על-ידי צלם כנ"ל, על-כן נשמרין על-ידיה מן המזיקין, הינו מעובדי פוכבים דעלמא שהן המזיקין כנ"ל. וזהו שמברך בהן איש החסד: "ברקד ה" - 'בממון', "וישמד" - 'מן המזיקין' כנ"ל. וזהו: "יאר ה' פניו אליך", שתגלה בחינת פנים, שתתהו הפרנסה בבחינת לחם הפנים' על-ידי שמתגלה

פני ה', שהיו בחינת "ולא יכנה עוד מורד" (ישעה ב) הנאמר שם במאמר הנ"ל, ענין שם:

ג ועקר ברכת פהנים הוא בשעת התפלה. פי התפלה שהיא

ח"י ברקאין דצלותא הוא בבחינה הנ"ל, פי התפלה היא בבחינת ברית, בחינת ח"י ברקאין דצלותא שהוא בחינת 'צדיק חי עלמין' פידוע, ועל-כן עקר התפלה זוכין הצדיקים. פי עקר התפלה להמשיך רב טוב וישפע וברכה לישראל, ושלמות הברכות הם על-ידי אמונה כנ"ל, וזהו בחינת תפלה שהיא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות י): "ויהי ידיו אמונה",

והרגומו: 'פרישן בצלו', כמו שמוכא זאת ברברי רבנו ז"ל כמה פעמים. ואמונה תלויה בברית, שהיו בחינת ח"י ברקאין דצלותא שהוא בחינת צדיק כנ"ל. וזהו בחינת ח"י ברקאין חוץ ברכת המינים. פי עקר בחינת אמונה הוא בחינת ברכת המינים, שמתפללין שעקר את המינים והכופרים כדי שתתגלה האמונה בעולם. ועל-כן עקר התפלה תלויה בברכת המינים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כב): 'בכל הברכות אם טעה השליח צבור אין מעבירין אותו, חוץ מברכת המינים'.

וזהו בחינת ח"י ברקאין חוץ ברכת המינים, הינו על-ידי ח"י ברקאין שהם בחינת שמירת הברית, בחינת צדיק כנ"ל, על-ידיה נתגלה ונתחזק האמונה, פי עקר האמונה על-ידי שמירת הברית

כ"ל, ואזי נכנעין כל המינים והכופרים, שזוהו בחינת ברפת המינים כ"ל. ועל ידי ח"י ברקאין וברפת המינים, שהם בחינת ברית ושלמות אמונה התלויה בברית כ"ל, על ידי זה נשלמין כל הברכות כ"ל. ועל פ"י ח"י ברקאין וברפת המינים הם תשע עשרה ברכות, והו בחינת שלמות הברכות שהם כנגד שנים עשר גלגלים ושבעה פוכבי לכת ששניהם יחד הם תשע עשרה, שזוהו בחינת שלמות הברכות כשהם בחינת תשע עשרה ברכות, כנגד כל הגלגלים ושבעה פוכבי לכת, כמובן במאמר הנ"ל בתחלתו, שכתב שם: 'ומה שחסר מהברכות, שאינם אלא שבע עשרה והיה ראוי שיהיה שבעה ושתים עשרה וכו' הינו תשע עשרה ברכות וכו', זה מורה שאין שלמות לצדקה כי אם על ידי אמונה וכו', ע"ז שם. ועל פ"י התפלה שהיא בחינת אמונה, שנתגלה על ידי בחינת ברית כ"ל, על פ"י על ידי נשלמין כל הברכות, ואזי הם תשע עשרה ברכות כ"ל, ועל פ"י התפלה בכלל היא תשע עשרה ברכות כ"ל:

מכח אל הפעל, שעל זה נסדר סדר התפלות, כמו שכתב רבנו ז"ל שם. ואיתא שם באמצע התורה שעל ידי השתוקקות והכסופין הנ"ל נעשה בחינת זיווגין וכו', כי מה שהוא נכסף להדבר שבקדשה זה בחינת אתערוותא דלתמא, ועבדי נפש נוקבא. ואזי חוזר הדבר שבקדשה ונכסף אליו, וזה בחינת 'אתערוותא דדכורא עבדי נפש דכורא', ע"ז שם. וזה בחינת ברפת פהנים בשעת התפלה, ואין הפהנים רשאים לעלות לדוכן עד שיקרא אותם השליח צבור. ואסמכוה אקרא (במדבר י): "אמור להם" (סוטה לה), שצריכין דוקא לאמר להם ולקרא אותם 'פהנים', ואז עלו לבדך את ישראל. וכן צריכין להקרות להם ברפת פהנים מלה במלה, ונמשך גם כן על מקרא הנ"ל "אמור להם", כמבאר בשלחן ערוך (א"ח סימן קכ"ח סעיף ג'). הינו, כי התפלה שהיא בחינת דבקות והשתוקקות וכסופין דקדשה וכו' כ"ל, הוא בבחינת אתערוותא דלתמא, כי התפלה היא בחינת 'מלכות' פדוע, שהוא בחינת אתערוותא דלתמא, אתערוותא דנוקבא כ"ל. ואתערוותא דלתמא צריך להיות כדם אתערוותא דלעלא, כי על ידי אתערוותא דלתמא אתער לעלא. והכהן כנגד כלל ישראל הוא בבחינת דכורא, בחינת אתערוותא דלעלא, כי הכהן הוא בחינת הרב והצדיק שבדור כ"ל, והצדיק וכל ישראל הם בבחינת דכר ונוקבא

ד ואזי חסד מתגלה, הינו אהבה ורצון וכסופין דקדשה לה' והברך. וצריכין להוציא הכסופין פשה, וזה עקר בחינת התפלה שהוא עבודה שבלב, בחינת דבקות והשתוקקות וכסופין, וצריכין להוציא התפלה פשה, כדי להוציא הכסופין בפיו, כדי שתצא הנפש

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ד

ארה חיים תקמו

ברכת כהנים נתמקן הדרך מכל היסורין וצער שיש לאדם בדרכים, כי כל היסורים שיש לאדם בדרך הוא בסבת גלגלי תרקייע, והכל תלוי בכרית, כמבאר היטב כל זה במאמר הנ"ל. ועל-כן על-ידי ברכת כהנים שהוא בחינת חסד שמתגלה על-ידי בחינת ברית כנ"ל, שעל-ידיה נשלמין כל הברכות שהם כנגד הגלגלים על-ידי אמונה שקיימה על-ידי ברית כנ"ל, על-כן על-ידיה נצול מכל צער ויסורין בדרך, כי הדרכים נתחקנים על-ידי בחינת ברית, שהוא בחינת ברכת כהנים כנ"ל:

הלכה ד

על-פי התורה חותם בתוך חותם סימן כ"ב לקוטי חלק א, עין שם כל התורה מראשה לסופה. וכבר דברנו בתורה הזאת כפה פעמים:

א וזה בחינת נשיאת כפים. כי הכהנים על-ידי נשיאת כפיהם בברכת כהנים, הם משיכין בחינת חותם הדין שהוא בחינת אמונה, בבחינת (ויקרא ט): "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם". כי מבאר שם בהתורה הנ"ל (באות ט) שלפנות לבחינת חותם הדין צריכין למלאת הדיים משבעה רועים וכו', בבחינת (שמות כג): "שבעת ימים תמלא ידם וכו'", עין שם. וזה זוכין הכהנים דיקא, כי על חנוך הנהגה נאמר מקרא זה: "שבעת ימים תמלא ידם", כמבאר

כדוע. ועל-כן החסד של הכהן שמושם כל הברכות כנ"ל, אין מתעורר להמשיך ברכה כי אם בשעת התפלה, על-ידי שקוראין אותו דוקא, כי צריכין אתערותא דלתתא תחלה כנ"ל. ועל-כן בשעת התפלה שהוא בחינת כסופין דקדושה וכו' כנ"ל, אז על-ידי הכסופין של התפלה שהוא בחינת אתערותא דנקבא כנ"ל, על-ידיה מתעוררין הכהן איש החסד שהוא בחינת אתערותא דדכורא, אתערותא דלעלא. וצריכין לקרותו כפה דיקא, כמו שכתוב: "אמור להם", כי עקר יציאת הנפש מכה אל הפעל הוא על-ידי הפה, בבחינת (שיר השירים ה): "נפשי יצאה בדברו", כנ"ל במאמר הנ"ל, ואז שקוראין הכהן כפה בשעת התפלה, אז מתעורר גם החסד העליון, בבחינת אתערותא דלעלא, שהוא בחינת כהן איש החסד. ואז הכהן עולה ומברך את ישראל, כי על-ידיה נשלמין כל הברכות כנ"ל. וזה גם כן מה שמקריין את הכהן מלה כמלה כל ברכת כהנים. כי הכהן הוא בחינת אתערותא דלעלא, שמתעורר דיקא על-ידי אתערותא דלתתא כנ"ל, ועל-כן צריך המתפלל לתקרות תחלה את הכהן כל ברכת כהנים מלה כמלה, ואז מתעורר הכהן, בחינת חסד העליון, בחינת אתערותא דלעלא, ומברך את ישראל כנ"ל.

וזה בחינת מה שנוהגין לברך בברכת כהנים את היוצא לדרך. כי על-ידי

שם בפְּרָשָׁה, וְכַל זֶה הָיָה אִזְּ לַתַּקָּן חָטָא
הַעֲגֵל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא פָּנִים
הַבְּרִית, שֶׁעָקַר פָּחֵם הָיָה עַל־יְדֵי הַיָּדִים
דִּיקָא, עַל־יְדֵי שֶׁקָּבַל מִיָּדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שם 5b): "וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַר אֹתוֹ בְּחָרֵט
זָכוּ", כְּמִבְּאֵר שֶׁשֶׁמֶת הַז"ל (כּוֹתָב ב'),
עָנַן שָׁם. וְאַחַר כֵּךְ בְּשִׁנְתָּרְצָה ה' יִתְבָּרַךְ
וַרְצָה לְמַחֵל וּלְתַקֵּן זֶה הַחָטָא שֶׁל
הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל הַעֲגֵל וְצָוָה לַעֲשׂוֹת
הַמִּזְשָׁן, אִזְּ בִּשְׁעַת הַחֲנוּךְ שֶׁל הַמִּזְשָׁן
וְהַפְּהִיגִים נֹאמְרֵי שָׁם: "שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֵא
יָדָם", שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקָּן חוֹתֶם הַיָּדִין,
שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֱמוּנָה שֶׁמִּקְבָּלִין
מֵהַרוּעִים, שֶׁכָּל זֶה זֹכִין הַפְּהִיגִים שֶׁעֲלֵיהֶם
נֹאמַר מִקְרָא זֶה: "שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֵא
יָדָם" כֵּן"ל. נִמְצָא שֶׁהַפְּהִיגִים זֹכִין לְבְּחִינַת
חוֹתֶם הַיָּדִין שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת
'רוּשָׁלַיִם' מִקְרִיה נֹאמְנָה" (שֵׁשֶׁת א). וְעַל־כֵּן
כָּל עֲבוּדָתָם שֶׁל הַפְּהִיגִים הוּא בִּירוּשָׁלַיִם
דִּיקָא, כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת וּבְגִין שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, הוּא עַל־יְדֵי
הַפְּהִיגִים שֶׁזֹּכִין לְחוֹתֶם הַיָּדִין שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֱמוּנָה כֵּן"ל:

ב וְזָחַו בְּחִינַת בְּרַפְת בְּהִיגִים בְּגִמְר
הַתְּפִלָּה אֲצֵל שֵׁם שְׁלוֹם. כִּי
מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַז"ל, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לִזְכוֹת
לְהַתְּקַרֵּב לְבְּחִינַת שִׁבְעָה רוּעִים הַז"ל
שֶׁהֵם מְמַשִּׁיכִין וּמְמַלְאִים אֶת חוֹתֶם הַיָּדִין,
כִּי עָקַר הָאֱמוּנָה נִמְשָׁךְ עַל־יָדָם, וְאִי אֶפְשֶׁר
לְהַתְּקַרֵּב אֲלֵיהֶם כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲזוֹת
דְּקַדְשָׁה, וְלַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה אִי אֶפְשֶׁר לִזְכוֹת

46a1
46b

כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׁמִיחָה וְחֲדוּה וְכוּ', וְעָקַר
הַשְּׂמִיחָה זֹכִין עַל־יְדֵי בְּחִינַת גַּעֲשֵׂה
וְנִשְׁמַע, דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי תוֹרָה וְתַפְלָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, כִּי תַפְלָה הוּא בְּחִינַת
נִסְתָּר, בְּחִינַת נִשְׁמַע, בְּחִינַת דְּבָקוֹת וּכְפֹל
לְאִין סוּף. וְצִדִּיק כָּל אֶחָד לַעֲלוֹת כָּכָל
פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, לַעֲשׂוֹת מִהַנְּשִׁמְעָה
גַּעֲשֵׂה, מִנִּסְתָּר נִגְלָה, מִתַּפְלָה תוֹרָה זָכוּ',
וְאִזְּ יִהְיֶה לוֹ 'נִשְׁמַע' אַחַר גְּבוּהָ מִפְּנֵי זָכוּ',
וְכֵן לַעוֹלָם זָכוּ', עָנַן שָׁם, כְּמִבְּאֵר כֵּן זֶה
שָׁם פֶּאֶר הַיִּטְב. וּמְבָאָר שָׁם, שֶׁהַנְּשִׁמְעָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלָה, הוּא בְּחִינַת
'בְּרֵאשִׁית', שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה, בְּחִינַת
מֹאמֵר הַשְּׁלָם זָכוּ'. וְעַל־יְדֵיהֶם זֹכִין
לְשִׂמְחָה, כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה עַל־יְדֵי
הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יִרְאָה שְׁלָם' זָכוּ'.
וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמִיחָה זֹכִין לַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁעַל־יְדֵיהֶם מִשְׁבְּרִין עֲזוֹת הַגּוֹף, וְזֹכִין
לְהַתְּקַרֵּב לְהַנְּשִׁמָּה וְלְהַצְדִּיק הַדּוֹר,
וְשִׁקְבֵל הַגּוֹף מִהַנְּשִׁמָּה. וְכֵן כְּלָלִיּוֹת
הָעוֹלָם מִהַצְדִּיק יִקְבְּלוּ כָּל הַהֲאָרוֹת
וְהַשְּׂגוֹת הַנְּשִׁמָּה וְהַצְדִּיק הַדּוֹר רוֹאִין
וּמִשִּׁינִין תְּמִיד זָכוּ'. וְאִזְּ נִשְׁלָם הָאֱמוּנָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נֹאמְנָה', וְעַל
שָׁם זֶה נִקְרָאת הָאֱמוּנָה 'רוּשָׁלַיִם' שֶׁהוּא
'יִרְאָה שְׁלָם', כִּי עָקַר בְּגִינָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת
הַנְּשִׁמְעָה שֶׁהוּא 'בְּרֵאשִׁית - יִרְאָה בְּשֵׁת',
מֹאמֵר הַשְּׁלָם, הֵינּוּ 'יִרְאָה שְׁלָם' זָכוּ', עָנַן
שָׁם כֵּן זֶה הַיִּטְב:

ג וְעַל־כֵּן בְּגִמְר הַתְּפִלָּה, וְהַתְּפִלָּה הוּא
בְּחִינַת נִשְׁמַע, בְּחִינַת נִסְתָּר

לקוטי הַלְכוּת

הלכות נשיאת כפים ד

אָרְחָה חַיִּים תִּקְמַט

וכו' פנ"ל, ובגמרא התפלה כשמוגייעין
 לברכת רצה ומודים וכו' שהם גמור
 התפלה, בעקבד שקבל פרס מרבו וכו',
 כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לד), ואז
 צריכים לזכות להשיג הנשמע, לעשות
 מהנשמע נעשה, דהינו לזכות לביחית
 'ירושלים' - יראה שלם, וזהו ביחית
 ברפת 'רצה' שהוא ביחית יראה, כמו
 שאנו אומרים שם בעת שהכהנים רוצין
 לשא פניהם, שאז אומרים שם: 'ושם
 נעבדך ביראה וכו'', וסיום הברכה:
 'שאותך לבדך ביראה נעבד', ועליבן אז
 הכהנים עוקרין רגליהם בשביל נשיאת
 כפים, ואחר פד מברכין את ישראל אצל
 'שים שלום', ועקר הברכה הוא שלום
 שהוא סיום גמור ברכתם, כמו שאומרים:
 "וישם לך שלום". כי עקר נשיאת כפים
 של הכהנים הוא להמשיך ביחית חותם
 הידין שהוא ביחית 'ירושלים קריה
 נאמנה', שזוכין עלידי התפלה שהוא
 ביחית נשמע פנ"ל, ועליבן נושאין פניהם
 בשעת תפלה דיקא. והעקר הוא אצל
 ברפת 'שים שלום', וזה עקר ברכתם,
 ביחית "וישם לך שלום" פנ"ל, הינו
 ביחית 'מאמר השלם' הנ"ל, כי עוקרין
 רגליהם בעבודה שהוא ביחית יראה
 פנ"ל, ואחר פד מברכין בשלום, הינו
 ביחית 'יראה שלם', שהוא ביחית
 'ירושלים קריה נאמנה', שזה עקר ביחית
 חותם הידין שמומשיכין הכהנים דיקא
 עלידי נשיאת ידיהם פנ"ל:

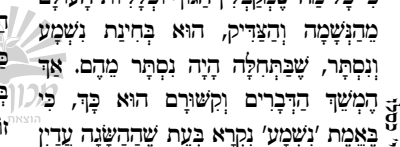
ד כי באמת הכל אחד, וזה תלוי בזה.
 כי מבאר בהתורה הנ"ל שצריכין
 לקבל שלמות האמונה מצדיק הדור
 שהוא פלילית שבקעה רועים וכו', וכן
 צריך כל אחד לקבל מהנשמה שלו כל
 ההארות וההשגות שהנשמה משגת,
 שהגוף גם כן ידע מזה. וכל זה אי אפשר
 לזכות כי אם עלידי עזות דקדשה וכו',
 כמבאר שם, ולעזות זוכין עלידי
 השמחה שהוא ביחית נעשה ונשמע.
 ועקר שלמות השמחה הוא ביחית
 הנשמע כמו שכתוב שם. וצריכין בכל
 פעם לילך מדרגא לדרגא לעשות
 מהנשמע נעשה, ושיהיה לו נשמע גבוה
 ממנו וכו', וכן לעולם, עד שיהיה נכלל
 באין סוף וכו', ואז זוכה לשמחה, שעל-
 ידיה זוכין לעזות, ועל-ידיה זוכין לקבל
 ההארות וההשגות שהנשמה משגת, וכל
 פלילית העולם וכולין לקבל מצדיק הדור
 וכו', ואז זוכין לאמונה שלמה ונשלם
 חותם הידין וכו'. כל זה מבאר שם
 בהתורה הנ"ל ולקאורה לפום רהטא
 גראה, שאי אפשר לזכות להתקרב
 להנשמה שלו וכו' וכן לצדיק הדור וכו',
 כי אם עלידי נעשה ונשמע העליון,
 דהינו שנכלל באין סוף וכו', ואם כן לפי
 זה הדבר תמוה מאד, כי בודאי בשבב
 זכה לנעשה ונשמע גבוה בזה דהינו
 שהשיג הנסתרות, אם כן כבר קבל
 הארות והשגות הרבה מהנשמה, כי
 השגת הנשמע בעצמו, דהינו השגת

הנסתרות, והו בעצמו בודאי הארת והשגת הנשמה, ואף שיש לומר שעל ידי השגת הנשמה היה זוכה לעזרת, לשבר עזרת הגוף, ולזכות להתקרב להנשמה ולהצדיק, כי בודאי כששבר השיג געשה ונשמע כזה, בודאי כבר שבר עזרת הגוף, כי אם לאו, אף היה זוכה להשגת הנשמע כזה?

אך באמת הדברים קשורים זה בזה, כי בודאי השגת הנשמע והו בעצמו ההארות וההשגות שצריכין לקבל הגוף מהנשמה, כלליות העולם מהצדיק כנ"ל, כי כל מה שמקבלין הגוף וכלליות העולם מהנשמה והצדיק, הוא בחינת נשמע ונסתרות, שבתחלה היה נסתרות מהם. אך המושך הדברים וקשורם הוא קד, כי באמת 'נשמע' נקרא בעת שההשגה עדין נסתרות ממנו, כי אחר כך בשזוכה להשיג הנשמע, שוב אינו נקרא בשם 'נשמע', כי אם בשם 'געשה', כי כששיג הנשמע אזי געשה מהנשמע געשה, והש לו נשמע גבוה ממנו, וכן לעולם. ועקר שם געשה ונשמע ככל דוגא ודרגא הוא בחינת גלה ונסתרות, בחינת תורה ותפלה. ועל ידיה זוכין לבחינת שמחה, שהוא בחינת עזרת דקדושה, שעל ידיה זוכין לקבל כל ההארות וההשגות מהנשמה ומהצדיק, שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע בעצמו. והינו למשל, אדם פשוט העומד במדרגה התחתונה, והגעשה שלו הוא בחינת תורה בפשימות, והנשמע שלו

שהוא הנסתרות, הוא גם כן איזה מדרגה קמוה הגבוה ממנו, כי הוא אינו יודע עדין שום דרך ועצה בעבודת ה'. וכל הדרכים והעצות הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתרות אצלו, שהוא בחינת תפלה דבקות, הינו שהוא צריך להתפלל הרבה לה' ותפלה, ולכפול עצמו אליו ותפלה, ולהרבות בהתבודדות ושיחות בינו לבין קונו ובתהוות ותפלות ובקשות וכו', וכל זה הוא בחינת 'נשמע' שהוא בחינת תפלה, והינו מה שמתפלל לה' ותפלה שיורהו ה' ותפלה דרך ועצה ישרה לעבודתו ותפלה, שעתה תפלה והעצה הזאת היא נסתרות ממנו, בבחינת 'נשמע' כנ"ל. ואזי על ידיהו הדבקות והתפלה בעצמו שהוא בחינת 'נשמע', על ידיהו זוכין לבוא לשמחה, בחינת (יעשה לה):

"ושמחת עולם על ראשם" שנעשה מנעשה ונשמע כנ"ל, הינו מתורה ותפלה. כי על ידי התורה הפשוטה שלומד לפי מדרגתו, ועל ידי התפלה וההתבודדות שלו שפורש כפיו ומשתפח עצמו לפני ה' ותפלה שיורהו דרך ועצה לעבודתו הנסתרות ממנו, על ידיהו בעצמו זוכה לשמחה, ועל ידי השמחה הזאת זוכה לעזרת דקדושה כנ"ל, ואזי נשבר עזרת גופו וזוכה לקבל הארות והשגות מהנשמה שלו, וכן מהצדיק הדור, הינו שמקבל מהם השגת הנשמע שהוא השגת הנסתרות, הינו ששיג עתה תפלה והעצה שהיה נסתרות ממנו, ואז לפי

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ד

ארה חיים תקנא

השנתו פן נשלים האמונה, שהוא בחינת חותם הדין, שהוא בחינת 'ירושלים קריה נאמנה', שהוא בחינת 'ארה שלם', שזוכין על-ידי הנשמע שהוא בחינת ארה, 'מאמר השלם' פנ"ל, כי השנת הנשמע בעצמו זהו בחינת 'ירושלים קריה נאמנה', הינו בחינת שלמות האמונה שמקבלין מהצדיק והנשמע פנ"ל:

ה והבבל, שבכל דרגא ודרגא בשזוכין לצאת מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, זהו בעצמו בחינת ההשגות והתארות שמקבלין מהנשמע ומהצדיק. וזוכין לזה על-ידי נעשה ונשמע בעצמו, דהינו על-ידי נגלה ונסתר, תורה ותפלה. הינו על-ידי התפלה והרבקות שמתפללין ומדבקין עצמן לה' יתברך בעת שהדבר נסתר מפניו על-ידי זה בעצמו וזוכין לשמחה, שעל-ידי זה זוכין לעזות דקדושה ולשבר עזות הגוף, ולקבל הארות והשגות מהנשמע והצדיק, שזהו בעצמו בחינת השנת הנשמע והנסתר. ואז נשלים האמונה, בחינת 'ירושלים קריה נאמנה', שהוא בחינת חותם הדין וכו' פנ"ל, ואז נעשה מהנשמע נעשה, ואז שוב אין הנשמע והנסתר הזה נקרא בשם נשמע ונסתר, כי אם בשם נעשה ונגלה, ואז יש לו בחינת נשמע ונסתר גבוה מזה, ואז חוזר ומתפלל ומשתמח עצמו לפני ה' יתברך, ומרבה בשיחה והתבודדות שיורוהו ה' יתברך הנסתר והנשמע הזה,

תקנא

ואז זאת התפלה וההתבודדות והרבקות נקרא בשם נשמע, ואז על-ידי הנשמע הזה שהוא התפלה הנ"ל, חוזר ומשבר ביותר העזות דסמרא אחרא וחוזר ומקבל הארה יותר גדולה מהנשמע ומהצדיק. וזאת ההארה וההשגה הוא בעצמו השנת הנשמע הנ"ל הגבוה יותר, ואז נשלים ונבנה ביותר 'ירושלים קריה נאמנה', וכן מדרגא לדרגא, וכן לעולם:

ו כי קדם שצריך לצאת מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר, צריך שיהיה לו ירידה קדם העליה, והירידה היא תכלית העליה. והירידה שקדם העליה זהו בעצמו בחינת עזות הגוף שמתגבר בכל פעם בשרוזה לצאת מדרגא לדרגא. ועקר שבירת עזות הגוף, עזות דסמרא אחרא, הוא על-ידי השמחה, כי אי אפשר להתגבר עליו כי אם על-ידי שמחה ותרונה דיקא. ולשמחה זוכין על-ידי נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה, הינו על-ידי התורה שלומד, ועל-ידי התפלה וההתבודדות שמתפלל לה' יתברך שזיכה לצאת ממדרגה זאת ולעלות למדרגה גבוה יותר. ועקר על-ידי התפלה וההתבודדות שהוא בחינת נשמע שהוא עקר שלמות השמחה פנ"ל, כי עקר השמחה זוכין על-ידי התפלה וההתבודדות וכו', שעל-ידי זה זוכין לעזות דקדושה, לשבר עזות הגוף שמתגבר בכל פעם, שהוא בחינת הירידה שקדם העליה, כי זוכין על-ידי

יום ובכל עת וכו', כמו שאנו אומרים: 'מודים אנהו וכו', ועל נסיד ש'בכל יום עמנו ועל נפלאותיו וכו'. ועקר ההודאה הוא על ישועת הנפש, על הנסים והנפלאות והטובות שה' יתברך עושה עם כל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל עת וישעה, ש'מסבב סבות לטובתו בכל עת, באופן שסוף כל סוף יהיה לו תקון לנצח על כל פנים, ואם ירצה ויכל לזכות על-ידיה למעלות גדולות ונפלאות, בכל עת שירצה להתעורר לשוב לה' יתברך. כי ה' יתברך טוב לכל תמיד ורחמיו על כל מעשיו, וזה ידוע שעקר הרחמנות והטובות אמתיות הוא טובה הנצחית לזכות להתקרב לעבודתו יתברך באמת, וחינו מזה הכל הבל. ויבדאי אין עקר רחמי ה' יתברך לתת להאדם פרנסה ובריאות וכיוצא בזה, כי מה יתרון לו בכל זה אם לא יזכה חס ושלום על-ידיה להתקרב אליו יתברך, כי בודאי אין זה נקרא טובה ורחמנות אם יתנו לאדם אלף אדומים או יותר במתנה, ואחר כך יבו וינסרו אותו בעניינים קשים וקרים פמה מאות שנים. ובפרט ה' יתברך שהוא יודע כל העתידות, ויני יודע פמותרו שכל העולם הנה הכל ריק בצל עובר, ואין שום טובה של העולם הנה נקראת בשם טובה כלל, ואין שום טובה ורחמנות נקראין בשם טובה כי אם בשעצמה מזה אזה טובה וישועה לעבודת ה' יתברך. וכל הטובות

התפלה וההתבודדות להתחזק בשמחה, ולהתגבר בעוזת ועקשנות גדול דקנ'שה, עד שמושברין עוזת הגוף דסמרא אחרא, ומהפכין הירידה לעליה, וזוכין להשיג הנשמע והנסתר שהתפלל עליו, שהיה בעצמו בחינת ההשגה וההארה שהנשמטה והצדיק מאירין בו, שעל-ידיה נשלם 'רושלים קריה נאמנה' כנ"ל:

ו על-פי הדברים האלה מבארים היטב ענין נשיאת פנים בנמר

התפלה בשלש אחרונות, כי התפלה הוא בחינת 'נשמע', דהינו שמתפללין לה' יתברך להשיג הנשמע והנסתר, כי עקר תפלתו הוא בשביל זה שנוכח לרפואת הנפש ולפרנסתה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל (בסני י"ד). ואז בנמר התפלה בנמר

ברכות האמצעיות, שאנו בטוחים שה' יתברך שומע תפלת כל פה וימלא משאלותנו, כמו שאנו מסמינין: 'ברוך אתה וכו' שומע תפלה', ואז מתחילין לסדר שלש אחרונות כעבד שקבל פרס מרבו וכו', ועל-כן אז מזכירין וראה, כמו שאומרים: "שאותך לברך בראה געבד", כי היראה הוא בחינת 'מאמר השלם' כנ"ל, שזוכין להשיג על-ידי התפלה, שאז מתחיל להיות נשלם בגין רושלים שהוא בחינת חותם הדין כנ"ל. ועל-כן אז הפהנים עוקרין רגליהם לנשיאת פנים כנ"ל. ואחר כך אומרים 'מודים וכו' וכזועין במודים, ומודים לה' יתברך על כל הנסים והנפלאות שעושה עמנו בכל

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ד

ארה חיים תקנו

בישראל ורצו לבטלם מעבודתם, והמן הרשע מחמת קנאה זאת רצה לכלותם לגמרי חס ושלום, וה' יתברך ברחמיו העצומים הפך מינון לשמחה, שהפך הדבר בהפך ממש, שלא די שלא נתקמה מחשבתם הרעה חס ושלום, אף גם זכינו שנתוסף לנו על-דיריה שני ימים טובים קדושים שהם חגגה ופורים, שאנו זוכין לקבל בהם הארות גדולות ונפלאות, ולקיים בהם מצות חדשות שנתחדשו על-ידי הנסים אלו, שהם הדלקת גר חגגה וכו' ומקרא מגלה וכו' נמצא שנתהפך הירידה שהיו ישראל מרודים אז מאד מאד והשחרו פניהם כשולי קדרה וכו', עתה נתהפך בהפך ממש, ונתהפך מירידה לעליה גדולה, שזכינו לאור גדול בזה, למצות קדושות וימים קדושים כאלו. וכן הוא בכל אדם ובכל זמן, שבכל יום ובכל עת, ערב ובקר וצהרים, ה' יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות אמתיות, באפן שנוכח לכלי לפל לגמרי חס ושלום כמו שרצה הפעל דבר בכל יום חס ושלום, אדרבא, ברחמיו העצומים הוא מהפך לנו בכל עת הירידה לעליה גדולה וכו' ל:

ח וזהו עקר ברבת מודים, וזהו בחינת חכמה של מודים. כי הפריעה וההשתחווה שמודים לה' יתברך משצולין מהצרה של הנפש שזה עקר הצרה חס ושלום כנ"ל, זהו בעצמו בחינת הירידה שנתהפכה לעליה. כי

והנסים והנפלאות שה' יתברך עושה עמנו בכל יום ובכל עת, הכל הוא רק מה שהוא יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח לעולם, והוא מסבות מתהפך לפעלם, באפן שזוכה האדם למה שזוכה אם ירצה, ואם לאו, על כל פנים לא יהיה נאכזר לגמרי. כי ה' יתברך נתן הבחירה לאדם, אך אף-על-פי-כן אמרו רבותינו ז"ל (קדושין 5): 'בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו וכו', ומי שנוכחם איזה זמן בעבודת ה', יכול לראות מרחוק פלאי פלאות נסים ונפלאות שה' יתברך עושה עם כל אחד ואחד, באפן שישאר קים בקדשת ישראל וכו', והכלל, שעקר הנסים והנפלאות שאנו משבחין לה' יתברך שזהו בחינת 'מודים' כנ"ל, עקר ההודאה הוא על ישועות הנפלאות של הנפש, שעושה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות בכל יום ובכל עת ובכל שעה, באפן שנוכח לכלי להתרחק ממנו חס ושלום. ולא די שאין מרחק אותנו בעונותינו הרבים, אף גם בעצם רחמיו המרבים הוא מהפך הירידה לעליה, העונות לזכויות, ועושה עמנו נסים ונפלאות נוראות בכל עת, באפן שנוכח בכל פעם לצאת מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, שזהו בחינת הנס של חגגה ופורים שמזכירין בברכת נסים, שהוא מה שזוכו לכל ישראל להכניע מלכות יון וכן המן הרשע ימח-שמו, שכלם נתקנאו

הירידה הוא בחינת גפילה, בחינת (תהלים עג): "כמעט נמיו רגלי", והוא בחינת שם

(טו): "פי שחה לעפר נפשנו, דבקה לארץ במגנו". ואז צריכין להשתמח לפני ה'

יתברך בכריעה ובהשתחויה, בתחנה תפלה בקשה, בבחינת (אכה ג): "ימן בעפר

פיהו אולי יש תקנה". ואז בשהוא חוק בזה, כמבאר אצלנו במקומות אחרים

באריכות, אז זוכה שיתהפך הירידה לעליה גדולה, שנהו בחינת הכריעה של

מודים, שאז פורעין הודאה, שפרמו שהנסים והנפלאות שזכינו להגצל ממה

שנצילנו ולשפר עזות הגוף, עד שאנו זוכין להמשיך עתה הארת והשגת

הנשמע שהוא בחינת 'ארה שלם' כנ"ל, כל זה זכינו על-ידי הירידה שהוא תכלית

העליה, שנה בחינת הכריעה, כי הירידה נתהפכה לבחינת כריעה והשתחויה לה'

יתברך, שאז מקבלין אור גדול, כידוע מגדל עצם האורות הנראות הנמשכין

על-ידי הכריעות של התפלה, וכפרט על-ידי פריעת מודים. נמצא שבפרט

מודים והכריעה הוא בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל. ואז נשלם בחינת

השגת הנשמע הנ"ל, שהוא בחינת 'מאמר השלם', בחינת שלום. ועל-כן אז

אחר פרט מודים אז עולין הנהנים ונושאים ידיהם ומכריכין את ישראל

בשלום, כי אז זוכין לקבל בשלמות בחינת השגת הנשמע, שהוא בחינת

'מאמר השלם', בחינת שלום, שנהו

בחינת חותם הדין, בחינת 'ירושלים קריה נאמנה' כנ"ל.

וזהו בחינת נשיאת כפים, הינו בחינת חותם הדין, שהוא בחינת האמונה שזוכין ישראל לקבל על-ידי

ידיים אלו, שנהו עקר הכריעה, בחינת (משלי כח): "איש אמונות רב ברכות", כמו

שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן כ"ד), וזהו בעצמו בחינת 'מאמר השלם', שנהו

בחינת 'ירושלים קריה נאמנה', 'ארה שלם', ועל-כן עקר הכריעה הוא שלום

וכנ"ל. וזהו (תהלים עג): "ה' עז לעמו ימן ה' יברך את עמו בשלום", הינו על-ידי

עזות דקדשה וזכין לשלום, בחינת 'ארה שלום', שהוא בחינת 'ירושלים קריה

נאמנה', שזוכין לזה על-ידי עזות דקדשה, שנהו עקר הכריעה, בחינת

כריעת פהנים כנ"ל, שעקר כריעתם שלום, בחינת: "ה' יברך את עמו בשלום", אמן ואמן:

הלקבה ה

א על-פי התורה ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וכו' (בסימן

ל"ד לקוטי ח"א), ענין שם כל התורה.

מבאר שם ענין התפלה, שהוא לקשר הנקדה שהוא בחינת 'צדיק מושל' אל הלב, שנהו ענין מה שצריכין

לדבר בינו לבין קונו, לפרש שיחתו לפניו יתברך, לעורר לבו לעבודתו יתברך. וכן

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקנה

צ'ריכין לדבר עם חברו ביראת שמים וכו', וכן צ'ריכין לדבר עם הצדיק בעצמו, הכל כפי לקבל אור הנקדה הקדושה שהוא בחינת 'צדיק מושל' (שמואל ב' כג) לקשרו אל הלב, להאיר בחינת 'פי ודבר חכמות' (תהלים כג) לתוך בחינת 'והגות לבי תבונות', כפי לכפול חרפת לב, ערלת לב, שהם כל האהבות רעות, אהבות הנפולין, כי שם אצל הנקדה שורה אהבה הקדושה, כי אור החסד נשאר שם, ענין שם. ועל ידי האהבה הקדושה נתפסלון כל החרפות לב, כי "על כל פשעים תכסה אהבה וכו'" (משל' א), ענין שם כל זה היטב.

ומבאר שם בתחלתו שנהו ענין התפלה, ענין שם באות ג' מה שכתוב שם מענין התפלה, שהוא כפי להמשיך השפע על ידי כלי הדבור, כמו שכתוב (דברים א): "ויברך אתכם באשר דבר לכם וכו'", והדבורים של הצדיק הם בודאי בשלמות ובמלאה, לכן יכול להמשיך השפע לישראל, ועל ידי זה נקרא בחינת 'מלאפום', להורות שהפה שלו במלאה ובשלמות. וכל אחד ואחד מישראל יש בו בחינת 'צדיק מושל' שהוא בחינת 'מלאפום' וכו', וזהו (תהלים א): "אנכי ה' אלתיך הפעלך מארץ מצרים הרחב פיה ואמלאהו", זה בחינת 'מלאפום' וכו'. ומלאפום הוא בחינת נקדה עם ואו וכו'. ובחינת מלאפום יש בכליות ובפרטיות, כי עשרת הדברות

עם הלוחות וכו', ענין שם כל זה היטב. נמצא שעקר התפלה היא מחמת שכל אחד מישראל יש נקדה טובה שהוא בחינת 'צדיק מושל', בחינת (ישעיה ס): "ועמד בלם צדיקים", וכפי הנקדה טובה שלו כן יכול להמשיך שפע על ידי הדבור דיקא, בחינת: "הרחב פיה ואמלאהו". ועקר המושל, בחינת 'צדיק מושל', הוא להאיר ולהתעורר הלב לה' ויברך וכו', כמו שכתוב שם. וזה נעשה על ידי הדבור של התפלה והתבודדות, שהוא שיחה בינו לבין קונו, שעל ידי זה מאיר הנקדה, בחינת 'פי ודבר חכמות', לתוך הלב, לבחינת 'והגות לבי תבונות', שעל ידי זה נתפסלון כל החרפות לב, שהם כל המאוות שהם אהבות הנפולין, כי שם אצל הנקדה טובה שורה אור האהבה הקדושה וכו', ענין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת ברפת כהנים בסוף התפלה אצל 'שים שלום'. כי הנקדה טובה הנ"ל היא בחינת 'ברית שלום', כמו שכתוב שם. ושם שורה אהבה הקדושה, שהיא בחינת כהן, בחינת אברהם, בחינת (תהלים ק): "אתה כהן לעולם", כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, ענין שם. ובשביל זה עקר התפלה להאיר ולקשר הנקדה הזאת אל הלב, כפי לכתול חרפת לב על ידי אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה הזאת כנ"ל.

וּבְשָׂבִיל זֶה צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל לַבּוֹ, כִּי הַתְּפִלָּה הוּא עֲבוּדָה שְׂבֻלָּב, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (תענית ב): 'אֵיזְהוּ עֲבוּדָה שְׂבֻלָּב זֶה תְּפִלָּה', כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּפִלָּה לְטַהֵר וּלְבַדֵּק הַלֵּב מִכָּל הַחֲרָפוֹת לֵב עֲרַלֵת לֵב, עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צְדִיק מוֹשֵׁל', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁשֵּׁם שׁוּרָה אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה וְכו' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה מִתְּגַבְּרִין בְּיֹתֵר כָּל הַבְּלוּלִים וְכָל מַחֲשָׁבוֹת רַעוּת שְׂבֻלָּב, כִּי עֵקֶר הַתְּפִלָּה בְּאֵה בְּשָׂבִיל זֶה כְּדִי לְבַטְּלֵם, כִּי כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְכָל הַבְּלוּלִים, כִּלְמֵם הֵם בְּחִינַת חֲרַפַּת לֵב, עֲרַלֵת לֵב, שְׂבִירַת לֵב, כִּי הֵם מִחֲרָפִין וּמְבוּזִין וְשׁוֹבְרִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וּמְחַמֵּת שְׁעַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה רוֹצֵה לְבַטְּלֵם כַּנ"ל, עַל-כֵּן הֵם מִתְּגַבְּרִין אֲזִי בְּיֹתֵר, כְּדָרְךְ כָּל הַנְּחַמִּים זֶה עִם זֶה, שֶׁבְּשָׂבָא צַד אֶחָד לְבַטֵּל אֶת חֲבֵרוֹ, אֲזִי מִתְּעוֹרֵר חֲבֵרוֹ וּמִתְּגַבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּכָל כְּחוּתּוֹ וְחִילוּתּוֹ, מַחֲמַת שְׁרוּאָה שְׁרוּצִים לְהַעֲבִירוֹ וּלְבַטְּלוֹ לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה הוּא מְלַחֲמָה גְּדוּלָּה וְכַנ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת (שמואל א

וְעַל-כֵּן בְּסוּף הַתְּפִלָּה אֶצֶל 'שִׁים שְׁלוֹם' אֲזִי עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְדִוְכֹן לְכָרֶךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. כִּי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה, וְזֶה מִה שֶׁפָּעֲלָנוּ בְּכָל הַתְּפִלָּה, שְׂזוּכִין שַׁעֲתָה בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְכָרֶךְ בְּרַפַּת כֹּהֲנִים. כִּי הַכֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת אֲהָבָה דְקַדְשָׁה הַנ"ל, שֶׁשׁוּרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁהוּא הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה אֲזִי צְרִיכִין הַכֹּהֲנִים לְעֲלוֹת לְדִוְכֹן, כִּי אֲזִי נִתְּנָה הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת כְּהֵן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עוֹלִין אֶצֶל שִׁים שְׁלוֹם, וְסִיּוּם בְּרַבּוּתֵיהֶן הוּא שְׁלוֹם. כִּי הָאֲהָבָה בְּחִינַת כְּהֵן שׁוּרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית שְׁלוֹם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכַתְּוֵה שֶׁל פִּינְחָס (במדבר כה): "הִגַּנִּי נִתָּן לֹו אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (באור ו'), עַל־שֵׁם:

ג וְעַל-כֵּן אֵין מְכַרְכֵּין אֵילָא בְּנִשְׂיַאת כַּפִּים. כִּי נִשְׂיַאת כַּפִּים הוּא בְּחִינַת נִשְׂיַאת הַלֵּב, כִּי הַיָּדִים סְמוּכִין לְלֵב, וְעַל-יְדֵי נִשְׂיַאת כַּפִּים נִתְּנָשָׂא הַלֵּב, בְּבְחִינַת (איכה ג): "נִשְׂא לְכַבְּנוֹ אֵל כַּפִּים אֵל אֵל בְּשָׁמַיִם", הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי נִשְׂיַאת כַּפֵּיהֶם שֶׁל הַכֹּהֲנִים לְכָרֶךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, הֵם מְנַשְּׂאִין הַלֵּב אֵל הַדְּבֹר פֶּה שֶׁשֵּׁם אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוּרָה, כְּדִי שֶׁיִּקְבַּל הַלֵּב הָאֲרֵה וְתִקּוּן מִשֵּׁם כַּנ"ל, כִּי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה, שֶׁנְּגִמְרַת תְּקוּן בְּשִׁלְמוּת עַל-יְדֵי הַכֹּהֲנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֲהָבָה

וּבְשָׂבִיל זֶה צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל לַבּוֹ, כִּי הַתְּפִלָּה הוּא עֲבוּדָה שְׂבֻלָּב, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (תענית ב): 'אֵיזְהוּ עֲבוּדָה שְׂבֻלָּב זֶה תְּפִלָּה', כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּפִלָּה לְטַהֵר וּלְבַדֵּק הַלֵּב מִכָּל הַחֲרָפוֹת לֵב עֲרַלֵת לֵב, עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צְדִיק מוֹשֵׁל', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁשֵּׁם שׁוּרָה אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה וְכו' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה מִתְּגַבְּרִין בְּיֹתֵר כָּל הַבְּלוּלִים וְכָל מַחֲשָׁבוֹת רַעוּת שְׂבֻלָּב, כִּי עֵקֶר הַתְּפִלָּה בְּאֵה בְּשָׂבִיל זֶה כְּדִי לְבַטְּלֵם, כִּי כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְכָל הַבְּלוּלִים, כִּלְמֵם הֵם בְּחִינַת חֲרַפַּת לֵב, עֲרַלֵת לֵב, שְׂבִירַת לֵב, כִּי הֵם מִחֲרָפִין וּמְבוּזִין וְשׁוֹבְרִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וּמְחַמֵּת שְׁעַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה רוֹצֵה לְבַטְּלֵם כַּנ"ל, עַל-כֵּן הֵם מִתְּגַבְּרִין אֲזִי בְּיֹתֵר, כְּדָרְךְ כָּל הַנְּחַמִּים זֶה עִם זֶה, שֶׁבְּשָׂבָא צַד אֶחָד לְבַטֵּל אֶת חֲבֵרוֹ, אֲזִי מִתְּעוֹרֵר חֲבֵרוֹ וּמִתְּגַבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּכָל כְּחוּתּוֹ וְחִילוּתּוֹ, מַחֲמַת שְׁרוּאָה שְׁרוּצִים לְהַעֲבִירוֹ וּלְבַטְּלוֹ לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה הוּא מְלַחֲמָה גְּדוּלָּה וְכַנ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת (שמואל א

וְעַל-כֵּן בְּסוּף הַתְּפִלָּה אֶצֶל 'שִׁים שְׁלוֹם' אֲזִי עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְדִוְכֹן לְכָרֶךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. כִּי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה, וְזֶה מִה שֶׁפָּעֲלָנוּ בְּכָל הַתְּפִלָּה, שְׂזוּכִין שַׁעֲתָה בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה עוֹלִין הַכֹּהֲנִים לְכָרֶךְ בְּרַפַּת כֹּהֲנִים. כִּי הַכֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת אֲהָבָה דְקַדְשָׁה הַנ"ל, שֶׁשׁוּרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁהוּא הַדְּבֹר שֶׁל הַתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּגִמְרַת הַתְּפִלָּה אֲזִי צְרִיכִין הַכֹּהֲנִים לְעֲלוֹת לְדִוְכֹן, כִּי אֲזִי נִתְּנָה הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת כְּהֵן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עוֹלִין אֶצֶל שִׁים שְׁלוֹם, וְסִיּוּם בְּרַבּוּתֵיהֶן הוּא שְׁלוֹם. כִּי הָאֲהָבָה בְּחִינַת כְּהֵן שׁוּרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית שְׁלוֹם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכַתְּוֵה שֶׁל פִּינְחָס (במדבר כה): "הִגַּנִּי נִתָּן לֹו אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (באור ו'), עַל־שֵׁם:

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקנו

השורה אצל הכרית שלום, שהוא הנקדה וכו' פנ"ל. ועל-כן מברכין: 'לברך את עמו ישראל באהבה', 'באהבה' דיקא, כי עקר התקון על-ידי התגלות האהבה הקדושה, בחינת פהו, בחינת "על כל פשעים חכסה אהבה" פנ"ל. ועל-כן הבהו מכפר על כל העונות, זה בחינת "על כל פשעים חכסה אהבה" וכו':

ד וזה בחינת שלש ברכות של הפהנים שהם שלשה שמות, בחינת: "ברך ה', יאר ה', ישא ה'", כנגד שלשה נקודות ה"ל, שהם נקדת הצדיק בעצמו, ונקדת כל אחד מישראל שיש בו מה שאין בחרו, ונקדת כל אחד ואחד בעצמו, כמבאר שם, עין שם. שעל-ידי שלשה נקודות אלו עקר התקון. כי הנקדה הוא בחינת צדיק, בחינת כל טוב, בחינת שמו ותברך שהוא צדיקו של עולם, בחינת (תהלים קמח): "צדיק ה' בכל דרכיו", כי הנקדה טובה הוא בחינת החלק אלוהי ממעל שיש בכל אחד מישראל. ועל-כן מרמזין השלש נקודות בהשלשה שמות של ברפת פהנים וכו'.

ויש לרמוז בפרטיות שלש הנקודות ה"ל בהשלש ברכות של הפהנים. כי ברכה ראשונה: "ברך ה' וכו'", כנגד נקדת הצדיק בעצמו שהוא מקור הברכה, כמו שפתיב (משל' י): "ברכות לראש צדיק", וכמו שפתיב (תהלים כד): "ישא ברכה מאת ה'", שתחלה צריכין לקבל ממנו, כי היא נקדה הפלית שהוא מקור

הברכה. וזהו: "וישברך" - מן המזיקין, שהם מזיקי עלמא, שהם הקלפות, שכלם נתהוו מן שבירת פלים פדוע, ועל-ידי הברכה הנמשכת ממקור הברכה, מבחינת נקדת הצדיק יסוד עולם, על-דידה נתתקן ונתכפול בחינת השבירה, ועל-דידה נשמרין מן המזיקין. "יאר ה' פניו וכו'", זה בחינת נקדה השניה שיש בכל אחד מישראל מה שאין בחרו, וכל אחד צריך לקבל מחברו זאת הנקדה וכו'. וזהו בחינת "יאר ה' פניו", בחינת הארת פנים. כי הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל שהם בבחינת 'צדיק', הם בחינת פני ה', כי 'צדיקאי אנפי שכינתא'. וכל מה שמאירין יותר מאחד לחברו, מאיר יותר הארת פני ה'. וזה עקר עבודת האדם, להמשיך ולהאיר בעולם הארת פניו ותברך, כמו שפתיב (תהלים קח): "דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד", וכתוב (שם כד): "זה דור דרשו מבקשי פנדו יעלב סלה". ועקר בקשת פניו ותברך הוא על-ידי בחינה ה"ל, על-ידי שכל אחד מדבר עם חברו בראת שמים בכל פעם, וקבקש ומשתדל שיקבלו הארה זה מזה מהנקודות טובות שבלבם שהם בחינת פני ה', שעל-דידה זוכין שה' ותברך ומלא משאלות לבם, ויאר בהם פניו באהבה, כמו שפתיב (דברי הימים א כח): "אם תדרשונו ימצא לך".

וזה בחינת (משל' ד): "ברב עם שמבקשין מלך", שעל-ידי רב עם שמבקשין

1b 68a

לדבר ביראת שמים לגלות ולהאיר הנקודות טובות מזה לזה פנ"ל, על-ידי-יה: "הדרת מלך", פי על-ידי-יה מאיר פני ה', שהוא בחינת "הדרת מלך", בחינת (תהלים 134): "הוד והדר לפניו וכו'". וכן מבאר שם במזמור 'הודו ה'נ"ל, שבקשת פניו ותברך, בחינת: "בקשו פניו תמיד", היא על-ידי השיחה שמדבר אחד עם חברו לעוררו לה' ותברך, מבאר שם מקדש, שמוהיר: "שיחו בכל נפלאותיו", דהינו בחינת ה"ל, שצריכין לשוח ולדבר הרבה אחד עם חברו בכל נפלאותיו ותברך, כדי לעוררו אליו ותברך, כדי שתאיר הנקודה מזה לזה וכנ"ל, שנהו בחינת "דרשו ה' וכו' בקשו פניו תמיד" שמוהיר אחר כך וכנ"ל. ועל-כן ברפת "יאר ה' פניו" הוא בחינת הנקודה השניה הנ"ל, שצריכין להאיר מאחד לחברו וכנ"ל. ונהו: "ויחנך" - שימתן לך חן, כי עקר החן והיפי וההדור הוא בחינת כלליית הגנון, פי לשגבולין הגנון רבים זה בזה זה עקר החן והיפי, כמו שכתוב בהתורה אחויו לן מנא (ספן ביה) על פסוק (בראשית 1): "חן בעיני ה'", ענן שם. וזה בחינת נקדה השניה הנ"ל, שצריכין לדבר עם חברו ביראת שמים להאיר הנקודות מזה לזה, שהם בחינת הארת פנים. ועל-ידי שגבולין הנקודות טובות מפמה פני ישראל מזה לזה, שהם עקר התפארותו ותברך, בחינת (ישעיה 60): "ישראל אשר בך אתפאר", על-ידי-יה נתרבה ונתגדל החן של ישראל

ק"ל
צ"ל

ה ותנה מבאר על-פי התורה הזאת, שעקר התפלה כדי להאיר

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקנט

ולקשר הנקדה שהוא בחינת "פי ידבר חכמות", אל הלב שהוא בחינת "והגות לפי תבונת", שזהו בחינת 'מלאפום', בחינת 'צדיק מושל', פי ישראל מושלן בתפלתו להמשיך כל ההשפעות, רפואות ופרנסה, בני חיי ומווני וכו', ואפלו לשנות הטבע. ועל-כן הם ח"י ברכאין דצלותא, כנגד בחינת 'צדיק חי עלמין' כידוע. ומבאר בהתורה הנ"ל באות ו' וזה לשונו: 'ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות, פי עשרת הדברות עם הלוחות הוא בחינת מלאפום, שהוא יו"ד, והלוחות הם וא"ו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ד' וכו'). והתורה עם העולם גם כן יו"ד וא"ו, פי התורה היא יו"ד, שנקראת (תהלים קא): "ראשית חכמה", והעולם הוא וא"ו שנברא בששת ימי המעשה. וצדיק עם ישראל הם גם כן יו"ד וא"ו וכו'. ואצל כל אחד מ'ישראל' בפני עצמו יש גם כן בחינת יו"ד וא"ו, יו"ד על שם הפה, כמו שכתוב (תהלים סט): "פי ידבר חכמות", וא"ו על שם: "והגות לפי תבונת", שהוא בחינת לוחות שהם וא"ו כנ"ל, כמו שכתוב (משלי א): "קשרם וכו' כתבם על לוח לבם וכו'", עין שם.

ועל-פי זה נוכל לבאר, שזהו בחינת ארבעה חלקי התפלה, שהם: קרבנות וקמרת שזהו בחינת עשיה, ופסוקי דזמרה, וקריאת שמע ובכרותיה, ושמונה עשרה, שהם כנגד ארבעה עולמות כידוע. הינו פי בהתורה הנ"ל

הוא חושב בענין המלאפום ארבע בחינות הנ"ל, וכנגד זה הם ארבעה חלקי התפלה כנ"ל, פי התפלה עקרה להמשיך ולהאיר ולקשר הנקדה שהוא בחינת מלאפום כנ"ל. פי בתחלה אומרים קרבנות וקמרת שהם לטהר עולם העשיה, כידוע שעקר תקון וברור עולם העשיה הוא על-ידי הקרבנות וקמרת, ועל-ידיה נעשה בחינת המלאפום של התקשרות העולם אל התורה כנ"ל. פי קדם שמתהרין עולם העשיה, כדאי אין לו כח להתקשר אל התורה הקדושה, אבל על-ידי שאומרים קרבנות וקמרת, שבזה מתהרין ומבררין עולם העשיה מהקלפות, על-ידיה אנו מקשרין עולם העשיה שנברא בששת ימי המעשה שהוא בחינת וא"ו, אל התורה שהיא בחינת יו"ד. ובשביל זה היו אנשי המעמד עוסקים בתורה בשעת הקרבנות, פי עקר הקרבנות לטהר העולם ולקשרו אל התורה. ובשביל זה היו עוסקין בפרשת 'בראשית' שמדבר מתחלת הבריאה שברא את העולם בששת ימי המעשה, שעל-ידיה ממשיכין ומאירין בחינת תוא"ו הנ"ל, שיתקשר אל התורה שהוא בחינת יו"ד, בחינת 'בראשית'. פי בראשית היא בחינת נקדה, כמו שכתוב: "בראשית" - 'נקדה בהיכלה', בחינת (תהלים קא): "ראשית חכמה". פי כשמעידין שה' יתברך ברא העולם בששת ימי המעשה, על-ידיה עקר הארת הנקדה

כנ"ל. ועל-כן כפי שהיה הקרבן צריך לכפר, כן היה לו מקום בבית המקדש, כי כל מה שהיה הקרבן צריך לכפר ביותר, היה לו מקום מיוחד וקבוע ביותר, כגון, קדשי קדשים שצריכין צפון דקא, וכן יש קרבנות שהיו צריכין להכניס דמון להיכל, הכל כפי מה שהיו צריכין בזה הקרבן להמשיך הפפירה ביותר מנקדת האבן שתיה, ששם עקר האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה כנ"ל. ועל-כן ביום הכפורים, שאז אנו צריכין לכפר על כל ישראל בלבם, על כל העונות והחטאים והפשעים של כל השנה בלה, על-כן אז היה צריך הפהן גדול לבגס לפני ולפנים לנקדת האבן שתיה בעצמה, למקום הארון והלוחות, להמשיך הפפירה והסליחה מעצם הנקדה ששם עקר האהבה הקדושה, שעל-דבריה עקר הפפירה, בחינת "על כל פשעים תכסה אהבה" כנ"ל:

ו **יאחר** כך אומרים פסוקי דזמרה, לקשר העשרת הדברות עם הלוחות. כי התקשרות והתחברות אלו אתיות התורה של העשרת הדברות אל הלוחות, הוא נפלאות תמים דעים. כי התורה היא אחדותו יתברך, וה' יתברך מרומם ומנשא מפל הרוחניות, ועל-כן הוא דבר פלא מאד שתוכל התורה להתלבש באותיות, עד שיצטרפו ויכתבו על הספר או על הלוחות. רק ה' יתברך

שהיא 'הכמה', בחינת התורה, כי בה ברא העולם, כי 'באוריתא ברא קדשא בריך הוא עלמא', שהוא בחינת 'הכמה', כמו שכתוב (תהלים קד): "בלם בחכמה עשית".

וזוה בחינת פרק איזהו מקומן של זכחים' שאומרים, כדי לברר ולהאיר כל הנקודות טובות שיש בכל המקומות של הבית המקדש שיאירו בכל העולם, שעל-^{דכ} דבריה יש בה להעולם להתקשר אל התורה. כי עקר הארת עצם הנקדה הקדושה הוא בבית המקדש, שעקר יסודו על נקדת האבן שתיה, שהוא בחינת הנקדה הקדושה של העולם, ששם היה עומד הארון עם עשרת הדברות, ושם עקר התקשרות וכלליות העולם אל התורה. ומשם נמשך התקדשה לכל מקומות הבית המקדש, ומשם לירושלים ולכל ארץ ישראל שנתקדשה בעשר קדשות זו למעלה מזו, כנגד אור הנקדה שעקרה בחינת יו"ד, בחינת עשרת הדברות. וכל מה שהמקום סמוך יותר לנקדת האבן שתיה, הוא מקדש ביותר. וכל קרבן לפי כפרתו, כן היה לו מקום בבית המקדש לשחיטתו ולזריקתו וכו'. כי עקר כפרת כל העונות הם על-ידי אור הנקדה ששם אור האהבה הקדושה שורה, בכחינת (משל י): "על כל פשעים תכסה אהבה". ועל-כן היו כל הקרבנות על-ידי הפהן, כי הפהן הוא בחינת 'חסד', בחינת אהבה הקדושה

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקסא

מזהבתי ישראל צמצם את אור התורה בכמה וכמה צמצומים, עד שנתצמצמה התורה באותיות, עד שנכתבו על הלוחות. וזה בחינת (שמות לב): "והלוחות מעשה אלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא וכו'", הינו שהלוחות שהיה להם פח להצטיר בהם אותיות התורה זה מעשה ה', כי הם מעשיו ונפלאותיו, בחינת: "מעשה אלקים המה". וזהו: "והמכתב" - שנכתבו אותיות התורה על הלוחות, "מכתב אלקים הוא", כי הם מעשה ה' ונפלאותיו העצומים שיוכלו אותיות התורה להצטיר ולהכתב על הלוחות, כי אותיות התורה בשרשם הם אורות נשגבים ועצומים מאד, שאין כל העולמות יכולים לסבל אורם, מפל שפן עולם הזה הנשמי, אך בנפלאותיו העצומים נתצמצמו כל פך עד שנכתבו על הלוחות וכו'ל. וכל זה כדי שיוכלו ישראל לקבל את אור התורה, כדי שידעו לעשות רצונו ולהתדבק בו ותברך. ועל פן בשחטאו ישראל בעגל נשתברו הלוחות, ואמרו רבותינו ז"ל שפרחו האותיות, ונעשו הלוחות כבדים כיד משה, ועל ידיה נשתברו. כי בודאי בשאין ישראל עושין רצונו ותברך, אין הלוחות יכולים לקבל אור הגדול של אותיות התורה, ועל פן פרחו האותיות מהלוחות ועל ידיה נשתברו. כי אי אפשר להלוחות שיקבלו ויסבלו את אור אותיות התורה הקדושה, כי אם

בשישראל עושין רצונו של מקום, ומכניין את לבם אל התורה, ומשתדלים שיהיו דברי התורה נתקנים ונכתבים על לבם, בבחינת (משל א): "כתבם על לוח לבך", ואז ה' ותברך עושה למען אהבתם, ומצמצם אותיות התורה בדרךים נפלאים, ומזכך את זה העולם עד שיהיה לו פח לקבל אור התורה, ואז יכולים אותיות התורה להצטיר ולהכתב ולהתקין על הלוחות, שזהו בחינת כתיבת ספר תורה על הקלף. ועל פן עתה בעוונותינו הרבים אחר שנשברו הלוחות, אף על פי שאנו פותכים ספרי התורה על הקלף והגיר, אף על פי כן לאו כל אחד זוכה לאור התורה, כי לאו כל אדם זוכה שיהיה אצלו אותיות התורה כתובים וקשורים היטב על הספר, כי יש בחינת אותיות פורחות שהוא בחינת שברי לוחות, שמשם נמשך השכחה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין ה), שמשם נמשך שאף על פי שאותיות התורה כתובים על הספר, אף על פי כן אינו רואה אורם כלל, שזהו בחינת שכחת התורה שנמשך משברי לוחות, שהוא בחינת שהאותיות פרחו מהלוחות שעל ידיה נשתברו כנ"ל. עד שיש לפעמים שרואה בהתורה להפך חס ושלום, אם אינו מכניין את לבו אל האמת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יבמות עב): "זכה - נעשה לו סם חיים, לא זכה - נעשה לו סם מות". וכל זה נמשך מבחינת הנ"ל.

והדבקות מעולם הזה הגשמי לה' יתברך
שהוא מרוקם ונשגב מאד, כפרט מי
שקטא ונתרחק מאד מאביו שבשמים,
הוא על-ידי נגון וזמרה, שהוא בחינת כל
השירות והתשפחות שאומרים לה'
יתברך.

ועל-כן יסד דוד המלך על-ידי השלום כל
ספר תהלים, שכלול מכל
העשרה מיני נגינה, כמו שאמרו רבותינו
ז"ל (פסחים ק"ו), כי דוד הוא בחינת משיח,
שהוא עוסק לתקן פגם שבירי לוחות,
שבא על-ידי חטא העגל, שהיה על-ידי
פגם הכרית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(סנהדרין כ"ג): "לא עברו ישראל עבודה זרה
וכו'", שעל-ידי-יה היה כל החרבנות
כדוע. ודוד שהוא משיח שעוסק לתקן
זאת שהוא תקון כל העולמות, על-כן
יסד ספר תהלים שהוא בחינת עשרה
מיני נגינה, כי על-ידי עשרה מיני נגינה
מתקנים שבירי לוחות, כי על-ידי נגון
מדבקים ומחברים הלב לה' יתברך מכל
מקום שהוא, עד שיוכל לקבל אור
אותיות התורה, בבחינת (משלי א): "פתכם
על לוח לבך". וכמו כן, כפי מה שהלב
נמשך אחר ה' יתברך, כמו כן יש פח
להלוחות לקבל אור אותיות התורה,
שהו בחינת תקון שבירי לוחות שהם
בחינת שבירת הלב כנ"ל. וזהו בחינת
(משלי שם): "קשרם על גרוגרותיך, פתכם על
לוח לבך", שנשכחו זה לזה, כי הגרגרת
שהוא הגרון הוא מוציא קול הנגינה, כי

ועקר התקשרות והתחברות אור
אותיות התורה אל הספר,
שהו בחינת תקון שבירי לוחות כנ"ל,
הוא על-ידי נגון וזמרה לה' יתברך, שהם
בחינת כל השירות והתשפחות שאומרים
לה' יתברך, שהו בחינת כל ספר תהלים
שיסד דוד המלך על-ידי השלום, שכלול
מכל העשרה מיני נגינה. כי עקר
התחברות שני דברים הרחוקים זה מזה
מאד, שהם כמו שני הפכים, עקר
התחברותם על-ידי נגון, כמו שכתב
אדוננו מורנו ורבנו ז"ל (בסיון ר"ו), שהו
בחינת (בראשית כ"ב) "הפעם ילדה אישי אלי"
שאמרה לאה בשנולד לוי שהוא בחינת
סמרא דנגוא. כי עקר הדבקות
וההתחברות לה' יתברך מזה העולם
השפל והגשמי והנמוך מאד, הוא על-ידי
נגון וזמרה, וכמו שראוין בחוש שאפלו
האדם הרחוק מאד מה' יתברך ומנח
בדיומא התחתונה, על-פי רב על-ידי נגון
נהעורר לה' יתברך, ומזכיר את עצמו
היכן הוא בעולם. רק בששומעין הנגון
מנגנים רשעים או קלים המצויים עכשו
ביותר, אזי יוכל להזיק לו ביותר, כמו
שכתוב במקום אחר (בסיון ג' ליקוטי א'), אבל
בששומעים נגונים ומירות מאנשים
בשרים פאמת, המכוונים את לבם פאמת
לה' יתברך, או בשמנגן בעצמו איזה נגון
וכוננו לשמים, יכולים להעורר על-ידי
זה מאד לה' יתברך, וכמו ששמעתי
מאדוננו מורנו ורבנו ז"ל. כי עקר החבור

משם יוצאין כל הקולות, שעל-ידיה נחתקן בחינת שבְּרֵי לוחות, וְהוּ כְּשֶׁהֲנִינָה שְׁלוֹ לְשִׁמּוֹם, שְׂמַנְגָן וּמִזְמֹר לַה' יִתְבָּרַךְ בְּדִי לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ וּלְהַתּוֹרָה וְכֵן"ל. וְהוּ: "קִשְׁרֵם עַל גְּרוֹתֶיךָ", שִׁרְאָה לְקִשֵּׁר דְּבָרֵי הַתּוֹרָה אֶל הַגְּרָגַרֶת שֶׁשָּׁם קוֹל הַנְּגִינָה, הֵינּוּ שֶׁפֶל קוֹלוֹת הַנְּגִינָה שְׁלוֹ הָיוּ לְשִׁמּוֹם, לְקִשֵּׁר דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּלִבּוֹ, וְעַל-יְדֵיהֶם: "פְּתַבֵּם עַל לִיחַ לְקָד", כִּי עַל-יְדֵיהֶם זָכָה שִׁהְיוּ נִתְכַּבְּיוּ וְנִתְקַבְּיוּ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה בְּלִבּוֹ, שֶׁעַל-יְדֵיהֶם יִשְׁבַּח לְהַלְלוֹת וְהַסְפָּרִים לְקַבֵּל אֹר אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, וְשִׁתְּקִימוּ בָהֶם, שֶׁהוּ בְּחִינַת תְּקוּן שְׁבָרֵי לוחות וְכֵן"ל:

ח וְהוּ בְּחִינַת שִׁירַת הַיָּם שְׂאוּמְרִים בְּכָל יוֹם קָדָם קְרִיאַת שְׁמֵעַ וְהַפְּלָה. כִּי קְרִיעַת יָם סוּף הוּא בְּבְחִינַת פְּתִיבַת סְפָרִים הַקְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא דְּבַר נִפְלָא מְאֹד שִׁהְיוּ יְכוּלִים לְהַצְטִיר אֹר אוֹתוֹת הַתּוֹרָה עַל הַסְפָּר וְכֵן"ל, אִךְ ה' יִתְבָּרַךְ מֵאַהֲבָתוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל מִצְמִצֵּם אוֹתָם בְּצִמְצוּמִים נִפְלְאִים, עַד שִׁיִּכְלוּ לְהַצְטִיר עַל הַסְפָּר וְכֵן"ל. וְהוּ בְּחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף, שֶׁהוּא בְּבְחִינַת (בראשית א): "יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה", שֶׁמִּשָּׁם הֵנֵם שֶׁל קְרִיעַת יָם סוּף כְּמוֹכָא. כִּי קְרִיעַת יָם סוּף מוֹרָה עַל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁכְּמוֹ שֶׁבִּשְׁעַת הַבְּרִיאָה קִבְּצוּ וְכֵּן כָּל הַמַּיִם לְמְקוֹם אֶחָד, כְּמוֹ כֵּן בְּכַחוֹ צִוָּה אִם עָתָה שִׁיִּקְוּוּ הַמַּיִם וְיִקְעוּ, כִּדִּי שֶׁיַּעֲבִרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בְּיַבְשָׁה. וְהוּ בְּחִינַת צְמִצּוּם אֹר הַתּוֹרָה שִׁיִּכְלוּ וְהָ עוֹלָם לְסַבֵּל אוֹתוֹ. כִּי אֹר הַתּוֹרָה בְּשִׁרְשׁוֹ הוּא בְּחִינַת (תהלים קד): "יָם גְּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם", בְּחִינַת: "יָם הַחֲקִמָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיהו א): "וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ רָעָה אֶת ה' בְּמַיִם לַיִם מִכַּסִּים", וּמַחֲמַת גְּדֹל הַיָּם שֶׁל הַחֲקִמָה אִי אֶפְשָׁר לְכַנֵּס לְתוֹכָהּ וְלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כִּי אִם בְּשִׁמְכִינּוּן לְבוֹ הַיָּם לַה' יִתְבָּרַךְ, שָׂאוּ ה' יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עֲלָיו, וּבְדַרְכָּיו הַנִּפְלְאִים הוּא מִצְמִצֵּם מִימֵי הַדַּעַת, וְ"נֹתֵן בַּיָּם דָּרָךְ וּבְמַיִם עֲזִים נְתִיבָה" (שם טו), כִּדִּי שִׁיִּכְלוּ הַתַּחְתּוֹנִים לְקַבֵּל מִימֵי הַדַּעַת בְּהַדְרָגָה וּבְכַמְדָּה. וְהוּ בְּחִינַת צְמִצּוּם אוֹתוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי כָּל אוֹת נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ

ז וְהוּ בְּחִינַת פְּסוּקֵי דוּמְרָה שְׂאוּמְרִים קָדָם קְרִיאַת שְׁמֵעַ וְהַפְּלָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְדַבֵּק עֲצֻמֵנוּ לַה' יִתְבָּרַךְ, לְכַלֵּל בְּאֲחֵרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְדַבֵּק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּקְרִיאַת שְׁמֵעַ וְהַפְּלָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסוּקֵי דוּמְרָה שְׂאוּמְרִים מִקְדָּם. וְעַל-כֵּן פְּסוּקֵי דוּמְרָה הֵם בְּבְחִינַת חֲבוּר הָעֲשָׂרֹת הַדְּבָרוֹת אֶל הַלוחות, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מְלֵאפּוֹם', כִּי עַקֵּר הַחֲבוּר שֶׁל אוֹתוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁל הָעֲשָׂרֹת הַדְּבָרוֹת אֶל הַלוחות, הוּא עַל-יְדֵי נְגוּן וְזִמְרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסוּקֵי דוּמְרָה. וְעַל-כֵּן הֵם עֲשָׂרָה הַלְלוּיוֹת, כְּנֶגֶד עֲשָׂרֹת הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה וְכֵן"ל:

תקסג

הנזכר ממעין היוצא מבית ה', ומארכת ישראל המכונים לכם לה' ותפודה, הוא נותן פה באות שייכל לצמצם ים החכמה, כדי שנוכל לעבר בו ליגן מאור התורה. ועל-כן זכו ישראל להשנות נוראות בשעת קריעת ים סוף, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שאפלו שפחה ראתה על הים וכו'. כי קריעת ים סוף הוא בחינת בקיעת מימי הדעת על-ידי צמצומים נפלאים של אותיות התורה, כדי שנוכל לעבר דרך שם ולשאב מושם, בבחינת (ישעיה יב): "וישאבתם מים בששון ממעיני השועה" ותרגומו: 'ותקבלון אוילן חדת וכו'". וזה שכתוב בזהר הקדוש: 'ובגלותא קדמאה במטה דילך בוע ימא, ובגלותא בתראה בקנה דאיהו לקמסא בוע ימא דאוריתא'. כי הקולמוס שפותב דברי תורה על הספר הוא בבחינת קריעת ים סוף וכנ"ל. ועל-כן אמרו שירה על הים, כי עקר הדבקות והחבור של אותיות התורה על הספר שהיה בחינת קריעת ים סוף, הוא על-ידי שירה ונגינת כנ"ל:

ט וזה בחינת תבת נח ותבת משה שהלכנו על פני המים. פי התבות של נח ומשה נמשכו מתבות ואותיות הדבורים של התורה. פי עקר מימי המבול נמשכו מחמת שתקטאו נגד ה' ותפדה ופגמו בברית, עד שלא יכלו אותיות התורה להתצמצם בזה העולם ולקדם העולם, פי גם מימי נח קדם מתן תורה היה עקר קיום העולם על-ידי

אותיות התורה שקדמה לעולם, ובה פרא העולם פידוע. וגם פבר נצמינו בשבע מצות, ובהם היה תלוי קיום העולם או, והם עברו עליהם. ועל-ידיה לא היו אותיות התורה יכולים לצמצם מימי הים והתהום, ומשם נמשך שנפתחו כל מעינת תהום רבה עד שבא המבול. ונח שהיה צדיק נצול על-ידי התבה שנמשכה מתבות ודבורים ממוש, הינו על-ידי אותיות ותבת התורה שזכה לקים, על-

פי קצב

ידיה וזה לכנס בתבה, ועל-ידיה היה פה בהתבה לילך על פני המים, ועל-ידי זה נצול הוא ותרעו וכו' ונתקם העולם. וזהו גם פן בחינת תבת משה, שנצול בתבה על פני המים, מחמת שהיה עתיד לקבל את התורה שהם מצמצמן את מימי הים הגדול כנ"ל. רק נח לא זכה על-ידי התבה שהם בחינת אותיות התורה כי אם להציל את עצמו ותרעו לקיום העולם, אבל משה הציל את כל ישראל, ומסר אותיות ותבות התורה לכל ישראל לדורות עולם. נמצא שפסוקי דוקרה ושירת הים הם כנגד חבור עשרת הדבורות עם הלוחות, שהם בחינת 'מלאפום וכו'":

י ואחר כך אומרים קריאת שמע וברכותיה, שהם ברפת המאורות והתורה ונאל ישראל, זה בחינת נקדת המלאפום שנעשה על-ידי הצדיק עם ישראל. פי עקר הנקדה הוא הצדיק שהוא נקדה הפלילית, שזהו

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקסה

יב וזה בחינת כל פְּרֵשֶׁת פִּינָחֶם. כי פִּינָחֶם זכה לכהנה על-ידי שְׁקָנָא על מעשה זמרי שפָּנַם בפְּרִיָּה, ופִּינָחֶם קָנָא על זה והמשיך בחינת תקון הַפְּרִיָּה, ועל-ידי-זה זכה לכהנה שהוא בחינת אהבה הקדושה השורה אצל הנקדה שהוא ברית שלום, כמו שפְּתוּב (במדבר כה): "הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וכו'", וכמבאר ענין זה של פְּנַחַת פִּינָחֶם בהתורה הַג'ל, עֵינ שָׁם. וְכָל מַעֲשֵׂה פִינָחֶם הִיָּה תְקוּן לְהַכְנִיעַ וּלְכַפֵּל קְלַפְת בְּלֵעָם מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא פָּנַם הַפְּרִיָּה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם לא): "הֵן הִנֵּה הָיָה דְבָר בְּלֵעָם". כי בְּלֵעָם הִיָּה פָּנַם וּמְשַׁקֵּץ וּמִתְעַב בְּתַאֲוָה הַזֹּאת מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (פסחים קה): "וּמְשַׁקֵּץ כָּל יָמָיו אַחַר תַּאֲוָה הַזֹּאת, וְלֹא רָצָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְכַפֵּל תַּאֲוֹת לְבוֹ עַל-יְדֵי דְבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ הַנְּקֻדּוֹת הַג'ל, שְׁצַרִּיכִים לְדַבֵּר דְבוּרִים קְדוּשִׁים בִּיגוּ לְבִין קוּנּוֹ, וּלְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת שְׁמִיָם, וּלְדַבֵּר עִם הַצַּדִּיק וְכוּ' כַּג'ל, וְאָז יוֹכֵל אֶפְלוּ הַרְוֵעַ שֶׁבְּגֵרוּעִים לְצַאת מֵעַמְקוֹת נְפִילָתוֹ, וְלַעֲלוֹת וּלְהִתְקַרֵּב לַה' וְתִפְרֹד. וּבְלֵעָם הַרְשַׁע וּתְלַמִּידוֹ אֵינָם חַפְצִים בְּזוֹה, וְלֹא דִי שֶׁנִּמְשַׁכֵּן אַחַר תַּאֲוֹת הַמִּשְׁגָּל כָּל כֶּה, אִף גַּם אֵינָם מִשְׁתַּדְּלִים לְדַבֵּר דְבוּרִים קְדוּשִׁים בְּשֹׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַג'ל. וְלֹא דִי לָהֶם בְּזוֹה, אִף גַּם הֵם עוֹשִׂים מִתְפַּד אֶל הַפֶּד, שֶׁמִּטְמָאִים דְבוּר פִּיָּהֶם מְאֹד עַל-יְדֵי דְבוּרִים רָעִים שֶׁל

בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע וּבְכֻכּוֹתֶיהָ, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא קְבֵלַת אַחֲדוּתוֹ וְתִפְרֹד זֶה עֵקֶר אֹרֹר הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֵקֶר הַנְּקֻדָּה טוֹבָה הוּא לְכַלּל בְּאַחֲדוּתוֹ וְתִפְרֹד, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁכָה הַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה, כִּי הַנְּקֻדָּה בְּחִינַת צַדִּיק הוּא אַחֲדוּת פְּשׁוּטָ עִמּוֹ וְתִפְרֹד. וְזוֹה בְּחִינַת בְּרַכַּת הַמְּאֻרּוֹת, כִּי הָאֹרֹר שֶׁל כָּל הַמְּאֻרּוֹת נִמְשָׁכֵן מִנְּקֻדַת הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָא אֹרֹר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים ז): "אֹרֹר נִרְעַ לְצַדִּיק", וּמִמִּנּוֹ נִמְשָׁקֵד כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּרַכַּת 'אַהֲבַת עוֹלָם'. וְזוֹהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת 'גְּאֹל יִשְׂרָאֵל' שֶׁהוּא בְּחִינַת סְמִיכַת גְּאֹלָה לְתַפְלָה. כִּי גְּאֹלָה זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיק כְּדוּעַ, שֶׁנִּקְרָא 'גְּאֹל', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (רות ז): "אִם יִגְאֹלְךָ טוֹב וְכוּ'", וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב אֲדוּנְנו מוֹרְנו וְרַבְנוּ ז"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר (לקוטי תניא סי' ק"ב) שֶׁנֶּאֱמָר וְתַפְלָה הֵם בְּבְחִינַת בְּעוֹ וְרוּת, כִּי בְּעוֹ שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת גְּאֹלָה וְכוּ': יֵא אַחַר כֶּה מִתְפַּלְלִין עֵקֶר הַתַּפְלָה שֶׁהוּא תַפְלַת שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה, שֶׁהוּא עֹבֹדָה שְׁכֵלֵב, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נְקֻדַת הַמְּלָאכּוֹת שֶׁנַּעֲשֵׂה אֶצֶל כָּל אַחַד וְאַחַד כְּפִי עֲצוּמוֹ, עַל-יְדֵי שֶׁמְחַבֵּר בְּחִינַת "פִי וְדַבֵּר חֲכָמוֹת" לְבְחִינַת "וְהַגִּית לְבִי תְבוּנוֹת", דִּהְיָנוּ עַל-יְדֵי שֶׁמְדַבֵּר דְבוּרֵי הַתַּפְלָה בְּכֻנָּה גְּדוּלָה, וּמְכַוֵּן לְבוֹ הַיִּטֵּב לְמַה שְׁאוּמֵר, עַד שֶׁמְקַשֵּׁר דְבוּר פִּיֹּ אֶל הַלֵּב, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירָה הַנְּקֻדָּה אֶל הַלֵּב שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן הַכָּל, שֶׁזֶהוּ כָּל עֹבֹדַת הַתַּפְלָה כַּג'ל:

ליצינות ורכילות ולשון הרע ודברים
בטלים ונבול פה, ובפרט על-ידי ליצינות
ולשון הרע שמדברים על הצדיק האמת
ואנשיהם הכשרים, ועל-ידי-זה בודאי הם
מתרחקים משלש נקודות הנ"ל, ועל-כן
באמת הם מושקעים בכל פעם יותר
בתאוותם הרעות, ולא די מה שמזיקים
להם בעצמם, אף גם על-ידי דבור פיהם
הרע הם ושלוש הם רוצים להזיק לכל

אחר בלעם, כי הדבור יש לו כח גדול
מאד מאד, בין בקדושה בין להפך חס
ושלום, וכמו שכתוב (מסכת 1): "עמו זכר נא
מה יעז על-יך בלך מלך מואב ומה ענה
אתו בלעם בן בעור וכו'", שגראה מדברי
הפסוק שהיתה עצה עמקה מאד של
הסבא אחרא להביא את בלעם, אף ה'
יתברך ברחמי עמד בעזרתם והפך
הקללה לברכה.

הא

ועל-כן עמד המלאך בשלש מקומות,
ואמרו רבותינו ז"ל כי מימיני
אבות הראהו, פמוכא בפרוש רש"י (במדבר
כב, טו), כי שלשה אבות הם כנגד שלש
נקודות הנ"ל, פמוכא במקום אחר. הינו,
שגראהו שהשלש נקודות שהם בחינת
שלשה אבות שממשיכין הצדיקים
ואנשיהם בדבור פיהם הקדוש, כחם
עולה יותר על דבור פיו הטמא, ובודאי
יכניעו אותו, וזהו גם כן בחינת מה
שאמרה האתון (במדבר כב): "כי הפיתני זה
שלש רגלים" ופרש רש"י: 'אתה מבקש
לעקר אמה החונגת שלש רגלים'. כי גם
שלש רגלים הם כנגד שלש נקודות הנ"ל,
כי השלש רגלים הם כנגד השלשה אבות
פמוכא, הינו כנ"ל, שאמרה לו, שבודאי
השלש נקודות של ישראל שממשיכין
בדבור פיהם הקדוש, יתגברו כנגד דבור
פיו הטמא כנ"ל. ועל-כן פשנתהפך
הקללה לברכה ברכם שלש פעמים, כמו
שכתוב (במדבר כד): 'והנה ברכת ברוך זה
שלש פעמים', כנגד שלש נקודות הנ"ל

ישראל, כי כמו שהצדיקים והכשרים
מאירים הנקודות טובות בישראל על-ידי
דבוריהם הכשרים והטובים, כמו כן
להפך על-ידי דבורים רעים של בחינת
בלעם וסיעתו מרחיקים מאד מהנקודה.
וזה הנה עצת קלפת בלק, להביא את
קלפת בלעם על ישראל, הינו להזיק
לישראל חס ושלוש על-ידי דבורים רעים
של המושקעים מאד בתאות נאוף
החולקים על הצדיק בחינת משה, שהם
בחינת בלעם וסיעתו כנ"ל. וכמו שאמרו
רבותינו ז"ל ששאלו למרון על משה,
ואמרו להם: אין כחו אלא בפה, אמרו:
אף אנו נבוא עליהם באדם שפחו בפיו.
הינו, שאמרו שפחו של הצדיק בחינת
משה הוא רק על-ידי פיו, על-ידי שמאיר
ובמקשה הנקודות טובות על-ידי דבור פיו
כנ"ל, על-כן אף אנו נבוא עליהם באדם
שפחו בפיו, שהוא בלעם הרשע שמדבר
בפיו דבורים להפך ממש מדבורים של
הצדיק בחינת משה. ועל-כן היו ישראל
באמת בסכנה גדולה אז כששלח בלק

הא

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקסו

שהתגברו בכחם על דבור פה של בלעם, עד שנתהפך הקללה לברכה:

יג וזה בחינת הפמיכות של כל הפרשיות שבסדר פינתם. כי פינתם הכניע קלפת בלעם, ועל-ידיה זכה לכהנה שהוא בחינת אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקדה שהוא בחינת ברית שלום וכנ"ל, ואז נפלו ונתבטלו כל הקלפות והסמרין אחרנין שמהם אהבות הנפולין. ועל-כן על-ידיה היה להם כח לבלות ולבער כל המדינים, כמו שכתוב שם תקף אחר תנינת הכהנה לפינתם (שם כה): "צורו את המדינים והפיתם אותם", כי גודאי עתה אחר שזכה פינתם לכהנה שהוא אהבה הקדושה, שעל-ידיה נתבטלו הקלפות שהם אהבות הנפולין, וגודאי עתה יכולין להכות ולבער את המדינים שהחטיאו את ישראל בכח בלעם הרשע, שהם בחינת הקלפות הבאים משברי פלים שהם אהבות נפולין, כי עתה הם מתבטלין על-ידי פינתם שזכה לאהבה הקדושה וכנ"ל. ועל-כן הלקד פינתם בעצמו אל המלחמה הזאת, והוא בעצמו הרג את בלעם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי עקר הכניעתם היה על-ידי פינתם שזכה לאהבה הקדושה שהוא בחינת הכהנה כנ"ל:

יד וזה שנצטוו תקף אחר כך למנות את ישראל (במדבר טו), כדי לעורר כח כל נפש ונפש מוששים רבוא נפשות ישראל, כדי להמשיך בחינת הנקדה

טובה שיש בכל נפש ונפש מישראל, כדי לטהר אותם ממפואת קלפת בלעם שהוא בחינת פגם הברית. כי בכל אחד ואחד מישראל יש בו נקדה טובה מה שאין בחברו, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל.

א"ת

ועל-כן הצרכו למנות כל ישראל כל יוצאי צבא, כל היוצא ללחם מלחמות ה' (במדבר טו): "החנכי" – שמי מעיד עליהם על תקון הברית, כי ה' בראש יו"ד בפוף. הינו שעל-ידי הזכרת שמותם הקדושים נתעוררה הנקדה טובה שיש בהם בכל אחד ואחד, שהוא בחינת שמו ותכנה, כי הנקדה טובה היא בחינת החלק אלוהי ממעל שיש בכל אחד ואחד, שהוא בחינת שמו ותכנה. ועל-כן בכל עת שיצאו מחל לקדש מנאום, כי כשיצאו ממקמת מצרים מנאום, וכשחטאו בעגל ונפלו מנאום אחר כך כשהיו צריכים להטהר מעון זה על-ידי מעשה המשכן, וכן כשנפלו על-ידי מעשה בלעם ומדון מנאום אחר כך כשנצלו, כי המגן הוא לעורר הנקדה טובה שיש בכל אחד מישראל, שעל-ידיה נטהרין מכל הטמאות וכנ"ל:

טו וזה שבסוף מיד אחר כך ירשת ארץ ישראל, כמו שכתוב (במדבר טו): "לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות וכי". כי אור הנקדה הקדושה נמשכת בכמה בחינות כפי האדם

וְהַמָּקוֹם וְהַזְמַן, וּבְכִלְיוּת בְּנֵי הָעוֹלָם עֵקֶר
הַנִּקְדָּה הֵם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וּבֵין כָּלְיוּת
יִשְׂרָאֵל עֵקֶר הַנִּקְדָּה הוּא הַצַּדִּיק הַאֲמֵת.
וְכֵן בְּמָקוֹם, כִּי גַם בְּבַחֲבִינַת מָקוֹם יֵשׁ
נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וּבְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמָה יֵשׁ עֵשֶׂר קְדוּשׁוֹת, וְעֵקֶר
הַנִּקְדָּה הוּא נִקְדַּת אֲבָן שְׁתֵּיהָ, שֶׁהוּא
הַנִּקְדָּה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהיא נִקְדַּת כָּל
הָעוֹלָם, וְכֵן בְּזְמַן, כִּי כָּל יוֹם יוֹם יֵשׁ בוֹ
נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי לֵית יוֹם דְּלִית בּוֹ טוֹב;
אֲדָּה הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּלֵל הַזְּמַן, כָּלֵל שְׁבַעַת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית הוּא שַׁבָּת, שֶׁהיא הַנִּקְדָּה שְׁמַאִיר
כָּל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁבָּהֶם נִבְרָא
הָעוֹלָם, וְהַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה וְהַחֲדָשִׁים,
הֵם רֵאשִׁי חֲדָשִׁים וְיָמִים טוֹבִים, וְעֵקֶר
הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה וְשֶׁל כָּל הַיָּמִים
טוֹבִים הוּא יוֹם כְּפֹר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים

קל"ט): "יָמִים יֵצְרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם" – ז'ה

יּוֹם כְּפֹר' (תנא רבי אליהו רבה פ"א), שְׁבוּ נִכְנֵם

הַבְּהֵן גְּדוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק הַדּוֹר,

בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית, לְמָקוֹם הַאֲבָן שְׁתֵּיהָ

שֶׁהיא נִקְדַּת הָעוֹלָם, נִמְצָא שְׁאוֹ נִכְלָלוֹ כָּל

הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק

וְהַמָּקוֹם וְהַזְמַן, וְעַל־כֵּן אֵין הוּא מַחִילַת

וּכְפַרַת כָּל הָעֲגוּנוֹת, מַחֲמַת שְׁאוֹ מְאִירָה

עֲצֵם הַנִּקְדָּה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל־יָדֵי כָּל

הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל שֶׁל אָדָם וּמָקוֹם וְזְמַן,

וְעַל־יְדִיָּהּ מְאִירָה בְּיוֹתֵר הָאֵהֱבָה

הַקְדוּשָׁה שֶׁשׁוֹרָה אֶצֶל הַנִּקְדָּה, שְׁעַל־יְדֵי־

זֶה מַחִילַת כָּל הָעֲגוּנוֹת, בְּחִינַת (מש"ל): "עַל

טוֹ וְאַחֲרָי כֵּךְ נִמְכְּרָה הַפְּרָשָׁה שֶׁל
הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה. כִּי מִשָּׁה

הוּא צַדִּיק הַדּוֹר, בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית,

וְהוּא נִתֵּן הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת

הַנִּקְדָּה כִּנ"ל, וְהוּא הָיָה צַרִּיד לְהַכְנִים אֶת

יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁשֶּׁם נִקְדַּת הָעוֹלָם,

וְשֶׁם עֵקֶר מָקוֹם הַקְדוּשָׁה לְקַבֵּל שֶׁם אֹר

הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה שֶׁהוּא אֹר הַתּוֹרָה, כִּי

עֵקֶר קְבָלַת אֹר הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פִּדְיוֹעַ, וְאֵין הָיָה מִתְחַשֵּׁן

הַכָּל. אֲבָל עַל־יְדֵי פָּנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, נִרְמּוּ

שָׁנִים מִשָּׁה נִכְשַׁל בְּהַפְּאֵת הַצּוּר כְּמִי

מְרִיבָה, שְׁעַל־יְדֵיָּהּ נִגְזַר שְׁלֹא יִכְנֵם

לְאֶרֶץ, וְעֵקֶר פָּנִים הַפְּאֵת הַצּוּר הָיָה בְּחִינַת

פָּנִים הַדְּבֹר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּפָרָשָׁה זֹאת

(במדבר ט): "כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם כִּי בְּמִי מְרִיבָה

וְכוּ", כִּי עֵקֶר הַפָּנִים הָיָה עַל שְׁלֹא דְבִרּוּ

אֶל הַסֵּלַע כְּמוֹ שְׁצָנִים ה' (תְּבַרְךָ (ע"ט):

"וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע", שְׁכֹּה הָיוּ מְרִאִים

גְּדַל כַּח הַדְּבֹר שֶׁלָּהֶם שִׁישׁ לוֹ כַּח

לְהוֹצִיא הַפָּנִים בְּנִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, כִּי כְּמוֹ

שֶׁהָיוּ מוֹצִיאִים מֵיָם בְּנִשְׁמִיּוֹת, כֵּךְ הָיוּ

מוֹצִיאִים מִיָּמֵי דַעַת הַתּוֹרָה בְּרוּחַנִיּוֹת.

וְעַל־יְדִיָּהּ הָיָה נִתְקַדֵּשׁ שֶׁם שְׁמִיָּם, כִּי

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקסט

הנקדה הכלליות של כל ישראל, וכשחולקים עליו חס ושלום אין יכולין לקבל אור הנקדה שלו. נמצא שעקר קבלת אור הנקדה הנ"ל היא על-ידי שלום. ועל-כן על-ידי המחלוקת והמריבה, בחינת 'מי מריבה', גרמו שגם משה מעה והכה את הצור ולא דבר בפיו, ועל-ידי זה נגזר שלא יבגס לארץ ששם המקום לקבל אור הנקדה בשלמות. ואם היה משה נבגס עמהם לארץ, היו מקבלים ממנו שם אור הנקדה בשלמות, והיה נתתקן הכל, ובעונותינו על-ידי המחלוקת גרמו שלא יבגס משה עמהם לארץ ישראל, שעל-ידיה גלינו מארצנו וכו'.

וכן בכל דור ודור באים צדיקי אמת שהם בחינת משה, בחינת נקדה הכללית, שעל-ידיה מתקנים נפשות רבות ומחזירים אותם בתשובה, ובכחם הגדול היו יכולים לתקן הכל, אך על-ידי המחלוקת גורמים מה שגורמים רחמנא לצלן, המקום ירחם ויסלח להם, ויסבב סבות לטובה שיתתקן הכל. ועל-כן בקש משה (במדבר כו): "יפקד ה' אלקי הרוחות איש על העדה וכו'", ופרש רש"י: "שיועד להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד. הינו שיוכל להאיר הנקדה בלב כל אחד מישראל, כי הנקדה היא בחינת רוח אלקים, בחינת יוסף הצדיק שנאמר בו (בראשת מא): "איש אשר רוח אלקים בו, ואז זכה לבחינת (שם מב): "ויוסף הוא השליט", שהוא בחינת 'צדיק מושל',

היו הכל רואים גדל פח הדבור, והיו הכל מושתדלים להמשיך הקדושה על עצמם על-ידי הדבור, שעל-ידיה ממשיכין אור הנקדה, שעל-ידיה עקר ההתקרבות לה' ותברך פנ"ל. וכל זה גרם המריבה והמחלוקת, בחינת 'מי מריבה', שעל-ידי זה בלבד גם דעת משה, כמו שכתוב (קחלת ו): "כי העשק יהולל חכם וכו'", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה פרשה ג, ב).

כי הנקדה הקדושה היא בחינת שלום, בחינת 'ברית שלום', כי עקרה תלויה בשלום, כי מי שאין מושתדל להתבודד ולדבר בינו לבין קונו לעורר לבו לה' ותברך, זה בחינת מחלוקת, בחינת (הושע): "חלק לבם", כי לבו חלק מפיו, מבחינת הנקדה הקדושה. וכן בשחם ושלום אין שלום בין ישראל בין אדם לחברו, בודאי אין יכולין לדבר זה עם זה ביראת שמים מחמת המחלוקת שביניהם. ואפלו בשאין מחלוקת, אלא שאין האהבה בשלמות בין ישראל, שמצויים לאהב אחד את חברו בנפש, כמו שכתוב (ויקרא יט): "ואהבת לרעך כמוך", ובפרט החברים העוסקים בתורה שצריכים לזהר ביותר ויותר שיתיה בניניהם אהבה רבה, כמוכא גדל האזרה שהזהיר הא"י ז"ל על אהבת החברים בלי שעה, ובשאין האהבה בשלמות, אינם יכולים לדבר זה עם זה כראוי, ואינם מאירים זה בזה אור הנקדה הקדושה, ומכל שכן וכל שכן בשחולקין חס ושלום על הצדיק האמת שהוא עקר

לא יב

שְׂכִירַת פְּלִים, בְּחִינַת שְׂכָרִי לַיְחֹוֹת, שְׁעַל-
יְדֵיָּהּ נִתְמַקֵּן הַכֹּל, וְעַל-יְדֵיָּהּ תִּבְאֵ
הַנְּאֻלָּה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵנוּ, אָמֵן:

בְּחִינַת נִקְדָּה הַכְּלָלִית שְׂמֵאִיר בְּכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, בְּחִינַת: "שִׂידַע לְהַלֵּךְ כְּנֶגֶד
רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד" כַּ"ל:

הַלְכוֹת נְפִילַת אַפִּים

דף קצ"ד

יח וְזוֹה בְּחִינַת הַיְדוּי וְנְפִילַת אַפִּים
שְׂאוּמֵרִים תִּכְף אַחַר הַתְּפִלָּה.
כִּי אַחַר הַתְּפִלָּה אִזְ הַזְּמַן לְהִתְנוּדוֹת עַל
כָּל הַחֲטָאִים וְלִבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם מַחִילָה
וּכְפָרָה כְּמוֹ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי עַל-יְדֵי
הַתְּפִלָּה מְקַשְׂרִין הַלֵּב אֶל הַנִּקְדָּה, שְׁעַל-
יְדֵיָּהּ נִתְבַּטְּלִין כָּל הַחֲרָפוֹת לִב, שֶׁהֵם
בְּחִינַת כָּל הַחֲטָאִים וְהַפְּשָׁעִים, בְּבְחִינַת
(משל"א): "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבֶּה"
כַּ"ל. וְעַל-כֵּן עֲתָה הוּא הַזְּמַן לְהִתְנוּדוֹת
עַל כָּל הַחֲטָאִים וְהַפְּשָׁעִים וְלִבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם
מַחִילָה, מֵאַחַר שֶׁעֲתָה נִתְעוֹרְרָה הָאֱהָבָה
שְׂאֻצֵּל הַנִּקְדָּה שְׂמוֹכֶסָה עַל כָּל הַפְּשָׁעִים
שֶׁהֵם חֲרָפוֹת לִב, נִמְצָא שֶׁעֲתָה הוּא זְמַן
סְלִיחַת עוֹנוֹת, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי עֲתָה צְרִיכִין
לְהִתְנוּדוֹת עֲלֵיהֶם וְלִבְקֶשׁ מַחִילָה עֲלֵיהֶם,
כְּמוֹ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא זְמַן סְלִיחַת
עוֹנוֹת, מִחֲמַת שֶׂאִז עֶסֶר הָאֲרֶת הַנִּקְדָּה,
כִּי אִז נִכְנָס הַכֹּהֵן גְּדוֹל לְפָנָי וּלְפָנֵים
לְנִקְדַת אָבֶן שְׂתִיָּה וְכו' כַּ"ל, וְאִז בְּיוֹם
הַכַּפּוּרִים צְרִיכִין לְהִתְנוּדוֹת וְלִבְקֶשׁ מַחִילָה
עַל כָּל הַחֲטָאִים, כְּמוֹ כֵּן עֲתָה אַחַר
הַתְּפִלָּה שְׂאִז מְאִירָה הַנִּקְדָּה עַל-יְדֵי
עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה כַּ"ל, שְׁעַל-יְדֵיָּהּ נִתְמַחֵלִין
כָּל הָעוֹנוֹת כַּ"ל, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי צְרִיכִין אִז
לְהִתְנוּדוֹת וְלִבְקֶשׁ מַחִילָה, כִּי בְּזִמְנֵי

זו וְאַחַר כֵּךְ נִסְמָךְ פְּרִשַׁת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁל
כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם הַתְּמִידִין
שְׂבָכָל יוֹם, וּמוֹסְפִין שֶׁל שַׁבַּת וְיוֹם-טוֹב
וְרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ. זֶה בְּחִינַת לְהַמְשִׁיךְ הַנִּקְדָּה
שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן נִקְדָּה הַכְּלָלִית שֶׁל
שַׁבַּת וְיוֹם-טוֹב, שְׂבָשְׂבִיל זֶה בְּאוֹ קְרִבָּנוֹת
הַתְּמִידִין וְקְרִבָּנוֹת הַמוֹסְפִין שֶׁל שַׁבַּת
וְיוֹם-טוֹב, הַכֹּל כְּפִי הַנִּקְדָּה שְׂצָרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. כִּי עַל-יְדֵי
הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁקָּרִיבוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ עַל-יְדֵי
הַכֹּהֵן, עַל-יְדֵיָּהּ הַמּוֹשִׁכוֹ וְהַאֲרִיזוֹ אֹר
הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁעָקְרָה בְּמִקּוֹם הַבֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, שְׂנִמְשַׁכֵּת עַל-יְדֵי הַכֹּהֵן כְּפִי
הַיּוֹם וְכַ"ל, שְׁעַל-יְדֵיָּהּ מַחִילַת כָּל
הָעוֹנוֹת, בְּבְחִינַת (משל"א): "עַל כָּל פְּשָׁעִים
תִּכְסֶּה אֶהְבֶּה" כַּ"ל. נִמְצָא שְׂכָל פְּרָשִׁיּוֹת
אֵלּוּ שֶׁל סֵדֶר פִּינְחָס סְמוּכִים בְּסִמְךָ נִפְלָא
זֶה לְזוֹה, כִּי בְּלָם מוֹדְבָרִים לְהַמְשִׁיךְ אֹר
הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה בְּכְלָלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת כְּפִי
הָאֵדָם וְהַמְקוֹם וְהַזְּמַן, שְׁעַל-יְדֵיָּהּ
מְכַנְּעִין כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אֶחְרָא
שֶׁהֵם אֶהְבוֹת הַנְּפִילִין, שְׂזוֹהוּ בְּחִינַת כָּל
הַקְּרִבָּנוֹת, לְהַכְנִיעַ רוּחַ הַבְּהִמְיוּת שֶׁהֵם
תְּאוֹת הַבְּהִמְיוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֶהְבוֹת
הַנְּפִילִין, לְהַכְנִיעֵם עַל-יְדֵי הַכֹּהֵן שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֶהְבָּה הַקְּדוּשָׁה הַשׁוֹרָה אֻצֵּל
הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה, שְׂמֵאִירָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
בְּיֹתֵר וְכַ"ל, שְׁעַל-יְדֵיָּהּ נִתְמַקֵּן בְּחִינַת

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקעה

טובים ונקמתם בפניכם וכו', בושו והפלמו מדרביכם וכו', וכן בכמה מקומות. והו' בחינת נפילת אפים אחר התפלה. כי כל עבודת התפלה לקשר הלב אל הנקדה כדי לעורר האהבה ששורה שם, שעל-ידיה ה' יתברך מכפר על כל פשעינו כנ"ל, על-כן עתה העת להתודות על חטאתינו ולבקש עליהם מחילה, ולהתבייש בעצמנו הרבה על מעשינו הרעים שעשינו נגדו יתברך, ועל עצם אהבתו וחסדו שעושה עמנו, שזהו בחינת נפילת אפים, שמפילין עצמן לארץ ומכסין פניו מחמת הבושה כנ"ל, ועל-ידיה הקדוש ברוך הוא מרבה לסלח עונותינו. כי עקר התשובה היא הבושה, כמובא במקום אחר, וכל מה שאנו מתביישין בעצמנו ביותר, כמו כן הוא יתברך מרבה לסלח ולמחל חטאתינו ביותר, כי ה' יתברך רוצה שעל כל פנים ידע עונותינו שפשענו נגדו, כמו שכתוב (דמיה ג): "אך דעי עונך כי בה' אלהיך פשעת וכו'".

גם על-ידי שאנו מפילין עצמנו לארץ, על-ידיה אנו ממשכין אור הנקדה שבה, בחינת "פי ידבר חכמות", לכל העולמות המתחוננים ולכל המדרגות המתחוננות עד דיוטא התחתונה מאד, כדי להעלות משם כל הנצוצות הקדושים שנפלו לשם על-ידי עונותינו. כי מאחר שבבקר קשרנו הלב אל הנקדה כנ"ל, שעל-ידיה נתבטל בחינת שכיבת

הפליחה והמחילה צריכין להתודות ולבקש מחילה כמו שעושים ביום הכפורים וכו'. וזה בחינת נפילת אפים, זה בחינת גדל הבושה והחרפה שאנו מתביישין בעצמנו לפני ה' יתברך על עצם פשעינו שהרבינו לפשע לפניו, והוא ברחמיו מעורר אהבתו וסולח לנו, ומכסה על כל פשעינו באהבתו הגדולה, ועל זה אנו מתביישין בעצמנו מאד לפניו. והו' בחינת נפילת אפים, שאנו מפילין עצמנו לארץ ומכסין פניו מגדל החרפה והבושה לפניו, על עצם חסדו אשר עושה עמנו ומכסה פשעינו באהבה ומעביר חרפתנו. כי בן צריכים, שדיקא בעת שה' יתברך עוסק למחל פשעינו ולהעביר חרפתנו ובשתנו, אז דיקא אנו צריכין להתודות ולהתבייש בעצמנו מאד מאד על עצם פשעינו, ועל גדל חסדו שעושה עמנו באהבתו. וכן מבאר בכמה פסוקים, שבעת שימחל ה' יתברך עונותינו למען אהבתו, אז נתבייש לפניו מאד, כמו שכתוב (ויקרא טו): "למען תזכרי ובשת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני בלמתך בבפרי לך לכל אשר עשית", וכן בקפויטל ל"ו שמדבר שם מגדל החסד שיעשה עמנו ה' יתברך ויטהרנו מכל ממאנתנו, כמו שכתוב: "וורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו'", ומספר שם רבוי הטובות ונפלאות שעושה עמנו למען חסדו ואהבתו לך, מים שם: "וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעליכם אשר לא

פלים שגפלו אל הבריאה, בחינת (תקו"ה) הקדמה דף ט"ז): 'בינה לבא', עתה צריכין להמשיך הארת הנקדה אל שאר העולמות ואל כל המדרגות התחתונות מאד, כי שם עקר אחיזת הקלפות שנתהוו משבירת פלים. כי בבריאה בעצמה אין להם אחיזה כל כך, ועקר התפשטותם הוא בשאר העולמות, קצת ביצירה וביותר בעשיה, מפל שכן למטה יותר רחמנא לצלן. וכשזכין לקשר הלב אל הנקדה על-ידי שיחה בינו לבין קונו וכו' פנ"ל, שזהו בחינת עבודת התפלה, שעל-ידיה נתמקן השבירה, אזי יבולין להמשיך הארת הנקדה גם לכל שאר העולמות ולכל המדרגות התחתונות, להודיע ולהאיר בכלם אמתת אלקותו וקדשת תורתו הקדושה, ולהעלות כל הניצוצות שגפלו לשם על-ידי עונותינו שגורמים בחינת שבירת פלים ביותר רחמנא לצלן, כי עתה נתמקן בחינת השבירה על-ידי אור הנקדה שנתקשרה אל הלב על-ידי תפלותינו וכו' ל'.

יש וכל זה בימי החל שאומרים בהם תחנון, אבל בשבת ויום-טוב ושאר הימים שיש בהם איזה תוספת קדשה שהוא בחינת קדשת שבת ויום-טוב, אין אומרים בהם תחנון כלל, כי אז נתעורר אהבה גדולה כל כך עד שאין צריכין להתודות ולהתבייש כלל, וגם אין צריכין אז לירד לעולמות התחתונים להעלות הניצוצות משם, כי הכל נתמקן

ממילא על-ידי רבוי החסד והאהבה שגמשיך אז ביותר ויותר, מחמת שיש אז תוספת קדשה שהוא בחינת קדשת שבת, שאז עקר הארת הנקדה שמאיר בששת ימי החל פנ"ל. כי אף-על-פי שאמרנו למעלה שבעת שה' יתברך מעביר חרפתנו או אנו צריכין להתבייש ביותר, כמבאר בכמה פסוקים פנ"ל, אבל זה לא יהיה לעולם חס ושלום, כי בודאי בגמר התקון לגמרי ביום שכלו שבת, בודאי אז לא נתבייש כלל, כמו שכתוב (צפניה ג): "ביום ההוא לא תבושי מפל על-יתך וכו'", וכתוב (זכריה ג): "ולא יבושו עמי לעולם". ועל זה מרמזין הימים שאין אומרים בהם תחנון, כי נמשיך בהם קדשת שבת ביותר שמרמזו על סוף גמר התקון, שאז תתבטל הבושה לגמרי פנ"ל, ועל-כן אין בהם נפילת אפים כלל וכו' ל'.

כ וזה בחינת המשכת השפע שאנו ממשיכין באשרי ובא לציון וכו', שאז הוא ירידת השפע כמובא בפנינות. כי על-ידי הנקדה, בחינת 'מלאפוס', על-ידיה נמשכין כל ההשפעות, בבחינת (תהלים נא): "הרחב פיה ואמלאהו", כמבאר בתחלת התורה הנ"ל. ועל-כן אומרים שלש פעמים קדוש ב'בא לציון', כנגד שלש נקודות הנ"ל, שממש נמשכה השפע פנ"ל. כי הנקדה בחינת קדש וכו', כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, ענן שם. ועל-כן בתחלה אומרים קדשה דיוצר, כי ברבת המאורות וקריאת שמע הם

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקענ

בכחינת עולם הבריאה, כמו שכתוב בפננות, ששם צריכין לקשר הנקדה, כי בריאה בחינת 'לא' כנ"ל. ועלפן שם צריכין לומר קדשה, דהינו שלש פעמים קדוש, כדי להמשיך הארת שלש הנקדות הנ"ל שהם בחינת קדש וא"ו כנ"ל, וכמו שכתוב שם, עין שם. ואחר כך בתפלת שמונה עשרה שם עקר הקדשה בצבור, כי אז עקר הארת הנקדה שמאיר באצילות, שהוא בחינת תפלת שמונה עשרה, שהוא בחינת "פי דבר חכמות", ועלפן אומרים אז עקר הקדשה. ואחר כך בשחזורין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה באשרי ובא לציון, צריכין לומר שם גם כן קדשה, כי עקר בחינת הקדשה צריכין לומר בריאה ואצילות שהם בחינת הלב והפה, כדי לקשר הלב אל הפה, שזה בחינת קדוש - קדש וא"ו כנ"ל. ועלפן בברכת 'וצר' שהוא בחינת בריאה, שצריכין לקשר בחינת בריאה, דהינו הלב, לאצילות, דהינו אל הפה, עלפן אומרים שם שלש פעמים 'קדוש', כדי להמשיך הקדשה מהנקדה, דהינו משלש נקדות הנ"ל. ואחר כך בתפלת שמונה עשרה בחינת אצילות בודאי שם צריכין לומר קדשה, כי שם עקר הקדשה, כי שם עצם הנקדה שהם בחינת קדש, ומשם ממשיכין הקדשה אל הלב שהוא בחינת בריאה. ואחר כך בשחזורין וממשיכין השפע מאצילות לבריאה, שהוא באשרי ובא לציון,

צריכין לחזר ולומר קדשה, כדי שנוכל לקבל השפע הנמשכת משלש נקדות הנ"ל, כי עקר הקדשה בבחינת בריאה ואצילות שהם בחינת לב ופה, שהם בחינת קדוש - קדש וא"ו וכנ"ל:

כא וזה בחינת השיר של יום שאומרים אחר כך. כי התקשרות והארת הנקדה לכל העולמות הוא על-ידי שיר ונגון, בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, שזהו מה שהיו צריכין הלויים לעסק בשירה בשעת עבודת הקרבנות. כי כל הקרבנות היו לקשר כל העולמות אל הנקדה המאירה בבית המקדש וכנ"ל, ועלפן היו צריכין לזה להרבות בשירות ואמירות שהוא עבודת הלויים בשעת הקרבן, כי עקר ההתקשרות על-ידי שיר וקרה ונגון כנ"ל. וזהו בחינת שיר של יום, כי כל יום ויום יש לו שיר מיוחד, כפי הארת הנקדה שמאירה בו משבת שהיא עצם הנקדה. ועלפן מוזכרין שבת בשיר של יום דיקא, שאומרים בכל יום: 'היום יום ראשון בשבת', וכן בשני וכו', כי על-ידי השיר עקר התקשרות והארת הנקדה אל כל העולמות, ועקר הנקדה היא בחינת שבת כנ"ל, עלפן מוזכרין שבת בשיר של יום. ותקף אחר כך אומרים קמרת שתיכיבה מכל הקרבנות, שמתהרת כל העולמות בפרט עולם העשיה מכל הקלפות, על-ידי קדשת אור הנקדה שנמשכת ומאירה עתה, כדי

שפלים יקבלו השפעת ורב טוב שנמשך עלידי התפלה פנ"ל:

כב ועל-כן אומרים בשבת השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש בכל יום ויום, כי עקר השיר שהיו אומרים בבית המקדש בכל יום ויום, נמשך משבת שהוא עקר הנקדה שמאורה בו בכל ששת ימי המעשה שבהם נבראו כל העולמות. ועל-כן אומרים שיר מיוחד בכל יום ויום, כי כל יום ויום יש בו הארת נקדה מיוחדת מה שאין בשאר הימים. ועל-כן דקדק אדוננו מורנו ורבנו ז"ל בתחלת התורה הנ"ל שצריכין לקשר הלב אל הנקדה המאורה בעת הזאת דקא, וכמבאר מזה במקום אחר:

הלכות קריאת התורה

כג וזה בחינת קריאת התורה בצבור בשעת התפלה. כי התפלה היא לקשר הנקדה אל הלב פנ"ל, ועקר הנקדה היא התורה הנקדשה שכלולה בעשרת הדבורות, כמו שכתוב שם, כי עקר צדקת הצדיק שזוכה להנקדה הוא עלידי התורה שמקנים, כי התורה נקראת ברית, כמו שכתוב (דברים כג): "אלה דברי הברית וכו'". ועל-כן צריכין לקרות בתורה בשעת התפלה, כדי להמשיך הנקדה מהתורה, שהיא עקר הנקדה פנ"ל:

כד ואין קורין בתורה כי אם בצבור, דהינו ביו"ד, כמו שכתוב

בשלחן ערוך (א"ח סימן קמ"ג סעיף א'): 'אין קורין בתורה בפחות מיו"ד וכו'. כי עקר שלמות התפלה הוא בצבור, דהינו פשיט מנן יו"ד, כי יו"ד בחינת הנקדה, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, ואז פשיט מנן עשרה מאירין כל השלשה נקודות הנ"ל, כי מתפללין ביחד, ועל-דרייה מקבל הארה כל אחד מחברו, בבחינת 'ומקבלין דין מן דין', וכל אחד מקבל מזה ובה, וגם מאורה בהם נקדה הפלילית של הצדיק, כי אצל בי עשרה שכינתא שריא' (סנהדרין לט), שהוא בחינת הארת אור הצדיק שהוא בחינת השכינה, כי השראת שכינתו הוא על הצדיקים, כי הצדיקים הם מרפבתו של מקום. כי פשיט צבור אזי יורד שליח צבור לפני

התבה, והשליח צבור צריך להיות המבקר שבערה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית טו), והוא בבחינת הצדיק, בבחינת הנקדה הפלילית נגד כל המתפללין, כי הוא מוציא את פלם. ועל-כן פשיט מנן עשרה מאירין כל השלשה נקודות הנ"ל, ואז קורין בתורה להמשיך עצם הנקדה מהתורה. וצריכין לברך על התורה בצבור אף על פי שבקר בדרך בבקר ברפת התורה, וברפת התורה הוא: 'נותן התורה'. כי עקר קריאת התורה בברכותיה בצבור הוא להמשיך מתדש בחינת קבלת התורה, כי צריכין לעמוד באימה ויראה ורתת וזיע בשעת הקריאה פאלו מקבלה עתה. כי בשביל

א"כ

דף ע"ב

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקעה

זה עקר הקריאה בצבור, כדי לתקן בחינת שבירת הלוחות שהוא בחינת שבירת הפלים, שהוא בחינת אותיות פורחות למעלה על ידי מה שחטאו או כג"ל, דינו שנסתלקה בחינת הנקדה שהיא בחינת העשרת הדברות, מהלוחות שהם בחינת וא"ו, ועל ידיה נשתברו כג"ל, כי עתה אנו עוסקין להמשיך ולקשר הנקדה אל הלב שהוא בחינת לוחות, על ידי עבודת התפלה, שזהו בחינת תקון שביר לוחות כג"ל.

בבחינת 'שביר לוחות', שמשם השכחה, שמשם סטרא דמותא כג"ל, וכמבאר לעיל מזה, עין שם, ועל כן צריכין לקרות בתורה בצבור בשעת התפלה בפה מלא בספר תורה פשוט שכתב דינו על הקלף וכו', ולקרותו בפעמים ונקודות, ולברך תחלה וכו' ונתן התורה, ועל ידי כל זה מומשיכין עלינו בחינת גתינת התורה מחדש, ומתקנים בחינת שבירת הלוחות וכג"ל:

כה וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל ששקרו החרבן היה על שלא

ברכו בתורה תחלה, כמו שאמרו (נדרים סא): "על מה אבדה הארץ וכו'" (ויבא ט) – דבר זה שאלו וכו', מאי "לא הלכו ביה"? שלא ברכו בתורה תחלה, כי כשאין מברכין בתורה, אף על פי שעוסקין בתורה, בזה מראין שאין התורה חשובה בעיניהם ואין מחיין עצמן בה בכל עת ורגע, רק היא אצלם כמו נימוס ודת חס ושלוש, כמו שארי נימוסים ודתי העובדי פוככים, שזהו בחינת חטא העגל שאמרו (שמות לב): "קום עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו", שפקשו עבודה זרה כדי שיהיה להם מי שילך לפניהם, כי זה היה עקר חפצם שיהיה להם מי שילך לפניהם ויוליכם באיזה נימוס ודת כדי שלא יהיו בולעים איש את רעהו, אבל לא הסתכלו על התכלית האחרון הנצחי כלל, ועל ידי זה נכשלו בעבודה זרה, כי אז היה היצר הרע של עבודה זרה

ועל כן צריכין לקרות בתורה בפה מלא דיקא, כדי להמשיך אור הנקדה של התורה על ידי הדבור פה, בבחינת "פי ידבר חכמות" וכג"ל וזהו (משלה): "כי חיים הם למצאיהם", ודרשו רבותינו ז"ל (עירובין טז): 'למוציאיהם בפה' דיקא, כי אז דיקא הם חיים, כי בזה מתקנים בחינת שבירת לוחות שהיו האותיות פורחות מהלוחות, כי על ידי הדבור מקשרים האותיות אל הלוחות, ואז הם חיים, בחינת (ויבא עב): 'זכה נעשה לו סם חיים', הפך שבירת הלוחות שהם בחינת שבירת פלים, שמשם נמשך סטרא דמותא, כמו שכתוב (תהלים פב) "אכן באדם תמותון", שאמר על מעשה העגל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ומשם נמשך בחינת: 'לא זכה נעשית לו סם מות' (ויבא שם), כי מי שאינו זוכה אזי אינו רואה אור אותיות התורה שהוא בחינת הארת הנקדה, כי אור האותיות פורחין ממנו, ואז למודו

בעולם, וכמו כן עכשו אף-על-פי שאין עובדים עבודה זרה, כי הרגו היצר הרע של עבודה זרה (ויטא טט), אבל אף-על-פי כן עדיו יש פמה בופרים בעולם שהולכים בדרכי האפיקורסים, שרוצים להשוות חס ושלום תורת משה בשאר גיוסו הדתות רחמנא לצלן, ואומרים מה שאומרים מעמים של הכל ושמות על מצות תורתנו הקדושה, כאילו בלם על-פי שכל אנושי חס ושלום בשביל לקום גיוסו המדינה, פידוע דבריהם הרעים והמרים, וזהו בחינת פגם העגל כנ"ל. וזהו בחינת: "שלא ברכו בתורה תחלה", כי אלו הפתות בודאי אינם מברכים על התורה, מאחר שאציל התורה שנה לשאר הדתות והנימוסים חס ושלום. כי עקר ברפת התורה הוא 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', שמה שנתן לנו את התורה, בזה בחר בנו מכל העמים והבדילנו מן האחרים, כי אצל דתיהם שהם חק המלכות לתקון המדינה אין שני התחדשות בכל יום, כי כבר נתן הדת מאזיה טעם שהוא על-פי שקלם, לא בן תורתנו הקדושה שהיא אחדותו ותברך אשר אין חקר לתבניתו, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד וכו', כי הם באר מים חיים נובעים בכל עת ורגע מאחר שקלולים בו ותברך, והם קיימים ומקיימים כל העולמות עם כל אשר בהם בכל עת ורגע, והם מתחדשים בכל יום

בעולם, וכמו כן עכשו אף-על-פי שאין עובדים עבודה זרה, כי הרגו היצר הרע של עבודה זרה (ויטא טט), אבל אף-על-פי כן עדיו יש פמה בופרים בעולם שהולכים בדרכי האפיקורסים, שרוצים להשוות חס ושלום תורת משה בשאר גיוסו הדתות רחמנא לצלן, ואומרים מה שאומרים מעמים של הכל ושמות על מצות תורתנו הקדושה, כאילו בלם על-פי שכל אנושי חס ושלום בשביל לקום גיוסו המדינה, פידוע דבריהם הרעים והמרים, וזהו בחינת פגם העגל כנ"ל. וזהו בחינת: "שלא ברכו בתורה תחלה", כי אלו הפתות בודאי אינם מברכים על התורה, מאחר שאציל התורה שנה לשאר הדתות והנימוסים חס ושלום. כי עקר ברפת התורה הוא 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', שמה שנתן לנו את התורה, בזה בחר בנו מכל העמים והבדילנו מן האחרים, כי אצל דתיהם שהם חק המלכות לתקון המדינה אין שני התחדשות בכל יום, כי כבר נתן הדת מאזיה טעם שהוא על-פי שקלם, לא בן תורתנו הקדושה שהיא אחדותו ותברך אשר אין חקר לתבניתו, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד וכו', כי הם באר מים חיים נובעים בכל עת ורגע מאחר שקלולים בו ותברך, והם קיימים ומקיימים כל העולמות עם כל אשר בהם בכל עת ורגע, והם מתחדשים בכל יום

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקעו

ובכל עת ובכל שעה. ועל-כן אנו מברכין 'נותן התורה', כי הוא יתברך נותן התורה בכל יום מחדש, כי בכל יום נעת מסבב ה' יתברך סבות בתחבולותיו להכניס קיום התורה בעולם, ושולח לנו צדיקים אמתיים שמחדשין בכל פעם חדושין דאורייתא אמתיים. ואפלו מי שאינו בר הכי לחדש חדושין, אף-על-פי-כן בכל פעם שנתעורר מחדש לקיים התורה זהו גם כן בחינת קבלת התורה מחדש, כי עקר הוא קיום התורה, כי 'לא המדרש עקר אלא המעשה'. ועל-כן על-ידי ברפת התורה אנו ממשכין עלינו קבלת התורה מחדש. והוה תקון שבירת הלוחות שפגמו בנתינת התורה וכו'. ועל-כן על-ידי 'שלא ברכו בתורה תחלה', על-ידי-זה נחרב הבית המקדש ששם עקר הנקדה הקדושה כו', שעקר חרפנו היה על-ידי חטא העגל שעל-ידי-זה נשתברו הלוחות, שפאז נגזרה הגזרה הזאת. כי הלוחות נשברו בשבעה עשר בתמוז, שאז נגזר החרפן שהתחיל בשבעה עשר בתמוז, אך על-ידי ברפת התורה שממשיכין על עצמן קבלת התורה מחדש מתקנים זאת כו', ועל-כן על-ידי שלא ברכו בתורה תחלה ופגמו בה, על-כן נחרב הבית וכו'. ועל-כן צריכין לברך על התורה בצבור אף-על-פי שכבר ברך בבקר, כי עקר בחינת קבלת התורה מחדש לתקון שבירת הלוחות הוא על-ידי קריאת התורה בצבור וכו':

כו ובשביל זה אומרים ברפת כהנים אחר ברפת התורה בבקר, כי עקר ברפת התורה הוא לתקון בחינת שבירת הלוחות, לזכות להמשיך אור נקדת התורה ששם אהבה הקדושה שורה, שעל-ידי-זה נתתקון שבירת כלים שהוא בחינת שבירת הלוחות, שזהו בחינת ברפת כהנים ובמבאר לעיל באריכות:

כו וזה בחינת מה שקורין הספרא בכל שבוע מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל', עד שגומרין את התורה בכל שנה. כי מבאר בהתורה ה"ל שצריך כל אחד לקשר את עצמו להנקדה השקד ללבו בעת הזאת וכו', כי הנקדה מאירה כפי העת והיום וכו'. ועקר הנקדה הוא התורה כו', ועל-כן צריכין לקרות ולגמר הספרא בכל שבוע עד שיגמרו כל התורה בכל השנה וכן לעולם, כי הספרא שבכל שבוע מנהיגת כל השבוע, כי כל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקדה שמאירה בהם על-ידי קריאת אותו הספרא, כי כפי הנקדה שצריכין לקבל באותו השבוע כן היא הספרא שהולכת באותו השבוע, וכן מתנהג כל ימות השנה וכן לעולם. נמצא שכל ימות השנה מקבלין חיות מהתורה שהיא כלל הנקדה, וכל שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד, וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת. כי שבעה פרשות שבכל סדר הם כנגד שבעת ימי השבוע, שבכל יום ויום צריכין

לקבל הנקדה מפרשה מיוחדת, וכן בכל שבונו מסדר מיוחד, וכן בכל שנה מפלל התורה שהוא כלל הנקדה לכל השנה. ועקר קריאת כל הסדר הוא בשבת, כי עקר הנקדה הוא שבת שקביעה וקמא שמאירה בכל ששת ימי המעשה כנ"ל. ועלכן קורין שבעה קרואים בשבת, כנגד שבעת ימי השבונו, כדי להאיר הנקדה בשבת על ידי התורה לכל ימות השבונו וכן כנ"ל:

כח ועל-כן אין קורין בתורה בפחות משלושה (מגילה כא:), ואין קורין לכל אחד פחות משלושה פסוקים (מגילה כב:), כנגד שלש הנקדות הנ"ל. ועל-כן כל התורה משולשת, כמו שאמר רבותינו ז"ל (שבת פח:): 'ברוך רחמנא דיהוב לן אורנו תליתאה ביום תליתאה על ידי תליתאה וכו', הכל כנגד שלש נקדות הנ"ל שהתורה פלולה מהם כנ"ל:

כט ועל-כן בכל יום שיש בו תוספת קנשה קוראים קרואים ביותר, דהיינו בראש חדש שיש בו מוסף - ארבעה, וביום טוב שיש בו בפול מלאכה - חמשה וכו'. כי כל מה שנתוספין הקרואים יכולין לקבל אור הנקדה ביותר, כי אלו הקרואים בתורה מאירין הנקדה בכל השומעים. ועל-כן צריכין להטות אגו ולבן היטב לשמע קריאת התורה ושלא להסיח דעתו חס ושלום, מפל שכן וכל שכן שלא לשיח או, כי גדול עונו מנשא רחמנא לצלן

רחמנא לשיכון, כי על ידי ששומעין קריאת התורה ממשכין על עצמו הארת הנקדה מהתורה, שבוה תלויים כל תקוני העונות והתאות שבאים משבירת פלים, שמתקנים על ידי אור הנקדה כנ"ל שהוא תקון כל העולמות, פידוע שתקון כל העולמות הוא על ידי תקון שבירת פלים, וכל מה שנתרבין הקרואים לתורה מאירה הנקדה יותר, כי בכל אחד ואחד מישראל יש בו נקדה טובה מיוחדת, ועל-כן כל מה שמתרבין הקרואים יכולים להאיר הנקדה בישראל מפרשה שבתורה, כפי תוספת הנקדה שבכל אחד מהקרואים שנתרבה. ועל-כן בראש חדש קורין ארבעה מחמת שיש בו קרבן מוסף, כי הקרבנות שהיו מקריבין בבית המקדש על ידי הכהן, היה להכניע ולבטל מאות הבהמיות שהם בחינת אהבות הנפולין, על ידי הנקדה שהאירה בבית המקדש כנ"ל. ועל-כן ביום שיש בו מוסף כגון ראש חדש וחל המועד מאירה הנקדה ביותר, על-כן מוספין בהם הקרואים כדי להמשיך על ידם הארת הנקדה ביותר כנ"ל. וביום טוב שיש בו בפול מלאכה קורין עוד יותר, דהיינו חמשה, כי בפול מלאכה זה בחינה שמאירה בהם ביותר קנשת שבת, שאז במלים כל המלאכות שהם מזהמת הנפש שפחו מהקלפות משבירת פלים, שעל ידי זה נגזר (בראשית

ו: "בעצבון תאכלנה, בועת אפך וכו", שמשם כל הניגועות של כל הל"ט

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקעט

מלאכות. כי מחמת שעל ידי המא אדם הראשון גרם ביותר שבירת פלים פידוע, על-כן צריכים כל הל"ט מלאכות, כי כל המלאכות הם בחינת תקון שבירת פלים, שצריך האדם להתנועע בל"ט מלאכות, לתקן ולגמור כל הדברים שהוא בחינת תקון פלים, הניו לתקן בחינת שבירת פלים שגרם אדם הראשון בהמאו. ועל-כן עקר התקון על-ידי מלאכת המושפן שהיה בו כל הל"ט מלאכות, כי המושפן הוא בחינת הבית המקדש ששם עומד הארון עם הלוחות ששם עקר הארת הנקדה, שעל-ידיה עקר תקון שבירת פלים כנ"ל. ועל-כן צריך האדם לזהר בשעוסק במלאכה או במשא ומתן שהכל כלול בל"ט מלאכות, שיעשה המלאכה ועסק המושא ומתן בקדשה גדולה על-פי התורה, כדי שיוכל להמשיך הארת הנקדה בתוך המלאכה והמושא ומתן, שעל-ידיה עקר תקון הפלים כנ"ל. ואז כל מלאכתו ומשאו ומתנו שלו בבחינת מלאכת המושפן, (כמבאר במקום אחר שהמשא ומתן והמלאכות צריכים לקדשם שהיו בבחינת מלאכת המושפן, ענין שם בסמיון י"א לקוטי חלק א'). אכל בשבת פטלים כל הל"ט מלאכות, ואפלו מלאכת המושפן אינו דוחה שבת. כי שבת היא עצם הנקדה, שעל-ידיה עקר תקון של כל הפלים. ועל-כן אז הוא שבייתה וניחא, כי הנקדה קביעה וקמא. ועקר תקון הפלים שבכל ששת ימי החל הוא על-ידי המנוחה

והשבייתה של שבת, שעל-ידיה מאירה הנקדה בכל ששת ימי החל שפלים מקבלים חייתם משבת פידוע, הניו מהנקדה שעקר הארתה בעצם הוא בשבת וכנ"ל. וכל הימים טובים שיש בהם פטול מלאכה הם סמוכים וכלולים ביותר בשבת, ועל-כן יום טוב נמי אקרו שבת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-כן קורין בהם גברי ביותר להאיר בהם הנקדה ביותר על-ידי רבוי הקרואים, כי ביום טוב מאירה הנקדה ביותר, כי הוא כלול ביותר בבחינת שבת, שעל-כן יש בו בטול מלאכה כנ"ל:

ל ועל-כן ביום הפפורים קורין ביותר דהניו ששה, כי קדשת יום כפור סמוך ביותר לקדשת שבת יותר מכל הימים טובים, והוא סמוך וקרוב לקדשת שבת בתכלית הסמיכה, בבחינת (בעלה ז'): 'אין בין יום הפפורים לשבת וכו', נמצא שאין ביניהם אלא חלוק מעט. כי ביום הפפורים מאירה הנקדה ביותר ויותר, כי הוא נקדה כל השנה, כמו שכתוב (תהלים קלז): 'ולו אחד בהם' כנ"ל. ועל-כן אז נכנס בהתן גדול לפני ולפנים לנקדה האבן שתיה ששם הארון והלוחות, לכפר כל העונות וכנ"ל. ועל-כן אז קוראים קרואים ביותר, דהניו ששה, וששה הוא בחינת וא"ו של המלאפום שגשלים אז בתכלית השלמות, ואז מקבל עצם הנקדה משבת שהוא בחינת שלמות הדעת והחקמה, בחינת וי"ד שהוא עצם

תקעט

הנקדה. כי זה כלל בכל מקום, שכל
הבחירות והמדות וכל התקונים הם
בכלליים ובפרטיות, וכל בחינה ומדה
ותקון כלולה מכלם, וכמבאר בדבריו ז"ל
בענין זה של המלאפום שהוא בכלליית
ובפרטיות. ועל-פן אר-על-פי שבכל יום
ויום מאיר בו הנקדה וכן בכל אדם ואדם,
אר-על-פיר-כן האדם הפשוט כנגד הרב
והצדיק שמאיר בו הוא בבחינת ו', בחינת
לב, והצדיק בבחינת יו"ד, בחינת הנקדה.
וכן כל יום נגד יום הגדול ממנו במעלה,
הוא בחינת ו' נגדו, כי יום הגדול בקדשה
הוא בחינת נקדה נגדו ומאיר בו.

אבל כל הימים אפלו כל הימים טובים,
אינם בתכלית שלמות התקון אפלו
בבחינת ו' של המלאפום, עד שנכללין
ביום הכפורים שהוא יום אחד בשנה
שכלול מכל השנה, שאז נמחלין כל
העונות, כי הוא בבחינת נקדה נגדם,
מחמת שתקדשתו סמוכה לשבת מאד
שהוא עצם הנקדה. אבל כל קדשת יום
הכפורים כנגד קדשת שבת הוא בבחינת
ו' של המלאפום, ששולם אז בתכלית
השלמות, עד שמאירה בו בשלמות גדול
עצם אור הנקדה של שבת קדש
שקדשה קביעא וקמא. כי יום הכפורים
אר-על-פי שקדוש מאד מאד ונקרא
'שבת שבתו', אר-על-פיר-כן אין קדשה
קביעא וקמא כמו שבת, כי קדשת יום
הכפורים תלוי בישראל, דהינו בבית דין

שקדשין החדש, ועל-פן גם ביום
הכפורים מכריזין 'מקדש ישראל ויום
הכפורים' כמו בשאר ימים טובים, כי
ישראל מקדשי להו, כמו שאמרו רבותינו
ז"ל (פסחים ק"ו). אבל שבת קביעא וקמא,
כי שבת עצם הנקדה שנמשכת ממנו
יתברך בעצמו, כי 'שבת שקמא דקדשא
כרד הוא' (וידר יתרו דף פח), ועל-פן יום
הכפורים נגד שבת הוא בבחינת ו' של
המלאפום, ושבת בחינת הנקדה כפ"ל.
רק שביום הכפורים נשלמת בחינת
הוא ו' בתכלית השלמות יותר מכל
הימים טובים שבשנה, ועל-פן סמוכה אל
הנקדה ביותר, כי כשהוא ו' שהוא בחינת
הלב, בחינת הלוחות, נשלמין בשלמות,
בדאי בקל מקבלין אור הנקדה שהוא
בחינת יו"ד, בחינת עשרת הדברות,
בחינת קדשת שבת. ועל-פן ביום
הכפורים נתנו הלוחות שניות שהם תקון
של שבירת לוחות שנשתברו בראשונה.
הינו כפ"ל, כי עקר בחינת יום הכפורים
לתקן שבירת לוחות שמהם כל החטאים,
כי ביום הכפורים מאירה הוא ו'
בשלמות, שהוא בחינת לוחות בשלמות,
הפך שבירי לוחות, שעל-ידיה מקבלין
אור הנקדה, בחינת עשרת הדברות
שנחקקו עליהם, שיתקמו לעולם ולא
יהיו האותיות פורחות עוד. ועל-פן אז
נמחלין כל העונות, כי נתמללין אז כל
החרפות לב וכו', על-ידי אור הנקדה
שהוא תקון הכל כפ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות נשיאת כפים ה

ארה חיים תקפא

לא ועל-כן קורין בתורה בשני וחמישי, שהם הימים שעלה ויורד בהם משה רבנו לקבל את הלוחות שניות שנתנו ביום הכפורים, כי הלוחות שניות הם תקון שבירת בלים כנ"ל, ועל-כן קורין בתורה באלו הימים שעלה ויורד בהם, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל זה התקון של שבירת הלוחות וכנ"ל:

לב ועל-כן נוהגין בשמחת תורה שהוא שמיני עצרת לקרות כל ישראל לעלות לתורה, כי אז גומרין התורה, שהוא כלל הנקדה שבלולה מכל הנקדות שיש בכל אחד ואחד מישראל, כי נקדת כל אחד מישראל הוא כפי האות שיש לו בתורה שמשם שרש נפשו כידוע, ועל-כן קורין כל אחד ואחד, כדי שאיר בו הנקדה מהתורה שגומרין אז. וזה נעשה בשמיני עצרת שהוא שמחת תורה, כי שמיני עצרת הוא גמר וסוף כל הימים טובים, וכל התקון של ראש השנה ויום הכפורים נגמר בשמיני עצרת, כידוע בכתבים, ועל-כן נקרא 'עצרת', לשון אספה, שאוסף ומקבץ כל התקונים שנעשו בכל השנה, בפרט בימים טובים וראש השנה ויום הכפורים, הכל נאסף ונתקבץ בשמיני עצרת שאז נגמר כל התקונים, כי הוא הגמר של חג הסופות שהוא רגל האחרון, שנקרא 'חג האסיף הקופת השנה' (שמות ד), שבו מקיף וסובב כל השנה, כי תקון כל ימות השנה נכלל ונגמר בו. על-כן גומרין אז כל התורה

וקורין כל ישראל לתורה, כי עקר התקון על-ידי הנקדה שהוא כלל התורה שנגמרת אז, שאז כל אחד ואחד מישראל מקבל נקדתו מהתורה ומאירה בכל ישראל, וכן כל אחד בחברו, שעל-ידיהו נשלם ונגמר התקון של כל השנה, כי עקר כלל כל התקונים על-ידי הנקדה כנ"ל. ועל-כן אז השמחה גדולה מאוד מאוד, מחמת שמאירין אז כל הנקדות של כל ישראל, וכלן מאירין זה בזה, ונתוסף האור ביותר ויותר על-ידי כלליות האורות הנקדות זה בזה, ועל-ידיהו נתרבה השמחה מאוד מאוד, כי כל הנקדות הם בחינת 'צדיק' כנ"ל, ובבחינת 'צדיק' שם עקר השמחה, כמו שכתוב (משלי י): "אור צדיקים ישמח", וכתוב (תהלים צ): "שמחו צדיקים בה", וכתוב (שם סח): "וצדיקים ישמחו יעלצו וכו'", וכתוב (שם צ): "אור זרע לצדיק וילשעי לב שמחה", אמן ואמן:

אג וזה שאמרו רבותינו ו"ל (מנילה בנ) לעגון קריאת התורה: 'הני שלשה, המשה, שבעה, פנגד ברפת פהנים'. כי עקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך ולהאיר הנקדה הקדושה ששם שורה אהבה הקדושה, שעל-ידיהו נתתקן בחינת שבדי לוחות, שזהו בחינת ברפת פהנים כנ"ל. ובשביל זה אומרים ברפת פהנים אחר ברפת התורה בכל יום כנ"ל. כי עקר התקון הוא בבחינת ברפת פהנים, שהוא לעורר האהבה הקדושה

בו נפש יתרה מפש, ובשאר הימים שיש בהם קצת תוספת קדושה יש בהם בחינות וניצוצות נפש יתרה. וכשיש בחינת נפש יתרה אין צריך לפל על פניהם שעל-ידיה מחדשין הנפש וכוה מצדין השפע ממבאר שם, כי כבר נתחדש נפשו ונתוסף קדושה בנפשו בכניסת היום, שזכה לבחינת נפש יתרה על-ידי הכסופין דקדושה, שהם בחינת (ביצה טו): 'בין ששבת וי אברה נפש', שזה בחינת כסופין דקדושה, שעל-ידיה בעצמו געשה הנפש, ועליה אין צריך עוד לפל על פניו שהוא גם כן בחינת כסופין כנ"ל, עני שם בפאמר הנ"ל היטב: ועליהן אומרים אחר כך קדושה דסדרא, כדי להמשיך קדושה על עצמנו, כדי שנהיה פלים ראויים לקבל טוב. ועליהן אומרים הקדושה בלשון הקדוש ובלשון תרגום, כדי להשלים הלשון הקדוש על-ידי לשון תרגום, שזה בחינת שלמות לשון הקדוש, שעקר הקדושה על-ידי שלמות לשון הקדוש, שעל-ידו זוכין לשמירת הברית שהוא עקר הקדושה, כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-ידי קדושה זו שהוא בחינת שלמות לשון הקדוש, בחינת שמירת הברית, על-ידיה עושין פלים קדושים להמשיך השפע למטה, כי עקר חסון הפלים שנקבלו טוב הוא על-ידי שמירת הברית כנ"ל: וכן שאר הפסוקים

ששורה אצל הנקדה הקדושה שממשיכין על-ידי קריאת התורה, שעל-ידיה נתתקון הכל כנ"ל:

**הלכות נשיאת כפים הלכה ו'
נבללת בהלכות ברפת השחר
הלכה ה'**

הלכות נפילת אפים וקדושה דסידרא

הלכה א

לאחר התפלה נפלין על פניהם, שהוא בחינת העלאת מין נוקבין שגעושה על-ידי השתקקות וכסופין דקדושה במסירת נפש, שזה בחינת נפילת אפים, כמו שכתב רבנו בפרוש בפאמר המתחיל 'וויגן של אותיות וכו' (בסיון ל"א). ועל-ידיה אנו מצדין האותיות ונעשין כלי לקבל טוב. וכוה אנו גומרין לחסון ההשפעה שנגמשכת בתפלה שתתוה שפע טובה וברכה על-ידי כסופין של נפילת אפים, כי העקר תלוי בכסופין, אם הם דקדושה מצדין האותיות ועושין אותו כלי לקבל טוב, כמבאר שם.

ועליהן אין אומרים תחנון ואין נפלין על פניהם בכל יום שיש בו איזה תוספת קדושה, כי כשיש בו תוספת קדושה יש בחינת תוספת נפש יתרה כמו בשבת, רק שבשבת שקדושתו גדולה יש

הלקות נפילת אפים

הלכה ד

ובו יתבאר ענין פורים ופסח וארבע פרחויות

על פי התורה אמצעותא דעלמא היכא וכו' (בסיון כ"ד בלוקשו ח"א), ענין שם כל התורה מראשה לסופה.

והכלל שעלידי עשית המצוה בשמחה וזכין להעלות השכינה מהגלות,

ולעלות מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שזוכין לעלות למעלה למעלה, עד שזוכין להשיג אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי', שהוא למעלה מנפש רוח נשמה, למעלה מהספירות וכו', ענין שם

כל זה היטב מה שכתב שם שמפנימיות הפרכאן שהם דקות הפרכאן, נתפרד המסדר והממשב את המחזין שהוא בחינת הפרד, שהוא הבחינה המעבב והמסדר את המחזין לכל הפרסו לעלות אל ה' וכו'.

שעלידי בחינת הרדיפה והמעבב על דריה נעשין בחינת התשעה היכולין שעלידם משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו', ענין שם כל זה היטב:

א וזה בחינת נפילת אפים, שאו הוא תכלית היחוד והווג העליון, פמוכא בכונות התפלה. כי כל הבחינות הנ"ל המבארין בהתורה הנ"ל, דהינו שמלכות עולה מן הקלות, ומלכות

של ויכא לציון, כלם הם השתוקקות וכסופין אחר ה' ותפרד, הכל כדי לתקן ולציר הפלים לטוב, להמשיך השפע מובה וברכה, כי אז הוא המושכת השפע למטה פמוכא:

ועל-כן בשבת ויום-טוב אין אומרים קדשה דסדרא בשחרית כי אם במוחה, כי בחל אין נמשך השפע כי אם בשעת התפלה ואחר כך נגמר השער, אבל בשבת ויום-טוב כל היום קדש, כי הם עצמם אור, ונמשך השפע כל היום, ועל-כן אין אומרים קדשה דסדרא כי אם בגמר היום שהוא תפלת מנחה. וכן ביום הכפורים שיש עוד תפלה ותרד, אין אומרים כי אם בתפלה האחרונה שהיא תפלת געילה שהוא בגמר היום, כי בגמר היום אומרים הקדשה הנ"ל כדי לתקן ולציר השפע שגמשה כל היום שתהיה שפע קדושה מובה וברכה כנ"ל:

הלקות נפילת אפים הלכה ב' נכללת בהלקות נשיאת כפים הלכה ב'.

והלקות נפילת אפים הלכה ג' לא מצאנו באמתחת כתביו הקדושים, ולא נודע לנו אם בארה בפעם השלישית גם בן אד נאכדה בעונותינו הרבים כמו שפמה וכמה הלקות נאכדו, או לא בארה אז:

104/105

מלביש ועולה לבחינת נצח הוד יסוד, ונצח הוד יסוד להקד גבורה תפארת, והקד גבורה תפארת להקמה בינה דעת וכו', כל זה הוא פגנת סדר התפלה, שאומרים מתחלה קרבנות וקמרת, ואחר כך פסוקי דזמרה, ואחר כך ברפת קריאת שמע, ואחר כך התפלת שמונה עשרה וכו', שעל-ידי כל זה עולין העולמות בבחינות המבארות בתורה הנ"ל, שמלכות עולה מן הקלות, ומלכות מלביש נצח הוד יסוד וכו' וכו', כמבאר היטב בפגנות. ורבונו ז"ל גלה ובאר שכל סוד עלית העולמות בבחינה הנ"ל נעשין על-ידי עשית המצוה בשמחה כנ"ל, נמצא שעשית המצוה בשמחה ובחינת סדר התפלה הם בחינה אחת, שעל-ידם עולין העולמות בבחינות הנ"ל המבארות בתורה הנ"ל, שהם סוד פגנות סדר התפלה כנ"ל, עד שאזכין על-ידי-זה לעלות עד הכתר, לברך ולתקן בחינת המסדר והמישב את המחין, שעל-ידי-זה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, שעל-ידי-זה נעשין בחינת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל. וזהו בחינת גפילת אפים אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עלית כל העולמות למעלה עד אצילות למעלה למעלה, כמובא בפגנות, ואז צריכין להכלל באור האין סוף שזהו עקר סוד היחוד והזוג שנעשה בגמר התפלה. כי עקר בחינת היחוד והזוג הוא התחברות

עלמא תתאה בעלאה, כמובן בהרה בכמה מקומות, ובפרט בפרשת ויגש (דף הו) על פסוק (תהלים מח): "כי הגה המלכים נועדו וכו'", עין שם. הינו משפוש מישראל שהיא בחינת עלמא תתאה נגד אור אין סוף ברוך הוא, כשזוכה להיות נכלל באור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, והו בחינת תכלית היחוד והזוג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם על-ידי תקון המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת פתח כנ"ל, שעל-ידי בחינה זו נמשך בחינת מעכב אל המחין לכל יתרוס הגבול, ועל-ידי שני בחינות אלו דיקא, דהינו הרדיפה והמעכב, על-ידי-זה דיקא נעשין ההיכלין הנ"ל שעל-ידם משיגין אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, שזהו עקר בחינת היחוד כנ"ל. וזה בחינת גפילת אפים שאז הוא עקר בחינת היחוד והזוג כמבאר בפגנות כנ"ל. ועל-כן צריכין אז לכל על פניו, והו בחינת (שמות ג): "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים", שבחינה זאת נמשכת מבחינת המסדר והמישב שנתברך מפנימיות הברכאין וכו' כנ"ל שהוא בחינת הכתר כנ"ל, ומבחינה זאת יש כח בהמחין לעכב את המחין מרדיפתו וכו' כנ"ל, שזהו בחינת גפילת אפים, בחינת: "ויסתר משה פניו", בחינת הכח המעכב המסדר והמישב את המחין כנ"ל, שעל-ידי-זה דיקא משיגין אור האין סוף ברוך הוא כנ"ל:

לקוטי הלקות

הלקות נפילת אפים ד

ארה חיים תקפה

ב ועל-בן צריכין לומר ודוי על חטאיו קדם נפילת אפים, זה סוד מה שכתב רבנו ו'ל שם בהתורה הנ"ל על מה ששאלו סבי דבי אתונא: מי ימר, ופרש שם: מי יכול לנגס להיכלי התמורות להעלות הקדשה והשמחה משם, כדי שעל-ידי זה תעלה השכינה מהגלות ותעלה בכל עליות הנ"ל, עד שיזכה להשיג אמצעותא דעלמא שהוא בחינת אור אין סוף, ענן שם, וזה בחינת ודוי על החטאים שאומרים קדם נפילת אפים שאז הוא תכלית היחוד שנגלגין באין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו' כנ"ל. כי אי אפשר להשיג זה האור בחינת אור אין סוף, כי אם על-ידי שפעולין כל ניצוצות הקדשה מעמקי הקלפות, שזהו בחינת עלית השכינה מהגלות כנ"ל. ולזה צריכין ודוי דברים. כי על-ידי כל החטאים נופלין ניצוצי הקדשה בין הקלפות, שזהו עקר פגם של כל החטאים שבעולם כידוע, ועקר הפגם הוא מה שמתגבר חס ושלום העצבות על-ידי החטאים, בבחינת (תהלים לח): "אדאג מחטאתי", בחינת (בראשית ו): "ותעצב אל לבו", כי השכינה שהיא כלליות הקדשה היא שמחתן של ישראל, והקלפות שנגנדר הקדשה הם בחינת עצבות, תוקפא דדינא, פמבאר בהתורה הנ"ל. ועל-ידי החטאים גורמים חס ושלום שניצוצי הקדשה, בחינת ניצוצי השמחה לשמח בה' ותברך לשמח

בשמחת אחרותו ותברך, אלו ניצוצות השמחה הם בחינת ניצוצי הקדשה שנופלים בין הקלפות שהם בחינת עצבות, כי השמחה היא הקדשה כנ"ל, ואזי העצבות והמרה שחורה מתגבר חס ושלום ואינם מניחים לישראל לשמח. וזה עקר גלות השכינה, עקר פגם כל החטאים שבעולם. ועל-בן אחר התפלה, שצריכין לכלל באור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' כנ"ל, שזה אי אפשר כי אם על-ידי שמחה כנ"ל, ומחמת שעבשו בגלות השכינה שהוא בחינת השמחה בגלות, על-בן אי אפשר לזכות לשמחה כדי להשיג אור האין סוף כנ"ל, כי אם על-ידי שיוודין לעמקי הקלפות להעלות ניצוצי השמחה שהם ניצוצי הקדשה להעלותם משם מעמקי הקלפות, שעל-ידי השמחה הזאת עולין מעולם לעולם וכו', עד שמושיגין אור האין סוף בבחינת הנ"ל. ועל-בן צריכין ודוי דברים אז, כי על-ידי הודוי שמתוודין על החטאים על-ידי זה מתבררין החטאים, כמו שכתוב (משלי כח): "מוודה ועזב ירחם", כי על-ידי הודוי מעלין כל הניצוצות שנופלו על-ידי החטאים, ואז בשפעולין ניצוצות הקדשה על-ידי מחילת עונות שזוכין על-ידי הודוי, אזי עולה השמחה מהגלות שהוא עקר הקדשה כנ"ל, ועל-ידי שמחה זאת זוכין להכלל באור האין סוף להשיגו בבחינת 'מטי ולא מטי' כל אחד לפי בחינתו.

16

וזהו בעצמו בחינת נפילת אפים, שמוכר בפגנות שאו מפילין את עצמו למטה למטה לסמרא דמותא פרי להעלות הקדשה משם, ואז געשה תכלית היחוד, עין שם. הינו כנ"ל, כי הא בקא תלמי, כי אי אפשר להשיג ולהגיע לבחינת תכלית היחוד שהוא בחינת השגת אור האין סוף בבחינת הנ"ל, כי אם על ידי שמחה, שזוכין על ידי שיוודין לעמקי הקלפות להעלות הקדשה שהיא השמחה משם כנ"ל, שהיה בחינת 'מי יימרו' הנאמר בהתורה הנ"ל. ואף על פי שפבר העלינו ובררנו את הקדשה מעמקי הקלפות על ידי אמירת קמרת וקרננות, בבחינת (משל ב): "קמרת ישמח לב", כי על ידי קמרת עולה הקדשה שהיא השמחה מהקלפות, כמבאר בהתורה הנ"ל (באות ב), אף על פירי כן עתה אחר גמר התפלה קדם שזוכין לתכלית היחוד להשיג אור האין סוף בבחינת הנ"ל, צריכין לחזר ולירד להעלות הקדשה מעמקי הקלפות, שהיה בחינת ודוי דברים, בחינת נפילת אפים כנ"ל. כי מתחלה בררנו הקדשה והשמחה בשביל עלת העולמות כדי שנוכל לעלות מעולם לעולם, כדי שנוכח להשיג המחין הקדושים, כדי שנוכח לרדף להשיג אור האין סוף, שכל זה אנו עוסקין לעשות על ידי עבודתנו מתחלת סדר התפלה עד סוף, שעל ידי שעולין מעשיה לציורה ומציורה לבריאה וכו', ומלכות מלביש

נצח הוד יסוד, ונצח הוד יסוד מלביש חסד גבורה תפארת וכו' וכו'. אבל עקשו שפבר זכינו להמחין, אבל העקר מה שאריכין עקשו הוא לתקן בתכלית השלמות את המסדר והמניש את המחין, דהינו בחינת המעכב הנ"ל, ובשביל זה צריכין שמחה ותר, וצריכין לחזר ולירד לעמקי הקלפות לברר הקדשה מעמקי הקלפות על ידי ודוי דברים, ונפילת אפים שפילין עצמן למטה, כדי שנוכח להעלות השמחה מעמקי עמקי הקלפות, כדי שיתברך וישלם בתכלית השלמות המסדר והמניש, כדי שנוכח להשיג אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי', כי עקר שלמות ההשגה הוא על ידי כח המסדר והמניש הנ"ל שהוא בחינת 'כתר' שגובה מן הכל, שעל ידי זה דיקא משיגין אור האין סוף על ידי הרדיפה והמעכב דיקא כנ"ל. כי עקר תקון המסדר והמניש הוא על ידי השמחה, כי המסדר והמניש הוא בחינת 'כתר' שישם מקור השמחה, בחינת (ישעיהו לה): "ושמחת עולם על ראשם", "על ראשם" דיקא, זה בחינת 'כתר' שהוא למעלה מהראש שהוא בחינת המחין. כי השמחה מרחבת המחין ואז יש להם כח לסבל מה שמושיגין מאור האין סוף ולבלי להרס את הגבול, אבל העצבות חס ושלום מצמצם את הדעת עד שהוא קמן מהכיל את האור, ואז אינו יכול לסבל אפלו מעט ניצוצי האור

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תקפו

שמאירין לו, ויכול להרם את הגבול חס ושלום. ועל-כן עקר ההשגה על-ידי השמחה, בבחינת (שבת ט): "אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה":

ג ועל-כן בשבת ויום-טוב ושאר ימים שאין אומרים בהם תחנון אין בהם נפילת אפים. כי שבת הוא מעין עולם הבא שאו תגדל השמחה מאד, בחינת (ישעיה טז): "כי בשמחה תצאו", בחינת (שם טז): "ואמר ביום ההוא וכו' זה ה' קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו וכו'", וכן ביום-טוב וכל הימים שאין אומרים בהם תחנון כלם הם בחינת ימים טובים שמאיר בהם הארת שבת. ועל-כן אין אומרים או רדוי ואין נופלים או על פניהם, כי אז אין שליטה להקלפות שהם בחינת עצבות, ועל-כן או השמחה בשלמות, ואין צריכין או לירד לעמקי הקלפות להעלות השמחה משם, כי אז אין להקלפות שהם העצבות שליטה כלל, ואו נתעורר בחינת שלמות השמחה שלעתיד כנ"ל, ועל-כן או ממילא זוכין להשיג אור אין סוף בבחינת הנ"ל שעקר השגתו על-ידי השמחה, כי אז הם ימי שמחה ואין צריכין או לירד להעלות ולקבץ השמחה מהקלפות, כי אז אין להקלפות שהם העצבות שום שליטה כלל, ואו מאיר השמחה ממילא מעצם תוספת קדושה שבאורו היום, שזאת התוספת קדושה של אלו הימים שאין אומרים בהם תחנון הוא בחינת שבת

שהוא מעין עולם הבא שאו הוא עקר השמחה, ועל-ידיה נכללין באור האין סוף בבחינת הנ"ל, ואין צריכין או רדוי דברים ולא נפילת אפים כלל, מחמת גדל השמחה שמאיר או כנ"ל:

ד וזה בחינת פורים, שעקר מצנת פורים הוא לשמח בכל עת, לשמח את עצמו בכל מיני שמחה, כמו שכתוב (אסתר ט): "לעשות אותם ימי משתה ושמחה", וכמו שזוהרים כל ישראל לשמח בכל מיני שמחות בפורים, שזהו עקר מצנת פורים. כי עקר הכנעת הספרא אחרא שהוא זממת הנחש הוא בפורים, כי אז מכניעין קלפת הכון-עמלק שהוא עקר זממת הנחש שנמשך על-ידי הטא עין הדעת, שמשם אחיות הכון הרשע יפח שמו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (חולין קל"ט): "הכון מן התורה מצוה, שנאמר (בראשית ג): "הכון העץ וכו'". נמצא שהכון הרשע יפח שמו הוא בחינת פגם עין הדעת טוב ורע שעל-ידיה נמשך זממת הנחש. ועקר זממת הכון זממת הנחש, הוא בחינת עצבות וקרה שחורה שמתגברים בכל עת על ישראל ואינם מניחים אותם לשמח, כי עקר הספרא אחרא הוא עצבות כנ"ל, שזה נמשך מפגם עין הדעת, בחינת (שם): "בעצבון תאכלנה" שנגזר או, בחינת "ויתעצב אל לבו" (שם ט) הנאמר בדור הפגול, שכל זה נמשך על-ידי פגם עין הדעת פדוע. כי עקר הקדושה הוא שמחה, דהינו לשמח בה'

התפודה, כי מי שיש לו אמונה שלמה בה' ותפודה בנדיא ראויו לו לשמח תמיד בה' ותפודה, וזה הדבר אי אפשר לבאר בקרב, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, וכבר מבאר בדברינו מזה כמה פעמים. והמן ועמלק שהם בחינת המתקרים והכופרים, מהם גמשה עקר העצבות והמרה שחורה, כי עקר השמחה היא שמחת המצות, בחינת (תהלים ט): "פקודי ה' ישירים משמחי לב", ומי שמאמין בה' ותפודה ובתורתו הקדושה בתמימות ובפשימות כמו שכל ישראל מאמינים, בנדיא אין שמחה בעולם כמו שמחת עשית המצוות, שאנו זוכין לעשות נחת רוח ליוצרנו ובוראנו ותפודה, ואנו קונים לנו חיי עולם לעולמי עד ולנצח נצחים על-ידי חומי הציצית שקונים אותו בעד גדול אחד, ואנו נכללים על-ידיה באור האין סוף, ה"ש שמחה גדולה מאז. כי זה כל אדם יכול להבין שבבעולם הזה אין שום שמחה בעולם, כי "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש" (קהלת א), ואם יצטרך בעפר כסף וזהב, סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה, "כי לא כמותו יקח הכל" (תהלים טז), והכל יודעין שסוף אדם למות וימינו כצל עובר, ומי שיש לו רק אוהה רשימה בעלמא של שכל אמת, אפלו נכרי, יכול להבין שאין שום שמחה בזה העולם כלל, כי "אחרית שמחה תהנה" (משל יד), ועל זה נאמר (קהלת ב): "ולשמחה מה זה עשה". ועל-כן אלו

המתקרים והכופרים אין להם שום שמחה אמתית כלל, והפרת פניהם ענתה בהם שעל-פי רב הם מלאים עצבות וגון ואנחה, כי מהיכן יקבלו חיות ושמחה אמתית, מאחר שכופרים בתורתו הקדושה ובעשית מצותיו ותפודה, ובזדים מלבם טעמים של הכל ושמחת על עשית המצות הקדושים, ונחפאו על ה' ועל תורת משה דברים אשר לא כן אשר ברו מלבם, באלו חס ושלום כל טעמי המצות הקדושים הם נימוסות חס ושלום בשביל תקון העולם, תקון המדינה חס ושלום, אוי להם ואוי לנפשם, תפח רוחם ונשמתם, כי אין כפירה גדולה מאז. ולדבריהם הרעים והזרים והמפירים והמטנפים בנדיא אין לשמח בשום מצוה חס ושלום, מאחר שתכלית המצוה היא בשביל תקון זה העולם, ואם בגוף העשירות והמזון ושאר חפצי העולם אין שום שמחה אמתית, כי אחריתו מרה פלענה כנ"ל, מכל שכן אוי ושמחה בהמצוה שהיא רק בשביל קיום נימוס המדינה חס ושלום לפי דעתם הרעה והמשפשת, ואוי ושמח במצות סבה מאחר שאומר עליו טעם של שמחת כזה שאז טוב לישב באויר כזה, והוא בעצמו יודע שזה שמחת, כי על-פי פשוטו בנדיא או טוב יותר לשבת בביתו מלישב בספה, ואם ירצה לישב בצל יעשה לו אהל של פשתן בדרך השרים ולא סבה העשויה בדינו שסככה מפסלת גרן וקב דקא, וכן

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תקפת

בשאר המצות, ואין צריכין לחזור לכתור
 שמוותים ושקרים ודברים בדינים פאלה
 שהם הם עקר האפיקורסות והכפירות,
 שבזפורים בתורת משה לגמרי, ומחפין
 השקר שלהם בשמותים פאלה כאלו הם
 מתרצים את דברי משה רבנו עליו
 השלום, ונותנים טעם לדברי, טעמים
 מרים וסרוחים שבאלה, "אם יש טעם
 בריר חלמות" (א"ב ב'י), ושמותים פאלה.
 בפרט עתה שפבר זכינו לספרי הזהר
 הקדוש וכתבי הא"י ז"ל, שמבאר בהם
 שכל מצוה ומצוה מרמז לדברים גבוהים
 ועליונים מאד מאד עד אין סוף ואין
 תכלית, כי הם חיינו וארך ימינו בזה
 וכבא לעולמי עד ולנצח נצחים. ואנו בני
 ישראל אשר ה' ותברך הבדילנו ברחמינו
 מן החושים והזפורים האלה שהם בודאי
 מן הערב רב, מה טוב חלקנו ומה נעים
 גורלנו וכו', בפה וכפה יש לנו לשמח
 בכל עת, ובפרט בשאנו מניעים לעשות
 איזה מצוה, אשר אנו זוכים ברנע קלה
 של עשיית המצוה להיות נקללים בה'
 ותברך באור האין סוף ברוד הוא, ואנו
 קונים לנו חיי עולם לעד ולנצח על ידי
 כל מצוה ומצוה שרבים בכלם קלים
 לעשותם ונעימים מאד, כמו שכתוב (משל)
 6: "דרכיה דרכי נעים וכו'". ואין להאריך
 בזה לאחינו בני ישראל מאמינים בני
 מאמינים, כי החכם בין מדעתו בפה יש
 לו לשמח בשעת עשיית כל מצוה ומצוה.
 ודיקא על ידי שמחת המצוה, על ידי זה

דיקא עקר עלית השכינה מהנלות, עד
 שזוכין להעלות כל העולמות למעלה
 למעלה, עד שמשויגין אור האין סוף
 בבחינה הנ"ל כנ"ל.

וזה עקר בחינת פורים שהוא בחינת
 עשיית המצוה בשמחה, כי אז
 שמחים כל ישראל בשמחה גדולה מאד
 עד אין סוף ואין תכלית. כי המן והמת
 הנחש הוא בחינת עצבות כנ"ל, כי המן
 בגימטריא 'צו' עם הפולל, שהוא בחינת
 תקף הקלפות שבעשייה, כמבאר בפנות,
 כי אין צו אלא עבודה ורה', כמו שאמרו
 רבותינו ז"ל (סנהדרין נ"ו). הינו שעקר בחינת
 'צו' שהוא בחינת פלילות צווי המצוה,
 העקר הוא בשביל להכניע העבודה ורה
 שהם הכפירות שהם בחינת המן שעולה
 'צו' עם הפולל, שהוא פופר בעשיית
 המצוה, ובזה עליהם טעמים של שקר.
 ועל כן עקר קטרונו ותתגרותו הוא
 בהשמחה של המצוה, כי אינו מניח
 לשמח בשום מצוה, מחמת שמכנים
 כפירות שהם טעמים של שמות בשביל
 עסקי עולם הזה חס ושלום, שעל ידי זה
 בודאי אין לשמח חס ושלום בשום מצוה,
 כי בעולם הזה אין שום שמחה כנ"ל.
 ומחמת קנאות של המן במרדכי וישראל
 שראה שהם חזקים כל פד בעשיית
 מצותיהם ועושים אותם בשמחה גדולה
 ובמסירת נפש, על ידי זה נתקנא בהם
 מאד עד שרצה להעבירם מן העולם חס
 ושלום. ומחמת שעקר קנאתם הוא

ט"ו

מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות פידוע לכל אהד ואהד, על־כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה, ועקר השמחה אי אפשר להיות כי אם על־ידי מלי דשמוחא, כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה הלשון: 'סע האט א פנים אז מע קען מער ניט פרייליך זיין נאר מיט נאריש מאכין זיך' (חי מוה"ר סימן תקצ"ג), [כן דבר עוד מזה בפה פעמים, והווי הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפרסמים שהיו בימינו שעל־פי רב היה להם אנשים שהיו כמו בדיחנים, והיו עושים לפניהם כל מיני צחוק ושמות במפרסם, והכל בשביל שמחה. כי אין דבר מוזיק לעבודת ה' כמו העצבות, כמוכא בכל הספרים הקדושים, ומגדל מרירת וצרות הגלות המר הזה בגוף ונפש וקמוץ, אי אפשר להיות בשמחה כי אם על־ידי מלי דשמוחא דיקא פנ"ל. וזה בחינת מלי דבדיחותא שהיו נוהגים התנאים ואמוראים הקדושים קדם הלמוד (שבת 5), כדי לבוא לשמחה על־ידי מלי דבדיחותא שהם מלי דשמוחא דיקא. וזהו בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש (ויקרא דף טו): שרב המנונא סבא הנה מסדר קמי חבריא פרקא דמלי דשמוחא, הינו פנ"ל. כי עקר גלות ישראל שהוא גלות השכינה, עקר הגלות הוא מה שהעצבות, שהם הסמרא אחרא והקלפות, מתגברין על ישראל ואינם

בשמחה של המצוה, כי על גוף המצוה הם יכולים לומר חס ושלום שהוא נימוס חס ושלום כמו שאר נימוסי העובדי כוכבים חס ושלום, אבל מאחר שרואים שיש"ראל מוסרים נפשם על קדוש ה' בשמחה גדולה בשביל עשיית המצוה, כמו שראינו שרבי עקיבא הוה גחין וחייד בשעת שדנו אותו לפני מורנוסרופוס הרשע ימח שמו, כמוכא במדרש שוחר טוב משלי (פ"ט), וכיוצא בזה בשאר קדושים, וכל ישראל קדושים שמחים במצותם, ובזה מתקנא המן שהוא בחינת הפורים ביותר. ועל־כן בפורים שאז נכנע המן־עמלק שהם בחינת הפורים הנ"ל, אז עקר המצוה הוא שמחה, כי זה עקר הכניעתו פנ"ל:

ה וזה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים להרבות או בשמחה גדולה מאד, ועושים או כל מיני צחוק ושחוק בשביל להרבות השמחה. כי עקר מצות פורים הוא השמחה פנ"ל, ועל־כן עושים כל מיני שחוק ומלי דשמוחא ועושים או מעשה שכרות ושמות בשביל השמחה, כי איתא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות בפה אהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד, ואיתא בדבריו הקדושים (בלקוטי תניא ס"ו ב"ד) שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על־ידי מלי דשמוחא דיקא, שעושים עצמן בשוטה ומשמחין את עצמן במלי דשמוחא, כי

לקוטי הלכות

הלכות גפילת אפים ד

ארה חיים תקצא

מניחים אותם לשמח בה' ובתורתו הקדושה, כמבאר בהתורה אמצעותא ד'עלמא' הנ"ל, שזהו עקר גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל, שעקר גלותה כשהעצבות מתגבר עליה, דהינו על ישראל חס ושלום, עין שם, נמצא שעקר גלות השכינה ונגסת ישראל היא מה שהשמחה היא בגלות. ועל-כן עכשו בגלות שעקר הגלות היא שהשמחה נפלה למטה בגלות, ומשם נמשך כל השמחה של העובדי פוכבים והרשעים ההולכים בשרירות לבם, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית, כמו שכתוב (משל ט): "לד כסיל לתנה לו", "כי כל ימיו פעם ומכאובות וכו'" (קהלת ב), כי הסמרא אחרא נקראת יגון ואנחה פידוע. אך כל השמחה שיש אצלם, נמשך רק מבחינת גלות השכינה שהיא שמחתן של ישראל שהוא עכשו בגלות, ומשם נמשך ניצוצי השמחה שגפלה אצלם בגלות, ומשם כל שמחתם לפי שעה. ועליהם נאמר: "ולשמחה מה זה עשה", כמו שכתוב (שם): "לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עשה", "לשחוק אמרתי מהולל" - לשון מעררב, הינו שכל השמחה שאינה לשמים היא נמשכת רק מתערבות ניצוצי השמחה שגפלה על-ידי גלות השכינה ונתערבה ביניהם, והם כהפכים וממירים רע בטוב ולוקחים השמחה שבאה ממקום עליון מאד, ושמחים עמה בדברי תאוות רעות שלהם

אשר באמת הם יגון ואנחה ומרים ממות, ועל-כן בודאי ולשמחה פואת מה זה עשה, כי אחריתה יגון ואנחה, כמו שכתוב (משל יד): "ואחריתה שמחה תונה". ועל-כן מחמת שעכשו השמחה בגלות היא מלבשת במליון ד'עלמא' שהם מליון דשמותא, על-כן מי שרוצה לבוא לשמחה, לשמח בקדשת יהדותו כמה שזכה להיות מורע ישראל ולא עשני גוי, אי אפשר לבוא לשמחה כי אם על-ידי מלי דשמותא דיקא, כי לשם נפלה השמחה מחמת גלות השכינה, שהוא שמחתן של ישראל כנ"ל. ועל-כן איש הישראלי כשמשמח את עצמו על-ידי מלי דשמותא, אזי נעשה מזה תקון גדול, בחינת עליית ניצוצי השכינה מגלותה, כי מעלה ניצוצי השמחה מן הגלות מאחר שהוא בא לשמחה על-ידי מלי דשמותא אלו, כי תקף כשאיש ישראל הוא בשמחה, תקף חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרישה שהיא אצל ישראל ששם שרש השמחה האמתית, כי ישראל יש להם לשמח כל ימיהם ככל מיני שמחה בלי קץ וסוף, מאחר שזכינו להאמין בה' ובמושה עבדו ובתורתו הקדושה וכו', כי מקור נשמת ישראל הוא בבחינת שמחה שהיא השכינה שהיא שמחתן של ישראל, ששם שרש נשמתנו, כמו שכתוב (ישעיה טו): "העמסים מיני בטון הנשאים מיני רחם", שישאל הם חלק מהשכינה שהיא השמחה כנ"ל:

ו זוהו בחינת (תהלים ד): "לדוד בשנותו את מעמו לפני אבימלך ונגרשהו וילך".

פי דוד המלך הוא בחינת מלכות דקדושה, שהוא בחינת השכינה, שהוא בחינת מלכות דוד משיח בידוע, שהוא בחינת שמחה פנ"ל. ועקר המלחמה של דוד עם הסמרא אחר והקלפות היה רק לשבר העצבות ולזכות לשמחה, שזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהמשיך דוד בעולם על-ידי ספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, כמו שכתוב (שם צ): "עלי עשור ועלי נבל וכו' פי שמחתי ה' בפעלך וכו'", כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בלקושי תניא

ס"ד), וכן מבאר בזהר הקדוש (משפטים דף קי) שדוד המלך על-ידי השלום הוא ברחא דמלכא, שאפלו בעת שהתודה על חטאו בשבירת לב לא עוב את דרכי בדיחתו,

כמבאר שם בזהר, ענן שם, פי דוד הוא בחינת מלכות דקדושה, שהיא בחינת השכינה שהיא שמחתן של ישראל פנ"ל. ועל-פני בעת שבא דוד ביד הפלשתים בגלות ותפסו אותו והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקם בו, וראה דוד שאי אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם פי אם על-ידי שמחה, שעל-ידיה עקר ההתגברות על הקלפות והסמרא אחר שהם בחינת עצבות פנ"ל, אבל בעת תקף הגלות שמתגברין במרירת השעבוד ואינם מניחים לשמחה, ואם פן מאן יבוא עזרנו, פי אי אפשר להמלט מהסמרא

אחרא פי אם על-ידי שמחה, ולשמחה אי אפשר לזכות מחמת תקף ההתגברותם בגלות פנ"ל, על-פני דוד המלך שהיה שמחתן של ישראל כשנפל בגלות ביד הסמרא אחרא שהם הפלשתים, חנו ה' אותו בעצה הזאת שעשה עצמו פשוטה ממש, ועשה מעשה שמות ושגועון ממש, והוריד ריוו על זקנו, ויתו על דלתות השער וכו' (שמואל א כא), ועל-ידיה נמלט מדם, פי על-ידי מלי ד'שמותא דיקא באים לתוך שמחה שעל-ידיה נצולין מהם, פי עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי שמחה, ואי אפשר בגלות לשמח פי אם על-ידי מלי ד'שמותא דיקא פנ"ל. וזהו בחינת שמחת פורים שעושין אז כל מיני שחוק ומלי ד'שמותא בשביל שמחה, פי עקר השמחה הוא על-ידי מלי ד'שמותא דיקא פנ"ל:

ז וזהו בחינת (צפורה ז): 'חגיב אנש לבסומי כפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', פי בפורים אז עקר הכנעת וזמנת הנחש שהוא העצבות, בחינת: "בעצבון תאכלנה" פנ"ל, וצריכין אז להעלות השמחה מעמקי הקלפות, בבחינת 'מו יומר' הנ"ל, עד שגובה על-ידי השמחה להשיג בחינת התשעה היכלין הנ"ל, שעל-ידם משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי', שזהו בחינת 'תכלית הדיעה אשר לא ידע' פנ"ל. ועל-פני 'חגיב אנש לבסומי', דהינו להשתפר בפורים בשביל שמחה, כמו

לקוטי הלכות

הלקות נפילת אפים ד

ארה חיים תקצו

שְׁפָתוֹב (תהלים קי): "וַיִּזְנוּ יִשְׁמַח לִבֵּב אֲנֹשׁ", וצריכין להגדיל השמחה עד שזקפה על ידי השכרות והשמחה של פורים לבוא לבחינת 'תכלית הדיעה אשר לא נדע', שזהו בחינת 'עד דלא ידע וכו'". כי עקר אחיות הטוב והרע, שזהו בחינת ברוך ברוך כ' וארור המן, עקר אחיותו הוא מעין הרעת טוב ורע, שעקרו נמשך מבחינת (משלי טו): "נרָגַן מִפְרִיד אֱלוֹהִי", דהינו ש'מפריד בחינת הבתר שהוא בחינת 'אָלֶף', בחינת 'פלא', שהוא המסדר והמניב את המחין שהוא המעכב את המחין מ'רדיפה', שעקר השגת הדיעה הוא על-ידיעה דיקא, בבחינת 'תכלית הדיעה אשר לא נדע', ש'בחינת 'לא נדע' הוא עקר תכלית הדיעה, וזו שזקפה לזה אִז נִכְלַל הַדִּיעָה וְהַעֲדָר הַדִּיעָה יַחַד שְׁהֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב שְׂבָאֵמַת שְׁנֵיהֶם אֶחָד בְּשֵׁרָשָׁם, וְעַל-יְדֵיֶּהָ עֵקֶר תְּכֵלִית הַדִּיעָה. וְאִז נִתְבַּטַּל הַרַע לְגַמְרֵי, כִּי עֵקֶר אַחִיוֹת הַרַע הוּא מִהַעֲדָר הַדִּיעָה וְהִסְתַּרְתּוּ שְׁנֵימִשְׁךְ מִחֻמַּת רַבּוּי אֹרֶךְ שְׁגוּרִים שְׂכִירַת פְּלִימ, שְׁזָהוּ מִחֻמַּת שְׂאֵינָם פּוֹלְלִים הַדִּיעָה וְהַעֲדָר הַדִּיעָה יַחַד, (וכאשר יבאר עוד מזה לקמן בענינת ה' יתברד). וְעַל-כֵּן בְּפִוּרִים אִז צָרִיכִין לְהַשְׁתַּמֵּר עַד שְׁיִבּוֹאוּ לְיַדֵּי שְׂמִחָה בְּזֹאת, עַד שְׁזִקְפָה לְבַחֲבִינַת 'תְּכֵלִית הַדִּיעָה' הַג'ל שְׁשֵׁם נִכְלַל הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב יַחַד, שְׁהֵם הַדִּיעָה וְהַעֲדָר הַדִּיעָה שְׁנֵיהֶם נִכְלָלִין יַחַד, בְּבַחֲבִינַת 'תְּכֵלִית הַדִּיעָה אֲשֶׁר לֹא

נִדְעָ, וְשֵׁם נִתְבַּטַּל כֹּל הַרַע לְגַמְרֵי כַּג'ל. וְזָהוּ בְּחִינַת 'עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרִוּי הַמָּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי', כִּי שֵׁם אִין שְׁדָה לְזִמְרָה טוֹב וְרַע, כִּי שֵׁם כְּלוֹ אֶחָד כְּלוֹ טוֹב וְכַג'ל:

ח וְזָה בְּחִינַת אֲרַבַּע פְּרָשִׁיּוֹת: פְּרָשַׁת שְׁקָלִים וּפְרָשַׁת זְכוּר וּפְרָשַׁת פְּרָה וּפְרָשַׁת הַחֲדָשׁ, שְׁקוֹרִין בְּאֲדָר סְמוּךְ לְפִוּרִים מִלְּפָנָיו וּמִלְּאַחֲרָיו, שְׂכָל זֶה הוּא הַכְּנָה לְגַאֲלַת וְיִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל שְׁזִקְפָה בְּנִסָּן שְׁבֹו נִגְאָלוּ וְכוּ עַתִּידִין לְהִגָּאֵל, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. כִּי עֵקֶר גַּאֲלַת יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת הוּא עַל-יְדֵי הַשְׂמִחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (ישעיה טז): "כִּי בְשִׂמְחָה תִצְאוּ", כְּמוֹ שְׂמִבְּאֵר לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַג'ל, הֵינּוּ עַל-יְדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, שְׁעַל-יְדֵיֶּהָ עוֹלָה הַשְׂכִּינָה מִהַגְּלוּת וְכוּ' כַּג'ל, עַד שְׁזוֹכִין לְהַשִּׁיג אֹרֶךְ הַאִין סוּף וְכוּ' כַּג'ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת פְּרָשַׁת שְׁקָלִים. כִּי מִצְוַת שְׁקָלִים הִיא בְּשִׂבִיל הַתְּקַבְּנוֹת וְקַמְרַת שְׁעַל-יְדֵיֶּהָ עֵקֶר עֲלִיַת נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִן הַקְּלָפוֹת, וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּתַרְבּוּת וְקַמְרַת שְׂמִחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּתַרְבּוּת (דברים יב): "וְיִשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יְדֵכֶם", "וְיִשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל הַטּוֹב אֲתֶה וּבֵיתְךָ" (שם טו), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּסִמְקוּם הַתְּרַבָּה. וְכֵן בְּקַמְרַת נֶאֱמַר (משלי טו): "קַמְרַת יִשְׁמַח לֵב", וְכְמוֹ שְׂפָתוֹב בְּהַתּוֹרָה הַג'ל. וְעַל-כֵּן הֵיוּ הַלּוּיִים מִנְּצָחִים בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן בְּשַׁעַת הַתְּקַבְּנוֹת, כִּי שִׁיר וְזִמְרָה הוּא בְּחִינַת שְׂמִחָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּקַבְּנוֹת וְקַמְרַת עוֹלִין כֹּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִן

הקִרְשׁ וְכוּ' מִחֲצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לַה',^א וּמִבְּאֵר בְּפִרְשׁ רִשׁוֹ וּבִדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות כב:) שֶׁהַמִּנְפֶה תּוֹכֵל לְשַׁלֵּט חֵם וְשֵׁלוֹם עַל־יְדֵי הַמִּנְיָן, עַל־כֵּן צוּתָהּ הַתּוֹרָה שְׂיִתֵּן כָּל אֶחָד מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּדֵי שְׁלֵא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף, בְּמִבְאֵר בְּפָסוּק גּוֹפֵה. כִּי עֵקֶר אֲחִיּוֹת סִטְרָא דְמוֹתָא חֵם וְשֵׁלוֹם נִמְשָׁכֶת מִבְּחִינַת מִנְיָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת (קהל) ח: "בִּקְשׁוּ חֲשֻבְנוֹת רַבִּים", שְׁנֹמֶשֶׁךְ עַל־יְדֵי פָנִים 'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע', שְׂאֵז נִגְדוּ מִיָּתֵה עַל הָעוֹלָם. כִּי עֵקֶר פָּנִים 'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע' הוּא בְּחִינַת "בִּקְשׁוּ חֲשֻבְנוֹת רַבִּים", שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּנִים כָּל הַחוֹקְרִים הַנִּבְנִינִין בְּחֻקֵּי דִּתּוֹת וְקִשּׁוֹת לְמַעְלָה מִשְׁכֻּלָם, עַד שְׂבָאִים עַל־יְדִיָּהּ לְכַפִּירוֹת גְּדוּלוֹת וְלִאֲפִיקוּרוֹת גְּמוּרָה. כִּי בְּאֵמַת "אֵין חֻקָּה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לִנְגַד ה'" (משל כא), וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים ה'): "הִנֵּה כִּדְבַר ה' מֵאִסוּ וְחֻקְמַת מִה לָּהֶם", כִּי ה' יִתְבַּרַךְ לִית מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בַּהּ כָּלָל, וְאֵי אֲפָשֶׁר לִידַע מֵאֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ כִּי אִם עַל־יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים, הֵינּוּ עַל־יְדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, שְׁעַל־יְדִיָּהּ דִּיקָא זוֹכֵה לְעוֹלוֹת לְמַעְלָה מֵעֵלָה, עַד שְׂאֻכָה לְהִשְׁגִּי אֹרֶז אֵין סוֹף בְּבְחִינַת 'מִטּוֹי וְלֹא מִטּוֹי', בְּבְחִינַת הַתְּשַׁעָה עֵקֶר הַיִּכְלִין הַנְּלָל, שְׂזָה עֵקֶר הַשְּׁנַת אֲלֻקוֹת, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֵה לָזוֹה, וְעֵקֶר תְּכִלִּית שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שְׂזוֹכִין עַל־יְדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה, הוּא מִה שְׂזוֹכִין עַל־יְדִיָּהּ לְתַקּוּן אֶת בְּחִינַת הַמְּסוּדֵר וְהַמְּיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲוִן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּתָר'

הַקְּלָפוֹת, וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי הַשְּׂמִיחָה שְׁנִמְשָׁכֶת עַל־יְדֵי הַקְּרִבּוּת וְקַמְרָת, כִּי עֵקֶר עֲלִיַת הַקְּדוּשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת הוּא עַל־יְדֵי הַשְּׂמִיחָה כְּנ"ל, וְזוֹהוּ בְּחִינַת שְׁקָלִים שְׂמִיחָיִים לְתוֹן כָּכֵל שְׁנָה בְּשִׁבּוּל קְרִבּוּת צַבּוּר וְקַמְרָת שְׁהֵם בְּחִינַת שְׂמִיחָה כְּנ"ל, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת עַל־יְדִיָּהּ כָּל נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה מְעוֹלוֹת הַקְּלָפוֹת, וְעַל־יְדִיָּהּ עוֹלוֹן לְמַעְלָה עַד שְׂזוֹכִין לְבִרְכַת הַשְּׁכָל, עַד שְׂמִתְקַנְיָן הַמְּסוּדֵר וְהַמְּיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲוִן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּתָר, שְׁעַל־יְדִיָּהּ דִּיקָא זוֹכִין עַל־יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמַּעֲכָב שֶׁל הַמְּסוּדֵר וְהַמְּיַשֵּׁב הַנְּלָל לְהִשְׁגִּי אֹרֶז הָאֵין סוֹף בְּבְחִינַת 'מִטּוֹי וְלֹא מִטּוֹי', וְאֵז נַעֲשִׂין הַתְּשַׁעָה הַיִּכְלִין דְּלֹא אֲנּוּן נְהוּרִין וְכוּ', כְּמִבְאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנְּלָל, עֵינֵן שֵׁם הַיֵּטֵב. וְכָל זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה דִּיקָא שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִבּוּת וְקַמְרָת כְּנ"ל, שְׂזוֹהוּ בְּחִינַת שְׁקָלִים שְׂמֵהֶם נַעֲשׂוּ קְרִבּוּת וְקַמְרָת כְּנ"ל, וְזוֹה בְּחִינַת (שמות לה): "בִּקְעַת גְּלַגְלֶת", "לְגַלְגֶּלֶת" דִּיקָא, כִּי גְּלַגְלֶתָא דְּאָ בְּתָר, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא לְזוֹכֵה לְתַקּוּן הַמְּסוּדֵר וְהַמְּיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲוִן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּתָר', גְּלַגְלֶתָא, שְׁעַל־יְדִיָּהּ עֵקֶר הַשְּׁנַת בְּחִינַת תְּשַׁעָה הַיִּכְלִין הַנְּלָל, כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַנְּלָל:

ט וְזָהוּ (שם ט): "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנוּ אִישׁ

כֶּפֶר נִפְשׁוֹ וְכוּ' וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בְּכַףד אֲתָם, זֶה יִתְנוּ וְכוּ' מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּשְׁקָל

לקוטי הלקות

הלקות נפילת אפים ד

ארה חיים תקצה

שהוא גבוה מן הכל. ואף-על-פי שזאת הפחינה הוא כמו מונע ומעכב, כי הוא מעכב את המחין מרדיפתו להשיג אור האין סוף, אף-על-פי-כן באמת, אדרבא, זהו עקר תכלית שלמות תקון המחין, ואי אפשר להשיג שום השגה אמיתית כי אם על-ידי-יה דיקא, דהינו על-ידי תקון המסדר והמישב שהוא בחינת 'פתר', שהוא כמו מעכב את המחין מרדיפתם וכמבאר בהתורה הנ"ל. וזה הפתר שהוא בחינת המעכב המסדר והמישב את המחין כנ"ל, זה אי אפשר להשיג כי אם על-ידי עשיית מצות מעשיות דיקא, דהינו על-ידי עשיית המצות בשמחה כנ"ל. כי עקר תכלית שלמות השמחה הוא שם, בחינת 'פתר', בחינת (ישעיה לח): "ושמחת עולם על ראשם", "על ראשם" דיקא, זה בחינת 'פתר', גלגלתא, שהוא בחינת "על ראשם" כנ"ל, כי הפתר הוא על הראש, כי הוא למעלה מהראש והמחין, כי הוא המסדר והמישב את המחין, ושם עקר השמחה, בחינת: "ושמחת עולם על ראשם", "על ראשם" דיקא כנ"ל. והעקר כשזאת השמחה עולה מעולם העשייה דיקא, דהינו כשזוכין לעשות מצות בשמחה, שאז דיקא זוכין לבחינת 'פתר' הנ"ל שהוא המסדר והמישב, שעל-ידי-יה דיקא געשו תשעה היכלין הנ"ל, שעל-ידי-יה דיקא משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו' כנ"ל.

כי עקר שלמות זכות הצדיק שזוכה על-ידי מעשיו הטובים, הוא כשזוכה לבחינת 'פתר' שהוא גבוה מן הכל, שהוא בחינת המסדר והמישב הנ"ל, שעל-ידי-יה עקר השגת אלקות, דהינו השגת אור אין סוף וכו' כנ"ל. וזה החלוק שבין אדם למלאך, שהאדם הצדיק הוא גבוה הרבה מן המלאך כמובא, ועקר החלוק הוא בבחינת השגת הפתר הנ"ל, כי לבחינת השגת הפתר הנ"ל אין זוכין כי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא, בעבודות ובמעשים טובים דיקא, ובשכיל זה נברא האדם בזה העולם השפל "לעבודה ולשמחה" (בראשית ג) - 'בפקודין דעשה ולא תעשה', כרי לזכות לבחינת הפתר הנ"ל שהוא תכלית שלמות האדם, כי על-ידי-יה עקר השגת אלקות כנ"ל. כי ה' יתברך ברוך הוא מרומם ומנשא למעלה מכל המחשבות מאד מאד, כי לית מחשבה תפיסא בה כלל, ואין שום נוצר ונברא ונעשה ונאצל למטה ולמעלה למעלה שיוכלו להשיגו, כי ה' עליון גורא מאד, געלה על כל ההשגות של כל דרי מעלה ומטה, וכל ברואי מעלה ומטה כלם ירעדון ויפחדון מאימת שמו הגדול, ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון בזכרם אימת שמו וזכרו הגדול והנורא ויתברך ויתעלה לנצח, וכמו שאנו אומרים בכרבת קריאת שמע: 'וכלם עושים באימה וביראה רצון קונם וכו' והאופנים וחיית הקדש פרגש גדול

104

ומתקן ומעלה את בחינת העשיה שהוא תכלית המסד המבדיל, הוא מעלה אותו לבחינת 'פטר', ואז נתהפך ונעשה מבחינת העשיה, מבחינת מסד המבדיל, נעשה ממנו בחינת 'פטר' שהוא גם בן בחינת המבדיל פרוחניות עליון, כי הפטר פרום בין הנאצלים לבין המאציל כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, כי הפטר הוא כמו מונע ומעכב את המחין מרדיפתם להשיג אור האין סוף, אבל זה המניעה והמעכב הוא עקר התכלית שלמות התקון הנ"ל, כי אי אפשר להשיג השגת אור אין סוף כי אם על-ידיה דיקא, נמצא שמבחינת עשיה גשמיות שהוא עקר המניעה והמעכב והמסד המבדיל והמונע מהשגת אלקותו ותברך, כשזוכה לטהר ולקדש את העשיה על-ידי עשית המצות בשמחה, אזי מזה דיקא עקר התקון, כי עולה על-ידיה למעלה למעלה, עד שצנעה על-ידיה דיקא בחינת 'פטר' שהוא גם בן בחינת מונע ומעכב, שזה המונע והמעכב הוא עקר תכלית שלמות התקון הנ"ל. וזה בחינת 'סוף מעשה במחשבה תחלה' (בפיוט לכה הדר), כי 'סוף מעשה' שהוא תכלית גשמיות העשיה, הוא 'במחשבה תחלה' שהוא בחינת 'פטר' שהוא בחינת תחלת המחשבה, כי הפטר הוא שרש כל המחין שהם המחשבות פדוע. וזה עקר התכלית והתקון כשזוכין להשלים פנית הבריאה להעלות סוף המעשה לתחלת

מתנשאים לעמת שרפים וכו', וכמבאר בפסוקים רבים ובדברי רבותינו ו"ל, וכל ברואי מעלה ומטה הכל רועשין ובוצעים ומתלהבים ורודפים במחשבתם להשיג השגת אלקותו ותברך. אבל אי אפשר להשיג השגת אלקותו ותברך כי אם בבחינת 'מטו ולא מטו' הנ"ל, וזה אי אפשר להשיג בתכלית השלמות כי אם על-ידי העבודה של מעשה התחתונים דיקא. כי עקר מניעת ההשגה הוא מחמת רבוי אור שאי אפשר לקבל פדוע, ועקר הפלים וההיכלות לקבל האור בהדרגה ובמדה, בבחינת 'מטו ולא מטו', הם נעשו על-ידי תקון הפטר דיקא שהוא המסדר והמישב את המחין, שהוא כמו מעכב ומונע את המחין מרדיפתם, שעל-ידיה עקר ההשגה הנ"ל. וזה אין זוכין כי אם על-ידי מצות מעשיות דיקא, וכמו שאמרו רבותינו ו"ל (שבת פה): 'בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ורדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני פתרים על ראשם וכו', שנאמר: "ושמחת עולם על ראשם", נמצא שעל-ידי קבלת התורה, בחינת נעשה ונשמע, וכו' לבחינת 'פטר', שעל-ידיה עקר ההשגה. כי זה העולם העשיה הוא תכלית הגשמיות, והוא עקר מסד המבדיל בפני השגת אלקותו ותברך, אבל כשזוכין לעבד את ה' בזה העולם העשיה ולעשות מצות מעשיות בשמחה, אזי זה עקר התקון, כי זוכה על-ידי המצות מעשיות בשמחה, שמברך

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תקצו

שמחצה הוא בחינת 'פתר', ועין עוד במקום אחר, והבן היטב):

י וזהו החלוק שבין פסח לשבועות, ובשביל זה בפסח אסור החמין ב'בל יראה ובל ימצא' באסור חמור מאד באסור פרת, ובשבועות צריכין להביא שתי הלחם מחמין דיקא. כי איתא בפרי עץ חיים בפניות של פסח, שבפסח יורדת הארה גדולה מן השמים, הארת מחין גדולים מאד מאד שיורדים כליל פסח בפעם אחת שלא בהדרגה ושלא פסדר, כי יורדין כל המחין בפעם אחת וכו', מה שאין נמצא בן בכל השנה ואפלו בשבת ושבועות, כי תמיד צריכין לקבל הארת המחין בהדרגה וכפדר מדרגא לדרגא בהמשך הזמן, אבל כליל פסח יורדין כל המחין ברגע אחת. ועל-ידיה היה תקף הנם והגאלה הנפלאה של יציאת מצרים. אבל אף-על-פי-כן בבחינה האחרת ההארה של שבועות גדולה יותר מפסח, כי בשבועות מקבלין גם אור הפתר באור הבקר, על-ידי עסק התורה כלילה שגוערין כל הלילה, שעל-ידיה מקבלין המחין פסדר בהדרגה, עד שזוכין באור הבקר לבחינת 'פתר' שהוא בחינת ההארה של שבת בעצמו, אבל כליל פסח אף-על-פי שמקבלין כל המחין בבת אחת שזאת הבחינה אין נמצא אפלו בשבת ושבועות, אבל אף-על-פי-כן אין זוכין לבחינת 'פתר', כל זה מבאר בפניות של פסח. הינו כי בפסח הוא בחינת

המחשבה, הינו שמונשמיית העשיה שהוא בחינת 'סוף מעשה', מזה דיקא וזכו להשיג 'תחלת המחשבה' שהוא בחינת 'פתר', שגעשה על-ידי תקון העשיה דיקא, הינו על-ידי עשיית המצות מעשיות דיקא כנ"ל, שעל-ידיה עקר השגת אלקות כנ"ל.

ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי שבת פ"ו ה"ט): 'עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפניו ממלאכי השרת, שנאמר (מדרב נב): "בעת יאמר לגעב ולישראל מה פעל אל", 'מחצתן דיקא, שהוא בחינת 'פתר' שהוא בחינת מחצה, כי הוא פרום בין הנאצלים לבין המאציל כנ"ל, וישראל ישיגו השגות אלקות ויתברך על-ידיה דיקא, וכוה יהיו גבוהים מן המלאכים, כי המלאכים הם 'עומדים', ולא עמדו בנסיון של זה העולם המגשם, על-כן אין זוכין לבחינת 'פתר' כנ"ל, ועל-כן אי אפשר להם להשיג אלקותו ויתברך כמו הצדיקים, כי לא יוכלו לקבל רביו האור מחמת שאין להם כלים ומחצות בדתם לעבב ההשגה אצלם. ועל-כן נקראים 'שרפים', כי הם גשרפים ונתלהבים מאור השגתם העצומה, מחמת שאין להם מחצות לעבב, מחמת שאין להם מצות מעשיות וכו' כנ"ל. (ועין בהתורה 'ויהי מקץ - כי מרחמם ונהגם וכו') בלקוטי תנינא סימן ז', שם מבאר גם בן זה הפאמר עתידין צדיקים שיהיה מחצתן וכו',

אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלחמא, כי אז הוא עדון קדם קבלת התורה, ועל-כן באמת עדון לא היו ישראל ראויין להנאל, אלא שהקדוש ברוך הוא דלג על הקץ, כמובא שבשביל זה נקרא 'פסח', לשון דלוג וקפיצה, שפסח ודלג על הקץ, כי עדון לא זכו למעשים טובים שהיו ראויים לנאלה, כי עדון לא קבלו את התורה, וכמו שכתוב בזה: "ובגלותא קדמאה דנפקו בלא אוריתא בעבדא דברח מרבוניה וכו'". ועל-כן מחמת שהנאלה היתה בלי מעשה התחוננים רק על-ידי אתערותא דלעלא, אף-על-פי שהאיר ה' ותרד עליהם הארה גדולה מאוד כמאד בחסרו הגדול שעל-ידיה היתה הנאלה כמבאר בפנות, אבל אף-על-פירבן אי אפשר לתקן את בחינת הפתר שהוא המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת המעכב את המחין מרדיפתם וכו', שזה אי אפשר לתקן פי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא, על-ידי עשית המצות בשמחה כנ"ל.

ועל-כן אמר החמץ אז באסור חמור מאוד. כי חמץ הוא על-ידי אחר הזמן, כנראה בחוש שעקר חמוץ העסה על-ידי השניה, שבשמושהו את העסה איזה זמן היא באה לידי חמוץ, ושרש החמץ הוא מבחינת חמוץ המוח, כי הלחם של חמשת מינים שהוא עקר

אכילת האדם ומזונו הוא בחינת דעת, כי על-ידי האכילה נמשכין המחין פירענ, וכמו שכתוב (שיר השירים ה'): "אכלו רעים", שהם 'תרין רעין דלא מתפרשין' (נודד ויקרא דף רז), שהם חכמה ובינה שהם המחין שנמשכין כפי האכילה שהוא חיות האדם, כי עקר החיות הוא הדעת והמחין, כמו שכתוב (קהלת ו'): "החכמה תחיה", וכמבאר בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות שהמוח והדעת כפי האכילה. ועקר האכילה הוא הלחם שהוא סועד לבב אנוש, שהם חמשת מיני דגן שמרכיבין עליהם המוציא וברכת המזון, שהם עקר המזון וחיות האדם, דהינו בחינת מחין ודעת שזהו עקר החיות כנ"ל. ועל-כן הם חמשת מיני דגן, בחינת הא הדעת, וכמבאר במקום אחר (בסיון ב"ג), ואלו החמשת מיני דגן שהם בחינת דעת, הם באים לידי חמוץ על-ידי שהיה והמתנה, ואז עקר תקון אכילתם כנראה בחוש. ושרש החמץ בקדשה עליונה הוא משתלשל מבחינת הכח המסדר והמישב את המחין, שהוא בחינת 'פתר', שהוא בחינת המתנה, בחינת (איוב ט): "פתר לי ועיר וכו'", כי בשאחד שואל את חברו איזה דבר, הוא אומר לו הקמתן עד שאתישב, שזהו בחינת 'פתר', שהוא לשון המתנה כנ"ל, כמבאר פל זה בהתורה הנ"ל (באות ט), ועקר תקון הדעת והמחין היא על-ידי בחינה זאת, שהוא הכח המסדר והמישב, בחינת 'פתר' כנ"ל.

אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלחמא, כי אז הוא עדון קדם קבלת התורה, ועל-כן באמת עדון לא היו ישראל ראויין להנאל, אלא שהקדוש ברוך הוא דלג על הקץ, כמובא שבשביל זה נקרא 'פסח', לשון דלוג וקפיצה, שפסח ודלג על הקץ, כי עדון לא זכו למעשים טובים שהיו ראויים לנאלה, כי עדון לא קבלו את התורה, וכמו שכתוב בזה: "ובגלותא קדמאה דנפקו בלא אוריתא בעבדא דברח מרבוניה וכו'". ועל-כן מחמת שהנאלה היתה בלי מעשה התחוננים רק על-ידי אתערותא דלעלא, אף-על-פי שהאיר ה' ותרד עליהם הארה גדולה מאוד כמאד בחסרו הגדול שעל-ידיה היתה הנאלה כמבאר בפנות, אבל אף-על-פירבן אי אפשר לתקן את בחינת הפתר שהוא המסדר והמישב את המחין שהוא בחינת המעכב את המחין מרדיפתם וכו', שזה אי אפשר לתקן פי אם על-ידי מעשה התחוננים דיקא, על-ידי עשית המצות בשמחה כנ"ל.

ועל-כן אמר החמץ אז באסור חמור מאוד. כי חמץ הוא על-ידי אחר הזמן, כנראה בחוש שעקר חמוץ העסה על-ידי השניה, שבשמושהו את העסה איזה זמן היא באה לידי חמוץ, ושרש החמץ הוא מבחינת חמוץ המוח, כי הלחם של חמשת מינים שהוא עקר

לקוטי הלכות

הלקות ופילת אפים ד

ארה חיים תקצט

כלל. ומי שמקדים חס ושלום חכמתו ליראת חמאו וחכמתו מרבה ממעשיו, מפל שכן וכל שכן כשאין לו מעשים טובים ויראת חמא כלל חס ושלום ורוצה להתחכם בחכמות ידיעת אלקותו ותברך ודרביו הנפלאים, הוא מקלקל ופוגם הרבה, וראוי לו שלא בא לעולם, כי בנראי וכל באין סומך בכפירות ואפיקורסות גדול ועקר עצמו משיגי עולמות, ועליו נאמר (שעה טו): "חכמתך ידעתך היא שובבתך", כי מאחר שלא זכה למעשים טובים ולא תפן עינו המסדר והמניש, עליו אין לו שום כלי לקבל את הידעת דקדשה, ובנראי יקלקל הרבה על ידי דעתו וחכמתו, כי יבנם במפלא ממוג, כי הכל מפלא ורחוק ממוג, וכל ההשגות הם כנגדו בחינת מה למעלה מה למטה וכו', מאחר שלא תפן עינו כלי המחין, שעקר תפונם נמשך מבחינת הפתר שהוא בחינת הכח המסדר והמניש הנ"ל, שמשם נמשך תפון כל המחין, כי הפתר הוא שרש תפון כל המחין. וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש לענין תפון בחינת שכירת כלים ומיתת המלכים: 'כל רישא דעמא דלא אתתקן בקדמיתא לית עמא מתתקנא וכו'', עין שם, שעקר התפון הוא על ידי תפון הפתר, שהוא בחינת עתיק, שהוא ראש כל המחין והמדות וכו'. וזה הפתר אין זוכין לתפן כי אם על ידי מעשה התחיתנים דיקא כנ"ל.

ומשם שרש החמין בקדשה שהוא על ידי המתנה ושהיה, שנהו בחינת הכח המסדר הנ"ל שהוא בחינת המתנה, בחינת 'פתר', דהינו בחינת המתן עד שאתישב וכנ"ל. וכשזוכין לתפן את המסדר והמניש בקדשה פראוי על ידי שמקבלין הארת הפתר, אזי עקר תפון המחין על ידי זה, עד שיכולין לזכות על ידי זה לבחינת תשעה היכלין הנ"ל שהם בחינת אורות הצחחות, שעל ידי משיגין אותו ותברך, כי על ידי זה משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' כנ"ל. אבל זה הפתר אי אפשר לתפן כי אם על ידי מעשה התחיתנים דיקא וכנ"ל, וכל זמן שאין האדם זוכה למעשים טובים בשמחה בתכלית השלמות פראוי, דהינו לשבר את היצר הרע ולכבול כל המניעות והעכובים מעבודת ה' ותברך עד שיזכה לעבודה תמה פראוי, כל זמן שאין זוכה לזה, עינו לא זכה לתפן את בחינת הפתר שהוא הכח המסדר והמניש הנ"ל. וכל זמן שאינו מתקן את כח המסדר הזה, אינו רשאי לבנם לשום השגה ולא לשום חקירה בידעתו ותברך, כי עליו נאמר (ויקרא טו): "וכל זר לא יאכל קדש", רק צריך לסמך על אמונה לבד, לילך בעקבות הצדיקים האמתיים בעקבות אבותינו הקדושים שהם זכו לזה על ידי מעשים טובים, ואנו מחיבים לילך בדרךיהם באמונה לבד בלי שום חקירה

ס"ט
ס"ז

והעולמות אז, הכל היה בסוד שבירת פלים ומיתת המלכים, פידוע בכחבי האר"י ז"ל, וכל עקר התקון שהיו צריכין, הכל היה מחמת שפל העולמות נבראו בלי אתערותא דלתתא, ועל-ידיה נגע איזה פגם דק מן הדק בבחינת 'פטר', ומשם נמשך ונשתלשל בחינת שבירת פלים וכו', כמובא בפתבים שהקתר אפי על-פי שלא היה בו שבירה, נגע בו איזה בחינת פגם, בחינת פגול, ועקר הפגם היה מחמת שלא היה עדן אתערותא דלתתא, כי הכתר שהוא בחינת המסדר והמישב וכו' אינו נתתקן בשלמות כי אם בשמושברין את היצר הרע והמניעות, שאז מהפכין היצר הרע והמניעות לבחינת טוב נפלא, כי נעשין מהמניעות בחינת פח המסדר שהוא מעכב ומונע את המחין מלצאת חוץ לגבול, שהיו בחינת 'פטר' שהוא עקר התקון כנ"ל. ומחמת שאדם הראשון נברא בלי אתערותא דלתתא וכן היתה כל השגתו כנ"ל, על-כן עדן לא היה לו שלמות, ועקר שלמותו היה נגמר אם היה עומד בנסיון של אכילת עץ הדעת טוב ורע. ועקר אסור עץ הדעת טוב ורע הוא בחינת זאת, שאסר עליו ה' יתברך שלא יאכל אכילה פזאת שעל-ידיה יכנס מחו לדעת ולחקר בחינת טוב ורע, מהיכן נמשך הטוב ורע, הינו בחינת חקירות ודיעות בדרכי הנהגתו ויתברך, שאסר עליו לכנס בזה מאחר שלא זכה עדן

וזה בחינת הטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל-ידיה נגזר עליו מיתה לדורות, ונמשך העצבות חס ושלום שהוא סמרא דמותא, בחינת (בראשית א): "בעצבון תאכלנה". כי אדם הראשון היתה השגתו עצומה מאד מאד, כמובא בדרבי רבותינו ז"ל, עד שכל המלאכים היו מקנאין אותו וכו' כמובא, אבל כל השגתו היתה עדן בבחינת אתערותא דלעלא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל, כי לא זכה להשגתו על-ידי תפלה ומעשים טובים שהקדים מקדם, רק ה' יתברך בראו בעצמו בהשגה עצומה הוואת. וכל עקר בריאתו והשגתו הכל היה על-ידי אתערותא דלעלא לבד, כי בשעת בריאת העולם והאדם לא היה עדן מי שיעורר אתערותא דלתתא, כמובא בספרים, ועל-כן מחמת שהשגת אדם הראשון היתה בבחינת אתערותא דלעלא לבד בלי אתערותא דלתתא כלל, על-כן עדן היה צריך תקון האדם עם כל העולמות התלויים בו, וכמובא בספרים שכל העולמות היו תלויים ועומדים אז עד שיתפלל תפלתו ויקחין בוויגו עד שבת ולא יעבר על הטא עץ הדעת, שאז היה זוכה לתקן כל העולמות והיה הכל מתקן אז כמו שהיה לעתיד. ולכאורה הדבר תמוה: איזה תקון היו צריכין העולמות מאחר שעדן לא היה שום הטא ופגם כלל? וגם מה ענין עץ הדעת טוב ורע, אך כל עקר התקון שהיו צריכין האדם

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תרא

לתקן בחינת הכתר על ידי מעשיו הטובים, ואם היה זוכה לעמד בנפיון זה והיה מתפלל הפלתו, היה זוכה על ידי זה לתקן את בחינת הכתר, והיה משיג בחינת התשעה היקליו הנ"ל בשלמות על ידי אתערותא דלתתא, ואז היה מתבטל אחיות עין הדעת לגמרי, כי עקר אחיותו אז לא היתה כי אם מבחינת השבירה, שהיתה מחמת שנכראו העולמות בלי אתערותא דלתתא כנ"ל:

יא וזהו בחינת אסור חמץ בפסח שהוא חמור מאוד, שהוא בחינת חמא עין הדעת, שהוא סמרא דמותא, כמובא

(והר פתח דף רנא): "מחמצת" (שמות טו) —

תמן חמין תמן מות, כי חמץ הוא בחינת חמוץ המוח כנ"ל שבא על ידי המתנה ושהיה כנ"ל, וכל זמן שאין זכיון לתקן החמין על ידי אתערותא דלתתא על ידי תפלה ומצות ומעשים טובים, אזי עדין אינו זוכה לבחינת הכתר כנ"ל, ועל כן אסור לו להתחמץ את מוחו בשום ידיעה והשגה כנ"ל. וישראל במצרים שהיו בגלות גדול מאוד והיו משקעים בארבעים ותשעה שיערי ממאה שנפלו לשם על ידי חמא אדם הראשון כמובא, ולא היה אפשר לגאםם כי אם על ידי שיאיר עליהם ה' ותברך אור גדול מאוד להשיג אלקותו ותברך בהארה גדולה מאוד, כמובא בפגומתו, ועל כן באמת חמל עליהם ה' ותברך והאיר עליהם הארה נפלאה אז כנ"ל. אבל מחמת שכל

הארתם היה עדין בלי אתערותא דלתתא, כי היה קדם נפילת התורה, על כן עדין לא זכו לבחינת 'כתר' כנ"ל, על כן אסור אז החמץ באסור חמור מאוד, כי השנתם והארתם אז היה רק לפי שעה כמובא, בבחינת חפזון, כמו שכתוב (דברים טו): "כי בחפזון יצאת וכו', ולא יראה לך חמץ", כי אסורים להתחמץ מהם ודעתם כלל בהשנתם העצומה, מאחר שעדין לא תקנו את פח המסדר והמנישב שהוא בחינת 'כתר' כנ"ל, על כן עדין לא נתקנו החמץ בקדשה, ועל כן אז בפסח אז החמץ הוא סמרא דמותא ממש, כי הוא בחינת 'עין הדעת טוב ורע' ממש, מאחר שעדין לא תקנו את הכתר, על כן אסור עליהם ההמתנה והשהיה בדעתם, כי אין זכיון עדין לבחינת הכתר שהיא בחינת המתנה כנ"ל. על כן כל אבילותם צריך להיות מצה לבד, כי כל הארתם והשנתם אז היא בחינת מחין גדולים מאוד שהם למעלה ממדרגתם שבאו רק לפי שעה לצורך הגאולה כנ"ל, שכל זה הוא בחינת מצה, שהוא בחינת מחין גדולים מאוד שמקבלין בחפזון שלא בהדרגה ושלא בפסד, מחמת שעדין לא תקנו את הפח המסדר והמנישב את המחין שאז יורדין המחין בהדרגה בפסד. ומחמת זה אסור החמץ עתה באסור חמור מאוד, כי אם ירצה להמתין ולהחמץ מוחו באור ההשגה הגדולה הזאת יכול לתעות מאוד, כי תתגבר

חסדו עמנו והאיר עליהם התגלות
אלקותו בהארה נפלאה שלא בהדרגה
ושלא בסדר, ועל-ידיה נתבטלו הקלפות
ויצאו השכינה וכנסת ישראל משם.
וההארה העליונה הבאה מלמעלה בפסח
שאו ערנו אין זוכין להמשיך הכח המסדר
והמשיב מבחינת 'כתר' כנ"ל, זאת
ההארה היא בחינת מצה, שהיא בחינת
מחין גדולים מאד, כי בכחינת חמץ
שהוא בחינת חמוץ המת, שם נאחו אז
הספרא אהרא מאד, מחמת שעדיו לא
זכו להמשיך בחינת כח המסדר והמשיב
את המחין מבחינת 'כתר' וכנ"ל:

יב אבל אחר כך אחר יום ראשון של
פסח נסתלק הארה הגדולה
הזאת ולא נשאר רק הרשימו, ואז
מתחילין לקבל המחין בהדרגה בסדר
על-ידי ספירת העמר פידוע, עד שזוכין
בשבועות על-ידי קבלת התורה לתקן גם
המסדר והמשיב את המחין, כי נמשך
עליהם הארה מקתר עליון כנ"ל, שאין
זוכין לזה כי אם על-ידי מצות ומעשים
טובים בשמחה, שזהו בחינת קבלת
התורה וכנ"ל. ועל-כן או צריכין להביא
שתי הלחם מחמץ דקא, כמו שכתוב
(ויקרא כג): "חמץ תאפינה", כי אז מעלין
בחינת החמץ לשרשו העליון בנקדשה
העליונה, שהוא בחינת כח המסדר,
שהוא בחינת המת, בחינת 'כתר', שזהו
בחינת חמץ שנעשה על-ידי המתנה
ושהיה וכו' כנ"ל:

הספרא אהרא מאד שהם הפכירות
ובלבול המחין, וכל זה מחמת שעדיו לא
תקנו את הכח המסדר הנ"ל, והמחין
יורדו בחפזון שלא בסדר. וזה הוא תקף
הגם של הגאולה של פסח, שה' ותברך
עשה עמנו חסד נפלא ונורא מאד שאנו
זוכין להארה גדולה בזאת שאין אנו
ראויים לזה, על-ידי אתערותא דלעלא,
כי בלא זה לא היה אפשר להגאל בשום
אופן. כי אי אפשר לקבל אז המחין בסדר
על-ידי כח המסדר הנ"ל, מחמת
שבמזרים נאחו בהם הקלפות מאד,
וכבר מבאר בהתורה הנ"ל שאי אפשר
לזכות לתקן את הכח המסדר הנ"ל
שעל-ידו משיגין אמצעותא דעלמא
שהוא אור האין סוף, כי אם בשוירדיו
תחלה לעמקי הקלפות להעלות ניצוצי
השמחה שהם ניצוצי הקדושה לבררם
משם, שזהו בחינת 'מי ימר' הנאמר שם
בהתורה הנ"ל, ענין שם הימב, אבל עכשו
בשעת גאולה הראשונה בשעת יציאת
מצרים, אז אי אפשר להתחיל בסדר
לברר תחלת ניצוצי הקדושה מעמקי
הקלפות על-ידי עשיית המצות בשמחה,
ולעלות אחר כך בבחינות הנאמרים
בהתורה הנ"ל, עד שזוכו לתקן המסדר
והמשיב, עד שזוכו על-ידיה להשיג
אמת השגת אלקותו ותברך, כי אז
במצרים נאחו בהם הקלפות מאד, ולא
היה להם כח להעלות השכינה מגלותה
בהדרגה בסדר, על-כן הפליא ה' ותברך

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תרג

יג וזהו החלוק שבין ישראל לעובדי כוכבים. פי ביישראל נאמר (דברים ז): "כי אתם המעט מכל העמים" – "שאתם ממעטין ועצמכם כשאני משפיע לכם טובה" (חולין פמ. הובא ברש"י שם), שפשה' ותברך מאיר עליהם הארת התנוצצות אלקותו ותברך, אינם ורדפים לחקר אחר חקירות וידעות וחכמות, רק הם מתחזקים באמונה ורדפים אחריו מיד, בבחינת (שיר השירים א): "משכני אחרך נרצה", שתקף פשה' ותברך מתחיל למשכם אליו, או תקף הם רצים אחריו, וכמו שפרש רש"י שם: "אני שמעתי משלוהיך שאתה רוצה למשכני אלך ואני תקף רצתי אחרך וכו'". ותקף כשישראל מתחילין לרדף אחריו ותברך, אזי ה' ותברך עושה עצמו כמו מי שבורח ומסתיר ומעלים עצמו, בבחינת (שם ה): "ברח דודי וכו'", בבחינת (שם ה): "פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכו'", ואחר כך צריכין להתחיל בהדרגה פסדר לרדף אחריו ולבקשו ולעבודו בעבודות וכמעשים טובים בשמחה, עד שנוכח למצוא בהתגלות נפלא יותר ויותר, שכל זה הוא בחינת פסח ושבעות פנ"ל. פי על ידי מעשיהם הטובים בשמחה וזכין לתפן המסדר והמשב, ואזי וזכין למה שזוכין, הינו בחינת השגת התשעה היכלין וכו' פנ"ל.

וזהו בחינת (שמות טז): "כל אשר דבר ה' געשה ונשמע", שהקדימו געשה

לנשמע (שבת פח.), ולכאורה אי אפשר להבין הדבר כלל איך אפשר לעשות קדם שישמעו? האמת שהתורה שבהה אותם על זה שמוגדל תשוקתם לה' ותברך הקדימו געשה לנשמע, כמבאר בדברי רבותינו ו"ל (שם) גדל שבח ישראל מזה, אבל אף על פ"כ קשה הדבר מאוד איך יציר ענין זה ואיך עולה על הרעת לעשות קדם שישמעו? אך באמת בהתורה גופה מבאר הענין היטב, פי מבאר בפסוק שתשובתם היתה קד: "כל אשר דבר ה' געשה ונשמע", נמצא שאמרו שמה שידבר ה' יעשו וכו', נמצא שבאמת הם עושין אחר שישמעו דברי ה', כמבאר בפסוק: "כל אשר דבר ה' געשה ונשמע", אך לפי זה קשה, אם כן מה מעלתם שהקדימו געשה לנשמע, הלא כבר הקדימו לומר שיעשו מה שידבר ה' פנ"ל? אך באמת הענין מבאר היטב על פי פנ"ל, פי זה עקר מעלת קדשת ישראל בבחינה פנ"ל, דהינו שיישראל אמרו שהם אינם רוצים לחקר שום חקירה במעמי המצות ובדרכי השגתו והנהגותיו ותברך, רק כל אשר דבר ה' "געשה" מיד תקף בלי שום שאלה וחקירה כלל, ואחר כך: "ונשמע", פי 'נשמע' לשון הבנה בלב, כמבאר בפרוש רש"י ובדברי רבותינו ו"ל כפמה מקומות, הינו שיישראל אמרו שכל אשר דבר ה' יעשו מיד כפי אשר יצא מפי משה רבנו בלי שום חקירה ושאלה אחר

שום מעם כָּלָל, ואחר כך על-ידי-זה:
 "ונשמע", כי על-ידי עשיית המצות באמת
 בתמימות בשמחה וזכין אחר כך להשיג
 מה שמשויגין על-ידי שזוכין לתקן בחינת
 הפח המסדר שהוא בחינת 'פְּתָר' וכו'
 כַּ"ל ששם מקור השמחה פְּדוּעַ, וזה גדל
 מעלת ישראל. ועל-כן באמת וכו' על-ידי-
 זה לשני פְּתָרִים שהם בחינת שמחה, כמו
 שאמרו רבותינו ו"ל (שבת פח.) שִׁבְשִׁיעָה
 שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו
 מלאכים ונתנו שני פְּתָרִים בראש כל
 אחד וכו', שְׁנֵאמַר (ישעיה לה): "ושמחת
 עולם על ראשם". כי אלו ההשגות
 והעדוים שזכו על-ידי 'נעשה ונשמע', הם
 בחינת פְּתָרִים, בחינת שמחה, בחינת:
 "ושמחת עולם על ראשם", כי וכו'
 לבחינת 'פְּתָר' שהוא בחינת המסדר
 והמשיב כַּ"ל:

בכל העולמות והיא תכלית כל התענוגים
 שבְּעוֹלָם ולמעלה מכל התענוגים,
 למעלה מכל הטובות וההצלחות וכו'
 וכו', בודאי מי פתי יסור הנה שלא ירצה
 לקבל טוב נפלא ונצחי פְּוָה, בפרט
 שיכולין לקנותו בְּדָמִים קְלִיִּם, לזכות בעד
 גדול אחד לקנות ציצית למליתו, אשר כל
 העולם אינו יכול לקבל אור הציצית, כי
 'שכר מצוה בהאי עֲלֵמָא לִיבָא' (קדושין לט:),
 כי אור כל מצוה ומצוה נעלה ונשגב
 מאד מאד, אשרי הזוכה לעשותם
 בשמחה, פְּרָאוּי לְנוּ לשמח אשר זכה
 אותנו משה רבנו עליו השלום להצליחה
 אמתית ונצחית פְּוָתָה, וראוי לנו לומר
 אשרינו מה טוב חלקנו וכו', אשרנו וכו',
 בכל יום ויום בשמחה רבה נפלאה עד
 אין קץ ותכלית, כי אנו וזכין להאמין בו
 יתברך ובמשה עבדו ובתורתו ובמצותיו
 הקדושים, ולשמח בהם על-ידי האמונה
 לבר, ועל-ידי-זה נזכה אחר כך למה
 שזוכה, כל אחד לפי מדרגתו. אבל
 העוֹבְדֵי פוֹכְבֵּי הַרְשָׁעִים החוקרים
 ההולכים בדרךיהם אינם רוצים להאמין
 בסודות פְּנוֹת המצות, ואומרים דברים
 בדויים על משה רבנו עליו השלום,
 ומפרשים מעמים של שטות והכל על
 מצותיו יתברך הקדושים והנוראים, כי
 הם רוצים להשיג ולהבין קדם הפעשה,
 שזהו עקר פְּנֵם הוא 'עין הדעת טוב
 ורע', שהסרתו הנחש הקדמוני ואמר לו
 ש'ה' יתברך ממעה אותו חס ושלום, כמו

יד אָבֵל העובדי פוֹכְבֵּי הַאֲפִיקוֹרְסִים
 הם מזהמת הנחש, מפגם עין
 הדעת טוב ורע, שאינם בני אמונה, וקדם
 שעושים שום עבדא טובה והם משקעים
 עדן בתאוותיהן הרעות, הם רוצים תכף
 להשיג בשכלם המגושם בתאות להשיג
 חקירות בידעת אלקותו יתברך. והם
 רוצים להקדים הנשמע לנעשה,
 שבתחלה יגלה להם ה' יתברך כל
 סודותיו ויגלה להם כל דרכי הנהגותיו
 וטעמי כל המצות, ואז אפשר היו מרצים
 לעשות אותה מצוה. כי בודאי אם היו
 רואים אור המצוה בשרשה שהיא מאירה

לקוטי הַלְכוּת

הַלְכוּת נְפִילַת אִפִּים ד

אָרְחַת חַיִּים תָּרַח

שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג'): "כִּי יֵדַע אֱלֹקִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וּנְקַחְהוּ עֵינֵיכֶם וְכו'". וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ עַל-יְדֵיהֶּה לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיָה לְשִׁמְיעָה, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יִדְבֵר ה' בְּלִי שׂוֹם שְׂאֵלָה וְחִקְרָה כְּלָל, וְאַחֲרֵי כֵךְ יִזְכּוּ לְהִכִּין כְּפִי מַה שְׁיִזְכּוּ עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתָם כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵיהֶּה זָכוּ לְפִתְרוֹם הַנ"ל, בְּחִינַת: "שִׂמְחַת עוֹלָם", כִּי עַל-יְדֵיהֶּה זָכוּ לְבְחִינַת 'פֶּתֶר' שֶׁהוּא מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה כְּנ"ל:

מִן הַבְּלָל, שֶׁעֵקֶר תְּקוּן כָּל הַעוֹלָמוֹת הוּא עַל-יְדֵי שִׁמְקֻדִימִין עֲשִׂיָה לְשִׁמְיעָה, שֶׁהֵינּוּ בְחִינַת אֲמוּנָה, דְּהֵינּוּ שִׁמְקֻדִימִין לַעֲשׂוֹת כָּל הַמּוֹצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה לְכַד, אַף-עַל-פִּי שְׂאִין מְכִינִין בָּהֶם שׂוֹם טַעַם. וְאִין עַל-יְדֵיהֶּה, עַל-יְדֵי עֲשִׂיָת הַמּוֹצְוֹת בְּשִׂמְחָה, זֹכֶה לַעֲלוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שְׂזוֹכֶה לְהִמְשִׁיד בְּרַפְת הַשִּׁכָּל, וּלְתַקֵּן הַמְסַדֵּר וְהַמְשִׁיב שֶׁהוּא בְחִינַת 'פֶּתֶר', וְאִין זֹכֶה עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַפֵּב לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָת הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין הַנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵיהֶּה מְשִׁיגִין אֱלֹקוֹתוֹ וְתַבְרָךְ שֶׁהוּא אֹרֵךְ הָאִין סוֹף כְּנ"ל. כִּי אִין אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג שׂוֹם הַשְּׂגָה אֲמִתִּית בְּהַשְּׂגַת אֱלֹקוֹתוֹ וְתַבְרָךְ, כִּי אִם כְּשִׂזוֹכֶה לְקַבֵּל וּלְהִמְשִׁיד כַּח הַמְסַדֵּר וְהַמְשִׁיב, שְׂנִמְשִׁד מְבַחֲנִית 'פֶּתֶר', שֶׁהוּא בְחִינַת הַמוֹנֵעַ וְהַמְעַפֵּב אֶת הַמּוֹחִין, שֶׁעַל-יְדֵיהֶּה עֵקֶר הַשְּׂגָת אֹרֵךְ הָאִין סוֹף בְּבַחֲנִית 'מְטִי' וְלֹא מְטִי, שֶׁעַל-יְדֵיהֶּה נַעֲשִׂין

הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין הַנ"ל כְּנ"ל. וְזֶה הַכַּח שֶׁל הַמְסַדֵּר וְהַמְשִׁיב אִין זָכוּין כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲשִׂיָה וְעוֹבְרָא דִּיקָא, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי עֲשִׂיָת הַמּוֹצְוֹת בְּשִׂמְחָה כְּנ"ל, וְאִין דִּיקָא זֹכֶה לְהַשִּׁיג אֹרֵךְ הָאִין סוֹף עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַפֵּב דִּיקָא, בְּבַחֲנִית 'מְטִי' וְלֹא מְטִי' כְּנ"ל, שֶׁהֵינּוּ בְחִינַת 'מְכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְע'. וְזֶה הַתְּכַלִּית אִין מִי שְׂזוֹכֶה כִּי אִם הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים כְּמַעֲלָה מְאֹד, כִּי אַף-עַל-פִּי שֶׁהַכָּל אֲזַמְרִים שִׂמְכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְע', אֲבָל אִין מִי שִׁדְע פְּרוֹשׁ דְּכַר זֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם מִי שְׂזוֹחֵה בְּזֶה, דְּהֵינּוּ שְׂזוֹכֶה לְזֶה עַל-יְדֵי מַעֲשִׂי הַטּוֹבִים, כְּאֲשֶׁר הַבְּנִי מִפִּי רַבְנוּ ז"ל, כְּמַבְאָר בְּשִׂחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאִין כְּשִׂזוֹכֶה לְזֶה, אִין הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה הַכָּל אַחֲרֵי, כִּי עַל-יְדֵי שְׂנִיָּהֶם דִּיקָא נִגְמַר הַיְדִיעָה וְהַשְּׂגָה, כִּי שְׂנִיָּהֶם אַחֲרֵי, בְּבַחֲנִית: 'מְכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְע', שֶׁהִיא לֹא נִדְע' כְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא הַעֲדָר הַיְדִיעָה, הוּא כְּעֲצָמוֹ הַיְדִיעָה. וְכַאֲמַת אִין מִי שְׂזָכִין עֲנָן זֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם הַזּוֹכִין לְזֶה, אֲשֶׁרִי לָהֶם.

כִּי הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה הֵם בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַפֵּב, שְׂכַאֲמַת שְׂנִיָּהֶם אַחֲרֵי, כִּי עַל-יְדֵי שְׂנִיָּהֶם דִּיקָא נִמְשָׁד הַהַשְּׂגָה בְּבַחֲנִית 'מְטִי' וְלֹא מְטִי', וְעַל-כֵּן כַּאֲמַת הַהַשְּׂגָה הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת הַשְּׂגָת הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין הַנ"ל דְּלִית מָאן דִּיקְנָא בְּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא יִדְעִין וְכו' (וַיְהִי כֵךְ דָּף סה), שֶׁהֵינּוּ בְחִינַת 'מְכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר

שהפריד הרדיפה מהמעכב, ועל-דיריה נפל לגמרי ונשבר ונתפטר הדעת וההשגה לגמרי, עד שאי אפשר להבין שום השגה שלמה בבחינת 'מטי ולא מטי' הנ"ל, כי אם מועט מועט הצדיקים הגדולים שזכו לזכך עצמן מזהמת הנחש לגמרי, שהם מתקנין חטא אדם הראשון, כי זוכין לעשות מצות בשמחה באמונה לכד כנ"ל, עד שזוכין על-דיריה להשיג השגת הכתר לתקן בחינת המסדר והמישב הנ"ל, שעל-דיריה זה נעשין התשעה היכלין הנ"ל, שעל-דיריה משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו' כנ"ל:

טו וזהו (שמות ט'): "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם וכו'", הינו כשתרצה למנות את ישראל, ואז צריכין שמירה ותקון שלא ישלט סטרא דמותא חס ושלום על-ידי המגן, כמו שכתוב (עו): "ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם", כי המגפה בחינת מיתה שולטת חס ושלום על-ידי המגן, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא, שהוא סטרא דמותא, היא מבחינת מגן, כי הסטרא אחרא היא בחינת "בקשו חשבנות רבים" כנ"ל. כי זה ידוע שה' והבדל הוא למעלה מהמגן והמספר, בבחינת: 'לפני אחד מה אתה סופר' (ספר יצירה פ"א), וכל עקר המגן והמספר שהוא בחינת רבוי מתחיל אחר הבריאה, כי אחר הבריאה יש כמה גנין ופרטים, ושם שדך מגן שהוא רק במקום

לא ידע' כנ"ל. וזו שזוכה להשגה זאת הוא מתקן חטא אדם הראשון, ומכפול סטרא דמותא, שהוא הסטרא אחרא, שהוא בחינת הכפירות, שהם "בקשו חשבנות רבים" (קהלת ו'), שנמשכין מפגם עין הדעת, שעקר הפגם היה בבחינת "בקשו חשבנות רבים", כמו שפרש רש"י על פסוק (עו): "עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים", שזה נאמר על חטא אדם הראשון, ענן שם.

כי עקר חטא אדם הראשון היה שהסתפל במה דלא הוה לה רשו, כמובא בזהר הקדוש, הינו כנ"ל, כי הוא לא זכה עדין לתקן הכח המסדר והמישב וכו' כנ"ל, על-כן היה צריך לבלי להחמוץ מחו בהשגתו, ולבלי לרדף בכל להשיג ולחקר במה שאין לו רשות, רק להאמין בה' ותברך לקים המצוה שצוה עליו לבלי לאכל מעין הדעת, והוא עבר על זה והרהר אחר ה' ותברך ואחר מצותיו ואכל מעין הדעת, והסתפל במה דלית לה רשו לאסתפלא, ועל-דיריה נגזר עליו מיתה לדורות. כי על-ידי שאכל מעין הדעת טוב ורע ורצה לידע שרש הטוב והרע קדם שתקן את הכח המסדר וכו', על-דיריה נפל לכפירות, כמו שאמר רבותינו ז"ל, כי היה בחינת "נרנן מפריד אלוף" (משלי טו) - "שהפריד אלופו של עולם", שהוא בחינת כתר שנקרא 'פלא', בחינת א'לף' כידוע, דהינו שעשה פרוד בין בחינת הדעת ובין בחינת הכתר,

לקוטי הלכות

הלקות נפילת אפים ד

ארה חיים תר

הרבו. וזה הדבר אי אפשר להשיג בשום דעת אנושי אף גמשה הרבו שהוא בחינת מנין ומספר, ממקור האחדות, דהינו בחינת פעולות משתנות שגמשיכין מאחד הפשוט ותברך, כי זה אי אפשר להשיג עכשו בהדעת, כי אם באמונה לבר שגמשיכין לנו הצדיקים הגדולים הנ"ל שזוכין להשגת התשעה היכלין הנ"ל, כי אלו הצדיקים הזוכין להשגה זאת, הם בוללין ומיחדין פלליות הבריאה שהוא בחינת מספר ומנין שהוא בבחינת אחר הבריאה כנ"ל, הם בוללין הכל בקדם הבריאה בשרש האחדות, כי הם משיגין השגת אלקותו ואחדותו ותברך ויתעלה בבחינת מטי ולא מטי, בבחינת רדיפה ומעבב, עד שנגשין אצל תשעה היכלין הנ"ל. ואלו התשעה היכלין בשרשם למעלה הם גבוהים ונעלמים מאד מאד בתכלית התעלם, כי הם בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהספירות, כי לית מאן דקמא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל, אבל אף על פי כן מחמת הרדיפה והמעבב, הנ"ל, על ידי זה משה הרדיפה בהמעבב, עד שנגשין בביכול בחינת היכלות בההשגה בבחינת מספר ומנין, כי הם תשעה היכלין. ואלו התשעה היכלין שרש כל הספירות שהם שרש המספר והמנין, כי אלו התשעה היכלין הם אורות הצחצחות שהם שרש הספירות פדוע, שמשם גמשיכין כל המספרים

שבעולם, שהם בחינת פלליות הבריאה כנ"ל, ועל כן הם במספר תשעה היכלין, תשעה דיקא, כי מספר תשעה הוא שרש כל המספרים שבעולם, פדוע בחוש שהמספר פלה אצל תשעה, כי אחר תשעה חוזר המספר למקור האחדות שהוא עשרה, שהוא בחינת אחד, כי עשרה הוא עשירית אחד, וכן הולך המספר עד תשעה עשיריות, ואחר כך חוזר ונקלל באחד שהוא מאה אחת, וכן לעולם פדוע, נמצא שעקר שרש המספר הוא תשעה, ואחר כך חוזר הכל ונקלל באחדות. כי כן הדבר באמת, שהמספר והמנין חוזר ונקלל תמיד באחדותו ותברך, שזה עקר תקון כל העולמות, כי באמת שרש המספר נמשך מאחדותו ותברך על ידי בחינת תשעה היכלין הנ"ל שנגשין על ידי הרדיפה והמעבב הנ"ל, שהם בבחינת מטי ולא מטי, רצוא ושוב, רצוא ושוב, שהם שבים ורצים תמיד ונקללין באחדותו ותברך, ואינם נפרדים לעולם ממקור האחדות ותברך. ועל כן הם רק תשעה היכלין, כי אחר שפגעין לבחינת תשעה היכלין הנ"ל, אזי אל מקום שהם הולכים שם הם שבים ללכת ברצוא ושוב, בבחינת מטי ולא מטי, וחוזרים ונקללים באחדותו ותברך. נמצא שאלו התשעה היכלין שהם שרש כל המספרים שבעולם, הם מקשרים ומיחדים באחדותו ותברך. ומי שזוכה להשגה זאת

על פי

באחדותו יתברך על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל פנ"ל:

זו וזה בחינת מחצית השקל, 'מחצית השקל' דיקא, בחינת (שמות ט): "מחצית השקל תרומה לה". כי השגת הנפלאה הזאת שהם השגת התשעה היכלין הנ"ל, שאזכין על-ידי השקלים, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה, זאת ההשגה היא בבחינת 'מחצית השקל', שזהו בחינת 'מטי ולא מטי', בבחינת רדיפה ומעבב, שצריך לעמד על המשקל תמיד, כי אם ירדף להשיג יותר מהראוי לפי בחינתו תתבטל ההשגה לגמרי, כי רבוי השמן גורם פבוי הנר, ואם יעבב וימנע ההשגה לגמרי, גם פן לא ישיג כלל, על-פני זאת ההשגה היא בבחינת 'מחצית השקל'. וצריך תמיד להכריע המושקל למעלה, לכלל באחדותו יתברך תמיד ברצוא ושוב, בבחינת 'מחצית השקל תרומה לה', אשרי הזוכה לזה. ועל-פני נצטוו לתן שקלים בעת הקמת המשכן, כי כל חדרי המשכן ובית המקדש וכליהם, כלם הם בחינת פלים והיכלות הקדושה, שנמשכין מהיכלין העליונים, ששרש כלם הם בחינת התשעה היכלין הנ"ל, שעל-ידם עקר השגת אלקותו, שאזכין להם על-ידי עשית המצוה בשמחה, שזהו בחינת מצות שקלים פנ"ל. על-פני נצטוו לתן שקלים בשביל פנן המשכן, כי המשכן שהוא בחינת היכלין הנ"ל, נבנה ונעשה

אזי נתבטלון כל הכפירות ונתבטל סטרא דמותא שהוא בחינת "בקשו חשבנות רבים", שהם החקירות והכפירות הנמשכין מהרבו, כי זה הצדיק שאזכה להשגה זאת, וזכה לכלל כל המספרים והמנגן שהם באים אחר הבריאה לכלל הכל במקור האחדות, על-ידי השגת התשעה היכלין הנ"ל פנ"ל.

וזוהו בחינת מצות שקלים לצורך קרבנות צבור וקמרת ומלאכת המשכן, כי על-ידי מצות שקלים שמביאין מהם קרבנות וקמרת, על-ידי זה נמשך שמחה, בחינת (מש"ל ט): "קמרת ישמח לב" פנ"ל, וכן בקרבנות כתיב שמחה, כמו שכתוב (דברים ט): "ושמחתם בכל משלח ידכם", וכן בפסוקים הרבה, שעל-ידי השמחה הזאת של קרבנות וקמרת שזהו בחינת עשית המצוה בשמחה, על-ידי זה מעלין הקדשה מהקלפות, עד שאזכין להשגת תשעה היכלין הנ"ל פנ"ל. ואזי פשוכין להשגה זאת, נתבטל סטרא דמותא והכפירות הנאחזין בהמנגן והמספר, כי נכלל המספר והמנגן באחדותו יתברך פנ"ל. ועל-פני צותה התורה לתן שקלים לצורך קרבנות וקמרת בעת המנגן, כדי שלא יהיה בהם נגף בפקד אהם, כי נתבטל סטרא דמותא שהוא הסטרא אחרא הנאחז בהמנגן, הוא נתבטל על-ידי השקלים שהם לצורך הקרבנות וקמרת, שהם בחינת עשית המצוה בשמחה, שעל-ידי זה נכלל המנגן

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תרט

מה מצוה הזאת ומה טעם יש בה, לכך כתוב 'חקה', לומר: חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה. וזאת המצוה של פרה אדמה לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל בלא יצא, לגלות ולהורות על כל מצות התורה שאסור להרהר אחר טעמים כלל. ועל-כן גם שאר המצוות נקראים חקים, כמו שכתוב (בראשית טו): "חקותי ותורתיי", ופרש רש"י גם שם: 'כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז וכו' שאמרות העולם מוזנין את ישראל כי אין בהם שום טעם וכו'.

כי באמת טעמי המצוות נעלמים ונסתרים ואי אפשר להשיגם בדעת אנושי כלל, רק צריכין לקיים באמונה בלבד, להאמין בה' ובמושה עבדו כמו שכל ישראל מאמינים בפשיטות, בלי דרכי החקמות והשמות שלהם שרוצים לחקר ולהבין איך דבר ה' ותברך עם משה, שאסור להעלות על הכתב, מפל שכן על הפה, דבריהם ודעותיהם הנורות והסרוחות והמטנפות המלאים קיאי צוזה יותר מבית הכפא, ואין סרחון גריח רע גרוע מהם בעולם. ועל-כן מצות פרה אדמה מטרתה מטמאת מת, כי פרשת פרה הוא בחינת (קהלת ו): "אמרתיו אחכמה והיא רחוקה מפנינו", כי היא מטרתה טמאים ומטמאת טהורים, שזה בודאי אי אפשר להשיג ולהבין בשום דעת אנושי כלל. והיא דיקא מטרתה מטמאת מת, שעקר המטאה היא בחינת חקירת החקורים

על-ידי עשיית המצוה בשמחה, שהוא בחינת שקלים כנ"ל, וכן מבאר בהתורה הנ"ל על פסוק (שם טו): "מקדש ה' בוננו ידוד", שמקדש הוא בחינת ברפת השכל, כמבאר שם, עין שם. כי עקר השגת אלקות היה בבית המקדש והמושגו, כמו שכתוב (שם כח): "ונועדתי לך שם וכו'":

יח ועל-כן אחר פרשת שקלים קורין פרשת זכור, שהוא בחינת מחית עמלק והמן ימות שמים, שהם בחינת הפירות של החקורים, שהם עקר זממת הנחש, בחינת סטרא דמוחא. ועל-כן רצה המן בתקופ אחיזתו שם בהפירות אלו שהם סטרא דמוחא, על-כן רצה חס ושלום להתנבר להמית ולהשמד חס ושלום את כל ישראל, וה' יתברך בעצמו הפר עצתו וקלקל מחשבתו וקמה אותו מן העולם על-ידי פח השקלים של ישראל, שהם בחינת עשיית המצוה בשמחה, שעל-ידיה נתבטלו כל הקלפות כנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבא בתרא): "ישע, כבר קדמו שקליהם לשקליך", הינו כנ"ל:

יט ואחר כך קורין פרשת פרה שהיא מטרתה מטמאת מת, כי פרשת פרה אדמה מגלה לנו שאי אפשר להשיג ולהבין שום טעם במצות הבורא יתברך שמו, ואסור להרהר בזה כלל, כמו שכתוב (במדבר טו): "זאת חקת התורה", וכמו שפרש רש"י שם: 'לפי שהשגתן ואמרות העולם מוזנין את ישראל

אכל אנו מאמינים שבאמת הכל נכון וצדק, ובאמת אינם שני הפכים כלל, רק שבאמת הטא אדם הראשון ומחמת גשמיותנו וחפאתנו של עצמנו, על-דיריה אי אפשר להבין בשכלנו איך נכללים אלו ההפכים יחד. וכל זה נמשך מפגם הפרוד שגם אדם הראשון בהשגתו בין הרדיפה והמעבב, ועין בתקונים בענין הטא אדם הראשון ותבין עתה קצת. ועליבן על-ידי מצות פרה דיקא, שאנו מקימין מצותיו אף על-פי שיש בה שני הפכים, שהיא מטהרת תמאים ומטמאת טהורים, שזה אי אפשר להבין בודאי, ואף-על-פירבן אנו מקימין אותה באמונה לבד, על-דיריה אנו מומשיבין עלינו אמונה לקים כל מצותיו וחקותיו בלי שום מעם כלל, ועל-דיריה נטהרין מטמאת מת שהוא בחינת החקירות והקפירות הנ"ל. כי על-ידי שבמקומן המצות באמונה לבד שזה עקר השמחה הנ"ל, על-דיריה נכללין בבחינת התשעה היכלין הנ"ל ששם נכללין כל ההפכים יחד, שלעתיד תתגלה השגה זאת ויראו שונאינו ובושו ואנחנו נגיל ונשיש בה, כמו שכתוב (ישעיה כ): "ואתה תגיל בה" בקדוש ישראל ותהלל":

כ ואחר כך קורין פרשת החדש, כי כל זה הוא סוד קדוש החדש, שהוא בחינת תקון הלכנה מפגמתה, כי חמה ולכנה שוים נבראו, כמו שכתוב (בראשית א): "את שני המארת הגדלים",

והכופרים שהם סמרא דמותא, כי הם עקר והמת הנחש כנ"ל, ועליבן על-ידי מצות פרה, שהיא בחינת "חקת התורה", שמגילת לנו שהתורה היא בחינת חקה, בחינת: "אמרת אהבמה והיא רחוקה", בחינת: 'חקה חקתי, גורה גורתי, אין לד רשות להרהר אחריה', על-דיריה נטהרין מטמאת מת. כי על-דיריה נחבטל סמרא דמותא, על-ידי שבמאמינים בה' ותברך וקמזותיו ואין חוקרין אחר שום מעם כלל, רק מקימין אותם בדרך חקה לבד שזה עקר האמונה. ועל-דיריה דיקא זוכין לשמחה, שעל-דיריה משיגין התשעה היכלין הנ"ל בבחינת מטי ולא מטי, ששם נכלל הרדיפה והמעבב יחד באחדות גדול, ושם נכללין ונתחדין כל ההפכים יחד, וכלם נכללין באחדותו ותברך, ששם שרש סוד פרה אדמה, שהיא בחינת שני הפכים בנושא אחד, כי מטהרת תמאים ומטמאת טהורים, שזה נמשך מסוד בחינת הרדיפה והמעבב הנ"ל, שעל-ידי שפגם בו אדם הראשון והפרוד הרדיפה מן המעבב על-ידי אכילת עץ הדעת וכו', על-דיריה המשיך המיתה והטמאה בעולם, ומשם כל ההפכים שבבעולם שאי אפשר להשיגם, כי כל הקשיות הם בחינת הפכים, כגון קשיות הידעה והבחירה וכיצא בזה, שאי אפשר להבין אלו הקשיות מחמת שלפי דעת אנושי של עכשו נראים בשני הפכים בנושא אחד,

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תריא

וקמו שאמרו רבותינו ז"ל (תולין דף סו), אך על-ידי קמרוג הירח שאמרה: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', על-ידיה נתמעטה, ועל-ידי מצות קדוש החדש, על-ידיה אנו עוסקין בתקונה למלאת פנימת הלבנה וכו'. וכל זה נמשך מבחינה הנ"ל, דהינו זה שאוכה להשיג השגות הנ"ל על-ידי הרדיפה והמעכב, בבחינת 'מטי ולא מטי', שהוה בחינת 'תכלית הידיעה אשר לא נדע' כנ"ל, זה וזכה למלאת פנימת הלבנה, שהוא בחינת קדוש החדש כנ"ל.

כי חמה ולבנה אורם נמשך מבחינת האין סוף, שהוא למעלה מנפש רוח נשמה וכו', כנ"ל בהתורה הנ"ל, כי משם עקר האור של כל המאורות שבכל העולמות, ומחמת שזה האור אי אפשר להשיג פי אם על-ידי שני בחינות הנ"ל שהם הרדיפה והמעכב כנ"ל, על-כן מושגי בחינות אלו נמשך ונשתלשל בחינת "שני המארות הגדלים", שהם חמה ולבנה, שהם נמשכין מושגי בחינות אלו, שהם בחינת הרדיפה והמעכב, ששניהם נכללין יחד, ועל-ידי שניהם דקא משיגין אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו' כנ"ל. כי חמה הוא בחינת ידיעה, שהוא בחינת רדיפה הנ"ל, הינו רדיפת המוחין כנ"ל. ולבנה הוא בחינת העדר הידיעה, שהוא בחינת המעכב הנ"ל, כי "שמש ידע מבואו" (תהלים קד), אבל לבנה לא ידע מבואו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה

כה), נמצא כי חמה הוא בחינת ידיעה, בחינת: "שמש ידע מבואו", אבל לבנה לא ידע מבואו, זה בחינת העדר הידיעה שהוא בחינת המעכב הנ"ל. ובאמת שניהם שוין, בבחינת: "שני המארות הגדלים", כי בשרשם הכל אחד, כי בכלים ביהוד הרדיפה והמעכב, שהם בחינת ידיעה והעדר הידיעה, פי דקא על-ידי שניהם יחד משיגין אור האין סוף כנ"ל, ועל-כן החמה ולבנה הנמשכין מושגי בחינות אלו כנ"ל נבראו שניהם שוין והיו שניהם גדולים, כי באמת שניהם שוין, מאחר שעל-ידי שניהם יחד דקא משיגין אור האין סוף כנ"ל. אך על-ידי קמרוג הירח שאמרה: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', פי נתקנאה בחמה, ופגמה הפגם שפגם אדם הראשון, שלא רצה להמתין שעה אחת עד שיהיה ראוי להשיג מה שישוג, ורצה לידע ולהסתפל תכף כמה שאין לו רשות, ועל-ידיה נתמעטה השגתו לגמרי. והוה בעצמו בחינת פגם הירח שנתקנאה בהחמה שנמשכת אורה מבחינת הידיעה, ואורה של הלבנה נמשכת מבחינת המעכב הנ"ל, על-כן לא רצתה להמתין ולהאמין שיהיו שניהם שוין, ואמרה: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', פי לא רצתה להאמין שהרדיפה והמעכב נכללין שניהם יחד, ועל-ידי שניהם יחד דקא משיגין השגת אלקותו יתברך, ועל-ידיה

תרי
ט

נחמקטת. ועל-כן עקר תקון הלבנה
 למלאות אותה מפנימיתה הוא על-ידי
 בחינה הנ"ל, דהיגו על-ידי השמחה של
 מצוה, שעל-ידיה זוכין להשיג אור האין
 סוף על-ידי הדיפה והמעכב, על-ידי
 שניהם יחד דיקא כנ"ל, ואז נכללין
 החמה ולבנה ביחד, ונמשך עליהם אורם
 בשנה, בבחינת: "את שני המארות
 הגדלים" וכן-ל. וזהו בחינת סוד העבור
 שלא נמסר כי אם לגדולי גדולי ישראל,
 כי זה הסוד נמשך מסוד השנת התשעה
 היכלין הנ"ל על-ידי הדיפה והמעכב
 כנ"ל, שאין מי שזקנה לזה כי אם גדולי
 גדולי הדור. ועל-כן נהגין לשמח מאד
 בשעת קדוש הלבנה, כמו שכתוב
 בשלחן ערוך שנהגין לעשות רקודין
 ומחולות וכו', כי עקר תקון פנימת
 הלבנה הוא על-ידי שמחת המצוה וכו'
 כנ"ל, וזה שאנו אומרים: 'ששים ושמחים
 לעשות רצון קונם, וכן אומרים בברכת
 המאורות בשבת: 'שמחים בצאתם
 וששים בבואם', כי עקר המאורות הוא
 על-ידי השמחה, שעל-ידיה דיקא זוכין
 להשיג אלקותו ותברך על-ידי הדיפה
 והמעכב כנ"ל, שעל-ידיה נתתקן
 פנימת החרם וכן-ל. ועל-כן מצות קדוש
 החדש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה
 ישראל, כי עקר מצות קדוש החדש,
 שהוא תקון החרם, תלוי בשמחה כנ"ל,
 שזהו שרש כל המצות שבתורה,
 בבחינת (תהלים ט): "פקודי ה' ישרים

משמחי לב". ועל-כן נצטוו במצוה הזאת
 בשעת יציאת מצרים, כמבאר שם
 בפרשה, כי עקר יציאת מצרים הוא
 על-ידי השמחה, שעל-ידיה יוצאין מן
 הגלות, כמו שכתוב (שעה נה): "כי
 בשמחה תצאו" כנ"ל:

כא וזה בחינת תצות לילה, שאז היה
 עקר גאלת מצרים, כמו שכתוב
 (שמות יא): "בחדת הלילה אני יוצא בתוך
 מצרים". כי יום ולילה הם בחינת חמה
 ולבנה, ששרשם נמשך משני הבחינות
 הנ"ל, שהם בחינת הדיפה והמעכב
 הנ"ל, שעל-ידי שניהם יחד דיקא משיגין
 השנת אלקותו בבחינת 'מטי ולא מטי',
 בבחינת 'תכלית הדיעה אשר לא נדע'
 כנ"ל, ועל-כן שם נכללין יום ולילה יחד,
 שזהו בחינת (זכריה ד): "יהיה יום אחד הוא
 יודע לה' לא יום ולא לילה והיה לעת
 ערב יהיה אור", כי לעתיד נזכה להשגה
 זאת שנמשכת על-ידי כלליות הדיפה
 והמעכב ביחד כנ"ל, ששם נכללין לילה
 ויום יחד כנ"ל, ועל-כן יהיה אז יום אחד
 אשר הוא לא יום ולא לילה, כי שם הוא
 למעלה מהזמן ושם נכלל יום ולילה יחד
 כנ"ל. וזהו: "והיה לעת ערב יהיה אור".
 כי עקר השנת האור, שהוא אור האין
 סוף, הוא על-ידי המסדר והמישב שהוא
 בחינת המעכב הנ"ל, שהוא בחינת חשך,
 בחינת (תהלים ח): "גשת חשך כהרו", שזה
 החשך הוא למעלה מכל האורות, כי
 על-ידיה משיגין אור האין סוף כנ"ל,

לקוטי הגלות

הלקות נפילת אפים ד

ארה חיים תרוג

וזהו: "ותיה לעת ערב יהיה אור", כי עקר השנת האור אין סוף, הוא על-ידי המעפב שהוא המסדר והמישב, שהוא בחינת חשך העליון כנ"ל. ועל-כן גם בסדר הבריאה קדם החשך לאור, כמו שכתוב (בראשית א): "ויהי ערב ויהי בקר וכו'" - 'ברישא חשוכא והדר נהורא' (שבת עז), כי אי אפשר להשיג האור כי אם על-ידי החשך, בבחינת (קהלת ב): "ביתרון האור מן החשך", כי כל האורות נמשכין מאור האין סוף, שאי אפשר להשיגו אלא על-ידי בחינת החשך, שהוא בחינת המעפב, בחינת העדר הדיעה, דהיינו כשיש לו זה הכח בכוחו שידע בעצמו שאינו יודע כלל, כי אי אפשר להשיג זה האור כי אם בשיש לו כח המסדר שהוא כח המעפב, כדי שיעפב כוחו בשעת רדיפה שלא יבנם כמה שאין לו רשות, אז דיקא יכול להשיג מה ששיגו, בבחינת 'מטי ולא מטי' וכו' כנ"ל:

וזה בחינת חצות, שנקדה האמתית של חצות לילה קשה להשיג, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ג) שאפלו משה לא ידע חצות אימת וכו'. כי בחצות הלילה או מתחיל להתנוצץ אור היום, הינו שאז נמשך התגלות אלקותו ותפרד, שהוא בחינת אור האין סוף, שהוא שרש של כל המאורות, שנתגלה בחצות דיקא, כי אז נכללין לילה ויום יחד שהם בחינת הרדיפה והמעפב ששניהן נכללין יחד, שעל-ידיה דיקא משיגין אורו ותפרד.

ועל-כן אז הוא זמן יציאת מצרים, שאז נתגלה אלקותו ותפרד, בבחינת: "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", דהיינו שאז בחצות כנכול ה' ותפרד בעצמו יוצא ומגלה עצמו, שעל-ידיה יוצאין ממצרים שהם כלל כל התגלות, כי הקלפות שהם הכפירות, שהם עקר הגלות, נתבטלין ונכנעין על-ידי התגלות אלקותו שנתגלה בחצות דיקא, שאז בעת הנקדה של חצות לילה אז נכללין החשך והאור, יום ולילה יחד, שהם בחינת הרדיפה והמעפב שנקללין יחד, שעל-ידי זה נתגלה השנת אלקותו כנ"ל. וזאת הנקדה אי אפשר להשיג, ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (עו) שגם משה לא ידע חצות אימת, כי זהו בחינת 'תכלית הדיעה אשר לא נדע', שהו אי אפשר להשיג איד נכללין הדיעה והעדר הדיעה יחד, ואי אפשר לכונן הרגע והנקדה ששם נכללין שניהם יחד, שהו בחינת חצות כנ"ל. ועל-כן נסמך פרשת "בחצות הלילה וכו'" לפרשת קדוש החדש, כי שניהם בחינה אחת, כי זהו גם כן סוד העבור, שהוא סוד קדוש החדש למלאת פגימת תלכנה, על-ידיה הסוד ששם נכללין חמה ולכנה יחד וכו' כנ"ל:

כב וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (עו): 'מכדי משה לא ידע חצות אימת ודוד ידע? אלא כגור היה תלוי למעלה ממתן של דוד וכו'. כי משה הוא בחינת חמה, בחינת (כבא בתרא עה): 'פני

16

משה פגני חמה, ודוד הוא בחינת לבנה, פי מלכות דוד נמשל ללבנה פדוע, ומאחר שמושה לא השיג בחינת הנקדה של חצות איד אפשר לדוד להשיג? ומפיק: אלא כגור היה תלוי למעלה ממפתו של דוד וכיון שהגיע חצות לילה היה מנגן מאליו, ועל-דרייה היה יודע חצות אימת, פי כגור הוא בחינת שמחה שנמשכת על-ידי עשרה מיני נגינה, כמו שכתב רבנו ז"ל (בלקושי תענית סימן כ"ד) בפסוק (תהלים צ): "עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון כגור פי שמחתי ה' בפעלך", הינו בחינת שמחה של מצוה שנמשכת מכגור של דוד, שעל-דרייה זוכין להשיג אור האין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי' על-ידי הדיפה והמעבב, שעל-דרייה היה יודע חצות אימת, פי זה הוא סוד חצות לילה, סוד קדוש החדש פנ"ל:

נג ועל-בן דוד דוקא זכה לזה, פי דוד הוא בחינת מלכות משיח, והוא בחינת אתערותא דלתתא, בבחינת (תהלים ט): "עורה כבודי עורה הנבל וכגור אעירה שחר", ודרשו רבותינו ז"ל (ברכות ד): "אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי", דהינו שזוכה לאתערותא דלתתא קדם אתערותא דלעלא (וכמו שפרש החפזי והב' בתחלת ארה היים (סימן א' סוף פסוק ב'), עין שם). פי משה רבנו הוציא את ישראל ממצרים, שהיא גאלה הראשונה, שאז היה קדם קבלת התורה, שהתברר היה לאלם על-ידי אתערותא דלעלא לכד

פנ"ל, ומחמת זה אז נאסר החמין, ומחמת זה אמר 'פחצת', פי אי אפשר להשיג נקדת חצות שהיא נקדת תכלית הדיעה' הנ"ל, מחמת שהיה קדם קבלת התורה שלא זכו ישראל עדן לבחינת אתערותא דלתתא בשלמות פנ"ל. והו (שמות יב): "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים ענת מצות פי לא חמין פי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמקמה זכו", וכל זה היה בעת נקדת חצות לילה שאז היה עקר הגאלה, ובאותה הנקדה היה תלוי גאלתם, שאם היה מתמקמה הגאלה עוד רגע אחת היו נשקעים שם חס ושלום, כמובא בספרים, ומשם נמשך אסור חמין בפסח שאסור במשהו, שהוא סוד משהו הנ"ל שלא יכלו להתמקמה עוד אפלו משהו, שמחמת זה נאסר החמין, כמבאר שם בפסוק גופה שזרו סוד אסור חמין, כמו שכתוב: "ויאפו את הבצק זכו" ענת מצות פי לא חמין פי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמקמה". וכל זה היה בעת חצות לילה שאז היה עקר הגאלה פנ"ל, פי עקר התגלות אלקותו יתברך הוא בבחינת חצות לילה, שאז נכלל לילה ויום יחד, שהם בחינת הדיפה והמעבב פנ"ל, ומחמת שאז לא זכו עדן לבחינת 'פתר', ולא זכו עדן לתפן בחינת המעבב, מחמת שלא היה להם אתערותא דלתתא בשלמות, על-בן הצרכו לצאת בחפזון ונאסר החמין אז באסור חמור מאד, פי בשהתארה ושהשגה נמשכת

י"ח פס"ו

דף ט"ו

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ד

ארה חיים תרמו

מלמעלה בלי אתערותא דלתתא צריך לרוץ אחריו ותברך בחפזון גדול ולכלי להחמיץ מוח ולישב דעתו כלל, כי אם ירצה או לישב דעתו, יהיה נכשל ויפול מאד מאד, כמו אדם הראשון שחטא בזה שרצה תכף לחקר וכו' פנ"ל, מאחר שההשגה גדולה ונשגבה מאד מאד מכלי המחזין שלו, מאחר שיוֹרדת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא. ועל־כן צריכין לאכל או מצה דיקא, שהוא בחינת חפזון, בחינת הארה העליונה הגבה מאד, והמצה בעצמה היא אסותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, כי על־ידיה בעצמו שאנו אוכלין מצה שבעת ימים ונהרין מחמין במשהו, על־ידיה אנו שומרין את מחנו לכלי להרהר אחרי מדותיו, ולכלי להסתפל במה שאין לנו רשות, ועל־ידי זה בעצמו נעשה בחינת אתערותא דלתתא עד שאנו זוכין לקבל אחר כך המחזין בתדרגה בסדר. ועל־כן אחר פסח התר החמין. כי בשתמחין יורדין בסדר על־ידי אתערותא דלתתא, או כל אחד לפי בחינתו זוכה לבחינת פח המסדר והמישב את שכלו, ואז אין צריכין חפזון, כי נמשך עלינו הארה מבחינת תכלית הידיעה אשר לא גרע, ואז התר ונתתקן החמין בקדשה על־ידי פח המסדר והמישב שנמשך עלינו, שהוא הארת הכתר פנ"ל:

כד פי' אין בין חמין למצה אלא משהו, שזה המשהו אי אפשר להשיג,

שהוא סוד נקדת חצות לילה, סוד קדושי החדש, סוד תכלית הידיעה אשר לא גרע, שזה הסוד לא יתגלה עד שיבא משיח בן דוד במהרה במוניג, שאז תהיה הגאולה על־ידי התורה, על־ידי אתערותא דלתתא, ואז יאיר עלינו הארת הכתר ששיג משיח, בבחינת (ויאבא): "ועד עתיק יומין מטא וכו'", ועל־כן אז נאמר (ששע"ג): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו וכו'". ואז יהיו נכללים משה ודוד ביחד, כי משיח יהיה כלול משניהם, שהם בחינת חמה ולבנה, רדיפה ומעבב, שהם בחינת דעת ואמונה, כי המעבב הוא בחינת אמונה, שהוא בחינת מלכות דוד, דהינו שמעבב המחזין מרדיפתם רק לסמוך על אמונה, וכשזוכין שהיו נכללין שניהם יחד אז עקר השגת אלקותו ותברך שאז יהיה בימי המשיח, שיהיה כלול משניהם, ממושה ודוד פנ"ל, ואז יתתקן חטא אדם הראשון בשלמות. וכל זה נזכה על־ידי עשיית המצות בשמחה, שעל־ידיה תהיה עקר הגאולה, בחינת (ששע"ג): "כי בשמחה תצאו". ועל־ידיה נזכה להשגה הנ"ל פנ"ל בהתורה הנ"ל, אשרי מי שזוכה לזה במהרה במוניג, אמן:

כה ונחזור לענין ראשון, שכל זה הוא בחינת סוד נפילת אפים, שאז הוא תכלית היווג והיחוד שלמעלה, שהוא בחינת השגת אור האין סוף על־ידי כלליית הרדיפה והמעבב וכו'ל,

למטה. כי עקר כל הכרכות נמשכין משם, מאור האין סוף יתפרד שמו, שהוא מניה את פלם והוא שרש כל הכרכות וההשפעות שבעולם, ואי אפשר לקבל השפע כי אם על ידי הפלים שנעשין על ידי בחינת התשעה היכלין, שנעשין על ידי הדיפה והמעכב כנ"ל.

ועל-כן אומרים אז קדשה אחר נפילת אפים, שהוא קדשת 'ובא לציון', כי קדש הוא בחינת המחין פדוע, והם שלש קדשות, כנגד תלת מחין שנגלגין יחד בשעת דיפה, שעל ידיה נעשין תשעה היכלין על ידי הדיפה והמעכב, כמבאר שם בהתורה כנ"ל. ועל-כן נקראת זאת הקדשה 'קדשה דסדרא', 'דסדרא' דיקא, על שם המסדר והמנשב את המחין, שעקר השפע יורדת למטה על ידיה דיקא, כי על ידיה חוזרין המחין לתוך פליהם וממשיכין שפע ורב טוב לבית ישראל כנ"ל, אמן ואמן:

הלכות נפילת אפים הלכה ה'
נגלגלת בהלכות נשיאת פנים הלכה ה':

הלכה ו

א על-פי התורה 'איהי השה לעלה', בלקוטי תנאין סימן י"ב, עין שם היטב היטב, כי הוא ענין עמוק מאד ודרך עצה טובה לכל וכו':

ועל-כן אחר נפילת אפים אומרים קדשה דסדרא, ואז יורדת ונמשכת השפע למטה, פדוע בפגנות. כי עקר המשכת השפע למטה על ידי פח המסדר את המחין, שהוא פח המעכב את המחין מרדיפתו, כי לפי רהיטת ורדיפת המחין למעלה למעלה להשיג אור האין סוף, אם לא היה פח המעכב הנ"ל היו המחין עולים למעלה והיו יוצאים מפליהם והיו מתפזלים לגמרי, ואז בודאי לא היה שום שפע יורדת למטה מאחר שהיו המחין עולים ולא חוזרים כלל, והנה באמת חס ושלום נהרב העולם, כי זהו בחינת מיתת המלכים, מחמת שלא היו הפלים יכולים לקבל האור, וחזרו האורות שהם המחין למעלה לשרשם. אבל על ידי פח המסדר שנמשך מבחינת הפתח, שעל ידו עקר תקון כל העולמות כנ"ל, על ידיה נשמה המחין ורדיפתו למעלה, אזי זה הפח המסדר שהוא פח המעכב, הוא מעכב אותם מרדיפתם, ואז מחמת מהירות רדיפת המחין והמעכב מעכב אותם, אזי משה הדיפה בהמעכב, עד שנעשין על ידיה תשעה היכלין דלאו אנון נהורין וכו', שעל ידיה משיגין אור האין סוף כרצוא ושוב בבחינת 'מטוי ולא מטוי' כנ"ל, ועל-כן על ידיה ממשיכין ומורדין השפע למטה, כי על ידי הדיפה נגלגלין המחין למעלה בבחינת רצוא, ועל ידי המעכב הם חוזרין בבחינת שוב, ובחזרתם נמשך כל ההשפעות והכרכות

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ו

ארה חיים תרוי

והתפלל, שאפלו כשאדם נתרחק מה' ותברך מאד מאד על ידי מעשיו הרעים, ארעל-פירכן כשהוא מחזק את עצמו עדיו ודורש ושואל ומחפש ומבקש עצה ותחבולה וכו' לשוב אליו ותברך, אזי זוכה שתהא הירידה תכלית העליה. כי יש שנפלו לבחינת מקומות המטנפים חס ושלום, שישם נאמר (ישעיה כב): "וכבודי לא אחר לא אתן וכו'". אבל באמת בודאי גם אלו המקומות מקבלים חיות ממנו ותברך, אך הם מקבלין חיות ממאמר סתום, שהוא בראשית וכו', שהוא בחינת 'איה' וכו', כי מגדל ההעלמה של זה המאמר הם מקבלין חיות מבחינת ההעלמה והסתרה דוקא. ועל-כן מי שנפול לשם חס ושלום, כשאניו מראש את עצמו לגמרי ועדין הוא מחפש ומבקש 'איה' וכו', על-ידי-זה עולה בתכלית העליה, כי עולה לבחינת 'איה', שהוא בחינת 'בראשית - מאמר סתום' הנ"ל, עין שם היטב:

כמה וכמה בחינות, כי יש שנפלו וירדו ממש, שירדו על-ידי מעשיהם ותאותיהם למקום שירדו ונפלו לשם חס ושלום, אבל גם הם יכולין לעלות כשחותרין לשוב לה' ותברך באמת, ומקרבין עצמן לצדיקי אמת שמולמדים ומחזקים אותם שלא יתראשו עצמן מן הצעקה לה' ותברך ומהחפוש ובקשה וכו', כנ"ל, שאז על-ידי הבקשה ותחפוש 'איה' וכו', על-ידי-זה עולין לתכלית העליה, לבחינת 'בראשית, איה, מאמר סתום' וכו' כנ"ל.

אבל גם כשרים וצדיקים גדולים ונוראים בהכרח שיעבר עליהם כל הנ"ל, וכמה פעמים הם מורידים את עצמן בכונה לבחינת מקומות הנ"ל שהם בחינת מקומות המטנפים, כדי להעלות משם ניצוצות ונשמות קדושות שנפלו לשם, בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל. וכמוכן שם בהתורה הנ"ל בסופו, שכתב שם שזה בחינת הליכה בדרךים וכו', כי קדם כל חדושי תורה צריכין לעבר תחלה באלו המקומות שמהם כל הבלבולים וכו', עין שם. ובאמת הכל אחד וזה תלוי בזה, כי גדולי הצדיקים מורידין עצמן למקומות הנ"ל בשביל להעלות נשמות שנפלו לשם. ובענין עליית הנשמות שנפלו יש כמה בחינות, כי יש נשמות המתים שנפלו לשם כמה וכמה שנים, שאין להם תקון כי אם על-ידי צדיקים באלו וכו', כמוכן במקום אחר, וכמוכן מהמעשיות שמשפירין

תרוי

ב וזה בחינת נפילת אפים, כי מבאר בכונות האר"י ו"ל בסוד נפילת אפים, שאז מפילין עצמן לבחינת סטרא דמותא כדי להעלות משם ניצוצי הקדושה שנפלו מאד, שאז אפשר לעשות גמר היחוד של התפלה כי אם על-ידי עליית אלו הניצוצות וכו', עין שם. וכל זה הוא סוד התורה הנ"ל, בחינת ירידה תכלית העליה, כי בענין ירידה תכלית העליה יש

והפעל שם טוב וזכר צדיק וקדוש
 לברכה, ובפרט מה ששמענו מפיו הקדוש
 הרבה בענין זה. אבל הם עוסקים העקר
 לברר ולהעלות נפשות החיים עדן
 בעולם הזה, והעקר על ידי בחינה הנ"ל,
 שעל ידי ירידתם לשם, הם מקניסים
 הרהורי תשובה גם להיוודים והנופלים
 מאד. אבל מחמת שאלו הנופלים הם
 בחיים עדן ויש להם עדן פה הבחירה,
 עלינו קשה וכבד מאד מאד לעזר להם,
 פי לבעל בחירה קשה מאד לעזר, כמו
 שכתוב במקום אחר (חיי מוה"ר סי' קצ"ו), אבל
 אף על פי כן יש הרבה שזוכים על ידי
 פה הצדיקים הנ"ל להתעורר באיזה
 התעוררות עד שמתחילין להתקרב
 אליהם, ואזי הצדיקים מאירין בהרחוקים
 הנ"ל שאזי שהם עדן ותפשו ויבקשו את
 ה' ותברך וכו' כנ"ל, ועל ידי זה הם
 מעלין גם את הירודים ממש הנ"ל שגם
 הם יעלו בבחינת ירידה תכלית העליה,
 והכל בכחם ובכח תורתם ועצותיהם
 ורמזיהם הקדושים העמקים ונשגבים
 מאד מאד עד אין סוף ותכלית, אשרי
 שיאחו בהם:

ג וְכָל זֶה הוּא סוּד נְפִילַת אַפִּים, שְׁאֵזוּ
 מִפִּילִין אֶת עֲצָמָן בְּכוֹנֵה
 לְמִקְוֹמוֹת הַנִּלְכָּדִים כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנִּיּוֹצוֹת
 הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נִפְשׁוֹת הַחַיִּים
 וְהַמֵּתִים, בְּבִחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה
 בְּבִחִינַת הַנִּלְכָּדִים. וְעַל־כֵּן נִפְלִין אֶזְעָם
 פְּנִיָּה, זֶה בְּחִינַת הַסְּתֵמָה וְהַעֲלָמָה

וכסוי בחינת הפנים, שהוא בחינת חכמה,
 בחינת (קולת ח): "חכמת אדם תאיר פניו",
 שהוא עקר החיות, כמו שכתוב (ו' ט):
 "החכמה תחיה וכו'". פי בכל המאמרות
 יש חכמה בכל מאמר ומאמר שבהם
 נברא העולם, פי "כלם בחכמה עשית"
 (תהלים קד), ועל ידי זה עקר התגלות הכבוד
 שבשכל זה נתהיה המאמר, כמו שכתוב
 שם, בבחינת (משלי א): "כבוד חכמים
 יגדלו", וכמו שכתוב במקום אחר שכבוד
 הוא בחינת חכמה, אבל בהמאמר סתום,
 שהוא בחינת איזה, בחינת בראשית/
 שם החכמה שהוא בחינת הפנים בהעלם
 והסתם גדול, פי שם הוא בחינת תכלית
 הדיעה אשר לא נדע'. והוה בחינת סוד
 נפילת אפים, בחינת (במדבר ט): "ונפלו על
 פניהם", שהצדיקים מפילין עצמון ומכסין
 ומעלימין ומסלקין פניהם שהוא חכמתו,
 ומורדין עצמון לבחינת סמרא דמותא,
 שהוא בחינת מקומות המסתגפים הנ"ל,
 שישם אין רואין כבודו שהוא בחינת
 חכמה, בחינת פנים, אבל הם גם שם
 מכסין ומחפשין בבחינת איזה וכו'
 כנ"ל, ועל ידי זה עולין בתכלית העליה
 ומעלין הניצוצות והנפשות מעמקי עמקי
 הקלפות, בבחינת ירידה תכלית העליה,
 פי עולים לבחינת איזה, בראשית, שהוא
 שרש הקדשה, שרש כל העשרה
 מאמרות, שרש כל התורה שקלולה
 בעשרת הדברות וכו' כנ"ל, שעל ידי זה עקר
 גמור היחוד של כל התפלה כנ"ל:

ג וְכָל זֶה הוּא סוּד נְפִילַת אַפִּים, שְׁאֵזוּ
 מִפִּילִין אֶת עֲצָמָן בְּכוֹנֵה
 לְמִקְוֹמוֹת הַנִּלְכָּדִים כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנִּיּוֹצוֹת
 הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נִפְשׁוֹת הַחַיִּים
 וְהַמֵּתִים, בְּבִחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה
 בְּבִחִינַת הַנִּלְכָּדִים. וְעַל־כֵּן נִפְלִין אֶזְעָם
 פְּנִיָּה, זֶה בְּחִינַת הַסְּתֵמָה וְהַעֲלָמָה

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ו

ארה חיים תריט

ד ועל-כן אומרים ודוי מקדם ושלש עשרה מדות של רחמים, ואיתא שפסוד הדוי הוא בסוד (ויקרא טו): "ונשא השעיר עליו את כל עונותיו וכו'". כי שני שעירי יום כפור היו שוים בקומתם וכו' (משניות יומא ג, א), והבהן גדול היה צריך לתן גזרות על שני השעירים, "גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" (ויקרא טו). והוא בחינת סוד עמק הנ"ל שאחיות הסטרא אחרא שמושם כל העונות שהוא 'עזאזל', הוא דיקא מסוד הקדשה העליונה מאד, שהוא בחינת קדשי קדשים, שהוא הקדשה העליונה מכל העשר קדשות שנתקדשה בהם ארץ ישראל. ועל-כן שני השעירים שוין בקומתן ומראיהם ממש, ואף-על-פי-כן אחד עולה לה' לבית קדש קדשים ואחד יורד לעזאזל, ואי אפשר לשום אדם לדע לכן איזה לה' ואיזה לעזאזל, כי הוא סוד כמוס ונסתר מאד, בחינת מאמר סתום מאד, על-כן צוהה התורה שיטיל הבהן גדול גזרל, ורק הגורל היוצא מה' יתברך בעצמו, יברר איזה לה' ואיזה לעזאזל. ועל-די-יה עקר התקון וקליחת עונות של יום כפור שאז הוא יום עשירי מעשרת ימי תשובה, ואז עולין לבחינת 'איה', בחינת 'בְּרַר' פְּדוּע. והעליה היא דיקא על-ידי שמוכרין כל עונות ישראל, שהוא רבוי הדוים שאומרים ביום כפור, שזהו בחינת הדוי שעל שעיר המשתלח, שהוא עקר הדוי של הבהן גדול בעד כל

וישראל, כי הדוי שמוכרין העונות, שהם בחינת מקומות המטנפים, זהו עקר בחינת הנ"ל, בחינת ירידה תכלית העליה על-ידי בקשת 'איה' הנ"ל.

כי כל הבריאה היתה על-ידי אותיות ודבורים שהם העשרה מאמרות, וכמו שכתוב (תהלים לו): "בדבר ה' שמים נעשו וכו'", אבל 'בראשית' שהוא מאמר סתום, שם אותיות הדבור בהעלם נפלא, בבחינת "כבר פה" הנאמר במושה (שמות ד), ומגדל ההעלמה, מזה דיקא יונקים מקומות המטנפים, עד שנעשים אצלם אותיות ודבורים של שקר, שמסיתין ומפתין ומדחין את מי שנסת אחריהם, רחמנא לצלן, שהם בחינת דבורי הנחש הקדמוני שהסית בדבוריו את אדם וזהו וכו', שזהו בחינת (תהלים לו): "תאלמנה שפתי שקר הדברות" - 'על צדיקו של עולם' - "עתק", "תאלמנה" ודאי, כי פאמת אין להם שום דבור ואחיותם רק מזהעלמת הדבור, מבחינת (שם טו): "ונת אלם". ועל-כן נקראים 'אילילים אלמים' (חבקוק ב), בחינת (תהלים קטו): "פה להם ולא ידברו". אבל מגדל ההעלמה של המאמר סתום הנ"ל, שהוא בחינת (שם טו): "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב", בחינת (שם): "נאלמתי לא אפתח פי", מושם דיקא הם יונקים וממשיכים לעצמן דבורים של שקר, שמושם כל מיני הסתות של הסטרא אחרא, מקומות המטנפים הנ"ל,

בחינת (שם יב): "אִשְׁרָ אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר
שְׁפַתֵּנוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ וְכוּ". ומאלו
האותיות והדבורים רעים נהווו כל
העונות והפשעים רחמנא לצלן, שאי
אפשר למצוא בהם את כבודו ותפודו כי
אם על ידי הפקשה והחפוש 'איה' וכו'
כנ"ל, כי מאחר שמתחפשים ומבקשים את
כבודו, נמצא שמודים על כל פנים
באלקותו ותפודו ובתורתו, שיודעים שה'
תפודו מושל בעולמו ואסר עלינו
בתורתו לכלי לעשות אלו החטאים, רק
שמתקף תאוותם עבר על רצונו ותפודו,
ועתה מבקש ומחפש סליחה וכפרה
ולשוב אליו ותפודו, אף על פי שאינו

ה וזהו שאומרים בהודו: 'תבא לפניך
תפלתנו ואל תתעלם מתחנונו,
שאין אנו עוין פנים וקשי ערף לומר לפניך
ה' אלוקינו ואלקי אבותינו צדיקים אנהנו
ולא חטאנו, אבל אנהנו ואבותינו חטאנו
וכו'. ולכאורה הענין פלא, מה זה
שמזכירין לשון שלילה - 'שאין אנו עוין
פנים וכו' לומר לפניך וכו' צדיקים אנהנו
ולא חטאנו וכו', מה טענה היא זאת.

דף ריא

ולמה לנו להזכיר כל זה, היה לנו
להתחיל תכף: 'אנא ה' חטאתי וכו'. וגם
קשה, איד גובל לומר 'צדיקים אנהנו ולא
חטאנו' מאחר שאנו יודעים בעצמנו
שחטאנו, ומה זה וכות שאינו עוית פנים
כל כך לאמר לא חטאתי, הלא אי אפשר
להכחיש החוש, מאחר שיודע שחטא.
אך עקר הטענה הוא על פי הנ"ל,
שמבקש מה' ותפודו שלא יתעלם
מתחנונו ותבוא לפניך תפלתנו, ואין הוא
יכול תכף לכל כדעתו איד אבקש שלא
יתעלם מתחנונו, מאחר שאני יודע
בעצמי שגורמתי בעונותי העלמה
והסתרה בואת, כי על ידי כל חטא ועון
נפשע מעלימים ומסתירים כבודו ותפודו,
בבחינת (שעיה טז): 'כי אם עונתיכם היו
מכדלים ביניכם לבין אלוקיכם'. על פי
תכף מחזק את עצמו ומתנצל את עצמו

יודע באיזה דרך, כי נתעה מאד מאד,
בחינת (שם טז): "תְּעִיתִי פְשָׁה אֲבֵד",
אף על פי כן עדין אינו מנאש את עצמו
ומבקש עצה ותחבולה 'איה' וכו', על-
ידיה הוא עולה בתכלית העליה
לכחינת 'איה, מאמר סתום' וכו' כנ"ל.
וזהו בחינת הודו, שצריכין להזכיר
החטאים והעונות הגמורים בפה מלא,
ולהזכיר בפרוש דברים נגנים פאלה, אבל
זהו כל תקונו, כי מאחר שמתודה ואומר:
'חטאתי', הרי הוא מודה שיש בורא יחיד
קרמו, נמצא המחייב ותפודו שמו, ומודה
בתורת משה אמת, שהבורא היחיד
קדמון והזכירנו על ידי משה לכלי לעשות
אלו החטאים, רק שיצרו התגבר עליו
וכו, ומודה שחטא ועוית בזה, כי בודאי
היה לו פח להתגבר נגדו וכו', אך

לקוטי הַלְכוֹת

הלכות נפילת אפים ו

אֲרַח חַיִּים תְּרַכֵּא

כִּי עָקַר הַהֶעֱלָמָה הוּא מִחַמַּת שְׁעָלֵי־דִי הָעוֹן גַּעֲשֵׂה מִסָּד הַמַּבְדִּיל, וְיִכּוֹל לְהַכְנִים בְּרַעְתּוֹ אִזְוָה כְּפִירָה חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּסִפְר הַמִּדּוֹת עַל־פִּי אֱלֹה־בַיִת (עֵדָה אֲמוּנָה אוֹת כ"ב): 'הַפְּשַׁע מַכְנִים כְּפִירָה בְּאָדָם', כִּי עָקַר שְׂרֵשׁ הַיָּצֵר הָרַע הוּא בְּחַיִּינָת 'אֵל אַחֵר', כְּפִירוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּמִקּוֹם אַחֵר (לְקַיִם סִימָן י'), 'שִׁשְׂרֵשׁוּ מִהַהֶעֱלָמָה הַזֶּה'. אֲבָל בַּח גַּשְׁמוּת יִשְׂרָאֵל גְּדוֹל מְאֹד, וּבִפְרָט גְּדֹל הַבַּח שֶׁל הַצְּדִיקִים הַעוֹסְקִים בְּתַקּוּנָם, עַל־כֵּן אֶפְלוּ אַחֵר כֹּל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת הַגְּמוּרִים חֵם וְשָׁלוֹם, עַד־כֵּן הַנְּשִׁמָּה מוֹצֵרֶת עֲצֻמָּה בְּהֶאֱמָת, וּמְרַגְּשֶׁת פֶּאֶבָה הָעֵצוּם שֶׁל עוֹנוֹתֶיהָ, עַד שְׁמִבְקֵשׁ עַד־כֵּן תְּשׁוּבָה וּמְחִילָה, וְכֵן זְמַן שְׁמִבְקֵשׁ עַד־כֵּן יֵשׁ לוֹ תַקְוָה יִהְיֶה אִידֵי שִׁיְהִיָּה וְכֵן'. וְהוּוּ שְׁמִבְקֵשִׁים: מֵאַחֵר שְׂאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים הַזֶּה לְהַכְחִישׁ לֹאמֹר לֹא חֲטָאתִי וְכו', כֵּן' ל, רַק עַד־כֵּן אָנִי מִבְּקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ תַקּוּן וְכו', עַל־כֵּן תַּכְּף גַּתְּפֹל הַהֶעֱלָמָה וְהַסְתֵּרָה שֶׁהֵם יוֹגֵקִים מִשֵּׁם, וְכַמְבָּאֵר הַיֵּטֵב בְּסוֹף הַתּוֹרָה הַזֶּה'ל, כִּי עָקַר יִגְקַתְּם הָיָה מִהַהֶעֱלָמָה וְכו', עַזְן שֵׁם הַיֵּטֵב, וְעַל־כֵּן בְּוֹדָא רֵאִוִי לָךְ שְׁלֹא תִתְעַלֵּם מִתְחַתְּנוֹ, כִּי רֵאִוִי שֶׁתְּתַפְּלֹל הַהֶעֱלָמָה עַל־יְדֵי מַה שְׂאָנוּ מִבְּקֵשִׁים וּמְחַפֵּשִׁים עַד־כֵּן תַקּוּן וְצוּעִיקִים וּמְתוֹדִין חֲטָאִינוּ, וְאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים הַזֶּה לְפַל לְהַסְתֵּרָה וְהַעֲלָמָה גְמוּרָה לֵאמֹר צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאִנוּ וְכֵן'ל, עַל־כֵּן בְּוֹדָא רֵאִוִי לָךְ שְׁלֹא תִתְעַלֵּם מִתְחַתְּנוֹ וְכֵן'ל.

לְפָנָיו וְהַבְרָךְ וְאוֹמֵר: 'שְׂאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים וְקִישׁ עַרְף לֹאמֹר לְפָנֶיךָ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאִנוּ', הֵינּוּ שׁוֹהַ עָקַר הַזְכוּת שְׁלִי מַה שְׁעַד־כֵּן אָנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שְׁחֲטָאתִי לְפָנֶיךָ וְאָנִי מִבְּקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ עַד־כֵּן תְּשׁוּבָה וּמְחִילָה, כִּי הָיָה אֶפְשָׁר חֵם וְשָׁלוֹם לְפַל כֹּל כֵּד עַד שְׁיַכְחִישׁ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁנִמְצָאִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֶפִּיקוֹרְסִים וְכוּפְרִים גְּמוּרִים שְׁנַפְּלוּ לְכַפְּרוֹת גְּמוּרוֹת רַחֲמֵנָא לְצַל, עַד שְׁמִכְחִישִׁין בְּהַחֲטָאִים לְגַמְרֵי, כִּי אוֹמְרִים שְׂאִין זֶה חֲטָא וְעוֹן כֹּלְל, שְׁעַלִּיהֶם נֵאֱמָר (וַיְמַח ב): 'הֵנִנִּי נִשְׁפָּט אוֹתְךָ עַל אֲמָרְךָ לֹא חֲטָאתִי'. כִּי הַאֶפִּיקוֹרְסִים, אֶפְלוּ אוֹתָם שְׁמוֹדִים בְּמַצִּיאֹתוֹ וְהַבְרָךְ, אֲבָל רַבִּם כּוּפְרִים בְּפָנֵם הַחֲטָאִים, וְכוּפְרִים בְּתוֹרַת מִשְׁה, אוֹ שְׁמֵנִלִים פְּנִים בְּתוֹרָה שְׁלֹא בְּהַלְכָה, כְּמוֹ יִרְבְּעֵם בֵּן נֶבֶט וְחַבְרִיו, וְאוֹמְרִים מַה שְׂאוֹמְרִים, עַד שְׁלִדְעַתְּם אִין שְׂקָד מַצְוָה וְעַבְרָה חֵם וְשָׁלוֹם, רַק בְּשִׁבִיל גִּימוּסֵי הַמִּדְוִיָּה וְכו', רַחֲמֵנָא לְצַל רַחֲמֵנָא לְשׁוֹבֵן מְכַפְּרוֹת פֶּאֶלָה. עַל־כֵּן אָנוּ מִתְנַצְּלִים, מֵאַחֵר שְׂאָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהֶאֱמָת, 'וְאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים וְכו' לֹאמֹר צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאִנוּ', כְּמוֹ הַכּוּפְרִים הַזֶּה'ל שְׁעוֹשִׁים כֹּל הַעֲבֵרוֹת וְאוֹמְרִים שֶׁהֵם צְדִיקִים וְלֹא חֲטָאוּ כֹלְל, כִּי מִכּוֹחֵשִׁים כִּבֵּל מַצוֹת הַתּוֹרָה כֵּן'ל, אֲבָל מֵאַחֵר שְׂאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים לֹאמֹר כֵּד חֵם וְשָׁלוֹם, וְאָנוּ אוֹמְרִים בְּפֶה מְלֹא: 'חֲטָאִנוּ, עוֹינֵנוּ וּפְשַׁעְנוּ, עַל־כֵּן בְּוֹדָא רֵאִוִי לָךְ שְׁלֹא תִתְעַלֵּם מִתְחַתְּנוֹ.

שם בסוף התורה הנ"ל. על-פני על-ידיה
אנו מצפים ומבקשים ומקמים עדין לשוב
אלה ושיחתפן הכל, בבחינת ירידה
תכלית העליה וכו' וכנ"ל:

ו וזה בחינת שלש עשרה מדות של
רחמים שנמשכין משלש עשרה
תקוני דיקנא, שמזכירין אחר הודוי, כי
שלש עשרה תקוני דיקנא נמשכין
מבחינת 'עתיק', שהוא בחינת 'מאמר
סתום' הנ"ל, כמובן בפגות, ועל-פני אחר
הודוי מזכירין שלש עשרה מדות, כי עקר
תקון החטאים שהתודו עליהם, הוא
על-ידי בחינת 'בראשית', מאמר סתום,
שהוא בחינת 'פטר', בחינת 'עתיק',
שמשם נמשכין השלש עשרה מדות של
רחמים כנ"ל.

כי משה רבנו המשיך השלש עשרה
מדות של רחמים אחר חטא העגל
שפולל כל החטאים, עד שה' יתברך
אמר לו (דברים ט): "ואמחה את שמם וכו'",
ונדמה שבכך אפס תקוה חס ושלום,
אבל משה לא הניח את מקומו והרבה
להתפלל ולצעק מאד לה' יתברך, כמו
שכתוב במדרש שלא הניח זוית ברקיע
שלא נשתפח ונתחבט עליו וכו', וכל זה
הוא בחינת הנ"ל, כי משה זכה שהתחזק
עצמו מאד בזה, שידע שאין שום יאוש
בעולם, ואין עון ולא רבוי עונות בעולם
שיעלימו אותו ויתברך ואת רחמיו בשום
אפן, על-פני חפשי ובקש ומצא עד

וזה שאומרים בשעת הודוי: 'מה נאמר
לפניך וכו' ומה נספר לפניך וכו', הלא כל
הנסתרות והנגלות אתה יודע, אתה יודע
רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי וכו', אין
דבר נעלם מפניך ואין נסתר מפניך עיניך
וכו'. כי זה עקר הודוי והתשובה, שאנו
מודים ומתודים שאין אנו יודעים כלל
היכן אנתנו בעולם, כי הרבינו לפשע
נגדך, כמו שמתודים על-פי אלה-בית:
א'שגנו, בגדנו וכו', שהוא שפגמנו בכל
העשרים ושתים אותיות התורה וכמוכא,
עד שפסימין: 'תעבנו, תעינו, תעתענו',
שאנו הולכים פתועה ומתעה ואין אנו
יודעים מה נאמר לפניך וכו', מה נספר
לפניך וכו', רק אנו מאמינים שכל
הנסתרות והנגלות אתה יודע, כי רק
אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל
חי וכו', הינו שכל הרזין והנסתרות
הנמשכין מהמאמר סתום ונסתר מאד
שמשם כל יניקת הסטרא אחרא שמהם
העונות כנ"ל, אתה יודע כלם, כי באמת
יש בהסתרה וההעלמה עצמה דעת
עמוק ונסתר ונעלם מאד, רק שמעצם
העלמו אי אפשר להשיגו, ומשם נמשך
יניקת הסטרא אחרא כנ"ל, אבל אנו
מאמינים שאתה יודע כל תעלומות
ונסתרות, ועל-ידיהו כל תקוננו, מאחר
שאנו יודעים שגם שם אתה נעלם מאד,
בבחינת: 'אם יאמר לך אדם היכן אלוקיך,
תאמר לו: בכרך גדול של רומי, כמובא

מאת ספרים

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ו

ארה חיים תרכו

שנתרצה לו ה' ותברך, ואז יקרא גלה לו ה' ותברך סוד שלש עשרה מדות של רחמים, וכל זה הוא בחינה הנ"ל, בחינת ירדה תכלית הגליה עלידי פקשת וחפוש 'איה' הנ"ל. והוא בחינת מה שאמר (שמות לב): "ואם אין מחני נא". כי שם ישראל, בפרט שם הצדיק, נמשך משמו יתברך, כי שמו משתף בשמונו (ירושלמי תענית פ"ב הלכה ו'), והוא עקר החיות, בבחינת (בראשית ב): "נפש חיה הוא שמו", והוא בחינת פח הדבור שבאדם, בבחינת (שם ו): "ויהי האדם לנפש חיה", ותרגומו: 'רוח ממלא'. וכל השמות פלם מתגלים רק עלידי המאמרות המתגלים, אבל בהמאמר סתום שם הכל בהעלם גדול, כי הוא למעלה מכל השמות. ועל-כן מען משה: "ואם אין", שאי אפשר לשא חפאתם ולמחול להם מתקף הדין עלידי עצם המאם שגדמו להעלים הרחמים כל כך, כי עקר הדין מבחינת ההעלמה וההסתרה הנ"ל, שהוא בחינת תקף הצמצום שמשם עקר הדין כידוע, על-כן מען משה: "ואם אין", כי גברה ההעלמה וההסתרה כל כך, על-כן: "מחני נא מספרך וכו'", כי אני מבטל עצמי לתוך שרש ההעלמה וההסתרה, שישם למעלה מכל השמות כנ"ל. ועקר התקון תמיד הוא לגלות ההסתרה, להמשיך מבחינת 'איה', בראשית, מאמר סתום הנ"ל את כל המאמרות המתגלים, להוציאם מההעלם אל הגלוי, לגלות שמו וכבודו

ותברך, בבחינת (תהלים עב): "עשה נפלאות לבדו", זה בחינת 'פטר, בראשית, מאמר סתום', 'וברוך שם כבודו לעולם' (עב), שצרכין להמשיך משם התגלות שם כבודו עלידי המאמרות המתגלים הנמשכין משם, שעל-ידם מאירין כל השמות, שעל-ידיהו גתגלה כבודו ויתברך, עד שיתקנים (עב): "וימלא כבודו את כל הארץ וכו'". וזה כל עבודת האדם עלידי תורה ומצוות. אבל עתה שחטאו כל כך עד שאין אתה רוצה למחול להם מתקף התגברות ההעלמה, על-כן "מחני נא מספרך וכו'", שאני רוצה שום חיות הנמשך מהמאמרות המתגלים שמשם כל השמות שהם החיות כנ"ל, רק אני מרצה להיות נכלל תמיד בבחינת 'איה' הנ"ל, בבחינת המאמר סתום הנ"ל, כי אני מרצה לחפש ולבקש שם רחמנותך לעולם עד שתשא חפאתם, "ואם אין", אהיה נשאר שם בבחינת הבקשה והחפוש של המאמר סתום ולא אצא משם לעולם, שזהו בחינת "מחני נא", כי שם בהמאמר סתום אין שיעד שום שם פלל כנ"ל. הינו כי יהיה חוק בדתו שבדאי יש רחמים אצלו יתברך שעל-ידם יהיה מוחל להם גם חטא העגל, רק שאי אפשר למצואם מגדל ההעלמה הנ"ל שמשם עקר הדין כנ"ל, על-כן אמר שהוא מרצה לירד לתוך תקף ההעלמה ולבקש שם רחמיו תמיד, שהם בחינת התגלות שם כבודו,

ה"ה

דיקא יהיה כל התקון. וה' ותברך שבח אותו על זה ואמר לו: 'וישר בךך ששברת' (כבא בריא דף דה), 'וישר בךך' דיקא, כי בודאי הוא בח גדול ועצום לבטוח בכחו עד שיפיל את עצמו כל כך לסלק ממנו כל הפנים של תורה, שהוא בחינת שבירת לחות, כי משה הוא בעצמו התורה, וכשהשליך את הלחות מדיו ושברם הרי הוא כאלו הפיל והשליך את עצמו משמים לארץ, והפיל בשביל טובות ישראל, כי היה חזק בכחו שדיקא על-ידיה, על-ידי הירידה הגדולה שהפיל והוריד את עצמו על-ידי שבירת הלחות, על-ידיה דיקא יעלה בתכלית העליה, כי יחפש ויבקש כל כך 'איה' וכו' פנ"ל עד שיעלה לשם, בבחינת ירידה תכלית העליה וכו' ל. ובעצם כחו זכה לזה וזו וקבל את הלחות שניות והמשיך שלש עשרה מדות של רחמים, שעל-ידיה הורה דרך השובה לגצת, שבכל עת שיפלו לעונות חס ושלום, והיו חזקים לחפש ולבקש אותו ותברך מפל מקום שהם בבחינת 'איה' הנ"ל, ועל-ידי זה ותהפך להם הירידה לעליה גדולה, רק שיהיו חזקים בזה לחפש ולבקש תמיד, יהיה איד שיהיה, אפלו אם עבר עליו ימים ושנים בזה, בפרט באריכת מרידת הגלות הזה שהתנברה ההסתרה וההעלמה מאד מאד, בבחינת (דברים לא): "ואנכי הסתר אסתיר את פני וכו'", על-כן עקר התקנה והתקנה הוא רק

כי הדין הוא בחינת העלמת שמו וכבודו בידו. והוא מרצה להיות נשאר שם, שזהו בחינת מחית השם, בחינת: "מחני נא", הינו שיהיה נשאר שם ויבקש ויחפש בבחינת 'איה' הנ"ל תמיד. ועל-ידיה דיקא נתרצה לו ה' ותברך וגלה לו שלש עשרה מדות של רחמים, שזכה להוציא מההעלם אל הגלוי רחמים רבים באלה שאינם פלים לעולם, ותכל על-ידי תקף הבקשה והחפוש בבחינת 'איה' הנ"ל, שנתרצה להיות מחפש ומבקש לעולם וכו' ל:

ו זזהו בחינת שבירת הלחות. כי עשרת הדברות שבלוחות שהם כלל התורה, כלם הם בחינת המאמרות המתגלים, אבל שם ב'בראשית, מאמר סתום הפל בהעלם ובהסתה, רק שבאמת משם דיקא נמשך כל התורה, שהם כל העשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מאמרות וכו'. ועל-כן בשחמאו ישראל והבין שכל תקונים לבקשו ותברך בבחינת 'איה' הנ"ל, עד שיזכו לעלות לבחינת 'מאמר הסתום' פנ"ל, על-כן שבר את הלחות, שהם העשרת הדברות, כלל התורה, כי בפל את עצמו מפל וכל, וסלק ממנו כל החכמות הפולאים שבשמים פנים של תורה, והפיל את עצמו למקום ירידת ישראל על-ידי עונותיהם, שזהו סוד נפילת אפים, העלמת הפנים וכו' פנ"ל, ועל-ידיה

לקוטי הלכות

הלכות נפילת אפים ו

ארה חיים תרכה

על ידי דרך הנ"ל, לחפש ולבקש תמיד בבחינת 'איה' וכו' וכו"ל:

ח וזה בחינת (בראשית יב): "לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך", ופרש רש"י: "ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לתקבה בעיניו ולתן לו שכר וכו'", וכן (שם כב): "על אחד ההרים אשר אמר אליך", וכן (וי"ט א): "וקרא עליה את הקריאה וכו'". כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה הנ"ל, שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת, שקדם כל תורה מכרח לעבר דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת (תהלים לח): "לבי סתרחר" וכו' וכו', כמו שכתוב שם. וזהו בחינה הנ"ל מה שה' ותברך לא גלה לאברהם את הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב, וזה עקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים, וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדתו בשלמות בענין הנסיון, כי אם היה דעתו שלם בזה לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא ענין הנ"ל, שה' ותברך נסה את אברהם ולא גלה לו את הארץ מיד, כדי שיהיה נבדק ומספק ואף על פירכיו יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל ידי זה דיקא זוכה שה' ותברך וגלה לו רצונו ונרבה שכרו על ידי זה, כי על ידי הבקשה והחפוש זוכה לעליה גדולה וכו"ל. וכן העקרה שנאמר בו: "על אחד ההרים וכו'". וכן יונה שנאמר בו

(וי"ט א): "וקרא עליה את הקריאה", כי יונה לפי דעתו לא הטוב בעיניו שלוחות זה לניגודה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי לא הבין עצם רחמי ה' ותברך עד היכן הם מגיעים, על פני התעה אותו ה' ותברך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל לענין זה: 'הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים וכו', ולא גלה לו מיד, כדי שיחפש ויבקש הרבה, ועל ידי זה ישיג רצונו ומצות רחמי המרובים, שהוא ותברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפלו של אמות העולם, מפל שפן של ישראל. ועל פני פאמת פשוטה יונה במעי הדגה הודה לה' ותברך על רבוי רחמי, כמו שכתוב שם (וי"ט א): "מבטן שאול שונעתי שמעת קולי וכו', ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך וכו', כל משברך וגלך עלי עברו וכו', אך אוסיף להביט אל היכל קדשך", שכל זה הוא ענין הבקשה והחפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול מפוש צריכו לזעק אל ה', כמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון (שמות ה"ט כ"ב): "שהעקר הוא מבטן שאול שונעתי", הינו פנ"ל:

ח וזה בחינת (בראשית יב): "לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך", ופרש רש"י: "ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לתקבה בעיניו ולתן לו שכר וכו'", וכן (שם כב): "על אחד ההרים אשר אמר אליך", וכן (וי"ט א): "וקרא עליה את הקריאה וכו'". כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה הנ"ל, שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת, שקדם כל תורה מכרח לעבר דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת (תהלים לח): "לבי סתרחר" וכו' וכו', כמו שכתוב שם. וזהו בחינה הנ"ל מה שה' ותברך לא גלה לאברהם את הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב, וזה עקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים, וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדתו בשלמות בענין הנסיון, כי אם היה דעתו שלם בזה לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא ענין הנ"ל, שה' ותברך נסה את אברהם ולא גלה לו את הארץ מיד, כדי שיהיה נבדק ומספק ואף על פירכיו יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל ידי זה דיקא זוכה שה' ותברך וגלה לו רצונו ונרבה שכרו על ידי זה, כי על ידי הבקשה והחפוש זוכה לעליה גדולה וכו"ל. וכן העקרה שנאמר בו: "על אחד ההרים וכו'". וכן יונה שנאמר בו

ל"ב

ח וזה בחינת לקיחת שרה לבית פרעה שנשקד לזה, שהכל בבחינה הנ"ל, שהצדקת הכרחה לירד למקום טובא וממנה פנה, כדי שבעצם פנה תבקש ותחפש גם שם את ה' ותברך, ועל ידי זה תעלה עם אברהם בעליה

ענין קדשה דסדרא

הלכה א

ענין קדשה דסדרא, שהוא קדשת 'וכא לציון' שאומרים בלשון הקדש ובלשון תרגום, ואז ממשכין השפע למטה, כמובא בפנינת.

על-פי מה שכתב רבנו ז"ל במאמר כי תצא למלחמה' בלקוטי תניינא (סימן פ"ב), עין שם היטב כל המאמר.

דף ר"ג.

פי' יש בחינת פסדר ושלא פסדר, בחינת אלף-בית ותשר"ק, בחינת אהור (קדם וכו'). וזה אדם ותורה, פסדר ושלא פסדר, הויה במלוי אלפין גימטריא 'מ"ה' - אדם, ותורה בחינת 'מלכות פה ותורה שבעל-פה וכו' (תק"ו הקדמה דף י"ג), ותורה לשון דיבור וכו'. והכלל, כשהולך לו לאדם שלא פסדר זה מחמת שהוא מחלק בחינת מלכות לעצמו, הינו שיש לו גלויות, בחינת: 'אנא אמלך', ואזי הולך לו שלא פסדר, פי' הוא בתוך בחינת שלא פסדר, הינו מלכות, תורה, תשר"ק, וכשזאת הבחינת 'תורה' היא מןשרת להקדוש ברוך הוא, הינו לבחינת 'אדם', אזי הולך לו פסדר, פי' באתר דאית דבר וכו' (וודר חוקת דף ספ"ג), ובחינת פסדר נקרא 'יוד' וכו'. ובשמחלק הד'

גדולה, בבחינת (בראשית י'): "ויגדל אברם ממצרים", ועל-דיריזה הכינה הצלה וישועה גדולה לישראל בגלות מצרים, שעל-דיריזה לא יכלה ממאת מצרים לשלם בהם, ויצאו משם על-ידי עשר מכות שהכה את פרעה ומצרים, שכל זה היה על-ידי (שם י'): "וינגע ה' את פרעה ואת ביתו" בשלקח את שרה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי על-דיריזה המשכה דרך הנ"ל לישראל, שבכל מקום שיהיו בגלות אפלו במקומות המטנפים מאד, גם שם יבקשו ויחפשו בחינת 'איה' וכו' כנ"ל ועל-דיריזה יעלו משם כנ"ל. וזהו גם כן בחינת לקיחת אסתר לבית אחשורוש, שאז צעקה (תהלים ב): "אלי אלי למה עזבתני", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסלה י"ג): "ועל-דיריזה היה מפלת המון-עמלק שהוא תקף וזמת הסמרא אחרא. הכל בבחינה הנ"ל, כדי להורות לישראל שגם במקומות המטנפים יצטקו אל ה' ויחפשו ויבקשו אותו, וכמו שעשו אז מרדכי ואסתר שכנסו את כל היהודים לזעק הרבה לה'. וכן צריכין בכל דור ודור בכלליית ישראל, ובפרטיות כל אחד ואחד, לבקש תמיד את ה' ותברך בכל מקום שהוא ולזעק בכל עת לה' ותברך, בבחינת: "מכמן שאל שועתי", ואל יתיאש מן הצעקה והבקשה לעולם עד ישקוף ויגרא ה' משמים:

לקוטי הלכות

ענינו קדשה דסדרא א

ארה חיים תרכו

יתברך באחדות גמור, כי מי שזוכה לתפלה בראוי בשלמות או התפלה היא אחדות פשוט עם ה' יתברך בבחינת (דברים י): "הוא תהלתך והוא אלהיך", פמוכא דברכי רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי תניא סימן י"ט), ותפלה כזו נתקבלת בודאי, בבחינת (ישעיה סד): "והיה כרם יקראו ואני אענה וכו'", ונתמלא בקשתו מיד בודאי, כי כשהתפלה נכללת בו יתברך, זה בחינת ששלא פסדר, בחינת 'הוה' 'מלכות', בחינת תפלה, נכלל בבחינת פסדר, שהוא בחינת 'אדם', דהינו בהקדוש ברוך הוא, ואזי נעשה הכל פסדר, כנ"ל בפאמור הנ"ל, ואזי הולך להאדם פסדר, דהינו שנתמלא בקשתו, הפך בחינת שלא פסדר חס ושלום שהיא בחינת (משל י): "תוחלת ממשכה מחלת לב", שאין נתמלא רצונו ובקשתו חס ושלום, שזה הוא בחינת שלא פסדר. אבל כשנכללת התפלה בו יתברך, ונכלל בחינת תפלה מלכות שהוא בחינת שלא פסדר, בבחינת פסדר כנ"ל, אזי נעשה הכל פסדר, ונתמלא בחינת שלא פסדר, בחינת "מחלת לב", רק נתמלא כל משאלות לבו למזכה, שזהו בחינת פסדר, שהולך לו פסדר כרצונו ונתמלא כל משאלותיו, בחינת (תהלים ט): "ימלא ה' כל משאלותך וכו'".

אבל מי שאין זוכה שתהיה התפלה נכללת בו יתברך, וזה מחמת המחשבות זרות שבתפלה, דהינו פניות

בחינת מלכות לעצמו או נעשה שלא פסדר, דין' וכו', בחינת (ישעיה א): "וכל לבב דין". כי כשהולך לו לאדם שלא פסדר זה לו מחלת לב, כמו שכתוב (משל י): "תוחלת ממשכה וכו'". וכשרואה אדם שהולך לו שלא פסדר ידע שיש לו גדלות וכו', יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהיה בבחינת 'מה' וכו', ואז נחור חנה לבחינת אדם, לבחינת 'מה' ונעשה פסדר וכו'. כי עקר חיות המלכות הוא בחינת 'מה', שהוא בחינת 'הכמה' - 'פ"ח מ"ה', שהוא החיות של כל הדברים, בחינת: 'מה כחננו מה חיינו וכו', כמו שכתוב (קהל י): "החכמה תחיה". וזהו (תהלים סד): "לה' הארץ ומלאכה", כשהארץ, בחינת 'הוה', 'מלכות', מקשרת לה, אזי היא במלואה ובשלמות וכו', עין שם כל זה היטב.

ועקר התשובה בהדש אלול, כי אז פתח משה דרך כבושה לילך בה, כי משה קשר עצמו אפלו להפחות שבפחותים ומסר נפשו עליהם וכו', גם בכל עליה ועליה מצא שם הקדוש ברוך הוא וכו', בחינת (שם קל"ט): "אם אסק שמים שם אתה וכו'". וזה סוד פנינת אלול וכו', עין שם כל זה היטב:

וזה בחינת 'קדשה דסדרא' שאומרים אחר התפלה. כי זה ידוע שהתפלה היא בחינת 'מלכות מה', בחינת (שם נ"א): "אדני שפתי תפתח וכו'". ועקר שלמות התפלה שממשרין ומיחדין התפלה לה'

(קא): "ראשית חקמה", נמצא שקדש הוא בחינת 'חקמה', שהוא בחינת 'מה/ אדם, בחינת (בכחות סא): 'אתם קרויין אדם', הינו ישראל עם קדוש קרויים 'אדם', שהוא בחינת 'מה/ בחינת 'חקמה' כנ"ל, בחינת: 'ישראל עלה במחשבה תחלה', שהוא בחינת 'חקמה', כי המחשבה הוא בחינת 'חקמה' כמובא. נמצא שקדשה הוא בחינת 'חקמה/ מה/ אדם, שזה בחינת כפסדר. וזה בחינת יוד (עשרה) מיני קדשה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל, וזה בחינת (בגילה כג): 'אין קדשה בפחות מיווד (עשרה), כי קדשה זה בחינת 'כפסדר' שהוא בחינת 'יוד/ כנ"ל כמאמר הנ"ל. ואנו אומרים הקדשה אז בלשון הקדש ובלשון תרגום, לשון תרגום הוא בחינת 'שלא כפסדר', בחינת חיה שעקר בגינה על ידי תרדמה, כמו שכתוב (באישת ב): "ויפל ה' אליקים תרדמה וכו'", 'תרדמה' הוא כמספר 'תרגום' כמובא. כי לשון הקדש ולשון תרגום שממנו יונקים השבועים לשונות הם בחינת כפסדר ו'שלא כפסדר', כי עקר סדור הלשון הוא לשון הקדש שבו נברא העולם, וזהו הצורף האמתי מסדר בראוי, בחינת 'כפסדר', אבל הצורפים של שאר לשונות הם בבחינת 'שלא כפסדר', כי הם נקראים "לשון עלנים" (שעיה לב), ואין להם שלמות, והם בבחינת 'שלא כפסדר', כי צורפיהם אינם מסדרים כפסדר הראוי מששת ימי בראשית בעת בריאת העולם, כי סדר הבריאה היה רק על ידי לשון

וגדלות שיש לו בתפלתו חס ושלום, שזה בחינת: 'אנא אמלך', שאז מחלק חס ושלום בחינת 'מלכות' 'שלא כפסדר' לעצמו, ואז הוא בבחינת 'שלא כפסדר, ואז אין נתקבל תפלתו ולא נתמלא משאלתו, כי נעשה לו 'שלא כפסדר חס ושלום, שהוא בחינת 'תוחלת ממשכה וכו' כנ"ל, דהינו שאין נתמלא תפלתו ותוחלתו, מחמת שהוא בתוך בחינת 'שלא כפסדר, על ידי שחלק בחינת 'מלכות' לעצמו על ידי הפניות והגדלות שהיה לו בתפלתו, שהוא בחינת 'אנא אמלך' כנ"ל. על כן צריך לעשות תשובה וישפיל את עצמו, ואז חוזר לבחינת 'מה/ ואז חוזר שלא כפסדר ונכלל בכפסדר, ואז נתמלא בקשתו והולך לו כפסדר כנ"ל.

וזהו בחינת 'קדשה ודסדרא' שאומרים אחר התפלה להמשיך השפע. כי כשרוצים להמשיך השפע שבאה על ידי התפלה, דהינו שיתמלא בקשתו ויפצו שיתפלא עליו, אזו צריכים שיתפלא בחינת 'שלא כפסדר', דהינו שבחינת 'שלא כפסדר' יהיה נחור ונכלל בבחינת 'כפסדר' כנ"ל, שעל ידי זה נתמלאין כל הפקשות וכו' כנ"ל. על כן אומרים אז 'קדשה ודסדרא, ואז נכלל 'שלא כפסדר' בבחינת 'כפסדר', כי קדוש הוא בחינת 'חקמה' כמובא (וזהו אחרי דף סא), וחקמה הוא בחינת 'מה/ כנ"ל, וזה בחינת (ימיה ב): "קדש ישראל לה' ראשית וכו'", וכתוב (תהלים

לקוטי הלכות

ענינו קדשה דסדרא א

ארח חיים תרכט

בשמי מרומא עלאה, קדיש על ארעא וכו'. וזה 'מלא כל הארץ כבודו' (שעה 1), בחינת (תהלים כד): "לה' הארץ ומלואה", שמומשיכוו הקדשה עלינו, על בחינת 'מלכות' שהוא בחינת ארץ, ועל ידיה הוא במלואה ובשלמות כנ"ל, כי 'מלכות' בחינת ארץ, נכלל בבחינת פסדר, בחינת אדם, בחינת 'קדוש' כנ"ל, וזה בחינת 'אשר' שאומרים מקדם, דהינו 'תהלה לדוד' שנתנסד על פי אלהיבית שקלולים בו העשרים ושתים אתנו, כי 'תהלה לדוד' זה בחינת מלכות פה, כדי שתהיה נכללת בבחינת אלהיבית פסדר על ידי 'קדשה דסדרא' כנ"ל:

הקדש. ועל פן אנו אומרים 'קדשה דסדרא' בלשון הקדש ובלשון תרגום, כדי שיהיה נכלל בחינת תרגום, בחינת 'שלא פסדר', בתוך בחינת 'פסדר', שהוא בחינת הקדשה בלשון הקדש, שהוא בחינת פסדר, בחינת 'חקמה' וכו', בחינת 'קדוש'. ובשבי זה נקרא 'לשון הקדש', על שזה הלשון נכלל בבחינת 'פסדר', שהוא בחינת 'קדוש' כנ"ל. ועקשו אנו כוללים גם לשון תרגום שמשם יניקת השבעים לשונות, שהוא עקר בחינת 'שלא פסדר', בחינת תרדמה כנ"ל, ונכלל הכל בבחינת 'קדש', בלשון הקדש, על ידי הקדשה שאומרים בלשון הקדש ובלשון תרגום כנ"ל. ועל פן אז נמשך השפע ונתמלא כל משאלות לבנו לטובה, על ידי שנקבל 'שלא פסדר' בתוך בחינת 'פסדר' כנ"ל. ועל שם זה נקרא 'קדשה דסדרא', 'דסדרא' דיקא, כי עקר קדשה זו כדי שיהיה נעשה הכל 'פסדר' כנ"ל, כדי שיתמלא משאלות לבנו אז, שנהו בחינת ירידת השפע בעת שאומרים 'קדשה דסדרא' כנ"ל. וזה בחינת שלש קדשות, כנגד בחינת שלשה אלפין שיש בשם 'מה', שהוא בחינת 'אדם', וזה בחינת: 'קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכנתה, קדיש על ארעא וכו', זה בחינת התשובה הנ"ל במאמר הנ"ל, שהוא בבחינת (תהלים קלב): 'אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד' כנ"ל במאמר הנ"ל, שנהו בעצמו בחינת 'קדיש

וזה בחינת: 'בא לציון גואל ולשבי פשע וכו'. כי בציון ששם הבית המקדש וקדש קדשים, שם כלולים כל היוד מיני קדשות שיש בארץ ישראל, ועל פן שם שער השמים, שדרדך שם עולין כל התפלות. כי העולם ככלול נגד ה' ותברך הוא בבחינת 'שלא פסדר', בחינת תשר"ק, בבחינת (ראש השנה י): 'בתשרי נברא העולם', תשרי הוא בחינת תשר"ק כמובא. כי פסדר זה בחינת 'מה', והעולם הוא בחינת 'יש', שהוא בחינת 'שלא פסדר', כי הנקנת העולם על ידי בחינת מלכות, שהוא בחינת 'שלא פסדר'. ועקר חיית וקיים העולם על ידי 'שקעולם נכלל בקדשתו ותברך, דהינו על ידי ישראל קדושים שמקדשין עצמן ומקדשין את העולם, ואז נכלל העולם בקדשתו ותברך,

100

שלא פסדר, כי ישראל למטה בשפלות והאמות הם בגדלה, שלא פסדר הראוי, אבל כשיבוא משיח יהיה הכל פסדר, שישראל יהיו למעלה, וכן בין ישראל בעצמן, כל מי שמקרב יותר אל ה' יתברך באמת יהיה למעלה בגדלה וטובה, לא כמו שמתנהג עכשו שלא פסדר, נמצא שעקר בחינת פסדר יהיה בעת שיבוא לציון גואל כנ"ל, ועל-כן מוכיחין 'ובא לציון גואל' בקדשה דסדרא, כדי לעורר התנוצצות משיח, כדי להמשיך גם עכשו בחינת פסדר, הינו שפע ברכה וטובה כנ"ל:

ושאריו הלכות המדברים מעניני 'קדשה דסדרא', נכלל כל אחת ואחת בהלכות נפילת אפים:

הלכות קריאת התורה

הלכה א

אין קורין בתורה בפחות מעשרה פסוקים, ו'נדבר' עולה [מן המנון] וכו', ואי סליק ענינא וכו', כגון פרשת עמלק שאין בה אלא תשעה פסוקים, שפיר דמי (ש"ע א"ח סימן קל"ו סעיף א):

על-פי מה שכתב רבנו גרו' יאיר, שצריך להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות, וזה געשה על-ידי עסק התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא שעל-ידיה קורין את החיים וממשיכין לתוך המדות

ואז נכלל העולם בבחינת פסדר, שהוא בחינת 'קדש', וזה עקר החיות כנ"ל, כי עקר החיות הוא על-ידי בחינת פסדר, כנ"ל במאמר הנ"ל. ועקר קיום וחיות העולם על-ידי ארץ ישראל ששם כל היוד מיני קדשות, כי יש קדשה למעלה מקדשה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כלים א, ט): 'ההיכל מקדש ממנו וכו'', עד לפני ולפנים שהוא קדש קדשים, שהוא האבן שתיה, שהוא הקדשה העשירית העליונה מכלם, ושם כלולים כל היוד מיני קדשות. והאבן שתיה היא גקדה שממנה השתת העולם (וי"ט טז) והגקדה אין בה תפיסה והיא בבחינת 'מה', כי זאת הגקדה שכלולה מיוד מיני קדשות, נכללת בבחינת 'מה', שהוא בחינת 'חכמה', 'קדש'. ועל-כן עקר עלות התפלות הם דרך האבן שתיה, כי דרך שם נכללין התפלות, בחינת שלא פסדר, בבחינת 'מה', פסדר כנ"ל. וזה שמוכיחין ב'קדשא דסידרא' קדשת ציון, בחינת: 'ובא לציון גואל', כי עקר כלליית שלא פסדר בבחינת פסדר, שהוא בחינת 'קדשה דסדרא', הוא דרך ציון ששם האבן שתיה, שדרך שם עולין כל התפלות על-ידי הגקדה של האבן שתיה שנכללת בבחינת 'מה', בבחינת 'קדוש', כי שם כלולין כל היוד מיני קדשות כנ"ל. וזהו: 'ובא לציון גואל', כי עקר בחינת פסדר יהיה בעת ביאת הגואל צדק במהרה במיניו, כי עכשו מתנהג הכל

לקוטי הַלְכוֹת הַמְלָכוֹת תְּרַל"א

הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה א

דְּסֻדְרָא' שְׁהִיא גַם כֵּן קְרִיאַת פְּסוּקִים, וְעַל-יָדֵם קוֹרִין אֶת הַשִּׁפְעַע לְתוֹךְ הַמְדוּת כַּנֶּ"ל, וְעַל-יָדֵם אֲסוּר לְצַאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת קֹדֶם לְקִדְשָׁה דְּסֻדְרָא, כְּמוֹ שְׁאֲסוּר לְצַאת בְּאֲמֻצָּע קְרִיאַת הַתּוֹרָה. אַבְּל בְּשֵׁנִי וְחַמִּישִׁי וְשְׁאָר יָמִים קְדוּשִׁים, שְׁהֵם יָמֵי רְצוֹן, וּמְחֻמֵּת שְׂאֵי עַת רְצוֹן וְנִתְעוֹרֵר חַיִּים וְשִׁפְעַע גְּדוּל, עַל-יָדֵם אִין מִסְפִּיק לְקִדְשָׁה דְּסֻדְרָא הַנֶּ"ל וְצָרִיד גַם כֵּן לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה כְּשֶׁרָה שְׁעַל-יָדֵהָ עֵקֶר קְרִיאַת הַחַיִּים כַּנֶּ"ל, כְּדִי לְקִרְוֹת הַרְצוֹן וְהַחַיִּים וְהַשִּׁפְעַע לְתוֹךְ הַמְדוּת כַּנֶּ"ל, כְּדִי לְהַמְשִׁיד אֲרִיכּוּת יָמִים לְתוֹךְ הַמְלָכוֹת כַּנֶּ"ל. וְעַל-יָדֵם אִין קוֹרִין פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים, כְּדִי לְתַקַּן הַמְלָכוֹת שֶׁהַבְּחִינָה הַקְּטַנָּה שְׂבִיחָה הִיא בְּחִינַת עֲשָׂרָה, בְּחִינַת 'שְׁרֵי עֲשָׂרוֹת'. כִּי יֵשׁ שְׁרֵי אֲלָפִים וְשְׁרֵי מֵאוֹת וְכוּ', כִּי הִיא כְּלוּלָה מֵעֲשָׂר, וְעֲשָׂר מֵעֲשָׂר, וְעֲשָׂר וְכוּ', וְהַמְעוֹט שֶׁבְּכָלֵּלוֹת הוּא כְּלָלִית מֵעֲשָׂר. וְעַל-יָדֵם אִין קוֹרִין פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים, חוּץ מִפְּרֻשַׁת עֲמִלֵּק שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂאִין בֵּה אֲלָא תִּשְׁעָה פְּסוּקִים וְכוּ' (כִּי מִה שְׂכָתוּב בְּשִׁלְחוֹ עֲרִיד בְּגוֹ' פְּרַשַׁת עֲמִלֵּק הוּא לֹא דוּקָא, כִּי בְּאֵמֶת לֹא נִמְצָא שׁוּם קְרִיאָה בְּתוֹרָה שֶׁל תִּשְׁעָה פְּסוּקִים, רַק פְּרַשַׁת עֲמִלֵּק שְׁקוֹרִין בְּפּוּרִים לְבַד). כִּי כִּנְגַד מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה הוּא מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, שְׁהוּא מְלָכוֹת הַקּוֹן, שְׁהוּא יוֹגֵק מֵעֲשִׂירוֹת, עַן שֵׁם הַיִּטָּב, וְהִנֵּה מְלָכוֹת עֲמִלֵּק הוּא בְּחִינַת הַנְּחָשׁ שְׁכָרִיד אַחַר הַקִּדְשָׁה וְיוֹגֵק מִרְגְּלֵי הַקִּדְשָׁה, וְעַל-יָדֵם מְתַגַּבֵּר בְּעֲשִׂירוֹת, שְׁהִיא

וְהַפְּלִים וְכוּ', עַן שֵׁם כָּל הַמְּאֻמָּר הַמְתַחִיל: 'זְכוּיִם הַכְּבוֹדִים' (בְּסִינן ג'ו'). וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כִּי אֵף שְׁעַל-יָדֵם עֵסֶק הַתּוֹרָה כְּכֹל מְקוּם מִמְּשִׁכִּין אֲרִיכּוּת יָמִים, עַל כֵּן זֶה בִּיזְתֵר מִסְגַּל לְזֶה קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה בְּעֲצֻמָּה כְּמוֹ שְׁהִיא פְּתוּכָה לְפָנֵינוּ הִיא בְּחִינַת שְׂמֵא דְּקִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, שֵׁם הַעֲצֻם מִמֶּשׁ, וְכֵן הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז'): "וְהִתְהַ עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ וְכוּ'", נֶאֱמַר גַּם כֵּן עַל סֵפֶר הַתּוֹרָה שְׁצָרִיד הַמְּלָךְ לְכַתּוֹב לוֹ. וְעַל-יָדֵם נִקְרָא בְּלִשׁוֹן 'קְרִיאַת הַתּוֹרָה', הִינֵנו בְּחִינַת קְרִיאָה מִמֶּשׁ, בְּחִינַת: "וְקָרָא בּוֹ כָּל יָמֵי חַיָּו", שְׁעַל-יָדֵם-יִזְהַ קוֹרִין אֶת חַי הַחַיִּים, כְּמוֹ שְׂכָתוּב שָׁם. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵכִת ה'): "כָּל הַמְּנַיִחַ סֵפֶר תּוֹרָה כְּשֶׁהִיא פְּתוּחָה וְיוֹצֵא נִתְקַצְרִין יָמָיו, הַפֶּד אֲרִיכּוּת יָמִים הַנֶּ"ל.

וְעַל-יָדֵם תַּקְּנוּ קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשַׁבַּת יוֹם-טוֹב וּבְמִנְחָה בְּשַׁבַּת וּבְשֵׁנִי וְחַמִּישִׁי, כִּי בְּלֵם הֵם יָמֵי רְצוֹן וְאִין נִמְשָׁד שִׁפְעַע, עַל-יָדֵם צָרִיד לְקִרְוֹת בְּהַתּוֹרָה כְּדִי לְקִרְוֹת אֶת הַחַיִּים, שְׁהוּא הַשִּׁפְעַע, לְתוֹךְ הַמְדוּת וְכָלִים, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר וְכוּ', כְּמוֹ שְׂכָתוּב שָׁם. וְעַל-יָדֵם תַּקְּנוּ קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת, וְעַל-יָדֵם הַתְּפִלָּה מְעוֹרְרִין הַשִּׁפְעַע, וְצָרִיד לְהַמְשִׁיד אֲרִיכּוּת יָמִים לְתוֹךְ הַמְלָכוֹת, הִינֵנו שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיד אֶת הַחַיִּים לְתוֹךְ הַמְדוּת כַּנֶּ"ל. וּבְכָל יוֹם נַעֲשֶׂה זֹאת עַל-יָדֵם 'קִדְשָׁה

5
10
15

כדי להוציא כל עצם חייתו וכל ניצוצות הקדושה ממנו, כדי שימחה זכרו לגמרי על-ידי-ה' דוקא כנ"ל:

וזה ראינו בימי מרדכי, כי לכאורה תמונה, כי לפי גדל הרשעות של ושתי הרשעה, מאין בא שהמן יהיה קטגור גדול עליה לגדל הרשעות של המן הרשע, והיה ראוי שיהיה סגור גדול עליה, כי היא דגמתו ברשעות. אך הנראה שמששבת הסמרא אחר היה על הפוף, כדי שתלקח אסתר אל בית המלך, כדי שיכבשו המלכות דקדושה אצלם. ובקמת בסוף זה דיקא היה אצלם מפלתם, וכל מה שהתגברו כדי להביא המלכות יותר בהסתרה אצלם, שהיה בחינת אסתר שגלקחה לבית המלכות, על-ידי-ה' דיקא היתה מפלתם העצומה באשר נתגלגל בסוף. ולהפך מלכות דקדושה עלתה עליה גדולה מאד, ואז הוציאה עמה כל ניצוצות הקדושה שבלעו, ועשו מזה תורה חדשה, הינו המנגלה שדמונה רבותינו ז"ל (מגילה סו: ט"ז) להתורה בכל דיניה, הן בבתיבה ושרטוטה וקריאתה, כי אחר כך בשנתהפך והוציאו בלעו מפיו, בחינת (איוב ב:): "חיל בלע ויקיאנו", כמו שכתוב (אסתר ח:): "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן", או נעשה מכל זה תורה, הינו המנגלה שנגעשית מהמעשה הזאת. ועל-כן בפורים קורין אז פרשת עמלק אף שאין בה אלא תשעה פסוקים, כי אדרבא

הבחינה האחרונה, בחינת הגליון, כמו שכתוב במקום אחר (בסין ס"ט), ועל-כן אין בפרשת עמלק אלא תשעה פסוקים, כי אז לא נמחה זכרו לגמרי, כמו שכתוב (שמות י'): "כי יד על פס וכו'". ועדן יש לו קצת יניקה מרגלי הקדושה, שהיא בחינת העשירות, ועל-כן אין בה כי אם תשעה פסוקים. ובקמת כל יניקתו והתגברותו שמתגבר על הקדושה הוא בחינת (קהלת ח:): "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו", כמבאר בכמה מקומות, וכמו שכתוב שם (באות ה:), "שיש פח במלכות דקדושה שהוא בחינת 'מרדכי' להוציא בלעו מפיו, בבחינת (איוב ב:): "חיל בלע ויקיאנו", ועושה מזה תורה, שהיא בחינת אשת חיל, עני שם. כי מוכרין לו בכונה מלכות וממזלה, והמלכות בגלות שם כדי שתוציא משם כל ניצוצי הקדושה שיש שם. וזה בחינת: "כי יד על פס זה מלחמה לה' בעמלק", הינו מה שהכפא חסר וכן השם חלוק, וכל זה מחמת התגברותו ויש לו יניקה גדולה מהקדושה, זה בעצמו "מלחמה לה' בעמלק מודר דר", כי גוה בעצמו נלחם ה' בעמלק מודר דר, כי גוה בעצמו נלחם ה' עמו עד שימחה זכרו לגמרי, בחינת: "עת אשר שלט וכו'" כנ"ל. ועל-כן: 'נשבע ה' שאין שמו שלם ואין פסאו שלם עד וכו', כי כל זמן שאין נמחה זכרו לגמרי, בכיכול אין השם והכפא שלם על-ידי יניקתו והתגברותו משם -

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה א

ארח חיים תרלג

על-ידיה היתה מפלתו כנ"ל, וזה החסרון אנו משלימין בקריאת המגלה שקורין אחר כך שהיא נעשית מבחינה זו כנ"ל. ועל-יכן לא נמצא בשום פעם שנקרא תשעה פסוקים אלא בפזורים שקורין פרשת עמלק, כי אז היתה מפלתו, והמפלה היתה דוקא על-ידי בחינה זו כנ"ל, ואז באמת נשלם החסרון בתוספת מרה מאד, כי על-ידיה נעשה מגלה שלמה. וזהו בחינת המגלה שקורין אחר כך, שהוא גם כן בחינת קריאת התורה בכל דיני הכתיבה והקריאה כנ"ל, כי לא נמצא שום קריאה בצבור כי אם קריאת התורה וקריאת המגלה, כי היא בחינת קריאת התורה ממש כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ט:): 'קיימו מזה שקבלו כבר', כי אז נשלם קבלת התורה, כי על-ידיה נשלם התורה שהיתה חסרה כנ"ל:

וזה שצריך לקרות שלשה פסוקים לכל אחד, וכן אין קורין בתורה בפחות משלשה אנשים העולים לתורה. כי שלמות המלכות, על-ידי שמושיבין לתוכה חיים ואריכת ימים, שהיא בחינת דעת, שהיא בחינת שלום ובחינת מחלקת לשם שמים, והשלום הוא בחינת השלישי המקריע, כי אין שלום אלא כשיש שני הפכים והשלישי מקריע ביניהם, בחינת ימין ושמאל ואמצעי המקריע. ועל-כן צריכין גם כן שלשה עולים, כדי להשלים המלכות

על-ידי השלום, שהיא בחינת דעת, בחינת אריכת ימים כנ"ל. ועל-יכן תקנו גם כן בשני וחמישי שהיו בית דין יושבין כדי לפסק המשפט, שהוא השלום, כי הפסק דין הוא ההכרעה והשלום, וכמו שכתוב (זכריה ח): 'ומשפט שלום שפטו בשעריכם':

אחר פתכי זאת ראיתי שהביא הטורח
 זהב (א"ח סימן קל"ז) מזה שכתב הבית יוסף בשם ארחות חיים זה לשונו: 'בגון פרשת עמלק: בית יוסף הביא בשם ארחות חיים: לא הוסיפו בה מלמעלה או מלמטה, מפני שאמר הקדוש ברוך הוא: עמלק גרם להיות שמי וכסאי חסרים, כך פרשתו חסרה, ובירושלמי אמר: הוא עשה מעשה קטועה, לפיכך פרשתו קטועה, עד כאן לשונו. ואזרו עיני, כי תהלה לאל ראיתי שהנחני ה' בדרך אמת, כמו שכתבתי למעלה שמה שאין בפרשת עמלק כי אם תשעה פסוקים הוא בבחינת "כי יד על כס יד" כנ"ל:

גם מצאתי אחר כך שכתב הבית יוסף (א"ח סימן קל"ב) בשם הפוסקים, שמה שנתקן זבא לציון כדי שיקימו כל ישראל למוד התורה בכל יום, עין שם. מבין כמו שכתבתי למעלה שזבא לציון הוא במקום עסק התורה, כי צריכין דוקא ללמוד אחר התפלה, כדי להמשיך חיים ואריכת ימים וכו' כנ"ל. וכן מבאר גם כן בשלחן ערוך (א"ח סימן ק"ה סעיף א') שצריך

ידיה נעשה תקון הברית, על-ידיה נעשה פה רצון אליו, ואזי "תאבה האשה". פי על-ידי פגם הברית היא נוטה מרצונה וכו', ועל-ידי תקון הברית, על-ידי פגות אלול, שהם בחינת "הנותן בים דרד", על-ידיה "תאבה האשה" וכו', ענין שם ענין זה היטב, פי הוא סוד עמק ובסתר מאד מאד:

א וזה בחינת: "ואם לא תאבה האשה ללקת אחרך", "ללקת" דיקא, פי על-ידי פגות אלול המרמזו בראשי תבות, מתקן בחינת הדרד, בחינת: "הנותן בים דרד", ואזי: "תאבה האשה ללקת אחרך", "ללקת" דיקא, פי היא מרצה לילך בדרד אחריו, מאחר ששכר תקן והאיר בה בחינת הדרד, שהוא בחינת פגות אלול המרמזו בראשי תבות של זה הפסוק, שהם בחינת "הנותן בים דרד" כנ"ל, ועל-כן על-ידיה: "תאבה האשה ללקת וכו'", "ללקת" דיקא, שהוא בחינת 'דרד' כנ"ל:

ב וזה בחינת תפלה. פי תקון התפלה הוא בחינת זווה דקדושה בידוע, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסיון מ"ו) שאצל הצדיקים הגדולים אין הפרש בין תפלה לזווה, כמו שכתב רבנו ז"ל (שם) על מאמר רבותינו ז"ל (ברכות ה'): "שתהא תפילתי סמוכה למפתי וכו', ענין שם. פי התפלה היא בחינת (משל א'): "אשה וראת ה'", ועקר תקון התפלה הוא על-ידי בחינת פגות אלול, שהוא בחינת "הנותן

לקצת מבית הכנסת לבית המדרש כדי ללמוד כנ"ל:

על-פי טעם זה נכון גם כן מה שאין אומרים 'ובא לציון' בשבת פי אם במנחה, פי אז קורין בתורה ובנביא, כמו שכתב הבית יוסף שם טעם זה. ואף שבשני חמשי קורין גם כן, אף-על-פי-כן מחמת שקורין מעט ואין מפטירין בנביא, על-כן צריכין גם כן 'ובא לציון', והכל נכון על-פי מה שנתבאר למעלה:

הלקה כ לא נודע איה, ולא נודע לנו אם לא נתבארה, או נתבארה ונתאכרה, בעיונותינו הרבים.

הלקה ג

ענין קריאת התורה בשעת התפלה בשני וחמישי וכו':

על-פי מה שכתב רבנו ז"ל בלקוטי תניינא (בסיון ב"ו) שפגות אלול הם תקון הברית, פי פגות אלול הם בחינת (שעה כג'): "הנותן בים דרד", שצריך להאיר הדרד בים וכו'. ועל-ידיה הוא מוצא זווה והיא אינה פגגדו וכו'. וסוד זה מסר אברהם לאלעזר בעת ששלח אותו למצא הזווה של יצחק בנו, וזה שאמר לו (בראשית כד'): "ו'אם לא תאבה האשה ללקת א'חרך" - ראשי תבות אלול, ובאמצע הם תבות "תאבה האשה", פי על-ידי פגות אלול, שעל-

מנו
הוא

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ג

ארה חיים תרלה

יצאת וכו"ל, ועל-כן עקר תקון התפלה הוא פחדש אלול שאז מרבים ישראל בתפלות ותחנונים, כי עקר תקון התפלה על-ידי פגות אלול שהם בחינת "הנותן בים דרך", שעל-ידי-זה: "תאבה האשה ללכת אחריו", שזה בחינת: "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת", שזה בחינת תקון התפלה כנ"ל:

ג כי צריך להאיר בחינת הדרך בהתפלה, כדי שתוכל התפלה ללכת בדרך הישר מחוץ לארץ לארץ ישראל, ומשם לירושלים ולכות המקדש ולקדשי קדשים, בבחינת (מלבי"ם ח): "והתפללו אלך דרך ארצם", "דרך דיקא, כי התפלה צריכה לילך לארץ ישראל וכו' ולקדש קדשים, ומשם לשמים, ואחר כך מקצוע לקצוע ומעולם לעולם, עד שתלך ומעלה למקומה, ועל-כן צריכין להאיר בה בחינת הדרך, על-ידי פגות אלול שהוא בחינת "הנותן בים דרך" כנ"ל:

ד וזה בחינת קריאת התורה בשעת התפלה, כי עקר הדרך מאור על-ידי התורה, כי התורה מאירה את הדרך, כי על שם זה נקראת 'תורה', על שם שהיא מורה לנו את הדרך, כמו שכתוב (שמות יח): "להורות להם את הדרך אשר ילכו וכו'", וכמו שכתוב (תהלים קס): "דרך מצותיך ארין וכו'", "דרך פקודיך בחרתי וכו'" (שם), וכתוב (משל ג): "דרךך ירכיבו דרכי נעם". ועל-כן על-ידי התורה שקורין

בים דרך", שעל-ידי-זה: "תאבה האשה ללכת וכו'", וזהו בחינת תקון התפלה, שהוא בחינת "אשה יראת ה'". כי עקר תקון התפלה הוא בבחינת (ברכות לד:): "אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקבל", שהוא בחינת (בראשית כד): "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת וכו'", הלא הוא דכתיב (תהלים פה): "צדק לפניו יחלף וישם לדרך פעמיו", כמו שכתוב בתקונים. "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת", שהוא בחינת תקון התפלה, בחינת "שגורה תפלתי בפי" כנ"ל, הוא בחינת "תאבה האשה ללכת אחריו", שהאשה יראת ה', שהיא רבקה אשת יצחק, נמשך בה רצון על-ידי פגות אלול, שעל-ידי-זה: "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת". וזה בעצמו תקון התפלה, בחינת: "שגורה תפלתי בפי", כמבאר בתקונים כנ"ל שהיא יראת ה' שהיא בחינת התפלה, הולכת ונמשכת אחר האדם, בחינת: "אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקבל", וכל זה על-ידי פגות אלול, שהוא בחינת "הנותן בים דרך", וכמו שפס' שם בתקונים: הלא הוא דכתיב: "צדק לפניו יחלף וישם לדרך פעמיו", כי צריך להאיר בבחינת התפלה, בחינת הדרך, שהוא בחינת פגות אלול, כדי שתתנה התפלה פראוי, בבחינת: "שגורה תפלתי בפי וכו'", בבחינת (בראשית כד): "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה

ו) : "בהתהלכך תנחה אתך וכו'". ועל־כן פֿשֿהֿלכו ישראל בדרך בלא תורה נתנעו, ועל־כן תקנו אז דיקא קריאת התורה, פי על־ידי התורה מתקנים בחינת 'דרך' כ"ל. ועל־כן תקנו קריאת התורה בשעת התפלה בימים שעלה משה בימי אלול לקבל את התורה ועשה דרך כבושה כ"ל, כדי להמשיך בחינת פגנות אלול להאיר הדרך בים, כדי שתהיה התפלה בבחינת (ברכות ד:): "אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקבל", שהוא בחינת (בראשית סד): "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת", בחינת (ישעיה סח): "טרם יקראו ואני אענה", שזהו בחינת: "תאבה האשה" – שהיא רבקה – לקבלת וכו', שזה געשה על־ידי פגנות אלול שגמשיך על־ידי קריאת התורה בשני וחמישי וכו' כ"ל:

ו כי שני וחמישי הם בבחינת פגנות אלול, בחינת "הגות בים דרך" הנ"ל. פי בשני נאמר (בראשית א): "יהי רקיע בתוך המים ויהי מבריל בין מים למים" – בין מים עליונים למים תחתונים. וזה בחינת סוד פגנות אלול, בחינת 'דרך' הנ"ל, שנגעשה על־ידי בחינת (תהלים קל"ט): "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", "אם אפק שמים ואציעה שאול" הם בחינת יוד עליונה שעל האלף ויוד תחתונה שתחת האלף, שהם בחינת סגול דקס"א וחיריק דס"ג, שמהם געשה בחינת ה'דרך', כמבאר בפגנות, וכמבאר

בשעת התפלה, על־ידיה מאירין את הדרך בים, דהינו בבחינת התפלה, ואין התפלה מקבלת, בבחינת (ברכות ד:): "אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקבל", שזה בחינת (בראשית סד): "ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת", שהוא בחינת (ישעיה סח): "ויהי טרם יקראו ואני אענה וכו'". פי התורה מאירה בחינת הדרך, שהוא בחינת פגנות אלול, בבחינת התפלה. ועל־כן נתקן קריאת התורה בשעת התפלה בשני וחמישי, שהם הימים שעלה וירד משה בארבעים ימים האחרונים שהם ימי אלול לקבל לוחות אחרונות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, פי באלו הימים שקבל לוחות אחרונות, שהם ימי אלול, עשה משה דרך כבושה, שהוא פגנות אלול, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בליקוטי תניא סימן פ"ב), ועל־כן קורין באלו הימים שעלה משה וירד, פי עקר קריאת התורה בשעת התפלה הוא כדי להאיר הדרך בים כ"ל:

ה ועל־כן עקר קריאת התורה בשני וחמישי נתחנן בעת שהלכו ישראל בדרך בלא תורה שלשה ימים ונתנעו וכו', עמדו נביאים שביניהם ותקנו שיהיו קורין בתורה בשני וחמישי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא פב), פי עקר תקון קריאת התורה בשני וחמישי הוא בשביל תקון בחינת 'דרך' כ"ל, פי עקר תקון הדרך הוא על־ידי התורה שהיא מורה דרך כ"ל, וזה בחינת (משלי

לקוטי הַלְכוֹת

הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה ג

אַרְחַ חַיִּים תְּרַלּוּ

בַּמָּאמֶר 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְרֵא אֶת יְהוֹשֻׁעַ' (בסיון ו) וּבַמָּאמֶר 'כִּי תִצְא' (לקוטי חנינא סימן פ"ב), עָנָן שֵׁם הַיַּמֵּב. וְזֶה בְּחִינַת (בראשית א): "וְהָי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְהָי מְבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם", שְׁנֵה בְּחִינַת סוּד תְּמוּנַת אֶלֶף, כַּמּוּבָא בַתְּפִינִים, כִּי מַיִם עֲלוּזִים הֵם בְּחִינַת יוֹד עֲלוּזָה שְׁעַל גַּג הָאֶלֶף, וּמַיִם תְּתוּנִים הֵם בְּחִינַת יוֹד תְּתוּנָה שְׂתַחַת גַּג הָאֶלֶף, וְרָקִיעַ הַמְּבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, הוּא בְּחִינַת הַוָּא שְׂבַתוֹךְ הָאֶלֶף פִּדְוֶעַ, וְזֶה בְּחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד", שֶׁהוּא בְּבְחִינַת הַבְּדִלָה בֵּין מַיִם לְמַיִם, שְׁעַל־יְדִירוּה גַעֲשֶׂה דְרָד בַּיָּם, שְׁנֵה עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי עַל־יְדִירוּה גַעֲשִׂי שְׁמַיִם וָאָרֶץ. כִּי בְּחִינַת ה'דְּרָד' הַנִּלְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּרָד הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת: "אִם אָפֶס שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּךְ", זֶה עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ. כִּי תְשׁוּבָה קָדָם לְעוֹלָם (פסחים נד), וְכֵלָּא זֶה אִין הָעוֹלָם מִתְקַנֵּי, כִּי עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם 'בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לָהּ' (והר"ב א דף כב), דְּהִינּוּ לְחַבְרִי אוֹתוֹ וְתַבְרָד בְּכָל מְקוֹם, בְּבְחִינַת: "אִם אָפֶס שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּךְ". נִמְצָא שְׂוִים שְׁנֵי הוּא בְּבְחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד", שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנוּת אֱלוּל, בְּחִינַת אֶלֶף כַּנִּלְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְהָי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְהָי מְבַדִּיל וְכוּ'":

ז וְזֶה בְּחִינַת יוֹם חֲמִישִׁי, כִּי בְּחִימִישִׁי נֶאֱמָרָה בְּרַכָּה לְדָגִים, וְדָגִים הֵם בְּבְחִינַת זְרַעוּ שְׁל יוֹסֵף שְׂנַתְּפָרְכוּ "וַיִּדְגּוּ

לְרַב וְכוּ'" (בראשית נח). כִּי עֶשֶׂר ה'דְּרָד' הַמְּאִיר בַּיָּם הַנִּלְ הוּא בְּבְחִינַת 'יוֹסֵף' שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שְׁעַל־יְדִירוּ זֶה מְאִיר ה'דְּרָד' בַּיָּם כַּנִּלְ. וְעַל־כֵּן עֶשֶׂר קְרִיעַת יָם סוּף שְׁעַלְיוּ נֶאֱמָר "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד" הָיָה עַל־יְדִי יוֹסֵף, כַּמּוּ שְׂפַתוֹב (תהלים קד): "הַיָּם רָאָה וַיִּנֶּם" - וַיִּצְא הַחֲרָצָה" (בראשית לט), כַּמּוּ שְׂדָרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה פרישה פו, ח), כִּי יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שְׁעַל־יְדִירוּה הוּא בְּחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד" כַּנִּלְ, שְׁנֵה הוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף שְׂנַעֲשֶׂה דְרָד' בַּיָּם, בְּחִינַת (תהלים עז): "בַּיָּם דְּרָבָד", עַל־יְדִי "נֶאֱלַת בְּזוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלָּה" (שם). כִּי הַדְּרָד גַעֲשֶׂה עַל־יְדִי בְּחִינַת יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּלְ. וְעַל־כֵּן נִתְפָּרְכוּ זְרַעוּ שְׁל יוֹסֵף בְּכַרְפַּת דָּגִים, כִּי הַדָּגִים יֵשׁ לָהֶם דְּרָד בַּיָּם יוֹתֵר מִכָּל מִין חַי, כִּי עֶשֶׂר חַיִּיתָם בַּמַּיִם, וְכָל מִין חַי אִין לֹ דְרָד בַּיָּם, כִּי יְהִיָה נִמְבָּע שָׁם, וְהַדָּגִים עֶשֶׂר חַיִּיתָם שָׁם, נִמְצָא שְׂוִי לָהֶם דְּרָד בַּיָּם שְׁחִיִּים וְהוֹלְכִים שָׁם, וְעַל־כֵּן הֵם בְּבְחִינַת זְרַעַא דַּיּוֹסֵף, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד" כַּנִּלְ. וְעַל־כֵּן בְּחִימִישִׁי שְׂנַאֲמָרָה כּוּ בְּרַכָּה לְדָגִים תִּקְנוּ חֲכַמֵינוּ ז"ל כּוּ נִשְׂוִאִין, כַּמּוּ שְׂאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל בְּכַתְּבוֹת (דף ת), כִּי הַנִּשְׂוִאִין דַּקְרָשָׁה, דְּהִינּוּ נִשְׂוִאִין שְׁל יִשְׂרָאֵל, הֵם בְּבְחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד", כַּמּוּכָן בְּרַבְרִי רַבְנֵי הַנִּלְ, עַל־כֵּן תִּקְנוּ נִשְׂוִאִין בְּחִימִישִׁי הוֹאִיל וְנֶאֱמָרָה כּוּ בְּרַכָּה לְדָגִים, כִּי בְּרַכַּת

בַּמָּאמֶר 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְרֵא אֶת יְהוֹשֻׁעַ' (בסיון ו) וּבַמָּאמֶר 'כִּי תִצְא' (לקוטי חנינא סימן פ"ב), עָנָן שֵׁם הַיַּמֵּב. וְזֶה בְּחִינַת (בראשית א): "וְהָי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְהָי מְבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם", שְׁנֵה בְּחִינַת סוּד תְּמוּנַת אֶלֶף, כַּמּוּבָא בַתְּפִינִים, כִּי מַיִם עֲלוּזִים הֵם בְּחִינַת יוֹד עֲלוּזָה שְׁעַל גַּג הָאֶלֶף, וּמַיִם תְּתוּנִים הֵם בְּחִינַת יוֹד תְּתוּנָה שְׂתַחַת גַּג הָאֶלֶף, וְרָקִיעַ הַמְּבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, הוּא בְּחִינַת הַוָּא שְׂבַתוֹךְ הָאֶלֶף פִּדְוֶעַ, וְזֶה בְּחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד", שֶׁהוּא בְּבְחִינַת הַבְּדִלָה בֵּין מַיִם לְמַיִם, שְׁעַל־יְדִירוּה גַעֲשֶׂה דְרָד בַּיָּם, שְׁנֵה עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי עַל־יְדִירוּה גַעֲשִׂי שְׁמַיִם וָאָרֶץ. כִּי בְּחִינַת ה'דְּרָד' הַנִּלְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּרָד הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת: "אִם אָפֶס שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּךְ", זֶה עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ. כִּי תְשׁוּבָה קָדָם לְעוֹלָם (פסחים נד), וְכֵלָּא זֶה אִין הָעוֹלָם מִתְקַנֵּי, כִּי עֶשֶׂר בְּרִיאַת הָעוֹלָם 'בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לָהּ' (והר"ב א דף כב), דְּהִינּוּ לְחַבְרִי אוֹתוֹ וְתַבְרָד בְּכָל מְקוֹם, בְּבְחִינַת: "אִם אָפֶס שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּךְ". נִמְצָא שְׂוִים שְׁנֵי הוּא בְּבְחִינַת "הַגּוֹתָן בַּיָּם דְּרָד", שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנוּת אֱלוּל, בְּחִינַת אֶלֶף כַּנִּלְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְהָי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְהָי מְבַדִּיל וְכוּ'":

16 לוי

דיגים הם בבחינת זרעא דיוסף, שהוא בחינת 'הנותן פים דרד', שהוא בחינת תקון הברית, בחינת גשואין דקדושה כנ"ל.

נמצא ששני וחמישי הם בבחינת 'הנותן פים דרד', שהוא בחינת פגנות אלול, ועל-פן בהם עלה משה וירד בארבעים ימים האחרונים שהם ימי אלול לקבל לוחות האחרונות, שאז עשה משה בשעת קבלת הלוחות דרד כבושה הנ"ל, כמבאר בדברי רבנו ז"ל, ועל-פן בימים אלו דהינו בשני וחמישי קורין בתורה בשעת התפלה, כדי להמשיך פגנות אלול, כדי להאיר הדרד פים, שזה עקר תקון התפלה כנ"ל:

ח וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא עב): 'כשהלכו ישראל במדבר שלשה ימים בלא תורה היו יגעים', ובשביל זה תקנו קריאת התורה בשני וחמישי, כמובא לעיל, ועקר הקפידא שלא ילכו שלשה ימים בלא תורה, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל בחינת תקון הדרד, כי על-ידי התורה מאיר הדרד כנ"ל, ועקר תקון בחינת הדרד הוא בבחינת משלש, שהוא בחינת שלשה ימים, כי שלשה ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע, ועקר תקון הדרד הוא בבחינת המקריע, שהוא בחינת ממצע בין ימין ושמאל, בבחינת (דברים ה): "בכל הדרד אשר צויתו אתכם תלכו, לא תסורו ימין ושמאל", כי זה עקר תקון הדרד שלא

לנמות לימין ושמאל. וזה בחינת אלה הנ"ל, שהוא בחינת: "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", והוא שבתוך האלה הוא בחינת הדרד שמקריע בין יוד עליונה ליוד תחתונה וכלול משניהם. וזה עקר בחינת הדרד שעשה משה בחדש אלול, שנוכל למצוא את ה' ותברך תמיד, הן בבחינת "אם אפק שמים", הן בבחינת "ואציעה שאול" הם ושלום. כי יש מי שנוטה מה' ותברך חס ושלום על-ידי עליתו, שהוא בחינת "אפק שמים", ושם דיקא הוא תועה מן הדרד ושוכח בה' ותברך, ויש להפך, שעל-ידי נפילתו הוא תועה מהדרד ושוכח בה' ותברך. ומשה רבנו עליו-השלום עשה דרד כבושה לכלי לנמות ימין ושמאל, רק להשיב הכל אל הדרד הישר, אל הדרד המקצוע, כי משה רבנו מאיר לשניהם ומורה אותם דרד ושרה לכל יתעו מן הדרד, הן העולים למעלה, בחינת: "אם אפק שמים", לכל יתעו מן הדרד חס ושלום על-ידי עליתם, רק ככל עליה געליה ומצאו את ה' ותברך, בבחינת: "אם אפק שמים שם אתה", וכן משה רבנו מאיר גם להיורדים חס ושלום, אפלו לאותן שגפלו מאד מקדשתם והם בשאול תחתיות חס ושלום, גם להם מאיר משה רבנו עליו-השלום, ומורה להם את הדרד לכל ושיכחו בה' ותברך, כי גם שם נמצא הוא ותברך, בבחינת: "ואציעה שאול הנד", וכמבאר בפמאמר

הלכות קריאת התורה

הלכה ד

על-פי התורה ואת הערכים צייתי
לכלכלך וכו' בלקוטי תנינא
סימן ד', ענין שם כל התורה:

א וזה בחינת קריאת התורה אחר
התפלה. כי התפלה היא

בחינת 'מקרא קדש', שקוראת ומגלה את
הרצון, שהכל מתנהג רק ברצונו ותברך
ואין שום חיוב הטבע כלל, כי בזה שאנו
מתפללין לה' ותברך על כל דבר, כגון על
מטר ופרנסה ורפואה, כגו חיי ומזוני,
וכיוצא בזה, בזה אנו מראין שהכל
מתנהג רק ברצונו ותברך לבר ואין שום
חיוב הטבע כלל, כי התפלה משנה
הטבע, וכמבאר במקום אחר (כסימן ז).

נמצא שהתפלה הוא בבחינת 'מקרא
קדש', בחינת יום טוב שקורא ומגלה
שהכל ברצונו ותברך לבר ואין שום טבע
כלל, כי גם כל האותות הנוראות
והמופתים הגדולים וכל היד החזקה
והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל
ישראל, שכל הימים טובים מקראי קדש
הם ובר להם, הכל היה רק על-ידי תפלה,
כי כל המופתים האמתיים של משה רבנו
עליו השלום, ושל כל נביאי האמת
וצדיקים האמתיים הנאים אחריהם עד
היום הזה, כלם הם על-ידי תפלה, כמו

'כי תצא הנ"ל. וזה עקר בחינת הדרדך,
שהוא בחינת מכריע בין ימין לשמאל,
בין עליונים ותחתונים, ומשלים לשניהם
להשיכם כלם להדרדך הישר. ועל-כן
בחינת הדרדך כלול משלשה, שהוא
בחינת אלף שבאל מתלת: נקדה
עליונה, ונקדה התחתונה, וזאו שבאמצע
וכנ"ל. ועל-כן התורה שהוא בחינת
'דרדך' כנ"ל, כל בחינותיה הוא שלש
שלש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פח):

'ברוך רחמנא דיהיב לן אורון תליתאה
ביום תליתאה על-ידי תליתאה וכו'.
ועל-כן דיקא בשהלכו ישראל שלשה
ימים בלא תורה נתנעו, כי שלשה ימים
אי אפשר ללך בלא תורה, כי שלשה
ימים הם בחינת ימין ושמאל ואמצע,
שהוא בחינת כלליית הדרדך, ועקר הוא
בחינת יום השלישי, שהוא בחינת
ממצע, שהו עקר בחינת דרדך הישר שלא
לנטות לימין ולשמאל כנ"ל. ועל-כן אי
אפשר להיות שלשה ימים בלא תורה,
שהוא בחינת הדרדך שעקרו בבחינת
שלשה ימים וכו' כנ"ל. ועל-כן תקנו
קריאת התורה וכנ"ל. ועל-כן אין קורין
בתורה בפחות משלשה אנשים, שהם:
כהן, לוי, ישראל, וכן כל אחד אינו קורא
פחות משלשה פסוקים. כי עקר קריאת
התורה הוא בשביל להאיר בחינת הדרדך
שהוא כלול משלשה, שהוא בחינת
'אלף', שהוא בחינת כהן, לוי, ישראל,
כמוכא, וכנ"ל:

כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא בחינת 'מצח הרצון', שהוא בחינת רעוא דרעיון, בחינת הסתלקות משה שנסתלק שם בתוך רצון שברצונות וכו', ענין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה. פי התפלה קוראה ומגלה את הרצון פנ"ל, אך פנגד שלש התפלות, שהם בחינת שלש רגלים מקראי קדש שמגלים את הרצון, פנגד זה יש חיות רעות הנ"ל, שהם בחינת השלש חיות רעות, המובא בתפונים, שהם קמרוגא דשלשה תפלות, שהם כלל, חמור, גי', שמשם נמשכין כל המושבות זרות שבתפלה. וידוע ומוכן בדברי רבנו ז"ל שעקר כל המושבות זרות שבתפלה נמשכין מפירות ואפיקורסות ופגם אמונה של כל אהד ואהד. [כי אפלו אנשים הפשרים קצת והמון עם שאינם הולכים בדרך החקירות של הפילוסופים והאפיקורסים, אף על פי כן רבם יש להם בלבולי אמונה ונורק בהם קצת אפיקורסות בלבם שממשך להם על ידי חפאת געורים וכו', וצריכין התגברות גדול וישועה ורחמים גדולים לגרש ולבער הפירות ובלבולי אמונה מלבם, וכמבאר בשוחותיו הקדושים של רבנו ז"ל (שחות הרין סימן ל"ב)]. וכל זה נמשך מבחינת השלש חיות רעות הנ"ל, שהם קמרוגא דשלשה תפלות פנ"ל, כי הם בחינת קול החיות רעות הנ"ל, שהם

שאמרו רבותינו ז"ל (מעלה טו): 'ואלישע מה דעבד עלידי תפלה הוא דעבדי', וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (בסיון ס"ו ובסיון ה"ד). נמצא שהתפלה הוא עקר בחינת קדשת יום טוב מקראי קדש, שהם זכר ליציאת מצרים, זכר להאותות הנוראות שעשה ה' ותברך בכל יום טוב ויום טוב, כמבאר בהתורה הנ"ל, שעל ידי זה הם קוראים ומגלים שהכל מתנהג רק ברצונו ותברך לבר פנ"ל, כי כל עקר קדשה ואת שהוא התגלות הרצון על ידי האותות והמופתים הנוראים, כל זה נעשה על ידי תפלה פנ"ל. ועל כן הם שלש תפלות ביום פנגד תלת אבות, שהם בחינת שלש רגלים, פידוע ומוכא בספרים שהשלש רגלים הם פנגד שלשה אבות, שהיו בחינת שלש תפלות ביום שהם גם כן פנגד שלשה אבות שתקנו שלש תפלות אלו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי התפלה היא בחינת יום טוב, בחינת 'מקרא קדש', שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו ותברך לבר ואין שום חייב הטבע כלל פנ"ל. אכל מבאר שם בהתורה הנ"ל שפנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג ברצונו ותברך לבר, פנגד זה יש קול שאגת החיות רעות הדורסים ונורפים וכו', שהם שואגים בקולם על פי חכמתם הרעה המוטעית שהכל על פי הטבע חס ושלום וכו', ענין שם. ולזה צריכין חכם גדול דקדשה שייכל לקשר

לקוטי הלקות

הלקות קריאת התורה ד

ארה חיים תרמא

בחינת כפירות של חכמי הטבע, שהם שואגים בקולם כנגד קול הקריאה של יום-טוב, שהוא בחינת קול התפלה וכנ"ל, ובשביל זה קוראים בתורה אחר התפלה, כדי להכניע ולשבר קול שאגת הצוררים שהם קול החיות רעות הנ"ל שהם חכמי הטבע, כי התורה היא בחינת חכמה דקדשה שיש לה פח למשר כל הרצונות לשרש הרצון, בחינת רעוא דרעוין, ששם שרש התורה, כי משם יוצאת ונמשכת התורה שנתנה בשבועות על-ידי משה רבנו על-ידי השלום, ששרש נשמחו הוא משם, מבחינת רעוא דרעוין, ועל-כן נסתלק נשמחו לשם, כי משה רבנו הוא כלליות התורה ששרשה מבחינת רעוא דרעוין, ועל-כן נתנה התורה בשבועות ואז נדמה להם כזקן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי זקן הוא בחינת מצח הרצון, בחינת רעוא דרעוין שמתגלה על-ידי בחינת הזקן דקדשה כמבאר בהתורה הנ"ל. נמצא שהתורה שרשה מבחינת רצון שברצונות, ועל-כן קוראין בתורה אחר התפלה, כי זהו בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל שלחכניע קול החיות רעות הוא על-ידי חכם דקדשה שמקשר כל הרצונות לשרש הרצון, לרצון שברצונות. וזהו בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התורה היא בחינת חכם דקדשה שמקשר כל הרצונות לבחינת רצון שברצונות, שמשם שרש התורה כנ"ל, שעל-ידיה

נכנעין ונופלין ונתפמלין קול החיות רעות שהם חכמי הטבע, ונשמע קול הקריאה של התפלה שהוא בחינת יום-טוב שקוראה ומגלה את הרצון כנ"ל. נמצא שקריאת התורה הוא תקון התפלה, על-כן קוראין בתורה בשעת התפלה, ועל-כן אין קורין בתורה בנחות משלשה פסוקים והלחא גברא, כנגד שלש תפלות שהם בחינת שלש רגלים שמגלים את הרצון, שתקונם על-ידי התורה שמקשרת כל הרצונות לשרש הרצון כנ"ל:

ג ועל-כן קוראין בתורה בשני וחמישי שהם ימי רצון, ימי רצון דיקא, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל לגלות הארת הרצון שנתגלה על-ידי התפלה וכנ"ל, כי עקר הארת הרצון שמאיר בשני וחמישי הוא מתכות שבו עלה משה לקבל לחות האחרונות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וכל זה הוא בחינה הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, דהינו להכניע הכפירות של חכמי הטבע ולהגביר התגלות הרצון, דהינו חזק האמונה הקדושה, לגלות האמת שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לכה. כי ארבעים ימים האחרונים שקבל בהם משה הלחות האחרונות היתה ברצון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "ואתנפל וכו' פנימים הראשונים" (דברים ט) - מזה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון, אמר מעתה: אמצעיים היתה בכעס, פעם הוא הפך

לאין מספר מעניני פשוף ושרים, אשר באמת גם כל חכמתם הרעה בעצמה נמשך מהם כנ"ל).

הפגל, שכל עניני עבודה זרה של הדורות הקודמים וקטא העגל, הכל הוא בחינת פגם הרצון של חכמי הטבע שפופרים ברצון, ואומרים שחס ושלום הכל על-פי מערכת הפולות שהוא חייב הטבע חס ושלום, ועל-ידי-יהוה היו הארבעים ימים האמצעיים ככעם שהוא הפך הרצון. אבל אחר כך בלמים האחרונים המתיק משה הפעם, ונתרצה ה' ותברך לישראל, ועל-כן הם ימי רצון, כי בהם חזר משה והמשיך הארת הרצון, והכניעו פפירות של חכמי הטבע, שהוא בחינת פגם קטא העגל כנ"ל שתקן בלמים אלו, והמשיך הארת הרצון, ועל-כן הם ימי רצון. וזהו בחינת שני וחמישי שהם ימי רצון, מחמת שבהם עלה משה לקבל לוחות אחרונות, שהם התקון של קטא העגל שהוא פגם הרצון כנ"ל. ועל-כן קוראין בהם בתורה, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל להגביר התגלות הרצון שנתגלה על-ידי התפלה כנ"ל:

ד וזה בחינת הנבחה התורה, שאחר הקריאה מגביהין את התורה וכו', ונהגין לקנותו בלמים יקרים, כמו שכתוב בשלחן ערוך (או"ח סימן קמ"ו סוף א'), כי מבאר בהתורה הנ"ל, שאפלו בשמקשרין כל הרצונות לשגשג הרצון,

הרצון, וכל זה היה מחמת קטא העגל, שעברו עבודה זרה וכפרו ברצון, שלא האמינו שהכל מתנהג רק ברצונו הפשוט ותברך לבר, וקטעו בעבודה זרה, ורצו להמשיך כחות ממקום שרצו להמשיך, שזה היה ענין העבודות זרות שלהם. נמצא שחטא העגל הוא פגם הרצון, בחינת פפירות של חכמי הטבע, כי בדורות הראשונים היו כל הפפירות על-פי דרכי העבודה זרה שלהם, ועכשו בדורות אלו מעת שנתבטל היצר הרע של עבודה זרה התגבר היצר הרע של פילוסופיא, שהם פפירות של חכמי הטבע שמכניסין פפירות על-פי חכמתם הרעה. ובאמת הכל אחד, כי שרש חכמתם של חכמי הטבע נמשך מחרטמו מצרים שהיו מכשפים גדולים ובעלי שמות המאמה, ועל-ידי-יהוה ידעו גם חכמות גדולות בחכמת הטבע, ועל-כן יסוד ושרש ועקר של כל החכמות שעולמם נמשך מהם, פמוכא בספרי המחברים, שתחלת חכמה זו היה אצל בני קדם ואצל חרטמי מצרים, ואחר כך הלכה מאמה לאמה עד שבאה לינונים, וכן מאמה לאמה, עד שבעונותינו הרבים התחילו גם בני ישראל להיות נלפדים ברשת חכמתם הרעה העוקרת את האדם משני עולמות. (וכבר הימים נשפט חכמת הפשוף לגמרי, עד שהם מתלוצצים מעניני פשוף ושרים, וכופרים בדברי רבותינו ו'ל שאמרו מפרש בגמרא וימדושים הרבה מעשיות

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ד

ארה חיים תרמו

לפעמים מתגבר חס ושלום מצח הנחש שהוא כנגד מצח הרצון' שהוא שרש הרצון, ואין חוזרים ומתגברים קול החיות רעות, שהם הדעות זרות של חכמי הטבע וכו'. ולזה צריכין צדקה, פי על-ידי מצות צדקה מוציאין החיות של מצח הנחש שיוגק חייתו מוקני הדור שאין בהם שלמות, ועל-ידי מצות צדקה מוציאין החיות ממוג, וחוזר ומתגבר התגלות מצח הרצון, ואין נשמע קול הקריאה של יום-טוב שמגלה את הרצון וכו', עין שם כל זה היטב. וזהו בחינת מצות הנבקה אחר קריאת התורה שקונין אותו בדרמים יקרים. פי אחר קריאת התורה שאנו מקשרין על-ידיה את כל הרצונות לשרש הרצון, עדיו צריכין תקון שלא יתגבר חס ושלום מצח הנחש וכו' כנ"ל, ובשביל זה מגביהין את התורה, להורות שאנו מגביהין את התורה שכלולה מכל המדות ומכל הימים ומכל התקמות שבעולם, הכל אנו מגביהין למעלה לה' ותפדה, פי אנו מראין הפתח לעם והכל קוראין ומעידין פי זאת תורתנו הקדושה, "וזאת התורה אשר שם משה וכו'" (דברים ה), לידע ולהודיע ולהודיע ששרש הרצון שהוא שרש התורה הוא מה' ותפדה בעצמו, להכניע ולעקר ולבטל מצח הנחש שמטיל פגם וכפדה בשרש הרצון בעצמו חס ושלום. פי התגבהה הוא בידים, והיא תקון לפגם חטא העגל, שהוא פגם הרצון כנ"ל, שעל

זה נאמר (שמות לב): "וישלך משה מידו את הלחת", פי היו כבדים עליו מחמת שפקרו רצון, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועכשו אנו מתקנים זאת ומגביהים התורה בידים, וקוראין ומודיעין שהתורה נתנה מאת ה' ותפדה, נמצא שאנו מעידין על שרש הרצון שהוא התורה שהוא מה' ותפדה, ועל-ידיה ממיילא אנו מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, פי על-ידי התורה מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא שרש התורה כנ"ל. ועל-כן הגולל ספר תורה שהוא המגביה הוא כנגד כלם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עגלה לב). פי זה העקר התקון של כל קריאת התורה, פי על-ידי התגבהה מכניעין מצח הנחש ומגלין מצח הרצון כנ"ל. וזה שכתב בשלחן ערוך שנוהגין לקנות מצוה זאת של הנבקה בדרמים יקרים, פי עקר הכניעת מצח הנחש הוא על-ידי צדקה כנ"ל, ועל-כן נוהגין כמון הרבה בעד מצוה זאת, פי המזון שנותנין הוא בחינת צדקה, שעל-ידיה מכניעין מצח הנחש, שזהו עקר התגבהה התורה כנ"ל:

ה יעתה מבאר ומוכן מה שנוהגין לגור תענית בשני וחמישי לאחר יום-טוב, ואיתא שהטעם שפא מחמת שמחת יום-טוב באו לידי איוה חטא חס ושלום, ולכאורה איד שגד לגור ולחשש חששא פזאת, הלא שמחת יום-טוב היא מצוה גדולה מן התורה, וישראל קרושים שמחים אז בה' ותפדה ובתורתו הקדושה,

שעשה עמנו נסים ונפלאות, והוציאנו ממצרים, ונתן לנו את התורה, וקרננו לשמו הגדול, כמו שאנו אומרים בימים טובים: 'אתה בחרתנו מכל העמים וכו'', ואך שני לחשש השני את שמה באו לידי חטא על-ידיה חס ושלום? אך על-פי ה"ל מבאר הטוב, כי עקר שמחת יום-טוב נמשך על-ידי התגלות הרצון, בחינת (תהלים טו): "ישמח צדיק כי הוה נקם, פעמו ירחיץ וכו'', כמבאר בהתורה ה"ל, אכל יש קול החיות רעות ה"ל שהם קול חכמי הטבע, שהם רוצים להתגבר כנגד קול הקריאה של יום-טוב חס ושלום, וכשהם מתגברים חס ושלום על-ידיה נשבת שמחת יום-טוב, כמו שכתוב שם, עין שם, על-ידי אחר יום-טוב אנו חוששין שלא יתגברו חס ושלום קול החיות רעות ה"ל. כי זה כלל, כי את זה לעמת זה עשה אלקים" (קהלת ו), ותכף שמתגבר סמך דקדשה מתגבר כנגדה הסמך אחר, וכל זמן שהיתה הקדשה נחה ולא התגברה לגלות הרצון, היו גם הם נחים, אכל תכף כשמתחילין להתגבר לגלות הרצון, אזי מתחילין גם הם להתגבר, ומתחילין לשאג בקולם כ"ל, כי הענין הוא כמו שני בני אדם הנלחמים, שששאר מתחיל להתגבר אזי מתחזק השני כנגדו ביותר, כמבאר במקום אחר (בסימן ס"ה), ועל-ידי אנו מתראין אחר יום-טוב, שמה מתוד שמחת יום-טוב בא איזה פגם, הינו שמה

מתוד שמחת יום-טוב שבא על-ידי קול הקריאה של יום-טוב שמגלה את הרצון, שמה על-ידיה דיקא בא איזה פגם חס ושלום, כי מחמת התגברות התגלות הרצון שהו עקר שמחת יום-טוב כ"ל, יכול להיות שמחמת זה התגבר כנגדו קול החיות רעות, עד שנגם איזה מחשבה רעה חס ושלום שנמשכת מדעות חכמי הטבע, כי מחמת שהתגבר קול דקדשה של יום-טוב, התגברו הם כנגדם כ"ל. ועל-ידי אנו גוררין תענית שני וחמישי אחר יום-טוב, "שני וחמישי" דיקא, כי הם ימי רצון שבהם קבל משה לחיות האחרונות, ותקן חטא העגל שהוא פגם הרצון כ"ל. ועל-ידי תענית של שני וחמישי מתגבר הארת הרצון, ונתתקן שמחת יום-טוב שנמשך על-ידי התגלות הרצון כ"ל. כי עקר מצח הנחש ינקתו מנחש הקדמוני שהתגבר על-ידי חטא ופגם אכילה, שהוא אכילת עין הרעת טוב ורע, שהוא בחינת התגברות חכמת הטבע, כי אדם הראשון כפר בעקר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לח.), ועל-ידי על-ידי תענית שני וחמישי מתקנים פגם האכילה, ואז מתגבר הארת הרצון, כי בהם קבל משה לחיות אחרונות, שהם בחינת תקון חטא העגל שהוא פגם הרצון וכ"ל. ועל-ידי קורין בהם "יוחל", שהוא תפלת משה שהתפלל להמתיק הפעם והחרון אף של חטא העגל, שעל-ידיה כפול

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרמה

בשבת במנחה, במבאר בדברי רבותינו
ז"ל במקרא ופוסקים:

כי עקר הקריאה בתורה הוא בשבת,
שאז נתנה תורה כמו שאמרו
רבותינו ז"ל. כי מבאר בהתורה 'תקעו'
הז"ל, שעקר ברור האמונה הקדושה
שהיא אמונת החדש העולם, הוא על-ידי
רוח נבואה שמבשר המדמה, שבזה
תליה האמונה הקדושה. וזה בחינת מתן
תורה, שאז וכו' כלם על-ידי משה לרוח
נבואה, ואז נחפסס ונחקים העולם וכו',
דהינו שנתגלה אז אמונת החדש העולם
וכו', וכן בכל דור ודור בהכרח שיהיו
צדיקים שיש להם בחינת רוח נבואה,

בחינת רוח הנא מן הקדש וכו', שעל-
דריה עקר המשכת אמונת החדש העולם
וכו', ענין שם. ומבאר שם שעל-ידי אמונת
חדש העולם זוכין להחדש העולם של
לעתיד וכו', ועל-ידיה נתעורר שיר של
נפלאות, שהוא שיר פשוט כפול משלש
מרבע שיתער לעתיד, שיתנגן על שבועים
ושנים נימין וכו', שעל-ידי קול השיר הזה
דיקא יכולין להוכיח בבחינת (שיר השרים א):

"נרדו נתן ריחו וכו'", ענין שם כל זה
היטב. ועל-ידי עקר קריאת התורה בשבת,
כי שבת מורה על החדש העולם, כי זה
עקר מצות קדשת שבת, להודיע כי ששת
ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ
וביום השביעי שבת וכו', כמו שכתוב
(שמות לא): "ברית עולם ביני ובין בני
ישראל וכו' כי ששת ימים עשה ה' וכו',"

הפעם והפכו לרצון, והמשיך הארת
הרצון בעולם, שהוא בחינת שלש עשרה
מדות של רחמים שנתגלה לו או שקורין
אותן ביום התענית. כי שלש עשרה
מדות של רחמים הם בחינת רצון, ועל-ידי
הם שלש עשרה מדות, כנגד תליסר
תקוני דיקנא פדוע, שהוא בחינת זון
דקדושה שעל-ידי מתגבר מצח הרצון
כז"ל. גם התענית היא בחינת צדקה,
בחינת (ברכות ו): 'אגרא דתעניתא
צדקתא', וכמו שכתוב בהתורה 'דרשו'
(סימן ל"ז) בלקוטי חלק א', ענין שם. ועל-ידי
הצדקה עקר הכנעת מצח הנחש, על-ידי
מתעניין אחר יום טוב וכו':

הלכות קריאת התורה הלכה ה'
נקללת בהלכות נשיאת פנים
הלכה ה'

הלכה ו

על-פי התורה תקעו - תוכחה בלקוטי
תנגא סימן ח'.

א וזה בחינת קריאת התורה בצבור
בספר תורה כשירה כנגזן
ובמעומם, ועקר הקריאה הוא בשבת
ויום טוב שאז תקן משה לקרות בתורה,
אך כשהלכו ישראל בלא מים שלשה
ימים, עמדו הנביאים שביניהם והקנו
הקריאה בשני רחמיש, כדי שלא יעברו
שלשה ימים בלא תורה, ועזרא תקן

לדררות לנצח, ועליה אין להוסיף ולא לרע, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (פסלה ב) שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. אך כל הנביאים והצדיקים בעלי רוח הקדוש שעמדו אחר משה עד היום הזה, בלם לא באו רק להוכיח את ישראל על עונותיהם, בבחינת קולו של משה שבמשך על-ידי רוח נבואה וכו' כמו שמבאר שם, עני שם, שזהו בחינת (שעה טו): "בשופר הרים קולך" הנאמר לענין נבואה. וכל זה הוא מחמת בחינה הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, שהוא מה שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מהרחמנות, ואז נתמעט הרחמנות אצלנו וכו', עד שבאין כל הקלקולים המבאין שם, והתקון הוא על-ידי הפעל פח שמתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידיה נתיקן הכל, עד שזוכין לרוח נבואה שהוא בחינת קבלת התורה וכו', וכל זה נעשה בכל דור ובכל עת בכמה בחינות, כי אף-על-פי שבבאר קבלנו את התורה על-ידי משה רבנו שהוא עקר התקון לכל הנ"ל, אף-על-פי-כן הסטרא אחרא וחילותיה הם אורבים וחותרים בכל עת לקלקל חס ושלום כל התקונים הנמשכין על-ידי התורה, שכל זה הוא בחינת מה שכתוב שם בתחלת התורה שלפעמים הסטרא אחרא יונקת מהרחמנות, שעל-ידיה כל הקלקולים חס ושלום, כי נתמעט הרחמנות אצלנו ונעשה אכזריות וכו', עד שנקטן הדעת ונתקלקלן המחין

ובן חדיש העולם של לעתיד הוא גם כן בחינת שבת, כי אז יהיה יום שכלו שבת וכו'. וזהו בחינת כל השירות והזמירות והנגונים שמתעוררין בשבת, שאז נהגין כל ישראל להרבות בנגונים ובזמירות ושירות, שהכל נמשך מקול השיר והנגון הנ"ל שיתער לעתיד בעת חדיש העולם, שהוא יום שכלו שבת. ועל-פני עקר קריאת התורה בשבת, כי כל הנ"ל הוא בחינת קריאת התורה, כי על-ידי התורה זוכין לכל זה, לברר אמונת חדיש העולם של תחלת הבריאה ולזכות לחדיש העולם של לעתיד וכו' וכו', שכל זה הוא בחינת שבת כנ"ל:

ב אב"ל בשהלכו ישראל שלשה ימים בלא תורה, עמדו הנביאים שביניהם ותקנו שיהיו קורין בשני וחמישי, הנביאים דיקא, כי מבאר בהתורה הנ"ל שבשהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות וכו', אזי צריכין בעל פה גדול שיתפלל תפלה בבחינת דין וכו', שעל-ידיה נעשין כל התקונים המבאין שם, עד שזוכין לבחינת רוח נבואה, שעל-ידי זה עקר ברור האמונה שהוא אמונת חדיש העולם וכו', עני שם כל זה היטב היטב. וזהו בחינת כל הנביאים ובעלי רוח הקדוש שעמדו לישראל בכל דור ודור אחר מתן תורה, על-ידי משה רבנו שהוא רבן של כל הנביאים. כי עקר ברור האמונה, הוא על-ידי משה שנתן לנו את התורה שהיא עקר הנבואה, שהיא קנינת

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרמו

שהם מחצות פרוסות בפני תאורת נאור, פי השלשה מחוץ הם מחצות פרוסות בפני זאת התאורה וכו'. הינו פי עקר הדעת, שהוא עקר הרחמנות, היא התורה הקדושה שנתן לנו באהבתו ובחמלתו עלינו, בבחינת: 'חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו', הנאמר לענין התורה (ברכת אהבת עולם), וזהו בחינת (משלי א): "ותורת חסד על לשונך". והוא עקר הדעת והמחין שהם מחצות פרוסות בפני זאת התאורה, בבחינת (סוטה כא): 'אורייתא מונגא ומצלא', וכמו שכתוב (משלי ב): "מזמה תשמור עליך", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (קידושין ב): 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תכלין'. אך משהפטר אהרא יונקת מהרחמנות הזה אז נתקלקל הרחמנות וכו', הינו שבכל פעם מתגברת הפטרא אהרא וחילותיה לינק מהרחמנות והדעת, שהיא התורה הקדושה שהוא עקר הדעת והמחן, כי אין חכמה בחכמת התורה, וכל החכמות חיצוניות אף-על-פי שגוראים בחכמות, באמת הם פסילות כנגד חכמת התורה, כמו שכתוב בהתורה 'דרשו ה' וכו' (ספן ל"ה), וכמו שכתוב (ירמיה ט): "אל יתהלל חכם בחכמתו וכו'". אבל הפטרא אהרא מתגברת לינק מהרחמנות האמתי שהיא התורה, ורוצים לתמשך לעצמם הרחמנות, שהיו מה שאנו רואים שהם חותרים לתכנים עבודה וזה בבית ה', לתכנים חכמות חיצוניות בתוך התורה

הקדושה, ולפרש התורה על-פי דרכיהם הרעים, שמגלים פנים בתורה שלא כהלכה ומהפכים דברי אלקים חיים לדרכיהם, ומחזיפים פניהם ואמרים שכל פונתם למובת ישראל, שיש להם רחמנות גדול על ישראל על שהם נבוכים כל כך לפי דעתם הרעה, דהינו מה שמודקדקים רק במצוות, וכל למודם הוא רק גמרא ופוסקים וספרי מוסר וכו', והם שוקדים לתקנת ישראל ברחמנות המור והמרור שלהם, ורוצים לפתות ולהסית ולהכריח את ישראל שילכו חס ושלום בדרכיהם, אשר כבר ראינו מה שגמשך עלידי הרחמנות שלהם, שכל מי שגמשך אחריהם פורק על לגמרי, כמבאר בכל הספרים הקדושים שצועקים על זה בקול מר ונמר, וכמבאר בדברינו בפה פעמים. וכל זה כלול בדבור הקדוש הזה שכתב אדוננו מורנו ורבינו ז"ל שלפעמים הם יונקים מהרחמנות, כי כך מרגל בלשונם הטמא ומוכא בספריהם הרעים, שהם רוצים רק באמת, כי יש להם רחמנות על גערי בני ישראל, ורוצים להדריכם בדרך ישרה על-פי פרושיהם התורה שלהם לשאול ולאבדון וכו' רחמנא לצלן. וזה הקלקול מצוי בכל דור ככמה בחינות שונות, כי חכף אחר מתן תורה קדם שיגד משה מן החר נתקבצו על אהרן לעשות להם את העגל, שאמרו גם כן שהוא מצד הרחמנות שלהם, כמובן בפרשה שם שאמרו (שמות טז): "קום

מה

פי

עשה לנו אלקים כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו, שדבריהם אלו בונים כמנהגות הרב, שמתקבצים בקבוץ גדול לפקח על תקנת ההמון, ומרחמים עליהם ומבקשים להם מי שילך לפניהם להדריךכם בדרך שהם רוצים, כמו שכתוב שם: "אשר ילכו לפנינו". וכן הוא בכל דור ודור, כפרט בדור הזה, כמובן למי שפקי קצת דבריהם ודרכיהם הרעים, שאומרים בפייהם וממלאים בידיהם להדפיס ספרים על זה, וכל זה הוא בחינה הנ"ל מה שכתוב לעיל שלפעמים הם יונקים מהרחמנות וכו'. ועל ידי זה בא תאונת נאוף ונתקלקל התפלה חס ושלום.

והתקון הוא על ידי הפעל כח הנ"ל וכו' שמתפלל תפלה בבחינת דין וכו', עד שנמשך רוח נבואה וכו', והוא בחינת כל הנביאים שעמדו אחר משה, שבאים רק להוכיח את ישראל לקיים את התורה באמת, כי עקר התקון עליהם, כי כל נבואתם נמשך מהפעל כח הנ"ל שעל ידי עקר התקון, וכן בכל דור ודור כל הצדיקי אמת יש להם בחינת רוח נבואה גם עתה וכו', כמבאר שם היטב (באת ה'). ועל פי הנביאים כשראו שהלכו ישראל במדבר שלשה ימים בלא מים, שהוא מחמת שנחמטו מימי הדעת, שהם בחינת (ישעיה א'): "כמים לים מכסים", שהוא בחינת התורה, שזה נמשך רק מהרחמנות דסמרא אחר

הנ"ל, על פי עמוד ותקנו שהיו ישראל קורין גם בשני וחמישי, כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה. ועל פי תקנו בשני וחמישי דיקא, כי בשני וחמישי או הוא בחינת דינים, כמובן בפנות שיום שני הוא בחינת גבורה, ויום חמישי הוא בחינת הוד שהוא גם כן ענף הגבורה כדודע, ועל פי בהם פתי דיני יושבין (כא קמא בב). ועל פי צריכין או ביותר להמשיך על עצמו כח התפלה בבחינת דין של הפעל כח, כדי שלא תינק הסמרא אחר מהדינים וכו', כמו שכתוב שם. ועל פי נהגים להרבות בתחנונים ותפלות הרבה בשני וחמישי, כדי להמשיך עלינו כח של הפעל כח הנ"ל שיכול בכחו הגדול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו', כי אז צריכים תפלות ותחנונים הרבה מאד שלא תתגבר הסמרא אחר לינק מהתפלה על ידי הדינים, רק נזכה על ידי רבוי התפלות והתחנונות לעורר רחמיו עלינו שיקשיך עלינו כח הפעל כח הנ"ל שידע להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידו נתקן כל התקונים הנ"ל, עד שזוכין לבחינת רוח נבואה שהוא קיום התורה, שעל ידי זה נתקן הכל. על פי עמוד הנביאים דיקא, ותקנו לישראל שהיו קורין בתורה בשני וחמישי דיקא שהם ימי דין וכו', כדי שכל ישראל ימשיכו עליהם על ידי קריאת התורה בצבור כח הפעל כח הנ"ל, שמשם נמשך הרוח נבואה, שהוא בחינת התורה, כדי לזכות

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארח חיים תרמט

גם בימי החל להמשיך קדשת שבת, לזכות לברך אמונת הדין העולם, עד שיהיה נמשך בחינת הדין העולם שלעמיתו, עד שיהיה נמשך בחינת הקול המשקה את הגן, שהוא בחינת קול הגגון שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול וכו' שעולה ע"ב [שבטים ושמים] וכו', שעל ידיה יכולין להוכיח את ישראל ונתתקן הכל, כמו שכתוב שם. ובשביל זה צריכין לקרות בתורה בגגון ובמעמים, כדי להמשיך על עצמו קול הגגון הנ"ל שנמשך על ידי התורה פנ"ל, שהוא גבוה מן הכל. כי יש בהתורה מנת"א [מעמים, נקרות, מנין, אומיות], והמעמים, שהם בחינת גגון, גבוהים מן הכל כמובא, כי המעמים, שהם בחינת גגון הנ"ל, הם בבחינת שם ע"ב כמובא, שהו בחינת השיר והגגון הנ"ל שעולה ע"ב כמנין חסד, כמו שכתוב שם:

ג ובשביל זה קורין בשני וחמישי שלשה: בהן, לוי, ישראל, שהם בחינת 'הכמה, בינה, דעת', לתקן בחינת השלשה מחין הנ"ל שיהיו מחצות פרוכות וכו', שהם בחינת שלשה מיני רחמנות, בחינת שלש תפלות ביום, כמו שכתוב שם:

ד וזה בחינת קריאת התורה בשבת כמנחה, כי אז כמנחה הוא כמוך לאפוקי שבתא, כמוך לימי החל, על-פני קורין אז בתורה להמשיך קדשת שבת, שאז עקר קבלת התורה, עקר ברור

אמונת הדין העולם וכו', להמשיך כל הקדשות האלו לימי החל, שיהיה לנו פח גם בימי החל לברך האמונה הקדושה, שעל-ידיה כל התקונים הנ"ל. כי כמנחה בחל דינא תקיפא שלמא, אבל בכח מנחה של שבת שהוא עת רצון, על-ידיה זוכין שיתתפך הדין לרחמים גדולים. והכל בכח הפעל פח הנ"ל, שהוא בחינת שלשה צדיקים שנסתלקו אז בשבת כמנחה, שעל-ידיה זוכים לתקן הכל פנ"ל, שהו בחינת קריאת התורה פנ"ל. ועל-פני נהגים כל הצדיקים והנראים לומר תורה ומוסר בסעודה שלישית של שבת ביותר, כי אז נתעורר קול הגגון הנ"ל, שעל-ידיה דיקא יכולין להוכיח את ישראל בבחינת קולו של משה שנסתלק אז דיקא וכו' כ"ל:

ה וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ו'ל לעגן מנין גברי העולים לתורה, בשני וחמישי וכו' שלשה, בראש חדש וכו' ארבעה, ביום טוב חמשה, ביום כפור ששה, בשבת שבעה, והקשו (בבבלי) (סו): 'הני שלשה חמשה שבעה, כנגד מי? חד אמר: כנגד ברפת פהנים, וחד אמר: כנגד שלשה שומרי הפה, וחמשה רואי פני המלך, ושבעה רואי פני המלך'. ואחר כך הקשו על ששה של יום כפור, כנגד מי? וכו', והוא תמוה תקף בתחלת העיון מפני מה לא הקשו על ארבעה של ראש חדש וכל המועד, וכן הקשו התוספות שם, וישבו בדיק שבראש חדש הסברא

טו טז

בנדאי עקר הקריאה של כל הימים הקדושים ראוי להיות מנין ארבעה, כי עקר הקריאה בשביל לעורר השיר חדש הנ"ל שהוא בבחינת ארבעה, כי הוא שיר פשוט כפול משלש מרבע שנמשך מארבע אותיות השם, שעקר שלמות השיר הוא כשהוא מרבע, ועל-כן בנדאי היה ראוי לקרות תמיד בכל הימים הקדושים מנין ארבעה, כי עקר הקריאה בשביל רבוע הנ"ל, ועל-כן לא הקשו כלל על מנין ארבעה של ראש חדש וכו', כי עקר הקריאה צריכה להיות מנין ארבעה.

ועל-כן באמת בראש חדש שהוא תקון המועדות, אז מופרין בתפלת מוסף ומתפללין לזכות לשירי דוד, כמו שאומרים: וזשירי דוד עבדך וכו'. כי עקר השיר הנ"ל נזפה על-ידי בחינת דוד מלך ישראל שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת השיר הנ"ל, כי עסק כל ימיו במירות שירות ותשבחות וכו', כי הוא "נעים זמרות ישראל" (שמואל ב', ו) והוא בבחינת שלמות המרובה, ששלמותה על-ידי רבוע דיקא, דהינו ארבעה רגלי הפסא וכו', כי דוד ברגל רביעי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכל עקר קדשת ראש חדש שהוא בשביל המועדים, הוא בבחינת דוד, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל, ועל-כן אומרים בשעת קדוש לבנה: "דוד מלך ישראל חי וקיים", כי ביומי דוד ושלמה קמא סהרא פאשלוותא. כי עקר השיר הנ"ל, שהוא בחינת אמנות חדש

נותנת להוסיף אחר, ענין שם. ואף אנו נאמר על-פי הנ"ל, שבנדאי על-פי טעם הנ"ל על קריאת התורה בצבור, אין צריכין לשאל על מנין ארבע של ראש חדש וכו', כי עקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך עלינו קדשת מתן תורה שצריכין להמשיך עלינו בכל דור בכל עת, והעקר בימים קדושים שעקרום הוא שבת קדש שבו נתנה תורה, וכן יוסטוב וחל המועד שמקבלים כל קדשתם משבת שהוא 'תחלה למקראי קדש וכו' (בכדוש ליל שבת), וכן ראש חדש שהוא גם כן בחינת קדשת יוסטוב, בבחינת (תהלים קד): "עשה ירח למועדים", כי מראש חדש מונין המועדים. ובהם עקר תקון קריאת התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שם (בבבא בתרא): 'משה תקן להם לישראל שיהיו קורים בשבת ובמועדים וכו'.' ועקר קדשת מתן תורה שאנו מומשיכין עלינו על-ידי קריאת התורה הוא בשביל להמשיך עלינו ברור המדמה וכו', שעל-ידיה נתברר אמנות חדש העולם, שכל העולם תלוי ואינו מתקיים בכל דור ובכל עת כי אם על-ידי אמנות חדש העולם שישאל ממשיכין עליהם על-ידי קריאת התורה כנ"ל, ועל-ידיה וזכין לחדוש העולם שלעתיד שאז יתער השיר חדש, שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע וכו', ועל-כן צריכין לקרות בתורה בטעמים ובנגון וכנ"ל. ועל-כן לא הקשו רבותינו ז"ל על מנין ארבעה גברי של ראש חדש וכו', כי

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרנא

העולם של תחלת הבריאה, שעל-ידיה נזכה לחדוש העולם שלעתיד, עקרו נזכה על-ידי דוד שהוא משיח, שהוא תמן העולם בקיוו, והוא עתיד לבוא ולחמן העולם, עד שזכה לשיר הנה בשלמות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים ק"ט): "לי נאה לברך וכו'", שנה והיה כל הקבול שבר של הצדיקים והבשרים וכו'. ודוד הוא בבחינת ראש חדש שהוא תמן המועדות כנ"ל, שאז הוא בחינת: 'חדותי דסרהרא', שאז בעת 'חדותי דסרהרא' כל נושאי הכפא מתקנים שיר חדש כשמיביאים הארון לבית שמש, שהוא שיר ששררו פרות הכשן אז כשנשא הארון לבית שמש (עבודת ויהי כד:), שהוא מזמור (תהלים צח): "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וכו'", (שכל זה מבאר ברמזים נפלאים בסוף הפעשה של שני הקנים שנהלפו (סיפור מעשיות מעשה י"א), עין שם היטב והבן). וזה השיר הוא בעצמו השיר הקדוש והנורא הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול ומשולש ומרבע, שבשביל זה קורין בתורה כנ"ל, וכמו שכתוב שם בסוף התורה 'תקעו תוכחה' ששיר הנ"ל הוא בחינת: "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וכו'", עין שם. כי ראש חדש שהוא 'חדותי דסרהרא' הוא בחינת חדוש העולם, כמו שאומרים בכרפת קדוש הלכנה: ו'לכנה אמר שתתחדש עמרת תפארת לעמוסי כמן שהם עתידים להתחדש כמותה וכו'. ועל-כן

מצות קדוש הלכנה יקר מאוד מאוד, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (פנדרין כב): 'אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם אחת בחדש, דים וכו'':

ו'על-כן עקר קדוש הלכנה הוא כשאין עננים מכסין אותה מלאותה. כי עקר תמן השיר הנ"ל הוא על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל פח הנ"ל, שעל-ידיה העננים פלים, בבחינת (ישעיה כד): "מחיתי כעב פשעיד וכו'", כמו שכתוב שם, עין שם. ובשביל זה הרבה מדקדקים יותר מדאי שלא לקדשה עד שיעברו העננים לגמרי, אבל הם מועים בנה, באשר שמענו מפמה צדיקים ומאדוננו מורנו ורבונו ז"ל (חי מורח"ן סימן תפ"ג), ובפרט בעת שהזמן דחוק שפמוד לסוף חצי החדש, בפרט בחרף, שבודאי הוא שמות גדול לדחות מצוה נוראה פואת בשביל דקדוק קל שלא נזכר בגמרא כלל, כי לא אמרו רק: 'הרואה לכנה בחדשה מברך וכו' (פנדרין כב), שמוכן שתכף כשרואין אותה צריכין לברך, רק שבפוסקים מבאר שכהוא מכסה בעננים לא יברכו, והוא דבר אמת ומוכן בודאי, אבל תכף כשרואין אותה אפלו כשהעננים סביבה והיא נראית מתוך עין קלוש בודאי מוזכרים לקדשה, וכמבאר בפרוש שם: 'אם יש עליה עין קלוש וכו'. ואיד נוכל להחמיר בפרט כשהזמן דחוק, לדחות מצוה פואת

בשכיל וקדוק קל. ובאמת זה הפעות
 נמשך מחמת גדל חביבת המצוה שיקרה
 מאד אצל ישראל, וכמו שאמרו רבותינו
 ז"ל, והיא מרמזת על הדין העולם
 שישאל עתידין להתחדש כמותה, על-
 פן הכל חפצים שתהא זכה לגמרי. אבל
 לא פנוי יפה גוה, כי הם שוכחים שאנו
 עתה גוה העולם השפל והחשך, בפרט
 עתה בדורות הללו באחרית הימים
 האלה, שהגלות, בפרט גלות הנפש,
 מתגבר ומתפשט מאד מאד בכלל ובפרט
 על כל אחד ואחד, על-כן עתה כל
 המאורות אנם מאירין פראוי, כי מיום
 שחרב בית המקדש חשכו המאורות, פי
 אז נאמר (ישעיה ט'): "חשך השמש בצאתו
 וירח לא יגיה אורו", ואנו מחיין עצמנו
 במעט דמעט אור המאיר עלינו מתוך
 עמק החשך אפלה הזאת, ועל-כן בכל
 המצות ובכל התקדשות, אם נרצה חס
 ושלום להמתין עד שנוכל לקיים המצוה
 בבהירות ובזכות ובצחות גדול פראוי,
 פבר בטלה כל התורה והמצות חס
 ושלום חס ושלום, כי בודאי אין פדינו
 לקיים שום מצוה בשלמות עתה בכל
 הדקדוקים והפרטים, ובפרט בזכות
 וצחות המחשבה שהוא העקר, אבל
 אף על-פ"כ אנו צריכין לקיים כל המצות
 כפי מה שנוכל, ורק גוה אנו מחיין עצמנו
 ומשיבין נפשנו בגלות המר הזה, בפרט
 כפי מה שיודע כל אחד מרירת נפשו
 ונגעי לבבו וכו'. על-כן בודאי חלילה לנו

ז ונחזר לעניננו. שבשכיל זה לא הקשו
 רבותינו ז"ל על מספר ארבעה
 קראים שבראש חדש וחל המועד, פי
 אדרבא עקר תקון הקריאה הוא רק
 בכחית ארבע, שהוא כחית שיר ה"ל
 כ"ל. ועל-כן הקשו רק על שאר
 המספרים כנגד מי הם, והשיבו, שביום-
 טוב הוא כנגד 'חמשה רואי פני המקד'
 ובשבת כנגד 'שבעה רואי פני המקד', פי
 עקר השיר ה"ל יזכה המקד האמתי של
 ישראל, שהוא מקד המשיח שיבוא
 במהרה בימינו, שהוא כחית דוד המקד,
 וכל הסמוכים אליו ביותר שהם 'רואי פני

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארח היים תרגו

המקלד, הם יזכו ביותר לנפלאות נעימת השיר הזה, ומהם יקבלו כל ישראל כל אחד כפי קרובו ל'רואי פני המקלד', ועל-כן תקנו קריאת התורה שהוא בשביל השירה ב"ל בנגד 'רואי פני המקלד' שהם חמשה ושבעה וכנ"ל:

ח ועל-כן אמרו ששלושה שבחל הם בנגד 'שלושה שומרי הסף', כי בחל בודאי רחוקים משיר הזה, שהוא מתעורר רק בשבת ויום-טוב, וראש חדש שהוא גם בן יום-טוב, שהם בבחינת 'יום שכלו שבת', 'יום שכלו טוב', שכל ענג שביתתו וטובו יהיה השיר הזה, אבל בחל רחוקים מזה. רק צריכים להתנגע בחל להמשיך קדשת שבת כדי לזכות על-ידיה לקדשת שבת ויום-טוב, בבחינת (ע"ג): 'מי שפירח בערב שבת וכו'', ואז כל עקר תקון הקריאה הוא בכח הפעל כח גדול הנ"ל שיכול לתקן השלש מחין על-ידי תפלתו בבחינת דין וכו', על-כן עקר הקריאה אז הוא רק בבחינת שמירת השלושה מחין הנ"ל, שנוקה בכח התורה שהיו שלושה מחצות פרוסות בנגד התאנה הנ"ל וכנ"ל, על-כן תקנו בהם שלושה קרואים בנגד 'שלושה שומרי הסף', שהם שומרי הסף והפתח של המקלד שלא יכנס בהם זר, הינו בחינת שמירת השלושה מחין שהיו מחצות פרוסות בפני הרהורי התאנה הנ"ל, שלא יכנס זר בבית ה', שהם המחין, שהם בחינת קדשת הבית

המקדש, בבחינת (ברכות ז): 'כל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית המקדש בקימו'; ט וזה בחינת ברפת התורה, שתקנו לקורא בצבור ברכה לפניו ולאחריה, אפלו אם כבר ברך ברפת התורה בבקר. כי עקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך קדשות מתן תורה, שאז נמשך רוח נבואה על כל ישראל על-ידי משה רבנו וכו', שעל-ידיה מתברר המדמה, שעל-ידיה זוכין לאמונה שלמה וברורה, שהעקר הוא אמונת הרוח העולם וכו' ב"ל, וכן הוא בכל דור וכו', כמו שכתוב שם. ומבאר שם שבנגד זה יש בחינת נביאי שקר, שהם בחינת זהמת הנחש, בחינת מנחשים ומעוננים וכו', שעל-ידם מתבלבל המדמה יותר ובאים לכפירות חס ושלום. על-כן צריכין לברך תחלה וסוף כשקורין בתורה, שמברכין: 'אשר פחר בנו מפל העמים וכו'', הינו שמודיעין ומפרסמין שהתורה הקדושה שלנו לא נמשכה חס ושלום משכל אנושי, אפלו משכל אנושי של גדולי המחקרים והפילוסופים, או של המנחשים והמעוננים וכו', רק שתורתנו היא תורת אמת שנמשכה רק מרוח הקדש ונבואה ברורה של משה רבנו עליו-השלום, שעל-ידיה פחר בנו מפל העמים ונתן לנו את תורתו, הינו שמודיעים שבנו פחר מפל העמים שמקבלים נימוסיהם ותורתיהם

הינו

מהחכמים והמנחשים הנ"ל, אבל כל תורתנו הקדושה נתן לנו רק על-ידי שפך בננו מכל העמוס, כי אנו מבקרים ומבדלים מהם ומדעותיהם, כי כל תורתנו היא תורת משה אמת, שנתנה רק על-ידי רוח נבואה אמתית שמברר המדמה וכו'. וזהו שמברכין לאחריה: 'אשר נתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו, שעקר תורתנו הקדושה, תורת אמת שנתן לנו, הוא לזכות לחיי עולם, שהוא קבול השכר של לעתיד, שעקרו הוא השיר הקדוש הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול משלש ומרבע שנופה בעת חדוש העולם של לעתיד, על-ידי שזכינו להאמין בחדוש העולם של תחלת הבריאה, שכל זה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי תורת אמת שקבלנו, שהוא בחינת רוח נבואה אמתית וכו' כנ"ל:

י ועל-כן פאמת אמרו רבותינו ו"ל שבשעת קריאת התורה צריכין לעמד באימה ויראה ורתת וזיע באלו נתנה עכשו ממש, כמבאר בכל הספרים הקדושים, כי עקר קריאת התורה בצבור הוא להמשיך בחינת נתינת התורה ממש וכו' ל:

יא וזה שאמרו רבותינו ו"ל (בבא קמא דף עב.) שקריאת התורה בשני וחמישי תקנו מחמת שהלכו שלשה ימים וכו' כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה, 'שלשה ימים' דקא, כי העקר הוא לחפון השלשה מחין שיהיו שלש מחצות

פרוסות בפני זאת התאונה של מושגל וכו', כמובן שם בהתורה הנ"ל, והעקר הוא על-ידי הדעת, שהוא המוח השלישי מהשלשה מחין: 'חכמה בינה דעת', שצריכין לזהר ביותר לבלי לפגם בו כלל. כי כל הפגמים הם על-ידי פגם הדעת, בבחינת פגם 'עין הדעת טוב ורע' שפגם אדם הראשון, שעקר הפגם היה בהדעת, כמובא. ומשם, הינו מהדעת, הוא עקר התקון, כי עקר תקון המחשבה הוא על-ידי הדעת, שידע בברור האמת שאין צריכין להרהר חס ושלום ולחשב מחשבות חוץ, ועל-כן אין צריך להתחיל לנגם בטוען ונטען כלל וכו' (וכמובא בספר האלקי בית (ספר המדות ערך ניאוף אות י'): 'אל תבנם עם פתויד בטוען ונטען וכו'), וכמו שכתוב במקום אחר בספריו הקדושים (בספר ר"ג) שהעקר לבלי להתחיל לחשב כלל וכלל. כי אף-על-פי שבאמת גודאי החכמה והתבונה מחיבין לבטל התאונה וכו', אבל מרבוי פגם המחין, על-כן אי אפשר עם חכמה ותבונה לכתלם כי אם על-ידי הדעת, שידע סוף הדבר אחר כל החקירות והתבונות שפך הוא האמת, ועל-כן אין צריכין עוד לחשב כזה כלל וכו' ל. וגם בעקר האמונה הקדושה, העקר הוא הדעת, שידע האמת בלבבו כי ה' הוא האלקים וכו' בלי שום חקירות כלל, רק כפי מה שקבלנו מאבותינו הקדושים שבררו לנו האמונה הקדושה, שעקרה היא אמונת חדוש העולם, על-

א וזה שאמרו רבותינו ו"ל (בבא קמא דף עב.) שקריאת התורה בשני וחמישי תקנו מחמת שהלכו שלשה ימים וכו' כדי שלא יעברו שלשה ימים בלא תורה, 'שלשה ימים' דקא, כי העקר הוא לחפון השלשה מחין שיהיו שלש מחצות

לקוטי הַלְכוֹת

הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה ו

אַרְחֵי חַיִּים תְּרַנֵּה

יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהוּא רִיחַ נְבוֹאָה וְכו', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, וְעַל-יְדֵיֶיהָ אָנוּ יוֹדְעִים בִּידְעָה בְרוּרָה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִקּוּם אֲחֵר (שִׁחִית הַר"ן סִפּוּן ר"ח) שֶׁעָקַר הַיְדִיעָה הַבְּרוּרָה הָאֲמִתִּית הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תּוֹשֵׁב ב): "וְאִרְשָׁתִּיךָ לִי בְּאֲמוּנָה וְיָדַעְתָּ אֵת ה'". וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים ד): "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְתָּ אֵל לִבְכָד כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים", וְכָתוּב (דְּבָרִי הַיְמִימִים כח): "דַּע אֵת אֱלֹקֵי אָבִיךָ", שֶׁפְּרוּשׁוֹ הוּא הַיְדִיעָה הַבְּרוּרָה שֶׁהִיא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שֶׁקָּבְלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ, כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵי קִדְשִׁי, בְּפֶרֶט בְּדְבָרֵינוּ, עֵין שָׁם. וְזֶה שֶׁאֶמַר לָהֶם מִשָּׁה רַבְּנֵי (דְּבָרִים ד): "אִתָּה הָרֵאֶת לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים", "לְדַעַת" דִּיקָא, כִּי זֶה הַפְּסוּק נֶאֱמַר שָׁם אַחֵר שֶׁהָאֲרִיךְ לְהַזְכִּיר אֵת כָּל הַמוֹפְתִים נוֹרָאִים וְהַתְּגִלוֹת אֱלֹקוֹת שֶׁהִכְנִים בָּהֶם בְּצִיאַת מִצְרַיִם וְכו' וְכַמֵּתֵן תּוֹרָה וְכו', וְאֶמַר לָהֶם, שֶׁעֲתִידָה אַחֵר כָּל מִי שֶׁאֵרְאִתֶּם, רְאוּי לָכֶם לְדַעַת בִּידְעָה בְרוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲקִירָה עוֹד כִּלְל כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכוּ"ל. כִּי מִחַ הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא הַדַּעַת עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה מֵאֵד, וְיוֹרֵד עַד לְמִסְתָּה מִסְתָּה מֵאֵד, כְּמוֹכָן לְמִשְׁפִּיל בְּסִפְרֵי קִבְלָה הַקְדוּשִׁים, כִּי הַדַּעַת בְּחִינַת 'בְּתוֹר' כְּמוֹכָא:

יב **נְמַצָּא** שֶׁעָקַר הוּא שְׁמִירַת הַדַּעַת שִׁיּוּעַ אֲמִתַּת סוֹף הַדְּבָר, שֶׁעַל-יְדֵיֶיהָ יְכוּלִין לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ מִכָּל חֲקוֹר מְצוּלוֹת יָם הַשְׁטוּפִים עַל הָאָדָם חֵם

וְשָׁלוֹם, שֶׁהַעָקַר לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ הוּא עַל-יְדֵי פְּנִימִיּוֹת הַדַּעַת, שִׁיּוּעַ הָאֲמִתָּה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְאִסּוּר לָנוּ בְּתוֹרָתוֹ לְהַרְהֵר וְכו', וְעַל-יְדֵיֶיהָ יוֹדַע לְבָלִי לְהַתְחִיל לְחֻשֵׁב כִּלְל וְכו'. וְזֶה שֶׁנֶּעֱשֶׂה עִמּוֹ מִמּוּלָא שְׂרֹדְפִין אַחֲרָיו הַמְּחַשְׁבוֹת רַעוּת בְּעַצְמוֹ, אֵל יִסְתַּכַּל עַל זֶה כִּלְל וְיַעֲשֶׂה עַצְמוֹ כְּאִינוּ יוֹדַע, וְאֵל יִסְתַּכַּל לְאַחֲרָיו כִּלְל, וְכְמוֹכָא מִנְּה הַרְבֵּה בְּדְבָרָיו הַקְדוּשִׁים (לְקִיפִים ס"ו ע"ב, וְס"ו ר"ל"ג). וְאֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר כָּל זֶה, רַק שֶׁצְרִיךְ לְהִבִּין בְּעַצְמוֹ אִיךְ לְבַרַח עַל-יְדֵי הַדַּעַת מִכָּל הַמְּחַשְׁבוֹת רַעוּת. וְהַכָּל בְּכַח הַצְדִּיק הָאֲמִתָּה הַכּוֹל פַּח הַצַּ"ל, וְעַל-פִּי דְרָכֵי עֲצוּתָיו וְהַתְחַזְּקוֹתָיו שֶׁמְשִׁיב כָּל נֶפֶשׁ בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם מֵאִין סוֹף עַד אִין תְּכִלִּית:

יג **וְעָקַר** שְׁמִירַת הַדַּעַת הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שֶׁנִּתְּנָה עַל-יְדֵי מִשָּׁה רַבְּנֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת כְּמוֹכָא, כִּי הוּא הוֹדִיעַ לָנוּ תְּכִלִּית סוֹף הַדַּעַת הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא לְקִים הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת וְלְבַלּוֹת יְמֵינוּ עַל זֶה, שֶׁעַל-יְדֵיֶיהָ נִצְלוּ מִכָּל רָע וְזוֹכִין לְמַחֲשׁוֹבִין, עֵין לֹא רְאִתָּה וְכו'. וְעַל-כֵּן תִּקְנוּ קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר בְּשָׁנֵי וְחִמְשֵׁי שָׁלֹא יַעֲבְרוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּלֹא תּוֹרָה, כְּדִי שִׁיְהִיוּ נִשְׁמְרִין הַשְּׁלֹשָׁה מַחֲזִין, שֶׁהַעָקַר הוּא מִחַ הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא הַדַּעַת וְכוּ"ל:

יד **וּבְכָבֵד** כְּבָאֵר שֶׁעָקַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר כְּגִוּוֹן וּבְטַעְמִים הוּא לְעוֹרֵר וְלְחַמְשִׁיד בְּחִינַת נְתִינַת הַתּוֹרָה, כִּי

ע"פ

והודיעו ה' ותברך שמוֹתיו הקדושים, כמו שכתוב שם: "וְהָ שְׁמִי לְעֵלְמָם וְכוּ'":

מוֹ וְזֶהוּ (נחמיה ט): "וַתֵּרָא אֶת עֲנֵי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְאֵת וְעִקְתָּם שְׁמַעְתָּ עַל

יָם סוּף, וַתִּתֵּן אֹתָם וּמִפְתִּיּוֹם בְּפִרְעוֹה וְכוּ',

כִּי יָדַעְתָּ כִּי הוֹדִי עֲלֵיהֶם, וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", שֶׁה' יתברך בְּכִיבוֹל עֲשֵׂה לְעַצְמוֹ שֵׁם עַל־יְדֵי הַאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּמִתֵּן

תּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ נִתְגַּלָּה שְׁמוֹ יתברך בְּעוֹלָם מִדוֹר לְדוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְזֶהוּ:

"וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", "כְּהִיּוֹם הַזֶּה" דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַמְשִׁיךְ הַנִּגְדֵּלֶת שְׁמוֹ יתברך בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ,

עַל עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ כְּכֹל לְקַבֵּל וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה", "כְּהִיּוֹם הַזֶּה" דִּיקָא, שֶׁעֲשִׂיתָ שְׁמוֹ יתברך צָרִיךְ לְהִיּוֹת

בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, שֶׁהָ בְּחִינַת "כְּהִיּוֹם הַזֶּה", שְׁנֵאמַר עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל כָּל אָדָם שְׁעוֹמֵד בּוֹ בְּכָל יוֹר וְדוֹר:

מוֹ וְכָל זֶה זוֹכֵין רַק עַל־יְדֵי הַצִּדִּיק הַגָּדוֹל הַבֶּעַל כּוּחַ שֶׁיְכוּל לְהַתְּפִלֵּל תְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ נַעֲשֶׂה כָּל הַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִים שָׁם, עַד שְׂזוֹכֵין לְבְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ נִתְגַּלָּה אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ זוֹכֵין לְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁלְעֵתִיד וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ זוֹכֵין לְגַזֵּן הַגָּ' שֶׁעַל־יְדֵיֶיהָ יְכוּלֵין לְהוֹכִיחַ

צָרִיךְ בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה לְעַמּוֹד בְּאַיְמָה וּבִירְאָה וְכוּ' כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה בְּסִינַי, וּכְנֻסָּה לְעִיל (באור י'), וְעַקֵּר הַדְּבָר כְּדִי שֶׁתְּעוֹרֵר בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַת וְעַת שִׁיחֵיו דְּבָרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים אֲצִלְנוּ בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה, שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה מִתְחִלָּה בְּסִינַי, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יט): "בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי", שְׁנֵאמַר "הַזֶּה" וְכוּ', שִׁיחֵיו דְּבָרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים עֲלֵיךְ כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה, וְכֵן מְבָאֵר בְּדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּמִקּוֹמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (דברים י): "אֲשֶׁר אֲנִי בְּצֻנְיַת הַיּוֹם" – 'בְּכָל יוֹם יְהִי בְּעֵינֶיךָ בְּחֲדָשִׁים', וְכֵן הַרְבֵּה, כִּי אֲוִרְתָא שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי עֲקָר כָּל הָעֲבוּדָה הוּא לְשִׁמּוֹ יתברך, לְהַגְדִּיל וּלְקַדְּשׁ שְׁמוֹ יתברך, בְּבְחִינַת (מלאכי א): "בְּכָל מְקוֹם מְקַבֵּר וּמְגִישׁ לִשְׁמִי וְכוּ'", וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ט): "וְלִמְעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל הָאָרֶץ", וְכֵן בְּפְסוּקִים הַרְבֵּה, וְכְמוֹכָא הַרְבֵּה מְנָה בְּדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וּבְשִׁבְלֵי זֶה נִתְּנָה תּוֹרָה שֶׁהִיא שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִי שֶׁעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת נִגְבַּה לְהַפִּיר שְׁמוֹ יתברך וּלְגַדֵּל וּלְקַדְּשׁ שְׁמוֹ בְּרַבִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים טז): "לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְכוּ', לִירְאָה אֶת ה'שֵׁם הַנִּקְבֵּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה וְכוּ'". וְעַל־כֵּן בְּתַחֲלַת שְׁלִיחוֹת מוֹשֶׁה לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּדִי שֶׁיִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, שָׂאל מוֹשֶׁה תְּכַף (שְׁמוֹת ט): "וְאָמְרוּ לִי מִה שְׁמוֹ מַה אִמַּר אֱלֹהִים,"

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארח חיים תרנו

את כל אחד בבחינת התוכחה של משה, שעל-ידיה הפך עונות לזכויות והוסיף בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א): "נרדף נתן ריחו" וכו', שבשביל זה צריכין לחפש הרבה ולבקש מה' ותברך הרבה שזכה למצוא את הצדיק הפעל כח הזה וכו' כמו שכתוב שם, ואזי כל אחד כפי מה שזכה לקבל כח הקדשה מהצדיק הזה, כמו בן ממושיד על עצמו קדשת אמונת חדוש העולם וכו', שעל-ידיה זוכה שתהיה התורה והעבודה אצלו בכל יום מחדש (כמבאר מזה במקום אחר). וזהו: "ואת זעקתם שמעתי על ים סוף ותתן אותות ומופתים בפרעה וכו'", כי כל קריעת ים סוף והאותות והמופתים שנתן בפרעה וכו', הכל היה על-ידי הפסחה עו, שהוא בחינת התפלה בבחינת דין של הפעל כח הנ"ל, כמו שכתוב שם (באח ג) על פסוק (תהלים ק): "וּפְלֵל", שהוא ראשי תבות: "וְהַשִּׁלֵּךְ לַפְּנֵי פְרַעֲהוּ יְהִי לְתִנּוּן וכו'" (שמות י).

ועל-ידיה וכו' לקבלת התורה, על-ידי כל התקונים הנ"ל, שעל-ידיה זוכין לבחינת חדוש העולם וכו', שעל-ידיה זוכין שיהיו דברי תורה אצלו בכל יום פחדשים וכנ"ל. וזהו שנסמך לזה: "ותעש לך שם כהיום הזה", כי על-ידיה אנו זוכין להגדיל שמו ותברך בכל יום מחדש, שזהו בחינת "כהיום הזה", שהוא כל יום ויום שהאדם עומד בו כל ימי חייו וכנ"ל, שכל זה זוכין על-ידי התפלה בבחינת דין של הפעל כח, שעל-ידיה

עשה כל האותות והמופתים וכו', ועל-כן נסמכו זה לזה, וכנ"ל:

זו הפלל, שכל מי שרוצה לחום על עצמו ולחשוב על תכליתו

הנצחי, כל תקנתו שאיך שהוא איך שהוא יהיה בעיני עצמו בכל יום ויום כבריה חדשה ממש, וכמו שמבאר בשלחן ערוך ובפוסקים (סימן מ"ו) לענין כל ברכות השחר שמברכין בכל יום, שכלם הם בשביל שנעשה כבריה חדשה, כמו שמברכין: 'המחזיר נשמות לפגרים מתים' וכו', וכן 'שלא עשני גוי' וכו', וכן: 'הנותן ליגוף כח', שנאמר על התחדשות הנשמה שהוא השכל וכו'. ועל-כן איך שהוא צריך שתהיה העבודה שעוסק בכל יום חדשה אצלו לגמרי, כי כל אחד מישראל איך שהוא כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, הוא עושה כפה מצות בכל יום, כי מניח ציצית ותפלין, ואומר ברכת השחר וקריאת שמע ותפלה, והרבה אומרים תהלים ולומדים תורה מעט או הרבה. אך העקר שיראה לישוב דעתו בכל יום שזה היום שעומד בו עדין לא היה בעולם, וכן לא יהיה עוד יום הזה בעולם, והעבודה לה' ותברך שצריכין בזה היום היא חדשה לגמרי, ורק האדם שעומד באותו היום באותו הדור צריך לעסק בזה, (וכמו שכתוב בשערי ציון השם ליום י): 'כי עליך נפל חובת היום'. ואפלו אם יודע בעצמו שמעשיו מסוללים הרבה וכו' וכבר נכשל במעשיו פעמים אין מספר,

וכן במקומות הרבה. והנה (נחמה ט): "כי ידעת כי היודו עליהם ותעש להם שם כהיום הזה", שדיקא על ידי מה שהיודו עליהם וכבשו אותם בגלות מר כזה בגוף ונפש וכו', על ידי זה דיקא: "ותעש להם שם כהיום הזה", כי כל מה שהבעל דבר מתגבר על האדם ביותר, כשהאדם חזק בדעתו ומחזק עצמו בכחו של הפעלי כח הנ"ל, אזי אדרבא נתהפך הכל לטובה, בכחינת "נרדו נתן ריחו" הנ"ל, שעל ידי זה נתגבר ונתקדש שמו ותברך ביותר על ידי דיקא וכנ"ל:

יה ובשכיביל זה תקנו לנו משה רבנו והנביאים לקרות בתורה בצבור, כדי להזכיר אותנו בכל פעם מתן תורה, כדי שנוכח לקבל עלינו קבלת התורה בכל יום מתחדש כנ"ל, ועל כן עקר קריאת התורה בשבת ויום טוב שבו נתנה תורה וכו' וכנ"ל, אבל אחר כך כשהלכו לשלשה ימים וכו', תקנו לקרות בצבור גם בשני וחמישי, כי ראו שאין מספיק להזכיר בשבת לבד על כל ימות השבת, על כן תקנו לקרות גם בשני וחמישי, להזכיר בתוך כל שלשה ימים מתן תורה כפי שנתנה לשלשה ימים. כי "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר" (איוב לז), כי בהכרח שיעברו על כל אדם עליות וירידות הרבה מאד, והכל בשכיביל התחדשות הנ"ל, שבשכיביל זה נברא יום ולילה, אור וחושך, והוא תברך מאפיל ומאיר בגשמינות וברוחניות

אף על פי כן זה היום הוא חדש לגמרי, ויכול גם במקומו שהוא שם להגדיל ולקדש שמו ותברך, כי "ככל מקום מקמר ומגש לשמי" (מלאכי א), "ככל מקום דיקא, אפלו במקומות הממאים לגמרי של העובדי עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחות ק) על פסוק זה, מפל שכן איש הישראלי אפלו הגרוע שבגרועים, מאחר שעתה פגתו לשמים ורוצה עתה להניח מלית ותפלין ולהתפלל וכו', שבודאי הוא מגדל ומקדש שמו ותברך מתחדש כפי אותו היום, שזאת העבודה אינו יכול להשלים שום מלאך ושרף וכו', ואפלו גשמות קדושות של ישראל שבגן עדן העליון אינם יכולים להשלים העבודה הזאת, כי "לא המתים יהלו יה וכו'" (תהלים קט), כי "במתים חפשי" כתיב (שם פח), וכמו שאמר חזקוניו (ישעיה לח): "חי חי הוא יודך כמוני היום, אב לבנים יודיע אל אמתך", "כמוני היום" דיקא, הינו כמו שאני היום באיזה מדרגה פחותה, מאחר שאני חי, אני דיקא צריך להודות לה'. אדרבא, כל מה שיוע כנפשו שהוא גרוע ומקלקל ביותר, על ידי דיקא ותגדל ויתקדש שמו הגדול ביותר, בכחינת: "כד אתי יתרו וכו' בדין אסתלק ואתשר שמו דקדשא בריך הוא עילא ותמא, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל (בסיון י) שעקר גדלתו של ה' ותברך כשהרחוקים מתקרבים וכו', ומביא שם מאמר זה של היתר הקדוש,

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרנט

בְּכָל־וּבְכָרְט בְּכָל־אָדָם וּבְכָל־זְמַן, וּבְכֵמוֹ
 שְׁפָרְשׁ רִשִׁי עַל פְּסוּק "אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם
 וְכוּ" (דברים כט) שְׁנֵאמַר אַחַר הַתּוֹכְחוֹת:
 'בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁהוּא מֵאִפִּיל וּמֵאִיר כִּד עֵתִיד
 לְהֵאֲפִיל וְלֵהֲאִיר לָכֵם, וְכָל הַתּוֹכְחוֹת וְכוּ'
 הֵן הֵן הַמְצִיבִין אֶתְכֶם וְכוּ". כִּי לְעוֹלָם יָדוּ
 עַל הָעֲלִיזוֹת וְגוֹמֵר בְּרַחֲמָיו תְּמִיד בְּרִצּוֹנוֹ,
 וְעַל־כֵּן: "חֲזִינוּ מִיָּמֵינוּ, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
 יִקְמוּנוּ וְנִחְיֶה לְפָנָיו" (הושע ו), וְכֵמוֹ שְׁאֵמְרוּ
 בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשׁ זא, י) עַל פְּסוּק
 (בְּרֵאשִׁית כט): "וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי וְכוּ" - שְׁלֵעוֹלָם אֵין הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּה הַצְּדִיקִים בְּצַרָּה שְׁלֹשָׁה
 יָמִים וְכוּ, וְכֵן לְדוֹד וְלִזְנוֹת וְכוּ", כִּי הוּא
 יִבְאִיב וְיִתְבַּשׁ, יִמְחֵץ וְיִדְוֶי תַּרְפִּינָה" (איו"ב
 ה), וְכַתִּיב (שְׁמוֹנָה עָבָר ב): "ה' מִמּוֹת וּמִחַיָּה,
 מוֹרֵשׁ וּמַעֲשֵׂר, מִשְׁפִּיל אֶף מוֹרֵם,
 מוֹרֵד שְׂאוֹל וְעַל", (וְעַן לְפָנֵינוּ בְּסוֹף הַלֵּלָה וְאח).
 וּבִשְׁבִיל כָּל זֶה קוֹרִין בַּתּוֹרָה בְּצַבּוֹר בְּגוֹן
 וּבְמַעֲמֵים בְּכָל שְׁלֹשָׁה יָמִים, כְּדִי לְהַזְכִּיר
 אוֹתָנוּ בַּתּוֹךְ כָּל שְׁלֹשָׁה יָמִים יוֹם מִתֵּן
 תּוֹרָה כְּסִינִי לְשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְכוּ, כְּדִי
 שְׁעַל־דִּירָיוּה נִזְכֵּר בְּכָל יוֹם יוֹם שֶׁתִּהְיֶה
 הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּרָה אֲצִלְנוּ מִחֲדָשׁ, שְׁזֶה
 הַעֲקָר וְכוּ"ל:

בְּסִדְרָן וְאֵין עוֹלִים לָהֶם מִן הַחֲשׁוֹנוֹ.
 וְהוּא פְּלוֹגְתָא בְּמִנְרָא (מְגִלָּה דף לא) בֵּין רַבִּי
 מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה, וְהַלְלָה כְּרַבִּי יְהוּדָה,
 שְׁצִרִיבִין לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִתְחַלֵּת
 הַסִּדְרָ בְּשֶׁבֶת בְּמִנְחָה וּבִשְׁנֵי וּבְחֲמִישִׁי
 וּבְשֶׁבֶת הַבֶּאֱהָ. וְכֹזֵה מְרֻזִין לָנוּ כָּל הַנֶּ"ל,
 וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁשָׂאֵל מִשָּׁה (שְׁמוֹת ז):
 "הֲנֵה אֲנֹכִי בָא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי
 לָהֶם אֲלֵכֶי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם
 וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה אָמַר אֲלֵהֶם,
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵל מִשָּׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר
 אֶהְיֶה, וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם, וַיֹּאמֶר עוֹד וְכוּ",
 וְלְכַאֲוֶרָה אֵינוֹ מְדַקְדֵּק הַלְשׁוֹן שְׁשָׂאֵל:
 וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה אָמַר אֲלֵהֶם?
 הִיָּה לוֹ לְשָׂאֵל בְּפִשְׁטוֹ שִׁידְעוּ ה' וְיִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ כְּדִי שִׁידְעוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְמֵהוּ הַלְשׁוֹן
 מַה אָמַר אֲלֵהֶם, שְׁנֵרָאָה כֹּזֵה אֲמִירָה
 וְשִׁיחָה וּפְלִפּוּל נֶאֱחָ שִׁדְעָ אֵדָּה לְהַשִּׁיב
 לָהֶם הַתְּשׁוּבָה מִקְבֻלַּת עַל שְׂאֵלָתָם
 הַגְּדוּלָּה? וְגַם קִשָּׁה עַל גּוֹף הַשְּׂאֵלָה:
 וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ, הֲלֹא כְּכֹר הוֹדִיעַם
 מִשְׁמוֹ, כְּמִבְּאָ כֹּזֵה תְּפִסּוּק בְּעֲצָמוֹ
 שֶׁהַזְכִּיר: "וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֲלֵכֶי אֲבוֹתֵיכֶם
 שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם", וְכִי אֵינוֹ מִסְפִּיק זֶה הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא אֲלֵכֶי אֲבוֹתֵיכֶם? גַּם
 הַתְּשׁוּבָה שֶׁל ה' וְיִתְבָּרַךְ אֵינוֹ מוֹכֵן הַיִּטֵּב,
 שֶׁהַשִּׁיב לוֹ: "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה", וְאַחַר
 כִּד אָמַר לוֹ עוֹד הַפַּעַם "אֶהְיֶה", מֵהוּ עֲגִין
 שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים אֶהְיֶה? וְגַם הֲלֹא הַשֵּׁם
 אֶהְיֶה הַקְּדוֹשׁ אֵינוֹ עֲקָר הַשֵּׁם שְׁצֹוָה

יט וְזֶה מַה שְּׁכַתּוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (או"ח קלח),
 (ז): 'מִקּוֹם שְׁמַפְסִיקִין בְּשֶׁבֶת
 בְּשַׁחְרִית מִשֵּׁם מִתְחִילִין בְּשֶׁבֶת בְּמִנְחָה
 וּבִשְׁנֵי וּבְחֲמִישִׁי וּבְשֶׁבֶת הַבֶּאֱהָ, וְדִין זֶה
 הוּא מִהַמְשֻׁנָּה (מְגִלָּה פֶּרֶק ג' מִשְׁנֵה ו) שְׁשֻׁנָּה
 שֵׁם: 'בְּשֶׁבֶת בְּמִנְחָה וּבִשְׁנֵי וּבְחֲמִישִׁי קוֹרִין

עלינו להזכירו לעולם, כי עקר שמו
 'תפוד' שאנו מזכירין תמיד הוא שם הויה
 בכנוי אדני", וכמו שפס'ם שם בעצמו:
 "ויאמר עוד אלקים אל משה וכו' ה'
 אלקי אבותיכם שלחני אליכם" וכו', עד:
 "זה שמו לעולם וזה זכרי לדר דר", הרי
 צוה בפרוש שעקר שמו לעולם הוא שם
 הויה ברוך הוא, ומה זה שלא אמר לו
 תכף זה השם, רק אמר לו תחלה שלש
 פעמים אהיה? אך תרא קשיא מתרצת
 בחכמתה, שזהו בעצמו שאלת משה
 שדקדק בלשונו והארך בשאלתו: "הנה
 אנכי בא אל בני ישראל ואמרת לי הם
 אלקי אבותיכם שלחני אליכם", ואף-על-
 פי-כן: "ואמרו לי מה שמו", ולא יספיק
 להם מה שאמרת לי הם "אלקי
 אבותיכם", על-כן אני שואלך "מה אמר
 אלהם", כי בודאי יש להם פגנה עמקה
 בשאלתם "מה שמו" אף-על-פי שכבר
 אמרת לי הם "אלקי אבותיכם", ועתה
 השיבני נא, מה אמר ואשיב להם על
 שאלתם הגדולה הזאת? והשיב לו ה'
 'תפוד תחלה: "אהיה אשר אהיה" וכו',
 ואחר כך הודיע עקר שמו, שהוא שם
 הויה ברוך הוא, שהוא שמו לעולם וכו':
 והענין על-פי מה שכתבנו לעיל, שעקר
 העצה לקיים התורה הוא
 להתחיל בכל יום מחדש, ובשביל זה
 הזוהרים בתחלת נתינתה שיהיו דברי
 תורה בעיניו בכל יום כאלו היום נתנה,
 כמו שדרשו על פסוק "ביום הנה וכו'"

(שמות יט) וכו' ל. כי עקר קבלת התורה הוא
 שזוכה לקומה, כי לא המודרש הוא
 העקר אלא הפעשה' (אבות א, ז), ולהכניס
 קיום התורה בעולם זה קשה וכבר מן
 הכל, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל
 יום, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין דף לז),
 וצריכין לזה עצות עמקות מאד מאד בכל
 דור ודור ובכל יום ויום. וזה עקר הופחה
 והפלהל הארך שהיה בין משה ובין ה'
 'תפוד כל שקעת הימים שפאן משה
 בשליחותו, כי כל עקר קטב מענתיו היה
 שאינו רוצה לילך בשליחותו מחמת רבוי
 החולקים שמערבבין העולם, שהם בחינת
 דתן ואבירם, ויצר לב האדם של כל אחד
 ואחד רע מנעוריו, ועל-כן אני יודע
 שיקלקלו בכל פעם, וכמו שרמזו לו ה'
 'תפוד בפסוק (שמות א): "ראה ראיתי וכו'",
 'ראה אני שפסון לחטא, וכמו שאמרו
 רבותינו ז"ל (שמות וכה פרשה ג, ב), ועל-כן לא
 רצה להתחיל לילך, וכמו שכתוב (שם ד):
 "שלא נא ביד תשלח", ופרש רש"י: "יודע
 אני שאיני מקניסם לארץ ואיני גואלם
 לעתיד וכו'". וכל זה מחמת רבוי
 הקלקולים שלהם אז ואחר כך בכל דור,
 כי אז במדבר נסו אותו ותפוד עשר
 נסיונות, וכן בכל דור, שעל-ידי-זה כל
 אריכת הגלות. ועל-כן שאל: "ואמרו לי
 מה שמו וכו'", הינו מאחר שכבר אמרת
 להם "אלקי אבותיכם שלחני אליכם",
 ואף-על-פי-כן ישאלו מה שמו, שמוכן
 פגנתם שאין מספיק להם ידיעת השם

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרסא

שְׁלַחְנֵי אֲלֵיכֶם". פִּי אִם תִּקְדָּק בְּדַבְרֵי
 הַתּוֹרָה קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַגִּבּוֹר, תִּרְאֶה
 שְׂמֹדֶר שֵׁם בְּכֻלָּל מִזְשֻׁלָּה מִיַּי
 תְּשׁוּבוֹת, פִּי בַתְּחִלָּה מִבְּאֵר שֵׁם
 שֶׁהַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחִינַת אֱהִיָּה - אֲנָא
 זְמִין לְמִיְהוּי וְכוּ, וְאַחַר כֵּן כָּתֵב שֵׁם
 שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, פִּי
 אֶפְלוּ בְּשַׁעַר שְׂאֵרִים אוֹמֵר הִטָּאתִי וְכוּ גַם
 זֶה אִי אֶפְשָׁר לִזְמַר כְּלֵי פְגִיָּה וְכוּ, נִמְצָא
 שְׂצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְאַחַר
 כֵּן כָּתֵב: וְאֶפְלוּ מִי שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ שְׂצָרִיךְ בְּכֻלָּ
 פַּעַם לְשׁוֹב עַל הַשְּׁתָּוִי הִרְאֵשׁוּנָה וְכוּ,
 שְׂוִיָּה בְּחִינַת שֹׁבֵת, בְּחִינַת עוֹלָם הַבַּא
 וְכוּ, עֵינֵי שֵׁם הֵיטֵב. נִמְצָא שְׂבָרִיךְ לְכֻלָּ
 מִזְכִּיר בְּאֵן שְׁלֹשׁ תְּשׁוּבוֹת, דְּהֵינּוּ תְּשׁוּבָה
 הִרְאֵשׁוּנָה, וְאַחַר כֵּן מֵה שְׂצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה מִחֲמַת שֶׁהַתְּשׁוּבָה
 הִרְאֵשׁוּנָה לֹא הִיָּתָה עֲדוֹן בְּשִׁלְמוֹת פְּרָאוּ
 כִּי, וְהוּוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה, וְאֶף-עַל-
 פִּי שֵׁשׁ בְּוֵה אֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת מִדְּרָגוֹת
 וּבְחִינּוֹת שְׂצָרִיךְ בְּכֻלָּ פַּעַם לְהַתְּחִיל וּלְשׁוֹב
 עַל תְּשׁוּבָה הִרְאֵשׁוּנָה שְׁלֵא הִיָּתָה פְּרָאוּ,
 אֲבָל כֵּן זֶה נִכְלָל בְּשִׁמְתֵי תְּשׁוּבוֹת, שֶׁהוּא
 תְּשׁוּבָה הִרְאֵשׁוּנָה שֶׁהַתְּחִיל לְהַתְּקַרֵּב לַה'
 וְהַפְּרָד, וְאַחַר כֵּן מֵה שְׂמַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ
 בְּכֻלָּ פַּעַם וְאִינוֹ מֵוִיָּת אֶת עֲצָמוֹ לְפַל
 וּמִתְּחִיל בְּכֻלָּ פַּעַם מִחֲדָשׁ, שְׂוִיָּה בְּעֲצָמוֹ
 בְּחִינַת גְּבִי בְּרִצּוֹא גְּבִי בְּשׁוֹב שְׂמַבְּאֵר
 שֵׁם אַחַר כֵּן, (וְעַן בְּרַבְרֵינּוּ בְּוֵה בְּמִקּוֹם אַחֵר),

הַזֶּה לְכַד שֶׁהוּא "אֲלֵקֵי אֲבוֹתֵיכֶם", רַק
 הֵם שׁוֹאֲלִים עֲדוֹן מֵה שְׂמוֹ, שְׂנִרְאֶה
 בְּוִנְתֶּם בְּפִיָּה וְחֲקִים שְׂמוֹ וְהַפְּרָד אֲצֵלֶם
 לְעוֹלָם שְׂיִזְכְּרוּ אוֹתוֹ תְּמִיד וְלֹא יִשְׁכַּחוּהוּ,
 וְעַל-פִּי אֵי מִבְּקֵשׁ "מֵה אִמַר לָהֶם"?
 הַשִּׁיב לוֹ ה' וְתַפְּרֵד: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה"
 וְכוּ, וְהַעֲנֵן, פִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה קְרָא אֶת
 יְהוֹשֻׁעַ בְּסִימָן ו' (בִּאֵת ב'), שְׂשִׁיָּה אֲרָם
 רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה הוּא בְּבְחִינַת
 אֱהִיָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲנָא זְמִין לְמִיְהוּי,
 שְׂמִתְּחִיל שְׂהִיָּה לוֹ הַיָּה עוֹלָם וְכוּ, עֵינֵי
 שֵׁם הֵיטֵב. וּמִבְּאֵר שֵׁם שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, פִּי אֶפְלוּ בְּשַׁעַר
 שְׂאוֹמֵר הִטָּאתִי אֵינּוּ יָד כְּלֵי פְגִיָּה וְכוּ,
 וְאֶפְלוּ מִי שְׂכָבֵר עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 צָרִיךְ גַּם כֵּן לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׁתָּוִי
 הִרְאֵשׁוּנָה וְכוּ, עֵינֵי שֵׁם כֵּל זֶה הֵיטֵב.
 נִמְצָא שְׂאֱהִיָּה מִרְמוֹ שְׂצָרִיכִין לְהַתְּחִיל
 בְּכֻלָּ פַּעַם מִחֲדָשׁ, בְּבְחִינַת אֲנָא זְמִין
 לְמִיְהוּי, כֵּאלוֹ לֹא הִיָּה לוֹ עֲדוֹן שׁוֹם הַיָּה
 בְּעוֹלָם וְכוּ, וְהוּוּ עֶקֶר הַעֲצָה לְקִיּוֹם
 הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׂמוֹ וְתַפְּרֵד, עַל-פִּי הַשִּׁיב
 לוֹ: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה", שְׂמִרְמוֹ שְׂצָרִיכִין
 לְהַתְּחִיל לְהִזְמִין עֲצָמוֹ בְּכֻלָּ פַּעַם שְׂהִיָּה
 לוֹ הַיָּה בְּעוֹלָם, שְׂיִבִיר אוֹתוֹ וְתַפְּרֵד
 וְכוּ. וְהוּוּ "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" שְׂמִי
 פְּעֻמִּים, פִּי צָרִיכִין לְהַתְּחִיל הַתְּחִלָּה אַחֵר
 הַתְּחִלָּה, וּכְמוֹ שְׂמַבְּאֵר לְעִיל שְׂצָרִיכִין
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה:

כִּי זֶה בְּחִינַת אֱהִיָּה הַשְּׁלִישִׁי, שְׂאִמַר לוֹ
 עוֹד: "כֵּה תִאמַר וְכוּ אֱהִיָּה

16 LU

כֵּן זֶה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה. אֲבָל
 אַחֵר כִּדְּ כִּשְׁאוּבָה לְתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה פְּאֻמַּת
 בְּרָאוּי בְּחִלְיַת הַשְּׁלֵמוֹת בְּלִי שׁוּם פְּגִמָּה,
 וְאַף-עַל-פִּי־כֵן הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל
 תְּשׁוּבָה דְּהִינּוּ עַל הַשְּׁנִיתוֹ הִרְאֵשׁוּנָה וְכוּ'
 כִּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, וְהוּ עֲנִין אַחֵר לְגִמְרֵי,
 וְהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁלִישִׁית. וְכֵן תְּשׁוּבָה
 וְתִשְׁבּוּבָה הַנִּכְלָלִין בְּשִׁלְשֵׁה תְּשׁוּבוֹת בְּנ"ל
 הִיא בְּחִינַת 'אַהֲרָה', שְׁהוּא בְּחִינַת 'אַנָּה
 וְזִמִּין לְמַהֲרֵי', שֶׁצָּרִיד לְהַתְחִיל לְהַכִּיֵּן אֶת
 עֲצֻמוֹ בְּכֵל פֶּעַם מַחֲדָשׁ בְּנ"ל. וְהוּ בְּחִינַת
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים 'אַהֲרָה' שְׁגֵלָה ה' יִתְבַּרְךְ
 לְמוֹשֶׁה אֹז, שְׁגֵלָה לֹא שִׁזְיֹלִיד אֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּדֶרֶךְ זֶה שִׁתְּחִילוֹ בְּכֵל פֶּעַם מַחֲדָשׁ
 וְאַפְלוֹ אִם אֵין יִכְוִלִין לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מַגִּדֵּל
 הַתְּבַרְרוֹת הַגְּלוּת בְּגוּף וְנִפְשׁ וּפְרֻנְסָה,
 אַף-עַל-פִּי־כֵן וְתִחִילוֹ בְּכֵל פֶּעַם לְהַכִּיֵּן
 וְלְהַזְמִיֵּן אֶת עֲצָמָם, בְּבְחִינַת 'אַהֲרָה -
 אֲנָה וְזִמִּין לְמַהֲרֵי' וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי דֶרֶךְ זֶה
 בְּנֻדָּא יוֹצֵיא אוֹתָם מִזְהַמְתָּם וְטַמְאָתָם,
 שְׁזֵה עֵקֶר הַגְּלוּת, וְיִקְרַב אוֹתָם לְשִׁמוֹ
 יִתְבַּרְךְ. וְעַל-כֵּן תִּכְרַפ אַחֵר כִּדְּ גֵלָה לֹא מִיַּד
 עֵקֶר הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁהוּא שֵׁם הַיְהוּה בְּרוּךְ
 הוּא, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם: "וַיֹּאמֶר לֹא אֱלֹקִים
 עוֹד כִּה תֹאמַר וְכוּ' ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם
 שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם וְכוּ'". כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל
 הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁבָּהֶם תְּלוּיִם כֵּל
 הַעוֹלָמוֹת, בְּלֵם כְּלוּלִים בְּשֵׁם הַיְהוּה בְּרוּךְ
 הוּא שְׁהוּא עֵקֶר וְשֵׁרֵשׁ כֵּל הַשְּׁמוֹת בְּלֵם,
 וְעַל-כֵּן בְּכֵל הַכְּרֻכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וּבְכֵל
 הַתְּפִלוֹת וּבְכֵל הַמִּצְוֹת אֲנִי מְכַנְּנִים הָעֵקֶר

לְשֵׁם זֶה, וְכֵן הַתְּקוּנִים שֶׁנַּעֲשִׂים בְּכֵל
 הַעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי כֵּל תּוֹרָה וּמִצְוָה, וְכֵן
 לְהַפְּךְ חֵם וְשִׁלּוּם, כֵּל הַפְּגָמִים שְׁפוּגָמִים
 עַל-יְדֵי כֵּל עֲבָרָה אוֹ בַּטּוֹל מִצְוָה, כֵּל
 הַפְּגָמִים וְהַתְּקוּנִים עֵקֶרם בְּשֵׁם זֶה, כִּמּוֹכֵן
 בְּכֵל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, נִמְצָא שֶׁעֵקֶר
 הַהַתְּקַרְבוֹת לַה' יִתְבַּרְךְ בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת
 וְתַפְלָה וְכוּ' הוּא עַל-יְדֵי שֵׁם זֶה. אֲבָל אִי
 אֶפְשֶׁר שִׁתְּקִיֵּם זֶה הַשֵּׁם אֲצִלוֹ לְעוֹלָם, כִּי
 אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'אַהֲרָה', שְׁהוּא בְּחִינַת
 'אַנָּה וְזִמִּין לְמַהֲרֵי', שְׁהוּא לְהַתְחִיל בְּכֵל
 פֶּעַם מַחֲדָשׁ בְּנ"ל. וְעַל-כֵּן אַחֵר שְׁגֵלָה לֹא
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים 'אַהֲרָה', שְׁהוּא עֵקֶר כֵּל כֵּל
 הַעֲצוֹת וְהַדְּרָכִים וְהַנְּחִיבוֹת לְהַתְּקַרֵּב
 לְשִׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבַּרְךְ, שְׁהוּא עַל-יְדֵי
 שֶׁיִּקְבְּלוּ עַל עֲצֻמֹן לְהַתְחִיל לְהַזְמִיֵּן וְלְהַכִּיֵּן
 עֲצֻמֹן בְּכֵל פֶּעַם מַחֲדָשׁ, אֹז יִדְקָא גֵלָה לֹא
 מִיַּד עֵקֶר שֵׁם הַעֲצָם שְׁהוּא שֵׁם הַיְהוּה
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁבוֹ תְּלוּיִ הַכֵּל כֵּל הַתְּקוּנִים
 וְכוּ', וְאָמַר לֹא: "זֶה שְׁמִי לְעֵלְם וְזֶה זְכָרִי
 לְדֹר דֹּר", כִּי עֲתֵה בְּנֻדָּא יִתְקַיֵּם שְׁמוֹ
 וְזָכְרוּ לְעוֹלָם לְדוֹר וְדוֹר, מֵאַחַר שֶׁכְּבֵר
 הַקְּדוּיִם לְגַלוּת הַעֲצָה הַנ"ל, שְׁהוּא בְּחִינַת
 שֶׁהַקְּדוּיִם הִרְפוּאָה קְדָם לְפִיפָה בְּרֻכּוֹ
 יִתְבַּרְךְ, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, שְׁהוּא
 מַה שְׁגֵלָה לֹא סוּד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים 'אַהֲרָה',
 שְׁהוּא לְהַכִּיֵּם בְּכֵל יִשְׂרָאֵל לְהַתְחִיל בְּכֵל
 פֶּעַם מַחֲדָשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁאָרוּ קְנִיּוּיִם
 בְּקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל תְּמִיד יִהְיֶה אִיד שִׁיְהִיָּה,
 בְּכֵל מַה שֶׁיַּעֲבֹר עֲלֵיהֶם בְּכֵל הַגְּלוּת, וְכֵן
 בְּגוּף וְנִפְשׁ וּפְרֻנְסָה בְּכֵל וּבִפְרֵט וְכוּ'.

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרסג

ועל-כן על-ידי-זה נתקרבו לשמו הנדול, שהוא שם הויה ברוך הוא, ונתקנים אצלם לנצח, בבחינת: "זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר" וכנ"ל:

כא ועתה נובל לומר שבשביל זה תקנו רבותינו ז"ל להתחיל כל סדר וסדר שלש פעמים בכל שבוע, דהינו בשבת במנחה ובשני וחמישי, שבכל אלו השלש פעמים חוזרים לאחוריהם ומתחילין הסדר מתחלתו, ואחר כך בשבת הבאה חוזרים ומתחילין הסדר מתחלתו וגומרים אותו, וכן בכל שבת ושבת. כי כבר מבאר שקריאת התורה בצבור הוא להזכיר ולעורר את האדם שיתחיל בכל פעם מחדש, שזה עקר קבלת התורה פנ"ל, על-כן מתחילין כל סדר שלש פעמים בכל שבוע, כנגד שלש פעמים 'אהיה' הנ"ל שגלה ה' יתברך למשה בתחלת הגאולה שעקרה הרה מתן תורה, שהם מרמזים שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש פנ"ל. וזה מרמז מה שמתחילין הסדר שלש פעמים, ובכל פעם חוזרים ומתחילין אותו מחדש, כנגד שלש פעמים 'אהיה' הנ"ל וכנ"ל. ואחר כך חוזרים ומתחילין בשבת הבאה וגומרים הסדר בשלמות, כי על-ידי כל אלו ההתחלות הפולאים בשלש פנ"ל, על-ידי-זה וזכין אחר כך להתחיל ולגמור בשלמות, כי 'לית רעותא מבא דאתאביד', מפל שפן עובדא ועשיה טובה שעושיין בכל פעם שמתחילין בעבודת ה', וכלם

מתקרבין ומתקבצין לעונתו, עד שזוכה להתחיל ולגמור עבודתו פראוי, שזהו בחינת מה שאחר אלו השלש פעמים שמתחילין הסדר מתחלתו בכל פעם ואין גומרין אותו, אחר כך מתחילין אותו בשבת וגומרין אותו, כי כן הדבר בעבודת ה', שהוא בחינת קבלת התורה וכנ"ל:

כב וכל זה הוא בחינת שיר פשוט כפול ומשלש ומרבע, שהוא הנגון הקדוש שזוכין על-ידי בחינת קבלת התורה שהוא בחינת גבואה, שגמולו על-ידי כל התקונים המבארים שם. כי שיר פשוט כפול ומשלש ומרבע הוא בחינת שם הויה ברוך הוא באחורים, שפותבים תחלה היוד, ואחר כך י"ק, ואחר כך י"ו וכו', נמצא שחוזרים בכל פעם לאחוריו לתחלת השם. וזהו בחינת מה שחוזרים בכל פעם ומתחילין מחדש, (וכן מבאר בהתורה 'ושב אלמם' כסיון ס"ב חלק א' שהתחלה בכל פעם זה בחינת השם שפותבין באחורים וכו', עין שם), וכן הוא שלש פעמים, שהוא בחינת שיר פשוט, כפול, משלש, שהוא י"ק י"ו, שבכל אלו השלש פעמים חוזרים לאחוריהם לתחלתו ואין גומרים השם, ואחר כך מתחילין אותו וגומרים, שהוא בחינת מרבע, שהוא שם הויה בשלמות, והו בחינה הנ"ל שאחר כך בפעם הרביעי שהוא בשבת הבאה, מתחילין הסדר וגומרים, וזוכין לבחינת קבלת התורה בשלמות, שהוא שמא דקדשא ברוך הוא, שעל-ידי

הבאה. ואחר כך בשבת הבאה קורין כל הסדר מתחלתו ועד סופו, ואז נשלים שם הויה בבחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע, שהוא בחינת הנגון הנ"ל שזוכין על-ידי קבלת התורה וכו' וכו' ל:

כד ועל-בין בשמחת תורה בשמסימין התורה, עוסקים אז בשיר ונגון בשמחה גדולה, כי כל זה נמשך משמחת הנגון הקדוש הנ"ל שזוכין על-די קבלת התורה וכו' ל:

כה ועתה מרדק היטב לשון הקדוש של המשנה הנ"ל (מגילה פרק ג'

משנה ג'): 'בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין בסדרן ואין עולין להם מן החשבון, שמרמו שקיים התורה צריכין להתחיל בכל פעם וכו' ל, וזהו: ואין עולין להם מן החשבון, שפרשו בפשיטות, שקראו שקראו שלש פעמים בשני ובחמישי ובשבת במנחה, אינו עולה להם מן החשבון כלל באלו לא התחילו לקרות הסדר כלל, רק צריכין להתחיל בשבת הבאה מתחלת הסדר. וכן הוא ממש לענין העצה הנזכרת לקיים התורה הנ"ל, שהוא בחינת 'אהיה', להתחיל להקין את עצמו בכל פעם מתדוש וכו' כנ"ל, שהיו בחינת ההתחלות שמתחילין בכל פעם מתחלת הסדר ואחר כך מתחילין וגומרין אותו כנ"ל. וזהו: ואין עולין להם מן החשבון, שצריך האדם לסלק מודעתו בכל יום ובכל פעם כל מה שעבר עליו עד אותו היום ואתו השעה, ולא יעלה

זה נשלים השיר והנגון הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול משלש ומרבע. כי פשוט כפול משלש נמשך בשלש פעמים שקראו קדם שבת, ומרבע נמשך בשבת, שהוא ההתחלה והגמר וכו' ל, ואז נתקיים: "זה שמו לעלם וכו'" וכו' ל. וכל זה הוא בסדר של שבוע זאת, ואחר כך תכף בשבת במנחה חוזרים ומתחילים הסדר השני ומתנהגים בו כנ"ל, וכן בכל שבת ושבת, עד שגומרים בכל שנה כל התורה פלה מ"בראשית" עד "לעני כל ישראל", שהכל להמשיך אמונת הרוש העולם בכל העולם כלו וכו' ל. ואחר כך תכף שגומרים אותה בשמיני עצרת ושמחת תורה, חוזרים ומתחילים אותו מיד "בראשית", כי כן הדבר שצריכין בכל דור ודור ובכל שנה ושנה ובכל שבוע ושבוע ובכל יום ויום להתחיל התורה, וכמה וכמה פעמים צריכין להתחיל ואין גומרים, וכל זה כלול בשלש פעמים 'אהיה' וכו' ל. ואחר כך בשגומרים, כפי הגמר כן זוכין ליחד שם הויה ברוך הוא שישם עקר התקון וכו' ל:

כג גם מבאר בכתבי האר"י ו"ל שישם 'אהיה' הוא בחינת שם יק"ו, שהם שלש אותיות ראשונות של שם הויה ברוך הוא, שעולים כ"א כמו מספר 'אהיה', נמצא ששיר פשוט כפול משלש, שהוא רק עד אות שלישי משם הויה ברוך הוא, הוא בבחינת 'אהיה', שנה זוכין על-ידי השלשה פעמים שקורין קדם שבת

לקוטי הַלְכוּת

הלכות קריאת התורה ו

אָרְחַת חַיִּים תְּרוּסָה

אֶצְלוֹ בְּחֻשְׁבוֹן כָּלֵל כְּאִלוֹ לֹא הִתְחִיל עֲדוּן
מֵעוֹלָם כֹּלֵל. כִּי אִם תִּשְׁפִּיל וְתִבִּין בְּעֵינַי
הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרִין עַל כָּל אֶחָד,
עָקֵר נְפִילתוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא
מַחְמַת שְׂנֵדָמָה לוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁכִּבֵּר נִסָּה אֶת
עֲצָמוֹ וְהִתְחִיל קִצְתָּ בַעֲבוּדַת ה' וְנִפְל
מִזֶּה, וְאַחֵר כִּדְ הַתְּחִיָּק לְהִתְחִיל עוֹד וְנִפְל
עוֹד הַפַּעַם, וְכֵן הָיָה כִּמְהָ פְּעָמִים, עַל־כֵּן
מְסִיתוֹ הַבַּעַל דְּכָר לֵיאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ חֵם
וְשָׁלוֹם לְגַמְרִי, וְאוֹמֵר לוֹ בְּלִבּוֹ: הֲלֹא אֲתָה
רוֹאֶה כִּי אִפֶּס תִּקְוָה וְכוּ', כִּידוּעַ כֵּל זֶה
לְמִי שְׁעוֹסֵק בְּלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל
הַתְּקַרְבוֹת בְּגֵי הַנְּעוּרִים לַעֲבוּדַת ה'
יִתְבַּרְךָ. אֲבָל מִי שֶׁזוֹכֵה לְהִתְחַבֵּר לַחֲבֵרִים
כְּשֵׁרִים וְאִמְתִּיִּים תְּמִיד, עַד שֶׁזּוֹכֵה לְקַבֵּל
וְלִקְבַע בְּלִבּוֹ עֲצָה הַקְּדוֹשָׁה הַנִּלְלָה, לְשַׁבַּח
בְּכָל פֶּעַם כֵּל מַה שֶׁעָבַר עָלָיו, אֶרְעֵל־פִּי
שֶׁכִּבֵּר הִתְחִיל אֲלֵפִים וְרַבּוֹת פְּעָמִים בְּלִי
מִסְפָּר, רַק עֵתָה יִתְחִיל מַחְדָּשׁ לְהִכִּין
וְלְהַזְמִין אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מַה שֶׁיִּכָּל, הֵן
לְצַעֵק אֵל ה' מֵעַמְּקַת הַלֵּב כְּמוֹ שֶׁצָּרִיד
עֵתָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, הֵן לְהִתְחִיל לְלַמֵּד
וְלְהַתְּפַלֵּל וְלַעֲסֹק בְּמִצְוֹת, הֵן לְשַׁמֵּחַ אֶת
נַפְשׁוֹ בְּמַה שֶׁלֹּא עֲשֵׂינִי גוֹי וְכוּ', וְהַבְּדִילֵנוּ
מִן הַתּוֹעִים וְכוּ', וְלְהַפְּדֵה הַגְּיוֹן וְאַנְחָה
לְשַׁמְחָה וְכוּ' וְכוּ', עַל־יְדֵי כָּל זֶה יִשְׁאֵר
קַיָּם בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה תְּמִיד, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
'אִזְנֵי עוֹלָיו לָהֵם מִן הַחֻשְׁבוֹן', שֶׁכָּל
הַהִתְחַלּוֹת בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה שֶׁהִתְחִיל עַד
עֵתָה לֹא יַעֲלֶה לוֹ מִן הַחֻשְׁבוֹן כְּאִלוֹ לֹא
הִתְחִיל עֲדוּן מֵעוֹלָם. כִּי זֶה יְדוּעַ לְכָל,

ת"ת

שֶׁאֶפְלוֹ אִם חָטָא כָּל יְמָיו וְשָׁב בְּאַחֲרוֹנָה
מוֹחֲלִין לוֹ הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(קְדוּשֵׁין מ:), וְכַמְבָּאֵר בְּכָל סְפָרֵי מוֹסֵר. וְכֵן
כִּבֵּר נִמְצָאוּ כְּמָה בְּעֵלֵי תְּשׁוּבוֹת בְּעוֹלָם
שֶׁלֹּא שָׁבוּ בְּתְשׁוּבָה עַד סוֹף יְמֵיהֶם, כִּי
בְּיָדָי מִי שֶׁשָּׁב בְּיָמָיו נְעוּרָיו אִין לְמַעֲלָה
הַיָּמָנוּ, אֲבָל אִם כִּבֵּר גִּתְרֵשׁל חֵם וְשָׁלוֹם
וְלֹא שָׁב עַד סוֹף יְמָיו, גַּם כֵּן אֲשֶׁרִי לוֹ
מַה שֶׁשָּׁב בְּסוֹף יְמָיו עַל כָּל פְּנִים, אֲבָל
עָקֵר הַנְּפִילָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל הַרְבֵּה בְּגֵי אָדָם
שֶׁכִּבֵּר הִתְחִילוֹ כְּמָה פְּעָמִים וְנִפְלוּ וְכוּ',
עָקֵר נְפִילתָם הוּא מַחְמַת שְׂרָאוֹ שֶׁכִּבֵּר
הִתְחִילוֹ כְּמָה פְּעָמִים וְנִפְלוּ, עַל־כֵּן רוֹצֵה
הַבַּעַל דְּכָר לְהַסִּיתָם לֵיאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ חֵם
וְשָׁלוֹם, עַל־כֵּן צָרִיכִין לִיָּדֵד בְּדַרְךְ הַנִּלְלָה
לְהִתְחִיל מַחְדָּשׁ פְּאִוְיָה בְּחִינַת שְׁהוּא,
וְיִשְׁכַּח מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי כֵּל מַה שֶׁעָבַר עָלָיו,
בְּבְחִינַת: 'אִזְנֵי עוֹלָיו לָהֵם מִן הַחֻשְׁבוֹן',
שֶׁכָּל הַהִתְחַלּוֹת שֶׁהִתְחִיל עַד הַנֶּה
שֶׁכָּלוּלִים בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמִים שְׁמַתְחִילִין הַסֵּדֵר
בְּכָל שְׁבוּעַת כְּנ"ל, כֵּל זֶה לֹא יַעֲלֶה לוֹ מִן
הַחֻשְׁבוֹן, כִּי עֵתָה צָרִיד לְהִתְחִיל מַחְדָּשׁ
לְגַמְרִי, וְכֵן לְעוֹלָם, עַד שֶׁזּוֹכֵה לְבְחִינַת
תְּשׁוּבָה שֶׁל שֹׁבֵת (עֵינֵי לִקְוִים סִימֵן ע"ט), שֶׁאִז
יִתְחִיל וְיִגְמַר בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוֹ וְכַנ"ל. כִּי
בְּכָל־יִשְׂרָאֵל מְרַמְזִין עַל זֶה שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים
בְּכָל סֵדֵר שְׁמַתְחִילִין שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּכָל
שְׁבוּעַת כְּנַגַּד שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים 'אֶהְיֶה הַנִּלְלָה',
וּבְשֹׁבֵת מַתְחִילִין וְגוֹמְרִין כְּנ"ל. וְדַעַת
לְנִבּוֹן נִקְלָ שֶׁאֶצֶּל כָּל אָדָם בְּפְרִמִּיּוֹת
מְרַמְזִין לוֹ עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיִּתְחִיל בְּכָל פֶּעַם

מחדש בפה וכמה פעמים בכל שבוע
 ובכל יום ויום וכו', וכמו שאמר אדוננו
 מורנו ורבנו ו"ל שתיה לו פמה וכמה
 התחלות ביום אחד, כמובא בשבחי
 הקדושים (שבחי הר"ן סימן ו'), ועל-ידיה
 דיקא זכה אחר כך למה שזכה וכו"ל,
 והבן היטב:

כו וזה בחינת קריאת מפתיר שתקנו
 לקרות בנביא אחר קריאת
 התורה בשבת ויום טוב שאז עקר
 הקריאה, והפעם מובא בפוסקים, כי פעם
 אחת גזרו שלא לקרות בתורה והיו קורין
 בנביאים וכו', ואחר כך נתבטלה הגזרה
 ונשארה התקנה במקומה, שגם משקורין
 בתורה וקראו אחר כך בנביא מעין
 הפרשה, שהוא קריאת המפתיר. הינו
 על-פי המבאר בתורה 'תקעו הנ"ל',
 שבכל דור יש צדיקים שיש להם איה
 בחינת רוח הקדש שהוא בחינת רוח
 גבוהה וכו', שעל-ידיה עקר ברור
 המדמה, שהוא ברור האמונה וצריך כל
 אחד הרוצה לחוס על תכליתו הנצחי
 לחפש ולבקש מאד מאד אחרי צדיקים
 כאלה, כי כל האמונה הקדושה שעקרה
 היא אמונת חידוש העולם תלוי בזה וכו',
 כמו שכתוב שם, וכבר בארנו שזהו
 בחינת קריאת התורה בצבור, שהוא
 בחינת המשכת קבלת התורה וכו' כנ"ל,
 ועל-כן אחר קריאת התורה קורין בנביא
 למפתיר, להודיע ולהורות שעקר המשכת

קדשת האמונה הקדושה, שהוא בחינת
 קבלת התורה, עקרה נמשך בכל דור
 על-ידי הנביאי אמת, שהם בחינת בעלי
 רוח הקדש שבכל דור, שעל-ידיהם לא
 תשתכח התורה מישראל. ועל-כן
 המפתיר קורא בתורה תחלה שלשה
 פסוקים משום כבוד התורה, ואחר כך
 מברך על ההפטרה וקורא בנביא,
 להורות שעקר הוא התורה שנתנה על-
 ידי משה רבנו שהוא רבן של כל
 הנביאים, ואין נביא רשאי לחדש דבר
 מעתה (מילה ב'), אך כל הנביאים שאחריו
 לא באו רק לחזק דברי תורה ולהמשיך
 ברור האמונה בכל דור ודור על-ידי רוח
 הקדש שלהם, שזה אינו נפקס לעולם
 כנ"ל. ועל-כן אפילו בעת שמלכות
 הרשעה התגברו וגזרו שלא לקרות
 בתורה, כי רצו להשפיע חס ושלום
 התורה מישראל, נתעצו בני ישראל
 הקדושים ועשו תקנה נפלאה לקרות
 בנביאים, כי על-ידי המשכת הנביאים לא
 תשתכח התורה, כי הנביאים הם
 מבררים האמונה, שזה עקר קבלת
 התורה כנ"ל. ועל-כן גם עתה שנתבטלה
 הגזרה, נשארה התקנה במקומה לקרות
 בנביאים למפתיר, להורות שגם עכשו כל
 תקנתנו שתתקיים התורה ולא תשתכח
 עוד הוא על-ידי בחינת הנביאים שהיו
 בכל דור, שהמשיכו ברוח קדשם ברור
 המדמה, שהוא ברור האמונה. וכן עתה
 בכל דור ודור, כל קיומנו הוא על-ידי

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרסו

הצדיקים בעלי רוח הקדש שהם מְכַרְרִים
האמונה בנ"ל.

ועל-כן אומרים בכרפת ההפְטָרָה
ומספְרִין בשבח נוראות
גְדֻלָּתוֹ יתְבַרַךְ שְׁבוּדָאֵי וְגַמֵּר הַכֹּל כְּרִצוֹנוֹ
עד שִׁבּוֹא מִשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּבִרְכוֹת
שְׁלֹא־חֲרִיבֵי: צוּר כֹּל הָעוֹלָמוֹם צָדִיק כָּבֵל
הַדּוֹרוֹת, הָאֵל הַנְּאֻמָּן הַאוֹמֵר וְהַעוֹשֶׂה
הַמְדַבֵּר וְהַמְקִיֵּם שֶׁכֵּל דִּבְרֵיו אֵמֶת וְצָדִק
וְכוֹ, וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרָיו אַחֲזֹר לֹא יִשׁוּב
רִיקִם וְכוֹ, וְכוּ: עַל כִּסְאוֹ לֹא יָשָׁב זָר
וְכוֹ, כִּי בִשְׁם קְדוֹשׁ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שְׁלֹא
יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וְעַד וְכוֹ. כִּי כֹל זֶה נִזְכָּר
עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיקִים בְּעַלֵי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ
שֶׁכָּבֵל דוֹר וָדוֹר, שְׁעַל-יְדֵיהֶם וּזְכוּיָן
לְאֵמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם עַד שְׁזוֹכִין לְבַחֲנֵיהֶם
חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד וְכוֹ, שְׁעַל-יְדֵי
זֶה וּזְכוּיָן לְקוֹל הַשִּׁיר הַנִּזְכָּר, שְׁעַל-יְדֵיהֶם
גְדֻלָּתוֹ כֹּל הַרְיָחוֹת וְהִירָאוֹת שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת
הַתְּנוּצָצוֹת מִשִׁיחַ וְכוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם.
וְהוּוֹ בַּחֲנִינֵת: צָדִיק כָּבֵל הַדּוֹרוֹת, כִּי ה'
יִתְבַרַךְ מַעֲלָה אֱלֹקֵתוֹ וְצָדִקְתּוֹ כָּבֵל
הַדּוֹרוֹת עַל-יְדֵי צְדִיקוֹ אֵמֶת בְּעַלֵי רוּחַ
הַקְּדוֹשׁ שֶׁכָּבֵל דוֹר שְׁעַל-יְדֵים עֹקֵר בְּרוּר
הָאֵמוּנָה, שְׁעַל-יְדֵיהֶם עֹקֵר הַתְּגִלוֹת
אֱלֹקֵתוֹ יִתְבַרַךְ כָּבֵל דוֹר וָדוֹר:

כּוּ וְזָהוּ לְשׁוֹן הַפְּטָרָה וּמִפְטוֹר, שֶׁהוּא
לְשׁוֹן גְּמוּר, כִּי עֹקֵר הַגְּמוּר
וְהַפְּטוֹר מִכָּל הַשְּׁעֵבּוּדִים וְהַחֻבּוֹת
וְהַצְּרוֹת שֶׁעֲקָרָם צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ, הוּא עַל-יְדֵי
בַּחֲנִינֵת הַנְּבִיאִים שֶׁמְכַנִּיִּים קִיּוֹם הַתּוֹרָה

בעולם, שהם הצדיקי אמת שבכל דור
בעלי רוח הקדש שעל-ידם לא תשתפח
התורה והאמונה מישראל וכו"ל. ועל-כן
נקרא 'הפְטָרָה', כי על-ידם תתקרב
הגאולה שלמה לגאלנו ולפְטָרְנוּ מִכָּל
הַצְּרוֹת כְּגוֹף וְנֶפֶשׁ בְּמַחְרָה בְּיַמֵּינוּ אֲמֵן
סְלָה. גַּם הַפְּטָרָה הוּא לְשׁוֹן הַתְּחִלָּה,
כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת טו):
"פְּטַר רַחֵם", שֶׁהוּא לְשׁוֹן פֶּתַח וְהַתְּחִלָּה,
כְּמוֹ (מִשְׁל י): "פּוֹטֵר מִיּוֹם וְכוֹ". וְשִׁנְיָהֶם
אֵמֶת, כִּי קְרִיאַת הַפְּטָרָה מְרַפֵּוּ עַל
הַהַתְּחִלָּה וְעַל הַגְּמוּר, כִּי עֹקֵר קְרִיאַת
הַהַפְּטָרָה שְׁקוֹרִין בְּנְבִיא אַחֵר קְרִיאַת
הַתּוֹרָה, הוּא בְּשִׁבְלֵי לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת
קְבֻלַּת הַתּוֹרָה כָּבֵל דוֹר, שֶׁעֲקָרָה הוּא
שְׁנוּזָה לְהַתְּעוֹרֵר לְהַתְּחַדֵּשׁ כָּבֵל יוֹם וָיוֹם
לְהַתְּחִיל כָּבֵל יוֹם מַחְדָּשׁ וְכוֹ, וְהוּוֹ לְשׁוֹן
'הַפְּטָרָה', שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַתְּחִלָּה בְּנ"ל.
וְעַל-יְדֵיהֶם בְּעֶצְמוֹ נִזְכָּר לְגַמֵּר הַגְּאֻלָּה
לְפָטֵר כֹּל הַצְּרוֹת וְכָל הַשְּׁעֵבּוּדִים, כִּי
עַל-יְדֵי כֹל אֵלוֹ הִירָאִים שִׁילְכוּ בְּדַרְךְ זֶה
לְכֵלֵי הַנְּחִיחַ לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹן בְּשׁוֹם אֲפֵן
בְּעוֹלָם, רַק לְהַתְּחִיל כָּבֵל יוֹם מַחְדָּשׁ,
עַל-יְדֵיהֶם נִזְכָּר לְבִיאַת מִשִׁיחַ שֶׁנִּמְשָׁךְ
עַל-יְדֵי כֹל הַבַּחֲנִינּוֹת הַנִּזְכָּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
שָׁם (בַּאֲת י'): עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית כג): "וַיִּרָא
מְנוּחָה כִּי טוֹב וְכוֹ", עַד "וַיְהִי לָמָּס עוֹבֵד
וְכוֹ", עַן שָׁם. נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי שְׁמוֹתַנְפְּרִין
לְהַתְּחִיל כָּבֵל יוֹם מַחְדָּשׁ, נִזְכָּר לְגַמֵּר טוֹב
שֶׁהוּא גְּמוּר הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְכָל זֶה וּזְכוּיָן
עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת הַנְּבִיאִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת

צדיקו אמת שבכל דור כנ"ל, ועל-כן קורין בפניא אחר קריאת התורה כנ"ל, ועל-כן נקרא 'הפטר'ה', לשון התחלה ולשון גמר וכנ"ל.

ועל-כן בשבועות, שהוא קבלת התורה, שהעקר לקבל התורה מחדש באפן שנופה לקומה, על-כן נוהגין שמתחילין להתחלה מפל ספר ומסמיו הגמור, הינו בחינה הנ"ל, שעל-ידי שמתחילין בכל פעם מחדש, על-ידי-זה זוכין לגמור כנ"ל. כי בכל שנה ושנה בשבועות שהוא זמן מתן תורתנו, צריכין להמשיך עלינו מחדש הארת קדשת כל הצידיקים שהתחילו תקונים גוראים ונמרו שהם בחינת ספריהם הקדושים שגלו בעולם. והעקר הוא ספרי תנ"ך וש"ס משניות, שהם כלל כל התורה שבכתב ובעל פה, על-כן אוקרים להתחלה והסוף מפל ספרים הנ"ל, כדי להמשיך עלינו מחדש התחלת תקונם, שעל-ידי-זה זוכין לגמור כפי טוב וכנ"ל:

כח וזה בחינת (ברכות ת:): לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, ואפלו עטרות ודיבון וכו". תרגום בחינת ברור המדמה, שהוא בבחינת שנה ותדרמה שהוא בחינת תרגום, כי תרגום בגימטריא תדרמה, כמו שכתוב בהתורה 'תפלה לחכוק' (סיון י"ט ח"א עין שם). כי כבר מבאר שקריאת התורה בצבור הוא להמשיך על כל אדם המטה אונו היטב לשמע קריאת התורה

הקדושה, להמשיך עליו בחינת נתינת התורה ממש מחדש וכנ"ל. ועל-כן אין קורין בתורה בפחות מעשרה, כי צריכין לקרות בצבור דיקא, כי עקר קבלת התורה, שהוא בחינת כלליות רוח הנבואה, נמשך רק מצבור, שהם קבוצת גפשות ישראל רבים יחד ולפחות עשרה, כי 'אכל בי עשרה שכינתא שריא' (סנהדרין לטו), וכמבאר שם בהתורה הנ"ל (באות ה') שהנבואה נמשכת מנפשות ישראל, וכמו שכתוב שם על פסוק (דברים י): "בשבועים נפש ירדו אבותיך מצרומה וכו'". (וגם זה בחינת מה שכתוב שם מענין המעלה המפלגת מתוספת שנים וכו', שנה בחינת התקון הנעשה על-ידי התפלה בבחינת דין וכו', כי כל מה שנתרבה נפש יותר אל התקון הקדוש וכו', יש פה יותר להמשיך רוח נבואה שהוא בחינת קבלת התורה, שנמשך מקבוצת הרבה גפשות ישראל יחד, ועני מזה במקום אחר). אבל אף-על-פי שעקר קריאת התורה הוא בצבור, אף-על-פי-כן בודאי צריך גם כל יחיד ויחיד ללמוד ולהגות בתורה בכל יום בפני עצמו, כמו שכתוב (תהלים א): "ותגית בו יומם ולילה וכו'". וכן אפילו מי שזוכה ללמוד אצל קבוצת ישיבה קדושה אמתית שהוא מעלה גדולה, כי תלמוד תורה דרבים יקר מאוד מאוד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבא גרובא), אף-על-פי-כן בודאי אי אפשר לפטר עצמו בזה לכד, כי צריך גם להרבות בתורה בפני עצמו, כי לפי תורה דרבים אי אפשר שיתנה בקביעות

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרסמ

כל היום, רק איזה שעות ביום פנהוג, כי אי אפשר שיהיו מקבצים כל היום, מפל שכן גם בילולה, אבל בפני עצמו הוא מחויב ללמוד תמיד פנ"ל. על-כן צריך לאהז פנה ללמוד ברבים, וגם מנה אל תנח ירך להנות בתורה בפני עצמו, כי פאמת צריכים שניהם דיקא, פי בודאי עקר קבלת התורה הוא על-ידי קבוץ נפשות רבים מישראל פנ"ל, שנהו בחינת קריאת התורה בצבור פנ"ל, אבל צריכין לזה זכיה גדולה שיופה להתחבר ולכלל נפשו בתוך נפשות ישראל של בני צבור הגונים, אשר על-ידם נמשך בחינת רוח נבואה אמיתית, שהוא בחינת נתינת התורה פנ"ל. וזהו בחינת מה שכתוב שם בתורה הנ"ל שצריכין לחפש ולבקש מאד מאד את הצדיק האמת שיכול להמשיך בחינת רוח נבואה על-ידי קבוץ נפשות ישראל וכו', עין שם. פי בשעה שעומדים לשמע קריאת התורה צריכים לעמוד באימה ויראה ברמת ווע ולהטות אונו היטב לכל דבור ודבור של התורה הקדושה פאלו הוא עומד תחת הר סיני (פפוקא בספרי קדש וכמבאר לעיל מנה). ולכן להמשיך על עצמו קדשת קבלת התורה שנתנה בסיני על-ידי משה רבנו עליו-השלום, על-ידי קבוץ נפשות ישראל יחד, כמו שכתוב (שמות ט): "ויחן שם ישראל נגד ההר", ופרש רש"י: "כלם יחד פאיש אחד וכו'", פי אז היתה גם נפשו שם, כמו שכתוב (דברים כט): "את אשר ישנו פה

ואת אשר איננו פה וכו'", וכמו שאמרו רבותינו ו"ל שבכל נפשות ישראל של כל הדורות העתידין לבוא, פלם עמדו על הר סיני. וכן בכל דור ודור שנגמשכה התורה אלינו על ידם, כמו שאמרו (אבות א, א): 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים וכו' עד היום הנה, בכלם היה עקר המושכת התורה על-ידי קבוץ הישיבות הקדושות אצל רבם האמתי, שעל-ידיהו נכללו נפשותם יחד, שעל-ידיה נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור. ועל-כן בכל עת שבאים לשמע קריאת התורה בצבור צריכין לכוון שתהיה נפשו נכללת בכל נפשות ישראל שהצדיקים אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבץ ולכללם יחד, שמשם נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור פנ"ל, שנה עקר בחינת קדשת הצבור בשם מקבצים ומתקבים וכלולים נפשותם יחד על-ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור ודור, שהוא נקרא 'רועה ישראל', בחינת (ישעיה טז): "פרועה עדרו ירעה, בורעו יקבץ מלאים, ובחיקו ישא עלות ינהל". ומתצדיקים הרועים האמתיים האלו שבכל דור, מקבלים כל צבור וצבור בכל מקום שהם מתקבצים לקרות בתורה ולעסק בה, אבל כל יחיד ויחיד צריך להכין את עצמו הרבה לזה שיופה שתהיה נפשו נכללת בתוך הצבור הקדוש הנה שנכללים יחד על-ידי הרבי

האמת שדבב דור וכו' ל'. וזה בחינת
 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם
 הצבור', שכל יחיד ויחיד אף על פי
 ששומע בכל שבת קריאת התורה בצבור,
 אף על פי כן אינו יוצא בזה לבד, וצריך
 לקרות בעצמו הפרשה תחלה, כמבאר
 לשון זה בשלחן ערוך ארח חיים (דפה, א).
 כי צריך להכין את עצמו קדם שבת
 לקרות הפרשה שנים מקרא ואחד
 תרגום, כדי שיזכה להכליל יחד בתוך
 גפשות הצבור הקדוש געת קריאת
 התורה כנ"ל, עד שימשיך על עצמו
 בחינת קבלת התורה מחדש ממש
 כגנתינה מסיני על ידי יזה, על ידי קבוצ
 הנפשות יחדו וכו' ל'. ועתה מדקדק היטב
 הלשון: 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם
 הצבור', ולא אמרו: לעולם יקרא אדם
 הפרשה תחלה, אך דקדקו ואמרו:
 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם
 הצבור'. כי כל כונת קריאת הפרשה
 תחלה הוא כדי שישלים פרשיותיו עם
 הצבור, שיהיה גשלים ונכלל חלקו בתורה
 כפי שרש נפשו, שזהו בחינת פרשיותיו,
 שהם פרשיות התורה שלו - של נפשו
 כנ"ל, שיהיו גשלים עם הצבור, שיהיה
 גשלים ונכלל עמהם יחד על ידי שהכין
 את עצמו לזה מקדם כנ"ל. וכמו שכתוב
 בפרשת תורה (שמות ט): 'ויהיו נכונים ליום
 השלישי וכו'', וכתוב (עו): 'היו נכונים
 לשלושת ימים', כי צריכים הכנה רבה
 לקבלת התורה שיזכה להכליל עם

הנפשות יחד וכו' ל', שזהו בחינת הכנה
 רבה דשבת, בחינת (עו ט): 'ויהיה ביום
 הששי והכינו את אשר יביאו ויהיה
 משנה', שמרמז גם על קריאת הפרשה
 שנים מקרא וכו' כמובא, כי עקר קריאת
 התורה בשבת, שאז נתנה תורה, ועל פי
 צריכין הכנה רבה, שזהו בחינת 'לעולם
 ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור' וכו' ל':

כט וזהו בחינת שנים מקרא ואחד
 תרגום, כי עקר המשכת רוח
 נבואה, שהוא בחינת קבלת התורה
 מחדש בכל דור ובכל יום, הוא על ידי
 הצדיק הפעל כח שעוסק לתקן השלשה
 מחזין על ידי כל התקונים המבוארים שם.
 וזהו בחינת שנים מקרא ואחד תרגום,
 שהם בחינת תקון השלשה מחזין, שהם
 'חכמה בינה דעת', כי שנים מקרא הם
 בחינת 'חכמה ובינה' שהם 'תרון רעין
 דלא מתפרשין', ואחד תרגום, בחינת
 מוח השלישי שהוא הדעת, ששם צריכין
 עקר התקון לברר הדעת מאחזיות עין
 הדעת טוב ורע' שחטא בו אדם הראשון
 ביום הששי, שעל ידי זה נתקבל
 המדמה על ידי זהמת הנפש, שעל ידי זה
 כל הקולקלים, והעקר הוא בכלל אמונת
 הדין העולם שצריכין הצדיקים לברר
 ולתקן בכל דור ודור, וכמבאר לעיל (באה
 י"א ר"ב) שעקר התקון צריכין בבחינת המוח
 השלישי שהוא הדעת, וזהו בחינת 'ואחד
 תרגום', כי תרגום בגימטריא 'תדרמה',
 בחינת תקון המדמה שהוא בחינת שנה

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרעא

ותדומה, שתקונו על-ידי בחינת תרגום שנאמר ברוח הקדש על-ידי אונקלוס הגר. כי על-ידי הגרים נתמקן ביותר כל הג"ל, עד שנמשך בחינת קבלת התורה שנתקבה בפרשת "וישמע יתרו", כי יתרו שמע ונתגבר על-ידי ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, שנמשך מהתפלה בבחינת דין של הפעל פח וכו', כמבאר שם היטב, שעל-ידיה נתרבה כבודו יתברך וכו' עד שזכו לקבלת התורה, כמו שכתוב שם, עין שם, שעל-ידיה נתרבר המדומה שהוא בחינת תרגום, ועל-ידי נאמר התרגום על-ידי אונקלוס הגר דיקא וכנ"ל:

ל ועקר בחינת קבלת התורה הוא לברך המדומה, כדי שגובה לאמונה שלמה שעקרה הוא אמונת חדוש העולם, שעל-ידיה זוכין לחדוש העולם שלעתידי, שעל-ידיה נמשך השיר הג"ל. וזה זוכין על-ידי תקון המחזן פנ"ל, כי השני מחזן 'הקמה ויגיה' הם בחינת י"ק פידוע, ועל-ידים נברא העולם הזה והעולם הבא, כמו שכתוב (ישעיה כו): "כי ביה ה' צור עולמים", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות כטו), שזהו בחינת חדוש העולם של תחלת הבריאה, שהוא בחינת בריאת העולם הזה, וחדוש העולם של לעתיד, שהוא בחינת בריאת העולם הבא, כי כל העולם הבא יזכה כל אחד בעת חדוש העולם לעתיד. ועל-ידי ועל-ידי תקון המחזן זוכין לשני עולמות, שהם

בחינת אמונת חדוש העולם הזה וחדוש העולם שלעתידי. אבל אי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי ברור 'עין הדעת טוב ורע', כי האדם נברא ביום הששי, כדי שעל-ידי יהיה נכלל כל הבריאה בשבת, והעקר היה תלוי על-ידי שיהיה נזקק מנגמם אכילת 'עין הדעת טוב ורע'. כי כל הבריאה שנבראה בששת ימי המעשה מיום ראשון עד יום הששי, כל זה הוא חדוש העולם הזה שנבראה באלו הימים, ושבת הוא בחינת עולם הבא, בחינת חדוש העולם של לעתיד. ועקר התקון שיהיה נכלל העולם הזה בעולם הבא, ששת ימי המעשה בשבת, כי אי אפשר לזכות ליום שכלו שבת שהוא חדוש העולם של לעתיד, כי אם מי שפירח בערב שבת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עבודה זרה ג), ועקר הפירוח בערב שבת, שהוא כלל העולם הזה, הוא לעמוד בפסיון בזה העולם, שכל הנסיונות נמשכין מבחינת 'עין הדעת טוב ורע'. ועל-ידי צריכין ביום הששי דיקא לקרות שנים מקרא ואחד תרגום, כמובא בכתבי האר"י, כי אז ביום הששי נברא האדם, ואז צריכין לכלל העולם הזה בעולם הבא על-ידי תקון השני מחזן י"ק שבהם נבראו, שעקר התקון על-ידי שמבררין המוח השלישי שהוא הדעת, שמחברם יחד פידוע, ששם עקר כל הנסיונות, כי שם אחיות 'עין הדעת טוב ורע' שהיה צריך האדם לברר אז אם היה נזקק שלא

הרב

לְאָכַל מִמּוֹנוֹ, וְעַתָּה עוֹסְקִים כָּל הַצְּדִיקִים וְהַיְוֵאִים הַגְּלוּיִם אֲלֵיהֶם לַעֲסֹק בְּתַקְוָן זֶה כָּבֵל דוֹר וָדוֹר, וְכִפִּי הַתַּקְוָן בֶּן זֹכֵן לְחַבֵּר וְלִכְלֹל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא יחד, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַמַּחְזִין הַגָּ'ל. כִּי עַל־יְדֵי אַמּוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה זֹכֵן לְחַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעַתִּיד, שֶׁזֶּה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי תַקְוָן הַמַּחְזִין בְּנִ'ל, וְנִמְצָא שֶׁעַל־יְדֵי תַקְוָן הַמַּחְזִין נִבְלָלוּ יחד, כִּי בֶן הַדְּבָר, כִּי שָׂרָשׁם מִשְׁנֵי הַמַּחְזִין הַגָּ'ל. וְעַקֵּר הַתַּקְוָן עַל־יְדֵי בְרוּר הַמַּחֲשֵׁלִישִׁי שֶׁהוּא הַדְּעָה, שִׁשָּׁם כָּל הַנְּסִינּוֹת וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵיזֶה נִבְלָלוּ יחד כִּפִּי מִה שֶׁזֹּכֵן לְבָרֵר עַל־יְדֵי כָּל הַבְּחִינּוֹת הַגָּ'ל.

וְעַל־בֵּן כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה תְּלוּי עַד שֶׁשָּׂה בְּסִיּוֹן שְׁנֵי בְה' ד' הַשִּׁשִּׁי

דִּיקָא (שַׁבַּת פַּת), כִּי עַקֵּר הַתַּקְוָן עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'יוֹם הַשִּׁשִּׁי' דִּיקָא, שְׂאֵז הוּא בְּחִינַת לֶחֶם מִשְׁנֵה, כִּי אֵז צְרִיכִין לְכַלֵּל שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת יחד הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, עַל־יְדֵי שִׁמְשׁוּכִין אַמּוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל עֲבָשׁוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁעַל־יְדֵיזֶה זֹכֵן לְאַמּוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעַתִּיד, שְׂכָל זֶה תְּלוּי בְּקַפְלַת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵיזֶה נִחְבָּר הַמְדוּמָה וְכוּ' וְכַנִּ'ל:

לֹא וְעַל־יְדֵי ה' ד' הַשִּׁשִּׁי נִשְׁלֵם הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַיְוֵא' בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא בְּרָאשֵׁי תְבוּת: "'יוֹם הַשִּׁשִּׁי וְיִבְלֹו הַשְּׁמַיִם" (בְּרָאשִׁית א), שִׁמְשָׁם מִתְחִילִין הַקְדוּשׁ בְּשַׁבָּת, שְׂאֵז נִבְלָלוּ שִׁשַּׁת יָמֵי

הַמַּעֲשֵׂה בַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעַתִּיד, שֶׁעַל־יְדֵיזֶה זֹכֵן לְשִׁיר פְּשׁוּט כְּפֹל מִשְׁלֵשׁ מְרַבָּע, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיְוֵא. וְזֶהוּ בַעֲצוּמוֹ בְּחִינַת ע"ב [שְׁבַעִים וְשָׁתַיִם] תְּבוּת שֶׁל קְדוּשָׁה, כִּי שִׁיר פְּשׁוּט וְכוּ' עוֹלָה ע"ב בְּנִ'ל, כִּי הַקְדוּשׁ עַל הַיִּינּוּ הוּא בְּבְחִינַת שִׁיר הַגָּ'ל, בְּבְחִינַת (בְּרַכּוֹת לז): 'אֵין אוֹמְרִים שִׁיר אֶלָּא עַל הַיִּינּוּ, הַיִּנּוּ שִׁיר פְּשׁוּט וְכוּ' שֶׁעוֹלָה ע"ב, בְּחִינַת ע"ב תְּבוּת דְּקְדוּשָׁה עִם הַשְּׁמִי תְבוּת 'יוֹם הַשִּׁשִּׁי' כְּמוֹבָא, שֶׁהַכָּל כָּלֹל בְּשֵׁם הַיְוֵא שְׁמֵרְמוֹ בְּרָאשֵׁי תְבוּת 'יוֹם הַשִּׁשִּׁי וְיִבְלֹו הַשְּׁמַיִם' וְכַנִּ'ל. גַּם תְּבוּת 'וְיִבְלֹו' עוֹלָה ע"ב כְּמוֹבָא, כִּי "וְיִבְלֹו" לְשׁוֹן תְּכִלִּית, שְׂבַסּוֹף יוֹם הַשִּׁשִּׁי בְּלִתָּה מִלְּאֲכָתוֹ שֶׁל יוֹצֵר בְּרָאשִׁית, שֶׁעַקֵּרָה בְּשִׁבְלֵי הַתְּכִלִּית שֶׁהוּא שַׁבָּת, שֶׁהוּא 'תְּכִלִּית שְׁמַיִם וָאָרֶץ' (בַּחֲפִילָה עֲרִיבָה בְּלֵיל שַׁבַּת), שֶׁעַקֵּר הַתְּכִלִּית הוּא הַשִּׁיר וְהַנְּגוֹן הַגָּ'ל שֶׁעוֹלָה ע"ב שִׁיתַּעַר אֵז וְכוּ' וְכַנִּ'ל:

[שְׂדֵךְ לְעִיל]

לֹב וְזֶהוּ (אֲבוֹת א, יד): 'אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי, וְכִשְׂאֲנִי לְעַצְמִי מִה אֲנִי, וְאִם לֹא עֲבָשׁוּ אִמְתִּי, הַיִּנּוּ עֲנָן הַגָּ'ל, שְׂצָרִיכִין שְׁנִיָּהִם דִּיקָא, לְקָרוֹת בְּצַבּוֹר וְלִהְשִׁלִּים פְּרִשׁוּתָיו בְּפָנֵי עַצְמוֹ, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵיזֶה יִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בְּתוֹךְ נִפְשׁוֹת הַצַּבּוֹר הַקְדוּשׁ, שֶׁזֶּה עַקֵּר בְּחִינַת קַבְלַת הַתּוֹרָה בְּנִ'ל. וְזֶהוּ: 'אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי, שְׂאֵם לֹא אֶשְׁתַּדַּל בַּעֲצוּמִי לְלַמֵּד וְלַהֲנֹת

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרעג

האמתי שיש לו בחינת רוח הקדוש וכו',
שעקר התקון על-ידו וכו':

לג וזהו מה שהזכירו אצל האזנה
להשלים פשוטיו עם הצבור

שנים מקרא ואחד תרגום: 'אפלו עטרת
ודיבון, ולמה תפסו 'עטרת ודיבון' דיקא,
הלא יש עוד פסוקים שאין להם תרגום,
כגון 'ראובן ושמעון וכו'?' אך בזה רמזו
לנו ענין נפלא המרמז בדבריהם, על-פי
מה שכתוב בתורה 'תקעו' הנ"ל בסופה,
שכל מה שנאמר שם, הכל הוא בחינת
מלחמת עוג מלך הבשן, ענין שם היטב.

פי 'עוג' הוא בחינת הקלפה שרוצה ליגן
מהרחקנות והדעת וכו', והקנעתו על-ידי
הבעל ב"ח הנ"ל וכו' וכו', שהוא בחינת
משה שקבל התורה והרג אותו על-ידי-זה
וכו', כמו שכתוב שם. ועל-כן תפסו
'עטרת ודיבון וכו', שהם העירות של
עבר הירדן שהיו של סיחון ועוג, פי עקר
התקון של קריאת הפרשה שנים מקרא
ואחד תרגום שהוא בשביל לזכות
לביחית קבלת התורה שהוא בחינת
קריאת התורה בצבור כנ"ל, העקר הוא
לזכות לשיר הנ"ל שיתער בעת שיהיה
חדוש העולם, שעל-ידי-זה מכניעין עקב
עשו, שהוא בחינת קלפת עוג, בבחינת:
'מחיה בקרסוליה וקמלה', כמו שכתוב
שם. ומבאר שם שחדוש העולם הוא
בבחינת ארץ ישראל וכו', ועירות של
סיחון ועוג היו סמוכין לארץ ישראל והיו

בתורה ועבודה, 'מי לי', כי חובת האדם
של כל אחד ואחד אין מי שיפטר אותו
מזה. וכשאני לעצמי מה אני, פי בודאי
תורתו ועבודתו בעצמה אינה נחשבת, פי
עקר בחינת קבלת התורה שמחויב כל
איש ישראל לקבל בכל דור, הוא רק
על-ידי שיתחבר ויכלל בתוך הצבור
הקדוש כנ"ל. ואם אמר שלא ללמוד
ולהתפלל פי אם בשאזנה לבוא
ולהתחבר לצבור הגון העוסקים בתורה
ועבודה, על זה משיב לעצמו: 'ואם לא
עכשו אמיתי, כי חס ושלום יכלה זמן ומי
חיו ולא זכה לזה, פי למוד ועבודה של
הצבור אינו קבוע בתמידות כנ"ל, ובתוך
כך יאבד הרבה מימי חיו בלא תורה
ועבודה, וגם פי לא בגלל זוכין למצוא
צבור הגון שיזכה להשלים עבודתו על-
ידם. וכל פגנת התנא להורות לאדם
הרוצה לפקח על ימי חיו שלא יאבד ימיו
חס ושלום, שצריך להשתדל לבקש
ולחפש מאד ולהתפלל לה' ותברך,
שיזכה למצוא רבי אמיתי עם צבור הגון
שהם תלמידיו הנלוים אליו, ויאחו בזה
וגם מזה אל תנח דרך, להתחבר בכל
עבודתו בתורה ותפלה עם הצבור ההגון
כנ"ל, וגם בפני עצמו יעסק בתורה
ותפלה בעת שאינו יכול להתנער עם
הצבור, וגם אז יהיה מקשר עמהם
בפנימיות לבבו, שכל פגנתו בעסקו
בתורה ותפלה יהיה שיזכה להכלל תמיד
עם הצבור הקדוש הנכללים בהרבי

יִזְקִים מִקְדָּשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַרְבֵּה, וְעַל־
כֵּן הָיָה קָשָׁה מְאֹד לְהַכְנִיעֵם, כִּי הֵם עָמְדוּ
עַל גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְלֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְכַנּוּם לְתוֹכָהּ,
וְהָיָה בְּלִתי אֲפָשֶׁר לְהַכְנִיעֵם כִּי אִם
עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנּוּ שֶׁהָיָה בַּעַל כַּח גְּדוּל
וְכוֹ וְכוֹ"ל. וְעַל־כֵּן הִזְכִּירוּ עֲמֻרֹת רִדְבִיבֹן,
שֶׁהֵם עֵרוֹת שֶׁל עֵבֶר הִיָּדוּן שֶׁהָיוּ שֶׁל
סִיחוֹן וְעוֹג שֶׁהָיוּ סְמוּכִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁצְרוּכִים בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַפָּרָשָׁה שְׁנֵים
מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגֻם לְקִרְוֹת גַּם שְׁמוֹת אֱלֹהֵי
הַעִירֹת, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל מֵהֶם קְלָפוֹת
סִיחוֹן וְעוֹג כְּדֵי לְכַבֵּשׂם בְּקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל:

לְד וְעַל־כֵּן אַחַר שֶׁכִּבַּשׂ מֹשֶׁה אֶרֶץ
סִיחוֹן וְעוֹג שֶׁהוּא עֵבֶר
הִיָּדוּן, אִזּוּ הִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְכַנּוּם לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ט): "וְאַתְחַנֵּן אֶל
ה' בְּשַׁעַת הַהוּא לֵאמֹר אַתָּה הַחַיִּלוֹת
לְהַרְאוֹת וְכוֹ", וּפְרַשׁ רַש"י: "שֶׁסָּבַר
מֵאַחַר שֶׁכִּבַּשׂ סִיחוֹן וְעוֹג כְּבָר נִחְבְּמָלָה
הַגְּזֵה וְיֻכַּל לְכַנּוּם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוֹ".
הֵינּוּ עַל־פִּי הַנֶּ"ל, כִּי סָבַר מֵאַחַר שֶׁכִּבַּר
כִּבַּשׂ סִיחוֹן וְעוֹג, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת
שֶׁסְמוּכִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵי אֲפָשֶׁר
לְהַכְנִיעֵם כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל
הַבַּעַל כַּח וְכוֹ, עַד שֶׁזָּכִינַן לְבַחֲנֵינָהּ חַדִּישׁ
הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד שֶׁהוּא בְּכַחֲנֵינָהּ אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל וְכוֹ, עַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁהוּא כְּבָר
זָכָה לָוֶה לְכַבֵּשׂ אֶרֶץ וּלְהַכְנִיעֵם, עַל־כֵּן
עָתָה בְּיָדָי וְיֻכַּל לְכַנּוּם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי
הֵלֵא כְּבָר זָכָה לְבַחֲנֵינָהּ קִדְשֵׁת אֶרֶץ

לֹה וְזָהוּ (תהלים מב): "אֲלַקֵּי עָלֵי נַפְשִׁי
תִּשְׁתַּחֲוֶה עַל־כֵּן אֲפֹרְדָה
מֵאַרְץ יִרְדֵן וְתִרְמֹנִים מִהַר מִצְעֹר", שְׁדוּד
הַקֹּלֶד עַל־יְהִי־שְׁלוֹם צוּעֵק בְּקוֹל מִר עֵבֶר
אֲרִיבַת הַגְּלוֹת שֶׁל עֲבָשׁוּ, וְאוֹמֵר: "עָלֵי
נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה", שֶׁנַּפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עָלֵי
מִגְדַל הַכְּלִיז עֵינַיִם שֶׁאֲנִי מִצְפִּים עַל
הַגְּאֻלָּה, וְעֵדִין הַקֶּץ סְתוּם מֵאַתְנֵן וְעַקֵּר
דְּאֵגוֹתֵינוּ הוּא: "עַל־כֵּן אֲפֹרְדָה מֵאַרְץ יִרְדֵן

לקוטי הַלְכוֹת

הלכות קריאת התורה ו

אֲרַח חַיִּים תִּרְעָה

וְחֲרָמוֹנִים מִהֵר מִצְעֵר", שהוא הר סיני ששם קבלנו התורה, הינו שגפּשגנו עלינו השתוחח ואנו דואגים ומתאוננים מתי נזכה לגאֵלה שְלֹמָה, מאחר שאנו זוכרים אותך מאַרְץ יִרְדֵן וְחֲרָמוֹנִים, שְעֵשִׁית לָנו נְסִים וּנְפִלְאוֹת וְנִרְאוֹת בְּאֵלֶּה לִכְבֹּשׁ כָּל אֶרֶץ עֵבֶר הַיַּרְדֵּן שְשָׁם הֵר חֲרָמוֹן, ששם היו קלפות חוקות וקשות מאד שהם סיחון ועוג, ואף-על-פִּיכֵן בְּשֵׁם מֹשֶׁה בִּכְחוֹ הַגְּדוֹל. וְכָל זֶה הָיָה "מֵהֵר מִצְעֵר", שהוא הר סיני ששם קבלנו התורה, שְעֵל-יִדְיָהּ זָכָה מֹשֶׁה לְחֻבֵּנֵם בְּנִ"ל. ואחרי שְהָיָה לָנו כְּבֹר בַּעַל כַּח כְּזֶה שְחֻבֵנֵע קלפות סיחון ועוג, ואף-על-פִּיכֵן עֵדוֹן לֹא נִכְנְסוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁגָּרַם הַחֲמָא שֶׁנֶּחֱרַב הַבַּיִת שְנֵי פַעַמִּים, וְאָנוּ בְּגִלוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה זֶה פְּמֹה, עֲלִיכֵן "עֲלִי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲחַח" מִתִּי מִתִּי נוֹכַח לִזְכוֹת לְגֵאֵלֶּה שְלֹמָה, כִּי הֵלֵא אַחֲרֵי כָּל הַנְּסִים וְהַיְשׁוּעוֹת הָאֵלֶּה שְעֵשִׁית לָנו בְּאֶרֶץ יִרְדֵן וְחֲרָמוֹנִים וְכו', בְּנִ"ל, אַחֲרֵי כָּל אֵלֶּה עֲבָרוּ עֲלֵינוּ צָרוֹת וְחִלּוֹת בְּלִי שְעוֹר מֵאֵן וְעַד הַנֶּה, כִּי (עו) "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא" – "שְצָרָה קוֹרָאָה לְחֻבְרָתָהּ, כְּמוֹ שְפָרַשׁ רִשִׁי", וְ"כָּל מִשְׁבֵּרָד וְגִלְדָּה עֲלֵי עֲבָרוֹ", שְכָּל מִינֵי צָרוֹת עֲבָרוּ עֲלֵינוּ, וְעַתָּה מִתִּי נִזְכָּה לְמִצְאָה הַבַּעַל כַּח הַזֶּה שְיִוְכַל לְגַמֵּר הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל וְלַחֲכִינְסוּנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְעֲלִיכֵן נִסְמָךְ לָזֶה (עו): "יוֹמָם יִצְהַר ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמּוֹ וְכו'", "יוֹמָם יִצְהַר חֲסִדוֹ" זֶה בְּחִינַת "לְהַגִּיד

בְּכֶקֶר חֲסִדָּךְ" (שם עכ), שהוא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעַתִּיד, כְּמוֹ שְכַתּוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, "וּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמּוֹ", "בִּלְיָלָה" זֶה בְּחִינַת הַזְּמַן שֶׁל עֲכָשׁוּ, שְגַם עַתָּה "שִׁירָה עִמּוֹ", כִּי בִכַח שְאָנוּ מֵאֲמִינִים בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם, עֲלִי-יִדְיָהּ נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ הָאָרֶת קְדֻשַׁת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעַתִּיד שְאֵן יִתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ, שְמִשָּׁם אָנוּ מְקַבְּלִים כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת שְאָנוּ עוֹסְקִים בָּהֶם עֲכָשׁוּ לְשִׁיר וּלְשַׁבַּח אוֹתוֹ וְתִבְרָךְ בְּשִׁירוֹת וְתְשׁוּבוֹת, אֲשֶׁר רַק הֵם חִינּוּ וּמוֹשִׁיב נַפְשֵׁנוּ לְהַתְּקִים בְּמִרְיַת הַגְּלוֹת הַזֶּה. וְזֵהוּ: "תְּפִלָּה לֹאֵל חַיִּי", כִּי עֲלִי-יִדְיָהּ יֵשׁ לָנו כַּח לְהַתְּפַלֵּל לַה' וְתִבְרָךְ וְלַעֲזֵק לְפָנָיו עַל אֲרִיכַת הַגְּלוֹת. וְזֵהוּ: "אוֹמְרָה לֹאֵל סִלְעֵי לְמָה שְכַחְתִּי" וְכו' וְכו'. וְעֲלִיכֵן סִיּוֹם: "מֵה תִשְׁתַּחֲחִי" נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עֲלֵי, הוֹחִילֵי לְאֵלִיקִים כִּי עוֹד אוֹדְנֵנוּ וְכו'", כִּי עֵדוֹן יֵשׁ לִי תִקְנָה לְחִלוֹת לַה', כִּי ה' תִּבְרָךְ בְּרַחֲמָיו שׁוֹלַח לָנו צְדִיקִים אֲמִתִּים בַּעֲלֵי כַח גְּדוֹלִים כְּכָל דוֹר וְדוֹר, שְעֵל-יִדְיָהּ: גִּמְרָה הַתְּקוּן שְהַתְּחִיל מִשָּׁה, עַד שְיַעֲקְרוּ וּיִבְמְלוּ קִלְפַת עוֹג לְגַמְרֵי, שְהוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנְּחֻשׁ, בְּחִינַת 'עֲקֵב עֲשׂוֹ', עַד שְיִגְמְרוּ הַגְּאֵלֶּה שְלֹמָה וּכְנִיסוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

לו וְזֵהוּ שְהַזְכִּיר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשֵׁם פְרָשִׁיּוֹת, כְּמוֹ שְהוֹכִירוּ שֵׁם בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל: 'לְעוֹלָם יִשְלִים אֲדָם פְרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוֹר'. כִּי כָּל עַנְוֹן וְעַנְוֹן

110

החוששים, ומתם המציאו חקמתם. ובאמת אנו מאמינים שגם חקמתם נמשך רק מה' יתברך המלמד לאדם דעת, רק שנתן להם כח בחקמתם להפנות דעתם כמו שיצאו עד שיכולים להתפקד חס ושלום, והכל בשביל הבחירה, פי הבחירה יש לה כח גדול, פי הכל נברא בשביל הבחירה, כמו שכתוב במקום אחר, אבל חכמות התורה עולה על הכל, וכל החכמות חיצוניות הם פסילות וחשך נגד אור חכמות התורה שגמשת רק מאין ליש ממש.

וזה שאמר איוב לענין הטענות שפענ עם חבריו שהוא חזק באמונתו יתברך, וענה ואמר (איוב כב): "כי יש לך סוף מוצא ומקום לזהב וזקו, ברזל מעפר יקח וכו'", עד שמשם (עו): "והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה וכו', ונעלמה מעין כל חי". הינו שאמר שפעלת החכמים שהמציאו עשית פסוף וזהב מעפר הארץ וכו' אינו כלום נגד חכמות התורה, שעליה סים "והחכמה מאין תמצא", וכמו שפרשו רבותינו ז"ל, הינו אף-על-פי שהיא חכמה גדולה למצא עשית פסוף וזהב וכו', אבל הכל הוא יש ממש, "כי יש לך סוף מוצא ומקום לזהב וזקו וכו'", רק שהם בחקמתם חקרו עד שמצאו זהב והפסוף שהיה נעלם בעפר הארץ, וכן שאר כל מיני חכמות, אבל "החכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה", פי חכמות ותבונות התורה היא

שנזכר בתורתנו הקדושה נקרא בשם פרשה, על שם שהוא מפרש ומציא לאור מהעלם אל הגלוי אמונתו הקדושה שעקרה הוא אמונת הודש העולם, שאי אפשר להשיג בשום שכל פי אם על-ידי התורה הקדושה, פי התורה מעידה על ה' יתברך שעל-יבן נקראת (תהלים ט): "עדות" (ובמבאר מזה בהלכות עדות הלכה ד' אות ב'), עין שם). פי הודש העולם אי אפשר להבין איד נמשך היש מאין, פי אם על-ידי אמונה הקדושה, שמתחזקת על-ידי התורה הקדושה שנקראת פרשיות, על שם שפרשה והוציאה מהעלם גמור אל הגלוי, שפנה אנו רואין עין פענ וציאת יש מאין. פי מי שרצה להסתפל על האמת, יכול להבין שאי אפשר לגלות תורה קדושה בזאת עם כל החדושים נזראים ונפלאים שגלו חכמינו ז"ל עד היום הזה, פי אם על-ידי הנורא היחיד הפךמוזן יתברך שמו ויתעלה, שהופיע רוח קדשו על הצדיקים אמתיים והוציא חכמות התורה מאין ליש ממש. ועל-ידי התגלות התורה מאין ליש אנו יכולין להבין ולהתחזק באמונת הודש העולם שהמציא כל הבריאה מאין ליש, כמו שאנו רואין שנתן לנו התורה הקדושה עם כל חדושיה וכו' מאין ליש ממש כג"ל. פי כל החכמות החיצוניות אף-על-פי שיש מתם פמה חכמות גדולות, אבל כלם הם יש ממש, פי כלם מוסדים על משפלות הראשונות ועל הראות

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרעו

נמשכת מאז גמור פנ"ל, ועל-כן על-ידה זוכין לאמונת חדוש העולם וכו"ל.

וְכַל זֶה מְרַמֵּז בְּסוּד הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַיּוֹם שְׁלִישִׁי מִהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַשַּׁבָּעָה בַּעֲמִלְרֵשׁ (ס'פז' מַעֲשֵׂי מַעֲשֵׂה י"ג) שֶׁהַתַּפָּאָר הַכָּבֵד פֶּה שֶׁחֲכָמָתוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַחֲכָמִים שֶׁהַתַּפָּאָר בְּחֲכָמָתָם, שֶׁזֶה הַמְצִיא עֲשֵׂית מִיֵּן מִתְכוּוֹת פְּלוּגֵי זֶה מִיֵּן מִתְכוּוֹת פְּלוּגֵי, וְזֶה הַמְצִיא כֶּסֶף וְזֶה זָהָב וְכו' וְכו', אֲבָל הוּא יוֹדֵעַ מֵהֵיכֵן נִתְהַוָּה הַזָּמָן, מֵהֵיכֵן נִמְשָׁךְ הַיּוֹם שֶׁבָּא בְּשִׁירִים וְשִׁבְחִים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַחֲכָמִים וְכו' וְכו', עַיֵן שֵׁם הַיָּטִב וְהַבּוֹן:

עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת ל"ב) "לֶךְ רַד": כְּלוּם נִתְּתִי לֶךְ גְּדֹלָה אֵלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, וְכַל הַפָּנִים שְׁלוֹ בְּעֵינֵי הַפָּאָת הַצּוּר שְׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא זָכָה לְכֹנֶם לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, הָיָה בְּעֵינֵי זֶה, שֶׁשֶּׁלֶק אִזּוֹ תַפְלָתוֹ וְלֹא קִשְׂרָה פְּרָאוֹי עִם כָּלֵל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל (בְּמִכְבָּר בְּהַתּוֹרָה 'תַּשְׁעָה תְּקוּנֵי וְכו', עַיֵן שָׁם). מִכָּל שֶׁפֶן וְכַל שֶׁפֶן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, מִכָּל שֶׁפֶן הַמְּבוּכִים וְהַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר, שֶׁכָּל תְּקוּנָם שִׁיבְקָשׁוּ מֵה' יִתְבָּרֵךְ תְּמִיד וַיְכַוְּנוּ בְּכָל עֲבוֹדָתָם, שִׁיבְכוּ לְהַתְקַשֵּׁר עִם הַצּוּר הַקְּדוֹשׁ וְכו' פְּנ"ל. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (דְּבָרִים רַבָּה פְּרָשָׁה ב' ב'): "בְּתוֹכָהֶן עַל עוֹן יִסְרָת אִישׁ" (תְּהִלִּים ל"ט) - זֶה מִזְשָׁה, דְּכַתִּיב בְּיָד (בְּמִדְרָב י"ג): "וְהָאִישׁ מִזְשָׁה", שֶׁבְּשִׁבְלֵי עוֹן אַחַד קָל שֶׁל הַפָּאָת הַצּוּר יִסְרָת אוֹתוֹ, "וְתוֹמָם כַּעֲשׂ חַמוּדוֹ" - שֶׁחֲמָסָת וּבִטְלָת חַמְדוֹתוֹ שֶׁחַמְדוֹ מְאֹד לְכֹנֶם לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, "אִךְ כָּל הַכָּל כָּל אָדָם נֶצֶב סְלָה" - שֶׁשֶּׁאֵר בְּנֵי אָדָם הֵם בְּיַדֵּי "כָּל הַכָּל" - הַכָּל הַכָּלִים וְכו'. הֵינּוּ פְּנ"ל, שֶׁבְּנֵי הַמְּדַרְשׁ לְהוֹפִיר וּלְהוֹדִיר אֶת הָאָדָם שִׁיפְקַח עַל דְּרָכָיו וַיְחוּס עַל עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ תַּחְבּוּלָה לְנַפְשׁוֹ לְהַצִּיל מִמֶּה שֶׁצָּרִיךְ לְהַצִּיל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְזֶה שֶׁהוֹדִירוּ שִׁילְמוֹד קָל וְחָמֵר מִמִּזְשָׁה רַבְּנוּ שֶׁבְּשִׁבְלֵי עוֹן קָל לֹא נִכְנֵם לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְכַל פְּגָמוֹ הָיָה שְׁלֹא קִשְׂרָה אֶת עֲצָמוֹ עִם הַצּוּר פְּנ"ל, מִכָּל שֶׁפֶן וְכַל שֶׁפֶן כָּל אָדָם שֶׁמְלֵא עוֹנוֹת הוּא בְּיַדֵּי הַכָּל, וְעַל-כֵּן בְּיַדֵּי הַכָּל תַּסְנֵתוֹ שִׁישְׁתַּדֵּל כָּל יְמָיו לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ לְהוֹיֵת

לֹא יַעֲזוֹד לְאֵלָקִי מִלִּיֵּן דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל הַנְּ"ל: 'לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁוִיתוֹ עִם הַצּוּר וְכו', שֶׁכָּל דְּבָרֵיהֶם עֲמֻקִּים מְאֹד וְכָכֵל דְּבוֹר וְדְבוֹר יֵשׁ בָּהֶם רִיזוֹ עֲמֻקִּין. וְהַעֲנִינוּ, 'לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם וְכו', 'לְעוֹלָם' דִּיקָא, שֶׁכָּכֵל דְּרָגָא שְׁהוּא, צָרִיךְ לְעוֹלָם לְהִשְׁלִים פְּרִשְׁוִיתוֹ עִם הַצּוּר, כִּי אִם אִפְלוּ הִיָּע כְּבֵר לְמַעְלָה גְּדוּלָה מְאֹד שְׁלִמוֹדוֹ בְּעֲצָמוֹ גְּבוּהָ וְנִקְרַר אֲצִל ה' יִתְבָּרֵךְ מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם הַצּוּר, כְּדִי לְהַעֲלוֹת הַצּוּר לְמִשְׁרָם אֵלָיו, כְּדִי שִׁיכָּל לְהַמְשִׁיךְ בְּחֵינָת קְבֵלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם, כִּי אִפְלוּ מִזְשָׁה רַבְּנוּ בְּעֲצָמוֹ שֶׁקְדַשְׁתּוֹ וּמַעֲלָתוֹ הִתְהַוָּה גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיָה יָכוֹל לְעֲלוֹת לַה' וּלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי קַבּוּץ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו, וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (בְּרַכּוֹת ל"ב)

ל"ב

נכלל בתוך הצבור, בתוך נפשות ישראל המקשרים להצדיק האמת העוסק תמיד לקצצם ולקשרם אליו יחד, כי רק על-ידי זה יש לו גם בן תקנה גדולה, כי "הן אל כפיר לא ימאם" (אבות לו), ובתוך הכלל יעלה הצדיק גם נפשו אף אם היא פגומה בעונות מאוד, וכמבאר בדבריו ז"ל הרבה בזה (ובמו שכתוב בהתורה אשרי העם - השגחה' סימן י"ג על פסוק (שיר השירים ה): "ארתי מורי עם בשמי וכו'", עז שם) וכמו ששמעתי מפיו הקדוש בזה:

לח וזה בחינת מה שכתוב בשלחן ערוך (א"ח סימן קל"ח סעיף א) שאסור להתחיל להקרא שני פסוקים סמוך לפרשה שלפניה, וכן אסור לסים שני פסוקים סמוך לפרשה שלאחריה, והפעם אמרו בגמרא (מנלה כב) משום הנכנסים והיציאין, שלא יטעו הנכנסין שקראו לזה שלפניו רק שני פסוקים, וכן שלא יטעו היציאין שיקראו לשלאחריו רק שני פסוקים. והנה נראה מדברי רבותינו ז"ל שהאסור לקרות רק שני פסוקים סמוך מאד, עד שמחמת זה גזרו גזרה שלא להתחיל ולסים שני פסוקים סמוך לפרשה. והענין על-פי הנ"ל, שצריכין לשמר מאד את השלשה מחוץ שהיו מחיצות פרוצות בפני זאת התאונה, והעקר הוא מה השלישי שהוא הדעת, ששם אחיות ע"ז הדעת טוב ורע, שעל-ידיה עקר הנפיון והברור, ועל-ידו עקר החסון וכנ"ל, שזהו בחינת קריאת

הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, כי אי אפשר לזכות לשיר הנ"ל שיהיה בעת הדיש העולם לעתיד, שהוא תכלית שעשוע עולם הבא, כי אם על-ידי ברור הדעת מאחיות ע"ז הדעת טוב ורע' שזהו בחינת 'תרגום', שזוכה לזה כל אחד מישראל כפי מה שעמד בנפיון וצרוף בתאונה הנ"ל, וכפי מה שזכה לחפש ולבקש את הצדיק האמת הבעל כח הנ"ל שעל-ידו עקר ברור המדמה וכו' וכנ"ל. ונגד זה הם בחינת שלשה פסוקים שבתורה שמחייב כל אחד מהקוראים לקרות לפחות, וזה כל בחינת שלשה ושלשה של התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פב): 'צריך רחמנא דיהיב לן אורון תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי וכו'', כי הכל נגד בחינת השלשה מחוץ הנ"ל, שעקר הוא המוח השלישי שהוא הדעת, ששם עקר הברור, שהוא בבחינת 'תרגום' וכו' וכנ"ל. ועל-פני צריך לידע כל אחד מישראל שרוצה לחוס על נפשו ולצאת מזהמתו ולהתקרב לצדיקי אמת וכונתו באמת לשוב לה' יתברך, צריך לידע שבהכרח שיעברו עליו כמה וכמה משברים וגלים ובחינות ונסיונות וצורפים, ואם לא יהיה שומה ופתי וכסיל ולא יניח את מקומו בכל מה שיעברו עליו, בודאי יזכה לאחריית טוב לנצח. והוה בחינת מה שכתוב בסימן ו' שמי שרוצה לשוב בתשובה צריך שיהיה בקי בהלכה, בקי ברוזא, בקי בשוב,

לקוטי הלכות

הלכות קריאת התורה ו

ארה חיים תרעט

בכחית: 'זכאה מאן דעיל ונפיק וכו', עין שם היטב, וכל זה הפך מקבלין רק מהצדיק האמת, שהוא בחינת משה, שהוא מוסר נפשו תמיד בשביל חלושי כח שב'שראל, ועושה כמה תחבולות בהקמה נפלאה כדי להחיות ולקיים את כל הנפשות החפצים להתקרב, ממבאר בדברי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל הרבה בזה. והוא בחינת ההפקדות שבתורה שבין פרשה לפרשה שהם הפתוחות והסתומות. פי מבאר בדברי רבותינו ז"ל (במדרג רבה פירוש ד, ב) ומובא בפרוש רש"י בפרשת ויקרא (א, א): 'זמה היו הפסקות משמשות, לתן רוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחמר להדיט הלמד מן ההדיט, עד כאן לשונו, והעקר מה שהיה צריך משה רוח להתבונן בין פרשה לפרשה, הוא מחמת עבירת המעשים של העולם, שמחמת זה קשה מאד להצדיק שהוא בחינת משה, להמשיך תורה להעולם מההעלם אל הגלוי, שהוא בחינת פרשה פנ"ל, כי יש כמה וכמה קטרוגים על זה, ממבאר בדברי רבותינו ז"ל (שבת סב) כמה קטרוגו המלאכים על קבלת התורה, וכן הוא בכל דבור ודבור ובכל ענין וענין שהיה צריך משה לקבל, ומחמת זה נתיגע מחו בעת שקבל הדבור, עד שהיה צריך לתן לו רוח להתבונן בין פרשה לפרשה וכו'. ובה הרוח שהיה מפקס ומתבונן וכו', על-דיריה עשה טובה נזרעה להעולם

הצריכים לקבל ממנו, כי זה ההפסק הוא בבחינת (מנחת כס): 'כפולתה של תורה זהו קיומה'. שהוא בחינת מה שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל (בסיון ט"ו) על במבאר רבותינו ז"ל: 'ודמא עניו פתרי סהרא וכו', עין שם, וכן במקומות אחרים, ומבאר מהם, שעל-ידי הכפול של הצדיק שמכפול עצמו מהשגתו בין ענין לענין, על-דיריה הוא מחיה ומקיים את כל העולם, את כל האנשים הפשוטים, הן אנשים פשוטים ממש, הן הלומדים והוראים שמכפולים לפעמים וכו' (מבאר בסיון ע"ח לקוטי תנינא ובמקום אחר). ומבאר שעל-ידי ההפקדות שבין הפרשות, שהם סימני הפרשות, על-דיריה דיקא יכולים להתקיים כל הרחוקים הנאים להתקרב, שצריכים לקבל בחינת בקיאות הנ"ל, בחינת בקי ברצוא בקי בשוב, בקי בעיל בקי בנפיק וכו', שמקבלים כל זה מהכפול של הצדיק, שהוא בחינת ההפקדות שבין פרשה לפרשה וכו', כי על-ידי שהצדיק מכפול עצמו מהתורה בין ענין לענין, על-דיריה מתבונן אוד להכניס הפרשה והענין הזה לתוך העולם, באפן שתקום אצלם ויתחזקו על עמדם בכל מה שיעבר עליהם, כי דיקא על-ידי הכפול וההפקדה מכניס בהם התחזקות הנה כנ"ל, וכמוכן בדבריו ז"ל בכמה מקומות. וכל אלו המקרבים היוכין להתחזק כנ"ל, על-דיריה עקר הפרור שלהם, שהוא בחינת פרור' עין הדעת טוב ורע', שהוא

בחנית מוח השלישי, שבשביל זה צריכין לקרות שלשה פסוקים דיקא פנ"ל:

לט וְעַתָּה תִּרְאֶה, שְׁנֵהוּ מִרְמֵז בְּדַבְרֵי רבוֹתֵינוּ ו"ל שְׁאָמְרוּ שְׁאָסוּר לְהַתְחִיל וּלְסִים פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים סְמוּךְ לַפְּרָשָׁה מִשׁוּם הַנְּכַסְיִין וְהַיִּצְאִין, רְמִזוּ בָּזֶה, שֶׁכָּל מִי שִׁירְצָה לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שְׁנֵהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה פֶּנ"ל, שֶׁהַהֲבָרָח שִׁיקְרָא דִּיקָא לְפָחוֹת שְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים, שֶׁהַעֲקָר לְחַקֵּן מִחַ הַשְּׁלִישִׁי פֶּנ"ל שֶׁשֵּׁם כָּל הַנְּסִיּוֹן וְהַבְּרוּר פֶּנ"ל, עַל־כֵּן אָסוּר לְהַתְחִיל וּלְסִים פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים סְמוּךְ לַפְּרָשָׁה מִשׁוּם הַנְּכַסְיִין וְהַיִּצְאִין שְׁלֵא יִטְעוּ וְכו' פֶּנ"ל, הֵינּוּ שְׁלֵא יִטְעוּ הַנְּכַסְיִין לְהַתְקַרֵּב לַח' יִתְבָּרַךְ שְׂיִכּוּלֵין לְכַסֵּם בַּתּוֹרָה וְלַהַתְקַרֵּב לַח' יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵי פְּסוּקִים לְבָד, בְּלִי בְּרוּר מִחַ הַשְּׁלִישִׁי שְׁבוּ אַחֲזִית עֵץ הַדַּעַת, כִּי אִז חָס וְשְׁלוֹם אִם יִטְעוּ בָּזֶה לֹא יִתְקַרֵּב לְעוֹלָם פֶּנ"ל, כִּי תִכַּף בְּשִׁיעֵבֵר מַח שֶׁבְּהֲבָרָח לְעֵבֵר עָלָיו, יִכַּל יִפֹּל לְגַמְרֵי חָס וְשְׁלוֹם. וְכֵן הַיִּצְאָ צְרִיךְ לָזַהַר בְּיוֹתֵר שְׁלֵא יִטְעוּ שִׁיקְרָאוּ לְאַחֲרָיו רַק שְׁנֵי פְּסוּקִים, הֵינּוּ שֶׁבְּהֲבָרָח שְׂיִמְצָאוּ גַם יִצְאִים, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּפָנִים תְּמִיד, וּבְהֲבָרָח לְצִאת לְחוּץ קֶצֶת, אֲבָל אִז צְרִיךְ לָזַהַר בְּיוֹתֵר שְׁלֵא יִפֹּל לְגַמְרֵי חָס וְשְׁלוֹם, שְׁנֵהוּ בְּחִינַת אֲזַהֲרַת הַבְּקִיאוֹת הַנ"ל, בְּחִינַת כְּפִי דְעֵיל גְּנֻפִיק, בְּחִינַת: 'זַפְּאָה מֵאֵן דְּעֵיל וְנִפְיָן'. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לָזַהַר שְׁלֵא לְסִים שְׁנֵי פְּסוּקִים סְמוּךְ

לַפְּרָשָׁה, שְׁלֵא יִטְעוּ הַיִּצְאָ שְׁאָפְשָׁר לְהַתְקַרֵּב אֶל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵי פְּסוּקִים בְּלִבְד, בְּלִי בְּרוּר הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים דִּיקָא. כִּי אִם יִטְעוּ בָּזֶה חָס וְשְׁלוֹם, יִכַּל לְצִאת לְגַמְרֵי וְכו' ל'. וְעַל־כֵּן רְמִזוּ כָּל זֶה בְּהַדְיוֹן שֶׁל הַהַפְּסוּקוֹת שְׁבוּין פְּרָשָׁה לַפְּרָשָׁה שְׁלֵא לְהַתְחִיל וּלְסִים שְׁנֵי פְּסוּקִים סְמוּךְ לְהֵם, כִּי כָּל עַקֵּר הַהַפְּסוּקוֹת שְׁבוּין הַפְּרָשִׁיּוֹת הֵינּוּ בְּשִׁבְלֵי זֶה, בְּשִׁבְלֵי לְחֻזְקוֹ וּלְקִיָּם אֶת הַנְּכַסְיִין וְהַיִּצְאִין שְׂיִשְׁאָרוּ עַל עַמּוּדָם, בְּבְחִינַת: 'זַפְּאָה מֵאֵן דְּעֵיל וְנִפְיָן' וְכו' ל':

מִן זֶה בְּחִינַת (אֵיב טו): "הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֶל פְּעֻמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גְּבֻרָה", וְזֶה בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ ו): "יְחִינּוּ מִיּוֹמָם בְּיָם הַשְּׁלִישִׁי יִקְיָמוּ וְנִחְיָה לְפָנָיו", שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה מִתְאַרְךָ עֲתֵה הַגְּלוּת הַשְּׁלִישִׁי כָּל כְּדָה, בְּשִׁבְלֵי לְבָרֵר הַמּוֹחַ הַשְּׁלִישִׁי, לְבָרֵר בְּחִינַת 'עֵץ הַדַּעַת וְכו'', שְׁנֵהוּ נַעֲשֶׂה עַקְרוֹ עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'עֵקֵב' שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי לְאַבּוֹת, שֶׁבְּחִינַת הַשְּׁלִישִׁי שְׁאֵנוּ מְקוּיִם יְהִיָּה נִבְנָה עַל־יְדֵי, כִּמוֹ שְׁאָמְרוּ רבוֹתֵינוּ ו"ל, שְׁנֵהוּ בְּחִינַת (קֹדֶלֶת ד): "וְהַחַוֵּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִתָּקֵן". וְכִמוֹ שֶׁהוּא בְּכֻלְלוּת כֵּן הוּא בְּפִרְטוּיָת אֲצֵל כָּל אָדָם, שֶׁהַעֲקָר לְבָרֵר הַמּוֹחַ הַשְּׁלִישִׁי פֶּנ"ל, שְׁנֵהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים דִּיקָא, שְׁנֵהוּ אִי אֶפְשָׁר לְבָרֵר כִּי אִם עַל־יְדֵי כְּפִיָּה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָן. וְעַל־כֵּן גְּזָרוּ שְׁלֵא לְהַתְחִיל וּלְסִים פְּחוֹת

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת א

ארחתיים תרפא

משלשה פסוקים סמוך לפרשה בשביל הנכנסין והיוצאין וכנ"ל:

את זה, וכל זה מחמת שלא נתברר עדין מוח השלישי שהוא הדעת, ששם עקר הברור הנ"ל, שזהו בחינת התשוב והשלישי כנ"ל. ועל-כן ההכרעה והתקון ^{הוא} הוא על-ידי התשוב השלישי המקריע בין שני כתובים המקחישים זה את זה, כי עקר שלמות ידיעת התורה הוא על-ידי הדעת ששם עקר הברור, שהוא המוח השלישי, בחינת התשוב השלישי וכנ"ל.

(ענין לגיל באת יח בסופו)

מא וזהו שרמזו רבותינו ז"ל בדרביהם הנ"ל שאמרו לענין ההפסקות שהיה לתן רוח למושה וכו', וסימו שם: 'קל וחמר להדיוט הלמוד מן ההדיוט'. הינו שההפסקות של משה שהיה להתבונן וכו', עקרים היה בשביל שילמדו קל וחמר ההדיוטות שישמרו רוח בין ענין לענין להתבונן וכו', ומאלו הבחינות של רוח שצריכין לתן בשביל ההתבוננות, משם נשתלשל ונמשך כל בחינות 'עיל ונפיק' הנ"ל, שצריכין להפסיק ולבטל מן הלמוד כל אחד לפי בחינתו. וכמו שהוא בענין הלמוד, כמו כן הוא בדרבי עבודת ה' שהוא העקר, שבהכרח שיעברו עליו עליות וירידות הרבה, שהם בחינת 'עיל ונפיק', שעקר הכח להתחזק בהם הוא על-ידי בחינת ההפסקות הנ"ל וכו' כנ"ל:

הלכות בית הכנסת

הלכה א

[על-פי סימן קפ"א 'בשמתקשרים בקשר וכו', ועל-פי סימן " 'משפטים'].

מב וזה בחינת (יש ספרא): 'שני כתובים המקחישים זה את זה עד שיבוא התשוב השלישי ויכריע ביניהם', שהעקר הוא התשוב השלישי שהוא המקריע, שהוא בחינת המוח השלישי הנ"ל ששם עקר הצרור והברור וכו' כנ"ל. כי עקר ההכרעה שבין שני הכתובים הוא מצדנו, מחמת חסרון דעתנו, כי בודאי משפטי ה' ישרים צדקו ויחודו, ובקמת בודאי אין בהם שום הכחשה חס ושלום, רק מחמת חסרון דעתנו נראין שני הכתובים כמקחישים זה

כי בית התפלה נקרא 'בית הכנסת', על ששם מתכנסין כל הנפשות על-ידי התפלה שמתפללין שם. כי התפלה הוא בחינת 'נפש', כמו שכתב רבנו (בסימן כ"ו), ועל-כן עקר התפלה בבית הכנסת ובצבור (שריע או"ח סימן צ'), כי עקר עלית הנפש ושלמותה הוא בשנכללין כל הנפשות ונעשין אחד, כי אז עולין אל הקדושה, כי הקדושה הוא 'אחד', וכמו שפרש רש"י (שמות א, א) על שבעים נפשות בית יעקב שפלן נקראין נפש אחד, ועל-כן התפלה שהיא בחינת הנפש, עקרה תלוי בשנותאחדון הנפשות. ועל-כן צריך

'בית יעקב' (ישעיה כט ועוד), בחינת 'בית תפלה' (ישעיה נ), שהוא רק על-ידי בחינת יעקב כנ"ל. כי הבתי הנסיות הם בחינת בית המקדש, כמו שכתוב (חזקאל יא): "וַאֲהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מַעֲטָ" (מעלה כט), וענין היטב ענין זה בתחלת המאמר המתחיל 'ואלה המשפטים' בסיומן יו"ד המדבר מענין הר ושרה ובית, ועל-כן צריך דוקא להתפלל בבית הנקסט, כי עקר שלמות התפלה כשהוא בבחינת 'בית', כמו שכתוב שם.

ועל-כן יכול אחד לכופ את חברו לכנות בית נקסט, פי מאחד שהוא בחינת אחדות על-כן יכול כל אחד לכופ את חברו, כמו שבאדם אחד יכול לכופ אבר אחד את חברו כשיודע תועלתו, אף שהאבר השני אינו מרגיש כלל מה שצריך, עם כל זה האבר השני מרגיש כאב חברו ומשתדל בהצלתו, כן כשה רוצה לכנות בית נקסט, נמצא שהוא בבחינת אחדות עם חברו כנ"ל, על-כן יכול לכפם ולהכריחם כנ"ל:

ועל-כן בתי הנסיות נודגין בהם כבוד, פי עקר הנפש תלוי בכבוד, כמו שכתב רבנו שם (בסימן קפ"א), בבחינת (בראשית ט): "בכבודם אל תבא נפשי ובקהלם אל תחד כבדי". וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טו): "אין מכבדין אלא בפתח שישי בו מוזה, ומכבדין בפתח בית הנקסט אף-על-פי שאין בו מוזה, כי מוזה היא בחינת 'מלכות'

לקבל עליו קדם התפלה מצות עשה (ויקרא יג ה): "וְאֶהְיֶה לְרַעַף כְּמוֹד", וכמו שכתב רבנו (בסימן רל"ט) 'שאי אפשר לדבר דבורי התפלה כי אם על-ידי השלום שנתחבר עם כל נפשות ישראל. ועל-כן עקר התפלה בצבור ולא ביחיד, שלא יהיה כל אחד חלוק בפני עצמו, שזה הפך הקנישה, רק צריכין לחבר יחד העדה הקדושה ונעשין בחינת 'אחד', וזה בחינת תפלה בצבור ובבית הנקסט דוקא ששם נתקנסין ונתאחדין הנפשות, וזה הוא שלמות התפלה כנ"ל.

ועל-כן נקראין הבתי הנסיות על שם יעקב, כמו שכתוב (במדבר טו): "מה טובו אהלך יעקב", פי יעקב הוא כלליות כל הנפשות של ישראל, בבחינת (בראשית טו): "כל הנפש הבאה לבית יעקב", כמו שכתב רבנו גרו יאיר (בסימן קפ"א), ובבחינת יעקב כל הנפשות הם באחדות, כפרוש רש"י הנ"ל על שבועים נפש הנ"ל. אבל בבחינת אברהם ויצחק שיצאו מהם ישמעאל ועשו שהם בבחינת פרוה, ונקראים נפשות בלשון רבים, כמו שפרש רש"י שם. ועל-כן 'אברהם קראו הר, ויצחק קראו שדה' (פסחים פח), שאינו מקום שמקף מחיצות ואין שם גניסה והתועדות והתחברות יחד, אבל יעקב ששם בחינת האחדות, על-כן קראו 'בית' (שם), בחינת התועדות והתחברות, שכל הנפשות מתקנסין ומתחברין למקום אחד. וזה בחינת בית הנקסט, שהוא בחינת

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ב

ארה חיים תרפג

כי הורידה היא תכלית העליה כמובא, וכמבאר היטב בדברי רבנו גרו יאיר (בסימן י"ב בלקוטי תנינא) על פסוק (בראשית כב): "ואיה השוה לעולה", שכשיורד ונפול חס ושלום למדרגות התחתונים מאד רחמנא לצלן, לבחינת מקומות המטמפים, ומתחיל לבקש אותו ותברך איה מקום כבודו, מחמת ששם נסתר ונעלם מאד הוא יתברך, וכוה בעצמו הוא חוזר ומדבק עצמו אליו יתברך, כי מקומות אלו מקבלין חיות מבחינת איה, שהוא הכבוד העליון, ענן שם היטב היטב, כי הוא עגון דק ועמק.

והנה הורידה לצרף העליה הוא רק בעולם הזה שהוא עולם העשיה, שהוא מלא קלפות, שאי אפשר לעלות כי אם על ידי ירדות, כי בלא זה יהיה עליו קטרוגים רבים ומניעות רבות, על-כן צריך דיקא לירד למדור הקלפות, להכניעם במקומם, ולמצא שם דיקא אותו יתברך, בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל, ואז עולה לבטח בלי מונע. אבל לעתיד לבוא שיהיה פלו קדש, ואת רוח הטמאה יעביר מן הארץ ויתבטלו כל הקלפות, אז יעלו מדרגא לדרגא מחיל אל חיל בלי ירידה, וכמוכן בפאמור: 'רבי יוחנן משמע: חונינא פורא דאפיק רישיה ממאיא ודמאי עיניו פתרי סהרי וכו', ענן שם היטב (בסימן ט"ז), והפול היוצא משם, שמה שצריך הצדיק לבטל מדבקתו הוא רק בעולם הזה, מחמת עגנון דמכסון על

כמובא, והוא בחינת הכבוד, בחינת (תהלים טד): "מלך הכבוד", והוא בחינת הנפש כנ"ל. וזה שכתב רבנו גרו יאיר בסימן כ"ג שמוזהה היא בחינת עשירות דקדושה, כי עשירות הוא שרש הנפשות, כמו שכתב רבנו גרו יאיר בסימן ס"ח. ועל-כן 'רבי מכבד עשירים' (עירובין פו), 'מכבד דיקא, כי העשירות, שהוא שרש הנפשות, הוא בחינת כבוד כנ"ל. וזה בחינת (משיל ט): "עשר וכבוד". ועל-כן אין ראוי לכבד, כי אם בפתח שיש בו מוזהה, כי שם הוא מקום הכבוד, ועל-כן צריך לכבד שם פל אהד את חברו, כדי להאיר בהנפש משרשה שהוא הכבוד, כמו שכתב רבנו במקומו בפאמור דרשו ה' ועז' (בסימן ל"ח), אכל בבית הכנסת אף שאין בו מוזהה מכבדיו שם, כי שם מקום הכבוד, כי הוא בחינת 'בית יעקב', שהכבוד והנפש נקראין על שמו, כמו שכתוב: "בסדם וכו' נפש ובהקלם וכו' כבד", כמו שכתב רבנו (בס' קפ"א), ענן שם, ועל-כן צריך לנהוג כבוד גדול בבית הכנסת, כדי להאיר בכלליות הנפשות משרשם שהוא בחינת כבוד כנ"ל:

הלכה ב

מכרו תבה יקנו ממכפחת, ענן שם (בשר"ע או"ח סימן קכ"ג סעף ב). אכל להפך לא, מעליון פקדש ולא מורידיו. תשמישי קדושה נגנון, תשמישי מצוה נורקון.

הלכות

ענינו, פרי שלא יתגברו חס ושלום ויתפסל מפל וכל, אבל לעתיד לבוא שיתבטלו הענין וכו', אז לא יצטרך לבטל מדבקתו וכו', ענין שם, וכל זה הוא בעצמו ענין ירידה לצד העליה, כי בשחצדיק מבטל מדבקתו ואזי הוא בבחינת 'סהרא' במבאר שם, והו' ירידה אצלו, אבל הוא לצד העליה, כי אחר כך נתחדש שכלו ומשיג יותר מפתחלה. וכל זה אינו נוהג רק בעולם הזה, אבל לעתיד לבוא יתבטלו הענין ולא יצטרך לירידה פנ"ל.

וזה בחינת 'מעלין בקדש ולא מורידין', כי תשמישי קדשה הם רמו על בחינת עלמא דאתי שיהיה פלו קדש פלו טוב, ועל-כן נאמר בהם 'מעלין בקדש ולא מורידין', כי שם הוא העליות בלי ירידות פנ"ל. וזהו בחינת: תשמישי מצוה נזרקו, תשמישי קדשה נגנזו. כי תשמישי מצוה הם בחינת 'מלכות', כמו שכתוב (תהלים קט): "כל מצותיך צדק", ו'צדק - מלכותא קדישא' (תקינו בחקיעת דף טו), ובבחינה זו יש עליות וירידות, כי לפעמים נקפן ונתחמצם בחינת ה'מלכות' ויורד למדרגות התחתונים ואפלו במדרגות הקלפות, בסוד (תהלים ק): "ומלכותו בכל משלה", וזהו בעצמו בחינת 'איה' שמחיה מקומות אלו, בסוד "אני ראשון ואני אחרון" (ישעיה מד). כי מלכות בראש ומלכות בסוף, הינו שבחינת 'מלכות' שרשה ב'בחר' שהוא בחינת 'איה', כי

סוף מעשה במחשבה תחלה' (בפיש למה הרי). וכשהמלכות בהסתרה וקמנות גמור עד שמלבש במקומות פאלו להחיותם, אזי דיקא הוא בבחינת 'איה', כי אזי נסתלקין המחין שבאין אליו בתוספת, ואין לה רק עצם חיותה שיש לה בסוד נקדה, ושרש חיות הנקדה הוא בבחינת 'איה', כי שם שרשה, כי סוף מעשה במחשבה תחלה' וכו' פנ"ל. נמצא שמה שכתוב שם בדברי רבנו גרו יאיר, במאמר 'רבי יוחנן הנ"ל, ששחצדיק מבטל מדבקתו הוא בבחינת 'סהרא', והו' בעצמו בחינת הירידה צד העליה הנ"ל, כי 'סהרא' הוא בחינת 'מלכות', וכל העליות וירידות הם בבחינת 'מלכות', כי בחינת 'מלכות' עולה ויורד למדרגות הנ"ל להכניעם ואחר כך עולה משם פדוע, והו' בעצמו בחינת 'איה' שמחיה מקומות האלו, שהוא בחינת שרש נקודת המלכות פדוע, שעל-ידיה הירידה תכלית העליה פנ"ל. ועל-כן תשמישי מצוה בשנסתלקין ממצותן נזרקו, כי שם יש בחינת הסתלקות הקדשה לפעמים בעת הירידה פנ"ל, אבל תשמישי קדשה נגנזו, כי הם בבחינת עלמא דאתי, פלו קדש, ואז לא יתנה ירידה כלל, ועל-כן אסור לזרקן כי אין בהם ירידה, רק נגנזו, והגניזה היא בחינת קבורה והעלמה. וכן הדין באמת לקברם והו' גניזתו, הינו שצריך לנגן באור הגנו, שהוא אור אין סוף ברוך הוא, ששם הוא סוד קבורת

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ג

ארח חיים תרפה

אותו בקדשת ישראל, והיו יכולים לומר 'לסטים אתם וכו', אך על-ידי "פח מעשיו הגיד לעמו וכו'", על-ידי-זה יש לנו פח לכבש כל העולם ולקדשו בקדשת ישראל, פי 'ברצונו נתנה להם וברצונו וכו':

וזה בחינת קדשת בית הכנסת, פי עקר קדשת הבית הכנסת הוא על-ידי בחינת "פח מעשיו וכו'" הנ"ל, שעל-ידי זה יש לנו פח לקדש כל המקומות שבעולם, פי ה' והברך ברא הכל וברצונו נתנה לנו, שזהו בחינת קדשת ארץ ישראל, פי גם קדשת הבית הכנסת הוא בחינת קדשת ארץ ישראל והבית המקדש, בבחינת (יחזקאל יא): "מקדש מעט" – 'אלו בתי פנסיות ובתי מדרשות', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה כג:), וזה בחינת (שמות טו): "מקדש ה' בוננו ירוך", שעקר קדשת המקדש, שזהו בחינת בית הכנסת ובית המדרש פנ"ל, הוא על-ידי בחינת ידים שיש בהם כ"ח פרקין, שהם בחינת "פח מעשיו", ממבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בסיון מ"ד), שעל-ידי זה עקר קדשת הבית הכנסת פנ"ל. ועל-כן בכל תשמישי קדשה לא חל הקדשה עד שישתמש בו, דהינו 'אומניה וצר ביה' פנ"ל, פי עקר הקדשה הוא בבחינת ידים שיש בהם כ"ח פרקין, שהם בחינת "פח מעשיו", שמשם עקר הקדשה, בחינת קדשת ארץ ישראל שנמשכת מבחינת כ"ח פרקין פנ"ל, ועל-

תלמידי חכמים, ושם הוא גניזתו, פי הקדשה נכללת בקדשה העליונה עד למעלה מעלה וכו', וזהו בעצמו בחינת 'מעליו בקדש ולא מורידיו', פי העליות אלו הם בלי ירידה, פי לעתיד לא יהיה שום ירידה לצורך העליה רק יהיה פלו קדש פנ"ל:

הלכה ג

ענין קדשת בית הכנסת ושאר תשמישי קדשה, שכל אלו הדברים שבקדשה תלויים בדת האדם, כשמומין הדבר לתשמיש קדשה ומשתמש בו לדבר שבקדשה או נתקדש, כמו שכתב בשלחן ערוך (א"ח סימן מ"ב סעיף ג): "אומניה ולא צר ביה, צר ביה ולא אומניה, לא חילא קדשה, רק אומניה וצר ביה או חילא קדשה ואסור להוציאו לח"ן. נמצא שתשמישי קדשה קדשתם חילא על-ידי האדם. וכן קדשת בית הכנסת הכל תלוי בשבעה טובי העיר וכו', ממבאר בשלחן ערוך (א"ח סימן קנ"ג סעיף ו):

כי איתא בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי תניא סימן ע"ח) שעקר קדשת ארץ ישראל הוא על-ידי בחינת "פח מעשיו הגיד לעמו וכו'" (תהלים קיא) – 'ברצונו נתנה להם וברצונו נמלה מהם ונתנה לנו וכו'" (בראשת רבה א, ב), ענין שם. ומבאר שם בדברי רבנו ז"ל על פסוק (דברים ג): "ואחתנו וכו'", שזה בחינת כל המקומות שבקדשה, שישאל בובשים לפעמים איזה מקום ומקדשים

ובכרזונו נמלה מהם וכו', וזה עקר הקדשה פשידעין שהכל מאתו ותברך, כי ה' תברך ברוך הוא נקרא 'קדוש', ותכף פשידעין 'שה' תברך ברא הדבר נמשך לשם קדשה. ועקר מעלת הדיעה הוא פשידעין בעולם העשיה הגשמי מקדשותו תברך, כי מחמת שצמצם קדשותו עד שברא עולם הגשמי הזה, על-כן נתעלם קדשותו עד שיש פח לבחור בקדשה או להפך חס ושלום, ועל-כן עקר מעלת הקדשה פשמוקדשין עולם העשיה, שזה נמשך מבחינת ידים, בחינת "פח מעשיו", בחינת כ"ח פרקין, שזה בחינת קדשת ארץ ישראל וכו' וכו':

וזה בחינת שבעה טובי העיר, שהם ראשי עם, בחינת מחין שמושם שרש הקדשה כ"ל. ועל-כן נקראין טובי העיר, לשון טוב, כי הדעת והפח הוא בחינת טוב, כמו שכתוב (משלי יט): "גם בלא דעת נפש לא טוב", פמובא בדברי רבנו ז"ל (בספין כ"ט), וזה בחינת קדשת ארץ ישראל, בחינת (דברים ג): "ההר הטוב הזה והלבנון וכו'". כי שבעה טובי העיר בהם תלויה קדשת הבית הגנסת וכל תשמישי קדשה, שהם בחינת קדשת ארץ ישראל. גם הם מתקנים תקנות ישרות, ומדריכין את העם בדרך הטוב והישר בדרך ארץ, כי הם מנהיגים את העולם שלא יצא אחד חוץ לשורה ולא יעשה אחד עולה לבחור, רק יתנהגו פראוי בדרך הישר וכו', שכל זה הוא בחינת קדשת ארץ

כן בעינינו שנשחמש דיקא בקדשה, כי השמוש זה בחינת עשיה, בחינת ידים, ואז דיקא חילא הקדשה, כי עקר מה שנמשך קדשה על הדבר הוא מבחינת "פח מעשיו" שמושם נמשך קדשת ארץ ישראל כ"ל, שזה בחינת ידים, בחינת כ"ח פרקין כ"ל. ועל-כן בעינינו אומניה וצר ביה, דהינו מחשבה ומעשה, כי שרש הקדשה הוא במחשבה, כי מחשבה הוא בחינת חכמה, בחינת 'קדש' פמובא

(וודי אחרי דף ס"א), אבל עקר שלמות הקדשה הוא בששהקדשה נמשכת בידים, בבחינת עבדא, זה עקר מעלת ושלמות הקדשה פשמוקדשין העבדא והעשיה אל הקדשה בבחינת (תהלים קד): "שאו ידכם קדש", שעקר שלמות הקדשה הוא בידים שמושם עקר הקדשה, פשמונשאין ומעלין הדידים שהם בחינת עשיה אל הקדשה, זה עקר שלמות הקדשה, כי עקר שלמות הקדשה פשמוקדש הקדשה גם במדרגה המתונה, בבחינת עשיה. וזה בחינת שכל התשמישי קדשה חילא קדשתם דיקא על-ידי מחשבה ועבדא, דהינו אומניה וצר ביה וכו', אבל הוקנה לבד לאו מלתא היא, כי עקר מעלת ושלמות הקדשה הוא פשמומשכת בעבדא דיקא בבחינת עשיה. כי עקר הקדשה הוא בחינת קדשת ארץ ישראל, ועקר קדשת ארץ ישראל הוא בבחינת "פח מעשיו וכו'", דהינו בחינת אמונה שידעין 'שה' תברך ברא את כל העולם בכרזונו,

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ד

ארח היים תרפו

מעשיו". ועל־כן נקרא ארץ ישראל טוב,
 בחינת: "ההר הטוב וכו'" פנ"ל, כי עקר
 קדשת ארץ ישראל על־ידי בחינת "בח
 מעשיו", על־ידי שפגולין שה' יתברך ברא
 הכל, ותקף בשנתגלה אלקותו יתברך
 הוא בחינת טוב, כמו שפגוב (תהלים קמח):
 "טוב ה' לכל וכו'":

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ד

א על־פי התורה המתחלת: "וברכנו
 אלקים ויראו אותו כל
 אפסי ארץ" (בספין ע"ה), עין שם כל התורה:

והכלל, שדבורי תורה ותפלה הם
 בחינת העלאת מין נקבון,
 שעל־ידיה נעשה שלום, דהינו שפעלן
 כל הניצוצות שפגלו ומחברין אותם יחד,
 שזהו בחינת שלום, ובראין מהם עולמות
 חדשים. וקדם שפעלן הניצוצות אזי
 הניצוצות הם בחינת דמים, אזי הם
 בבחינת (בראשת לב): "צולע על ירכו",
 בחינת פגם הרגליו, ששם עקר אחיות
 הקלפות שנאחזין בהניצוצות שפגלו, על־
 פן צריכין להעלות הניצוצות להקניסם
 בתוך הדבור, שיהיה נעשה מהדמים
 דבור הקדשה של תורה ותפלה, ואז
 מעלן בחינת העלאת מין נקבון, שעל־
 ידיה עולין ומתחברין הניצוצות ונעשה
 שלום וחבור ביניהם, ואז נתחנן פגם
 הרגליו, בבחינת (בראשת ב): "ויבן את

ישראל, בחינת דרך ארץ, פמבאר
 בפאמר 'ואתחנן' הנ"ל, ועל־כן נקראים
 שבעה טובי העיר, לשון טוב שהוא
 בחינת מוחן פנ"ל, בחינת ארץ ישראל
 שנקראת "ההר הטוב וכו'". ועל־כן הם
 שבעה טובי העיר, כי הם ממשוכין
 קדשת ארץ ישראל בכל הדברים
 שבקדשה ובית הכנסת ובית המדרש,
 ומוציאין אותם מבחינת שבעה עממין
 שהיתה ארץ ישראל בתחלה בודם. כי כל
 הדברים וכל המקומות צריכין לקדש
 בקדשת ארץ ישראל, ועל־כן צריכים
 להוציאם מבחינת שבעה עממין, ועל־כן
 הם שבעה טובי העיר להקניע שבעה
 עממין, ולקדש כל הדברים שהם
 תשמישי קדשה וכן פתי כנסיות ופתי
 מדרשות בקדשת ארץ ישראל, בחינת:
 "ההר הטוב וכו'" פנ"ל. כי בכל הדברים
 שבעולם געלם בהם קדשה, דהינו חיות
 אלקות, וזה בחינת התורה הנעלמת
 שהיה מקדם את העולם קדם מות תורה,
 בחינת דרך ארץ שנקדם לתורה, שזהו
 בחינת הדרך לארץ ישראל, פמבאר כל
 זה היטב בפאמר הנ"ל, ועל־ידי בחינה זו
 דיקא יכולים לקדש כל הדברים שבעולם
 ולעשות מהל קדש, כגון כל הדברים
 שבקדשה או פתי כנסיות ופתי מדרשות
 שבתחלה היו חל גמור ואחר כך עושין
 מהם קדש, הכל על־ידי בחינה זו, על־ידי
 בחינת התורה הנעלמת הנ"ל, בחינת
 דרך ארץ הנ"ל, שזה בחינת "בח

דף תרפ

ותפלה, ועל־ידי דבורים הקדושים שעוסקין שם תמיד בתפלה וקריאת התורה וכו', על־ידיה מעלין בחינת העלאת מין נוקבין, ועל־ידיה נתפסלין כל הארציות, ומעלין כל הניצוצות ועושין שלום בנ"ל, ומשם עקר קדשת הבית הנבסות. כי עקר הקדשה הוא כשמבטלין הארציות והנשמייות, ומעלין ומקריין הניצוצות ומקריין אותם ובונין מהם עולמות קדושים, שאז נתקדש זה המקום, כי נתפסל משם אחיות הקלפות שהיו נאחזין באלו הניצוצות שהם עקר הפמאָה. כי על־ידי דבורי התורה ותפלה מבטלין הקלפות ומקדשין המקום, כי נתגלה בו התגלות אלקות, שהם בחינת הניצוצות שעולין משם תמיד. ועל־פן צריכין לנהוג מורא גדול בבית הנבסות ובבית המדרש, שזהו בחינת 'מורא מקדש', כי בית הנבסות ובית המדרש הם בחינת 'מקדש מעט'. כי עקר הקדשה על־ידי היראה, כי על־ידי היראה נתפסל הארציות בנ"ל, ועל־פן צריכין לנהוג מורא גדול בבית הנבסות ובבית המדרש, כדי לזכות לבטל כל הארציות, שזהו עקר בחינת קדשת בית הנבסות, שהמקום ההוא קדש מחמת ששם נתפסל הארציות על־ידי דבורי תורה ותפלה שמוקדשים שם הרבה תמיד, עד שנתהפך המקום למקום קדוש כי נכלל בקדשתו ויתברך, כי הארציות והנשמייות ששם אחיות בחינת החל והפמאָה שהוא הפך

הצלע וכו'". וצריכין לדבר בתורה ותפלה עד שיבטל הגוף לגמרי, שיהיה הגוף בטל ואפס, ואז נתפסלין כל הארציות וזוכין לשלום. כי עקר הפחולקת והנצחון הוא מהדמים שעדין לא עבד בהם את ה' יתברך, כי צריך האדם לעסוק כל כך בעבודתו אותו יתברך, עד שיזכה שיעבד את ה' יתברך בכל מפי דמים שיש בו, ולא יהיה נשאר בו טפת דם שלא עבד בה את ה' יתברך, הינו בחינת הנ"ל, שצריכין לדבר בתורה ותפלה כל כך עד שיתבטל הגוף לגמרי. כי חיות הגוף הם הם הדמים, וצריכין להכניס כל החיות של כל הדמים לתוך דבורי תורה ותפלה, עד שיהיו נכללין כל הדמים עם החיות שבהם בתוך תורה ותפלה עד שיתבטל הגוף לגמרי בנ"ל, ואז זוכה לשלום בנ"ל. ולבטל הגוף לגמרי זוכין על־ידי יראת וכו', וזהו בחינת (תהלים סו): "ויראו אותו כל אפסי ארץ", שעל־ידי היראה נתפסלין כל הארציות כאן ובאפס, ואז זוכה לשלום, בחינת (שם): "וברכנו אלקים", כי לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחויק ברכה אלא השלום (עוקנין פ"ג משנה י"ב), ענן שם. כי כל הנ"ל מבאר שם מתוך התורה הנ"ל, אף־על־פי שיש דברים שפכתבתי כאן שאינם מבארים שם כך בפרוש, אבל באמת כל דברי נכללין שם:

ב וזה בחינת קדשת בית הנבסות, כי בבית הנבסות מנדלין תורה

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ד

ארה חיים תרפ

הקדשה, נתבטל שם על-ידי רבוי דבורי תורה ותפלה שמדברים שם תמיד, אבל עקר הבטול הוא על-ידי היראה כנ"ל, על-כן צריכין להגות שם מורא גדול כנ"ל. וזהו בחינת האזהרה על מורא מקדש, כמו שכתוב (ויקרא יט): "ומקדשי תיראו וכו'", וכמו שכתוב (בראשית כח): "מה גורא המקום הזה וכו'", ובכלל זה מורא בית הכנסת ובית המדרש שהם 'מקדש מעט' כנ"ל, כי עקר בטול הארציית להפכו לקדשה גמורה הוא על-ידי היראה כנ"ל, כי כשזוכין ליראה אז דקא יכולין לבטל הגוף וכל בחינת הארציית על-ידי דבורי תורה ותפלה כנ"ל.

חס ושלום תקון פנה, כי צריכין לדבר שם רק דבורים קדושים תמיד, עד שיסתפק המקום לקדשה גמורה, דהיינו שיסתכל כל הארציית וכו"ל. ותקף כשמדבר שיחה בטלה חס ושלום הוא פוגם פנה, וחוזר ומגביר הארציית והקלפות הנאותין בהם חס ושלום, ועל-כן פגם שיחה בטלה בבתי כנסיות ובתי מדרשות גדול מאוד, כמבאר בזהר הקדוש ובכל הספרים, (ובפרט בהקונטרס 'מורא מקדש' מהרב החסיד המפורסם מורנו הרב יוסף זכר צדיק נקדוש לברכה מגיד מושרים מאוסטרחה בעל המחבר ספר רב יוב"י, ענן שם):

ג ובשביל זה נקרא בית הכנסת, כי שם פוגסין ומתקרין יחד כל הניצוצות הקדושים ועושין שלום ביניהם, על-ידי העלאת מין נוקבין שעולה שם תמיד על-ידי דבורי תורה ותפלה כנ"ל. וזה בחינת (תהלים קטו): "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל וכו'", "ירושלים" הוא בחינת קדשת הבית כנסת, כי כל הבתי כנסיות מקבלין קדשתם מירושלים ששם מקום הבית המקדש, שמשם עקר קדשת הבית הכנסת שנקרא 'מקדש מעט' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה כט). ועל שם זה נקרא 'ירושלים', על שם 'יראה - שלום', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה ט, א). כי זה עקר הקדשה של הבית המקדש ובית הכנסת, כי על-ידי היראה נתבטלן הארציית, ועולין כל הניצוצות ועושין שלום ביניהם וחוזרים לקדשתם, נמצא

ועל-כן אסור לדבר בבית הכנסת ובית המדרש שום שיחה בטלה, כי צריכין לדבר שם רק דבורי תורה ותפלה, שעל-ידיה מעלין מין נוקבין ועושין שלום ומתקנין כל העולמות, וממשיכין לשם קדשת ה' והברך, אבל על-ידי שיחה בטלה במקום קדשה פנה חס ושלום, פוגמין שם מאד כאלו רוצה להחזיר הקלקול למקומו חס ושלום, כאלו מחזיר העולם לתהו ובהו חס ושלום, שהם בחינת שכירת פלים, כי חוזר ומגביר חס ושלום בחינת שכירת פלים על-ידי שיחה בטלה במקום קדוש כזה שעוסקין שם תמיד בדבורים קדושים של תורה ותפלה ויראת שמים, שעל-ידי זה מעלין כל הניצוצות משכירת פלים, והוא על-ידי דברים בטלים שלו מקלקל

16

לָהֶם לְמַקְדָּשׁ מַעֲטָה, וְדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ ז'ל
 (מגילה כג): 'אלו בתי פנסיות וכו'. ועתה
 מחבר הפסוק היטב היטב סופו לראשו,
 הינו, "כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים
 בארצות", שְׁנֵהוּ עֵקֶר בְּחִינַת פִּזּוּר הַנִּיצוּצוֹת
 שְׁנַתְפָּרוּ לְשֵׁם פִּדְיוֹעַ, וְעַל־כֵּן סִיִּם
 הַפְּסוּק: 'וְאֵהוּ לָהֶם לְמַקְדָּשׁ מַעֲטָה –
 'אלו בתי פנסיות וכו', כי על־ידי בתי
 פנסיות ובתי מדרשות שְׁעוֹסְקִין שֵׁם
 בתורה ותפלה, על־ידי־הַ תּוֹכְנִין
 ומתחברין שֵׁם הַנִּיצוּצוֹת פִּנ"ל, בְּבַחֲנִית
 "נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל יִבְנִים" פִּנ"ל, נִמְצָא
 שְׁה'מַקְדָּשׁ מַעֲטָה, דְּהֵינּוּ בֵּית הַנִּקְנֶסֶת וְכו',
 הוּא הַתְּקוּן וְהַרְפוּאָה שֶׁל הַפּוּר שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל שֶׁהַפִּצּוּס בְּגוּיִם וְכו', וְכֵן מִקְשֶׁר
 וְיַחְבָּר יָפָה הַפְּסוּק "כִּי הַפִּיצוּתִים" הֵנ"ל
 מֵרֵאשִׁי לְסוּפּוֹ פִּנ"ל:

דף קל"ד

ד וְעַל־כֵּן חֲשָׂנוּ רְבוּתֵינוּ ז'ל בְּיֹתֵר עַל
 הַשְּׁלוֹם בְּבֵית הַנִּקְנֶסֶת, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז'ל (ישע' כג) שְׁתַּקְנוּ בְּבֵית
 הַנִּקְנֶסֶת: 'כֵּהֵן קוֹרָא רֵאשׁוֹן וְכו' מִפְּנֵי דְרַבֵּי
 שְׁלוֹם, כִּי הֵיכִי דְלֹא לִיתֵי לְאִינְצוּי'. כִּי
 עֵקֶר קְדֻשַׁת הַבֵּית הַנִּקְנֶסֶת הוּא בְּבַחֲנִית
 שְׁלוֹם, שְׁנֵהוּ עֵקֶר בְּחִינַת עֲלִית הַנִּיצוּצוֹת
 שְׁעוֹלִין מִשֵּׁם עַל־ידי דְבוּרֵי תַפְלָה וְתוֹרָה,
 שְׁעֵקֶר תְּקוּנָם כְּשִׁמְתַּחְבְּרִים יַחַד בְּבַחֲנִית
 שְׁלוֹם, כְּמִבְּאֵר הַיִּטֵּב בְּהַתוֹרָה הֵנ"ל, עֵנַן
 שֵׁם, שְׁעֵקֶר הוּא הַשְּׁלוֹם. וּמַחֲמַת שְׂבִיבַת
 הַנִּקְנֶסֶת עוֹסְקִין בְּיֹתֵר לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת
 עַל־ידי שְׁדוּכְרִים שֵׁם תְּמִיד דְבוּרִים
 קוֹדְשִׁים, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְזַהֵר שֵׁם בְּיֹתֵר

שְׁעֵקֶר הַקְדָּשָׁה הוּא בְּבַחֲנִית 'יִרְאָה –
 שְׁלוֹם' פִּנ"ל, וְעַל־כֵּן מְקוֹם שְׁהַבֵּית
 הַמַּקְדָּשׁ עוֹמֵד שֵׁם שְׁהוּא תְּכִלִּית הַקְדָּשָׁה
 שֶׁל כָּל הַקְדָּשׁוֹת, נִקְרָא עַל שֵׁם זֶה
 'יִרְשָׁלַיִם', עַל שֵׁם 'יִרְאָה – שְׁלוֹם',
 שְׁמִשֵּׁם עֵקֶר הַקְדָּשָׁה פִּנ"ל. כִּי עֵקֶר
 קְדֻשַׁת כָּל הַדְּבָרִים הוּא כְּפִי עֲלִית וּבְרוּר
 הַנִּיצוּצוֹת שְׁמִכְבְּרִין שֵׁם, דְּהֵינּוּ שְׁמִכְבְּלִין
 שֵׁם כָּל הַקְּלָפוֹת שְׁהֵם בְּחִינַת אֲרָצוֹת,
 וּמְגַלִּין הַקְדָּשָׁה יִשֵּׁי שֵׁם, שְׁהֵם הַנִּיצוּצוֹת
 שְׁהֵיוּ מְפָרְזִין שֵׁם עַל־ידי הַקְּלָפוֹת הַנְּאֻחִין
 בָּהֶם, וְעַכְשָׁו כְּשִׁנְתַּחְבְּלִין הַקְּלָפָה
 וְהַאֲרָצוֹת הֵם מִתְחַבְּרִין יַחַד בְּבַחֲנִית
 שְׁלוֹם וּמְתַגַּלָּה קְדֻשָׁתָם, כִּי הַנִּיצוּצוֹת הֵם
 קְדֻשָׁה, כִּי מְקוֹם קְדֻשָׁה יִהְיֶה. נִמְצָא
 שְׁעֵקֶר קְדֻשַׁת כָּל הַדְּבָרִים הוּא בְּבַחֲנִית
 'יִרְשָׁלַיִם', בְּחִינַת 'יִרְאָה – שְׁלוֹם', כִּי
 עַל־ידי הַיִּרְאָה עֵקֶר כְּמוֹל הַאֲרָצוֹת,
 שְׁעַל־ידי־הַ גַּעֲשָׂה שְׁלוֹם בֵּין הַנִּיצוּצוֹת,
 שְׁנֵהוּ עֵקֶר הַקְדָּשָׁה שֶׁל הַבֵּית הַמַּקְדָּשׁ
 וְכֵי הַנִּקְנֶסֶת וְשֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה
 וְכו'. וְהוּא בְּחִינַת: 'בּוֹנֵה יִרְשָׁלַיִם ה' –
 נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל יִבְנִים', "יִבְנִים" זֶה בְּחִינַת
 בֵּית הַנִּקְנֶסֶת, שְׁהוּא בְּחִינַת בֵּית הַמַּקְדָּשׁ
 פִּנ"ל, שְׁשֵׁם מִתְפַּנְסִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת שְׁהֵם
 בְּחִינַת 'נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל' פִּדְיוֹעַ, וּמִתְחַבְּרִים
 יַחַד בְּבַחֲנִית שְׁלוֹם, שְׁנֵהוּ בְּחִינַת
 יִרְשָׁלַיִם, שְׁנֵהוּ עֵקֶר קְדֻשַׁת הַבֵּית הַנִּקְנֶסֶת
 וְכו' פִּנ"ל.

וְזֶה שְׂבִיבַת (יחזקאל יא): "כִּי הִרְחַקְתִּים
 בְּגוּיִם וְכִי הַפִּיצוּתִים בְּאֲרָצוֹת וְאֵהוּ

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ד

ארח חיים תרצא

ויותר ממחלקת חס ושלום, כי המחלקת בבית הכנסת ובבית המדרש פוגם מאד מאד. כי באמת בכל מקום שנאוי המחלקת מאד, באשר הפליגו רבותינו ו"ל בגדל אסור המחלקת רחמנא לצלן, אבל ביותר ויותר צריכין לזהר ממחלקת חס ושלום בבית הכנסת וששם עוסקין תמיד לתמן הניצוצות שעקר תקונם כשיש שלום, שאז יכולין הניצוצות להתחבר בבחינת שלום, שזהו עקר תקונם כנ"ל, אבל בשמערורין מחלקת שם חס ושלום מקלקלן מאד מאד, כי יכולין לקלקל חס ושלום כל התקונים והקדושות הנעשין בבית הכנסת ובבית המדרש, כי עקר תקונם בבחינת שלום דיקא כנ"ל:

ה וזה בחינת ספירה, ול"ג בעומר שאז פסקו למוות תלמידי רבי עקיבא, כי הם מתו על ידי פגם השלום, על ידי שלא נהגו כבוד זה בזה, ועל פני מתו בימי הספירה שאז עוסקין על ידי מצות ספירה לתמן הדמים, לטהר עצמנו ממטאת מצרים פאשה המטהרת לבעלה. כי עקר ממאת מצרים הוא בחינת פגם הדמים פידוע, בבחינת (יחזקאל טו): "ואעבר עלוך ואראך מתבוסקת בדרמך וכו'", וכמבאר בפרי עץ חיים (שער חג המצות פ"א) שכל פגנת הספירה לזכר ולטהר בחינת הדמים פידוע. ועל פני צריכין לספר הימים בפה מלא דיקא, כי הימים הם המדות, שהם כלליית העולמות, שקדם

התקון הם בבחינת פגם הדמים, שהם בחינת החיית של העולמות, כי הדם הוא הנפש והחיית, ועל פני צריכין לספר הימים בפה, כדי להכניס הדמים לתוך הדבור הקדוש, שיהיה נעשה מהם בחינת הדבור של הספירה, שעל ידי זה עולה מן נוקבין וזוכין לחבר הניצוצות בבחינת שלום כנ"ל. נמצא שעקר התקון שאנו עוסקין בימי הספירה הוא לעשות שלום, שזהו עקר בחינת עלית הניצוצות, בחינת תקון כל העולמות שאנו עוסקים לתקנם ולקדשם שיהיו כלם מוכנים לקבלת התורה בשבועות. כי עקר קבלת התורה הוא על ידי השלום, כמו שכתוב (שמות טו): "ויסעו מרפידים וכו' ויחן שם ישראל נגד ה'הר", ודרשו רבותינו ו"ל ומוכא כפרוש רש"י שם: 'כלם באחד בלב אחד, מה שאין פן שארי החינות שהיו במחלקת וכו'', נמצא שעקר קבלת התורה היה על ידי השלום, וזה אנו עוסקין בימי הספירה, שזהו בחינת תקון הדמים כנ"ל. ועל פני תלמידי רבי עקיבא שפגמו בשלום ולא נהגו כבוד זה בזה, על פני היה ענשם בימי הספירה דיקא, כי גאחו בהם הדיון של ימי הספירה, שעקר הדיון הוא מפגם הדמים של מצרים שהם בחינת דינים, שאנו עוסקים לתקנם ולהמתיקם על ידי הספירה, שעל ידי זה עושין שלום כנ"ל, ומחמת שהם פגמו בשלום והיה ביניהם מחלקת, על פני לא היו יכולים להתמיק הדיון של ספירה,

עלין נאחו בהם הדין אז דיקא ונענשו
 אז דיקא פנ"ל. ורבי שמעון וחבריו היו
 התקון שלהם, עלין אמר (וזה נשא דף קכח):
 'אנן בחיבובתא תליא', שהוא שלום.
 וכמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'חדי
 רבי שמעון' בסימן ס"א.

וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז פסקו למות
 תלמידי רבי עקיבא, ואז הוא
 הלולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהוא
 התקון שלהם. כי עקר תקון הדמים
 והניצוצות הוא פשנתתקנין בחינת
 הרגליו, שזה התקון יהיה נגמר בשלמות
 בשיבוא משיח, שאז יתקיים (זכריה ד):

"ועמדו רגליו על הר
 הזיתים", שזהו בחינת: 'עד דמטו רגליו
 ברגליו' הנאמר בזהר הקדוש, פמוכא
 בפתכים. ועלין עקר ההתמקקה של ימי
 הספירה הוא גל"ג בעומר, כי אז כבר
 הגיע התקון עד בחינת 'הוד שבהוד',
 שהוא בחינת רגליו דרגליו, כי 'צח והוד'
 הם בחינת רגליו פידיע, ועקר אחיות
 הקלפות הוא בבחינת 'הוד', בבחינת (א"כ)
 א: "כל היום דוה" פמוכא, וישם עקר
 התקון בשזוכין לתקן בחינת 'הוד', זה
 עקר שלמות התקון. ועלין תכף בשפוגיע
 יום ל"ג בעומר שאז זוכין לתקן בחינת
 'הוד שבהוד' שהוא עקר התקון, בחינת
 רגליו שברגליו, עלין אז נתתקן בחינת
 "צולע על רכבו" (בראשית לב), ואז עקר
 ההתמקקה, עקר עלית הניצוצות, ונעשה
 שלום ביניהם, ועלין אז נתתקן פגם

תלמידי רבי עקיבא שפגמו בשלום. ועל-
 פן אז הוא הלולא רבא דרבי שמעון בר
 יוחאי, שהוא בחינת שלום, כי הוא היה
 התקון שלהם, כי עקר בחינת השלום,
 שהוא בחינת תקון הניצוצות, הוא
 פשנתתקנין בחינת הרגליו, שזה זוכין
 בל"ג בעומר פנ"ל. ועקר ההלולא הוא
 שאז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי, כי
 בשעת הסתלקות נשמת הצדיק אז הוא
 מעלה מין נוקבין ביותר ויותר, כי אז עקר
 ההתפארות שהשיכנה מתפארת: 'חיו
 כמה ברא קאתינא לגבד' (וזהו ויקרא דף ע"ג),
 שזה עקר בחינת העלאת מין נוקבין,
 ועל ידי זה עקר עליות הניצוצות, עקר
 תקון השלום פנ"ל. ועלין בל"ג בעומר
 שאז צריכין לתקן הרגליו, שזה צריכין
 העלאת מין נוקבין מנשמה גדולה מאד,
 בפרט שהיו צריכין לתקן הפגם של
 תלמידי רבי עקיבא שפגמו בשלום פנ"ל,
 עלין זכה התנא האלקי רבי שמעון בר
 יוחאי לתקן תקון זה, כי נסתלק בשלום
 ביום ל"ג בעומר, וזכה להעלות נשמתו
 בסוד העלאת מין נוקבין בשעת
 הסתלקותו למעלה למעלה, פמוכא
 באדרא וזמא הקדושה (האיות דף רצ"ג) על
 פסוק (תהלים קל"ג): "כי שם צוה ה' את
 הברכה חיים וכו'", עין שם, שאז נסתלק
 נשמתו הקדושה, ועל ידי זה זכה
 להמשיך שלום ולתקן הפגם של תלמידי
 רבי עקיבא, שזהו בחינת המתקת הדין
 של ימי הספירה, שעקר ההתמקקה על ידי

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ד

ארה חיים תרצו

השלוש כנ"ל. כי בשעת הסתלקות הצדיק נתקרה השלוש מאד, בבחינת (ישעיה נ): "יבוא שלום ונחוו וכו'" הנאמר על סלוק הצדיק, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (שבת קכב:), וכן מבאר באדרא וזמא שם בפרוש על הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי, ששמעו קול שאמר: "יבוא שלום", הינו כנ"ל, אשרי לו:

ו ובשביל זה התחיל שלמה המלך עליר השלוש לבנות יסוד בית המקדש בחודש איר, שכל החודש הזה הוא פלו בימי הספירה, ועל ידי הספירה מתקנין הרמים וזוכין לשלוש, ועל כן אז התחיל בנן בית המקדש שמשם קדשת הבית הכנסת ובית המודרש, שכל קדשתם הוא בבחינת שלום כנ"ל. ובשביל זה נקרא הבית המקדש 'סבת שלם', כי עקר קדשתו בבחינת שלום כנ"ל:

ו ועל כן אמרו רבותינו ז"ל (מעילה כב:): 'עתידין כל בתי כנסיות שיעלו לירושלים'. כי על ידי קדשת הבית הכנסת והיראה שנהגין בו, על ידי זה נתבטל כל הארציות משם לגמרי, ועל כן מאחר ששם נתבטל הארציות, בודאי יוכל לעלות ממקומו לירושלים. כי עקר ההפסק והרחוק שבין מקום למקום הוא מחמת הארציות, כי הארציות נותן גבול והפסק והבדל בין מקום למקום, אבל בשנתבטל הארציות ועושין שלום, אזי

הכל אחד, כי אין הפסק וגבול בין לירושלים להבית הכנסת מאחר שנתבטל כל הארציות, ועל כן בודאי יעלו כל המקומות הקדושים שהם בית הכנסת לירושלים, כי רוחניות אינו תופס מקום. אבל זה יהיה לעתיד כשישלם הפרור בשלמות, כי אין תקדשה גשלים בשלמות עד לעתיד לבוא, כשיתקנם (וכרה ה):

"ועמדו רגליו ביזם ההוא על הר הזיתים", ואז יהיה גשלים קדשת הבית הכנסת בשלמות עד שיעלו כלם לירושלים, כי הארציות ותבטל מהם לגמרי אז וכנ"ל, וכן מבאר שם בפסוק זה גופיה: "ועמדו רגליו ביזם ההוא על הר הזיתים ונבקע חצי החר וכו'", נמצא שמבאר שם שיהיה אז נסים גדולים בענין בקיעת החר ששיגעו החרים זה לזה, כמו שכתוב שם: "כי יגיע גי הרים אל אצל", עין שם בפרוש רש"י, וכל זה יהיה מחמת גדל שלמות הקדשה שיהיה אז כשישלם פרור הרגליו, שזהו בחינת "ועמדו רגליו וכו" כנ"ל, שמחמת זה בעצמו ותבטל הארציות עד שייכלו החרים להתקרב זה לזה. ועל כן אז יעלו כל הבתי כנסיות לירושלים, כי כשנתבטל הארציות, יכלו כל המקומות הרחוקים להתקרב ולהתחבר יחד כנ"ל. וזהו בחינת גדל השלוש שיהיה אז, כי שלום הוא בחינת אחדות והתחברות, כי ותבטל הארציות שהוא מסך המבדיל ויעלו ויתחברו כל הקדשות יחד בבחינת שלום וכנ"ל:

ה' תל"ה

ח וְזֶה בְּחִינַת (מגילה ט:): 'מַעֲלִין בַּקִּדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִין', וְעַקֵּר תְּכֵלֶת הַקִּדְשָׁה הוּא קִדְשַׁת סֵפֶר תּוֹרָה, כַּמְבֹאֵר בַּמִּשְׁנָה (מגילה פ"ג משנה א'), וּבִשְׁלֹחַן עֲרוּךְ (אורח סימן קנ"ג סעיף ב'): 'בְּנֵי הָעִיר שֶׁמְכְרוּ וְכוּ', מְכָרוּ בֵּית הַכֶּנֶסֶת – לֹאֲחֻזִּין וְכוּ', עַד 'מְכָרוּ סְפָרִים – יָקְנוּ סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁמַּעֲלִין בַּקִּדְשׁ וְכוּ'. כִּי עַקֵּר הַקִּדְשָׁה הוּא כְּשֶׁנִּתְּבַטְּלָן הָאֲרָצִיּוֹת לְגַמְרֵי, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת קִדְשַׁת סֵפֶר תּוֹרָה, שְׁעוֹר הַקֶּלֶף מִחֻבֵּר לְאוֹתִיּוֹת הַכֶּתֵב בְּחִבּוּר חֻזֵק לְעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּחַפֵּד הַקֶּלֶף לְקִדְשָׁה גְמוּרָה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁבְּסֵפֶר תּוֹרָה, כִּי עַקֵּר עֲלִית הַקִּדְשָׁה הוּא עַל-יְדֵי הַדְּבֹר כַּ"ל, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּסֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַדְּבֹר, וּמֵאַחֵר שֶׁהַקֶּלֶף דְּבֹק בְּאֵלּוֹ הָאוֹתִיּוֹת בְּקוֹשֶׁר חֻזֵק וּבְאֻחָדוּת גְּדוֹל כֹּל כֶּד, עַל-כֵּן נִתְּבַטְּלָ הַקֶּלֶף לְגַמְרֵי לְגַבֵּי אוֹתִיּוֹת הַכֶּתֵב וְקוֹנִים קִדְשָׁה גְמוּרָה, וְעַל-כֵּן הַסֵּפֶר תּוֹרָה וּסְפָרִים הֵם מִצּוֹת שֵׁשׁ בְּגוּפֵן קִדְשָׁה, כִּי גוּפֵן קְדוּשִׁים מִחֻמַּת שְׂמֻקְשָׁרִין לְהָאוֹתִיּוֹת, עַל-כֵּן הַשְּׂמִיּוֹת שֶׁלָּהֶם נִתְּבַטְּלוּ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הַקִּדְשָׁה, עַד שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁנּוֹת הַקִּדְשָׁה עוֹד לְעוֹלָם, כַּמְבֹאֵר בַּפּוֹסְקִים שְׂדֵרֵךְ שֵׁשׁ בְּגוּפֵן קִדְשָׁה אֵינוֹ מִשְׁתַּנֶּה מִקִּדְשָׁתוֹ לְעוֹלָם, כִּי תִשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה שֶׁבְּלוּ צְרִיכִין גְּנִיזָה, אֲבָל הַבֵּית הַכֶּנֶסֶת אֶרֶץ-עַלְיֵי שֶׁמְדַבְּרִים בּוֹ דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְלָה, עֲדִין הוּא נִקְרָא תִשְׁמִישֵׁי מִצְוָה, כַּמְבֹאֵר בַּפּוֹסְקִים, וַיְכוּלִין

לְשַׁנּוֹת קִדְשָׁתוֹ שֶׁכַּעַת טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמֵד אֲנָשֵׁי הָעִיר, כַּמְבֹאֵר בִּשְׁלֹחַן עֲרוּךְ, כִּי אִין הַבֵּית הַכֶּנֶסֶת מְקוּשֶׁר כֹּל כֶּד לְהַדְּבֹר הַקְדוּשׁ כְּמוֹ הַקֶּלֶף בְּהָאוֹתִיּוֹת, וְעַל-כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם שֶׁיִּקְדֵּשׁ עֲצֻמוֹ כֹּל כֶּד בְּדְבוּרֵי תּוֹרָה וְתַפְלָה עַד שֶׁיִּתְּבַטְּלָ לְגַבֵּי הַדְּבֹר לְגַמְרֵי כַּ"ל, דְּהֵינּוּ שִׁיְהִי גּוֹפֵר מִחֻבֵּר וְכֹלֵל בְּהַדְּבֹר, כְּמוֹ הַקֶּלֶף הַמְּחַבֵּר בְּהָאוֹתִיּוֹת עַד שֶׁהַקֶּלֶף עִם הָאוֹתִיּוֹת הֵם דְּבָר אֶחָד מְמֹשֵׁ, כִּי שְׁנֵיהֶם יוֹד הֵם סֵפֶר תּוֹרָה, כְּמוֹ כֵּן מְמֹשֵׁ יְהִיֶה הַגּוֹף מִחֻבֵּר וְנִקְלָל בְּהַדְּבֹר עַד שִׁיְהִי כְּתוּב וְנִחַקֵּק בּוֹ הַיֵּטֵב, וְלֹא יְהִיֶה נִכְתָּב וְנִחַקֵּק בְּגוֹפוֹ שׁוֹם אוֹת אַחֵר רַק אוֹתִיּוֹת וְדְבוּרֵי הַתּוֹרָה, כְּמוֹ קֶלֶף שֶׁל הַסֵּפֶר תּוֹרָה שֶׁאֵין נִכְתָּב בּוֹ שׁוֹם דְּבָר רַק אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְאֵין זֶה הָאָדָם הוּא קְדוּשׁ בְּקִדְשַׁת הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְיוֹתֵר, וְעַלֵּי זֶאֱמַר (בְּמִדְבָר יט'): 'זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם', דְּהֵינּוּ שֶׁהָאָדָם הַזֶּה בְּעֲצֻמוֹ הוּא הַתּוֹרָה, כַּמְבֹאֵר זֶה בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (בְּסִיפֵן ד' אוֹת ו'), וְעַל תַּלְמִיד חֵכֵם כְּוֵן אֶמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל (סִכּוֹת כ"ב:): 'כַּמּוֹ מִשְׁשָׂאֵי שְׂאֵר אֲנָשֵׁי דְקִימוֹ מִקְמֵי סֵפֶר תּוֹרָה וְלֹא קִימוּ מִקְמֵי צוּרְבָא כּוּרְבָנֵן וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁל"א): 'כְּתִבְכֶם עַל לוּחַ לִפְדֵּי', הֵינּוּ שִׁיְהִיוּ דְבוּרֵי הַתּוֹרָה כְּתוּבִים בּוֹ מְמֹשֵׁ כְּמוֹ הָאוֹתִיּוֹת הַנִּתְּבַתְּבוּ בְּסֵפֶר תּוֹרָה מְמֹשֵׁ כַּ"ל, וְזֶה שֶׁנִּסְמַךְ מִצְוֹת לְמוֹד וְהַדְּבֹר בְּדְבָרֵי תּוֹרָה לְמִצְוֹת כְּתִיבַת תַּפְלִין (שְׁהוּא בְּחִינַת אַחַת עִם כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה, כִּי דְעִיָּהֶם אֶחָד), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּבְּרַשִׁת קְרִיאַת שְׁמַע (דְּבָרִים ו'): 'וְדַבְּרַת בָּם

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תרצה

והכלל לענינו, שעקר הדרך לארץ ישראל הוא על-ידי האוצר מתנת חנם, שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה, שעל-ידי-יוה מתיזה את עצמו הצדיק הגדול בעת פשיטותו, וכוה הוא מתיזה כל הפשוטים שעולמם, ואפלו המנחמים במקום שמנחמים, אפלו אותן שהם בדיומא התחתונה מאד אפלו בשאול תחתיות ממש, כי אין שום יאוש בעולם וכו', ענן שם כל זה היטב:

א וזה בחינת קדשת בית הכנסת. כי עקר קדשת בית הכנסת נמשך מבחינת קדשת ארץ ישראל ששם עקר עליית התפלה, כמו שכתוב (מלכים א ה): "והתפללו אליך דרך ארצם וכו'", הינו כי עקר קדשת בית הכנסת הוא מבחינת הדרך שהולכין לארץ ישראל, שעקר הכח לילך ולקבש ארץ ישראל הוא על-ידי "בח מעשיו וכו'" (תהלים קיא), שהוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שהם האוצר מתנת חנם, בחינת החסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה.

ומבאר שם בהתורה הנ"ל וזה לשונו: 'וגם כאן בחינת ארץ נמצא בחינה זו, כי ישראל באים לפעמים במקומות שהיו רחוקים מאד מאד מקדשת ישראל וכו' והם רוצים לקדש המקום בקדשת ישראל וכו', והיו יכולים לומר גולנים אתם שכבשתם זה המקום

בשבתך בביחך ובלקחך בדרך ובשכרך ובקומך וקשרתם לאות על דרך וכו' וכתבתם וכו'", הינו שהתורה מזוהר את האדם שידבר דברי תורה תמיד ולא ידבר דברים בטלים, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (ויטא יט): על פסוק זה: "ודברת בם" – 'ולא בדברים בטלים', הינו שידבר כל כך דברי תורה בשבתו וביתו ובלקחו בדרך ובשכבו ובקומו, עד שיתבטל הגוף לגבי הדבור לגמרי, עד שיהיה הגוף מקשר ונקלל בהדבור כמו הקלף של ספר תורה ותפלין ומזוזות. וזהו: "ודברת בם וכו' וקשרתם וכתבתם וכו'", הינו שתדבר כל כך בתורה, עד שיהיה בחינת תפלין ומזוזות הנכתבים על הקלף שהאותיות והקלף שניהם אחד ממש, כן יהיה הגוף מקשר ונקלל בהדבורים הקדושים של התורה עד שיתבטל אצלם לגמרי כנ"ל. ובשביל זה: 'מעלין בקדש ולא מורידין', כי צריכין להעלות הניצוצות אל הקדשה מעלה מעלה, כי צריכין ברור אחר ברור עד שיעלו לחכילת הקדשה, שהוא קדשת ספר תורה ששם הקלף מקשר ובטל לגבי אותיות התורה, שזהו עקר שלמות עליית הקדשה, בחינת שלום ואהדות וכו' ל:

הלקכה ה

על-פי התורה המתחלת 'בענין הנהגת הפשיטות' בלקוטי תנינא סימן ע"ח, ענן שם כל הענין היטב.

16 LCL

שאינו שלכם, אך על-ידי 'בח מעשיו', בחינת עשרה מאמרות, על-ידי-זה יש לנו רשות לכבש כל העולם ולקדשו בקדשת ישראל, כי הוא יתברך בראה וברצונו נתנה לנו וכו', ענין שם. ומשם נמשך קדשת הבית הנסות, שיש פח ל'ישראל לקדש כל המקומות בקדשה גדולה, דהינו בקדשת בית הנסות, כי אנו מאמינים שה' יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות וברצונו נתנה לנו, כי כל העולם לא נברא כי אם בשבילנו ישראל כדי שנקדש כל המקומות על-ידי תפלה ותורה, ובכל מקום שאנו רוצים לבנות מקום קדוש, דהינו בית הנסות או בית המדרש לעסק בו בעבודתו יתברך. תכף אנו קוֹנֵין המקום, כי הכל של ה' יתברך והוא ברא הכל רק בשביל זה כנ"ל, רק מה שיהיה עד הנה ברשות מי שהוא רחוק מקדשתו יתברך, הנה הכל ברצונו, כי כך רצה הוא שיהיה עד עתה ברשות מי שהוא עד שיבואו ישראל ויטלו המקום מהם ויקדשו בקדשת ישראל, כי יש להם זה הכח, כי הוא יתברך בראה רק בשביל זה, רק ברצונו נתנה להם עד הנה וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. נמצא שעקר קדשת הבית הנסות הוא רק מבחינת הנ"ל, מבחינת הדרך לארץ ישראל, הינו מבחינת 'בח מעשיו' שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל:

ב וזה בחינת מה שהיו ישראל מהלכין במדבר עם המשכן ובכל מקום

שהיו מקימין המשכן היה המקום קדוש בקדשת הבית המקדש. כי ישראל היו הולכין לכבש ארץ ישראל, שלזה צריכין להמשיך בחינת 'בח מעשיו', לגלות לכל באי עולם שהכל שלנו, כי ה' יתברך ברא העולם בשבילנו, וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, שעל-ידי זה פושטין ארץ ישראל ועל-ידי-זה יכולין לקדש כל המקומות בקדשת ישראל כנ"ל, על-כן צוה אותם ה' יתברך להוליד המשכן במדבר ולהקים אותו בכמה מקומות שחננו שם, כי בזה המשיכו בחינת 'בח מעשיו', בחינת חסד חנם הנ"ל, שעל-ידי-זה יכולין לילך ולכבש ארץ ישראל כנ"ל. כי על-ידי שהקימו את המשכן בכל מקום שחננו וקדשו תכף את המקום בקדשה גדולה בקדשת הבית המקדש, בזה הראו שיש לנו פח לקדש כל המקומות שבעולם, אפלו במדבר שממה מקום נחש שרף ועקרב וצמאון שהם בחינת מקום הקלפות, וישראל יכולים לקדש אפלו אלו המקומות בקדשה גדולה כל כך שהוא קדשת המשכן, והכל על-ידי בחינת 'בח מעשיו', כי ברצונו נתנה להם וברצונו וכו', וכוה יכולין לילך ולכבש ארץ ישראל כנ"ל. על-כן מחמת שאותו הדור היו הראשונים שהלכו לכבש ארץ ישראל מיד שבעה עממין הכרחו לעשות משכן ולהקימו בכל פעם, כי בזה הכח בעצמו הלכו לכבש ארץ ישראל כנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תרצו

ג וזהו גדר המעלה והזכות המפלג של הזוכים לעסק בבגין פתי פנסיות ובתי מדרשות לשם שמים, כי אנו צריכין גם עתה להמשיך הדרך לארץ ישראל, כי על זה אנו מצפים ומחפים בכל יום שנופה לשוב לארצנו בקרוב. ועל-כן אנו צריכים להשתדל מאד לעשות דרך לארץ ישראל. ועל-דירה שבגין בית הכנסת או בית המדרש ומקדשין מקום חל בקדשת בית הכנסת, על-דירה ממושיכין בחינת הדרך לכבש ארץ ישראל פנ"ל, כי בשמקדשין מקום חל ועושין ממונו בית הכנסת, בזה ממושיכין בחינת "פח מעשיו" הנ"ל, שמראין שהכל שלנו וברצונו וכו', שעל-דירה אנו יכולין לקדש המקום בקדשת בית הכנסת, וזהו בעצמו הדרך לארץ ישראל פנ"ל.

ועתה מה גמלצו לתך דברי הפסוק (יחזקאל א'): "פי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט", ודרשו רבותינו ז"ל (בבליה כס): "אלו פתי פנסיות ובתי מדרשות, הינו פנ"ל, כי הפתי פנסיות שהם 'מקדש מעט', הם הם עקר התקון והנחמה על צרות הגלות אשר גלינו מארצנו אשר הפיץ אותנו בגוים ובארצות, כי על-ידי המקדש מעט' שהם הפתי פנסיות, על-דירה נופה לשוב לארצנו, כי על-דירה עושין דרך לכבש ארץ ישראל פנ"ל. וזהו: "פי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט", שהם

הפתי פנסיות שהם התקון והנחמה על אשר הפיצותים וכו', כי על-ידי המקדש מעט', שהם הפתי פנסיות, נשוב לארץ ישראל פנ"ל:

ד וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ג): שאסור לסתור בית הכנסת קדם שבגין הדרך, כמבאר בשלחן ערוך (אורח חיים סי' ק"ב סעיף א'), כי חישין לפשעוהא וכו', כי מחמת שבכל פעם שרוצין לקדש איזה מקום שזהו בחינת קדשת ארץ ישראל פנ"ל, כי כל הקדשות נמשכין מארץ ישראל שכלולה מעשר קדשות (כלים א, ו) שהם כלל כל הקדשות שבעולם, ומחמת זה נהגורר בכל פעם קמורגים ומניעות רבות שכלם נמשכין מן בחינת אמות העולם, שהם בחינת הקלפות וסמרא אחרא שמקמורגים על שבכשו ארץ ישראל ואומרים: לסמים אתם וכו', וכן הם מקמורגים ומניעים מניעות רבות בכל פעם שרוצים לקדש איזה מקום בקדשת ארץ ישראל, בגון לבנות בית הכנסת ובית המדרש. ועל-כן אסרו רבותינו ז"ל שלא לסתור בית הכנסת וכו', כי חששו למניעות רבות שיכולים להודמון, בגון הפעמים שאמרו רבותינו ז"ל משום פשעוהא או דלמא מתרמי פדיון שביום וכו', וכל החששות הם מחמת שיש קמורגים ומניעות רבות על בגין בית הכנסת ובית המדרש שהם בחינת קדשת ארץ ישראל, כי הסמרא אחרא וכו' מקמורגים תמיד על בחינת

קדשת ארץ ישראל ואומרים: לטמים אתם שכבשתם וקדשתם מקום שאינו שלכם, עד שבשביביל זה התחיל ה' ותברך התורה מבראשית פרי לגלות להם שהכל שלו ובשביבילנו ברא הכל וברצונו נתנה להם וברצונו וכו', אבל על כל פנים היא מלחמה גדולה, על־כן אסרו חכמינו ז"ל לטור וכו' פן יודמנו מניעות שבלם נמשכין מבחינה הנ"ל כנ"ל:

ה ועל־כן הזהירו רבותינו ז"ל להתפלל בבית הנקנסת ואפלו כשאין שם מגין, כמבאר בספרים. כי עקר שלמות התפלה הוא בבית הנקנסת, כי כבר מבאר שעקר קדשת הבית הנקנסת נמשך מבחינת החסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה שעל־ידי־ה' וכשין ארץ ישראל כנ"ל, ועל־כן עקר התפלה בבית הנקנסת, כי עקר התפלה צריכה להיות בבחינה זאת, לבקש מה' ותברך רק מתנת חנם, כי כל אחד יודע שלפי מעשיו אינו ראוי שימלא ה' ותברך בקשתו, רק צריכין לבקש מתנת חנם. ועל־כן צריכין להתפלל בבית הנקנסת או בבית המדרש, כי שם יכולין להמשיך החסד חנם מחמת שכל קדשתם נמשך מבחינת אוצר מתנת חנם, שהוא בחינת החסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה. ועל שם זה נקרא 'בית הנקנסת', על שם שבוים ומאסף לשם הכל, אפלו כל האנשים הפשוטים (שדורו

פראקטיקום), ואפלו המגשמים מאד, אפלו אותן שחמאו ופגמו כמו שפגמו, כי על־ידי בחינת החסד חנם הנ"ל הכל יכולים להתתקן ולשוב לה' ותברך, כמובן בהתורה הנ"ל שעל־ידי החסד חנם הזה שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל, על־ידי־ה מתייה ומקים כל הפשוטים שבעולם ואפלו המגנים במקום שמגנים, כי אין שום יאוש בעולם כלל. והכל בכח החסד חנם הנ"ל, כמובן שם, (וכמבאר בדברינו מזה במקומות אחרים (הלכות מילה הלכה ג)). ומאחר שכל קדשת הבית הנקנסת נמשך משם, מבחינת החסד חנם הזה כנ"ל, על־כן נקראת 'בית הנקנסת', שהוא כוונם ומאסף כל הנדחים בעונותיהם וכל הפשוטים שבעולם אפלו אם הם כמו שהם, כי על־ידי החסד חנם שפמשיך הצדיק הגדול הכל יכולים להתתקן. ועל־כן כל מי שהוא עדין בכלל ישיבת בתי כנסיות ובתי מדרשות הוא בכלל ישראל ויש לו תקנה עדין, כי קדשת הבית הנקנסת שנמשך מבחינת החסד חנם הנ"ל מתקן הכל כנ"ל, כי אין לנו עתה שום סמיכה כי אם על חסד חנם שפמשיכין הצדיקי אמת, שהם בחינת הדרך לארץ ישראל וכנ"ל. וזה בחינת (תהלים ח): "ואני רב חסדך אבוא ביתך" שאומרים בשנכנסין לבית הנקנסת, כי עקר קדשת הבית הנקנסת הוא רק על־ידי רב חסדו ותברך, בחינת החסד חנם הנ"ל:

קדשת ארץ ישראל ואומרים: לטמים אתם שכבשתם וקדשתם מקום שאינו שלכם, עד שבשביביל זה התחיל ה' ותברך התורה מבראשית פרי לגלות להם שהכל שלו ובשביבילנו ברא הכל וברצונו נתנה להם וברצונו וכו', אבל על כל פנים היא מלחמה גדולה, על־כן אסרו חכמינו ז"ל לטור וכו' פן יודמנו מניעות שבלם נמשכין מבחינה הנ"ל כנ"ל:

ה ועל־כן הזהירו רבותינו ז"ל להתפלל בבית הנקנסת ואפלו כשאין

שם מגין, כמבאר בספרים. כי עקר שלמות התפלה הוא בבית הנקנסת, כי כבר מבאר שעקר קדשת הבית הנקנסת נמשך מבחינת החסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה שעל־ידי־ה' וכשין ארץ ישראל כנ"ל, ועל־כן עקר התפלה בבית הנקנסת, כי עקר התפלה צריכה להיות בבחינה זאת, לבקש מה' ותברך רק מתנת חנם, כי כל אחד יודע שלפי מעשיו אינו ראוי שימלא ה' ותברך בקשתו, רק צריכין לבקש מתנת חנם. ועל־כן צריכין להתפלל בבית הנקנסת או בבית המדרש, כי שם יכולין להמשיך החסד חנם מחמת שכל קדשתם נמשך מבחינת אוצר מתנת חנם, שהוא בחינת החסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה. ועל שם זה נקרא 'בית הנקנסת', על שם שבוים ומאסף לשם הכל, אפלו כל האנשים הפשוטים (שדורו

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תרצט

ו זוח שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ט): 'כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס בו להתפלל נקרא שכן רע, שנאמר (דברים יב): "הוי על כל שבני הרעים הנגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי ישראל וכו'". כי "שכנים הרעים הנגעים בנחלה" הנזכרים בפסוק זה הם האמות העולם, שהם הקלפות והסמטרא אחרת המקטרגים על הנחלה שהוא ארץ ישראל ששבשו ישראל ואמרים תמיד: 'לסטים אתם. ובאמת כל החרבנות שהחריבו העובדי כוכבים את ארץ ישראל הפל נמשך מקטרגים הנ"ל, כי ה' יתברך נטל מהם ארץ ישראל ונתנה לנו כדי שנגעשה רצונו שם, כמו שכתוב (תהלים קה): "וימת להם ארצות גוים וכו'". בעבור ישמרו חקו ותורתו וכו'". אבל כשישראל חוטאים חס ושלום, אזי הם חוזרים ומעוררים על כבישת ארץ ישראל ואמרים: 'לסטים אתם, ועל-ידיה באתם החריבו ארץ ישראל וגלו אותנו מארצנו. כי אין מתגלה בחינת כח מעשיו יתברך שעל-ידיה פוכשין ארץ ישראל פי אם פשעושינו רצונו יתברך, פי בשביל זה ברא את העולם ובשביל זה נתן לנו ארץ ישראל, כמו שאמרו: "בראשית ברא וכו'" - 'בשביל ישראל שנקראו ראשית, ובשביל התורה שנקראת ראשית, הינו כדי שישמרו וקיימו את התורה בשביל זה ברא את העולם שהם "כח מעשיו", ואזי מאירין ונתגליון "כח

ה' יתברך

מעשיו" שהם העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, ואזי הפל יודעין שהכל נברא בשבילנו וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו וכו'". ל, אבל בשחם ושלום אין מקמיין את התורה נתעלמין בחינת העשרה מאמרות ואין מתגלה בחינת "כח מעשיו", ואזי הם חוזרים ומקטרגים על כבישת ארץ ישראל וזה גרם כל הגליות מארץ ישראל, ועל-כן עקר תקוננו לשוב לארץ ישראל, הוא רק בכח הצדיקי אמת שמושגת לין לעשות הדרך לארץ ישראל, על-ידי שהזורים ומקשיכין החסד חנם שהיה מקנים העולם קדם מתן תורה, שעל-ידיה מקמיין הכל ומרימין גפשות רבות על-ידיה ומשיכין אותם לה' יתברך, הפל על-ידי החסד חנם הזה, כמוכן שם בהתורה הנ"ל. נמצא שכל השכנים רעים הנזעמים בנחלת ארץ ישראל, הם בחינת המקטרגים על קדשתה ואמרים: 'לסטים אתם' כנ"ל. ועל-כן זה שאינו נכנס להתפלל בבית הכנסת נקרא גם כן 'שכן רע', כי מראה בעצמו שאינו מאמין בקדשת בית הכנסת, שהוא בחינת קדשת ארץ ישראל, שנמשך מ'כח מעשיו', שעל-ידי זה נתבטל המקטרגים של השכנים רעים כנ"ל, ומאחר שהוא אינו נכנס לבית הכנסת להתפלל, הרי הוא ככל השכנים הרעים המקטרגים על קדשת ארץ ישראל שהוא בחינת קדשת הבית הכנסת וכו'":

אחד מתחלק לכמה טעמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ב):

ח וזה בחינת משיא ומתן. וזה לשון השלחן ערוך בסוף הלכות בית הנקסט בסימן קנ"ו: 'אחר כך ילך לעסקיו, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון וכו', ומכל מקום לא יעשה מלאכתו עקר אלא עראי ותורתו קבע, וזה וזה יתקיים בידו. וישא ויתן באמונה וכו'. וזהו מלהשתתף עם עובדי פוכבים וכו', ע"נ שם.

כי כל תקון המשיא ומתן הוא על-פי התורה הנ"ל, כי בשעת המשיא ומתן אינו עוסק בתורה והוא אז איש פשוט (דמיון פראקטיק), וכל חייתו וקיומו הוא על-ידי הצדיק הגדול שהוא לפעמים איש פשוט וכו', שעל-ידיהו ממשיך חיות מבחינת קיום העולם קדם מתן תורה, שהוא על-ידי החסד הנגזר, שהוא בחינת התורה הנעלמת, שהוא בחינת העשרה מאמרות שבהן נברא העולם, שעל ידיהם נעשו כל עניני דרך ארץ, שהם כל המלאכות והמשיא ומתן, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל כנ"ל.

וזה בחינת (אבות ב ב): 'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משפחת עון וכו'. כי בודאי צריכים שניהם: 'תורה, ודרך ארץ' שהוא משיא ומתן או מלאכה, כדי להמשיך החיות מהחסד הנגזר הנ"ל, שהוא בחינת הדרך לארץ

ו וזה בחינת מה שכתוב בהפטרת שבת נחמו (ישעיה ב): "קול קורא במדבר

פנו דרך ה' וישרו בערבה מסלה לאלקינו". כי זה עקר הנחמה והתקנה על-ידי כח הצדיקים אמתיים שעושים דרך כבושה להתקרב לה' ויתברך גם במדבר ובערבה, דהינו שמקדשים כל המקומות הרחוקים מאד מאד מה' ויתברך, שהם בחינת מדרגות שממות וערכות ותרבות, כלם הם מקדשים אותם בקדשת ישראל שהוא בחינת ארץ ישראל, והכל בכח החסד הנגזר שממשיכין שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל. ועל-ידיהו יש לנו תקנה לשוב לארצנו בקרוב, כי עקר תקונתנו הוא על-ידי החסד הנגזר שהוא הדרך לארץ ישראל, ששוב לארצנו בקרוב. וכל זה נמשך על-ידי שמקדשין מקומות הרחוקים בקדשת ישראל, בבחינת ארץ ישראל, שזהו בחינת: "קול קורא במדבר פנו דרך ה' וישרו בערבה מסלה לאלקינו", שצריכין לפנות דרך ה' במדרגות שממות ולישר מסלה לאלקינו בערבה, דהינו בכל מקומות הרחוקים מה' ויתברך, והכל בכח החסד הנגזר שעל-ידיהו ששוב לארצנו. ועל-ידי קורין זאת בשבת נחמו וכנ"ל:

(וע"נ בהלכה ג' נתבאר גם כן על-פי התורה הנ"ל, אך הוא בסגנון אחר קצת, ע"נ שם. ודברי תורה הם "כפשוטו יפוצץ סלע" (ויחזיק בנ) - מאמר

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשא

אתם ואיך אתם באים בנבולנו. אבל על-ידי שממשיכין החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם וכו', על-ידיה סותמין פיהם ומבטלין קטרוגם, כי 'ברצונו וכו' וברצונו וכו' ונתנה לנו' כנ"ל. ועל-פני צריכין לעסק בשניהם בתורה ודרך ארץ, 'שגיעת שניהם משפחת עון', שהוא הסטרא אחרא, שלא יקטרגו עוד. כי משא ומתן לכד בודאי אינו פלוס, כי אי אפשר להמשיך החסד חנם הנ"ל בשעת המשא ומתן לכבול קטרוגם כי אם בשעוסקים בתורה באמת, כמבאר בהתורה הנ"ל שרשעים אינם יכולים לקבל מהחסד חנם הזה כי אם על-ידי הצדיק הגדול שעוסק בתורה באמת שהוא מקבל מהחסד חנם בעת פשיטותו וכו' כנ"ל וכוה הוא מחיה הכל, אבל בודאי כל מי שהוא קרוב אל התורה יותר, נמשך עליו החסד חנם יותר, שעל-ידיה מגלין שהכל שלנו, כי 'ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו', כי רק בשביל זה נטלה מהם ונתנה לנו כדי שנגמור את התורה והמצוות שבשביל זה נברא הכל וכנ"ל. וכן אפלו תורה לכד גם כן אינו שלמות, כי בהכרח צריכין לכבול את עצמו לפעמים אפלו מי שדבוק בהתורה מאוד וכנ"ל, כדי להמשיך החסד חנם הנ"ל שהוא הדרך לארץ ישראל, כדי להחיות כל באי עולם כל הפשוטים שבפעולם

ישראל, שעל-ידיה מבטלין וסותמין פיהם של כל המקטרגים על כבישת ארץ ישראל שהוא כלל הקדשה, שאומרים: לסטים אתם וכו' כנ"ל. וזהו: 'שגיעת שניהם משפחת עון', שהוא הסטרא אחרא והקלפה שהם בחינת עון, שמקטרגים ומתגרים בהארם הרוצה לנשט לאיזה קדשה, שזהו בחינת כבישת ארץ ישראל, כי כלל הקדשה של ישראל הוא ארץ ישראל, וכל מה שהארם מקדש ומטהר עצמו על-ידי איזה מצוה או דבר שבקדשה, כן הוא פובש איזה חלק מארץ ישראל ועוסק בתקון הדרך לארץ ישראל, כי זה עקר עבודתנו בקיום התורה והמצוה כדי שזוכה לבוא לארץ ישראל ששם עקר הקדשה, כמו שכתוב (דברים ו): "שמור תשמרון את מצות ה' וכו' ועדתיו וחקיו וכו', ועשית ה'ישר והטוב בעיני ה' למען יטוב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה וכו'", וכתוב (שם ח): "כל המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרון לעשות למען תחיון וכו' וירשתם את הארץ וכו' וזכרת את כל הדרך וכו'", וכן מבאר עוד בפסוקים רבים שהוכיחם והזהירם משה לקיים התורה והמצוות כדי לבוא ולכבוש ארץ ישראל. נמצא שכל מה שהארם עוסק לקדש ולטהר עצמו על-ידי תורה ועבודה הוא הולך וכובש בזה ארץ ישראל, ועל-פני הסטרא אחרא מתגרה בו תמיד בכל יום, כי הם מקטרגים בכל פעם ואומרים: לסטים

ואפלו אמות העולם, שעל-ידיה מבטל קטרונם ועושה דרך ארץ ישראל כנ"ל. כי על-ידי עסק התורה לבד, אף-על-פי שהוא עקר החיות וקיום העולם, כמו שכתוב (דברים 6): "כי הוא חייד וכו'", אף-על-פי-כן אי אפשר לתקן חיות לכל באי עולם, כי אם על-ידי בחינת פשיטות הנ"ל, שהוא מה שמבטלין עצמו בעת ההכרח, שזהו בחינת עסקי ממש ומתן ומלאכה כנ"ל. כי גם מגשמים שהם רחוקים מהתורה מאד, מקל שכן וכל שכן אמות העולם שאי אפשר להם לקבל חיות מהתורה מחמת שהם רחוקים ממונה מאד, כל חיותם הוא רק על-ידי בחינת הפשיטות הנ"ל של הצדיק הגדול, שאין ממשיך החסד חנם הנ"ל כנ"ל. ועל-כן צריכין שניהם דיקא, תורה ומשא ומתן. וזהו: "שיגיעת שניהם משפחת עון, כי גם בשעוסק בתורה לבד ואינו מבטל עצמו כלל אפלו מה שמבכר, על-ידיה נתעורר העון שהוא הסטרא אחרא גם כן לקטרג, מחמת שאין נמשך להם שום חיות על-ידי זה האיש שאינו מבטל את עצמו כלל, כי מהתורה בעצמה אי אפשר להם לקבל חיות כנ"ל, ועל-כן הם מקטרגים הרבה. כי זהו בחינת מה שכתוב בזה שצריכים בכל דבר שבקדושה לתן להסטרא אחרא גם כן איה חלק כדי שלא יקטרגו, שזהו בחינת פגם איוב שהעלה עולות לבד וכו', ענין שם. על-כן צריך אפלו הצדיק

הגדול לבטל את עצמו לפעמים, כדי להחיות הכל על-ידי פשיטותו דיקא ואפלו אמות העולם, ועל-ידיה דיקא מבטל קטרונם ומראה להם שפירצונו נמלה מהם ונתנה לנו, כי בשנותנים להם די חיותם בצמצום בזה מכניעין אותם וסותמין פיהם שלא יקטרגו. וזהו שיגיעת 'שניהם' דיקא משפחת עון וכו', וזהו (אבות ע"ב): "וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה במלה וגזירת עון, מגדל קטרונם והתגרותם וכו'". ועל-פי זה מישב מה שקשה לכאורה, שהתנא מזוהר מאד לעסק בדרך ארץ ומלאכה, והלא אנו רואין כמה צדיקים ותלמידי חכמים שאינם עושים שום מלאכה ומשא ומתן כלל? אך על-פי התורה הנ"ל מישב הכל היטב, כי כל הצדיקים ותלמידי חכמים אפלו אותן שאינם עושים מלאכה ומשא ומתן, אף-על-פי-כן בהכרח שובטלו את עצמם לפעמים בעת ההכרח, ואז הם בבחינת עוסקים במלאכה ומשא ומתן, שהם בחינת 'דרך ארץ', כי על-ידי בטולם שאין הם אנשים פשוטים לגמרי, אז הם מחיין את עצמם מהדרך של ארץ ישראל, שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל, שבוה הם מחיין ומקמין כל האנשים פשוטים העוסקים במלאכות ובמשא ומתן וכו'. נמצא שכל המלאכות והמשא ומתן שבעולם הכל נעשה ונתקם רק על-ידם, כי אין חיות וקיום לשום עסק ומלאכה כי אם על-ידי החסד חנם הנ"ל

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשנ

י וזה בחינת (סוכה ב): 'ספה דירת עראי בעיני'. כי ספה בחינת חסד חנם הנ"ל, כי ספה בחינת חסדים רבים וגדולים מאד שנמשכין אז פדענע, וכמוכא בדבריו ו"ל (בסיון ט"ח), הינו כי אז אנו ממושיכין בחינת הדרדך לארץ ישראל, בחינת החסד חנם הנ"ל שמקום העולם בעת שבטלים מהתורה, ועל-כן מקריבין בספות שבועים פרים כנגד השבועים אמות (סוכה נה), כדי לתן להם אויה חיות מה שמכרח לתן להם בצמצום, שזה החיות נמשך על-ידי חסד חנם הנ"ל שהוא בחינת ספה. ועל-כן הספה היא דירת עראי, כי זה החיות הוא בבחינת עראי כנ"ל. כי אז בספות עוסקין לגמר את התורה ולחזור ולהתחילה בשמיני עצרת, ואין רוצין להפסיק כלל בין הגמר וההתחלה, להראות שצריכין תמיד לעסק בתורה, כמו שכתוב (דברים א): "והגית בו יומם ולילה". אבל אם פן מהיבן יקבלו חיות כל הרחוקים מהתורה, מכיל שפן אמות העולם שרחוקים בתכלית, וגם כי אי אפשר לכלי להתבטל כלל כנ"ל, על-כן חמל עלינו ה' ותפרד ונתן לנו מצות ספה הקדושה, כדי להמשיך בחינת החסד חנם הנ"ל, כדי להמשיך משם חיות בעת פשיטותו, שעל-ידיה מחיין כל הרחוקים מהתורה ואפלו אמות העולם, שעל-ידיה בעצמו בחינת השבועים פרים שהיו מקריבין בשביל השבועים אמות וכנ"ל:

שהם ממושיכין בעת פשיטותם כנ"ל, ועל-כן בודאי גם הצדיקים והתלמידי חכמים מקיימים: 'שוב תורה עם דרך ארץ וכו', כי כל הדרך ארץ, שהם המושא ומתן והמלאכות של כל העולם, הכל מתקנם רק על-ידם, על-ידי פטולם בעת ההכרח שאז הם אנשים פשוטים וכו' וכנ"ל:

ט אבל בודאי אף-על-פי שצריכין לבטל את עצמו ולעסק באויה משא ומתן או מלאכה, אבל העקר הוא התורה, כמו שהזכירו רבותינו ו"ל (אבות א, טו): 'עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי'. כי החיות של בחינת הפטול, שהוא החסד חנם שהיה מקום העולם קדם מתן תורה, הוא רק בבחינת עראי, בחינת דירת עראי, ועקר הקיים בדרך קבע הוא רק על-ידי התורה שהוא עקר קיום העולם בקביעות. ועל-כן קדם שקבלו ישראל את התורה, נאמר (תהלים עה): "נמנים ארץ וכל ישביה" - 'שהיה העולם מתמוטט', כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בראשית רבה פרשה טו, ב), כמו דירת עראי שהוא מתמוטט, ועקר הקיים בקביעות הוא על-ידי התורה, בחינת (תהלים עה): "אנכי תפנתי עמודיה סלה", שנאמר על קבלת התורה שאז נתבסס העולם (בראשית רבה עה), כי עקר קיום העולם בקביעות הוא על-ידי התורה שבשבילה נברא הכל:

אֶהְבִּיד, "שָׁמֶן תּוֹרֵק" זֶה בְּחִינַת בְּפוּלָה שֶׁל תּוֹרָה הַג' ל, כִּי בָעֵת עֶסֶק הַתּוֹרָה זֶה בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת הַמְחִיזִין שֶׁהֵם בְּחִינַת (שְׁמוֹת 5): "שָׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ", בְּחִינַת (תְּהִלִּים 52): "דִּישַׁנֶּת בְּשָׁמֶן רֵאשִׁי", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת: "לְרִיחַ שְׁמֵנֶיךָ טוֹבִים", אֲבָל כְּשֶׁהֲצַדִּיק מְכַפֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִהַתּוֹרָה כִּנ"ל זֶה בְּחִינַת "שָׁמֶן תּוֹרֵק", בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת הַמְחִיזִין לְפִי שָׁעָה, אֲבָל אִזּוֹ דִּקְא מַחִיזָה אֶת עֲצָמוֹ מִהַתּוֹרָה הַנִּגְעַלְמָת שְׁעַל־דִּירָהּ מַחִיזָה הַכֹּל וְאֶפְלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם, שְׁעַל־דִּירָהּ בָּאִים וּמַתְגַּדְרִים כִּנ"ל. וְזֶהוּ: "שָׁמֶן תּוֹרֵק שֶׁמֶךְ עַל־פֶּן עֲלָמוֹת אֶהְבִּיד", שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּרִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: 'בֵּא יִתְרוֹ וְנִתְגַּדֵּר וְכוּ', כִּי דִקְא עַל־יַד בְּחִינַת "שָׁמֶן תּוֹרֵק", בְּחִינַת 'בְּפוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה' שֶׁל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, עַל־דִּירָהּ דִּקְא נַעֲשִׂין גְּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת "עֲלָמוֹת אֶהְבִּיד" כִּנ"ל:

יג וְעַל־כֵּן אֶסוּר לְהַשְׁתַּתֵּף עִם הָעוֹבְדֵי פוֹכְבִּים, שְׁלֵא יַעֲבֹר חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל (שְׁמוֹת 32): "וְיִשֵּׁם אֱלֹקִים אֲחֵרִים לֹא תִזְכִּירוּ" (שׁו"ע או"ח סיכּוֹן קכ"ו), כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁצָּרִיכִין לְעֶסֶק כְּמוֹשָׂא וּמִתֵּן כִּנ"ל, אֲבָל הִיא סִכְנָה גְדוֹלָה, כִּי אִזּוֹ הוּא מִלְחָמָה גְדוֹלָה, מִחֲמוֹת שְׂבוּיָה שְׁעוֹסְקִין כְּמוֹשָׂא וּמִתֵּן עוֹשִׂין דְּרָדָה לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל עַל־יַד הַחֶסֶד חֲנֻם שְׁמַמְשִׁיכִין אֹז, שֶׁהוּא חִיּוֹת וְקִיּוּם הַמְשָׂא וּמִתֵּן וְכוּ"ל. וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד לְעִשׂוֹת הַמְשָׂא וּמִתֵּן בְּאִמּוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ (שְׁבֹת ל"א): 'נִשְׂאֵת וְנִתְּתָ

יֵא וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים 15): "שְׁמַח וּבִינִן בְּצִאֲתֶךָ וְיִשְׁשׂוּכְרֵךָ בְּאֶהֱלִיךָ". כִּי דִקְא כְּשִׁישְׁשׂוּכְרֵךָ בְּאֶהֱלִיךָ, שֶׁהֲצַדִּיק עוֹסֵק בְּתוֹרָה וְאֵתָה מְחִיזֵק אֹתוֹ, אִזּוֹ יֵשׁ לָךְ לְשִׁמְחָה בְּצִאֲתֶךָ לְסַחֲרָה וּמִשָּׂא וּמִתֵּן, כִּי הַצַּדִּיק יִמְחָה וְיִקַּים אוֹתֶךָ כִּנ"ל.

וְזֶהוּ (ע"ו): "עַמִּים הֵר יִקְרָאוּ שֵׁם וְזָבָחוּ וְזָבָחוּ צֶדֶק וְכוּ", וּפָרַשׁ רַש"י: 'שְׂכִיבֹאוּ הָעַמִּים וְיִתְגַּדְרוּ, כִּי עַל־יַד בְּחִינַת 'צִאֲתֶךָ וְאֶהֱלִיךָ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תּוֹרָה וְדָרָד אֲרִצ', עַל־דִּירָהּ מְחִיזִין הַכֹּל אֶפְלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם כִּנ"ל, וְאִזּוֹ כְּשֶׁנּוֹתְנִים לְאַמּוֹת הָעוֹלָם חִיּוֹתָם בְּצַמְצוֹם, אִזּוֹ מִתְבַּטֵּל קְטָרוֹנָם כִּנ"ל, וְאִזּוֹ אֲדַרְבָּא, לֹא דִי שְׂאִינָם מְקַטְרָנִים עַל יְרֵשֶׁת אֲרִצַּי יִשְׂרָאֵל, אֶף גַּם הֵם בְּעֲצָמָם בָּאִים וּמַתְגַּדְרִים, בְּחִינַת: "עַמִּים הֵר יִקְרָאוּ שֵׁם וְזָבָחוּ וְכוּ" כִּנ"ל. וְזֶהוּ (ע"ו): "כִּי שִׁפַּע יָמִים יִנְקוּ", שְׁנוֹתָנִים לָהֶם יִנְקָה בְּצַמְצוֹם מוֹשָׁפַע יָמִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַנִּגְעַלְמָת, שֶׁהוּא הַדַּעַת הַנִּפְלֵא שֶׁהוּא נִגְעַלָם עֲתָה, שִׁתְּנָלָה לְעַתִּיד, בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָה א'): "וּמְלֵאָה הָאֲרֶץ דַּעָה אֵת ה' פְּמִים לַיָּם מְכַסִּים". וְזֶהוּ (ע"ו): 'וְשִׁפּוּנִי טְמוּנֵי חוֹל', שְׁזוֹאת הַתּוֹרָה הַנִּגְעַלְמָת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֶסֶד חֲנֻם הַג' ל, הוּא סִפּוֹן וְטָמוּן בְּכָל עֶסְקֵי חַל, שֶׁהֵם כָּל מְלָאכּוֹת וּמִשָּׂא וּמִתֵּן, שֶׁכָּלֵם מְקַבְּלִים חִיּוֹת מִהַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנִּגְעַלְמָת כִּנ"ל:

יב וְזֶהוּ (שׁו"ע הַשְּׂרִיט 8): 'לְרִיחַ שְׁמֵנֶיךָ טוֹבִים שָׁמֶן תּוֹרֵק שֶׁמֶךְ עַל כֵּן עֲלָמוֹת

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשה

עשה לי וכו', וזכרת את ה' אלקיך כי הוא נתן לך פח לעשות חיל", דהינו משא ומתן, כמו שתרגם אנקלוס: 'למיקני נכסין', 'פח' דיקא, בחינת כ"ח אתון דעוברא דבראשית, שהם בחינת העשרה מאמרות שבהם ברא ה' יתברך את העולם בחסדו, שעל ידי אמונה זאת עקר קיים המשא ומתן ותקונו כנ"ל:

יד וזה בחינת ראש השנה, כי בראש השנה נברא העולם (ראש השנה י'), על-פני או אנו עוסקין לעשות דרך פבושה לארץ ישראל, שכל תקותנו לשוב לשם בקרוב, כי עקר התגלות קדשת ארץ ישראל הוא בראש השנה, כמו שכתוב (דברים יא): "תמיד עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה וכו'". כי עקר הדרך לארץ ישראל הוא על-ידי שממשיכין החסד חנם שבו נברא העולם כנ"ל, וזה נעשה בראש השנה, כי ז'ה היום תחלת מעשד' (כתפילת מוסף לראש השנה), כי אז נברא העולם בחסדו בעשרה מאמרות, ועל-פני או אנו מגלין מלכותו עלינו, כי הוא הבורא הכל בשבילנו, הוא המנהיג הוא השליט ומושל, וברצונו נתנה להם וברצונו נמלה מהם ונתנה לנו. ועל-פני אנו מתפללין או הרבה על צמיחת קרן משיח, כמו שאומרים: 'שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך'. כי עקר התקנה לשוב לארצנו על-ידי משיח צדקנו, הוא על-ידי קדשת ראש השנה שבו נברא העולם בחסדו חנם, ובו נתגלה בכל שנה

באמונה, כי עקר הוא האמונה בהמשא ומתן, כדי להמשיך האמונה הקדושה על עצמו להאמין שהוא יתברך ברא הכל, כמו שכתוב (בראשית א): "בראשית ברא אלקים וכו'" - 'וברצונו וכו' וברצונו' וכו'. ועל-פני צריכין למשר את עצמו לצדיקי אמת שהם מחיין ומקמיין כל הבעלי משא ומתן ומלאכה כנ"ל, כי הם ממשיכין החסד חנם הנ"ל, שהוא בחינת אמונה, להאמין בהעשרה מאמרות שבהם ברא ה' יתברך את העולם. ועל-פני צריכין לרחק את עצמו מאד מלעשות שתפות עם עובדי פוכבים, שלא יתגברו חס ושלום ויאמרו שהכל שלהם, מחמת שהם מתגרים ומקמרים תמיד על שרוצים לקדש מקומות החיצונים, שהוא בחינת פבושה ארץ ישראל, שהוא בחינת עסקי משא ומתן וכו' כנ"ל, על-פני כשיעשה שתפות והתחברות עמקה ויכלו חס ושלום להתגבר עליו, עד שיעבר חס ושלום על "חם אלקים אחרים לא תזכירו", שיתן ויגבה חס ושלום לאמונות פוזביות שלהם שהם מתגרים כנגד האמונה הקדושה, על-פני אסור להשתתף עמקהם. כי בשעת המשא ומתן צריכין להתחנך את עצמו באמונה יתרה להאמין שה' יתברך ברא הכל ככ"ח [עשרים ושמונה] אתון דמעשה בראשית, שהם בחינת העשרה מאמרות, שהוא בחינת מה שהזוהרה התורה (דברים ה) שלא לומר חס ושלום "כחי ועצם ידי

שְׁקִים אֶת הָעוֹלָם בְּחֶסֶד הָיָה עֹשִׂים וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת קָדָם מִתּוֹרָה עַד שִׁיבְבִלּוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ כֵּן הוּא מְקַנְס אֶת הָרְשָׁעִים אֶף-עַל-פִּי שְׁעוֹבִים עַל הַתּוֹרָה עַד שִׁשְׁבּוּ וַיִּקְיֵמוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שִׁבְרָאֵשׁ הַשְּׁנָה שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם נִמְשָׁךְ הַחֶסֶד הָיָה שְׁהוּא הִדְרָךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּנִל, עַל-כֵּן אִזּוּ הוּא עֶקֶר הַתְּחִלַּת הַתְּשׁוּבָה, וְעַל-כֵּן אִזּוּ מִתְחִילִין עֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי הַחֶסֶד חָנּוּם הָיָה בְּנִל:

זוּ וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקֵי אֲמַת עַל רֹאשׁ הַשְּׁנָה. כִּי זֶה

הַחֶסֶד חָנּוּם שֶׁהֵיָה מְקִים הָעוֹלָם קָדָם מִתּוֹרָה שְׁהוּא הִדְרָךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִין מִי שִׁיבְבִלּוֹ לְהַמְשִׁיכוֹ בְּעוֹלָם, כִּי אִם הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה שֶׁהֵם מְמַשְׁכִּים זֶה הַחֶסֶד בְּעַת פְּשִׁטוּתָם, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, עֵין שָׁם, וְכֹהֵם הֵם מְחִיין כֹּל הַפְּשׁוּטִים שֶׁבְּעוֹלָם, הֵן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מְפֹשֶׁה, הֵן הַלּוֹמְדִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּטָלִים לְפַעְמַיִם מִן הַתּוֹרָה, וְאֶפְלוּ הִרְחוּקִים מִהַתּוֹרָה מְאֹד וְכוּ'. וְזֶה אִנּוּ צְרִיכִים בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה, כִּי הַכֹּל צְרִיכִין לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה, כִּי אֶפְלוּ לּוֹמְדִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמִתִּים שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעוֹבְדֵי בְּאֲמַת כָּכָל הַשְּׁנָה, צְרִיכִין לְשׁוּב בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה, כִּי "אִין צְדִיק בְּאַרְץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחְטָא" (קהלת ז), מִכָּל שֶׁבֶן שְׁעַל-פִּי רֹב בְּפִרְט בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, אִין מְצוּי תַלְמִיד

וְשִׁנָּה עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ שְׁהוּא יְחַפְּדֵי בְּרָאָה, וּמֵאַחַר שֶׁאִנּוּ מְגִלִין זֹאת בְּיִדֵי הַכֹּל שֶׁיֵּךְ לָנוּ, רַק בְּרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם מִטַּעַם הַכְּמוּס עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְרִצּוֹנוֹ נִמְלָא מֵהֶם וְנִתְּנָה לָנוּ, כִּי כָכָל רֹאשׁ הַשְּׁנָה וְרֹאשׁ הַשְּׁנָה הוּא נִמְלָא מֵהֶם וְנִתְּנָה לָנוּ, כִּי כָכָל רֹאשׁ הַשְּׁנָה וְרֹאשׁ הַשְּׁנָה נִבְנָע וְנִפְלַל הַקְּלָפוֹת וּמְמַשְׁלַת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִתְּנָה לָנוּ וְנִמְשָׁךְ קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לָנוּ, עַד שְׁנִיבָה שִׁיבְמֵרוֹ רַחֲמֵי וַיִּבְנִיעַ וַיִּכְפַּל אוֹתָם לְגַמְרֵי, וַיִּשׁוּב וַיִּתֵּן הָאֶרֶץ לָנוּ בְּמִתְרָה בְּמִינּוּ:

זוּ וְעַל-כֵּן רֹאשׁ הַשְּׁנָה הוּא יוֹם רֹאשׁוֹן לְעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה. כִּי עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי הַחֶסֶד חָנּוּם שָׁבוּ נִבְרָא וְנִתְקַנְס הָעוֹלָם קָדָם מִתּוֹרָה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל וְכְּמִבְּאֵר קֶצֶת מִזֶּה לְמַעֲלָה בְּדַבְּרֵינוּ (בְּאוֹת ה'), כִּי אוֹתוֹן שֶׁכָּבַר עָבְרוּ עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אִין לָהֶם קוּיִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה מֵאַחַר שֶׁעָבְרוּ עָלֵיהֶם, וְלֹא הָיוּ יוֹכֵלִים לְשׁוּב, כִּי עַל-פִּי דִין תּוֹרָה בְּאַתְגְּלִיא שְׁנִמְסַר לְבֵית דִין שֶׁל מִטָּה אִין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה, כִּי מִי שֶׁעָבַר חֵם וְשָׁלוֹם עַל אִיזָה לְאוֹ שְׁחִיב בּוֹ מִלְקוֹת אוֹ אַחַד מֵאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִין, כִּשְׁמַבְיָאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִין, אֶפְלוּ אִם יִרְצֶה לְשׁוּב כָּכָל מִינֵי תְּשׁוּבוֹת בְּעוֹלָם לֹא מוֹעִיל לוֹ לְפַטֵּר מִדִּין מִלְקוֹת אוֹ מִיְתָה. וְעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁמוֹעִיל הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַחֶסֶד חָנּוּם שֶׁהֵיָה מְקִים אֶת הָעוֹלָם קָדָם מִתּוֹרָה, כִּי כְּמוֹ

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשו

חכם ולמדן שיהיה בן חורין מחטאים ופגמים הרבה, מפל שכן שאר האנשים שנקראים לומדים וחסידים ואינם נקיים כלל, כאשר הם יודעים בעצמם נגעי לבם ומכאובם, מפל שכן שאר אנשים הפשוטים המגשמים וכו', ועל-כן בודאי הכל צריכין לשוב. ועקר התשובה הוא בכח הפשיטות האמתית של הצדיקים הנ"ל, שבעת פשיטותם הם מחיין כל הפשוטים שבעולם וכל הרחוקים מהתורה על-ידי החסד חנם הנ"ל שממשיכין בעת פשיטותם דיקא, כי בעת שעוסקים בתורה ועבודה אנו רחוקים מהם מאד מאד ואי אפשר לקבל אז אורם הגדול ביותר, רק בעת פשיטותם הם מורידים עצמם אלינו בכמה וכמה תהבולות כדי לחיותנו לנצח, למען יוכלו לשוב כל הפשוטים והרחוקים שבעולם, על-כן צריכין לנסע על ראש השנה, כי עקר התגלות החסד חנם הנ"ל שבו מחיין ומקמין הכל הוא בראש השנה דיקא, כי בו נברא העולם וכנ"ל:

יז ועל-כן עקר העבודה של כל ישראל בראש השנה ויום הכפורים וכל עשרת ימי תשובה הוא בפשיטות ובתמימות גמור בלי שום חכמות כלל, כי אז הכל שביין אל האמת ומתפללין וצועקין לה' ותברך מעמק הלב בפשיטות ובתמימות בלי חכמות כלל, ומבקשים רק מהנת חנם, כמו שאומרים (בסליחות): 'לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך כדלים

וכרשים דפקנו דלתיך וכו', וכן: 'כי על רחמיך הרבים אנו פגומים ועל חסדיך אנו נשענים וכו'', וכן הרבה, וכן (תהלים קל): "כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות", שאומרים בעשרת ימי תשובה בגמור מ'מפעמקים' וכו', וכיצא בזה הרבה. כי זה עקר דרך התשובה שמקבלין מהצדיק הגדול האמתית בעת פשיטותו, שאז ממשיך בחינת האוצר מתנת חנם, ואז מאיר ב ישראל דרכיו האמתיים להתנהג רק בתמימות ופשיטות באמת ובאמונה שלמה בלי שום חכמות כלל, ולבקש תמיד מה' ותברך רק מהנת חנם. וגם מתנת חנם אין אנו ראויים לקבל, רק הכל בכח וזכות הצדיקים האמתיים שממשיכים האוצר מתנת חנם בעולם בעת פשיטותם, שהוא הדרך לארץ ישראל, שבו מחיין ומקמין הכל וכו', וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וענין שם בסוף התורה בשיחתו הקדושה שהשיח אחר שגלה התורה הנ"ל, שמדבר שם הרבה מפעלת האמונה ותמימות ופשיטות, ענין שם היטב, כי זה עקר דרך התשובה של כל מי שרוצה לחוס על חייו הנצחיים ולשוב אליו ותברך באמת. וזה צריכין בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה, על-כן צריכין לנסע לצדיקים אמתיים על ראש השנה:

יח וזה בחינת השנה והדורמיטא המוכא בכתבים ובהר הקדוש שנעשה בראש השנה, דאפיל דורמיטא וכו'. כי

ואז עקר קיום העולם בשלמות. וזהו בחינת השנה והתעוררות השנה על-ידי השופר שנגעשה בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה וכו"ל:

יט וזה בחינת (במדבר כט): "יום תרועה יהיה לכם", וכל תרועה -

פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה' (ראש השנה טז). 'תרועה' בחינת התורה שנתנה בקול שופר, כי 'תרועה' אותיות: 'תורה ע', בחינת 'שבעים פנים לתורה' פנובא. וכל תרועה - פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה, זה מרמז על בחינה הנ"ל, שעקר קבלת התורה הוא על-ידי התמימות והפשיטות פנ"ל, בבחינת:

'בטולה של תורה זהו קיומה', בחינת (סוטה כא): 'אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כאינו יודע', פאשר ראינו זאת בעיינינו מאדוננו מורנו ורבונו ו"ל כמה פעמים, שבכל פעם היה אומר שעתה אינו יודע כלל, וכמה פעמים נשבע על זה שעתה אינו יודע כלל, ואחר כך תוד כרי דבור פתח פיו הקדוש וגלה מה שגלה, וכן היה המעשה בזאת התורה בעצמה שאנו עוסקין בה עתה (פמבאר בהשיות שלאחר הספורי מעשיות (שחות הר"ן סימן קמ"ג)), ואחר שגלה מה שגלה ונדע לו מה שנודע לו, חזר ואמר שאינו יודע כלל. וכן היה פעמים אין מספר. וזה בחינת 'פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה' של התרועה שהוא עקר קול שופר כמו שכתוב: "יום תרועה וכו'". כי 'תרועה'

שנה הוא בחינת הסתלקות המחין, הינו שאז צריכין להתחיל לשוב בתשובה שהוא על-ידי החסד חנם שבו נכרא העולם ונתקם קדם מתן תורה שממשיך הצדיק על-ידי פשיטותו דיקא, וזהו בחינת שנה, הסתלקות המחין, בחינת קיום העולם קדם מתן תורה, כי עקר המחין הם חכמות התורה, אבל אז צריכין לשוב על כל מה שעברנו על התורה, וזה על-ידי שהצדיק מסלק מוח בכוונה ומתנהג בפשיטות, כדי להמשיך החסד הנ"ל שמקום העולם הרחוקים מהתורה וכו' פנ"ל. ואחר כך על-ידי השופר הוא התעוררות השנה, ואז חזרין ונמשכין המחין, שהם בחינת קבלת התורה, שהוא המחין שחזרין ונמשכין על-ידי השופר שבו נתנה התורה, ואז נמתקין ונתבטלין כל הדינים לנגרי, ואז עקר תקון התשובה בשלמות. כי עקר קיום העולם הוא על-ידי התורה, רק שהצדיק מבטל עצמו איזה שעה ומתנהג בפשיטות, ואז ממשיך החסד חנם הנ"ל שהיה מקום העולם קדם מתן תורה, ועל-ידי זה מתיה כל הרחוקים ומכנים בהם הרגורי תשובה על-ידי המשיכת הפשיטות ותמימות בעולם, אבל זה החיות והקיום הוא רק לפי שעה, ועקר החיות והקיום של כל העולם הוא רק על-ידי התורה שחזור הצדיק וממשיך אחר שהיה במל איזה שעה, בבחינת 'בטולה של תורה זהו קיומה' (מנחות טז),

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשמ

בחנינת התורה, בחנינת השבעים פנים לתורה, שאי אפשר לגלותם בעולם כי אם על-ידי בחינת הפשוטות הנ"ל לפנייה ולאחריה כנ"ל. וכן עושין כמה פעמים בראש השנה, כי בכל פעם שצריכין לתקע 'תרועה' שהיא המשכת איזה פנים מהשבעים פנים לתורה, צריכין לתקע פשוטה לפנייה ולאחריה להמשיך החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת התורה הנעלמת, ומשם ממושיכין התורה מהעלם אל הגלוי וכנ"ל:

16 טו

כ ולבאר הענין יותר הוא, כי תקיעת שופר שהוא בחינת התעוררות השנה, בחינת המשכת המחין, שהוא בחינת קבלת התורה שנתנה על-ידי קול שופר, זה בחינת שבאין לארץ ישראל. הינו כי מבאר בהתורה הזאת שכתב שם בשיחתו הקדושה שאחר התורה הזאת וזה לשונו: 'כי למעלה דברנו מבחינת דרך ארץ, הינו הדרך לארץ ישראל, אמנם ארץ ישראל בעצמה יש בה גם כן בחינת עשר קדשות וכו', וכל מאמר יש לו יראה, בחינת (תחלים כט): "תקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך", כי יש יראה למעלה מיראה וכו', עד כאן לשונו עין שם. הינו כי יש בחינת עבודה שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל, ויש בחינת עבודה שהוא בחינה שבאין לארץ ישראל ממש. וזה בחינת ראש השנה, שאו עוסקין להמשיך קדשת ארץ ישראל, שנעשה אז בחינת

שנה והתעוררות השנה על-ידי השופר, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל, שהוא בחינת שנה, בחינת הנהגת הפשוטות הנ"ל, שעל-ידו ממושיכין החסד חנם הנ"ל שעל-ידיה הולכין לכבש ארץ ישראל, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל. ואחר-כך זוכין להתעוררות השנה על-ידי השופר, שזהו בחינת שבאין לארץ ישראל ממש, כי המשכת המחין שהוא התעוררות השנה על-ידי השופר, והו בחינת ארץ ישראל ממש, כי עקר המחין בארץ ישראל, כי אין חכמה בחכמת ארץ ישראל' (כמו שכתוב במדרש פרשת שמייני (ויקרא רבה פ"שה יג, ה) וכמו בא לקוטי תנ"א סימן ע"א). וזה בחינת קבלת התורה שנתנה בקול שופר, כמו שכתוב (שמות ט): 'ויהי ביום השלישי וכו' ויהי קולת וברקים וכו' וקל שופר וכו'". כי עקר המשכת התורה הוא בארץ ישראל, כי אין תורה בתורת ארץ ישראל, כמו שאמרו במדרש שם, וכמו שכתוב (ישעיה ב): "כי מציון תצא תורה".

וזה בחינת גדל עצם היראה שגמשיכת על-ידי השופר, כמו שכתוב (עמוס ט): "היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו'". כי כשגמשיכין המחין שהוא בחינת התורה נמשך יראה גדולה, כי אם אין חכמה אין יראה וכו' (אבות פ"ג משנה י"א), וכמו שכתוב בקבלת התורה (שמות ט): "ולכעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וכו'". וזה בחינת היראה הנזכרת

בסוף התורה שכל מאמר יש לו יראה, בחינת (תהלים קט): "הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך", שזה זכין בשבאין לארץ ישראל, שיש שם עשר קדשות שהם בחינת עשרה מאמרות וכו', עין שם. ועל פני עקר כבישת ארץ ישראל היה עלידי קול שופר, כי כשנכנסו לירחו שהוא תחלת בניסתם לארץ ישראל תקנו בשופר, כמו שכתוב ביהושע (פ"ב ט), כי תקיעת שופר, שהוא בחינת התעוררות השנה, המשכת המחין, שהוא המשכת התורה, זהו בחינת שבאין לארץ ישראל ששם עקר המחין והתורה כנ"ל:

וזהו בחינת (תהלים עט): "אשרי העם יודעי תרועה וכו'", "אשרי העם" זה בחינת תמימות ופשיטות, בחינת (איוב טז): "באשרו אחזה רגלי, דרפו שמרתי ולא אט", שלא הטוה ימין ושמאל מדרביו ותברך רק בדרכו ובאשרו אחזה רגליו, שזהו בחינת תמימות ופשיטות שאינו נוטה מהדרך עלידי איזה חכמות כמו שנמצאו כמה וכמה שנטו מהדרך האמת והתמים עלידי חכמות, וזהו עקר אשריו ותלותיו של איש בשהולך בתמימות, כמו שכתוב (תהלים קט): "אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ה'". וזהו: "אשרי העם", בחינת תמימות, עלידייהו זכין אחר כך להמשכת המחין, שזהו בחינת "יודעי תרועה", בחינת תקיעת שופר, שהוא בחינת התעוררות השנה, המשכת המחין כנ"ל. וזהו (תהלים עט שם): "ה' באור פניך

והלכין", בחינת המחין שהם אור הפנים, בחינת (קהלת ח): "הקמת אדם תאיר פניו וכו'". וזהו (תהלים עט שם): "בשמך יגילון כל היום", כי עלידייהו זכין לשמחה, כמו שכתוב שם בסוף התורה הנ"ל שיכולין לבוא לשמחה גדולה עלידי התמימות והפשיטות וכו', עין שם. כי עקר הוא תמימות ופשיטות ואמונה, ואז דיקא זכין למחין שלמים שהם חכמה אמיתית, שעקר החכמה להמשיך דרכי התמימות יותר ויותר, וכן בכל פעם ופעם, שזהו בחינת 'כל תרועה פשוטה לפניו ופשוטה לאחריה' וכו' ל. וזה ענין כל המזמור פ"ט שנאמר שם פסוק "אשרי העם" הנ"ל. כי מתחלה מדבר מחדס חנם שבו נברא העולם וכו' כנ"ל, וזהו: "חסדי ה' עולם אשריה וכו' כי אמרתי עולם חסד ויגה וכו'", ותכף מתחיל לדבר מפלכות דוד משיח, כמו שכתוב שם: "ברתי ברית לבחירי גשבעתי לךוד עבדי וכו'". וכן כל המזמור מדבר מזה מנפלאות בריאת העולם ומפלכות דוד שהוא משיח, כמו שכתוב שם: "לך שמים וכו' צפון וימין אתה בראתם וכו'". ומדבר מהכנעת האויבים והשונאים, כמו שכתוב שם: "אתה רפאת כחלל רהב, בזרוע עזך פזרת אויבך וכו'". כי הכל בחינה אחת, כי עלידי חסד חנם שבו נברא העולם, עלידייהו עושין דרך לארץ ישראל, שהוא הכנעת האויבים והשונאים הרוצים למנוע מלבוא לארץ ישראל,

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארח חיים תשיא

האומרים: 'לסמים אתם וכו', שפל זה הוא בחינת מלכות דוד משיח שלחם מלחמת ה' לבבש ארץ ישראל, וכן אנו מצפים בכל יום על ביאת משיח ששיבנו לארץ ישראל, והפל בכח החסד חנם הנ"ל שבו נברא העולם, שהוא הדרך לארץ ישראל. וכל זה הוא בחינת ראש השנה, 'יום תרועה', שנה והתעוררות השנה על-ידי השופר, שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל וארץ ישראל ממש כנ"ל, שזהו בחינת: 'אשרי העם יודעי תרועה וכו' כנ"ל, ועל-כן נסמכו זה לזה במקומו הנ"ל:

חינו וכו', כמו שפתיב (ויקרא כו): 'וזכרתי את בריתי יעקוב וכו' והארץ אומר', וכמו שמוסימין הברכה: 'זכר הברית', דהינו שהוא זכר הברית שפרת את אבותינו להשיבנו לארץ ישראל. ועל-כן 'זכרונות' הוא בחינת שמומשיכין הדרך לארץ ישראל על-ידי החסד הנ"ל. ואחר כך אומרים "שופרות" שדובר ממתן תורה, כמו שאומרים: 'אתה נגלית וכו', הינו בחינת המשכת המחין שהוא התורה, שזהו בחינת תקיעת שופר, התעוררות השנה כנ"ל, שהוא בחינת שבאין לארץ ישראל ממש כנ"ל. ועל-כן מתחילין

כא וזה בחינת 'מלכיות וזכרונות' ו'שופרות'. 'מלכיות' זה בחינת שמגילין מלכותו, דהינו שהוא יתברך מלך העולם, כי הוא ברא הכל ומנהיגו ומושל בכל, כמו שמתחילין מלכיות: 'עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית וכו', שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ וכו'. ועל-ידי זה אנו ממששיכין החסד חנם שבו נברא העולם, שעל-ידי זה נתגלה מלכותו ויתברך, כי עקר בריאת העולם בחסדו הוא כדי לגלות מלכותו כפדוע, נמצא ש'מלכיות' הוא בחינת התגלות החסד שבו נברא העולם כנ"ל, ועל-ידי החסד חנם הזה עושין דרך לארץ ישראל כנ"ל. וזה בחינת 'זכרונות'. כי עקר בחינת 'זכרונות' הוא שאנו מבקשין מה' ויתברך שיובר ברית אבותינו ושיבנו לארץ ישראל שהוא בית

ברכת 'שופרות' ממתן תורה, כמו שאומרים: 'אתה נגלית וכו', ומסימין בקבוצין נדחים לארץ ישראל על-ידי קול שופר, כמו שאומרים: 'תקע בשופר גדול לחרותנו ושא גם לקבץ גליותינו וכו', דהינו קבוצין כל הנדחים לארץ ישראל, הינו כנ"ל, כי קבלת התורה שהוא בחינת המשכת המחין, ולבוא לארץ ישראל, הם בחינה אחת, שפל זה הוא בחינת קול שופר וכנ"ל:

כב ועל-כן הם 'עשרת ימי תשובה', כנגד העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שהם בחינת חסד חנם הנ"ל, שעקר התשובה הוא על-ידי זה כנ"ל. ועל-כן ביום הכפורים, שהוא סוף העשרת ימי תשובה, אז נתנו הלוחות האחרונות שהם 'עשרת הדברות', כי 'עשרת הדברות' הם כנגד

וְקִדְשֵׁי הַמִּחְשָׁבָה שְׁצִרְיִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ ז"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה צִרְיִין לְנִסְעַ לְצִדִּיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדִי לְכַרֵּר וּלְקַדֵּשׁ הַמִּחְשָׁבָה, עַן שֵׁם (בסמ"ח מ"א בלקוטי ח"א), כִּי בְּרוּר וְקִדְשֵׁי הַמִּחְשָׁבָה זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּגִלּוֹת קִדְשֵׁי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל בְּלִבּוּלֵי הַמִּחְשָׁבוֹת הֵם בְּחִינַת מִבּוּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה אֲתֵּם נִצְבִּים⁽¹⁾ (בסמ"ח מ"ד), כִּי מִבּוּל לִשׁוֹן בְּלִבּוּל. וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה הַמִּבּוּל, אֲבָל אֵימָה (פרק ד' ר"ב א' לענין פרק ב"ג) שְׂמִימֵי הַמִּבּוּל הַחִיּוֹן לְשֵׁם (בְּנִשְׁמַע שִׁיחָה זאת מִפִּי הַקְּדוֹשׁ), כִּי עַקֵּר בְּלִבּוּלֵי הַמִּחְשָׁבוֹת רְעוּת הֵם בְּתַאֲוֹת נְאוּף רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְהֵם עַקֵּר בְּחִינַת מִימֵי הַמִּבּוּל, כִּי הַמִּבּוּל בָּא עַל פְּגַם הַקְּרִיָּה, עַל הַשְּׁחָתוֹת זֶרַע רַחֲמָנָא לְצִלָּן, שֶׁבָּא עַל-יְדֵי בְּלִבּוּלֵי הַמִּחְשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים רְעוּם רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ו'): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֵת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ". וְאִפְלוּ שְׂאֵר מִיְנֵי בְּלִבּוּלֵי מִחְשָׁבוֹת זֵרוֹת וְרַעוּת, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם מִפְּגַם הַקְּרִיָּה, שְׁעַל-יְדֵיהֶם נִשְׁחָת וּנְפָגַם הַדַּעַת, עַד שֶׁבָּאִין לְכָל הַבְּלִבּוּלִים וְעַרְבוּכֵי הַמִּחְשָׁבוֹת שֶׁמִּבְּלִבָּלִים רַב בְּנֵי אָדָם מְאֹד מְאֹד, וּמִהֵם פְּאִים כָּל הַחַמְאִים וְהַפְּגָמִים שֶׁבְּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וּכְשֶׁבְּלִבּוּלֵי הַמִּחְשָׁבוֹת מִתְּגַבְּרִים עַל הָאָדָם, בְּפֶרֶט בְּלִבּוּלִים וְהַרְהוּרֵי נְאוּף בְּעִצְמָם רַחֲמָנָא לְצִלָּן, זֶהוּ בְּחִינַת מִבּוּל

הַעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת כֹּנ"ל. וְעַקֵּר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא שְׂמוּצִיאִין הַתּוֹרָה מִתְּהַעֲלֵם אֶל הַגְּלוּי, דְּהֵינּוּ מִה שֶׁבְּתַחֲלָה הָיָה הַעֲשָׂרָה הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כֹּלל הַתּוֹרָה נְעֻלְמִין וְנִסְתָּרִין בְּהַעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּרָךְ אֶרֶץ כֹּנ"ל, וְעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׂין בְּעֵשֶׂרֶת יְמֵי הַתְּשׁוּבָה, זֹכִין וּמְמַשְׁכִּין הַעֲשָׂרָה הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כֹּלל הַתּוֹרָה מִתְּהַעֲלֵם אֶל הַגְּלוּי, שְׁהוּוּ בְּחִינַת שְׂבָאִין לְכָל הַעֲשָׂר קִדְשׁוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַעֲשָׂר קִדְשׁוֹת שְׂבָאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵם גַּם בֵּן בְּחִינַת הַעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַעֲשָׂרָה הַדְּבָרוֹת כֹּנ"ל. וְעַל-כֵּן אִזּוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים נִבְּנָם הַכֹּהֵן גְּדוֹל לְפָנֵי וּלְפָנִים לְמִקּוֹם הָאֲרוֹן וְהַלְּוָחוֹת, שְׁעוֹמֵד עַל הָאֲבֵן שְׂתֵּיהָ שְׂמוּשֵׁם הַשְּׂתֵּת הַעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ, שֵׁשֶׁם תְּכֵלֵת הַקִּדְשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁל כָּל הַעֲשָׂר קִדְשׁוֹת שְׂבָאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת כֹּנ"ל, הֵינּוּ: עֲשָׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְהַעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, וְעֲשָׂרֶת הַדְּבָרוֹת, וְעֲשָׂר קִדְשׁוֹת שְׂבָאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת. וְכָל קִדְשׁוֹת אֵלוֹ נִגְמָרִין בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, וְזֹכִין לְקַבֵּל עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׂין בְּכַח הַצִּדִּיק אֲמַת שְׂמִמְשִׁיכִין הַחֶסֶד תָּנִם הַנ"ל וּמְכַנְיִסִין דְּרַכֵּי הַפְּשִׁיטוֹת וְהַתְּמִימוֹת בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵיהֶם עַקֵּר הַהַתְּקַרְבוֹת לַה' וְהַתְּבַרְךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא וְכֹנ"ל:

כַּג נִמְצָא שְׁעַקֵּר קִדְשֵׁי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כֹּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל בְּרוּר

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תש"ו

ממש, שרוצים לשטוף את האדם ממש ולהאבירו משני עולמות רחמנא לצלן, כאשר יודע כל אחד את נגעי לבבו ומכאוביו שעובר עליו בעונן זה, והכל על-ידי פגם המחשבה, ועל זה הזהיר דוד המלך עליו השלום (תהלים ל): "על זאת יתפלל וכו' רק לשטוף מים רבים אליו לא יגיעו". ועל זה צעק (עו עו): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכו' וכו'". וכתוב (עו): "אל תשטפני שבלת מים ואל תבלעני מצולה וכו'". וכתוב (עו): "הצילני מטיט ואל אטבעה אנצלה משונאי וממעמקי מים", שכל זה נאמר על בלבולי המחשבות הנ"ל, וכמבאר בכתבי האר"י ז"ל שהתגברות ההרהורים ובלבולי המחשבות נקראים 'מצולות נם', עין שם:

וזה עקר עסקנו וצעקתנו בראש השנה לברך ולקדש המחשבה, שבוה תלוי כל הקדשות והמתקת כל הדינים שבעולם, שבשביל זה נוסעים לצדיקים על ראש השנה כנ"ל. וכל אחד כפי מה שזוכה לקדש מחשבתו כמו כן נתגלה קדשת ארץ ישראל, כי בעת שהמחשבות רעות זוטפים על האדם חס ושלום, שהם בחינת מימי המבול, או נתעלם קדשת ארץ ישראל כנ"ל, וכל אחד כפי מה שמתגבר לדחות מעצמו בלבולי המחשבות ומקביר ומקדש מחשבתו, כמו כן נתגלה בחינת קדשת ארץ ישראל, כי עקר קדשת ארץ ישראל הוא בחינת תקון

הכרית שתלוי בקדשת המחשבה, בחינת (תהלים ו): "צדיקים ירשו ארץ", כמו שכתוב במקום אחר, וכל זה עוסקים בראש השנה כנ"ל.

ועל-כן מתחילין בכרפת 'זכרונות' בפסוקי זכרון של נח שזכר ה' ותברך אותו בעת המבול, שלכאורה הוא תמוה מה ענין זה לראש השנה? אך על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי זה עקר קדשת ראש השנה, שנופה לדחות מימי המבול שהם בלבולי המחשבות, על-ידי שזכר לנו ה' ותברך זכות וכן הצדיקים, בחינת זכרון נח הצדיק שזכרו ה' ותברך באהבה וכו', כמו שכתוב (בראשית ח): "ויזכר אלקים את נח וכו'", שעל-ידיה מתחיל להתגלות קדשת ארץ ישראל כנ"ל. ועל-כן נסקמה פרשת לך לך לפרשת נח, כי לך לך מברר מהתחלת קדשת ארץ ישראל שנתגלה לאברהם אבינו, שהוא הראשון שזכה שה' ותברך גלה לו קדשת ארץ ישראל ואמר לו (בראשית יב): "לך לך מארצך וכו' אל הארץ וכו'", ועל-כן נסקמה לפרשת 'נח', כי על-ידי שגדחין מימי המבול ונופר צדקת נח, שזהו בחינת פרשת 'נח', על-ידיה נתגלה קדשת ארץ ישראל, שזהו בחינת פרשת 'לך לך' כנ"ל.

וזהו בחינת שאר פסוקי התורה שמזכירין בכרפת 'זכרונות', שמדברים מציאת מצרים וקדשת ארץ ישראל על-ידי שזכר זכות אבותינו

הצדיקים, כמו שאוקרים: 'ונאמר: וישמע אלקים את נאקתם ויזכר אלקים את בריתו וכו', שזהו נאמר לענין יציאת מצרים, שעקר הגאולה היתה לבוא לארץ ישראל, כמו שפירשנו (ברמ"ב): "ואותנו הוציא מִמִּצְרַיִם לְהַבְרִיחַ אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ וכו'", וזהו שנסמך: 'ונאמר: וזכרתי את בריתי ועקוב וכו' והארץ אומר'. כי כל ברית 'ברזנות' הוא שזכר ה' ותברך ברית אבותינו הצדיקים, ויגלה לנו קדשת ארץ ישראל שזהו עקר קדשתנו, כי שם כל העשר קדשות, שזהו עקר קדשת ראש השנה כנ"ל:

כד וכל זה זכין על ידי הצדיק האמת שממשיך דרכי הפשיטות והתמימות בעולם כנ"ל. כי כל בלבולי הפחשבות רעות, הם בחינת עקמימות ועמקות דסמרא אחרא רחמנא לצלן, כי זה כלל גדול בדינו וצריכין לזכור זאת בכל עת ורגע, שהמחשבה ביד האדם להטותה פרצונו בכל עת, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן, ואפלו אם מחמת ההרגל מכפר רגיל אצלו שתלך ותתע מחשבתו ברעיונות רעים רחמנא לצלן, אף על פירון הבחירה בידו בכל עת לתפסה בעל ברחה ולהטותה לדרך הישר (וכמבאר מזה במקום אחר (לקוטי תענית סימן 10)). על כן עקר העצה הוא פשיטות ותמימות, שירגיל עצמו לכלי לילך עם חכמות ולכלי לחשב שום מחשבות

יתרות, רק יפשיט מחשבתו בתכלית הפשיטות והתמימות, ואל ירצה לחשב בשום דבר, כפרט בענין תאוה הרעה הזאת, שיש בני אדם שיש להם חקירות ועיונים ורעיונים רעים מאד בענין המאוס הזה, כי נדבק רוח שטות ושגעון ממש במחשבתם, עד שחושבים מה שחושבים כאשר הם יודעים בעצמם רחמנא לצלן, וכאים על ידי זה למה שבאים רחמנא לצלן. ולהציל מזה הוא רק על ידי דרכי התמימות והפשיטות של הצדיק האמת, כי רבוי המחשבות אפלו לבחינת השולל, דהינו כדי לבטל התאוה הזאת, הוא גם כן גורם התנפרות התאוה, כמו שכתוב בספר האלקי בית (ספר המדות ערך ניאף אות 1):

אל תכנס עם פתייך במוען ונמען וכו', ואי אפשר לזכור כל זה בכתב. אך העקר העצה הוא בחינת תמימות ופשיטות גדול, ולצעק הרבה לה' ותברך. כי גודאי מי שקבר נתפס בזה כל אחד כפי בחינתו, צריך שלא ליאש את עצמו כלל, רק לצעק בכל פעם לה' ותברך מקל מקום שהוא, ולתפס מחשבתו בכל עת להשיבה מן העמקות דסמרא אחרא אל מקום הישר, לבחינת תמימות ופשיטות של הצדיק האמת. וזה עקר התשובה, בחינת (ישעיה

14): "שובו לאשר העמיקו סרה בני ישראל", וכתוב (ישעיה 40): "ושחטה שטים העמיקו וכו'", וכתוב (שם 10): "העמיקו שחטו", וכתוב (תהלים 130): "באתי במעמקי מים וכו'". ומי שאינו שב בתשובה חס

כד וכל זה זכין על ידי הצדיק האמת שממשיך דרכי הפשיטות והתמימות בעולם כנ"ל. כי כל בלבולי הפחשבות רעות, הם בחינת עקמימות ועמקות דסמרא אחרא רחמנא לצלן, כי זה כלל גדול בדינו וצריכין לזכור זאת בכל עת ורגע, שהמחשבה ביד האדם להטותה פרצונו בכל עת, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן, ואפלו אם מחמת ההרגל מכפר רגיל אצלו שתלך ותתע מחשבתו ברעיונות רעים רחמנא לצלן, אף על פירון הבחירה בידו בכל עת לתפסה בעל ברחה ולהטותה לדרך הישר (וכמבאר מזה במקום אחר (לקוטי תענית סימן 10)). על כן עקר העצה הוא פשיטות ותמימות, שירגיל עצמו לכלי לילך עם חכמות ולכלי לחשב שום מחשבות

כד וכל זה זכין על ידי הצדיק האמת שממשיך דרכי הפשיטות והתמימות בעולם כנ"ל. כי כל בלבולי הפחשבות רעות, הם בחינת עקמימות ועמקות דסמרא אחרא רחמנא לצלן, כי זה כלל גדול בדינו וצריכין לזכור זאת בכל עת ורגע, שהמחשבה ביד האדם להטותה פרצונו בכל עת, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן, ואפלו אם מחמת ההרגל מכפר רגיל אצלו שתלך ותתע מחשבתו ברעיונות רעים רחמנא לצלן, אף על פירון הבחירה בידו בכל עת לתפסה בעל ברחה ולהטותה לדרך הישר (וכמבאר מזה במקום אחר (לקוטי תענית סימן 10)). על כן עקר העצה הוא פשיטות ותמימות, שירגיל עצמו לכלי לילך עם חכמות ולכלי לחשב שום מחשבות

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשמו

ושלום, עליו נאמר (שם פד): "עברי בעמק הכבא וכו'". על-פני צריכין להשתדל למלט נפשו מני שחת ולברח לצדיקי אמת ולהתמייים והישרים הגלויים אליהם, כדי שיוכלו להתגבר לצאת ולברח מהעמקות הסטרא אחרא להמשיך עצמו לדרכי התמימות והפשיטות פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לקדש מחשבתו, שזהו עקר קדושת ראש השנה פנ"ל. וזה כל צעקתנו בראש השנה כדי לזכות לקדש המחשבה פנ"ל:

וזהו שצוּעקין בראש השנה: "ממעמקים קראתיך ה'" (תהלים קל), "ממעמקים דיקא, כי מכל מיני עמקים צריכין רק לצעק ולקרא לה' כדי לזכות לדרכי הפשיטות והתמימות, שעל-ידי-זה עקר קדושת המחשבה פנ"ל, כי יש עשרה עמקים - עמק טוב ועמק רע וכו' (כמובא בספר צידה פ"א), ואפלו מעמק טוב צריכין לצעק לה', כי אפלו מחשבות טובות אסור להעמיק בהם יותר מדאי פידוע, שלא יצא חוץ מן הגבול חס ושלום, ואפלו מי שזוכה למחשבות טובות ולהעמיק בהם פראוי, אף-על-פי-כן צריך בכל פעם לקרא מהם אל ה', שייציא אותו ה' ותברך מהם ויעלהו למעלה ומדרגה גבוהה יותר. וזה אי אפשר כי אם על-ידי תמימות ופשיטות, שמסלק דעתו בכל עת פאלו אינו יודע כלל כלל לא, שעל-ידי-זה זוכה בכל פעם למדרגה יותר גבוהה, על-ידי שצוּעק בכל פעם לה' ותברך בפשיטות ובתמימות פאלו לא

ידע מעולם כלל, כמבאר ומובן על זה בפשיטותיו הקדושות של אדוננו מורנו ורבינו ז"ל. מכל שכן וכל שכן מי שאין דיעתו בתכלית השלמות, מכל שכן וכל שכן מי שמתגבר עליו עמק רע חס ושלום פנ"ל, כמה וכמה הוא צריך לצעק ממעמקים, בחינת: "ממעמקים קראתיך ה'", כדי שיוכל לכוּל העמקות הרע הסטרא אחרא שגפול לחוכו, בחינת: "ושחטה שמים העמיקו וכו' פנ"ל, שזהו בחינת (וינה ב): "מכטן שאול שועתי" הנאמר שם בסוף התורה הנ"ל, שזהו בחינת (איכה ג): "צפו מים על ראשי אמרתי ונגזרתי, קראתי שמך ה' מבור תחתיות". ועל-ידי-זה זוכה להמשיך על עצמו דרכי התמימות והפשיטות של הצדיק האמת, שעל-ידי-זה עקר התקון לזכות לכל טוב אמן:

כה וזה בחינת סכות, שאו נמשכין כל החסדים פידוע בפגנות, דהינו בחינת חסד חנם הנ"ל שהתחלנו להמשיכו בראש השנה שאז נברא העולם פנ"ל, ועתה בסכות נמשכין ונתגלוין כל החסדים על-ידי-זה. כי בראש השנה עדין היו החסדים בהעלם גדול מחמת שעדין לא נתגלה מלכותו, וכל עבודת הצדיקים וישראל או הוא לגלות מלכותו, להודיע לכל באי עולם כי הוא ותברך ברא את העולם בחסדו, ועוסקין בזה מראש השנה ועד יום כפור. וכל מה שמגלין יותר בחינה זאת, כמו כן נתגלה

101

ביותר קדשת ארץ ישראל, כי עקר התגלות קדשת ארץ ישראל הוא כפי מה שמגליו יותר לכל באי עולם שה' יתברך ברא את העולם וכו' כנ"ל. וכמו כן נתגליו החסדים ביותר, כי כל מה שנתגלה יותר שה' יתברך ברא את העולם והוא מלך ומושל ושלט בעולם, כמו כן נתגלה ביותר החסד שבזו ברא את העולם. וביום הכפורים כבר נשלם ונגמר בחינה זאת, ועל-כן אז נגמרו התגלות כל העשר קדשות שבארץ ישראל, ועל-כן נכנס אז הכהן גדול לפני ולפנים, שהוא תכלית הקדשה העליונה של העשר קדשות שבארץ ישראל, כמו שאמרו במשנה (בבבא מצ. טז.): 'עשר קדשות וכו', לפני ולפנים מקדש ממנו וכו', ועל-כן אז נתגלה ונמשך החסד הנם הנ"ל בהתגלות גדול, ואז מתחילין כל החסדים להתמשך בהתגלות גדול, שהיו בחינת סבות, כמובא בפגנות. כי סבה הוא בחינת קדשת ארץ ישראל וירושלים שנקרא 'סבת שלם'. ועל-כן הסבה געשית מפסלת גרין וקב דיקא (סוכה יא), כי הפסולת הוא בחינת הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת, שהוא בחינת פסולת כנגד עבודתו הפנימיות בתורה ותפלה, כמובן במקום אחר (בבבא מצ. טז). כי עקר הסבה, שהוא בחינת התגלות החסד הנ"ל, שהוא בחינת התגלות קדשת ארץ ישראל, הוא על-ידי הנהגת הפשיטות שלו שהוא בחינת

פסולת גרין וקב' שממנו דיקא געשה כסד הסבה וכו' ל. כי בראש השנה ויום כפור וכל עשרת ימי תשובה המשכנו קדשת ארץ ישראל, שהוא בחינת עשר קדשות, כנגד 'עשרת ימי תשובה', ועכשו כסבות אנו מגליו גדל פח ישראל, שלא די שאנו יכולין לכבש ארץ ישראל, שהיו בחינת ראש השנה ויום כפור כנ"ל, אף גם אנו יכולין לקדש כל המקומות בחוץ לארץ בקדשת ארץ ישראל, על-ידי שאנו מגליו שהוא יתברך ברא את העולם, כמבאר לעיל (בבבא מצ. טז). וזה בחינת סבות, שה' יתברך זכה אותנו שכל אחד מישראל ישב בסבה שהוא צלא קדישא, 'צלא דמהימנותא', שהוא בחינת קדשת ארץ ישראל כנ"ל, הינו שאנו יכולין להמשיך קדשת ארץ ישראל אפלו בחוץ לארץ, וכל אחד מישראל יכול לקדש מקומות החיצונים בקדשת ארץ ישראל שהוא בחינת 'סבת שלם', על-ידי אמונתו השלמה שזכה בראש השנה ויום הכפורים, לידע ולהודיע שהוא היוצר, הוא הבורא, שעל-ידיהו יכולין להמשיך קדשת ארץ ישראל אפלו בחוץ לארץ כנ"ל:

כו וכל זה געשה על-ידי שזוכין לקשר עצמו עם הצדיק האמת שהוא לפעמים איש פשוט וכו'. וזהו בחינת אגדת הלולב, כי לולב הוא בחינת הצדיק האמת, בחינת (תהלים צג): "צדיק בתמר יפרח". וה' יתברך צננו לקח רק העליון

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשי

של החמרים, דהינו "כפת תמרים" שהוא הלולב, להורות שאין לנו פח לקשר עצמנו עם הצדיק האמת לעצם קדשנו כי אם על-ידי בחינת הנהגת פשיטותו כנ"ל, שזהו בחינת עליו ולובין, בחינת (שם א): "ועלהו לא יבל", שדרשו רבותינו ז"ל (ע"ז י"ב) על שיחת חליו של הצדיק, הינו בחינת הנהגת פשיטותו וכנ"ל. וזהו בחינת לולב שהוא פשוט, ובו גקשר ונאגד ההדס והערכות, שמרמזו על כל הכתות שב'ישראל, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (ויקרא רבה פרשה ל, י"ב), כי כלם צריכין לקבל מהצדיק הנ"ל, שהוא בחינת איש פשוט הגדול, בחינת הלולב שהוא פשוט וגדול מכל המינים, כי כל הכתות שב'ישראל, הן בעלי מצוות, הן בעלי תורה, הן הריקים לגמרי מתורה ומצות שהם בחינת "ערבי נחל", כלם צריכין לקבל מהאיש פשוט הגדול וכנ"ל. וכל הארבעה מינים, שהם כלל כל הכתות שב'ישראל, כלם מאירים וממשיכים הדור ופי האתרוג, שהוא בחינת קדשת ארץ ישראל, שהוא קדשת התגלות מלכותו ו'תפודה, בחינת (תהלים קמ"ה): "כבוד הדר מלכותו", כי כל ההדור והפי הוא בארץ ישראל, כמו שפתיב (שם ג): "מציון מכלל יפי אלקים הופיע". וזה (תהלים ק): "יחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו ו'צדקתו לבני בנים ל'שמרי בריתו וכנ"ל - ראשי תבות 'לולב', כי על-ידי הלולב, שהוא בחינת הצדיק הנ"ל, על-

ידו נמשכין ונתגליו החסדים הנ"ל שבהם נברא העולם, בחינת: "יחסד ה' מעולם ועד עולם".

כו וזה בחינת שמיני עצרת ושמחת תורה, שאז מסמיין התורה וחזרין ומתחילין אותה, כי אז הוא גמר התקון שהתחיל בראש השנה פדוע בפגנות. הינו כי עקר התקון הוא להמשיך קדשת ארץ ישראל, ששם עקר התגלות מלכותו ו'תפודה, שבוה אנו עוסקין מראש השנה עד שמיני עצרת, והכל בכח הצדיק האמת שהוא איש פשוט לגמרי, שממשיך החסד חנם שבו נברא ונתקם העולם קדם מתן תורה, שבוה מתייה כל הפשוטים שב'עולם וכנ"ל. וזהו בחינת מה שמסמיין התורה וחזרין ומתחילין אותה ביום האחרון של חג שהוא שמיני עצרת ושמחת תורה, כי בזה ממשיכין פח הצדיק הנ"ל שהולך בדרך זה תמיד, שבכל פעם שבא להשנה שלמה גבוה מאוד אינו מסתפק בזה כלל, רק הוא מתחיל מיד לחזור ולחפש ולבקש אחר השנה הגבוה יותר ויותר, ואז עושה עצמו באינו יודע כלל ומסלק דעתו לגמרי, ונעשה איש פשוט גמור (שקורין פראסטק) פאלו לא התחיל מעולם להשיג כלל, עד שאינו יכול להחיות את עצמו בשום דבר כי אם בחסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה, שהוא הדרך לארץ ישראל וכנ"ל. וזהו בחינת סיום התורה בשמחת תורה וחזרין

התורה מבראשית, אלא משום שלא
יאמרו לסמים אתם שכבשתם ארץ
ישראל וכו' וכנ"ל:

כח וזהו בחינת הסמיכות: "לעיני כל
ישראל" – "בראשית", פי
רש"י פרש על "לעיני כל ישראל", שהוא
מה שנשא לבו לשבר את הלוחות לעיני
כל ישראל וה' יתברך הורה לבריו וכו',
עני שם. ובאמת שבירת הלוחות הוא
פליאה גדולה, ואם ישראל חטאו מה
שחטאו, מה ענין לשבר לוחות קדושות
באלה? ומה ענין התקון בזה עד שה'
יתברך שבתו כל כך ואמר לו: 'ישר כבוד
ששברת', והתורה מסמנת שבח משה
בזה ששבר הלוחות לעיניהם שנהו
בחינת "לעיני כל ישראל" כנ"ל, שגראה
שעשה בזה תקון נפלא ודבר גדול מאד,
ולכאורה תפלא האדם מה ענין התקון
הזה? אך על-פי הנ"ל אפשר למצא איזה
רמז בזה. פי שבירת הלוחות והאותיות
פרחו למעלה, והו בחינת שמושה רבנו
בשגראה שישראל חטאו ופגמו כל כך,
והקטרוג גדול כל כך על שזה סמוך
שקבלנו את התורה באותות נוראות
באלה, בקולות וברקים וכו', ובתוך
הפתח קלקלו כל כך, וכמו שהפליגו
רבתינו ז"ל בזה ואמרו: 'עלובה בלה
שזנתה בתוך הפתח וכו' (שבת פח:), על-כן
התחכם משה רבנו וסלק השגתו לגמרי
באלו לא קבל את התורה כלל, שנהו
בחינת שבירת לוחות, ששבר את

ומתחילין אותה מיד, פי סיום התורה זה
בחינת שלמות הדעת וההשגה שמשגיג
הצדיק, פי כל הדעת וההשגות בלולים
בהתורה, ובשמימין התורה והו בחינת
שלמות ההשגה, שהוא בחינת כלל
התורה, וכמו שמימין התורה בעצם
שלמות השגת משה רבינו שהוא בחינת
הצדיק האמת, פי מימין בעצם השגתו,
כמו שכתוב (דברים ח'): "ולא קם נביא עוד
בישראל כמושה אשר רדעו ה' פנים אל
פנים לכל האהות והמופתים וכו' ולכל
היד החזקה וכו'" – 'שקבל את הלוחות
בידו', כמו שפרש רש"י שם, ואחר
שמימין חזרין ומתחילין (בראשית א):
"בראשית ברא אלקים וכו'", וזה בחינת
הדרך הקדש של צדיק אמת שהם
בחינת משה, שאף-על-פי שבא להשגה
שלמה גבוה מאד, שהוא בחינת סיום
התורה, בחינת כלל התורה, אף-על-פי-
כן אינו מסתפק בזה ותכף ומיד הוא
מתחיל מחדש באלו לא התחיל לקבל
את התורה כלל, רק הוא מתנה את עצמו
בבחינת קיום העולם קדם מתן תורה,
שהוא בחינת החסד חנם שבו נברא
העולם, שהוא הדרך לארץ ישראל כנ"ל,
שנהו בחינת התחלת התורה שהוא
"בראשית ברא וכו'", שמדבר מתחלת
בריאת העולם קדם מתן תורה, שנגברא
בחסדו לבר, שנהו בחינת הדרך לארץ
ישראל, כמו שפרש רש"י על פסוק
"בראשית": 'שלא היה צריך להתחיל את

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשי

הלוחות בידיו עד שנסתלקו אותיות התורה למעלה, שזהו בחינת הסתלקות השנת התורה, וכוה הוריד את עצמו משה רבנו לבחינת פשימות לגמרי, כאלו הוא איש פשוט ממש שאינו יודע שום השגה כלל וכאלו לא קבל את התורה כלל, ומאחר שנגעשה איש פשוט החיה את עצמו רק בהחסד חנם שהיה מקיים את העולם קדם מתן תורה, וכוה החיה וקים את כל ישראל וכל העולם התלוי בהם, על ידי החסד חנם היה שיש לו כח לקיים העולם אפילו בעת שחוטאים לפניו מאד ורמנא לצלן, והכל על ידי כח הצדיק האמת בחינת משה שמוסלק השנתו ועושה את עצמו כאלו הוא איש פשוט ממש, שזהו בחינת שבירת לוחות שהוא בחינת הסתלקות ההשגה כנ"ל. כי כשהצדיק מוסלק השנתו ונגעשה איש פשוט זהו בחינת שכחה, שמשבח מעצמו ההשגה הראשונה ככונה ומסלקה מידעתו כאלו לא השיג כלל, והכל כדי שיבוא להשגה גבוה יותר, וכוה מחיה כל הפשוטים וכל הנופלים שבועולם וכנ"ל.

וזהו בחינת שבירת לוחות שהוא בחינת שכחה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין טז): "אלמלא לא נשתברו הלוחות לא היתה השכחה בעולם, וכמו ששמענו מפי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל שיהיה נפלאה בענין זה (סוה"ת ה"ן סימן כ"ו) שמצד זה השכחה הוא מעלה גדולה אצלו וכנ"ל עין שם. ועל-כן עשה משה תקון גדול על ידי

שבירת הלוחות שהוא בחינת הסתלקות הדעת, בבחינת שכחה, דהינו שסלק השנתו כאלו לא קבל את התורה כלל רק הוא איש פשוט לגמרי, ומקבל חיות רק מקיים העולם קדם מתן תורה שהוא בחינת חסד חנם, וכוה היה מחיה ומקים כל ישראל ארעל-פי שחטאו ועשו מה שעשו, כי על ידי החסד חנם שמוסר הצדיק על ידי פשימותו דיקא, על ידי דיקא מחיה את כל הפשוטים וכל החוטאים וכל הנופלים שבועולם, וכמו כן ומבאר בהתורה הנ"ל. ועל פי זה מחבר ומקשר היטב סיום התורה בהתחלתה, שהוא "לעני כל ישראל - בראשית וכו", כי "לעני כל ישראל" זהו בחינת שבירת לוחות שהוא הסתלקות המחיו, שמוסלק הצדיק מעצמו המחיו בכל פעם ונגעשה איש פשוט, שאז מחיה את עצמו בהחסד חנם שבו נברא העולם וכו' כנ"ל, שזהו בחינת "בראשית ברא אלקים וכו", כי בריאת העולם היה בחסד חנם, שזהו תדוד לארץ ישראל, כמו שפרש רש"י שם וכו'":

כט וזהו דרך ועצה טובה לכל אדם שבועולם הרוצה לכנס בעבודת ה', שבהכרח שיעבר עליו מה שיעבר שאי אפשר לבאר ולפרש כלל לא בכתב ולא בעל פה, וכמה וכמה עליות וירידות ונפילות והשליכות וכו' צריכין לעבר עליו, והרבה נפלו על ידי זה ואברו את עולמם, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן.

עמ

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארה חיים תשכא

ידים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ד:):
 'בשעה שתפון שלמה ערובין ונטילת ידים
 יצתה בת קול וכו'. כי דיקא שלמה תפון
 זה התפון של נטילת ידים שהוא להמשיך
 קדשת ארץ ישראל תמיד בכל מקום
 שהוא פנ"ל, כי עקר כבישת ארץ ישראל
 בשלמות לא נכבש עד ימי שלמה, כי עד
 שלמה היו האויבים עדין מקטרגים על
 כבישת ארץ ישראל ואמרו: 'לסטים
 אתם', ורצו ללחם בכל פעם עם ישראל
 כמו שהיה בכל ימי השופטים, עד שבא
 דוד ולחם עמם והכניעם תחת כפות
 רגליו. אבל מחמת שבגמיו היה עדין
 מלקחמות, על־כן עדין לא נתן לו רשות
 לכנות הבור, עד שבא שלמה שאז
 נתבטלו כל האויבים לגמרי והיה לו
 שלום מפל עבריו, כמו שכתוב (דברי הימים א
 כב): 'כי שלמה יהיה שמו ושלום אתן לו
 מפל עבריו וכו', על־כן אז דיקא נבנה
 הבור, כמו שכתוב (דברים יב): 'והיה
 בהגות לך ה' אלקיך מפל אויבך', ופרש
 רש"י: 'ואין זה אלא בימי שלמה', אז:
 "והיה המקום אשר יבחר ה' וכו", ואז
 דיקא נתגלה קדשת ארץ ישראל, מחמת
 שבכבר נבנעו האויבים לגמרי ולא קטרגו,
 כי דעו פלם כי ה' יתברך נתן לנו ארץ
 ישראל ברצונו. ואז נבנה הבור המקדש,
 שזה עקר שלמות התגלות קדשת ארץ
 ישראל, כי כל זמן שלא נבנה הבור, אין
 קדשת ארץ ישראל בשלמות, מחמת
 שעדין לא נשלמו כל העשר קדשות,

הרמב"ם

שעקר הקדשות העליונות הם בבית
 המקדש, כמבאר בהמשנה של העשר
 קדשות (כ"א א, ו). נמצא שעקר התגלות
 קדשת ארץ ישראל בשלמות היה רק
 בימי שלמה, שאז נבנעו האויבים לגמרי
 ונבנה הבור, על־כן הוא דיקא תפון נטילת
 ידים שהוא להמשיך קדשת ארץ ישראל
 בכל מקום פנ"ל, כי מגדל התגלות קדשת
 ארץ ישראל שהיה בגמיו דיקא פנ"ל,
 על־כן היה לו דיקא זה הכח להמשיך זה
 התפון של נטילת ידים שהוא להמשיך
 קדשת ארץ ישראל בכל מקום, מאחר
 שבגמיו היה עקר התגלות ארץ ישראל
 בשלמות פנ"ל:

לב וזהו גם כן בחינת ערובין שתפון כרי
 שלא יהיו נכשלין להוציא
 מרשות לרשות בשבת. כי כל אסור
 הל"ט (השליש [משע]) מלאכות בשבת הוא
 מחמת שבשבת אסור לברר ברורים,
 פמוכא בדברי אדונינו מורנו ורבונו ז"ל
 בהתורה 'היכל הקדש' (בבב"ב י"ט). כי על-
 ידי כל המלאכות שעושין בהל מבררין
 ברורים, ובשבת השכינה שוכנת, על־כן
 אסור לעשות שום מלאכה בשבת. ועל-
 כן התחיל התנא מסכת שבת באסור
 הוצאה מרשות לרשות, כי כל אסור של
 כל הל"ט מלאכות הם בבחינת הוצאה
 מרשות לרשות, דהינו מה שמבררין
 ונושאים הניצוצות מרשות הסמרא אהרא
 והקלפות לרשות הקדשה, שזה נעשה
 על־ידי כל המלאכות, שבשכיל זה

הרמב"ם

אסורים כל המלאכות בשבת כ"ל, על-
פן כל המלאכות שהם בחינת ברורים
מהסמרא אחרא הם בבחינת הוצאה
מרשות לרשות, על-כן הקדים התנא
הוצאה גרישא קדם כל המלאכות, כי
בלם בבחינת הוצאה מרשות לרשות
כ"ל. ועקר הברור על-ידי אמונה,
ובשביל זה צריכין לעשות משא ומתן
באמונה, וכן כל הפעלי מלאכות העוסקין
בדרך ארץ צריכין לעשות מלאכותיהם
ועסקיהם באמונה, כי האמונה מבררת
כל הברורים. כי כל התגרות ואחיות
החיצונים והקלפות בהנצוצות הקדושים
הכל הוא בבחינת התגרות השונאים על
כבישת ארץ ישראל שאומרים: 'לסמים
אתם וכו', כי כל הקדשות שבעולם וכל
הניצוצות הקדושים כל קדשתם הוא
בבחינת קדשת ארץ ישראל, ששם עקר
הקדשה, כי שם כל העשר קדשות,
ובשרוצים להוציאם מהחיצונים, שהם
בחינת שרי השבעים אמות שאחיותם
בבחינת חוץ לארץ פי'דוע, לבררם משם
ולהעלותם ולקדשם בקדשת ארץ
ישראל, אזי החיצונים מתגרים בהם
ואומרים: 'לסמים אתם וכו'. על-כן עקר
הכח להכניע החיצונים ולברר הניצוצות
מהם על-ידי כל הל"ט מלאכות הוא
על-ידי אמונה, על-ידי שמאמינים שה'
יתברך ברא את העולם, בחינת (בראשית א):
"בראשית ברא אלקים את השמים ואת
הארץ", כי על-ידיה נתגלן "כח

מעשיו", בחינת (תהלים קא): "כח מעשיו
הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים",
שעל-ידיה יכולים לברר ולהוציא מהם
כל הניצוצות, שהיו בחינת כבישת ארץ
ישראל, כי 'ברצונו נתנה להם וברצונו
נטלה מהם ונתנה לנו, ובשביל זה תקן
שלמה ערוכין לשבת, דהינו שיהיה אסור
להוציא אפלו מבית לבית, מרשות היחיד
לרשות היחיד של חברו בלי ערוב
ושתוף, כי עקר אחיות החיצונים הוא
מבחינת שנוי רשות, בחינת מחלקת, כי
הסמרא אחרא הוא בחינת כפירות,
שהוא בחינת מחלקת, בחינת (חושע י):
"חלק לבם", כמבאר במקום אחר (בסימן
216). ועקר אחיות המחלקת הוא בששת
ימי החל, שבהם אחיות העין הרעת טוב
ירע' שהוא בחינת מחלקת, שמשם
בחינת אסור ויתר כשר ופסול וכו',
שצריכין לבררם על-ידי פסקי הלכות של
ששה סדרי משנה פי'דוע, שבשביל זה
צריכין וגיעה גדולה כל מי שאינו עוסק
בתורה שצריך לנע עצמו כל"ט
מלאכות, לברר הברורים על-ידי הל"ט
מלאכות אם יתנהג בהם כראוי. ואפלו
כשזוכין לברר ניצוצות בימי החל על-ידי
הל"ט מלאכות, עדן אינם שבים ועולים
למקום מנוחתם בשלום עד שפא שבת,
שהוא בחינת שלום, בחינת: "שבת
שלום, שאז הוא בחינת נוחא לעלאין
ותתאון, ואז דיקא "יתפרדו כל פועלי
און" (תהלים צב), שכל השונאים והאויבים

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארח חיים תשכג

המתגרים על כבישת ארץ ישראל בכל ימי החל פלם במלים אז, כי אז 'פל שולטני רוגזין ומארי דדינין בלהו ערקין וכו' (וזהו תרומה דף קל"ג), ואז הוא נהא לכל הניצוצות. כי אז בשבת הוא בחינת (דברים י"ג): "והיה בהניח לך ה' אלהיך מפל אויביך", שזה הוא בימי שלמה, שהוא 'מלך שהשלוש שלו', שהוא בחינת שבת (כמובא בדברי ו"ל בהמשעה של בן המלך שנחלף (ספורי מעשיות מעשה י"א), ע"ג שם). על-כן שבת מאיר להבית המקדש שנבנה על-ידי שלמה דקא, כמו שכתוב (ויקרא כו): "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו" (כמו שכתוב במקום אחר בסנין ס"ו לקוטי תנאים), כי שבת הוא בבחינת שלמה, בחינת "שיר השירים א): "שיר השירים אשר לשלמה" שנתעורר בשבת כידוע. וזאת סודו

הרשיות יחד על-ידי הפת שנותנין, כדי שיחשבו פלם באחד ולא יהיה ביניהם שום שני רק שלום ואחדות, שזהו עקר ענין ערוב, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל בגמרא. ועל-כן צריכין שלא יקפיד אחד על חברו, וכן תקנו כמה דברים בערוב ושתוף מפני דרכי שלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (גיטין נ"ג), כי עקר הערוב הוא בשביל בטול המחלוקת, שמשם אחיזת החיצונים המתגרים על כבישת ארץ ישראל וכו' כנ"ל. ועל-כן היה התקון על-ידי שלמה דקא שפנה הבית שאז נבבשה ארץ ישראל בשלמות, כי הוא בחינת 'מלך שהשלוש שלו', בחינת 'שבת שלום' וכנ"ל:

לג ועל-כן אין נוטלין לדים אלא מן הכלי, וצריך שיהיה הכלי שלם דקא. כי אי אפשר להמשיך מימי החסד הנ"ל שעל-ידיה נמשך קדשת ארץ ישראל, שזהו בחינת נטילת ידים כנ"ל, אי אפשר להמשיכם כי אם על-ידי כלי שלמה, כי החסד חנם נמשך תמיד, רק אי אפשר לקבלו כי אם על-ידי כלי. ועל-כן אין מי שיוכל לקבל מהאוצר מתנת חנם שהוא החסד חנם כי אם הצדיק האמת בעת פשיטותו, כי הצדיק אפלו בעת פשיטותו שאינו עוסק בתורה אף-על-פי-כן הכלי שלו הוא תמיד בשלמות גדול, ועל-כן הוא דקא וכול לקבל החסד חנם ולהחיות ולקיים בו את כל הפשוטים שבעולם. וכל אחד ואחד

ועל-כן שלמה המלך שהוא בבחינת 'שבת שלום', שאז הוא עקר כבישת ארץ ישראל, בחינת: "והיה בהניח ה' וכו' מפל אויביך וכו' כנ"ל, על-כן הוא דקא תקן ערובין לשבת, שלא להוציא בשבת משום רשות לרשות חברו כלי ערוב ושתוף, כדי שלא לעורר בשבת שום שני רשיות, ששמוציאין מאחד לחברו אף-על-פי ששניהם רשות היחיד הוא בעין ברור שאסור בשבת, שלא לעורר אז שום מחלוקת חס ושלום, כי אז הפל שלום כנ"ל, על-כן תקן שלא להוציא מרשותו לרשות חברו כי אם על-ידי ערוב ושתוף, שיתערבו וישתתפו

בדברא' בסימן ל"א חלק א' שעקר שלמות כל הדברים הוא על-ידי אמונה, עין שם):

לד ועל-כן צריך שיהיה מים שלא נעשה בהם מלאכה, כדי שלא יהיה בהם אחיזת הל"ט מלאכות שנמשכין מזהמת הנחש על-ידי הטא אדם הראשון שפגם באכילת עין הדעת טוב ורע, שעל-ידי-יה פגם באמונה ותמימות ופשיטות הנ"ל, ונמשך אחר החכמות והדעת של זה העולם, שהוא בחינת 'עין הדעת טוב ורע'. כי אדם הראשון שהוא עקר התריאה, כי בשבילו נברא הכל בחסד חנם, הנה הוא צריך אז להשתדל להמשיך זה החסד חנם, כי אז לא היה עדין שום תורה רק הכל נברא בחסד חנם, והכל בשביל האדם, וכשבא אדם הנה צריך רק לשמור את עצמו לכלי לקלקל הפלי שלו, דהינו על-ידי אמונה ותמימות, ולא ילך אחר עצת הנחש שנדרמה לו באלו הוא חכמה, כמו שכתוב (בראשית א): "ונחמד העין להשפיל וכי", ואז היה ממשך החסד חנם בראוי ויהיה יכול לחיות ולהתקיים בגופו לעולם. אבל על-ידי שקלקל ונמשך אחר חכמות ועצת הנחש היה ראוי שיתרחק למקור, כי סלק מעצמו החסד על-ידי שקלקל הפלי על-ידי חכמות פגומים של עצת הנחש, רק ה' יתברך בחסדו הנפלא סבב סבות ברחמיו ודבר עמו והאיר בו הרהורי תשובה, עד שאף-על-פי-כן נמשך עליו הארת החסד חנם, ועשה מיזמו אלה

כפי מה שמתקרב יותר לדרכי הפשיטות והתמימות של הצדיק, דהינו שמתנהג בתמימות ובפשיטות בדרך אמונה בלי שום חכמות של העולם, כמו כן הוא יכול לינק ולקבל יותר מהחסד חנם שמשך הצדיק, כי עקר הוא אמונה ותמימות שהוא בחינת פלי שלם ותמים לקבל על-ידו כל טוב. ועל-כן הפלי של נטילת ידים צריך שיהיה שלם ותמים, בחינת תמימות שהוא עקר השלמות, כי חכמות אין בהם שלמות, כי אי אפשר להשיג שום דבר על-פי חכמה בשלמות כדוגמ, כמו שכתוב (קהל ה): "אמרתיו אחכמה והיא רחוקה ממני", וכמו שכתוב (שם כ): "כל הדברים יגיעו וכי", וכתוב (שם ח): "וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא וכי", וכמו שכתוב (שם ג): "גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים וכי". ופרש רש"י: 'העלם חסר וכי', עין שם. ועל-כן אין שלמות כי אם מי שזוכה לאמונה ותמימות, ועל-כן נקרא בשם 'תמים', כמו שכתוב (דברים ה): "תמים תהיה עם ה' אלהיך", כי כשמו כן הוא, כי 'תמים' פירושו שלם, כי מי שזוכה לתמימות באמת זה עקר השלמות וכי"ל. וזה בחינת פלי שלם של נטילת ידים שעל-ידו נמשכין מימי החסד חנם הנ"ל, שעל-ידי-יה נמשך קדשת ארץ ישראל שזהו עקר תקון האכילה וכי"ל, (וכן מבאר בהתורה אית לן בידא

לקוטי הלכות

הלכות בית הכנסת ה

ארח חיים תשכה

שנים כדי שיתקיים העולם, שעל זה נאמר (תהלים טו): "זכור רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם הוה", כמו שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה כב, א) ומוכח בפרוש רש"י, שזה נאמר לענין אדם הראשון שעשה מיזמו אלף שנים, שזה היה על-ידי חסדו הגדולים, הינו בחינת חסד חנם הנ"ל, אבל על-ידי הקלקול לא היה אפשר עוד שיחיה לעולם על-ידי החסד חנם, מאחר שקלקל הקלי כל קדי. ועל-כן נתגרש מגן עדן, שהוא קדשת ארץ ישראל, שהוא קדשת ארץ ישראל, כי 'ציורא דמשכנא ודמקדשא בציורא דגן עדן' (תקוני זוהר דף יג.)

כי על-ידי שפגם בתמימותו ופגם בהחסד חנם הנ"ל, על-ידיה פגם בקדשת ארץ ישראל, שהוא בחינת קדשת הבית המקדש, שהוא בחינת הגן עדן, כי עקר קדשת ארץ ישראל הוא על-ידי החסד חנם הנ"ל, ועל-כן נתגרש מגן עדן ונתרחק מהנהר היוצא מעדן להשקות את הגן וכו', שהוא בחינת מימי החסדים הנמשכים מעדן העליון, שהוא בחינת התורה הנעלמת, שהוא בחינת רחמים פשוטים וחסדים גדולים. ואז נגזר עליו (בראשית ט): "בעצבון תאכלנה", בחינת הל"ט מלאכות. על-כן הפנים של נטילת ידים צריכין שיהיו מים שלא נעשו בהם מלאכה, כדי שלא יהיה בהם אחיזת הל"ט מלאכות שנמשכין מפנים החסד הנ"ל, רק יהיו מים מהורים, בחינת מימי החסד הנמשכין מהנהר היוצא מעדן,

שהוא בחינת התורה הנעלמת, שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שממשיך הצדיק בעת פשיטותו, שעל-ידיה מפתחין מכל הממזמות וזוכין להמשיך קדשת ארץ ישראל, שעל-ידיה עקר תקון האכילה כנ"ל:

לה ועל-כן היורות הראשונים אף-על-פי שהיו מתקמים על-ידי החסד חנם כנ"ל, אף-על-פירכין מרב קלקולם בא עליהם המבול, וסדום נהפכה, וברור אנוש הציף הים וכו'. כי אף-על-פי שהחסד חנם מקים העולם כלי התורה, אבל על-כל-פנים צריכין שלא לקלקל הקלי כדי שיוכל לקבל החסד חנם, והם על-ידי מעשיהם הרעים מאד שקלקלו בליהם כל קדי, ולא רצו להתקרב להצדיקים שהיו אז, כמו שכתוב (איוב טו): "לא יפנה דרך קרמים", על-כן הביא עליהם את מי המבול, רק נח נצול על-ידי החסד חנם, כי לא קלקל הקלי שלו והיה לו כח לקבל החסד חנם. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה כח, ט): "ונח מצא חן" - לא שהיה כדאי אלא שמצא חן, הינו שעקר מה שצול היה על-ידי מציאת חן, שהוא בחינת מתנת חנם, חסד חנם, כי הוא לא קלקל הקלי והיה יכול לקבל החסד חנם כנ"ל. אבל נח לא הציל את דורו, עד שבא אברהם אבינו, שממנו עקר התחלת קיום העולם, כמו שכתוב (בראשית ט): "בהפראם" - באברהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל,

דף תתמ

אֲבָרְהָם 'תְּמִיּוֹם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית ז'):
 "הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' וְהָיָה תְּמִיּוֹם", כִּי עָקֵר
 הַמְּשֻׁכֵת הַחֶסֶד חָנָם הַנֶּלֶל הוּא עַל-יְדֵי
 תְּמִיּוּמוֹת וְכֵן"ל:

לוֹ וְעַל-בֶּן צְרִיד שְׂכִיבֵאוּ הַיַּמִּים עַל-יְדֵי
 כַּח גְּבֵרָא, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ
 כְּחִינַת "כַּח מַעֲשֵׂיו" הַנֶּלֶל, שְׁעַל-יְדֵי-וְהָ
 נִמְשָׁךְ קִדְשָׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה עָקֵר
 הַתַּקְוָן שֶׁל נְטִילַת יָדַיִם כֵּן"ל:

לוֹ וְעַל-בֶּן הַמַּאֲכִיל לַחֲבֵרוֹ אִין צְרִיד
 נְטִילַת יָדַיִם, וְהַאֲכִיל צְרִיד
 נְטִילַת יָדַיִם. כִּי עָקֵר נְטִילַת יָדַיִם הוּא
 לְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה צְרִיד
 הַאֲכִיל דְּיֻקָּא, שְׁצְרִיד שְׁתַּהֲיָה אֲכִילְתוֹ
 בְּקִדְשָׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה נַעֲשֵׂה עַל-יְדֵי
 מַצּוֹת נְטִילַת יָדַיִם, וְזָה אִין שְׁדָה בְּמַאֲכִיל,
 עַל-בֶּן תַּקְוָן מַצּוֹת נְטִילַת יָדַיִם עַל הַאֲכִיל
 דְּיֻקָּא, כְּדִי שְׁתַּהֲיָה אֲכִילְתוֹ קִדְשָׁת כְּאֵלוֹ
 אֲכִיל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכֵן"ל:

הַלְכָה ו

עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'תַּקְוָן - תּוֹכְהָה' בְּסִימָן
 ח', עֵין שֵׁם מַה שְׁכָתוּב בְּעֵינֵי
 נִפְלְאוֹת נִזְרָאוֹת עֵצִים רַבִּי הַכְּתִיבִים שְׁבוּנָה
 הַצְּדִיק עַל-יְדֵי שְׁנַתּוֹסָף שְׁכֵן לְהַקְבִּיץ
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי נִתְרַבֵּין הַצְּרוּפִים
 עַד אִין חֶקֶר וְכוּ', עֵין שֵׁם הַיִּטְבֵּי, וּבִמְהַ
 שְׁמוּבָא בְּרַבְרֵינוּ מְוָה, בְּפֶרֶט בְּהַלְכוֹת
 צִיצִית הַלְכָה ו' וּבְהַלְכוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה
 הַלְכָה ה' וְכוּ':

וְעַל-בֶּן הָיָה אֲבָרְהָם אִישׁ הַחֶסֶד וְעַסֵק
 תְּמִיד בְּחֶסֶדִים, כִּי רָאָה שְׁעָרוֹן לֹא נִתְנָה
 תּוֹרָה וְאִין הַעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָּא בְּחֶסֶדוֹ,
 עַל-בֶּן הַשְּׁתַדֵּל וְעַסֵק כָּל יָמָיו לְהַמְשִׁיךְ
 הַחֶסֶד חָנָם וְלִקְוֵם כָּל הַעוֹלָם עַל-יְדֵי-וְהָ,
 כִּי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל כְּפִי גָדֵל מִעֲלָתוֹ יָכוֹל
 לְהַמְשִׁיךְ הַחֶסֶד חָנָם הָיָה עַל כָּל הַעוֹלָם
 אֲפִלוֹ עַל הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹכֵן
 בְּהַתּוֹרָה הַנֶּלֶל. וְעַל-בֶּן הַעָקֵר הוּא
 הַתְּקָרְבוֹת לְצְדִיקִים וּבְשָׂרִים אֲמִתִּיִּים, כִּי
 הַצְּדִיק הַאֲמִתִּי יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַחֶסֶד חָנָם
 עַל כָּל הַעוֹלָם, אֲפִלוֹ אִם נִפְלוּ כְּמוֹ שְׁנִפְלוֹ
 רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, כְּמוֹ שְׁשָׂכִיחַ עִתָּה
 בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וּבְלִבְדֵי שְׁיִתְנַהֲגוּ
 וּבְמִשְׁכִּיבֵי עֵצִימָן לְדַרְכֵי הַתְּמִיּוּמוֹת
 וְהַפְּשִׁימוֹת בְּאֲמִת וּבְאִמּוּנָה וְכֵן"ל. וְעַל-בֶּן
 אֲבָרְהָם הָיָה הַרְאִשׁוֹן שְׁזָכָה לְהַשִּׁיב
 קִדְשָׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּזֵהר
 הַקְּדוֹשׁ (דִּ תְּ דֵי עַתָּה), וְה' יִתְבָּרַךְ צִוָּה לוֹ
 (בראשית יב): "לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן אֶל הָאֶרֶץ
 וְכוּ'". כִּי עַל-יְדֵי הַחֶסֶד שְׁעַסֵק בּוֹ כָּל
 יָמָיו, שְׁעַל-יְדֵי-וְהָ הַמְשִׁיךְ בְּשִׁלְמוֹת הַחֶסֶד
 חָנָם הַנֶּלֶל, עַל-יְדֵי-וְהָ זָכָה לְהַמְשִׁיךְ הַתְּרִיד
 לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עָקֵר הַתְּרִיד לְאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי הַחֶסֶד חָנָם כֵּן"ל.
 וְעַל-בֶּן הוּא הָיָה הַרְאִשׁוֹן שְׁעַסֵק בְּתַקְוָן
 חֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מִיָּמֵי
 הַחֶסֶדִים הַנְּמֻשְׁכִּין מִהַנְּהַר הַיִּצְחָק מִזְעָרָה,
 שְׁהוּא עָקֵר תַּקְוָן חֲטָא אֲדָם הַרְאִשׁוֹן, כִּי
 אֲבָרְהָם הָיָה הַרְאִשׁוֹן שְׁהַתְּחִיל לְחַקְוֵן
 חֲטָא אֲדָם הַרְאִשׁוֹן כְּמוֹבָא, וְעַל-בֶּן נִקְרָא

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט 1

ארה חיים תשכו

שאמרו רבותינו ז"ל על שבעים נפש של בית יעקב שנקראים 'נפש' בלשון יחיד. פי זהו הפעלה של ישראל עם קדוש, שכל מה שנתרבו יותר נכלל בתכלית האחדות יותר על ידי הצרופים הנ"ל, וכמבאר מזה במקום אחר (הלכות ציצית הלכה ו' אות ח'). ומאחר שכלם חשובים כאחד ונצטרפין יחד, בודאי יכול כל אחד לכף את חברו, כמו שאבדס אחד יכול אבר אחד לכף שאר הגוף בשביל מוכתו של כלל האדם.

גם מבאר ומוכן שם בהתורה הנ"ל, שהתפלה הנוראה הנבנית על פי תוספת שכנים אל הקדשה הוא בבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל פה גדול המבאר שם (וכמבאר לקמן באות י"ב), ועל-כן בודאי בופין זה את זה לבנות בית הנקסט ובית המדרש, כי יש להם פה לכפות על-ידי הכח של הבעל פה הנ"ל שמתפלל תפלה בבחינת דין, שזהו בחינת כפיה שהוא בחינת דינים וגבורות, שיש להם פה לכפות לבנות בית הנקסט כדי שיתוספו שכנים רבים אל בית התפלה שיעלו מהם שעשועים נפלאים לפניו יתברך, שזה גמשה מהכח של הבעל פה הנ"ל כנ"ל:

ג ועל-כן צריכין לנהג כבוד גדול מאד בבתי כנסיות ובתי מדרשות.

פי עקר תכלית בגן הבית הנקסט ובית המדרש, הוא בשביל לגלות אמונת הדיש העולם שנתגלה על-ידי בחינת רוח

א וזה בחינת מצות בגן בית הנקסט ובית המדרש שהיא מצוה רבה מאד הנקמת לדורות אם פנתו לשם שמים, כי בבית הנקסט מתכנסים כל הנפשות של קבוץ בני ישראל להתפלל ולומר קדשה וברכו וכו', ולשם מתכנסים כל השכנים הנוספים בכל פעם אל הקבוץ הקדוש. וכנראה בחיש שבמקום שאין בו בית הנקסט ובית המדרש קשה לקבץ מנון, ואפלו בשיש לפעמים מנון מתפללין זה בכה וזה בכה, והרבה מתפללין ביחידות ואינם באים להתנוסף להיות שכנים אל קבוץ הקדוש שעוסקים בדרים שבקדשה לומר קדוש וברכו וכו', ועל-כן הוא בודאי מצוה רבה עד אין חקר להשתדל בבגן בית הנקסט ובית המדרש לשם שמים, וכמו שפרש רש"י על פסוק (קהלת ח'): "ומי אהב בהמון לא תבואה גם זה הכל", שאפלו בשעושה מצוות רבות ואין בהם מצוה הנקמת לדורות כגון בגן בית הנקסט וספר תורה וכו', ע"ן שם:

ב ובשביל זה בופין בני העיר זה את זה לבנות בית הנקסט ובית המדרש, כי בודאי יכולין לכפות זה את זה, מאחר שמכל הנפשות שמתכנסים לבית הנקסט נעשים צרופים נפלאים, וכל אחד מישראל מצטרף עם חברו ונצטרפים ונעשים מהם פתים ובגנים נפלאים, על-כן בודאי יכולין לכפות זה את זה, כי כלם חשובים כגוף אחד, כמו

16

ז"ל במקום אחר (בסו"ב ב' ובסו"ב רפ"ב), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ל"ג): 'כל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית המקדש בזמנו, שמשם כל קדשת הבתים כנסיות ובתי מדרשות, בבחינת (יחזקאל א'): 'כי הרחקתם בגוים ובי הפיצותם בארצות ואחי להם למקדש מעט', ודרשו רבותינו ז"ל (מנלה כ"ג): 'אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, כי הם מקדש מעט שנמשך קדשתם מהמשכן ובית המקדש שעוסקים הצדיקים בבנינו בכל דור ודור כנ"ל, כי הם ממשיכין בחינת רוח נבואה, שהוא בחינת קבלת התורה, שעל-ידיה

נבואה של צדיקי אמת שבכל דור, שהוא בחינת קבלת התורה, שזה נמשך על-ידי הכבוד שנתרבה על-ידי הגרים ובעלי תשובה שנגששו על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, כמו שכתוב שם, ועל-כן צריכין לנהוג כבוד גדול שם בבית הקנסת ובית המדרש שהוא כבוד המקום השוכן שם, כי על-ידי הכבוד נמשך בחינת קבלת התורה, בחינת רוח נבואה, שעל-ידיה מתברר אמונת חידוש העולם שזה העקר כנ"ל:

ד ועל-כן קדשת בית המדרש חמורה יותר מקדשת בית הקנסת.

פי שם בבית המדרש עוסקים בתורה, שזהו בחינת קבלת התורה, שעל-ידיה עקר ברור האמונה כנ"ל. וגם בבית הקנסת עוסקים בתורה, כי אומרים שם קריאת שמע ופרשת הקרבנות וקדשת וברא לציון, שכל זה בחינת עסק התורה שמקומין כל הפשוטים שבישראל בכל יום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, אבל בית המדרש קדוש ביותר, כי שם עוסקים בתורה הרבה בכל יום, ועל-כן קדשתו חמורה יותר. כי עקר תקון התפלה הנ"ל הוא לזכות לגלות אמונת חידוש העולם, שזה נעשה על-ידי עסק התורה לשמה, שהוא בחינת קבלת התורה שזוכין על-ידי צדיקי אמת שמהם נמשך עקר קדשת הבית הקנסת ובית המדרש, כי הצדיקים עוסקים תמיד בבנין המשכן והבית המקדש, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו

ק"ר

(תהלים ע"ב): 'אף אמונתך בקהל קדשים', ובתיב (דברים י'): 'ועם קדושים נאמן' (וכמו שכתוב בהתורה חותם בתוך חותם בסיון כ"ב). כי עקר בחינת קבלת התורה הוא במשכן, ששם דבר ה' עם משה, כמו שפרש רש"י (שמות ל"ג, א') שמונים שהוקם המשכן לא נדבר עמו אלא באהל מועד. וכן בבית המקדש שם נתברר כל הלכות התורה, כמו שכתוב (שע"ה ב'): 'כי מציון תצא תורה'. וזה בחינת קדשת הבית קנסת ובית המדרש שהם מקדש מעט. ועל-כן בית המדרש קדשתו חמורה יותר, כי שם עקר עסק התורה וכנ"ל:

ה ועל-כן נקרא 'בית המדרש', בחינת (תהלים ק"ה): 'דרשו ה' ועזו',

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארה חיים תשכט

כי צריכין לבקש ולדרש ה' מאד, דהינו
 לחפש ולבקש את האמונה הקדושה,
 בבחינת (ימיה ה'): "אם יש עשה משפט
 מבקש אמונה ואסלח לה", וכמו שכתוב
 בהתורה 'תקעו - אמונה' בסיון ה'
 שצריכין לחפש ולבקש את עצמו מאד
 איך אויזין באמונה וכו', עין שם. והעקר
 על-ידי שמחפשין ודורשין ומבקשין
 באמת למצוא את הצדיק אמת שיש להם
 בחינת רוח הקדש, רוח נבואה, שעל-ידם
 עקר המשכת התורה בכל דור, שעל-ידי
 זה עקר ברור אמונת חידוש העולם שהוא
 העקר פנ"ל, ועל-פני נקרא 'בית המדרש',
 לשון דורש ומבקש וכו'. וגם על-פי
 פשוטו שנקרא 'בית המדרש' על שם
 הדרשות שדורשים שם בתורה, הכל הוא
 בחינה אחת עם הנ"ל, שהוא מה
 שצריכין לדרש ולבקש את הצדיק אמת
 שממשיכין אמונת חידוש העולם, כי כל
 הדרשות שמחדשים בתורה בדרך האמת
 הכל הוא בשביל זה, כדי להמשיך מחדש
 בחינת קבלת התורה בכל עת, כדי לגלות
 אמונת חידוש העולם. ועל-פני הוא מעלה
 גדולה ונוראה מאד פשוטין לחדש
 בתורה חידושים אמתיים, כי נחשב כאלו
 ברא את העולם מחדש, כמו שכתוב
 בזהר הקדוש (ברקיעה דף ה'): שגששין מהם
 שמים חדשים וארץ חדשה. כי חידושי
 תורה אמתיים הם בחינת עדות על
 מציאותו ואחדותו וחדוש העולם, על-ידי
 שראים שגומשכין חידושים נפלאים כאלו

בדרך האמונה הקדושה שאי אפשר
 לגלותם כי אם ברוח הקדש, וכמוכא
 בהקדמות ספר הקדוש 'עין חיים' להאר"י
 ז"ל שמי שיענין בעין האמת בדבריו
 הקדושים יבין ויעיד שאי אפשר לגלות
 דברים כאלו כי אם ברוח הקדש וכו', עין
 שם, וכן ראינו אחר כך מהצדיקים
 הגדולים שבאו אחריו, וכמוכא מזה
 במקום אחר (שחות הרין סימן רמ"ה והלכות קריאת
 התורה הלכה ו' אות ל"ו והלכות עדות הלכה ד' אות ב')
 שבשביל זה נקראת התורה 'עדות', עין
 שם. ועל-פני קדשת בית המדרש המורה
 ביותר, כי עקר התגלות אמונת חידוש
 העולם הוא על-ידי בחינת 'בית המדרש',
 על-ידי ששואלין ודורשין למצוא חידושי
 תורה של הצדיק אמת שיש להם בחינת
 רוח הקדש, שעל-ידיה עקר ברור
 האמונה, שזה עקר הקדשה פנ"ל:

ו ועל-פני רב אמי ורב אסי אף-על-גב
 דהו להו תליסר בי פגשתא,
 לא הוו מצלי אלא היכי דהוו גרסי' (ברכות
 ח, ב) כי (משלי ב'): "מסור אונן משמע תורה
 גם תפלתו תועבה", "משמע" דיקא, כי
 "שמיעה בלבא תליא", בחינת (משל ב):
 "הט אונן ושמע דברי חכמים", שזהו
 בחינת אמונת חכמים, כי צריכין להפנות
 אונן היטב היטב לשמע דברי חכמים,
 להבחין בין האמת הברור ובין האמת
 שאינו ברור, מפל שפני בין השקרא, עד
 שזיכה למצא נקדת האמת לאמתו שעל-
 ידיה מתפרר האמונה פנ"ל. כי עקר

הבית הכנסת ובית המדרש, ועל-כן בודאי
בופין על זה וכנ"ל:

ח וזה בחינת (ש"ע שם סעף ב'): 'אין בונין
בית הכנסת אלא בגבהה של
עיר ואסור להגביה ביתו מבית הכנסת'.
כי כבר מבאר שעקר קדשת הבית
הכנסת הוא שיתוספו ויתקבצו ויתכנסו
לשם תוספת שכנים הרבה בכל פעם, עד
שנופה על-ידיהוה לבנין ירושלים ובית
המקדש, בכחינת (תהלים קמז): "בונה
ירושלים וכו' נדחי ישראל וכו'", "נדחי
ישראל וכו'", זה בחינת תוספת השכנים
אל קבוץ ישראל הקדוש בבתי כנסיות
ובתי מדרשות, שעל-ידיהוה נחפסין כל
הנדחים שבעולם, אפלו אותן המנחים
בחיון, בכחינת (איכה ד): "תשתכנה אבני
קדש בראש כל חוצות", וכמבאר כל זה
במקום אחר (חיי מודרין סימן ר"ה), על-ידיהוה:

"בונה ירושלים ה", כי עקר בנין ירושלים
עיר הקדש שנובנית מבתים רבים של
הקדשה, כל בנינה נמשך מבחינת רבוי
הבתים הנ"ל של תוספת שכנים. ועל-כן
הפסוק משבח ומפליג מאד מאד בשבח
הבתים והארמונות של ירושלים, כמו
שכתוב (תהלים נח): "שיתו לבכם לחילה
פסגו ארמנותיה", וכתוב (עז): "יפה נוף
משוש כל הארץ קרית מלך רב, אלעים
בארמנותיה נודע למשגב", "בארמנותיה"
דיקא, כי הבתים והארמונות של ירושלים
נבנים בשרשן מבחינת הצורפים הנפלאים
והנוראים הנ"ל, שעל-ידיהוה יתגלה

עסק התורה צריך שיהיה ללמוד וללמד
לשמר ולעשות ולקיים, וזו ש"מסיר אגוז
משמע תורה" בכחינה זאת, גם תפלתו
תועבה, כי בודאי לא תקון השלשה מחוץ
לשם בחינת שלש מחצות פרוסות בפני
תאוה זאת שנקראת 'תועבה' (ויקרא יח, כו),
ועל-ידיהוה אמונתו פגומה, שהוא בחינת
עבודה זרה, (כמו שכתוב במקום אחר שפנים
אמונה הוא בחינת עבודה זרה), שנקראת
'תועבה' (דברים י, כו), ועל-כן צריכון לחפש
ולבקש ולדרש מאד למצא את הרבי
האמת שישמע ממנו תורה שנאמרה
בבחינת רוח הקדש, שעל-ידיהוה מתברר
האמונה, שזה עקר קדשת הבית
המדרש, ועל-ידיהוה עקר תקון התפלה
על-ידי השיר שיתעורר על-ידי תקון
האמונה שמשם כל התפלות והשירות
והתושבחות, כמו שכתוב שם:

ז וזה שכתוב בשלחן ערוך (א"ח סימן ק"ג
סעף א) שגם בופין זה את זה לקנות
תורה ונביאים וכתובים, והאחרונים כתבו
(מגן אברהם שם ס"ק א') שהאדנא בופין לקנות
גמרות ושאר ספרים קדושים, כי בודאי
בופין לקנות תורה נביאים וכתובים וללמוד
בהם, להמשיך בחינת רוח נבואה שעל-
ידיהוה עקר ברור האמונה פנ"ל. ועל-כן
כתבו האחרונים שעבשו צריכון לקנות גם
שאר ספרים קדושים, כי בודאי אין דור
יתום, וכל הספרים הקדושים יש בהם
בחינת רוח הקדש שעל-ידיהוה מתברר
האמונה וכנ"ל, שבשכיל זה עקר בנין

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארה חיים תשלא

אלקותו ואחרותו וממשלתו לעין כל, בבחינת: "אלקים בארמנותיה נודע למשגב", פי על-ידי רבוי הצופים הנ"ל שנעשין על-ידי התפלה השלמה בתוספת שכינים, שזה נמשך מהכח של הפעל פה גדול הנ"ל שעל-ידיה עושה פעלי תשובה וגרים, על-ידיה מתרבה כבודו ותברך מאד, כמו שכתוב שם, ועל-ידיה זוכין לבחינת קבלת התורה, שהוא בחינת רוח נבואה וכו', שעל-ידיה זוכין לאמונת הרוח העולם וכו' פנ"ל, שזה עקר ידיעת אלקותו ותברך פמוכן לכל, וכמבאר בכל הספרים הקדושים, שאמונת הרוח העולם הוא עקר היסוד של כל ידיעות נשגבות אלקותו ותברך. ועל-ידי דיקא על-ידי הפתים והארמונות של ירושלים שנגנים מצרופים הנ"ל, שעל-ידיה מתברר ונתחזק אמונת הרוח העולם פנ"ל, על-ידיה דיקא אלקים נודע למשגב, ועל-ידי אלקים בארמנותיה נודע למשגב וכו' ל. וכל זה זוכין על-ידי הפתי ננסיות ובתי מדרשות שהם בחינת 'מקדש מעט', שלשם מתפנסין כל השכינים שהם הנפשות הנוספים אל הקבוץ הקדוש וכו' וכו' ל:

ט נמצא שעקר בגין הבית הנקסט והבית המדרש הוא בשביל רבוי כבודו ותברך על-ידי רבוי הנפשות וכו', על-ידי צריכין לזהר מאד מאד בבתי ננסיות ובתי מדרשות לבטל כבוד עצמו לגמרי, רק להרבות כבוד המקום פנ"ל.

וכל העוסקים בבנין הבית ננסת ובית מדרש וקיימו להספיק הצמרכות הבית הננסת ובית המדרש, וכן כל הננסין לבית הננסת ולבית המדרש שהם עקר קדשת הבית הננסת ובית המדרש, שכלם לא יהיה פונתם חס ושלום בשביל כבוד עצמן, רק בשביל כבוד המקום ברוך הוא, פי עקר התקון על-ידי הכבוד, דהינו על-ידי כבוד שמם שנתרבה על-ידי קבוץ הנפשות פנ"ל, שעל-ידיה זוכין לבחינת רוח נבואה וכו' וכל התקונים הנ"ל. ועל-ידי כל מי שעוסק בבנין הבית המדרש ותקונו וקיימו, או כל אלו הננסין לבית המדרש וכוונתו בשביל עצמו בשביל כבודו חס ושלום, הוא פונם מאד פנ"ל, בפרט בשפאים חס ושלום לכלל מחלקת על-ידי רדיפת הכבוד של כל אהר ואהר, שכל אהר רוצה שהוא יהיה מראשי הקרואים לספר תורה ויעלה לששי וכו' וכו', פמצי הרבה כל זה בעוונותינו הרבים, מפל שפן וכל שפן בשחולקים על יראי ה' האמתים הנמצאים בכל בית המדרש החותרים ומתנגעים להתפלל בכונה עד שמכרחים להגייה קולם לעורר הכונה, ושאר העם לא די שאינם מנגעים עצמם בזה להתפלל בכונה, והם מרודים במחשבתם בשעת התפלה בכל מיני שמוותים ובלבולים שלהם במשא ומתן וכו' כאשר הם יודעים בנפשם, אף גם הם חורקים שגם וגוערים על המתנגעים להתפלל

הרח"מ

כך. ועל כל אלו הבתי כנסיות לרעה נאמר מה שכתוב בזהר הקדוש (בראשית דף כה): שהם ככלל בוני המנדל. כי כל בוני המנדל היו בופרים באמונת חדוש העולם שמשם היו כל מעותיהם (אשר גם עתה כל הופרים הגדולים נקראים על שמם פ"מ כידוע), ועל-כן אמרו (בראשית יא): "הבה נבנה לנו עיר ומנדל וראשו בשמים", כי הם ההפך מכל התקונים הנ"ל שעל-ידי זה זוכין לאמונת חדוש העולם, כי הם אומרים: "הבה נבנה לנו עיר", כי את זה לעמת זה, שרוצים להתקבץ ולבנות עיר מבתים רעים שלהם, מפני דעות רעות שלהם, עד שרוצים לעשות מנדל וראשו בשמים, לבנות בגן גבה מדעות רעות שלהם עד שיגיע ראשו בשמים למד נגד המקום, להפך הקערה על פיה חס ושלום ולכפר בעקר, כמו שכתוב שם: "ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים", ופרש רש"י: 'ודברים חדים אמרו וכו'', שכל זה הוא בחינת כפירות בחדוש העולם, כמונן למשכיל, כי בודאי לא היו משגעים ומפשים גמורים שאמרו שיעשו מלחמה עם הבורא ותברך, רק כל פונתם היה שיעשו מלחמה בדותיהם הרעות שיכנו שם נגד הדעות האמתיות של אמונת חדוש העולם שהם מכניסים וקובעים בלב כל אחד ידיעת אלקותו ותברך, והם רצו לסלק שכינתו מן התחומים, שלא יזכר חס ושלום שם ה' עוד, שזה כל פנימיות פונתם הרעה

בכונה ומבלבלים אותם מן הפונה, והם עוסקים בדרךים במלים ושיחות חלין בשעת התפלה ובשעת קריאת התורה וכו' ומבלבלים התפלה, ועוד הם מחזיפים פניהם ואומרים שאלו הוראים המנביהים קולם בתפלה הם מבלבלים אותם מבלבול מחשבות רעות שלהם. וכל אלו וכיוצא בהם הם בכלל מחריבי הבית הנקסט ובית המדרש. ועל-כן לא כל הבתי כנסיות ובתי מדרשות שוין, ולא כל העוסקים בפנינם ותקונם וקיומם ובכניסתם לשם שוין. כי יש שהם בכלל מחריבי הבית הנקסט ובית המדרש, פי עקר חרפן בית המקדש היה על-ידי שנאת חנם שנתרבה על-ידי רדיפת הקבוד של כל אחד וכו', ועל-ידי זה כל אריכת הגלות (כמו שכתוב במקום אחר בהתורה 'אני ה' הוא שמי' בס"פ י"א), אבל סתם ישראל הכשרים רבם פונתם לטובה. אך בעונותינו הרבים יש בתי כנסיות לרעה כמוש, והם אלו שנתחדשו עכשו וכו' המקום ירחם, בפרט אותן הנשמעים מרחוק ריחם הרע שפרקו על לגמרי וכו', אשר הם בעצמן מעדין שעדין לא היתה פזאת, רק זה כמו עשרים שנה שנתחדשו (שנקראים קדמט), אשר גם רב מלביהם געלו ומאסו בהם, כאשר כבר נדפס גדל הרעש שגששה שם, עד שרב הרבנים הכשרים פעלו אצל השרים לעקרום ולבפלים, או לאוננים שפך שומעות, או לדור שעלתה בימיו

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט 1

ארה חיים תשלג

דעות בוני המגדל, שזה עקר קדשת ישראל וכנ"ל:

יא ועל-כן נאמר בשבח ירושלים (תהלים טז): "ספרו מגדליה",

"מגדליה" דיקא, כי הם ההפך מבוני המגדל וכנ"ל. וזהו (שיר השירים ו): "צוארך כמגדל השן וכו", שנאמר על הבית המקדש שהוא בחינת בתי כנסיות ובתי מדרשות, כי הם מבטלין המגדל דסמרא אחרא שעסקו בו בוני המגדל שפירו בחדוש העולם, כי על-ידי הבתי כנסיות ובתי מדרשות שהם בחינת בית המקדש, על-די-יה ממשכינן אמונת חדוש העולם כנ"ל, על-ידי בחינת קבלת התורה שנמשך לשם על-ידי הכבוד דקדושה וכנ"ל. וזהו שכתוב שם (שיר השירים ז): "בנוי לתלפיות אלף המגן תלוי עליו וכו", שנאמר על קבלת התורה כמו שפרש רש"י שם, כי לשם נמשך בחינת קבלת התורה כנ"ל. וזהו (עב): "כל שלמי הגבורים", כי עקר כל התקון נעשה על-ידי הגבורים בעלי כח שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דיון וכו' וכנ"ל:

יב וזה בחינת מלאכת המשכן, כי המשכן הוא בחינת הבית המקדש, כמו שכתוב (שמות כח): "ועשו לי מקדש וכו", שהוא בית התפלה, כמו שכתוב (ישעיה ג): "והביאותים וכו" כי בתי בית תפלה יקרא לכל העמים, שנבנה על-ידי קבוצת נפשות ישראל על-ידי

של בוני המגדל שהיה אז ושל כל הכופרים של עקשו שהם גם כן בבחינת בוני המגדל, וכמו שכתוב (ירמיה כג): "החשבים להשיב את שמי וכו", ועל-כן אמרו: "נעשה לנו שם", כי רוצים להמשיך השם והכבוד לעצמו, כי הם פוגמים בשם ה' שהוא בחינת כבודו ותפלה, כמו שכתוב (תהלים עב): "צורוך שם כבודו לעולם וכו":

י וכל זה מרמז בדברי רבותינו ז"ל (שבת כ"א.) שאמרו שאסור להגביה ביתו מבית הנקסט, כי הבית של כל אחד זה בחינת כבוד, כי עקר הכבוד הוא בחינת ביתו של אדם, כמו שכתוב (תהלים עב): "כי ירבה כבוד ביתו", וכמו שכתוב (ישעיה מד): "כתפארת אדם לשבת בית". הינו שאסור להגביה ביתו שהוא בחינת כבודו, להגביהו יותר מהבית הנקסט, שירצה חס ושלום להגביה כבודו על כבוד הבית הנקסט, עד שכל פגנתו בעסקו כנגדן הבית הנקסט וקנימו הוא בשביל כבוד עצמו כנ"ל, כי אז הוא בבחינת בוני המגדל וכו' כנ"ל, כי צריך להגביה רק את הבית הנקסט שיהיה גבה מכל הבתים שבועיר, למסור כל הכבוד להבית הנקסט, ולבטל כל כבודו נגד הבית הנקסט ובית המדרש, כי עקר תקון הבית הנקסט ובית המדרש הוא על-ידי רבוי כבוד ה' ותפלה שנתרבה על-ידי קבוצת כל הנפשות וכו', שעל-די-יה זוכין לאמונת חדוש העולם ולבטל ולעקר

16

תוספות השכנים, כמובן בהתורה הנ"ל שמביא זה הפסוק: "ושמחתים בבית תפילתי עלותיהם וזבחיהם", שהתפלה בתוספות שכנים הנ"ל היא בחינת קרבנות שמכפרין וכו', ענין שם. וכבר מבאר (באות ב') שהתפלה בתוספות שכנים וכו' הוא בבחינת התפלה בבחינת דין של הפעל פח, כי הכל אחד ותלוי זה בזה, כי על-ידי עצם פחו של הפעל פח הנ"ל שמתפלה תפלה בבחינת דין, שהיא בחינת משה עז שעומדת להסטרטא אחרת בבית הבליעה שלה עד שמכרחת להקיא ולהוציא כל חייתה, כל הדעת וכו', עד שנעשין גם גרים וכו', על-ידי-יהוה בעצמו נתרבין השכנים אל בית התפלה הרבה מאד, שהם אלו הרחוקים מאד שהיו נבלעים בתוך הסטרטא אחרת, ועכשו על-ידי עצם פחו של הפעל פח הנ"ל הוציאים משם ונעשו בעלי תשובה וגרים, ואזי הם באים ומתקרבים לה' ותברך שהעקר על-ידי תפלה, ועל-כן על-ידי-יהוה נתוספים שכנים רבים אל בית התפלה, שעל-ידי-יהוה נתרבין הבתים עד אין חקר וכו', כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בחינת מעשה המושבן, שנבנה אחר המעשה הרע מאד שעשו את העגל אחר מתן תורה בעת שהיה משה בפרום לקבל כל התורה, שכל זה היה על-ידי הערב רב, שנתחבר אליהם כל אותם שהיה מינא בלבם על משה, שכל אלו הם בחינת נביאי השקר, בחינת

מנחשים וקוסמים, כי ידוע שעשו את העגל על-ידי נחואשים וכשפים רבים, כמובא בדברי רבותינו ו"ל, שאלו המנחשים וכו' הם כנגד בחינת משה שממשיך התורה כפי להאיר ולגלות אמונת חידוש העולם וכו', כמו שכתוב שם, כי הם ההפך מזה, אשר על-כן צריכין לחפש ולבקש מאד את הצדיק האמת בכל דור ודור, שהוא בחינת משה וכו', כמו שכתוב שם (באות ח'), כי עקר קבלת התורה המשיך משה רבנו על-ידי בחינה הנ"ל, שעל-ידי-יהוה היה יציאת מצרים וקריעת ים סוף, שהוא על-ידי התפלה בבחינת דין, שהוא בחינת משה עז, שעל-ידי-יהוה עשה כל המופתים, בחינתו: "ויפלה" – ו'השלה' לפני פירעה י"הי ל'תנין וכו'", ועל-ידי-יהוה היה קריעת ים סוף, בחינת (תהלים עז): "אתה פוררת בעוז ים וכו'", כמו שכתוב שם (באות ז'), ועל-ידי-יהוה שמע יתרו ונתגזיר וכו', כמו שכתוב שם. ועל-ידי-יהוה היה קבלת התורה על-ידי רבוי הכבוד שנתרבה על-ידי יתרו שנתגזיר, כי כדון אסתליק ואתיקר שקמא דקד'שא ברוך הוא עלא ותתא וכו'" (וזה יתרו דף סט.), ועל-כן כל פרשיות מתן תורה כתובים בסדר יתרו, כי על-ידו היה עקר קבלת התורה הנ"ל. ועקר קבלת התורה היה לגלות אמונת חידוש העולם, כמו שכתוב שם (באות ח'), אבל זה ידוע כי "את זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ו'), והכל בשביל הבחירה

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארה חיים תשלה

על־דִּירוֹה מִתְּנַבֵּר מוֹזָנָא דְּגוּפָא שְׁהוּא
בְּחֵינָת "תְּבִינָת שׁוֹר אֲכַל עֵשֶׂב" וְכַ"ל:

יג אֲכַל מִשָּׁה רִבְנָה הִיָּה בַעַל בַּח גְּדוֹל
מֵאֵד, וְלֹא הֵינִיח אֶת מְקוֹמוֹ

אֶף־עַל־פִּי שְׂרָאָה אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַרַע הַזֶּה,
וְהַתְּנַבֵּר בַּעֲצָם כַּחוֹ וְחִזּוֹר וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלוֹת
הַרְבֵּה בְּבְחֵינָת דִּין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת זכ):

"וַיַּחַל מִשָּׁה וְכוּ", וַיֹּאמֶר לְמֹה ה' יַחַרָּה
אֶפְדָּ וְכוּ", שְׂמַעְנָן וְעֲשֵׂה פְּלִלוֹת הַרְבֵּה

עִם ה' יַחַרְדָּה, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ"
(שְׁמוֹת זכ פֶּרֶשׁ מ"ג)

רַבּוּי הַמַּעֲנָוֹת וְהוֹפְכוֹת
שְׂמַעְנָן עִם ה' יַחַרְדָּה שְׂמַחֵל לָהֶם, שְׂכַל

זֶה בְּחֵינָת תְּפִלָּה בְּבְחֵינָת דִּין, עַד שְׁחִזּוֹר
וַפְעַל לְהוֹצִיא מִהַסְּטָרָא אַחֲרָא כָּל חֵיטָתָה

וְכוּ" וְעַסֵּק לְחַסֵּן הַכֹּל, וְאֵז נִמְטָוָה עַל
מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן שְׁהוּא תְּקוּן הַעֲגֵל, כְּמוֹ

שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ", כִּי כָּל מַעֲשֵׂה
הַמִּשְׁכָּן הֵם בְּחֵינָת הַתְּקוּנִים הַמְּבַאֲרִין

בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׂכַלֵּם נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי
הַבַּעַל בַּח הַזֹּאת שְׁהוּא בְּחֵינָת מִשָּׁה:

יד כִּי הַמִּשְׁכָּן הוּא בְּחֵינָת בֵּית הַתְּפִלָּה
שְׁנִבְנָה עַל־יְדֵי רַבּוּי הַשְּׂכֵנִים,

וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'מִשְׁכָּן', לְשׁוֹן שְׂכָן, וְכְמוֹ
שֶׁכְּתוּב בְּמִקּוּם אַחֵר. וְכֹל זֶה נִמְשָׁךְ

עַל־יְדֵי הַבַּח שֶׁל הַבַּעַל בַּח הַזֹּאת
שְׁמַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּבְחֵינָת דִּין שְׁעַל־יְדֵירוֹה

נַעֲשִׂין בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים, שְׁעַל־יְדֵירוֹה
נִתְרַבֵּה כְּבוֹדוֹ יַחַרְדָּה שְׂשֵׁם כָּל נַפְשׁוֹת

יִשְׂרָאֵל, שְׂמִשְׁשֵׁם נִמְשָׁךְ הַנְּבוּאָה, בְּחֵינָת
(שְׁבַח זכ): 'אֵין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה אֶלָּא עַל
חֵכֶם גְּבוֹר וְעִשִׂיר וְכוּ", כִּי בְּלֵם הֵם

שִׁיש לָה כַח גְּדוֹל מֵאֵד, עַל־כֵּן תִּקְרָה
הַתְּנַבֵּר בְּהֵם הַחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי וְנִתְלַבֵּשׁ

בְּהָעֵרֶב רַב וּבְהַחֲלָקִים עַל מִשָּׁה, וְהַסִּית
וְהַדִּיח אֹתָם בַּעַת שְׁהִיָּה מִשָּׁה בְּמִרוֹם

לְקַבֵּל שְׂאָר כָּל הַתּוֹרָה, עַד שְׁהַבְּיָאִים
לְמַעֲשֵׂה הַעֲגֵל שְׁהוּא עֲבוּדָה יְרָה

וּכְפִירוֹת, שְׁהֵם הַפֶּדָּ אֲמוּנָת חֲדוּשׁ
הָעוֹלָם. כִּי עַקֵּר כָּל הָעֲבוּדוֹת זְרוֹת שֶׁל

דוֹרוֹת הַקְּדוּמִים וְהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת
שֶׁל דוֹרוֹת אֵלֶּה, הֵם עַל־יְדֵי פְּנֵם אֲמוּנָת

חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, כְּמוֹכֵן לְמִשְׁכִּיל, שְׁעַל־יְדֵי
פְּנֵם זֶה בְּאִים לְכָל מִינֵי טְעוּתִים. וּמַחֲמַת

שְׂאֲמוּנָת הַחֲדוּשׁ אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי
כְּרוֹר הַמְּדַמָּה שְׁמַתְבַּרֵּר עַל־יְדֵי רִיחַ

נְבוּאָה דִּיקָא שְׁעַקְרוֹ הוּא קְבֵלַת הַתּוֹרָה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, עַל־כֵּן אֵז דִּיקָא הַתְּנַבֵּרָה

הַבַּעַל דְּבַר לְמֹד בְּמִשָּׁה וְלְמִשְׁךְ אַחֲרֵי
נְבוּאֵי הַשְּׂקָר שְׁהֵם בְּחֵינָת הָעֵרֶב רַב וְכוּ"

כְּנ"ל, עַד שְׁעִשׂוּ מַעֲשֵׂה הַזֹּאת וְזֶה בְּחֵינָת
(תְּהִלָּם ק): "וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדֵם בְּתַבְנִית שׁוֹר

אֲכַל עֵשֶׂב", הֵינּוּ שְׂרָצוּ לְהַנְּבִיר בְּחֵינָת
מְוֹזָנָא דְּגוּפָא שְׁהוּא בְּחֵינָת "שׁוֹר אֲכַל

עֵשֶׂב, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכוּ" (מִדְּרַשׁ
תְּהִלָּם פֶּרֶק ק"ו): 'אֵין לָךְ מִשְׁכָּן כְּמוֹ שׁוֹר

אוֹכֵל עֵשֶׂב, כִּי כְּמוֹ שְׁעַל־יְדֵי קְבֵלַת
הַתּוֹרָה שְׁעַל־יְדֵירוֹה מִתְּבַרֵּר הַמְּדַמָּה עַד

שׁוֹזְכִין לְאֲמוּנָת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ" וְכוּ",
עַל־יְדֵירוֹה נִכְנַע מְוֹזָנָא דְּגוּפָא וּמִתְּנַבֵּר

מְוֹזָנָא דְּנִשְׁמָתָא, בְּחֵינָת רִיחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
שָׁם, כְּמוֹ כֵּן לְהַפֵּד עַל־יְדֵי בְּחֵינָת הָעֵרֶב

רַב שְׁעִשׂוּ עֲבוּדָה יְרָה הַפֶּדָּ הָאֲמוּנָה,

בכליות שני העצים, שהם בחינת (בראשית
 6): 'עץ החיים אשר בתוך הגן' ועץ
 הדעת טוב ורע', שעקר התגברות הנחש
 הוא על-ידי שהסית את האדם לאכל
 מעץ הדעת, שעל-ידיה נפגם הדעת עד
 שבאים לרוח שטות הנ"ל ונתגרשין מעץ
 החיים אשר בתוך הגן, שהוא בחינת
 מוֹנֵא דנשמתא שמשם כל החיים, אבל
 על-ידי הפעל פה הנ"ל שמתפלל תפלה
 בבחינת דין, על-ידיה מוכרש הנחש
 והספרא אחרא להקיא כל הקדשות וכו',
 ואזי נכלל עין הדעת בתוך עין החיים
 ומשיניהם דקא נבנה בחינת המשפן, והיו
 בחינת "עצי שמים עמדים" וכו"ל:

טו והיריעות של המשפן שהיו של
 מיני בנדים תכלת
 וארמון, זה בחינת הכבוד שנתרבה על-
 ידי התפלה הנ"ל, שהוא בחינת לבושים,
 כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודתא'
 (שבת קנ"ג), כי היריעות היו חופין על
 המשפן בענו, בחינת (איוב לח): "בשומי ענן
 לבשו", שהוא בחינת ענני כבוד, בחינת
 (שמות טו): "ויכבוד ה' נראה בענני וכו'" כמו
 שפכתוב שם (כאת ד). וזה בחינת יריעות
 עזים שהיו על יריעות המשפן שהיה של
 תכלת וכו', כי יריעות עזים גסים יותר,
 כי הם מרמזים על בחינת הגרים, שהם
 בחינת הקדשות העולות מעמקי הקליפות
 מעצם חייתם. ועל-כן הם "עשתי עשר
 יריעת" (שמות טו), כי הספרא אחרא היא
 בבחינת אחד עשר פמוצא, כי עקר

בחינת כבוד וכו', כמו שפכתוב שם (כאות
 ח), עין שם. וכל זה מרמז בהשלושה
 עשר דברים של המשפן וכליו. כי עקר
 עצם המשפן נבנה מהקרשים שהיו "עצי
 שמים עמדים" (שמות טו), זה בחינת התפלה
 בבחינת דין, שהוא בחינת 'מפה עו',
 שהוא בחינת עין חזק בארו. והיו בחינת
 'עצי שמים עמדים', שעומדים בחוקם
 ותקפם בתוך בית הבליעה של הספרא
 אחרא עד שמקיאה הקאות בכל פעם
 כנ"ל. ועל-כן היה עשר אמות ארך
 הקרש, כנגד כל בחינות עשר המבאר
 שם בסוף התורה הנ"ל לענן מלקמת
 עוג וכו', כמו שפכתוב שם: 'משה כמה
 היו עשר אמין וכו'', כי המשפן לא יכול
 שום אדם להקימו כי אם משה, והעקר
 מחמת כבוד הקרשים שהיו עשר אמות,
 כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומשם אנו
 למדים עצם גבורתו וכחו של משה, כמו
 שאמרו רבותינו ז"ל, הינו כנ"ל, כי
 הקרשים החזקים והגבוהים הם בחינת
 תפלה החזקה הנ"ל של הפעל פה, שאין
 מי שיכול לעסק בה ולהקימה פראוי כי
 אם משה וכו"ל. והיו בחינת: 'עצי שמים',
 לרמז שהם מתקנים בחינת הרוח שטות,
 שהוא בחינת תאוה הנ"ל שנמשך על-ידי
 פגם מחצות פרוסות של הפוחין, אבל
 התפלה של הפעל פה הנ"ל עומדת בבית
 הבליעה של הספרא אחרא, בתוך הרוח
 שטות, עד שמקיאים משם דקא כל
 הקדשות וכו'. והיו בחינת 'עצי שמים,

מזאת ספרים

110

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארה חיים תשלו

יריעות המשפן שהיו של מיני בגדים וקנים יקרים שהם הבלת וארמון זה בחינת בעלי תשובה של ישראל שהם בחינת לבושין דמלכא, בחינת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה כט), בחינת בגדי פאר וכבוד, אבל הגרים שהיו תחלה בבחינת (בראשית כ) "עשו איש שער", כשחוזרין אל הקדשה נעשה מהם בחינת (שמות כ): "יריעת עזים לאהל על המשפן", כי הם כחפון ומגנים על ישראל ועובדים ומשמשים לישראל כמו שהיה לעתיד. וזה בחינת (עש) "מכסה וכו' ערת אילם מאדמים ומכסה ערת תחשים מלמעלה", זה בחינת הגרים הנסים עוד יותר, שנעשה מהם בחינת עורות שהם מוגשמים עוד יותר בבחינת (בראשית ט) 'בתות עור', אבל גם הם נעשים מרפפה אל הקדשה וחופין על המשפן וכו'":

מן וזה בחינת כלי המשפן, מנורה ושלחן ומזבח מקטר קמרת. זה בחינת חכמה וגבורה ועשירות, פי מנורה בדרום זה בחינת חכמה, בחינת (כא בתרא כח): 'הרוצה להתחבם ידרים', ושלחן בצפון בחינת עשירות, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (עש) 'הרוצה להעשיר יצפן, וסמנך: שלחן בצפון ומנורה בדרום'. ומזבח מקטר קמרת זה בחינת גבורה, פי שם עקר הגבורה והפח של הצדיקים, פי עקר גבורתם להכניע הסמרא אתרא שהוא היצר הרע, שזהו בחינת 'קמרת' שעל ידיה מוציאין מהסמרא אתרא כל ניצוצות הקדשה

בסוד אחד עשר סמני הקמרת, ומכניעין סמרא דמותא, כמו אהרן שהתגבר כנגד המלאך המות ועכבו, כמו שכתוב (במדבר ט): "ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המנפה". ועל ידי אלו השלושה: 'חכמה גבורה ועשירות', שהם בחינת כבוד, על ידיה נמשך בחינת נפלת התורה, שזהו בחינת הארון עם הלוחות שהם כלל התורה שהיו עומדים בבית קדש קדשים, ומשם נמשך כל הנבואה, כמו שכתוב (שמות כח): "ודברתי אתך מעל הכפרת וכו'". ועל ידיה מתברר הקדמה וזכין לאמונת הדיש העולם, וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ו"ל שציורא דמשפנא היה ציורא דעובדא דבראשית, כמבאר בזהר הקדוש (תק"ו בדקמה דף ג'.) ועל כן על ידי כל המשפן וכליו שעקרן היה הארון עם התורה שהיה מציר שם כל בריאת מעשה בראשית, על ידיה נמשך האמונה הקדושה של הדיש העולם, שידעו הכל פי ה' ותברך ברא הפל השמים והארץ וכל צבאם, כמו שהוא מציר במשפן בקרסיו וקרשיו וכו'. ועל ידיה זכין להדיש העולם של לעתיד שאז יתנהג העולם בבחינת נפלאות שלא בדרך הטבע, וזהו בחינת עשרה נסים שהיו בבית המקדש (אבות פ"ה), הינו ששם היה מתנהג רק בדרך נסים ונפלאות שלא בדרך הטבע כלל. ועל ידיה מתעורר השיר חדש וכו', וזהו בחינת כל השירים של הלויים שהיו בבית המקדש, ובכל יום

על כן

(בראשית א): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים וְכוּ', וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אוֹר וְכוּ', וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׁא הָאָרֶץ וְכוּ'", וּבִפְרֹשֶׁת הָאוּנו חוֹזֵר וּמְזַכֵּיר אֶת 'יִשְׂרָאֵל אֵת כֹּל פְּעֻלוֹת ה' וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה הַכֹּל בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שְׂבִשְׂבִילֵם בָּרָא הָעוֹלָם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם (דברים לב): "הָאוּנו הַשְּׁמַיִם וְכוּ', הַצּוּר תָּמִים פִּעֲלוֹ וְכוּ', זָכַר יְמוֹת עוֹלָם וְכוּ'", עַד שֶׁשְּׁמֹסִים בְּחִדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלַעֲתִיד שֶׁהוּא בַּעַת תַּחֲתֵת הַמַּתִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם: "רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי אֲנִי אֲמִית וְאַחִיהַּ וְכוּ'", שֶׁהוּא תַּחֲתֵת הַמַּתִּים, בְּחִינַת חִדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁלַּעֲתִיד וְכוּ'":

יח ועל-בן כל המשפּן וכליו נמשח
 בְּשִׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁהוּא רֵיחַ טוֹב כְּאֹד. כִּי כָּל קִדְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וְכָלִיו נִמְשָׁךְ רַק עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשְׁחָה שְׁעוֹסֵם בְּכַח הַגְּדוֹל כְּכֹל הַתְּקוּנִים הַנ"ל, עַד שֶׁמִּמְשִׁיךְ בְּחִינַת רֵיחַ טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם, וּמִשָּׁם כֹּל קִדְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וְכָלִיו, וְעַל-בֵּן נִמְשָׁח בְּרֵיחַ הַקְּדוּשׁ הַנִּפְלֵא שֶׁל שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה. וְעַל-בֵּן שָׁם מְקוֹם הַיְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בראשית כח): "מֵה נִזְרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה", כִּי עַקֵּר הַרִיחַ הַטוֹב הוּא הַיְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם. וְעַל-יְדֵי כֹּל זֶה וְכוּ שְׂנַתְּכַפֵּר לָהֶם מִעֲשֵׂה הָעֵגֶל וְנִתְהַפֵּךְ לְזִכִּיּוֹת, בְּבְחִינַת (שיר השירים א): "נְרִדִי נִתְּן רִיחוֹ" הַנֶּאֱמָר עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (שבת פח); הִינּוּ כְּנִל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה שְׁעַל-

וְיוֹם הָיוּ אוֹמְרִים שִׁיר מִיחַד כְּפִי הַבְּרִיאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם, שֶׁנִּמְשָׁךְ הַתְּגִלוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא אֲמוּנַת חִדוּשׁ הָעוֹלָם עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְכְמוֹ כֵּן אֲמָרוּ שִׁיר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁל לְעֲתִיד הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי זֶה שְׁמוֹשׁ כֹּל הַשִּׁירִים. וְזֶה בְּחִינַת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוּוּ בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וּבְמִשְׁכָּן שְׂבִשְׂבִיל זֶה הָיָה כְּגוֹן הַמִּשְׁכָּן וְהַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי כֹּל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁל הַבְּהֵמוֹת הֵם בְּחִינַת בְּרוּר הַמְּדַמָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּמִקּוֹם אַחַר (בספין כ"ה), כִּי כֹּל עַקֵּר כֹּלֵל הַמִּשְׁכָּן וְהַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הָיָה בְּשִׁבִיל בְּרוּר הַמְּדַמָּה כְּדִי לְגַלוֹת אֲמוּנַת חִדוּשׁ הָעוֹלָם כְּנ"ל:

זו וזה בְּחִינַת (פסלה ג): 'בְּהַנִּים בְּעֲבוֹדָתָם וְלוֹוִים כְּדוֹכְנֵן לְשִׁירֵן וְלוֹמְרֵן וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן'. כִּי 'יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן' הָיוּ עוֹסְקִין בְּתוֹרָה, שֶׁהוּוּ בְּחִינַת הַמִּשְׁכַּת רֵיחַ נְבוֹאָה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְּבַרֵר הַמְּדַמָּה וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת 'בְּהַנִּים בְּעֲבוֹדָתָן', שֶׁהֵם עֲבוֹדַת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהוּא בְּרוּר הַמְּדַמָּה כְּנ"ל. וְזֶהוּ: 'וְלוֹוִים כְּדוֹכְנֵם לְשִׁירֵן', בְּחִינַת שִׁיר הַנ"ל שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי כֹּל הַנ"ל כְּנ"ל. וְעַל-בֵּן הָיוּ 'יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם' עוֹסְקִים בְּפִרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית וּבְפִרְשֵׁת הָאוּנו, כִּי פִרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית הוּא בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת אֲמוּנַת חִדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁמִּתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה כְּנ"ל, כִּי בְּפִרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית מְבֹאֵר כֹּל חִדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁה' יִתְבַּרְךְ בָּרָא הַכֹּל יֵשׁ מֵאִין, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארח חיים תשלט

ראשי פרקים

כא וזה בחינת בגדי כהנה אפד וחשן, שהיו שנים עשר אבנים שחלק עליהם שמות בני ישראל, שהם בחינת אבני קדש הנ"ל של בית התפלה, שהם בחינת קבוץ נפשות ישראל. וזה (שמות כח): **"וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ וְכוּ' לְכַבֹּד וְלִתְפָאֶרֶת"**, כי על-ידיה עקר הכבוד וְתִקְדָּשָׁה וְכוּ'ל. וזה (תהלים מה): **"מור ריח טוב וכו' – מן היכלי שן מני שמוחוד וכו'".** וזה בחינת מעשה המנורה, שהאור הכבוד גם פחשכת לילה, כי עקר הכבוד בבחינת יום, בחינת (ישעיה ע): **"וְכַבֹּד ה' עֲלֶיךָ זָרַח"** המובא שם וכו' (באור ו). וזה (שמות כז): **"וְאֵתָה תַצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – לְשׁוֹן צִוְיָה וְהַתְּחַבְּרוּת וכו', וְיִקְחוּ אִלֶּיךָ שִׁמְן זַיִת יָד וְכוּ', לְהָאִיר הַכַּבֹּד עַל-יַד־יְהוָה, כִּי פִלִּיָה יוֹרֶדֶת הַשְּׂכִינָה לְקַבֵּץ נְדָחִים וכו', (וכל זה צריך באור הרבה):**

כב וזה בחינת (במדבר כד): **"מִה טוֹבוֹ אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל"**, שְׁנֵאמַר עַל הַמִּשְׁכָּן וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ (במדבר רב פרשה יב, ד), וְכֵתִי בְּנִסִּיּוֹת וְכֵתִי מְדַרְשׁוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקַדָּשׁ מַעֲמֵי, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מעילה כג), וְזֵהוּ (במדבר שם): **"בְּנִחְלִים נְטִיז בְּנִגְתָּ עָלַי נְהָר, כְּאֵהִלִּים נִטַּע ה' פְּאִרְזִים עָלַי מִים"**, **"בְּנִחְלִים נְטִיז"** זה בחינת (משלי ה): **"נַחַל נֹזֵעַ מִקּוֹר חֲכֻמָּה"**, שִׁמְשֵׁם עֵקֶר הַחַיִּים וְהַגְּבוּרָה שֶׁל כָּל הַבְּעָלִי כַח

יְדִיָּה וְזִכּוֹן לְהוֹכִיחַ בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, בְּבַחֲנֵינִת "נְדָדִי נָתַן רִיחוֹ וכו'", עֵינַי שֶׁם הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב:

יט וְעַקֵּר תְּקוּן הַמִּשְׁפָּן הָיָה בְּשִׁבִיל שִׁלְיָךְ עִמָּם בְּמִדְבָּר, שֶׁפָּרְקוּהוּ וְהַעֲמִידוּהוּ בְּכָל פַּעַם, וְהוּא מְרַמֵּז עַל הַחֲרָבָה וְהַגְּלוּת, שֶׁכָּל קִיּוּמֵנוּ הוּא עַל-יַד־יְהוָה תְּקוּנַת הַמִּשְׁפָּן הַנִּזְכָּר, בְּבַחֲנֵינִת (שמות לח): **"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן מִשְׁפָּן – מִ'מִּשְׁפָּן בְּכַנְיָהוּ, מִשְׁפָּן בְּחַרְבֵּינָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (בבבן י"א), וְכְמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שמות רב פרשה נא, ג):** **"לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ מִשְׁפָּן? שְׁמוֹתֵמִשְׁפָּן בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ שְׁמוֹשָׁה רַבְּנוּ בִּישְׂרָאֵל עֵצֶם הַתְּגַבְּרוּת וְהַתְּחַבְּרוּת הַסְּמִיָּא אַחֲרָא כָּל קָד כָּל קָד, עַל-יָפֵן עֲשֵׂה תְּקוּן כֹּה שְׂאִיד שִׁתְּיָה יִגְמַר תְּמִיד אֶת שְׁלוֹ, עַד שֶׁתְּבוֹא הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שִׁתְּיָה עַל-יְדוֹ, בְּבַחֲנֵינִת (קהלת א):** **"מִה שִׁתְּיָה הוּא שִׁתְּיָה"**, הֵינּוּ שְׁוִיבְלוֹ יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם בְּחִינַת הַתְּפִלָּה הַנִּזְכָּר, עַד שִׁמְשִׁיבוּ בְּכַחוֹ בְּכָל פַּעַם כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּזְכָּר, עַד שִׁיעוֹרְרוּ הַרִּיחַ טוֹב וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשִּׁיחַ שִׁבְאָ עַל-יַד־יְהוָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם עַל פְּסוּק (בראשית מט): **"וַיִּבְרָא מִנְחָה כִּי טוֹב וְכוּ'"** עַד **"וַיְהִי לָמַס עֲבַד וְכוּ'",** עֵינַי שָׁם:

כ ועל-יָפֵן עֲמַד הַמִּשְׁפָּן עַל מֵאָה אֲדָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֵאָה בְּרֻכּוֹת, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתְּפִלָּה, כִּי הַמִּשְׁפָּן בְּחִינַת 'בֵּית תְּפִלָּה' כַּנִּזְכָּר:

מה ש'מפליג' שם בשבח קדשת בית הנקסט, שהוא בחינת המושפן ובית המקדש, כמו שכתוב שם: 'דהא בי בנישמתא דלתתא קומא לקבל בי בנישמתא דלעלא, בית המקדש דלתתא איהו פגנא דבית המקדש דלעלא וכו', ענן שם כל זה היטב עד: 'דהא פגנא דא קלא דשופר וכו', ענן שם. פי עקר הקבוץ של בתי כנסיות ובתי מדרשות העקר הוא בראש השנה, שאזי תוקעין בשופר שמקבץ ג' רחים ואוברים, שזה עקר קדשת הבית הנקסט ובית המדרש כפי שיתכנסו ויתקבצו לשם כל הרחוקים והרופפים שכנים רבים אל הקבוץ הקדוש, כפי שיתרבה ויתגדל מאד מאד בית התפלה וכו' וכו':

הלכות משא ומתן

כד וזה לשון השלחן ערוך ארה חיים סימן קנ"ו: 'אחר כך ילך לעסקיו וכו' ואל ישתתף עם העובדי כוכבים וכו', וגם כל זה יתבאר עלפי התורה הנ"ל:

פי משא ומתן באמונה גדול מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת לא) 'ששואלין את האדם: 'נשאת ונתת באמונה וכו'', וכמבאר בדברי אדוננו מורנו ורבנו ז"ל כמה פעמים, ומבאר שם שכל המשא ומתן וכל העסקים ומלאכות פלולים כל"ט מלאכות, ול"ט מלאכות ממושפן ומריגן (שבת מט), עלבן צריכין לעסק

הנ"ל, בבחינת (קהלת י): 'והחכמה תעז לךבם מעשרה שלימים', פי עקר הכח וההתנבחות הוא על-ידי החכמה שהוא בחינת 'פח מוה' פמובא, פי "החכמה תחיה" (קהלת ט), ומשם כל הכח והחיות של כל הברואים. ועל-פן "פנחלים נפיו" מרמז על פח התפלה של הבעל פח שנמשך מבחינת "נחל נבע מקור חכמה", שחכמתו הוא פנחה שאינו פוסק וכמעט המתגבר, פי הוא נובע תמיד מקור החכמה ומתגבר בכל פעם בעצם כחו נגד הסטרא אחרא, עד שממשיך כל התקונים הנ"ל, שעל-ידיה ג' גלים כל הריחות על-ידי הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, וזהו (במדבר ט): "פגנת עלי נהר", בחינת נהר המושקה את הגן כנ"ל שמשם ג' גלים כל הריחות. וזה (ט): "באֵהלים נטע ה'", שהם מיני בשמים וריח טוב ונפלא שנמשך על-ידי הנהר המושקה את הגן כנ"ל. וזהו (ט): "בארזים עלי מים", בחינת התפלה בבחינת דין שהוא מטה עז הנ"ל, שהיא קשה בארו כנ"ל. וזהו "עלי מים", פי על-ידיה נמשכין מימי הדעת, בחינת (שעה יא): "ומלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים", כמו שכתוב שם (באת ד), שעל ידיה נמשכין כל התקונים הנ"ל כנ"ל:

כג וענן בזהר הקדוש ברעיא מהיקמא בפרשת בשלח (דף טז): על פסוק (שמות טו): "תבאמו ותפגעמו בהר נחלתך",

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסות ו

ארה חיים תשמה

במשא ומתן ומלאכות באמונה שלמה, עד שיהיו כל המשא ומתן והמלאכות בבחינת מלאכת המשכן (כמו שכתוב בהתורה 'אני ה' הוא שמי וכו') בסיון י"א, ובלקוטי תנאים בהתורה 'ואת העורבים' בסיון ד', ובשאר מקומות). ולבאר קצת איך זכין שיהיו כל עסקי המשא ומתן והמלאכות בבחינת מלאכת המשכן, שאפלו אנשים פשוטים שאינם יודעים נסמרות יכולים לזכות לזה, הוא שיעשה המשא ומתן באמונה, שיהיה הנון הן והלאו לאו, ויכוין בכל עשה ועשה ובכל הלוך ודבור שעושה והולך ומדבר בשעת המשא ומתן שפגנתו שירויח פדי שיעשה מזה צדקה, (וכמו שכתוב בהתורה 'הא' מאן דאזיל למנסי' בסיון כ"ט). וזה ידוע שעקר הצדקה הוא כשזוכה לתן לעניים הגונים באמת העוסקים בתורה ותפלה באמת, והעקר שזוכה לתן לצדיקי אמת והגלויים אליהם שהם בלולים ממנה נפשות ישראל, שאז הוא זוכה להתחבר ולהתקשר להקבוצת הקדוש של הרבה נפשות ישראל שהם עקר קיים המשכן ובית המקדש, שהם בחינת פתי פנסיות ובתי מדרשות שמתקבצין על-ידי אלו הנפשות שמתקבצין ועוסקין שם בתורה ותפלה. פי כבר מבאר לעיל ובהלכות קריאת התורה (הלכה ו') שעקר שלמות האדם הוא כשזוכה להיות שכן טוב לתקבוצת הקדוש וכו', שזה עקר בחינת בגין המשכן, שהם בחינת פתי פנסיות ובתי מדרשות, ועקר

ההתקשרות והחבור אליהם הוא על-ידי קמון וצדקה כשזוכה לתן להם להיות בכלל תומכי אורתא, וכמו שרואין שמשתדלין ביותר להחזיק בעלי הישיבות שהם הרבנים והתלמידים והחברים ההגונים הלומדים בישיבה, פי על-ידי הקמון של הצדקה שמתחזק אותם הוא נכלל בהם, וכמו שאמרו רבותינו ו'ל (בראשית ובה פרשה עב, ה) על פסוק (דברים ט): "שמח וזולין בצאתך ויששכר באהלך". וגם בהמשא ומתן בעצמו צריך לכוון שעל-ידי המשא ומתן שנושא ונותן ועוסק עם חברו על-ידיה ותחבר עמהם יחד, שימשיכו זה את זה להיות שכנים טובים אל הקבוצת הקדוש שעוסקים בתורה ותפלה באמת, פי חוץ מזה הכל הכל, "ומה יתרון לאדם בכל עמלו שיעבול תחת השמש" (קדלה א), ופרש רש"י: "חוץ התורה שנקראת שמש אין יתרון לאדם בכל עמלו וכו'", פידוע לכל מי שמושים לב להסתכל על אהריתו. פי כל העסקים והמלאכות והמשא ומתן שבלולים בל"ט מלאכות בלם בשביל לברר ניצוצות הקדושים פידוע, ועקר הברור על-ידי שזוכר את ה' יתברך בשעת המשא ומתן, כמו שכתוב (דברים ח): "וזכרת את ה' אלהיך פי הוא הנותן לך כח לעשות חיל". ועל-כן צריכין לעסק במשא ומתן עם ישראל דיקא, כמו שכתוב (ויקרא כח): "פי תמכרו ממכר לעמיתך" - 'מכר', "או קנה מיד עמיתך"

כה וְזוה בחינת (שמות לה): "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֹהִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם", ואז צוים על מלאכת המשכן, ודרשו רבותינו ז"ל (שבת ע) מִפְּסוּק זֶה ל"ט מְלָאכוֹת. ועל־כֵּן הַקְּדוּיִם לֹאמַר "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה", כי עקר בְּנֵן הַמִּשְׁכָּן הָיָה בְּשִׁבְלֵי הַקְּהֵלָה וְהַקְּבוּצָה וְהַגְּמִיטָה, כְּדִי שִׁקְהֵלוּ וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל שָׁם, כְּדִי שִׁיתַּרְבֶּה בֵּית הַתְּפִלָּה בְּרַבּוּי עֲצוּמֵי וְכוּ' כַּנ"ל. ועל־כֵּן אִזְ רַמְזוּ לָהֶם ל"ט מְלָאכוֹת בְּפֶסֶק "אֵלֹהִים הַדְּבָרִים" שְׁכֻלֵּי־לֵים בְּמִשְׁכָּן, לְהוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיעֲשׂוּ כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם כֻּלָּל כָּל הַעֲסָקִים וְהַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן בְּבַחֲיַנַּת מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּנָה שִׁיתִּיהָ הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן וְהַעֲסָקִים בְּבַחֲיַנַּת מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן הוּא עַל־יְדֵי בַחֲיַנַּת "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה", שֶׁהוּא מִה שֶׁהַצִּדִּיק הָאֵמֶת בַּחֲיַנַּת מֹשֶׁה עוֹסֵק לְהַקְהִיל וּלְקַבֵּץ כָּל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה עֵקֶר בְּנֵן הַמִּשְׁכָּן כַּנ"ל, שֶׁצִּדִּיק כָּל אֶחָד לְכַוֵּן דַּעְתּוֹ בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן וְהַעֲסָקִים שִׁיזַכֶּה עַל־יְדֵי־הָהַתְקַבֵּץ וְלְהַתְחַבֵּר עִמָּהֶם עַל־יְדֵי הַצִּדָּקָה שִׁיתֵּן לָהֶם וְכוּ' כַּנ"ל:

כו ועל־כֵּן אִסוּר לְהַשְׁתַּמֵּךְ עִם הַעוֹבְדֵי פוֹכְבִּים, כְּדִי שֵׁלֵא יִתְקַשֵּׁר וְיִתְחַבֵּר עִם הַעוֹבְדֵי פוֹכְבִּים, שֶׁכִּפִּי הַהַתְקַשְׁרוֹת וְהַהֲתַחַבְרוֹת עִמוֹ כְּמוֹ כֵּן הוּא מִתְרַחֵק מֵהַקַּשֵּׁר וְהַקְּבוּץ שֶׁל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי הַעוֹבְדֵי פוֹכְבִּים הֵם בְּהַפְּךָ מִקְדְּשַׁת קְבוּצָה יִשְׂרָאֵל, כִּי עֵקֶר קְבוּצָה

– 'תְּקַנְהוּ', כְּמוֹ שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וּמוֹכַח בְּפִרְשׁוֹ רַש"י. וְעַל־כֵּן רָאוּ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל מַה דֹּאֲפָשֵׁר כִּשְׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אוֹ עוֹסֵק בְּמִשְׁאָה וּמִתֵּן בְּבִירוֹ, שִׁיתְחַבֵּר עִם כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים, וְיִהְיֶה רְגִיל בְּכָל פַּעַם לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְיִרְאֵת שְׂמִימִם, בְּאִפְסָן שִׁיזְכִּיר אֶת חֲבֵרוֹ אוֹ חֲבֵרוֹ יִזְכִּיר אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם מִהַתְּכַלִּית הַחֲרוֹז, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ שֶׁאִסוּר לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ כִּי אִם כְּשִׁישׁ עִמוֹ אֶחָד שִׁיעֲסֵק עִמוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְאִפְלוּ אִם אֵינּוּ מוֹצֵא חֲבֵרִים כְּאֵלוֹ בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן, עַל־כֵּל־פָּנִים צִדִּיק לְזַהֵר בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שֵׁלֵא יִשְׁכַּח בְּה' יִתְבָּרַךְ בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן, וְיִהְיֶה מִשְׁתַּקַּק תְּמִיד בְּרִצּוֹן חֵזֶק לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמוֹ וְאֶת חֲבֵרָיו הַעוֹסָקִים עִמוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ, כִּי זֶה כָּל כּוֹנֵן ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁמְסַבֵּב עֲסָקֵי הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן וְהַמְּלָאכוֹת בְּעוֹלָם שֶׁהִכֵּל בְּשִׁבְלֵי בְרוּרִים כַּנ"ל, וְעֵקֶר שֶׁעַל־יְדֵי הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן וְהַעֲסָקִים מִתְחַבְּרִים בְּנֵי אָדָם זֶה עִם זֶה, עַד שֶׁסוּף כָּל סוּף יִתְגַבֵּר הָאֵמֶת שֶׁבִלְבַב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְיִמְשִׁיךְ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, עַד שִׁישׁוּבוּ כָּלֵם לַה' יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ, וְהַעֲקֵר שִׁיתְחַבְּרוּ יַחַד וְיִתְקַבְּצוּ אֶל הַקְּבוּצָה הַקְּדוֹשׁ שִׁיתַּרְבֶּה בְּשִׂכְנִים רַבִּים עַד אִין חֵקֶר כַּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בַחֲיַנַּת בְּנֵן הַמִּשְׁכָּן כַּנ"ל. נִמְצָא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאָה וּמִתֵּן בְּכּוֹנֵה זֹאת בּוֹדֵאֵי הוּא עוֹסֵק אִזּוֹ בְּמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן, כִּי כָּל זֶה הוּא בַחֲיַנַּת מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן וְקִיּוּמוֹ וְכוּ' כַּנ"ל:

לקוטי הלכות

הלכות בית הנקסט ו

ארה חיים תשמוג

נפשות ישראל הוא בשביל להמשיך בחינת רוח נבואה, בחינת קבלת התורה, שנמשך מנפשות ישראל כמו שכתוב שם, שעל-ידיה זוכין לאמונת חדוש העולם, שכל זה נעשה על-ידי צדיקי אמת כמו שכתוב שם, אבל העובדי כוכבים, בהם נאחו ביותר והמת הנחש, שהם המנחשים והקוסמים, בחינת נביאי השקר, ועל-כן הם רחוקים מקבלת התורה, ועל-כן אין האמונה ברורה אצלם ויש להם אמונות פזביות, על-כן צריך איש הישראלי להתרחק מהם ולבלי להשתתף עמם, כדי שלא יתקשר עמם, שלא ירחק מהקבוץ הקדוש וכו"ל:

האמונה הקדושה הוא על-ידי התארים והשבחים שישאל עוסקים בכל יום לשבח ולהלל אותו ותברך בפיהם, אבל את זה לעמת זה, כי יש פה דובר תהפוכות, שהם דברי פיהם של המאמינים באמונות פזביות, "אשר פיהם דבר שאו וימינם ימין שקר" (תהלים קמז), וצריך איש הישראלי שלא לתן להם יניקה, כי כל פהם בשחותרים ליגן מקדשת ישראל פדוע, ועל-כן בשאיש הישראלי גורם חס ושלום שנשמע "שם אלהים אחרים" אפלו מעובר פוכבים על-ידו הוא פגם גדול מאד, ועל-כן אסור להשתתף עם עובר פוכבים שלא יעבר על "לא ישמע על פיה" כ"ל. כי איש הישראלי צריך להשתדל תמיד להגדיל שם ה' בכל מה שיקול, שזה כל עבודת האדם בזה העולם, שבשביל זה בא לעולם כדי להגדיל שמו ותברך פדוע. ועל-כן העקר להתחבר ולהתקשר להקבוץ הקדוש של ישראל שעוסקים תמיד להודות ולהלל לשמו הגדול, וכל מה שמתרבים יותר נתגדל ונתקדש שמו ותברך יותר ויותר, בבחינת (משל ד): "כרב עם הדרת מלך", כי שמו ותברך משתף בשמנו (ירושלמי תענית פ"ב הלכה ו), וכל אחד מישראל משרשת נפשו בשמו הגדול ותברך, על-כן כל מה שמתרבים נפשות ישראל יותר שמתקבצים ומגדלים שמו ותברך, נתגדל ונתקדש שמו ותברך יותר, אבל להפך בשמשתתף ומתחבר

כו וזה שאמרו רבותינו ז"ל ומבוא בשלחן ערוך (א"ח סימן קצ"ו סעיף א) שאסור להשתתף עם העובר פוכבים מושום (שמות כז): "וישם אלקים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיה" - שפא יתחייב לו שבועה וכו". כי עקר התגלות האמונה הקדושה בעולם הוא על-ידי הדיבור פה, כמו שכתוב (תהלים עט): "אודיע אמונתך בפי", כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל (בלקוטי תניא סימן מ"ד): 'האמונה תולה בפה של אדם וכו', וזה בחינת מה שכתוב שם בתורה הנ"ל על פסוק (תהלים פא): "בבספה ליום תגנו", שכל התארים והשבחים שאנו מתארים ומשבחים אותו הם כפי ברור המדמה, שעל-ידיה מתברר האמונה וכו'. כי עקר התגלות

פ"ב
פ"ב

"וּכְבַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וְכוּ", ועל-ידיה עקר תקון של כל המלאכות והעסקים והמשא ומתן שעושים בימי הל' שיהיו בבחינת מלאכת המשכן וכנ"ל, על-יכן הקדים שבת למלאכת המשכן וכנ"ל:

עם העובדי פוכבים "אשר פיהם דבר שוא", פי מזכירים שם אלהים אחרים ואמונות פזביות, הוא גורם חס ושלום להתרחק מהקבוץ הקדוש כפי התחברותו עמם, על-יכן אסור להשתתף עמם וכנ"ל:

הלכות משא ומתן

דף רנב

הלכה א

אחר פד' ילך לעסקיו וכי' ואסור להשתתף עם עובדי פוכבים שוא יתחייב לו שבועה ועובר משום (שמות כ"ג) "וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עַל וְכוּ". (שלחן ערוך ארה היים סימן קמ"ה):

הענין כי מבאר בדברי רבנו ז"ל (בסימן ס"ח חלק א) ששרש הנפשות הוא בעשירות. ועקר הנגדלת השם והנפש הוא על-ידי עשירות דקדשה. פי עשירות דקדשה גבה מאד, עני שם:

במצא, שהמזון דקדשה שהוא מזון ישראל הוא בחינת שם ונפש. ושם ונפש ישראל הוא בחינת שם ה' פי שמו משתף בשמנו. וזה בחינת נשאת ונתת באמונה. פאמונה דקא. פי אמונה היא בחינת שם ה', בחינת ה' אחד ושמו אחד שזה עקר אמונה, על-יכן צריך לעשות משא ומתן באמונה. פי שם שרש בחינת המשא ומתן בתוך בחינת אמונה שהוא בחינת שם ה'. פי המשא ומתן

כח ועל-יכן הקדים להזהיר על שמירת שבת קדם מלאכת המשכן, כמו שכתוב בפרשת ויגהל ה"ל ובשאר מקומות, פי שבת שוא דקדשא בריד הוא, פי עקר מעשה המשכן שהוא להגדיל הקבוץ הקדוש של נפשות ישראל, הוא בשביל להגדיל שם ה' שהוא בחינת שבת שהוא שוא דקדשא בריד הוא, פי עקר האמונה הוא אמונת חידוש העולם כמו שכתוב שם, שזהו בחינת שבת שמורה על חידוש העולם, שברא את העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת, ועל-יכן עקר קדשת כל ה"ט מלאכות של ימי החל שהם כלל כל העסקים והמשא ומתן, עקר קדשתם על-ידי שבת, על-ידי שממשיכין קדשת שבת לששת ימי החל, הינו על-ידי אמונת חידוש העולם שזוכין על-ידי שבת כנ"ל, שעל-ידיה עקר הברור והתקון של כל ה"ט מלאכות של ששת ימי החל, שאמונים שכל המלאכות שעושים בכל הדברים שבעולם כלם ברא ה' יתברך יש מאין המחלט בששת ימי המעשה שבהם עשה ה' כל מלאכתו ושבת בשבת, כמו שכתוב (בראשית ב):

לקוטי הלכות

הלכות משיא ומתן א

ארה חיים תשמה

שבועה דקדושה היא בחינת שם ה'. כמו שכתוב (שמות כו ז): "לא תשא את שם ה' וכו', "ולא תשבעו בשמו" וכו' (תקרא יט יב), ועל-כן בכל מקום שיש הכחשה בין שני אנשים ואין יודעים למי מגיע המזון, או מפילים ביניהם שבועה, והשבועה מבררת האמת למי מגיע המזון, כי השבועה היא בחינת שם ה', שהוא בחינת שרש המזון, שהוא בחינת שם כ"ל, על-כן על-ידי השבועה מתברר היטב למי שדך המזון מאחר שהוא שרש המזון, כי שם בשרשו בודאי מברר היטב ממונו של כל אחד ואחד, ואין אחד יכול לגע שם בשל חברו כלום, ועל-כן חיששו רבותינו ז"ל שפא ותחיב לו העובד פוכבים שבועה. כי היא מלתא דשכיחא וקרוז לודאי. כי עובדי פוכבים הם מלאים שקר במשיא ומתן, כי מונם, שהוא מזון דסמרא אחרא, נלקח משם מבחינת שקר שהוא עבודה זרה שהיא בחינת שקר, ועל-כן הם חשודים תמיד על שקר, כמו שכתוב (תהלים קכד ח): "אשר פיהם דבר שאו וימינם ימיו שקר". ועל-כן בודאי ותחיב לו העובד פוכבים שבועה שלהם שהיא בחינת אלקים אחרים, כי משם שרש מונם מבחינת עבודה זרה מבחינת שם אלקים אחרים שהיא בחינת שבועת שקר שלהם ועל-כן אסור לישראל להשתתף עמו, כי מזון ישראל הוא מזון דקדושה שהיא בחינת שרש שמו ונפשו אשר משתף בו שם ה' כ"ל:

והעשירות הוא בחינת שם כ"ל, ואת זה לעמת זה עשה האלקים. כי מזון דסמרא אחרא הוא בהפקד, כי הוא מבחינת שם אלהים אחרים, כי כל עבודות זרות תחובים במזון, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בספן בן לכוט א'), וכלל מזון ישראל הוא בחינת מזון דקדושה שהוא בחינת שם ונפש, בחינת שם ה' כ"ל. וכלל מזון עובדי פוכבים הוא מזון דסמרא אחרא שהיא בחינת עבודה זרה ממש בחינת שם אלקים אחרים כ"ל. ועתה מברר היטב מה שאסרו רבותינו ז"ל (פנדרין ב): להשתתף עם עובדי פוכבים משום ישם אלקים אחרים לא תזכירו' וכו', כי בודאי עובר על ישם אלקים אחרים' וכו' בשמשותף עם העובדי פוכבים. כי שרש הנפשות בעשירות, ובשמשותף עם העובדי פוכבים, נמצא שמקשר נפשו ונפש העובדי פוכבים חס ושלום ביחד שיהיו שניהם משרשים ביחד במזון אחד אשר שם שרש הנפשות כ"ל, ועל-כן בודאי עובר על ישם אלקים אחרים' וכו'. כי נפש ומזון עובדי פוכבים שהוא שרש נפשו הוא שם אלקים אחרים, וצא האמר לו' ואין לו להתחבר עם מזון ישראל שהוא בחינת שם ונפש ישראל אשר משתף בו שם ה':

וזה שאסרו רבותינו ז"ל (פנדרין שם): "שפא ותחיב לו שבועה". כי

שְׂבִירַת בָּלִים. וְאֵיזוֹ יוֹצֵא הַשֶּׁכֶל מִן הַצְּמִצּוּם וְאֵיזוֹ נִתְפַּטֵּל לְגַמְרֵי. וְאֵיזוֹ נִתְקַלְקַל וְנֹפֵל מִחוּץ לְגַמְרֵי, כִּי עֵקֶר קַיּוּם הַמַּחֲזִין כְּשִׁיבוֹלִין לְקַבֵּל הַשֶּׁכֶל וּלְצַמְצְמוֹ בְּתוֹכוֹ. וְהוּא, 'סוּפָה בְּטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עוֹן'. כִּי כְּשֶׁהִשְׁכַּל נִסְתַּלַּק לְבַחֲנִית בְּטוֹל מַחֲמַת שְׂבִירַת הַכְּלִי עַל-יְדֵי רַבּוֹי אֹר. אֵיזוֹ מִזֵּה נִתְהַיָּה הַקְּלָפוֹת, כַּמּוּבָא. וְהוּא, 'וְגוֹרֶרֶת עוֹן'. וְכַנְרָאָה בַּחוּשׁ. כִּי כְּשֶׁהִמַּח נִתְנַגַע מֵאֹד וְאֵינּוּ נֹתֵן לוֹ שׁוּם נִיחָא אֵיזוֹ יוֹכֵל לְהַתְעַבֵּר וּלְהַתְקַלְקַל לְגַמְרֵי. וְעַל-יְדֵי הַכְּלָבּוּל הַדַּעַת יְכוּל חָס וְשְׁלוֹם, לְגַרֵד עוֹנוֹ עַל-יְדֵי זֶה. וְזֶה שֶׁהוֹדִירוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכַרְוֵנָם לְבָרְכָה עַל הַמִּשְׁאָ וּמִתֵּן שְׂזִיחָה שְׁלֵא יוֹכִיר שֵׁם שְׁמִים לְבְּטֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרֹדָה אֲסוּר זֶה אֶצֶל הַמִּשְׁאָ וּמִתֵּן. כִּי אֲסוּר הַקְּבֵרַת שֵׁם שְׁמִים לְבְּטֵלָה הוּא גַם כֵּן בַּחֲנִינָה זֹו. כִּי כְּשֶׁמְזַבְּרִין שֵׁם שְׁמִים נִמְצָא שְׁקוּרִין אוֹתוֹ וְיִתְבַּרְךְ כַּכּוּבֹל 'שֶׁהוּא חַי הַחַיִּים וְכַמוֹ שְׁמִיבְּאָר שֵׁם. עַל-כֵּן אֵין לְהַזְכִּיר שֵׁם שְׁמִים כִּי אִם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה שְׂאֵז יֵשׁ בָּלִים וּמִדּוֹת לְקַבֵּל הַחַיִּים. וְאַף 'שֶׁה' כְּעֶצְמוֹ הוּא בַּחֲנִינָת מִדּוֹת כְּמוֹ שְׁמִיבְּאָר שֵׁם אֶף-עַל-פִּי-כֵּן זֶה דְרֹעַ כִּי יֵשׁ בָּלִים לְכָלִים וְצַמְצוּם לְצַמְצוּם, וּמֵה שֶׁנֶּחֱשֵׁב לְכָלִי בַּחֲנִינָה עַל-יְדֵי עֲדוּן בַּחֲנִינָה הַתְּחַתּוּנָה הִיא בַּחֲנִינָת אֹר כְּשׁוֹט בְּלִי כְּלִי וְצְרִיד לְעֲשׂוֹת צַמְצוּם וְכָלִי אַחֵר לְקַבֵּל. וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם שְׁמִים לְבָדוֹ כִּי אִם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה שְׂשָׂאָר הַתְּבוֹת נַעֲשִׂין

וְעֵינִן כַּמִּמָּר הַמִּתְחִיל מִי שְׂרוּצָה לְקַרֵּב בְּגִי-אָרִם לְה' יִתְבַּרְךְ וְכו'. מֵה שְׁמִיבְּאָר שֵׁם עַל פְּסוּק, וְנִתְתִּי לְהֵם בְּבִיתִי וּבְחֻמֹּתַי יְד וְשֵׁם כְּנ"ל. שֵׁם מִבְּאָר הַיֵּטֵב הַקְּרִמָּה זֹו שֶׁהַמְּמוֹן הוּא בַּחֲנִינָת שֵׁם וְנִפְשׁ כְּנ"ל:

הַלְכָה ב

אַחֵר שְׂיִצֵּא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת יִלְךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְכו'. לְלַמֵּד וְכו' (שֵׁם סִיּוֹן ע"ה). וְזֶה כְּבָר מִבְּאָר לְעִיל כִּי צְרִיד לְלַמֵּד אַחֵר הַתְּפִלָּה כְּדִי לְקַנּוֹת חַיִּים כו'. וְאַחֲרֵי-כֵן יִלְךְ אֶל הַמִּשְׁאָ וּמִתֵּן. כִּי כָּל תּוֹרָה שְׂאֵין עִמָּה מִלְּאִכָּה סוּפָה בְּטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עוֹן, וְיִזְהַר שְׁלֵא יִזְכִּיר שֵׁם שְׁמִים לְבְּטֵלָה וְכו'.

כִּי צְרִיד לְעֲשׂוֹת מִשְׁאָ וּמִתֵּן אַחֵר הַלְמוּד כְּדִי לְתַת נִיחָא לְהַמַּחֲזִין שְׁלֵא יְהִי מִתְיַגְעִין, כְּמוֹ שְׂאִמֵּר רַבֵּנוּ בְּפְרוּשׁ (בְּסִיּוֹן ל"ה) שְׁמִיבְּאָר וּמִתֵּן הוּא בַּחֲנִינָת שְׂנֵה שֶׁהִיא נִיחָא לְהַמַּחֲזִין. כִּי צְרִיד לְתַת דְּרוּקָא נִיחָא לְהַמַּחֲזִין כְּשֶׁמְתַיַּגְעִין כְּדִי שְׁלֵא יִרְהוּ בַּחֲנִינָת רַבּוֹי אֹר גוֹרֵם שְׂבִירַת בָּלִים. כִּי כְּשֶׁחֹשֵׁב הַרְבֵּה כְּשֶׁכָּלוֹ וְאֵינּוּ נֹתֵן לְהֵם נִיחָא אֵיזוֹ אֵין הַמַּחֲזִין שֶׁהוּא כְּלִי הַשֶּׁכֶל יוֹכֵל לְקַבֵּל רַב אֹר הַשֶּׁכֶל. וְאֵזוֹ נִתְקַלְקַל מִחוּץ לְגַמְרֵי וְיִכּוּל לְצִאת מִשְׁכָּלוֹ. וְזֶה בַּחֲנִינָת 'כָּל תּוֹרָה שְׂאֵין כו', סוּפָה בְּטֵלָה'. כִּי כַּאֲ לְבַחֲנִינָת בְּטוֹל, כִּי אֵין הַכְּלִים יְכוּלִים לְקַבֵּל רַב עַסְק הַתּוֹרָה. וְהַרְבּוֹי אֹר גוֹרֵם

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים תשמו

כלי לקבל האור פנ"ל, אבל כשפזכירין שם שמנים לבטלה בלא תורה ותפלה אזי היא בחינת יבוי השמן גורם לכבוי הנר. ועליפן חמור יותר הזפרת שם שמנים לבטלה מברכה לבטלה פנ"ל, וזה בחינת שם שמנים לבטלה, בחינת סופה בטלה הנ"ל, שגורם בטול הנ"ל הינו קלקול הפלים פנ"ל, ועליפן אמרו רבותינו ז"ל (תרים י: ויבא בשלחן עירוד שם): "כל מקום שהזפרת שם שמנים מצויה מיתה מצויה", כי היא הפך קריאת החיים ואריכת ימים הנ"ל. כי זה נעשה דוקא עלידי המדות והפלים שנגשיון עלידי עסק התורה פנ"ל, והזפרת שם שמנים לבטלה היא הפך מזה פנ"ל, ועליפן בשעת המשא ומתן שהוא כדי לשמור הפלים שלא יתמלקו פנ"ל, צריך לזהר אז מהזפרת שם שמנים לבטלה שהיא פגם וקלקול הפלים פנ"ל:

הלכות משא ומתן הלכה ג לא נודע לנו איה:

הלכה ד

ענין משא ומתן

יזהר מלהשתתף עם העובדי פוכבים וכו' משום (שמות כג, יג) "ישם וכו' לא תזכירו לא ישמע" (מבאר שם בארה חיים סימן עט):

על-פי התורה והי אחר הדברים האלה וכו' בסימן עו, ענין שם כל התורה:

מבאר משם שהסתכלות הוא בחינת אור הישר ואור החזון וכו'. וזה בחינת פי רם ה' וישפל יראה ונבה ממרחק ידע, וכו' ועלידי ההסתכלות נעשה פלי, דהינו גבול זמן. כי קדם שרואה הדבר הוא בלא גבול. ועלידי ההסתכלות שרואה הדבר ונחנק בדעתו עלידי זה נעשה לו גבול וכו'. וזה בחינת מעלת הבטחון, כי הבטחון הוא בחינת הסתכלות, בחינת (שם קבה, טו): "עיני כל אליך ישברו", ועלידי זה ממשיך השפע והפרנסה, כי ההשפעה יורדת מלמעלה תמיד אך שהוא בלא גבול זמן. ויכול להיות שהדבר שצריך עקשו יבוא לו לאחר כמה שנים אבל עלידי הבטחון שהוא בחינת הסתכלות לה' יתברך, עלידי זה עושה לההשפעה פלי, דהינו גבול זמן שתבא ההשפעה בעת שצריך. וזהו עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פי עלידי ההסתכלות בבטחון לה' יתברך בחינת עיני כל אליך ישברו, עלידי זה, ואתה נותן להם את אכלם בעתו, בעתו דוקא, דהינו בחינת גבול זמן, כי ההסתכלות עושה פלי פנ"ל, וזה בחינת מעלת התקרבות לצדיקים. פי הם עושים גבול זמן שיהיה עסק התורה והעבודה פראוי לפי ערכו בגבול ובזמן. שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (שם כג, יג): "צמאה נפשי וכו' מתי אבוא ואראה פני אלהים", ואראה דוקא שתהיה העבודה בבחינת

ראיה, דהנינו בבחינת כלי וגבול וזמן, ענין שם כל זה היטב:

כי האף אמנם שהתורה הזאת היא מלשון החברים שלא נכתבה יפה כלל. אף-על-פי-כן המדקדק ומענין בה ימצא גם שם הקדמות וחדושים נפלאים כי כל דבור ודבור שצא מפי רבנו ז"ל, עמק ונורא מאד:

א וזה בחינת מושא ומתן באמונה, כי עקר המושא ומתן הוא בשביל להמשיך בחינת כח הראות שהוא בחינת השגחתו ותברך שתהיה נמשכת עלינו בשלמות בבחינת ראייה שהיא בחינת אור הישר ואור החזור שעל-ידי זה נעשה כלי להשפע שתבא בעת ובזמן כנ"ל. כי כל המושא ומתן אינו נגמר כי אם על-ידי שני בני-אדם שנושאים ונותנים זה עם זה שזה נותן לזה מעות או חפץ פלוני וחברו נותן לו חליפו חפץ אחר ועל-ידי זה נעשה בחינת אור הישר ואור החזור, כי כל אחד ממושיך שפעו לחברו שזה בחינת אור הישר ואחר-כך הוא חוזר ומקבל ממנו, שזהו בחינת אור החזור, שזהו בחינת ראייה שעל-ידי זה דיקא נמשכת ההשפעה בגבול וזמן כנ"ל. על-כן באמת עקר המשכת שפע הפרנסה הוא רק על-ידי כפוחין שהוא בחינת הסתכלות, בחינת אור הישר ואור החזור שעל-ידי זה עושה כלי, דהנינו גבול וזמן שתהיה נמשכת ההשפעה בבחינת גבול וזמן שתבוא לו הפרנסה בעתו ובזמנו

וכנ"ל, ומה שצריכין לעשות איזה מושא ומתן ועסק הוא גם כן רק בשביל זה כדי להמשיך בחינת כח הראות בחינת אור הישר ואור החזור על-ידי המושא ומתן כנ"ל כדי שעל-ידי זה תבא השפעה בגבול ובזמן כנ"ל, כי בודאי ה' ותברך וכול לתן פרנסה להאדם בלא שום סבה כלי שום מושא ומתן, כמו שכתוב (תהלים עה, ז ח): "כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלהים שפט" וכו', וכמו שכלכל את אבותינו ארבעים שנה במדבר על-ידי הפן וכל דבר לא חסרו, רק מה שצריכין עתה איזה עסק ומושא ומתן זה רק מחמת שאין לנו כפוחין חזק כל כך שיהיה בבחינת ראייה מושא, דהנינו שהרב אינם זוכים שיהיו עיניהם צופות תמיד לישיעת ה' לבד בכפוחין חזק עד שימשיכו על-ידי זה בחינת אור הישר ואור החזור שעל-ידי זה נמשכת השפעה בגבול וזמן במועדו ובזמנו כנ"ל, ומחמת שלא כל אדם זוכה לזה עתה, על-כן צריכין עסקים ומושא ומתן. ועקר הפניה של המושא ומתן הוא בחינת הנ"ל, להמשיך על-ידי המושא ומתן בחינת אור הישר ואור החזור שהוא בעצמו בחינת הכפוחין. ועל-כן צריכין לעשות המושא ומתן באמונה דיקא, להאמין בה' שכל הפרנסה היא רק מאתו ותברך ולבנו עיניו לה' ותברך לבד. כי עקר הפרנסה היא רק על-ידי זה כנ"ל. וגם כל עקר המושא ומתן לא בא כי אם בשביל זה כדי

לקוטי הלכות

הלכות מושא ומתן ד

ארה חיים תשמט

עסק ומשא ומתן ועל-כן הוא צריך מושא ומתן שאז בטהונו חזק ביותר ואז ממשיך הפרנסה על-ידי שעושה כלי שהוא גבול וזמן וכו' כנ"ל:

ב וזהו בחינת מה שאמר ירמיה לישראל (דקמ"ח ב, לא): "הדור אתם ראו דבר

ה", ודרשו רבותינו ז"ל (מנחותא בשלה סנין כא הובא ברש"י שם ובשמות טו, כב): "שמעו' לא נאמר, אלא ראו', מפאן שהוציא להם צנצנת המן וכו' ואמר להם ראו במה נתפרנסו אבותיכם" וכו'. כי ישראל במדבר נזוגו על-ידי בטהון לבר, שזהו בחינת המן שירד להם בלי שום עשיה ועסק ומשא ומתן כלל והכל היה בזכות משה שהוא הדעת, ודורו דור דעה, שהמשיך בהם דעת גדול כל כך עד שהיו מכניזין עיני דעתם להסתפל בטהון לה' יתברך לבר עד שירד להם המן ארבעים שנה דבר יום ביומו. וזה בחינת הנסיון הנאמר בפן, כמו שכתוב (שמות טו, ד): "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים... למען אנסנו" וכו'. כי עקר הנסיון אם יתחזקו בטהון בכל יום ויום ולא יחשבו ויתרהרו מחשבה אחרת לדאג בשביל פרנסה לאמר, מה נעשה אם לא ירד המן מחור, רק יתחזקו בטהון בכל יום ויום שה' יתברך יתן להם גודאי אכלם בעתו. וכמוכן שם בפרשה שזה היה עקר הנסיון של המן אשר על-כן נצטוו (שם, טו): "איש אל יותר ממונו עד בקר". ועל-כן באמת נמצאו בהם אנשים אשר הותירו ממונו,

לעשות להשפעה כלי, דהינו גבול וזמן כדי שתבא ההשפעה בעתו כנ"ל. כי ההשפעה יורדת תמיד רק שהוא בלא גבול וזמן וכו' כנ"ל, ועל-ידי ההסתכלות בטהון שהוא בחינת אור הישר ואור החזר על-ידי זה נעשה כלי שהוא גבול וזמן שקא השפע במועדו כנ"ל. שזהו בעצמו בחינת המושא ומתן שהוא בחינת חליפין, בחינת אור הישר ואור החזר כנ"ל, ועל-כן באמת כל מי שבטהונו חזק ביותר לה' יתברך הוא פורק ממנו ביותר על מטרות המושא ומתן עד שיש צדיקים שיש להם בטהון חזק כל כך עד שאין צריכין שום עסק ומשא ומתן ולא שום עבדא ונסיעה כלל בשביל הפרנסה:

כי בטהונו חזק ביותר בה' יתברך אוי הוא עושה כלי להשפע, דהינו גבול וזמן על-ידי בטהון לבר שהוא בחינת כח הראות בחינת אור הישר ואור החזר וכו' ל, ועקר המושא ומתן הוא רק מחמת חלישות בטהון בתכלית השלמות. על-כן צריכין מושא ומתן כדי לחזק הכלי לקבל השפע על-ידי המושא ומתן שהוא בחינת כח הראות, בחינת אור הישר ואור החזר כנ"ל. אבל אפלו מי שעוסק במושא ומתן אף-על-פי-כן העקר הוא בטהון, כי בלא בטהון והסתכלות לה' יתברך לא יועיל לו כל המושא ומתן שעושים, כי העשר והפבוד מלפניו יתברך רק מחמת שאין לו דעת להתחזק בטהון לבר בלי שום עשיה של איהו

16 LU

"ויקצף עליהם משה" (שם, ט), כי עקר ירידת הפון הוא על-ידי בפתחון לבמו בה' ותברך לבר, שזהו בחינת הסתכלות, שעל-ידי זה לבר עושים וכולו וזמן להשפע שעל-ידי זה ירדה הפרנסה להם מן השמים לבר. וכן אמרו רבותינו ו"ל שבשביל זה ירד להם הפון בכל יום ולא בפעם אחר על פקוה ימים פדי שיתלו עיניהם למרום, הינו פנ"ל פדי שיהיה להם בפתחון חזק ופנ"ל, וזהו שאמר להם ירמיהו פשרצה שיעסקו בתורה ויתחזקו בפתחון לבר עד שתבוא להם הפרנסה מן השמים לבר בלי שום עסק כמו שפירד הפון לאבותינו, על-פן אמר להם: 'ראו דבר ה', 'ראו דיקא, הינו שהודיע להם שעקר המשכת הפרנסה הוא על-ידי פח הראות לבר שהוא בחינת בפתחון. שעל-ידי שהאדם מסתכל בפתחון רק לה' ותברך לבר הוא יכול להמשיך פרנסה כמועדו ובזמנו בלי שום סבה ועסק כלל רק שתבוא לו הפרנסה מן השמים כמו ירידת הפון ממש שהיה רק על-ידי בפתחון פנ"ל:

ג נמצא, שמושא ומתן באמונה של ישראל הוא רק להמשיך

אור הישר ואור החזרה. שעל-ידי זה נעשה בלי, שזהו בחינת בפתחון, כי עקר המושא ומתן הוא רק לחזק הכלי הנעשית על-ידי הפתחון פנ"ל. ועל-פן אסור להשתתף עם עובדי פוכבים משום ישם אלקים אחרים לא תפירו'. כי עקר הכלי,

דהינו שתמיד השפע פנבול וזמן, זה נעשה על-ידי פח הראות שהוא בחינת אור הישר ואור החזרה. ועקר בחינת אור הישר ואור החזרה הנעשה על-ידי פח הראות הוא רק פשמוכנין ומצמצמן הראות לאיזה דבר שמסתכלין עליו

(וכמבאר מזה בהתורה פנ"ל. ובהתורה ויאמר בשו אל רוח' [בסימן סה, עז שם] ובהתורה אשר העם, המדבר מהשגחה בסימן יג, עז שם). והכלל, שאין יכולין לראות דבר לקח הדבר לתוך העצת, דהינו לצירו פדעתו, כי אם פשפח הראות הולך מכון לאותו הדבר ובא עליו בהפאה שאו חזר הראות לעינו על-ידי ההפאה ונצטיר הדבר בעינו. ואו רואה את

הדבר. וזהו בעצמו בחינת פח אור הישר ואור החזרה שנמשך על-ידי פח הראות (וכמבאר בהתורה פנ"ל. ועל-פן אסור להשתתף עם העובדי פוכבים, כי השפע של ישראל יורדת דרך התדשה, מחמת שפאמינים בה' ותברך ובטוחים בו לבר, ויודעים כי כל השפע והפרנסה מאתו ותברך, כי הוא ותברך משגיח בהשגחה פרטית על כל דבר שבעולם. והוא יושב ומכלכל ומפרנס מפרני ראמים ועד ביצי פנים. ופקוה דאתדבק בו נש לתתא הכי מתנהגין עמה מלעלא, דהינו כמו שאנו מאמינים שהפרנסה באה בהשגחת ה' ותברך לבר, כמו פו הוא ותברך משגיח עלינו בהשגחה שלמה בבחינת פח הראות פנ"ל שבא בהפאה עלינו ואנו נצטירים בעינו. וכמבאר בהתורה אשרי

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים תשנא

גדלתו ותברך ולהבין דרכי הנהגותיו ותברך? כי אדרבה, זהו עקר גדלתו ורוממותו, כי במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו" (מגלה לא), כמו שכתוב (ישעיה נ, טו): "כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשפן ואת דבא ושלפל רוח" וכו', כמו שאמרו רבותינו ו"ל וכו' (עין סוטה ה), כי אם היה גדלות ה' ותברך רק כפי הכנת דעת האדם, אם פן חס ושלום, היה קץ לגדלותו, כי דעת האדם - כשר ורם יש לו קץ ונבול, אבל באמת דעתו מרומם מדעתנו, וכמו שכתוב (ישעיה נה, ט): "כי גבהו שמים מארץ פן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממשחבותיכם", ועל פן באמת אדרבא, זהו גדלתו ורוממותו ותברך שהוא מרומם ונשגב למעלה מתפיסת דעת האדם. עד שלרב גדלתו ורוממותו הוא משגיח בהשגחה פרטית על כל דבר שבעולם, כמו שכתוב (משלי טו, ג): "בכל מקום עיני ה' צפות ורואות", ואף-על-פי שאי אפשר לנו להבין זאת בדעתנו, אנו מסלקין דעתנו ומאמינים בזה באמונה לבד, כי זה עקר שלמות הדעת לצמצם הדעת ולהבין ולהשפיל שאי אפשר להבין דרכיו ונהגותיו ותברך ולסמך על האמונה לבד. כמו שמסרו לנו אבותינו הקדושים אשר שברו את גופם לגמרי וכו' להשיג אמונה השלמה, ועליהם לבד אנו צריכין לסמך וללמד בדרביהם:

העם - השגחה וכו', עני שם, ועל-פן יודת הפרנסה והשפע עלינו מאתו לבד, ואין להקלפות ויגה משם:

אבל העובדי פוכבים והרשעים הופרים אינם מאמינים בהשגחת ה' ותברך בשלמות. ועקר הכפירה שלהם היא בכחינת אור החזר שנעשה על-ידי הצמצום שמכונין הדעת והראות ככוון וכצמצום למקום שצריכין עד שחזור בהפאה לעיניו כנ"ל. אבל כשהראות נתפור מן הצד ואינו בא בהפאה להדבר שרוצה לראות אז אינו רואה את הדבר כנ"ל, וכמו כן באמונת הפסחון בה' ותברך עקר הפגם של העובדי פוכבים והופרים הוא שאין מצמצמין עיני דעתם לה' ותברך, כי באמת רבם בכלם מאמינים במציאת ה' ותברך, אבל עקר הכפירות שלהם הוא בהשגחה הפרטית, כי אומרים שה' ותברך גדול ונעלה ומרומם ונשגב כל כך עד שאי אפשר לציר בדעת שה' ותברך משגיח בזה העולם בהשגחה פרטית. ועל-ידי זה פופרים בכל התורה פלה התלוי בזה. אבל באמת עפרא לפומיהו וימלא פיהם תצין. כי נבער לבם מדעת אמת, כי הם מטעים את עצמם פאלו הם מגדלים ומגביהים כבודו ותברך שאומרים שלרב רוממותו ותברך אין ראוי חס ושלום, שישגיח על עולם השפל הזה. ותפח רוחם ונשמחם, כי הם רוצים להשיג

נמצא, שישראל שיש להם אמונה ובטחון שלם בה' יתברך והו' בחינת פח הראות שהוא בחינת אור הישר ואור החזר, דהינו שאור עיני דעתם הולך בישר לה' יתברך שמאמינים במציאותו יתברך בגדלתו וברוממותו יתברך עד אין סוף ואין תקלית, אבל על-ידי הגדלת הדעת הזה היה יכל הדעת להתפורר חס ושלום, עד שיצא מהגבול. ועל-ידי זה התפטר הדעת לגמרי, דהינו אם היו חס ושלום, רוצים להבין ולהשיג דרכי גדלתו לפי דעתם. היו יכולים לבוא לדעות פוזביות ולקפירות גדולות חס ושלום כמו העובדי פוזבים, אבל ישראל עם קדוש הם מצמצמים דעתם ומכניגים דעתם בכיון גדול לה' יתברך לכו שיודעים באמונה שלמה מגדלת ה' יתברך ורוממותו הנורא שהוא מרום ונשגב מאד מאד מכל מיני רוחניות שבכל העולמות. ומפל שכן מגשמיית העולם השפלה הזה. ואף-על-פי-כן הוא יתברך בעצמו משגיח בהשגחה פרטית על כל העולם השפלה הגשמי הזה. ומפרנס ומכיל כל מן מיני ראמים עד ביצי פנים. ומחמת שאנו מכניג דעתנו לאמונה הקדושה הזאת בדרך אשר מסרו לנו אבותינו הצדיקים, על-ידי זה מגיעים עיני דעתנו אליו יתברך בעצמו בבחינת הסתכלות שהוא בחינת אור הישר ואור החזר שנעשה על-ידי שמועז עד אותו הדבר בכיון

בצמצום, כי גם אנו מכניג דעתנו בצמצום גדול בדרך אמונה עד שאנו מגיעין אליו יתברך וממשיכין השגחתו יתברך עלינו בשלמות, כי כמו שאנו מאמיגין בהשגחתו בפרטיות בשלמות, כמו בן נמשך באמת השגחתו בשלמות עלינו, דהינו בבחינת ראייה הפאה בכיון ובלישר בבחינת הפאה עד שאנו נצטרין בעיניו בבחינת רצוא ושוב. וכמו בן חוזר חלילה בכל פעם. ועל-ידי זה נתחדש השפע בכל פעם באור גדול ועצום ונמשך רב טוב לבית ישראל:

ד אבל העובדי פוזבים הפופרים שפופרים בהשגחתו מחמת כפילות דעתם שאומרים שהוא יתברך מרום מלהשיג בעצמו על העולם, ומזה נמשכין כל הפירות שלהם וכל העבודות זרות של הדורות הקודמין, פי אומרין בשטותם שחס ושלום ה' יתברך מסר ההנהגה למערכת השמים עד שבאו על-ידי זה לעבד עץ ואבן מעשה ידי אדם, כי אמרו שאי אפשר להמשיך השפע כי אם על-ידי עבודת תמונה גשמיית שהוא כלל כל העבודות זרות שלהם. פמוכן בספרים. שזה היה סבת טעותם של הדורות הקודמין שעבדו עבודה זרה. וכמו בן כל הטעות של הפופרים שבודות הללו. הכל הוא על-ידי טעותים פאלה מחמת שאינם מכניגים ומצמצמין דעתם להבין ולהשכיל שאי אפשר להבין דרכי גדלתו יתברך

והנהגותיו ותברך ועל־ידי זה אין יכולים להגיע בעיני דעתם אליו ותברך כמו האדם שרוצה לראות דבר מרחוק אבל אינו מכון ומצמצם עיניו לאותו הדבר, רק מסתפל מן הצד שעל־ידי זה מתפור הראות ואינו יכול לראות ולהביא אותו הדבר לעיניו, כמו כן הוא ממש בענין מעיות דעתם הרעה שרוצים להסתפל בהשגת גדלתו ותברך ואינם מכונים דעתם להביט אליו ותברך לבד רק מסתפלים מן הצד בדרבי חקירותם הרעה עד שיוצאין מן הגבול. ואינם חוזרים להמשיך השגחתו ותברך עליהם מחמת שאינם יכולים להגיע אליו ותברך מחמת שאין להם אמונה כי על־ידי הדעת אי אפשר להשיגו ותברך כי אם על־ידי אמונה לבד. וכמבאר בכמה מקומות וכנ"ל:

ה ועל־כן גם ה' ותברך אין ממשיך עליהם השגחה שלמה. ואין משגיח עליהם כי אם בבחינת חצי הראות, כמבאר בהתורה 'אשרי העם' הנ"ל, והינו שבבכול מתפזרת שפע ההשגחה קדם שמיגיע עליהם, כי אין מגיע עליהם ההשגחה והשפע בבחינת הפאה, כי "הביט אל עמל לא תוכל" (הכסף א, יט), כי כמו שהם אינם מכונים דעתם אליו להאמין בהשגחתו ותברך, כמו כן הוא ותברך מודד להם מדה כנגד מדה. ואף על־פי שבאמת לאמתו גם כל פרנסתם של עובדי פוכבים הכל ממנו

ותברך בהשגחתו לבד, אבל הוא ותברך מוסר השפע שלהם להחיונינם ונאונים דרך השדים והקלפות שנתהו משבירת פלים, שגששו מרבויו אור. שכל זה מחמת שאין מצמצמין דעתם, ודעתם הוא בבחינת רבוי אור שגורם שבירת פלים שאומרים שמחמת רוממותו וגדלתו הוא ותברך רחוק חס ושלום מזה העולם שזהו בעצמו בחינת רבוי אור שגורם שבירת פלים. שמחמת הרבוי הדעת שרוצים להשיג רוממות גדלתו ותברך נחלקו ונפלו לגמרי עד שפזרים בהשגחתו ותברך. ומחמת זה גם ה' ותברך משגיח עליהם בבחינת רבוי אור בלי גבול, הינו בבחינת שבירת פלים. ואינו מכון ומצמצם השפע עליהם בהפאה כי אם בתר בתפה, כמו שאיתא בזהר הקדוש (תקרא דף כג), אשר על־ידי זה כל השפעתם יורדת לחיונינם וקלפות שנתהו מרבויו אור, משבירת פלים. ומשם הם מקבלים פרנסתם. ועל־כן אסור לישראל להשתתף עם העובדי פוכבים משום 'ישם אלהים אחרים לא תזכירו', כי השפעת העובדי פוכבים היא ממאה, כי יורדת דרך הממאה והספרא אחרת מחמת שאינם מאמינים בהשגחתו בשלמות שנהו בחינת שם אלהים אחרים. כי כל הפזירות שבעולם הם בחינת עבודה זרה, בחינת אלהים אחרים. ועל־כן המשתתף עמם עובר משום 'ישם אלהים אחרים לא תזכירו' כי

כח הראות בחינת מנת"א (מעשים, נסיות, תנים, אותיות) בחינת פראשית, כמו שמבאר במקום אחר. ועלין געוירם כל הלילה בשבעות כדי לתקן את העינים שהוא כח הראות וכו' ונצולין מפרת שהוא בחינת "יהי אחריתם להכרית" (תהלים קמ, י), שגברת אצלם אור החזור מאור הישר מחמת שאין מוכנים אור העינים ב"שר ובכוון וכו', בבחינת (שם א, ל): "שמור תם וראה ישר פי אחרית לאיש שלום". ובשביל זה בליל שבעות פשנעוירים אומרים הראשית והאחרית מפל סדרא ומפל ספר, פי "טוב אחרית דבר מראשיתו" (קהלת י, ח), פי כל התחלות קשות והגמר קשה ביותר. ועלין אין המצוה נקראת אלא על מי שגומרה והמתחיל במצוה אומרים לו גמר פי צריכים לומר לו גמר, פי צריכין לחזק אותו על הגמר ביותר, פי הגמר קשה ביותר. וזהו בכלליות ישראל. וכן בכל אדם בכלליות עבודתו ובפרטיות בכל מצוה ובכל עבודה. וזה בחינת מחלקת קרה על משה שהלבישן מליתות שכלן תכלת וכו'. ובשביל זה אוכלין מאכלי חלב בשבעות בפקר בבחינת: "עיניו כיונים על אפיקי מים רחצות בחלב ישבות על מלאת" – על מלאה של עולם

(שיר השירים רבה פרשה ה, יז) דהיגו בחינת השגחה שלמה. וזה בחינת (שמות כג, יט): "ראשית בפורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו". וזה

הם כופרים בהשגחתו השלמה ואומרים כחם ועצם ידם עושה להם את החיל הזה, שזהו בחינת עבודה וזה בחינת שם אלהים אחרים, פי אנו צריכים להתרחק מהם ומדרכיהם בתכלית הרחוק, פי אנו צריכים להאמין שכל פרנסתנו היא בהשגחה לבד. וכל המשא ומתן שעושין הוא רק כדי להמשיך בחינת אור הישר ואור החזור כדי לעשות הפלי לקבל השפע ועלין אצלנו אין המשא ומתן העקר, רק העקר הוא האמונה והבטחון שהוא בחינת הסתכלות אל ה' להאמין בהשגחתו ותברך שכל זה הוא בחינת שם ה' וכו' ל:)

פי מה שאנו מצמצמין דעתנו להאמין בהשגחתו הפרטית אף על-פי שהוא מרום ומשא מאד מאד. זה הצמצום הוא בחינת שם ה', פי שם הוא בחינת מלכות בחינת צמצום פידיע. אבל העובדי כוכבים הפופרים בהשגחתו הפרטית ובאים על ידי זה לעבודה וזה וכפירות, וזה בחינת שם אלקים אחרים. עלין המשתתף עמוקם עובר משום ושם אלקים אחרים לא תזכירו. וכו' ל:)

כל הדברים האלה מאות ו' לא נכתב מהם פי אם ראשי פרקים. ואם יתנה ה' עפדיו ותבארו קצת:

ו זה בחינת עמר שעוירים, בחינת ספירת העמר כדי להמשיך השפע בגבול ובזמן. וזה בחינת קבלת התורה בשבעות. פי התורה היא בחינת

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים תשנה

שמוכא שעקר מה שדחה ה' ותברך את המלאכים שלא יקמרונו על נתינת התורה לישראל שאמרו שיתנו להם התורה. עקר דתיה שלהם היתה על-ידי מצוות בשר בחלב שאמר להם ה' ותברך, והלא אכלתם בשר בחלב אצל אברהם אביהם, כי אסור בשר בחלב הוא חידוש גדול, כי אסור לבשל בשר בחלב אפלו גדי בחלב אמו שיוצק ממנה וגזון ממנה וכל חיותו ממנה. והגדי בעצמו מתר באכילה. והחלב בעצמה מתרת, אף-על-פי-כן אסור לחברם יחד, שכל זה מורה שאי אפשר להשיג דרכי הנהגותיו ותברך שבוה תלוי עקר קבלת התורה:

ו ונתחזר לבאר קצת, כי עקר קבלת התורה תלויה באמונת ההשגחה פרטית. שאז שיק מצוה ועברה, שבר וענש, כי אין דבר נעלם ממנו ואין נסתר מנגד עיניו. והוא ותברך בוחר בתורה ובמצוות מעשיות הנעשין בזה העולם הגשמי מדברים גשמיים, אבל הכופר בהשגחה חס ושלום, הוא כופר בכל התורה בלה. וזה הדבר ידוע ומוכן לכל. ועל-כן כל התורה היא בחינת עינים, בחינת 'בראשית' שהוא התחלת התורה תמן 'ראשית' תמן 'בת' (תקני הוי"ו) שהם תלת גנין דעינא ובה עיני, כי עקר פלליות התורה הוא בחינת עינים, בחינת ראיה והשגחה, דהינו שאנו מאמינים בהשגחתו בפרטיות שהוא ותברך צופה ומביט ורואה ומשיג תמיד

על כל דבר ודבר בפרט, כמו שפתיב (תהלים ל, ד): "ממכון שבתו השיגח אל כל יושבי הארץ", ועל-ידי-יהוה שאנו מאמינים בהשגחתו ותברך אנו מכונים עיני דעתנו אליו תמיד בבחינת (שם כה, טו): "עיני תמיד אל ה'", בחינת (שם קכ, א): "אלוה נשאתי את עיני הישבי בשמים". כי אף-על-פי שהוא ותברך יושב בשמים ומרוקם ומנשא מאד מאד מאתנו, אף-על-פי-כן הוא ותברך בעצמו משיגים בהשגחה פרטית על כל דבר שבעולם עד תכלית נקדת הפרקו של עולם הגשמי וכל אשר בו. וכמו שכתוב (שם קז, ה): "מי פה" אלהינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ". וזהו עקר פלליות התורה, כי הפזים וכופר איזה פניה בעלמא בהשגחה הפרטית הוא כופר בכל התורה בלה ויוצא מן הדת והוא הוא האפיקורוס והכופר המזקר בכל דברי רבותינו ז"ל שהוא גרוע ממשפך ומוקר לכל התורה בלה. וזה דבר פשוט שאין צריכין לבארו:

ח ובשביל זה סופרין ספירת העמר שבע שבתות קדם קבלת התורה שהוא הכנה לקבלת התורה, כי הנפת העמר שעורים הוא בשביל להמשיך על-ידי זה אמונת השגחתו הפרטית שהוא יסוד כל התורה בלה כ"ל. ובשביל זה היו מניפין אותו בכל הששה קצוות, כי היה מוליד ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, מעלה

ומוריד למי שהשמים והארץ שלו כדי לקשר כל העולם והנהגתו לה' ותברך למען דעת כל עמי הארץ כי הכל מקשר אליו, כי הוא ותברך משגיח תמיד בהשגחה פרטית על כל פרטי הברואה, שזהו סוד פנינת קריאת שמע שצדיקין לכוון ב'אחד' כדי להמליכהו למעלה ולמטה ובארבע רוחות (ברכות יג), הינו שדנע באמונה שלמה שהוא ותברך מלך על כל הארץ "ומלכותו בכל משלה" (תהלים קז, טו), והמלכות והנהגה אפלו של העולם הגשמי הזה הוא על ידו ותברך בעצמו "כי לה' המלוכה" (וב' שם כב, טו), וזהו בעצמו סוד פנינת קריאת שמע על-פי סוד כפי המבאר בזהר הקדוש ובכתבי האר"י ז"ל שמבאר שם שעקר פנינת קריאת שמע לקשר ולחדד בחינת מלכות להקדוש-ברוך-הוא, עין שם הינו כנ"ל שדנע באמונה שלמה שהנהגת העולם, שזהו בחינת מלכות שהוא מלך ומושל ושלט ומנהיג העולם, זאת הנהגה מקשרת ומחדדת אליו ותברך לבדו ומבלעדו אין אלקים, כי הוא לבדו ותברך מנהיג ומושל בכל העולם. נמצא שבאמת למי שהוא חכם ומבין מדעתו כל פנינת האר"י ז"ל ותזהר הקדוש בלם שכים למקום אחד לפנינת הפשטיות של כלל ישראל, שמכונים באחד להמליכהו למעלה ולמטה וכו' אבל אינו יוצא אם כוון חכם שה' ותברך אחד ואין שני, כי אר-על-פי שזהו פנינת אמתית אבל אינו

יוצא בזאת הפנינה לכו. כי אם לא יכוון רק שה' ותברך אחד ואין שני עדיו לא כוון לבדו להאמין באמונת השגחתו ותברך שהוא בעצמו מנהיג ומושל בעולם. וכשאינו מאמין בזה חס ושלום, הוא כופר גמור כנ"ל. על-כן צונו אותנו רבותינו זכרונם לברכה להאריך בדילת דאחד כדי להמליכהו למעלה ולמטה וכו', כי זהו עקר סוד שרש היחוד כשמקשרין ומחדדין הנהגת כל העולמות אליו ותברך שמאמינים שהוא ותברך מלך ומנהיג ומושל בעצמו בכל העולם הגשמי הזה ומכל שכן בכל העולמות בלם. ועל נקדה זאת סובב כל פנינת התורה והמצוות וכל סודות הפנינות של כל כתבי האר"י ז"ל וזהר הקדוש. כי מבאר בכל הספרים ששרש פנינת כל המצוות הוא ליחד קדשא בריך הוא ושכינתה. וכמו שזוהרין לומר קדם כל מצוה ודבר שבקדשה, לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה וכו', הינו כנ"ל. כי עקר סוד יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה הוא בחינת זאת, כי בחינת הנהגה והמלכות מה שה' ותברך מצמצם עצמו כדי להשגיח ולהנהיג העולם זאת הבחינה נקראת מלכות בחינת שכינה. ומי שפופר חס ושלום, בהשגחה ומפריד הנהגת מלכותו ממנו ותברך הוא נהגן מפריד אלוף. ועקר אמונתנו הקדושה הוא שאנו מאמינים כי לה' המלכות, הינו שהנהגת העולם שהוא בחינת מלכות

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים

מקרני ראמים עד ביצי פנים, ועל-כן נקראת זאת המנחה של שעורים על שם עמר דיקא. אף-על-פי שכל המנחות כלם היו עשירית האיפה שהיא שעור עמר, אף-על-פירבן זאת המנחה נקראת עקרה בשם עמר, כמבאר בתורה ובדברי רבותינו וברונם לברכה. כי עקר המנחה זאת הוא כדי להמשיך אמונת השגחתו ותברך בעולם שהוא יסוד התורה כנ"ל. ועל-ידי אמונת ההשגחה נעשה כלי וגבול זמן להשפע וכו' כנ"ל. ועל-כן נקראת בשם עמר לשון מדה, כי העקר הוא המדה, דהינו הכלי, דהינו שנוכח

דף סח

להמשיך החיות והשפע במדה בגבול זמן שלא תהיה בבחינת רבוי אור וכו'. שזה זכין על-ידי הנפת העמר שעורים שעל-ידי זה ממשיכין אמונת ההשגחה שהיא בחינת ראיה שעל-ידי זה נמשך השפע בבחינת כלי ומדה בגבול זמן שזהו העקר כנ"ל. ועל-כן אחר-כך מתחילין לספר שבע שבתות כדי להמשיך החיות והשפע לתוך הזמן, כי על-ידי העמר מתקנין בחינת הכלי והמדה שעל-ידי זה נתהוה הזמן, כי כל זמן שלא היו מדות וכלים לא היה זמן. ועקר קיים העולם הוא על-ידי שממשיכים החיות והשפע לתוך בחינת מדות וכלים שעל-ידי זה נתהוה הזמן. ועל-ידי זה יורד השפע בגבול זמן בעת שצריכין, ועל-כן ספירת העמר היא הכנה לקבלת התורה בשבועות, כי עקר קבלת

מקשר ומיחד אליו כי הוא לבדו מלך שליט ומושל בכל העולם ומנהיג הכל בהשגחתו לבד. ואמונת הקדושה הזאת אנו ממשיכין על-ידי כל מצוה ומצוה, כי אמונת הקדושה הזאת היא יסוד כל התורה בלה, כמו שכתוב (תהלים קמ"ט, טו): "כל מצותך אמונה". ועל-כן אומרים קדם כל מצוה "לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה וכו'". כי עקר פונתנו בכל מצותינו ועבודתנו כדי להמשיך עלינו אמונה הזאת שהיא בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה ליחד ולקשר הנהגת המלכות אליו ותברך לבד כנ"ל:

ט וזהו בחינת הנפת העמר שמניפין אותו בכל הששה קצוות כדי להמליכו למעלה ולמטה ובארבע רוחות כנ"ל. ועל-כן היה בא מן השעורים שהם מאכל בהמה, כי אי אפשר להבין זאת בדיעת כי אם על-ידי אמונה לבד. שצריכין לסלק דעתו לגמרי. בבחינת (תהלים ע"ב, טז): "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך". גם היה מאכל בהמה לרמז שלא די שה' ותברך משגיח על בני - אדם להחיותם ולפרנסם בכל עת, אף גם אפלו בהמות הוא ותברך גם-כן בעצמו מפרנס בהשגחתו הפרטית לבד, כמו שכתוב (תהלים קמ"ט, טו): "נתן לבהמה לחמה לבני ערב אשר יקראו". כי זהו עקר יסוד האמונה הקדושה להאמין שהוא ותברך משגיח בהשגחה פרטית ומחיה ומפרנס ומכלכל אפלו בהמות

והתורה תלוי בזה על-ידי שמאמינו בהשגחתו ותברך שמאמינו שאף-על-פי שה' ותברך הוא למעלה מהמדות והפלים למעלה מהזמן, אף-על-פי-כן הוא ותברך בעצמו משגיח ומחיה ומשפיע לתוך כל הגשמים ומקים את הזמן בהשגחתו לכד וכו"ל. ועל-יזן הם שבע שפחות פנגד שבע גלדי עינא. שהם בחינת ראייה והשגחה:

י ועל-יזן געורים כל הלילה בשבעות לתקן את העינים כדי לכוון עינינו לה' ותברך לכד על-ידי עסק התורה בכל הלילה שהוא בחינת עינים, שזוהו עקר יסוד כל התורה פלה פנ"ל. וכמו שכתוב (משל"ד, כח): "עיניך לנבח יביטו ועפעפוד יישרו נגדך". וזה שמוכא שעל-ידי שגעורים בלילה מתקנים ומקפרים על עוון פרת, פי הרשעים שעוברים על התורה נאמר בהם (בראשית ת, ט): "ונברתה הנפש הריא" וכו', בחינת 'הי אחריתם להכרית', פי כמו שעל-ידי כל המצוות מקשרים ומתחדים כל העולמות לה' ותברך על-ידי שממשיכין על-ידי כל מצוה ומצוה אמונת ההשגחה שהנהגת ומלכות העולם מקשר בו ותברך פי הוא לבדו מלך בעולם פנ"ל, כמו כן להפך על-ידי עברות חס ושלום, שעוברים על התורה, על-ידי זה נמשכין בפירות חס ושלום, כמו שכתב רבנו ז"ל בספר המדות על-פי אלף-בית (עוד אמינה אה"ב) - "הפשע מכניס פפירה באדם",

ועל-ידי הפירות הם מקרדין המלכות מה' ותברך, דהינו שפופרין בהשגחתו ותברך. ועל-ידי זה ה' ותברך אין משגיח עליהם בהשגחה שלמה פי אם בבחינת ההשגחה שמשגיח על העובדי פוכבים שהוא בחינת חצי הראות, בחינת פתר פתפה, דהינו שמתחיה אותם דרך הקלפות והחיצונים שהם מוזקי עלמא. על-יזן באמת הם מקבלים ענשים קשים ומרים על ידם. וזה עקר בחינת הברת. כמו שהם רצו להפריד ולכרות חס ושלום, הנהגת המלכות מה' ותברך, כמו כן הם נברתין מה' ותברך שאין יכולין לכלל בו ותברך ואין יכולין להמשיך אמונת אלקותו עליהם בבחינת השגחה שלמה שיחזרו ויצטוו בעיניו, רק קדם שפגיע כח הראות מאתו ותברך עליהם נתפזר מקדם בין הקלפות והחיצונים ועל-ידי זה הם נברתין מה' ותברך בבחינת 'הי אחריתם להכרית', פי המושכת השגחתו וחייתו מאתו ותברך על כל נברא זה בחינת 'ראשית'. ואחר-כך בשגמ'שך החיות וההשגחה עד שפוגע בהנברא להחיותו ולקיימו זה בחינת 'אחרית'. ומי שמאמין בהשגחתו הפרטית שמאמין שחייתו מה' ותברך לכד פי הוא ברא אותו ואת כל העולם יש מאין המחלט והוא ותברך מחיה אותו וכל העולם בכל עת, על-ידי זה ממשיך כח הראות של ה' ותברך עליו בשלמות בבחינת הפאה, דהינו שאנו חוזרים ונצטוו בעיניו פנ"ל,

התורה תלוי בזה על-ידי שמאמינו בהשגחתו ותברך שמאמינו שאף-על-פי שה' ותברך הוא למעלה מהמדות והפלים למעלה מהזמן, אף-על-פי-כן הוא ותברך בעצמו משגיח ומחיה ומשפיע לתוך כל הגשמים ומקים את הזמן בהשגחתו לכד וכו"ל. ועל-יזן הם שבע שפחות פנגד שבע גלדי עינא. שהם בחינת ראייה והשגחה:

י ועל-יזן געורים כל הלילה בשבעות לתקן את העינים כדי לכוון עינינו לה' ותברך לכד על-ידי עסק התורה בכל הלילה שהוא בחינת עינים, שזוהו עקר יסוד כל התורה פלה פנ"ל. וכמו שכתוב (משל"ד, כח): "עיניך לנבח יביטו ועפעפוד יישרו נגדך". וזה שמוכא שעל-ידי שגעורים בלילה מתקנים ומקפרים על עוון פרת, פי הרשעים שעוברים על התורה נאמר בהם (בראשית ת, ט): "ונברתה הנפש הריא" וכו', בחינת 'הי אחריתם להכרית', פי כמו שעל-ידי כל המצוות מקשרים ומתחדים כל העולמות לה' ותברך על-ידי שממשיכין על-ידי כל מצוה ומצוה אמונת ההשגחה שהנהגת ומלכות העולם מקשר בו ותברך פי הוא לבדו מלך בעולם פנ"ל, כמו כן להפך על-ידי עברות חס ושלום, שעוברים על התורה, על-ידי זה נמשכין בפירות חס ושלום, כמו שכתב רבנו ז"ל בספר המדות על-פי אלף-בית (עוד אמינה אה"ב) - "הפשע מכניס פפירה באדם",

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים תשנט

שְׁתוּהוּ בְּחֵינַת אור הַיֵּשֶׁר וְאור הַחֹזֵר. וְאִי הָאֲחֵרִית מְקַשֵּׁר בְּרֵאשִׁית, כִּי כֹל הָעוֹלָם הֵיזָה הַנִּשְׁמִי שֶׁהוּא בְּחֵינַת אַחֲרִית, כִּי הוּא סוֹף כֹּל דְּרָגוֹן מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ וְחֹזֵר וְנִכְלָל בְּרֵאשִׁית הַמְּחַשְׁבָה שֶׁהוּא הַשְּׁגָחַתוֹ יתְבַרֵךְ. וְהוּא בְּחֵינַת סוֹף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשְׁבָה תַּחֲלָה, כִּי ה' יתְבַרֵךְ רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (יְשַׁעְיָה נד, ו): "אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים", וְהוּא יתְבַרֵךְ "מִגִּיד בְּרֵאשִׁית אַחֲרִית" (שֵׁם סג, י), כִּי הָאֲחֵרִית מְקַשֵּׁר בְּתַכְלִית הָאֲחֻדוֹת, עַל־יְדֵי הַשְּׁגָחַתוֹ הַשְּׁלֵמָה שְׁעַל־יְדֵי זֶה מְקַשְׁרִין כֹּל הָעוֹלָמוֹת וְאֶפְלוֹ הָעוֹלָם הַנִּשְׁמִי הֵיזָה שֶׁהוּא בְּחֵינַת סוֹף כֹּל דְּרָגוֹן בְּחֵינַת אַחֲרִית, הַכֹּל מְקַשֵּׁר בְּרֵאשִׁית הַמְּחַשְׁבָה כֵּן־ל:

כִּי אֵלּוֹ רוֹאֵה בְּעֵינָיו מִמֶּשֶׁ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב רַבְּנּוּ וְ"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר (בְּסִיּוּן סב), דְּהֵינּוּ שְׁעֵינּוּ מִבֵּיטוּם תְּמִיד לֹא יתְבַרֵךְ לְבַד בְּלִי שׁוּם חֻקִּמוֹת וְחֻקֵּירוֹת, רַק שְׂפָתוֹב וְצוֹפָה וְכוּטֵם כּוּ יתְבַרֵךְ בְּאַמּוּנָה שְׁלֵמָה שְׂכַל חַיּוּתוֹ וּפְרָגְסָתוֹ הוּא רַק מִמּוֹנֵי יתְבַרֵךְ לְבַד. וְעַל־יְדֵי זֶה בְּאִמַּת חֹזֵר הָאֵור אֵלּוֹ בְּבְחֵינַת אֵור הַיֵּשֶׁר וְאֵור הַחֹזֵר הֵן־ל בְּבְחֵינַת רְצוֹן וְשׁוּב. וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁד עַלּוֹ בְּחֵינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, דְּהֵינּוּ שְׁחֹזֵר וְנִצְטִיר בְּעֵינּוּ יתְבַרֵךְ כֵּן־ל. וְאִזּוּ מְקַשֵּׁר הָאֲחֵרִית בְּרֵאשִׁית שְׁתוּהוּ עַקֵר הַתַּכְלִית שְׂאֵנּוּ מְקוּיִם. וְהוּא, כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שְׁלוֹם, 'אַחֲרִית' דִּיקָא, כִּי זֶה עַקֵר הַתַּכְלִית הַמְקוּהָ שֶׁל הַתְּמִימִים שְׁיִכּוּ לְאַחֲרִית טוֹב בְּבְחֵינַת (קִדְשִׁי ג, ח) "טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מְרֵאשִׁיתוֹ", דְּהֵינּוּ שְׁיִכּוּ שְׂתִיקְשֵׁר הָאֲחֵרִית לְהֵרֵאשִׁית, דְּהֵינּוּ שְׂתִיהָ נִכְלָל כּוּ יתְבַרֵךְ. לֹא כֵן הַרְשָׁעִים שְׂנֵאֲמַר בְּפִתְחָם: 'הֵי אַחֲרִיתָם לְהַכְרִית', 'אַחֲרִיתָם' דִּיקָא, כִּי "אַחֲרִית רְשָׁעִים נִכְרַתָּה" (תְּהִלִּים לו, לח), עַל־יְדֵי שְׂרָצוּ חַס וְשְׁלוֹם, לְהַפְרִיד בֵּין הַדְּבָקִים, לְהַפְרִיד הָאֲחֵרִית מִהֵרֵאשִׁית עַל־יְדֵי כְּפִירְתָם שְׂכַפְרוּ בְּאַמּוּנַת הַהַשְּׁגָחָה כְּזֶה הָעוֹלָם הַנִּשְׁמִי שֶׁהוּא בְּחֵינַת אַחֲרִית וְסוֹף כֹּל דְּרָגוֹן וְכֵן־ל. אֲבָל הַצְּדִיקִים הַמְּאֵמִינִים בְּהַשְּׁגָחַתוֹ יתְבַרֵךְ מְרִישׁ כֹּל דְּרָגוֹן עַד סוֹף כֹּל דְּרָגוֹן, עַל־יְדֵי זֶה הֵם מְקַשְׁרִים הָאֲחֵרִית בְּרֵאשִׁית וְעַל־יְדֵי זֶה אַחֲרִיתָם טוֹב בְּבְחֵינַת 'כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שְׁלוֹם'

וְזֶה בְּחֵינַת (תְּהִלִּים לו, ט): "שְׂמַר תֵּם וְרֵאֵה יֵשֶׁר כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שְׁלוֹם", שְׂהַפְסוֹק מוֹהֵר אוֹתָנּוּ עַל קוּיִם הַתּוֹרָה. וְהוּא "שְׂמַר תֵּם" לִילָד בְּתְמִימוֹת לְהֵאֱמִין כּוּ יתְבַרֵךְ בְּתְמִימוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים יח, ט): "תְּמִיִם תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", וְהוּא 'וְרֵאֵה יֵשֶׁר', כִּי אֲמוּנַת הַתְּמִימִים הִיא בְּחֵינַת רֵאֵה יֵשֶׁרָה זְכָה וְכֵרָה, כִּי הֵם רֵוֵאִים בְּיֵשֶׁר וּמִבֵּיטוּם אֵלּוֹ יתְבַרֵךְ לְבַד וּמְכַוְּנִים עֵינֵיהֶם אֵלּוֹ יתְבַרֵךְ בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר מְאֹד בְּלִי שׁוּם נְמִיָה אֵל הַצֵּד חַס וְשְׁלוֹם, לְיָמִין וְלְשְׂמָאל, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי ד, כח כו): "עֵינֶיךָ לִנְכַח יְבִיטוּ וְכוּ", אֵל תִּטּוּ יָמִין וְשְׂמָאוֹל", כִּי הֵם מְכַוְּנִים עֵינֵיהֶם לֹא יתְבַרֵךְ, כִּי הַמְּאֵמִין בְּאִמַּת הוּא אֲצִלּוֹ

וכו' על-ידי משה רבנו עליו השלום, על-ידי קבלת התורה ועל-ידי כל האותות והמופתים וכו'. שמנה מדברים הפסוקים שם בסוף התורה, כמו שכתוב (דברים ד, יא ט): "לכל האות והמופתים וכו'. ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל". והתחלת התורה מדברת מעיני ה' ותברך, שזהו בחינת בראשית תמן ראשי תמן בת שהם תלת גונין דעינא וכת עין, הינו בחינת עיני השגחתו ותברך אשר בהם הוא צופה ומביט מראשית הנראה עד סוף כל הדורות. ובהם ברא את כל העולם, כמו שכתוב (בראשית א, א): "בראשית ברא אלהים את השמים" וכו', וכן שכתוב (איוב כ, טד): "כי הוא לקצות הארץ יביט", ובהם הוא מתייח את העולם בכל עת, כמו שכתוב (דברים ה, ט): "עיני ה' הנה משמטות בכל הארץ". נמצא שהתחלת התורה מדברת מעיני ה' ותברך. וסיום התורה מדברת מעיני כל ישראל. ועל-ידי התורה הקדושה שהיא בחינת אמונה כנ"ל, על-ידי זה מקשר הסוף והאחרית בהראשית כנ"ל. שזהו בעצמו בחינת התקשרות וכלליות עיני כל ישראל שהם בחינת אחרית נגדו ותברך שהם מקשרים בו ותברך בראשית המחשבה, כי בלא חד, כי קדשא בריך הוא ואוריתא וישראל בלא חד, כי על-ידי שאנו מאמינים בהשגחתו ותברך ומקמינן את התורה על-ידי זה השגחתו

וכנ"ל. ועל-כן בליל שבועות שגוערים כל הלילה לתקן פח הראות להמשך השגחה שלמה בבחינת אור הישר ואור החזר שעל-ידי זה חוזרים ונצמזמים בעיניו ונתקשר ונתמיד בחינת האחרית בראשית, על-כן מתקנים אז בחינת פגם הכרת שהוא בחינת כריתות אחרית מבחינת ראשית כנ"ל. כי עתה בליל שבועות זוכין לקשר האחרית בראשית כנ"ל שזהו שרש כל התורה שהוא בחינת עינים כנ"ל:

יא ובשביל זה התחלת התורה היא בראשית, שהוא בחינת ראיה והשגחה, כי בראשית הוא בחינת תלת גונין דעינא וכת עין כנ"ל. וסוף התורה הוא לעיני כל ישראל, כי ההשגחה בחינת פח הראות נמשך מראשית ועד אחרית, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, עד שחזור ונקבל הסוף בהראש, האחרית בראשית. שזהו עקר שלמות הראיה וההשגחה. נמצא, שסוף התורה מקשר לראשה, כי סוף התורה - לעיני כל ישראל. והתחלת התורה הוא - בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שהוא גספן בחינת ראיה והשגחה, שנה בחינת בראשית כנ"ל, כי הסוף והאחרית מקשר בהראשית שזהו עקר שלמות הראיה כנ"ל. ועל-כן סוף התורה מדבר מעיני כל ישראל שהם צופים ומביטים אליו ותברך כי הם מאמינים בהשגחתו ותברך תמיד שזה

לקוטי הלכות

הלכות משא ומתן ד

ארה חיים תשסא

מגיע עלינו בשלמות. ואנו חוזרין ונצטווין בענינו וכו' פנ"ל, שעל ידי זה מקשרים ומחדים עינינו ובעינו יתברך ברחינת (שיעור ב, ח): "כי עין בעין יראו", שזהו בחינת התקשרות וכלליות האחרית בראשית בחינת כלליות סוף התורה בתחלתה, כלליות עיני כל ישראל בעיני ה' יתברך שהוא בחינת בראשית פנ"ל:

יב ובשביב' זה בשגורים כליל שבועות בשביב' לתקן פח הראות כדי לקבל את התורה שתלויה בזה פנ"ל, על-כן עוסקים אז לומר הראשית והסוף של כל סדרא ושל כל ספר בתורה שבכתב ושבעל פה, הינו פנ"ל. כדי לחבר האחרית בראשית, שזהו בחינת הפוך סוף התורה בתחלתה, שזהו בחינת שלמות ההשגחה ברצוא ושוב פנ"ל:

יג וזהו בחינת מה שצריכין להתחזק מאוד מאוד בעת הגמר של המצוה והעבודה שהתחיל. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מתקואא עשב סימן ו): "המתחיל במצוה אומרים לו גמר, ואין המצוה נקראת אלא על מי שגומרה", וכמו שראוין בחוש שהגמר קשה וכבד מאוד מאוד, כי ההתחלה קשה מאוד. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כל התחלות קשות. ואחר ההתחלה הולך ומתנהג קצת פסדר. ואחר כך בשמגיעים לגמר קשה וכבד מאוד ועל-כן הצרכו רבותינו זכרונם לברכה להזהיר מאוד על הגמר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם

ר"ת

לברכה, המתחיל במצוה אומרים לו גמר וכו' וכפ"ל. הינו על-פי המבאר למעלה, כי הגמר הוא בחינת אחרית ואין זכיון לקשר האחרית בראשית, שזהו תכלית כל המצוות והעבודות פנ"ל, כי אם כשזוכין לגמר המצוה בשלמות, ועל-כן מתגרה על זה הפעל דכר מאד, ועל-כן צריכין להתחזק מאד לגמר המצוה והעבודה שהתחיל, כי כל מצוה ועבודה בפרימיות יש לה התחלה וסוף, ואין המצוה שלמה עד שגומר אותה, כמו למשל כשצריך לכתב לו תפלין, הנה בתחלה צריך וגיעות לתקן העור והקלף בכל התקונים הצרכים, ואחר-כך לתקן הדיו ולכתב עליהם פדת וכדיו. ואחר-כך כשגומר פתיבת כל הפרשיות, כל זמן שחסר בהם עדין אות אחד אינם בכלל תפלין כלל עד שגומר פתיבת כל הפרשיות בשלמות. ואחר-כך כשכבר נגמרו הפרשיות בתקונן, אף-על-פי-כן אפילו אם יכתב אלף פרשיות ויכרך עצמו בהם מראשו ועד סופו אינו מקיים מצוות תפלין, כי אי אפשר לקיים מצוות תפלין עד שיעשה בתים של עור ויכניס הפרשיות לתוכן ויתפרם בגידיו דיקא ויתקנם ברצועות וכו' ויניחם על היד ועל הראש במקומם הראוי דיקא. ואז דיקא קיים מצוות תפלין. נמצא, כל זמן שלא תגיע המצוה אל האחרית והסוף, דהינו הגמר על-פי דין התורה הקדושה אינה מצוה כלל. וכן במצוות ציצית אפילו אם

יכרך עצמו בטלית שפלה תכלת אינו יוצא ידי ציצית עד שיתלה הציצית בכנפי הטלית. וכן במצות מזוזה אפלו הבית מלא ספרים אינו יוצא בזה עד שיקבע המזוזה אצל הפתח. וכיוצא בזה בכל המצוות. כי כל מצוה ומצוה יש לה שעורים ונבולים כפי דברי תורתנו הקדושה שצריכין לעשות אותה בתקון זה דיקא כפי הנמסר לנו מפי משה רבנו עליו השלום, אשר דיקא אם מקימים אותה בתקונה כמו שנמסר לנו אז זוכין להמשיך האור הנמשך על ידי כל מצוה להמשיך אותו מראשית ועד אחרית, מירש כל דרגין עד סוף כל דרגין עד שיתיה נכלל זה העולם בשרשו בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, שזהו בחינת תכלית עבודת התורה והמצוות, שזהו בחינת השגחה שלמה גרצוא ושוב כנ"ל:

יד וזה בחינת מחלקת קרח שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תהומא קרח סימן ב) שמחלקתו היה ששאל: טלית שפלה תכלת תיבת בציצית? אמר לו הן! התחיל משחק עליו, מה טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פומרה, קל וחמר וכו'. וכן שאל, בית מלא ספרים חיב במזוזה וכו'? הינו כנ"ל. כי קרח פפר בעקר. ובאמת חלק על התורה בלה ולא רצה להאמין שכולין להמשיך השגחתו וחיותו עלינו על ידי קיום התורה והמצוות, כי נפל בכפירת הפופרים

שאומרים שאי אפשר חס ושלום, שיבוא השגחתו בעצמו עלינו כנ"ל ועל כן עשה ליצנות מפרטי המצוות, כי בכלליות המצוות יכולין לומר איזה טעם של שטות והכל של המחקרים והפופרים. [כמו שנמצא גם עכשו שאומרים טעמים של הכל על המצוות וכמבאר במקום אחר, כי הם אינם רוצים להאמין שהמצוות הם אחרות ותבדד. ועל דם נכלליו בו יתבדד. וכל מצוה ומצוה הולכת ועולה בכל העולמות עד אין סוף ואין תכלית]. אבל בפרטי דיני המצוה מזה שניהם קרות ואינם יכולים למצא בהם טעם. ועל כן באמת מתלוצצים מדברי רבותינו זכרונם לברכה ובפורים בכל התורה, וביותר בתורה שבכל פה, ואין צריכין להאריך בנגות דעתם הרעה. ועל כן קרח שנפל לכפירות אלו, כי פפר בעקר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על כן התלוצץ מפרטי המצוות, כי הוא אינו מאמין שיש סודות נוראים בהמצוות, אשר על פי אלו הסודות שהמצוות נוגעים למקום שנוגעים, על כן צריכים לקיים המצוות בדרך זה דיקא כמו שצוה משה רבנו עליו השלום בפרטיהם, לתלות הציצית על כנפי הפגד דיקא, וכל זמן שאינו תולה אותם בכנפי הפגד אפלו אם יתלה אותם לפני עיניו תמיד ואפלו אם יכרך עצמו בהציצית מראשו ועד רגלו או ילבש טלית שפלה תכלת אינו יוצא בזה [מצות] ציצית כלל, אדרבא,

לקוטי הלכות

הלכות משה ומתן ד

ארה חיים תשסג

הוא כופר ומתקן ומגדף את תורת משה, כי "כל אמרת אלהי צרופה" (משלי ל ה), בחינת (תהלים יב ה): "אמרות ה' אמרות טהורות... מזקק שבעתים", וכל המצוות צרופים ומקנים מאתו ותברך שצריכין לקיים באופן זה דיקא כפי דברי תורתנו הקדושה. ועל-כן קרח שכפר בזה, על-כן שאל, טלית שפלה תכלת חובת בציצית וכו'. ושחק מזה בפה שחוט אחד של תכלת פוטר כל הטלית, וטלית שפלה תכלת חובת בציצית, כי לא האמין שהמצוות מקשרין כל העולמות מראשית ועד אחרית עד שזמנן וכוללן האחרית בראשית. אשר בשביל זה צריכין לקיים המצוה מראש ועד סוף כפי דיניה ופרטיה בשלמות עד שנגיע על-ידי המצוה אורו ותברך עלינו בבחינת השגחה שלמה שדינה נכלל העולם בו ותברך שזהו בחינת קלילות האחרית בראשית כנ"ל:

לענין צריכין לכאר ענין זה של קרח יזמר. (הבן יששכר)

טו ועל-כן אין המצוה נקראת אלא על מי שגומרה, כי דיקא בעת הגמר אז זוכין לפעל פעלתו בשלמות לכלל בו ותברך. וזהו בכלליות ובפרטיות בכל אדם. וכן בכלליות העולם, כי כל אדם אפילו כשזוכה לעשות מצוה וזוכה לנמרה בשלמות, עדין צריך לצפות לישועתו תמיד שיזכה לאחרית טוב, כי טוב אחרית דבר מראשיתו" (קהלת ג ח),

וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פרק ב משנה ה): "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", וכשזוכה באחריתו לכלות ימיו בפ טוב האמת, אז אשרי לו. ועל-כן אנו רואין שהרבה התחילו בעבודת ה', אבל עירין אנו שזכו להגיע למעלתם. ונקמצים רבים שגופלים מעבודתם ואף-על-פי שבודאי בתקשה אין שום דבר שבקדשה נאבד לעולם. וכל מה שעשה בהתחלת עבודתו כל דבור דקדשה שיצא מפיו וכל תנועה קלה שעשה בעבודת ה' ותברך בודאי אינו נאבד לעולם וסוף כל סוף לא ישאר לו כי אם דברים כאלה, הינו דברים שבקדשה שזכה לעשות בזה העולם, כי "אין מליץ לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד" (אבות פרק ו משנה ט), אף-על-פי-כן לזכות למה שצריך כל אחד לזכות אי אפשר לזכות עד שיגמר עבודתו בשלמות, דהינו שיזכה לעבד את ה' ותברך כל ימי חייו עד הסוף ועל-כן רואין בחוש שהפעל דבר מתגרה עצמו מאד מאד בעת שהאדם סמוך וקרוב לכנס לשערי הקדשה. כמבאר בזה באריכות בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (לקוטי תנינין סימן טח):

טו וכן בכלליות העולם, כי עתה בדורות הללו שהם עקבות משיחא עתה הוא בחינת אחרית, בחינת אחרית הימים שעל זה התנבא משה רבנו עליו השלום, בתורתנו הקדושה (דברים ה ב): "בצר לך

וכו', ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם" וכו'. ומחמת שעתה סמוך אל הקץ על-כן הוא מניח את עצמו לארבו ולרחבו למנע את ישראל מעבודתו. והגנים מחלקת גדול בעולם, על-כן צריכו עכשו להתחזק מאוד מאוד בעבודתו יתברך וכל אחד צריך להתחזק מאוד לגמר מה שהתחיל בעבודתו יתברך. ואם התחיל יגמר, ואם לא התחיל עדן, יתחיל ויגמר:

יז והעקר העצה הוא אמונה, פי כשמאמינים באמת בה'

יתברך ובהשגחתו בפרטיות אין צריכו לדאג על פרנסה. וגם בודאי לא יפל משום דבר שבעולם, פי אדרבא, על-ידי הנפילה יתחזק יותר, כי למה נפל בדתו הוא רק מחמת שידע בעצמו שפגם איוה פגם או עבר חס ושלום, איוה עברה גמורה. אם בן בזה בעצמו ראוי שיתחזק את עצמו, פי מאחר שידע על כל פנים שמקלקלין על-ידי עברה ופוגמין בעולמות עליונים. אם בן יש לו אמונה. וכשיש לו אמונה יש לו תקנה עדן לעולם פי "כל מצותך אמונה" (תהלים קיב, 10), פי כל זמן שיש לו אמונה יש לו תקון לעולם. וכמו שאמר רבנו ז"ל לאחד שנפל בדתו מאד. ענה ואמר לו, אם אתה מאמין שיכולין לקלקל תאמין שיכולין לתקן. וכבר מבאר בדברינו אלפים פעמים שאין שום יאוש בעולם כלל. והעקר הוא האמונה בנ"ל, פי כשיש

ומצאוד באחרית הימים האלה" וכו'. ובשביל זה התורה עצמו הפעל דבר עתה מאד מאד בישאל ורבים מבני פריצי עמנו נכשלו ונפלו ונתעו על-ידי תאוותם הרעות לכפירות ואפיקורסות גדול ופרקו על לגמרי. ולא די להם בזה, פי אם גם מסלקים הבשת מעל פניהם ואומרים שכך ראוי להתנהג לגלח את הזקן והפאות ולבלש במלבושי העובדי פוכבים וללמוד לשונות וחכמות חיצוניות וכו' וכו' רחמנא לאלו. וגם האנשים הפששים קצת הרחוקים מהם ומדרכיהם גסרין נפלו במרדת הפרנסה, ונרפים מן התורה ועבודה תמה. וזעירין אנו שיהיו שוקדים על דלתי התורה והעבודה כמו הדורות הקודמים. וכל זה מחמת שהוא סמוך אל הסוף והגמר, פי אנו עתה סמוכים אל הקץ מאד. וכודאי לא יתקומה עוד הרבה לבא. וכשיבא משיח במהרה בימינו יהיה גאלה אחרונה, גאלה שלמה שאין אחריה גלות. ואז יהיה נגמר תקון העולם בתכלית השלמות בבחינת טוב אחרית דבר מראשיתו, פי כל הגאלות הראשונות הנה אחריהם גלות. ועכשו צריכו שיבא משיח שיגמר התקון בשלמות שגשוב אל ה' יתברך לעולם, כמו שכתוב (דברים לא, ל א): "וכרתי אתם ברית חדשה וכו' לא כברית אשר כרתי וכו', אשר הם הפרו את בריתי" וכו', וכתוב (תהלים לו, כ טו): "ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם

לקוטי הלכות

הלכות משה ומתן ד

ארה חיים תשסה

לו אמונה בהשגחתו יתברך בשלמות, שהו בחינת רצוא ושוב, בחינת פליות האחרית בראשית כ"ל על ידי זה זוכה להגיע לאחרית טוב בבחינת כי אחרית לאיש שלום, כי על ידי אמונה שלמה ידלג ויקפץ על כל המניעות וההסתות והפתויים והרחיזות וחלישות הדעת שהיצר הרע וחילולתו רוצים להפילו כאלו אין לו עוד שום תקנה (עדין). כי על ידי אמונה עוברים ומדלגים על הכל, כי הוא מאמין שה' יתברך ראשון ואחרון אלהי הראשונים והאחרונים. והוא יתברך בוחר בעבודת משה רבנו ועבודת האבות וכל הצדיקים הגדולים הנראים. ואף על פירכיו הוא משתעשע ומקבל תענוג גם מעבודה קלה של הפחות שבפחותים שבשיראל, אפלו רשעים ובעלי עברות ופושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליהם, דהינו שיש להם אמונה, עדין הוא יתברך מקבל תענוג והתפארות מהם מפל תנועה קלה בעלמא שעושין לפעמים בתפלה או באיזה מצוה, כמבאר בכמה מקומות, כגון בהתורה "ויהי הם מריקים שפיהם" (בסימן י' לשי"ה הל' א) ובשאר מקומות.

כי הצדיקים והגדולים במעלה נגד הרשעים והקטנים במעלה הם בבחינת ראשית ואחרית, כי הצדיקים הם בבחינת ריש כל דרגון והקטנים והרחוקים מה' יתברך על ידי מעשיהם הרעים הם בבחינת סוף כל דרגון. וה'

יתברך ראשון ואחרון, ומגיד מראשית אחרית, ומיוחד ומקשר סוף מעשה במחשבה תחלה. סוף כל דרגון בריש כל דרגון, שכל זה יכול לזכות אפלו הקל שבקלים והפחות שבפחותים על ידי התחזקות האמונה בה' יתברך והשגחתו השלמה המגיע מראשית ועד אחרית. שעל ידי זה נכלל האחרית בראשית כ"ל. והו עקר בחינת התשובה בחינת ירידה תכלית העליה בשמיעה האדם חס ושלום, חס וחלילה, לתכלית הירידה על ידי מעשיו הרעים. אף על פירכיו אם יתחזק גם שם בו יתברך, ויאמין בו יתברך באמונה שלמה שגם שם במקומו ממש נמצא ה' יתברך בבחינת (תהלים קכ"ט): "אם אפס שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", וכמו שכתוב (דברים כ"ג): "האלהי מקרב אני וכו' ולא אלהי מרחק", אז כשייתחזק באמונה זאת על ידי זה ממשיך השגחתו השלמה, בבחינת רצוא ושוב גם שם. ועל ידי זה הוא כולל סוף כל דרגון שהוא המקום השפל והנמוך שגפלו לשם, הוא כולל אותו בריש כל דרגון בראשית המחשבה כ"ל. ועל ידי זה הוא מעלה כל התשמות והניצוצות שגפלו לשם מכמה שנים. וכשנכלל מקום רחוק ונמוך כזה בה' יתברך, ממיילא נכלליו כל שאר הפדרגות שבאמצע בקדשתו יתברך. נמצא, שדיקא הרחוקים כשייתחזקו באמונה שלמה יזכו לתשובה בודאי, ועל ידם דיקא, יתמקנו

תְּבוּאָה עַד שְׁמוֹצְיָאין אוֹתָהּ מֵאַחֲזוּת
הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּרִירוֹת. וְעַל־כֵּן
אָסוּר לֵאכֹל חֵדָשׁ עַד שְׁמֻקְרִיבֵין הַעֵמֶר
שָׂאוּ מִקְשָׁרִין כָּל הַשְּׂשֻׁה קָצוּוֹת לַה'
יְתִבְרֵךְ. וְנִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה בְּרִצּוֹא
יָשׁוּב בְּבִחִינַת רֵאֵיָה. שְׁעַל־יָדַי זֶה נַעֲשֶׂה
כָּלִי בְּחִינַת גְּבוּל וּזְמַן לִקְבַל הַשְּׂפַע
בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה, וְנִתְפַּטֵּל אַחֲזוּת
הַכַּפִּירוֹת וְהַקְּלָפוֹת מִהַשְּׂפַע. וְאֵז דִּיקָא
הִתֵּר הַחֵדָשׁ, כִּי אֵז מִקְבֵּלִין הַשְּׂפַע דְּרַךְ
הַקְּדוּשָׁה לְבַד. עַל־יָדַי שְׁעוֹשִׂין פְּלִים וּמְדִיָּה
עַל־יָדַי הַנֶּפֶת הַעֵמֶר כַּנֵּ"ל:

הַלְבוּת מִשָּׂא וּמִתֵּן הַלְבָּה ה
נִתְבָּאָר בְּהַלְבוּת בֵּית הַכְּנֶסֶת
הַלְבָּה ה בָּאוֹת ה, וְהַלְבוּת מִשָּׂא
וּמִתֵּן הַלְבָּה ו נִתְבָּאָר בְּהַלְבוּת
בֵּית הַכְּנֶסֶת הַלְבָּה ו בָּאוֹת כַּד:

הַלְבוּת נְטִילַת יָדַים לְסַעְדָּה וּבְצִיעַת הַפֶּת

הַלְבָּה א

בְּשִׂיבָא לֵאכֹל פֶּת שְׁמֻקְרִיבֵין עַלְיוֹ
הַמּוֹצְיָא וּפְלֵ יָדָיו. (שְׁלַחַן עֲרוּךְ אֵרַח
חַיִּים סִימָן קנ"ח.) עַנֵּן בְּמֵאמָר "וּבָיִים הַכַּפִּירוֹים"
סִימָן נו':

א כִּי הָאֵכִילָהּ הִיא חַיֵּי הָאָדָם. וְעַקֵּר כַּח
הַחַיּוֹת שֵׁשׁ בְּתוֹךְ הַדְּבָר הַנֶּאֱכָל
הוּא בְּחִינַת הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל הַמְּלַבֵּשׁ בוֹ, כִּי

כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל־יָדַי שְׁנִכְלָל אַחֲרֵית וְסוּף
מִמֶּשׁ בְּרֵאשִׁית הַמַּחְשָׁבָה. וְעַל־כֵּן עַקֵּר
אַחֲרֵית הַגְּאֻלָּה הַאֲחֻרּוֹנָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים
הָאֵלֶּה תְּלוּי בְּתִשְׁבֵּה דִיקָא, כִּפִּי שְׂאֵמָרוּ
רְבוּתֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה (סִימָן קנ"ח), כִּי אֵין
הַדְּבָר תְּלוּי אֵלָא בְּתִשְׁבֵּה, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב
(ישעיה נ"ג): "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פִשַׁע
בְּעַקֵּב" וְכו', כִּי עַל־יָדַי הַתִּשְׁבֵּה שְׂזוּכִין
הַרְחוּקִים דִּיקָא עַל־יָדַי הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה
כַּנֵּ"ל, עַל־יָדַי זֶה דִּיקָא נִכְלָל הַאֲחֻרֵית
בְּרֵאשִׁית לְעוֹלָם וָעֶד, שְׂזָהוּ עַקֵּר בְּחִינַת
שְׁלֵמוֹת הַגְּאֻלָּה הַאֲחֻרּוֹנָה כַּנֵּ"ל. בְּמִהְרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

שְׂדֵךְ לְעִיל:

יח וּבְשִׂבָּל זֶה אָסוּר לֵאכֹל שׂוֹם תְּבוּאָה
קֶדֶם הַעֵמֶר. כִּי אֵנּוּ צְרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ פְּרוּסְתָנוּ וְאִכִּילוֹתֵינוּ עַל־יָדַי
אֲמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה לְבַד שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאֵיָה
שְׁעַל־יָדַי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׂפַע בְּמִדָּה בְּגְבוּל
וּבְזְמַן כַּנֵּ"ל. שְׂזָהּ זוּכִין עַל־יָדַי הַנֶּפֶת
הַעֵמֶר כַּנֵּ"ל. אֲבָל קֶדֶם הַעֵמֶר עֲדוֹן נֶאֱחָזוּ
בְּהַשְּׂפַע אַחֲזוּת הַקְּלָפוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִרְבוּי
אוֹר שֵׁשׁ לָהֶם אַחֲזוּהָ בְּהַשְּׂפַע עַל־יָדַי
כְּטוֹא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֲמוּנָה,
כַּמְבָּאָר בְּמִקּוּם אַחַר, שְׂזָהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
ג') "בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, בְּזַעַת אַפְךָ תֹּאכֵל
לֶחֶם" וְכו'. שְׁכָל זֶה הוּא מִחֲמַת אַחֲזוּת
הַקְּלָפוֹת שְׁמִתְגַּבְּרִין עַל־יָדַי הַכַּפִּירוֹת
הַבָּאִין עַל־יָדַי בְּחִינַת רְבוּי אוֹר עַל־יָדַי
שְׂרוּצִים לְחַקֵּר בְּגִדְלָתוֹ יְתִבְרֵךְ כַּנֵּ"ל.
וְעַל־כֵּן אֵין יִשְׂרָאֵל יְכוֹלִים לֵאכֹל שׂוֹם

לקוטי הלכות גטילות ימים לסעודה א ארצה חיים תשמו

עקר הדעת הוא לחם של מצה בחינת "ענה שהוציאו ממצרים" וכו' (קדושין לת). ענין שם. ומצה אין נקרא פי אם כשיכול לבוא לידי חמוץ אם יהיו משהין אותה, דהינו בשגלושה עם מים:

כי זה כלל שהסמרא אחרא פרוך אחר הקדשה ובכל מקום שיש קדשה יתרה שם נמצאת הסמרא אחרא לבקש מקום לינוק שם. ועל-כן במקום שראוין התנברות הסמרא אחרא יודעים שבדאי במקום הזה יש קדשה גדולה. ועל-כן אין יוצאין ידי חובת מצה פי אם כשיכול לבוא לידי חמוץ, פי אז דיקא הוא הלחם שהוא בחינת דעת שהוא בחינת מצה. ועל-כן אם לא היו נוהרים לשמרו היטב בודאי יבא לידי חמוץ שהוא סמרא דמותא, פי היא נמצאת במקום שיש שם קדשה שהוא בחינת דעת, פי עקר הקדשה הוא הדעת. והעקר תלוי בשתעספה גלושה עם מים שהם בחינת חסדים שהוא בחינת דעת, ואז נקרא לחם בחינת לחם מן השמים בחינת דעת, בחינת מצה. ואז יכול לבא לידי חמוץ כנ"ל. וגם שיתיה דוקא מחמשה מיני דגן שהם בחינת דעת כנ"ל. ועל-כן אין יוצאין ידי חובת מצה פי אם בתחמשה מיני דגן. ועל-כן אין מברכין המוציא פי אם על לחם כזה שראוי להיות מצה, פי אז הוא בחינת דעת כנ"ל. ואף שאנו אוכלין בכל השנה חמוץ, אף-על-פי-כן מאחר שהיה ראוי להיות מצה ונקרא

בכל דבר יש בו חכמה. ועל-ידי זה יש לו פה להחיות את נפש האדם ובפרט אכילת איש הישראלי שהוא רק פדי להחיות את נפשו דקדשה, כמו שכתוב (משלי י): "צדיק אכל לשבע נפשו". נמצא שעל-ידי האכילה מקבלין חיות, הינו חכמה, ומחיוין את הנפש. ועל-כן הוא בחינת המשכת חיים ואריכות ימים לתוך הפולכות, כי הנפש היא בחינת מלכות. ועל-כן עקר המזון הם חמשה מיני דגן, פי הם בחינת דעת, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות טו): "כל תינוק שפועם טעם דגן" וכו'. וזה ה' מיני דגן כנגד ה' הדעת, כמו שכתב רבנו (בסיון ג). ועל-כן הם מיון וניי. פי עקר המזון והשביעה הוא מהדעת כנ"ל. ומהות חשיבותם זאת קבעו לחם ברכה בפני עצמם כמו שאמרו רבותינו וכוונם לברכה (ברכות לה: וברש"י). ועל-כן תקנו לברך המוציא בהא דיקא בחינת הא הדעת הנ"ל. ואפלו על חמשה מיני דגן אין מברכין המוציא פי אם על מה שנקרא לחם דיקא, אבל על שאר מאכלים שעושין מהם כגון פת הבאה בפיסגין ושאר מינין אין מברכין עליהם המוציא, פי לחם הוא בחינת דעת שהוא בחינת (שמות טו ד): "לחם מן השמים" שכתב שם רבנו וכמו שכתוב (משלי טו ה): "לכו לחמו בלחמי". ועקר הלחם הוא מה שנקרא לחם לענין מצה, דהינו שכול לבוא לידי חמוץ, כמו שהביא ה"מגן אברהם" שם (ארח חיים סימן קסח סוף קס"ו טו), פי

יִשְׂרָאֵל לְמַעַל מִמְדַּרְגָּתָם בְּעֵלְיָה גְדוּלָּה
 מְאֹד, כִּי לֹא הָיָה אֶפְשֶׁר בְּעֵינָיו אַחַר
 כַּמּוּבָא, כִּי מִצָּה הִיא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוּלָּה
 וְקַדְשָׁה גְדוּלָּה מְאֹד, כִּי הִיא בְּחִינַת
 מַחֲלָקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱלוֹ
 וְאֵלֹו דְּבַרֵּי אֱלֹקִים חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 דְּרָכֵי ה' שֶׁהִיא מְדֻרְגָּה גְדוּלָּה מְאֹד מְאֹד,
 אֲבָל חֲמִין שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת
 הַקְּדוּשָׁה בְּסִטְרָא אַחְרָא, דְּהֵינּוּ שְׁנַתְחַמְצָה
 הַעֲפָה שֶׁהִיחָה רְאוּיָה לְהִיּוֹת מִצָּה פִּנְ"ל.
 וְהִיא בְּחִינַת הַסְּתֵרָה, לֹא הָיוּ יְכוּלִים
 לְאָכַל פִּנְ"ל, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם כַּח לְכַפֵּל
 הַסְּתֵרָה פִּנְ"ל, אֲבָל אַחֲרֵיכֵן בִּשְׂדֵרְפוֹ
 מִצְרִים אַחֲרֵיהֶם וּבַתְחִלָּה בְּאֵמַת הָיָה
 קָשָׁה לִפְנֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרִוּיָהּ הוּא קָרִיעַת יַם־
 סוּף שֶׁהִיא מַפְלַת פְּרַעַה שֶׁהוּא בְּחִינַת
 כַּפּוּל הַסְּתֵרָה וְלִזְבוּת לְדַעַת, כִּי לֹא
 הָיְתָה לָהֶם אִזּוֹ הַתּוֹרָה וְלֹא הָיָה לָהֶם כַּח
 לֹוֹה פִּנְ"ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵינוּ
 לְכַרְכָּה שֶׁאָמַר הַשֵּׁר שֶׁל יָם, מַה גִּשְׁתַּנְּהָ
 אֵלֹו מֵאֵלֹו? דְּהֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם
 תּוֹרָה פִּנְ"ל. וְאַחֲרֵיכֵן בִּשְׁנֵשְׁבָרוֹ וְנִמְכְּרוֹ
 בָּיִם עַל־פִּי חֲסֵדֵי ה' בְּזִכּוֹת אָבוֹת. וְאִזּוֹ
 גִּשְׁבַר כַּח פְּרַעַה שֶׁהִיא הַסְּתֵרָה, אִזּוֹ הַתֵּר
 הַחֲמִין. וְעַל־פִּי אַחַר שֶׁבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח מֵתֵר
 הַחֲמִין וְכַפֵּל, זֶה פְּרוּשׁ (שְׁמֹטוֹת ז): "וַיֵּאָפוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַבֶּצֶק עִגְת מִצּוֹת כִּי לֹא
 חֲמִין כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכֻלוּ
 לְהַתְמַהֲמַת". הֵינּוּ שֶׁבְּהִכְרַח הַכְּרָחוֹ לְאָכַל
 מִצָּה וְלֹא חֲמִין כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם. 'כִּי
 גִרְשׁוּ' דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שֶׁהַכְּרָחוֹ לְצִאֲת

לָחֶם, נִמְצָא, שֵׁישׁ בּוֹ הַתְּלַבְּשׁוֹת דְּקַדְשָׁה,
 הֵינּוּ דַעַת, רַק שֶׁהַדַּעַת הִיא בְּבְחִינַת
 הַסְּתֵרָה, הֵינּוּ שְׁנַתְחַמְצִין, כִּי חֲמִין הוּא
 סִטְרָא דְּמוֹתָא הַקָּד חַיִּים וְאִרְיַבַּת יָמִים,
 הֵינּוּ בְּחִינַת הַסְּתֵרָת הַדַּעַת, וְעַל־פִּי אֵנּוּ
 יְכוּלִים לְאָכְלוֹ, כִּי יֵשׁ לָנוּ כַּח לְגַלוּת
 הַהַסְּתֵרָה וְלִהְיוּיָהּ לְדַעַת עַל־יְדֵי שְׁכַבְר
 זְכִינוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי מְגַלִּין
 הַהַסְּתֵרָה, כַּמּוֹ שְׁמַכְבָּר שָׁם. וּבְכַרְט
 שֶׁאֶפְלוּ אֲכִילְתָנוּ בְּעַמְזוֹ הוּא עַל־פִּי
 הַתּוֹרָה. וְיֵשׁ בָּהּ כַּמָּה דְּיָנִים וְכַמָּה בְּרִכּוֹת
 שֶׁעַל יְדֵיהֶם אֵנּוּ מְגַלִּין הַהַסְּתֵרָה וְכַמּוֹ
 שֶׁיִּתְבָּאֵר לְהֵלֵן. וְעַל־פִּי חֲשִׁיב דִּיקָא לָחֶם
 חֲמִין יוֹתֵר מִמּוֹיִנִים שֶׁאֵינִים נִתְחַמְצִים, כִּי
 אֵין שָׁם הַתְּלַבְּשׁוֹת הַדַּעַת כֹּל כַּד. וּמַחֲמַת
 זֶה אֵין בָּאִים לְיַד חֲמוּץ פִּנְ"ל, כִּי אֵין
 הַסְּטֵרָא אַחְרָא מִתְנַבְּרַת שָׁם כֹּל כַּד
 פִּנְ"ל. וְעַל־פִּי בִּשְׁנֵי צֵאֵו יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
 הַכְּרָחוֹ לְאָכַל מִצָּה דִּיקָא, כִּי אִזּוֹ הִיָּה
 לָהֶם קַבְּלַת הַתּוֹרָה עֲדוּן. וְעַל־פִּי הַכְּרָחוֹ
 לְצִאֲת בְּמִנּוּסָה, כִּי הָיְתָה עֲדוּן רִשׁוּת
 'פְּרַעַה' עֲלֵיהֶם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהַסְּתֵרָה.
 כִּי הוּא אוֹתִיוֹת 'הַעֲרָף' וְלֹא הָיָה לָהֶם כַּח
 לְשִׁבְר וּלְכַפֵּל בְּחִינַת הַהַסְּתֵרָה מֵאַחַר
 שֶׁלֹא הָיָה לָהֶם הַתּוֹרָה. וְכַמּוֹ שֶׁאֵימַת
 בְּתַקּוּנֵי זֵהר (הַתְּקִינָה דָף טו. וּבַחֲסִפּוֹת תַּקּוּן ז דָף קַמּוּי)
 שְׁמַחֲמַת זֶה הַכְּרָחוֹ לְצִאֲת בְּמִנּוּסָה, עֵינ
 שָׁם. וְעַל־פִּי הַכְּרָחוֹ לְאָכַל דִּיקָא מִצָּה
 שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצֵם הַקְּדוּשָׁה קִדְּם
 הַתְּלַבְּשׁוֹתָהּ בְּסִטְרָא אַחְרָא בְּבְחִינַת
 הַסְּתֵרָה. כִּי ה' יִתְבָּרַךְ הַעֲלָה אִזּוֹ אֶת

Lib. Lucc.

לקוטי הלכות נטילת ידים לסעודה א ארצה חיים תשס"ט

בשאינו אוכל בידיו צריך נטילת ידים. ולהפך המאכל אינו צריך נטילת ידים, כי העקר תלוי בהאכל דוקא שהוא צריך לטהר את הידים כדי לזכות שיהיה אכילתו בבחינת דעת, בחינת לחם מן השמים כפ"ל. ועל-כן צריך דוקא כלי מחזיק רביעית ועל-ידי מים דוקא, כי כלי מחזיק רביעית הוא בחינת מלכות שהוא בחינת הכלי והוא בחינת ד' שהוא בחינת רביעית, וכשנתמלאת עם מימי החסדים שהם בחינת דעת, שהוא בחינת ה' כפ"ל, אז נעשית מהר ה' בחינת רביעית החין,

כמו שכתב רבנו במקום אחר (בסימן מט לקוטי חלק א'). ועל-כן צריך פה גברא דוקא, כי צריך להמשיך דוקא אריכת ימים לתוך המלכות, כי המלכות לית לה מגרמה כלום, על-כן צריך דוקא להמשיך לתוכה חיים וכו'. ועל-כן צריך דוקא ש'בואו הפנים מבח אדם כדי שימשיך החיים כפ"ל, כי אי אפשר שיהיה נמשך מעצמו, כי לית לה מגרמה כלום כי על-ידי נטילת ידים נמשך אריכת ימים לתוך המלכות כפ"ל. כי על-ידי נטילת ידים זוכין ללחם שהוא בחינת דעת והוא חיי הנפש שהוא בחינת מלכות כפ"ל. ועל-כן נקרא המלכות על שם השלחן בחינת שלחן מלכים. כי על-ידי האכילה כפ"ל נשלם בחינת המלכות כפ"ל:

ג ועל-כן צריך לעסק בתורה על השלחן, כי עקר המשכת החיים הוא על-ידי עסק התורה כמו

בחפזון ובמנוסה, כי לא יכלו להתמקמה, כמובא בספרים, שאם היו שוחין קצת שם היו נשארין שקועין בגנו שיערי ממאה חס ושלום, ומחמת שיהיה עדין פח להסתרה שהיא בחינת פרעה, רק שברחו משם בחפזון גדול על-כן לא היו רשאים לאכל חמץ כי אם מצה כפ"ל. שהוא בחינת מה שהעלם ה' ויתברך עליה גדולה מהפך אל הפך, מנון שיערי ממאה לגנו שיערי קדשה, כי מצה היא בחינת דעת עליון, בחינת שער הגנו כפגרא מהמאמר הנ"ל:

ב ועל-כן בשרוצין לאכל לחם הנ"ל צריכין נטילת ידים כדי לזכך ולטהר את הידים על-ידי מימי החסד שהם בחינת דעת כדי שנוכל לשאת אותם בבחינת (דברים ט): "כי אשא אל שמים יי". ועל-כן צריך להגביה את ידיו כדי לזכות על-ידי זה ללחם מן השמים בחינת דעת, בחינת מחלקת לשם שמים שאי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי טהרת הידים. ועל-כן צריך להרהר בתשובה קדם האכילה. זה בחינת אגחה שעל-ידי זה זוכין לטהר את הידים, כמו שמבאר שם. וזה שאמרו רבותינו וזרונם לברכה (שבת טז) שמפני שהידיים עסקניות צריכין נטילה, כי בן נתבאר גס-כן שם שמחמת שהידיים עסקניות, על-כן מתגבר שם העצבות רוח ביותר בחינת עצבות ידים. ועל-כן צריכין לזכך ולטהר אותם. ועל-כן אפלו

נֶעְקָר מִן הָעוֹלָם וְכֹא לְיָדֵי עֲנִיּוֹת. כִּי נְמִילַת יָדַיִם הִיא בְּחִינַת אַרְיֵכַת יָמִים כַּנֶּ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְפָרְנוּסָה, כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר שָׁם. וְעַל־כֵּן יֵשׁ עֲשֶׂר תְּבוּלוֹת בְּבִרְכַת הַמוּצִיא. וְגַם צְרִיךְ לְאַחֵז הַפֶּת בְּעֶשֶׂר אֲצְבָעוֹת כְּדֵי לְהַשְׁלִים בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שְׂכֻלָּה מֵעֶשֶׂר, בְּחִינַת שְׂרֵי עֲשָׂרוֹת וְכו' כַּנֶּ"ל. וְעַל־כֵּן גְּדוֹל הַמְּסַבֵּין בּוֹצֵעַ, כִּי הַגְּדוֹל הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת. וְעַל־כֵּן הוּא בּוֹצֵעַ אֶת הַלֶּחֶם כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים וְאַרְיֵכַת יָמִים לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת כַּנֶּ"ל. וְעַל־כֵּן אֵין הַבּוֹצֵעַ רִשְׁאֵי לְבָצֵעַ עַד שִׁיבְלָה אֲמֵן מִפִּי רַב הָעוֹנִים, כִּי עַל־יְדֵי הַבְּרָכָה מַעֲלִין אֶת הַחַיִּים דְּקַדְשָׁה הַמְּלַבֵּשׁ שָׁם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת כַּנֶּ"ל. וְעַל־כֵּן צְרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שִׁיבְלָה אֲמֵן מִפִּיהֶם שֶׁהוּא בְּמִקּוֹם בְּרָכָה שְׂלֵמָה. וְאֵז יֵשׁ לוֹ כַּח הַמְּשִׁיךְ דַּעַת עַל־יְדֵי אֲכִילָתוֹ כַּנֶּ"ל:

קִצַּת רִאשֵׁי פָּרְקִים מֵהַלְכוּת נְמִילַת יָדַיִם וּבְצִיעַת הַפֶּת הַלְבָּה א

עַקֵּר הַתְּנַבְרוֹת הַסְּמֵרָא אַחֲרָא בְּמִקּוֹם שִׁישׁ קַדְשָׁה. וְזֶה חֲמוּץ וּמִצָּה. נְמִילַת יָדַיִם כְּדֵי לְהַרְמִין בְּבְחִינַת נִשְׂא לְכַבְּנוּ וְכו' כְּדֵי לְקַבֵּל לָהֶם מִן הַשָּׁמַיִם. עַל־כֵּן צְרִיךְ לְהַרְהֵר תְּשׁוּבָה קִדְּם הָאֲכִילָה בְּחִינַת אֲנַחָה. וְיִבְמַנּוּסָה לֹא תִלְכוּן" (שַׁעֲרֵה נֹב) - 'בְּפִרְקָנָא בְּתַרְאָה' (תְּחִינֵי

הַיָּמִר הַקְּדוּשָׁה דְּרַף טו.) מִשׁוּם שִׁישׁ קִבְּלַת הַתּוֹרָה, אֲבָל אֵז הַלְכוּ בְּמַנּוּסָה, כִּי הָיָה עֲדוּן

שְׂמֵבֵאֵר שָׁם. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְכַרוּנָם לְבָרְכָה (אֲבוֹת פְּרָק 3 מִשְׁנֵה 1): "כָּל שְׁלַחַן שְׂלֵא אָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תּוֹרָה כְּאֵלוּ אֲכָלוּ מִזִּבְחֵי מַתִּים", כִּי הוּא הַפֶּךְ חַיִּים וְאַרְיֵכַת יָמִים שְׂנֵמִשְׁךְ עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה כַּנֶּ"ל וְהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה וְזֶה הַפֶּךְ שְׂלֵמוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה. אֲבָל שְׁלַחַן שְׂאֵמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תּוֹרָה כְּאֵלוּ אֲכָלוּ מִשְׁלַחְנוּ שֵׁל מְקוֹם, כִּי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה קוֹרִין אוֹתוֹ יְתִבְרָךְ. נִמְצָא שֶׁהוּא יְתִבְרָךְ נִמְצָא שָׁם עַל הַשְׁלַחַן. וְזֶה שֶׁהֵבִיא רִאָּה מִפְּסוּק זֶה (תְּחִלָּתָא טא): "וַיְבָרֵךְ אֱלֹהֵי זֶה הַשְׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" "לִפְנֵי ה'" דִּיקָא כִּי ה' יְתִבְרָךְ שָׁם כַּנֶּ"ל, הַפֶּךְ הַסְּתֵרַת פְּנֵי ה' חֵם וְשֵׁלוֹם. וְזֶה פְּרִישׁ (סְפֵלֵת ט): "אֲשֶׁרִיד אֶרְצָא שְׂמֵלְכָךְ בֵּן חוּרִים וְשֶׁרִיד בְּעַת אֲכִילָה", כִּי עַל־יְדֵי הָאֲכִילָה כַּנֶּ"ל הוּא שְׂלֵמוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכָךְ בֵּן חוּרִים כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר שָׁם. וְעַל־כֵּן זְמַן סְעֻדַת תְּלָמִיד חָכֵם בְּתַחֲלִית שַׁעֲהַ שְׁשִׁית, דְּהֵינּוּ אַחַר חֲמֵשׁ שַׁעוֹת שְׁעֵסְקוּ בָּהֶם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְדַעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָא כַּנֶּ"ל. וְאֵז יִבְלוּן לְאַבֵּל סְעֻדַת תְּלָמִיד חָכֵם שֶׁהוּא שְׂלֵמוֹת הַדַּעַת כַּנֶּ"ל וְשְׂלֵמוֹת הַמַּלְכוּת כַּנֶּ"ל. וְעַל־כֵּן לְמוֹדוּ רַבּוּתֵינוּ וְכַרוּנָם לְבָרְכָה זְמַן סְעֻדַת תְּלָמִיד חָכֵם מִפְּסוּק אֲשֶׁרִיד אֶרְצָא הַנֶּ"ל. וְכֵן פְּתַב רַבְּנֵי גַרֵז יְאִיר בְּמִקּוֹם אַחַר (בְּסִימָן ט) שְׂאֲכִילָה בְּבִשְׂרוֹת הִיא שְׂלֵמוֹת הַדַּעַת:

גַּרֵז וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְכַרוּנָם לְבָרְכָה (בִּסְפֵר ד) כָּל הַמְּזוּלָל בְּנְמִילַת יָדַיִם

לקוטי הלכות נטילת ידים לסעודה ב ארצה חיים תשעא

וזה בחינת נטילת ידים קדם האכילה, כי אכילה ותפלה הם בחינה אחת, הנינו בחינת ברוכים שנעשה על ידי תפלה ואכילה כמובא. ועל-כן עקר קדשת האכילה הוא רק בארץ-ישראל שמשום נמשך כל השפע, כי ארץ-ישראל היא בחינת אמונה. וכל הברורים נעשין על ידי אמונה, כמובא וכמו שכתב רבנו (במאמר "עב" סיון טב) שפרור המאכלים הם על ידי אמונה בבחינת 'ורעה אמונה'. וזה נעשה על ידי ארץ-ישראל בבחינת "שכן ארץ ורעה אמונה" (תהלים לו), ששם נזוין מאמונה שעל ידה כל הברורים. ועל-כן צריכין לראות להמשיך השפע של האכילה מארץ-ישראל ושיהיה אכילתו כאלו אוכל בארץ-ישראל. ולזה צריכין לחבר הידים לעוזר כ"ח פרקין שעל ידם נתעורר כח מעשיו כדי שיהיה נעשה כאן בחינת ארץ-ישראל כנ"ל לענין תפלה, כדי שיהיה נעשה הברור כראוי. ובזה יתחנן בחינת פגם המבול שנתתקן על ידי ארץ-ישראל כנ"ל, כי האכילה בקדשה היא תקון פגם המבול שהוא בחינת חטא אדם הראשון שעל ידו נתערב טוב ברע וזה היה בעצמו חטא דור המבול כי השחית כל בשר את דרכו וכו'. ועל ידי זה נתערב טוב ורע כמובא. וצריך לברר בכל זמן, ועקר הברור על ידי תפלה ואכילה. ועל-כן צריכין שיהיה התפלה בבחינת ארץ-ישראל שאין שם פגם המבול כי לא היה שם מבול כנ"ל.

רשות פרעה עליהם על-כן אכלו מצה, כמו שכתוב (שמות ט'): "ויאפו את הבצק" כו'. צריך ללמוד על השלחן בבחינת עסק התורה. האכילה היא בחינת למוד, כמו שכתוב (שעה נח): "לבו שברו ואכלו", כאלו אכלו מזבחי מתים (אבות פרק ג משנה ג) הפך החיים. השלחן הוא שלחן מלכים - "אשריד ארץ שמלפך בן חורים ושריד בעת יאכלו" (קולת י). הנטילה במים בחינת חסד בחינת מקנה מים. רביעית בחינת מלכות, בחינת ד' ונעשה הא הדעת, בחינת רביעית הדין. כלי וכה נקרא אפלו כשאינו אוכל בדיו צריך למל ולתפך המאכל אין צריך עשר תבות בברכת המוציא, וגם צריך לאחו בעשר האצבעות כנגד המלכות, "שרי עשרת" (שמות ח). גדול המסבין בוצע. על ידי אכילה בכשרות נשלם הדעת:

הלכה ב

כי איתא בדברי רבנו גרו יאיר, סימן מד ענין מחאת כף שהוא כדי לזכר האויר בבחינת ארץ-ישראל על ידי כ"ח (עשרים ושמנה) פרקין ידדים שעל ידם נתעורר כח מעשיו שעקר קדשת ארץ-ישראל על ידי זה, ענין שם. ובה נצולין ממהשבות המבלבלות שהם בחינת מבול, בחינת בלבול. ועל ידי שממשיכין קדשת ארץ-ישראל נצולין מבחינת מבול. כי בארץ-ישראל לא היה מבול, ענין שם היטב:

שנעשה על-ידי פגם דור המבול פנ"ל. ועל-כן צריכין כלי שלם לנטילה רמז על תקון שבירת פלים שנעשה על-ידי עוון זה פמוכא. ועכשו נתמקן. ועל-כן צריכין כלי שלם פנ"ל. ועל-כן המים גלולין לקבל טמאה בשעת נטילה, כי מחמת ששם בהידים עקר אחזתם על-כן יכולים חס ושלום, לפגם ולטמא המים בעצמם כמו שהיה במבול שבתחלה היו גשמי נדבה. ואחר-כך נתהפכו למבול על-ידי פגם שלהם. ועל-כן צריכים מים שניים וכו'. כדי לטהר המים שעל הידים, כי מי המבול נסתלקן על-ידי מים טהורים, כי עקר תקון וטהרת עוון זה על-ידי מים טהורים, דהינו מקנה פמוכא. וכן נטילת ידים הוא גספן טהרה ממש כמו טבילת מקנה ובכמה דינים הם שוים הנטילה והטבילה, כי הם באים לתקן פגם המבול שתקונו על-ידי טהרה וטבילה, שזהו בעצמו בחינת נטילת ידים שדינו כרביעית דיקא שהוא שעור מקנה מן התורה פמוכא פמוכא (שריבן ד:)

הלכה ג

על-פי המאמר "יהי מקץ" כי מרחמם ונהגם" בלקוטי תנינא. סימן ז', עין שם. מה שמבואר שם, שעל-ידי כליית בן ותלמיד זוכה להארת הרצון בשעת אכילה וכו'.

א וזה בחינת נטילת ידים לסעודה. כדי שתהיה האכילה בבחינת אכילה

ועל-כן שם מתקנין פגם מבול על-ידי הברורים שמבררין על-ידי התפלה. וכן האכילה שהיא גספן ברורים צריך להיות גספן בבחינת ארץ-ישראל לתקן פגם המבול פנ"ל. ועל-כן צריכין נטילת ידים כדי שיוכל לשאת ידיו בבחינת (תהלים קפ"ג): "שאו ידיכם קדש" שעל-ידי-זה נתעורר כח מעשיו על-ידי כ"ח פרקין שהוא בחינת קדשת ארץ-ישראל פנ"ל. כי אי אפשר לשאת ולחבר הידים בלי נטילה מקדם. כי ידים עסקניות הן. ועקר אחיזת הסטרא אחרא בשפולי אצבעות, פמוכא, בפרט פגם המבול הנ"ל שעקר פגם הזה נוגע בידים דיקא בבחינת (ישעיה א): "ידיכם דמים מלאו". וכל זמן שאין מקדשין וטהרין הידים מפגם הנ"ל אי אפשר להרימם, כמו שכתוב (ישעיה א): "ובפרשכם פפיכם אגלים עיני וכו' ידיכם דמים מלאו". כי צריך לשאת הידים בקדשה בבחינת "שאו ידיכם קדש" פמוכא. שאו על-ידי קדשת כח פרקין ידים נתעורר קדשת ארץ-ישראל מבחינת 'כח מעשיו' פנ"ל. ועל-כן מטהרין הידים על-ידי מים טהורים של נטילה שעל-ידי זה מעבירין מן הידים בחינת מים הזרונים מי המבול שאחזתם בידים פנ"ל. ואז יכול לשאת אותם ולחברם בקדשה. ועל-ידי זה נתעורר קדשת ארץ-ישראל שהוא הקד המבול. ואז יכולין לאכל בקדשת ארץ-ישראל לברר על-ידי האכילה, לתקן פגם וערוב

לקוטי הלכות נטילת ידים לקצדה ג ארצה חיים תשעג

דקדושה שמתגלה בשעת אכילה הארת הרצון שזה געשה על-ידי שנמשכת הפרנסה בחינת הדיים שיש בים החכמה וכו'. ועל-כן זוכין להארת הרצון בשעת אכילה דיקא, עין שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת נטילת ידים קדם האכילה, כי על-ידי שנטולין הדיים ומטהרין אותם במים על-ידי זה ממשכין עליהם הארת הרצון מים החכמה ואז נכללין הדיים בתוך בחינת מי הים, כי רביעית מים הוא בחינת מקוה, פמוכא בפוקים (שלקו ערוך יורה דעה סימן רמ סעיף לה) שפדאורייתא רביעית מטהר במקוה. ומקוה הוא בחינת ים, כמו שפתיב (בראשית א, י): "ולמקוה המים קרא ימים", ועל-כן על-ידי הרביעית מים שמתטהרים בהם הדיים על-ידי זה נכללין הדיים בתוך בחינת הים, הינו בבחינת ים החכמה. ואז עקר האכילה והפרנסה נמשכת מידים אלו, כי עקר הפרנסה נמשכת מן הדיים שיש בים החכמה כנ"ל. ואזי כשזוכין לקבל האכילה משם, אזי נמשך ונתגלה הארת הרצון בשעת האכילה שזה עקר קדושת האכילה. וזה עקר התכלית לזכות להארת הרצון הנ"ל, כי ים החכמה הנ"ל ששם מאירין המוקפין הנ"ל שהם בחינת הארת בן ותלמיד זה בחינת הארת הדעת של משה רבנו עליו השלום, שהוא האיר הדעת הזה, כמובן שם במאמר הנ"ל. ועקר הדעת הוא להציל ולשמר ולהוציא את ישראל מן

העברות חס ושלום, שזה עקר הרחמנות על ישראל עם קדוש למי שידע מהיכן ישראל הם לקוחים איד הם רחוקים לנמרי מעוונות רחמנא לצלן וכו', עין שם. ומי שאיכה להאיר הדעת בישראל ולשמרם ולהצילם מפל חטא ועוון, על-ידי זה מאירין בחינת המוקפין הנ"ל בחינת ים החכמה הנ"ל אשר משם נמשך פרנסה מהדיים שיש בים הנ"ל, ועל-ידי זה זוכין להארת הרצון בשעת האכילה. נמצא, שעקר הארת הרצון נמשך על-ידי שמירה מעוונות שנמשך על-ידי הדעת הנ"ל שהוא בחינת משה כנ"ל. וכל העוונות חס ושלום, עקר פגמם הוא בבחינת ידים, כמובן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (אבות פרק ג משנה א): "ואי אתה בא לידי עברה", 'לידי עברה' דיקא. וזה בחינת 'עצבון ידים' הנאמר בדור המבול שמרדו במקום, כמו שפתיב (בראשית ה, טו): "זה יחמנו כמעשנו ומעצבון דינו" וכו', כי עקר הפגם שהוא בחינת עצבות בחינת "ויתעצב אל לבו" (בראשית ג, י), הוא נוגע בידים דיקא, כמובן בדברי רבנו על פסוק ומעצבון דינו הנ"ל, המובא במאמר "וביום הכפורים" סימן נו, עין שם. כי עקר פגם כל העברות נוגע בידים שהם בחינת פלליות כל התורה פלה, כלל כל העולם כולו, כמו שאמר רבי אלעזר הגדול קדם הסתלקותו שהרים שני ידיו ואמר, וי לתרין תורות

ג וְכִי שֶׁמְגֻלוֹל חֵם וְשָׁלוֹם, בְּנִמְיֵלַת יָדִים
וְאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילָה, הוּא בְּחִינַת
פָּנִים אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁפוּלָל
כָּל הַעוֹנוֹת שֶׁבְּתוֹרָה, כִּי עֶקֶר פָּנִים
אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת יָדִים,
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, י): "וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל"
וְכוּ, וְעֶקֶר הַפָּנִים שֶׁאֲכָלוּ מֵאֵכֶל שְׂאִין
מֵאִיר בּוֹ הָאֵרֶת הַרְצוֹן, כִּי הַרְצוֹן הוּא
לְמַעַלָּה מִן הַכֹּל אֲפִלוּ מִן הַדַּעַת וְדִקְנֶשָׁה
וְשֵׁם בְּחִינַת רְצוֹן אֵין שׁוֹם אַחִיזַת
הַסְּמִרָא אַחְרָא כָּלָל. כִּי בְּלֹא בְּמַחְשְׁבָה
אֲתְבָרִירוּ. אֲבָל לְמַעַלָּה מִן הַמַּחְשְׁבָה,
לְמַעַלָּה מִן הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרְצוֹן,
שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִן הַכֹּל, אֵין לָהֶם שׁוֹם
אַחִיזָה כָּלָל. וְעַל־כֵּן רָצָה ה' וַתְּבָרַךְ שְׂלֵא
יֵאכֵל אָדָם הָרֵאשׁוֹן רַק אֲכִילָה שְׁהִיא
בְּלֹא בְּחִינַת הָאֵרֶת הַרְצוֹן, אֲבָל לְמַטָּה
מִן הַרְצוֹן שֶׁשֵּׁם יֵשׁ אִיזָה אַחִיזָה לְבְּחִינַת
עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִשֵּׁם לֹא יֵאכֵל כָּלָל,
כִּי עֶקֶר בְּרִיאַת הָאָדָם הָיָה בְּשִׁבּוֹל בְּחִינַת
רְצוֹן שְׂיִזְבָּה בְּשִׁלְמוֹת לְבְּחִינַת הָאֵרֶת
הַרְצוֹן שֶׁזֶה תְּכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת, כַּמּוֹבֵן
בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וּבְפָרֶט
בְּסִפּוּרֵי שְׁפָרָה עֲמוּנָה, וְקִצְתָם כְּבָר נִדְפְּסוּ
בְּשִׁיחוֹת הַר"ן, וּמִשָּׁה רַבְּנוּ רַבֵּן שֶׁל כָּל
הַנְּבִיאִים תְּכִלִּית שְׁלֵמוֹתוֹ בַּעַת
הַסְּתַלְקוֹתוֹ הָיָה שֶׁהֵגִיעַ לְתְּכִלִּית שְׁלֵמוֹת
הַרְצוֹן שֶׁנֶּסְתַּלַּק בְּתוֹךְ בְּחִינַת רַעְנָא
דְּרַעְוִין, רְצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת. וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
נִבְרָא שֶׁגִיעַ תְּכִיפָה לְמַעַלָּה זוֹ בְּשִׁלְמוֹת
לְבְּחִינַת רְצוֹן. וְעַל־כֵּן הוֹשִׁיבוּ תְּכִיפָה בְּגַן

דְּתַתְּאֲבִידוֹ מְעַלְמָא (וְהָרַשׁ תְּעַלֵּם וְיֵרָא דִּף
צ"ב). וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁעֵרָה כח, י): "אֶף דְּרֵי
יִסְדָּה אֶרְץ וַיִּמְיִנִי טַפְחָה שְׁמַיִם", כִּי
בְּאוֹרֵיהָ נִבְרָא קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֲלֻמָּא
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתֵּי הַיָּדִים. וְעַל־כֵּן עֶקֶר
הַפָּנִים חֵם וְשָׁלוֹם, מוֹנֵעַ בְּהַיָּדִים. וְאִין
הַיָּדִים בְּחִינַת "וַיְדִי מִשָּׁה כְּבָדִים" (שְׁמוֹת
י, יב), כִּי מִשָּׁה הוּא הַדַּעַת שֶׁמֵּאִיר
בְּיִשְׂרָאֵל לְשִׁמְרָם וְלַהֲצִילֵם מִיַּד עֲבָרָה.
וְכִי שֶׁנִּכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁמוֹת וּמִסְלַק הַדַּעַת
מִמֶּנּוּ חֵם וְשָׁלוֹם וְעוֹשֶׂה אִיזָה חֲטָא וְעוֹוִן,
אִין מוֹנֵעַ הַפָּנִים לְמִשָּׁה שֶׁהוּא כְּלָלִית
הַתּוֹרָה וְעֶקֶר הַפָּנִים בְּיָדִים כַּ"ל בְּבְּחִינַת
וַיְדִי מִשָּׁה כְּבָדִים. 'וַיְדִי' דִּיקָא כַּ"ל. וְזֶה
שְׁנַאמַר (שְׁעֵרָה נג, ב): "וְשִׁמְרוּ יָדוֹ מַעֲשׂוֹת כָּל
רַע", "שִׁמְרוּ יָדוֹ" דִּיקָא:

ב **נְמִצָּא** שֶׁעֶקֶר הַפָּנִים בְּיָדִים. וְעַל־כֵּן
צְרִיכִין לְשִׂאת הַיָּדִים אֶל
הַמֶּחַ שֶׁהוּא הַדַּעַת בְּבְּחִינַת (תְּהִלִּים קלד, ב):
"שָׂאוּ יְדַכֵּם קִדְשׁ וּבְרַכּוּ" וְכוּ, כְּדִי
לְהַמְשִׁיד הָאֵרֶת קִדְשַׁת הַדַּעַת שֶׁהוּא
בְּחִינַת מִשָּׁה, עַל הַיָּדִים דִּיקָא כְּדִי לְהַצִּיל
עַל־יְדֵי זֶה מִיַּד עֲבָרָה, כִּי כָּל הַחֲטָאִים
תְּלוּיִים בְּיָדִים דִּיקָא כַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
נְטִילַת יָדִים כְּדִי לְטַהַר אֶת הַיָּדִים דִּיקָא
עַל־יְדֵי מִימֵי הַדַּעַת שֶׁהֵם בְּחִינַת יָם
הַחֲכָמָה כַּ"ל שֶׁזֶה הַדַּעַת מְצִיל וּמְטַהַר
אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַעוֹנוֹת כַּ"ל. וְזֶה עוֹשִׂין
קִדְם הָאֲכִילָה דִּיקָא כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה הָאֲכִילָה
בְּבְּחִינַת הָאֵרֶת הַרְצוֹן כַּ"ל:

לקוטי הלכות ומילת ימים לסעודה ג ארצה חיים תשעה

ערוך ויצו עליו "מכל עין הגן אכל האכל"
 [וכו' (בראשית ב, טו):

ולכאורה קשה, למה נצטוו לאכול
 מכל עין הגן? הלא עקר
 האזהרה הוא שלא יאכל מעץ הדעת.
 וכנראה שאר האילנות שלא הזהר עליהם,
 מי ימנעו מלאכול מהם. ולמה נאמר לו
 בפרוש 'מכל עין הגן אכל האכל'? אך
 אכילת פרות עצי גן-ערוך הם עקר שלמות
 האדם, כי הם אכילה דקדושה הנ"ל,
 בחינת אכילה שמאיר בה הארת הרצון
 שעל-ידי האכילה בזה באים לתכלית
 השלמות שזה בחינת אכילת שבת,
 אכילת הגן, כי הגן שאכלו ישראל היא
 בחינת אכילה שהיא בלה בחינת הארת
 הרצון, שהיא בחינת מה בחינת משה,
 כמו שנתבאר בפאמור הנ"ל. כי על שם
 זה נקרא מן, "כי לא ידעו מה הוא" (שמות
 טו, טו), כי הגן ירד בזכות משה שהוא
 בחינת מה, בחינת הארת הרצון הנ"ל.
 וזה בחינת אכילת שבת שהוא בחינת
 אכילת מן, כמו שכתוב (שמות טו, כה):
 "ויאמר משה אכלהו היום", שנאמר על
 אכילת מן. ומשם אנו למדים עקר אכילת
 שבת כמו שלמדו רבותינו וזכרונם לברכה
 (שבת קיז): ממקרא זה לאכל שלש סעודות
 בשבת. כי אכילת שבת היא בחינת מן,
 כמובא שבשכיל זה מניחין הפת בין שתי
 מפות וזכר למן וכו', כי אכילת שבת היא
 בלה בחינת רצון, כי שבת היא בחינת
 רצון, בחינת 'באהבה וברצון הנחלתנו'

וכו', בחינת רעוא דרעון שנתגלה בשבת,
 כי אכילת שבת זה בחינת ענג שבת,
 בחינת "או תתענג על ה'" (שערי תה, ד), על
 ה" זה בחינת רצון פידוע, כי ענג זה
 ערוך ג'הר ג'ן, כמו שאיתא בזהר הקדוש
 (בראשית דף כו), בחינת ונהר יצא מערוך
 להשקות את הגן. וערוך הוא בחינת (שערי
 טו, ג) "עין לא ראתה" וכו' שהוא בחינת
 השגת הרב שזהו בחינת הארת הרצון
 כמובן בפאמור הנ"ל. ונהר יצא מערוך זה
 בחינת ים החכמה הנ"ל שנמשך מבחינת
 הארת הדעת על-ידי בחינת משה הנ"ל
 שהוא משקה את הגן. הינו עשכון

ודשאו דאתרביאו בגן (תקוני תהר תקוני ד דף
 טו), הינו נשמות ישראל להשקותם
 ולהחיותם להמשיך עליהם קדושה
 ומהרה. וזה בחינת שלש סעודות של
 שבת שהם בחינת ענג שבת ערוך ג'הר
 ג'ן, כמובא בזהר הקדוש. זה בחינת
 הארת בן ותלמיד שהם בחינת הארת
 הדעת, בחינת ים החכמה הנ"ל שהוא
 בחינת נהר יצא מערוך הנ"ל:

כי סעדת ליל שבת היא בחינת הארת
 התלמיד שהוא בחינת (שערי ג, א) מלא
 כל הארץ כבודו, שזה בחינת מלכות
 חקל תפוחין קדישין. סעדת שחרית היא
 בחינת עתיקא קדישא שהוא בחינת פתח
 פידוע, בחינת איה, כמו שאומרים אן
 כמספך איה מקום כבודו וכו'. וזה בחינת
 השגת הבן שהוא בחינת איה. סעדה
 שלישית היא בחינת כלליות בן ותלמיד

10
 לוח

שזה עקר השלמות שיהיו נכלליו זה בזה, פי סעודה שלישית היא בחינת סעדת ועיר אנפיו, בחינת "נחלת יעקב" (ישעיה טז, ד), שהוא "מברח מן הקצה אל הקצה" (שמות כו, כח עין ותר בלק דף קפ"ו), נמצא, שאכילת שבת היא בחינת הארת הרצון הנ"ל. וזה בחינת אכילת עצי גן עדן שנצטוו עליהם אדם הראשון: "מכל עץ הגן אכל תאכל" (בראשית ב, טו), כי אכילת פרי גן עדן הם בחינת עני, כי הם גדלים על ידי הנהגה היצא מעדן וכו' וכנ"ל. אבל מעין הדעת טוב ורע הוזהרו שלא לאכל כלל, פי ה' והפרד רצה שיהיה אכילתו רק מבחינת הארת הרצון שאין שם אחיות הסתגרא אחרא כלל כנ"ל. ועל ידי שאכל אדם הראשון מעין הדעת, על ידי זה נמשך סתרא דמסבא. וכל הטהרות הם על ידי מי מקוה שהם בחינת נהר יצא מעדן וכו'. וזה בחינת גטילת ידים קדם האכילה כדי לטהר הידים מפנים והמת הנחש שעקר הפנים נוגע בידיים כנ"ל. ועל ידי המים נטהרין ונכללין הידים בבחינת ים החכמה, בבחינת (תהלים קלד, ב) 'שאו ידיכם קדש וברכו' שהידיים נכללין בבחינת קדש שהוא בחינת ים החכמה' שנקרא קדש. ואז נמשכת האכילה מהידיים שיש בים החכמה שבאותה האכילה מתגלה הארת הרצון כנ"ל, פי כל אכילתנו צריכה להיות בבחינת הארת הרצון כנ"ל, כי אפלו בשמחה המאכל לפני האדם עדן הוא צריך

לבקש להוציא הפזון מבי מלפא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (בשלה דף סב) על רב המנונא סבא שאף על פי שהיה המאכל מוכן לפניו לא היה רוצה להתחיל לאכל עד שהתפלל על מזונו. ואמר, עד דאתיב מבי מלפא וכו'. וזה בחינת גטילת ידים שנוטלין הידים כדי שימשך הפזון מבי מלפא מבחינת הידים שיש בים החכמה כנ"ל. כדי שיתגלה בזה המאכל הארת הרצון. ואז יקרא התר לאכילת ישראל כנ"ל:

ד וזה בחינת שלחן מכפר פמוכת, פי אכילה הקדשה על ידה מתגלה הרצון שנמשך מבחינת פלליות בן ותלמיד שהוא בחינת הדעת של משה שהוא הפך עוונות כנ"ל, שהוא בחינת סלח נא' שזוכין ביום פפור שעל ידי זה זוכין לבחינת הגנת בחינת 'הגנת הבית' שהיא בחינת פלליות בן ותלמיד, פמכאר כל זה פמאמר הנ"ל, עין שם הישב. נמצא, שהארת הרצון שזוכין בשעת האכילה נמשך מבחינת סליחת עוונות. ועל יכן שלחן מכפר פמוכת, פי בכל הקרבנות נאמר לרצון בחינת הארת הרצון וכנ"ל. וזה בחינת "לא תאכלו ולא תגעו בו פן תמותו" (בראשית ג, א) - הוסיפה על הצווי, כי עקר האסור הוא האכילה: והעל-כן המולול בגטילת ידים היב מיתה (סוטה ד) בחינת פנים עין הדעת וכו'. ועל יכן נעשה עני, פי אין לו פרנסה, פי עקר הפרנסה והעשירות

לקוטי הלכות נטילת ידים למעדה ג ארצה חיים תשעו

נמשך מהידים שיש בים החכמה פנ"ל. שזה נמשך על ידי נטילת ידים פנ"ל. ועל-כן אמר רב חסדא (שבת כב:), אגא משאי מלא חפנאי מיא ונהכו לי מלא חפנאי מיכותא. פי משם נמשך העשירות והפרנסה מבחינת הידים שיש בים החכמה שזה בחינת נטילת ידים פנ"ל:

ו ועל-כן צריך שיהיה הפלי שלם. פלי זה בחינת תלמיד, פמוכא בדברי רבנו ז"ל בחלק א' סימן נ"ג. ועל-כן צריכה הפלי להיות שלמה פרי שלא תהיה חסרה שלא תוציא המים שמכניסין בה רק תהיה שלמה ומלאה שזה בחינת פוס של ברכה שצריך שיהיה שלם ומלא. פי הארת התלמיד הוא

בחינת 'מלא' בחינת: 'מלא כל הארץ כבודו', בחינת (דברים טו): "ויהושע בן נון מלא רוח חכמה פי סמוך משה ידיו עליו", 'מלא' דיקא, פמוכן פמוכר הנ"ל בסופו. ואז דיקא פשהפלי שהוא בחינת תלמיד הוא בשלמות ובמלאה, אז יוכל לקבל בחינת מימי הדעת בחינת ים החכמה, בחינת מלא כל הארץ כבודו.

ואז נכלל ביחד בחינת בן ותלמיד, ואז על-ידי זה יוכל לטהר את הידים מבחינת ידים עסקניות, מבחינת עצבון ידים, מבחינת ידי עברה פנ"ל. פי זה העקר שהתלמידים יעשו תלמידים אחרים, פמוכן בדברי רבנו ז"ל (לקוטי תנא סימן סח), דהונו להאיר הדעת בעולם להצילם מעוונות שזה בחינת נטילת ידים פנ"ל:

לזכר נשמת

אשה תמימה וישרה
מרת ברכה ב"ר לייב ע"ה

דב

בגיל צעיר נתייתמה מאב ונדדה לארץ נכריה
רבה מסירת נפשה להתגדל במקום תורה מנעוריה
כל עת היתה טובת עין לראות מעלות חברותיה
היתה טובת לב, ואהבה ליתן צדקה ממעותיה
עונג יתירה היתה לה משבת ויום טוב כל ימיה
הניחה משפחה מפוארה וישרים יוצאי חלציה
נפטרה בשם טוב ביום ד' סיון תשע"ג לפ"ק

נתנדב על ידי

בעלה - נחמן דב הלוי	בתה - מרים גרעבער
בתה - נעמי שלעזינגער	גיסה - ר' חיים ויפה
בנה - ישראל לייב דב הלוי	גוטמאן
בנה - שעיה שבתי דב הלוי	בן גיסה - ר' יואל
בתה - בלימה טונק	גאלדנברג